Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

106902

HOMERI OPERA GRAECO-latina, quæ quidem nunc extant, omnia.

HOC EST:

ILIAS, ODYSSEA, BATRACHOMYOMACHIA, ET HYMNI: PRAETEREA Homeri uita ex Plutarcho, cum Latina item interpretatione, locis communibus ubiq; in margine notatis.

In hæc operam ſuam contulit SEBASTIANVS CASTALIO, *ſicuti in Præfatione uerſo mox folio uidere licet.*

Editio tertia, ſuperioribus longè & emendatior, & auctior: adiectis etiam, qui in prioribus alicubi deſiderabantur, uerſibus aliquot, & uaria lectione: ad fidem poſtremæ editionis Henrici Stephani diligenter expreſſa.

BIBLIOTHEQUE DU LAVIL LE DE LYON

BASILEAE, PER HAEREDES Nicolai Brylingeri. 1567.

HENRICI PANTALEONIS IN HOMERVM GRAECA PHRASI LATINE LOQVENTEM, ad Reuerendum & illustrem uirum D. CASPARVM, celeberrimi monasterij S. Blasij Abbatem, Epigramma.

GRAECIA Musarum cultrix, bellisq; superba,
Magnanimos duces, lumina clara, tulit.
Hæc Oratores, Medicos, celebresq; Poetas
Protulit, & Pallas quotquot amare solet.
Ingenio hæc nitidos: ast unum misit Homerum,
Credite qui solus mille referre potest:
Omnia quæ retinent illustria scripta Sophorum:
Magniloqui Vatis sic monumenta canunt.
Omnibus hic doctis pater est, & fons, & origo:
Gentibus hicq; dedit dogmata sancta simul.
Lingua orare docet facili Colophonius heros:
Quo fine, quæ nosti, nil tamen esse putes.
Per Vatem rerum sollers Natura locuta,
Dicere quæ multos, aut agitare uetat.
Cœlorum, Solisq; uias & sidera monstrat,
Monstrat inauditæ plurima regna plagæ.
Clarius hic alijs uirtutis præmia certa
Explicat, & Diuûm munera magna docet.
Pandit quid pulchrum, quid turpe, quid utile pandit,
Mittat & ut nobis maxima dona Deus.
Hinc noster Vates reliquis excelluit unus,
Huius ut è cœlo carmina lapsa putes.
Vnde huic si qua potest præclaras ulla per artes
Gloria summa dari, gloria summa data est.
Zoilus haud poterit clamosa scindere lingua,
Laudatoreq; opus nec Cicerone puto.
Præsto semper adest, à quo ceu fonte perenni
Vatum Pierijs ora rigantur aquis:
Semper adest idem diuinus semper Homerus:
Proficisse sciat, cui ille Poeta placet.
Propterea toto nunc decantatur in orbe,
Quamuis terra grauis corpus inane premat.
Hunc Reuerende Pater, Græco ore Latina loquentem,
Vt uerbum uerbo reddere quisque queat,
Grato animo offerimus: labor utilis, æstimo cunctis
Qui optatam metam tangere mente uolunt.
Nunc dociles pueri, iuuenes, tremula atque senectus,
Difficiles libros perleget: Abba uale.

SEBASTIANI CASTELLIONIS
DE SVA IN HOMERVM OPERA, *Præfatio.*

FFLAGITAVIT à me Oporinus, primùm ut in Homerũ operam aliquam nauarem: deinde, ut eidem meum nomẽ apponi paterer: id quod equidem utrunq; ei cõcessi: sed, si uerum fatẽdum est, ἐκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ, ut ipsius Homeri uerbis utar. maluissem enim in meliora operam impendere. Igitur quid præstiterim, paucis percipe. Primum, in Iliadem nihil nisi locos cõmunes in margine signaui. Quoniam enim opus illud Græcè & Latinè superiore anno impresserat Crispinus Geneuẽsis typographus, nos illius diligẽtiæ confidentes (quam singularem solent alioquin adhibere illius urbis typographi) eius exemplar nobis imitandum duximus. In Odyssea uerò, & cæteris quæ in titulo commemorantur, ego hanc operã præstiti. Græca infinitis locis deprauata, emendaui. Latina uerò ita correxi, ut innumeris in locis non tam correctorem, quàm interpretem præstiterim, præsertim in tota Odyssea: exceptis paucis libris ultimis, quorum erat translatio aliquanto melior, sicut & cæterorum deinceps operum. Neq; tamen (ut uerum fatear) tantum præstiti, quantum res ipsa postulare uidebatur: fuisset enim alioquin noua planè cudenda translatio. sed certè eam operam nauaui, quam omnes æquos iudices approbaturos esse confido. Ingressus eram præterea scribere in eiusdem Homeri dicta quædam & sententias Animaduersiones, & quidem iam ad undeuigesimum Odysseæ librum perueneram: sed extitit causa quædam, quæ mihi abortum intulit. Restat ut sanioris iudicij hominibus, & religionis amantioribus (quorum potissimùm rationẽ habeo) huius mei facti (ne fortè offendantur) causam reddam. Mirabuntur enim forsitan, uel potius mirabuntur omnino, & quidem non ab re mirabuntur, me, qui sacrarum literarum studium hactenus usqueadeò euexerim, ut profanas si non nihili, at certè non magni (si cum illis conferãtur) feciss uidear, nunc etiam Homericis fabulis manum admouere sustinuisse. Verùm, si quod iam dicturus sum, penitus perspexerint, spero eos pro sua æquitate non solùm ueniam mihi, sed etiam misericordiam esse tributuros. Ego ante annos circiter uigintiduos, adolescens, Homeri celebritate nominis & orationis cultu illectus, in eius lectionem diligentius quàm debebam incubui: & sacris literis (earum incultu offensus, quamuis alioquin in eas propẽsus essem) segnius quàm par erat operam dedi. Nunc, cum iam animus superiore Christi luce collustratus meliora, & ea sola tractare cupit, in eam deuentũ est conditionẽ, ut quam iuuenis artem didici, ea exercenda sit adulto. Atq; ita mihi usuuenit, quod

Israëlitis, qui cum Chaldæis uolẽtes seruiuissent, ijsdem postea seruire coacti sunt. Hæc est nimirum diuina iusticia, ut in quo quisq; genere peccauit, in eodem plerunq; pœnas luat. Hæc ego hanc ob causam commemoro, ut exemplo meo discant adolescentes ea obiter tractare, quæ obiter tractari debent: & ijs ex professo operam dare, quibus ex professo opera dari debet, ne forte ex ancilla dominam, & ex domina faciant ancillam: hoc est, ne humanis disciplinis ex professo, diuinis obiter operam nauent. nam diuinas humanis imperare, humanas diuinis seruire par est.

RERVM ET VERBORVM IN HOMERI ILIADE MEMORABILIVM INDEX. CVIVS numerus prior paginam, alter uerò lineam denotat.

A

Acamas occiso Bæotio Græcis etiam conuitia dicit, pagina 166.49
Achilles immanissimus 4.2
achilles fortißimus ille Græcorum lachrymat, & causam fletus suæ matercule refert 7.40
achilles Hectorẽ sibi inimiciorẽ ait habere portis infernorum 99.53
achilles gloriatur Hectorẽ sibi nunquam congredi ausum 100.38
achilles Agamemnonis renuit omnia oblata munera 101.10
achilles mauult apud Troiam cum honore perire, quàm saluus sine gloria in patriam redire 101.42
achilles superbus 106.50
achilles sperat Græcos ad genua eius casuros, ut illis sit auxilio 129.22
achilles Patroclum uoti atq; precis compotem facit, insuper illi multum successus in prælio optat 182.37
achilles uidens iam Græcorum naues flagrare, hortatur Patroclũ ut se quàm celerrimè ad pugnã expediat 184.2
achilles armat Myrmidones ad bellum 184.33
achilles libans Ioui, precatur ut socio Patroclo magnũ det robur, & facultatẽ hostes à nauibus repellendi 185.43
achilles uetuit Patroclum cum Hectore prælium committere, expertus scilicet eum Hectori non fore parem 212.7
achillis ingẽs luctus ob mortẽ Patrocli describitur 212.15. 217.33
achilles timet ne corpus Patrocli muscæ corrumpãt, Thetis ei ambrosiam infundit 223.27
achilles concionem Græcorũ conuocat, exprobratq; Agamẽnoni quã sibi iniuriam intulerit: Agamemnon errorẽ in Iouem & Erynnem Aten reijcit 224.10
achilles dum luget interitum Patrocli, recordãtur et alij reges suarũ miseriarum, & Minerua, ne Achilles ieiunus ad bellum proficiscatur, cœlestem ambrosiam instillat 229.16
achilles maxime desiderat Hectorem, contra ipsum uerò Aeneam concitat Apollo 232.36
achilles Græcos hortatur ad pugnã alde ſeuiens: Hector è cõtra Achillem ne timeãt Troiani, non enim ei omnia ad uotum successura 237.38
achilles incipit multos mactare uiros, quos uide 238.12. 239.31
achilles dæmoni similis 240.14. 244.45
achilles et Myrmidones rursum Patrocli mortem lugent, luctuq; præses ipsa Thetis est 261.10
achilles ipse Hectorem prius bene purgatum et lotum pheretro imponit, precaturq; Patroclum ne hoc ægrè uelit ferre. ob hoc enim dona accepisse quibus eum non expertem uelit finere 288.33
achilles Priamo cœnam insuauem præbet 288.25
achilles præmijs in medium constitutis uaria certamina adornat in honorem demortui Patrocli 166.21
achillis oratio ad Agamemnonem pro auersione pestis ab exercitu Græcorum 2.24
achillis, Xanthiq; equi sui, confabulatio 230.33
achillis currus totus sanguine occisorum fœdatus, tantus hominũ mactator fuit secundum Homerum, at facilè apud Athenienses, Athenienses laudare 240.19
achillis crudelitas in Lycaonem filium Priami 241.17
achillis & Græcorum in Hectoris mortuũ corpus crudelitas 258.40
adrestus à Menelao uiuus capitur 65.40
aeneas Pandarum incitat ut aliquà iaculũ Diomedi immittat 51.7
aeneæ acris pugna cum Idomeneo 151.30
aeneas à Diomede grauiter lapide petitur, Venus eum eripit 53.30
aeneas à suo uulnere reuiuiscit, rediens ad prælium, Græcorum multos occidit 57.23
aeneas ueluti Deus à Troianis honoratur 119.22
aeneas ab Apolline fortificatur; irruit in hostes, Liocritũq; statim trucidat 20.42
aeneas Achillem hasta aggreditur: Neptunus aũt eum è manibus Achillis eripit, atq; admonet ne ei posthac in bello occurrat 236.1
aeneæ & Achillis in certamine hostilis fabulatio, & geneologia 134.29
aeribœa Martis nouerca 55.10
aesymnus ab Hectore occisus 123.47
agamede filia Augeæ regis 131.42
agamemnon auarus 9.33
agamemnon ebrius 5.26 cerui num cor habet Ibid. rex deuorator populi 5.32
agamẽnoni à Ioue immittitur perniciosum somnium 13.10
agamemnon hortatur Græcos somnio deceptus, ut in patriam remigent 15.6
Agamemnon Græcorũ duces ad cõuiuium uocat 20.23
agamemnon Græcos hortatur ad fugam in patriam 94.20
agamemnon aureos mõtes promittit Achilli, si se iterũ iunxerit ad uersus Troianos pugnare 96.20
agamemnon & Menelaus consulunt de salute exercitus 108.2
agamẽnonis armatura 118.20
agamemnon solùm non sese defendentes ſeuo animo occidit 120. per totum
agamẽnon à Neptuno ignauus dux dicitur 144.40
agamemnon ualde angitur ne minæ Hectoris sibi uerè eueniant, atq;

cum Neſtore conſulit de fuga 158. 44. & ſeq.
agamemnonis fortia facta 120. per totum
agamemnonis & Achillis amicitiæ redintegratio 227. 36
agamemnonem non capit ſomnus præ officio boni magiſtratus 107. 3 (124. 26
agaſtrophus à Diomede occiſus
agenor ſubornatur ab Apolline contra Achillem, ut ipſum remoretur à captione Ilij, ille uincit, Apollo eripit, doloq; ab urbe auertit Achillem 250. 32
Aiax Telamonius interficit Acamantem Thracem Enſori filium 65. 3
aiax Græcorum munimen 28. 20. 78. 39
aiacis et Hect. monomachia 78. 40
aiax cogitur à Troianis in fugam 128. 10
aiax ſecundum Homerũ Hectorem lapide miſerè proſternit, ita ut ſe mimortuus à ſocijs ſit ſubtrahendus 164. 36
aiax Hectorem prouocat (cui tamẽ nõ ſæpe occurrit, licet Homerus ualde mẽtiatur, Aiacem Hectore præſtãtiorẽ fuiſſe) atq; ab eo blaterator, qualis procul dubio fuit, uocatur 157. 25
aiax patruelem Hectoris Clytium haſta transfigit, et propter hunc fit acris pugna 175. 32
aiax quàm pulchrè ſuos hortatur ad pugnam 177. 4. & 187. 16
aiax non poteſt amplius Troianorum telis reſiſtere, & inclytæ Hectoris ui, & fugit. Troiani naues incendunt 183. 45
aiax Lechulum capite obtrũcauit 187. 42
aiax acclamat Menelao ſe abſque mortis periculo Patrocli cadauer non poſſe defendere, atq; iubet ut fortiſſimos quoſq; iubeat ſibi opẽ ferre 202. 2
aiacis in Troianos uehemens impetus atq; cædes multorum 172. 10
aiaces duo non potuerunt Hectorẽ à mortui Patrocli cadauere repellere 214. 46
aiacum adhortatio ut Græci pugnent 138. 44
alcathous Aeſyeti filius traſmittitur ab Idomeneo 150. 30
althea Meleagri mater 104. 17
alceſtis filia Peliæ 26. 8
alexander ab Hectore fratre turpiter increpatur ob mulieroſitatẽ 70. 33
alexander confitetur quidẽ ſe uelle omnia Menelao reddere quæ ab ſtulerit, at uxorem non 81.
alexander triſulco telo uerberat Machaonem 117. 30
alexandri & Menelai certamen 29. 18. 35. 16
amiſodarus Chimæræ educator 187. 41
amphimachus ab Hectore occiditur 146. 7. nepos Neptuni
amyntor Phœnicis pater 102. 24
amythaon Hyppaſides à Lycomede ſoluitur 204. 4
andromache filia Aetionis 72. 5 Hectorem maritum deprecatur, ne eam cum filio paruulo deſerat Ibid. 17
anima ſemel amiſſa nulla recuperabilis præda 101. 30
anteia uxor Præti furtiuum concubitum à Bellerophonte petit 67. 45
antenor ſuadet Troianis ut Helenam reddant Atridis 81
antilochus Neſtoris filius occidit Mydonem aurigam 58. 36
antilochus Menalippum ſpolians, ut uidit uenientem Hectorem, ſtatim in pedes ſeſe conijcit 178. 30
antilochus nũciat Achilli mortem Patrocli 211. 50
antimachus bellicoſus 120. 47
eiuſdem bonum conſilium ſine obſ quutione 120. 47
aphareus Caletorides ab Aenea occiditur 152. 33
apiſaon Phauſiades occiditur ab Eurypylo 128. 46
Apollo mittitur à Ioue ad Hectorẽ ut ipſum à iactu ſanet, & ad bellum eum præparans poſtea quoq; in bello defendat 172. 15
Apollo ſpecie formoſi iuuenis aſtat Hectori, atq; admonet, ne bello deſiſtat, hic perſuaſus ruit iterũ rectà in Patroclum: ille uerò Cebrionem Hectoris aurigã lapide equo deturbat, in eumq; ſaxeta quidem ſcõmata iacit, ſitq; acris pugna circa eius cadauer, atq; tandem ab Hectore fortiter occiditur 196 10 & ſequentib.
apollo aſtat Aeneæ Periphanti ſimilis, atq; hunc obiurgat quòd bellum deſerat 203. 38
apollo, quia uidebatur cõtra factionem ſuam Hectoris miſereri, ab Iunone malorum ſodalis & perfidus dicitur 279. 20
archelochus Antenoris filius occiditur ab Aiace 166. 36
areilycus proſternitur à Patroclo 187. 21
arma Achillis quæ ei Vulcanus fabricauit deſcribuntur 220. 21
arne uitifera 22. 20
aſcalaphus filius martis 22. 25
aſcalaphus à Deiphobo percutitur 152. 10 (149. 40
Aſius occeciditur ab Idomeneo
aſius non abſq; comite ad inferos pergit 150. 17
aſſæus ab Hectore occiſus 123. 45
aſteropæi et Achillis pugna 143. 13
atymnius ab Antilocho occiditur 187 30
augurium quoddam euenit Troianis ab aquila deterrente eos demiſſo ſerpente à pugna, quod tamen Hector ut unum cõtemnit 137. 34
augurium optimum pro patria pugnare 138. 21
aulæ ſiue arcis deſcriptio Priami 69. 17
aurigandi ſcientia & certamen 267. 16
automedon auxilio Alcimedontis regit Achillis equos et currũ, atq; traijcit Aretum haſta 206. 14
axilus Theutrantis filius interficitur à Diomede 65. 7

B

Bellerophon filius Glauci 67. 40
boum pelles ueterum ſtrata 110. 14.
Bryſeis adducitur Agamemnoni ab Achille ui 7. 11. & 36
bryſeis ut mortem Patrocli deflea 228. 25

C

Cadauera cæſorũ ſepeliũtur 80. 45
Cæneus 6. 10

cestuum pugna 273.30
caistri cygni 21. 26
calydonis aper 104. 1
camander quem alij Astyanacta uocant 72. 12
capis pater Anchisæ 235. 35
cebriones Hectorem hortatur ut Troianis succurrat aduersis Aiacem 127. 45
certaminum uarias species quære libro uigesimo tertio, folio 266. 21 & deinceps
chalcas Græcorũ uates 2. 35. ab Agamemnone uates malorum cul patur 3. 17
Chalcis aliàs Cymindis auis 163. 29
charops Hippasides ab Vlysse uulneratur 126. 5
chersidamas ab Vlysse occisus est 126. 2
chimæræ descriptio 68. 9
chpon Antenorides Agamemnonẽ lancea uulnerauit 224. 16
chryses sacerdos petẽs suam filiam redimere, ab Agamemnone, duram est passus repulsam 1. 14.
chryseis remittitur ad patrem 7. 1 & 9. 20
cinguli Veneris descriptio 162. 7
cinyres thorace hospitali munere Agamemnonem donauit 118. 21
cisseus Iphidamãta educauit 122. 22
clonius ab Agenore occisus 174. 8
consiliarium uirum non conuenit integram dormire noctem 13. 26
coon transuerberat hasta manum Agamemnonis 122. 47
coon occiditur ab Agam. 123. 1
cebrithon ab Aena occisus 57. 52
curetes et Aetoli pugnaces 103. 46
currus Achillis mortalibus difficiles conscensu esse 114. 40
cursus pugna 275. 8
cycio 129. 54

D

Damasus occiditur à Polypœte 137. 16
dardani pater Iupiter 235. 11
dearum maris nomina 212. 30
deiochũ Paris telo trãsfixit 174. 9
deiphobus à Merione percutitur 145.36
deiphobus accipit uulnus in brachium à Merione 152
deipyron ab Heleno occiditur 153. 13
delphos petricosa 101. 37
deo inuito quod sit firmum non est 134. 6
dij panem non edunt, neq; uinum bibũt, idcirco exangues sunt 54. 17
dij minimè nobis omnia nostra consilia rata faciunt 109. 8
deorum consilium de perdẽdo Ilio 38. 1
deorũ pugna in bell. Troian. 232. 17
deorum contẽtionem magnã propter perditionem Troianorum ridet Iupiter. Mars Palladem hasta petit: illa lapidem corripiens Martem humi posternit 247. 44
deorum ingens negotiũ quo Hectorem cuius tum omnes miserabantur, è manibus Achillis eripiant, & cõdonetur Priamo ad deflendum & sepulturam 278. 19. & in sequentibus
diana à Minerua diuersa 231. 41. soror Apollinis 232. 33
diana agrestis Apollinẽ fratrem obiurgat quòd se adeò facilem Neptuno præbuerit in auertẽdo auxiliandi Troianis 249. 13
diomeda cõcupina Achillis 106.16
diomedes uulneratur 49. 49
diomedes et Pandarus prælio committuntur 53. 8
diomedes potitur Aeneæ spolijs 53. 50
diomedes seruator Græcorũ 62. 50
diomedes laudatur ab Hectore 66. 36
diomedis allocutio ad Glaucũ 67. 7
diomedis & Glauci permutatio 69. 10
diomedis fugam Homerus quã honorificis excusationibus describat uide 86.20
diomedes Agamemnoni Græcos ad fugam hortanti contradicit 94. 38
diomedes atq; Vlysses eunt exploratum Troianorum castra 111. 50
diomedes precatur Tritoniam ut sibi adstet quemadmodum etiam suo parenti 112. 33
diomedes horret Hectoris præsentiam 124.34
diomedes uulneratur à Paride 125. 10
diomedes Paridi contumeliosa uerba dicit 125. 18
diomedes gloriatur à sua genealogia, subijcitq; Græcis cor, ne tam inhonestam capiant fugam 160. 12
diomedis fortitudo insignis 48. 1. 50.30
dione mater Veneris 54.46
dolia bonorum & malorum in limine Iouis 287.44.
dolops Clytides ab Hectore occisus 123. 46
dolon Eumedei filius semet exponit exploratorẽ fore rerum hostilium 113. 8.
dolon petit ab Hectore ut sibi pro explorationis præmio Achillis currum promittat 113. 15
dolon insçius deprehenditur ab Vlysse 113.34. cogitur ad castra Græcorum 114. 2
dolon non solum, non Græcorum res indagat, uerumetiam Troianorum secreta prodit 115. 10
dolon accipit explorationis & proditionis mercedem 115. 30
dolops à Megide & Menelao interficitur, fitq; acris pugna circa corpus eius 177.28
dona describũtur quæ Priamus dedit Achilli pro redemptione filij sui 282. 20

E

Enispe uentosa 24.9
epicles ab Aiace aspero marmore prosternitur 140. 46
epigus Agaclei Myrmidonis filius ab Hectore lapide conteritur 192.8
erychthonij regis pater Dardanus 235.15

erynnes flagellant hominũ animos ob perpetrata facinora 102.30
eurypylus ſagitta percutitur ab Alexandro 128.50
euchenor Corinthius à Paride telo tranſuerberatur 154.45
eurybates 7.11
exadius 6.10

F

fœderis feriendi modus 34.12
fœdifragis Iuppiter non auxiliatur 40.11
funus deflere donum eſt quod mortuis poßit dari 261.11

G

ganymedes à Dijs raptus ut ſit Iouis pocillator 237.28
glauci genealogia 67.29
glaucus uulneratur à Teucro 140.55
glaucus hortatur Troianos ut pugnent pro cadauere filij Sarpedonis, ne præda fiat Myrmidonibus 191.7
glaucus obiurgat Hectorem ut ſuarum rerum non ſatagentem, & ingratum erga ſocios 200.18
græci luſtrantur 7.4
græci ad concionem ueniunt 14.1
græci et Troiani fœdus percutiunt 34.1
græci cũ Troianis committunt prælium 46.2
græci non fugiunt ſed recedunt 66.47
græci preces fundunt ad Iouem ne Hector ipſos perimat 78.20
græci ſua uirtute frangunt ordines 119.54
græci omnes quos ex Troianis occidunt etiam ſpolijs exuunt: Troiani uerò nullos Græcorum 137.28
græci conſumenti igni cõparantur 12.99
græci dormiente Ioue uires recipiunt, magnoq; impetu Troianos adoriuntur 164.47
græci Hectore rurſus cõſpecto ualde triſtantur, & parant ſe ad fugam 172.2
græci certiorem faciũt Achillem de morte Patrocli, ut mortem eius ulciſcatur poſtquã Hectoris impetum ſuſtinere non poſſunt 209.10
græcorum & Troianorum primus congreſſus 29.1
græcorum res in acie nouacula cõſtituta 110.32
græcorum deſperata fuga 90.1. 94.10
græcorum equeſtris pugna 267.16 & ſequentibus.
græcos magna peſtis inuaſit, et qua cauſa 1.3
græcos Homerus laudibus ad cœlos quidẽ euehit, quemadmodum fortiter pugnarint aduerſus Troianos, at tandem eorum fortitudinem fuga claudit 201.40

H

haliartos herboſa 22.6
harpalion aggreditur Menelaum, & ab Merione occiditur 154.26
haſtam Achillis nemo alius præter quàm ipſe Achilles Græcorum mouere potuit 230.22
hecabe Hectorẽ per mamillas quas ſuxerit precatur ut ſeſe in tutum recipiat, ſed nihil efficit 253.30.
hecabes atque Andromaches uxoris Hectoris miſerabilis luctus & planctus ob Hectorem occiſum 259.50
hecamede Arſinoti filia Neſtori ob præſtantiam conſiliorum donata 129.37
hecatombes peractæ apud Chryſam ſacerdotem deſcriptio 9.28
hector Alexandrum obiurgat 30.1
hector obiurgatur à Sarpedone 56.37
hector occidit Menesten Anchialumq; 59.10
hector multos Græcorum trucidat 60.30
hector fugitinos Troianos iterũ ad bellum incitat 66.54
hector matrem adhortatur ut Minerue ſacrificet pro auerſione Diomedis 69.31
hector ſuũ fatũ ipſe præuidit, enarrans uxori omnia euẽtura 73.1
hector lugetur adhuc uiuens in ſua domo 73.54 (90.11
hector gorgoneos oculos habet
hector ſollicitus ſuarũ rerum Dolonẽ mittit exploratum quid agatur in Græcorum caſtris 112.41
hector proſternitur à Diomede 124.44
hector cum Neſtore & Idomeneo pugnat 127.26
hector potitur Græcorũ munimento 141.50
hector lapidi qui à torrente fertur adſimulatur 145.14
hector omnibus Græcis inuitis lacerat et perrumpit eorum munitiones, atq; ad naues penetrat ignem iecturus 155.6
hector quocunq; ingreditur, ibi uictoria atq; defenſio ſuorũ 157.8
hector telum quidem in Aiacem iecit, ſed Homerus debilitauit, ut ei minime nocuerit 165.30
hector fugientes Græcos uſq; ad naues perſequitur 174.14.
hector Græcos in tantam ſalutis deſperationẽ cogit, ut ſupplices dijs manus tendant ibid. 45
hector Aiacem rurſus aggreditur, atq; circa nauem quandam acerrimè pugnant 175.28
hector ſuos hortatur ut ſtrenuè pugnent, etſi moriendum ſit, nec ullum mortis genus honeſtius eſſe quàm pro patria mori 176.42
hector præcidit gladio Aiacis haſtam, atq; Barbarum hunc in fugam cogit 183.45
hector Achillis arma induit, atque ſuos omnes admonet ut ſecum ruant in hoſtes, gloriã aut mortem relaturi 201.20
hector robore & impetu flammæ ſimilis, & leoni compar 414.37
hector truci aſpectu intuetur Polydamanta ſuadentem Troianis ut ſeſe in urbem recipiant 217.2

hectoris precatio ad Iouem & reli quos deos pro incremẽto filij 78. 31
hectoris atq; Aiacis munera quibus se inuicem donant 80. 20
hectoris prouocatio ad Troianos 67. 4
ctoris egregia persecutio in Græ cos 90. 1.
hectoris ad Dardanos concio 92. 50
hectoris lam, etiam ab inimicis 108. 16
hectoris præstantia describitur 199. 25
hectoris in hostes sæuitia 125. 39
hectoris egregia laus 134. 37
hectoris generosum cor nunquam territum est 134. 4
hectoris furor et impetus incompa rabilis in perfringendis munimẽ ti nauis 142. 10
hectoris aduentu omnes timidi atq; lassati reuiniscunt, & fiũt alacres ad pugnandum 157. 5
hectoris trux aspectus, & furor pu gnandi contra Græcos apud na ues 178. 53 & sequentibus
hectoris audax cõsiliũ nim obtinet sibi atq; omnibus Troianis perni tiosum 217. 2
hectoris sera pœnitentia, quòd non Polydamantis bono consilio pa ruerit 253. 47 eiusdem fatũ atq; interitum lege ibidem
hectoris corpus à canibus Achillis defenditur, atq; ungitur roſaceo oleo 265. 2
hectoris miserentur omnes ferè dij, & præsertim Apollo, qui maxime condẽnat Achillis in mortuũ su perbam crudelitatem 278. 19
hectorem animositas perdidit 134. 44
hectorem omnes Græci timen, atq; ipse etiam Achilles ibid.
hectore uiuente Troia incolumis erat 134. 8
hectore denicto ualde exclamant at que gratulantur Græci 258. 54.
helena exprobrat Paridi fugã 37. 1
helena Hectorẽ leniriũ uocat 71. 9
helenes sera pœnitẽtia 32. 26. et 36. 29. 71. 9
helenus augurum præstantissimus. 66. 16
helenus à Menelao uulneratur 153. 29
hideus suo tẽpore fortissimus 104. 20
hippocoon Thracum consiliarius experrectus à somno, ut uidit suo rũ cædem, magnum in Troiano rum castris tumultum excitauit 116. 47
hippodamus ab Vlysse occisus 142. 24
hippolochus. Glauci pater & Belle rophontis filius 68. 36
hippomachus trucidatur à Leon teo 137. 21
hipponous ab hectore occisus 123. 47
hippothous Lethij filius conatur eadauer Patrocli è Græcorũ ma nibus trahere, successibus carens traijcitur hasta ab Aiace 203. 1
Histiæa uitifera 22. 50
Homerus inuocat deos deasq; ut si bi res incertiores ut gestæ sint ma nifestent 21. 50
homine erumnosius nihil usquam 205. 49
horæ cœli ianitrices 91. 1
hypsenor hippasides telo transuer beratur à Deiphobo 150. 15
hypsipile mater Euneï 83. 20
hypothebæ oppidum 22. 18
hyrtacides dux Asius suo malo da mno non obtẽperat Polydaman tis consilio 13. 53
hyrtacides occiditur à Lapithis 136. 50
hyrtion Gyrtiades uulneratur ab aiace 167. 29

I

Ialmenus filius Martis 22. 25
Ida mons ualde aquosus & multa rum ferarum productor 163. 22 & 84. 40
Idomeneus apro similis 42. 29
Idomeneus Cretensiũ dux 146. 41
Idomeneus gloriatur à genere suo 150. 53 uocat cõmilitones suos ut se inuent contra Aeneam pu gnare 151. 23
ilioneus à Peleleo iaculo perẽptus 167. 5
illi Assaraci & Ganymedis pater Tros 235. 27
ilithyæ Iunonis filiæ parturientibus dolorem facientes 123. 13
imbrius Priami gener ualde honora tus 145. 47
impij à filijs non uocantur patres 55. 29
inferni Baratri descriptio 84. 6
inflati si rogentur inflatiores fiunt 106. 52
iniopeus filius Thebei, auriga He ctoris de equo cadit 86. 3
in bello non uerbis sed strenuis uer beribus opus est 193. 13
in necessitatibus uir apparet 147. 40
iouis cum Iunone et Minerua expo stulatio 91. 50
iphidamas Thrax ab Agamẽnone occiditur 122. 20
iphidamas centum bobus sponsam emit, mille promisit 12. 43
iphis concubina Patrocli 106. 18
iph.tis Archeptolemos Hectoris auriga 86. 13
iris sola pugnæ Græc. atq; Troiano rum spectatrix 119. 37
iris it nuncia Iouis ad Neptunum, et minãtia illi uerba à Ioue dicit, nisi desistat auxiliari Græcis. 179. 46
iris eldm aljis dijs à Iunone mitti tur ad Achillem, ut uel tantũ Tro ianos suo aspectu terreat, ne ita seuiant in Græcos 214. 50. Con cio Troianorum de uitando ad uentu Achillis 216. 19
iris mittitur à Ioue ad Priamum, ut betq; ut ab Achille redimat cor pus filij sui Hectoris 281. 6
iuno subornat Minerũ quæ dehor tetur Græcos nauigare in patriã 15. 52
iuno in maxillã uulnerata 55. 13
iuno Græcis fugam improperat 62. 20
iuno miseratur Græcos fugientes et misere pereuntes, acclamat fortis simis ex ijs magna exprobratiõe ut sese defendant 87. 26
iuno et Minerua Græcorum fugam ualde miserantur, & ni Iupiter ipsas prohiberet ipsi auxilium ferrent 90. 15
iuno Iouis consilia semper impedit 91. 30 iuno

Iuno accepta occasione ab auxilijs Neptuni, & ipsa conatur Græcis opem ferre contra Troianos, pulchrè se ornat, et deceptione à Venere cingulum amoris impetrat, pergit ad Iouem, pelliciens eum ad concubitum, & pòst inducit somnum Troianis pernicioſiſſimum 161.1

Iunonis profectio ad Somnum, ab eo petentis eius munera ad ſopiendum Iouem 162.25

Iuno ab Ida reuertitur ad cœlum, et dijs narrat Iouis inſtitutum, & nunciat Marti ſuũ filium in bello eſſe occiſum. Iridiq; atq; Apollini, ut pergant ad Iouem in Ida ſedentem 169.22

Iuno quemadmodum Iouem decepe rit circa partum Herculis 225. 3

Iuno Xanthum equum Achillis loquẽtẽ fecit, ut prædiceret ei iam iam inſtantem mortem 230.38

Iuno obiurgat Dianam uenatricem, quòd reſiſtere ei reſiſtere. atq; comprehẽſis illius manibus, raptiſq; ab humeris illius arcubus bene confundit illi capillos 249.22

Iupiter à dijs ligatus, reſoluitur à Thetide 8. 34.

Iupiter conuiuatum abijt ad Aethiopes 9.4.

Iupiter uxorem Iunonem timet. 10. 43

Iupiter Martem acriter obiurgat 64.13

Iupiter omnibus dijs deabuſq; uerbera minatur, ni abſtineant aut Græcis aut Troianis auxiliari. 83.50

Iupiter à Iunone & Minerua ſubſannatur 92.10

Iupiter iubet Hectorẽ cedere Agamemnoni, donec ſaucietur: tum ei daturum ſe robur Græcos fugandi uſq; ad naues 121.40

Iupiter apud Iunonẽ gloriatur, quibus eum concubuerit 164.1

Iupiter ſomno & amore domitus dormit, Troiani miſerè pereunt 164.37

Iupiter è ſomno experrectus, & uidens Troianorum grauem afflictionem, ualde Iunoni iraſcitur: & per Iridẽ præcipit Neptuno, ut à bello deſiſtat 168.2

Iupiter Troianis pauorem immittit ut fugiãt: Sarpedonis arma detrahũtur, cadauer abluit Apollo, miſitq; ſepeliendũ in Lycia 192. 39

Iupiter in bello fortes uiros ſepe terret, & victoriam aufert: & contrà timidos fortes reddit, & largitur eis egregiã victoriam 200.55

Iupiter hominibus non omnia uota rata facit 217.46

Iupiter conuocat cõs Deos, deasq;, datq; illis poteſtatem, ut quiſque cui nam faueat parti, poſſit huic auxilio eſſe 231.1

Iupiter omnia & minuit & auget 235.38

Iupiter accerſit Thetim, atque iubet ut præcipiat Achilli reddere corpus Hectoris Priamo 279.31

Iuramenti ueteris modus 228.1

L

Laodamas Antenoris, filius occiditur ab Aiace 177.19

Laogonus Iouis Idæi ſacerdos à Meriõe ſacerdotio abſoluitur 192.41

Laomedontis pater Illus. 235.32. eiuſdem filij ibid. 34.

Lapides ac tela cadentis nimis inſtar uolant utrinq; 139.3

Laus Vlyßis 111.40

Legati ad Achillem, ut hunc precentur ſibi auxilio futurum ad bellum 97.24.

Lingua mortaliũ uerſatilis 235.44.

Luctationis pugna 274.23

Lycophron Maſtoris filius: & famulus Aiacis, ab Hectore morti datus: eius caſum Aiax ualde horret, & conuocat Teucrũ ut poſſit Hectori reſiſtere 175.43

Lycurgus Dryantis filius: deorum expugnator 67.14

M

Machaon Aeſculapij filius 41.24. 26.25

Machaon medicus peritiſs. uulneratur à Paride telo triſulco 127.30

Magiſtratus boni officium deſcribitur 107.3

Malum fugere, reprehẽſione carere 159.38

malum effugere melius quàm capi. ibidem

Mars à Thraſymede perimitur 187. 32

mars uinctus ab Otho & Ephialte 55.6

mars Troianos ad bellum concitat 56.20.

mars ignarus omnis iuſtitiæ 61.52

mars Palladem apud patrem Iouem accuſat impietatis erga Deos 63.53

martis impetuoſitas 63.49

meciſtem Polydamas interficit 174. 7.

medeon urbs Græciæ inſtructiſſima 22.14.

medicina ueterum ualde rudis, & dura 133.36

Medon & Iaſus ab Aenea ſpoliantur 173.55

meleager homo bellicoſus

menelaus uulneratur 40.20

menelaus ira furit in Hectorẽ 76. 36. uerùm ſedatur ab Agamem.

menelaus, ut par eſt, ualde anxius eſt pro ſalute ſibi gratificantiũ Græcorum 107.27

menelaus grauiter in Troianos inuehitur 154.2

menelaus & Euphorbus pugnant de cadauere Patrocli, et Euphorbus à Menelao occiditur 197.1 & ſequentibus

menelaus nõ quidẽ diu moratur cadauer Patrocli, aduenientẽ Hectore fugiẽs cõuocat Aiaces, ut ſeruent corpus ex hoſtib. trahere et deferre ad Achillẽ 199.7. et ſeq.

menelaus mollis bellator 208.26

meneptolemus armat Diomedẽ ad exploraturam 112.2

meneſtheus horret Sarpedonis atq; Glauci impetum, atq; mittit nuncium uocatũ Aiaces ut ſibi ſubueniant 139.54.

mercurius uenit ad Priamũ, ut ipſi ſit deducat ſecurè per exercitũ Græcorũ ad Achillis tẽtoria 284. 21

meriones armat Vlyſſem ad exploraturam 112. 9

meriones atq; Idomeneus ualde gloriantur de ſpolijs quæ Troianis abſtraxerint, ſi non mẽtitur Homerus, qui omnia ad Græcorum fauorem

fauorem scripta torquet 147.13
Merops artis uaticinandi peritissimus 124.18
Minerua Iunoq; armantur aduersus uim Hectoris, ne Græcos prorsus perimat 61.5
minerua Diomedem in Martem incitat, & uulneratur 63.6
minerua Menelaum ad bellum incitat, datq; ei in pectus audaciam muscæ 208.1
minyeus fluuius prope Arenã 131.25
moliones 131.12 & 53
moneta qua utebantur Græci apud Troiam 83.25
mors & somnus gemelli 194.10
mortuorum crematio 82.30
mortuorum nulla cura 82.16
munera recensentur quæ Agamemnon Achilli promisit, si se iuuet contra Troianos 99.4

N

Nauium Græcorum numerus, ac Præfecti eorum 225. 158.33
naues Achillis cum ducibus earum describuntur, quos hortatur ut strenue sese gerant, ne nomini suo sint dedecori 184.46
Nelei filij omnes excepto Nestore ab Hercule occisi 130
neptunus miseretur Græcos oppressos atq; illis clàm auxilium fert. 143.3 Hortatur Aiaces ut suæ fortitudinis sint memores. ibid. 38. alios etiam Græcorum increpat, atq; ad bellum excitat 144.10
neptunus magnum robur Græcis oppressis iam immisit, atque hortatur altum clamans ut pugnent 160.38
neptunus grauiter fert Iouis imperium 171.17
neptunus adeò terræ fundamenta quatit, ut Pluto timeat ne regna sua inferna corruant 232.18
neptunus & Pallas Achilli Hectoris animã promittunt 246.4
neptunus Apollinem leuitatis accusat, ut qui iã oblitus sit iniuriarũ quas eis sæuus Laomedon pro mercede intulerit 248.33
nereus formosissimus uir qui ad Ilium peruenit 25.19
nestor duarum ætatum senex immẽsam Agamemnonis & Achillis contentionem sermonis sui melli fluentis grauitate sedat 5.48
nestor Hectori nouẽ ex Græcis antagonistas excitat 77.5
nestor & Diomedes cõmittunt prælium cum Hectore 85.40 & 50
nestor indefatigabilis senex 110.22
nestor magna pollicetur præmia si quis Troianorum castra explorator accedat 111.8
nestor reputat Patroclo sua iuuenilia & egregia facta aduersus Eleos, & quãtum inde prædæ abegerit 130.13
nestor exprobrat Patroclo quòd ipse & Achilles adeò non curent parentũ suorũ mandata 132.10
nestor procedit ad uidendũ quid geratur cum tanto clamore apud naues Græcorum 158.1
nestoris prudentia cõsilia 95.14
nestoris poculum quantæ magnitudinis 129.45
nestori Diomedes mortem auertit. 85.20
niobes fabula 289.9
nomina equorũ Achillis, Xanthus Balius & Pedasus 184.27
nestor manus ad cœlum extendit, Iouem implorans ut ipsum incolumem seruet 174.37

O

Oenomaus ab Idomeneo percutitur 151.53
onchnestus lucus 22.19
ophelitius & Agelaus ab Hectore occisi 123.46
opites & Antinous ab Hectore occisi 123.45
orchomenus pecorosus 24.8
ordeum album 51.37
orionis sydus febrem hominibus adfert 252.30
orsilochus ab Aenea occisus 57.52
orus ab Hectore occisus 123.47
otrioneus, cui Priamus filiam suam spoponderat ob commilitiam ad uersus Græcos, occiditur ab Idomeneo 149.19
otus Cyllenius spoliatur à Polydamante 177.21

P

Pæonides spoliatur à Diomede 125.2
pallas Achillis iram sedat 4.53
pandarus à Diomede occiditur 53.21
paridis armatura 35.16
patroclus Menœtij filius mittitur ad tentoriũ Nestoris exploratũ, quis ex Græcorum principibus uulneratus sit 129.20
patroclus à Nestore dimissus occurrit Eurypilo uulneratus uenienti è bello, à quo rogatur ut sibi medeatur 131.2
patroclus relicto Eurypylo quem fabulis mulcebat ad Achillem pergit tentatũ an ipsum ad pugnam possit concitare 175.3
patroclus lacrymans orat Achillem ut descendat ad pugnam, aut si nolit uel saltem ipsum dimittat pugnare 182.8
patroclus fortiter hortatur suos ut Achilli dignum pugnent, atque ipse primus Pyregmen occidit 186.37
patroclus naues ardentes iterum extinguit 187.6
patroclus duos Aiaces inuocat ut sibi sint auxilio in deplorãdo Sarpedone 191.47
patroclus post mortẽ ingens Græcis & Troianis concitauit prælium utri nam cadauere suo potirentur 204.14. 207.36
patrocli armatura 184.8
patrocli præstãtiam & cædes supra cœlos Homerus extollit 194.11
patrocli cadauer lauatur 218.6
patrocli manes Achilli apparent, ac quid illi commendent 262.48
patrocli corpus crematur 263.31 265.10
patroclo auxiliante magna fit Troianorũ strages & fugiunt urbẽ uersus 187.20 & sequentib.
pedasus Achillis equus perit 190.15
phœnix Achillis alumus 103.3
phœnix concubuit cum patris sui pellice 102.27 & qua pœna puniatur inde

phœnix ab exẽplo Meleagri persuadet Achilli ut Græcis nunc gratificans ad bellum procedat, non postea fortè accepta magna rerum iactura cogente necessitate 104.r

phœnici sternitur lectus in Achillis tentorio 106.11

phthia gleboſa & mater ouiũ 102.51

pirithous 6.9

pisander à Menelao occiditur 153.38

pisander & Hippolochus filij Antimachi occiduntur ab Agamemnone 120.30

pluto telo per humerum percussus 55.16

plutonis & Neptuni opera Idomeneus & Meriones Troianos fortiter aggrediuntur 148.40 & sequenti

poculo honorare 42.35

polydamas dat consilium utile Troianis, sed ei non obtemperarunt. 216.19

polydamantis salutare consilium apud fossam Græcorum 135.3

polydamantis salubre consiliũ, quo furentem Hectorem hortatur ut dispersorum militum per naues Græcorum receptum canat 155.52. & sequenti

polypoetes filius Perithoi 136.17

polyphemus 6.10

pylon atq; Ormeneus occiduntur à Polypoete 137.20

python saxoſa 22.32

priamus quãtum potest maximè filium suum Hectorem adhortatur ut seſe in urbem recipiat, seruaturus omnem Troianorum salutem, neq; expectet Achillis ad urbem aduentum, et pereat 252.27

priamus ultrò inducias ab Achille sepeliendi filij assequitur, it cubitum, & excitatur iterum à Mercurio, ab eoq; usq; ad Xanthum fluuium comitatur 290.1

priam. impetrato filij sui Hectoris corpore, uenit tãdẽ ad urbẽ, fitq; illi à populo magnus occursus, magnusq; luctus: & præsertim deflent Hectorẽ uxor, mater, Helena: comburitur, sepelitur, & continuatur populus 291.1

priamus quomodo filios suos adhuc superstites obiurget 282.40

priami & Mercurij in itinere confabulatio 284.40

priami aduẽtus ad Achillis tẽtoria, et eorum mutuus luctus, et de miserabili rerum humanarum conditione confabulatio 286.40

proethus rex Bellerophontẽ in Lyciam mittit ut ibi pereat 67.51

prothoenor Areilyci filius à Polydamante occiditur 166.22

R

Rhesus rex, Eionis filius, proditur 115.19

rhesus & Antipho filij Priami ab Agamem. occiduntur 120.10

S

Sanguine pluit 119.17

sarpedon propugnaculum Græcorum manibus perfringit atq; humi prosternit 141.10

sarpedon ut uidit Patroclum tot egregios uiros neci dare, non tulit, atq; cum Patroclo in certamen descẽdit, ab eoq; occisus est 189.22

sarpedon accepto iam letali uulnere, hortatur Glaucum ne se sinat à Græcis spoliari 190.40

sarpedonis & Tlepolemi certamen 59.30

sarpedonis filij Iouis præstantia in capiendo munimẽto Græcorum 136.15.141.20

satnius Enopides trucidatur ab Aiace 166.15

scamander 21.33

scamandri irati ad Achillem oratio 244.30 eiusdem ad Apollinem obiurgatio 46. eiusdẽ in Achillem mundatio, quó ne Troiã cum omnibus qui eam inhabitabant deuoraret 245.9

schedius Epistri filius Niocensis ab Hectore traijcitur 203.17

schedius dux Phocensium ab Hectore interficitur 177.18

serpens qui nouem passerculos deuorauerat 18.40

siligo 51.37

simois atq; Scamandrus cõmiscentur 62.10

sisyphus Aeoli filius & Glauci pater ex Epyra 67.37

socus ab Vlysse hasta transuerbera tur 126.20

somnus mortis frater 126.25

somnus Iunoni non libenter obtemperat, enarrans se etiam prius ab ea deceptum non sine suo magno periculo 162.35

somnus seſe occultat sub frondibus altissimæ in Ida abietis 163.25

stenelus Diomedẽ deliberatur. apugna 52.27

stentoris ærea uox 62.21

stichius & Arcesilaus ab Hectore occiduntur 173.52

T

Talthybius Agamemnonis præco 7.11

teucer ab Hectore lapide prosternitur 89.40

teucer Imbrium occidit 145.47

teucer Clitum Pisenoris filium iaculo fixit 176.1

teucri egregia certamina 88.39

thebe Aetonis deuastatæ 8.2

therſites 26.53

theseus 6.11

thetis Ioui supplicat pro ulciscenda ignominia filioli Achillis 10.29

thetis cum comitatu Dearum uenit ad Achillem filium, ac consolatur eum, ne tantopere tristetur ob mortem socij, cum ipse quoq; non diu post Hectoris fatum uiturus sit 212.45

thetis ad cœlum ascendit deprecans Vulcanum, ut Achilli alia fabri cet arma 214.21.218.32

thetis Achilli fert arma, qualia non ullus unquam habuit 223.1

thisbe columbis abundat 22.15

thoas à Menelao uulneratur 187.24

thoon ab Antilocho occiditur 152.37

thoones atque Ennomus ab Vlysse occiduntur 126.1

thracia Græci exercit⁹ nutrix 95.33

thym-

Thymbræus à Diomede de curru suo deturbatur 124. 9
Tiaresius amnis Peneo non miscetur 26. 4
Tlepolemi & Sarpedonis duellum 59. 30
Troiani fœdifragi 4. 0.
Troiani Græcos fortiter pellũt, Minerua & Apollo dirimunt bellũ 75. 2
Troiani Græcos fugant usq; ad fossam 89. 54
Troianorum & Græcorum uehemens pugna 119. 30
Troianorum ingens fuga & cædes 121 13
Troianorum atq; equorum eorum furor in transiliendo munimẽto Græcorum 134. 44
Trois pater Erychthonius 235. 26
Tydeus apud Thebas sepultus 160. 27
Tydeus paruus corpore, sed ualde pugnax 62. 37

V

Venus Paridi auxilium fert 36. 13
Venus Helenam obiurgat 36. 46
Venus uulneratur à Diomede 54. 6
Venus Martem prostratum humo leuat, atq; grauiter adflictum abducit, eos pro sequitur Minerua, atq; ambos præcipitat 248. 14
Veteri non sunt tradita bellica opera 55. 49
Ventre ieiuno mortui non lugendi 227. 23
Verbum quale dixeris, tale audies 235. 46
Veterum superstitio dijs sacrificandi 98. 15
Veterum regum diuitiæ in pecoribus consistebat 230. 30
Vinum robur est & fortitudo 226 14
Vir fortis & uir timidus describuntur 147. 40
Virum omnem bonum amare suam coniugem 100. 25
Vlysses patri restituta Chryseide reuertitur ad Græcorũ castra 10. 4
Vlysses continet Græcos sua facundia ne in patriã renauigẽt, & sedat Therſiten regũ conuiciatorem 17. 30
Vlysses refert Agamemnoni legationis ad Achillem responsum 106. 28
Vlysses gratias agit pro rebus bene gestis 115. 46
Vlysses ac Diomedes inuadunt Thracẽsium castra, latrocinãtur eos, atq; omnia diripiunt 115. 54
Vlysses ac Diomedes redeũt magnis spolijs ad Græcorum castra, atq; ut res gestæ sint Nestori narrant 117. 7
Vlysses hortatur Diomedem ut fortiter resistat insecutioni Hectoris 124. 1
Vlysses alloquitur suum magnũ animum ne fugiat 125. 36
Vlysses uulneratur à Soco Charopi fratre 126. 7
Vlysses Agamemnoni grauia conuicia dicit propter ignauiã & meditationem fugæ 159. 40
Vlysses suadet Græcos in bellum iciunos nõ abducendos, Agamemnò nemq; iubet ut in medium ferat, quæ se legato Achilli promiserat 226. 7
Vlyßis descriptio 33. 1
Vlyßis fortitudo 60. 20
Vlyßis turpis fuga 85. 30
Vlyßis precatio ad Mineruam, ut sit sibi profectionis comes 112. 27
Vlyßis fortitudo, solus sustinet totum Troianorum exercitum 125. 46
Vlyssem ex hostibus eripiunt Aiax & Menelaus 126. 40
Vulcanus inundationem Scamandri in Achillẽ igni combußit, neque mirum est Achillem tam ingentia facinora perpetrasse, cùm omnes dij illi semper præsto & auxilio fuerint 246. 32
Vulcanũ Eurynome & Thetis quõdam abiectum uiuum seruarunt 219. 1

X

Xanthus Baliusq; filij Podargæ. 230. 33

FINIS.

INDEX IN ODYSSEAM ET RELIQVA

HOMERI OPERA COPIOSISSIMVS, IN QVO

prior numerus paginam, posterior uersum denotat.

A

Acipitris augurium 144. 43
accipiter timendus muribus 227. 30
acastus rex 131. 23
acheron 95. 24
achilles 19. 36
achillis anima 105. 13
achillis exequiæ 217. 37
achiuorũ reditus à Troia cantu celebratus 7. 13
achiui conuocati 9. 40
acroneus 66. 37
actor ancilla 223. 43
admas filius Alcinoi 61. 11
adreſta 29. 10
adulterium Aegiſthi 22. 26
ææa ſoror Circe 88. 33
ægida filius Iouis 78. 17
ægyptus fertilis 31. 6
ægyptius heros 9. 47
ægiochi monſtrũ 151. 20. et 139. 37
æolus 86. 7
æolia inſula 86. 5
æneas ex Venere ortus 256. 9
ægiſthi adulterium 22. 126
ægiſthi ſæuities 86. 31
ægiſtus occiſus 1. 33
æthiopum ſitus 1. 26
æthonem ſe uocat Vlyſſes 177. 13
ætolus deceptor 132. 11
æſculapius medicus 260. 44
affectuum cauſa 294. 20
agamedes amicus deorum 237. 26
agamemnon 20. mors 21
agamẽnonis mors 23. 11. 36. 104. 10
agamemnonis anima 103. 43
agelaus procus 190. 41
agni cornuti 28. 26
aiax occiſus 19. 36
aiacis Oilei exitus 36. 11
aiacis anima irata 106. 35
alcandre 29. 13
alcinous Phæacenſium dux 51. 54
alcin. Vlyſſ. generũ optat 63. 44
alcippe 29. 11
alcmena 11. 42
alcmenæ anima 101. 32
alitherſes ſenex 12. 74. et 224. 42
alector 27. 7
allegoria fabularum 285. 30
alpheus 26. 31
amicitia paterna 138. 45
cum Amicis non pugnandũ 68. 24
amor coniugum ex liberis 178. 30
amoris exemplum 145. 48
amor ſeruorum in Vlyſſem 188. 35
amphiaraus populus 139. 36
amphimedon interfectus 205. 27
amphialus ſaltator optimus 66. 55
amphinomus 151. 51. procorum optimus à Telemacho occiſus 172. 202. 1
amphion 101. 28
amphitea 181. 16
amphitrita Dea 233. 44
amphitrite 50. 13
amphitrio 101. 32
anchialus Mentis filius 8. 50. & 66. 38
ancilla Vlyſſem obiurgat 171. & 174. 37
ancillæ libidinoſæ ſuſpẽſæ 208. 143
anabeſmeus 19. 66
animalia Venere delectantur 253
anima qualis 293. 14
animarum apparitio 97. 24
animæ tangi nequeunt 103. 49. & 100. 28
animæ procorũ ad inferos 216. 42
anchiſes cum Venere congreſſus. 253. 28. & 255. 24
annulus ſagitta tangendus 184. 113
annos 4. proci eluſi 11. 12
anopea auis 7. 7
anſeribus collati proci 183. 26
anticlus 32. 8
anticlea mater Vlyſſis 98. 17
antilochus 30. 19
antilochus filius Neſtoris 19. 39
antilochi anima 105. 14
antinous procus 8. & 10. 15
antinoi dolus 153. 28
antinoi ſuperbia 161. 53. et 195. 17
antinous ſagitta traiectus 200. 33
antiph. 139. 36. rex Læſtryg. 88. 10
antiphus bellator 9. 52 amicus Vlyſſis 155. 43
antrum polyphemi 78. 45
apollo Dijs terrori 232. 9
apollo rex 80. 29
apollo augur 22. 41
apollo iratus Mercurio 246. 37
apollinis natiuitas 234. 15
apollinis templum 237. 24
apparitio animarum 97. 24
aper uulnerat Vlyſſem 181. 50
aphidas rex 222. 5
aquilæ uolatus 12. 13
aquilæ Aug. 138. 9
arbores pueris donatæ 222. 40
arcadia dux pecorum 242. 7
arciſius 128. 34 pater Laert. 147. 38
arcus Vlyſſis 192. 26 à ſolo Vlyſſe tenſus 199. 37
arete uxor Alcinoi 59. 5
arethuſa fons 124. 20
argimecator nũcius inferni 218
argonautæ 109. 38
ariadna filia Minois 102. 32
aries liberat Vlyſſem 83. 20
aritus filius Neſtoris 25. 11
arma Vlyſſis 202. 30
arneus qui & Irus 165. 46
ars exercituũ et Muſa ſimul 250. 7
artacia fons 88. 4
artebibulus mus 231. 16
artophagus mus 230. 25
aſteus inſula 42. 18
aſtutia Vlyſſis 83. 14. & 121. & 122 & 124. 129. 150. 29
aſtutia Penelopes 11. 12. & 176. 14
aſtutia Vulcani 70. 4
aſtutia Mercurij 243. 23
athenæ 59. 31. & 232. 15
atrides 20. 36. & 21. 11
augurium aquilæ 12. 13. & 189. 18
aurora 25. 1. uxor Tithani 42. 30
anthiopis anima 101. 26
autolicus auus Vlyſſis 180. 48
autonoe ancilla Penelopæ 169. 2
auxilium promiſſum Vlyſſi 63. 51
azameda puella 235. 49

B

Bacchi forma 258. 24
Bœotes ſtella 47. 28
bouis mactatio 25. 47
borborocætes 230. 48
Boreas 47. 52
boues ſolis 115. 8
boues Deorum ubi 243. 17

C

Cæcus cantor 65. 45
cœna tempeſtiua bona 157. 40
calypſo detentus Vlyſſes 1. 17

calypso Dea amat Vlyssem 44. 50
calypso Atlantis filia 62. 31
calypsus descriptio 43. 38
callirhoe fluxum sistit 50. 42
calaminthius 230. 38
canis Vlyssem redeuntem cognouit 159. 55. 46
canes ad custodiam pecoris nutriti 125. 46
cantilenas Deus inspirat 206. 35
cantilenæ ex uirtute ortæ 220. 8
cantus ornamentum conuiuij 4. 4
cantus ex commoto animo 65. 44
cantus non omnib. gratus 74. 24
cantus laudatus 75. 33
cantus post conuiuium 65. 48
cantus Deo curæ 251. 4
capra Iouem nutriuit 28
capra Palladem nutriuit 40. 34
cassandræ cædes 104. 23
caucanes 24. 18
carpathus Insula 232. 49
castor Hylacides 129. 1
castor filius Pindari 102. 11
castor & Pollux 260. 50. & 265 30
centauri 197. 34
centaurorum exercitus 229. 41
ceres amica Iasonis 44. 46
ceres dea 260. 20
certamina proposita 66. 26
ceruus confixus ab Vlysse 89. 3
certamen procis propositũ 192. 17
cetheus 101. 28
charybdis descriptio 110. & 112
chius 20 44
chius fœcundißima Insularum 232. 43
chromius 101 52
chloris uxor Nelei 101 47
chorearum saltus 69. 214
choreæ amabiles 259. 30
cicones pugnant cũ Græcis 76. 20
cicatrix prodidit Vlyßẽ 183. & 182
cimmerij populi 97. 1
circe 12. 44
circea Dea 88. & 90. 32
circe futura dicit Vlyßi 109. 17
circe uenefica 90. et 91. & 95
circus accipitris genus 118. 38
clymenis anima 102. 37
clytæmnestra adultera 22. 28
clytæmnestræ scelus 104. 27
clytoneus filius Alcinoi cursor 66. 145
clytus ab aurora raptus 139. 43
colum curent mulieres, nõ alia 198. 35
comparatio elegans 205. 42
concordiæ bonum 55. 4
concubitus Vlyßis & Penelopes 215. 5
concubitus descriptio 255. 24
cocytus fluuius 92. 25
coniugium bonam famã parat 52. 6
coniuges sint concordes 55. 4
coniugum amor 213. 22
consiliũ Deorũ inscrutabile 211. 7
consilium Vlyßis 212. 4
consilium senis 22. 4. 42
conuiuij descriptio 3 40 & 28. 7
coronis mater Aesculapij 260. 146
crambophagus 230. 32
craugasides 231. 1
creta 22. 55. triginta habet ciuitates 176. 49
creteis mater Scyllæ 110. 47
cretẽses cultores Apollinis 240. 35
ctetensium Pæones 241. 28
crissa insula 240. 2
chrysodioctes 230. 45
ctesippus procus impius occisus 190. 8. 205. 28
ctesius Ormenides 142. 41
cura hortum fœcundum efficit 221. 3
cubiculi descriptio 22. 19
cura Vlyßis 185. 5
currus stella 47. 24
cursu certatum 66. 46
canea saxa 109. 37
cyclopum Insula 77. 24
cyclopes contemptores Deorum 80. 28
cydones 22. 54. in Creta 176. 51
cyllenes Deus 244. 33
cynthius collis 232. 22
cyparissus 43 40
cypri Domina Venus 257. 52
cythara Mercurij 249. 40

D

Dæmon illustris 245. 14
dalia seruus Penelopes 40. 17
deas contemnere obest 256. 1
decipula mures capti 228. 42
deiphobus 31. 53
delphino similis Apollo 238. 20. & 241. 5
Deus Apollinem suscepit 233. 11
delphusa 286. 29
demoptolemus interfectus 25. 9
deus consulendus in factis nostris 185. 38
deus non tentandus 258. 45
deo uolente nihil difficile 21. 48
deus optimus auxiliator 150. 15
deorum mens non mutatur 20. 19
deos iniustè in malis accusamus 1. 36
dijs inuitis nil conandum 36. 6
dij omnia sciunt 33. 46
dij sibi inuicem noti 43. 55
dij non omnia uni dant 67. 37
dij non ab omnibus uidentur 148. 26
dijs gratą quæ cito fiunt 23. 43
dijs omnia poßibilia 149. 22
diana Dea 233. 43
diana qualis 259. 45
diana filia Latonæ 232. 20
dianæ studium 53. 34. & 263. 20
dicendi genera 280. 50
dictio Homeri quæ 270. 21
difficile nihil Deo 21. 48
drocleus filius Orsilochi 138. 34
diomedes 20. 53
discordiæ malum 20. 8
discordiæ tatum antiquis 68. 2
dißidium Græcorum 20. 8
diuitiæ Vlyßis 127. 6
dodoneus Iupiter 179. 6
dolius 171. 32 senex 223. 23
dolores ad mortem adigunt 100. 10
domus Vlyßis irreprehẽsibilis 5. 29
domus aduentui procorum parata 18. 36
domus subulci descriptio 125. 23
domus descriptio 56. & 59. 30
domi esse optimum 242. 37
donum non respuendum 270. 52
dona Dei uaria 67. 37
dorenses in Creta 176. 52
draco occisus 237. 29
dulichium 5. 47

E

Ebrietas Cyclopi obest 82. 17
ebrius perijt 96 & 97
etheneus 102. 53 senex 60. 51
echephrus filius Nestoris 25. 10
echetus rex 167. 15
elatreus 66. 37
elatus interfectus 205. 10
elementa quatuor 285. 25
eleemosyna pij cognoscũtur 161 7
elpenor ebrius perijt 96. 8

elyſius campus 37. 10
embaſichyrius mus 229. 7
enceladus ligatus 231. 37
enepeus fluuius 101. 4
enſis donatus Vlyßi 7. 2
epæna canere 241. 10
eberitus Vlyſſes dictus 222. 7
epeus fabricator equi 106. 14
ephialtes 102. 19
epicaſtes anima 101. 37
epij lectores Elidæ 122. 6
equus Troianus 31. 49
equus Troianus cantu celebratus 73. 44
erembi 28. 26
erethmeus 66. 38
eridanus 227. 1
erynnis dea 339. 27
eriphylis anima 102. 37
eſopus 101. 26
eteoneus ſeruus 27. 19
euboea 10. 46
eubola 63. 52
eumelus 41. 25
eumæus Subulcus 125. 30
euphimediæ anima 102. 16
eupithes dux hoſtium Vlyßis 225. 5
eupithes à Laerte occiſus 216. 4
euryades interfectus 205. 10
eurya lus optimus luctator 66. 41
eurybates præco Vlyßis 178. 12
euriclea nutrix 9. 6
euriclea cuſtos theſauri 15. 46
euriclea ut agnouerit Vlyß. 180. 45
euridice uxor Neſtoris 25. 49
euridamas occiſus 205. 26
eurylochus dux ſociorũ Vlyſ. 89. 48
eurymachi inclementia 172. 49
eurylochus perdit conſilio Vlyßis ſocios 114. 42
eurymachus procus 8. 31
eurymachus optimus procorũ 135. 130
eurymachus occiditur 261. 45
eurymedon 59. 9
eurymeduſa nutrix 58. 14
eurynome gubernatrix 163. 29
eurynomus procus 9. 24
euryphaeſſa mater Solis 264. 43
eurytiona à Nio læſus 197. 34
euryto ſagittarius 68. 40
europæ raptus 228. 4
eurus uentus 47. 51
exequiarum ritus 217. 24
exercitia corpor. honeſta 66, 68. 2

F

Fabularum allegoria 285. 30
fabulis cur utatur Homer. 269. 44
fames ſociorum Vlyßis 114. 31
farina medulla uirorum 14. 47
fatum omnia regit 61. 38
felem timent mures 227. 30
figura quid 274. 26.
figuræ Homero familiares 27. 5
filiæ Pandari 186. 6
filius unicus generationem ſeruat 147. 138
filij pauci ſimiles patribus 14. 33
flamma ardenti Minerua apparet 174. 10
fluctuum maris uis 50. 19
forma mulieris uenuſta quæ 159. 15
formam Minerua mutat 3. 25
formam mutat Pallas 14. 25
fratribus ſorores nubunt 86. 13
fruges ſua ſponte proueniunt 77. 28

G

ganymedes 256. 13
genitalia homini extracta 208. 54
gerenius eques 19. 51
gereſtum 20. 49
glandes ſues nutriunt 124. 30
gorgonis caput 108. 15
gratiæ 235. 34
gratiæ lauãt uenerem 71. 15
gratitudo 73. 6
græci beati qui occiſi ad Troiam 48. 7
græcorum ad Troiã diſſidium 20
gyrea petra 36. 9

H

habitacula Iouis immortalia 28. 21
halius tripudiator 71. 22
halius filius Alcinoi 66. 45
harmonia 235. 35
haſta Mineruæ 3. 21
hebe filia Iouis 107. 39
hebe puella 256. 35
hecatombæ gratæ diis 99. 8 & 62 43 & 18. 42 & 155. & 180. 21 & 214. 39. & 236. 34 & 237. 19 & 238. 42
helena auguriũ interpretatur 138. 20
helenæ ornatus 29. 8
helenæ liberalitas 137. 29
helenæ unica filia 27. 11
helenæ genus pernitioſum 126. 30
helicone 226. 35
hercules quantus 260. 34
hercules proditor hoſpitij 192. 42
herculis mater 101. 32
herculis idolum 107. 37
hermione unica filia Helenæ 27. 11
heros Aegyptius 9. 47
heſperus niger 8. 55
hippodamia ancilla 196. 2
homeri nomen unde 266. 48
homeri patria incerta 266. 12
homerus quando uixerit 267. 45
homerus cæcus 235. 12
homerus author ornatus 272. 10
homerus phyſicus 287. 32
homerus orator 305. 14
homeri modeſtia 266. 6
homicida aufugere ſolet 211. 45
homo ſibi cauſa malorum 1. 10
hominis fragilitas 168. 5
homines indigent diis 18. 31
homines comeſti à Cyclope 80. 45
homines in porcos uerſi 98. 25
horæ ſapientes 235. 34
horæ deæ 258. 8
hortus Alcinoi 60. 9
hoſpes non tentandus 68. 24
hoſpes præſens diligendus, nolens dimittendus 136. 32
hoſpites à Ioue ſunt 55. 30. et 126. 19
hoſpitalis Iupiter 80. 24
hoſpitalitas 61. 10 & 126. 7
hoſpitalitas grata diis 132. 22
hoſpitalitas Neſtoris 24. 40
humanitatis exemplum 126. 8
humilitatis exemplum 146. 19
hydrocharis 230. 40
hydromeduſa rana 226. 55
hydrus 228. 7
hymni in Apollinem 232. 2

I

Iaones populi 234. 42
iaſida 101. 49
iaſon fulmine preceſſus 44. 46
iaſon Charus 109. 50
icmalius faber 174. 42
idamons 232. 39 & 253. 42
idomeneus 21. 8 rex 177. 2
idothea filia Protei 33. 32
igne luſtrantur ædes 209. 5
igne mortuorũ corpora conſumpta
ilij excidium 31. 22 (217. 47
ilium non nominandum 209. 54

imbrus

Imbrus insula 232.42.
immortalitas promissa Vlyssi 46 20
impietas filiæ in parentē 34.52
incantationis usus 182.2
inclementiæ exemplum 162.52
infantium studium 246.46
inhumanitatis exemplum 162.52. et 190.19
ino Cadmi filia 48.34
insulæ Græcorum 232.40
iouis oratio 1.33
iouis dicta seruanda 44 & 45.25
iouis adulteriū 101.34 *uide* Iupiter
iphiclea 102.1
iphitus Eurytides 192.29
iphtima filia Icarij 41.24
ira Vlyssis in socium 94.9
ira cohibenda 158.47
iris Deus 234.2
irus mēdicus 165.47
ismarus urbs uastata 76.13
ithaca insula 8.27
ithacæ insulæ æqualitas 37.50
ithacensis terra 121.26
ithacenses uicti ab Vlysse 226.9
itilus filius Zethi 183
iuno quæ 260.14
iuno pulcherrima Dearum 253.15 & 233.45
iuno irata Ioui 238.19
iuniores desipiunt 63.25
iupiter bona et mala distribuit 55.10
iupiter omniscius 186.15
iupiter plectit peccantes 20.55
iupiter Venere delectatur 153.11
iurandum magnum quod 45.44 & 16.24 & 114 et 143.10. & 233.33 & 246.55 & 251.21
iustitia Deorum 174.28
iustitia senum 221.11

L

Labores Vlyssis 62.30
laborum Vlyssis repetitio 215.12
lacedæmona diuina 23.33
laconica terra 239.30
laerces aurifex 25.22
laertes pater Vlyssis 147.39
laertis paupertas 100.9 & 4.42
laertes agnoscit filium 222.48
laertis austera uita 220.39
lachia 235.37
lampetea nuncius solis 115.23
lampus equus Auroræ 214.6
latona mater Apollinis 232.19 102.29
laodamas optimus luctator 67.1
latrones capiunt Bacchum 258.34
lectus Vlyssis coniugalis 213.4
laudare seipsum turpe 194.15
leda uxor Pindari 102.9
leonis robur 707.35 & 33.2
lesbus 20.43
læstrygones 87.31
leucippus 235.52
leucothea iuuat Vlyssem 48.45
liberalitatis exemplum 37.39
liberi causa amoris coniugum 178.30
lichenor mus 230.18
lichomyle mus 227.10
lichopinax mus 228.25
liocritus procus 13.50
liocritus occisus 201.37
l odes Oenopis filius 194 49
liodes occisus 206.17
loti herbæ uis 77.11
lotophagi 77.2
lucinæ spelunca 177.8
lucina dea parturientium 233.46
luctus satietas molesti 28.45
lugere semper obest 168.49
luctus bonos mortuorum 220.1
luctus certamen 66.52
luna Pallantis filia 243.46
lunæ studium 265.10
lybia 28.27
lycia 235.19
lymusius 230.37
lyra Mercurij 243.10

M

Meræ anima 102.37
maia mater Mercurij 242.2
malearum mons 22.40
malorum sibi homo causa 1.10
mantius 139.38
marathona 59.3
mare debilitat homines 67.9
mariti mandata retinenda 170.24.
maron sacerdos 79.5
mars qualis 259.27
mars uentrem comprimit 70.2
mars uelocissimus deorum 70.37
martis officium 252.40
mater Deorum quæ 260.25
mater filio nupta 101.39
medon præco 39.17 *seruatus* 206 46
megaræ anima 101.35
megapenthis 27.8
megapentheus 137.8
melanthius custos caprarum 158.21
melanthius uinctus à subulcis 203. 42 *occisus* 208.55
melantho ancilla 171.31
melesigenes Homer. dictus 266.25
melicratus 95.30
membrorum Vlyssis robur 166.53
memnonis pulchritudo 106.13
memoriæ donum 37.39
mendacium Vlyssis 162 et 176.177
mendacium absit à prudente 23.35
mendacium officiosum 150.43
mendacium opportunū 80 & 82.35
mendacium astutum 122.22 & 221.30
mendax ab hoste non differt 128.8
mendici descriptio 125.2
mendici laborare nolunt 172.12
mēdico inutilis pudor 160.51
mendicorum certamen 166.8
mendicorum locus 154.40
menelaus flauus 6.27
menelai familia 27.20
menelai humanitas 137.23
menelai labores 28.25
menta dux 3.12
mentori similis Minerua 225.39
mentor Vlyssis socius 13.40
meonia 235.19
mercurius 95.261.3
mercurius nuncius Iouis 243.5
mercurius Maiæ filius 42.1
mercurij descriptio 43.20
mercurij opera 242.15
mercurij astutia 249.5
mercurius seruat Vlyssem 91.12
mercurio ultimo libatum 60.34
mercurij Imperium in quæ 252.14
meridarpax mus 231.17
mesaulius seruus subulci 133
miletus urbs 235.20
mimanta insula 20.43
minæ dominorum difficiles 157.53
minerua intercedit pro Vlysse 2.10
minerua disparet 24.23
minerua formam mutat 41.23. & 3.25
minerua apparet Vlyssi 122.32 & 121.7
minerua pro Vlysse pugnat 204.4 & 225.39 & 185.31
minerua mutat formā 58.25 & 529
minerua seruatrix Telemachi. 16
minos filius Iouis 107.4 (46
minos rex Cretæ 176.53

mirmidones 21. 5
molæ à mulieribus actæ 186. 51. & 59. 55
molus herba ueneficium fallit 91. 36
mors moleſta 21. 53
mortui res uiuentium norũt. 99. 24
mortuis omnibus ſacrificatũ 97. 13
mortuorum honos 221. 52
mortuos deflere honor 30. 28
muliebris aſtutia 176. 14
mulier non ſola uiris aſtet 169. 4
mulieres colum curent 198. 35
mulieres non interſint uiris 7. 44
mulieres molas agunt 186. 51
mulius famulus Amphinomi 173. 23
munera facilius plures dant quàm unus 117. 21
murium cibus 227. 18
murium arma 228. 50
murium cum ranis pugna 226. 42
mus à rana per aquam lata 227. 48
muſarum cantus 235. 30
muſarum poteſtas 262. 50
muſa, ars & exercitium ſimul exiſtunt 250. 7
muſæ inuocatio 1. 2
muſices conſideratio 300. 4
muſica laudata 65. & 69. 14
muſici alijs hominibus præferendi. 73. 20
mycala inſula 232. 47
mycenæ 11. 43

N

Naiades nymphæ 118. 55
naubolides Phæacũ fortiſs. 66. 42
nauigatio celerrima 118. 34
nauis in ſaxum mutata 120. 4
nauſicaa filia Alcinoi 52. 4
nauſithous 51. 49 & 59. 7
naues paratæ ab Vlyſſe 46. 45
naufragium Vlyßis 48. 20
nauigatio Græcorũ diſcors 20. 29
nauteus 66. 38
naxus inſula 232. 49
nebula tegit Vlyſſem 58. 47
nectar potus Deorũ 44. 14
neæra ſolis uxor 11. 1
neleus filius Neptuni 101. 20. conſiliarius 25. 6
neoptolemus fortis 106
neptuni odium unde 85. 15
neptunus infenſus Vlyßi 1. 23 & 49. 12
neptuni officium 262. 31
neptuni adulterium 101. 7
nericum captum à Laerte 223. 15
neritus mons 123. 37. & 75. 50
neſtor 18. & 19. 15
neſtoris ætas 22. 7
niſus Dulichius 168. 2
niuis liquefactio unde 177. 31
noemon nauẽ dedit Telemacho 38. 22
nomen omni homini datur 74. 38
nomen uirtute æternum paratur 218. 16
notus 47. 51
nox perpetua Cimmerijs 97. 3
nymphæ quales 257. 13

O

Oceanus 17. 30
ocyolus 66. 37
oculus effoſſus Polyphemo 82. 29
odygia inſula 2. 47
œſtrus doloſus 205. 43
ogygia inſula 62. 30
oicleus 139. 36
oleo ungendi mos 27. 6 & 212. 24
olympus 102. 26
onchesſtus lucus Deorum 245. 22
operatio bona melior mala 207. 7
oratio Telemachi 10. 17
oratio Alcinoi 65. 7
oratio omnis duplex 281. 23
orchilochus 26. 31
oreſtes occidit Aegiſthum 1. 33
oreſtes ulciſcitur patrem 23. 14
orion à Diana peremptus 44. 45
orionis magnitudo 102 & 107
orſilochus filius Idomenei 121. 46
ortilochus bellicoſiſſimus 192. 31
oſſa mortuorum ſeruata 217. 50
othus 102. 19
oſtripelles quid 231. 48
otreus rex Phrygiæ 254. 31

P

Pæones Cretenſium 241. 28
pallas formam mutat 14. 25
pallas ſe declarat Vlyßi 122. 32
pallas Vlyßi fauit 125. 7
palladis ſtudium 26. 8 & 252. 38
palma ad aram orta 54. 40
pandarus 183. 8
parcæ 61. 38
parca dea 707. 46
parcæ quales 251. 55
parcam nemo aufugit 217. 7
pan Deus paſtoralis 261. 16
parnaſus 181. 11
paphus ſacra Veneri 71. 14
pater ſenex dictus. 164. 32 & 167. 5
parentem ſuum nemo nouit 5. 13
patria nil dulcius 76. 7
patroclus bellator 10. 36
patrocli anima 105. 4
pauper in ciuitate mẽdicet. 154. 49
pauperes à Ioue ſunt 55. 30
peccatores Deus punit 120. 55
pedũ lotione Vlyſſes agnitus. 18. 45
pelaſgi in Creta 176. 52
peleas filius Neptuni 101. 20
peleus 105. 51
peleus rana 226. 55
pelionis anima 217. 1
pelobates 230. 50
peloponneſus 239. 39
peluſius 230. 48
penelope filia Icarij 7. 16
penelopes pulchritudo 169. 15
penelopes tela 7. 44
penelopes aſtutia 11. 12
penelopes fletus 855. 53
penelopes dolor ob filij diſceſſum. 39. 40
penelopes ſomnium 183. 26
penelope irata Antinoo 153. 21
penelope filium Telemachum ſuſcipit 155. 12
penelopes matrimonium qua conditione procis propoſitum 195. 37
penelope aduentum Vlyßis credere nequit 210. 4
penelope cum ignoto marito loquitur 175. 34
penelope agnoſcentis Vlyſſem affectio 213. 22
pera Vlyßis pane repleta 161
pregrinatio famam parat 524. 44
peribœa 59. 8
perimedes ſocius Vlyßis 97. 10
perſeus filius Neſtoris 25. 11
perſephone 100. 48
phæacenſium origo 51. 45
phæacenſium hoſpitalitas 119. 17
phæaces periſſimi maris 60. 4
phœbus cytharœdus 231. 41
phædra 10. 32
phedon rex 178. 52
phœnix ſenex 130. 30
phaeton equus Auroræ 214. 6
phaetuſa filia ſolis 110. 55
pharmacum triſtitiã abigit 30. 54
pharum inſula 33. 22
phidon rex 131. 3
philetius Bubulcus 188. 20
phemius Cantor ſeruatus 206. 43
phemio Cytharœdus 4. & 7. 6
philo 29. 12

philoctetes sagittarius 68. 35 et 21. 7
phorcynis portus 118. 47
phronius 16. 33
pharontis nauclerus 22. 44
phocæ 34. 16
physignathus rex ranarum 226. 53
pieria 236. 1
pieriæ montes 243. 16
pietas Vlyssis 2. 23
pilæ lusus 71. 23
Pieleranao 250. 21
pindarus 102. 9
piræus Cotius Telemachus 155. 29
pirithoi umbra 108. 12
pisandrus interfectus 205. 11
pisenor præco 10. 15
pisistratus filius Nestoris 28. 19
pleiades à nautis obseruãtur 41. 30
plutonis domus 95. 2
poculo ualedicendi mos 118. 9
poetæ non sui iuris 7. 35
poetæ ex Musis 262. 49
polycaste filia Nestoris 26. 6
polyctor 158. 16
polynicus 66. 40
polybus occisus 205. 27
polydama uxor Iouis 36. 5
polyphemus Cyclops 2. 32
polyphemi antrum 78. 45
polyphem. irrisus ab Vlysse 84. 37
polyphonus 230. 25
polyphideus 139. 42
polytes socius Vlyssis 90. 10
pollux filius Pandari 102. 12
pollux & Castor qui 260. 50
& 65. 30
ponteus 66. 39
pontonous præco 61. 25
porci ex hominibus 90 et 93. 11
preces Vlyssis 186. 38
preces exauditæ 57. 40
precationis uis 50. 40
præcepta Deorum retinenda 33. 20
pramneum uinum 90. 21
prisseus 231. 12
præsiphagus 230. 45
primneus 66. 38
procorum numerus 150. 2
procorum luxuries. 3. 10 et 127. 4
proci contẽnunt Telemachũ 15. 26
proci insidias struũt Telemac. 41. 5
proci dona offerũt Penelopæ 171. 2
procis certamẽ propositum 192. 17
procis penelope coniugiũ ut promissum 143. 37
proci dementes redditi 191. 12
procis arma allata 202. 52
procorum mortis causa 219. 15
proci ad infernum 216. 42
proci sepulti 224. 8
procris 120. 32
propinandi mos 18. 24
proserpina 95. 2 & 260. 21
proteus deus marinus 33. 32 et 66. 39
proteus uarius captus 35. 15
prudẽtẽ ex stulto dij faciũt 209. 47
psycharpax mus 227. 5
pseyria insula 20. 43
pternoglyphus 230. 38
pternophagus 230. 40
pternotractamus 227. 10
pudor inutilis mendico 160. 51
pudor rusticus 17. 15
puella nulli nubat inuitis suis parentibus 57. 54
pugna ranarum & murium 230. 18
pylus 26. 27
pyrenus comes Telemachi 145. 1
pytho sol 238. 47

R

Radamanthus 37. 11
rana murem portat 227. 48
ranarum et murium pugna 226. 42
ranarum arma 229. 31
rea Dea 233. 43
reditus Vlyssis prædicitur 4. 51
reduplitcatio 275. 7
reges ex Ioue 262. 52
reges decet misericordia 162. 10
regressio 275. 23
relatio 275. 15
res familiaris claros filios facit 59. 14 (129. 20
rexenor

S

Sacrificatum dijs 133. 10
sacrificatum mortuis 97. 13
sacrificandi mos 25. 26
sacrificium 17. 24 & 24. 34
sacrificatum Ioui 85. 30
sacrificium Mineruæ 25. 40
sacrificia oblata Palladi 40. 43
sagittãdi ars in usu antiquis 184. 13 & 199. 50
saltatio est ornamentum conuiuij. 4. 4
saltatio puellarum 171. 14
saltus certamen 66. 54
samus 5. 43
schematũ autor Homerus 273. 10
scheria fertilis 43. 10
scuta Pallas inuenit 252. 43
scyllæ descriptio 109 & 710. 5
semeles filius 25. 826
senectus unde 180. 2
senectus abest à cõtemptoribus deorum 255. 55
senectus odiosa omnibus 257 2
senex pater dictus 188. 28 (39
senex facilè iuuene uincitur 166.
senes prudentes 22. 6 & 60. 51
senes bellatores necessarij 225. 35
senum iustitia 221. 11
sepulturam curant animæ 98. 7
sepulchralium usus 13. 35
sepulchrorum apparatus 238. 3
serui duo tantum Vlyssis mansere fideles 196. 5
seruitus tollit ingenium 100. 22
seritlæus 230. 24
sirdoniorum rex 38. 10
signum de cœlo datũ Vlyssi 186. 43
signum agnitionis Vlyssis 213. 40
signa coniugum abscondita 211. 35
silentij usus 32. 11
silenus 257. 18
simulachra Deorum 22. 36
sirenum cantus 109 & 111. 52
sisamida 227. 17
sisyphonis pœna 107. 30
sitophagus 231. 5
socius bonus non inferior fratre. 75. 15
socij 6. Vlyssis absorpti 113. 4
socij Vlyssis omnes pereunt 116. 10
cur perierint 1. 11
solis habitus 264. 49
solis officium 17. 30
solis boues uiolati 114. 46
solyma mons 47. 39
somnium Penelopes 183. 26
somnus omnib. necessarius 184. 26
somnus abigit curas 186. 25
somnus multus dolor 142. 28
somnũ captare parantis descriptio 9. 12
stellæ inseruiunt nauigantib. 47. 28
stratius filius Nesteris 25. 10
stygia palus 45. 51
suillinum dorsum in precio 73. 18
& 133. 14
sunium promontorium 22. 40

T

Teda prælata coniugib. 214. 54
tantali dolores 107. 18
taphij 8. 51
tartarus 238. 11

tela Penelopes 11. 16 & 176. 14 & 218. 51
telemachus filius Vlyßis 3. 15
telemachus iuſſus inueſtigare patrem 6. 23
telemachi oratio 10. 17
telemachi fortitudo 190. 26 et 194. 24
telemacho inſidiæ paratæ 39. 6 & 152. 30 & 189. 16
telemachus reuocatur domũ 136. 3
telemachus patrem Vlyſſ. agnoſcit. 199. 23
telemus uates 84. 43
tempeſtatis deſcriptio 47. 48 & 116. 3
templum Delphicum 257. 24
tenedus 20. 31
teocretes in Creta 176. 51
teſtudinẽ Mercurius inuenit 242. 25
theba urbs 236. 11
thebarum fundatores 101. 29
themis dea 10. 15
theſauri cuſtos 15. 46
theſei umbra 108. 12
theſproti 131. 2
theoclymenus uates 139. 49 et 144. 46
theoclymenus procus effugit malũ 191. 26
theoſa nympha 2. 33
theſei uxor 102. 33
Thoas Adræmonis filius 134. 21
thoon 66. 39
thraſimedes filius Neſtoris 18. 22 & 52. 11
thyeſtes 36. 19
titana occiſus 231. 36
tityus terræ filius 63. 55
terra mater omnium 264. 23
tireſia Thebanus 98. 22
tithan 42. 30
tolerantiæ exemplum 162. 54
trichaices in Creta 176. 52
trinacrium 98. 38
trinacria inſula 110. 50
triopus 235. 53
triſticia potu ſemota 30. 53
troglodyteſmus 230. 21
troia non nominanda Græcis 178. 184. 25
troiæ excidium cantu celebratum. 66. 14
ad Troiam occiſi beati 48. 7
troiani belli occaſio 267. 50
troiani belli pericula 11. 43
troiani belli ſeries 268. 16
troiani dijs proximi 256. 11
trophonius amicus Deorum 237. 2
troxartemus 227. 9
tumultus in Ithaca ortus 224. 7
tycius filius Terræ 107. 12
tydeus 20. 39
tyro Cry hei uxor 101. 1
tyroglyphus unus 219. 7 et 230. 37

V

Valedicendi mos 177. 45
uaticinium 157. 15 et 109. 17 & 98. & 100
uaticinium contemptum 12. 45
uaticinium Circes 95 2
uenationis deſcriptio 181. 31
uenter cauſa malorũ 163 & 150. 41
uentorum cauſa 288. 34
uẽtorũ utrem Vlyſſes capit. 86. 26
uenus à Marte uitiata 70. 2
uenus omnibus grata 253. 7
ueneris pulchritudo 254. 5
ueneris opera 252. 33
ueneris illicitæ pœna 208. 22
ueſpertilio 216. 39
ueſta dea inuocata 262. 42
ueſtæ ueneris opera diſplicẽt 252. 52
ueſta dea intereſt conuiuijs 264. 9
ueſtes ornant hominem 52. 13
ueſtes precioſas contemnit Vlyſſes. 179. 47
ueſtitus Vlyßis ad Troiam abiens 177. 45
uiaticum Telemachi 16. 2
uigiliæ dolores pariunt 185. 48
uinum immodicè ſumptum malorũ cauſa 197. 33
uinum memorabile 79. 16
uinum rubrum 45. 31
uinum nigrum laudatum 223. 10
uinum Polyphemum perdidit 81. 151
uinum uetus 24. 44
uini effectus 133. 40
uir fortis ubiq; clarus 59. 2
uirga Mercurio data 151. 32
uirga Mercurij quæ 43. 23
uiſa omnia non dicenda 245. 37
uita beatior morte 105. 35
uitis orta in naui 259. 3
ulyßis nomen unde 181. 9
ulyßis fortitudo & agilitas 68. 6
ulyſſes cognoſcit familiæ ſuæ ſtatum 100. 2
ulyſſes Deo ſimilis 148. 45
ulyſſes 20. annos à patria 149. 16
ulyſſes nudus puellis uiſus 54. 15
ulyſſes exponit Alcinoo ſuas calamitates perpeſſas 75. 30
ulyſſes 7. an. in Calypſo fuit 62. 45
ulyſſes Telemacho ſe prodit 148. 53
ulyſſes ab uxore agnitus 213 21
ulyſſes à nutrice agnitus 180. 45
ulyſſes commiſcetur Circe 92. 2
ulyſſes ſe patri prodit 222. 24
ulyſſes mendicus 158. 11
ulyſſ. patrẽ ignotũ alloquitur 221.
ulyſſ. ſe ſeruis ſuis manifeſtat 196.
ulyſſes mutatur 124. 5
ulyß. dormiẽs in Ithacã redijt 119. 5
ulyſſes dormit cum Penelope 215.
ulyſſes ad inferos 97 & 10
ulyſſes ignotus Penelopẽ alloquitur 175. 34
ulyſſes cedit ſocijs 113. 5
ulyſſes ſocius Neſtoris 19. 3
ulyſſes Irum proſtrauit 187. 3
ulyßis prudentia 212. 4
ulyßis aſtutia 150. 29 & 121 & 12
ulyßis labores 1. 2
ulyßis à procis periculum 190. 2
ulyßis in procos ira 200. 3
ulyßis in mare periculum 98. 2
ulyßis uerſutia 31. 2
ulyßis periculum 88 & 91. 14. &
ulyßis uictoria 226 (116. 2
ulyßis pietas 2. 2
ulyßis captiuitas filio indicata 37.
uotum Vlyßis 97. 1
uulcanus filius Iunonis 236. 4
uulcanus domorum inuẽtor 262. 1
uulcani labores 69. 3
uulcan. inſidias ſtruit Veneri 70. 4
uulnera incantari ſolita 182.
uultures Tycium uexant 107. 14
uxorib. nõ temere credẽdũ 104. 4

X

Xenia data Vlyßi 72. 1
Xenia data Telemacho 38.

Z

Zacynthus 5. 4
zephyrus 47. 5
zetus rex 183. 1

FINIS.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

HOMERI
ODYSSEAE HOMERI PRIMAE RAPSODIAE
argumentum.

Deorum concilium fit de Vlysse in Ithacam mittendo & Cephyssi Insula: posti quod Pallas in Ithacam proficiscitur ad Telemachum, similis facta Mentae regi Taphiorum. Facto autem colloquio, Pallas adhortata Telemachum ut proficisceretur ad patris inquisitionem, in Pylum quidem ad Nestorem, in Spartam uerò ad Menelaum discedit, indicio dato quòd dea esset. & procorum fit conuiuium.

ODYSSEAE HOMERI A.
RAPSODIA.

In primo libro est Deorum concio, Vlyssea Palladi confidentia.

VIRVM die mihi Musa uersutũ, qui ualde multum errauit, postquã Troia sacram urbem euertit: multorum autẽ hominum uidit urbes, & mentem cognouit. plurimos uerò ille ĩ mari passus est dolores suo in animo, magna cura seruans suamq; animã & reditum sociorum: sed neq; sic seruauit socios tametsi cupiens. sua enim ipsorum insipientia perierunt, stulti, qui boues sublimi solis comederunt: ille uerò eis abstulit reditus diem. hæc aliqua ex parte dea filia Iouis dic & nobis.

Iam alij quidẽ oẽs quotquot effugerant sæuam mortẽ, domi erant, belloq; elapsi atq; mari: hunc solum reditus indigentem atq; uxoris, nympha uenerãda detinebat Calypso diua Dearum in specubus cauis, cupiens maritum esse: sed quando tempus uenit circumeuntibus annis, quo ei destinarunt dij domum redire in Ithacam, neq; tum expers erat certaminum, etiam inter suos amicos. dij uerò miserebantur omnes, præter Neptunum: ille uerò indesinenter irascebatur diuino Vlyssi, antequam suam in terram uenisset. sed ille quidem Æthiopas accesserat longè semotos, (Æthiopas qui bifariam diuisi sunt, ultimi hominum, alij quidem occidentalis solis, alij uerò orientalis,) adfuturus taurorumq; & agnorum sacrificio. hic ille delectabatur conuiuio assidens: at alij Iouis in regia Olympij congregati erant. his autem sermones cœpit pater hominumq; deorumq;: recordabatur enim in animo boni Ægisti, quem Agamemnonides inclytus occiderat Orestes: huius ille memor inter immortales orationem habuit:

Eheu, ut deos mortales culpant. ex nobis enim aiunt mala esse: quin uerò ipsi sua insipientia præter fatum calamitates patiuntur. quemadmodum & nunc Ægistus præter fatum, Atridæ duxit uxorem sponsam, ipsumq; occidit reuersum, sciens grauem mortem. quoniam illi prædiximus nos, Mercurium mittentes speculatorem Argicidam,

neq;

ODYSSEA
ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Α ΡΑΥΩΔΙΑΣ
ὑπόθεσις.

Θεῶν ἀγορὰ γίνεται περὶ τῆς Ὀδυσσέως εἰς Ἰθάκην πορείας ἀπὸ τῆς Κεφαλληνίας νήσου· μεθ' ὃ ὁ Ἀθηνᾶ εἰς Ἰθάκην παραγίνεται πρὸς Τηλέμαχον, ὁμοιωθεῖσα Μέντῃ βασιλεῖ Ταφίων. γενομένου δὲ ὁμιλίας, παρανέσασα ὁ Ἀθηνᾶ Τηλεμάχῳ παραγγέλλεται διὰ τῶν ἑαυτοῦ ἑτοιμάσαι πλοῖον, καὶ πρὸς Νέστορα, εἰς Σπάρτην δὲ πρὸς Μενέλαον, ἀπαίρει, ὑμφασιν λαβοῦσα εἶναι θεὸς ἐκ τῶν μαντευμάτων γίνεται σύνοχος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Α.
ΡΑΥΩΔΙΑ.

Ἀλφα, θεῶν ἀγορὴ, Ὀδυσσέως Παλλάδι θάρσος.

ΑΝΔΡΑ μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε· πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα, καὶ νόον ἔγνω. πολλὰ δ' ὅγ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν, ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων· ἀλλ' οὐδ' ὡς ἑτάρους ἐρρύσατο ἱέμενός περ. αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο, νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς ὑπερίονος Ἠελίοιο ἤσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ. τῶν ἁμόθεν γε θεὰ θύγατερ Διὸς εἰπὲ καὶ ἡμῖν.

Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον, οἴκοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφυγήκεσαν ἠδὲ θάλασσαν· τὸν δ' οἶον νόστου κεχρημένον ἠδὲ γυναικὸς, νύμφη πότνι' ἐρύκεκε Καλυψὼ δῖα θεάων γείτονας ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένην πόσιν εἶναι. ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε περιπλομένων ἐνιαυτῶν, τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἶκόνδε νέεσθαι εἰς Ἰθάκην, ἔνθ' οὔπω περιφυγμένος ἦεν ἀέθλων, οὐδὲ μετὰ οἷσι φίλοισι. θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες, νόσφι Ποσειδάωνος· ὁ δ' ἀκάμαντα μενοινᾶων αὐτιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος γαῖαν ἱκέσθαι. ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας, (Αἰθίοπες τοὶ δίχθα δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν, οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος,) αὐτιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης. ἔνθ' ὅγε τερπόμενος κλαυτμῷ πατὴρ ἦμενος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι Ζηνὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὀλυμπίοις ἀθρόοι ἦσαν. τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε· μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Αἰγίσθοιο, τὸν ῥ' Ἀγαμεμνονίδης τηλεκλυτὸς ἔκτανε Ὀρέστης· τοῦ γ' ὅγ' ἔτι μνησθείς, ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα.

Ὢ πόποι, οἷον δὴ νῦν θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται. ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν. ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπὲρ μόρον, ἀτρείδαο γῆμ' ἄλοχον μνηστὴν, τὸν δ' ἔκτανε νοσφισάντα, εἰδὼς αἰπὺν ὄλεθρον· ἐπεὶ πρό οἱ εἴπομεν ἡμεῖς, Ἑρμείαν πέμψαντε διδύσκοπον Ἀργειφόντην,

μήτ'

μήτ' αὐτὸν κτείνειν, μήτε μνᾶσθαι ἄκοιτιν.
ἐκ γὰρ Ὀρέσταο τίσις ἔσεται ἀτρεΐδαο,
ὁππότ' ἂν ἡβήσῃσι καὶ ἵμερον εἰς ἐπιθύμῃ
ἐλθέμεν ἐς πατρίδα· τὸν δ' οὐκ ἀθερίζει ἄυπνος.
ὣς ἔφατ' Ἑρμείας· ἀλλ' οὐ φρένας Αἰγίσθοιο
πείθ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἅθρόα πάντ' ἀπέτισε.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
καὶ λίην κεῖνός γε τοιόγε κεῖται ὀλέθρῳ·
ὣς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
ἀλλά μοι ἀμφ' Ὀδυσῆι δαΐφρονι δαίεται ἦτορ
δυσμόρῳ, ὃς δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχει,
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης,
νῆσος ὑλήεσσα· θεὰ δ' ἐν δώμασι ναίει
Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὅστε θαλάσσης
πάσης βυθὰ οἶδεν, ἔχει δὲ τε κίονας αὐτὸς
μακρὰς, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι·
τοῦ θυγάτηρ δύστηνον ὀδυρόμενον κατερύκει·
αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἱμυλίοισι λόγοισι
θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἱέμενον καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι
ἧς γαίης θανέειν ἱμείρεται. τοὔνεκά νυ σοί πόρ
γ' ἐρέω· τί φίλον ἦτορ Ὀλύμπιε, δὴ νύ τ' Ὀδυσσεὺς
ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ ῥέζων
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ; τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο Ζεῦ; (Ζεύς,
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆα θεῖον λαθοίμεθα; φωτῶν
ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, περὶ δ' ἱερὰ θεοῖσιν
ἀθανάτοισιν ἔδωκε τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος ἀσκελὲς αἰεὶ
Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν,
αὐτιθέου Πολύφημον, ὃς κράτος ἐστὶ μέγιστος
πᾶσι Κυκλώπεσσι· Θόωσα δέ μιν τέκε νύμφη,
Φόρκυνος θυγάτηρ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος,
ἐν σπείεσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγεῖσα.
ἐκ τοῦ δὴ Ὀδυσῆα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
οὔτι κατακτείνει, πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης.
ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς οἵδε περιφραζώμεθα πάντες
νόστον, ὅπως ἔλθῃσι, Ποσειδάων δ' ἐθέλῃσι
θυμὸν χόλου· ἀ μὲν γάρ τι δύνήσεται αὐτὰρ ἄνευθε
ἀθανάτων, ἀέκητι θεῶν ἐριδαινέμεν οἷός.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εἰ μὲν δὴ νῦν γε φίλον μακάρεσσι θεοῖσι,
νοστῆσαι Ὀδυσῆα δαΐφρονα ὄνδε δόμονδε,
Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διάκτορον ἀργεϊφόντην
πέμπωμεν δὴ Ὠγυγίην ἐς νῆσον, ὅφρα τάχιστα
νύμφῃ δυπλοκάμῳ εἴπῃ νημερτέα βουλήν,
νόστον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται·
αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκηνδ' εἶσ' ἐλεύσομαι, ὄφρά οἱ υἱὸν
μᾶλλον ἐποτρύνω, καί οἱ μένος ἐν φρεσὶ θείω,
εἰς ἀγορὴν καλέσαντα καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
πᾶσι μνηστῆρσιν ἀπειπέμεν, οἵτε οἱ αἰεὶ
μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
πέμψω δ' ὀτρύνων τε καὶ ὀτρύνων ἐπὶ Σπάρτην τε καὶ ἐπὶ Πύλον ἠμαθόεντα,

νόστον

neq; ipsum occide, nec duc uxorem.
ex Oreste enim erit ultio Atridæ,
postquam pubuerit & suam desiderabit terram.
sic ait Mercurius: sed non mentem Ægisthi
persuasit bona sentiens: nunc simul omnia luit.
Huic respondit postea dea cæsia Pallas:
ô pater noster Saturnie, summe regum,
& ualde ille quidem decenti iacet morte:
sic pereat & alius quicunq; talia fecerit.
uerùm mihi pro Vlysse bellicoso cruciatur cor
infelice, qui sanè diu procul ab amicis calamitates pati-
insula in circumflua, ubi umbilicus est maris, (tur,
insula syluosa: dea uerò intra domum habitat
Atlantis filia multiscij, quiq; maris
omnis profunditates nouit, sustinet aũt columnas ipse
longas, quæ terramq; & cœlum disterminant:
eius filia infortunatum lugentem detinet:
semper enim mollibus & dulcibus sermonibus
demulcet, ut Ithacæ obliuiscatur: uerùm Vlysses
cupiens uel fumum exilientem uidere
suæ terræ, mori cupit. an non tibi tandem
curæ charum cor Olympie. nonne Vlysses
Argiuorum apud naues gratificabatur sacrificando
Troia in lata? quid illi tantum iratus fueris ô Iupiter?
Huic respondens alloquutus est nubium congreg. Iup.
mea filia, qualis tibi sermo excidit septum dentium?
quomodò unquam ego Vlyssis diuini obliuiscerer?
qui superat quidem mente mortales, præq; sacra dijs
immortalibus dedit qui cœlum latum inhabitant?
sed Neptunus terram continens incessanter semper
ob Cyclopem iratus fuit, quem oculo abcæcauit,
diuinum Polyphemum, cuius robur est maximum
inter oës Cyclopas: Thoosa autẽ eum peperit Nympha,
Phorcynis filia maris irrequieti regis,
in specubus cauis Neptuno mixta.
ex eo tempore Vlyssem Neptunus terræ quassator
neutiquam occidit, sed summouet à patria terra.
sed agite, nos uerò consultemus omnes
reditum, quo pacto contingat, Neptunus autem deponat
suam iram. neq; enim poterit contra omnes
immortales, inuitis dijs contendere solus.
Huic respondit deinde dea cæsia Minerua:
ô pater noster Saturnie, supreme regnantium,
si quidem nunc hoc gratum beatis dijs,
redire Vlyssem prudentem ad suam domum,
Mercurium quidem internuncium Argicidam
insulam in Ogygiam mittamus, ut celerrimè
Nymphæ pulchricomæ edicat certum consilium,
reditum Vlyssis prudentis, quo pacto redeat:
porrò ego in Ithacam proficiscar, ut ei filium
magis excitem, & illi robur in mente ponam,
ut in concionem uocatis comatis Achiuis,
omnibus procis interdicat, qui ei semper
pecora pinguia mactant, & flexipedes nigros boues.
mittam autem in Spartam & in Pylum arenosam,

reditum

τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων; — Iupiter ad Minervam. Iupite nerua ſpond

τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη· — Polyp mus N mi filiu

ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων, — Mi pro Iouc

in fo. Hypallage ẽ, Insulam circumfluam dixit, pro Insula ambita mari.

πάντων ἥδιον καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι. Proverb. Patriæ fumus ignis alieno lucus lentior, & locus de patriæ amore, de quo Lucian. Enco.

reditum ſciſcitaturum patris chari, ſicubi audierit,
atq; ut eum gloria inſignis inter homines habeat.
Sic fata, pedibus ſubligauit pulchra talaria,
immortalia, aurea, quæ ipſam ferebant ſuper mare
& ſuper ingentem terram ſimul cum flatu uenti:
ſumpſit autem fortem haſtam, acutam acuto ferro,
grauem, magnam, ualidam, qua domat acies uirorum
heroum quibus uti; irascitur fortem patrem habens:
deſcendit autem ab olympi uerticibus ruens:
ſtetitq; Ithacæ in populo, ad ueſtibulum Vlyſſis,
paumẽto in aulico: in manu aũt gerebat ferreã haſtam,
aſſimilata hoſpiti Taphiorum duci Mentæ.
inuenit autem procos ſuperbos: qui quidem deinde
talis ante ianuam animum oblectabant,
ſedentes in pellibus boum quos occiderant ipſi.
præcones autem ipſis & ſeduli famuli,
alij quidem uinum miſcebant in crateribus & aquam,
alij rurſum ſpongijs foraminoſis menſas (bant.
abſtergebãt, & præparabant, atq; carnes multas diuidebant
hanc uerò longè primus uidit Telemachus Deo ſimilis:
ſedebat enim inter procos charo dolens corde,
cogitans patrem eximium in mente, ſicubi ueniens
procorum quidem diſperſionem per domos faceret,
honorem autem ipſe haberet, & bonis ſuis imperaret.
Hæc cogitans, procis adſidens, uidit Palladem:
ad ſe uocauit recta foras, indignatus eſt autem animo
hoſpitem diu ad ianuam ſtare. propè autem adſtans
manum prehendit dextram, & accepit ferream haſtam:
& ipſam alloquutus uerba alata dicebat:
Salue hoſpes: apud nos hoſpitio accipieris, ac deinde
conuiuio refectus loquere quid tibi opus ſit.
Sic fatus præibat, atq; ſequebatur Pallas Minerua:
illi uerò ubi intra domum uenerunt excelſam,
haſtam quidem ſtatuit ferens ad columnam longam,
intra armarium bene politum, ubi uti; aliæ
haſtæ Vlyſſis prudentis ſtabant multæ: (nens
ipſam uerò in thorũ collocauit ducens, ſtragulũ ſubſter-
pulchrũ, ingenioſe factum, ſub aũt pedib. ſcabellũ erat.
ipſi autem ſellam appoſuit uariegatam, ſeorſum ab alijs
procis, ne hoſpes offenſus tumultu,
conuiuium faſtidiret, inter ſuperbos conuerſans,
atq; ut ipſum de patre abſente interrogaret.
aquam uerò ancilla ex gutturnio infundebat ferens
pulchro, aureo, ſuper argenteum lebetem,
ad lauandum: iuxtà autem politam ſtrauit menſam.
panem uerò ueneranda proma appoſuit ferens,
fercula multa apponens, gratificans præſentibus.
coquus autem carnium lances appoſuit tollens
omnigenum, ipſis autem apponebat aurea pocula.
præco autem eos ſedulò obibat uinum fundens.
Pene ingreſſi autem ſunt proci ſuperbi: qui continuò quidem
ordine ſedebant per ſedilia thoroſq;:
his uerò præcones quidem aquam manibus infundebãt,
penem autem ancillæ acernabant in caniſtris,
illi autẽ ad edulia appoſita parata manus protenderunt.

νόσφ ωδυσόμενος πατρὸς φίλου, ὃν πρὶν ἀκούσῃ,
ἠδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχησιν.
Ὡς εἰπὼν, ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο·
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
βριθὺ, μέγα, στιβαρόν, τῷ δ' ἀμπνυσι σίχας ἀνδρῶν
ἡρώων τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη·
βῆ δὲ κατ' ὀλύμποιο καρήατος αἶψα θοροῦσα·
στῆ δ' Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ, ὑπὲρ προθύροιο Οδυσῆος,
ὀδὸν ἐπ' αὐλείην· παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
εἰδομένη ξείνῳ Ταφίων ἡγήτορι Μέντῃ.
εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγαυοὺς· οἱ μὲν ἔπειτα
πρόσθε θυράων πρόπαροιθε θυράων θυμὸν ἔτερπον,
ἧμενοι ἐν ῥινοῖσι βοῶν οὓς ἔκτανον αὐτοί·
κήρυκες δ' αὐτοῖσιν ἐφ' ὑδρηλοὶ θεράποντες,
οἱ μὲν ἄρ' οἶνον ἔμισγον ἐνὶ κρητῆρσι μέλισσαν, οἶνον ἐμισγον. E
οἱ δ' αὖτε κατόγγοισι πολυτρήτοισι τραπέζας tus priſcus bib
νίζον, ἠμὲν πρότιθέντο, ἰδὲ κρέα πολλὰ δατεῦντο. di non meru, ſ
τῶν δ' πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδὴς· diluuium hic
ἧστο γὰρ ἐν μνηστῆρσι φίλον τετιημένος ἦτορ, pocta exhibetu
ὀσσόμενος πατρὸς ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσίν, εἴποθεν ἐλθὼν
μνηστήρων τὴν μὲν σκεδάσειν κατὰ δώματα θείη,
τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι, ἠδὲ κτήμασιν οἷσιν ἀνάσσοι.
τὰ φρονέων, μνηστῆρσι μεθήμενος, εἶσιδ' Ἀθήνην·
βῆ δ' ἰθὺς προθύροιο, νεμεσσήθη δ' ἐνὶ θυμῷ
ξεῖνον δηθὰ θύρῃσιν ἐφεστάμεν. ἐγγύθι δ' ἄρα
χεῖρὶ ἑλὼν ἐλεμαχείην, ἐκ δ' ἐξάγε χάλκεον ἔγχος·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Χαῖρε ξεῖνε· πρὸς ἄμμι φίλην σεαυτὸν ἔπειτα
δείπνου πασσάμενος μυθήσαι ὅττεό σε χρή.
Ὡς εἰπὼν ἡγεῖθ', ἡ δ' ἕπετο γλαυκῶπις Ἀθήνη·
οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἐντὸς θύρης ἔσαν ὑψηλοῖο,
ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν,
δουρὸς ὄκνης ἐντὸς θύρης εὐξόου, ἔνθα πολὺν ἄλλον
ἔγχει Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἵστατο πολύς·
αὐτὴν δ' ὅν θρόνον εἶσεν ἄγων, ὑπὸ λῖτα πετάσσας
καλὸν, δαιδάλεον, ὑπὸ δ' ἀνδρῶνες ποσὶν ἧσαν.
παρὰ δ' αὐτῇ κλισμὸν δίφρον ποικίλον, ἐκτόθεν ἄλλων
μνηστήρων, μή ξείνου ἀϋπνιάσῃσιν ὀρυμαγδῷ,
δείπνῳ ἀδηκέσιν, ὑπέρφιάλοισι μετελθών,
ἠδ' ἵνα μιν ποθὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο δείοιτο.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος ποχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρείοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδεα πολλ' ὑπολοῦσα, χαριζομένη παρεόντων.
δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων, παρὰ δὲ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.
κήρυξ δ' αὐτοῖσι θάμ' ἐπρόχοῳ οἰνοχοεύων.
ὄρν δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγαυοὶ· οἱ μὲν ἔπειτα
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
τοῖσι δ' κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπένιζον χεῖρας ἔχειναν,
σῖτον δ' ἀμαὶ πᾶς γναπτὸν ἐν κανέοισιν,
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.

puer

κῆροι δ' κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆντο θοῦρον
μνησάρθρη, τοῖσιν μὲν φρεσὶν ἄλλα μεμήλει,
μολπή τ' ὀρχηστύς τε (τὰ γάρ τ' ἀνάθημα θαλίης)
κῆρυξ δ' ἐν χερσὶ κίθαριν πορὶ καλὴν ἐθῆκε
Φημίῳ, ὅς ῥ' ἄειδε πεδὰ μνησῆρσιν ἀνάγκῃ·
ἦτοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος προσέφη γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
ἄγχι κὰρ κεφαλῇ, ἵνα μὴ πολυποιδέες ἄλλοι,
Ξεῖνε φίλ', ἦ καί μοι νεμεσήσεαι ὅ, τι κεν εἴπω;
τοῖσιν μὲν ταῦτα μέλει, κίθαρις καὶ ἀοιδή,
ῥεῖα· ἐπεὶ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν
ἀνέρος ὄφρά που γαῖαν ὑπὲρ πολυβενθέα νάσσῃ,
κείμενον ἐπ' ἠπείρου, ἢ εἰν ἁλὶ κῦμα κυλίνδει·
οἱ κεῖνόν γ' Ἰθάκηνδε δόμεναι νοσήσαντα,
πάντες κ' ἀρησαίατ' ἐλαφρότεροι πόδας εἶναι
ἢ ἀφνειότεροι χρυσοῖό τε εἰδήτός τε.
νῦν δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὸν μόρον, οὐδέ τις ἡμῖν
θαλπωρή, εἴπέρ τις ἰὼν ἀνθρώπων
φησὶν ἐλεύσεσθαι· τοῦ δ' ὤλετο νόστιμον ἦμαρ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ὁππόθι δ' ὧδι νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
οὐ μὲν γάρ τι σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
καί μοι τόδε τ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ
εἰ νέον ἐνθάδε εἶσαι, ἢ ἦ πατρώιός ἐσσι
ξεῖνος· ἐπεὶ πολλοὶ ἴσαν ἀνέρες ἡμέτερον δῶ
ἄλλοι, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐπίστροφος ἦεν ἀνθρώποις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
τοι γὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχομαι εἶναι
υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιλήρετμοισιν ἀνάσσω.
νῦν δ' ὧδ' ἐξαῦ νηῒ κατήλυθον ἠδ' ἑτάροισι,
πλέων οἴνοπα πόντον ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους,
ἐς Τεμέσην μετὰ χαλκόν· ἄγω δ' αἴθωνα σίδηρον.
νηῦς δέ μοι ἥδ' ἔστηκεν ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόληος,
ἐν λιμενὶ ῥείθρῳ, ὑπὸ νηίῳ ὕληεντι.
ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρώιοι δυχόμεθ' εἶναι,
εἰ δ' ἀρχῆς, εἴπερ τε γέροντ' ἔρεαι ἐπελθών
Λαέρτην ἥρωα· τὸν οὐκέτι φασὶ πόλινδε
ἔρχεσθ', ἀλλ' ἀπαυδᾷ θυμαλγέα πήματα πάσχειν
γρηῒ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἥ οἱ βρώσιν τε πόσιν τε
πάντιθεῖ, ἥντ' ἄν μιν πάμπαν κατὰ γῆρας ἀνῶσι,
ἕρπύζοντ' ἀνὰ γαῖαν ἀλωὴν οἰνοπέδοιο.
νῦν δ' ἦλθον· δὴ γάρ μιν ἔφαντ' εἶναι δήμιον εἶσω
σὸν πατέρ'· ἀλλά νυ τόν γε θεοὶ βλάπτεσκε κελεύθου.
οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δίῃ ὀλοὸς θάνατος,
ἀλλ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ· χαλεποὶ δέ μιν ἄνδρες ἔχουσιν
ἄγριοι, οἵ που κεῖνον ἐρυκανόωσ' ἀέκοντα.
αὐτὰρ νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι ὡς ἐνὶ θυμῷ
ἀθανάτοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι ὀΐω,
ὅτέ τι μαντις ἐὼν, ὅτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς·
ὅτι ἔτι δηρόν γε φίλης ἄπο πατρίδος αἴης

ἔσεται,

pueri nerò crateres ad ſummum implerunt potu.
ſed poſtquam potus & eſcæ deſiderium exemerunt
proci, ipſis nerò alia in mente curæ erant,
cantus ſaltatioq́: (hæc enim ſunt ornamenta conuiuij)
præco autem in manus cytharam perpulchram poſuit
Phemio, qui quidem canebat inter procos neceſſitate:
uidelicet ille fides pulſans cæpit pulchrè canere.
At Telemachus alloquutus eſt glaucis oculis Palladē,
propè admouens caput, ut non audirent alij:
Hoſpes chare, nunquid mihi iraſcēris ſi quid dixero? Tele
his quidem hæc curæ ſunt, cythara & cantus, & M
facilè: quoniam alienum cibum impunè abſumunt ua bo
uiri cuius certè alicubi alba oſſa putreſcunt imbre, collo
iacentis in continente, aut in mari fluctus uoluit:
ſi illum utiq; in Ithacam uiderent reuerſum,
omnes optarent celeriores pedibus eſſe
quàm ditiores auro & ueſte.
nunc nerò ille ſic perijt malo fato, neq; ulla nobis
ſpes eſt, etiam ſi quis terreſtrium hominum
dicat rediturum eſſe: eius nerò perijt reditionis dies.
ſed age mihi hoc dic & nerè enarra,
quis, unde es hominum? ubi tibi urbs atq; parentes?
quali autem in naui aduenisti? quo pacto te nautæ
duxerunt in Ithacam? quinam eſſe ſe profitentur?
neq; enim ullo pacto te peditem exiſtimo huc uenisse:
& mihi hoc dic uerè, ut bene cognoſcam
an recens uenisti, aut paternus es
hoſpes: quoniam multi adierunt uiri noſtram domum
alij, quoniam etiam ille uerſabatur inter homines.
Hunc rurſus alloquuta eſt dea cæſia Minerua:
enimuero ego tibi hæc ualde nerè narrabo,
Mentes Anchiali prudentis glorior eſſe
filius, cæterum Taphis nauigandi peritis impero.
nunc nerò huc cum naui ueni atq; ſocijs,
nauigans per obſcurū pontū ad alienæ linguæ homines,
ad Temeſen ad æs: duco autem ſplendidum ferrum.
nauis autem mihi ſtat ad agrum ante urbem,
in portu fluctiſono, ſub Neio ſyluoſo.
hoſpites autem inuicem paterni nos profitemur eſſe
ab initio, ſi modò ſenem interroges aggreſſus
Laertem heroem: quem non amplius aiunt in urbem
uenire, ſed ſeorſim in agro dolores pati
uetula cum ancilla, quæ illi cibum & potum
apponit, quandocunq; labor membra inuadit,
ſerpentem per fertilitatem ſoli uiniferi.
nunc autem ueni: ſed ipſum aiunt peregrè eſſe
tuum patrem: nerùm hunc dij impediunt in itinere.
nō enim adhuc mortuus eſt ſuper terrā diuinus Vlyſſes,
ſed adhuc alicubi uiuus detinetur in lato ponto,
inſula in circumflua: ſæui autem ipſum uiri detinent
agreſtes, qui alicubi illum arcent inuitum.
porrò nunc tibi ego uaticinabor quemadmodū in animo
immortales ſuggerūt, & quēadmodū perfectū iri puto,
neutiquam uates exiſtens, neq; augurioꝝ clarè peritus:
non iam diu erit à patria terra

erit,

eris, neq; si etiam ferrea uincula detinerent:
uidebit ut redeat, quoniam uersutus est.
sed age mihi hoc dic & uerè enarrato,
num ex ipso tantus filius sis Vlysse,
uehementer enim & capite & oculis pulchris similis es
illi: quoniam frequëter ad eũ modum uersabamur inuicẽ
antequam in Troiam conscenderet, quo utiq; alij
Græcorum optimates ierunt cauis in nauibus:
ex hoc tempore neq; Vlyssem ego uidi, neq; me ille.
Hanc rursus Telemachus prudens alloquebatur:
enimuero ego tibi ô hospes ualde uerè enarrabo,
mater inquit me eius esse: cæterùm ego
nescio: nõ n. allo pacto quisquã suũ parẽtem ipse cognoscit
utinam ego beati alicuius essem filius (uir.
uiri, quem in suis bonis senectus inuenisset:
nunc uerò ille infelicissimus est mortalium hominum,
ex hoc me dicũt natũ esse: quoniã tu me hoc interrogas.
Hunc autem rursus alloquuta est dea cæsia Minerua:
non sanè tibi natiuitatẽ utiq; dij ignobilem in posterum
fecerunt: postquam te talem peperit Penelope.
sed age mihi hoc dic & uerè enarrato,
quæ epula, quæ uerò hæc turbâ? quid uerò tibi opus est?
conuiuiũ, an nuptiæ? quoniam non symbolum hæc sunt:
quàm mihi supra modum contumelioſe uidentur
conuiuari per domum. indignè ferat uir
turpia multa uidẽs, quicũq; intelligẽs utiq; interuenerit.
Hæc u. rursum Telemachus prudẽs cõtra allocutus est:
ô hospes, quando certè me hæc interrogas atq; percõtaris,
solebat quidem quondam domus hæc diues & integra
esse, quamdiu adhuc ille uir superstes erat:
nunc uerò aliter uisum est dijs, mala machinantibus,
qui illum quidem ignobilem fecerunt supra omnes
homines: siquidem non ob mortuum utiq; sic lugerem,
si inter suos socios occisus fuisset Troianorũ in populo,
aut amicorũ in manib. posti bellũ egregiè administrato
iiaq; ei tumulum fecissent omnes Græci, (uit:
atq; etiã suo filio ingentẽ gloriã reportasset in posterum:
nunc uerò ipsum sine gloria Harpyæ discerpserunt:
perijt inuẽtus difficilis, inglorius, mihi u. dolores luctũq;
reliquit. neq; amplius illum lugens desino
solum, quoniam mihi alia dij tristia mala conciliarunt.
quotquot enim insulis dominantur optimates,
Dulichioq; Samoq; & syluoso Zacyntho,
atq; quotquot asperæ Ithacæ dominantur,
tot matrẽ meam in connubium petunt, uexant a. domum.
illa uerò neq; abnuit odiosas nuptias, neq; finem
facere potest: hi uerò corrumpunt epulantes
domum meam: fortassis me discerpent & ipsum.
Hunc dolore adflicta alloquebatur Pallas Minerua:
Papæ, næ tu multum absentis Vlyssis
indiges, qui procis impudentibus manus iniiciat.
si enim nunc ueniens, domus in primis foribus
staret, habens galeam & scutum & duo hastilia,
talis existens qualem ipsum ego primum cognoui
domo in nostra bibentem q; gaudentem q;

ἔσεται, ὀδὶ εἰπὲρ τε σθένος ἐσμεν ἔχησι·
φράσσεται ὥς κε νέηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ὄλλῃ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ νῦ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ δὴ ὄβ αὐτεῖο τόσος βαΐς ἐς Ὀδυσῆος.
αἰνῶς γὰρ κεφαλήν τε & ὄμματα καλὰ ἔοικας
κείνῳ· ἐπεὶ θαμὰ τοῖον ἐμισγόμεθ' ἀλλήλοισι
πρίν γε τὸν ὃν Τροίλῳ ἀναβήμεναι, ἐν δὲ ἄλλοι
ἀργείων οἱ ἄριστοι ἔβαν κοίλῃς ἐνὶ νυυσίν·
ἐκ τοῦ δ' οὔτ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον, οὔτ' ἐμὲ κεῖνος.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα·
τοὶ γάρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τοῦ ἔμμεναι· αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ οἶδ'· οὐ γάρ πω τις ἔὸν γόνον αὐτὸς ἀΰγνω.
ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον μάκαρος νύ τοι ἔμμορε υἱὸς
ἀνέρος, ὅν κτεάτεσσιν ἑοῖς ἐπὶ γήραος οὐδῷ
νωλῶ δ' ὃς, ἀπόπροθεν γένος θνητῶν ἀνθρώπων,
τόν μ' ἐκ φασὶ γεγάμεν· ἐπεὶ σύ με τοῦτ' ἐρεείνεις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἤ μήν τοι γνωτὸν γε θεοὶ νώνυμον ὀπίσσω
θῆκαν· ἐπεὶ σέ γε τοῖον ἐγείνατο Πηνελόπεια.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ & ἀτρεκέως κατάλεξον,
τίς δ' αἶς, τίς ἦ ὅμιλος ὅδ' ἔπλετο; τίπτε δέ σε χρεώ;
εἰλαπίνη, ἦε γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἐρανος τάδε γ' ἔσσι·
ὥστε μοι ὑβρίζοντι ὑπερφιάλως δ' ὀπέοικεν
δ' αἰνυσθαι κατὰ δ' ὦμα. νεμεσσήσαιτό κεν αὐτὴ
ἄλλη πόλλ' ὁρόων, ὅστις μνυτός γε μετέλθοι.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα·
ξεῖν', ἐπεὶ ἆρ δὴ ταῦτά μ' ἀείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
μέλλον μέν ποτε οἶκος ὅδ' ἀφνειὸς νῦ ἀμύμων
ἔμμεναι, ὄφρ' ἔτι κεῖνος αὐὴρ ὧδ' ἦμιν ἦεν·
νῦν δ' ἐτράπετο † ἐβάλοντο θεοί, κακὰ μυρίον οὕτω, al. βάλοντο
οἵ κεῖνον μὲν ἄϊσον ἐποίησαν περὶ παντῶν
ἀνθρώπων· ἐπεὶ ὅ κε θανόντι περ ὧδ' ἀκαχοίμην,
εἰ μετὰ οἷς ἑτάροισι δάμη τρώων ἐνὶ δ' ἤμῳ,
ἢ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσε·
τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
δ' ἔκεν υἷϊ ᾧ παυσί μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω·
νῦν δέ μιν ἀκλειῶς ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο·
ἅρπυιαι. De harpyis Virg. lib. iij. Ocypore, Aello, Celeno. Hoc loco tamen interpres significari uidetur mortem inopinatam admonet.
οἴχετ' ἄϊσον, ἄπυστος, ἐμοί δ' ὀδύνας τε γόους τε
κάλλιπεν. δ' ἔτι κεῖνον ὀδυρόμενος σχαχίζω
οἷον, ἐπεὶ νύ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδε' ἔτευξαν.
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ὧν κρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε νῇ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
δ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κατανοιφύσσι,
τόσσοι μητρὸς ἐμῆς μνῶνται, τρύχουσι δ' οἶκον.
ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται συγήρυν γάμον, οὔτε τελευτὴν
ποιῆσαι δύναται· τοὶ δ' φθινύθουσιν ἔδοντες
οἶκον ἐμόν· τάχα δὴ με διαρρήσουσι νῇ αὐτόν.
Τὸν δ' ἐπαλαστήσασα προσῴδα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὤ πόποι, ἦ δὴ πολλὸν ἀποιχομένῳ Ὀδυσῆος
λυθρὸν, ὅ κε μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφείη.
εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν, δόμου ἐν πρώτῃσι θύρῃσι
σταίη, ἔχων πλῆκτρα νῇ ἀσπίδα νῇ δύο δ' ἔγχε,
τοῖος ἐὼν οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ' ἐνόησα
οἴνῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε τερπόμενόν τε,

ἐξ Ἐφύρης αὐτόνδε πρὸ Ἴλου Μερμερίδαο,
(οἴχετο γὰρ κἀκεῖσε θοῇς ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεύς,
φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὄφρά οἱ ἔπι-
οἰστὸς χρίεσθαι χαλκήρεας· ἀλλ' ὁ μὲν ὔ οἱ
δώκῃ, ἐπεὶ ῥα θεοὺς νεμεσίζετο ἀενάους ἐόντας·
ἀλλὰ πατὴρ οἱ δῶκε ἐμός· φίλεεσκε γὰρ αἰνῶς)
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμίλησειεν Ὀδυσσεύς,
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γένοιατο πικρόγαμοί τε.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
ἤ κῃ νοστήσας ἀποτίσεται, ἦε κῇ οἶος,
οἶσιν ἐνὶ μεγάροισι σὲ δ' ἐφράζεσθαι ἄνωγα
ὄφρα κεν μνηστῆρας ἀπώσεαι ἐκ μεγάροιο.
εἰ δ' ἄγε νῦν ξυνίει, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων,
αὔριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιούς,
μῦθον τὲ φράσαι πᾶσι, θεοὶ δ' ἐπὶ μάρτυροι ἔστων·
μνηστῆρας μὲν ἔπειτα σφετέρας κατὰ δῶματα νέσθαι·
μητέρα δ' εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι,
ἄψ ἴτω ἐς μέγαρον πατρὸς μέγα δυναμένοιο·
οἱ δὲ γάμον τεύξουσι, καὶ ἀρτυνέουσιν ἑταίρους
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἔπι παιδὸς ἑπέσθαι.
σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, αἴκε πίθηαι,
νῆ' ἄρσας εἰρήσιν ἐείκοσιν ἥτις ἀρίστη,
δρῆσο πολυσόμενος πατρὸς δηρὸν οἰχομένοιο,
ἤν τίς τοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὅσσαν ἀκούσῃς
ἐκ Διός, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
πρῶτα μὲν ἐς Πύλον ἐλθὲ, καὶ εἴρεο Νέστορα δῖον·
κεῖθι γὰρ ἐς Σπάρτην δὲ πάλ ξανθὸν Μενέλαον·
ὃς γὰρ δὴ ὕστατος ἦλθ' ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσῃς,
ἦ τ' ἂν τρυχόμενός περ ἔτι τλαίης γουνατόν·
εἰ δέ κε τεθνεῶτος ἀκούσῃς, μυθήσεαί τ' ἔπος,
νοστήσας δ' ἔπειτα φίλῳ δὸς πατρίδι γαῖαν,
σῆμά τέ οἱ χεύσαι, καὶ δὴ κτέρεα κτερεΐξαι
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε, καὶ αὐτίκα μητέρα δόμνai.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα τελευτήσῃς τε καὶ ὄρξῃς,
φράζεσθαι δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
ὅππως κεν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τοῖσι
κτείνῃς, ἢ δόλῳ, ἢ ἀμφαδόν. οὐδέ τι σε χρὴ
νηπιάας ὀχέειν, ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐσσί.
ἦ οὐκ ἀΐεις οἷον κλέος ἔλαβε δῖος Ὀρέστης
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφόνηα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα;
καὶ σύ φίλος, (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε)
ἄλκιμος ἔσσο, ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ ἔπῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν αὖθι νῆα θοὴν κατελεύσομαι ἠδὲ πρὸς
ἄνδρ' ἑτάρους, οἵ τοι με μάλ' ἀχαλόωσι μένοντα.
σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Ξεῖν' ἤτοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις,
ὥστε πατὴρ ὤ παιδί, καὶ οὔποτε λήσομαι αὐτῶν·
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἐπεὶ σεύοιό περ ὁδοῖο,
ὄφρα λοεσσάμενός τε, τεταρπόμενός τε φίλον κῆρ,
δῶρον ἔχων ἄσῃ νῆα πίσυρ, κάλεσσον ἐνὶ θυμῷ,
τιμῆεν, μάλα καλὸν, ὅ τοι κειμήλιον ἔσται
ἐξ ἐμέθεν· οἷα φίλοι ξεῖνοι ξείνοισι διδοῦσιν.

φάρμακον. Medium est uocabulum, malũ & bonum. Infr. li. iiij. φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλά, μιμιγμένα πολλὰ δ' λυγρά.

διὰν ἐν γούνασι κεῖται. Prouerb. uersus, cuius hic sensus est. In deorum arbitrio & potestate situm.

κειμήλιον. Res pretiosa, pecunia

ex Ephyro reuersum ab Ilo Mermeridæ,
(profectus enim erat illuc celeri in naui Vlysses,
uenenum mortiferum inquirens, ut posset
sagittas ungere ferreas: sed ille quidem non illi
dedit, quoniam deos uerebatur semper entes:
sed pater illi dedit meus: amabat enim uehementer)
talis ens inter procos uersaretur Vlysses,
omnes & breuis fati fierent & amaris nuptijs.
uerùm enimuero hæc deorum in genibus posita sunt,
utrum reuersus ulciscatur, an non,
suis in ædibus: te autem considerare iubeo
quo modo procos expellas ex ædibus.
sed age nunc intellige, & meam cura orationem,
eras in concionem ut uocaueris Heroes Achiuos,
orationem proloquere omnibus, diji uerò testes sint:
procos quidem ad sua abire iube:
matrem autem si ipsi animus impellit nubere,
rursus eat ad domum patris multum potentis:
hi uerò nuptias perficient, & apparabunt dotem
sanè eximiam, quantam decet charam in filiam erogare.
tibi autem ipsi prudenter consulam, si quidem parueris,
nauem componens remigibus uiginti quæ optima est,
proficiscere interrogaturus de patre diu absente,
si quis tibi dicat mortalium, aut famam audieris
ex Ioue, quæ potissimum gloriam adfert hominibus.
primùm quidẽ ad Pylũ abi, & interroga Nestorẽ diuñ:
illinc in Spartam ad flauum Menelaum:
hic uerò nouissimus uenit Achiuorum loricatorum.
si quidem patris uitam & reditum audieris,
sanè quantumuis tristis adhuc sustinebis annum:
si uerò mortuum audieris, neq; amplius uiuentem,
reuersus continuò charam in patriam terram,
monimentum illi erige, & parentalia perfice
eximia ualde, qualia decet: & uiro matrem dato.
porrò postquam certè hæc finieris & perfeceris,
considera deinde in mente & in animo
quo pacto procos intra ædes tuas
interficias, siue dolo, siue palàm, neq; te conuenit
puerilia sequi, siquidem non amplius puer es.
an non audisti qualem gloriam ceperit diuus Orestes
omnes per homines, postquam interfecit patris occisorẽ
Ægisthũ dolosum, qui illi patrẽ inclytum interemerat?
& tu amice, (te enim uideo eximium & magnum & q̃)
strenuus fis, ut aliquis te etiam posterorum laudet.
cæterùm ego ad nauem ceterem descendam iam,
atq; ad socios, qui fortassis me plurimũ expectant manẽ.
tibi autem ipsi cura sit, & meos serua sermones. (tes.
Hanc rursus Telemachus prudens contrà adloq. est:
ô hospes profectò hoc amico animo dicis,
perinde atq; pater suo filio, & nunquã obliuiscar illorũ:
sed age nunc expecta, tametsi acceleras ad iter,
ut & lotus, & oblectatus amicum cor,
donum habens ad nauem eas, gaudens in animo,
preciosum, ualde eximiũ, quod tibi ueluti thesaurus erit
ex me: qualia amici hospites hospitibus dant,

Telem
in leq
uerũ

Τὸν

Hunc

Huic respondebat deinde dea cæsia Minerua:
ne me amplius detine, cupidum ad iter:
donum autem quodcunq; mihi dare charum cor iubet;
rursus redeunti dato donum ferre,
& sanè eximiũ excipiens: tibi aũt digna erit retributio.
Illa quidem sic loquuta abijt cæsia Minerua,
uis autem ut Anopea auolauit: huicq; in animo
indidit robur & audaciam, recordariq; sui patris
magis longè quàm antea. hic aũt mente sua considerans,
obstupuit in animo: putauit enim deum esse.
continuò autem procos adibat deo æquandus uir:
illis autem cantor canebat insignis, hi uerò tacitè
sedebant audientes: ille uerò reditũ Achiuorum canebat
difficilem, quem ex Troia præbuisset Pallas Minerua.
huius è supernis mente intellexit diuinam cantilenam
filia Icari prudens Penelope:
scalas uerò altas descendit suæ domus,
non sola, unà cum hac ancillæ duæ sequebantur.
illa uerò quãdo iam ad procos peruenisset diua mulierũ,
stetit sanè iuxta limen aulæ bene fabricatæ,
ante maxillas habens tenues uittas:
ancilla uerò ei pudibunda utrinq; adstabat.
lachrymãs uerò statim alloquebatur diuinum cantorem:
ô Phemie, multa sanè alia mortaliũ oblectamenta noui-
gesta hominumq; deorumq;, quæ celebrant poetæ, (sti,
horum unum ipsis cane adsidens: illi autem silentio
uinum bibant. ab hac uerò quiesce cantilena
molesta, quæq; mihi perpetuò in pectoribus charum cor
affligit: quando me imprimis uexat dolor immensus.
tale enim caput desidero, memor semper
uiri cuius lata est gloria per Græciam & mediũ Argos.
Hanc rursus Telem. prudens contra alloquutus est:
mater mea, quid sanè rursum inuides iucundum cantorẽ
oblectare quocunq; illi mens impellitur? non sanè poetæ
in causa sunt. sed interdum Iup. in causa est, qui suggerit
uiris ingeniosis ita ut uult singulis.
huic autem non reprehensio quòd Græc. aduersa canit.
eam enim cantilenam magis celebrant homines
quæcunq; auditoribus recentissima existat.
tibi uerò sustineat cor & animus audire.
non enim Vlysses solus perdidit reditus diem
in Troia, multi uerò alij uiri perierunt.
sed in domum profecta tua opera administra,
telamq; columq;, & ancillis impera
opus accelerare: oratio uerò uiris curæ erit
omnib. potissimũ uerò mihi: cuius imperiũ est in domo.
Illa quidem attonita rursus in domum iuit:
filij enim dictum prudens ponebat in animo.
ad superioraq; conscendens cum ancillis mulieribus,
flebat deinde Vlyss. dilectũ maritum, donec illi somnum
dulcem palpebris immisit cæsia Minerua.
Proci autem tumultuabantur per domum obscuram,
omnes autem cupiebant lectulis dormire:
illis autem Telemachus prudens incepit sermonem:
Matris meæ proci immensa iniuria præditi,

nunc

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη, nice & res repo-
μή μ' ἔτι νεῦ κατόρυκε, λιλαιόμενόν περ ὁδοῖο· sitæ, dicuntur, ἀπὸ
δ' ὦρον δ' ὄ, τι κέ μοι δῶναι φίλον ἦτορ ἀνώγει, τοῦ κατα-
αὖθις ἀνερχομένῳ δόμεναι οἰκόνδε φερεσθαι, θέσθαι, id est,
νὺ μάλα καλὸν ἑλών· σοὶ δ' ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς. reponendo.

Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὄρνις δ' ὡς ἀνόπαια δι' ἔπτατο· τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ
θῆκε μένος καὶ θάρσος, ὑπέμνησέν τε ἑ πατρὸς
μᾶλλον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθεν· ὁ δ' ἔννοον, φρεσὶν ἧσιν νοήσας,
θάμβησεν κατὰ θυμόν· δαίσατο γὰρ θεὸν εἶναι.
αὐτίκα δ' ἤμυσπέρας ἐπὶ ὠχετο ἰσόθεος φώς·
τοῖσι δ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός, οἱ δ' ἐσιωπῇ
εἵατ' ἀκηδέες· ὁ δ' ἀχαιῶν νόστον ἄειδε
λυγρόν, ὃν ἐκ Τροίης ἐπετείλατο παλλὰς Ἀθήνη.
τοῦ δ' ὑπερωϊόθεν φρεσὶ σιγῇ θέσπιν ἀοιδὴν
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια·
κλίμακα δ' ὑψηλὴν κατέβησετο οἷο δόμοιο,
οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύο οἱ ἕποντο.
ἀλλ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποικίλον οἷο,
ἄντα πρὸ αἰθούσης κεκλυτὴν λιπαρὰ κρήδεμνα·
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ πιστὴ ἑκάτερθε πάρεσθε.
δακρύσασα δ' ἔπειτα προσηύδα θεῖον ἀοιδόν,
φήμιε, πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν θελκτήρια οἶδας,
ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τά τε κλείουσ' ἀοιδοί,
τῶν ἓν γε σφιν ἄειδε παρήμενος· οἱ δὲ σιωπῇ
οἶνον πινόντων. παύεο δ' ἀποπαύε' ἀοιδῆς
λυγρῆς, ἥτέ μοι αἰεὶ φίλον ἦτορ κῆρ
τείρει· ἐπεὶ μάλιστα καδίκετο ᾠῇ ἄλαστον.
τοίλυ γὰρ κεφαλὴν ποθέω, μεμνημένη αἰεὶ
ἀνδρὸς ἐμοῦ κλέος εὐρὺ κατ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
μῆτερ ἐμή, τί τ' ἄρ' αὖ φθονέεις ἐρίηρον ἀοιδὸν
τέρπειν ὅππῃ οἱ νόος ὀρνυτai; ὐ νύ τ' ἀοιδοὶ
αἴτιοι, ἀλλά ποθι Ζεὺς αἴτιος, ὅστε δίδωσιν
ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ.
τόττῳ δ' ὀνείδεσσι λιγαίνειν κακὸν οὔ νυ ἔοικε·
τλὴ γὰρ ἀοιδὴ μᾶλλον ὧν κλείουσ' ἄνθρωποι
ὅσσοι ἀκούουσιν νεωστὶ περὶ πέλονται.
σοὶ δ' ὦν τολμάτω κραδίη καὶ θυμὸς ἀκούειν.
οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς οἶος ἀπώλεσε νόστιμον ἦμαρ
ἐν Τροίῃ, πολλοὶ δ' ἦ νῦ ἄλλοι φῶτες ὄλοντο.
ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ' ἄνδρεσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔσθ' ἑνὶ οἴκῳ.
Ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἰκόνδε βεβήκει·
παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένου ἐνθετο θυμῷ.
αὖθ' ὑπερῴ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί,
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
δῶκε γλαυκῶπις Ἀθήνη βλεφάροισι βάλε μειλιχίην.
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα,
πάντες δ' ἠρήσαντο κατὰ λεχέεσσι κλιθῆναι·
πρῶτος δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχε μύθων.
Μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπερβασίην ὀφέλοντες,

μὴ ἦ βοντὺς. Proverb. Absit clamor in conuiuio.

νῶϊ μὲν δαινύμενοι τερπώμεθα, μηδ' ἐ βοντὺς
ἔσω· (ἐπεὶ τόγε καλὸν ἀκούειν ἔστιν ἀοιδῆς
τοιῆσδ' οἵη ὅδ' ἔστι, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν)
ἠῶθεν δ' ἀγορήνδε καθεζώμεθα πάντες,
ὡς ὑμῖν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποείπω,
βῆναι μεγάρων· ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἶκους.
εἰ δ' ὔμμιν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι, αὖθι βροὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσθαι,
κέρτε', ἐγὼ δ' θεὸς ὧδε βοήσομαι ἀθανάτοισι,
αἴ κέ ποθι Ζεὺς δῶσι πάλιν τε δόμεν ἔργα γενέσθαι,
νήποινοί κεν ἔπειτα μόλοιμεν ἐντὸς ἐόντες.

Ὡς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες
Τηλεμάχου θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε.

χείλεσι. Gestus et imago iratorũ, de quo Prouerb. Mordere labrũ. Et Mordicus tenere. Didy. φύντες τὸν χείλεσι, ἤγουν πάντες τὰ χείλη, exponit, &c.

Τοῖσι δ' αὖ Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή σε θεοὶ αὐτοὶ δεδιδάσκουσιν
ὑψαγόρην τ' ἔμμεναι, ἠδὲ θαρσαλέως ἀγορεύειν,
μή σε γ' ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλῆα Κρονίων
ποιήσειεν· ὃ τοι γενεῇ πατρώιόν ἐστιν.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
Ἀντίνο', ἦτέρ μοι μάλα ἄγασαι, ὅ, τί κεν εἴπω;
καί κεν δοίην· ἐθέλοιμι Διὸς γε δόντος ἀρέσθαι.
ἦ φῂς τοῦτ' κάκιστον ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι;
ἐγὼ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλεύεμεν· ἐκ γάρ τοι οἱ δῶ
ἀφνειὸν τέλεται, καὶ τιμήεντερος αὐτός.
ἀλλ' ἄλλοι βασιλῆες ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι
πολλοὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέοι ἠδὲ παλαιοί,
τῶν κέν τις τόδε κῦδος ἔχοι, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς·
αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἄναξ ἔσομ' ἠμετέροιο,
καὶ δμώων ὅς μοι κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.

ἄναξ οἴκοιο. Proverb. Rex in suo regno. Etymologi αὐανὰ dici scribunt, quasi ἀσανὰ, quod regis interfit, populi et rerum. mederi, et imbecillitati subuenire, unde et βασιλεὺς dictus rex, quasi βάσις λαῶν.

Τὸν δ' αὖ Εὐρύμαχος Πολύβου πάις αὐτίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', ἤτοι ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
ὁπποτέρη δώσει Ἀχαιῶν Ἰθάκῃ βασιλεύειν ἀχαιῶν·
κτήματά δ' αὐτὸς ἔχοις, καὶ δώμασιν οἷσιν ἀνάσσοις,
μή τοι ἔπειτα βίηφι κτήματ' ἀποδρύσαιτο, Ἰθάκης ἔτι ναιετάοντος.
ἀλλ' ἐθέλω σε φέρειν πολὺ ξείνοιο θύραζε,
ὅππόθεν ἔστ· αὖθι, πτῆνας δ' ἀγαθὸν τεύχειεν ἐπ' αἶσαν
γαίης· ὡς ἦ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρειρε·
ἐς τοι ἀγγελίῃ πατρὸς φέρεν ἐρχομένοιο,
ἢ ἑοῦ αὖτ' χρεῖος ἐελδόμενος τόδ' ἱκάνει.
οἷον ἀναίξας ἄφαρ οἴχεται, δηθὰ δ' ὑπέμεινε
γνώμεναι· ἐ μὲν γάρ τι κακῶ εἰς ὧπα ἐΐσκει.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
Εὐρύμαχ', ἤτοι νόστος ἀπώλετο πατρὸς ἐμοῖο,
ὅτ' ὄν ἀγγελίης ἔτι πείσομαι, εἴ ποθεν ἔλθοι,
οὐδὲ θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἣν τινα μήτηρ
δῖα μέγαρον καλέσασα θεοπρόπον ἐξερέηται.
ξεῖνος δ' ὅτος ἐμὸς πατρώιος ἐκ Τάφου ἐστίν,
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος σύχεται εἶναι
υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσει.
ὣς φάτο Τηλέμαχος· φρεσὶ δ' ἀθανάτῃ θεὸν ἔγνω.
οἱ δ' εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τρεψάμενοι τέρποντο· μένον δ' ὀδὶ ἐσπέρος ἐλθεῖν.
τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ὀδὶ ἐσπέρος ἦλθε.

δὴ τότε

nunc quidem conuiuantes delectemur, neq; clamor
adsit: (nam hoc honestum est audire cantorem
talem qualis hic est, dijs assimilis uoce)
mane uerò ad concionem sedeamus uenientes
omnes, ut uobis sermonem audenter renunciem,
exire ex ædibus: aliasq; sequimini dapes,
uestra bona absumentes, uicissim per domos.
si uerò uobis uidetur hoc satius & melius
esse, uiri unius uictum impunè perdere,
absumite, ego uerò deos inuocabo sempiternos,
si unquam Iupiter det uicissitudinaria opera fieri,
multi deinde intra ædes peribitis.

Sic ait. illi uerò omnes mordicus labia prehendentes,
Telemachũ admirabãtur, quòd audacter loquutus esset.
Hunc a. rursus Antinous alloquutus est Epithei filius:
ô Telemache, quàm sanè te docuerunt dij ipsi
sublimiloquum esse, & audenter concionari,
ne te utiq; in circumflua Ithaca regem Iupiter
constituat: quod tibi genere paternum est.

Antin. Telem.

Hùc rursum Telemachus prudẽs cõtra alloquutus est:
Antinoe, tametsi mihi irascaris si quid dixero?
& sanè hoc uellem Ioue utiq; concedente accipere.
an putas hoc pessimum inter homines esse?
non enim ullo pacto malum est regnare: statim ei domus
dines fit, & honoratior ipse si rex.
sed certè reges Achiuorum sunt etiam alij
multi in circumflua Ithaca, iuuenes & ueteres,
horũ aliquis hoc habere poterit, postq̃ mortuus est dius
cæterùm ego domus rex ero nostræ, (Vlysses.
& mancipiorum quæ mihi ex spolijs reliquit diu. Vlyss.

Hunc statim Eurymachus Polybi fil. contra alloq. est:
ô Telemache, certè hæc deorum in genibus posita sunt,
quisnam circumfluæ Ithacæ dominabitur Græcorum:
bona uerò ipse habeas, & domui tuæ imperes.
non enim ille ueniat uir qui inuitum ui
bonis deprædaturus sit, Ithaca adhuc habitata.
sed uolo te optimè de hospite interrogare,
unde ille uir, quali autem gloriatur esse
è terra: ubinam ei genus & patria tellus:
an tibi nuncium patris adfert uenientis,
an suum ipsius debitum expetens huc uenit.
ut facto impetu statim abijt, neq; sustinuit (erat.
ut cognosceretur: non enim ullo pacto ignauo aspectu fuit.

Eury. chus Telem. mach.

Hunc auẽ rursus Telemachus prudens alloquutus est:
Eurymache, certè reditus perijt patris mei,
certè nec nuncium amplius audio, sicunde ueniat,
neq; uaticinium curo, si quem mater
in regiam uocans diuinatorem sciscitetur.
hospes uerò hic meus paternus è Tapho est,
Mentes Anchiali cordati gloriatur esse
filius, cæterùm Taphijs nauigandi peritis imperat.

Telem. chus Mach.

Sic ait Telemachus: mẽte uerò immortalẽ deũ cognobi uerò ad saltationem & suauem cantum (uit.
cõuersi oblectabantur: expectabant a. uesperũ aduenire.
his autem se oblectantibus niger uesperus superuenit.

iam

iam tum dormituri ibant ad domum singuli.
Telemachus autem ubi ipsi thalamus perpulchræ aulæ
sublimis ædificatus erat, cooperto in loco,
illuc iuit in lectum, multa mente reputans.
simul cum eo ardentes faces ferebat pudica docta
Eurycleæ Eurycleam, Opis filia Pisenoridæ:
quam olim Laertes emerat facultatibus suis
impubis cum adhuc esset, precium q; viginti boum dederat.
ex æquo autẽ ipsam pudicæ uxori honorabat domi suæ:
i lectulo u. nũq; cõgressus est, iracundiam scilicet fugiebat uxoris:
hæc illi simul ardentes faces ferebat, & ipsum maximè
ancillarum amabat, & enutrierat parvulum existentem.
aperuit autem ianuas thalami benefacti:
sedebat q; in lecto, molle autem exuit indusium:
& id quidem aniculæ sedulæ imposuit in manus:
illa quidem plicans & aptans indusium,
paxillo suspendens iuxta perforatum lectum,
festina instituit ire ex thalamo: ianuam a. attraxit annulo
argenteo: insuper autem pessulum obtendit loro.
hic ille pernox, tectus ouis florida lana,
consultabat mentibus suis uiam quam dixerat Minerua.

Eurycleæ nutrix.

ODYSSEAE HOMERI II.

Rapsodiæ argumentum.

Congregato concilio Telemachus, denunciat procis exire è domo Vlyssis. Acceptis autem ab Eurycleæ quæ ad peregrinationem necessaria erãt, à Pallade socijs & naui ad nauigationem, soluit post solis occasum.

ODYSSEAE HOMERI B.

RAPSODIA.

Secundus Liber concionem habet, uiatica anui, nauigationem cum Pallade.

VAndo uerò mane genita apparuit roseis digitis aurora,
surrexit ex lectulo Vlyssis dilectus filius,
uestibus indutus: gladium uerò suspendit ab humeris.
pedibus uerò sub splendidis ligauit pulchra sandalia,
institit q; exire è cubiculo deo similis occursu.
continuò autem præconibus acutisonis imperauit
conuocare ad concionem comatos Græcos.
bi uerò conuocarunt, illi autẽ congregabantur celerrimè.
porrò postquam congregati sunt, in unum conuenerunt:
iuit autẽ ad cõcionẽ, manu autẽ tenebat ferreã hastam:
non solus, simul cum hoc duo canes albi sequebantur:
diuinam certè huic gratiam circumfudit Pallas.
Hunc sanè omnes populi aduenientem admirabantur.
sedebat autem in patris sella, cesserunt autem senes.
his uerò continuò heros Ægyptius cœpit concionari,
qui ob senectutem incurvus erat, & multa sciebat.
etenim huius dilectus filius cum diuino Vlysse
ad Ilium equosum conscenderat canis in nauibus,
Antiphus bellator: illum uerò sæuus interfecit Cyclops
in spelunca cava, ultimamq; paravit cœnam.
tres autem illi alij erant, & unus inter procos uersabatur
Eurynomus, duo aũt perpetuò exercebãt paterna opera:
sed neq; sic illius oblitus erat lugens & dolens.

Ægyptius. Ægyptus fluuius Peloponnesi.

δὴ τότε κακκείοντ' ἐβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
Τηλέμαχος δ' ὅθι οἱ θάλαμος πολυκαλλέος αὐλῆς
ὑψηλὸς δέδμητο, πολισσέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
ἔνθ' ἔβη εἰς εὐνήν, πολλὰ φρεσὶ μερμηρίζων.
ἐσσυμένως δ' ἄρ' ἄμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε πεδνὴ ἐσθλὴ
Εὐρύκλεια, Ὦπος Πεισηνορίδαο
τὴν ποτε Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν
ὠρῳθήβῃσι ἔτ' ἐοῦσαν, ἐείκοσι βοῦς δ' ἐδάσσω.
ἴσα δ' ἐμίμνε κεδνῇσι ἀλόχῳ τίμα γὰρ μέγα θυμῷ,
οὐνεκ' ὄπυιε καὶ ἐμίκτο, χόλον δ' ἀλέεινε γυναικός.
ἣ οἱ ἄμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε, καί ἑ μάλιστα
δμωάων φίλεεσκε, νέη ἔτι τυτθὸν ἐοῦσα.
ὤιξεν ἄρ' ὑψηρεφέος θαλάμοιο θύρας πυκινοῖο·
ἕζετο δ' ἐπ' εὐνῇ, μαλακὸν δ' ἔκδυνε χιτῶνα·
τὸν μὲν γραΐης πυκιμήδεϊ ἔμβαλε χερσίν.
ἣ μὲν τὸν πτύξασα καὶ ἀσκήσασα χιτῶνα,
πασσάλῳ ἀγκρεμάσασα παρὰ τρητοῖσι λέχεσσι,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θύρην δ' ἐπέρυσε κορώνῃ
ἀργυρέῃ· οὐδὴ δ' ἐτάνυσσεν ἱμάντι.
ἔνθ' ὅγε πανύχιος, κεκαλυμμένος οἰὸς ἀώτῳ,
βάλλετ' φρεσὶν ἧσιν ὁδὸν τὴν ἧπερ δὴ Ἀθήνη.

ἀώτῳ. Suidas tegmen interpretatur, ex molli lana. πυκιμήδεϊ ἀπὸ τοῦ πυκνὰ μήδεσθαι ἐν ἑαυτῷ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Β.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Συναγαγὼν ἐκκλησίαν Τηλέμαχος, παραγίνεται τοῖς μνηστῆρσι δηλῶν δὲ οἰκίας τ' Ὀδυσσέως. λαβὼν ἢ παρὰ μὲν Εὐρυκλείας τὰ πρὸς τὴν ἀποδημίαν ἐπιτήδεια, παρὰ ἢ δὲ Ἀθηνᾶς ἑταίρους καὶ ναῦν, εἰς πλοῦν ἀνάγεται ἡλίου δυομένου.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Β.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Βῆτ' ἀγορὴν ἰέναι. δεύτερα γρηΐς, πλὴν
μετ' Ἀθήνας.

ΗΜος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
ὦρνυτ' ἄρ' υἱὸν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
εἵματα εἰσάμενος· πρὸς ἦ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ.
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ φάλιγκι ἄνωγεν,
αὐτὰρ ἃ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
κηρύσσειν ἀγορήνδε καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
ἦ ῥ' ἴμεν εἰς ἀγορήν, παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω κύνε ποδὶ ἀργοὶ ἕποντο.
θαυμάσιον δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχυθεν Ἀθήνη.
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
ἕζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ, ἔξαν δ' γέροντες.
τοῖσι δ' ἔπειθ' ἥρως εὐρυπτόλεμος ἦρχ' ἀγορεύειν,
ὃς δ' ἦν γήραϊ κυφὸς ἔλυ, μυρία δ' ᾔδη.
μὴ γάρ τ' φίλος υἱὸς ἅμ' αὐτιδέων Ὀδυσῆϊ
Ἴλιον εἰς δύπωλον ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν,
Ἄντιφος αἰχμητὴς τον δ' ἄγριος ἐκτανε Κύκλωψ
ἐν αὐλῇ γλαφυρῇ, πύματον δ' ὡπλίσατο δόρπον.
τρεῖς δέ οἱ ἄλλοι ἔσαν, ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὁμίλει
Εὐρύνομος, δύο δ' αὖ ἐὼν ἔχον πατρώια ἔργα·
ἀλλ' οὐδ' ὡς τοῦ λήθετ' ὀδυρόμενος μὴ ἀχνύων.

καικείοντο. Vetus in an, apud Græcos desiderium denotat quodammodo, quemadmodum apud nos in Rio. Sic πολεμίειν, bellaturio, & καικείειν dormiturio, pro καθαπάω per syncopen.

τοῖς ὅγε δακρυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ Ἰθακήσιοι ὅττι κεν εἴπω·
οὔτε ποθ' ἡμετέρη ἀγορὴ γένετ' οὔτε θόωκος,
ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς δῖος ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσί·
νῦν δὲ τίς ὧδ' ἤγειρε; τίνα χρειὼ τόσον ἵκει
ἠὲ νέων ἀνδρῶν, ἢ οἳ προγενέστεροί εἰσιν;
ἠέ τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυεν ἐρχομένοιο,
ἥν χ' ἡμῖν σάφα εἴποι ὅτε πρότερός γε πύθοιτο;
ἠέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκεται ἠδ' ἀγορεύει;
ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος· εἴθε οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν ὅ,τι φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ.
Ὣς φάτο. χαῖρε δὲ φήμῃ Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν ἧστο, μενοίνησεν δ' ἀγορεύειν·
στῆ δὲ μέσῃ ἀγορῇ· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ
κῆρυξ Πεισήνωρ πεπνυμένα μήδεα εἰδώς.
πρῶτον ἔπειτα γέροντα καθαπτόμενος προσέειπε,
Ὦ γέρον, οὐχ ἑκὰς οὗτος ἀνήρ, (τάχα δ' εἴσεαι αὐτὸς)
ὃς λαὸν ἤγειρα· μάλιστα δέ μ' ἄλγος ἱκάνει·
οὔτε τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυον ἐρχομένοιο,
ἥν χ' ὑμῖν σάφα εἴπω, ὅτε πρότερός γε πυθοίμην,
οὔτε τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκομαι οὐδ' ἀγορεύω·
ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρεῖος, ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ,
δοιά· τὸ μὲν πατέρ' ἐσθλὸν ἀπώλεσα, ὅς ποτ' ἐν ὑμῖν
τοῖσδεσσιν βασίλευε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν.
νῦν δ' αὖ καὶ πολὺ μεῖζον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα
πάγχυ διαῤῥαίσει, βίοτον δ' ἀπὸ πάμπαν ὀλέσσει.
μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον οὐκ ἐθελούσῃ,
τῶν ἀνδρῶν φίλοι υἷες οἳ ἐνθάδε γ' εἰσὶν ἄριστοι·
οἳ πατρὸς μὲν ἐς οἶκον ἀπερρίγασι νέεσθαι
Ἰκαρίου, ὥς κ' αὐτὸς ἐεδνώσαιτο θύγατρα,
δοίη δ' ᾧ κ' ἐθέλοι καί οἱ κεχαρισμένος ἔλθοι·
οἳ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα πάντα,
βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄϊς καὶ πίονας αἶγας,
εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται. οὐ γὰρ ἔπ' ἀνὴρ
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι·
ἡμεῖς δ' οὔ νύ τι τοῖοι ἀμυνέμεν· ἢ καὶ ἔπειτα
λευγαλέοι τ' ἐσόμεσθα, καὶ οὐ δεδαηκότες ἀλκήν.
ἦ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη.
οὐ γὰρ ἔτ' ἀνσχετὰ ἔργα τετεύχαται, οὐδ' ἔτι καλῶς
οἶκος ἐμὸς διόλωλε. νεμεσσήθητε καὶ αὐτοί,
ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους
οἳ περιναιετάουσι· θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν,
μή τι μεταστρέψωσιν ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα.
λίσσομαι ἠμὲν Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἠδὲ Θέμιστος,
ἥ τ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἠμὲν λύει ἠδὲ καθίζει,
σχέσθε φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε πένθεϊ λυγρῷ
τείρεσθ'· εἰ μή πού τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
δυσμενέων κάκ' ἔρεξεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
τῶν μ' ἀποτινύμενοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες,
τούτους ὀτρύνοντες· ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη
ὑμέας ἐσθέμεναι κειμήλιά τε πρόβασίν τε·
εἴ χ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' ἄν ποτε καὶ τίσις εἴη.
τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστυ ποτιπτυσσοίμεθα μύθῳ,
χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ πάντα δοθείη.

νῦν

Ὦ γέρον. Oratio elegãtissima Telemachi, in qua ordiatur à persona Aegyptij.

τοῖσδεσσιν pro τοῖσι, Ionica parenthesis, & Diaplasiasmus cũ Proschematismo, δε interseritur, pro τοῖσι, τοῖσδεσι.

al. τείρεσθαι· εἰ μή πού τι πατ.

bis ille lachrymans concionatus est & fatus:
Audite sanè nunc me Ithacenses quodcunq; dixero,
nunquã nostrum cõcilium factum est neq; congregatio,
ex quo Vlysses diuinus abijt cauis in nauibus:
nũc aũt quis huc cõgregauit? quẽ necessitas tantũ urget
siue ex iunioribus uiris, aut qui seniores sunt?
an aliquem nuncium exercitus audiuit uenientis,
quẽ nobis palàm dicere queat quoniam prior audiuerit?
an quippiam publicum aliud dicturus est aut loquetur?
honestus mihi uidetur esse, adiutor: utinam illi ipsi
Iupiter bene uertat quæcunq; mente sua cogitat.
Sic ait. gaudebat autem laude Vlyssis charus filius,
neq; amplius diu sedit, aggressusq; est concionari:
stetit aũt in media cõcione: sceptrũ a. ei imposuit manui
præco Pisenor prudentia consilia edoctus.
primum deinde ad senem conuersus loquutus est:
O senex, nõ procul abest ille uir (statim a. ipse cognosces)
qui populum congregaui: potissimum me dolor urget:
neq; ullum nuncium exercitus audiui uenientis,
quem nobis palàm enarrem, quòd prior audiuerim,
neq; quicquam publici aliud enarro neq; dico:
sed meũ ipsius negotiũ, quod mihi malũ incidit domui,
duplex est: alterũ ꝙ patrẽ eximiũ pdidi, qui quõdã inter
ipsos imperabat, erat autem uelut pater mitis.
nunc autẽ longè maius, quod mox citò domũ uniuersam (nos
funditus euertet, uictumq; omnino perdet:
matri meæ proci instant nolenti,
eorum uirorum chari filij qui hic utiq; sunt optimi:
qui patris quidem in domum horrent proficisci
Icarij, ut ipse dotet filiam,
detq; cui uoluerit & qui ipsi gratus uenerit:
illi uerò in nostram uentitantes quotidie,
boues sacrificantes & oues & pingues capras,
splendidè conuiuantur, bibuntq; atrum uinum
gratis: plurima uerò absumunt. non enim adest uir
qualis Vlysses erat, qui detrimentum à domo arceat:
nos uerò neutiquam qui auertere queamus: præterea
imbellesq; sumus, & neq; periti pugnandi.
nam sanè auerterem, si mihi uis adesset.
non enim iam tolerabilia facinora fiunt, neq; honestè
domus mea perit. indignamini & ipsi,
aliosq; reueremini uicinos homines
qui circum habitant: deorum uerò timete iram,
ne quid mutentur irati ob mala facinora.
oro sanè Iouem Olympium aut Themidem,
quæ hominum conciones & soluit & constituit,
abstinete amici, & me solum sinite dolore molesto
affligi: si unquam pater meus bonus Vlysses
hostilibus malis affecit fortes Græcos:
ob hæc mihi talionẽ reddentes malè afficite hostiliter a- (gentes,
istos incitantes: mihi uerò satius esset
uos absumere possessionemq; prouentumq;:
quod si uos comederitis, fortassis aliquãdo etiam solutio (fieret.
tandiu enim per urbẽ cõueniremus colloquio,
bona repetentes, donec omnia persoluerentur.

nunc

Pisenor præco. Telem. concio tur, & fortuna chius ponit.

tunc uerò mihi irritos dolores inijcitis animo.
Sic ait iratus, sceptrum uero iecit in terram,
lachrymas distillans. cõmiseratio uerò inuasit pop. oẽm.
tunc alij quidẽ oẽs in silẽtio erant: neq; quisquã ausus est
Telemacho uerbis respondere molestis:
Antinous autem ipsum solus respondens alloquutus est:
Telemache altiloque, uirib. impotens, qd loquutus es,
nos dedecorans? uis autem maculam inijcere.
tibi uerò neutiquam proci Græcorum culpandi sunt,
sed chara mater, quæ sanè uersutias callet,
iam enim tertius est annus, statim autem aderit quartus,
ex quo dementat animum intra præcordia Achiuorum:
omnes quidem sperare facit, & promittit uiris singulis,
nuncios mittens, mens autem illi alia cogitat.
illa uerò dolum hunc alium in mente deliberauit:
statutam magnam telam in ædibus texuit,
subtilem & immensam: cæterùm nobis uerba fecit:
iuuenes mei proci, postquã mortuus est diuinus Vlysses,
sustinete urgentes meas nuptias, donec textum
perfecero, (ne mihi uana fila pereant)
Laerti Heroi sepulchrale, quando tandem ipsum
fatum malum tollet asperæ mortis:
ne aliqua me in populo mulierum Achiuarum culpet,
siquidem absq; tegumento iacuerit, multa possidens.
Sic ait. nobis uerò statim persuasus est animus generosum
tum uerò in die quidem texebat magnam telam, (sus-
nocte uerò soluebat, postquam faces adhibuerat.
sic triennio quidem latuit dolo, & persuasit Achiuis:
sed cum quartus uenit annus, & uenerunt horæ,
& tunc certè aliqua dixit mulierum quæ bene sciebat,
& ipsam soluentem inuenimus pulchram telam.
sic illa quidem perfecit etiam nolens præ necessitate.
tibi uerò sic proci respondent, ut scias
ipse tuo animo, sciant & omnes Achiui:
matrem tuam dimitte, iube autem ipsam nubere
illi cuicunq; pater iusserit, & placuerit ipsi.
si uerò amplius uexabit multo tẽpore filios Achiuorum,
hæc agitans in animo quæ ei abundè dedit Pallas,
operaq; scire insignia, & mentem bonam,
uersutias quales nunq; aliquãdo audiuimus neq; ueterũ,
earum quæ olim fuerunt pulchricomæ Achiuæ,
Tyroq;, Alcmenaq;, pulchricomaq; Mycena:
harum nulla similia commenta Penelopæ
sciebat. sed hoc quidem non conducibile excogitauit.
tamdiu enim uictum tuum & bona consument,
donec illa hoc habebit propositum quod quidẽ nunc illi
in pectoribus posuerunt Dij: magna quidem gloria ipsi
sit, cæterum tibi desiderium multi uictus.
nos u. nec ad negot. nostra antè ibimus, neq; aliquo aliò,
antequam ipsa nubat Græcorum cuicunq; uoluerit.
Hunc rursum Telemachus prudens contra alloq. est:
Antinoe, nullo modo licet è domo inuitam expellere
quæ me peperit, quæ me enutrinit: pat. aũt meus alicubi
uiuit siue mortuus est. durũ a. me multa reddere (terr.
Icario, siquidem ipse ego matrem dimisero.

νωῖ δ' ἐμοὶ ἀπρήκτους ὀλιώσας ἐμβάλετε θυμῷ.
Ὡς φάτο χωόμενος, ποτὶ δ' σκῆπτρον βάλε γαίῃ,
δάκρυ' ἀφαπρήσας. οἶκτος δ' ἔλε λαὸν ἅπαντα.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν· ἄτὸ τις ἔτλη
Τηλεμάχῳ μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν·
Ἀντίνοος δ' ἔμιπ' οἶος ἀμειβόμενος πρὸσέειπεν·
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μεγάθυμε, ἄσχετε, ποῖον ἔπος δὴ,
ἡμέας αἰσχύνῃς; ἐθέλεις δέ κε μῶμον ἀνάψαι.
σοὶ δ' ὅτι μνηστῆρες ἀχαιῶν αἴτιοί εἰσιν,
ἀλλὰ φίλῃ μήτηρ, ἣ τοι περὶ πέρδεα οἶδεν.
ἤδη γὰρ τρίτον ἔτος, τάχα δ' ἐστὶ τέταρτον,
ἐξ οὗ ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἀχαιῶν·
πᾶσιν μὲν ῥ' ἔλπει, ἑκάστῳ δ' ὑπέσχετο αὐτῷ,
ἀγγελίας πρὸϊέσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
ἥδε δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μήσατο ἔργον·
στῆσε μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνε,
λεπτὸν καὶ πύκα μέτρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν,
κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θανέ δῖος Ὀδυσσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κεν μιν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγὲς θανάτοιο·
μή τις μοι κατὰ δῆμον ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴκεν ἄτερ σπείρου κεῖται, πολλὰ κτησαμένου.
Ὡς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτε πεπείθετο θυμὸς ἀγαύῳ.
ἔνθα καὶ ἡμάτιον μὲν ὑφαίνεσκε μέγαν ἱστόν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
Ὡς τρίετες μὲν ἔλαθε δόλῳ, καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν ἣ σάφα ᾔδη,
καὶ τὴν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν.
Ὡς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης.
σοὶ δ' ὧδε μνηστῆρες ὑποκρίνονται, ἵν' εἰδῇς
αὐτὸς σῷ θυμῷ, εἰδῶσι δ' ἠπαῦτες ἀχαιοί·
μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἄνωχθι δέ μιν γαμέεσθαι
ᾧ κ' ὅτεῳ πατὴρ κέλεται, καὶ οἱ αὐτῇ φίλον ἐστίν.
εἰ δ' ἔτ' ἀνήσει γε πολὺν χρόνον ὕϊας ἀχαιῶν,
τὰ φρονέουσ' αὐτὴ θυμῷ ἇ οἱ περὶ δῶκεν Ἀθήνη,
ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλὰς,
κερδεά θ' οἷ' ὄπιθεν τιν' ἀκούομεν οὐδέ τι πάλαι ὠῇ,
τὰ ὧν αἳ πάρος ἔσαν εὐπλοκαμῖδες Ἀχαιαί,
Τυρώ τ', Ἀλκμήνη τε, εὐπλόκαμός τε Μυκήνη·
τάων οὔτις ὁμοῖα νοήματα βουλευτείη
ἤδη. ἀτὰρ μὲν τό γ' ἐφαίσιμον ἐκ γένετ' ἔργου.
τόφρα γὰρ οὔ βιότου τε καὶ ἧς κτήματ' ἔδονται,
ὄφρά κε κείνη τοῦτον ἔχῃ νόον, ὄντινά οἱ νῦν
θῆκεν ἐνὶ στήθεσσι θεός· μέγα μὲν κλέος αὐτῇ
ποιεῖτ', αὐτὰρ σοί γε πολὺ πλείω βιότοιο.
ἡμεῖς δ' οὔτ' ἰδμεν ἔπος οὔτε ἔργα πάρος γ' ἴδμεν, οὔτέ πῃ ἄλλῃ,
ᾗσίν γ' αὐτῇ γήμασθαι ἀχαιῶν ᾧ κ' ἐθέλῃσιν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Ἀντίνο', ἔπος ὄφρ' εὖ εἴπω ἠδ' ὁμόφρονα θείω
ἦ μ' ἔτλης, ἦ μ' ἔθρεψε πατὴρ δ' ἐμὸς ἄλλοθι γαίης
ζώειν ὄγ' ἢ τέθνηκε. κακὸν δέ με πολλ' ἀποτίνειν
βουλοίμην, αἴκ' αὐτὸς ἐγὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.

ἐκ γὰρ τ' πατρὸς κακὰ πείσομαι, ἄλλα δ' ὁμως
δώσει· ἐπεὶ μήτηρ συγερὰς ἀράσατ' ἐρινῦς
οἴκῳ ἀπορχομένη, νέμεσις δέ μοι ἔξ ἀνθρώπων
ἔσσεται. ὡς ὁ τόδε μῦθον φίλῳ.
ὑμέτερος δ' εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτῇ,
ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους·
εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι, αὐδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσσαι,
κέρτετ'· ἐγὼ δὲ θεοὺς ἀμβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
αἴ κέ ποτε Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι·
νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε.
Ὡς φάτο Τηλέμαχος. τοῦ δ' ἀετὼ ὑψίπτα Ζεὺς
ὑψόθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεος πέρνακε πετέσθαι.
τὼ δ' ἔως μὲν ῥ' ἐπέτοντο μετὰ πνοιῇς ἀνέμοιο,
πλησίω ἀλλήλοισι τιταινομένω πτερύγεσσιν·
ἀλλ' ὅτε δὴ μέσσῳ ἀγορῷ πολύφημον ἵκανον,
ἔνθ' ὧν δινηθέντε τινασσέσθην πτερὰ πολλά,
ὄσσοντο δ' ὀλέθρῳ πασάων κεφαλάς, ὄσσοντο δ' ὀλέθρῳ·
δρυψαμένω δ' ὀνύχεσσι παρηϊὰς ἀμφί τε δειρὰς,
δεξιὰ πέσσαν δι' ἀστυ τ' οἰκία τε πόλιν τε.
θάμβησαν δ' ὄρνιθας ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
ὥρμηναν δ' αὐτὰ θυμῷ ἄπορ τελέεσθαι ἔμελλον.
Τοῖσι δὲ μετέειπε γέρων ἥρως Ἀλιθέρσης,
Μαστορίδης. ὃ γὰρ οἷος ὁμηλικίην ἐκέκαστο,
ὄρνιθας γνῶναι, ἠδὲ φράσασθαι μυθήσασθαι,
ὅσσα φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
κέκλυτε δὴ νῦν μοῦ Ἰθακήσιοι ὅ, τι κε ἔπω·
μνηστῆρσιν δὲ μάλιστα παφασκόμενος τάδε εἴρω,
τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται· ὃ γὰρ Ὀδυσῆος
δίου ἀπαύδητε φίλων ὤν ἔσσεται, ἀλλά που ἤδη
ἐγγὺς ἐών, τοῖσδέσσι φόνον καὶ κῆρα φυτεύει
πᾶσιν πολέσιν δὲ καὶ ἄλλοισιν κακὸν ἔσται,
οἳ νέμόμεθ' Ἰθάκην βυδιήεσσαν. ἀλλὰ πολὺ πρὶν
φραζώμεθ' ὡς κεν κατάπαυσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
παύεσθων· κὴ γὰρ σφιν ἄφαρ τόδε λώϊον ὄσσιν.
οὐ γὰρ ἀπειρητὸς μαντεύσομαι, ἀλλ' εὖ οἶδα·
καὶ γὰρ ἐκείνῳ φημὶ τελεσσιφίλητα ἅπαντα
ὡς οἱ ἐμυθεόμην ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ δὲ σφιν ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
φῶν κακὰ πολλὰ παθόντ', ὀλέσαντ' ἀπὸ πάντας
ἄγνωστον πᾶσιν ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ (ἑταίρους,
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς αὐτίον ηὔδα·
γέρον, ἐὰ δ' ἄγε νῦν μαντεύεο σοῖσι τέκεσσιν, (δ' α,
οἴκαδ' ἰὼν, μή πως τι κακὸν πάσχωσιν ὀπίσσω·
τοῦτα δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύσεσθαι.
ὄρνιθες δὲ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
φοιτῶσ', οὐδέ τε πάντες ἐναίσιμοι· αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
ὤλετο πάλ'. ὡς ἦ σὺ κατασφήσειας σὺν ἐκείνῳ
ὤφελες· ἐκ δὲν τόσα θεοπροπέοιο ἀγόρευες,
δήλῃ κε Τηλέμαχον κεχολωμένον οὐδ' ἀνιείης,
σῷ οἴκῳ δ' ὧρον ποτιδέγμενος αἴκε πόρησιν·
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τόδε μὴ τετελεσμένον ἔσται,
αἴκε τεὸν τόδε γ' ἄνδρα, πολλά τε δὴ καὶ

πάντα φά-

ex patre siquidem mala patiar, alia autem deus
dabit: postquam mater odiosas imprecata fuerit furias
à domo discedens, inuidia autem mihi ex hominibus
erit. sic itaq; hunc ego sermonem nunquam dicam.
uester uerò siquidem animus indignatur his,
exite è domo mea, alias autem curate dapes,
uestra bona absumentes, uicissim per domos:
si uerò nobis uidetur satius & melius
esse, uiri unius uictum impunè perdere,
corrodite: ego uero deos inuocabo sempiternos,
si unquam Iupiter dabit talionis opera fieri:
multi deinde intra domum pereatis.
Sic ait Telemachus. huic aquilas latè uidens Iupiter ex alto à uertice montis misit uolare.
hæ usq; quidem uolabant ad flatum uenti,
propinquæ inuicem extendentes alas:
sed cum iam ad mediam concionẽ celebrẽ peruenissent,
hic conuersæ quatiebant alas densas,
aspexerunt aũt omniũ capita, portendebant antẽ mortẽ:
laniantes uerò unguibus maxillas circum autem colla,
ad dextram uolarunt & per ædes & per urbẽ ipsorum.
admiratisunt autem aues postquam uiderunt oculis,
agitabant autem in animo quæ perficienda erant.
His uerò interfatus est senex heros Alitherses,
Mastorides. hic enim solus coænos uincebat,
in auibus dijudicandis, & utilia proloquendo,
qui inter eos bene sapiens concionatus est & dixit:
audite nunc me Ithacenses quodcunq; dixero:
procis autem potissimum præsagiens ista dico,
illis enim ingens periculum imminet: non enim Vlysses
diu seorsim à suis amicis aberit, sed alicubi iam
propè ens, ipsis cædem & fatum conflat
omnibus: pluribus etiam alijs malè erit,
qui habitamus Ithacam clarum. sed longè antea
consideremus ut quiescamus, aut etiam ipsi
quiescant: etenim ipsis statim hoc utilius est.
non enim inexpertus naticinor, sed bene doctus:
etenim illi puto perfecta esse omnia
quẽadmodũ illi prædixerã quãdo ad Iliũ conscenderunt
Græci, cum ipsis etiam conscendit uersutus Vlysses.
dixi postq; mala multa passus esset, amisisseteq; oẽs socios,
incognitum ab omnibus uicesimo demum anno
domum uenturum: hæc autem omnia perficiuntur.
Hũc rursus Eurymachus Polybi filius contra loq. est:
ô senex, age nunc naticinare tuis liberis,
domũ profectus, ne fortè quid mali patiãtur in posterũ:
in his autem ego te longè melior sum ad naticinandum.
aues sanè multæ sub radijs solis
uolitant, neq; omnes angurales: cæterùm Vlysses
periit longè. utinam etiam tu periisses cum illo,
non tanta naticinans diceres,
neq; Telemachum iratum sic inciuaret,
sua in domo donum expectans si quod præbeat:
sed tibi edico, quod etiam perfectum erit,
si iuuenem uirum, ueteraq; multaq; doctus,

decipiens

Argumentum à pietate matris.

πάριτι ἰὼν ἦ βίος smaruleæ per missio. cum comminatione diuinæ ultionis. Quo loco prouerbium Deus ulciscetur, conjula.

Alither cates.

ἐτέκετο, ἐοίκα, præstabat, superabat ἀέξομαι

ἀλλὰ πολὺ πρὶν. post expositionẽ augurij, consilij & dehortationẽ subijcit. prouerb. In tempore cauenda pœna mali.

Eurym chus u niũ cla

decipiens uerbis incitaueris ad irascendum,
illi quidem ipsi primum pernicioſius erit,
efficere tamen nihil poteris horum gratia,
tibi uerò ô ſenex pœnam infligemus, quam in animo
luens indignè feras: grauis autem tibi erit dolor.
Telemacho autem in primis ego ſuadebo ipſe,
matrem ſuam ad patrem iubeat redire,
illi uerò nuptias facient, & component dotem
inſignem, qualem conuenit charam in filiam expendere.
non enim antea quieturos puto filios Achiuorum
à procatione moleſta: quoniã neminẽ timemus omnino,
neq; ſanè Telemachum tametſi multiloquus ſit:
neq; uaticinium curamus quod tu ſenex
loqueris imperfectũ, in odium aũt duceris adhuc magis.
bona uerò rurſus malè abſumet, neq; unquam ſors par
eris, donec hæc impedierit Achiuos
ſuis nuptijs: nos uerò rurſus expectãtes diebus omnibus,
gratia eius uirtutis contendimus, neq; ad alias
ibimus quas decens ducere eſt unicuiq;.

ch. Hunc autẽ rurſum Telemach. prudens contra loq. eſt:
cii. Eurymache, necnon alij quotquot proci generoſi,
iſta quidem non uos amplius precor, neq; obtundam:
iam enim hæc ſciunt dij & omnes Achiui.
ſed age mihi date nauem celerem & uiginti ſocios,
qui mihi hinc atq; hinc perficiant iter.
proficiſcor enim in Spartam & Pylum arenoſam,
reditum interrogaturus patris diu abſentis,
ſi aliquis mihi dicat mortalium, aut famam audiam
ex Ione, quæ potiſſimum fert gloriam hominibus.
ſi quidem patris uitam & reditum audiuero,
ſanè quantumuis adflictus adhuc ſuſtinebo annum:
ſi uerò mortuum audiuero neq; amplius ſuperſtitem,
reuerſus continuò charam ad patriam terram,
ſepulchrum illi condam, & ſepulchralia celebrabo
eximia qualia conuenit: & uiro matrem dabo.
Igitur ille ſic loquutus conſedit: his autem ſurrexit
Mentor, qui Vlyſſis inculpati erat ſocius,
& illi cum proficiſceretur commiſit totam familiam,
obedireq; ſeni, & firma omnia cuſtodire.
qui inter eos bene ſapiens concionatus eſt & dixit:
Audite certè me nunc Ithacenſes quodcunq; dixero.
Te nec quiſquam amplius benignus, manſuetus & mitis ſit
um ſceptriger rex, neq; in mente utilia diſcernens,
lu- ſed ſemper grauis ſit, & iniqua faciat.
quandoquidem nullus recordatur Vlyſſis diuini
populorũ quib. præfuit, & uelut pater manſuetus erat.
uerumenimuero procos oneroſos haud inuideo
committere facinora uiolenta, malis conſilijs mentis:
ſua enim obiectantes capita, conſumunt uiolenter
domum Vlyſſis, quẽ non amplius putant rediturum eſſe:
nunc autem alij populo ſuccenſeo: ut omnes
ſedetis muti, ac non redarguentes uerbis,
pauciores procos compeſcitis cum ſitis plures.
Hũc uerò Eucnorides Liocritus contra alloquebatur:
Mentor conuiciator, ingenio ſtolide, ut loquutus es,

πῶς φάμεν᾽ ἐπίειξιν ἐποτρύνῃς χαλεπαίνειν; — πολλά τι ἀλάλ. Prouerb. Scrum prudentia.
αὐτῷ μὰλ᾽ οἱ πρῶτον ἀνιηρίδρομον ἔσαι,
πρῆξαι δ᾽ ἔμπης ὅττι δυνήσεαι εἶνεκα τῶνδε,
σοὶ ἢ γέρον θωλὴ ὤνθήσομεν ὧδε κ᾽ ἐνὶ θυμῷ
τίνων ἀχάλλης· χαλεπὸν δέ τοι ἔσεται ἄλγος.
Τηλεμάχῳ δ᾽ γ᾽ αὖτε ἐγὼν ὑποθήσομαι αὐτὸς, — ὑποθήσομαι. Eurymachus hic æquitatem ſimulat homo perditus.
μητρὸς ἣν ὃν πατρὸς ἀνώγετω ἀπονέεσθαι,
οἱ ἢ γάμον τεύξουσι, καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
πολλὰ μάλ᾽, ὅσα ἔοικε φίλης ὠδὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
ὄ γὰρ πρὶν παύσασθαι ὀΐομαι υἷας ἀχαιῶν — ἀλάλημαι, ἀπὸ λάλημαι, ἀ λάλεσθαι, uel λάλια, &c.
μνηστύος ἀγαλλέης· ἐπεὶ ὄτινα δ᾽ ἐλίμενε ἔμπης,
ὅτ᾽ ὃν Τηλέμαχον μάλα πὰρ πολύμυθον ἐόντα·
ὅτε θεοπροπίας ἐμπαζόμεθ᾽ οὐδ᾽ ἂν σὺ γεραιὲ
μύθεαι ἀκράαντον, ἀπεχθαίρει δ᾽ ἔτι μᾶλλον.
χρήματα δ᾽ αὖτε κακῶς βεβρώσεται, οὐδέ ποτ᾽ ἴσα
ἔσεται, ὄφρά κεν ἡμεῖς ἀμφαδίην ἀγορεύῃς
ὃν γάμον· ἡμεῖς δ᾽ αὖ ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα,
εἵνεκα δ᾽ ἀρετῆς ἐριδαίνομεν, οὐδὲ μετ᾽ ἄλλας
ἐρχόμεθ᾽ ἃς ὧδε ἕκαστος ὀπυίεμεν ὅσσ᾽ ἐπάσῃ.
Τὸν δ᾽ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα·
Εὐρύμαχ᾽, ἠδὲ καὶ ἄλλοι ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί,
ταῦτα μὲν ἤδη ἔπι ὑμέας ἔτι λίσσομαι, οὐδ᾽ ἀγορεύω·
ἤδη γὰρ τά γ᾽ ἴσασι θεοὶ καὶ πάντες ἀχαιοί.
ἀλλ᾽ ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ᾽ ἑταίρους,
οἵ κέ μοι ᾖα καὶ ᾖα δεῦρο πεπρήσουσι κέλευθον.
εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
νόστον πευσόμενος πατρὸς δηὖ οἰχομένοιο,
εἴ τίς μοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσω
ἐκ Διός, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
εἰ μὲν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσω,
ἦ τ᾽ αὖ τρυχόμενος πόρ᾽ ἔτι τλαίην ἐνιαυτόν·
εἰ δέ κε τεθνειῶτος ἀκούσω μηδ᾽ ἔτ᾽ ἐόντος, — τεθνειῶτος, à τὸ θνῆναι, τέθνηκα & τέθνεα Ion.
νοσήσας δ᾽ ἦπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
σῆμά τε οἱ χεύσω, καὶ ἐπικτέρεα κτερέϊξω
πολλὰ μάλ᾽ ὅσσα ἔοικε, καὶ αὖτέρ μιν δόμῳ δώσω.
Ἦ τοι ὅγ᾽ ὣς εἰπὼν κατ᾽ ἄρ᾽ ἕζετο· τοῖσι δ᾽ αὖτε ἐπὶ
Μέντωρ, ὅς ῥ᾽ ὀδυσῆος ἀμύμονος ἦν ἑταῖρος,
καί οἱ ἰὼν γ᾽ ἐνὶ νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα,
πείθεσθαί τε γέροντι, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν.
ὅσφιν ἐὺ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
Κέκλυτε δὴ καὶ μοῦνοι Ἰθακήσιοι ὅ, τι κεν εἴπω.
μήτις ἔτι πρόφρων, ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδὼς,
ἀλλ᾽ αἰεὶ χαλεπός τ᾽ εἴη, καὶ αἴσυλα ῥέζοι.
ὡς ὅττις μέμνηται Ὀδυσῆος θείοιο
λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ᾽ ὥς ἤπιος ἦεν.
ἀλλ᾽ ἤτοι μνηστῆρας ἀγηνορίας ὅττι μεγαίρω
ὄρδην εἰρύγια βιαιὰ, κακοῤῥαφίῃσι νόοιο· — κακορραφία, Malitia, quaſi ſutela, à κακὸν ῥάπτειν, id eſt, conſuendis malis. Et Latinis ſutelæ à ſuendo dictæ. Prouerb. Capiti ſuo ſuere.
σφὰς γὰρ πᾶδ᾽ ἐμῶνοι πεφαλάς, κατὰ δ᾽ οἶκον ἕκαστον
οἶκον Ὀδυσῆος, τὸν δ᾽ ἂν ἔτι φασὶ νέεσθαι·
νῦν δ᾽ ἄλλῳ δήμῳ νεμεσίζομαι· οἷον ἅπαντες
ἥδ᾽ ἄνεω, ἀτὰρ ἔστι καθαπτόμενοι ἐπέεσσιν,
παύρους μνηστῆρας κατορύξετε πολλοὶ ἐόντες.
Τὸν δ᾽ Εὐρυμαχίδης Λειώκριτος αὐτίον ηὔδα·
Μέντορ ἀτερπηρὲ, φρεγνὰς ἅλις, ποῖον ἔειπες,

ἄμμιας ὀτρύνων καταπαύειμεν; ἀργαλέον γ'
αὐδράσι γ' πλείοσι μαχήσασθαι πολὺ δ' αὐτός.
εἰπερ γάρ κ' Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος αὐτὸς ἐπελθὼν
δ' αἰνυμένους κατὰ δῶμα εἶσι μνηστῆρας ἀγαυοὺς
χηρώσαι μεγάροιο μνωομένους περὶ θυμῷ,
ὄκνῳ οἱ κεχάροιτο γυνή, μάλα πὴρ χατέουσα,
ἐλθόντ', ἀλλ' ἄκρην οὐ τ' ἀεικέα πότμον ἐπίσποι,
εἰ πλείοσι μάχοιτο· σὺ δ' οὐ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε, λαοὶ μὲν σκίδνανθ' ἧδη ἕκαστοι,
τῷ δ' ὀτρύνει Μέντωρ ὁδὸν ἠδ' Ἀλιθέρσης,
οἵ τέ οἱ ἧς ἀρχῆς πατρώιοί εἰσιν ἑταῖροι.
ἀλλ' (οἴω) μὴ δηθὰ καθήμενος, ἀγγελίαων
πεύσεται ἐν Ἰθάκῃ, τελέει δ' ὁδὸν ὅππότε ταύτην.

Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν· λῦσεν δ' ἀγορὴν ἀνερεύ·
οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο κατὰ πτόλιν· αὐτὰρ ἔπειτα
μνηστῆρες δ' αὖτε δόματ' ἴσαν θείου Ὀδυσῆος.
Τηλέμαχος δ' ἀπάνευθεν ἰὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
χεῖρας νίψατο πολιῆς ἁλὸς σύχετ' Ἀθήνῃ,
κλῦθί μοι ὅς τις θεὸς ἦλυθες ἠμέτερον δι' οἶκον,
καί μ' ἐπὶ νηὸς ἔλασσας ἐπ' ἠρόεντα πόντον
νόσον ἀνυσόμενον πατρὸς δ' ἐμοῦ οἰχομένοιο,
ὄρχεσθαι· τὰ δὴ πάντα διατρίβουσιν ἀχαιοί,
μνηστῆρες δὴ μάλισα, κακῶς ὑπερφιάλως ὀρεγόμενοι.

Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος. σχεδόθεν δ' οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδ' ἐπὶ φωνήν,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Τηλέμαχ', ἤδη ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι, ἤδ' ἀνοήμων·
εἰ δή τοι σὸ πατρὸς γ' ἔσακτα μάλ' ἠΰ,
οἷος ἐκεῖνος ἔλυσε πελέσσαι ἔργον τ' ἔπος τε,
τῷ τοι ἔπειθ' ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται, ἤδ' ἀτέλεστος·
εἰ δ' ὅ κείνου γ' ἐστὶ γόνος ἠδὲ Πηνελοπείης,
τῷ σ' ἔτ' ἔπειτα ἔολπα τελεῦτήσειν ἃ μνώεαι.
πατρὸς γάρ τοι, πατροὶ δὲ ὁμοῖοι πατρὶ τέλονται·
οἱ πλέονες κακίους· πατρὸς δ' ἔτε πατρὸς ἀρείους·
ἀλλ' ἔπειδὴ δὴ ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι, ἤδ' ἀνοήμων,
ἠδ' ἐστὶ πάγχυ γε μῆτις Ὀδυσῆος πολύιδριος,
ἔλπωρή τοι ἔπειτα τελεῦτῆσαι τάδε ἔργα.
τῷ νῦν μνηστήρων μὲν ἔα βουλήν τε νόον τε
ἄφρασιέων, ἐπεὶ οὔτι νοήμονες, οὐδὲ δίκαιοι·
οὐδέ τι ἴσασιν θανάτου, τὸν κῆρα μέλαιναν,
ὃς δὴ σφιν ἀγχόθι δῆμι ἐπ' ἤματι πᾶσιν ὀλέσθαι.
σοὶ δ' οὐδὸς ἀκέτι δηρὸν ἀπέσσεται ἣν σὺ μνώεαι·
τοῖος γάρ τοι ἑταῖρος ἐγὼ πατρώιός εἰμι,
ὅς τοι νῆα θοὴν κελέω, καὶ ἅμ' ἕψομαι αὐτός.
ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δῶμα ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
ὅπλισόν τ' ἤια, καὶ ἄγγεσιν ἄρσον ἅπαντα,
οἶνον μὲν ἀμφιφορεῦσι, καὶ ἄλφιτα μυελὸν ἀνδρῶν,
δέρματα γὰρ τανύηισιν· ἐγὼ δ' αὐτὰρ δήμιον ἑταίρους
ἄλφ' ἐθελοντῆρας συλλέξομαι. εἰσὶ δὴ νῆες
πολλαὶ μὲν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ νέαι ἠδὲ παλαιαί·
τάων μέν τοι ἐγὼν εὖ σκέψομαι ἥτις ἀρίστη·
αἶψα δ' ἐφοπλίσαντε θοὴν ἁλὶ πείσομεν εὐρεῖ πόντῳ.

Ὡς ἔφατ' Ἀθηναίη κούρη Διός. τὸν δ' οὔ τι δηρὸν
Τηλέμαχος μετέμιμνεν, ἐπεὶ θεᾶς ἔκλυεν αὐδήν.
βῆ δ' ἰέναι πρὸς δῶμα, φίλον περιπεπληγὼς ἄορ'
εὖρε

nos adhortans desistere? difficile autem erit
cum uiris pluribus pugnare in conuiuio.
etiamsi enim Vlysses Ithacensis ipse aduenies
conuiuantes per domum suam procos eximios
expellere è domo cogitauerit in animo,
non sanè illius lætabitur uxor, quantumuis ualde egens,
uenientis, sed hic sæuam mortem inuenerit,
si pluribus pugnarit: tu uerò non ex officio es loquutus.
sed age, populi quidem dispergantur ad opera quisq;,
huic autem disponat Mentor uiam & Alitherses,
qui illi à principio paterni sunt amici.
sed (puto) & aliquandiu sedens, nuncios
audiet in Ithaca, perficietq; uiam nunquam hanc.

Sic ille loquutus: soluit concionem celerem.
hi quidem dispergebantur ad domum quisq; suam:
proci autem ad domum ibant diuini Vlyssis.
Telemachus autē seorsim profectus est ad littus maris,
manibus lotis è cano mari supplicauit Palladi:
audi me qui heri deus aduenisti ad domum meam,
& me in naui insisti per obscurum pontum
reditum interrogaturum patris diu absentis,
ire: hæc autem omnia impediunt Græci,
proci autem potissimum, malè superbientes.

Sic ait precatus, propè autem illum uenit Pallas,
Mentori similis facta tum corpore tum etiam uoce,
& ipsum compellans uerba uolatilia alloquuta est:

Telemache, neq; in posterū ignauus eris, neq; stolidus:
si quidem tibi tui patris instillatum est robur bonum,
qualis ille erat ad perficiendum opusq; dictumq;,
non sanè deinde uanum iter erit, neq; imperfectum:
si uerò non illius esses filius & Penelopes,
non sanè deinde sperarē te perfecturum esse quæ moliris.
pauci enim filij similes patri sunt:
pleriq; peiores, pauci uerò parentibus meliores:
sed quoniam neq; in posterum ignauus eris, neq; stolidus,
neq; te penitus consilium Vlyssis reliquit,
spes deinde tibi est te perfecturum esse hæc opera.
ideo nunc procorum sine consiliumq; mentemq;
insipientium, quoniam neutiquam prudentes, neq; iusti:
neq; ullo pacto sciunt mortem, & fatum nigrum,
quæ illis imminet die uno omnes perire.
tibi uerò uia non amplius aberit quam tu cogitas:
talis enim tibi socius ego paternus sum,
qui tibi nauem celerem parabo, & simul sequar ipse.
sed tu quidem ad domum uadens procis colloquere;
apparaq; uiatica, & uasis conde singula,
uinum in amphoris, & farinam medullam hominum,
utribus in densis: ego autem per populum socios
statim uoluntarios colligam. sunt autem naues
multæ in circumflua Ithaca nouæ necnon ueteres:
harum quidem ego despiciam quæcunq; optima est:
statimq; paratas immittemus lato mari.

Sic ait Pallas filia Iouis. neq; amplius diu
Telemachus immoratur, postquam deæ audiuit uocem.
festinabat ire ad domum, charo tristatus corde:

inuenit

inuenit autem procos superbos in ædibus
capras excoriantes, porcosq; glabrantes in atrio.
Antinous autē rectà ridens obuiā ueniebat Telemacho,
manuiq; illius inhæsit, uerbūq; dixit, & nomine nomina-
Telemache altiloque, indomite, ne tibi aliud (uit:
in præcordijs malum sit curæ uel opus uel uerbum,
sed egregiè comede & bibe, ut antea:
illa enim omnimo omnia perficient tibi Græci,
nauem & electos remiges, ut ocyus uenias
ad Pylum diuinam ad mclyti parentis famam.
Hunc autem rursus Telemachus prudēs cōtra loc. est:
Antinoe, neutiquam decet cum uobis superbis
conuiuari inuitum, & lætari quietum.
an non satis quòd antea quidem absumpsistis eximia
bona mea proci, ego autem paruulus eram?
nūc aūt quādo grādior sum, & aliorū orationē audiens
disco, & sanè mihi intus augescit animus,
tentabo ut uobis malam mortem inferam,
siue ad Pylum profectus, aut hic in populo.
(nado quidem, neq; nana uia erit quam dico)
mercator. neq; enim nauis rector neq; remigum
fio, ut uobis uisum est melius esse.
dixit, & ex manu manum auulsit Antinoi
facilè. proci autem per domum conuiuium apparabant,
bi uerò cauillabantur & incessebant uerbis,
tum uerò aliquis dicebat iuuenum superbientium:
Næ sanè Telemachus cædem nobis cogitat:
aut aliquos ex Pylo ducet ultores arenosa,
aut ex Sparta: quandoquidem sanè cupit uehementer.
aut & in Ephyrum uult fertilem terram
proficisci, ut inde mortifera uenena afferat,
injciatq; in craterem, & nos omnes perdat.
Alius rursus dicebat iuuenum excellentium:
quis scit si etiam ipse profectus caua in naue,
longè ab amicis peribit, errans ut Vlysses?
sic & magis augere poterit nobis laborem.
bona enim omnia diuidemus, domum uerò
illius matri dabimus habere, aut illi cui nubet.
Sic dicebat. ille u. excelsum thalamū intrabat p'arētis
latum, ubi cumulatum aurum & æs iacebat,
uestisq; in cistis, abundeq; odoriferum oleum.
intus etiam dolia uini ueteris dulcis
stabant, merum diuinum potum habentia,
ordine ad murum aptata, si quando Vlysses
in patriam reuerteretur, etiam dolores multos passus.
clausæ uerò erant portæ ingeniosè aptatæ,
bifores: intus autem mulier custos noctesq; diesq;
erat, quæ omnia asseruabat mentis solertia,
Euryclea, Opis filia Pisenoridæ: (catam:
hanc tunc Telemachus alloquutus est in thalamum uo-
Nutrix, age mihi uinum in amphoris hauri
suaue, quod quidem post illud dulcius est quod tu seruas,
illum expectans infelicissimum, si quando uenerit
generosus Vlysses, mortem & fatum fugiens.
duodecim uerò imple, & operculis obduc omnes.

εὗρε δ' ἄρα μνησῆρας ἀγλωώρας ϙ μεγάροισιν
αἶγας ἀϖιεμένους, σάλους δ' ἐὺοντας ϙ αὐλῆ.
Ἀντίνοος δ' ἰθὺς γελάσας κίε Τηλεμάχοιο,
ϙὶ τ' ἄρα οἱ φῦ χερί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μεγάθυμος ἄχετε, μήτι τοι ἄλλο
ϙὶ σήθεσι κακὸν μελετῶ ἔργον τε ἔπος τε,
ἀλλὰ μάλ' ἐδιέμην ϙὶ πινέμεν, ὡς τὸ πάρος περ
τῶν τε δ' ἐς τοι μάλα ϖαῦτα τελευτήσουσιν ἀχαιοί,
νῆα ϙὶ ὀϐαίτους ἐρέτας, ἵνα θᾶσσον ἵκηαι
δῆμον Πύλου ἠγαθέην μετ' ἀγαυὸν ϖατρὸς ἀκουήν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος ϖεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀντίνοε, ϖάπῳ ὔϖερφιάλοισι μεθ' ὑμῖν
δαίνυσθαί τ' ἀέκοντα, & ἀϐρᾴνεσθαι ἔκηλον.
ἦ ὀχ ἅλις ὡς τὸ πάροιθεν ἐκείρετε πολλὰ ϙὶ ἐσθλὰ
κτήματα ἐμὰ μνησῆρσιν, ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα;
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας εἰμί, ϙὶ ἄλλων μῦθον ἀκούων
ϖᾶσιν ἀθαύμαι, ϙὶ δή μοι ἀέξεται ϕὴν ἐνὶ θυμός,
ϖειρήσω ὥς κ' ὔμμι κακὰς ἰὼὴ κῆρας ἐφῆλω,
ἦε Πύλον δ' ἐλθών, ἢ αὖθ' & δ' ϕὴν ἐνὶ δήμῳ.
(εἶμι μὲν, οὐδ' ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται, ἣν ἀγορεύω)
ἔμπορος· οὐ γὰρ νηὸς ἐπήϐολος οὐδ' ἐρέτῃσιν
γίνομαι, ὡς νύ ϖερ ὔμμιν ἐείσατο κέρδιον εἶναι.
ἦ ῥα, ϙὶ ἐκ χειρὸς χεῖρα ϖάσσων Ἀντινόοιο
ᾠκία. μνησῆρσιν ἦ δ' ὅμοσε κατὰ δαῖτα ϖέφνοντο,
οἱ δ' ἐπελώϐιον & ἐκερτόμεον ἐπέεσσιν,
ὧδε δ' ἔτις εἴπεσκε νέων ὑϖερϐιοφιόντων,
Ἦ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει·
ἤ τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντορας ἠμαθόεντος,
ἦ ὅγε & Σπάρτηθεν· ἐπεὶ νύ περ ἵεται αἰνῶς.
ἠὲ & εἰς Ἐφύρην ἐθέλει ϖείρατα ἄρουρα
ἐλθεῖν, ὄφρ' ἓν θὼν θυμοφθόρα ϕάρμακ' ἐνείκῃ,
ϕὴν ἓ ϐάλῃ κρητῆρι, & ἡμέας ϖαύτας ὀλέσῃ.
Ἀλλ' δ' αὖτ' εἴπεσκε νέων ϙὶ ὑϖερϕιοφιόντων,
τίς δ' οἶδ' εἰ ϙὶ αὐτὸς ἰὼὴ κοίλῃς ἐνὶ νηὸς,
ϖλῆ φίλων ἀϖόλλυς, ἀλώμενος ὥς περ Ὀδυσσεύς;
ὄφρα κὲν & μᾶλλον ὀφέλλειεν ϖόνον ἄμμι.
κτήματα γάρ κεν ϖάντα δασαίμεθα, οἰκία δ' αὖτε
τὰ μὲν μητέρι δ' οἴμεν ἔχειν, ϖδ' ὅς τις ὀπυίοι. (τρὸς
Ὣς φάτ'. ὁ δ' ὑψόροφον θάλαμον κατεϐήσατο ϖα-
ϐυρεῖ, ὅθι ϖηὸς χρυσὸς ϙὶ χαλκὸς ἔκειτο,
ἐσθής τ' ἐν κίστῃσιν, ἅλις τ' ἐὺῶδ' ἔνι ἔλαιον.
ἐν δ' ἄρα οἱ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο
ἕστασαν, ἄκρητον θεῖον ϖοτὸν ἐν δ' ἔχοντο,
ἐξείης ϖοτὶ τοῖχον ἀρηρότο, εἴϖοτ' Ὀδυσεὺς
οἴκαδε νοστήσειε, ϙὶ ἄλγεα ϖολλὰ μογήσας.
κλῃῒς δὲ δ' ἔπεσαν σανίδες δύο ϖυκινῶς ἀραρυῖαι,
δικλίδες· ἐν δ' ἓ γυνὴ ταμίη νύκτας τε ϙὶ ἦμαρ
ἔσκεν ἣ ϖάντ' ἐφύλασσε νόῳ ϖολυϊδρείῃσιν,
Εὐρύκλει', Ὦπος Πυγάτηρ Πεισηνορίδαο·
τὴν ῥ' τότε Τηλέμαχος ϖροσϕωνήσας θάλαμόνδε κάλεσσε,
Μαῖ', ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμϕιφορεῦσιν ἄφυσσον
ἡδὺν, ὅτις μετὰ τὸν λαοσσόον ὃν σὺ φυλάσσεις,
κεῖνον ὀϊόμενος ϒὸν κάμμορον, εἴϖοθεν ἔλθοι
δῖος Ὀδυσσεὺς, θάνατον & κῆρας ἀλύξας.
δώδεκα δ' ἐμπλησον, ϙὶ ϖώμασιν ἄρσον ἅπαντας.

οὗτος. ἴσον τὸ μαλακὸν ὕδατι ῥέοντι, ὅθεν ἐν ὥρᾳ ἐγαστέριον, ἐν ᾧ χοῖροι ἐὺονται, id est deglubere, uel glabrare feruida aqua.

Μαῖα. Patris, matrisue mater, nutrix, & est honesta appellatio ad uetus grandiorē natu.

γὼ δέ μοι ἄλφιτα χεῦον ἐϋῤῥαφέεσσι δοροῖσιν·
εἴκοσι δ' ἔσω μίτρα μυλῆφάτα ἀλφίτα ἀκρῆ.
αὐτὴ δ' οἴῃ ἴσθι· τὰ δ' ἀθρόα πάντα τετύχθω.
ἑσπέριον γὰρ ἐγὼν αἰρήσομαι, ὁππότε κεν δὴ
μήτηρ εἰς ὑπερῷ' ἀνάβῃ, κοίτοιό τε μέδηται.
εἶμι γὰρ ὀψομένη Σπάρτηνδέ τε Πύλονδέ τε δῖον,
νόστον πευσομένη πατρὸς φίλου ἤν που ἀκούσω.

Ὡς φάτο, κώκυσεν δ' ἄρα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
τίπτε δέ τοι, φίλε τέκνον, ἐνὶ φρεσὶ βῆ τόδε νόημα
ἔπλεο; πῆ δ' ἐθέλεις ἰέναι πολλὴν ἐπὶ γαῖαν,
μοῦνος ἐὼν ἀγαπητός; ὁ δ' ὤλετο τηλόθι πάτρης
δῖος Ὀδυσσεύς, ἀλλογνώτῳ ἐνὶ δήμῳ·
οἱ δέ τοι αὐτίκ' ἰόντι κακὰ φράζονται ὀπίσσω,
ὥς κε δόλῳ φθίσῃς, τὰ δ' ἐπ' αὐτοὶ πάντα δάσωνται·
ἀλλὰ μὺ αὖθ' ὑπὸ σοῖσι καθήμενος ὀδύσσεαι οὐδέν τι σε χρὴ
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον κακὰ πάσχειν, ὀδὺ' ἀλάλησθαι.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
θάρσει μαῖ· ἐπεὶ οὔτι ἄνευθεν θεοῦ γε βουλή·
ἀλλ' ὄμοσον μὴ μητρὶ φίλῃ τάδε μυθήσασθαι
πρίν γ' ὅτ' ἀυ ἑνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται,
ἢ αὐτὴν ποθέσαι, ἠὲ ἀφορμηθέντα πυθέσθαι·
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃ.

Ὡς ἄρ' ἔφη, γρηῢς δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
αὐτίκ' ἔπειτ' οἱ οἶνον ἐνὶ ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσεν,
ἐν δ' ἐχέοι ἄλφιτα χεῦεν ἐϋῤῥαφέεσσι δοροῖσιν.
Τηλέμαχος δ' ὅγ' ὤματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει.
ἔνθ' αὖ ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλεμάχῳ δ' εἰκυῖα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντῃ,
καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον,
ἐσπέριος δ' ὐδὴ νῆα θοὴν ἀγέρεσθαι ἀνώγει.
ὣδ' αὖτε φρονίοιο νόημονα φαίδιμον υἱὸν
ἤτεε νῆα θοήν· ὁ δ' ἑοὶ πρόφρων ὑπεθήκατο.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἐν τότε νῆα θοὴν ἅλαδ' εἵρυσε, πάντα δ' ἐν αὐτῇ
ὅπλ' ἐτίθει τά τε νῆες ἐΰσσελμοι φορέουσιν.
στῆσε δ' ἐπ' ἐσχατιῇ λιμένος· περὶ δ' ἐθλοὶ ἑταῖροι
ἀθρόοι ἠγερέθοντο· θεὰ δ' ὤτρυνεν ἕκαστον.
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
βῆ δ' ἴμεν' ἀμφὶ δόμους πεδὸν Ὀδυσῆος θείοιο·
ἔνθα μνηστῆρεσιν ὐδὴ γλυκὺν ὕπνον ἔχυτο,
πλάζε δ' πίνοντας· χειρῶν δ' ἔκβαλλε κύπελλα.
οἱ δ' εὐδὴν ὤρνυντο κατὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι μίμνον
εἶσαι', ἐπεὶ σφισιν ὕπνος ὐδὴ βλεφάροισιν ἐπέπτη.
αὐτὰρ Τηλεμάχοιο πρόσφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἐκπρὸ θαλάμοιο μεγάροιο δύναι ἐπάντων,
Μέντορι εἰδομένη ἠ μὴν δ' ἔμεν ἠδὲ νὴ αὐδήν·
Τηλέμαχ', ἦδη μὺν τοι ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
εἶσαι' ἐπήρετμοι, τὼ σὼ πότιδ' ἑγμένοι ὁρμῶ,
ἀλλ' ἴομεν, μὴ δηθὰ διατρίβωμεν ὁδοῖο.

Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὐδὴ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
ὦρον ἔπειτ' ὐδὴ θοὶ παρακοιμήσοντας ἑταίρους·

τοῖσι

mihi uerò farinam infunde bene consutis utribus: Vlixi
uiginti autem sint mensuræ molitæ farinæ cibi. ratur
ipsa uerò sola scias: hæcq; congregata omnia sint. gatur
sub noctem enim ego accipiam, quando certè iam lemac
mater ad superiora domus conscenderit, lectiq; curam ha
uado enim ad Spartam & Pylum arenosam, (buerit.
reditum interrogaturus patris chari si cubi audiero.

Sic dixit. eiulauit uerò chara nutrix Euryclea, Eurycl
& sanè lugens uerba uolatilia dixit: respõ
cur uerò tibi, chare fili, in mente hæc sententia
est? quoniam uis ire multam per terram,
solus existens dilectus? periit uerò longè à patria terra
generosus Vlysses, ignoto in populo:
illi u. tibi statim profecto mala machinabuntur postha
ut dolo pereas, hæc uerò ipsi omnia diuidant:
sed mane hic apud tuos sedens: neq; te oportet
per pontum indomitum mala pati, neq; errare.

Hanc u. rursus Telemachus prudens contra alloq. est: Solatu
confide nutrix: quoniã neutiquã absq; deo hoc cũ filium: lemac
sed iura ne matri charæ hæc dixeris Eurycl
priusquam undecimaq; duodecimaq; dies aderit,
aut ipsa desideret, & abeuntem resciuerit:
uidelicet ne flens pulchrum corpus deformet.

Sic dixit. anus uerò deorũ magnũ iuramẽtum iurauit.
cæterum postquam iurauit perfecitq; iusiurandum,
statim postea illi uinum in amphoras hausit,
farinam autem illi infudit bene consutis in utribus.
Telemachus a. domũ ingressus cũ procis colloquebatur.
tum rursus alia excogitauit dea cæsia Minerua,
Telemacho autem assimulata per urbem obibat,
& singulis uiris adstans dicebat sermonem,
sub noctem uerò ad nauem celerem congregari iubebat,
ipsa rursus Phronij prudentem fortem filium
poscebat nauem celerẽ: illi uerò ipsi benenolus promisit.
occidit q; sol, obumbrabantur q; omnes uiæ.
& tunc nauem celerẽ in mare protraxit, omnia q; in ipsa
arma posuit quæ naues bene tabulatæ ferunt.
statuit q; in extremum portum: circum autem eximij socij
frequẽtes congregabantur: dea uerò concitauit singulos.
tunc alia cogitauit dea cæsia Minerua,
contulit se ad domum Vlysßis diuini:
hic procis dulcem somnum infudit,
decepit autem bibentes: è manibus q; excussit pocula.
hi uerò dormitũ festinabant per urbem: neq; amplius diu
sedebant, postquam ipsis somnus palpebris incidit.
cæterùm Telemachum allocuta est cæsia Minerua,
euocatum ex ædibus bene habitatis,
Mentori similis facta tum corpore tum uoce: Mine
Telemache, iam sanè fortes socij solicit
sedent remiges, illam tuam expectantes alacritatem,
sed eamus, ne diutius differamus iter.

Sic certè locuta præcessit Pallas Minerua
subitò: ille autem continuò ad uestigia secutus est deæ.
cæterùm postquam ad nauem peruenerunt atq; mare,
inuenerunt continuò ad littus comatos socios:

bis

bis uerò interfatus est diuus Telemachus:
Adeste amici, uiatica feramus: omnia enim iam
congregata sunt in ædibus: mater uerò neutiquam scit,
neq; aliæ ancillæ: unica sola orationem audiuit.
Sic uerò loquutus præcessit: illi simul sequebantur.
ipsi uerò simul omnia ferentes, pulchrè tabulata in naui
deposuerunt ut præcepit Vlyssis charus filius.
Telemachus uerò nauem conscëdit, duxit aũt Minerua.
nauis autem in puppe consedit: prope autem eam
sedebat Telemachus. ipsi uerò rudentes soluerunt.
etiam ipsi ascendentes, per transtra sederunt:
bis uerò secundum uentum misit cæsia Minerua,
in superficie flantẽ Zephyrũ, resonantẽ p obscurũ põtũ.
Telemachus autem socios hortatus iussit
arma aptare. hi uerò adhortantem audiuerunt,
malum autem abiegnum cauam intra basem
constituerunt elenantes: rudentibus autem colligarunt,
traxeruntq; uela alba bene tortis loris.
impleuit autem uentus medium uelum: circa aũt fluctus
proram purpureus insonabat naue eunte:
illa uerò currebat per fluctus conficiens iter.
ligantes autem arma celerem per nauem nigram,
constituerunt crateras plenos uini.
libabant autem dijs immortalibus sempiternis:
ex omnibus autem potissimum Iouis glaucis oculis filiæ,
per totam noctem quidem illa & aurora fecit iter.

ODYSSEAE HOMERI III.

Rapsodiæ argumentum.

Telemachum uenientem cum Pallade hospitio suscipit Nestor, & enarrat illi quæ acciderint Græcis, & ex Troia nauigationem. ut autem audiuit ea quæ de procis dixit, & cognoscens Palladem discedentem, sacrificium illi facit. ut accepit autem Telemachus currum cum Pisistr. Nest. filio in Spartam discedit. nocte autem facta hospitio excipitur apud Dioclem in Pheris.

ODYSSEAE HOMERI γ.

RAPSODIA.

In tertio Libro Nestor excepit, abijt uerò hic
cum filio: Dea uerò uolauit.

SOL uerò surrexit, linquens pulchrum lacum,
cœlum ad firmum, ut immortalibus illuceret,
& mortalibus hominibus super fertilem terram:
illi uerò ad Pylum, Nelei bene ædificatum oppidum,
peruenerunt: ipsi uerò in littore maris sacra faciebant,
tauros totos nigros Neptuno cœrulea cæsarie.
nouem autem sedilia erant, quingentiq; in singulis
sedebant, & præbebant singulis nouem boues.
hic illi uiscera comederũt, deo autẽ femora incẽderunt,
ipsi uerò rectà appellunt, atq; uela nauis æquæ
contrahunt tollẽtes, illãq; applicãt: ipsi uerò egressi sunt,
è uerò Telemachus naue exiuit: ducebat uerò Pallas.
illum prior alloquuta est dea cæsia Minerua:
Telemache, non quidem te decet amplius pudor:
eius enim gratia & pontum pernauigasti ut audires
patrem, ubi occultet terra, & quodnam fatum obierit.
sed age nunc rectà uade ad Nestorẽ equorum domitorẽ:

τοῖσι δ' ἐπὶ μετέειφ' ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο,
Δεῦτε φίλοι, ἅλια φερώμεθα· πάντα γὰρ ἤδη
ἀθρόα· γὶ μεγάρῳ· μήτηρ δ' ἐμὴ ὅττι μάλιστα,
δμῳὴ δ' ἄλλαι δμωαί· μία δ' οἴη μῦθον ἄκουσεν.
Ὡς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
οἱ δ' ἅμα πάντα φέροντο, ἐϋσσέλμῳ ἐνὶ νηΐ
κάτθεσαν ὡς ἐκέλευσεν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
αὐτὰρ ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν', ἦρχε δ' Ἀθήνη.
νηῒ δ' γὶ πρύμνῃ κατ' ἄρ' ἕζετο· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτῇ
ἕζετο Τηλέμαχος. τοὶ δ' ὄρμυμνῆσι' ἔλυσαν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ πάντα θεὰ καὶ Τηλέμαχος περ
τοῖσιν δ' ἱκμενον ἦρσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἀκραπὲς ζέφυρος, κελάδοντι δὲ οἴνοπα πόντον.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐπετρώπα καὶ ἐκέλευσεν
ὅπλων ἅπτεσθαι. τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν,
ἰσὸν δ' ἐλάτινον κοίλης γὸν τόδε μισόδμης
σῆσαν ἀείραντες· κατὰ δ' πρότονοισι ἔδησαν,
ἕλκον δ' ἰσία λευκὰ εὐτρόπεσσι βοείοις.
ἔπρησεν δ' ἄνεμος μέσον ἰστίον· ἀμφὶ δ' ἄρα κῦμα
σείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε νηὸς ἰούσης·
ἤιε δ' ἔθνεα κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθον.
σταμένοι δ' ἄρα ὅπλα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν,
σῆσαντο κρητῆρας ὠὴ σεφέας οἴνοιο.
λεῖβον δ' ἀθανάτοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσιν·
ἐκ παύτων δὲ μάλιστα Διὸς γλαυκώπιδι κούρῃ,
παννυχίη μολὺ ῥ' ἦ γε διὰ νὼ πεῖρε κέλευθον.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ γ.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Τηλέμαχον ἐλθόντα σὺν Ἀθηνᾷ ξενίζει Νέστωρ, καὶ διηγεῖται αὐτῷ τὰ συμβεβηκότα τοῖς Ἕλλησι, καὶ τὴν ἐκ Τροίας ἀπόπλουν. συνιέμενος δὲ τὰ περὶ τὸν πατέρα, καὶ γνωρίσας τὸν Ἀθηνᾶν ἀπίδοσαν, θυσίαν αὐτῇ ἐπιτελεῖ. λαθὼν δὲ καὶ Τηλέμαχος ἅμα σὺν Πεισιστράτῳ Νέστορος υἱῷ, εἰς Σπάρτην ἀπᾶρα. νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης ξενίζεται παρὰ Διοκλεῖ ἐν Φηραῖς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η γ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Γάμμ', υἱὸ Νέστωρ δίκτο, σωτῆρι δ' ἶε
ἦι· διὰ δ' ἴπτω.

ΗΕΛΙΟΣ δ' αὐόρσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην,
ἐρχνὸν ἐς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ,
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἔζον· τοὶ δ' ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον,
ταύρους παμμέλανας Ἐνοσίχθονι κυανοχαίτῃ.
ἐννέα δ' ἕδραι ἔσαν, πεντηκόσιοι δ' ἐν ἑκάστῃ
εἵατο, καὶ πρὸ ἔχοντο ἑκάστοθι ἐννέα ταύρους.
οἳ δὴ σπλάγχν' ἐπάσαντο, θεῷ δ' ὤμοισι μηρία κῆαν,
οἱ δ' ἰθὺς κατάγοντο, ἐπὶ δ' ἰσία νηὸς ἔσησαν
σεῖλαν ἀείραντες, ἦ δ' ὥρμισαν· ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί,
ἐκ δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν'· ἦρχε δ' Ἀθήνη.
τὴν δ' πρώτην προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τηλέμαχ', ἀμὺ σε χρὴ ἔτ' αἰδῆ ἔνδ' ἔμεναι·
τέκνα γὰρ νὺ πόντον ἐπέπλως ὄφρα πύθηαι
πάρος, ὅπᾳ κύθε γαῖα, καὶ ὄντινα πότμον ἐπέσπεν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἰθὺς κὶς Νέσορα ἱππιοδάμοιο·

ἰφθὴ is. Periphrasticῶς, pro Telemacho. Et est Heroum blandimentum siue palpum. Porrò ἰερὸν appellarunt ueteres, quicquid ingens ac præclarũ haberi uidebant. Prouerb. Sacer piscis.

εἰδόμεν ἠὲ τίνα μὴ τὴν γνῶ ἀνθρώπων κεκλύθε.
λίσσεσθαι δ' ἐμὲ αὐτὸν ὅπως νημερτέα εἴπω.
ψεύσεται δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ τε πεπνυμένος ἐστί.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
Μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω, πῶς τ' ἄρ προσπτύξομαι αὐτὸν
δόλιε τι πω μύθοισι πεπείρημαι πυκινοῖσιν· (τὸν;
αἰδὼς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις,
ἄλλα δ' ἀέμων ὑποθήσεται· οὐ γὰρ ὀΐω
σ' ὅτε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι τετραφέμεν τε.
Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο φαιδίμη Ἀθήνη·
καὶ παλίμπους· ὁ δ' ἕπετο μετ' ἴχνια βαίνε θεοῖο.
ἷξον δ' ὅθι Πυλίων ἀνδρῶν ἄγυριν τε ἕδρας.
ἔνθ' ἄρα Νέστωρ ἧστο σὺν υἱάσιν· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
δαῖτ' ἐτίθεσαν ὀμόθυνοι, κρέα ὤπτων, ἄλλα τ' ἔπειρον.
οἱ δ' ὡς οὖν ξείνους ἴδον, ἀθρόοι ἦλθον ἅπαντες,
χερσίν τ' ἠσπάζοντο, καὶ εἵδριμα θέσθαι ἄνωγον.
πρῶτος Νεσορίδης Πεισίστρατος ἐγγύθεν ἐλθὼν
ἀμφοτέρων ἕλε χεῖρα, καὶ ἵδρυσεν πὰρ δαιτί
κώεσιν ἐν μαλακοῖσιν, ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσι,
παρά τε κασιγνήτῳ Θρασυμήδεϊ καὶ πατρὶ ᾧ.
δῶκε δ' ἄρα σπλάγχνων μοίρας, ἐν δὲ οἶνον ἔχευε
χρυσέῳ ἐν δέπαϊ· δεισήνορα δ' ἠνώγει Πόσιν Ἀθήνη
πατρὶ δ' Ἀθηναίῃ κέρσαι Διὶ αἰγιόχοιο,
σύχεο νῦν ὦ ξεῖνε Ποσειδάωνι ἄνακτι·
τῆς γὰρ καὶ δαῖτός τε τέτυκται δεῦρο μολόντε.
αὐτὰρ ἐπὴν σπείσῃς τε καὶ εὔξεαι ἣν θέμις ἔστι,
δὸς δὲ τόδ' ἔπειτα δέπας μελιηδέος οἴνου
σπεῖσαι· ἐπεὶ καὶ σοὶ περ ὀΐομαι ἀθανάτοισιν
εὔχεσθαι. πάντες γὰρ θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι.
ἀλλὰ νεώτερός ἐσσιν, ὁμηλικίη δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
τὼνεκά τοι πρότερόν γ' ὦσω χρύσειον ἄλεισον.
Ὡς εἰπὼν, ἐν χερσί τίθει δέπας ἡδέος οἴνου,
χαῖρε δ' Ἀθηναίη πεπνυμένῳ αὐδήσασα,
ὅνεκά οἱ πρότερόν γ' ὦκε χρύσειον ἄλεισον·
αὐτίκα δ' εὐχετόωντο πολλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε, μηδέ μεγήνας
ἡμῖν εὐχομένοισι τελεσσῆσαι τάδε ἔργα.
Νέστορι μὲν πρώτιστα καὶ υἱάσι κῦδος ὄπαζε,
αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι δίδου χαρίεσσαν ἀμοιβήν,
σύμπασι Πυλίοισιν, ἀγακλειτὴς ἑκατόμβης.
δὸς δ' ἔτι Τηλεμάχῳ τε καὶ ἡμῖν πρῆξαντα νέεσθαι
ἕνεκα δεῦρ' ἐκόμεσθα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Ὡς ἄρ' ἔπειτ' ἠρᾶτο, τὰ δὴ καὶ πάντα τελεύτα,
δῶκε δὲ Τηλεμάχῳ καλὸν δέπας ἀμφικύπελλον.
ὣς δ' αὖτως ἠρᾶτο Ὀρέστου φίλος υἱός.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
μοίρας δ' ἀσταμένοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἧντο,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.
νῦν δὴ κάλλιόν ἐστι μεταλλῆσαι καὶ ἐρέεσθαι
ξείνους οἵτινές εἰσιν, ἐπεὶ πάρ πασαν ἐδωδήν.
ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖτ' ὑγρὰ κέλευθα;
ἤ τί κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε

Prouerb. Dijs facientes adiuuat, et in iustitiam adducit deus. Plat. lib. iij. de legibus.

ἄλεισον. Amplū & capax poculi genus significat, Pollux lib. vi. c. xxvi. ab ἄλις quòd πίειν. etymon scribit.

γερήνιος. Nestor Gerenius dictus à Gerenia urbe in qua educatus fertur. Paus. in Laco. circa finem sic refert. κατὰ λῆσιν

nideamus si quod consilium in præcordijs absconditũ habeat precare uerò ipsum ut uera dicat. (bet.
mendacium enim non dicet: ualde enim prudens est.
Hanc rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est: Mentor, quo pacto accedam, quo pacto salutabo ipsum? Telem
neq; adhuc sermonũ experimentum habeo prudentium: pudor etiam iuuenem uirum seniorem interrogare.
Hunc autem rursus alloquuta est dea cæsia Minerua: Telemache, alia quidem in mente tua dispicies,
alia uerò & deus suggeret. non enim puto
te dijs inuitis natum esse nutritum'ue.
Sic locuta præiuit Pallas Minerua
celeriter: ille uerò continuò uestigia secutus est deæ.
uenerũt a. in Pyliorũ uirorũ cõgregationẽ et consessum.
hic Nestor sedebat cum filijs: circum autem socij
conuiuiũ apparãtes, carnes assabãt, alias q; transfigebãt.
illi u. ut igitur hospites uiderũt, conglobati uenerũt oẽs,
manibus q; amplectebantur, & considere iusserunt.
primus Nestorides Pisistratus propè accedens Pisistra
utrorum q; prehendit manum, & collocauit ad epulas erga p
pellibus in mollibus, in arenis maninis, grimos
iuxtaq; fratrem Thrasymedem & patrem suum. manua
præbuit autem uiscerum partes, infundebatq; uinum
aureo in poculo: propinans autem allocutus est
Palladem Minernam filiam Iouis â capra nutriti:
supplica nunc ô hospes Neptuno regi:
huius enim in epulas incidistis huc profecti.
cæterum postquã libaueris & supplicaueris ut decẽs est,
da & huic statim poculum dulcis uini
libare: quoniam etiam hunc puto immortalibus
supplicare. omnes uerò dijs indigent homines.
sed iunior est, ætate similis mihi ipsi:
propterea tibi priori dabo aureum poculum.
Sic locutus, in manibus ponit poculum dulcis uini,
gauisa est autem Pallas propter prudẽtem uirum iustum,
eo quòd ipsi priori præbuisset aureum poculum:
statimq; supplicauit multa Neptuno regi:
audi Neptune terram continens, neue inuideas
nobis supplicantibus perficere hæc opera.
Nestori quidem primo & filijs gloriam præbe,
deinde alijs da dignam gratiam,
omnibus Pylijs, ob inclytam Hecatombam.
da insuper Telemachum & me re confecta redire
cuius gratia huc uenimus celeri cum naue nigra.
Sic deinde precabatur, & ipsa omnia perficiebat,
dedit uerò Telemacho pulchrum poculum rotundum.
itidemq; supplicauit Vlyssis charus filius.
hi postquam assarunt carnes superiores & abtraxerunt,
in partes diuidentes, celebrabant splendidum conuiuiũ.
at postquam potus & cibi desiderium exemerunt,
his sermones cœpit Gerenius eques Nestor:
nunc certè satius est inquirere & interrogare
hospites quinam sint, postquam saturati sunt cibo.
ô hospites, quinam estis? unde nauigatis humidas uias? Nesta
an ob aliquod negotium, aut temerè erratis uenit.

sanquam

tunquam prædones per mare? qui errant
animas exponentes, malum alienis ferentes.
Hunc rursus Telemachus prudēs contra loquutus est,
confidens. ipsa enim intra præcordia confidētiam Minerua
posuit, ut ipsum de patre absente interrogaret:
ô Nestor Neleide, ingens gloria Achiuorum,
interrogas unde simus: ego uerò tibi enarrabo:
nos ex Ithaca subnetia uenimus,
negotiū aūt hoc priuatum est, non publicū, quod dicam.
patris mei gloriam magnam inquiro sicubi audiero,
diui Vlyssis patientis: quem pridem aiunt
unà tecum pugnantem Troianorum urbem euertisse.
alios quidem omnes quotquot cum Troianis pugnarūt,
audiuimus quo in loco unusquisq; perierit sæua morte:
illius uerò mortem incognitam fecit Iupiter.
neq; quisquam potest clarè dicere ubinam perierit,
an ille in continente domitus sit à uiris hostibus,
an in pelago inter fluctus maris.
eius gratia nunc ad tua genua uenio, si uelis
illius sæuam mortem dicere, si cubi uideris
oculis tuis, an alterius orationem audieris
errantis. perquā enim ipsum ærumnosum peperit mater.
neq; ullo pacto me ueritus blandire, neq; miserius,
sed planè mihi narrato utcunq; contigit uidere:
supplico, si unquam tibi pater meus bonus Vlysses
siue dictum siue factum pollicitus perfecit
populo in Troianorum, ubi passi estis clades Achiui,
horum nunc mihi memor sis, & mihi ueritatem dicas.
Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor:
ô amice, quoniam me mones calamitatis quam in illo
populo passi sumus robore indomabiles filij Achiuorum,
siue quæcunq; cum nauibus per obscurum pontum
errantes ad prædam quo dux erat Achilles,
siue quæcunq; circa urbem magnam Priami regis
pugnauimus, ibi deinde occisi sunt quotquot optimi:
illic quidem Aiax iacet Martius, illic Achilles,
illic uerò Patroclus dijs autor æquiparandus,
illic meus dilectus filius simul fortis & inculpatus,
Antilochus, admodum currendo uelox, atq; pugnator.
aliaq; multa præterea passi sumus mala. quis illa
omnia utiq; enarraret inter mortales homines?
neq; si quinquennio utiq; & sexennio hic permanens
interrogaueris quæ illic passi sunt mala diui Achiui:
prius tristatus tuam ad patriam terram peruenerit.
nouennio enim ipsis mala machinati sumus ænixi
omnigenis dolis: uix tandem finem dedit Iupiter.
ibi nullus unquam prudentia æquari contra
potuit, nam ualde multum uincebat diuus Vlysses
omnimodis dolis, pater tuus: si uerè quidem
illius filius es: admiratio me tenet aspicientem:
profectò enim sermones quidem similes, neq; tu diceres
uirum iuniorem usq; adeo similia loqui.
ibi sanè hactenus ego & diuus Vlysses
nunquā in cōcione diuersum dicebamus, neq; in cōsilio,
sed eundē animum habētes, mente & prudenti consilio

οἷά τε λαὸς ἔπεφνε ὑπείροχα ἔργα; τοί γ' ἀλόωντο
ψυχὰς πρὸς θεμένοι, κακὸν ἄλλοσ' ἄλλοισι φέροντες.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
θαρσήσας. αὐτὴ γάρ οἱ φρεσὶ θάρσος Ἀθήνη
θῆκ', ἵνα μιν πρὸς πατρὸς ἀποιχομένοιο ἕροιτο,
ὦ Νέστωρ Νηλεϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
εἴρεαι ὁππόθεν εἰμί· ἐγὼ δέ κε τοι κατὰ λέξω·
ἡμεῖς δὴ Ἰθάκης ὑπονησίδος ἁλίπλοθμοι,
πρῆξις δ' οὔ τι δημόσιον, ὃ δήμιόν φημι πέλεσθαι.
πατρὸς ἐμοῦ κλέος οὖρον ἐπιμετρήσασθαι ἀκούω,
δίου Ὀδυσῆος, τὸν πρὶν μετὰ χερσὶν ἑταῖρον
σοὶ σοί φασι μαρνάμενον τρώων πόλιν ὀξέα πάξαι.
ἄλλους μὲν γὰρ πάντας ὅσοι τρώεσσι πολέμιζον,
πευθόμεθ' ἧχι ἕκαστος ἀπώλεσε λυγρῷ ὀλέθρῳ·
τὸν δ' αὖ Κρονίδης ὀλέθρου ἀπέλυσε θέσπιν Κρονίων.
οὐ γάρ τις δήουτα σάφα εἰπέμεν ὅππόθ' ὄλωλεν,
εἴθ' οὗ ἐπ' ἠπείρου δάμη αὐθαδέσσι δυσμενέεσσιν,
ἤτοι ὑπ' Ἀμφιτρίτης πολέας κύμασιν. Ἀμφιτρίτης.
τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἴκε θέλοιθα
κήδε' ὀλοφυρόμενον γνῶναι εἶπε ὅπωπας
ὀφθαλμοῖσι τοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζόμενον. περὶ γάρ μιν ὀΐζυρὸν τέκε μήτηρ.
μηδέ τι μ' αἰδόμενος μειλίσσεο, μηδ' ἐλεαίρων,
ἀλλ' ἐῦ μοι κατάλεξον ὅπως ἴδες ὀφθαλμοῖσι·
λίσσομαι, εἴποτέ τοι ἢ πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
ἢ ἔπος ἢ τι ἔργον ὑποσχὰς ἐξετέλεσσε
δήμῳ ἐνὶ τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί,
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπες.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
ὦ φίλ', ἐπεὶ μ' ἔμνησας ὀϊζύος ἣν ἐνέηκεν
δήμῳ ἀνὰ λαὸν ἐμῷ ἔνι τοῖσ' ὑὸν Ἀχαιῶν,
ἢ μὲν ὅσα ξυὶ νηυσὶν ἐπ' ἠρόεσσαν πόντον
πλαζόμενοι κατὰ λῃστὸν ὅπῃ ἄρξειεν Ἀχιλλεύς,
ἠδ' ὅσα μὴ πρὸς ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
μαρνάμεθ', ἔνθα δ' ἔπειτα κατέκταθεν ὅσσοι ἄριστοι·
ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται ἀρήϊος, ἔνθα δ' Ἀχιλλεύς,
ἔνθα δὲ Πάτροκλος θεόφιν μήσασθαι ἀτάλαντος,
ἔνθα δ' ἐμὸς φίλος υἱὸς ἅμα πρατερὸς καὶ ἀμύμων,
Ἀντίλοχος, πρὸς μὲν θείειν ταχὺς, ἠδὲ μαχητής.
ἄλλα τε πολλὰ ἔπαθομεν κακά. τίς κεν ἐκεῖνα
πάντα γε μυθήσαιτο κατὰ δασσατὸν ἀνθρώπων;
εἰ δ' ὀγδωκαίδεκά γε † ἐξαίτιος ἔνδα μίμνων
ἔρεεινος ὅσα κεῖθι πάθον κακὰ δῖοι Ἀχαιοί·
πρὶν κεν ἀπὸ σφετέρης σε πατρίδος αἶαν ἱκοίο.
ἐνάετες γάρ σφιν κακὰ ῥάπτομεν ἀμφιέποντες
παντοίοισι δόλοισι· μόγις δ' ἐτέλεσσε Κρονίων.
ἔνθ' οὔτις ποτε μῆτιν ὁμοιωθῆμεναι ἄνδρα
ἤθελ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐγὼν ἐκέκαστο δῖος Ὀδυσσεὺς
παντοίοισι δόλοισι, πατὴρ πόσ' ἐὸς τόν γε
κήνη ἐκγονός ἐσσι· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα·
παῖδι γὰρ μύθοι γε ἐοικότες, οὐδέ κε φαίης
ἄνδρα νεώτερον ὧδε ἐοικότα μυθήσασθαι.
ἔνθ' ἦτοι εἶος μὲν ἐγὼν ἐμὸς ἠδὲ Ὀδυσσεὺς
οὔτέ ποτ' ἐν ἀγορῇ διχ' ἐβάζομεν, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ,
ἀλλ' ἓν ἐμοὶ θυμὸν ἔχοντε, νόῳ & ἐπίφρονι βουλῇ

λάσιν· ἐφ' ἡμῶν δ' ἔλιπεν. ἡ τὸν τὴν πόλιν οἰκέτερα εἰ μὲν τραφῆναι λίγεσιν, οἱ δὲ δὺ ἕτοι ἰλλῶν φύγετα τὸ χωρίον, ἵνα Πύλος ἁλίσκιτο ὑπ' Ἠλείων.

φραζόμεθ' ἀργείοισιν ὅπως ὄχ' ἄρισα γένηται.
αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
βῆμεν δ' ἐν νήεσσι θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς·
ἐν τότε δὴ Ζεὺς λυγρὸν ἐφ' ἡμῖν μήσατο νόστον
ἀργείοις· ἐπεὶ οὔτι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι (ἅπαντες,
πολλοὶ δὲ σφεων πολίτες κακὸν οἶτον ἐπέμιμνον
οὕνεκ' ἀριστῆος μετ' ἀμφιτρόποισιν ἔθηκεν.
τὼ ἵ καλεσαμένω ἀγορήνδε δὲ πάντας ἀχαιοὺς
μάψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ νόσμον, ἅδην δὴλιον κατεδύντα,
(οἱ δ' ἔλθον οἴνῳ βεβαρηότες υἷες Ἀχαιῶν)
μῦθον μυθέεσθαι τ' εἴνεκα λαὸν ἄγειραν.
ἔνθ' ἄνοι Μενέλαος ἀνώγει πάντας Ἀχαιοὺς
νόστου μιμνήσκεσθαι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἐΐσκετο· βάλλε γὰρ ἔτι
λαὸν ἐρυκακέειν, ῥέζειν δ' ἱερὰς ἑκατόμβας,
ὄφρα θεὰν Ἀθήνην ἐνὶ χόλον ἔσχεθε θυμῷ.
νήπιος, οὐδὲ τὸ ἤδη ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν.
οὐ γάρ τ' ἄψαρα θεῶν τρέπεται νόος αἰὲν ἐόντων.
ὣς τὼ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένω ἐπέεσσιν
ἕσσαν. οἱ δ' ἀνόρουσαν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ἠχῇ θεσπεσίῃ· δίχα δ' ἔφρασθη λαὸς ἅπας βουλῇ,
νύκτα μὲν ἀσσαμεν χαλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες
ἀλλήλοις· (οὐδὲ γὰρ Ζεὺς ἤρτυε πῆμα κακοῖο)
ἠῶθεν δ' οἱ μὲν νῆας εἵλκομεν εἰς ἅλα δῖαν,
κτήματά τ' ὠτιδέμεθα, βαθυζώνους τε γυναῖκας·
ἥμισυ δ' αὖ λαοὶ ἐρυτύνοντο μένοντο
αὖθι πὰρ' ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν·
ἥμισυ δ' αὖ βαίνομεν ἐλαύνομεν. αἶ ἰ μάλ' ὦκα
ἔπλεον· ἐσάρισεν ἵ θεὸς μεγακήτεα πόντον.
ἵκομεν Τένεδον αὖτε θεοῖσιν ἱλασάμενοι περ,
οἰκάδε ἱέμενοι. Ζεὺς δ' ἄπτω μήσατο νόστον,
ὄφρ' ἔτι δεύτερον ὦρσε κακῇ ἔριδι δὲ διέστη.
οἱ μὲν ἀποστείχαντες ἔβαν νῆες ἀμφιέλισσαι,
ἅμφ' Ὀδυσῆα ἄνακτα δαΐφρονα ποικιλομήτην,
αὖτις ἐπ' ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἦρα φέροντε.
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηυσὶν ἀολλίσας ἅ μοι ἕποντο,
φεῦγον, ἐπεὶ γίνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων.
φεῦγε δὲ Τυδέος υἱὸς ἀρήϊος, ὦρσε δ' ἑταίρους.
ὀψὲ δ' ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἐλεύσεται ἠυκόμοιο
ξανθὸς Μενέλαος, ἐπεὶ ἀκούσεται ὕστατος ἄλλων.
ἦλθε δὲ καὶ μετὰ νῶϊ κίε ξανθὸς Μενέλαος,
ἦλθε δ' ἔπειτ' ἐνὶ νῆα δ' ὁλισθὼν πλάγξ ὁρμαίνοντας,
ἦ καθύπερθε Χίοιο νοήμεναι παπταλόεσσης,
νῆσον ὑπὲρ δεξιὰ Ψυρίης, αὐτὰρ ἐπ' ἀριστερὰ ἔχοντες,
ἦ ὑπὸ κεύθεσι Χίοιο, πὰρ' ἰκριόεντα Μίμαντα.
ἠρόμεθ' ἦ θεὸν φῆναι ὁδοὺς· αὐτὰρ ὅγ' ἡμῖν
δῶκε δέξι', ἦ ἰώγει διὰ μέσσου εἰς Εὔβοιαν
τέμνειν, ὄφρα τάχιστα ὑπεκπροκύψωμεν ἀνάγκης.
ὦρτο δ' ὄπις λιγύς ὄρσας ἀήμεναι· αἱ ἰ μάλ' ὦκα
ἐχθύσσαντο κέλευθα διέπλησαν, δὴ ἰ τρίτατον
ἦμαρ ἐπὶ πρῶτα θοὰς ἔθεσαν ἁλὶ νῆας
Γερήνιοι κατὰ νῶτα. πόσις δ' ἐπέκυρσε γέροντι
πολλὰ μὲν ἐν μετέπειτα θεμένῳ, πολλὰ δὲ μετρήσαντες.
τέτρατον ἦμαρ ἔην ὅτ' ἐγὼ ἐρίηρες ἑταῖροι
Τυδείδῃ ἐτάροις Διομήδεϊ ἱππιοχάμοιο
ἕσσαν. αὐτὰρ ἐγώγε πύλον δ' ἔχον· οὐδέ ποτ' ἔσθη
ὄρσε θεὸς πρὶν πρῶτα θοὰς θέσθαι ἐνὶ νῆας ἀέλλας.

consultabamus Achiuis ut quàm optimè fieret.
at postquam Priami urbem depopulati sumus excelsam,
abiuimus q́ in nauibus: deus q́ dispersit Achiuos:
& tũc sanè Iupiter tristẽ in mẽte machinabatur reditũ De A
Achiuis: nam neq́ prudentes neq́ iusti rum
omnes erant: ideo q́ ipsorũ plures malum fatũ obierunt, dio.
ira ex pernicioſa Mineruæ fortem patrem habentis,
quæ contentionem Atridas inter ambos fecit.
hi uocatis ad concionem omnibus Achiuis
frustra, ac non ritè, ad solem occidentem,
(illi uerò uenerunt uino grauati filij Achiuorum)
sermones explicabant cuius gratia populũ cõgregarant.
ibi tum Menelaus iubebat omnes Græcos
reditus memores esse super lata dorsa maris.
neq́ Agamemnoni penitus placebat: nolebat enim
populum detinere, facereq́ sacras hecatombas,
ut Palladis uehementem iram placaret.
stultus, neq́ istud nouerat quòd non persuasurus erat.
non enim statim deorum uertitur mens sempiternorum.
sic hi molestis uicissim contendentes uerbis
stabant, ipsi uerò surrexerunt ocreati Achiui
clamore diro: bifariam autem ipsis placebat consilium,
per noctem quidem dormiuimus tristia mẽte cogitantes
inuicem: (insuper Iupiter parabat damnum mali)
mane autem quidem naues traximus in mare diuinum,
resq́ imposuimus, profundas z onas habẽtesq́ mulieres:
dimidij autem populi retenti sunt manentes
ibi apud Atridem Agamemnonem pastorẽ populorum:
dimidij a. cõstrenuẽtes remigauimus. hi a. nalde uelociter
nauigabant: strauit autem deus uastum pontum.
in Tenedum autem uenientes, sacrificauimus sacra dijs,
domum cupientes. Iupiter aũt nõdum curabat reditum,
infestus, qui contentionẽ cõcitauit malam secũdò iterũ.
hi q. auertẽtes ascẽderunt naues remis utrinq́ impulsas,
qui circa Vlyssem erant regem cordatum uarij consilij,
rursus Atridæ Agamemnoni grata ferentes.
sed ego cum nauibus congregatis quæ me sequebantur,
fugi, quoniã cognoscebã q́ iam mala meditabatur deus.
fugit & Tydei filius bellicosus, excitauitq́ socios.
serò autem ad nos uenit flauus Menelaus,
in Lesbo a. offendit longã nauigationẽ animo moliẽtes,
an supra Chium iremus asperam,
ad insulam Pſyriam, ipsam à siniſtris habentes,
an sub Chio, ad uentosum Mimantem.
rogabamus autem deum ostendere ſignum: sed hic nobis
ostendit, & iussit pelagus medium in Eubœam
sulcare, ut quàm celerrimè infortunium effugeremus.
cœpit a. ſtridulus uentus ſpirare: hæ autẽ ualde uelociter
piscosas uias percurrerunt, & ad Gerestum
nocturnæ deductæ sunt. Neptuno autem taurorum
multa femora posuimus, pelagus magnum mensi.
quartus dies erat quando in Argis naues æquales
Tydidæ socij Diomedis bellicosi (*desit*
cõstituere. sed ego Pylũ uersus cursum tenui: nec unquã
uentus postquam primum deus misit flare.

ὣς

ſis

ὡς ἦλθον φίλε τέκνον ἀπ' ὀφθαλμῶν, ὀδέ τι οἶδ' ἀ
κείνων οἵ τ' ἐστάωθεν ἀχαιῶν οἵ τ' ἀπόλοντο.
ὅσσα δ' ἐγὼ μεγάροισι καθήμενος ἠμετέροισι
φράζομαι, ἦ θέμις ἔστι λαοσσόον, ὀδέ σε κεύσω.
οἳ μὲν Μυρμιδόνας φασ' ἐλθέμεν ἐγχεσιμώρους,
οὕς ἄγ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου παῖδ' ἀμύμονος υἱός·
οἳ δ' ἴσαν Φιλοκτήτεω ποιάντιον ἀγλαὸν υἱόν·
πάντας δ' Ἰδομενεὺς Κρήτεσσι σὺν ἡγάγεθ' ἑταίρους
οἳ φύγον ἐκ πολέμοιο, πόντος δέ οἱ ὅσσ' ἀπέεργε.
Ἀτρεΐδην αὐτοί γε πόρρωθεν ἐόντ' ἐνόησαν,
ὡς τ' ἔλθ', ὡς τ' Αἴγισθος ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον·
ἀλλ' ἦτοι κεῖνος μὲν ὃν ἀμφεπόνησεν ἀπέτισεν,
ὡς ἄλλος νῆ πάντα κατακτάμενος λίποι οἶκον
ἀνδρός· ἐπεὶ νῆ κεῖνος ἐτίσατο πατροφονῆα,
Αἴγισθον δολόμητιν, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
καὶ σὺ φίλος (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε)
ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων ἐῢ εἴπῃ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιμήκετος αὐτίον ηὔδα,
Νέστορ Νηλεϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
καὶ λίην κεῖνος μὲν ἐτίσατο, καί οἱ ἀχαιοὶ
οἴσουσι κλέος ὀπυίειν, ἐσομένοισιν ἀοιδήν.
αἲ γάρ ἐμοὶ τοσσῶδε θεοὶ δώοιεν ἀμῦναι
τίσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίης ἀλεγεινῆς,
οἵ τέ μοι ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
ἀλλ' οὔ μοι τοῖόν γε πόρον θεοὶ ὄλβον
πατρί τ' ἐμῷ καὶ ἐμοί· νῦν ἦ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ ταῦτά μ' ἀνέμνησας καὶ ἔειπες,
φασὶ μνηστῆρας σῆς μητρὸς εἵνεκα πολλὰς
ἐν μεγάροις ἀέκητι σέθεν κακὰ μηχανάασθαι·
εἰπέμοι ἦ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἤ σέ γε λαοὶ
ἐχθαίρουσ' αὐτὰρ δ' ἤμοιν, ὧν κατόμενοι θεὸν ὄμφήν.
τίς δ' οἶδ' εἴ κε ποτέ σφι βίας ἀποτίσεται ἐλθὼν
ἢ ὅ γε μὲν καὶ ἐὼν, ἢ νῆ σύμπαντες ἀχαιοί;
εἰ γάρ σ' ὣς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις Ἀθήνη
ὡς τότ' Ὀδυσσῆα περικήδετο κυδαλίμοισι
μήμων ἐν τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' ἀχαιοί·
οὔ γάρ πω ἴδον ὧδε θεοὺς αὐαφανδὰ φιλεῦντας
ὡς κείνῳ αὐαφανδὰ παρίστατο παλλὰς Ἀθήνη.
εἴ σ' ὄτως γ' ἐθέλοι φιλέειν, κήδοιτό τε θυμῷ,
καί κεν τις κείνων γε καὶ ἐκλελάθοιτο γάμοιο.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιμήκετος αὐτίον ηὔδα,
ὦ γέρον, ἦ πω ὄνδ' ἔπος τελέεσθαι ὀΐω.
λίην γὰρ μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει· οὐδ' αὖ ἔμοιγε
ἐλπομένῳ τάδε γήμοιτ', οὐδ' εἰ θεοί ὣς ἐθέλοιεν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι.
βουλοίμην δ' αὖ ἔγωγε νῆ ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι νῆ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,
ἢ ἐλθὼν ἀπολέσθαι ἐφετμῇσιν, ὡς Ἀγαμέμνων
ὤλεθ' ὑπ' Αἰγίσθοιο δόλῳ νῆ ᾗς ἀλόχοιο.
ἀλλ' ἦτοι θάνατον μὲν ὁμοίιον οὐδὲ θεοί πὸρ
νῆ φίλῳ ἀνδρὶ δώασται ἀλαλκέμεν, ὁππότε κεν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγὲς θανάτοιο. (δὴ

Τὸν

Claudit narrationem, et transit ad nouam narrationculam, ἰσάμων ἐφ' ἱσαίλυσαν.

ἰκτα pro ἰκτανε, apocop. talia sunt & λῶ pro δῶμα, λίπα φ λιπαρῶ, κρῖ, pro κριθὴν, μελ κριθῶν.

παραβᾶσι, pro παραβήσασι, indefinit. secundum optatiu.

ἐκλελάθοιτο. Ionicum est, usurpare augmẽta perfectorum in aoristis, φ ἐκλάθοιτο.

Ne deo facilè deus sanè potest uel ex longinquo uirum seruare.

ὁμοίιον, Prouerb. Ne Dij quidem a morte liberant.

Hunc

nunc

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιμήδεα μῦθον ἀμείβε·
Μέντορ, μηκέτι ταῦτα λιγοίμεθα, κηδόμενοί περ.
κείνῳ δ' οὐκέτι νόστος ἐτήτυμος, ἀλλά οἱ ἄδην
φράσσαντ' ἀθάνατοι θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
νῦν δ' ἐθέλω ἔπος ἄλλο μεταλλῆσαι νὴ ὀρέσθαι
Νέσορ' ἐπεὶ πόρισίς γε δίκας ἴδε φρόνιμ' ἄλλων.
τρὶς γὰρ δὴ μιν φασὶν ἀνάξασθαι γήρι' ἀνθρώπων·
ὥς τέ μοι ἀθανάτοις ἐνδάλλεται εἰσορόασθαι.
ὦ Νέσορ Νηλῆϊάδη, σὺ δ' ἀληθὲς γνῖσσε,
πῶς ἔθαν' ἀτρεΐδης ἄνυρηρέων Ἀγαμέμνων;
ποῦ Μενέλαος ἦεν; τίνα δ' αὐτῷ μήσατ' ὄλεθρον
Αἴγισθος δολόμητις; ἐπεὶ κτάνε πολλὸν ἀρείω.
ἦ ὄφρ' Ἄργεος ἦεν ἀχαϊκοῦ, ἀλλά που ἄλλη
πλάζετ' ἐπ' ἀνθρώπους, ὁ ἑ θαρσήσας κατέπεφνε;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
ἦτοι μὲν τόδε κ' αὐτὸς ὀΐεαι ὥς κεν ἐτύχθη·
εἰ ζώοντ' Αἴγισθον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτετμεν
ἀτρεΐδης τροίηθεν ἰὼν ξανθὸς Μενέλαος,
τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτλὶ ὧδε γαῖαν ἔχευαν,
ἀλλ' ἄρα τόν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν
κείμενον ἐν προαστείῳ ἐκὰς Ἄργεος· οὐδέ κε τίς μιν
κλαῦσεν ἀχαϊάδων. μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.
ἡμεῖς μὲν γὰρ κεῖθι πολέας τελέοντε μάλιστα
ἤμεθ'· ὁ δ' οὔκνιος μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο
πολλ' Ἀγαμεμνονίδῃ ἄλοχον θέλγεσκ' ἐπέεσσιν,
ἥ δ' ἦτοι τοπρίν μὲν ἀϊνὸν ὄργον ἀεικὲς
ἥλιτε Κλυταιμνήστρη (φρεσὶ γὰρ κέχυντ' ἀγαθῇσι·
πὰρ γὰρ ἔμοι καὶ ἀοιδὸς ἀνὴρ ᾧ πολλ' ἐπέτελλεν
ἀτρεΐδης τροίηθεν ἰὼν, ἔρυσθαι ἄκοιτιν)
ἀλλ' ὅτε δὴ μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε λαμεῖν,
δὴ τότε μὲν μιν ἀοιδὸν ἄγων ὃν νῆσον ἐρήμην,
κάλλιπεν οἰωνοῖσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι·
τὴν δ' ἐθέλουσ' ἐθέλουσαν ἀνήγαγεν οἶκόνδε σὺν ὁμοκλῇ.
πολλὰ δ' ἐμηρί' ἔκηε θεῶν ἱεροῖς ἐνὶ βωμοῖς. (τε,
πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆπτεν, ὑφάσματά τε, χρυσόν
ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὃ ὄπποτε ἔλπετο θυμῷ.
ἡμεῖς μὲν γὰρ ἅμα πλέομεν τροίηθεν ἰόντε
ἀτρεΐδης τε ἐγώ, φίλα εἰδότε ἀλλήλοισιν·
ἀλλ' ὅτε Σούνιον ἱερὸν ἀφικόμεθ' ἄκρον Ἀθηνῶν,
ἔνθα κυβερνήτην Μενελάου φοῖβος Ἀπόλλων
οἷς ἀγανοῖσι βέλεσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνε,
πηδάλιον μετὰ χερσὶ θεούσης νηὸς ἔχοντα,
Φρόντιν Ὀνητορίδην, ὃς ἐκαίνυτο φῦλ' ἀνθρώπων
νῆα κυβερνῆσαι ὁπότε πνοιῇσιν ὄρωροι.
ὣς ὃ μὲν ἔνθα κατέσχεθ', ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
ὄφρ' ἕτερον θάπτοι, καὶ οἱ κτερέα κτερίσειεν.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖνος ἰὼν ὑπὲρ οἴνοπα πόντον
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι, μαλεάων ὄρος αἰπὺ
ἵξε θέων, τόθι δ' ἤδη συγερὸν ὁδὸν δύσετο Ζεύς
ἔφράσατο, λιγέως δ' αὔησεν ἐπ' ἀϊτμῇσι χαλάζῃ,
κύματά τε τροφόωντα, πελώρια, ἴσα ὄρεσσιν.
ἔνθα δὴ τριξάς, τὰς μὲν Κρήτη ἐπέλασσεν,
ἔκχι Κυδώνων ἔναιον, Ἰαρδανὸς ἀμφὶ ῥέεθρα.
ἔστι δ' ἐτις λισσὴ αἰπεῖά τε εἰς ἅλα πέτρη

Hunc rursus Telemachus prudēs contra allatum est:
Mentor, ne amplius hæc dicamus, tristes quamuis.
illi uerò non amplius reditus uerus, sed eis iam
destinarunt immortales mortem & fatum nigrum.
nunc uerò uolo dictum aliud inquirere & interrogare
Nestorem: quoniam plus iura nouit & prudētiam alijs.
ter enim ipsum dicunt regnasse secula uirorum:
itaq; mihi immortalibus æquiparatur aspectu.
ô Nestor Neleide, tu uerò uerum dic,
quomodo mortuus est Atrides latè imperās Agamēnon?
ubi Menelaus erat? quam uerò illi machinatus est mortē
Ægisthus dolosus? quandoquidem occidit se multo prā
an nō in Argo erat Achaico, an alicubi alibi (stantiārē
errabat apud homines, ille u. sumpto animo interfecit?
Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor:
profectò ego tibi fili uera omnia dicam.
equidē hoc ipse quoq; suspicaris quemadmodum accidit:
si uiuentem Ægisthum in ædibus inuenisset. Ægisthi
Atrides à Troia profectus flauus Menelaus, dulterium
sanè ei neq; mortuo fusilem terram infudissent,
sed certè canesq; & aues comedissent
iacentem in campo procul ab Argis: neq; ulla ipsum
deplorasset Achiuarum. malde n. nequā admisit facinus:
nos etenim illic multa obeuntes certamina (tis
sedebamus: ille u. desidiosus in secessu Argi equos pascē
crebrò Agamemnoniam uxorem demulcebat uerbis,
& illa quidem primò abnuebat facinus indignum Agamēn
diua Clytæmnestra (mente enim utebatur bona: nus exitu
præterea n. aderat præcentor uir cui plurimū mandarat narrat N
Atrides ad Troiam proficiscens, seruare uxorem) stor.
sed cum iam ipsum fatum deorum irretiuit perire,
tum uerò ipsum poetam ductum ad insulam desertam,
dereliquit auibus laceratione & rapinam fieri:
ipsam uerò uolens uolentem duxit suam domum.
multos uerò armos adolebat deorum super sacra altaria.
multa simulachra suspendit, uestemq; aurumq;
ꝙ perfecisset magnū negotiū, quod nūquam sperasset in
nos quidē simul nauigabamus à Troia profecti (animo.
Atrides & ego, amicè affecti inuicem:
sed cum ad Suniū sacrū puenimus promōtoriū Athenarū, Phrontis
illic gubernatorem Menelai Phœbus Apollo naucleri
suis suauibus telis superueniens occidit, obtus.
clauum in manibus currentis nauis habentem,
Phrontem Onetoriden, qui uincebat genera hominum
in nauem gubernando quoties ingruebant procellæ.
sic ille quidem illic detentus, festinans licet ad iter,
ut socium sepeliret, & parentalia parentaret.
sed quando etiam ille profectus in obscurum pontum
in nauibus cauis, Malearum montem excelsum
peruenit currens, tum certè inuisum iter latè tonās Iup.
destinauit, stridulorumq; uentorum flatum immisit,
fluctusq; nutritos, ingentes, æquales montibus.
illic separatus, partem quidem Cretæ admouit,
ubi Cydones habitant, Iardani circa fluenta.
est autem quædam plana excelsaq; in mari petra

nunc morti, nunc bello cōueniens. Virg. æquū Martem libro vij. appellat.

φρόντιν. Attende qualem Menelai fingat naucletū. sollicitū nempe et uigilantem. Didy. παρὰ τὸ ὄνησιν εἶναι, ἢ φροντίσαι πάντα τὰ ἀνήμερα. Pausanias in Phoc.

ἐκτὸς

in finibus Gortynis, in obscuro ponto, (lebat
huc Auster ingentẽ fluctũ ad sinistrũ promontoriũ pel-
ad Phæstũ: parulus aũt scopulus ingẽtẽ fluctũ diuidit.
illi quidem huc uenerunt, uix autem effugerunt mortem
uiri, at naues sanè ad saxa fregerunt
fluctus: at quinq; naues cæruleæ proris
Ægypto admonit ferens uentusq; & aqua.
sic ille quidẽ illic plurimũ uictum & aurũ congregans,
errabat cum nauibus apud alterius linguæ homines.
interea uerò illa Ægisthus molitus est domi tristia,
occiso Atrida: subactus est autem populus sub illo.
septennio uerò imperauit diuitibus Mycenis.
ei uerò ipsi octauo in perniciem uenit diuus Oreste
rursus ab Athenis, occidit autem patris interfectorem
Ægisthum doloſum, qui illi patrẽ inclytũ interfecerat.
atq; illo occiso dedit cœnam sepulchralem Argiuis
matrisq; inuisæ & imbecillis Ægisthi.
in ipsa uerò die superuenit uoce bonus Menelaus,
plurima dona ducẽs, quãta illi naues pondera portabãt.
at tu amice ne diutius à domo longè aberres,
bonis relictis, uirisq; in tuis ædibus
sic superbientibus, ne tibi omnia absumant
bona diuidentes, tu uerò uanum iter feceris.
sed ad Menelaum quidem ego adhortor & iubeo
proficiſci. ille enim nuper alicunde uenit
ex eis hominibus, unde non speraret in animo
redire, quemcunq; primum abegerint procellæ
in pelagus tam magnum, unde utiq; nec aues
intra annum uenire possunt, quoniam ingens horrẽdũq;
sed uade nunc cum naue tua & tuis socijs.
si uerò uelis pedes, aderit tibi currusq; & equi,
aderunt tibi etiam filij mei, qui tibi duces erunt
ad Lacedæmonem diuinam, ubi flauus Menelaus.
precare autem eum ipsum ut uera dicat.
mendacium autem non dicet: ualde enim prudens est.
Sic ait. sol autem occubuit & tenebræ aduenerunt:
his uerò & dixit dea cæsia Minerua:
O senex, profectò hæc ex officio dixisti:
sed agite diuidite quidem linguas, miſcete q; uinum,
ut Neptuno & alijs immortalibus
libantes, lectum curemus: eius enim hora adest.
iam enim lumen iuit sub tenebras: neq; decet
diu deorum in epulis sedere, sed reuerti.
dixit sanè Iouis filia, his uerò audiuerunt admonentem.
his quidem præcones aquam manibus infuderunt,
iuuenes autem crateres coronarunt potu:
dimiſerunt autem omnibus exorsi poculis.
linguas autem in ignem cõiecerunt, surgẽtes q; libarunt.
at postquã libarũt biberũtq; quãtũ desiderabat animus,
tum Minerua & Telemachus deo similis
ambo desiderabant cauam ad nauem redire.
Nestor autem statim detinuit reprehendens uerbis:
Iupiter hoc prohibeat & immortales dij alij,
ut uos à me celerem ad nauem eatis,
tanquam ab aliquo uel prorsus panno so uel pauperculo,
cui neq;

ἐχατιῇ Γόρτυνος, ἐν ἀφορείδι πόντῳ,
ἔνθα νότος μέγα κῦμα πρὸς σκαιὸν ῥίον ὠθεῖ
ὑπὸ φαιστόμ· μικρὸς δ' ἓ λίθος μέγα κῦμα διίστησιν.
οἱ μὲν ἄρ' ἔνθ' ἦλθον, ἀπὸ δὲ λιτὸν ἄλτο κέλευθον
ἀνδρῶν, ἀτὰρ νῆας γε περὶ σμερδαλέοισιν ἔαξαν
κύμασι· ἀτὰρ τὰς ἄλλας νέας κυανοπρῳρείους
Αἰγύπτῳ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
ὡς ὁ μὲν ἔνθα πολλὰ βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων,
ἦλθε ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
τόφρα δ' ἄρα τοῦτ' Αἴγισθος ἐμήσατο οἰκοθι λυγρά,
κτείνας ἀτρέιδαο· λεὸς δ' ὑπ' αὐτῷ,
ἐπλάγχθη δ' ἰώκοσι πολυχρύσοιο Μυκήνης.
ἕβδομόν οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἦλυθε δῖος Ὀρέστης
ἂψ ἀπ' Ἀθηάων, κατὰ δ' ἔκτανε πατροφονῆα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
ἦτοι ὃ τὸν κτείνας δαίνυ τάφον ἀργείοισιν
μητρός τε στυγερῆς καὶ ἀϐάλκιδος Αἰγίσθοιο.
αὐτῆμαρ δὲ οἱ ἦλθε βοὴ ἀγαθὸς Μενέλαος,
πολλὰ κτήματ' ἄγων, ὅσα οἱ νέες ἄχθος ἔειραν.
καὶ νύ φίλος μή τοι λιτὸν ἔσσο δόμον ἀπὸ σεῖο,
κτήματά τε πολλὰ λίπῃς, ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισι
ὄφρα ὑπερφιάλους, μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
κτήματα δαιτυμόνες, σὺ δ' τηὔσιλον ὁδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ' ἴθι μὲν Μενέλαον ἐγὼ κέλομαι νῦ ἄνωγα
ἐλθεῖν. κεῖνος γὰρ νέον ἄλλοθεν εἰληλούθει
ἐξ ἀνδρῶν τοίων, ὅθεν οὐκ ἔλπετό γε θυμῷ
ἐλθέμεν, ὅν τινα πρῶτον ἀπεσσεύωσιν ἄελλαι
εὐρέα πέλαγος μέγα τοῖον, ὅθεν τε πόροι οὐδ' οἰωνοί
αὖτοί γε οἰχνεύουσιν, ἐπεὶ μέγα τε δεινόν τε.
ἀλλ' ἴθι νῦν αὖτ' οἶος σὺν νηΐ τε σῇ καὶ ἑτάροισιν.
εἰ δ' ἐθέλεις πεζός, πάρα τοι δίφρος τε καὶ ἵπποι,
πάρ δέ τοι υἷες ἐμοί, οἵ τοι πομπῆες ἔσονται
ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος.
λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν ἵνα νημερτὲς ἐνίσπῃ.
ψευδὸς δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστίν.
Ὡς ἔφατ'· ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ὦ γέρον, ἦτοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατέλεξας·
ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράσατε δ' οἶνον,
ὄφρα ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
σπείσαντες, κοίτοιο μεδώμεθα· τοῦτο γὰρ ὥρη.
οὐδὲ γὰρ φάος οἶκε δ' ὑπὸ ζόφον ἀνδρὶ ἔοικε
δαῆναι θεῶν· οὐδ' αὖτι θάμα σεμνά, ἀλλὰ νέεσθαι.
ἦ ῥα Διὸς θυγάτηρ, τοὶ δ' ἔκλυον αὐδησάσης.
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ὑπὲρ χεῖρας ἔχευαν,
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπιξάμενοι δ' ἐπάεσ-
γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον, ἀείραντες δ' ἐπέλευ-
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
δὴ τότ' Ἀθηναίη τε Τηλέμαχός θεοειδὴς
ἄμφω ἐπὶ δολιχὴν κοίλην ὑπὲρ νῆα νέεσθαι.
Νέστωρ δ' υἱὸν κατέρυκε καθαπτόμενος ἐπέεσσι,
Ζεύς τόγ' ἀλεξήσειε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὡς ὑμεῖς πρὸς ἐμεῖο δόλῳ ὑπὲρ νῆα κίοιτε,
ὥστε τὸν ἠπεδανὸν πάμπαν καὶ ἀφαμον καὶ ὀφνιχρόν,

κείνεω μιδώμεθα. Mos fuit priscis mortalibus, ut paulo antequã cubitum irent, merum libarent: & Mercurio præsidi somni, linguas sacrificantes igni injicerent. De quo lib. viij.

ᾧ ὅτε χλαῖναι τε ῥήγεα πολλ' ἐνὶ οἴκῳ,
ὅτ' αὐτῷ μαλακῶς ὅτε ξείνοισιν ἐνδύσ'αι.
αὐτάρ ἐμοὶ πάρα μὲν χλαῖναι τε ῥήγεα καλά,
τὼ θλιβὼ δὴ δ' αὖδ ρὸς ὀ'δυσῆος φίλος υἱὸς
ἐπ' ἰκριόφιν κατα λέξεται, ὄφρ' αὖ ἐγωγε
ζώω, ἐπεὶ τε ἔ πᾶσ δε γνί μεγάροισι λίπωνται,
ξείνους ξεινίζειν, ὅστις κ' ἐμὰ δώμαθ' ἵκηται.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
εὖ δ' ἠ ταῦτά γ' ἔφησθα γέρον φίλε· σοὶ ἔ ἔοικε
Τηλέμαχον πείθεσθαι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον ὅτω·
ἀλλ' ἴομεν μὲν νῶϊ σὺν ἄμ' ἕψεται, ὄφρά κεν εὖδ μ
σοῖσιν γνί μεγάροισιν· ἐγὼ δ' ἐπὶ νῆα μέλαιναν
εἶμ', ἵνα θαρσύνω δ' ἑτάρους, ἔπι τε ἔπεσα.
εἰ γὰρ μετὰ τοῖσι γεραίτερ ὀχομαι εἶν,
οἳ δ' ἄλλοι φιλότητι νεώτεροι ἄνδ ρὸς ἕποντα
πάντες ὁμηλικίη μεγαθύμου Τηλεμάχοιο·
ἔνθά κε λεξαίμην κοίλῃ πρὸ νηῒ μελαίνῃ
νυκτὸ ἀτὰρ ἠῶθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους
εἶμ', ἔνθα χρεῖός μοι ὀφείλεται, οὐδέ τι νέον γε
δὴ ὀλίγον. σὺ δ' ἔ πεμ (ἐπεὶ τέκον ἔκ γε πάμα)
πέμψον σὺν δίφρῳ τε καὶ ἠϊθέ ἵππους
οἵ τοι ἐλαφρότατοι θέειν, καὶ κάρτ ἄριστοι.
Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
φλῒ εἰδ ομένη. θάμβ δ' ἕλε πάντας ἰδόντας·
θαύμαζεν δ' ὁ γηραιὸς ὅπως ἴδ εν ὀφθαλμοῖσιν.
Τηλεμάχ δ' ἕλε χεῖρα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Ὦ φίλος, οὔ σε ἔολπα κακὸν μὲ ἀνάλκιν ἔσεσθαι, (ζῳ,
εἰ δ' ἤ τοι νέῳ ὧδ ε θεοί πομπῆδ ν ἕπονται.
ὃ μὲν γάρ τις ὅδ' ἄλλος ὀλύμπια δώματ' ἔχοντων,
ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη Τριτογένεια,
ἥ τοι τε πατρ' ἐδλὸν γ' ἀργείοισιν ἐτίμα.
ἀλλὰ ἄναξ' ἵληθι, δίδ ωθι δέ μοι κλέ ἐσθλόν,
αὐτῷ μὲ παίδεσσι μὲ ἀιδοίῃ τ ἀκοίτι,
σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βῶν ἰῶϊν, εὐρυμέτωπον,
ἀδ μήτιν, ἣν ὄπω τὸ ζυγὸν ἤγαγε οὐδὲ.
τήν τοι ἐγὼ ῥέξω χρυσὸν κέρασι πλήσας.
Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος. τ δ' ἔκλυε παλλὰς Ἀθήνη.
τοῖσι δ' ἡγεμόνευε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
ἕσῃσι καὶ γαμβροῖσιν ἓὰ πρὸς δ' ὦμα τε καλά.
ἀλλ' ὅτε δώμαθ' ἵκοντο ἀγακλυτὰ τοῖο ἄνακτος,
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
τοῖς δ' ὁ γέρων ἐλθοῦσιν ἀνὰ κρητῆρα κέρασσεν
οἴνῳ ἡδ υπότοιο, τὸν ἐν δ' ἑκάτῳ γιγνετῷ
ὠίξε ταμίη, ἠδ ἀπὸ κρήδ εμνον ἔλυσε.
τ ὁ γέρων κρητῆρα κδφάσατο· πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
εὔχετ' ἀποσπένδ ων, κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο.
αὐτάρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδ ε ἕκαστος,
τὸν δ' αὖτ κοίμησε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
Τηλέμαχον φίλον υἱὸν ὀδυσῆος θείοιο,
τρητοῖς ὑπ λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἠχήεσσῃ·
πὰρ δ' ἄρ' ἐϋμμελίω Πισίστρατον ὄχαμον ἀνδρῶν,
ὅς οἱ ἔτ' οἶκ ν παίδων ἔσκε μεγάροισιν·
αὐτὸς δ' αὖτε καθεῦδ ε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
τῷ δ' ἄλοχ δ' εστόνατο λέχ πορσάνη τε ἠμ

cui neq; uestes & operimenta multa in domo,
neq; ipsi molliter neq; hospitibus dormiendi copia.
at mihi adsint uestes & operimenta pulchra,
nunquam certè huius uiri Vlyssis charus filius
nauibus in tabulatis pernoctauerit, donec ego
uixero, donec liberi in regia linquentur,
qui hospites suscipiant, quicunq; domum meam uenerit.
Hunc rursus alloquuta est dea cæsia Minerua:
bene sanè hæc dixisti senex amice: te uerò decet
Telemacho persuadere, quoniam longè melius sic:
sed hic quidem nunc te sequatur, ut dormias
domi tuæ: ego autem ad nauem nigram
uado, ut confirmem socios, præcipiamq; singula.
solus enim inter illos senior glorior esse,
alij uerò ob amicitiam iuniores uiri sequuti sunt
omnes coæui magnanimi Telemachi:
illic cubabo cana in nani nigra
nunc: sed mane ad Cauconas magnanimos
uadam, ubi debitum mihi dabunt, neq; nouum
neq; parum. tu uerò hunc (postquã tuam peruenit domũ)
mitte cum curru & filio: da autem illi equos
qui tibi celerrimi currendo, & robore fortissimi.
Sic certè loquuta abijt cæsiis oculis Minerua,
aquilæ similis. stupor autem inuasit omnes uidentes:
admiratus etiam est senex postquam uidit oculis.
Telemachiq; prehendit manũ, uerbũq; dixit, & loq. est:
O amice, neq; te spero ignauum & imbellem fore,
siquidem te inuenem sic dij ductores sequuntur.
nõ enim quisquã hic est alius cœlestes domos habitãtiũ,
sed Iouis filia prædatrix Pallas,
quæ tibi & patrem bonum inter Argiuos honorabat.
quare regina propitia fis, da autẽ mihi gloriam bonam,
mihi ipsi & filijs & uenerandæ uxori,
tibi autem sacrificabo bouem legitimam, lata fronte,
indomitam, quam nullus sub iugum duxit uir.
hanc tibi ego sacrificabo, auro cornibus circumfuso.
Sic ait supplicans. hunc audiuit Pallas Minerua.
illis autem dux erat Gerenius eques Nestor,
filijs & generis suam ad domum pulchram.
sed postquam ad domum uenerunt inclytam regis,
ordine sedebant per sediliaq; sellasq;.
his uerò senex uenientibus craterem miscuit
nimi dulcis, quod undecimo anno
aperuit proma, & operculum remouit.
huius senex craterem miscuit: plurimùm uerò Palladi
supplicauit libans, filiæ Iouis ægidem habentis.
at postquam libarũt biberũtq; quantum uoluit animus,
hi quidem dormiturientes abierunt ad domum singuli,
illic uerò cubitum iuit Gerenius eques Nestor
Telemachum charum filium Vlyssis diuini,
perforatis in lecto, sub porticu sonora:
iuxta eum uerò bellicosum Pisistratum ducem uirorum,
qui ei adhuc adolescens filiorum erat in regia:
ipse uerò rursus dormiuit in secessu domus excelsæ,
huic uerò coniux lectum præparauit & cubile.

ἦμ

quando

ἦρ' οὖν ἴγνυμι. Prouerb. Quoad uixero, quam formam sic expressit Verg. Dũ memor ipse mei, dũ spiritus hos regat artus.

τριτογένεια. Apollonij Cõmentarius lib. 4 sic habet: Τ Tritone genita palude Africæ, uerba sic habent, τριτωνὶς λίμνη ἐστὶν ἐν Λιβύῃ, ἐν ᾗ τῷ πατρὶ λυβίῳ ἐτέχθη ἡ Ἀθηνᾶ.

Disparet Minerua

Nestor Telemachũ

Ilus ciuitas.

quando aũt manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
ſurrexit ſanè ex lecto Gerenius eques Neſtor.
egreſſus autem,ſedit ſuper politos lapides,
qui illi erant ante fores excelſas;
albi,reſplendentes unguento:quibus quidem antea
Neleus ſedebat,dijs conſiliarius æquiparandus:
at ille quidem iam fato domitus ad inferos deſcenderat,
Neſtor autẽ tum inſidebat Gerenius,cuſtos Achiuorum,
ſceptriũ habens.undiq; a.filij frequẽtes cõgregabantur,
ex thalamis egreſſi,Echephronq;,Stratiusq;,
Perſeusq;,Aretusq;,& diuinus Thraſymedes:
bis uerò continuò ſextus Piſiſtratus uenit heros:
iuxta u.Telemachum deo ſimilem collocarunt ducentes.
illis uerò loqui cœpit Gerenius eques Neſtor:
E ueſtigiò mihi filij chari perficite deſiderium,
ut certè primam deorum placem Mineruam,
quæ mihi palàm uenit dei ad conuiuium celebre.
ſed alius quidem rus ad bouem eat,ut celerrimè
ueniat,adducat autem bouem bubulcus uir:
unus autem ad Telemachi magnanimi nauem nigram
omnes profectus ſocios adducat,relinquat a.duos ſolos:
unus rurſum aurificem Laerteum huc iubeat
uenire, ut bouis aurum cornibus circumfundat.
uos uerò alij manete hic uniuerſi ſedulò,dicite aũt intus
ancillis per domum celebre conuiuium apparare,
ſedilia q; lignaq; undiq; & limpidam ferre aquam.
Sic ait.illi a.omnes adminiſtrabant: uenit quidem bos
ex agro,uenerunt etiam celeri à naue æquata
Telemachi ſocij magnanimi: uenit autem faber,
arma in manibus tenens fabrilia,ſummæ artis,
incudemq́ue,malleumq́ue,benefactamq́ue forcipem,
quibus ſcilicet aurum faciebat.uenit autem Minerua
ſacris participans.ſenex autem eques Neſtor
aurũ dedit:ille uerò deinde bouis cornibus circumfudit
aptans,ut ſimulachrum dea gauderet uidens:
bouẽ a.ducebant cornib.Stratius & diuus Echephron:
aquam autem ipſis Aretus in florido lebete
uenit ex thalamo ferens:altera uerò geſtabat molas
in caniſtro.ſecurim autem bellicoſus Thraſymedes
acutam geſtans in manu aſtabat,bouem cæſurus.
Perſeus autem lagenam tenebat:ſenex a.eques Neſtor
aquamq́; molasq́; accepit:multis autem Mineruæ
ſupplicabat incipiens,capitis pilos in ignem mijciens.
cæterùm poſtquam precati ſunt,& molas porrexerunt,
ſtatim Neſtoris filius generoſus Thraſymedes
percuſſit propè ſtans:ſecuris autem abſcidit neruos
ceruicales,ſoluit autem bouis robur.ipſæ uerò ululabant
filiæq́; nurusq́;,& pudica uxor
Neſtoris Eurydice,maxima natu Clymeni filiarum.
hi quidem deim attollentes à terra ſpacioſa
tenebant:at ingulauit Piſiſtratus præclarus uirorum.
ex illa poſtq̃ niger ſanguis fluxit,reliquitq́; oſſa animus,
celeriter ipſam diuiſerunt:ſtatim autem oſſa exciderunt
omnia de more,inſuper pinguedine cooperuerunt,
bifariam facientes.ſuper ea uerò cruda poſuerunt,

torrebat

ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὄρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.
ἐκ δ' ἐλθὼν, κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν,
οἳ οἱ ἔσαν πρόπαροιθε θυράων ὑψηλάων,
λευκοί, ἀποστίλβοντες ἁλείφατος· οἷς ἐπὶ μὲν πρίν
Νηλεὺς ἶζεσκεν, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος·
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κῆρι δαμεὶς Ἄϊδος δεδύκει,
Νέστωρ αὖ τότ' ἔφιζε γερήνιος, ὃς κατὰ ἀρχὰς,
σκῆπτρον ἔχων. περὶ δ' υἷες ἀολλέες ἠγερέθοντο,
ἐκ θαλάμων ἐλθόντες, Ἐχέφρων τε, Στρατίός τε,
Πέρσεύς τ', Ἄρητός τε, Θρασυμήδης τε·
τοῖσι δ' ἔπειθ' ἕκτος Πεισίστρατος ἦλυθ' ἄνωγε·
πὰρ δ' ἄρα Τηλέμαχον θεοείκελον ἕσσαν ἄγοντες·
τοῖσι δ' μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Καρπαλίμως μοι τέκνα φίλα κρηήναθ' ἑκάστῳ,
ὄφρ' ἅτοι πρώτιστα θεῶν ἱλάσσομ' Ἀθήνην,
ἥ μοι φάνη ἐναργὴς ἐλθὲ θεὸς ὀφ δ' αἶψα θάλειαν.
ἀλλά γ' ὁ μὲν πρὸς ἴονδ' ἰὼν βοῦν ἴτω, ὄφρα τάχιστα
ἔλθησιν, ἐλάσσω δὲ βοῶν ὁ βουκόλος αὐτὰρ
ἐς δ' αὖθι Τηλεμάχου μεγαθύμου νῆα μέλαιναν
πάντες ἰὼν ἑτάρους ἀγέτω, λιπέτω δ' ὀλίγ' οἴους·
ἐς δ' αὖ χρυσοχόον λαέρκεα δεῦρο κελεύσω
ἐλθεῖν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν περιχεύῃ.
οἱ δ' ἄλλοι μίμνετ' αὐτοῦ ἀολλέες, εἴπατε δ' ἔσω
δμῳῇσιν κατὰ δ' ὦμα δ' ἀγακλυτὰ δ' αἶτε πένεσθαι,
δεῖπνόν τε ξύλα τ' ἀμφὶ δ' ἀγλαὸν αἰθέμεν ὕδωρ.
Ὡς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐποίπνυον· ἦλθε δὲ καὶ
ἐκ πεδίου, ἦλθεν δ' ὃς πρὰ νηὸς ἔσησι (βοῦς
Τηλεμάχου ἕταροι μεγαλήτορος. ἦλθε δ' χαλκεύς,
ὅπλ' ᾧ χερσὶν ἔχων χαλκήϊα, τέχνης
ἄκμονά τε, σφῦραν τ', ἐυποίητόν τε πυράγρην,
εἶσίν τε χρυσὸν εἰργάζετο. ἦλθε δ' Ἀθήνη
ἱερῶν αὐτιόωσα. γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
χρυσὸν ἔδωκ'· ὁ δ' ἔπειτα βοὸς κέρασιν περιχεύῃ
ἀσκήσας, ἵν' ἄγαλμα θεὰ κεχάροιτο ἰδοῦσα·
βοῦν δ' ἀγίτω περάων Στράτιος καὶ δῖος Ἐχέφρων·
χέρνιβα δὲ σφ' Ἄρητος ἐνώμεσθα λέβητι
ἦλυθεν ἐκ θαλάμοιο φέρων· ἑτέρη δ' ἔχεν ὀλὰς
ἐν κανέῳ. πέλεκυν ἤρατο Θρασυμήδης
ὀξὺν ἔχων ἐν χειρὶ πρόσατο, βοῦν ὡς πόνῳ.
Πέρσευς δ' ἄμνιον εἶχε· γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
χέρνιβά τ' ὀλοχύτας τε κατήρχετο· πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
εὐχετ' ἀπὸ χόμενος, κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλων.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὔξαντο, καὶ ὀλοχύτας προβάλοντο,
αὐτίκα Νέστορος υἱὸς ὑπέρβιος Θρασυμήδης
πέλασεν ἄγχι σάς· πέλεκυς δ' ἀπέκοψε τένοντας
αὐχενίους, λῦσεν δὲ βοὸς μένος. αἱ δ' ὀλόλυξαν
θυγατέρες τε νυοί τε, καὶ αἰδοίη πρόκοιτις
Νέστορος Εὐρυδίκη, πρεσβίστη Κλυμένοιο θυγατρῶν.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀνέλοντες ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
ἔσχον· ἀτὰρ σφάξεν Πεισίστρατος ὄξεϊ χαλκῷ.
αἷμα δ' ἐπεὶ ἐκ μέλαν ἄϊμα ῥύη, λίπε δ' ὀστέα θυμός,
αἶψ' ἄρα μιν δ' ἐκύλιον· ἄφαρ δ' ἐκ μηρία τάμνον
πάντα κατὰ μοῖραν, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες· ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν,

ἄμνιον. Didy. uide non negligenter ſignificat ἀγγεῖον, in quo ſacrificatorũ ſanguis excipitur, quaſi ἀμνίον, quod. ſ. etymon ab a.priuatiua,& μνίος. Nam Att. σφάγιον appellant.

καῖε

καὶε δ' ὦδι χίζησ ὁ γέρων, ὦδι δ' αὖθοπα οἶνον
λεῖβε. νέοι δ' ἦ πᾶ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίσυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ὤπτησάν θ', ἀκροπόρους δ' ὀβελοὺς φὼ χερσὶν ἔχοντο.
τὸν δὲ Τηλέμαχον λοῦσεν καλὴ Πολυκάστη,
Νέσορος ὁπλοτάτη θυγάτηρ Νηλητιάδαο.
αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε, χρῖσέν τε λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἑμεῖο φᾶρος καλὸν βάλετ' ἠδὲ χιτῶνα,
ἐκ ῥ' ἀσαμίνθου βῆ δ' ἐμεναι ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
πὰρ δ' ἄρα Νέσορ' ἷζε ποιμένι λαῶν.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα, δαῖτα δάσαντο,
δαῖνυντ' ἐρόμενοι· ὦδι δ' αὖ μετέφη γερήνιος ἱππότα Νέσωρ·
τῆμος ἦ μύθων ἦρχε γερηνίοισιν ἱππόται Νέσωρ,
πῶς δὴ ἐμοί, ἄγε Τηλεμάχῳ καλλίτριχας ἵππους
ζεύξαντ' ὑφ' ἅρμαθ' ἅγοντες, ἵνα πρὸς ὁδὸν ὁδοιοῦ.
Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τ' μάλα μὴ κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
καρπαλίμως δ' ἐζεύξαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκείας ἵππους,
al. ἴδηκεν. ἡ δ' ἦ γυνὴ ταμίη σῖτον καὶ οἶνον † ἔθηκεν,
ὄψά τε οἷα ἔδουσι διοτρεφέες Βασιλῆες.
αὐτὰρ ἔπειτα Τηλέμαχος περικαλλέα βήσατο δίφρον·
πὰρ δ' ἄρα Νεσορίδης Πεισίστρατος ὄρχαμος ἀνδρῶν
ἔβη δίφρον τ' ἀνέβαινε, καὶ ἱμάσθλην λάζετο χερσί·
μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' ἐκ ἄκοντε πετέσθην
ἐς πεδίον, λιπέτην δὲ πόλιν αἰπὺ πτολίεθρον.
οἱ δ', πανημέριοι σεῦον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες·
δύσετο δ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
δὴ φερὰς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος πότι δῶμα
υἱὸς Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
ἔνθα δὴ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δὲ τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ἵππους τ' ἐζεύγνυσ', καὶ ἆρ' ἅρμαθ' ἑσσάνοντο·
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐρίδουπον·
μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' ἐκ ἄκοντε πετέσθην.
ἵξον δ' ἐς πεδίον πυκνοφόρον· ἔνθα δ' ἔπειτα
ἴσον ὁδὸν ὄμνυον· τοῖον γὰρ ὑπέκφερον ὠκέες ἵπποι.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Δ. ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Παρὰ Μενελάῳ ξενισθεὶς σὺν Πεισιστράτῳ Τηλέμαχος, ἀπαγγέλλει τὰ πατὰ τὴν Ἰθάκην ὑπὸ τῶν μνηστήρων πραττόμενα. ἔπειτα ἐξηγεῖται αὐτῷ ὁ Μενέλαος περὶ τῶν τέτταρα Ἑλλήνων, καὶ δὴ Πρωτέως μαντείας, δι' ἧς ἔγνω τὸν Ἀγαμέμνονος θάνατον, καὶ ὡς Ὀδυσσεὺς παρὰ Καλυψοῖ εἴη. βουλὴ δὲ γίνεται τῶν μνηστήρων περὶ τοῦ Τηλεμάχου αἰρέσεως. παραμυθεῖται δὲ ἡ Ἀθηνᾶ δι' ὀνείρου τὴν Πηνελόπην, ἐπὶ τῷ τοὺς ἀπολομένους ἀνοσφίσασθαι, διὰ ἀοιδῆς, ἐρεσθεῖσα Ἰφθίμην τὴν δὲ Πηνελόπης ἀδελφήν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Δ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Δίλεα, μάδ' ἀμφὶ πατρὸς πὰρ ἀτρείδαο λοχάμενος υἱός.

Ι δ' ἵξον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν·
πὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάου κυδαλίμοιο.
τὸν δ' εὗρον δ' αὐτὼ τε γάμον πολλοῖσιν ἔτευξεν,

torrebat a. super ligna senex, nigrumq; uinũ (manib.
libabat. iuuenes u. iuxta eũ tenebãt uerua quinquetripl.
sed postquam armi cõbusti sunt, & uiscera comederunt,
minutatim dissecuerunt, aliaq; uerubus transfixerunt,
assarunt autem, acuta uerua in manibus tenentes.
interea uerò Telemachum lauit pulchra Polycaste,
Nestoris minima natu filia Neleidæ.
at postquam lauit, & unxit pingui oleo,
circa ipsum autẽ indusium pulchrum iecit atq; tunicam,
è lauacro exijt corpore immortalibus similis:
apud Nestorem u. profectus resedit pastorẽ populorum.
hi u. postquã assarunt carnes exteriores, & detraxerunt,
epulabantur sedentes: deinde uiri boni surgebant
uinum infundentes in aureis pocnlis.
at ubi potus & cibi desiderium posuerunt,
inter illos sermonem cœpit Gerenius eques Nestor:
filij mei, agite Telemacho pulchros crines habẽtes equos
coniungite sub currum ducentes, ut conficiat iter.
Sic ait. hi uerò illum statim audierunt atq; paruerũt:
celeriter autem iunxerunt sub currum celeres equos.
mulier uerò proma panem & uinum infudit,
obsoniaq; qualia edunt à Ioue nutriti reges.
Telemachus autem perpulchrum conscendit currum:
iuxta eum uerò Nestorides Pisistratus dux uirorum
in currumq; conscendit, & habenas cepit manu:
uerberauit ut impellerentur: illi uerò non inuiti uolabãt
ad campum, reliquerunt autem Pyli arduam urbem.
illi uerò tota die quatiebant iugum utrinq; tenentes:
occiditq; sol, obumbrataq; sunt omnes uiæ.
ad Pheras autem uenerunt, Dioclei ad domum
filij Ortilochi, quem Alpheus genuit filium.
ibi per noctem quieuerũt: ille u. illis hospitalia apposuit.
quando uerò manegenita apparuit roseis digitis aurora,
equosq; iunxerunt, currusq; pulchros conscenderunt:
extra limen duxerunt & porticum sonoram:
flagellauit autem ut irent: illi uerò non inuiti uolabant.
uenerũt autem in campum frugiferum: hinc aũt deinde
perficiebant iter: usqueadeo ferebant ueloces equi.
occiditq; sol, inumbrataq; sunt omnes uiæ.

ODYSSEAE HOMERI IIII. Rapsodiæ argumentum.

Apud Menelaum hospitio exceptus cum Pisistrato Telemachus, nunciat ea quæ in Ithaca à procis fiebant. Deinde narrat ipsi Menelaus de reditu Græcorum, & Protei uaticinio, per quod cognouit Agamemnonis mortem, & quo pacto Vlysses apud Calypso esset. consilium autem fit procorum de Telemacho occidendo. Consolatur autem Pallas per somnium Penelopen, de filij profectione grauiter tristatam, per simulachrum, similis facta Iphthimæ Penelopes sorori.

ODYSSEAE HOMERI Δ. RAPSODIA.

In quarto, discit de patre ab Atrida insidijs circundatus filius.

I uerò uenerunt cauam Spartam amplam:
ad domum autem diuerterunt Menelai gloriosi.
hunc inuenerunt apparantem nuptias multis ciuibus,

filij atq; filiæ inculpatæ, sua in domo.
hanc quidem Achillis truculenti filio mittebat:
(in Troia enim primum spoponderat atq; annuerat
dare: illis uerò dij nuptias efficiebant.
eam ipse illuc cum equis & curribus mittebat ire
Myrmidonum ad urbem inclytam, quibus imperabat.
filio autem ex Sparta Alectoris tradidit filiam,
qui ei in senectute natus erat fortis Megapenthes
è serua: Helenæ aũt dij prolem non amplius exhibebant,
ex quo semel genuerat filiam amabilem
Hermionem, quæ speciem habebat aureæ Veneris.
sic hi quidem epulabantur per sublimem altam domum
uicini & cines Menelai glorioſi,
oblectãtes se. inter eos autem cantabat diuinus cantor,
cytharam pulsans: duo autem saltatores inter eos
cantum moderantes saltabant in medio.
hic rursus in uestibulo ædium ipsiq; & equi,
Telemachus heros & Nestoris inclytus filius
steterunt: ipse uerò procurrens uidit potens Eteoneus,
sedulus famulus Menelai glorioſi:
initq; annuncians per domos pastori populorum:
prope autem stans uerba alata dixit:

Hospites quidam adsunt à Ioue nutrite Menelae,
uiri duo, proli uerò Iouis magni similes sunt:
sed dic si ipsis soluere debeamus ueloces equos,
aut ad alium mittamus ire qui eos amplectatur.

Mene- Hunc graniter ingemiscẽs allocutus est flauus Mene-
aduer- non quidem stultus eras Boethides Eteonee (laus:
sus hospi- antea, at nunc quidem puer ueluti puerilia facis.
tem. utiq; nos hospitalibus multis epulis
aliorum uirorum huc uenimus, si cubi Iupiter
in posterum saltem liberaret ab ærumna. sed solue equos
hospitum, ipsos uerò deinde introduc ad epulandum.

Sic ait. ille uerò ex ædibus prorsit, uocabat autem alios
fidos famulos unà sequi ipsum.
hi uerò equos quidem soluerunt sub iugo sudantes:
& hos quidem alligarunt ad equina præsepia,
apponebãt aũt auenas, & ordeum albũ commiscuerunt
curribus uerò posuerunt ad parietem splendidum,
ipsos aũt duxerunt diuinam domum. hi autem uidentes
admirabantur per domum à Ioue nutriti regis.
instar enim solis splendor erat atq; lunæ
domum per excelsam Menelai glorioſi.
ceterùm postquam saturati sunt uidendo oculis,
ad labra descendentes perpolita lauabant.
hos postquam igitur ancillæ lauarunt, & unxerunt oleo,
circa uerò uestes uillosas posuerunt atq; tunicas,
in sellas collocarunt prope Atridem Menelaum.
aquam autem ancilla in guttumio fudit ferens
pulchro, aureo, super argenteo lebete,
lauare: iuxta uerò politam extendit mensam.
cibum uerò uenerandæ proma apposuit ferens,
fercula multa imponens, gratificans præsentibus:
structos autem carnium lances proposuit tollens
diuersarum: ipsis autem apposuit aurea pocula.

ἧος ὃ πόλιν θυγατρὸς ἀμύμονος, ᾧ ῥα οἱ αἶσα
πέμπε μὲν Ἀχιλῆος ῥηξήνορος υἱέι πέμπων·
(ἐν Τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
δ' ὠσέμεναι· τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον.
τὴν μὲν ἄρ' ὅγ' ἐνὶ δ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι πέμπε νέεσθαι
Μυρμιδόνων πρὸς ἄστυ πόλιν, οἷσιν ἄνασσεν.)
υἱεῖ δ' Σπάρτηθεν Ἀλέκτορος ἤγετο κούρην,
ὃς οἱ τηλύγετος γήρᾳ κρατερὸς Μεγαπένθης
ἐκ δούλης· Ἑλένῃ δὲ θεοὶ γόνον οὐκέτ' ἔφαινον,
ἐπεὶ δὴ τὸ πρῶτον ἐγείνατο παῖδ' ἐρατεινὴν
Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσέης Ἀφροδίτης.
ὣς οἱ μὲν δ' αἰνῶς τε καθ' ὑψερεφὲς μέγα δῶμα
γείτονές θ' ἡδ' ἑταῖροι Μενελάου κυδαλίμοιο,
τερπόμενοι. μετὰ δ' ἐσφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός,
φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτὼ
μολπῆς ἐξάρχοντε δι' ἐσσύμενον κατὰ μέσσον.
τὼ δ' αὖτ' ἐν πρόθυροισι δόμων αὐτόν τε καὶ ἵππω,
Τηλέμαχος θ' ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
ἔστησαν· ὁ δὲ πρόμολον ἴδε κρείων Ἐτεωνεύς,
τρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο·
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων δόμονδε διὰ δ' ὤμοιτα πεσόντα
ἀγχοῦ δ' ἰσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Ξεῖνω δή τινε τώδε, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
ἄνδρε δύω, γένει δὲ Διὸς μεγάλοιο τ' ἔικτην· al. ἔικτον.
ἀλλ' ἐπὶ εἰ σφῶιν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους,
ἦ ἄλλον πέμψωμεν ἐκαινέμεν ὅς κε φιλήσῃ.

Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
ὦ μοι νήπιος ἦσθα Βοηθοίδη Ἐτεωνεῦ
πρόσθεν, ἀτὰρ μὲν νῦν γε πάϊς ὡς νήπια βάζεις.
ἦ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήια πολλὰ φαγόντε
ἄλλων ἀνθρώπων δεῦρ' ἐκόμεσθ', αἴκέ ποθι Ζεὺς
ὄψιτόσω πόρ᾽ πάυσῃ· οἰζύος. ἀλλὰ λύ' ἵππους
ξείνων, ἄλλους δ' αὐτοῦ πρόσθεν ἄγε δοινηθῆμεν.

Ὡς φάτ'. ὁ δ' ἐκ μεγάροιο διέσσυτο, κέκλετο δ' ἄλλους
θεράποντας ἁμ' ἑσπέσθαι ἑοῖ αὐτῷ. (λαοὶ
οἱ δ' ἵππους μὲν ἔλυσαν ὑπὸ ζυγὸν ἰδρώοντας·
ἐν σταθμοῖσι δὲ κάπησι, πάρ᾽ ἵππεια πάπησι,
πᾶρ δ' ἔβαλον ζειὰς, ἀνὰ δ' ἤρεῖ λευκὸν ἔμιξαν·
ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς γώνια θαμφανόωντα,
αὐτοὺς δ' εἰσῆγον θεῖον δόμον. οἱ δ', ἰδόντες
θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος Βασιλῆος.
ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη ἢ ἐσελήνης
δῶμα καθ' ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
ἐς ῥα λοετρὰ βάντες ἐϋξέσσαντο λόσαντο.
τοὺς δ' ἐπεὶ δὴ μῶλα λόσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ὄλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
ἕζοντ' ἄρα θρόνοις ἔνι πὰρ ἀτρεΐδαο Μενέλαου.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· πὰρ δὲ ξέστην ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη πὰρ ἔθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ὧν ἤθελ' ἐπισταμένη παρέοντων·
ἀλλαπὰ δ' ἐκ πρεῶν πίνακας πὰρ ἔθηκεν ἀείρας
κρεῶν παντοίων· πὰρ δὲ δέπα τίθει χρύσεια κύπελλα·

τῶ δ' Μενελαος ξανθος ξυνέηκε βοήν,
αἶψα δ' ἄπ' ἕδρης ἀνστὰς ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τέκνα φίλ', ἦτοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἄν τις ἐρίζοι·
ἀθάνατοι γὰρ τοί γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν·
ἀνδρῶν δ' οὔκ ἄν τίς μοι ἐρίσσεται, ἠὲ καὶ οὐκί,
κτήμασιν. ἦ γὰρ πολλὰ παθὼν καὶ πολλ' ἐπαληθεὶς
ἤγαγόμην ἐνὶ νηυσί, καὶ ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον
Κύπρον Φοινίκην τε καὶ Αἰγυπτίους ἐπαλητὰς
Αἰθίοπάς θ' ἱκόμην, καὶ Σιδονίους, καὶ Ἐρεμβούς,
καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι.
τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν·
ἔνθα μέν θ' ὅτε ἄναξ οὔ πλουτὸς, ὅτέ τι ποιμὴν
τυρῷ καὶ κρειῶν, ὀδὲ γλυκεροῖο γάλακτος·
ἀλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπιτετανύσ γάλα θηήσασθαι.
ἕως ἐγὼ πολλὰ κεῖνα πολὺν βίοτον συναγείρων
ἀλώμην, τείως μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνε,
λάθρη, ἀνωϊστί, δόλῳ ὀλομένης ἀλόχοιο·
ὥς ὅτοι χαίρων τοῖσδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω.
νῦ πατρὸς τάδε μέλλετ' ἀκουέμεν, οἵτινές ὑμεῖς
εἰσίν· ἐπεὶ μάλα πολλ' ἔπαθον, καὶ ἀπώλεσα οἶκον,
εὖ μάλα ναιετάοντα, πεχασμένον πολλά τε καὶ ἐσθλά.
ὧν ὄφελον τριτάτῳ πρὶν ἔχων γε δόμοισιν ἐοῖσιν
ναίειν, οἱ δ' ἄνδρες σόοι ἐμμεναι οἵ τότ' ὄλοντο
Τροίῃ γε δυσέμεν, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.
ἀλλ' ἔμπης πάντας μὲν ὀδύρομαι ἠδ' ἀχνύμενος πέρ,
πολλάκις γε μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισιν,
ἄλλοτε μὲν τε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
παύομαι· αἶψα δέ κόρος κρυεροῖο γόοιο,
τῆν πάντων ὀδύνην περ ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
ὡς ἑνός, ὅστε μοι ὕπνον ἀπέχει καὶ ἐδωδὴν
μνωομένῳ, ἐπεὶ οὔτις Ἀχαιῶν τόσσ' ἐμόγησεν
ὅσσ' Ὀδυσεὺς ἐμόγησε καὶ ἤρατο· τῷ δ' ἄρ' ἔμελλεν
αὐτῷ κήδε' ἔσεσθαι, ἐμοὶ δ' ἄχος ἀενὲς ἄλαστον
κεῖνος, ὅπως δὴ δηρὸν ἀποίχεται. οὐδέ τι ἴδμεν
ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκεν· ὀδύρονται νύ πω αὐτὸν
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχός θ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ὡς φάτο. τῷ δὲ καὶ ἄρα παῖδος ὑφ' ἡμερον ὦρσε γόοιο.
δάκρυ

hos etiam data dextra alloquutus est flauus Menelaus:
cibum simul attingite, & gaudete: cæterùm deinde
cibo saturati, interrogemus quinam sitis
uirorum. non enim uestrorũ utiq; genus periit parẽtum,
sed uirorum genus estis à Ioue nutritorum regum,
sceptriferorũ: siquidẽ neutiquã ignaui huiusmodi genus
Sic ait: & ipsis terga bouis pinguia apposuit (erunt.
assata in manibus capiẽs, quæ ei munera apposuerãt ipsi.
hi uerò ad edulia parata apposita manus extenderunt.
cæterum postquam potus & cibi desiderium ademerunt,
tum Telemachus alloquutus est Nestoris filium,
propè admouens caput, ut ne audirent alij:
Considera Nestoride meo gratissime animo,
aris q; splendorem & domum sonoram,
auriq;, electriq;, & argenti, atq; eboris.
Iouis nimirum talis est olympij intus aula. (entem.
quãta hæc infinita multa: admiratio me occupat inspici
hunc autem alloquentem intellexit flauus Menelaus,
& ipsos compellans uerba uolatilia dixit:
Filij chari, equidẽ cum Ioue mortaliũ nemo cõtẽderit:
(immortalia enim huius habitacula & facultates sunt)
hominũ uerò an aliquis mihi contend. possit, an minus,
facultatibus. certè multa passus & multum errans
uectus in nauibus, & octauo demum anno ueni
Cyprum Phœnicemq;: & Ægyptios oberrans,
Æthiopesq; adij, & Sidonios, & Erembos,
& Lybiam, ubi agni protinus cornuti sunt.
ter enim pariunt oues per annum perfectum:
ibi enim neq; herus indigens est, neq; pastor,
casei & carnium, neq; dulcis lactis:
sed semper præbẽt durantes in totũ annum lac mulgere.
interea dum ego circa illa multum uectum congregans
errabam, interea mihi fratrem alius interfecit,
clam, infeliciter, dolo pernicioſæ uxoris:
sic non gaudens istis facultatibus impero.
& ex patribus ista debebatis audiuisse, qui quidẽ uobis
sunt: quãdoq; dẽ ualde multa passus sum, et pdidi domũ,
perquam bene habitatam, capientẽ multa & preciosa.
quorum utinam uel tertiam habens in domo partem
habitarem, illi uerò uiri salui essent qui tum perierunt
Troia in lata, longè ab Argis equos pascentibus.
sed tamen omnes quidem lugens & deflens,
crebrò domi desidens nostræ,
interdum quidẽ luctu mentem oblector, interdum rursus
quiesco. breuis autem satietas molesti luctus,
horum omnia non tantum lugeo, tametsi tristis,
ut unius gratia, q; mihi somnũ inuisum facit & cibum
recordanti. quoniam nullius Græcorum tanta elaborauit
quot Vlysses elaborauit & sustulit: huic futuri erant
ipsi dolores sieri, mihi uerò tristitia semper incessabilis
ob illum, quoniam diu longè abest. neq; scimus
an uiuat ille an mortuus sit: deflent utiq; illum
Laertes q; senex & prudens Penelope,
Telemachus q;, quem reliquit recens natum in domo.
Sic ait: huic autẽ ob patris desiderium excitauit luctus.

lacry-

lachrymas uerò à palpebris humi fudit patrem audiens,
ueſtem purpuream oculis obtendens
utraq; manu: agnouit autem Menelaus ipſum.
deliberauit uerò deinde in mente & in animo,
an ipſum patris ſineret memimiſſe,
an prior interrogaret, ſingulaq; diceret.
interim dum ille iſta deliberabat in mente & in animo,
Helena uerò ex thalamo odorifero excelſo
egreſſa eſt, Dianæ aureum arcum habenti ſimilis:
huic ſtatim Adraſta ſellam benefactam apposuit:
Alcippe uerò tapetem ferebat mollis lanæ:
Phylo autem argēteum talarum ferebat, quem illi dedit
Alcandre Polybij uxor, qui habitabat in Thebis
Ægyptiacis, ubi plurima in ædibus bona iacent.
qui Menelao dedit duo argentea labra,
geminos uerò tripodas, decem uerò auri talenta:
priuatim uerò rurſus Helenæ uxor dedit pulchra dona,
auream q; colum, ciſtellam q; rotundam præbuit,
argenteam, auro uerò labia immixta erant:
hanc ſanè ei ancilla Phylo appoſuit ferens,
filo pulchrè elaborato repletam: caterùm ſuper eam
colus extenſa erat uiolaceam lanam habens.
ſedit uerò in ſella, ſcabellum uerò ſub pedibus erat:
continuò autem illa uerbis maritū interrogabat ſingula.

Scimus ne Menelae diuine qui'nam hi
uiri glorientur ueniſſe noſtram domum?
mentiar, an uerum dicam: iubet me animus.
nullum enim unquam puto ſimilem adeò uidiſſe
neq; uirū, neq; mulierē, (admiratio me tenet aſpiciētem)
ut iſte Vlyſſis magnanimi filio ſimilis
Telemacho, quem reliquit recens natum domi ſuæ
ille uir, quando mei impudentis gratia Achiui
ueniſtis ad Troiam, bellum ingens excitantes.

Hāc uicißim reſpondēs allocutus eſt flauus Menelaus:
ſic nunc ego quoq; cogito uxor ut tu putas.
illius enim eiuſmodi pedes, eiuſmodi q; manus,
oculorum q; iactus, caput q;, & ſuperne comæ.
& nunc ſanè ego recordatus de Vlyſſe,
loquebar quantas ille ærumnas patiens tolerauit
pro me: at hic amaras à palpebris lachrymas ſtillauit,
ueſtem purpuream oculis prætendens.

Hūc rurſus Neſtorides Piſiſtratus cōtra allocutus eſt:
Atride Menelae à Ioue nutrite, dux populorum,
illius uerò hic filius eſt uerè, quemadmodum dicis:
ſed pudens eſt, indignum q; putat in animo,
huc ueniens primum, iactationes uerborum oſtentare
coram te, cuius nos dei tanquam delectamur uoce.
caterùm me miſit Gerenius eques Neſtor
hunc ſimul comes ſequerer. cupit enim te uidere,
ut ei aut uerbis conſulas, ſiue re ipſa.
plurimos enim dolores patitur ob patrē filius abſentem,
domi ſuæ, cui non multi auxiliatores ſunt:
ſic nunc Telemacho: hic quidem abeſt, neq; ei alij
ſunt qui per populum auertant malum. (laus:

Hunt a. uicißim reſpondēs allocutus eſt flauus Mene-

pape

δάκρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε πατρὸς ἀκού-
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖιν ἀνασχών (σας,
ἀμφοτέρῃσι χερσί· νόησε δέ μιν Μενέλαος·
μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἢ μιν αὖτὸν πατρὸς ἐΐσκειε μνηστὸν ἀνώγοι, al. ἐΐσκοι ἑὸν πατέ-
ἢ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε μυθήσαιτο. δ' ἐῶναι
ὣς ὅ γε τοῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
ἐκ δ' Ἐλένη θαλάμοιο θυώδεος ὑψορόφοιο
ἤλυθε, Ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ ἐϊκυῖα·
τῇ δ' ἄρ' ἄμ' Ἀδρήστη κλισίην ἐΰτυκτον ἔθηκεν·
Ἀλκίππη δ' ἄρα πόκα φέρεν μαλακὸν ἐρίοιο·
Φυλὼ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τόν οἱ ἔδωκε
Ἀλκάνδρη Πολύβοιο δάμαρ, ὅς ῥα Θήβῃς
Αἰγυπτίῃς, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐνὶ κτήματα κεῖται.
ὃς Μενελάῳ δῶκε δύ' ἀργυρέας ἀσαμίνθους,
δοιοὺς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα·
χωρὶς δ' αὖθ' Ἑλένη ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα,
χρυσείῃ τ' ἠλακάτῃ, τάλαρόν θ' ὑπόκυκλον ὅπασ-
ἀργύρεον, χρυσῷ δ' ὦθι χείλεα πεπόρπατο· (σεν,
τὸν ῥ' ἄρα οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ πλήσασα φέρεσκε,
νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα.
ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν·
αὐτίκα δ' ἤγ' ἐπέεσσι πόσιν ἐρέεινεν ἕκαστα,

Ἴδμεν δέ μιν Μενέλαε διοτρεφὲς οἵτινε φῶτε
ἀνδρῶν δυχετόωνται ἱκανέμεν ἡμέτερον δῶ·
ψεύσομαι, ἢ ἐτύμοισιν ἐρέω· κέλεται δέ με θυμός.
ὥς γάρ πω τινά φημι ἰδὼν ἐνὶ φρεσὶν ἀθρήσασθαι
ὅσσον δὴ ἐγὼ νῶϊ ἐΐσκομεν ἄμφω ἰδέσθαι
ὧδε, γέροντ', ὅτε παῖδα, (σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν)
ὡς ὅδ' Ὀδυσῆι μεγαλήτορι υἷϊ ἐοικε
Τηλεμάχῳ, τὸν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
κεῖνοι αὖ ἥρωες, ὅτ' ἐμεῖο κυδῶπα δόντε εἵνεκ' ἀχαιοὶ
ἤλθετ' ἐς Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὀρμαίνοντες.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
ὧδε νῦ μοι κατὰ θυμὸν ἐμῷ γάμῳ ὡς σὺ εἰσκεις.
οὐ γὰρ τοιόσδε πόδας, τοιάσδε τε χεῖρας,
ὀφθαλμῶν τε βολὰς, κεφαλήν τ', ἐφύπερθέ τε χαίτας
νῦ τοι ἔπι ἐγὼ μεμνημένος ἀμφ' Ὀδυσῆι,
μυθήσομαι ὅσσα κεῖνος ὀϊζύσας ἐμόγησεν
ἀμφ' ἐμοί· ἀτὰρ ὃ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον ἕβρε,
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖιν ἀνασχών.
Τὸν δ' αὖ Νεσορίδης Πεισίστρατος αὐτίον ηὔδα,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
κεῖνος μὲν τοι ὅδ' υἱὸς ἔτητυμος, ὡς ἀγορεύεις·
ἀλλὰ σαόφρων ὄσσι, νεμεσσᾶται δ' ὑπὸ θυμῷ,
ὧδ' ἐλθὼν τοπρῶτον, ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν
ἄντα σέθεν, τῷ νῶϊ θεὸ ὣς τερπόμεθ' αὐδῇ.
αὐτάρ ἐμὲ πρόεηκε γερηνίῳ ἱππότα Νέστωρ
ἅμα πομπὸς ἕπεσθαι. ἐέλδετο γάρ σε ἰδέσθαι, al. πομπὸν
ὄφρά οἱ ἅ τι ἔπος γε συνθήσεαι, ἠέ τι ἔργον.
πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατρὸς πάϊς οἰχομένοιο,
ᾧ μεγάροις, ᾧ μὴ πολλοὶ ἀρηγέμεν ἠδὲ σαῶσαι·
ὣς νῦν Τηλεμάχῳ· ὁ μὲν οἴχεται, ἄλλοι δέ οἱ ἄλλοι
εἰσ' οἵ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλκοιεν κακότητα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,

ὦ πό-

ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλος υἱὸς ἐμοὶ δόμον ἷκεν,
ἀνδρὶ, ὃς εἵνεκ' ἐμεῖο πολεῖς ἐμόγησεν ἀέθλους.
καί μιν ἔφλων ἐλθόντα φιλησέμεν ἔξοχον ἄλλων
ἀργείων, εἰ νῶϊν ὑπεὶρ ἅλα νόσον ὄφελε
νηυσὶ θοῇσι γλήνεσθαι Ὀλύμπιος εὐρύοπα Ζεύς·
καί κεν ἐγώ οἱ Ἀργεῖ ναόσας πόλιν, ἠδ' ὤματ' ἔτευξα,
δῶ τ' ἐθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ τέκεϊ ᾧ,
καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,
αἳ πολιναιετάουσιν, ἀνάσσονται δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
καί κε θάμ' ἐνθάδ' ἐόντες ἐμισγόμεθ', οὐδέ κεν ἡμέας
ἄλλο διέκρινε φιλέοντέ τε τερπομένω τε,
πρίν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψε·
ἀλλὰ τὰ μὲν πως μέλλεν ἀγάστεσθαι θεὸς αὐτὸς,
ὅς κεῖνον δύσλυτον ἀνόστιμον οἷον ἔθηκεν.

Ὡς φάτο. τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
κλαῖε μὲν Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα,
κλαῖε δὲ Τηλέμαχός τε καὶ Ἀτρέος υἱὸς Μενέλαος·
οὐδ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδακρύτω ἔχεν ὄσσε.
μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
τὸν ῥ' Ἠοῦς ἔκτεινε φαεινῆς ἀγλαὸς υἱός.
τοῦ ὅγ' ὠμνησθεὶς ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν,

Ἀτρέος υἱὲ, ἄριστε μάλ' ἐσθλὸν θυμὸν ἔχοντες
Νέστορα φάσκ' ὁ γέρων, ὅτ' ὠμνήσαίμεθα σέθεν
οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλοις ἐρέοιμεν.
καὶ νῦν ἔστι πως ὧδε· πίθοιό μοι· ὀρθὸν γὰρ ἔγωγε
τέρπομ' ἀδυρόμενος· μετὰ δείπνον δ' ἄλλα καὶ ὠὴ
ἔσσεται ἠριγένεια, νεμεσσῶμαί γε μὲν ἀδρὸν
κλαίειν ὅς κε θάνῃσι βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
τοῦτό νυ καὶ γέρας οἷον ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι,
κείρασθαί τε κόμην, βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυα γαίῃ·
καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεός, ὅττι πάκιστος
Ἀργείων· μέλλεις δὲ σὺ ἴδμεναι, ὀφρὰ καὶ αὐτὸς
ἔγνωσ', ὃς τις ἔην· οὐδέ κε σ' ἄλλων φάσι γλήνασθαι
Ἀντίλοχον, ποδὶ μὲν θείειν ταχὺν, ἠδὲ μαχητήν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶπες ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνὴρ
εἴποι καὶ ῥέξειε, καὶ ὃς πολὺ φέρτερος εἴη·
(τοῖος γὰρ καὶ πατρὸς ὁ καὶ πεπνυμένα βάζεις·
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος γόνος υἱέος, ᾧ τε Κρονίων
ὄλβον ὠπλότατον γαμέοντί τε γεινομένῳ τε·
ὡς νῦν Νέστορι δῶκε διαμπερὲς ἤματα πάντα,
αὐτόν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν,
υἱέας αὖ πινυτούς τε καὶ ἔγχεσιν εὖ ἀρίστους)
ἡμεῖς δὴ κλαυθμοῦ μὲν ἐάσομεν, ὃς πρίν ἐτύχθη
δόρπου δ' ἀψαύτεις μνησώμεθα, χρὴ δ' ἐφ' ὕδωρ
χεῦαι τῷ· μῦθοι δὲ καὶ ὠῇ πρὸ ἔσονται
Τηλεμάχῳ τε καὶ ἐμοί, διαειπέμεν ἀλλήλοισιν. (ψ,

Ὡς ἔφατ'. Ἀσφαλίων δ' ἄρ' ὕδωρ ἀμφὶ χεῖρας ἔχευε
θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε Διὸς θυγάτηρ Ἑλένη.
αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον ἐνθάδε πῖνον,
νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων.
ὃς τὸ καταβρόξειεν ἐπὶ κρητῆρι μιγείη,
οὐκ αὖθ' ἡμέριος γε βάλοι κατὰ δάκρυον αἰγὴν,

οὐδ' εἰ

pape, quàm certè amici uiri filius meam domum
uenit, qui mei gratia plurima subijt certamina.
atq; ipsum putabam reuersum amaturum esse præcipuè
Argiuorum, si nobis super mare reditum dedisset
nauibus uelocibus ferri Olympius latè uidens Iupiter:
& sanè ei in Argo habitassem urbẽ, et ædes ædificassem,
ex Ithaca adducto cum facultatibus & filio suo,
& omni populo, unam urbium euacuans,
quæ circum habitabantur, regnantur autem mihi ipsi:
& sanè crebrò hic existẽtes consuetudinẽ habuissemus
aliud separasset amantesq; oblectantesq;, (neq; nos
donec certè iam mortis nigra nebula obruisset.
sed hæc fortassè inuisurus erat deus ipse,
qui illum infelicem absq; reditu solum reddidit.

Sic ait. bis uerò omnibus desideriũ excitauit luctus.
flebat quidem Argiua Helena ex Ioue nata,
flebat etiam Telemachus & Atrides Menelaus:
neq; sanè Nestoris filius absq; lachrymis habebat oculos,
recordabatur enim in animo inculpati Antilochi,
quem sanè Auroræ interfecit splendidæ inclytus filius:
huius ille recordatus uerba uolatilia dixit:

Atride, supra alios mortales te prudentem esse
Nestor dicebat ille senex, quando recordaremur tui
suis in domibus, & nos mutuò loqueremur.
quare nunc si fortè licet, pare mihi: non enim ego
delector flens post cœnam: sed cum aurora
erit manegenita. indignor nec quicquam
flere quicũq; mortuus fuerit mortaliũ & fatum obierit.
hoc nimirum munus est solum miseris mortalibus,
tondereq; comam, profundereq; lacrymas à maxillis:
etenim meus mortuus est frater, neutiquã ignauissimus
Argiuorum: debes autem scire. non enim ego
obuiam fui, neq; uidi: supra autem alios ferunt fuisse
Antilochũ, supra alios qdẽ currẽdo uelocẽ, & bellatorẽ.

Hunc autem excipiẽs allocutus est flauus Menelaus:
ô amice, quandoquidẽ talia dixisti quæcunq; prudẽs uir
diceret & faceret, & qui maior natu esset:
(eius etenim patris qui etiam prudentiam loqueris:
facilis autem cognitu proles uiri cui Saturnius
optes destinat & uxorem ducenti & nascenti:
quẽadmodũ nũc Nestori dedit assiduè diebus omnibus,
ipsum quidem molliter senescere domi suæ,
filios rursus prudentes & hasta esse optimos)
nos uerò fletum relinquemus, qui prius incidit:
cœnæ autẽ rursus memores simus, manibus uerò aquam
infundant: sermones autem etiam mane erunt
Telemacho & mihi, ad colloquendum inuicem.

Sic ait. Asphalio uerò aquam manibus infudit,
sedulus famulus Menelai glorioſi.
hi uerò ad edulia parata apposita manus mittebant.
ibi tum alia excogitauit Helena à Ioue nata.
protinus sanè in uinũ misit medicamentũ unde bibebãt,
luctus iræq; sedans, malorum obliuificum omnium.
qui illud biberit postquam crateri mixtum est,
non utiq; tota die profuderit lacrymas à palpebris,

neq;

neq; si ei mortui fuerint mater q; pater q;,
neq; si ei coram fratrem aut charum filium
ferro trucidarent, ipse uerò oculis uideret.
talia Iouis filia habebat pharmaca utilia
bona, quæ illi Polydama præbuerat Thonis uxor
Ægyptia, qua plurima producit fertilis terra
pharmaca, plurima quidem bona mixta, multaq; mala.
medicus uerò unusquisq; peritus supra omnes
homines: sanè enim Pæonis sunt generis.
cæterum postquam immisit, iussitq; uinum infundere,
denuo uerbis excipiens allocuta est:
Atride Menelae à Ioue nutrite, atq; etiam hi
uirorum bonorum filij, (enimuero deus alias alij
Iupiter bonum q; malum q; dat: potest enim omnia)
quare nunc conuiuamini sedentes in domibus,
& sermonibus delectamini: decëtia enim ordine dicam.
omnia quidem non ego enarrare queam neq; nominare
quot Vlyssis patientis sunt certamina:
sed qualiter istud fecit & sustinuit durus uir
populo in Troianorum, ubi pasi estis æruminas Achiuii
seipsum plagis indecentibus domans,
laceras uestes circumiyciens humeris, seruo similis,
uirorum hostium ingressus est urbem latam:
alij uerò seipsum uiro dissimulans assimilauit
mendico, qui neutiquã talis erat apud naues Achiuorũ:
huic similis ingressus est Troian. urbẽ. illi u. ignorabant
omnes: ego uerò ipsum sola agnoui talem entem,
& ipsum interrogabã: ille uerò astutia tergiuersabatur.
sed quando certè ipsum laui & unxi oleo,
uestibus autem indui, & iurauí ualidum iuramentum,
non prius Vlyssem apud Troianos ostensurum
priusquam is ad naues ueloces tentoriaq; uenisset:
& tunc mihi omnem mentem aperuit Achiuorum.
plurimos autẽ Troianorũ cum interfecisset longo ferro,
uenit ad Argiuos: despectum uerò induxit multum.
ibi aliæ Troianæ stridulè eiulabant: sed meum pectus
gaudebat, nam iam mihi cor uersum erat redire
rursus domum: damnum uerò deflebam, quod Venus
dederat quando me duxit hinc chara à patria terra,
filiam q; meam priuans, thalamum q;, maritum q;,
nullius indigentem, neq; mente, neq; forma.
Hanc u. dictis excipiẽs allocutus est flauus Menelaus:
certè hæc omnia uxor ut decet dixisti:
iam quidem multorum cognoui consilium q; mentem q;
uirorum Heroum, multam q; peragraui terram:
sed nondum talem ego uidi oculis
qualis Vlyssis patientis erat charum cor.
quale etiam illud feci: & sustinuit fortis uir,
equo in polito, ubi insidebamus omnes optimi
Argiuorum, Troianis cædem & fatum ferentes.
ueniste deinde illuc: iusserat nimirum te
deus, qui Troianis uolebat gloriam præbuisse,
& te Deiphobus deo similis sequebatur uadentem.
ter autem circumluistrasti cauas insidias attrectans,
nominatim uerò Danaorum nominabas optimos,

ὀδ' ἔ οἱ κατατεθναίη μήτηρ τε πατήρ τε,
ὀδ' ἔ οἱ πρὸπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἱὸν
χαλκῷ δηϊόωντα, ὁ δ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῷτο.
τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόωντα
ἐσθλὰ, τά οἱ Πολύδαμνα πόρεν Θῶνος πρὸ ἄκοιτις
Αἰγυπτίη, τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δ' ὀλοά·
ἰητρὸς δ' ἔκαστος ὑπ' ἀνδράσιν ὅσσον ἅπαντες (γρὰ.
ἀνθρώπων· ἦ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐνέπλησε, κέλευσέ τε οἰνοχοῆσαι,
ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ἀνδρὶ δὲ καὶ οἵδε
αὐτῶν ἐσθλῶν πάϊδες, (ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῳ
Ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε δίδοι· δίδοι γὰρ ἅπαν-
ἤτοι νῦν δαίνυσθε καθήμενοι ἐν μεγάροισι, (τα)
καὶ μύθοις τέρπεσθε· ἐοικότα γὰρ καταλέξω.
πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
ὅσσοι ὀδυσῆος τλασίφρονος εἰσὶν ἄεθλοι·
ἀλλ' οἷον τόδ' ὄρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς αὐτὴρ
δήμῳ ἐνὶ τρώων, ὅτε πάσχετε πῆματ' ἀχαιοί·
αὐτὸν μιν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσας,
ἀσπείρας κάκ' ἀμφ' ὤμοισι βαλὼν, οἰκῆϊ ἐοικώς,
ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυ πόλιν εὐρυάγυιαν·
ἄλλῳ δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἰδέσκε
δέκτην, ὃς οὐδ' ἐνὶ τοῖς ἔλιω ὠδῖ νηυσὶν ἀχαιῶν·
τῷ δ' ἴκελος κατέδυ τρώων πόλιν. οἱ δ' ἀβάκησαν
πάντες· ἐγὼ δέ μιν οἴῃ αὐτίκ' ἐγνων τοῖον ἐόντα,
καί μιν ἀνηρώτων· ὁ δ' ἀκερδοσύνῃ ἀλέεινεν.
ἀλλ' ὅτε δή μιν ἐγὼν ἐλόουν ὑπὸ χρῖον ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' εἵματα ἕσσα, ὑπὸ δ' ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
μή μιν πρίν Ὀδυσῆα μετὰ τρώεσσ' ἀναφῆναι
πρίν γε δὴ ὃν νῆάς τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι·
ὑπὸ τόσ δή μοι πάντα νόον κατέλεξεν ἀχαιῶν.
πολλοὺς δ' τρώων κτείνας ταναηκέϊ χαλκῷ,
ἦλθε μετ' ἀργείους· κατὰ δ' φρένα πᾶσιν ἔηκε πολλήν.
ᾗδ' ἄλλαι τρωαὶ λίγ' ἐκώκυον· αὐτὰρ ἐμοὶ κῆρ
χαῖρ', ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη τέτραπτο νέεσθαι
αὖ οἰκόνδ'· ἄτην δ' μετέστενον, ἣν ἀφροσύνῃσι
λῶβ' ὅτε μ' ἤγαγε κεῖσε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης,
πάϊδά τ' ἐμὴν νοσφισσαμένη, θάλαμόν τε, πόσιν τε
ὄτου δεδρόμενον, ὅτ' ἂρ φρεσὶν, ὅτέ τι εἶδος. (τε,
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα νημερτὲς κατὰ μοῖραν ἔειπες·
πολλῶν μὲν πολέων ἐδάην βουλήν τε νόον τε
ἀνδρῶν ἡρώων, πολλὴν δ' ἐπελήλυθα γαῖαν·
ἀλλ' ὔπω τοιοῦτον ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
οἷον Ὀδυσῆος τλασίφρονος ἔσκε φίλον κῆρ.
οἷον δὲ τόδ' ὄρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς αὐτὴρ,
ἵππῳ ἐνὶ ξεστῷ, ἵν' ἡμεθα πάντες ἄριστοι
ἀργείων, τρώεσσι φόνον δὲ κῆρα φέροντες.
ἦλθες ἔπειτα σὺ κεῖσε· κέλευσέ σε Δηΐφοβος
δαίμων, ὃς τρώεσσιν ἐβάλετο κῦδος ὀρέξαι.
καὶ τοι Δηΐφοβος θεοείκελος ἔστιχε ἴδησε.
τρὶς δὲ πορίσεξας κοῖλον λόχον ἀμφαφόωσα,
ἐκ δ' ὀνομακλήδην δ' ἀνακῶν ὀνόμαζε ἀρίστους,

καί τοι Δηΐφοβος, ἐπὶ τιλυτήσατο τεύχε' ἀλιξάνδρου θεοειδέος, ἀμφὶ δὲ φίλοντέτυκτο, δυσφόβῳ ἐγαμίθη ἠτίτῃ.

πάντων ἀργείων φωνὴν ἴσκον ἀλόχοισιν.
αὐτὰρ ἐγὼ κὴ Τυδείδης δῖος Ὀδυσεὺς
ἥμενοι ἐν μέσοισιν, ἀκούσαμεν ὡς ἐβόησας.
νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὁρμηθῆτε
ἢ δεῦρο ἐλθέμεναι, ἢ ἔνδοθεν αὖθι ἔπεσθαι·
al. ἰμείρετο ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε κὴ ἔσχεθε † ἱμείρων πόρ.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν υἷες Ἀχαιῶν·
Ἄντικλος δ' ἄρά σ' οἶος ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν
ἤθελεν· ἀλλ' Ὀδυσεὺς οὖλον μάσσακα χερσὶ πίεζε
νωλεμέως κρατερῇσι, σάωσι δ' ἅπαντας Ἀχαιούς· (νη.
τόφρα δ' ἔχ' ὄφρά σε νόσφιν ἀπάγαγε ποντὸς Ἀθήνη
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιμήνιος αὐτίον ηὔδα,
ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
ἦλγιον· ὥς γάρ οἱ τι τάδ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
ὃς δ' εἰ οἱ κραδίη γε σιδηρείη γένετο θῦμὸν ἔχων.
ἀλλ' ἄγετ', εἰς εὐνὴν τρεπτὸν δ' ἡμέας, ὄφρά κεν ἦδη
ὕπνῳ ἐπὶ γλυκερῷ τερπώμεθα κοιμηθέντε.
Ὣς ἔφατ'. ἀργείη δ' Ἑλένη δμῳῇσι κέλευσε
δμηνὶ ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥῆγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἠδὲ θέμεναι ἔλας καθύπερθεν ἑσσῶσι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάς μετὰ χερσὶ ἔχουσαι·
στόρεσαν δ' εὐνὴν. ἐκ δ' ξείνους ἄγε κῆρυξ.
οἱ μὲν ἄρ' ἐν προθόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο
Τηλέμαχος θ' ἥρως καὶ Νεστορίδης ἀγλαὸς υἱός·
ἀτρεΐδης δ' ἀνάβαινε μυχὸν δόμου ὑψηλοῖο,
παρὰ δ' Ἑλένη ταναύπεπλος ἐλέξατο δῖα γυναικῶν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὦρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
εἵματα ἑσσάμενος· πὰρ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ,
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ ἐναλίγκιος αὐτῷ,
Τηλεμάχῳ δ' ἧστο προσσὶ καὶ ὄνομα ζώνυμος εἶπε τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
τίπτε δὴ σε χρειὼ δεῦρ' ἤγαγε Τηλέμαχ' ἥρως,
ἐπὶ πόντον ἐυρύν ἐπὶ νῆας θαλάσσης;
δήμιον, ἢ ἴδιον; τόδε μοι νημερτὲς ἐνίσπες.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιμήνιος αὐτίον ηὔδα,
ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
ἦλυθον εἴ τινά μοι κλυτὸν ὄνομα πατρὸς ἐνίσποις·
ἐδάην τά μοι οἶκον, ὀλώλε δὲ πίονα ἔργα·
δυσμενέων δ' αὐλῶπις πλέος δόμος, οἵ τέ μοι αἰεὶ
μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι κὴ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς,
μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπερβασίην ὑβρίν ἔχοντες.
τὸ νῦν ἐπὶ σὰ γούνατ' ἰκάνομαι αἴ κ' ἐθέλῃσθα
κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνίσσειν, εἴπερ ὅπωπας
ὀφθαλμοῖσι τοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζομένου. τὼ ῥι γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ.
μηδ' ἔτι μ' αἰδόμενος μειλίσσεο μηδ' ἐλεαίρων,
ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἴδηται ὅπωπας.
λίσσομαι, εἴ ποτέ τοι τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσ-
ἢ ἔπος ἢ ἔτι ἔργον ἐπόσσατο δὴ τετέλεστο (σεὺς
δήμῳ ἐνὶ τρώων, ὅθι πάσχετε πῆματ' Ἀχαιοί,
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπες.
Τὸν δ' ἐπιμέλπετο βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος αὐδρὸς ἐν εὐνῇ

omnium Argiuorum uoce assimilata uxoribus.
cæterùm ego & Diomedes & diuus Vlysses
sedentes inter medios, audiuimus ut uocasti.
nos quidem ambo prompti eramus facto impetu
aut exire, aut protinus respondere intus:
sed Vlysses prohibuit & cõtinuit quantumuis cupidos.
ibi alij quidem omnes taciti erant filij Achiuorum:
Anticlus uerò te solus excipere uerbis
uolebat: sed Vlysses os manibus premebat
indesinenter fortibus, seruauit uerò omnes Achiuos:
tãdiuq́ detinuit donec te seorsim abduxit Pallas Miner.
Hunc rursus Telemachus prudẽs contra allocutus est:
Atride Menelae à Ioue nutrite, dux populorum,
durum est: non enim ei ista depulerunt tristem mortem.
neq́ si ei cor ferreum intus esset.
sed agite ad cubile ducite nos, ut iam
somno à dulci delectemur dormientes.
Sic ait. Argina autem Helena ancillis præcepit
cubilia sub porticu ponere, & strata pulchra
purpurea mijcere, sternereq́ supernè tapetas,
uestesq́ imponere crissas supernè cooperire.
illæ uerò iuerunt ex ædibus, facem in manibus habẽtes:
cubilia uerò strauerunt. hospites uerò induxit præco.
hi quidem in uestibulo domus illic dormiebant
Telemachusq́ heros & Nestoris inclytus filius:
Atrides uerò dormiuit in recessu domus excelsæ,
iuxtaq́ Helena prolixo peplo cubauit diua mulierum.
quando uerò manegenita apparuit roseis digitis aurora,
surrexit ex lectulo uoce bonus Menelaus
uestibus indutis: acutum uerò gladium circum posuit hu
pedibus uerò mollibus subligauit pulchra sandalia.
instititq́ ire ex thalamo deo similis occursu
Telemacho u. assidebat, sermonẽq́ habuit, et nominauit:
& quid te incitans huc egit Telemache heros,
ad Lacedæmonem diuinam, per lata dorsa maris?
publicum, an priuatum? hoc mihi uerè dic.
Hunc rursus Telemachus prudẽs contra allocutus est:
Atride Menelae à Ioue nutrite, rex populorum,
ueni si aliquam mihi famam de patre diceres:
comeſtur mihi domus, perierunt uerò pinguia opera:
hostiumq́ uirorum plena est domus, qui mihi perpetuò
ones frequentes maclant & flexipedes tortiles bones,
matris meæ proci uiolatam iniuriam habentes.
propterea nunc ad tua genua uenio si quidem uelis
illius sæuam mortem dicere, si cubi uidisti
oculis tuis, aut alterius sermonibus audiuisti
errãtis. supra modũ enim ipsum æruinosa peperit mater.
neq́ quicquam me ueritus blandiaris neq́ misertus,
sed planè mihi enarra quomodo obuius fuisti aspectu.
precor, si unquam tibi aliquod pater meus bonus Vlysses
aut dictum aut etiam factum pollicitus effecit
populo in Troianorum, ubi passi sunt ærumnas Achiui,
horum nunc mihi memento, & mihi uerum dic.
Hunc multum suspirãs allocutus est flauus Menelaus:
pape, certè ualde sanè duri uiri in cubili

Helen quo i fos n tim u

Telem nelae.

Itur cu tum.

Queri Menel ex Tel cho c pro fec nis.

aoluerunt

noluerunt cubare imbecilles ipsi entes.
quemadmodum si quando in lustro cerua fortis leonis
hinnulos collocans nuper genitos lactantes,
colles inuestigat & ualles herbosas
pascens, hic deinde suum ingreditur cubile,
& utrisq; illis indecentem mortem immittit:
ita Vlysses illis immite fatum immittet.
utinam Iupiterq; pater & Minerua & Apollo,
talis ens qualis olim bene condita in Lesbo,
contentione cum Philomelide luctatus est insurgens,
prostrauit uerò fortiter, gauisiq; sunt omnes Achiui:
talis ens cum procis uersaretur Vlysses,
omnes sanè breuis uitæ fierent amariq; matrimonij:
ista uerò simul interrogas & precaris, non equidem
alia extra dixero declmando, neq; decipiam:
sed quæ mihi dixit senex marinus uerax,
horum nullum te ego celabo dictum neq; occultabo.
in Ægypto me adhuc huc dij cupidum redire
detinuerunt, quoniã nõ ipsis exhibuerã pfecta sacrificia:
ipsi uerò semper uolebant dij memores esse præceptorum.
insula deinde quædam est ualde undoso in ponto,
Ægyptum ante (Pharum uerò ipsam uocant)
tantum semota quantum tota die cana nauis
confecit cui stridulus uentus aspirat à puppi:
in ea autem portus opportunus, unde naues æquales
in pontum deducunt, postquam hauserunt nigram aquã.
illic me uiginti dieb. detinuerũt dij: neq; unq; uẽti secũdi
spirantes apparuerunt marini, qui sanè nauium
ductores sunt supra lata dorsa maris. (rorum,
& fortassis uiatica omnia consumpta essent & robur ui
nisi me aliqua dearum respexisset & mei miserta esset,
Protei glorioſi filia marini senis,
Idothea. huic enim maximè animum commoui,
quæ mihi soli inter eundum occurrit seorsim à socijs.
semper enim circa insulam errantes piscabantur
curuis hamis: domabat uerò uentrem fames.

Hæc me prope astans uerbum dixit, & prolocuta est:
stultus es ô hospes usqueadeo, aut fatuus,
an sponte cessas, & delectaris dolores ferens,
qui diu in insula detineris, neq; ullum finem
inuenire potes, minuitur autem tibi cor sociorum.

Sic ait. at ego ipsam mutuis excipiens allocutus sum:
sanè tibi dicam, quæcunq; tandem sis dearum,
quod ego neutiquam uoluntarius detineor, sed fortassis
immortales offendi qui cœlum latum habitant,
sed tu mihi dic (dij enim omnia sciunt)
quis nam me immortalium impedit & moratur iter:
reditumq; ut in pontum deueniam piscosum.

Sic dicebam. illa uerò statim respõdebat diua dearum:
enimuerò ego tibi ô hospes ualde uerè enarrabo,
habitat quispiam hic senex marinus uerax,
immortalis Proteus Ægyptius, quiq; maris
totius profunditates nouit, Neptuni subminister:
hunc meum inquiunt patrem esse, atq; genuisse:
quem si quo pacto tu poteris ex insidijs capere,

ἤθελον δυνηθῆναι ἀνάλκιδες ὡτοὶ ἐόντες.
ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφον κρατεροῖο λέοντος
νεβρὸς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνούς,
κνημοὺς δ' ἐρεύσῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα εἰῶ εἰσήλυθεν δυλῷ,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
αἰ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλον,
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐυκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ,
ἆρξ' ὀρίσαι φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀνασσὰς,
κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δ' ἅπαντες Ἀχαιοί·
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσεύς,
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γάμοι τοῖσιν πικρόγαμοί τε·
τῶν δ' ἄμ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδόν, ἀλλ' ἀπατήσω·
ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτής,
τὴν δὲ σοὶ αὖ τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ὑπακούσω.
Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δῖον θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
ἔσχον, ἐπεὶ οὐ σφιν ῥέξα τελείους ἑκατόμβας·
οἱ δ' ἀεὶ βάλοντο θεοὶ μεμνῆσθαι ἐφετμέων.
νῆσός ἐπεστί τις ἐν πολυκλύστῳ ἁλὶ πόντῳ,
Αἰγύπτοιο πρόπαροιθε (Φάρος δέ ἑ κικλήσκουσι)
τόσσον ἄνδιδ' ὅσσον τε διαμπερὲς γλαφυρὴ νηῦς
λίγυιος ἠλιγυὸς ὄρνυται οὐρήσιν ὄπιθεν·
ἐν δ' ἥμιλιμὲν ὅρμος, ὅθεν τ' ἀπονῆας ἐίσας
ἐς πόντον βάλλουσι, ἀφυσάμενοι μέλαν ὕδωρ.
ἔνθά μ' ἐείκοσιν ἤματ' ἔχον θεοί· οὐδέ ποτ' ὄρσαι
πνείοντες φαίνονθ' ἁλιαέες, οἵ ῥά τε νηῶν
πομπῆες γίνονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
ἐκ δέ κεν ἤπια πάντα κατέφθιτο καὶ μενεηνέες,
εἰ μήτις με θεῶν ὀλοφύρατο καί μ' ἐλέησε,
Γρωτέος Ἰφθίμη θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος,
Εἰδοθέη· περὶ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρινα,
ἥ μ' οἶον λίποντι συνήντετο νόσφιν ἑταίρων·
αἰεὶ γὰρ πρὸς νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάασκον
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔθειρε δὲ γαστέρα λιμός.
Ἡ δ' ἐμοὶ ἄγχι στᾶσα ἔπος φάτο, φώνησέν τε·
νήπιος εἶς ὦ ξεῖνε λίην τόσον, ἠὲ χαλίφρων,
ἠὲ ἑκὼν μεθίης, καὶ τοι πολὺ κέρδιον ἄλγεα πάσχων
ὧς δὴ δηθὺ μετ' αὐτοῖσιν ἐρύκεαι, οὐδέ τι τέκμωρ
εὑρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ τοι ἦτορ ἑταίρων.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ἔκ μοί τοι ἐρέω, ὅστις σύ πορ ἐσσί θεάων,
ὡς ἐγὼ ὄτι ἑκὼν κατερύκομαι, ἀλλά νυ μέλλω
ἀθανάτους ἀλιτέσθαι οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ἀλλὰ σύ πόρ μοι εἰπὲ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν)
ὅστις μ' ἀθανάτων ποδὸς ἄπτεται ἠδὲ κελεύθου
νόσον δ', ὡς ἤδη πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως κατὰ λέξω,
ἁλιος γέρων ἅλιος νημερτὴς
ἀθανάτου Πρωτεὺς Αἰγύπτιος, ὅστε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑπόδμως·
πατέρα δέ τ' ἐμόν φασι πατρὸς ἔμμεναι, ἠδὲ τεκέσθαι·
τόν γ' εἴπως σὺ δ' αὖ λοχήσαμενος λελάβεσθαι,

ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν ἠμὲν μέτρα κελεύθου,
νόστον θ', ὡς ὔδωρ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα,
ἠμὲν ὅ κέ τοι εἴπῃσι διοτρεφὲς, αἰὲν ἐόλπα,
ὅ, τι δὴ τοι κὴν μεγάροισι κακὸν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται,
οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμοιβόμενος προσέφην,
αὐτὴ νῦν φράζευ σὺ λόχον θείοιο γέροντος,
μήπως μι προϊδὼν ἢὲ προδραὰς ἀλέηται.
ἀργαλέος γάρ τ' ἔπι θεὸς βροτῷ αὐδήσασθαι.

Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
τοι γὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως κατὰ λέξω.
ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
τῆμος ἄρ' ἐξ ἁλὸς εἶσι γέρων ἅλιος νημερτής,
πωλεῖ δ' ὑπὸ ζεφύροιο, μελαίνῃ φρικὶ καλυφθείς,
ἐκ δ' ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέσι γλαφυροῖσιν.
ἀμφὶ δέ μιν φῶκαι νέποδες καλῆς ἁλοσύδνης
ἀθρόαι εὕδουσιν, πολιῆς ἁλὸς ἐξαναδῦσαι,
πικρὸν ἀποπνείουσαι ἁλὸς πολυβενθέος ὀδμήν.
τῇθάς σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
δύνασθαι ἐξείης· σὺ δ' εὖ κρίνασθαι ἑταίρους
τρεῖς, οἵ τοι πάντα νοήσουσιν ἄριστοι.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώια τοῖο γέροντος.
φώκας μὲν τοι πρῶτον ἀριθμήσει, ἠδ' ἔπι σῖν·
αὐτὰρ ἐπὴν πάσας ἀριθμήσεται, ἠδὲ ἴδηται,
λέξεται ἐν μέσοισι νομεὺς ὡς πώεσι μήλων·
τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδησθε,
ἠδ' τότ' ἔπειτ' ὔμμιν μελέτω κάρτός τε βίηφί τε,
αὖθι δ' ἔχειν μεμαῶτα· μὴ ἐκνυμένου πόρ ἀλύξαι.
πάντα δ' ἢ γινόμενος πειρήσεται ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν
ἕρπετὰ γίνονται, καὶ ὕδωρ, καὶ θεσπιδαὲς πῦρ.
ὑμεῖς δ' ἀσυφέως ἐχέμεν, μᾶλλόν τε πιέζειν.
ἀλλ' ὅ τε κεν δὴ σ' αὐτὸς ἀνείρηται ἐπέεσσιν,
τοῖον ἰὼν οἷόν κε κατεύνηθέντα ἴδησθε,
μὴ τότε δὴ χεῖράς τε βίης, λῦσαί τε γέροντα
ἕρκος· ἔρεσθαι δ' ἔμμεν ὅστις σε χαλέπτει,
νόστον δ', ὡς ὦν πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.

Ὡς εἰπὸν, ὑπὸ πόντον ἐλύσατο κυμαίνοντα·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅθ' ἔσασαν κῆρ ἀμάθοισιν,
ἴμεν· πολλὰ δέ μοι κραδίην πόρφυρε κιόντι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπον δ' ὁπλισάμεσθ', ἐπὶ δ' ἄλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ κρημνῖσι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
δὴ τότε δὴ πρὸς δῖναν θαλάσσης δύρυπόροιο
ἴμεν, πολλὰ θεοὺς γουνούμενος· αὐτὰρ ἑταίρους
τρεῖς ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ' ἰθύν·
πόντον δ' ἄρ' ἦγ' ὑπὸ δῦσαι θαλάσσης δύρεα πόλ-
λὰ φωκάων ἐκ πόντου δέρματ' ἔνεικε· (πον,
πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα. δόλον δ' ἔπεμήδετο πατρὶ
δύνασ' ἐν φαμάθοισι δαγλάψας ἁλίησιν, (τρί-
ἕκτο μάλ' ἡμεῖς ἦμαρ ἀκηδόμενοι ἀνέρι·
ἐξείης δ' ὕπνῳ, βάλεν δ' ἐπὶ δέρμα ἑκάστῳ.
κεῖθι δὴ αἰνότατος λόχος ἔπλετο· τέρεα γὰρ αἰνῶς
φωκάων ἁλιοτρεφέων ὀλοώτατος ὀδμή·
τίς † γὰρ κεν ἐναλίῳ πάρα κήτεϊ κοιμηθείη;

ἀλλ'

qui tibi dicat uiam & modum itineris,
reditumq́, ut per mare proficiscaris piscosum,
atq́ praeterea tibi dicet diuinè, si modò uelis,
quodcunq́ tibi in domibus malumq́ bonumq́ accidit,
absente te per longam uiam difficilemq́.

Sic ait. at ego ipsam uicissim allocutus sum:
ipsa nunc explica tu diuini insidias senis,
ne quo pacto me praeuidens aut praescius effugiat.
difficilis enim est deus mortali homini domari.

Sic dicebam. ipsa u. continuò respondit diua dearum:
enimuerò ego tibi hospes ualde uerè ordine dicam: Idoth
quando uerò sol medium cœlum transcenderit, patr
tum certè è mari emergit senex marinus uerax, theo
flatu sub zephyri, nigra procella obtectus, do co
egressus uerò dormit sub specubus canis. um.
circa ipsum u. Phocae natatilibus pedibus pulchri maris
frequentes dormiunt, è cauo mari egressae,
acerbum spirantes maris profundi odorem.
illuc te ego ducens simul aurora illucescente,
collocabo ex ordine: tu uerò probè elige socios
tres, qui tibi apud naues transtratas optimi sunt.
omnes autem tibi enarrabo astutias ipsius senis.
Phocas quidem primum numerabit, & inspiciet:
at postq́ oës quinquenario numerauerit, atq́ inspexerit,
cubabit in medio pastor ueluti in grege ouium:
hunc postquam primum sopitum uideritis,
tum deinde uobis curae sit roburq́ uisq́,
illic uerò tenete promptum & cupidum elabendi.
omnia autem fiens tentabit quaecunq́ in terra
reptilia sunt, & aqua, & diuinitus ardens ignis.
uos autem firmiter tenete, magisq́ premite.
sed quando te ipse interrogauerit uerbis,
talis ens qualem consopitum uideritis,
tum uerò desiste à ui, soluęq́ senem
heros: interroga uerò deorum quisnam te affligat,
reditumq́, ut per pontum proficiscaris piscosum.

Sic locuta, sub pontum subijt fluctuantem:
at ego ad naues, ubi stabant in arena,
ibam: plurima uerò mihi cor agitabat euntí.
caeterum postquam ad nauem ueni atq́ mare,
cœnam apparauimus, deinde accessit diuina nox,
ac tum obdormiuimus in littore maris.
quando uerò manegenita apparuit roseis digitis aurorá,
tunc ad littus maris latum transitum habentis
ibam, plurima dijs supplicans: ac socios
tres ducebã, quibus potissimũ confidebam ad omnẽ uim:
interea uerò illa egressa maris latum sinum, Idothe
quatuor Phocarum ex ponto pelles attulit: lium p
omnes uerò erant recentes. dolum autem struebat patri:
cubilia autem in arena exculpens marina,
sedebat expectans. nos uerò ualde prope uenimus eam:
ex ordine u. collocauit, iniecit autem corium unicuiq.
illic q̃dẽ molestissimae insidiae erãt: affligebat n. grauiter
Phocarum in mare nutritarum teterrimus odor:
quis etenim marinum apud cetum cubet?

sed

sed ipsa seruauit, & excogitauit magnam utilitatem:
ambrosiam ad nares unicuiq; posuit afferens,
dulce ualde spirantem: fugauit q; ceti odorem.
totum a. matutinũ tempus expectauimus patiẽti animo:
Phocæ a. è mari uenerunt frequentes: illæ quidẽ deinde
ordine sopiebantur iuxta littus maris.
meridianus autẽ senex uenit è mari, inuenit aũt Phocas
obesas: omnes uerò adibat, recensuit autem numerum.
nos autem primos recensuit inter cetos, neq; animo
putauit dolum esse: deinde cubuit & ipse.
nos u. protinus uociferantes irruimus: circũ aũt manus
iecimus. neq; ipse senex dolosæ oblitus est artis,
sed primum leo factus est bene barbatus,
deinde draco, & pardalis, atq; ingens sus:
factus est etiam liquida aqua, & arbor altis foliis.
nos uerò firmiter tenebamus patienti animo.
sed cum iam angustabatur senex uersutias sciens,
tunc uerò me uerbis interrogans allocutus est:
quis sanè tibi Atrei fili deorum consuluit consilia,
ut me caperes inuitum insidijs? cuius rei opus habes?
Sic ait. at ego ipsum excipiens alloquutus sum:
scis senex: quid me ista decipiens interrogas?
quòd iam diu in insula detineor, neq; ullo pacto finem
inuenire queo, minuitur autem mihi intus cor.
sed tu utiq; mihi dic (dij uerò omnia sciunt)
quisnam me mortalium impediat & auertat à uia,
reditumq;, ut per pontum uadam piscosum.
Sic dicebam. ille uerò rursus respondens allocutus est:
enimuero prorsus debebas Ioui q; alijs q; dijs
prius litare quàm solueres, ut uelocissimè
tuam ad patriam uenires, nauigans per nigrum pontum.
nõ enim tibi antea fatum est amicos q; uidere, & uenire
ad domum bene ædificatam & tuam ad patriam terram,
donec Ægypti à Ioue fluentis fluuij
rursus ad aquas redieris, feceris q; sacras Hecatombas
immortalibus dijs qui cœlum latum tenent:
& tunc tibi dabunt uiam dij quam tu desideras.
Sic ait. cæterum mihi fractum est charum cor,
eo quòd me rursus iubebat per obscurum pontum
Ægyptum ire, longam uiam difficilemq;.
uerum etiam sic ipsum uerbis excipiens allocutus sum:
ista quidem sic perficiam senex ut tu præcipis:
sed age mihi hoc dic & uerè ordine recense,
num omnes cum nauibus illæsi redierint Achiui
quos Nestor & ego reliquimus à Troia profecti,
num quispiam perijt morte inopinata sua in naue,
aut amicorũ in manibus, postquã bellũ administrasset.
Sic dicebam. ille u. me rursus excipiens allocutus est:
Atride, ne me ista interroga, neutiquam te conuenit
scire, neq; discere meam mentem: neq; te puto
diu absq; lachrymis fore, postquam bene omnia audieris.
multi quidem istorum domiti sunt, plurimi uerò relicti.
duces autem duo soli Græcorum loricatorum,
in reditu perierunt: pugnæ quidem & tu interfuisti:
unus autem adhuc alicubi uiuus detinetur lato in ponto.

ἀλλ' αὐτὴ ἐτάρωσε, νὺ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·
ἀμβροσίῃ ὑπὸ ῥῖνα ἑκάστῳ θῆκε φέρουσα,
ἡδὺ μάλα πνείουσαν· ὀλέκουσε δὴ κῆτε θοάων.
τῶσαν δ' ἀοίῃ μιμνόμεν τετληότι θυμῷ·
φῶκαι δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθον ἀολλέες· αἱ μὲν ἔπειτα
ἑξῆς κυνάζοντο πρὸς ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ὡς δι δ' ὁ γέρων ἦλθ' ἐξ ἁλός, εὗρε δὲ φώκας
ζαρεφέας· τῶσας δ' ἄρ' ἐπῴχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν·
ὡ δ' ἡμέας πρώτους λέγε κῆτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
ὠίδη δόλον εἶν· ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός.
ἡμεῖς δ' ἀΐξ' ἰάχοντε σὺν ἐπεσύμεθ' ἀμφὶ δὲ χεῖρας
βάλλομεν. οὐδ' ὁ γέρων ὀλοίης ἐπελήθετο τέχνης,
ἀλλ' ἅτοι πρώτισα λέων γένετ' ἄυγένιος,
αὐτὰρ ἐπὶ στῆθ' ἕρπε, καὶ ὤκαρ ἀλίς, δὴ μέγας σῦς·
γίνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, νὺ δ' οὔδεϊ δένδρεον ὑψιπέτηλον.
ἡμεῖς δ' ἀσμενέως ἔχομεν τετληότι θυμῷ.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' αὐίαζ' ὁ γέρων ὀλοφώϊα εἰδὼς,
νὺ τότε δὴ μ' ἐπέεσιν ἀνειρόμενος προσέειπε,
τίς νύ τοι ἀτρέος ἐξ θεῶν συμφράσατο βλαβάς,
ὄφρά μ' ἕλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρή;
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμείβομενος προσέφην·
οἶδα γέρον· τί μ' ταῦτα πατρεπέως ἐρεείνεις;
ὡς δὴ δὴν γὲ νήσῳ ἐρύκομαι, οὐδέ τι πέρην
εὑρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ μοι γε δὴ οθι κῆρ.
ἀλλὰ σύ πρό μοι εἰπὲ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν)
ὅς τις μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου,
νόσον θ', ὡς ὦδε πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δὲ μ' αὖτις ἀμείβομενος προσέφη·
ἀλλὰ μάλ' ὤφελες Διΐ τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν
ῥέξας ἱερὰ κάλ' ἀναβαινέμεν, ὄφρα τάχιστα
σὴν ἐς πατρίδ' ἵκοιο, πλέων ὑπὸ οἰνοπα πόντον·
οὔ γάρ τοι πρίν μοῖρα φίλους τ' ἰδέειν, νὺ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον νὺ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
πρίν γ' ὅτ' ἂν Αἰγύπτοιο διίπετέος ποταμοῖο
αὖτις ὕδωρ ἔλθῃς, ῥέξῃς δ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι·
νὺ τότε τοι δώσουσι ὁδὸν θεοὶ ἣν σὺ μνώεαι.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοὶ γε κατεπλάγη φίλον ἦτορ,
ὅτι με πάλιν κατὰ πόντον Αἰγυπτίην δ' ἐγέραι, δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
ἀλλὰ νὺ ὣς μιν ἔπειτα ἀμειβόμενος προσέειπον·
ταῦτα μὲν δὴ ὅτω τελέω γέρον ὡς σὺ κελεύεις·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ νὺ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ πάντες σὺν νηυσὶν ἐπήμονες ἦλθον ἀχαιοὶ
ὃς Νέστωρ θ' ἐγὼ λίπομεν Τροίηθεν ἰόντες,
ἦέ τις ὤλετ' ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ ἧς ὑπὸ νηὸς,
ἢὲ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἐμ' αὖτις ἀμείβομενος προσέφη·
ἀτρεΐδη, † μὴ ταῦτα διείρεαι, οὐδέ τι σε χρὴ
ἴδμεναι, οὐδὲ δαλυσαι ἐμὸν νόον· οὐδέ σε φημὶ
δὴν μέλαν ἄκλαυτον ἔσεσθαι, ἐπὴν ἐν πάντα πύθηαι.
πολλοὶ μὲν γὰρ τῶνδε δ' ἄμφι, πολλοὶ δὴ λίποντο,
ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μοῦνοι ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
ἐν νόσῳ ἀπόλοντο· μάχῃ δέ τι νὺ σὺ πάρῃσθα·
ὅς δ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται ὄβριμος ὑγρῇ πόντῳ.

Aiax

Ἀίας

δ. τί μι ταῦτα διείρεαι:

Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δ' ἄμ' ἀλίκρητ' ἐμόησι.
γυρῶσι μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσε
πέτρῃσι μεγάλῃσι, κὴ ἐξέσσωσε θαλάσσης.
κὴ νύ κεν ἔκφυγε κῆρα, κὴ ἐχθόμενός περ Ἀθήνῃ,
εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε, καὶ μέγ' ἀάσθη.
φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης
ἦ ῥα Ποσειδάωνι μεγάλ' ἐκλυον αὐδήσαντος.
αὐτίκ' ἔπειτα τρίαιναν ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσιν,
πλῆσε γυρὸν πέτρην, ἀπὸ δ' ἔσχισσεν αὐτῆς·
μὲν δὲ μένει αὐτόθι μοῖνα, ὃ ἦ τρύφος ἔμπεσε πόντῳ·
ἕνα ῥ' Αἴας τοπρῶτον ἐφεζόμενος μέγ' ἀάσθη,
τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα.
ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πίεν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
σὸς δὲ μάλ' ἔκφυγε κῆρας ἀδελφεὸς ἠδ' ὑπάλυξεν,
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι· σάωσε γὰρ πότνια Ἥρη.
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε μαλειάων ὄρος ἀϊπὺ
ἕξεσθαι, τότε δή μιν ἀναρπάξασα θύελλα
πόντου ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν, μεγάλα ἐσσύμενον κῦμα,
ἀγρὸν ἐπ' ἐσχατιὴν· ὅθι δ' ὤμασε ναῖε Θυέστης
πρίν, ἀτὰρ τότ' ἔναιε Θυεστιάδης Αἴγισθος.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων,
ἂψ ἦ θεοὶ ὄρσαν πρήνεα, καὶ οἱ ἵκανον.
ἄντοι ὁ μὲν χαίρων ἐπέβη πατρίδος αἴης,
καὶ κύνει ἁπτόμενος ἧς πατρίδος· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτῆς
βλέφαρα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἄσπασσεν ἴδεν τε γαῖαν.
τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπός, ὃν ῥα καθῆσθαι
Αἴγισθος δολόμητις ἄγων· ἓξ δ' ἔσκε μισθόν,
χρυσῷ δ' οἰάκι πάλαντα. φύλασσε δ' ὅγ' εἰς ἐνιαυτὸν,
μή ἑ λάθοι πρήσσων, μνήσαιτο δ' ἀρηίθοος ἀλκῆς.
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων πρὸς ἄνακτα ποιμένι λαῶν·
αὐτίκα δ' Αἴγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·
κρινάμενος κατὰ δῆμον ἑείκοσι φῶτας ἀρίστους,
ἔστι λόχον, ἑτέρωθι δ' αὖ ἄγεν δαῖτα πρήσσειν.
αὐτὰρ ὃ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν,
ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.
τὸν δ' ἐς ἐπίστ' ὀλέθρον ἀάγετο καὶ πατέπεφνε
δειπνίσας, ὡς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἀδῆν φάτνῃ.
οὐδέ τις ἀτρεΐδῃσιν ἑταίρων λίπεν' οἵ οἱ ἕποντο,
οὐδέ τις Αἰγίσθου· ἀλλ' ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν.

Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοὶ γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
κλαῖον δ' ἐν λεχέεσσι καθήμενος· οὐδέ νυ μοι κῆρ
ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τ' ἐκορέσθην,
δὴ τότε μοι προέειπε γέρων ἅλιος νημερτής,

Μηκέτι ἄτρεϊ δῖε πολὺν χρόνον ἀσκελὲς ὧδε
κλαῖε, ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δ' ἥμενοι· ἀλλὰ τάχιστα
πείρεο ὅππως κεν δὴ σὸν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι.
ἦ γάρ μιν ζωόν γε κιχήσεαι, ἦ κεν Ὀρέστης
κτεῖνεν ὑποφθάμενος· σὺ δὲ κεν τάφου αὐτιβολήσαις.

Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοὶ κραδίη μὴ θυμὸς ἀγλαΐαφι
αὖτις ἐνὶ στήθεσσι, μὴ ἀχνυμένῳ περ, ἰαύειν,
καί μιν φωνήσας ἔπτερόεντα προσηύδα.
τέττα μὲν δὴ οἶδα σὺ γ' τρίτον ἄνδρ' ὀνόμαζε
ὅς τις ἔτι ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
οἶδα δαείω. ἐθέλω γ' ἀχνύμενός περ ἀκοῦσαι.

Aiax quidē in nauibus domitus est longos remos habens
ad Gyras quidem primum Neptunus aduexit (tibus.
petras ingentes, & seruauit è mari.
& sanè effugisset mortem, quantumuis inuisus Palladi,
nisi impiū dictum protulisset, & plurimū læsus fuisset.
dixit inuitis dijs effugere ingentes fluctus maris:
hunc Neptunus magnifica audiuit iactantem.
statim deinde tridentem arripiens manu forti,
percussit Gyream petram, abscidit q́ ipsam:
& unum quidē illic mansit, alterū frustum incidit mari:
huic sanè Aiax primum insidens ualde læsus est, Aiacis
hunc autem detrusit in mare ingens undosum. lex cx
sic ille quidem ibi periit, postquam bibit salsam aquam:
tuus uerò utiq́ effugit mortem frater atq́ elapsus est,
in nani concana: seruauit uerò uenerāda Iuno.
sed quando statim erat ad Malearum montem arduum
peruenturus, tum ipsum abripiens procella
pontum per piscosum tulit, ualde ingemiscentem,
agri ad extremam oram: ubi domos habitabat Thyestes
prius, cæterum tunc habitabat Thyestiades Ægisthus.
sed cum iam & illinc apparebat reditus illæsus,
retro uerò dij uentum uerterunt, & domum uenerunt.
ille quidem gaudens conscendit in patriam terram,
& osculabatur attingens suam patriam: multæq́ ab ipso
lacrymæ calētes effundebātur, postq́ libēter uidit terrā.
hunc sanè à specula conspexit speculator, quē cōstituerat
Ægisthus dolosus ducens: promisit autem mercedem
auri duo talenta. custodiuit uerò hic toto anno,
ne ipsum lateret p̄teriēs, remiscereturq́ impet. roboris.
instituit autem ire annunciaturus ad domos past. popul.
statim Ægisthus dolosam excogitauit artem:
electis ex plebe uiginti uiris eximijs,
constituit insidias, alibi autē iussit conuiuium apparari.
at ipse iuit inuitans Agamemnonē pastorē populorum,
equis & curribus, nefanda deliberans.
hunc imprudentem mortem deduxit & trucidauit Agam
cœna exceptum, ut si quis interficiat bouem ad præsepe. nū ex
neq́ quisq́ Atridæ sociorū relictus est q eū sequebantur,
neq́ quisquam Ægisthi: sed trucidati sunt in regia.

Sic ait. at mihi concussus est charus animus.
flebam autem arenis sedens: neq́ mihi cor
uolebat amplius uiuere & uidere lumen solis.
sed postquam flens q́ uolutandoq́ saturatus sum,
tum me allocutus est senex marinus uerax:

Ne amplius Atrei fili longo tempore continenter sic
fleas, quoniā nō remediū aliquod inueniemus: sed citissi
tēta quo pacto iā tuā ad patriā terram peruenias. (mē
aut enim ipsum uiuum deprehendes, aut Orestes
interfecit præueniens: tu uerò sepulturæ intereris.

Sic ait. at mihi cor & animus generosus
rursus intra pectus, etiam dolenti, refloruit,
& ipsum alloquutus uerba uolatilia dixi:
istos quidem noui: tu uerò tertium uirum nomina
qui adhuc uiuus detinetur in lato mari,
aut mortuus. uolo autem quamuis dolens audire.

Sic dicebam. ille u. me rursus excipiens allocutus est:
filius Laertæ in Ithaca domos habitans.
hunc uidi in insula lachrymas uberes fundentem
nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum necessitate
detinet: illeq; nõ potest suam patriam terram peruenire.
non enim ei adsunt naues remiges, & socij
qui ipsum reducant per lata dorsa maris.
tibi uerò non à fato decretum est diuine ô Menelae
in Argo equos pascente mortem & fatum obire.
sed te ad Elysium campum & fines terræ
immortales mittent, (ubi flauus Radamanthus est:
ubi utiq; facillima uiuendi ratio est hominibus,
non nix, neq; byems multa, neq; unquam imber:
sed semper zephyri suauiter spirantes auras
Oceanus immittit, ad refrigerandum homines)
eo quòd habes Helenam, & ipsis Iouis gener es.
Sic loquutus, subijt in pontum fluctuosum.
at ego ad naues simul cum diuinis socijs
ibam: multaq; mihi cor deliberabat incedenti.
caterum postquam ad nauem uenimus atq; mare,
cœnamq; apparauimus. superuenit immortalis nox,
ibi tum dormiuimus in littore maris.
quando aũt manegenita apparuit roseis digitis aurora,
naues quidem ante omnia deduximus ad mare diuinum,
malos autem imposuimus & uela nauibus æquis:
ipsi etiam ingressi super transtra sederunt,
ordine a. considẽtes spumosum mare uerberabant remis.
rursus ad Ægyptum à Ioue fluens flumen
constitui naues, & perfeci legitimas hecatombas.
at postquam sedaui deorum iram semper entium,
dedi Agamemnoni tumulum, ut inextincta gloria esset.
hæc ut perfeci redij: dederunt aũt mihi uentum secundũ
Dij, qui me celeriter charam ad patriam miserunt:
sed age nunc mane in ædibus meis
donec undecimaq; duodecimaq; fiat dies:
& tunc te bene mittam, dabo autẽ tibi splendida dona,
tres equos & currum bene politum: ac postea
dabo pulchrum poculum, ut libes dijs
immortalibus, mei memor diebus omnibus.
Hunc rursus Telemachus prudẽs contra alloquutus est:
Atride, ne sanè me multo tempore hic detine.
etenim ad annum ego apud te utiq; sustinerem
sedens, neq; me domus caperet desiderijũ, neq; parentum:
(uehementer enim uerbis sermonibusq; tuis audiens
oblector) sed iam mihi affliguntur socij
in Pylo diuina, tu autem me aliquandiu hic detines.
donum autem quodcunq; mihi dabis, thesaurus sit:
equos autem in Ithacam non ducam, sed tibi ipsi
hic relinquam in delicijs: tu enim campo imperas
lato, in quo quidem lotus frequens, in quo cyperus,
triticum, spelta, atq; latè germinans hordeum album.
in Ithaca autem neq; sanè curricula lata, neq; pratum
est capripascua, & magis amœna quàm equipascua.
nulla enim insularum est equis idonea, neq; bonis pratis,
quæ mari clauduntur: Ithaca etiam supra omnes.

Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἐμὲ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν
υἱὸς Λαερτιάδεω Ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων. (πᾶν,
τὸν δ' ἴδον ἐν νήσῳ θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντα
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψόος, ἥ μιν ἀνάγκῃ
ἴσχει· ὁ δ' ἄλυστα ἄνευ πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι, οὐ ἑταῖροι
οἵ κέν μιν πεμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
σοὶ δ' ὦ διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε
ἄρ γε νῶϊ ἐπιπροέτην θανέειν οὐ πότμον ὑπ' αὐῆς.
ἀλλά σ' ὀΐω Ἠλύσιον πεδίον οὐ πείρατα γαίης
ἀθάνατοι πέμψουσι, (ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς·
τῇ περ ῥηΐστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν,
οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἄρ χειμὼν πολὺς, οὔτέ ποτ' ὄμβρος·
ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίησι, ἀναψύχειν ἀνθρώπους)
οὕνεκ' ἔχεις Ἑλένην, καί σφιν γαμβρὸς Διέος ἐσσι.
Ὡς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα.
αὐτὰρ ἐγὼν οὖν νῆας ἅμ' αὐτιθέοις ἑτάροισιν
ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' οὖν νῆας κατὰ πλῶμεν ἐπὶ θάλασσαν,
δόρπον θ' ὁπλισάμεθ', ἐπὶ τ' ἦλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
δὴ τότε κοιμήθημεν οὖν ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἠμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐν δ' ἱστοὺς τιθέμεθα καὶ ἱστία νηυσὶν ἔϊσας·
ἐν δ' ἐς Αἰγύπτοιο δ' ἰὼν ποταμοῖο
σῶσα νέας, κὰδ ῥέξα τελήσσας ἑκατόμβας.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεὸν χόλον αἰὲν ἐόντων,
χεῦ' Ἀγαμέμνονι τύμβον, ἵν' ἄσβεσον κλέος ἔμπης.
ταῦτα τελευτήσας νέμομαι· ἔνθ' ὄσσαν δέ μοι ὄρσαν
ἀθάνατοι, τεί μ' ὦκα φίλαν ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν·
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
ὄφρά κεν ἑνδεκάτην τε δυωδεκάτην τε γένηται·
καὶ τότε σ' εὖ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα,
τρεῖς ἵππους θ' ἅδρηκτον ἐϋξόον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτοῖς
δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπένδῃσθα θεοῖσιν
ἀθανάτοις, ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ἀτρεΐδη, μή δή με πολὺν χρόνον ἔνθάδ' ἐρύκει.
μὴ γάρ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοί γ' αὐτοῦ μίμνοιμι
ἄκμηνος, οὐδέ κε μ' οἶκος ἔλοι πόθος, οὐδὲ τοκῆων·
(αἰνῶς γὰρ μύθοισιν ἔπεσί τε σοῖσιν ἀκούων
τέρπομαι) ἀλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἑταῖροι
ἐν ὕλῃ κ' ἀγαθεῖε, σὺ δέ με χρόνον ἔνθάδ' ἐρύκεις.
δῶρον δ' ὅ, τι κέ μοι δόῃς, κειμήλιον ἔστω·
ἵππους δ' εἰς Ἰθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
ἔνθάδε λείψω ἄγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
εὐρέος, ᾧ ἔνι μὲν λωτὸς πολύς, ἐν δὲ κύπειρον,
πυροί τε, ζειαί τε, πὰρ δ' εὐρυφυὲς περὶ λευκὸν
ἐν δ' Ἰθάκῃ οὔτ' ἄρ δρόμοι εὐρέες, οὔτέ τι λειμών
αἰγίβοτον, οὐ μᾶλλον ἱππήλατον ἠὲ βοτήσιον.
ὀ γάρ τις νήσων ἱππηλατος, οὐδ' εὐλείμων,
αἵ δ' ἄλι κεκλίαται· Ἰθάκη δέ τε καὶ περὶ πασέων

Ως φάτο· μείδησεν δ' Ἀτρείδης ξανθὸς Μενέλαος·
χεῖρί τε μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
αἴματος ἐς ἀγαθοῖο φίλον τέκος, οἷ' ἀγορεύεις·
τοι γὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μεταστήσω· δύναμαι γάρ.
ὅσσα δ' ἔσω δόμων κτήματα κεῖται,
δώσω ὁπάλλιθον κτῆμα κάστον ὄτρυν·
δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ὦν χείλεα κεκράανται·
ἔργον δ' Ἡφαίστοιο. πόρεν δέ ἑ φαίδιμος ἥρως
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
κεῖσέ με νοστήσαντα· τεὴν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.
Ως οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
δαιτυμόνδε δ' ἦλθον ἵσαν δέ σφι βασιλῆϊ.
οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' οἰνήρατα οἶνον·
σῖτον δ' ἐσφ' ἄλοχοι καλλικρήδεμνοι ἔπεμπον.
Ως οἱ μὲν ποδὶ δαῖτα πένον κατὰ μέγαρα σφά.
μνηστῆρες δ' ἠγάροντο καὶ ἐμμεμαῶτες ἐνῶντο
δίσκοισι τερπόμενοι καὶ ἀγαυῇσιν ἰαύων,
οἴνῳ τυκτῷ δ' ἀπέδην, ὅθι πρὶν πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
Ἀντίνοος δ' ἦν καθῆστο καὶ Εὐρύμαχος θεοειδὴς,
ἀρχοὶ μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
τοῖς δ' ἦλθ' Φρονίοιο Νοήμων ἐγγύθεν ἐλθών,
Ἀντίνοον μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ἀντίνοε, ἦ ῥά τι ἴδμεν ἐνὶ φρεσὶν ἠὲ καὶ οὐκί,
ὁππότε Τηλέμαχος νέετ' ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος;
νῆά μοι οἴχετ' ἄγων· ἐμὲ δ' χρειὼ γίνετ' ἀνάγκη
Ἦλιδ' ἐς εὐρύχορον διαβήμεναι· ἔνθά μοι ἵπποι
δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοὶ
ἀλμῆτες, τῆν κέν τιν' ἐλαυνέμεν ἁμαξαίμην.
Ως ἔφαθ'. οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον· ἔλπετο γὰρ ἔπαυθ
ὃν Πύλου οἴχεσθαι νηλήϊον, ἀλλά που αὐτοῦ
ἀγρῶν ἢ μήλοισι πὰρ ἐμμεναι, ἠὲ συβώτῃ.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
νημερτές μοι ἔνισπε πότ' ᾤχετο, καὶ τίνες αὐτῷ
κοῦροι ἕποντ'· Ἰθάκης ἐξαίρετοι, ἦ ἑοὶ αὐτοῦ
θῆτές τε δμῶες τε. δύναιτό γε καὶ τὸ τελέσσαι.
καί μοι τόδε ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' ἐῢ εἰδῶ,
ἦ σε βίη ἀέκοντος ἀπούρατο νῆα μέλαιναν,
ἦε ἑκὼν οἱ δῶκας, ἐπεὶ πρόσπτυξατο μύθῳ.
Τὸν δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων αὖτίον ηὔδα,
αὐτὸς ἑκὼν οἱ δῶκα. τίκτῃ γὰρ ἐξείῃ καὶ ἄλλῳ,
ὁππότ' ἀνὴρ τοιοῦτος ἔχων μελεδήματα θυμῷ
αὐτίζῃ· χαλεπὸν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἶναι.
κοῦροι δ' οἱ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι μετ' ἡμέας,
οἵ οἱ ἕποντ'· τὸν δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντ' ἐνόησα
Μέντορα, ἦε θεόν, τὸν δ' αὖτῳ πάντα ἐώκει.
ἀλλὰ τό θαυμάζω· ἴδον γὰρ θάδε Μέντορα δῖον
χθιζὸν ὑπ' ἠοῖον, τότε δ' ἔμβη νηὶ Πύλονδε.
Ως ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός.
τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγήνωρ.
μνηστῆρας δ' ἄμυδις κάθισαν, καὶ παῦσαν ἀέθλων.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
ἀχνύμενος· μένος δὲ μέγα φρεσὶν ἀμφιμέλαινα
πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην.
Ὤπόπον, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη

Τηλέμα-

Sic ait. risit uerò uoce bonus Menelaus:
manuq; ipsum prehẽdit, uerbumq; dixit, atq; nominauit:
sanguinis es boni chare fili, qualia loqueris:
atq; ego tibi talia commutabo: possum enim.
donorum autem quicunq; in mea domo thesauri iacent,
dabo quod pulcherrimum & preciosissimum est:
dabo tibi craterem elaboratum: argenteus autem
est totus, auro autem labra immixta sunt:
opus a. est Vulcani. dedit aũt ipsum gloriosissimus heros
Sidoniorum rex, quando eius domus suscepit
illuc me profectum: tibi autem uolo id præbere.
Sic hi quidem huiuscemodi inter sese loquebantur.
conuiuæ uerò in domum ierunt diuini regis.
illi uerò adducebant oues, afferebantq; forte uinum:
panem uerò ipsis uxores pulchris uittis attulerunt.
Sic illi quidem circa cœnam in domo laborabant.
proci autem ante Vlyssis ædes
discis delectabantur & amentis caprinis iaculantes,
in apparato animẽto, ubi antea insolẽtiam exercebant.
Antinous u. cõsederat & Eurymachus deo forma similes
duces procorum, uirtute n. erant longè optimi.
his filius Phronij Noemon propè accedens,
Antinoum uerbis interrogans alloquebatur:
Antinoe, an quid scimus in mente nostra an non,
quando Telemachus redit ex Pylo arenosa?
nauem mihi abijt abducens: mihi uerò opus sit illius
Elidem in spacioſam traijcere: ubi mihi equæ
duodecim fœminæ, subtus autem muli patientes operis
indomiti, ex quibus aliquem adigens subiugarem.
Sic ait. hĩu. in animo obstupescebant: non n. putabant
ad Pylum abiisse Neleiam, sed alicubi in ipsius
agris aut ouibus adesse, aut subulco.
Hunc rursus Antinous allocutus est Eupithei filius:
uerè mihi dic quando abijt, & quinam illum
iuuenes sequuntur: ex Ithaca electi, an suijpsius
mercenarijq; mancipijq;. posset amẽ hoc etiam perficere.
& mihi hoc dic uerè, ut bene sciam,
an te per uim inuitum primarit naue nigra,
an lubens ei dederis, postquam conuenit te sermone.
Hunc a. filius Phronij Noemon contra allocutus est:
ipse sponte ei dedi. quid faceret etiam alius,
quando uir talis habens curas in animo
peteret? difficile sanè abnegare dationem esset.
iuuenes autem qui in populo optimates apud nos,
illi eum sequuntur: ducẽ uerò ego conscendentem agnoui
Mentorem, aut deum, huic n. ipsi omnimodo similis erat.
sed hoc admiror: uidi hic Mentorem diuinum
heri sub aurora, tunc autem conscẽdit nauem ad Pylum.
Sic locutus abijt ad domum patris.
his uerò utrisq; compulsus est animus generosus.
proci uerò simul sederunt, & quieuerũt à certaminibus.
his uerò Antinous interfatus est Eupithei filius,
dolens: furore uerò multum mens obtenebrata
implebatur, oculi uerò ei igni splendenti similes erant.
Eheu, quàm ingens facinus superbè factum est

Tele-

Telem. profectio isthæc: putabamus ei non perfectu iri.
ex tot uerò inuitis ætate puer abijt impunè
naue deducta, electisq; per populum optimis.
incipiet & ulterius malum esse: sed illi ipsi
Iupiter perdat uim antequam nobis malum fiat.
sed agite mihi date nauem celerem & uiginti socios,
ut eum ipsum uenientem insidijs excipiam atq; obseruem
in freto Ithacæq; Samÿq; aspera:
ut laborioſe nauiget propter patrem.
Sic ait. illi uerò omnes laudabant, atq; iubebant.
statim deinde exurgentes ibant in domum Vlyssis.
Neq; sanè Penelope longo tempore erat insciа
sermonum quos proci in mente profundè cogitabant.
præco enim illi dixit Medo, qui audierat consilia,
extra aulam ens: illi uerò interius consilium texebant.
festinabat uerò ire annuncians per domum Penelopæ:
hunc autem à limine euntem alloquebatur Penelope:
Præco, cur te præmiserunt proci inclyti?
an dicere ancillis Vlyssis diuini
à labore cessare, his ipsis autem conuiuium apparare?
ne procati, neq; unquam conuersati,
ultima & postrema nunc hic utinam cænarent.
qui simul congregati, uictum absumitis multum,
facultatẽ Telemachi prudentis: neq; unquam à patribus
uestris antea audistis pueri entes
qualis Vlysses erat inter uestros parentes:
neq; ullum tractans iniquè, neq; quicquam locutus
publicè: quæ consuetudo est diuinorum regum,
alium odère mortalium, alium amant.
ille uerò nunquam prorsus improbè cuiquam fecit.
sed ille quidem uester animus & indigna facinora
apparent, neq; ulla est gratia post beneficia.
Hanc rursus allocutus est Medon prudentia doctus:
utinam sanè ô regina hoc maximum malum esset:
sed multo maiusq; & perniciosius aliud
proci tentant, quod non perficiat Saturnius:
Telemachum cupiunt interficere acuto ferro,
domũ reuertentem: ille uerò profectus est ad patris famã
ad Pylum sacram, atq; ad Lacedæmonem diuinam.
Sic ait. eius illic soluta sunt genua & amicum cor:
diuq; ipsam silentium uerborum cepit, ipsius uerò oculi
lachrymis impleti sunt, tenella autem ei detenta est uox:
tandem uerò ipsum uerbis excipiens allocuta est:
præco, cur mihi filius abijt? neq; ipsum necessitas erat
naues celeres conscendere, quæ maris equi
hominibus sunt, penetrant a. immensum humidũ mare,
an ut ne quidem nomen eius inter homines relinquatur?
Hanc uerò excepit deinde Medon prudentia doctus:
haud scio an aliquis ipsum deus impulit, an ipsius
animus impulsus ire ad Pylum, ut audiat
patris sui aut reditum, aut quod nam fatum obierit.
Sic locutus abijt ad domum Vlyssis: (*sustinuit*
hanc a. dolor circumfudit animũ crucians, neq; amplius
in sella sedere, pluribus in domo entibus:
uerùm super limen sedebat èlaborati thalami,

Τηλεμάχῳ ὀδύσσηος θοὸν ἔμμεν ἠδὲ οἱ αὐτῷ πείθεσθαι.
ἐκ τόσσων δ' ἀέκητι νέον τ' ἀτάλαντά τε παῖδα
νῆα ἐρυσσάμενόν τε, κρίνασθαί τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους.
ἄρξει γὰρ πατρός γε κακὸν ἔμμεναι· ἀλλά οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ὀλέσειε βίλιν πρίν γ' ἡμῖν πῆμα γένεσθαι.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους,
ὄφρά μιν αὐτὸν ἰόντα λοχήσομαι ἠδὲ φυλάξω
ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης·
ὡς ἂν ἧσσον μυγερῶς νωτίλλεται εἵνεκα πατρός.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνάσαντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.
Οὐδ' ἄρα Πηνελόπεια πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυστος
μύθων οὓς μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπύθετο βουλὰς
αὐλῆς ἐκτὸς ἐών· οἱ δ' ἔνδοθι μῆτιν ὕφαινον.
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων δμῳῇσι δώματα Πηνελοπείης·
τὸν δὴ κατ' ὀδὸν βάντα προσηύδα Πηνελόπεια.
Κῆρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;
ἦ εἰπέμεναι δμωῇσιν Ὀδυσσῆος θείοιο
ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πενέσθαι;
μὴ μνηστεύσαντες, μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες ἔσαν τὼ πύματα νῦν γε θάλεε λειπνήσειαν.
οἵ θαμ' ἀγειρόμενοι, βίοτον κατὰ κέρδεα πολλὸν,
κτῆσιν Τηλεμάχοιο λαΐφρονος· ὄφελέ τι πατρῶν
ὑμετέρων τὸ πρόσθεν ἀκούειν παῖδα ἑοῖο
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μετ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν·
ἔτέ τινα ῥέξας ἀδικήσιον, ἔτέ τι εἰπὼν
ἐν δήμῳ· ἦτ' ἔστι δίκη θείων βασιλήων,
ἄλλον κ' ἐχθαίρησι βροτῶν, ἄλλον κε φιλήσῃ.
κεῖνος δ' ὅποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει.
ἀλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς καὶ ἀεικέα ἔργα
φαίνεται, οὐδέ τις ὀπὶς χάρις μετόπισθ' ὀφείλεται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μέδων περιφραδέων ἐὼν·
αἲ γὰρ δὴ βασιλεῦ τόδε πλεῖστον κακὸν ἔσται· (δῶς,
ἀλλὰ πολὺ μεῖζόν τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο
μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων·
Τηλέμαχον μεμάασι κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ,
οἰκαδὲ νεισόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ὅν Πύλον ἠγαθέην, ἠδ' ὅν Λακεδαίμονα δῖαν.
Ὡς φάτο. τοῦ δ' αὖτ' λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
δηρὸν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχε φωνή·
ὀψὲ δ' ἄρ' μιν ἔπειτα προσέφη πεπνυμένα βάζων,
κῆρυξ, τίπτε δὴ μοι παῖς οἴχεται; οὐδέ τι μιν χρεὼ
νηῶν ὠκυπόρων βαινέμεν, αἵτ' ἄλογοι ἵπποι
ἀνδράσι γίγνονται, πρόρωσι δὲ πεδίον ἐφ' ὑγρήν,
ἦ ἵνα μηδ' ὄνομ' αὐτοῦ ἐν ἀνθρώποισι λίπηται;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Μέδων περιφραδέα βάζων·
οὐκ οἶδ' εἴ τις μιν θεὸς ὤρορεν, ἦε νὺ αὐτὸς (δῶς,
θυμὸς ἐφορμήθη ἴμεν ὅν Πύλον, ὄφρα πύθηται
πατρὸς ἑοῦ ἣ νόστον, ἤ ὅ τινα πότμον ἐπέπιθεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δῶμ' Ὀδυσῆος·
τὼ δ' ἄχος ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, οὐδέ τις ἔτ' ἔτλη
λίφρω ἐφεζέσθαι, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδοῦ ἷζε πολυπήμονος θαλάμοιο,

οἰκτρῶ ὀλοφυρομένη. τοὺς δ' ἅμωαι μινύριζον
πᾶσαι ὅσαι κατὰ δῶματ' ἔσαν νέαι ἠδ' ἀγαθαὶ δ.
τῆς ἀδινὸν γοόωσα μινυρίζεσκε Πηνελόπεια, (καν
Κλῦτε φίλαι· περὶ γάρ μοι ὀλύμπιοι ἄλγε' ἔδωκαν
ἐκ πασέων ὅσσαι μοι ὁμῶ τράφεν ἠδ' ἐγένοντο·
ἦ περὶ μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ᾗ δὴ Δαναοῖσιν,
ἐσθλόν, ὅτις κλέος εὐρὺ κατ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·
νῦν δ' αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀπόπτυτ' ἄπυστον ἔασιν μεμάασιν
ἀκλέα ἐκ μεγάρων ὀδύρεσθαι ὀρμηθήτω ἄκοσμα.
ἀλλά τις ὀτρηρὸς Δολίου κάλεσειε γέροντα,
ὅμῳ' ἐμόν, (ὅν μοι ἔδωκε πατὴρ ἔτι δοῦρο κιόντα,
καί μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον) ὄφρα τάχιστα
Λαέρτῃ τάδε πάντα πεφραδόμενος κατὰ μοῖραν
εἰ δ' ἄρα τινὰ κῆρα φίλῃσι μήτιν ὑφήνας,
ἔρχεται λαοῖσιν ὀδύρεται, οἵ μεμάασιν
ὄφρα μὴ Ὀδυσῆος φθίσας γόνον αὐτιθέοιο.
τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
νύμφα φίλη, σὺ δ' ἄρ με κατάκτανε νηλεῖ χαλκῷ,
ἢ ἔα ἐν μεγάροις· μῦθον δ' ἐτέ τοι ἐκ ἐμεῖο κεύσω.
ἤδη γὰρ μετέειπον ἅ τοι οἱ ὄτρυνα, ἐκέλευσα,
σῖτον καὶ μέθυ δὴ οἱ ἐμοῦ δ' ἔλθῃ μέγαν ὅρκον,
μὴ πρίν σοι ἐρέειν πρίν δ' ὠλένας ἀμφὶς ἑλίσσαι,
ἤ σ' αὐτὴν πόθεσαι, ἢ ἀφορμηθέντος ἄκουσαι·
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἀπῇσι
ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροὶ εἵματ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
δύσεθ' Ἀθηναίης κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο·
τῇ γὰρ κήδε' ἔπειτα καὶ ἐκ θανάτοιο σαώσει.
μηδὲ γέροντα πάλαι πεπαρωμένον. ὀΐω γὰρ
πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονὴν Ἀρκεισιάδαο
ἔχθεσθ' ἀλλ' ἔτι τῶ γε τις ἐπέσσεται ὅς κεν ἔχῃσι
δώματά θ' ὑψηρεφέα καὶ ἀπόσπορα πίονας ἀγρούς.
Ὡς φάτο· τοὶ δ' ὄρα νῦκτα γόον, ἔβαθε δ' ὅστις γοῶιτο.
ἂν δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροὶ εἵματ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
ἣ δ' ἔθετ' ἀλφίτων κανέων. ἠρᾶτο δ' Ἀθήνην,
Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη·
εἴποτέ τοι πολύμητις ἐμὸς πόσις ἀργείοισιν
ἢ βοὸς ἢ ὄϊος κατὰ πίονα μηρί' ἔκηε,
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι φίλου υἷα σάωσον,
μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερηνορέοντας.
Ὡς ἐπόσ' ὀλόλυξε, θεὰ δ' ἐς οἱ ἔκλυεν ἀρῆς.
μνηστῆρσι δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόωντα·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νεώτερος ὑπερηνορεόντων,
ἦ μάλα δὴ γάμου ἄμμι πολυμνήστη βασίλεια
ἀρτύει ὀδέ τι οἶδεν ὃ οἱ φρεσὶ νὺ τέτυκται.
ὣς ἄρα τις εἶπεσκε. τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσι δ' Ἀντίνοος ἀγορήσατο δῖος ἐταῖρος,

δαμόω

d. ἀπερέψαντο θύελλαι

miserabiliter lugens. undiq; autem ancillæ eiulabant
omnes quotquot in domo erant iuuenculæ atq; uetulæ.
illas uehementer lugens alloquebatur Penelope:
Audite amicæ: supra modũ mihi cœlites dolores dede-
ex oĩb. quotquot unà mecũ nutritæ atq; natæ sunt: (runt
quæ antea quidem maritum bonum amisi animosum,
omnibus uirtutibus ornatum inter Græcos,
eximiũ, cuius gloria lata per Græciã & mediũ Argos:
nunc rursus filium dilectum occidere cupiunt
inglorium ex ædibus: neq; abeuntem audiui.
improbæ, neq; uos quidem in mente induxistis singulæ
è lectulo me suscitare, scientes manifestè in animo,
quando ille conscendit canam ad nauem nigram.
si enim ego audiuissem istam profectionem molientem,
sanè statim aut manssisset, quantumuis festinans ad iter,
aut me mortuam in domo reliquisset.
sed aliquis famulus Dalium uocet senem, Dalium
mancipium meum, (quẽ mihi dedit pater iam huc eũti, Penelopes
& mihi hortum habet arboriferum) ut celerrimè sui.
Laertæ hæc omnia assidens ex ordine dicat,
si fortassis aliquod ille in mente consilium excogitans,
progressus à uulgo lugeat, qui cupit
suam & Vlyssis perdere prolem diuini.
Hanc rursus allocuta est chara nutrix Eurycleа:
domina chara, tu quidem me interfice crudeli ferro,
siue relinquas in ædibus: sermonem certè non celabo.
noui ego ista omnia: præbui aũt illi quæcũq; postulauit,
panem & uinum dulce: mei autẽ magnum iuramentum,
non prius tibi dicerem quàm duodecimaq; adesset dies,
aut te ipsum desiderare, & digressum audisse:
ut non flens corpus pulchrum læderes:
sed lota, puras corpori uestes induens,
ad solarium conscendens cum ancillis mulieribus,
uota fac Palladi filiæ Iouis à capra nutriti:
hæc enim ipsum deinde & à morte seruabit.
neq; senem affligе afflictum. non enim existimo
penitus dijs beatis sobolem Laertæ
inuisam esse: sed alicubi aliquis supererit qui possideat
domos excelsas & porrectos fertiles agros.
Sic ait. huius a. sedauit luctũ, cohibuitq; oculos à luctu,
ipsa uerò lota, puras corpori uestes induens,
in superiora conscendit cum seruis ancillis.
imposuitq; molas canistris, supplicauitq; Palladi:
Audi me à capra nutriti Iouis filia indomita:
si unquam tibi uersutus in ædibus Vlysses
aut bouis aut ouis pinguia femora adoleuit,
horum nunc memor sis, & mihi charum filium serua,
procos uerò auerte malè superbientes.
Sic locuta eiulauit. dea autem illius audiuit preces.
proci autem tumultuabantur per atria obscura:
tum uerò aliquis dicebat iuuenum superbientium:
profectò iam nuptias nobis à multis cupita regina
apparet: neq; ullo pacto nouit q. suo cædes fil. cõstituta ẽ.
sic quispiam dicebat. ea autem nesciebant ut acta erant.
illis uerò Antinous concionatus est & interfatus:

infeliceq

δαμόω

ὦ φίλε, μὴ μύθους μὲν ὑποδρηδὸν ἀλέασθε
πάντας ὁμῶς, μή πως τις ἐπαγγείλῃσι καὶ εἴσω
ἀλλ' ἄγε σιγῇ τοῖον ἀνασάντων τελέωμεν
μῦθον ὃν ἡμῖν καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἄραρεν ἁμῖν.
Ὡς εἰπὼν, ἐκρίνατ' εἴκοσι φῶτας ἀρίστους
βαὶν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἁλὸς βένθος δ' ἔρυσαν·
ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηὸς μελαίνης·
ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι,
πάντα κατὰ μοῖραν. ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ ἐπέτασαν.
τεύχεα δὲ σφιν ἐνῆκαν ὑπερθύμοι θεράποντες.
αὐτὰρ ὅ γ' εἰνετίῳ τλῶ γ' ὤρμισαν· ἐν δ' ἔβαν αὐτοί,
ἔνθα περ ἐν πόντου ἔλεντο, μύθον δ' ὦδε ἔκαστοι ἐλεῖν.
Ἡ δ' ὑποδρωΐῳ αὖθι πορίφερων Πηνελόπεια
κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος, ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
ὀρμαίνουσ' εἴ οἱ θάνατον φύγοι υἱὸς ἀμύμων,
ἦ ὅγ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑποδρηδὸν δαμείη.
ὅσσα δ' ἐμβρίθουσι λέων ἀνδρῶν ἐν ὁμίλῳ
δείσας, ὁππότε μιν δόλιον πόδα κύκλον ἄγωσι·
τόσσα μιν ὀρμαίνοντα ἐπέλλαβε νήδυμος ὕπνος.
εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα· λύθεν δέ οἱ ἄψεα πάντα,
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
εἴδωλον ποίησε, δέμας δ' ἴκτο γυναικὶ
ἰφθίμῃ κούρῃ μεγαλήτορος Ἰκαρίοιο,
τὴν Εὔμηλος ὄπυιε Φερῆς· ἐν οἰκία ναίων.
πέμπε δὲ μιν πρὸς δῶμα τ' Ὀδυσῆος θείοιο,
εἵπως Πηνελόπειαν ὀδυρομένην γοόωσαν
παύσειε κλαυθμοῖο, γόοιό τε δακρυόεντος·
ἐν θάλαμον δ' εἰσῆλθε διὰ κληῖδος ἰμάντα.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εὕδεις Πηνελόπεια φίλον τετιημένη κῆρ;
οὐδέ σ' ὀδύρεσθαι θεοὶ ῥέα ζώοντ' ὀνίνην
κλαίειν, οὐδ' ἀκάχησθαι, ἐπεὶ ῥ' ἔτι νόσφιν ὄντος
σοῦ πάις· ὃ μὲν γάρ τι θεοῖς ἀλίτημος ἔβην.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πορίφερων Πηνελόπεια,
ἦλθες μάλα νώσασ' ἐν ὀνειρείῃσι πύλῃσι,
τίπτε κασιγνήτη δ' οὖ πάρος ἦλυθες; ἔστι γάρ γε
πάλαι, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι δῶματα ναίεις·
καί με κέλῃ παύσασθαι ὀϊζύος, ἠδ' ὀδυάων
πολλέων, αἵ μ' ἐρέθουσι κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἣ πρίν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
πάντοθεν ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν δαναοῖσιν,
ἐσθλόν τ' κλέος εὐρὺ κατ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·
νῦν δ' αὖ πᾶις ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ὑπὲρ νηὸς
νήπιος, ὅστε πόνων εὖ εἰδώς, ὅστ' ἀγοράων.
τὸν δὴ ἐγὼ καὶ μᾶλλον ὀδύρομαι ἢ πόρ ἐκείνου.
τὸν δ' ἀμφιτρομέω καὶ δείδια μή τι πάθῃσιν,
ἢ ὅγε θὴν ἐνὶ δήμῳ ἵν' οἴχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ.
δυσμενέων γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῷ μηχανόωνται,
ἔμμενοι πρὶν κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη εἴδωλον ἀμαυρόν,
θάρσει, μηδέ τι λίην ἄγχυ μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίην,
τοίη γάρ τοι πομπὸς ἅμ' ὀρχήσεται, ὅν τε καὶ ἄλλοι
ἀνέρες ἠρήσαντο πεσεῖν μάλα, δαΐφρονα γάρ)
πάλλας Ἀθηναίη· σὲ δ' ὀδυρομένην ἐλεαίρει.

al. τοῖσιν

al. ὑποδρὺ· alii βᾶσα πορίφης.

ἢ νῦν μὲ πρῶτον πεῖρας πέμψασα μυθήσασθαι.
Τὴν δ' αὖτε πρόσφατε πολύφρων Πηνελόπεια,
εἰ μὲν δὴ θεὸς ἐσσί, θεοῖό τε ἔκλυες αὐδῆς,
εἰ δ' ἄγε μοι νῦ κεῖνον ὀϊζυρὸν κατάλεξον,
εἴπερ ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
ἢ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενη προσέφη εἶδωλον ἀμαυρόν,
οὐ μέν τοι κεῖνόν γε δηλωτῆσιν ἀγορεύσω,
ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε, κακὸν δ' ἀνέμοισι βάζειν.
Ὡς εἰποῦσ', ἀθεσφάτους πρὸς κλισίας λιάδην
ὄσσε φυὴ ἀνέμοιο. ἡ δ' ἐξ ὕπνου ἀνόρουσε
κούρη Ἰκαρίοιο φίλον δέ οἱ ἔντορ ἐνῶθη,
ὡς οἱ ὄναρ ἐς δῶμα θεὸς τεύξειε θύραζε.
μνησῆρδε δ' ἀνὰ θῶκ' ἐπὶ πλοῦν ὑγρὰ κέλευθα,
Τηλεμάχῳ φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν ὁρμαίνοντε δύ.
ἔστι δέ τις νῆσος μέσσῃ ἁλὶ πετρήεσσα,
μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
Ἀστερίς, ἡ μεγάλη· λιμένες δ' ἔνι ναύλοχοι αὐτῇ
ἀμφίδυμοι· τῇ τόν γε μνῶον λοχόωντε δύ' ἀχαιοί.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ε.
ἐκ ψωλίας ὑπόθεσις.

Ἐκπλησίαν τῶν θεῶν ἀδύτοιαν ποιησάμενον ὁ Ζεὺς, Ἑρμῆν πέμπει ἐπὶ Καλυψώ, κελεύων ἀπολῦσαι τὸν Ὀδυσσέα. ἡ δὲ τὰ κελευσθεὶς ποιεῖ. τῇ δὲ ὀκτωκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἰδὼν αὐτὸν ὁ Ποσειδῶν, καὶ χαλεπήνας, λύει τὸν σχεδίαν. ἡ δὲ Ἰνὼ δίδωσιν αὐτῷ κρήδεμνον, ἵνα περιπλεύσῃ ἐπιβαίνει δὲ γῆς ἀπορρίψας αὐτό. καὶ πολλὰ παθὼν, εἰς τὴν τῶν Φαιάκων χώραν ἔρχεται διασωθείς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ε.
ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ε, πλεῖ ἐπὶ σχεδίης Ὀδυσεὺς διαβὰς πόντον.

Ὡς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν·
οἱ δὲ θεοὶ θῶκοισι καθίζανον, ἦρχε δὲ τοῖσι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὅ τε κράτιστος ἔσκε μέγισος.
τοῖσι δ' Ἀθηναίη λέγε κήδεα πολλ' Ὀδυσῆος
μνησαμένη· μέλε γάρ οἱ ἐὼν ἔνι δώμασι νύμφης.
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν ἄσιμα εἰδὼς,
ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη, καὶ ἄσυλα ῥέζοι·
ὡς ὅτις μέμνηται Ὀδυσῆος θείοιο
λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν·
ἀλλ' ὁ μὲν νήσῳ κεῖται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἣ μιν ἀνάγκῃ
ἔχει, ὁ δ' οὐ δύναται ἧς πατρίδος γαῖαν ἱκέσθαι.
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι, οὐ ἑταῖροι,
οἵ κέν μιν πεμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀπόκτειναι μεμάασι,
οἱ κατὰ νειόμενον. ὁ δ' ἴξεται ἠμὲ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
οὐ γὰρ δὴ τόν γε μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτὴ,
ὡς ἄρα κεῖνος Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;

Τηλε-

quæ nunc me præmisit, tibi hæc dicere.
Hanc rursus allocuta est prudens Penelope:
siquidem tu dea es, deæq; audiuisti uocem,
age mihi & illum errumnosum enarra,
si fortasse adhuc uiuit, & uidet lumen solis,
an iam mortuus est, & in Plutonis ædibus.
Hanc respondens alloquutum est idolum obscurum:
non quidem tibi illum continuò dicam,
uiuat ille an mortuus sit. malum uerò uana loqui.
Sic loquutum, postium apud seram euanuit
in flatus uentorum. ipsa uerò ex somno prorupit
filia Icarij: amicum autem illi pectus refloruit,
ut ipsam euidens somnium adijt noctis in conticinio.
proci uerò conscensa naue nauigabant humidas uias,
Telemacho cædem arduam in mente meditantes.
est autem quædam insula medio mari petricosa,
inter Ithacam & Samum & asperam,
Asteris, non magna: portus uerò ad insidias apti in ipsa
ab utroq; latere ituri. habētes: ibi hūc expect. insi. Ach.

ODYSSEAE HOMERI V.
Rapsodiæ argumentum.

Concilio deorum secundo facto, Iupiter Mercurium mittit ad Calypsō, iubens dimittere Vlyssem. Ipsa uerò iussum facit. Decima uerò octaua die uidens eum Neptunus, & indignatus, soluit ratem. Ino uerò ei dat uittam, præcipiens ut postquam terram appulisset abijceret eam, & multa passus, in Phæacum regionem uenit seruatus.

ODYSSEAE HOMERI E.
RAPSODIA.
E. nauigat in rate Vlysses fracta mari.

AVRORA autem ex lectis ab generoso Tithono
surrexit, ut immortalibus lumen ferret atq; mortalibus:
ipsi uerò dijs ad consessum confederant, inter illosq; Iupiter altitonans, cuius potentia est maxima.
illis autem Pallas dicebat pericula multa Vlyssis memor: cura enim ei erat ens in domo Nymphæ.
Iupiter pater, atq; alij beati dij semper entes,
nullus amplius benignus mitis & mansuetus sit
sceptrifer rex, neq; mente iusta doctus,
sed semper durus sit, & iniusta faciat:
quoniam nullus memor est Vlyssis diuini
populorū quibus præfuit, pater aūt ceu mansuetus erat:
sed ille quidem in insula iacet graues dolores patiens,
Nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum ui
detinet, hic uerò nō potest suam in patriā terram uenire.
non enim ei adsunt naues remiges, & socij,
qui ipsum comitentur super lata dorsa maris.
nunc rursum filium dilectissimum occidere cupiunt,
domum reuertentem. ille uerò abijt ad patris famam
ad Pylum diuinam atq; ad Lacedæmonem claram.
Hanc excipiens alloquutus est nubicogus Iupiter:
filia mea, quale tibi dictum exciderit septum dentium?
an non iam hoc quidem consultasti mente ipsa,
ut sanè illos Vlysses ulciscereturr euersus?

Tele-

Telemachum autem in deuc atturate, (potes enim)
ut illæsus in patriam terram ueniat,
proci uerò in naui retrogradè redeant.
Dixit sane, & Mercuriũ dilectum filiũ alloquebatur:
Mercuri (tu enim in alijs nuncius es)
Nymphæ pulchricomæ dicito uerum consilium,
reditum Vlyssis patientis, ut redcat,
neq; deorum ductu, neq; mortalium hominum:
sed ipse in rate colligata dolores patiens
die uicesima ad Scheriam fertilem perueniat,
Phæacum ad terram, qui propinqui dijs sunt,
qui ipsum ex animo deum ueluti honorabunt:
mittent autem in naui charam in patriam terram,
æsq; aurumq; abundè uestemq; exhibentes,
plurima quanta nunquam ex Troia sustulisset Vlysses,
etiamsi illæsus uenisset, portionem ex præda sortitus.
sic enim ei fatatum est amicosq; uidere, & adire
domum ad excelsam & suam in patriam terram.
Sic ait. neq; renuit internuncius Mercurius:
statim deinde pedibus subligauit pulchra sandalia,
immortalia, aurea: quæ ipsum ferebant siue per mare,
siue per immensam terram, pariter cum flatibus uenti.
cepit autem uirgam qua uirorum oculos demulcet
quorumcunq; uult, eos autem ipsos sopitos excitat.
hanc in manibus tenens uolabat fortis Mercurius.
ad Pieriam autem appulsus, ex æthere incidit in mare.
ruit autem deinde super fluctus, laro aui similis,
quæ circum magnos sinus maris irrequieti
pisces uenans, densas alas mergit salsugine:
huic similis plurimis uectus est fluctibus Mercurius.
sed quando iam in insulam peruenisset longe sitam,
sum ex ponto conscendens cæruleo, ad continentem
ibat: donec ad ingentẽ specũ peruenit, in qua Nympha
habitabat pulchricoma. hanc uerò intus inuenit entem:
ignis quidem ad focum ingens ardebat, procul uerò odor
cedriq; fragilis thurisq; per insulam olebat,
ardentium. ipsa uerò intus cantillans uoce pulchra,
telam percurrens, aureo radio textorio texebat,
sylua autem specum circumcreuerat uirescens,
clethraq; populusq;, & odorata cyparissus,
ibi quoq; aues extensas alas habentes nidulabantur,
bubones, accipitresq;, latasq; linguas habentes cornices
marinæ, quibusq; marina opera curæ sunt.
atq; illic extensa erat per speluncam cauam,
uitis pubescens, florebat uerò uuis:
quatuor uerò ex ordine fontes fluebant aqua limpida,
uicini inter se uersi alius aliò;
circum uerò prata mollia uiolæ atq; apij
uirebant: ibi tametsi immortalis accedens
admiraretur uidens, & oblectaretur mente sua:
illic stans admirabatur fortis internuncius Mercurius.
cæterum postquam omnia suo admiratus est animo,
statim in latam speluncam perrexit: neq; ipsum coram
ignorauit conspicata Calypso diua dearum.
(non enim ignoti uti q; dij inuicem exsistunt

Τηλέμαχον δ' σὺ πέμψον ὦν σαωθῆναι, (δυσαρέα δὲ
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἦν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι), (γὰρ)
μνηστῆρες δ' ἦ νηῒ κακὸν μήσωνται ἀπονέεσθαι.
Ἦ ῥα, Ἑρμείαν φίλον υἱὸν ἀὐτίον ηὔδα,
Ἑρμεία (σὺ γὰρ αὖτε τάδ' ἄλλα πόρ' ἄγγελος ἔσσι)
νυμφῃ ἐϋπλοκάμῳ εἰπεῖν νημερτέα βουλήν,
νόστον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται,
ὅτε θεῶν πομπῇ, ὅτε θυητῶν αὐθρώπων·
ἀλλ' ὅγ' ὑδὴ ὀχέδίης πολυδίσμυ πήματα πάσχων
ἤματι εἰκοσάτῳ Σχερίλιν ἐρίβωλον ἵκοιτο,
φαίηκων δὲ γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν,
οἵ κέν μιν πρὸς κῆρι θεὸν ὡς τιμήσουσιν·
πέμψουσι δ' ἦ νηῒ φίλων δὲ πατρίδα γαῖαν,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις εὐδμήτ' τε δόντου,
πολλ' ὅσ' οὐ ὀδ' ἔποτ' ἐκ Τροίης ἀρήρατ' Ὀδυσσεύς,
εἴπερ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ λῆδ' ἄδασαν.
ὥς γάρ οἱ μοῖρ' ὀδὲ φίλους τ' ἰδέειν, ἵκέδτα
οἶκον δὲ ὑψόροφον ἠδὲ πατρίδα γαῖαν.
Ὡς ἔφατ'. ὀδ' ἀπίθησε δῖακτορος Ἀργοφόντης·
αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶ ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια, χρύσεια· τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῆς αὔτμοιο.
εἵλετο δ' ῥάβδον· τῇ τ' ὀδ' ῥῶν ὄμματα θέλγει
ὧν ἐθέλει, οὓς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργοφόντης.
Πιερίην δ' ὧν βὰς, ἀξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ.
σεύατ' ἔπειτ' ὦν κῦμα, λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς,
ὅς τε κατὰ δεινὸς κόλπους ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
ἰχθῦς ἀγρώσσων, πυκιναὶ πτέρυγες δὲ δύεται ἅλμῃ·
τῷ ἴκελος πολέεσσιν ὀχήσατο κύμασιν Ἑρμῆς.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφίκετο τηλόθ' ἐοῦσαν,
ἔνθ' ἐκ πόντου βὰς ἰοειδέα, πόρσυνε δ'
ἴχνι' ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο, τῷ ῥα νύμφη
ναῖεν ἐϋπλόκαμος. τὴν δ' ἔνδοθι τέτμεν ἐοῦσαν·
πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν μέγα κάετο, † τηλόσε δ' ὀδ- al. τηλόθι
μὴ δεύρετ' ἄνεμος θύετ' αὐὰ νήσου ὀδ' ὠδεῖ, (μὴ
δ' αἰσιμύων. ἡ δ' ἔνδον ἀοιδιάασ' ὀπὶ καλῇ,
ἴσὸν ἐποιχομένη, χρυσείῃ κερκίδ' ὕφαινεν,
ὕλη δ' ἀμφὶ σπέος ἀμφιπεφύκει τηλεθόωσα,
κλήθρη τ' αἴγειρός τε, καὶ ὐώδης κυπάρισσος·
ἔνθα δὲ τ' ὄρνιθες τανυσίπτεροι ὐνάζοντο,
σκῶπές τ' ἴρηκές τε, τανύγλωσσοί τε κερῶναι
εἰνάλιαι, πῇσίν τε θαλάσσια ἔργα μέμηλεν.
ἡ δ' αὐτ' τετάνυστο πρὶ ἀπείτης γλαφυροῖο,
ἤμερὶς ἡβώωσα, τεθήλει δ' σταφυλῇσι·
κρηῖδαι δ' ἐξείης πίσυρες ῥέον ὕδατι λευκῷ,
πλησίαι ἀλλήλῃσι τετραμμέναι ἄλυδις ἄλλη·
ἀμφὶ δ' λειμῶνες μαλακοὶ ἴα πόλλ' ἐθήλει
θήλυον· ἔνθά κ' ἔπειτα καὶ ἀθανάτους πρὸ ἐπελθὼν
θηήσαιτο ἰδὼν, καὶ τερφθείη φρεσὶν ἧσιν·
ἔνθα στὰς θηεῖτο δῖακτορος Ἀργειφόντης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἐῷ θηήσατο θυμῷ,
αὐτίκ' ἄρ' εἰς ἄντρον βῆ ἀπίθων· ὀδ' ἐμὲ λάνθε
ἠγνοίησεν ἰδὼν καλυκώπιδα δῖαν θεάων.
(οὐ γάρ τ' ἀγνῶτες γε θεοὶ ἀλλήλοισι φέλονται

immor-

uirius tur ad ρso.

ptio ri.

ptio Ca-

σχερίλιν. σχερία ἐκαλεῖτο ἡ νῆσος τῶν φαιάκων. τὸ δὲ μετὰ ταῦτα ἐπανάληψις κυρίως. τὸ δὲ ἀρχαιότατον ἐπαλξις ἀριπάνη.

εἵλετο δὲ ῥάβδον. λόγοι ἐξήπτηται τινες τίνι τῶν θεῶν ἑρμοῦ ῥάβδον, ὥστε ψυχὰς μὲν ἐπὶ τιτάρων μελάνας πτερύγας, ἐπανεπτερύγας δὲ διηγέρειν.

ἀθανάτοισι, δδ' ἔ τις ἀπόπροθι δώματα ναίει)
οὐδ' ἄρ' ὁ δυσσᾶτο μεγαλήτορα γοῦνον ἐπέτμων,
ἀλλ' ὅγ' ἐπ' ἀκτῆς κλαῖεν, ὅθι περ πάρος ἦεν
δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον λιερκέως δ' ἀκέοντα λέεσκεν.
Ἑρμείαν δ' ἐρέεινε Καλυψὼ δῖα θεάων,
ᾗ θρόνῳ ἐν δινήεντι κασιγνήτῳ ἐπιτέλλων,
Τίπτέ μοι Ἑρμεία χρυσόῤῥαπι εἰλήλουθας,
αἰδοῖός τε φίλος τε; πάρος γέ μὲν οὔτι θαμίζεις.
αὖδα ὅ, τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγε,
εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν·
ἀλλ' ἕπεο πρόσσω, ἵνα τοι παρξείνια θείω.
Ὡς ἄρα φωνήσασα θεὰ πρὸ ἔθηκε τράπεζαν,
ἀμβροσίης πλήσασα, κέρασε δ' ἐρυθρὸν ἐκτάρ.
αὐτὰρ ὁ οἶνον καὶ ἤδε δαῖκτρον Ἀργειφόντης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δ' εἴπνευσε, καὶ ἤρατο θυμὸν ἐδωδῇ,
καὶ τότε δὴ μιν ἔπειτα προσέφη πτερόεντα·
Εἰρωτᾷς μ' ἐλθόντα θεὰ θεόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι
νημερτέως ἐρέω μῦθον, ὡς ἐπιτέλλεαι ἄνωγε.
Ζεὺς ἐμὲ κωλύει δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα.
τίς δ' ἂν ἑκὼν ἅλα δῖαν ἐρεμνὰ περήσειε πολλήν,
ἄασπτον, οὐδέ τις ἄγχι βροτῶν πόλις οἵτε θεοῖσιν
ἱερὰ τελέσσει καὶ ἀγαίτας ἑκατόμβας.
ἀλλὰ μάλ' οὔπως ἐστὶ Διὸς νόον αἰγιόχοιο
ἔκτοθι πεφυζέμεν ἄλλον θεόν, οὐδ' ἀλιῶσαι,
φησί τοι ἔνδοθι εἶναι ὀιζυρώτατον ἄλλων
τῶν οἳ περὶ Πρίαμον πόλεμον πολεμίζοντο
ἐννέατόν, δεκάτῳ δὲ πόλιν περσαντες ἔβησαν
οἶκαδε· ἀτὰρ τῇ νόσῳ Ἀθηναίῃ ἀλίητο,
ἣ σφιν ἐπῶρσ' ἄνεμόν τε κακὸν καὶ κύματα μακρά.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἑσθλοὶ ἑταῖροι,
τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσεν,
τὸν νῦν σ' ἐπόρουσε ἀποπεμπέμεν ὅ, τι τάχιστα.
ὣς γάρ οἱ τῷ δ' αἶσα φίλων ἄπο νόσφιν ὀλέσθαι,
ἀλλ' ἔτι οἱ μοῖρ' ἔστι φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐὺ ὑψόροφον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὡς φάτο, ῥίγησεν δ' Καλυψὼ δῖα θεάων,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
σχέτλιοι ἐστὲ θεοί, ζηλήμονες ἐξοχον ἄλλων,
οἵ τε θεὰς ἀγάασθε πάρ' ἀνδράσιν εὐνάζεσθαι
ἀμφαδίην, ἥ τις τε φίλην ποιήσετ' ἀκοίτην.
ὡς μὲν ὅτ' Ὠρίων' ἔλον ἠριδόδακτυλος Ἠώς,
τόφρα οἱ ἠγάασθε θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,
ἕως μιν γε Ὀρτυγίην χρυσόθρονος Ἄρτεμις ἁγνὴ
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν·
ὣς δ' ὅποτ' Ἰασίωνι ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ,
ᾧ θυμῷ ἔξασα, μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
νειῷ γε τριπόλῳ· οὐδὲ μᾶλ' ἦεν ἄπυστος
Ζεύς, ὅς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῆτι κεραυνῷ.
ὣς δ' αὖ νῦν σοὶ ἄγαδε θεοὶ βροτὸν ἄνδρα πρὸ εἶναι,
τὸν μὲν ἐγὼν ἐσάωσα πολὺ τρόπον· βεβαῶτα
οἶον· ἐπεὶ οἱ νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
al. ἴλασε Ζεὺς † ἐλάσας ἐκέασε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἑσθλοὶ ἑταῖροι,
τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.

τὸν

immortales, neq; si quis longè procul domos habitet)
neq; uerò Vlyssem magnanimum intus offendit,
sed ipse ad litus flebat sedens: ubi ante etiam
lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerãs,
pontum in irrequietum prospiciebat lacrymas stillans.
Mercurium autem interrogabat Calypso diua dearum,
in throno collocatum splendido stupendo:
Cur ad me Mercuri aurea uirga uenisti, Calyp
uenerandeq; chareq;? ante quidem nequaquam solebas. Mercu
loquere quodcunq; cupis: perficere.a.me animus iubet,
si possum perficere, & si perficiendum est:
sed sequere ulterius, ut tibi hospitalia apponam.
Sic locuta dea apposuit mensam,
ambrosia impletam: miscuit autem nectar rubrum. (rius.
cæterùm ipse bibebat & comedebat internũcius Mercu
at postquam cœnauit, & exhilarauit animum cibo,
& tum ipsam uerbis excipiens allocutus est:
Interrogas me uenientẽ dea deum? cæterum ego tibi Merc
uerè sermonem enarrabo: iubes enim. Calyp
Iupiter me iussit huc ire inuitum.
quis enim nolens tantam percurreret salsam aquam,
immensam? neq; ulla propè mortalium urbs quiq; dijs
sacra faciant & legitimas hecatombas.
sed nullo modo fas est Iouis mentem ægida habentis
neq; prætergredi alium deum, neq; uanam facere,
ait tibi uirum adesse ærumnosissimum aliorum
uirorum qui intra urbem Priami pugnarunt
nouennio, decimo uerò urbem depopulati conscenderunt
domum: cæterum in reditu Palladem offenderunt,
quæ ipsis excitauit uentum q; malum & fluctus ingẽtes.
ibi alij quidem omnes perierunt boni socij,
hunc uerò huc uentus q; ferens & fluctus appulit,
hunc nunc te iubet dimittere quàm celerrimè.
non enim ei hic fatale est ab amicis seorsim perire,
sed adhuc ei fatale est amicos q; uidere, & peruenire
ad domum excelsam, & suam patriam ad terram.
Sic ait. extimuit uerò Calypso diua dearum, Calyp
& ipsum compellans uoce, uerba alata dixit: dignat
improbi estis dij, inuidi præ alijs, in deos
quiq; deabus inuidetis cum uiris dormire
palàm, si qua charum fecerit maritum.
sic quidem cùm Orionem cœpit roseis digitis aurora, Orio
tamdiu illi inuidebatis dij facile uiuentes, una p
donec ipsum in Ortygia aurea sella Diana casta ptus.
suis miris sagittis aggrediens occidit:
sic etiam quando Iasioni pulchricoma Ceres,
suo animo cedens, commixta est in amicitia & lecticulo,
nouali in tertiato: neq; diu erat ignarus
Iupiter, qui ipsum occidit fulgens candenti fulmine. Iasion
sic rursum nunc mihi inuidetis dij mortalẽ uirũ adesse, ne pe
illum quidem ego seruaui à carina sustentum sus fu
solum: quoniam illi nauem celerem corusco fulmine ne.
Iupiter iclam dissidit medio in nigro ponto.
tum alij quidem omnes perierunt boni socij,
hunc uerò huc uentus q; ferens & fluctus adegit.

hunc

hunc ego amaui & enutriui, atq; promiseram
facere immortalem & absq; senio diebus omnibus:
uerũ quãdoquidẽ nullo pacto fas est Iouis mẽtẽ ægiochi
nes prætergredi alium deum, neq; uanam facere,
ualeat, si illum ipse excitat & iubet
pontum per irrequietum: dimisero uerò ipsum nunq; ego.
non enim mihi præsto sunt naues remiges, & socij
qui ipsum deducant per lata dorsa maris.
caterum ei lubens consulam, neq; celabo,
ut planè illæsus suam in patriam terram perueniat.
Hanc statim allocutus est internuncius Mercurius:
sic nunc dimitte, Iouis autem euita iram,
ne fortasis tibi in posterum iratus succenseat.
Sic locutus anolauit fortis Mercurius:
ipsa uerò ad Vlyssem magnanimum ueneranda nympha
ibat, postquam Iouis audierat mandata.
hunc a. in littore inuenit sedentem: neq; unquam oculi
à lachrymis siccabantur: consumebaturq; dulcis ætas
ob reditũ lugẽti, quoniã non amplius placebat nympha.
sed nocte quidem dormiebat etiam coactus
in spelunceis cauis apud nolens nolentem:
dies uerò in petris & littoribus sedens,
lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerans,
pontum in irrequietum prospiciebat, lacrymas stillans.
propè autem astans allocuta est diua dearum:
Infelix, ne amplius hic lugeas, neq; tibi ætas
consumatur: iam enim te ualde prompta dimittam.
sed age, ligna longa abscindens, apta ferro
latam ratem, at tabulata fige super eam
sublime, ut te ferat per obscurum pontum.
porro ego panem & aquam & uinum rubrum
imponam abundè, quæ tibi famem arceant.
uestesq; induam: mittamq; tibi uentum à tergo,
ut oppido illæsus tuam in patriam terram perueniας,
si modò dij utiq; uoluerint qui cœlum latum habitant,
qui me fortiores sunt in cognoscendo & indicando.
Sic ait. exhorruit autem patiens diuus Vlysses,
& ipsam allocutus uerba alata dixit: (Elienem,
aliud quippe sanè tu dea hoc moliris, neutiquam profe-
quæ me iubes rate traijcere ingentes undas maris,
horrendas difficilesq;: quas neq; naues æquales
neloces traijciunt, lætantes Iouis uento.
non ego te inuita ratem conscenderim,
nisi mihi digneris dea magnum iusiurandum iurare,
ne ullum mihi ipsi damnum malum consulere aliud.
Sic ait. risit uerò Calypso diua dearum,
manuq; ipsum demulsit, uerbumq; dixit, & compellauit:
profectò improbus es, & non incauta sciens:
qualem certè hunc sermonem excogitasti proloqui.
sciat nunc hoc terra & cœlum latum supernè,
& ipsa subterlabens stygis aqua, (quod maximum
iuramentum grauissimumq; est beatis dijs)
non ullum tibi ipsi damnum malum consulere aliud:
sed ea quidem cogito & suadeo, quæcunq; mihi ipsi
utiq; suaderem si me necessitas tantopere urgeret.

τὴν μὲν ἐγὼ φίλεόν τε καὶ ἐτρεφόν, ἠδὲ ἔφασκον
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
ἀλλ' ἐπεὶ ὄπτως δὴ Διὸς νόον αἰγιόχοιο
ὅστε πρὸ ἐξελθεῖν ἄλλον θεόν, ὅδ' ἀλιῶσαι,
ἐρρέτω, εἴ μιν κῆν & ἐποτρύνει & αὖθι·
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· πέμψω δέ μιν οὔτι ἔγωγε.
ἔνθ' ἄρα μοι πάρεα νῆες ἐπήρετμοι, & ἑταῖροι
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
αὐτάρ οἱ πρόφρασσ' ὑποθήσομαι, ὅδ' ἀσινέσσω,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἧι πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη δῖα θεάων Ἀργειφόντης·
ὅτω νῦν ἀποπέμπε, Διὸς δ' ὑποπίζεο μῆνιν,
μή πως τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ.
Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης·
ἣ δ' ἐπ' Ὀγυγίην μεγαλήτορα πότνια νύμφη
ἤιε, ἐπεὶ δὴ ζώνης ἐπέκλυεν ἀγγελιάων.
τὴν δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς εὗρε καθήμενον· ἐκδὲ ποτ' ὄσσε
δακρυόφιν πέρσοντο κατείβετο γλυκὺς αἰὼν
νόστον ὀδυρομένῳ, ἐπεὶ οὐκέτι ἷῶδεα νύμφη.
ἀλλ' ἤτοι νύκτας μὲν ἰαύεσκεν ἠνώγεκε
ἠναπεσεῖν γλαφυροῖσι πέτρῃσ' ἀκηδέσσιν ἐθέλοντ' ἐθέλουσα.
ἤματα δ' ἐπὶ πέτρῃσι καὶ ἠιόνεσι καθίζων,
δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δ' ἐρεσκέσκετο, δάκρυα λείβων·
ἀγχοῦ δ' ἰσαμένη προσεφώνεε δῖα θεάων.
Κάμμορε, μή μοι ἔτ' ἐνθάδ' ὀδύρεο, μηδέ τοι αἰὼν
φθινέτω· ἤδη γάρ σε μάλα πρόφρασσ' ἀποπέμψω.
ἀλλ' ἄγε, δ' ὄρεα τα μακρὰ ταμών, ἄρμοζεο χαλκῷ
δουρίδιον καὶ δ' ἴλιν, ἐπὶ τὰρ ἴκρια πῆξαι ἐπ' αὐτῇ
ὑψόσ', ὥς σε φέρῃσιν ἐπ' ἠερόεντα κέλευθα.
αὐτὰρ ἐγώ σοι ἔπειτα & ὕδωρ καὶ οἶνον ἐρυθρὸν
ἐνθήσω μενοεικέ', ἄκηχέ τοι λιμὸν ἐρύκοι.
εἵματά τ' ἀμφιέσω· πέμψω δέ τοι ὄπιθεν οὖρον,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς σὴν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
αἴκε θεοί γ' ἐθέλωσι τοί οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οἵ μοῦ φερτεροί εἰσι νοῆσαί τε κρῆναί τε.
Ὡς φάτο. ῥίγησεν δ' πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄλλό τι δὴ σὺ θεὰ τόδε μήδεαι, ὅδ' ἔτι πομπῆι,
ἣ με κέλεαι σχεδίην πόρσαι μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε· τὸ δ' οὐδ' ὑπὸ νῆας ἐΐσας
ὠκύπτεροι πρόρωσιν, ἀγαλλόμεναι Διὸς οὖρῳ.
τῷ οὐ ἐγὼν ἄέκητι σέθεν σχεδίης ὑπὸ βαίνω,
εἰ μή μοι πλάσῃς γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μή τί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλεύσεμεν ἄλλο.
Ὡς φάτο. μείδησεν δ Καλυψὼ δῖα θεάων,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
ἦ μὰν ἀλιτρός γ' ἐσσι, νὺ οὐκ ἀπόφωλια εἰδὼς
οἷον δὴ μῦθον ἐπεφράδεο καὶ ὄρκωσαι.
ἴσω νῦν τόδε γαῖα νὺ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθεν,
καὶ τὸ κατειβόμενον στυγὸς ὕδωρ, (ὅστε μέγιστος
ὅρκος & δεινότατός τε τέλει μακάρεσσι θεοῖσι)
μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλεύσεμεν ἄλλο·
ἀλλὰ τὰ μὲν νόω & φράσομαι, ἅπερ αὐ ἐμοί περ
αὐτῇ μηδομένῃ ὅτε μι χρεὼ τόσον ἵκοι.

κὴ γὰρ ἐμοὶ νόος ἐστὶν ἰήϊσμος, οὐδέ μοι αὐτῇ
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων.
Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο δῖα θεάων
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
ἔξοχα δὴ κατέβη γλαφυρὸν θεὸς ἠδὲ καὶ αὐήρ·
παῖ δ' ὁ μὲν ἔνθα κάθιζεν ὅθι θρόνος ἔνθον ἀνέστη
Ἑρμείας· νύμφη δ' ἐτίθει παρὰ πᾶσαν ἐδωδὴν,
ἔδμεν καὶ πίνειν, οἷα βροτοὶ ἄνδρες ἔδουσιν·
αὐτὴ δ' αὖτ' ἰέζετο δ' ἀντίον Ὀδυσῆϊ θείοιο,
τῇ δ' ἄρ' ἀμβροσίην μὲν ἀνὴ νέκταρ ἔθηκαν.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἕτοιμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Καλυψὼ δῖα θεάων,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἦ τῶ δὴ οἶκόνδε φίλην δὲ πατρίδα γαῖαν
αὐτίκα νῦν ἐθέλεις ἰέναι; σὺ δ' χαῖρε καὶ ἔμπης.
εἰ γε μὲν ἐν σῇσι φρεσὶν ᾔδεα ὅσσά τοι αἶσα
κήδε' ἀναπλῆσαι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
ἔνθάδε καὶ μεῖναι σὺν ἐμοὶ τόδε δῶμα φυλάσσοις,
ἀθάνατός τ' ἔσσ· ἱμερόεν δέ κε καὶ περ ἰδοῦσαν
σὴν ἄλοχον, ἣν αἰεὶ ἐέλδεαι ἤματα πάντα.
ἀλλά μοι οὔ τι κείνης γε χερείων εὔχομαι εἶναι,
οὐδ' ἐμέας, οὐδὲ φυΐην. ἐπεὶ οὔπως ἔστ' ἐοίκοτα
θνητὰς ἀθανάτῃσι δέμας καὶ εἰδέα ἐρίζειν.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
πότνια θεά, μή μοι τόδε χώεο· οἶδα καὶ αὐτὸς (σεῦς,
πάντα μάλ' ὄφρα κε σεῖο περίφρων Πηνελόπεια
εἶδος ἀκιδνοτέρη, μέγεθός τ', εἰς ἄντα ἰδέσθαι.
(ἡ μὲν γάρ, βροτός ἐστι, σὺ δ' ἀθάνατος καὶ ἀγήρως)
ἀλλὰ καὶ ὥς, ἐθέλω καὶ ἔλοίμαν ἤματα πάντα
οἶκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
εἰ δ' αὖ τίς μοι κῆρα κακὴν ἐπιβήσεται ἄλλη
πόντῳ ἐνὶ κραιπνῷ, τλήσομαι, ἐν στήθεσσιν ἔχων τετληότα θυμόν.
πολλὰ γὰρ ἤδη πολλὰ παθὼν καὶ πολλὰ μογήσας
κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
Ὡς ἔφατ'. ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν·
ἐλθόντες δ' ἄρα τώ γε μυχῷ σπείους γλαφυροῖο,
τέρπεσθην φιλότητι παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
αὐτίκ' ὁ μὲν χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵνυτ' Ὀδυσσεύς,
αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα εἵννυτο νύμφη,
λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ', ἐξύϊ
καλὴν, χρυσείην· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην·
καὶ τότ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μήδετο πομπήν.
δῶκε μὲν οἱ πέλεκυν μέγαν, ἄρμενον ἐν παλάμῃσι,
χάλκειον, ἀμφοτόρωθεν ἀκαχμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
σκέλεϊον πολιὸν καλὸν, ἐλάϊνον, εὖ † ἐπαρηρός·
δῶκε δ' ἔπειτα σκέπαρνον ἐϋξέον. ἦρχε δ' ὁδοῖο
νήσου ἐπ' ἐσχατιῆς, ὅθι δὴ μάλα μακρὰ πεφύκει,
κλήθρη τ' αἴγειρός τ', ἐλάτη τ' ἠὼ οὐρανομήκης,
αἳ νᾶα πάλαι, πορίκλα, τά οἱ πλόοι ἐν ἐλαφρῶς.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δεῖξ' ὅθι δὴ μάλα μακρὰ πεφύκει,
ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Καλυψὼ δῖα θεάων·
αὐτὰρ ὁ τάμνετο δοῦρα· θοῶς δ' ἐὶ ἴδυνε ἔργον.
εἴκοσι δ' ἐκβαλε πάντα· περιέκτησεν δ' ἄρα χαλκῷ,

etenim mihi mens est æqua, neq; mihi ipsi
animus intra præcordia ferreus, sed misericors.
Sic loquuta præcessit diua dearum
celeriter: ille deinde post uestigia iuit deæ.
peruenerunt autem ad spelunçam cauam dea atq; uir:
& ille quidem illic resedit in solio unde surrexerat
Mercurius: Nympha uerò apposuit omnem cibum, Pra
edere & bibere, qualia mortales uiri edunt: in ſp
ipsa uerò è regione sedit Vlyssi diuini,
huic uerò ambrosiam ancillæ & nectar apposuerunt.
hi uerò ad fercula parata apposita manus extenderunt.
cæterùm postquam saturati sunt cibo & potu,
his sermones cœpit Calypso diua dearum:
O inclyte Laertiade uersute Vlysses,
ficcine domum charam ad patriam terram
protinus nũc uis proficisci? tu uerò gaude nihilominus.
si quidem scires tua mente quantos tibi fatale
dolores implere priusquam ad patriã terram peruenias,
tum certè hic manẽs unà mecum hanc domũ custodires,
immortalisq; esses: quantumuis cupidus sis uidere Calyp
tuam uxorem, cuius usq; desiderio teneris dies omnes. ſpond
non quidem certè illa inferior glorior esse, lyſſi
nec corpore, neq; indole. quandoquidẽ nequaquam decet morta
mortales cum immortalibus corpore & forma certare. tem.
Hanc respondens allocutus est uersutus Vlysses:
ueneranda dea, ne mihi ob hoc succenseas: scio enim ipse
omnia planè quod te prudens Penelope
forma inferior est, magnitudineq;, coram aspectu.
(illa quidẽ mortalis est, tu u. immortalis & insenescens)
sed etiam sic uolo & desidero diebus omnibus
domumq; redire, & reditus diem uidere.
quod si quispiam sæuierit deorum in nigro ponto,
patiar, in pectore habens patientem animum.
iam enim ualdè multa passus sum & multa laborans
fluctibus & bello: posti illa hoc quoq; fiat.
Sic ait. sol autem occidit & tenebræ aduenerunt:
uenientes autem hi in secessum spelunçæ cauæ,
oblectati sunt amore alter apud alterum manentes.
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
continuò ille pallium q; tunicam q; induit Vlysses,
ipsa uerò candidam stolam ingentem induit Nympha,
tenuem & gratiosam, zonam autẽ circumposuit lumbis
pulchram, auream: capiti autem imposuit calanticam:
& tum tandẽ Vlyssi magnanimo molita est pfectionẽ:
dedit quidem ei securim magnam, babilem in manus, Para
ferream, utrinq; acutam. cæterum in ipsa Vlyſſ
manubrium perpulchrum, oleagineum, fabrefactum:
dedit uerò deinde asciam politam. dux uerò uiæ erat
insulæ ad extremã oram, ubi arbores proceræ succreuerũt,
clethraq; populusq;, abiesq; in cœlum pertingens,
aridæ pridem uehementer, quæ ei nauigarent leuiter.
cæterùm postquam ostẽdit ubi arbores longæ creuissent,
rediit quidem ad domum Calypso diua dearum:
at ipse scindebat ligna: celeriterq; ei absolutum est opus.
uiginti autem deiecit omnino: dolauitq; sanè ferro,

politæ

polinit uerò ſcitè, & ad normam direxit.
interim autem attulit terebras Calypſo diua dearum,
terebrauit uerò omnes, & compoſuit inter ſeſe:
clauis autem hanc & compagibus aptauit.
quantum quiſq; fundum nauis circumſcribit faber
onerariæ latæ, bene peritus fabrilium,
tantam latam ratem confecit Vlyſſes.
tabulata uerò erigens, coaptans frequentibus trabibus,
faciebat, cæterum longis aſſeribus perficiebat.
in uerò malum fecit, & antennas congruentes ei.
præterea ſanè temonem fecit, ut gubernaret.
obſepſit uerò ipſam uirgis undiq; ſalignis,
fluctuũ propugnaculum eſſe: multamq; ingeſſit ſyluam.
interea uerò linteum attulit Calypſo diua dearum,
uela conficere: ille uerò bene confecit & iſta.
in autem funes q; rudentes q; pedes q; ligauit in ipſa:
nec ſibus q; hanc deduxit in mare diuinum.
quarta dies erat, & ei perfecta erant omnia:
quinta uerò dimiſit ab inſula diua Calypſo,
ueſtes q; amiciens odoratas, & lauans.
in uerò ei urnam poſuit dea nigri uini
aliam, aliam uerò aquæ magnam: & uiatica
in peram, in uerò ei obſonia poſuit fortia plurima.
uentum uerò dimiſit innocuum mollem q;.
lætus uerò uento extendit uela diuus Vlyſſes:
cæterùm ipſe temonem gubernabat artificioſe
ſedens: neq; ei ſomnus per palpebras cadebat
Pleiades q; contemplanti & ſerò occidentem Booten,
urſam q;, quam & currum cognomento uocant,
quæ ibidem uertitur, atq; Orionem obſeruat:
ſola uerò expers eſt lauacrorum Oceani.
hanc enim eum iußit Calypſo diua dearum
ponto nauigare ad ſiniſtram manum habentem.
ſeptendecim quidem nauigabat dies iter faciens,
octodecima uerò apparuerunt montes umbroſi
terræ Phæacum, qua proximum erat illi:
apparuit autem ueluti ſcutum in obſcuro ponto.

Hũc u. ex Æthiopibus rediẽs imperator Neptunus,
procul ex Solymorum montibus uidit: apparuit enim ei
pontum nauigans. ille efferbuit ex corde magis:
mouens autem caput ad ſuum dixit animum:
heu, profectò conſultarunt dij aliter
de Vlyſſe, me apud Æthiopas ente:
& iam Phæacum terram prope, ubi ei fatum eſt
effugere magnã metam ærumnarum quæ ipſum occupat,
ſed adhuc quidem eum dico affatim paſſurum mali.

Sic fatus, collegit nubes, & commouit pontum,
manibus tridẽtem capiens: omnes a. concitauit procellas
omnium uentorum: nubibus autem operuit
terram ſimul & pontum: ruit autem è cælo nox.
ſimul Eurus q; Notus q; incidit, Zephyrus q; uehemens,
& Boreas ſerenus, ingentem fluctum prouoluens.
& tunc Vlyſis ſoluta ſunt genua & amicum cor:
triſtatus ſanè dixit ad ſuum magnanimum animum:
heu me miſerum, quid mihi tandem reſtat.

ξεσε δ' ὣς αμφίνωτος, κὴ ὠδὶ σάθμιον ἴθυνε.
τόφρα δ' ἐνείκε τρίετρα καλυψὼ δῖα θεάων,
τέτρηνεν δ' ἄρα πάντα, κὴ ἥρμοσεν ἀλλήλοισι·
γόμφοισι δ' ἄρα τιὼ γε κὴ ἁρμονίῃσιν ἄρηρεν.
ὅσσον τίς τ' ἐὺ ἀφῶ νηὸς τορνώσεται αὐὴρ
φορτίδ' ὠκυρέης, εὖ εἰδὼς τεκτοσυνάων,
τόσσον ἐπ' ὀκυρόῳ σχεδίῃ ποιήσατ' ὀδυσσεύς.
ἱκρια δ' ἔστησε, ἀραρὼν θαμέσι σανίδεσι,
ποίει, ἃ τάς μακρῇσιν ἐπηγκενίδεσι τελεύτα.
ἐν δ' ἰσὸν ποίει, κὴ ἐπίκριον ἄρμενον αὐτῷ.
πὸς δ' ἄρα τῇ πάλιον ποιήσατο, ὄφρ' ἐθέλοι
φράζε δ' ἐμὶ ῥίπτεσι φλαμπρὲς οἰσυΐνῃσι,
κυματ' εἴλαρ ἔμεν· πολλὼ δ' ἐπεχεύατο ὕλῃ.
τόφρα δὲ φάρε' ἐνείκε καλυψὼ δῖα θεάων,
ἰσία ποιήσασθαι· ὁ δ' εὖ τεχνήσατο κὴ τά. (πῆ
ἐν δ' ὑπέρας τε κάλως τε πόδας τ' ἐνέδησεν ἐν αὐ-
μοχλοῖσιν δ' ἄρα τιὼ γε κατέρυσεν εἰς ἅλα δῖαν.
τέτρατον ἦμαρ ἔην, κὴ τὸ δὴ τέλεσε πάντα·
τῷ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπ' ἀπὸ νήσου δῖα καλυψώ,
εἵματα τ' ἀμφιέσασα θυώδεα, κὴ λόσασα.
ἐν δ' ἐ οἰ ἀσκὸν ἔθηκε θεὰ μέλαν' οἴνοιο
ὄρν ἐτόρον, ἕτορον δ' ὕδατ' μέγαν· ἐν δ' ἰὴ πῖα
κωρύκῳ, ἐν δ' ἐ οἰ ὄψα τίθει μυρεσικέα πολλά.
ὄρνυ δ' ἠβέηφιν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
γηθόσυνος δ' ὄρνυ πετάσσ' ἰσία δίῳ· ὀδυσσεύς·
αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰθυνέ τεχνηώτως
ἤμενος· οὐδέ οἱ ὕπν' ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε
πληιάδας τ' ἐσορῶντι κὴ ὀψὲ δύοντα βοώτην,
ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσι,
ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' ὠρίωνα δοκεύει·
οἴη δ' ἄμμορος ἔῃ λοετρῶν ὠκεανοῖο.
τὴν γὰρ δὴ μιν ἄνωγε καλυψὼ δῖα θεάων
πόντον τοπορθεύεμεναι ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἔχοντα.
ἑπτὰ δ' ἐκαίδεκα μὲν πλῖεν ἤματα πόντον ἀτρύγετον,
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης φαίηκων, ὅθι τ' ἄγχιστον τέλεν αὐτῷ·
εἴσατο δ' ὡς ὅτε εἶνον ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.

Τὸν δ' ἐξ Αἰθιόπων αὖθις κρείων Ἐνοσίχθων,
τηλόθεν ἐκ Σολύμων ὀρέων εἰσέν· εἴσατο γὰρ οἱ
πόντον ὣν πλείων. ὁ δ' ἐχώσατο κηρόθι μᾶλλον·
κινήσας ἦ κάρη πρὸς τὸν μυθήσατο θυμόν,
ὤ πόποι, ἦ μάλα δὴ μετεβάλλετο δῖα θεοῖσιν ἄλλως
ἀμφ' Ὀδυσσῆϊ, ἐμεῖο μετ' Αἰθιόπεσσιν ἐόντος·
ἀλλ' ἦ δὴ φαίηκων γαίῃ σχεδὸν, ἔνθά οἱ αἶσα
ἐκφυγέειν μέγα πεῖρας ὀιζύος ἥ μιν ἱκάνει.
ἀλλ' ἔτι μήν μιν φημὶ ἄλλῃ ἐλάαν κακότητος.

Ὡς εἰπὼν, συνάγεν νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον,
χέρσι τρίαιναν ἑλών· πάσας δ' ὀρόθυνεν ἄελλας
παντοίων ἀνέμων· συνὸ δὲ νεφέεσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' ἐξ οὐρανόθεν νύξ.
συνὸ δ' εὖρός τ' νότος τ' ἔπεσε, ζέφυρός τε λυσσώδης,
κὴ βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων.
κὴ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
ὤμοι ἐγὼ δειλός, τί νύ μοι μήκιστα γένηται.

ἄλειδλα μὴ δ' ἤ πω πάντα θεὰ νημερτέα εἶπεν,
ἅ μ' ἔφατ' ἐν πόντῳ, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
ἄλγε' ἀναπλήσειν· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
οἷοισιν νεφέεσι πόδας ἰφι εἰρυσσάμενος
Ζεύς, ἐτάραξε δὴ πόντον, ὧν ἀν ἐέλπομαι ἀὴν
παντοίων ἀνέμων· νῦν μοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
τρὶς μάκαρες δ' Ἀναοὶ καὶ τετράκις οἳ τότ' ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, χάριν Ἀτρείδῃσι φέροντες.
ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
ἤματι τῷ ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δοῦρα
τρῶες ἐπερρίψαν περὶ Πηλείωνι θανόντι·
τῷ κ' ἔλαχον κτερέων, καί μοι κλέος ἦγον Ἀχαιοί·
νῦν δέ με λυγαλέῳ θανάτῳ εἱμάρτο ἁλῶναι.

Ὡς ἄρα μιν εἰπόντ' ἔλασεν μέγα κῦμα κατ' ἄκρης
δεινὸν ἐπεστύμενον, πόδα δ' ἤχετλίσεν ἐλέλιξεν. (κρης,
πῆλε δ' ἀπὸ σχεδίης αὐτὸς δέπας, ἐκπλάγη δ' ἦ
ἐκ χειρῶν πεφένηκε· μέσον δ' οἱ ἴσον ἔαξε
δεινὴ μισγομένων ἀνέμων ἐλθοῦσα θύελλα.
τηλοῦ δ' ἄπρον ἰὴ ἐπέκριον ἔμπεσε πόντῳ.
τὸ δ' ἄρ' ὑπόβρυχα θῆκε πολὺν χρόνον, οὐδ' ἀνιᾶτο
αἶψα μάλ' ἀψ ἀνέειν μεγάλου ὑπὸ κύματος ὁρμῆς.
εἵματα γάρ ῥ' ἐβάρυνε τά οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
ὀψὲ δὲ δὴ ῥ' ἀνέδυ, σόμεν δ' ἀπέπυσεν ἅλμην
πικρὴν, ἣ οἱ πολλὴ ἀπὸ κρατὸς κελάρυσσεν.
ἀλλ' οὐδ' ὣς χεδίης ἐπελήθετο τειρόμενός περ,
ἀλλὰ μεθορμηθεὶς ἐν κύμασιν, ἐλάβετ' αὐτῆς·
ἐν μέσῃ δ' ἧστο κάθιζε, τέλος θανάτου ἀλεείνων·
τὴν δ' ἐφόρει μέγα κῦμα κατὰ ῥόον ἔνθα κἀ ἔνθα.
ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης φορέησιν ἀκάνθας
αὖ πεδίον, πυκιναὶ δὲ πρὸς ἀλλήλῃσιν ἔχονται·
ὣς τὴν αὖ πέλαγος ἄνεμοι φέρον ἔνθα κἀ ἔνθα.
ἄλλοτε μὲν τὴν νότος Βορέῃ πρὸβάλεσκε φέρεσθαι,
ἄλλοτε δ' αὖτ' Εὖρος Ζεφύρῳ εἶξασκε διώκειν.
τὴν δὲ ἴδε κουρίδιος θυγάτηρ καλλίσφυρος Ἰνὼ
Λευκοθέη, ἣ πρίν μὲν ἔην βροτὸς αὐδήεσσα,
νῦν δ' ἁλὸς ἐν πελάγεσι θεῶν ἔλλαχε τιμῆς,
ἣ ῥ' Ὀδυσῆι ἐλέησεν ἁλώμενον, ἄλγε' ἔχοντα,
al. πολυκλύσμου, καὶ τε μύθῳ, ἀϊδὴς δ' ὣδε χεδίης, τ καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,

Κάμμορε, τίπτε τοι ὧδε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
ὠδύσατ' ἐκπάγλως, ὅτι τοι κακὰ πολλὰ φυτεύει;
οὐ μὲν δή σε κατα φθίσει μάλα περ μενεαίνων.
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρξαι, (δοκεῖς δέ μοι οὐκ ἀπινόσφι)
εἵματα ταῦτ' ἀποδὺς, χεδίην δ' ἀνέμοισι φέρεσθαι
πάλλιπ'· ἀτὰρ χείρεσι νέων, ὥς μαίεο νόστου
γαίης Φαιήκων, ὅθι τοι μοῖρ' ὄφρ' ἀλύξαι.
τῇ δ' ἄρα τόδ' ἐκρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τανύσσαι
ἄμβροτον· τ οὐδέ τι τοι παθέειν δέος, οὐδ' ἀπολέσθαι.
al. οὐδὲ τοι αὐτὰρ ἐπὴν χείρεσιν ἐφάψεαι ἠπείροιο,
ἂψ ἀποδυσάμενος βαλέειν εἰς οἶνοπα πόντον,
πολλὸν ἀπ' ἠπείρου, αὐτὸς δ' ἀπὸ νόσφι τραπέσθαι.

Ὡς ἄρα φωνήσασα θεὰ κρήδεμνον ἔδωκεν,
αὐτὴ δ' αὖ ὄρ πόντῳ ἐδύσατο κυμαίνοντι,
αἶψα δ' ἐκάλυψε μέλαν δὲ ἑ κῦμα κάλυψεν.
αὐτὰρ ὁ μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,

ἀχθήσας

uereor ne omnia dea uera dixerit, (uenirem,
quæ me dicebat in mari, priusquã ad patriã terram per-
dolores impleturũ esse: ea certè nũc omnia perficiuntur.
qualibus nubibus operuit cælum latum
Iupiter, commouit autem mare, irruunt uerò procellæ
omniũ uentorũ: nunc mihi præsens est granis pernicies.
ter beati Danai & quater qui quondam perierunt
Troia in lata, gratiam Atridis ferentes.
utinam ego mortuus fuissem & fatum obijsse
die illo quando mihi plurimi ferratas hastas
Troiani iniecerunt circa Atridem mortuum:
tum sortitus essem parẽtalia, & meã gloriã celebrassent
nunc me tristi morte fatum est perire. (Achiui:

Sic ipsum loquutum pepulit ingens fluctus à uertice,
horrendum irruens, concussit autem ratem.
longè uerò à rate ipse excidit, clauus autem Vlyss. e
ex manibus excidit: medium autem malum ei fregit titur ra
horrenda commixtorum uentorum irruens procella. tepestat
longè autem uelum & antenna incidit ponto.
illum uerò sub aqua detinuit longo tempore, neq; potuit
ualde statim emergere magni sub fluctus impetu.
uestes enim grauabant quas illi præbuerat diua Calypso.
serò tandem emersit, ex ore autem euomuit salsuginem
amaram, quæ ei copiosa ab capite defluebat.
sed neq; sic ratis oblitus est tametsi afflictus,
sed impetu facto in fluctibus, apprehendit eam:
in medio autem sedit, finem mortis euitans:
hanc aũt ferebat ingens fluctus per fluẽta huc atq; illuc.
quemadmodum quoties autumnalis Boreas fert spinas
per campum, densæ autem innicem hærent:
sic illam per mare uenti ferebant huc atq; illuc.
interdum quidem uentus Boreæ præbebat ut ferret,
interdũ rursus Eurus Zephyro cedebat ut pſequeretur.
hunc autem uidit Cadmi filia pulchris talis Ino
Leucothea, quæ antè quidem erat mortalis uocalis,
nunc uerò maris in Pelago deorum sortita erat honorẽ,
hæc Vlyssem miserta est uagabundum, dolores habẽtem,
mergo uerò adsimilis uolatu emersit è gurgite:
sedit autem in rate, & ipsum sermone allocuta est:

Infelix, quid tibi sic Neptunus terram concutiens
iratus est uehementer, quòd tibi mala multa serit?
non tamen te corrumpet quantumuis insaniens.
sed certè sic fac, (uideris autem mihi non stultus esse)
uestes istas exuens, ratem uentis ferre Vlyſſ.
relinque: cæterùm manibus natans, quære reditum fragm
in terra Phæacum, ubi tibi fatale est effugere. Leucot
accipe autem hanc uittam & sub pectore extendas immorta
immortalem: neq; quicquam tibi pati timor, neq; perire.
porro postquam manibus contigeris littus,
rursus exutus proijce in nigrum pontum,
longè à littore, ipse autem aliò te conuertas.

Sic loquuta dea uittam dedit,
ipsa uerò rursus in pontum ingressa est fluctuantem,
mergo adsimilis: niger uerò ipsam fluctus obtexit.
cæterùm ipse cogitabat patiens diuus Vlysses,

ingemi-

ac ingemiſcens dixit ad ſuum magnanimum animum:
Hei mihi, ne quis mihi ſtruat dolum rurſus
immortalium, quando me à rate deſcendere iubet.
ſed omnino nondum parebo: quoniam longè oculis
terram ego uidi ubi mihi dixit effugium eſſe:
ſed omnino ſic faciam, uidetur uerò mihi eſſe optimum:
quamdiu ſanè ligna in compagibus hærebunt,
tandiu hic manebo & ſuſtinebo dolores patiens:
at poſtquam mihi ratem fluctus diſperſerit,
natabo: quandoquidem nihil adeſt proſpectu melius.
Dum ille hæc cogitabat in mente & in animo,
immiſit ingentem fluctum Neptunus terræ quaſſator,
horrendumq; moleſtumq; ex imo: impulit autem ipſum.
neluti autem uentus uehementer ſpirans aceruũ diſſipat
ſtipularum, quas quidem diſſipat ultro citroq;:
ſic ipſius ligna longa diſperſit. porro Vlyſſes
in unum lignũ conſcẽdit, ſolum ueluti equum impellẽs,
ueſtes autem exuit quas ei præbuerat diua Calypſo.
ſtatim autem uittam ſub pectus extendit:
ipſe autem pronus in mare cecidit manus extendens,
natare cupidus. uidit uerò imperator Neptunus,
mouens uerò caput ad ſuum locutus eſt animum:
Sic nunc mala plurima paſſus erra in mare,
donec hominibus à Ioue nutritis appuleris:
ſed neq; ſic te ſpero uilipenſurum malum.
Sic locutus, impulit pulchricomos equos,
uenit autem ad Ægas ubi ei inclytæ domus ſunt.
At Pallas filia Iouis alia cogitauit:
illa quidem aliorum uentorum obſtruxit uias,
quieſcere uerò iuſſit & conſopitos eſſe omnes:
excitauit autem uelocem Boream, fluctus autem fregit,
donec ipſe Phæacenſibus remigandi ſtudioſis miſceretur
inclytus Vlyſſes, mortem & fatum effugiens,
hic duas noctes duosq; dies fluctu uaſto
errabat: plurimum uerò ei cor præuidebat perniciem.
ſed quando iam tertiã diẽ pulchricoma adduxit aurora,
& tunc ſtatim uentus quidem quieuit, atq; ſerenitas
erat tranquilla: ipſe uerò propè conſpexit terram,
ualde acutè proſpiciens, è magno fluctu leuatus.
quemadmodum autẽ cum iucũda ualetudo filijs apparet
patris, qui in morbo decumbit immẽſos dolores patiens,
diu contabeſcens, odioſus uerò ei ingruit dæmon,
gratè uerò hunc dij à morbo liberarunt:
ſic Vlyſſi gratè apparuit terra & ſylua:
natabat uerò nitens pedibus littus ut conſcenderet.
ſed cum tantum abeſſet quantum auditur clamans,
ſanè ſonitum audiuit ad ſcopulos maris.
murmurabat enim ingens fluctus ad aridam continentis
horrẽdum eructans, operuit autem omnia maris aſpergo.
non enim erant nauium portus capaces, neq; ſeceſſus,
ſed littore proiectæ erant, ſcopuliq; ſaxaq;.
& tunc Vlyſſi ſoluta ſunt genua & charum cor,
ingemiſcens uerò dixit ad ſuum magnanimum animum:
hei mihi: poſtquam terram inſperatam dedit uidere
Iupiter, & ſanè has undas ſulcans penetraui,

ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
Ὤ μοι ἐγώ, μή τίς μοι ὑφαίνησι δόλον † αὖτε al. ἄλλον
ἀθανάτων, ὅτε μ' ἐχεδόης ἀποβλῶσαι ἀὐήσει.
ἀλλὰ μάλ' ὄπιθ' ἴσομ'· ἐπεὶ ἑκὰς ὀφθαλμοῖσι
γαῖαν ἐγὼν ἰδόμην ὅθι μοι φάτο φύξιμον εἶναι·
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ὀρέξω, δοκέει δέ μοι εἶναι ἄριστον·
ὄφρ' ἂν μὲν κεν δοῦρα συναρμονίῃσιν ἀρήρῃ,
τόφρ' αὐτοῦ μενέω καὶ τλήσομαι ἄλγεα πάσχων·
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ μοι σχεδίην διὰ κῦμα τινάξῃ,
νήξομ'· ἐπεὶ ὀ μέν τι πάρα πρόνοῃσι ἄμεινον.
Ἐως ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ὦρσε δ' ἀΐδηλ μέγα κῦμα ποσειδάων ἐνοσίχθων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε κατηρεφὲς· ἤλασε δ' αὐτόν.
ὡς δ' ἄνεμος ζαὴς ἠΐων θημῶνα τινάξῃ
καρφαλέων, τὰ μὲν ἄρ τε διεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλη·
ὣς τὰ δόρατα μακρὰ διεσκέδασ'. αὐτὰρ ὁ δ' υἱὸς
ἀμφ' ἑνὶ δόρατι βαῖνε, κέλευθ' ὡς ἵππον ἐλαύνων,
εἵματα δ' ὄβριμα δῦνε τά οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
αὐτίκα δ' ἡ κρήδεμνον ἐὸν σίφροσι τάνυσσεν·
αὐτὸς δ' ὑψιμὴς ἁλὶ κάππεσε χεῖρε πετάσας,
νηχέμεναι μεμαώς. ἴδε δ' ἐνοσίχθων Ἐνοσίχθων,
κινήσας δ' ἄρα ποτὶ οἷ μυθήσατο θυμόν,
Οὕτω νῦ κακὰ πολλὰ παθὼν ἀλόα κατὰ πόντον,
εἰσόκεν ἀνθρώποισι δ' ἰοτρεφέεσσι μιγείης·
ἀλλ' ὀΐω σε ἔολπα ὀνόσεσθαι κακόητος.
ὣς ἄρα φωνήσας, ἵμασσε καλλίτριχας ἵππους,
ἵκετο δ' εἰς Αἰγὰς ὅθι οἱ κλυτὰ δώματ' ἔασιν.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς ἄλλ' ἐνόησεν·
ἤτοι τοὺν ἄλλων ἀνέμων κατέδησε κελεύθους,
παύσασθαι δ' ἐκέλευσε καὶ ξυνιθύνειν ἅπαντας·
ὦρσε δ' ἐπὶ πραιπνὸν Βορέην, πρὸ δ' ἧκε θύραξε,
ἕως ὄγε Φαίηκεσι φιλοπρήτμοισι μιγείη
δυσχμὴς Ὀδυσεύς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας.
τῷ ῥα δύω νύκτας δύο δ' ἤματα κύματι πηγῷ
πλάζετο πολλὰ δέ οἱ κραδίη προτιόσσετ' ὀλέθρον.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, δὴ δὲ γαλήνη
ἔπλετο νηνεμίη· ὁ δ' ἄρα σχεδὸν εἰσιδὲ γαῖαν,
ὀξὺ μάλα προϊδών, μεγάλῳ ὑπὸ κύματος ἀρθείς.
ὡς δ' ὅταν ἀσπάσιος βίοτος παιδέσσι φανείῃ
πατρός, ὃς ἐν νούσῳ κεῖται πρατὸς ἄλγεα πάσχων,
δηρὸν τηκόμενος, συνερὸς δέ οἱ ἔχραε δαίμων,
ἀσπασίως δ' ἄρα τόν γε θεοὶ κακότητος ἔλυσαν·
ὣς Ὀδυσῆι ἀσπάσιοι ἐείσατο γαῖα καὶ ὕλη·
νῆχε δ' ἐπειγόμενος ποσὶν ἠπείρου ἐπιβῆναι.
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
καὶ δὴ ὄπιθ' ἄκουσε ποτὶ σπιλάδεσσι θαλάσσης.
δύσβη γὰρ μέγα κῦμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο
δεινὸν ἐρευγόμενον, εἴλυτο δ' ἂρ πάνθ' ἁλὸς ἄχνῃ.
ἔνθ' οὔτ' ἂρ λιμένες γε νεῶν ἔχοι, οὐδ' ὑπολαί,
ἀλλ' ἀκταὶ προβλῆτες ἔσαν, σπιλάδες τε πάγοι τε.
καὶ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
ὤμοι ἐπεὶ δὴ γαῖαν ἀελπέα δῶκεν ἰδέσθαι
Ζεύς, καὶ δὴ τόδε λαῖτμα διατμήξας ἐπέρησα,

egreſſus

ἐκβαίνοις

ἔκβασις ἔσ᾽ ὅπη φαίνετ᾽ ἄλὸς πολιοῖο θύραζε.
ἔκποθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες, ἀμφὶ δὴ κῦμα
βέβρυχεν ῥόθιον, λισσὴ δ᾽ αὐτόθεν ἔρχεται πέτρη,
ἀγχιβαθὴς δ᾽ ἥ θάλασσα· νὴ ἔπος ὅδε πόδ᾽ ἔστι
στῆναι ἀμφοτέροισιν, νὴ ἐκφυγέειν κακὸν ἄτην,
μήπως μ᾽ ἐκβαίνοντα βάλῃ λίθακι προτὶ πέτρῃ
κῦμα μέγ᾽ ἁρπάξαν, μελέην δέ μοι ἔσσεται ὁρμή.
εἰ δ᾽ ἔτι πὼς τόρῳ πεφανήξομαι, λιμένα τε ἐφθέμεν
αἰόνας τε πεφασμένας λιμένας τε θαλάσσης,
ἔλπομαι μή μ᾽ ἔτι αὖτις ἀναρπάξασα θύελλα
πόντον ἐπ᾽ ἰχθυόεντα φέρῃ βαρέα στενάχοντα,
ἄλλο τί μοι κῆτος πόρῃ μέγα δαίμων
ἔκ ἁλός, οἷά τε πολλὰ τρέφει κλυτὸς Ἀμφιτρίτη.
οἶδα γὰρ ὡς μοι ὀδύσσατο κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
Ἐν ὡς ὃ τὰῦθ᾽ ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
τόφρα δέ μιν μέγα κῦμα φέρῃ ζαχέϊαν ἐπ᾽ ἀκτήν,
τῇ θ᾽ ἁπαλὸς τε δρυφθῇ, σάω τ᾽ ὀστέ᾽ ἀράχθῃ,
εἰ μὴ ἄρ᾽ ἔνδοθεν ἔγνω Θέτιος γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἀμφοτέρῃσιν ἔπειτα χερσὶν ἐπισσύμενος λάβε πέτρης,
τῇ ἔχετο στενάχων, εἷος μέγα κῦμα παρῆλθε.
καὶ τὸ μὲν ὣς ὑπάλυξε· πάλιν δ᾽ ῥόθιον δέμ᾽ αὖτις
πλῆξεν ἐπισσύμενον, τηλοῦ δέ μιν ἔμβαλε πόντῳ.
ὡς δ᾽ ὅτε πολύποδος θαλάμης ἀζηχομένοιο
πρὸς κοτυληδόνος ἕλκεα πυκνὰ λάϊγγες ἔχονται·
ὣς τοῦ πρὸς πέτρῃσι θρασείαφιν ἀμφὶ χερῇφιν
ῥινοὶ ἀπεδρύφθην, τὸν δ᾽ ἄμβατον ἄλλυτο κῦμα.
ἔνθά κε δὴ δύσπον᾽ ὑπὲρ μόρον ἄλετ᾽ Ὀδυσεύς,
εἰ μὴ ἐῢ φρονέων δῶκε γλαυκῶπις Ἀθήνη·
κύματος ἐξαναδὺς τά τ᾽ ἐρεύγεται ἄμπερ ὀνόσσῃ,
νήχετ᾽ ἔπειτ᾽ ἔξω γαίης ὁρόωντος, ἔπος δ᾽ ἐφθέγξατο
αἰόνας τε πεφασμένας λιμένας τε θαλάσσης.
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ ποταμοῖο κατὰ στόμα καλλιρόοιο
ἷξε νέων, τῇ δή οἱ ἐΰσσατο χῶρος ἄριστος,
λεῖος πετράων, καὶ ἄϋπτος σκέπας ἦεν ἀνέμοιο·
ἔγνω δ᾽ ποταμὸν ἰόντα, καὶ εὐξάμενος κατὰ θυμόν,
κλῦθι ἄναξ ὅστις τ᾽ ἐσσί· πολύλλιστος δέ σ᾽ ἱκάνω,
φεύγων ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνος γιπτάς.
αἰδοῖος μὲν τ᾽ ἔστι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν
ἀνδρῶν ὅστις ἵκηται ἀλώμενος, ὡς καὶ ἐγὼ νῦν
σόν τε ῥόον σά τε γούναθ᾽ ἱκάνω πολλὰ μογήσας·
ἀλλ᾽ ἐλέαιρε ἄναξ, ἱκέτης δέ τοι εὔχομαι εἶναι.
Ὣς φάθ᾽· ὁ δ᾽ αὐτίκα πατρὸς ἑοῦ ῥόον, ἔσχε δὲ κῦμα·
πρόδε δέ οἱ ποίησε γαλήνιον· ἦρε δ᾽ ἐσάωσεν
εἰς ποταμοῦ πρηῶνας· ὁ δ᾽ ἄρ᾽ ἄμφω γούνατ᾽ ἔκαμψε
χεῖράς τε σθένεας· ἁλὶ γὰρ δεδμητο φίλον κῆρ.
ὠδήκει δὲ χρόα πάντα θάλασσα δ᾽ ἤκαιτο πολλὴ
ἀὐτόμα τε ῥῖνάς τε· ὁ δ᾽ ἄπνευστος καὶ ἀναυδος
κεῖτ᾽ ὀλιγηπελέων, κάματος δέ μιν ἀινὺς ἱκανεν.
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ ῥ᾽ ἄμπνυτο, νὴ δὲ φρεσὶ θυμὸς ἀγέρθη,
νὴ τότε δὴ κρήδεμνον ἀπὸ ἕο λῦσε θεοῖο·
καὶ τὸ μὲν ὃ ποταμὸν ἁλιμυρήεντα μεθῆκεν,
ἄψορρον δ᾽ ἔφερεν μέγα κῦμα κατὰ ῥόον· αἶψα δ᾽ ἄρ᾽ Ἰνὼ
δέξατο χερσὶ φίλῃσιν. ὁ δ᾽ ἐκ ποταμοῖο λιασθεὶς
γοινὼ ὑπεκλίνθη, κύσε δ᾽ ἄρουραν.
ὀχθήσας δ᾽ ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,

egressus nusquam apparet ex mari tam foras.
extra enim saxa acuta, undiq; autem fluctus
fremit murmurans, plana uerò eminet petra,
prope antè profundum mare: & nullo modo licet pedib.
consistere ambobus, & effugere malum,
ne fortasse me egredientem proijciat lubricam ad petram
fluctus magnus abripiens, manus uerò mihi erit conatus.
si uerò adhuc ultra natabo, si alicubi inuenio
littora procurrentia portusq; maris,
uereor ne me rursus abripiens procella
pontum in piscosum ferat grauiter ingemiscentem,
aut etiam mihi & cete immittat magnus deus
ex mari, qualia multa nutrit inclyta Amphitrite.
noui enim quàm mihi infensus sit inclytus Neptunus.
Dum ille hæc deliberabat in mente & in animo,
interea ipsum magnus æstus tulit ad asperum littus.
ibi sanè cutem lacerasset, simulq; ossa confregisset,
nisi in mentem indidisset dea cæsia Minerua:
ambabus uerò manibus irruens apprehendit petram,
huic adhæsit ingemiscēs, donec ingens fluctus præteriisset
& hunc sic effugit: sed refluus ipsum rursus (set.
percussit irruens, longè autem ipsum iecit ponto.
ut autem dum polypus ex eubili extrahitur
capillamentis crebri calculi adhærescunt:
sic huius ad scopulos fortibus à manibus
cutis lacerata erat, hunc uerò ingens fluctus obtexit.
ibi tandem infelix præter fatum obijsset Vlysses,
nisi prudentiam indidisset cæsia Minerua:
ex fluctu emergens qui eructantur ad littus,
præternatabat in terram, obseruans sicubi inueniret
littoraq; depressa portusq; maris.
sed quando certè fluuij ad ostia pulchrifluentis
peruenit natans, illic ei uisus est locus optimus,
læuis petris, & tectus erat à uentis:
agnouit autem profluentem, & nota fecit suo in animo:
audi rex quisquis es: ualde supplex autem ad te uenio,
fugiens ex ponto Neptuni iras.
uenerabilis quidem est etiam immortalibus dijs
ex hominib. quicūq; uenit errans, quēadmodum ego nūc
ad tuum fluentum tuaq; genua accedo plurima passus:
sed miserere rex, fateor tibi supplicem esse. (fluctus:
Sic ait. ille u. continuò sedauit suū fluentū, cōtinuit et Ad ni-
ante eum fecit tranquillitatem: hunc autem seruauit gi Vl
in fluuij hostia: ille uerò utrunq; genu contraxit. præc-
manusq; fortes: mari enim afflictus charo corde erat. liore ji
tumebat uerò corpore toto: mare autē manabat copiosum fisti.
per osq; naresq; ille uerò absq; anhelitu & uoce
iacebat debilis, uehemens autem ipsum labor inuaserat.
sed postquam respirauit, & ad præcordia animus coijsset,
tum sanè uittam à se soluit deæ:
& ipsam ad fluuium mare fluentem immisit, (Ino
rursus autē ferebat ingens fluctus per flumen: statim aūt
suscepit manibus charis. ille uerò ex fluuio secedens Vlysse
in iunco recubuit, osculatus uerò est almam tellurem. ponit
ingemiscens q; dixit ad suum magnanimum animum: re.

beu

heu mihi, quid agam, quid mihi deniq; restat.
si etenim in fluuio difficilem per noctem excubuero,
ne me simul frigus malum & fœmineus ros
eximbecillitate conficiat afflictum animum.
aura autem ex fluuio frigida spirat matutino tempore.
si uerò ad altam conscendens & umbrosam syluam,
arbustis in densis dormiero, etiam si remiserit
frigus & labor, iucundus uerò mihi somnus irrepat,
uereor ne feris laceratio & præda fiam.
Sic sanè ei deliberanti uisum est satius esse:
institit ire in syluam: hanc autem prope aquam inuenit
in circumspicuo loco, duo autem subijt arbusta
ex uno loco enata: hoc quidem oleastri, alterum a. oleæ.
hic neq; uentorum perflat uis humida spirantium,
neq; unquam sol lucens radijs percussit:
neq; imber penetrarat penitus: sic sanè densa
inuicem creuerant contiguè: quæ Vlysses
subijt. statim uerò cubile messuit manibus charis
latum. foliorum enim erat copia affatim ingens,
quantumq; duos aut tres uiros tegeret
tempore biberno: etiamsi admodum sæuiat.
illam quidem uidens lætatus est patiens diuus Vlysses:
in medio a. procubuit, copiã uerò superingessit foliorũ.
utq; cum quispiam torrem cinere abscondit nigro,
agro in extimo, cui non adsunt uicini alij,
semen ignis seruans, ut ne aliunde intendat:
sic Vlysses foliis absconditus erat. huic sanè Pallas
somnum in oculis fudit, ut ipsum quiescere faceret citò
ab difficili labore, charas palpebras abscondens.

ODYSSEAE HOMERI VI.

RAPSODIAE argumentum.

Minerua instillans somnium Nausicaæ Alcinoi filiæ, iubet illi uestes ad fluuium ducenti lauare: instare enim ei nuptias. Illa uero iussa facit: deinde ludit cum ancillis. Audiens autem ipsas Vlysses expergiscitur, & precatus Nausicaam, uestem & cibum ab ipsa accipiens, sequutus est eam in urbem.

ODYSSEAE HOMERI Z.

RAPSODIA.

Sexto libro Nausicaa excipit in Scheria Vlyssem.

SIC quidẽ illic dormiebat patiẽs diuus Vlysses,
somno & labore grauatus: interea Minerua
ibat ad Phæacum uirorum populumq; urbemq;:
qui antea quidem habitabant in spacioſa Hyperia,
prope Cyclopas uiros superbientes,
qui ipsos prædabantur, uiribus enim potiores erant.
hinc exurgens abduxit Nausithoum deo similis,
consedit uerò in Scheria procul ab hominib. ingeniosis:
circum uerò murum duxit ciuitati, & domos ædificauit,
etiam templa fecit deorum, & diuisit agros.
sed hic iam fato domitus ad inferos descenderat:
Alcinous uerò tunc imperabat, à dijs consilia doctus:
huius quidem perrexit ad domum dea cæsia Minerua,

redi-

ὣς μοι ἐγὼ, τί πάθω, τί νύ μοι μήκιστα γένηται.
εἰ μὲν κ' ἐν ποταμῷ δυσκηδὲς νύκτα φυλάξω,
μή μ' ἄμυδις σίβη τε κακὴ καὶ θῆλυς ἔερσα
ἐξ ὀλιγοπελίης δαμάσσῃ κεκαφηότα θυμόν.
αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνέει ἠῶθι πρό.
εἰ δέ κεν ἐν δὴ κλιτὺ καὶ ἀνάβας ἐς δάσκιον ὕλην,
θάμνοις ἐν πυκινοῖσι καταδραθῶ, εἴ κε μεθείῃ
ῥῖγος τε κάματός τε, γλυκερὸς δέ μοι ὕπνος ἐπέλθῃ,
δαῖδα μὴ θήρεσσιν ἔλωρ καὶ κύρμα γένωμαι.
Ὡς ἄρα οἱ φρονέοντι δόαξατο κέρδιον εἶναι.
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς δ' ὕλην· τὴν δ' ἀμφοῦ ὕδατος εὗρεν
ἐν προὐφαινομένῳ, δοιὼ δ' ἄρ' ὑπὲκ λυθε θάμνω
ἐξομόδυν πεφυῶτε· ὁ μὲν, φυλίης, ὁ δ' ἐλαίης.
τοὺς μὲν ἄρ' οὔτ' ἄνεμοι δύάει μιν ὑγρὸν ἀέντες,
οὐδ' ἐσέποτ' ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν·
οὔτ' ὄμβρος πόρασκε δαμπόρες· ὡς ἄρα πυκνοὶ
ἀλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδίς· ὃς ὑπ' Ὀδυσεὺς
δύσετ'. ἄφαρ δ' ὄγε χερσὶ φίλῃσιν
ὄρσε ἑὴν εὐρεῖαν. φύλλων γὰρ ἔην χύσις ἄλιθα πολλή,
ὅσσον τ' ἠὲ δύω ἠὲ τρεῖς ἄνδρας ὄρυσθαι
ὥρῃ χειμερίῃ· εἰ μὴ μάλα πόρ χαλεπαίνοι.
τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
ἐν δ' ἄρα μέσσῃ λέκτο, χύσιν δ' ἐπέχεύατο φύλλων.
ὡς δ' ὅτε τις δαλὸν σποδιῇ ὑπὸ κυψελῇ μελαίνῃ,
ἀγρῷ ἔπ' ἐσχατιῆς, ὅ μὴ πάρα γείτονες ἄλλοι,
σπέρμα πυρὸς σώζων, ἵνα μὴ πόθεν ἄλλοθεν αὖοι·
ὣς Ὀδυσεὺς φύλλοισι καλύψατο. τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
ὕπνον ἐπ' ὀμμάτεσσι χυτὸν, ἵνα μιν παύσειε τάχιστα
δύαποινίος καμάτοιο, φίλα βλεφάρ' ἀμφικαλύψας.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ζ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

Ἀθηνᾶ ἐπιστᾶσα ὕπαρ Ναυσικάᾳ τῇ Ἀλκινόου θυγατρὶ κελεύει αὐτῇ τὰ ἱμάτια ἐκφέρειν· ἔστι γὰρ ἐπιγαμίου ὥρα· καὶ ἐκείνη ποιεῖ· ἐπειτα παίζει μετὰ τῶν θεραπαινῶν. ἀνίσταται δ' αὐτὴ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐξυπνίσασα, καὶ ἀπάγει Ναυσικάα. ἐνθένδε ἡ τροφὴ παρ' αὐτῆς λαβών, ἕπεται αὐτῇ εἰς τὴν πόλιν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Δ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ζῆτα ἢ Ναυσικάα πέμπει ἐν σκηρίῃ Ὀδυσῆα.

ΩΣ ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ὕπνῳ καὶ καμάτῳ ἀρημένος· αὐτὰρ Ἀθήνη
βῆ ῥ' ἴμεν Φαιήκων ἀνδρῶν δ' ἧμόν τε πόλιν τε.
οἵ πρίν μὲν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ Ὑπερείῃ,
ἀγχοῦ Κυκλώπων ἀνδρῶν ὑπερφιάλων τε,
οἵ σφέας σίνεσκον, βίηφι ἧς φέρτεροι ἦσαν.
ἔνθεν ἀναστήσας ἄγε Ναυσίθοον θεοειδὴς,
ἔσσεν δ' ἐν Σχερίῃ ἑκὰς ἀνδρῶν ἀλφηστάων·
ἀμφὶ δὲ τεῖχος ἔλασσε πόλει, καὶ ἐδείματο οἴκους,
καὶ νηοὺς ποίησε θεῶν, καὶ ἐδάσσατο ἀρούρας.
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κῆρι δεδμημένος εἶδος ὅδε βεβήκει
Ἀϊδόσδε· κλυτὸς δὲ Φαιήκων ἡγήτωρ ἦεν Ἀλκίνοος· ἢ τότ' ἄρχε, θεῶν ἄπο μήδεα εἰδώς·
τοῦ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,

vosq;

νόσφ Ὀδυσῆι μεγαλήτορι μητιόωσα.
Βῆ δ' ἴμεν ἂψ θάλαμον πολυδαίδαλον, ᾧ ἔνι κούρη
κοιμᾶτ', ἀθανάτῃσι φυὴν εἰδὼς ὁμοίη,
Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
τὼ παρ' ἄρ' ἀμφίπολοι χαρίτων ἄπο κάλλος ἔχουσαι
σταθμοῖιν ἑκάτερθε, θύραι δ' ἐπέκειντο φαειναί.
ἡ δ' αὐτῶς ὥστοιὴ ἐπιόσσετο δίμνιος αὔρης.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
εἰδομένη κούρῃ ναυσικλειτοῖο Δύμαντος,
ἥ οἱ ὁμηλικίη μάλ' ἔην, κεχάρισο δ' ὃ θυμῷ·
τῇ μιν ἐεισαμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ναυσικάα, τίνυ σ' οὕτω μεθήμονα γείνατο μήτηρ;
εἵματα μέν τοι κεῖται ἀκηδέα σιγαλόεντα·
σοὶ δ' γάμος ἐγγὺς ὄπιν, ἵνα χρὴ καλὰ μὲν αὐτὴν
ἔννυσθαι, τὰ δ' ὀπάσσειν οἵ κε σ' ἄγωσι.
ἐκ γάρ τοι τάτων φάτις αὐθρώποις ἀναβαίνει
ἐσθλή· χαίρουσιν δ' πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
ἀλλ' ἴομεν πλυνέουσαι ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι,
καί τοι ἐγὼ συνίοσα ἅμ' ἕψομαι, ὄφρα τάχιστα
ἐντύνηαι· ἐπεὶ οὔτοι ἔτι πολὺ παρθένος ἔσσαι·
ἤδη γάρ σε μνῶνται ἀριστῆες κατὰ δῆμον
πάντων οἵπερ ἔασι, θόθι τοι γένος ἐστὶν ἐκεῖνο.
ἀλλ' ἄγε δὴ πατέρα κλυτὸν ἠῶθι πρὸ
μύονος ἠὲ ἅμαξαν ἐφοπλίσαι, ἥ κεν ἄγῃσι
ζώστρά τε καὶ τρήχεα καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
καὶ δή σοι καὶ αὐτῇ πολὺ κάλλιον ἠὲ ποδοῖιν
ἔρχεσθαι· πολλὸν γὰρ ἄπο πλυνοί εἰσι πόληος.
Ἦ ῥα καὶ ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
ἔλυμπόν δ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
ἔμμεναι. οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, οὔτέ ποτ' ὄμβρῳ
δεύεται, οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται· ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
πέπταται ἀνεφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη·
τῷ ἔνι τέρπονται μάκαρες θεοὶ ἤματα πάντα·
ἔνθ' ἀπέβη γλαυκῶπις, ἐπεὶ δμῳὴν ἐπέρησε κούρη.
αὐτίκα δ' ἠὼς ἦλθεν ἐύθρονος, ἣ μιν ἔγειρε
Ναυσικάαν εὔπεπλον, ἄφαρ δ' ἀπεθαύμασ' ὄνειρον·
βῆ δ' ἰέναι δόμον δέ, ἵν' ἀγγείλειε τοκεῦσιν,
πατρὶ φίλῳ ἠδὲ μητρί, κιχήσατο δ' ἔνδον ἐόντας·
ἣ μὲν ἐπ' ἐσχάρῃ ἧστο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
ἠλάκατα στρωφῶσ' ἁλιπόρφυρα· τῷ δ' ὑπάντα
ἐρχομένῳ ξύμβλητο μετὰ κλειτοὺς βασιλῆας
δῶν βουλήν, ἵνα μιν κάλεον Φαίηκες ἀγαυοί.
ἣ δ' ἄγχι στᾶσα φίλου πατρὸς πρὸς εἶπε,
Πάππα φίλ' ἦ κ' ἂν δή μοι ἐφοπλίσειας ἀπήνην
ὑψηλήν, εὐκυκλον, ἵνα κλυτὰ εἵματ' ἄγωμαι
ἐς ποταμὸν πλυνέουσα, τά μοι ῥυπόωντα κεῖται.
καὶ δή σοι καὶ τῷ ἔοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντι
βουλὰς βουλεύειν καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα·
πρόφρων δέ τοι φίλοι υἷες ἐν μεγάροις γεγάασιν,
οἱ δύ' ὀπυίοντε, τρεῖς δ' ἄιβοι θαλίηφιν·
οἱ δ' αἰεὶ ἐθέλουσι νεόπλυτα εἵματ' ἔχοντε
ἐς χορὸν ἔρχεσθαι· τὰ δ' ἐμῇ φρονὶ πάντα μέμηλεν.
Ὣς ἔφατ'. αἴδετο γὰρ θαλερὸν γάμον ὀζόνομῆναι
πατρὶ φίλῳ· ὁ δ' ἄρ πάντα νόει, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
ὄτι τοι ἡμιόνων φθονέω τέκος, ὅττί τοι ἄλλο

redditum Vlyssi magnanimo moliens.
instituit autem ire ad thalamũ uarie factũ, in quo puella
dormiebat, immortalibus indole & forma similis,
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi:
aderant duæ ancillæ à gratijs pulchritudinem habentes
à postibus utrinq; fores uerò admotæ erant lucidæ.
illa uerò uenti ueluti flatus accessit ad cubilia puellæ.
stetitq; supra caput, & ipsam sermone alloquuta est,
assimilata filiæ excellentis nautæ Dymantis,
quæ ei æqualis quidem erat, grataq; ex animo:
huic seipsam assimilans alloquuta est cæsia Minerua:
Nausicaa, quid te sic negligentem peperit mater? Miner
uestes etenim tibi iacent neglectæ stupendæ: Nausi
tibi uerò nuptiæ instant, ubi oportet pulchras teipsam allocu
induere, alias uerò illis præbere qui te ducent.
etenim ex his fama hominibus nascitur
bona: gaudent uero pater & uenerandа mater.
sed eamus lotura simul cum aurora apparente,
& ego adintrix simul sequar, ut celerrime
comaris. quoniam non diu uirgo eris:
iam enim te in matrimonium ambiunt optimi in populo
omnium Phæacum, ubi tibi genus est etiam ipsi.
sed age incita patrem inclytum matutino tempore
mulos & curtum apparare, qui uehere queat
cingulaq; & peplos & pallia stupenda.
quippe tibi sic ipsi multo honestius est quàm pedibus
ire: multum enim absunt lauacra ab urbe.
Ipsa quidem sic loquuta abijt cæsia Minerua
ad Olympum, ubi aiunt deorum sedem tutam semper
esse. neq; uentis concutitur, neq; unquam imbre
rigatur, neq; nix aspergitur: sed potius serenitas
uolat absq; nube, lucidus uerò circumfulget splendor:
in quo delectantur beati dij diebus omnibus:
huc abijt Pallas, postquam allocuta est puellam.
cõtinò aurora aderat pulchrisella, quæ ipsam excitabat
Nausicaam pulchro peplo. subitoq; admirata est somniũ.
instituit autem ire per domos, ut annunciaret parentibus,
patri charo & matri. nacta autem est intus entes:
illa quidem ad focum sedebat cum ancillis fœminis,
pensum uersans purpureum: huic autem extrà
egredienti incidit ad inclytos reges
ad consilium, quo ipsum uocabant Phæacenses generosi.
hæc ualde propè astans charum patrem alloquuta est:
Pater chare uelis'ne mihi apparare currum Nausi
excelsum, rotundum? ut pulchras uestes ducam Alcino
ad flumen lotura, quæ mihi sordidatæ iacent. patri.
etenim tibi ipsi conuenit inter primores uersanti
consilium consulere pulchras corpori uestes habentem:
quinq; autem tibi chari filij in regia sunt,
quorum duo in matrimonio, tres autẽ cœlibes uirentes:
hi semper uolunt recens lotis uestibus induti
ad saltationem ire: hæc meæ menti omnia curæ sunt.
Sic ait. uerebatur enim florentes nuptias nominare
patri charo: ille u. omnia intelligebat, et respõdit sermõe:
neq; tibi mulos inuideo filia, neq; quicquam aliud.

ἔρχου
abi:

abi: cæterùm tibi famuli apparabunt currum
altum, rotundum, contabulatione instructum.
Sic locutus, seruis præcepit: hi uerò paruerunt.
illi quidem extrà currum uelocem mulinum
instruebant, mulos uerò subegerũt, iunxerũtq; sub curru:
filia uerò è thalamo ferebat uestem splendidam,
& eam quidem composuit bene polito in curru;
mater uerò in cista collocabat iucundum cibum,
multifarium, obsonia autẽ impositi, uinum uerò infudit
utre in caprino: (puella uerò conscendit currum)
dedit uerò aureo in lecytho humidum oleum,
ut ungeretur cum mancipijs fœminis.
illa uerò cepit flagellum & habenas stupendas,
flagellauit a. ut currerent: strepitus autem fiebat à mulis.
hi a. continẽter extendebantur. ferebãtq; uestẽ & ipsam,
non solam: simul cum illa ibant ancillæ aliæ.
illæ uerò quando iam fluuij ad alueum peruenerunt,
ibi lauacra erant perennia, multa autem aqua
pulchra profluebat, ad persordida purganda:
ibi illæ mulos quidem soluerunt à curru,
& eos quidem egerunt fluuium ad uorticosum,
ut ederent gramen dulce: ipsæ uerò à curru
uestes manibus ceperunt, & asferebant nigram aquam.
calcabant autem in alueis celeriter certamen proferẽtes.
at postquam lauaruntq; purgaruntq; sordes omnes,
ex ordine extenderunt ad littus maris, ubi potissimum
lapillos ad littus abluebat mare.
illæ uerò lotæ, & unctæ pingui oleo,
prandium deinde sumpserunt ad littus fluuij:
uestes autem solis præstolabantur siccari splendore.
cæterùm postquam cibo saturatæ ancillæq; & ipsa,
pila ipsæ ludebant redimiculis depositis.
his autem Nausicaa pulchris ulnis incepit cantilenam.
qualis autẽ Diana incedit per montana sagittis gandẽs,
aut per Taygetum arduum, aut Erymanthum,
oblectans se capris & uelocibus ceruis,
simul cum illa Nymphæ filiæ Iouis Ægiochi
agrestes ludunt: gaudet uerò mente Latona,
omnes uerò ipsa capite supereminet atq; fronte,
facilis uerò cognitu est, pulchræ uerò omnes:
sic illa inter ancillas excellebat uirgo indomita.
sed quando iam reditura retro domum erat,
iungens mulos, plicansq; uestes pulchras,
tum statim alia excogitauit dea cæsia Minerua,
ut Vlysses excitaretur, uideretq; pulchris oculis puellam,
quæ illum ad Phæacum uirorum urbem duceret.
pilam deinde iecit ad ancillam regina:
ab ancilla quidẽ errauit, profundũ a. incidit in uorticẽ:
illæ uerò altè clamarunt. & excitatus est dinus Vlysses:
sedens autem deliberabat in mente & in animo:
hei mihi, quorum' nam hominum ad terram deueni?
an sunt petulantes & agrestes, neq; iusti,
an hospitales, & ipsis est mens deum timens?
ut me puellarum circumuenit fœminea uox
Nympharum, quæ habitant montium summos uertices,

ὄρχου· ἀτὰρ τοί δ' ἡμῶν ἐφοπλίσσουσιν ἀπήνην
ὑψηλήν, εὔκυκλον, ὑπὸρ τρόπιν ἀραρυῖαν.
Ὡς εἰπὼν, ἀμώτοσιν ἐκέκλετο· τοὶ δ' ἐπίθοντο,
οἱ μὲν ἄρ' ἐκτὸς ἄμαξαν ἐϋτροχον ἡμιονείην
ὄπλεον, ἡμίονους δ' ὑπαγον, ζεῦξαν δ' ὑπ' ἀπήνην·
κούρη δ' ἐκ θαλάμοιο φέρεν ἐσθῆτα φαεινὴν,
τὴν τλὴ μὲν κατέθηκεν ἐϋξέστῳ ἐπ' ἀπήνῃ·
μήτηρ δ' ᾗ πίσυρ ἐτίθει μυρόεντ' ἐδέσματα, πάντοιά τε,
ἐν δ' ὄψαν τίθει, ἐν δ' οἶνον ἔχούσῃ
ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ· (κούρη δ' ἐπεβήσετ' ἀπήνης)
δῶκε δ' ἄρ χρυσέῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,
εἶπέ τε χυτλώσασθαι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
ἡ δ' ἔλαβεν μάστιγα καὶ ἠλάσσιγα λιγαλόγησε,
μάστιξεν δ' ἐλάας· ναναχὴ δ' ἴαν ἡμιόνοιιν.
αἳ δ' ἄμοτον τανύοντο, φέρον δ' ἐσθῆτα καὶ αὐτὴν,
ἠδὲ οἷσιν· ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
αἳ δ' ὅτε δὴ ποταμοῖο ῥόον πολυκαλλέ' ἵκοντο,
ἔνθ' ἄφθονοι πλυνοί ἦσαν ἐπιστάμενοι, πολὺ δ' ὕδωρ
καλὸν ὑπερκάθρεε, μάλα πόρ ῥυπόωντα καθῆραι·
ἔνθ' αἳ γ' ἡμιόνους μὲν ὑπεκπροέλυσαν ἀπήνης,
καὶ σφὺς μὲν σθῦαν ποταμοῦ παρὰ δινήεντα,
τρώγλῃ ἄγρωστιν μελιηδέα· τὰὶ δ' ἀπ' ἀπήνης
εἵματα χερσὶν ἔλοντο, καὶ ἐσφόρεον μέλαν ὕδωρ.
σεῦον δ' ἐν βόθροισι θοῶς ὀρίδια πρὸφέρουσαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ πλυνῶν τε κάθηραν τε ῥύπα πάντα,
ἐξείης ἔπτασαν παρὰ θῖν' ἁλὸς, ᾗχι μάλιστα
λάϊγγας ποτὶ χέρσον ἀποπλύνεσκε θάλασσα.
αἳ δ' ἤλειψαν ἄμυναι, καὶ χριὸν ἄμυναι λίπ' ἐλαίῳ,
δὴ ἔπνον ἔπειθ' εἵλοντο παρ' ὄχθῃσι ποταμοῖο·
εἵματα δ' ἠελίοιο μένον τερσήμεναι αὐγῇ.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθη δμωάς τε καὶ αὐτὴ,
σφαῖραν ταύτ' ἄρ' ἔπαιζον ἀπὸ κρήδεμνα βαλοῦσαι,
τῇσι δ' Ναυσικάα λευκώλενος ἦρχε μολπῆς.
οἵη δ' Ἄρτεμις εἶσι κατ' ὄρεος ἰοχέαιρα,
ἢ κατὰ Τηΰγετον πολυμήκετον, ἢ Ἐρύμανθον,
τέρπομένη κάπροισι καὶ ὠκείῃς ἐλάφοισι,
τῇ δ' ἅμα νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο
ἀγρονόμοι παίζουσι· γεγήθε δέ τε φρένα Λητώ,
πασάων δ' ὑπὲρ ἥγε κάρη ἔχει ἠδὲ μέτωπα,
ῥεῖα δ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δέ τε πᾶσαι·
ὡς ἥγ' ἀμφιπόλοισι μετέπρεπε παρθένος ἁδμής.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πάλιν οἶκόνδε νέεσθαι,
ζεύξασ' ἡμιόνους, πτύξασά τε εἵματα καλὰ,
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὡς Ὀδυσεὺς ἔγροιτο, ἴδοι τ' ἐυώπιδα κούρην,
ἥ οἱ Φαιήκων ἀνδρῶν πόλιν ἠγήσαιτο.
σφαῖραν ἔπειτ' ἐρρίψε μετ' ἀμφίπολον βασίλεια·
ἀμφιπόλῳ μὲν ἅμαρτε, βαθεῖαν δ' ἔμπεσε δίνην·
αἳ δ' ὐδὺ μακρὸν ἄϋσαν. ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς·
ἕζετο δ' ὤρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ὤ μοι ἐγὼ, τέων αὖτε βροτῶν ἵκω γαῖαν ἰκάνω;
ἦ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
ἦε φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἐστὶ θεουδὴς;
ὥς τε μ' ἀκράων ἀμφήλυθε θῆλυς ἀὐτὴ
νυμφάων, αἳ ἔχουσ' ὀρέων αἰπεινὰ κάρηνα,

καὶ ποταμῶν, ἵ τε πάσσα πέφυκε·
ἦ νύ τις ἀνθρώπων ἐμὶ χθόνα ναιετάουσιν;
ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς πειρήσομαι, ἠδὲ ἰδέωμαι.
Ὡς εἰπὼν θάμνων ὑπεδύσετο δῖος Ὀδυσσεύς,
ἐκ πυκινῆς δ' ὕλης πτόρθον κλάσε χερσὶ παχείῃ
φύλλων, ὡς ῥύσαιτο πυδοῦ χροΐ μηδέα φωτός.
βῆ δ' ἴμεν ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθώς,
ὅστ' εἶσ' ὑόμενόν τε καὶ ἀνεμόεντα, φίλα δέ οἱ ὄσσε
δαίεται· αὐτὰρ ὁ † βουσὶν ἐπέρχεται ἠὲ οἰεσιν,
ἠὲ μετ' ἀγροτέρας ἐλάφους· κέλεται δέ ἑ γαστὴρ
μήλων πειρήσοντα καὶ ἔνδοθι δόμον ἐλθεῖν·
ὣς Ὀδυσεὺς κούρῃσιν ἐυπλοκάμοισιν ἔμελλε
μίξεσθαι, γυμνός περ ἐών· χρειὼ γὰρ ἵκανε.
σμερδαλέος δ' οἱ ἔπειτα φάνη, κεκακωμένος ἁλμῇ
τρίσσαν δ' ἄλλυδις ἄλλη ἐπ' ἠϊόνας πεφύγοντες·
οἶον δ' Ἀλκινόου θυγάτηρ μώνυξ' ἐπὶ γὰρ Ἀθήνη
θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε, καὶ ἐκ μελέων εἷλε γόωνται
στῆ δ' αὐτοχοάων· ὁ δ' μερμήριξεν Ὀδυσεύς
ἢ γόνῳ λίσσοιτο λαβὼν δυώπιδα κούρην,
ἢ αὖτως ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι
λίσσοι τ', εἰ δείξειε πόλιν, καί εἵματα δοίη.
ὣς ἄρα οἱ φρονέοντι δοκέοντο κέρδιον εἶναι
λίσσεσθαι ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι,
μή οἱ γόνα λαβόντι χολώσαιτο φρένα κούρη.
αὐτίκα μειλίχιον καὶ κέρδαλέον φάτο μῦθον,
Γουνοῦμαί σε, ἄνασσα· θεός νύ τις ἢ βροτός ἐσσι.
εἰ μὲν τις θεός ἐσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἀρτέμιδί σε ἔγωγε Διὸς κούρῃ μεγάλοιο
εἶδός τε μέγεθός τε φυήν τ' ἄγχιστα ἐΐσκω·
εἰ δέ τις ἐσσι βροτῶν τοὶ ὧι χθονὶ ναιετάουσι,
τρισμάκαρες μὲν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
τρισμάκαρες δ' ἄρα σοὶ γε κασίγνητοι· μάλα που σφίσι θυμὸς
αἰὲν ἐυφροσύνῃσιν ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο,
λευσσόντων τοιόνδε θάλος χορὸν εἰσοιχνεῦσαν.
κεῖνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων
ὅς κέ σ' ἐέδνοισι βρίσας οἶκόνδ' ἀγάγηται.
ὀ γὰρ πω τοιοῦτον ἴδον βροτὸν ὀφθαλμοῖσιν,
οὔτ' ἄνδρ', οὔτε γυναῖκα. σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Δήλῳ δ' ἤ ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ
φοίνικος νέον ὄρνυθ' ἀνερχόμενον ἐσάωσα·
ἦλθον γὰρ κἀκεῖσε, πολὺς δέ μοι ἕσπετο λαὸς
τλῆναι ὁδὸν ἣ δή μοι ἐμέλλετο κηδέ' ἔσεσθαι)
ὣς δ' αὔτως κεῖνο ἰδὼν, ἐστήρικτο θυμῷ
δηρόν· ἐπὶ δ' ὄπωπε τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης·
ὣς σε γυναῖ ἄγαμαί τε τέθηπά τε, δεδιά τ' αὖτως
γόνῳ ἅψασθαι. χαλεπὸν δέ με πῆμ' ὀδυνάει.
χθιζὸς εἰκοστῷ φύγον ἅματι οἶνοπα πόντον,
τόφρα δέ μ' αἰὲν κῦμα φόρει κραιπναί τε θύελλαι
νήσου ἀπ' Ὠγυγίης· νῦν δ' ἧφάσατε κάκβαλε δαίμων
ὀφρ' ἔτι που καὶ πῆμα πάθω κατὰ· τὸ γὰρ οὔπω (μοι,
παύσεσθ'· ἀλλ' ἔτι πολλὰ θεοὶ τελέουσι πάροιθεν.
ἀλλὰ σύ γ', ἄνασσ' ἐλέαιρε· σὲ γὰρ κατὰ πολλὰ μογήσας
ὄρνυμι πρώτην· ἄλλην δ' οὔτινα οἶδα
ἀνθρώπων οἳ τλήσι πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
ἄσυ δέ μοι δὸς εἶδος, δὸς δὲ ῥάκος ἀμφιβαλέσθαι,

& fontes fluuiorum, & paluſtria loca herboſa:
an fortaſsis homines ſum prope uocales?
quin ego ipſe experiar atq; uidebo.
Sic locutus arbuſtum clam egreditur diuus Vlyſſes,
ex denſa autem ſylua ramum fregit manu craſſa
folijs, ut tegerentur circa corpus pudenda uiri.
inſtititq; ire ueluti leo montanus, uiribus fidens,
qui incedit pluuiam & uentos paſſus, intus ei oculi
ardent: at ipſe boues inuadit aut oues,
aut agreſtiores ceruas: iubet uerò eum uenter
pecudes tentaturum etiam ad denſam domum ire:
ita Vlyſſes puellis pulchricomis erat
congreſſurus, nudus quãuis ens: neceſsitas enim urgebat.
horrendè autem ipſis apparuit, afflictus ſalſugine:
diffugerunt autem huc atq; illuc per littora prominẽtia:
ſola autem Alcinoi filia manſit. ipſi enim Pallas
audaciã in mẽte indidit, & formidinẽ ademit è mẽbris:
ſtetit autem contra. hic cogitabat Vlyſſes
an ſupplicaret genibus prehenſis pulchris oculis puellæ,
an alioquin uerbis longe ſtans blandis
precaretur, ſi oſtenderet urbem, & ueſtes impertiret.
ſic ſane ei cogitanti uiſum eſt ſatius eſſe,
precari uerbis eminus ſtantem blandis,
ne ei genua prehendenti iraſceretur mente puella.
protinus blandum & aſtutum dixit ſermonem:
Suppliciter te oro regina: deus utiq; es aut mortalis es.
ſi quidem deus es qui latum cælum incolunt,
Dianæ te ego Iouis filiæ magni
formæq; magnitudinẽq;, indoleq; quàm proxime aſſimilo:
ſiue aliquis es hominum qui ſuper terram habitant,
ter beati tibi pater & ueneranda mater,
ter beati fratres: ualde nimirum ipſorum animus
uſq; lætitijs lætatur tui gratia,
uidentibus tale germen ad choream te euntem.
porro rurſum ille ex animo feliciſſimus præter cæteros
quicunq; te dote nitidum domum duxerit.
nondum enim talem uidi mortalem oculis,
neq; uirũ, neq; mulierẽ. admiratio me tenet aſpicientem.
iam nuper in Delo tale Apollinis iuxta aram
palmæ recens germen ſuccreſcens uidi:
(ueni enim illuc quoq;, multus autem mihi erat populus
in ea profectione quæ mihi malum infortunium erat)
ſimiliter & illud conſpicatus, obſtupui animo
diu: quãdoquidẽ nunquã tale ſuccreuerat ligniũ è terra:
ſic te mulier admiror, obſtupeo, & uereor uehementer
genua prehendere. difficilia q; me dolor occupat.
heri uigeſimo effugi die nigrum pontum,
interea me uſq; fluctus ferebat & celeres procellæ
inſula ab Ogygia: nunc uerò me huc appulit deus,
ut adhuc fortaſſe & hic patiar malum. non enim puto
finem fore. uerùm adhuc multa dij efficiunt ante.
uerùm regina miſerere. te enim mala multa paſſum
ad primam ueni: aliorum autem neminem noui
hominum qui hanc urbem & terram incolunt.
urbem mihi oſtende, daq; lacerum uellem ad induendum,

ἔτι

ſi

si aliquod fortasse tegmẽ pannorũ habebas huc ueniẽs.
tibi uerò dij tanta dent quanta animo concupiscis,
maritum & familiam & concordiam præbeãt,
bonam. non enim hoc quicquam præstantius & melius
quàm cùm concordes consilijs rẽ familiarẽ administrant
uir atq; coniunx: multi dolores osoribus,
gaudia autem beneuolis: maximè autem exaudiunt ipsi.
Hunc a. rursus Nausicaa albis ulnis contra allocuta:
hospes, quãdoquidẽ nõ ignauo nec stulto uiro similis es,
Iupiter ipse distribuit felicitatem hominibus
bonis atq; malis, prout ault unicuiq;
& fortasse tibi isthæc dedit, te autem oportet pati tamẽ.
nunc postquam ad nostram & terram & urbem uenis,
neq; uestium indigebis, neq; alterius alicuius rei
quæ decent supplicem multa expertum obuiantem.
urbem autẽ tibi ostendam, & dicam nomen populorum.
Phæacenses hanc urbem & terram habitant:
sum autem ego filia magnanimi Alcinoi,
cuius inter Phæaces supereminet et imperiũ & potẽtia.
dixit, & ancillis pulchricomis imperauit: (spexistis?
fistite mihi gradũ ancillæ: quo fugitis postquã uirũ co-
an scilicet aliquem hostium putatis esse uirorum?
non est hic uir uiuus homo, neq; nascetur,
qui Phæacum ad terram ueniat
hostilia inferens: nalde enim chari sunt dijs.
habitamus autem seorsum undoso in mari
extremi, neq; aliqs nobiscũ homo cõmerciũ habet alium.
uerùm hic aliquis infelix errans huc uenit:
quem nunc oportet curare. à Ioue enim sunt omnes
hospites & egeni. donum aũt & exiguum & gratũ est.
quare date ancillæ hospiti cibum & potum:
& lauate in fluuio ubi apricum est à uento.
Sic ait. illæ uerò stabant & innicem uocabant.
Vlyssemq; collocarunt in aprico, quemadmodum iusserat
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi:
eiq; pallium & tunicam uestesq; apposuerunt.
dederunt uerò ei aurea in ampulla liquidum oleum.
duxerunt uerò ipsum lauare in fluuij fluento.
tunc cum ancillis loquutus est diuus Vlysses:
Ancillæ state sic seorsim, ut ego ipse
salsuginem ab humeris abluam, circum autem oleo
ungar. iam enim diu à corpore est unctio.
coram uerò non ego lauero: uereor enim
nudari, inter puellas pulchricomas uersans.
Sic ait. illæ uerò secesserunt, retulerunt q; puellæ.
at ipse ex flumine à corpore lauabat diuus Vlysses
salsuginem, quæ ei terga & latos tegebat humeros.
à capite autem exterfit maris sordes sterilis.
cæterum postquam omnia lauit & oleo unxit,
uestes autem induit quas illi præbuerat uirgo intacta:
hunc quidem Minerua reddidit ex Ioue nata
maioremq; aspectu & spissiorem: in capite uerò
crispas demisit comas, hyacinthino flori similes.
uti q; quis aurum circumfundit argento uir
solers, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerua

ἤ τι τῳ εἵλυμα πανέρῳ ἔχῃς φοβέῃσ' ἱκέσθαι,
σοὶ ἠθεῖ τόσα δοῖεν ὅσα φρεσὶ σῇσι μνῳο ιν ᾷς,
ἀνδρά τε καὶ οἶκον· ἢ ὁμοφροσυ ίην ὀπάσειαν,
ἐσθλήν. ὀ μὲν γὰρ τ' γε κρεῖσσον ἢ ἄρειον
ἢ ὅδ' ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἴκον ἔχητον
ἀνὴρ ἠδὲ γυνή· πολλ' ἄλγεα δυσμενέεσσι,
χάρματα δ' ὀμφαδίησι· μάλιστα δέ τ' ἔκλυον αὐτοί.
Τὸν δ' αὖ Ναυσικάα λευκώλενος αὐτίον ηὔδα,
ξεῖν', ἐπεὶ ὄφρα κακῷ ὄτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον ὀλυμπιος αὐθρώποισιν
ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλησιν ἑκάστῳ·
καί σοι τάδ' ἔδωκε, σὲ δὴ χρὴ τετλάμεν ἔμπης·
νῦν δ' ἐπεὶ ἀμετρόβιόν τε πόλιν καὶ γαῖαν ἱκάνεις,
ὄφρ' ἂν ἐδητος δηλήσεαι, ὄφρά τοι ἄλλα
ὧν ἐπιεσχ' ἱκέτην παλαπέριον αὐτιάσαντα.
ἄκρη δέ τοι δ' ἔξω, ἐρίηρα δέ τοι ὄνομα λαῶν.
Φαίηκες μὲν τὴν δὲ πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν·
ἀμὶ δ' ἐγὼ θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
τῆ δ' ἐκ Φαίηκες ἔχεται κάρτος τε βίη τε.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισιν ἐκέλευσε,
στῆτέ μοι ἀμφίπολοι· πόσε φεύγετε φῶτα ἰδ' ὄσσας;
ἦ μή τιν' ἀνδρῶν δυσμενέων φάσθ' ἔμμεναι αὐδήεντα;
ἦ ἔστ' ὄδε θνητὸς ἀνὴρ δειλός τε βροτός τε, ὃς κεν Φαίηκας ἀνδρῶν ἐπὶ γαῖαν ἵκηται
ὃς κεν Φαίηκων αὐδήεντα δόμεν γαῖαν ἱκηται
δῆϊόπεντα φέρων· μάλα γὰρ φίλοι ἀθανάτοισιν·
οἰκέομεν δ' ἀπ' αὐτῶν πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
ἔσχατοι, οὐδέ τις ἄμμι † βροτὸς ὑπομίσγεται ἄλλος· al. βροτῶν
ἀλλ' ὅδε τις δύστηνος ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνει
τὸν νῦν χρὴ κομέειν. πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε πτωχοί τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε.
ἀλλὰ δότ' ἀμφίπολοι ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε·
λόσασθε δ' ἐν ποταμῷ ὅθι ἥκιστα πνοιαὶ σκέπας ἔσ' ἀνέμοιο.
Ὡς ἔφαθ'. αἱ δ' ἔσαν τε καὶ ἀλλήλοισι κελεύσαν.
καδδ' ἄρ' ὀδυσσῆα ἔσαν ὑδὲ σκέπας, ὡς ἐκέλευσε
Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
πὰρ δ' ἄρα οἱ φᾶρός τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔθηκαν.
δῶκαν δ' οἱ χρυσείῃ ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον.
λῦσάν τε δ' ἄρα μιν λοῦσαν ποταμοῖο ῥοῇσι.
δὴ ῥα τότ' ἀμφιπόλοισι μετηύδα δῖος ὀδυσσεύς·
Ἀμφίπολοι στῆθ' ὄφρα ἀπὸ κρατὸς ἁλὸς ἐέρσην,
ὄφρ' ἐγὼ αὐτὸς ἄλμῃ ἀποπλύσωμαι, ἀμφὶ δ' ἔλαίῳ
χρίσωμαι. ἦ γὰρ δὴ πρὶν ἀπὸ χροὸς ὄψιν ἔλοιτο.
οὐτιδανὴν δ' ἂν ἐγὼ γε λοίσωμαι· αἰδέομαι γὰρ
γυμνὸν ἔδυτα, κάρηνα ἐϋπλοκάμοισι μετελθών. (ρα.
Ὡς ἔφαθ'. αἱ δ' ἀπαὶ νύθεν ἴσαν, ἔπορε δ' ἄρα κάμ-
αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῦ χρόα νίζετο δῖος ὀδυσσεὺς
ἅλμην, ἣ οἱ νῶτα καὶ εὐρέας ἄμπεχεν ὤμους.
ἐκ κεφαλῆς δ' ἔσμηχεν ἁλὸς χνόον ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα λοήσατο καὶ λίπ' ἄλειφαρ,
ἀμφὶ δ' ἑῖματα ἕσσατ' ἃ οἱ πόρε παρθένος ἀδμής·
τὸν μὲν Ἀθηναίη θῆκεν Διὸς ἐκγεγαυῖα
μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κὰδ δ' ἤκαρνε κόμας,
ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη

artem

τέχνῃσι πανταοίῃσι, χαρίζηται δέ οἱ ἔργα τελέσσαι.
ὣς ἄρα φωνήσασα κατέχεε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
ἕζετο δ' ἐπὶ θρόνου ἔνθα πάρος καθέζετο, δῖα θάλασσα,
πάλλειν καὶ χάρισι ξείλβων. θηεῖτο δὲ κούρη·
δὴ ῥα τότ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα.
Κλῦτέ μοι ἀμφίπολοι λευκωλένοι, ὄφρά τι εἴπω
ἄλλῃ πάντῃ ἀέκητι θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
Φαιήκεσσ' ὅδ' ἀνὴρ ὧν μίσγεται αὖτε θεοῖσι.
πρόσθεν μὲν γάρ δὴ μοι ἀεικέλιος δοκεῖ εἶναι,
νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικε τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
αἴ γάρ ἐμοί τοῖόσδε πόσις κεκλημένος εἴη
ναιετάων, καί οἱ ἄδοι αὐτόθι μίμνειν.
ἀλλὰ πόσιν ἀμφίπολοι ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε.
Ὡς ἔφαθ'. αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὴν κλύον, ἠδὲ πίθοντο,
πὰρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆι θέσαν βρῶσίν τε πόσιν τε.
ἤτοι ὁ πῖνε καὶ ἤσθιε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς
ἅρπαλέως· λιμὸν γὰρ ἐδήρει κῆρ ἄπασιν.
αὐτὰρ Ναυσικάα λευκώλενος ἄλλ' φρόνησεν·
εἵματ' ἄρα πτύξασα τίθει καλῆς ἐπ' ἀπήνης,
ζεῦξεν δ' ἡμιόνους πρατοφώνυχας· αὐτὰρ ἔπειτα
ὤρτο καὶ ἐς δ' Ὀδυσῆα, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε.
Ὄρσο δὴ καὶ νῦν ξεῖνε· πόλιν δ' ἴμεν, ὄφρά σε πέμψω
πατρὸς ἐμοῦ πρὸς δῶμα δαΐφρονος· ἔνθά σε φημὶ
πάντων Φαιήκων εἰδήσεμεν ὅσσοι ἄριστοι.
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρδ' ἔμπης· (δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν)
ὄφρ' ἀγροὺς ἴομεν καὶ ἔργ' αὐθρώπων,
τόφρα σὺν ἀμφιπόλοισι μεθ' ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν
πάρπαλίμως ὁρχεῖσθον, ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω·
αὐτὰρ ἐπὶν πόλιος ὀφθαλμὸν ἵκωμεν, ἣν περὶ πύργος
ὑψηλός, καλὸς δὲ λιμὴν ἑκάτερθε πόληος,
λεπτὴ δ' εἴσθμη· νῆες δ' ὁδὸν ἀμφιέλισσαι
εἰρύαται. πᾶσιν γὰρ ἐπίσιον ὅππῃ ἑκάστῳ·
ἔνθα δὲ καὶ σφ' ἀγορή, καλὸν περικίονες ἀμφὶς
ξυνοῖσιν λάεσσι κατωρυχέος ἀραρυῖα.
ἔνθα δὲ νηῶν ὅπλα μελαινάων ἀλείγουσι,
σείσματα καὶ † πανείρας, καὶ ἀποξύουσιν ἐρετμά.
ἀ. σπῆρα. οὐ γὰρ Φαιήκεσσι μέλει βιός, οὐδὲ φαρέτρη,
ἀλλ' ἱστοὶ καὶ ἐρετμὰ νεῶν, καὶ νῆες ἔΐσαι,
ἦσιν ἀγαλλόμενοι πολιὴν περόωσι θάλασσαν.
τῶν ἀλεείνω φῆμιν ἀκούσεσθαι κακίαν, μή τις ὀπίσσω
μωμεύῃ· (μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ δῆμον)
καί νύ τις ὧδ' εἴπῃσι κακώτερος ἄντιβολήσας,
τίς δ' ὅδε Ναυσικάᾳ ἕπεται καλός τε μέγας τε
ξεῖνος; ποῦ δέ μιν εὗρε; ποσίς νύ οἱ ἔσσεται αὐτῇ.
ἤ τινά που πλαγχθέντα κομίσσατο ἧς ἀπὸ νηὸς,
ἀνδρῶν τηλεδαπῶν· ἐπεὶ οὔ τινες ἐγγύθεν εἰσίν.
ἤ τις οἱ ὄψαμένη πολυάρητος θεὸς ἦλθεν,
οὐρανόθεν καταβάς· ἕξει δέ μιν ἤματα πάντα.
βέλτερον εἴ κ' αὐτή περ ἑποιχομένη πόσιν εὕρῃ
ἄλλοθεν. ἦ γὰρ τόσσδε γ' ἀτιμάζει κατὰ δῆμον
Φαίηκας τοί μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
ὣς ἐρέεσκον, ἐμοί δὲ κ' ὀνείδεα τοῦτα γένοιτο·
καὶ δ' ἄλλην νεμεσῶ ἥ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
ἥ τ' ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἐόντων
ἀνδράσι μίσγηται, πρίν γ' ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν.
ξεῖνε

artem omnifariam, elegantia uerò operæ perficit:
sic huic infudit gratiam capitiq; & humeris.
sedit autem deinde seorsim incedens ad litus maris,
pulchritud. & gratijs splendens. admirabatur a. puella:
ac tunc ad ancillas pulchricomas loquebatur:
Audite me ancillæ candidis lacertis, ut aliquid dicam:
non omnibus inuitis dijs qui cœlum tenent,
ad Phæacas hic uir pernenit dijs æquiparandos.
antea certè mihi nihili uidebatur esse,
nunc uerò dijs similis qui cœlum latum inhabitant.
utinam mihi talis maritus uocatus esset
hic habitans, & ipsi placeret ibidem manere.
sed date ancillæ hospiti cibumq; potumq;.
Sic ait. illæ u. hãc diligẽter audiuerunt, & perueuerunt,
Vlyssi uerò apposuerunt cibumq; potumq;.
atq; ille bibebat & edebat prudens diuus Vlysses
rapaciter: diu enim à cibo erat ieiunus.
cæterùm Nausicaa albis lacertis alia egit:
uestes certè plicans posuit pulchrum in currum,
iunxitq; mulos fortibus ungulis: conscendit aũt & ipsa:
adhortataq; est Vlyssem, uerbumq; dixit, & compellauit:
Surge nunc hospes: ad urbem ire, ut te mittam
patris mei ad domum prudentis: ubi te puto
omnes Phæacas uisurum esse quotquot optimi.
sed omnino sic facito: (uideris a. mihi nõ parum sapere)
donec quidem per agros iuerimus & culturas hominum,
tamdiu cum ancillis post mulos & currum
celeriter ambula, ego uerò uiam ducam:
cæterũ postquã ad urbẽ conscẽderimus circa quã murus
altus, pulcher autem portus utrinq; urbis,
arctus autem introitus: naues per uiam utrinq; agitatæ
subductæ sunt. omnibus enim sua statio est unicuiq;:
ibi uerò ipsis forum est, pulchrũ Neptuni circa templũ,
uectitijs lapidibus excisis aptum.
ibi uerò nauium armamenta nigrarum reseruant,
rudentes & catenas, & poliunt remos.
non enim Phæacibus curæ est arcus neq; pharetra,
sed mali & remi nauium, & naues æquatæ,
quibus freti penetrant spumosum mare:
horum euito famam amaram, ne quis pòst
carpat: (ualde enim sunt superbi nulgò)
& fortassis quis sic diceret malignior obuiam factus:
quis ille qui Nausicaam sequitur pulcherq; magnusq;
hospes? ubi illum nacta est? maritus utiq; erit ipsi.
aut aliquem errantem excepit à sua naui,
uirorum externorum: quandoquidem nulli propè sunt:
aut quispiam supplicanti multis exoratus Deus uenit,
è cælo digressus: habebit uerò dies omnes.
rectius si ipsa adiens maritum inuenit
alibunde. nam hos quidem spernit in populo
Phæacas qui ipsam ambiunt multi & nobiles.
sic dicent, mihi uerò probrosa hæc fierent:
atq; alij succenserem quæcunq; talia faceret,
quæ inuitis charis patre & matre uimentibus
uiris miseretur, priusquam palàm nuptiæ aduenissent.
hospes

hospes, tu autem sic meum percipe sermonẽ, ut celerrimè
deductum & reditum assequaris à patre meo:
inueniemus pulchrum lucum Palladis prope uiam
ex populis: fons autem effluit, circa autem pratum.
ibi uerò patris mei & prædium & florentes horti,
tantum ab urbe quantum auditur clamans:
ibi desidens præstolare aliquandiu donec nos
ad urbem uenerimus, & peruenerimus ad ædes patris.
ceterùm postquam nos speraueris ad ædes peruenisse,
& tum Phæacum eas ad urbem, atq; require
ædes patris mei magnanimi Alcinoi.
faciles autem cognitu sunt, etsi puer duceret
infans. neq; enim similes illis sunt
ædes Phæacum, qualis domus Alcinoi
Herois. sed postquam te ædes celauerint & aula,
ualde celeriter ex regia penetra, ut peruenias
ad matrẽ meã: hæc aũt sedet ad focũ in ignis splendore,
pensum uersans purpureum, mirabile uisu,
columnæ recumbens, ancillæ uerò sedent pone illam.
hic uerò patris mei solium incumbit ei,
quo ille conuiuatur insidens immortalis ceu:
hoc præterito, matris ad genua manus
extende nostra, ut reditionis die fruaris
gaudens, statim, etiamsi ualde procul hinc es.
si quidem tibi illa utiq; bene uolet in animo,
spes tibi deinde amicos q; uidere, & peruenire
domum ad pulchrè ædificatã & tuam in patriã terram.

Sic loquuta, flagellauit flagello lucido
mulos. hi uerò celeriter reliquerunt fluuij fluenta:
illi scitè quidẽ currebant, & pulchrè penetrabãt pedib.
illa a. sanè aurigabatur, quomodo simul sequerẽtur pedi-
ancillæ Vlyssesq;: arte uerò impegit flagellum: (tes
occidit autẽ sol, & illi inclytũ ad delubrũ peruenerunt
sacrum Palladis, ubi sedit diuus Vlysses:
statim deinde supplicauit Iouis filiæ magni:

Audi me à capra nutriti Iouis filia indomita,
nunc sanè me exaudi, quoniã antea nũquam exaudiuisti
iactatum, quando me iactabat inclytus Neptunus.
da me ad Phæacas gratum uenire atq; miserabilem.

Sic ait supplicans, hunc audiẽt audiuit Pallas Minerua.
ipsi uerò neutiquam apparebat palàm: uerebatur enim
patruum. is uerò uehementer irascebatur
diuino Vlyssi, antequam suam ad terram ueniret.

ξεῖνε, σὺ δ' ὦδ' ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα τάχιστα
πομπῆς τ' ἐκ νόστοιο τύχῃς πρὸς πατρός ἐμεῖο.
δ' ἄλσος ἀγλαὸν ἄλσος Ἀθηναίης ἄγχι κελεύθου
αἰγείρων· ἐκ δ' κρήνη νάει, ἀμφὶ δ' λειμών.
ἔνθά οἱ πατρὸς ἐμοῦ τέμενος τεθαλυῖά τ' ἀλωή,
τόσσον ἀπὸ πτόλιος ὅσσον τε γέγωνε βοήσας·
ἔνθα καθεζόμενον μῦναι χρόνον εἰσόκεν ἡμεῖς
ἄστυ λιλαίεσθ' ἐλθωμεν, ἐκ δ' ἱκώμεθα δώματα πατρός.
αὐτὰρ ἐπὴν ἡμέας ἔλπῃ ποτὶ δώματ' ἀφῖχθαι,
τότε φαίηκων ἴμεν ἄστυ, δ' ἐρεείνεο
δώματα πατρὸς ἐμοῦ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἴδοι, ἐκ δ' αὔτως πάϊς ἤνυσε νήπιος· ἄλλη γάρ τι ἐοικότα τοῖσι τέτυκται
δώματα φαίηκων, οἷος δόμος Ἀλκινόοιο
ἥρωος. ἀλλ' ὁπότ' ἄν σε δόμοι † κεύθωσι ἐκ αὐλῆς, al. κιεύθωσι
ὦκα μάλ' ἐς μεγάροιο διελθέμεν, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
μητέρ' ἐμήν· ἣ δ' ἧσται ἐπ' ἐσχάρῃ ᾗ πυρὸς αὐγῇ,
λέπτα τε στρωφῶσ' ἀλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι,
κίονι κεκλιμένη, δμωαὶ δ' ἑ οἱ εἵαται ὄπιθεν.
ἔνθα δ πατρὸς ἐμοῖο θρόνος ποτιπέπλιται αὐτῇ,
ᾧ δ' ὅγε οἰνοποτάζει ἐφήμενος, ἀθανάτῳ ὥς·
ἣν πάντα μετάμυθος, μητρός ποτι γούνασι χεῖρας
βάλλειν ἠμετέρης, ἵνα νόστιμον ἦμαρ ἰδήαι
χάρμῃ, καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐσσί.
εἰ γάρ τοι κείνην γε φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.

Ὡς ἄρα φωνήσασ', ἵμασεν μάστιγι φαεινῇ
ἡμιόνους, αἱ δ' ὦκα λίπον ποταμοῖο ῥέεθρα·
αἱ δ' εὖ μὲν τρώχων, εὖ δ' πλίσσοντο πόδ' ἐσσί,
ἣ δ' μάλ' ἰωιόχοιο, ὅπως ἅμ' ἑποίατο πεζοὶ
ἀμφίπολοί τ' Ὀδυσῆός τε· νόῳ δ' ἐπέβαλλεν ἱμάς·
δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκοντο (δηλήσ·
ἱερὸν Ἀθηναίης, ἵν' ἄρ' ἕζετο δῖος Ὀδυσσεύς·
αὐτίκ' ἐπευξάμενος προσέφη Διὸς κούρην μεγάλοιο,

Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη,
νῦν δή περ μοι ἄκουσον, ἐπεί πάρος οὔποτ' ἄκουσας
ῥαιομένου, ὅτε μ' ἤρᾳσε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
δός μ' ἐν Φαίηξιν φίλον ἐλθεῖν ἠδ' ἐλεεινόν.

Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος. τῷ δ' ἔκλυε παλλὰς Ἀθήνη,
αὐτῷ δ' οὔπω φαίνετ' φανερώτερον· αἰδὼς γάρ ῥα
πατροπατρογενέτορι· ὁ δ' ὑπεμφαίνεσκε μάχεσθαι
αὐτιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.

ODYSSEAE HOMERI VII.
RAPSODIAE
argumentum.

Nausicaa in urbem peruenit, & paulo pòst Vlysses supplicauit Areten Alcinoi regis uxorem. Et posti cœnam interroganti unde uestimenta haberet, (cognouit enim ea) omnia quæ acciderant illi in nauigatione ab Ogygia usque ad Phæacum terram narrat.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ηι
ΡΑΨΩΔΙΑΣ
ὑπόθεσις.

Ναυσικάα εἰς τὴν πόλιν ἀφικνεῖται, καὶ μετ' ὀλίγον Ὀδυσσεὺς ἱκετεύει τὴν Ἀρήτην Ἀλκινόου τοῦ βασιλέως γυναῖκα. ἡ μετὰ τὸ δεῖπνον πυνθανομένου ἐκείνου τὴν ἱστορίαν ἰσχῳ. (ἐγνώρισε γὰρ αὐτὴν) τὰ συμβάντα αὐτῷ κατὰ τὴν πλῦν ἀπὸ τῆς Ὠγυγίας μέχρι τῆς Φαιάκων γῆς διηγεῖται.

ΟΔΥΣ-

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Η.
ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ητα δ' ἐν φαίηξι· Ὀδυσῆι Σχερίης βασιλῆες.

Ὣς ὁ μὲν ὣδ' ἠρᾶτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
κούρῃ δὲ πρυτὶ ἄστυ φέρεν μιὼν ἡμιόνοιϊν.
ἡ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἐς πατρὸς ἀγακλυτὰ δώματ' ἵκανεν,
στῆσεν ἄρ' ἐν πυθύροισι· κασίγνητοι δέ μιν ἀμφὶς
ἕστασαν ἀθανάτοισι φαεινήγυιοι, οἵ ῥ' ἀπ' ἀπήνης
ἡμιόνους ἔλυον, εἵδατά τε ἔσφορον εἴσω.
αὐτὴ δ' ἣ θάλαμον δὲν πῖε· δμῶες δέ οἱ πῦρ
κῆαν Ἀπειραίη θαλαμηπόλος Εὐρυμέδουσα,
τὴν ποτ' Ἀπείρηθεν νέον ἤγαγον ἀμφιέλισσαι·
Ἀλκινόῳ δ' αὐτὴν γέρας ἔξελον, οὕνεκα πᾶσι
Φαιήκεσσιν ἄνασσε, θεὸν δ' ὡς δῆμος ἄκουεν·
ἣ τρέφε Ναυσικάαν λευκώλενον ἐν μεγάροισιν·
ἣ οἱ πῦρ ἀΐθοπα, ἠδ' εἴσω δόρπον ἐκόσμει.
καὶ τότ' Ὀδυσσεὺς ὦρτο πόλινδ' ἴμεν, ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
πολλὴν ἠέρα χεῦε φίλα φρονέουσ' Ὀδυσῆι,
μή τις Φαιήκων μεγαθύμων αὐτιβολήσας
κερτομίοις τ' ἐπέεσι, καὶ ἐξερέοιθ' ὅτις εἴη.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἔμελλε πόλιν δύσεσθαι ἐραννήν,
τῷ ῥα οἱ αὖτε βάλουσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
παρθενικῇ εἰκυῖα νεηνίδι κάλπιν ἐχούσῃ·
στῆ δ' αὐτοῦ πρό. ὁ δ' αὖ εἴρετο δῖος Ὀδυσσεύς,

Ὦ τέκνον, ἦ μοι κεν ἐμὸν δόμον αὐτῷ ἀνάσσαις
Ἀλκινόῳ, ὃς τοῖσδε μετ' ἀνθρώποισιν ἀνάσσει;
καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος τηλαπείριος ἵκανω
τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· τῷ ὄττινα οἶδα
ἀνθρώπων οἳ τήνδε πόλιν κὴ γαῖαν ἔχουσι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε πάτερ δόμον ὄν με κελεύεις
δείξω· ἐπεί μοι πατρὸς ἀμύμονος ἐγγύθι ναίει.
ἀλλ' ἴθι σιγῇ τοῖον· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
μηδέ τιν' ἀνθρώπων προτιόσσεο, μηδ' ἐρέεινε·
ξείνους γὰρ οἵδε μάλ' ἀνθρώπους ἀνέχονται,
οὐδ' ἀγαπαζόμενοι φιλέουσ' ὅς κ' ἄλλοθεν ἔλθοι.
νηυσὶ θοῇσι τοί γε πεποιθότες ὠκείῃσιν,
λαῖτμα μέγ' ἐκπρόωσιν, ἐπεὶ σφισι † δῶκε Κρονίων
νῆας ὠκείας ὠσεὶ πτερὸν ἠὲ νόημα.

Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
τὸν δ' ἄρα φαίηκες νωνυμνητοὶ ἐν φόως σαν
ἐρχόμενον κατὰ ἄστυ δι' σφέας. οὐ γὰρ Ἀθήνη
εἴα ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός, ἣ ῥά οἱ ἀχλὺν
θεσπεσίην κατέχυτο, φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
θαύμαζον δ' Ὀδυσῆα λιμένας τ' εἰσᾶς,
αὐτήν θ' ἡρώων ἀγορὰς τείχεα τε μακρὰ,
ὑψηλὰ, σκολόπεσσιν ἀρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώματ' ἵκοντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
δεῦρο δή τοι ξεῖνε πάτερ δόμον ὄν με κελεύεις
φράσδ' ἐμοὶ, δείκνυ δὲ βασιλῆας

λαίτμῳ

ODYSSEAE HOMERI H.
RAPSODIA.

Septimo libro bene uolutus Vlyssi Scheriæ reges.

SIC quidem illic supplicabat prudens diuus Vlysses,
puellam uerò ad urbem ferebat robur mulorum.
illa uerò quãdo iam ad sui patris inclytas ædes peruenit,
constitit in ueſtibulo: fratres uerò ipsam undiq; circumstabant immortalibus similes, qui sanè à curru mulos soluebant, ueſtemq; portarunt intro.
ipsa uerò ad thalamũ suũ ibat: accẽdebat aũt illi ignem anus Apiræa cubicularia Eurymeduſa,
quam olim ex Apira naues duxerant biremes:
Alcinoo autem in donum elegerunt, eo quòd omnibus Phæacibus imperabat, et ueluti deum populus audiebat:
quæ enutriuit Nauſicaam pulchris ulnis in regia:
quæ ei ignem accendebat, & intus cœnam adornabat.
& tunc Vlysses surrexit ad urbem ire, at Pallas multam caliginem circumfudit bene uolens Vlyſsi,
ne quis Phæacum inſolentium obuiam factus conuitiaretur uerbis, & interrogaret quis nam esſet.
sed cum iam urbem ingreſsurus erat amabilem,
hic ei obuiam facta est dea cæsia Minerua,
uirgini similis iuuenculæ urnam gestanti:
stetit uerò ante eum. interrogabat autem diuus Vlysses:

O filia, an non mihi domum uiri ostendere poteris
Alcinoi, qui inter hoſce homines imperat?
etenim ego hospes multa passus huc uenio
procul ex aliena terra: quare nullum noui
hominum qui hanc urbem & terram inhabitant.

Hunc contra allocuta est dea cæsia Minerua:
equidem tibi hoſpes pater domum quam me iubes monſtrabo: quoniã mihi patrẽ inculpatũ iuxta habitat.
sed eas tacitè sic: ego uerò uiam monſtrabo.
neq; quenquam hominum alloquere, neq; interroga.
non enim hoſpites hi admodum ferunt,
nec amantes diligunt quicunq; aliunde uenerit.
nauibus uelocibus isti freti uelocibus
undas ingentes tranant, nam ipsis dedit Saturnius:
horum naues ueloces ueluti penna & cogitatio.

Sic sanè locuta præibat Pallas Minerua celeriter: ipse deinde post uestigia ibat deæ.
hunc autem Phæaces inclyti nauigandi non nouerunt uadentem per urbem per ipsos. non enim Pallas sinebat pulchricoma uenerandæ deæ, quæ ei caligine diuinam infudit, bene uolens in animo.
mirabatur autem Vlysses portus & naues æquatas,
ipsorumq; Heroum fora & muros longos,
sublimes, uallis munitos, mirabile uisu.
sed quando iam regis ad inclytam domum peruenerunt,
his uerò sermonibus cœpit dea cæsia Minerua:
hæc sanè tibi hoſpes pater domus quam me iubes indicare, inuenies uerò à Ioue nutritos reges

epula

epulas epulantes. tu uerò intro eas, neue quid animo
timeas: audens enim uir in omnibus potior
rebus est, etiam si alicunde aliunde ueniat.
reginam quidem primò inuenies in regia,
Arete uerò nomen est cognomine: ex parentibus autem
eisdem est qui quidem genuerunt Alcinoum regem.
Nausithoum quidem primum Neptunus terræ quassator
genuit & Peribœa, mulierum forma pulcherrima,
minima natu filia magnanimi Eurymedontis,
qui olim superbis gigantibus imperitabat.
sed hic quidem perdidit populum stultum, periit & ipse.
cum hac uerò Neptunus congressus est, & genuit filium
Nausithoum magnanimum, qui Phæacas rexit.
Nausithous uerò genuit Rhexenoremq; Alcinoumq:
hunc autem prole carentem peremit argentarius Apollo
sponsum in regia, unicam solam filiam relinquentem
Aretam: hanc Alcinous fecit uxorem,
& ipsam honorauit ut nulla super terra honoratur alia,
quotquot nunc mulieres sub uiris domum habent,
quemadmodum illa ex animo honorata est & est,
& cum liberis & ipso Alcinoo,
& ciuibus, qui ipsam sanè ueluti deam suspicientes,
excipiunt uerbis, cum incedit per urbem.
minimè enim mente etiam ipsa eget bona,
quibus bene ulti etiam uiris lites soluit.
si tibi illa bene uolet ex animo,
spes est tibi posthea amicos & uidere, & peruenire
domum in excelsam & tuam in patriam terram.

Sic loquuta abijt cæsia Minerua
pontum per infructuosum: deseruitq; Scheriam amabilem:
uenit autem ad Marathonem & latiuicas Athenas,
ingressaq; est Erechthei bene munitam domum. sed Vlysses
Alcinoi ad domum ibat inclytam. plurima uerò illi cor
cogitabat stanti, prius quàm ad æreum pauimentum ueniisset.
instar enim solis splendor erat aut lunæ
domum per excelsam magnanimi Alcinoi.
ærei etenim muri firmati sunt hinc atq; hinc,
in penetrale à limine: pinnaculum autem ex Cyano.
aureæ uerò fores firmam domum intus claudebant:
argentei autem postes in æreo stabant limine,
argenteum uerò superius limen, aureus autem circulus.
aurei autem utrinq; & argentei canes erant,
quos Vulcanus fecerat peritis præcordijs,
domum ut custodirent magnanimi Alcinoi,
immortales existentes & insenescentes dies omnes.
intus sedilia circa murum firmata erant hinc & hinc,
ad infimum secessum à limine penitus: ibi pepli
tenues bene neti reconditi erant, opera mulierum.
hic autem Phæacum primates sedebant,
bibentes & edentes: toto anno enim habebant.
aurei uerò iuuenes fabrefactas ad aras
stabant, ardentes faces in manibus gestantes,
illucentes nocte per domum conuiuantibus.
quinquaginta autem ei ancillæ per domum fœminæ:
aliæ quidem molunt sub mola flauum fructum,

Ναΐτιλον ἀλαοσμάων. σὺ δ' ἴσω κίε, μηδέ τι θυμῷ
τάρβει· θαρσαλέῳ γὰρ ἀνὴρ γ' ἢ πᾶσιν ἀμείνων
ὀρνυσι τελέθει, ἠὲ καὶ ἀλλοθεν ἄλλοθι ἔλθοι.
δὴ τοι οἰναρὴν μὲν ὑπερφιάλως κιχήσεαι ἐν μεγάροισιν,
Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον· ἐκ δ' ὀπιθέων
ἧς αὐτῆς οἵπερ τέκον Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ναυσίθοον μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
γείνατο καὶ Περίβοια, γυναικῶν εἶδος ἀρίστη,
ὁπλοτάτη θυγάτηρ μεγαλήτορος Εὐρυμέδοντος,
ὃς ποθ' ὑπερθύμοισι γιγαντιοσιν βασίλευεν.
ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτός.
τῇ δὲ Ποσειδάωνι μίγη, τῷ ἐγείνατο παῖδα
ναυσίθοον μεγάθυμον, ὃς ἐν Φαίηξιν ἄνασσε.
Ναυσίθοος δ' ἔτεκε Ῥηξήνορά τ' Ἀλκίνοόν τε·
τὸν μὲν, ἄκουρον ἐόντα βάλ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
νυμφίον ἐν μεγάρῳ, μίαν οἴην παῖδα λιπόντα
Ἀρήτην· τὴν δ' Ἀλκίνοος ποιήσατ' ἄκοιτιν,
καὶ μιν ἔτισ' ὡς οὔτις ἐπιχθονὶ τίεται ἄλλη,
ὅσαι νῦν γε γυναῖκες ὑπ' ἀνδράσιν οἶκον ἔχουσιν,
ὣς κείνη περὶ κῆρι τετίμηται τε καὶ ἔστιν,
ἔκ τε φίλων παίδων ἔκ τ' αὐτοῦ Ἀλκινόοιο,
καὶ λαῶν, οἵ μιν ῥα θεὸν ὡς εἰσορόωντες
μειδιόωσι μύθοισιν, ὅτε σείχησ' ἀνὰ ἄστυ.
οὐ μὲν γάρ τι νόου γε κατ' ἀμφιδρυφὲς ἀπολλῖ,
οἷσίν τ' εὖ φρονέῃσι καὶ ἀνδράσι νείκεα λύει.
εἰ περ γάρ τοι κείνη γε φίλα φρονέῃσ' ἐνὶ θυμῷ,
ἔλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον δὲ ὑψόροφον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.

Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, λίπε δ' Σχερίην ἐρατεινήν·
ἵκετο δ' ἐς Μαραθῶνα καὶ εὐρυάγυιαν Ἀθήνην,
δῦσε δ' ἐς Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀλκινόου πρὸς δώματ' ἴε κλυτά. πολλὰ δ' ἔοι κῆρ
ὥρμαιν' ἰσαμόων, πρίν χαλκέου ἐσδὸν ἱκέσθαι.
ὡς τε γὰρ ἠέλιος αἴγλη ἢ ἔπλετο ἢ σελήνης
δῶμα κατ' ὑψερεφὲς μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
χάλκειοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐρηρέδαται ἔνθα καὶ ἔνθα,
ὄφρ' ἀνὰ μυχὸν ἵξῃ ὁδοῦ· πόδι δ' ὀρνυτο κυανόοιο.
χρύσειαι δ' ἔσαν θύραι πυκινὸν δόμον ἔνδοθεν ἔρυκον·
ἀργύρεοι δ' ἕσαν σταθμοὶ ἐν χαλκείῳ ἕστασαν οὐδῷ,
ἀργύρεον δ' ἐπ' ὑπερθύριον, χρυσείη δ' ὀρόανεν.
χρύσειοι δ' ἑκάτερθε καὶ ἀργύρεοι πίνοντο ἔσαν,
οὓς Ἥφαιστος ἔτευξεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι,
δῶμα φυλακτήσοντα μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
ἀθανάτους ὄντας καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα.
ἔνθ' ἔδρονοι πρὸς τοίχον ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
ὄφρ' ἀνὰ μυχὸν ἵξῃ ὁδοῦ εὖ δαιδαλέους· ἔνθ' ἐνὶ πέπλοι
λεπτοὶ δύνηντοι βεβλήατο, ἔργα γυναικῶν.
ἔνθα καὶ Φαίηκας ἡγήτορας ἔδριόωντο,
πίνοντάς τ' ἐσθλοντάς τ'· ἐπικεχρανὸν γὰρ ἔχεσκον.
χρύσειοι δ' ἄρα κοῦροι ἐϋδμήτων ἐπὶ βωμῶν
ἕστασαν, αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,
φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα δαιτυμόνεσσι.
πεντήκοντα δ' ἐν οἱ δμωαὶ κατὰ δῶμα γυναῖκες·
αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλης ἐπὶ μήλοπα καρπὸν,

αὐὰρ ἐπεὶ ἴσὸς ὐφόωσι νὴ πλάκα τε σρωφῶσιν
ἥμενοι, οἷά τε φύλλα μακεδνῆς αἰγείροιο·
κωρυσσέων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον·
τόσσον Φαίηκοι νῆες πολυκλήιδες ἀνδρῶν
νῆα θοὴν ἐλάαν ἐπὶ πόντον ἐλαυνέμεν, ὥς ἧ γυναῖκες
ἰσὸν τεχνῆσαι· περὶ γὰρ σφίσι δῶκεν Ἀθήνη
ἔργα τ' ἐπίσασθαι πολυκαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλάς.
ἔκτοθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων
τετράγυος· πὰρ δ' ἕρκος ἐλήλαται ἀμφοτέρωθεν.
ἔνθα ἧ δενδρέα μακρὰ πεφύκει τηλεθόωντα,
ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ, καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
συκαῖ τε γλυκεραὶ, καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι·
τάων οὔποτε καρπὸς ἀπόλλυται, οὐδ' ἀπολείπει
χείματος οὐδὲ θέρεος ἐπετήσιος, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
ζεφυρίη πνείουσα τὰ μὲν φύει, ἄλλα δὲ πέσσει.
ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ,
αὐτὰρ ὐπὸ σταφυλὴ σταφυλῇ, σῦκον δ' ὐπὸ σύκῳ.
ἔνθα δέ οἱ πολύκαρπος ἀλωὴ ἐρρίζωται·
ἕτερον μὲν, θειλόπεδον λευρῷ ἐνὶ χώρῳ
τέρσεται ἠελίῳ, ἑτέρας δ' ἄρα τε τρυγόωσιν,
ἄλλας δὲ τραπέουσι· πάροιθε δέ τ' ὄμφακές εἰσιν,
ἄνθος ἀφιεῖσαι, ἑτέρας δ' ὑποπορφύρουσι.
ἔνθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ πρὸς νείατον ὄρχον
παντοίαι πεφύασιν, ἐπηετανὸν γανόωσαι·
ἐν δὲ δύω κρῆναι, ἡ μὲν τ' ἀνὰ κῆπον ἅπαντα
σκίδναται, ἡ δ' ἑτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς οὐδὸν ἵησι
πρὸς δόμου ὑψηλοῦ, ὅθεν τ ὑδρεύοντο πολῖται.
τοῖ' ἄρ' ἐν Ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα.
ἔνθα στὰς θηεῖτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἐῷ θήσατο θυμῷ,
καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσατο δώματος ἔσω.
εὗρε δὲ Φαιήκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
σπένδοντας λειπάρσοι ἐϋσκόπῳ Ἀργειφόντῃ,
ᾧ πυμάτῳ σπένδεσκον ὅτε μνησαίατο κοίτου.
αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
πολλὴν ἠέρ' ἔχων ἣν οἱ περίχυτο Παλλὰς Ἀθήνη,
ὄφρ' ἵκετ' Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήτῃς βάλε γούνασι χεῖρας Ὀδυσσεύς·
καὶ τότε δὴ ῥ' αὐτοῖο πάλιν χύτο θεσπέσιος ἀὴρ.
οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο δόμον κατὰ φῶτε ἰδόντες·
θαύμαζον δ' ὁρόωντες. ὁ δ' ἐλιτάνευεν Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτη θύγατερ Ῥηξήνορος οὐτιδανοῖο,
σόν τε πόσιν σά τε γούναθ' ἱκάνω, πολλὰ μογήσας,
τούς τε δ' αὐτιμόνους· τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
ζωέμεναι, νῆ παισὶν ἐὸν τρέφειαν ἕκαστα
κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι, γέρας δ' ὅ, τι δῆμος ἔδωκεν·
αὐτάρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε πατρίδ' ἱκέσθαι
θᾶσσον· ἐπεὶ δὴ πολλὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχω.
Ὡς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν πονίῃσι
πὰρ πυρί. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος,
ὃς δὴ Φαιήκων αὐδρῶν πρωγένεσφιν ἦεν,
μύθοισι κέκασσε, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς·
ὅσσιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἀλκίνοε, ὄ μοι τόδε κάλλιον, ὅδε ἔοικε,
ξείνου

aliæ telas nent & penſum uerſant
ſedentes, qualia folia excelſæ populi:
bene textis autem à linteis diſtillat humidum oleum:
quantum Phæaces ſupra omnes periti ſunt homines
nauem celerem per pontum agere, tantum mulieres
telam texere: ſupra modum enim illis dedit Pallas
operaq; ſcire perpulchra, & ingenium bonum.
extra uerò aulam ingens hortus prope ianuas
quatuor iugerum: circa aũt ſeptum deductum eſt utrinq;
ibi uerò arbores proceræ creuerant florentes,
pirus & malus punica, & mali pulchrũ fructũ ferẽtes,
ficusq; dulces, & oleæ uireſcentes:
ex ijs fructus nunquam perit, neq; deficit
hyeme neq; æſtate perennans, ſed ſanè ſemper
zephyrus ſpirans hæc creſcere facit, aliaq; matureſcere.
pirum poſt pirum ſeneſcit, malum poſt malum,
ac poſt uuam uua, ficus autem poſt ficum.
ibi autem ei fructuoſa uinea ſata eſt:
huius alterum quidem ſolum lato in loco
areſcit ſole, alias autem uindemiant,
alias autem calcant: antè autem uuæ immaturæ ſunt,
florem immittentes, nonnullæ uerò matureſcunt.
ibi exculti pulumi ad extremum ordinem
omnis generis conſiti ſunt, toto anno uirentes:
duo autem fontes, alter quidem per hortum omnem
diſpergitur, alter a. ex altera parte ſub aulæ limen uadit
ad domum excelſam, unde aquantur cines. (na,
talia uidelicet in Alcinoi domo deorũ erant ſplẽdida do
ibi ſtans admirabatur patiens diuus Vlyſſes.
cæterum poſtquam omnia ſuo admiratus eſt animo,
celeriter ſuper limen ingreſſus eſt domum intra.
inuenit autem Phæacum duces atq; conſiliarios
libantes poculis ſpeculatori Mercurio,
cui ultimo libabant quando cogitabant de lecto.
cæterùm ipſe iuit per domum patiens diuus Vlyſſes,
multam caligimẽ habẽs quam ei circumfuderat Pallas,
donec peruenit ad Areten & Alcinoum regem.
Aretæ autem circumiecit genua manus Vlyſſes:
& tum rurſus ab ipſo decidit diuinus aer.
hi uerò muti facti per domum ut uirum conſpexerunt:
admirabantur a. uidentes. ipſe aũt ſupplicauit Vlyſſes:
Arete filia Rhexenoris diuini,
ad tuum maritum & ad tua genua uenio, multa paſſus,
& ad hoſce conuiuas: quibus dij feliciter dent
uiuere, & liberis committant ſingula
bona domi, honoremq; quemcunq; populus dederit:
cæterum mihi deductionem parate ad patriã peraeniẽdi
ocyus: quoniam diu procul ab amicis ærumnas patior.
Sic fatus, reſedit ad focum in pulueribus
iuxta ignem. illi uerò omnes muti facti ſunt ſilentio.
ſerò tandem fatus eſt ſenex heros Echeneus,
qui ſanè Phæacum uirorum maximus natu erat,
& eloquentia pollebat, priſcaq; & plurima doctus:
qui eis bene ſapiens concionatus eſt & fatus:
Alcinoe, non ſanè hoc honeſtum, neq; conuenit,

hoſpitem

al. ὑλρεύοντο

al. ἐπιτρίψας ἵματ'

hospitem quidem humi sedere ad focum in pulueribus,
isti uerò tuum iussum expectantes cunctantur.
sed age certè hospitem in sede argenteis clauis distincta
colloca erigens: tu autem præconibus impera
uinum infundere, ut & Ioui fulminatori
libemus, qui supplices uenerandos comitatur.
cœnam uerò hospiti proma det de penu.
At postquam hoc audiuit sacrum robur Alcinoi,
manu prehensum Vlyssem prudentem narium consilio,
leuauit à foco, & in sedem locauit splendidam,
filium exuscitans humanum Laodamantem,
qui ei proximus sedebat, maximè autem ipsum amabat.
aquam autem ancilla gutturnio super infudit ferens
pulchro, aureo, super argenteum lebetem,
lauare: iuxta autem politam extendit mensam.
panem uerò uerecunda proma apposuit ferens,
fercula multa inferens, gratificans præsentibus rebus.
cæterũ ipse bibebat & comedebat prudens diuus Vlyss.
& tum præconem alloquutus est robur Alcinoi:
Pontonoe, craterem miscens uinum distribue
omnibus per domum, ut Ioui fulminatori
libemus, qui supplices honoratos comitatur.
Sic ait. Pontonous autem dulce uinum miscebat:
distribuit autem omnibus propinans poculis.
cæterũ postq̃ libarũt, biberũtq̃ quãtũ cupiebat animus,
his uerò Alcinous concionatus est & fatus:
audite Phæacum duces atq̃ consiliarij,
ut dicam quæ me animus in pectore iubet.
nunc quidem pasti dormiatis ad domum uadentes:
mane autem senibus pluribus aduocatis,
hospitem in ædibus hospitaliter tractabimus, atq̃ dijs
faciemus sacra pulchra: deinde etiam de reductione
cogitabimus, ut hic hospes absq̃ labore & tristitia
reductione sub nostra suam in patriam terram deueniat
gaudens, celeriter, etiam si ualde procul sit:
neq̃ quicquam interea mali & damni patiatur
ante quam ipse suam terrã conscendat. hic autẽ deinceps
patiatur quæcunq̃ ei fatum parcæq̃ graues
nascenti nerunt filo, quando ipsum peperit mater.
quod si quis immortalium utiq̃ de cœlo uenit,
aliud quippiam hoc utiq̃ dij meditantur.
semper enim etiam antea dij apparent manifesti
nobis, quando facimus inclytas hecatombas:
conuiuanturq̃ apud nos sedentes ubi & nos.
si autem aliquis & solus iens occurrerit uiator,
haud occultant: quoniam ipsos prope sumus,
quemadmodum Cyclopesq̃ & agrestes gẽtes gigantum.
Hunc autem respondens allocutus est prudẽs Vlysses:
Alcinoe, aliud quid tibi curæ sit mentibus. non enim ego
immortalibus similis sum qui cœlum latum habitant,
neq̃ corpore neq̃ indole, sed mortalibus hominibus.
quos uos scitis maximè portantes ærumnam
hominum, quibus in doloribus æqualis sum:
& adhuc etiam plura ego mala dicerem,
quæ quidem omnia deorum uoluntate passus sum.

ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἥσθαι ἐπ' ἐσχάρῃ φῶτα πένεσθαι,
οἵγε ἧς σφὸν μῦθον ποτιδέγμενοι ἰχανόωνται.
ἀλλ' ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ὑδὶ θρόνου ἀργυρόπλου
εἴσον ἀνασήσας· σὺ δ' κηρύκεσσι κέλευσον
οἶνον ὑποκρῆσαι, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
δόρπου δ' ἧς ξείνῳ ταμίη δότω ὅττί οἱ ἔστιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε ἱερὸν μῦθος Ἀλκινόοιο,
χειρὸς ἕλὼν Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην,
ὦρσεν ἀπ' ἐσχαρόφιν, καὶ ὑδὶ θρόνου εἷσε φαεινοῦ,
ἐκ δὲ ἀνασήσας ἀγαπήνορα Λαοδάμαντα,
ὃς οἱ πλησίον ἷζε, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκε.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπιχεῦε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· πὰρ δ' ἧεν ἐΰξοον ἐκτανύσασα τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
ἔδματα πολλὰ παρ' ἐὸν θεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
αὐτὰρ ὁ πῖνε καθ' ἡδὺ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μύθῳ Ἀλκινόοιο,
Ποντόνοε, κρητῆρα κεράσσαμενος μέθυ νεῖμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὡς φάτο. Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
νεῖμεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ', ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖσιν δ' Ἀλκινόος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
κέκλυτε Φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
νῦν μὲν δαισάμενοι κατακείετε οἶκαδ' ἰόντες·
ἠῶθεν δὲ γερόντας ὑδὲ πλέονας καλέσαντες
ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξεινίσομεν, ἠδὲ θεοῖσι
ῥέξομεν ἱερὰ καλά· ἔπειτα δὲ καὶ περὶ πομπῆς
μνησόμεθ', ὥς κ' ὁ ξεῖνος ἄνευθε πόνου καὶ ἀνίης
σπομπῇ ὑφ' ἡμετέρῃ ταχέως ἱκάνηται ἀγαυὴν
χάρῃ, καρπαλίμως, καὶ μάλα τηλόθεν ἐσί·
μηδέ τι μεσσηγὺς γε κακὸν καὶ πῆμα πάθῃσι
πρίν γε τὴν ἧς γαίης ὑπερβῆμεναι. ἔνθα δὲ ἔπειτα
πείσεται ἅσσα οἱ αἶσα κατακλῶθές τε βαρεῖαι
γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ ἐλήλυθεν,
ἄλλό τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ πορέμεν χαίνουσιν.
ἀεὶ γὰρ τοπάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
ἡμῖν, εὖτ' ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας·
δαινῦνταί τε πὰξ' ἄμμι καθήμενοι ἔνθα περ ἡμεῖς.
εἰ δέ τις οἶος ἰὼν ξύμβλητον ὁδίτης,
ὅττι κατακρύπτουσιν· ἐπεὶ σφίσιν ἐγγύθεν εἰμέν,
ὥσπερ Κύκλωπές τε καὶ ἄγρια φῦλα γιγάντων.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολυμήτις Ὀδυσσεύς,
Ἀλκινόε, ἄλλό τοι μελέτω φρεσίν. ὄχ' ἔγωγε (σεῦ,
ἀθανάτοισιν ἔοικα τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οὐδ' ἐμὰς δέμας οὐδὲ φυὴν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν.
οὕς τινας ὑμεῖς ἴστε μάλιστ' ὀχέοντας ὀίζυν
ἀνθρώπων, τοῖσίν κεν γ' ἄλγεσιν ἰσωσαίμεθα·
καὶ δ' ἔτι κεν πλείω ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,
ὅσσά γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.

sed

f ἀλλ'

ἀλλ' ἐμὲ μὲν δ' ὀρπῆσαι ἐάσατε κυδ' ὁμίλου πόρ.
ὀ γάρ τι συγερῇ ὦϊ γαστέρι κωΰτερον ἄλλο
ἔπλετο, ὅστ' ἐκέλευσεν ἐὸν μνήσασθαι ἀνάγκῃ,
καί μάλα τηρόμορον, κῆ φρεσὶ πῆμ' ἔχοντα.
ὥς κἠγὼ πῆμ' μὲν ἔχω φρεσίν, ἀτὰρ ὁ μάλ' αἰεὶ
ἐδμεναι κέλεται καὶ πίνεμεν· ἐκ δέ με πάντων
λυθάνει ὅσσ' ἔπαθον, καὶ κῆ πλήσασθαι ἀνώγει.
ὑμεῖς δ' ὀτρύνεθε ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
ὥς κέ μι τὸν δύσμορον ἐμῆς ἐνὶ πάτρης,
καί περ πολλὰ παθόντα. ἰδόντα μενὴ λίποι αἰὼν
κτῆσιν ἐμὴν, δμῶάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.
Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον
πομπὴν εἶμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσσον ἤθελε θυμός,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
αὐτὰρ ὁ γε μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
παρὰ δὲ σφι Ἀρήτη τε καὶ Ἀλκίνοος θεοειδὴς
ἥατο· ἀμφίπολοι δ' ἀπὸ κόσμου γῆρα λαιτύς.
τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἦρχε μύθων,
ἔγνω γὰρ φάρός τε χιτῶνά τε, εἵματ' ἰδοῦσα
καλὰ, τά ῥ' αὐτὴ τεύξε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί·
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν ἐρήσομαι αὐτή,
τίς; πόθεν ἐς ἀνθρώπων; τίς τοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν;
ὄ δ' οὐ φὴς ἀλλὰ πόντου ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκέσθαι;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἀργαλέον Βασίλεια διηνεκέως ἀγορεῦσαι (σεῦς,
κύδιστε, ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες·
εἴρῃ δέ τι εἰρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδ' ἐμεταλλᾷς.
Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν ἐν ἁλὶ κεῖται,
τῇ μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ δολόεσσα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεός· οὐδέ τις αὐτῇ
μίσγεται οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
ἀλλ' ἐμὲ τὸν δύσμορον ἐφέσιον ἤγαγε δαίμων
οἶον, ἐπεί μοι νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
al. ἰάνει Ζεὺς ἐλάσας ἐκέασε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπ' ἐφθίμενοι ἐτάλησαν·
αὐτὰρ ἐγὼ τρόπιν ἀγκὰς ἑλὼν νηὸς ἀμφιελίσσης,
ἐννῆμαρ φορόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
νῆσον τὴν Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεός. ἣ μ' ἐλεαίρουσα
ἐδ' ὑκίως ἐφίλει τε καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήρων ἤματα πάντα·
ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
ἔνθα μὲν ἑπτάετες μύρον ἔμπεδον, εἵματα δ' αἰεὶ
δάκρυσι λοῦτο τὰ μοι ἄμβροτα δῶκε Καλυψώ·
ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ὧϊ πλόμενον ἔτος ἦλθε,
καὶ τότε δὴ μ' ἐκέλευσεν ἐποτρύνασα νέεσθαι,
Ζηνὸς ὑπ' ἀγγελίης, ἢ καὶ νόος ἐτράπετ' αὐτῇ·
πέμπε δ' ἐὺ σχεδίης πολυδέσμου· πολλὰ δ' ἔδωκε,
σῖτον καὶ μέθυ ἡδύ· καὶ ἄμβροτα εἵματα ἕσσεν·
οὖρον δ' ἠπείγων ἀπέμησε τε λιαρόν τε.
ἑπτακαίδεκα μὲν πλόον ἤματα πόντον ἀρούρων,
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης ὑμετέρης· γήθησε δέ μοι φίλον ἦτορ

δυσμό-

sed me quidem cœnare finite dolentem quamuis.
non enim odioso uentre impudentius aliud
est, qui iubet sui recordari necessitate, (bentem.
etiam ualde afflictum aliquẽ, & in mentibus dolorẽ ha-
sic et ego luctũ quidẽ habeo mentibus, hic a: ualde semp
comedere iubet & bibere: & me omnium
obliuisci facit quæcunq; passus sum, & repleri iubet.
uos autem festinate simul atq; aurora apparuerit,
ut me infelicem meam imponatis in patriam,
quãuis multa passũ. ubi cõspicatũ me uel uita relinquat
possessionẽ meam, famulosq;, & altam magnam domum.
Sic dixit. hi autem omnes laudabant, & hortabantur
deducere hospitem, quoniam recte dixisset.
sed postquã libarunt biberuntq; quantũ uoluit animus,
hi quidem dormituri ierunt domum unusquisq.
sed in domo relictus est diuus Vlysses,
apud a. ipsum Areteq; & Alcinoum diuina specie pares
sederunt: famulæ autem auferebant nasa conuiuij.
his autem Arete albiulna incepit uerba,
agnouit enim pallium & tunicam, uestimenta uidens
pulchra, quæ ipsa fecerat cum ancillis mulieribus:
& ipsum alloquens uerba pennata dixit:
Hospes, hoc quidem te primum interrogabo ipsa,
quis? unde uenis uirorũ? quis tibi hæc uestimẽta dedit?
an non dicis in mare errans huc uenisse?
Hanc autem respondens allocutus est prudẽs Vlysses:
difficile regina perpetuò dicere
dolores, quandoquidẽ mihi multos dederunt dij cœlestes.
hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
Ogygia quædam insula longè in mari iacet,
ubi Atlantis filia dolosa Calypso
habitat pulchricoma grauis dea: neq; aliquis ipsi
miscetur neq; deorum neq; mortalium hominum:
sed me infelicem peregrinum duxit fortuna
solum, postquam mihi nauem uelocem candenti fulmine
Iupiter iaculatus fregit medio in nigro mari.
ubi alij quidem omnes periere boni socij:
at ego carinã ulnis capiens nauis utriq; remis agitatæ,
nouem diebus ferebar: decima autem me nocte nigra
insulam Ogygiam appulerunt dij, ubi Calypso
habitat pulchricoma grauis dea. quæ me suscipiens
accurate excepit & alebat, & dicebat (omnibus:
facturam immortalem & nunquam senescentem die-
sed meum nunquam animum in pectoribus persuasit.
illic quidẽ septiẽ annos pmãsi firmiter, uestimẽta a. semper
lachrymis madefaciebã quæ mihi immortalis dedit Ca-
sed quando iam octauus reuolutus annus uenit, (lypso:
& tunc iam me iussit concitans redire,
Iouis ex iussu, siue etiam animus mutatus ipsius est:
misit autem in rate colligata: multa autem dedit,
panem & suaue uinum: & diuinas uestes induit:
uentum autem immisit innocuum suauemq;.
septendecim quidem nauigabam dies mare salcans,
decimaoctaua uerò apparuerunt montes umbrosi
terræ uestræ: lætatum est uerò mihi charum cor

infeli-

infelici. certè enim conflictaturus eram adhuc erumnamulta, quam mihi immisit Neptunus terræ quassator,
qui mihi excitans uentos, impediuit iter,
commouit uerò mare immensum: neq; fluctus
sinebat in rate uehementer ingemiscentem ferri.
hanc quidem deinde procella dispersit, cæterum ego
natans has undas transnaui: donec me terræ
uestræ adegit ferens uentusq; & aqua.
ibi me egredientem coegisset fluctus ad terram,
petras ad magnas iaciens & inamabilem locum.
sed resiliens natani rursus, donec ueni
ad fluuium, qui mihi uisus est locus optimus,
expers petrarum, & apricum erat à uento.
excidi autem animum colligens: diuina uerò nox
aduenit: ego autem seorsim à Iouis fluuio
egressus in arbustis dormiui: circumquaq; autem folia
congessi: somnum autem deus immensum infudit.
hic quidem in foliis dilecto adflictus corde,
dormiui tota nocte usq; ad auroram & meridiem.
inclinabatq; sol, & me dulcis somnus dereliquit.
ancillas uerò in littus tuæ agnoui filiæ
ludentes, inter eas autem ipsa erat similis dijs:
ei supplicaui: illa uerò neutiquã ab indole abfuit bona,
ut non sperare posses inuniorem obuiantem
facturum. semper enim iuniores desipiunt.
quæ mihi cibum dedit affatim & ardens uinum,
& lauit in flumine, & mihi has uestes dedit.
hæc tibi tametsi afflictus uerè enarraui.

Huic rursus Alcinous respondit dixitq;:
hospes, certè quidem hoc decens non considerauit
filia mea, quòd te neutiquam cum ancillis fœminis
duxit in nostram domum, tu uerò primæ supplicasti.

Hunc excipiens allocutus est uersutus Vlysses:
heros, ne mihi ideo insontem reprehende puellam.
hæc quidem me iussit cum ancillis subsequi:
sed ego nolui, timens, reueritusq;,
ne fortassis tibi animus commoueretur uidenti.
suspicaces enim sumus supra terram genus hominum.

Huic rursus Alcinous respondit, dixitq;:
hospes, non mihi huiusmodi in præcordijs earum cor,
temerè irasci: potiora autem honesta omnia.
utinam Iupiter pater & Minerua & Apollo,
talis existens qualis es, eaq; sapiens quæ ego utiq;,
filiam meam habeas, & meus gener uocearis,
hic manens: domum autem ego & bona darem,
si modò uolens maneas. inuitum enim te nullus retinebit
Phæacum: neq; sic gratum Ioui esset.
reductionẽ uerò in hoc ego perficiam (ut bene intelligas)
cras: in id temporis autem tu quidem domitus somno
dormias: illi captabunt tranquillitatem, ut peruenias
in patriam tuam & domum, & si fortè quid gratum est:
& si omnino multo longius est Eubœa.
eam enim longissimè aiunt abesse qui eam uiderunt
ex populo nostro, quando ibamus Radamanthum
duxerant inuisurum Tytium terræ filium:

ὀλυσσόμενον. ἦ γάρ ἔμελλον ἔτι ξυνέσεσθαι ὀϊζύι
πολλῇ, τλῶ μοι ἐπῶρσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
ὅς μοι ἐφορμήσας αὐέμους, κατέδησε κελεύθους,
ὤρινεν δ' ἄλαδε ἀθέσφατον· οὐδέ τι κῦμα
εἴα ὑπὸ χθονίης ἀδινὰ στοναχοντα φέρεσθαι.
τλῶ μὲν ἔπειτα θύελλα διέσκιδνασε, αὐτὰρ ἔγωγε
νηχόμενος τόδε λαῖτμα διέτμαγον, ὄφρα με γαίῃ
ὑμετέρῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
ἔνθά κε μ' ἐκβαίνοντα βίη στόρεσε κῦμ' ὑπὸ χέρσου,
πέτρης πρὸς μεγάλησι βαλὼν καὶ ἀτρύτοι χώρῳ.
ἀλλ' ἀναχασάμενος νῆχον πάλιν, ἕως ἐπῆλθον
ὄφρα ποταμόν, τῇ δή μοι ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
λείος τε πετράων, καὶ ἅμ' σκέπας ἦεν ἀέμοιο.
ἐκ δ' ἔπεσον θυμηρέων· ὑπὸ δ' ἄμβροσίη νὺξ
ἄλυδ' ἐγὼ δ' ἀπὸ ἄλυδε δι' ἴπετὸν ποταμοῖο
ἐκβὰς ἐν θάμνοισι κατέδραθον· ἀμφὶ δ' ἄρα φύλλα
ἄφυσσέμην· ὕπνον δ' ἔθεος κατ' ἀπείρονα χεῦεν.
ἔνθα μὲν ἐν φύλλοισι φίλον τετιημένος ἦτορ,
εὗδον παννύχιος· νὺξ δ' ἐπ' ἠῶ καὶ μέσον ἦμαρ.
δύσετό τ' ἠέλιος, καί με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
ἀμφιπόλους δ' ὑπὸ δίνῃ θυγατρὸς
παιζούσας, ἐν δ' αὐτὴ ἔην εἰκυῖα θεοῖσιν·
τλῶ ἱκέτευσ'· ἡ δ' ὅτι νοήματος ἤμβροτεν ἐσθλοῦ,
ὡς ὄκ ἂν ἄλλοιο νεώτερον αὐτιάσαντο
ἐρχέμεν. αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέεσσιν.
ἄσσα μοι σίτου τε δ' ὤπαζ' ἄλιος ἠδ' αἴθοπα οἶνον,
λοῦσε δ' ποταμῷ, καί μοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν.
ταῦτά τοι ἀχνύμενός περ ἀληθείῃ κατέλεξα.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε,
ξεῖν', ἦτοι μὲν τόδ' γ' ἀοίσιμον οὐκ ἐνόησε
πάϊς ἐμή, ὄνεκά σ' ὅτι μετ' ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
ἦγεν ὀϊομένου, σὺ δ' ἄρα πρώτῳ ἱκέτευσας.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἥρως, μή μοι τόνγε ἀμύμονα νείκεε κούρῃ. (σεύς,
οὐ μὴ γάρ μ' † ἐκέλευσε σὺν ἀμφιπόλοισιν ἕπεσθαι ulixes
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔθελον, δείσας, αἰχμὴν ἀμάλυός τε,
μή πως νῷν σοὶ θυμὸς ὧδε σκύσαιτο ἰδόντι.
σύσσιλοι γάρ τ' ἐμμὶ ὧδε χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
ξεῖν', ὅ μοι τοιοῦτον γε σίνεται φίλον κῆρ,
μαψιδίως κεχολῶσθαι· ἀμείνω δ' αἴσιμα ταῦτα.
αἰὶ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἷος ἐσσί, τά τε φρονέοις ἅτ' ἐγώ περ,
παῖδά τ' ἐμὸν ἐχέμεν, καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι,
αὖθι μένων· οἶκον δέ τ' ἐγὼ καὶ κτήματα δοίην,
αἴκ' ἐθέλων γε μένοις. ἀέκοντα δέ σ' οὔτις ἐρύξει
Φαιήκων· μὴ ὄφελον φίλον Διΐ πατρὶ γένοιτο.
πομπὴν δ' ἐς τόδ' ἐγὼ τελέσαιμι (ὄφρ' εὖ εἰδῇς)
αὔριον· ὄφρα τοι ὑμὸς ὑπνωμένος ὕπνῳ
λέξεαι· οἱ δ' ἐλόωσι γαληνείῃ, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἴπερ τοι φίλον ἐστίν·
ἔπορε μὴ μάλα πολλὸν ἐπασσέμεν ἐς Εὐβοίης.
τῆλε γάρ τηλοτάτω φάσ' ἔμμεναι οἳ μιν ἴδοντο
λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν Ῥαδάμανθυν
ἤγον ἐποψόμενον Τιτυὸν γαιήϊον υἱόν·

Ὣς μὲν οἱ ᾧδ' ἦλθον, ἀτὰρ πραπίδεσσι τέλεσσαν
ἤματι τῷ αὐτῷ, ἀπὸ νηὸς δ' ὀπίσω.
εἰσήγοντο δὲ καὶ αὐτὸς φίλοι φρεσὶν ὅσσον ἄρισται
νῆάς τ' ἐμὰς εἰς ἁλὶ βῆναι καὶ κώπαις ἐρετμὰ ἅλα πωλίῳ.

Ὣς φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς
καὶ λιτάμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·
Ζεῦ πάτερ, αἲ γὰρ ὅσα εἶπε τελευτήσειε πάντα
Ἀλκινόου· τοῦ μὲν κλέος οὐδὲ ποτ' ὀλεῖται ἀρούρης
ἄσβεστον πλέον ἔμμεν, ἐγὼ δέ κε πατρίδ' ἱκοίμην.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
κικλῆσκε δ' Ἀρήτην λευκώλενος ἀμφιπόλοισιν
δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἠδὲ πέπλους ἕλας, καθύπερθεν ἑσσάσθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο λάμπ- μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
ὦτρυνον δ' ἥρωα παρισάμεναι ἐπέεσσιν,
ὄρσο πόσι δῶ ξεῖνε, πεπόνηται δέ τοι εὐνή·

Ὣς φάν· τῷ δ' ἀάσατο θυμὸν ἐείσατο κοιμηθῆναι.
ὣς ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἠχηέσσῃ·
Ἀλκίνοος δ' ἄρα λέκτο μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο·
παρὰ δ' ἄλοχος πολύμητις ἐνὶ λέχος εὐνήν τε.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Θ.
ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Ἐκκλησία γίνεται τῶν Φαιάκων περὶ τοῦ ξένου, καὶ ναῦς καθίλκεται πρὸς ἀπομπήν. ὁ Ἀναγώνιος καὶ ἀγωνίζονται παρὰ τῷ Ἀλκινόῳ τῶν Φαιάκων οἱ ἄριστοι· μετὰ ταῦτα δίσκῳ ἀγωνίζονται Φαίακες καὶ ὁ Ὀδυσσεύς. καὶ ὁ Δημόδοκος ᾄδει, πρῶτα μὲν τὰ περὶ τὴν μοιχείαν Ἀρεως καὶ Ἀφροδίτης, ἔπειτα δὲ τὰ περὶ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ δούρειου ἵππου καὶ ὁ Ἀναγώνιος πλαίσιος, πανδαίσιος τις καὶ πάππος ἦν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Θ.
ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ὅτε δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὦρνυτ' ἄρ' ἔξ εὐνῆς ἱερὸς μένος Ἀλκινόοιο.
καὶ δ' ἄρα δι' ὀγμοῖο ἔρτο πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Φαιήκων ἀγορήνδ', ἣ σφίσι πὰρ νηυσὶ πέτυκτο.
ἑλθόντες δ' ἥκαθιζον ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισι
πλησίον· ἣ δ' αὐτὰρ ἄσυ μετώχεε παλλὰς Ἀθήνη,
εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονι Ἀλκινόοιο,
νόσφιν Ὀδυσσῆι μεγαλήτορι μητιόωσα.
καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ πεπισαμένη φάτο μῦθον,

Δεῦτ' ἄγε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
εἰς ἀγορὴν ἰέναι, ὄφρα ξείνοιο πύθησθε,
ὃς νέον Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
πόντον ἐπ' πλαγχθείς, δμῳῇσι θεοῖσιν ὁμοῖος.

Ὣς εἰποῦσ', ὦρσεν μὲν ἕκαστου θυμὸν ἑκάστου
καρπαλίμως δ' ἐπλήσθη βοτὸς ἀγορή τε καὶ ἕδρη
ἀγρομένων. πολλοὶ γὰρ ἐθηήσαντο ἰδόντες
υἱὸν Λαέρταο δαΐφρονα. τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
θεσπεσίην κατέχυτο χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις·

καὶ

atq; illi quidē illuc uenerunt, & absq; labore transmarīt
die eodem, & abduxerunt domum retro.
cognosces etiam ipse in mente quàm optimæ
naues meæ & iuuenes in sulcando mare remis.

Sic ait: gauisus est autem æruinnosus diuus Vlysses:
supplicans uerò dixit uerbum, orationemq; habuit:
Iupiter pater, utinam quæcunq; dixit perficiat omnia
Alcinous: huius quidem per almam terrum
immortalis gloria sit, ego autem in patriam ueniam.
Sic illi quidem huiusmodi inuicem colloquebantur.
iussit autem Arete albis lacertis ancillis
cubilia sub porticum ponere, & stragula pulchra
purpurea ui injcerent, insternerentq; desuper tapetas,
chlænasq; imponere uillosas, desuper induere.
illæ uerò ibant ex ædibus facem in manibus gestantes:
cæterū postquā straurerūt pulchrū lectulū accelerantes,
excitarunt Vlyssem astantes uerbis:
surge dormiturus hospes, paratus est tibi lectus:
Sic dicebant. huic uerò gratum uisum est dormire.
sic ille quidem illic dormiuit diuus Vlysses
tessellatis in lectis, sub porticu sonante.
Alcinous uerò cubuit in penetrali domus excelsæ:
iuxta uerò mulier regina lectum parauit & cubile.

ODYSSEAE HOMERI VIII.
Rapsodiæ argumentum.

Concio fit Phæacum de hospite, & nauis deducitur ad reductionem Vlyssis: & conuiuio suscipiuntur ab Alcinoo Phæacum optimates. Et post hæc disco certant Phæaces & Vlysses. Et Demodocus canit, primum quidem ea quæ acciderunt circa adulterium Martis & Veneris, deinde ea quæ circa introductionem lignei equi: & Vlysse flente, interrogatur quis & unde sit.

ODYSSEAE HOMERI Θ.
RAPSODIA.

Octaua ex certaminibus Phæaces de Vlysse experimentum sumpserunt.

Quando uerò manegenita apparuit roseis digitis aurora,
surrexit ex lecto sacrum robur Alcinoi.
præterea inclytus surrexit urbium euersor Vlysses:
illis uerò præibat sacrum robur Alcinoi
Phæacū ad cōcionē, quæ ipsis apud nauē cōstituta erat:
uenientes uerò considebant in politis lapidibus
propè: ipsa uerò per urbem obibat Pallas Minerua,
assimilata præconi prudentis Alcinoi,
reditum Vlyssi magnanimo meditans.
& sanè cuiq; uiro assistens dixit uerbum:
Huc age Phæacum principes atq; rectores
ad concionem ite, ut hospitem audiatis,
qui recens Alcinoi prudentis uenit ad domum,
ponto peregrinato, corpore immortalibus similis.
Sic loquuta, incitauit robur & animum singulorum:
citò uerò implebantur hominibus forumq; & sedilia
congregatis. multi enim admirati sunt uidentes
filium Laertæ prudentem. huic autem Minerua
diuinam super infudit gratiam capitiq; & humeris:

καὶ

& ipsum longiorem & crassiorem reddidit aspectu,
ut Phæacibus gratus omnibus fieret,
grauisq; & uenerabilis, & ut perficeret certamina
multa, quibus Phæaces experirentur Vlyssem.
cæterum postquam conuenerunt congregatiq; erant,
illis Alcinous concionatus est & locutus:

Audite Phæacum duces atq; principes,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet,
hospes hic haud scio quis nam errando uenit meã domũ,
siue ab Eois siue Hesperijs hominibus:
deductionem flagitat, & precatur ratem esse.
nos uerò ut antea quidem maturemus deductionem.
neq; enim quisquã alius quicunq; meã domũ peruenerit,
hic lugens dia manet propter deductionem.
sed age nauem nigram deducamus in mare diuinum
recentem: iuuenes autem duo & quinquaginta
eligantur è populo quicunq; antea sunt optimi.
ligatis autem bene omnes ad scalmos remis
exite. ac deinde subitum apparate conuiuium,
ad nostrã domũ profecti: ego aũt lautè omnib. præbebo.
iuuenibus uerò hæc præcipio: cæterùm cæteri
sceptrigeri reges ad meam domum pulchram
ueniatis, ut hospitem in regia amplectamur.
neq; quisquam recusset. aduocate uerò diuinum cantorem
Demodocũ: huic quidẽ deus excellenter dedit cantilenã
oblectare, quoties animus incitat ad cantandum.

Sic loquutus præibat. illi uerò simul sequebantur
sceptrigeri: præco uerò cucurrit ad diuinum musicum.
iuuenes uerò electi duo & quinquaginta
ibant ut præceperat ad littus maris infructuosi.
ac postquam ad nauem descenderunt atq; mare,
nauẽ quidẽ ipsi nigram in maris profundũ deduxerunt,
malumq; imposuerunt & uela nauis nigra.
aptarunt autem remos uincula per coriaria
omnia ut decebat, nela autem alba extenderunt:
altè uerò in humidum hanc protraxerunt. ac postea
contenderunt ire Alcinoi prudentis in magnam domũ.
implebantur autem porticusq; & septa & domus uiris
congregatis, multi autem erant iuuenes atq; senes.
illis uerò Alcinous duodecim oues immolauit,
octo autem albis dentibus sues, duosq; flexipedes boues:
quos degluberũt curarũtq;, & appararũt conuiuiũ amæ-
præco aũt propè uenit ducens amabilẽ cantorem, (bile.
quẽ supra modũ Musa dilexit, dedit uerò bonũq; malũq:
oculis quidẽ priuauit, dedit autem dulcem cantilenam.
huic sanè præco posuit sedem argẽteis clauis distinctam
in medio conuiuantium, columnæ longæ innixam.
ex paxillo autem suspendit cytharam sonoram (deret
ipsius supra caput, & mõstrat quo pacto manibus pren-
præco: iuxta aũt apponebat canistrũ pulchrãq; mensam,
iuxta aũt poculum uini, ut biberet quoties animus iube-
illi u. ad edulia parata appositamanus mittebant. (ret.
cæterùm postquam potus & cibi desideriũ expulerunt,
Musa cantorem excitauit ut caneret gloriam uirorum,
cantilena cuius tunc gloria ad cælum latum ibat:

καί μιν μακρότερον τε πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι,
ὅς κεν Φαίηκεσσι φίλος πᾶσιν γλύκοιτο,
δεινός τ' αἰδοῖός τε, καὶ ἐκτελέσειεν ἀέθλους
πολλούς, οὕς Φαίηκες ἐπειρήσαντ' Ὀδυσῆϊ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,

Κέκλυτε Φαίηκες ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει,
ξεῖνος ὅδ' ἀπροίδ' ὅστις ἀλώμενος ἵκετ' ἐμοὶ δῶ,
ἠὲ πρὸς ἠοίων ἢ ἑσπερίων ἀνθρώπων·
πομπὴν δ' ὀτρύνει, καὶ λίσσεται ἔμπεδον εἶναι.
ἡμεῖς δ' ὥς τοπάρος πρὶν ἐποτρυνώμεθα πομπήν·
οὐδείς γάρ οὐδέ τις ἄλλος ὅτις κ' ἐμὰ δώματ' ἵκηται,
ἐνθάδ' ὀδυρόμενος δηρὸν μένει εἵνεκα πομπῆς.
ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν
πρωτοπλόον· κόρω δ' ἑνὶ καὶ πεντήκοντα
κρινάσθων κατὰ δῆμον ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.
δησάμενοι δ' εὖ πάντες ὑπὸ κληῖσιν ἐρετμὰ
ἔκβητ'. αὐτὰρ ἔπειτα δόλῳ ἀλεγεινότε δαῖτα,
ἡμετέρου δ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' εὖ πᾶσι παρέξω.
κούροισι μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
σκηπτοῦχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
δρχωμεν, ὄφρα ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις φιλέωμεν.
μηδ' ἐτίς ἀρνείσθω. καλέσασθε δ' ἠῢν ἀοιδὸν
Δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς πολὺ δῶκεν ἀοιδῆι
τέρπνῳ, ὅππῃ θυμὸς ἐποτρύνῃσιν ἀείδειν.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο. τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
σκηπτοῦχοι κήρυξ τε μετὰ θεῖον ἀοιδόν.
κόρω δ' κριθῶντε δύω καὶ πεντήκοντα
βάτην ὡς ἐκέλευσ' ὑδὸν ἠῢν· ἅλὸς ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὑδὸν νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν οἵ γε μέλαιναν ἁλὸς βένθος δὲ δύσαν,
ἱστόν τ' ἐν τ' ἐτίθεντο θοὴν ἱστία νηὶ μελαίνῃ.
ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι
πάντα κατὰ μοῖραν, αὐτὰρ δ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν·
ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τείνῳ γ' ὤρμισαν. αὐτὰρ ἔπειτα
βαῖν' ἰέναι Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἐς μέγα δῶμα.
πλῶντο δ' ἄρ' ἀθρόοι τε καὶ ἕρκεα πάντ' ἐρύκοι δ' ὡς
ἀγρομένω, πολλοὶ δ' ἄρ' ἔσαν νέοι ἠδ' ἐπὶ παλαιοί.
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ' ἱερεύσω,
ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας ὕας, δύο δ' εἰλίποδας βόας·
οὓς δ' ἔρυσ' ἀμφὶ πῦρ, τετύκοντό τε δαῖτ' ἐράτειν.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν, (νέμεσις.
τὸν περὶ μὲν Μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε·
ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.
τῷ δ' ἄρα Πουτόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον
μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
κὰδ δ' ἐκ παστὸς ἀφίη κήρυμα φόρμιγγα λιγεῖαν
αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ ἐπέφραδε χερσὶν ἑλέσθαι (αν
κῆρυξ· πὰρ δ' ἐτίθει κάνεον καλὴν τετράπεζαν,
πὰρ δ' ἐπας οἶνον, πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆλτο θυμός,
μοῦσ' ἄρ' ἀοιδὸν ἄειδε κλέα ἀνδρῶν,
οἶμης δὴ τότ' ἄρα κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανε·

νεῖκος ὀ'ὀρσασθ' Ἀτρεΐδης τε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
ὥς ποτε δ' ἠρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
ἐκπάγλοις ἐπέεσιν· ἄναξ ἦ αὐδρῶν Ἀγαμέμνων
χαῖρε νόῳ ὅτ' ἄριστοι Ἀχαιῶν ἠριόωντο.
ὡς γὰρ οἱ χρείων μυθήσατο φοῖβος Ἀπόλλων
πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθ' ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν
χρησόμενος· τότε γάρ ῥα κυλίνδετο πήματος ἀρχὴ
τρωσί τε καὶ δαναοῖσι, Διὸς μεγάλα δι' ἀρτέα βουλάς.
τοῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· ἀὐσὰρ Ὀδυσσεὺς
πορφύρεον μέγα φᾶρος ἐλὼν χερσὶ στιβαρῇσι,
κὰκ κεφαλῆς εἴρυσσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα·
αἶδετο γὰρ Φαίηκας, ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβων.
ἤτοι ὅτε λήξειεν ἀείδων θεῖος ἀοιδὸς,
δάκρυ' ὀμορξάμενος, κεφαλῆς ἀπὸ φᾶρος ἕλεσκε,
καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἐλὼν, σπείσασκε θεοῖσιν·
αὖτὰρ ὅτ' ἄρχοιτο, καὶ ὀτρύνειεν ἀείδειν
Φαίηκων οἱ ἄριστοι, (ἐπεὶ τέρποντ' ἐπέεσσιν)
αὖ Ὀδυσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος γοάασκεν·
σφῶϊ δ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπέφραδε, καὶ δὲ νόησεν,
ἆμφὶ δ' ἄγχ' αὐτὸν βαρὺ ἤσθοντο στοναχοῦντα·
αὐτίκα δὴ Φαίηξι φιληρέτμοισι μετηύδα,
κέκλυτε Φαίηκες ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν ἐΐσης,
φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ σύνοχος δῖα θαλείῃ·
νῦν δ' ἐξέλθωμεν, καὶ ἀεθλήσωμεν ἅπαντες·
ὡς χ' ὁ ξεῖνος ἑῷσιν ἐνὶ φίλοισιν ἔνισσι
οἷα δὲ νοσήσας, ὅσσον περιγινόμεθ' ἄλλων
πύξ τε, παλαισμοσύνῃ τε, καὶ ἅλμασιν, ἠδὲ ποδῆσιν·
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο· (σημ.
κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφιν κρέμασε φόρμιγγα λιγεῖαν
Δημοδόκου δ' ἔλε χεῖρα, καὶ ἐξάγαγεν ἐκ μεγάροιο (αν.
κήρυξ· ἦρχε δ' ἄρα αὐτῷ ὁδὸν ἣν περ οἱ ἄλλοι
Φαίηκων οἱ ἄριστοι, ἀεθλία θαυμανέοντες.
βαὰν δ' ἴμεν εἰς ἀγορήν· ἅμα δ' ἕσπετο πολὺς ὅμιλος,
μυρίοι· ἀν δ' ἴσαντο νέοι πολλοί τε καὶ ἐσθλοί.
ὦρτο μὲν Ἀκρόνεός τε, καὶ Ὠκύαλος, καὶ Ἐλατρεύς,
Ναυτεύς τε, Πρυμνεύς τε, καὶ Ἀγχίαλος, καὶ Ἐρετμεύς,
Πόντεύς τε, Πρωτεύς τε, Θόων, Ἀναβησίνεός τε,
Ἀμφίαλός θ' υἱὸς Πολυνῆος Τεκτονίδαο·
ἀν δ' καὶ Εὐρύαλος βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ,
Ναυβολίδης θ' ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
πάντων Φαιήκων μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα·
αἱ. ἀμύμοσθ' αὖ δ' ἦσαν τρεῖς παῖδες † ἀμύμονος Ἀλκινόοιο,
Λαοδάμας θ', Ἅλιός τε, καὶ αὐτίθεος Κλυτόνηος·
οἳ δή τοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο ποδοῖιν·
τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος, οἱ δ' ἅμα πάντες
παρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
τῶν δὴ θέεν ὄχ' ἄριστος ἔην Κλυτόνηος ἀμύμων·
ὅσσον τ' ἐν νειῷ ὄρυγ' ἡμιόνοιϊν ἀρηγώ,
τόσσον ὑπεκπρὸθέων λαὸς ἴκεθ', οἱ δ' ἐλίποντο.
οἱ δὴ πάλαισμοσύνῃς ἐλυγεινῆς πειρήσαντο,
τῶν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους·
ἅλμασι δ' Ἀμφίαλος πάντων προφερέστερος ἦεν·
δίσκῳ δ' αὖ πάντων προφερέστατος ἦεν Ἐλατρεύς,

contentionem Vlyſsis & Pelidæ Achillis,
ut quondam contenderunt deorum in conuiuio celebri
ſæuis uerbis: rex autem uirorum Agamemnon
gaudebat animo cum optimi Achiuorum contenderent.
ſic enim illi uaticinans prædixerat Phœbus Apollo
in Pythia diuina, quando ingreſſus eſt lapideum limen
oraculum petiturus: tunc n. uerſabatur mali principium
Troianis q. & Danais, Iouis magni per conſilia.
iſta ſanè cantor cantabat inclytus. at Vlyſſes
purpureã ingentẽ ueſtẽ prehenſam manibus grauibus,
in caput traxit, obtexit q. pulchram faciem.
uerebatur n. Phæaces, ſub ſupercilijs lacrymas ſtillans.
ſed quando deſinebat canere diuinus cantor,
lacrymis abſterſis, à capite neſtem demebat,
& poculum rotundum accipiens, libabat dijs:
at quando rurſus incipiebat, & incitabant ut caneret
Phæacum optimates, (quippe qui oblectabantur uerbis)
rurſus Vlyſſes capite obuoluto lugebat.
hic alios quidem omnes latebat lacrymas ſtillans,
Alcinous uerò ſolus ipſum aduertit atq. animaduertit,
ſedens prope ipſum: grauiterq. ſuſpirantem audiuit:
continuò aũt Phæacibus ſtudioſis remorum loquebatur:
audite Phæacum duces atq. rectores,
iam quidem conuiuio ſaturanimus animum æquali,
citharaq. quæ conuiuio congruens eſt celebri:
nunc autem exeamus, & certamina experiamur
omnia: ut hoſpes narret ſuis amicis,
domum reuerſus, quantum ſuperemus alios
cæſtibus q. luctaq., & ſaltibus, atq. pedibus.
Sic locutus præibat: illi uerò unà ſequebantur:
ad paxillum autem ſuſpendit citharam ſtridulam:
Demodoci uerò prehendit manum, & eduxit ædibus
præco: præibat uerò huic eandem uiam qua & alij
Phæacum optimates, certamina admiraturi.
inſtiterunt a. ire ad forũ: ſimulq. ſequebatur ingẽs turba,
infiniti: ſurrexerunt autem iuuenes multiq. & boni.
ſurrexit quidem Acronius, & Ocyalus, & Elatreus,
Nauteusq., Prymneusq., & Anchialus, & Eretmeus,
Ponteusq., Proteusq., Thoon, Anabeſineusq.,
Amphialusq. filius Polyei Tectonidæ:
ſurrexit etiam Euryalus homicidæ ſimilis Marti,
Naubolidesq. qui optimus erat corpore q. ſpecie q.
omnium Phæacum poſt inculpatum Laodamantem:
ſurrexerunt & tres filij boni Alcinoi,
Laodamas, & Halius, & diuinus Clytoneus:
hi quidem primum periculum fecerunt pedibus:
eis q. à carceribus extenſus eſt curſus, hi ſimul omnes
celeriter uolabant puluerem excitantes in campo.
horũ currẽdo longè optimus erat Clytoneus inculpatus:
quantumq. in nouali ſpacium eſt mularum,
tantũ præcurrens ad populũ uenit, alij u. relinquebãtur.
alij uerò luctæ moleſtæ periculum fecerunt,
in hac rurſus Euryalus uicit omnes optimos:
ſaltu uerò Amphialus omnium optimus erat:
diſco autem omnium præſtantiſſimus erat Elatreus.

Vlyſſis uestis ſu

Alcinoi hortatus Phæacũ ad certamen.

Certamen curſus, & cæteri.

πυξ

pugnæ

pugnis rursus Laodamas, eximius filius Alcinoi.
cæterũ postquam omnes oblectarunt animũ certaminib.
his Laodamas locutus est filius Alcinoi:
Agite amici, hunc hospitem rogemus si quod certamẽ
& scit & didicit. indole sanè non malus est,
fœmoribus q̃ cruribus q̃, & utraq̃ manu desuper,
ceruice q̃ firma, ingentiq̃ robore: neq̃ uigoris
caret, sed malis debilitatus est multis.
non enim ego existimo peius aliud mari
ad hominem affligendum, etiam si ualde fortis sit.
Huno rursus Euryalus excepit, dixit q̃:
Laodama, sanè hunc sermonem ritè dixisti:
tu ipse nunc prouoca uadens, & conueni sermone.
at postquam hoc anduit bonus filius Alcinoi,
stetit in medium profectus, & Vlyssem allocutus est:
huc age & tu hospes pater periculum fac certaminum,
si aliqd fortassis didicisti. conuenit n. te scire certamina.
neq̃ enim maior gloria hominis quoad fuerit,
quàm quod pedibus præstiterit & manibus suis.
sed age tenta, pelle autem mœstitiam ab animo.
tibi uerò profectio non iam diutius aberit, sed tibi iam
& nauis deducta est, & præparati sunt socij.
Hunc excipiens allocutus est prudens Vlysses:
Laodama, quid me ista iubetis taxantes?
dolores mihi etiã magis in præcordijs quàm certamina,
qui antea ualde multa passus sim, & multa pertulerim:
nunc uerò in uestro consessu reditu indigens
sedeo, precans regemq̃ omnemq̃ populum.
Huic rursus Euryalus respondit, obiurgauitq̃ contra:
minimè te hospes perito uiro assimilo
certaminum, qualia multa inter homines sunt:
sed huic qui simul naui transtrata frequens,
princeps est nautarum, qui negotiatores sunt,
uectiuraq̃ memor, & speculator est maticorum,
lucriq̃ rapacis acquisiti. neq̃ athletæ similis es.
Hunc aũt torue intuitus allocutus est prudens Vlysses:
hospes, non honestè dixisti: stulto uiro similis es.
ex æquo non omnibus dij munera dederunt
uiris, neq̃ indolem, neq̃ prudentiam, neq̃ eloquentiam.
alius quidem forma inferior est uir,
uerùm deus formam uerbis ornat: alij uerò in ipsum
oblectati aspiciunt: is uerò securè loquitur
modestia suaui, eminet autem in multitudine:
incedentem autem per urbem, ueluti deum aspiciunt.
alius autem rursus forma quidem similis immortalibus:
sed non ei gratia uersatur in sermonibus.
sed & tibi species quidem decora, neq̃ aliter
neq̃ deus fecerit: sed mente imperitus es.
lacessisti mihi animum in præcordijs charis,
locutus non ut decet: ego uerò non ignarus certaminum,
ut tu loqueris, uerùm inter primas puto
esse, donec inuenta fretus fui uiribus q̃ meis.
nunc aũt teneor malo & doloribus. multa n. passus sum,
uirorumq̃ bella, sæuosq̃ fluctus penetrans.
sed etiam sic, ualde multa passus, experiar certamina.

mordax

Ὣς ἔφατ' οὐ Λαοδάμας, ἀγαθὸς παῖς Ἀλκινόοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτόρφθησαν φρεγ' ἀέθλοις,
τοῖς ἄρα Λαοδάμας μετέφη πάϊς Ἀλκινόοιο,

Δεῦτε φίλοι, ὀμὲν ξεῖνον ἐρώμεθα εἴ τιν' ἀέθλων
οἶδέ τε καὶ δάπεδον. φυὴ γε μὲν ὁ κακός ὄσσι,
μηρούς τε κνήμας τε, ἠδ' ἄμφω χεῖρας ὑπέρθω,
αὐχένα τε σθαρερόν, μέγα τε δρῶν· ἀδὲ τι ἥβης
δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνέρρηκται πολέεσσιν.
ὀὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ κακώτερον ἄλλο θαλάσσης
ἄνδρα γε συγχεύαι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Λαοδάμα, μάλα τοῦτ' ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
αὐτὸς νῦν πρόκαλεσαι ἰὼν, καὶ πεῖραδε μύθῳ.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσ' ἀγαθὸς πάϊς Ἀλκινόοιο,
ἔστη ῥ' ὀὐ μέσον ἰὼν, καὶ Ὀδυσῆα προσέειπεν,
δεῦρ' ἄγε καὶ σὺ ξεῖνε πάτερ πείρησαι ἀέθλων,
εἴ τινά που δὴ τοῖσδε τέτληκας. ἔοικε δ' ἔσ' ἴδμεν ἀέθλους.
ὀὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος ὄφρά κεν ἧσιν,
ἢ ὅτι ποσσίν τε ῥίψει καὶ χερσὶν ἑῇσιν.
ἀλλ' ἄγε πείρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κῆδεα θυμοῦ.
σοὶ δ' ὁδὸς ὀὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλά τοι ἤδη
νηῦς τε κατείρυσται, καὶ ἑταῖροι εἰσὶν ἑτοῖμοι.

Τὸν δ' ἀπαμείβετο πεπνυμένος Ὀδυσσεὺς,
Λαοδάμα, τί με ταῦτα κελεύετε κερτομέοντες; (σεῦς,
κήδεά μοι μᾶλλον γε φρεσὶν ἢ πάρος ἄεθλοι,
ὃς πρίν μὲν μάλα πολλ' ἔπαθον, καὶ πολλ' ἐμόγησα·
νῦν δὲ μεθ' ὑμετέρῃ ἀγορῇ νόστοιο χατίζω
ἥμενος, λισσόμενος βασιλῆά τε πάντά τε δῆμον.

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, νείκεσέ τ' αὐτῶ·
οὐ γάρ σ' ὀΐομαι ξεῖνε πεπνυμένον φωτὶ ἐοικέναι (τῶν,
ἄεθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι τέτυκται·
ἀλλὰ θρῃκὸς ὅσις μάλα νηῒ πολυκληῖδι θαμίζων,
ἀρχὸς ναυτάων, οἵ τε πρηκτῆρες ἔασιν,
φόρτου τε μνήμων, καὶ ἐπίσκοπος ἧσιν ὁδαίων,
κερδέων θ' ἅρπαλέων. οὐδ' ἀθλητῆρι ἔοικας.

Τὸν δ' ἂρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
ξεῖν', ἦ καλὸν ἔειπες ἀτασθάλῳ αὐδρὶ ἐοικὰς. (σεῦς.
ὥτως ἠὼ πάντεσσι θεοὶ χαρίσαντο δόσιν
αὐδράσιν, ἠδὲ φυὴν, ἠδ' ἄρ φρεγας, ἠδ' ἀγορητύν;
καὶ μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος τελέει αὐτὴρ,
ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἐπέσσι σέφεται οἱ δ' ἐτ' ὀπίσσω
πρὸς πόμπιμοι λεύσσουσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δ' ἠρέτῃ ἀγερώχοισιν·
ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὣς εἰσορόωσιν.
ἄλλος δ' αὖ ἐδμὸς μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν·
ἀλλ' ὀὐ οἱ χάρις ἀμφιπεδᾶι σέφεται ἐπέεσσιν.
ὣς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀρίπρεπές, οὐδέ κεν ἄλλως
οὐδὲ θεὸς τεύξειε· νόον δ' ἀποφώλιος ἐσσι.
σπερχνάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
εἰπὼν ὀὐ κατὰ κόσμον· ἐγὼ δ' ὀὐ νήϊς ἀέθλων,
τύ γε μυθεῖαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὀΐω
εἶμεναι, ὅφρ' ἥβη τε πεποίθεα χερσί τ' ἐμῇσι.
νῦν δ' ἔχομαι κακότητι καὶ ἀλγεσι. πολλὰ γὰρ ἔτλην,
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα περήσας.
ἀλλὰ καὶ ὧς, κατὰ πολλὰ παθὼν, πειρήσομ' ἀέθλων.

ἐμπλησθεὶς

δυμοδακὴς γὰρ μῦθος· ἐπώτρυνας δέ με εἰπεῖν.
Ἦ ῥα, νὴ αὐτῷ φάρει αὐαίξας λάβε δίσκον
μείζονα καὶ παχύτερον, σιβαρώτερον ἠδ' ὀλίγον περ
ἢ οἷῳ Φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισι.
τὸν ῥα περισφήλας ἧκε σιβαρῆς ἀπὸ χειρός·
βόμβησεν δ' ἄρα λίθος· κατὰ δ' ἔπτηξαν ποτὶ γαῖαν
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες,
λᾶος ὑπαὶ ῥιπῆς· ὁ δ' ὑπέρπαλτο σήματα πάντων
ῥίμφα θέων ἀπὸ χειρός. ἔθηκε δὲ τέρματ' Ἀθήνη
ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
καί κ' ἀλαὸς τοι ξεῖνε διακρίνειε τὸ σῆμα
ἀμφαφάων· ἐπεὶ οὔτι μεμιγμένον ὄσσι δμίλῳ,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτον. σὺ δ' ἄρσεο τόνδε γ' ἄεθλον·
οὔτις Φαιήκων τόν γ' ἵξεται, οὐδ' ὑπερήσει.
Ὡς φάτο. γήθησεν δ' πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
χαίρων οὕνεκ' ἔταῖρον ἐν ἠεθέοις λάβε κούροις
καὶ τότε κυδίστοισι μετεφώνεε Φαιήκεσσι,
τὸν νῦν ἀφίκεσθε νέοι· τάχα δ' ὕστερον ἄλλον
ἧσειν ἢ τοσσοῦτον οἴομαι, ἢ ἔτι μᾶσσον.
τὴν δ' ἄλλων ὅν τινα κραδίη θυμός τε κελεύῃ,
δεῦρ' ἄγε πειρηθήτω· ἐπεὶ μ' ἐχολώσατε λίην.
ἢ πυγμῇ, ἠὲ πάλῃ, ἢ καὶ ποσίν, ὅττι μεγαίρω
πάντων Φαιήκων, πλήν γ' αὐτοῦ Λαοδάμαντος.
ξεῖνος γάρ μοι ὅδ' ἐστί. τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο;
ἄφρων δ' ἥ κεῖνός γε καὶ ὄτιδ' ἁνὸς τέλει αὐτῆ
ὅστις ξεινοδόκῳ δῆριν πεφιδρήσεται ἀέθλων
δήμῳ γε ἀλλοδαπῷ· ἑοῖ δ' αὐτοῦ πάντα κολύει.
τὴν δ' ἄλλων ὅπερ τιν' ἀναίνομαι, ὀδ' ἀθερίζω,
ἀλλ' ἐθέλω εἰδὼς μὲν καὶ πειρηθῆμεναι αὐτῶν·
πάντα γὰρ ὀ κακός εἰμι μετ' ἀνδράσιν ὅσσοι ἄεθλοι.
εὖ μὲν τόξον οἶδα ἐϋξέστου ἀμφαφάασθαι·
πρῶτός κ' ἄνδρα βάλοιμι ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
ἀνδρῶν δυσμενέων· εἰ καὶ μάλα πολλοὶ ἑταῖροι
ἄγχι παρασταῖεν, καὶ τοξαζοίατο φωτῶν.
οἶος δὴ μὲ Φιλοκτήτης ἀπενίκατο τόξῳ
δήμῳ ἐνὶ τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ' ἀχαιοί·
τὴν δ' ἄλλων ἐμέ φημι πολὺ πεφορῆσθον ἔμεν
ὅσσοι νῦν βροτοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
ἀνδράσι δ' οὐκ ἐθέλω προτέροισιν ἐριζέμεν οὐδὲ θέλοιμι,
οὐδ' Ἡρακλῆϊ, οὐδ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῆϊ,
οἳ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον πόθι τόξῳ.
τῷ ῥα καὶ αἶψ' ἔθανεν μέγας Εὔρυτος, οὐδ' ὑπὸ γῆρας
ἵκετ' ἐνὶ μεγάροισι· χολωσάμενος γὰρ Ἀπόλλων
ἔκτανεν, οὕνεκά μιν προκαλίζετο τοξάζεσθαι.
δηρὸν δ' ἀκοντίζω ὅσσον τις ἄλλος τις ἀνὴρ
οἷοισιν λάεσσι· πορὶν μήτις με πρόσθεν
Φαιήκων. λίθῳ γὰρ ἀκοντίζω ἠδὲ καὶ ὀϊστῷ
κύμασιν ἐν πολλοῖς· ἐπεὶ ἠμὶν κατὰ νῆας
ἦν ἐπιτάνυσις· τῷ μοι φίλα γυῖα λέλυνται.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
Ἀλκίνοος δ' ἐμὶν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπε·
ξεῖν', ἐπεὶ οὐκ ἀχάρισα μεθ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις,
ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν ἥ τοι ὀπηδεῖ,
χωόμενον ὅτι σ' ἔτον ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι πεδάσας
νείκεσεν, ὡς ἂν σὴν ἀρετὴν βεβαῶτες ὅτις ἔησιν,

ὅστις

mordax est enim sermo: irritatis autem me locutus.
Dixit sanè, & cũ ipsa uestis impetũ faciẽs prendit la- Vlyssi
maiorem & crassum, grauioremq; non paulo (pidem eo a
quàm quali Phæaces ludebant inuicem. superu
hunc circumrotans misit ualida à manu:
insonuit autem lapis: reflexerunt autem se ad terram
Phæaces longis remis utentes, nauigandi periti uiri,
lapidis ab impetu. ille uerò superuolauit signa omnium,
leuiter currens à manu. fixit uerò signum Pallas
uiro corpore assimilata: uerbumq; dixit, & locuta est:
etiam cæcus tibi hospes posset discernere signum
palpando: quãdoquidẽ neutiquã mixtũ est multitudini,
sed longè primum. tu autem confide hoc utiq; certamen:
nullus Phæacum ad hoc perueniet, neq; transmittet.
Sic ait. ganisus autem est patiens diuus Vlysses,
gaudẽs eo quòd socium benignum uidisset in certamine.
& tum leuius allocutus est Phæaces:
hunc nunc assequimini iuuenes: breui denno alium
me missurum esse tantum puto, aut adhuc longiorem.
ex alijs autem quemcunq; cor animusq; inuitat
huc age periculum faciat. quoniam me irritastis ualde.
aut cæstu, aut luctu, aut etiam cursu, nullum recuso
omnium Phæacum, præter ipsum Laodamantem.
hospes enim mihi ille est. quis cum amico pugnet?
insipiens ille & nullius precij est uir
quicunq; cum hospite contentionem monet certaminum
populo in alienigeno: suiq; ipsius omnia perturbat.
aliorum utiq; nullum recuso, neq; despicio,
sed nolo scire & periculum facere palàm.
in omnib. n. nõ ignauus sum inter hoiẽs quotquot certa- Vlyssi
bene quidẽ arcũ noui bene politũ tractare: (mina sunt. ritus.
primus uirum contingerem iaculatus in turba
uirorum hostilium: etiam si ualde multi socij
iuxta astarent, & iacularentur in uiros.
solus quidem me Philoctetes uincebat arcu
populo in Troianorum, quoties iaculabamur Achiui:
aliorum me dico longè præstantissimum esse
quales nunc mortales sunt in terra pane uescentes.
cum uiris autem priscis contendere haud uolo,
neq; cum Hercule, neq; cum Eryto Oechalienſi,
qui etiam cum dijs contendebant de arte iaculandi.
itaq; etiã statim mortuus est ingẽs Eurytus, neq; ad sene-
peruenit in ædibus. iratus enim Apollo (ctutem
occidit, eo quòd ipsum prouocarat ad iaculandum.
hasta aũt iacutor quantũ nullus alius quisquam sagitta.
solis timeo pedibus ne aliquis me superet
Phæacum. nimium enim malè domitus sum
fluctibus in multis: quoniam non commeatus in naui
erat assiduus: ideoq; mihi chara membra soluta sunt.
Sic ait. illi uerò omnes taciti fuerunt silentio:
Alcinous autem ipsum solus respondens allocutus est: Alcino
hospes, quãdoquidẽ nõ ingrata inter nos hæc cõcionaris, Vlyſſi.
sed uis uirtutem tuam ostendere quæ te sequitur,
iratus quòd te hic uir in certamine astans (rit,
obiurgauit, utiq; tuã uirtutẽ mortalis nullus uir superaue-

quicunq;

quicunq; scit sua mente commoda dicere:
sed age, nunc meum intellige sermonem, ut etiam alij
dicas Heroum, quando tuis in ædibus
epulaberis apud tuam q; uxorem & tuos liberos,
nostræ uirtutis memor, qualia etiam nobis
Iupiter opera imponat perpetuò iam inde à maioribus.
non n. pugiles sumus irreprehensibiles, neq; palæstritæ,
sed pedibus celeriter currimus, & nauib. optimi sumus.
semper autē nobis conuiuium q; gratū, citharaq;, choriq;,
uestesq; mutatoriæ, lauacraq; calida, & cubilia.
sed age Phæacum saltatores quotquot optimi,
ludite: ut hospes dicat suis amicis,
domum reuersus, quantum superemus alios
arte nauigandi & pedibus & saltatione & cantu.
Demodoco u. aliquis statim profectus cytharam sonorā
afferat, quæ alicubi iacet in nostris ædibus.

Sic ait Alcinous deo similis. surrexit autem præco
laturus citharam sonoram domo ex regis.
præfecti autem ludorum nouem omnes surrexerunt
publici, qui in certaminibus administrabant singula:
complanarunt aūt locum, pulchrumq; dilatarunt q; ludū.
præco autem propè uenit ferens citharam sonoram
Demodoco: ille a. deinde ibat in mediū. circū a. iuuenes
iam pubescentes stabant, docti saltationis:
quatiebant autem diuinum locum pedibus. at Vlysses
motus admirabatur pedum, obstupescebatq; animo.
caterùm ipse citharam pulsans cœpit pulchrè canere
de Martis amore pulchreq; coronatæ Veneris,
ut primum commixti fuerint in Vulcani domo
clam: plurima autē dedit, lectumq; deturpauit & cubile
Vulcani regis. statim autem illi nuncius uenit
Sol, qui ipsos animaduertit commixtos amore.
Vulcanus autem ubi tristem sermonem audiuit,
institit ire ad officinā, mala animo profundè cogitans:
imposuit autē basi ingentē incudem, cudit autē uincula
infracta, insoluta, ut firmiter illic manerent.
deinde postquam struxit dolum iratus Marti,
institit ire in thalamum ubi ei chara cubilia stabant:
circum autem fulcra fudit uincula undiq; omnia:
multa autem & superiore parte domus fusa sunt
perinde atq; tela araneæ subtilis, quā nemo uidere queat
neq; ex dijs beatis: sic enim dolosa facta erant.
caterùm postquam omnem dolum circa lectum fecit,
simulauit se ire in Lemnū pulchrè fabricatū oppidum,
quod illi terrarum multo charissimum est omnium.
neq; uanam uigiliam tenuit aurato freno utens Mars,
ut q; uidit Vulcanum inclytum arte seorsim euntem:
institit ire ad domum inclyti Vulcani,
cupidus amoris pulchrè coronatæ Veneris.
illa uerò iam recens à patre præpotente Ioue
ueniens resedit: ille uerò intra domum iuit,
illius q; manui inhæsit, uerbum q; dixit atq; compellauit:
age chara, ad lectulum diuertamus dormituri.
non enim amplius Vulcanus domi est, sed alicubi
proficiscitur in Lemnum ad Sintinas barbaras.

ὅς τις ἐπίσαιτο ἦσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν·
ἀλλ' ἄγε, νῶϊ μίεθον ξωϊεῖ ἐπ Θ, ὄφρα μὴ ἄλλῳ
εἴπῃς ἡρώων, ὅτε κεν σὺς ἐν μεγάροισι
δαινύμ' ἔδ' ἐσσῇ τ' ἀλόχῳ Ϛ τοῖσι τέκεσσιν,
ἡμετέρης ἀρετῆς μεμνημένός Θ, οἷα Ϛ ἡμῖν
Ζεὺς ὦδε ἔργα τίθησι θαμὰ πρὸς ὀξέτι πατρῶν.
ὡς γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονε, οὐδ' ἐ παλαισαὶ,
ἀλλὰ ποσὶ πραπτνῶς θέομεν, μὴ νικᾶν ἄρισοι.
αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη κίθαρίς τε, χοροί τε,
εἵματά τ' ὀξήμοιβά, λοετρά τε θερμὰ, μὴ δύναί.
ἀλλ' ἄγε φαίηκων βιητάρμονες ὅσσοι ἄρισοι,
παίσατε· ὡς χ' ὁ ξεῖν Θ φίλα πὰ οἷσι φίλοισιν,
οἴκαδ' ἐνοσήσας, ὅσσον περιγινόμεθ' ἄλλων
ναυτιλίῃ μὴ ποσσὶ μὴ ὀρχηστύϊ μὴ ἀοιδῇ.
δημοδόκῳ δ' ἐτις αὖ φόρμιγγα λίγειαν
οἰσέτω, ἥ τις κεῖται ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν.

Ως ἐφαθ' Ἀλκίνοος θεοείκελος. ὦρτο δ' ἠρυξ
οἴσων φόρμιγγα λιγυρὴν δόμε ἐκ βασιλῆος.
ἀὐσυμνῆται δ' ἤριτοι γίνεα παίτδν αἴεσαν
δῆμοι, οἱ κατ' ἀγῶνας ἐϋπρήστεσκον ἔκασε·
λέκτναν δ' χορὸν, καλὸν δ' δρξαν ἀγῶνα.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων φόρμιγγα λίγειαν
Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἔπειτα κι' δν μέσον. ἀμφὶ δ' ἄρα ἱ
παιθῆναι ἵσαντο, δ' ἀέμονε ὀρχηθμοῖο·
αἰπλῆγας δ' χορὸν θεῖον ποσίν. αὐτὰρ ὀδυσεὺς
μαρμαρυγὰς θαίνων ποδῶν, θαύμαζε δ θυμῷ.
αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλ Θ καλὸν ἀείδειν
ἀμφ' Ἄρεος φιλότητ Θ ἐϋστεφάνε τ' Ἀφροδίτης,
ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαίστοιο δόμοισι
λάθρῃ· πολλὰ δ' ἔδωκε, λέχος δ' ἤσχυνε νὴ δύνλιν
Ἡφαίστοιο ἄνακτ Θ. ἄφαρ δέ οἱ ἄγγελ Θ ἦλθεν
Ἠλι Θ, ὃ σφ' ἐνόησε μιγαλομήτας φιλότητι.
Ἥφαιστ Θ δ' ὡς δν θυμαλγέα μῦθον ἄκουσε,
βῆ ῥ' ἴμεν δν χαλκειῶνα, πακὰ φρεσὶ δυσκεδομήσ·
ἐν δ' ἔβετ' ἀκμοβέτῳ μέγαν ἄκμονα, κόπτε δ' ἀλεγεινὰς
ἀρρήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τ δῦξε δόλον περικαλλέα Ἄρει,
βῆ ῥ' ἴμεν δν θάλαμον ὅθι οἱ φίλα δ' ἔμπεδα κεῖτο·
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἑρμῖσιν χέε δέσματα κύκλῳ ἅπαντῃ
πολλὰ δ Ϛ καθύπερθε μελαθρόφιν ἠλεκέχυντο
πύκν' ἀράχνια λεπτὰ, τά κ' δ κέτις οὐδὲ ἴδοιτο
οὐδὲ θεῶν μακάρων· περὶ γὰρ δόλον τέτυκτο.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα δόλον περὶ δέμνια χεύῃ,
εἶσατ' ἴμεν δν Λῆμνον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἥ οἱ γαίῃ πολὺ φίλτατα δύν ἅπασέων.
τὸν δ' ἀλαοσκοπιὴ ἔχε χρυσήνιος Ἄρης,
ὡς δ' εἶδεν Ἡφαίστου κλυτοτέχνην νόσφι ἰόντα·
βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα πορικλυτ Ἡφαίστοιο,
ἐρασσάμενος φιλότητ Θ ἐϋστεφάνε Κυθερείης.
ἥν δ' ἐ νέως πρὸς πατρὸς ἐριδωνέος Κρονίωνος
ἐρχομένην κατ' ἄρ' ἕζετ· ὁ δ' ἔσω δ' ὤματ Θ ἦλθε,
χειρί τ' ἄρα οἱ φύχειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
δεῦρο φίλη, λέκτρονδε τραπείομεν δύνηθέντες·
οὐ γὰρ ἔδ' Ἡφαίστ Θ μετὰ δ' ἤμι Θ, ἀλλά που ἤδη
οἴχεται δν Λῆμνον μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνας·

Ὡς φάτο, τῷ δ' ἀπάσασθαι ἐΐσκετο κοιμηθῆναι.
τὼ δ' ἐς δ' ἐμνιὰ βάντε κατὰ δ' ἔραθεν ἀμφὶ ἑ δῶμα
τεχνήεντος ἔχυντο πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
ὀδὲ τι κίνησαι μελέων λῦ, ὀδ' ἀναεῖραι·
ἠὼ τότε δὲ γίνωσκον ὅτ' ὀκέτι φυκτὰ πέλοντο.
ἐγχίμολον δὲ σφ' ἦλθε πολύκλυτος Ἀμφιγυήεις,
ὃς τις ἀποστρέψας περὶ Λήμνῳ γαῖαν ἰκέσθαι.
Ἡέλιος γάρ οἱ σκοπιὴ ἔχεν, ἐπὶ τε μῦθον.
βῆ δ' ἴμεν εἰς δόμον, φίλον τετιημένος ἦτορ·
ἔστη δ' ἐν προθύροισι· χόλος δέ μιν ἄγριος ἦρει,
σμερδαλέον δ' ἐβόησε, γέγωνέ τε πᾶσι θεοῖσι,

Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
δεῦτ' ἴνα ἔργα γελασσάμενοι ἴδηθε
ὡς ἐμὲ χωλὸν ἐόντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
αἰεὶ ἀτιμάζει, φιλέει δ' ἀΐδηλον Ἄρηα·
οὕνεκ' ὁ μὲν, καλός τε καὶ ἀρτίπος, αὐτὰρ ἐγώγε
ἀπτελέως ῥιγόωμι. ἀτὰρ ὅτι μοι αἴτιος ἄλλος,
ἀλλὰ τοκῆε δ' ὤφελον τὼ μὴ γείνασθαι ὄφελον.
ἀλλ' ὄψεσθ' ἴνα τώ γε κατὰ δόμον ἔρχεσθον φιλότητι,
εἰς ἐμὰ δέμνια βάντε· ἐγὼ δ' ὁρόων ἀκάχημαι.
ὁ μὲν σφὼ οὐκ ἔτ' ἔολπα μίνυνθά γε κείμενὼ ὧδε,
καίπερ λαθροφιλέοντε. τάχ' οὐκ ἐθελήσετον ἄμφω
εὐνὴν ἐπιβῆναι· ἀλλά σφωε δέλος πῦρ δ' ἐσμὸς ἐρύξει,
εἰρύσατό μοι μάλα πατὴρ ἀποδώσειν ἐέδνα
ὅσσά οἱ ἐγγυάλιξα κυνώπιδος εἵνεκα κούρης.
ὅνεκά οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος.
Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
ἦλθε Ποσειδάων γαιήοχος, ἦλθ' ἐριούνης
Ἑρμείας, ἦλθεν δ' ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων.
θηλύτεραι δ' ἔμενον ἀδμῆτες κατὰ οἴκους ἑκάστη.
ἔσαν δ' ἐν προθύροισι θεοὶ δωτῆρες ἐάων·
ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι,
τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
ὧδέ δ' ἔτις εἶπεσκεν ἰδὼν ὃν πλησίον ἄλλον,
ὅτι κακὰ ἔργα κακὰ δρήγει· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν·
ὡς νῦν Ἡφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα,
ὠκύτατον πάρ ἑόντα θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
χωλός ἐὼν, τέχνῃσι· τὸ δ' μοιχάγρι' ὀφέλλει.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἑρμῆν δ' ἦ προσέειπεν ἄναξ Διὸς Ἀπόλλων,
Ἑρμεία Διὸς υἱὲ, διάκτορε, δῶτορ ἐάων,
ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖσι θελοις κρατεροῖσι πιεζὰς
εὐνηθεὶς ἐν λεκτροισι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα διάκτορος Ἀργεϊφόντης,
εἰ γὰρ τοῦτ' γένοιτο ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
δεσμοὶ μὲν τρὶς τόσοι ἀπείρονα δὲ ἀμφὶς ἔχοιεν,
ὑμεῖς δ' εἰσορόωτε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι,
αὐτὰρ ἐγὼν εὐνοίμι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
Ὡς ἔφαθ', ὧ δ' ἐγέλασσε θεῶν ἐξαπάντων.
οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλως ἔχε, λίσσετο δ' αἰεὶ
Ἡφαιστον κλυτοεργὸν ὅπως λύσειεν Ἄρηα·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Λῦσον· ἐγὼ δέ τοι αὐτὸ ὑπίσχομαι (ὡς σὺ κελεύεις)
τίσειν ἀῖσιμα πάντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύκλυτος Ἀμφιγυήεις,

μὴ μοι

Sic ait. huic autem gratum nisum est dormire.
illi u. in lectum ut conscenderunt dormierũt: uincula a.
fabre facta circumfundebantur prudentis Vulcani.
neq; ullum mouere membrum erat, neq; attollere:
& tum quidẽ agnouerũt quòd non iam effugia patebãt.
propè autem eis uenit inclytus Vulcanus,
rursus reuersus antequam ad Lemni terram uenisset.
sol enim illi custodiam habuit, dixitq; orationem.
contendit autem ire ad domum, charo afflictus corde:
stetit autem in uestibulo: ira autem ipsum dira cepit,
horrendum autem clamauit, audireq; fecit omnes deos:

Iupiter pater, atq; alij dij beati semper uiuentes,
uenite ut opera ridicula & non tolerabilia uideatis.
ut me claudum entem Iouis filia Venus
semper deboneſtat, amat autem pernitiosum Martem:
eo quòd ille quidem pulcher & sanus pedibus, sed ego
imbellis factus sum. at neutiquam mihi causa alia est,
quàm parentes duo: qui non genuisse debebant.
sed uidete ut illi dormiunt in amore,
meo consenso lecto: ego autem aspiciens tristor.
non tamen eos iam spero paulisper iacere sic,
licet admodum amantes. forsasse nolent ambo
dormire: sed ipsos dolus & uinculum detinebit,
donec mihi omnia pater reddat dotalia
quæcunq; illi præbui impudentem ob puellam.
quòd illi pulchra filia, sed non pudica.
Sic ait. ipsi aũt congregati sunt dij æream per domum.
uenit Neptunus terræ quassator, uenit & utilis deus
Mercurius, uenit autem rex iaculator Apollo.
fœminæ autem deæ manebant pudore domi singulæ.
stabant autem in uestibulo dij datores bonorum:
immensus autem risus excitatus est dijs beatis,
artes inspicientibus prudentis Vulcani.
tum uerò quispiam dicebat uidens in proximum alium:
non sunt uirtuti mala opera: assequitur tardus celerem:
ut nunc Vulcanus ens tardus cepit Martem,
uelocissimum licet deorũ entem qui Olympum tenent;
claudus ens, technis: propter quod & adulterij multã de-
Sic illi quidem talia inuicem dicebant. (bet.
Mercurium autem allocutus est rex Iouis filius Apollo:
Mercuri Iouis fili, internuncie, dator bonorum,
num in uinculis uelles fortibus compressus
dormire in lectulo iuxta auream Venerem?
Huic respondit deinde internuncius Mercurius:
utinam fieret rex iaculator Apollo:
uincula quidem ter tot infinita circumfusa essent,
uos autem inspiceretis dij, omnesq; deæ,
at ego dormirem apud auream Venerem.
Sic ait. risus autem excitatus est immortalibus dijs.
neq; Neptunus risum tenebat, precabatur autem semper
Vulcanum inclytum artificem ut solueret Martem:
& ipsum allocutus uerba alata dicebat:
Solue: ego autem tibi ipsum promitto (ut tu iubes)
soluturum esse æqua omnia inter immortales deos.
Hũc rursus allocutus est inclytus artifex ambiclaudus:

ne

ne me Neptune terræ quassator hæc iube:
miseræ pro miseris etiã sponsiones sunt ad spondendum.
quo pacto ego te uincire possem inter immortales deos,
si quidem Mars abierit debitum & uincula effugiens?
Hũc rursus alloquutus est Neptunus terræ quassator:
Vulcane, etiam si Mars debitum renuens
abierit fugiens, ipse tibi ego hæc persoluam.
Huic respondit continuò inclytus ambiclaudus:
non est neq; decet tuam orationem abnuere.
Sic locutus, uincula soluit robur Vulcani.
illi postquam è uinculo soluti sunt forti licet ente,
statim impetu facto, ille quidem in Thraciam uit,
illa uerò ad Cyprum peruenit libenter ridens Venus,
in Paphum, ubi illi lucus araq; odorata:
hic autem ipsam Gratiæ lauarunt, & unxerunt oleo
immortali, qualia deos refrigerant semper entes:
uestes autem induerunt amabiles, mirabile uisu.
Hæc certè cantor cantabat inclytus: cæterùm Vlysses
oblectabatur mente sua audiens, atq; etiam alij
Phæaces longorum remorum, nauibus inclyti uiri.
Alcinous autem Halium & Laomedontem iussit
solos tripudiare, quoniam ipsis nemo contendebat.
hi igitur postquã pilam pulchrã in manibus acceperunt
purpuream, quam ipsis Polybus fecerat prudens,
hanc alter iaciebat ad nebulas umbrosas,
flexus retro. alter autem à terra in altum eleuatus,
facilè accipiebat, antequã pedib. ad pauimentũ uenisset.
at postquam pilam in rectum experti sunt,
saltauerunt postea in terra pascenti multa
frequenter alternantes: iuuenes antè applaudebant alij
stantes in certamine: multus autem strepitus ortus est:
tunc Alcinoum allocutus est diuus Vlysses:
Alcinoe rex, omnium clarissime populorum,
utiq; pollicitus es tripudiatores esse optimos,
utiq; planè factum est: stupor me habet inspicientem.
Sic dixit. lætata autem est sacra uis Alcinoi:
statimq; Phæaces amantes remorum alloquutus est:
Audite Phæacum ductores ac principes,
hospes mihi ualde uidetur prudens esse:
sed agite ei demus hospitale munus uti decet.
duodecim enim in populo præclari reges
principes imperant, tertiusdecimus autem ego ipse:
ex his ei singuli uestem bene lotam & tunicam,
& auri talentum ferte preciosi:
statim autem omnia portemus cõgregati, ut in manibus
hospes habens, ad cænam ueniat lætus in animo.
Eurγalus autem seipsum conciliet uerbis
& dono, quoniam nequaquam ut decuit locutus est.
Sic dixit. omnes autem laudauerunt, & iusserunt:
dona autem ut ferret præmiserunt præconem singuli:
huic autem rursus Eurγalus respondit locutusq; est:
Alcinoe rex, omnium clarissime populorum,
tibi equidem hunc hospitem conciliabo sicut tu iubes,
dabo ei hunc ensem totum æreum, cui est manubrium
argenteum, magina autem recens secti eboris

circum

μή με Ποσειδάων γαιήοχε ταῦτα κέλευε·
δείλαί τοι θεοῖσιν ἐγγύαι ἐγγυάασθαι·
πῶς ἄν ἐγώ σε δοίμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
εἴπερ Ἄρης ὀφείλοιτο χρεῖος καὶ δεσμὸν ἀλύξας;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἥφαιστ', εἴπερ γάρ κεν Ἄρης χρεῖος ὑπαλύξας
οἴχηται φεύγων, αὐτός τοι ἐγὼ τάδε τίσω.
Τὸν δ' ἀμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
οὐκ ἔσθ' ὅδε ἔοικε τὸν ἔπος ἀρνήσασθαι.
Ὡς εἰπὼν, † δεσμοῦ αὖιε μέγα· Ἥφαιστοιο. al. Δεσμὰ
τὼ δ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθην κρατερὸ πόρ ἐόντε,
αὐτίκ' ἀναΐξαντε, ὁ μὲν Θρήικηνδε βεβήκει,
ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
ἐς Πάφον. ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις·
ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπιχρίμπτοθεν αἰὲν ἐόντας·
ἀμφὶ δ' εἵματα ἕσσαν ἐπήρατα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ταῦτ' ἄρ ἀοιδὸς ἄδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
τέρπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἦσιν ἀκούων, ἠδ' ἑταίροις (σεὺς
Φαίηκεν δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.
Ἀλκίνοον δ' Ἄλιον καὶ Λαοδάμαντα κέλευσεν
μοῦνὰξ ὀρχήσασθαι, ἐπεὶ σφισιν ἔπλετο θρίξ.
οἱ δ' ἐπεὶ ἔν σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἕλοντο
πορφυρέην, τὴν σφιν Πόλυβος ποίησε δαίφρων,
τὴν ἑτέρωθε βίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα,
ἰδνωθεὶς ὀπίσω, ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀερθείς,
ῥηϊδίως μεθέλεσκε, πάρος ποσὶν οὖδας ἱκέσθαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ † σφαῖραν ἀν' ἰθὺν πειρήσαντο, al. σφαίρῃ
ὀρχεῖσθην δὴ ἔπειτα ποτὶ χθονὶ πολυβοτείρῃ
ταρφέ' ἀμειβόμενω· κοῦροι δ' ἐπελήκεον ἄλλοι
ἑσάμενοι κατ' ἀγῶνα· πολὺς δ' ὑπὸ πόντος ὀρώρει.
δὴ τότ' ἄρ' Ἀλκίνοον προσεφώνεε δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ἦ μὲν ἀπείλησας βητάρμονας εἶμεν ἀρίστους,
ἦ δ' ἔτυμα τέτυκτο· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Ὡς φάτο. γήθησεν δ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
αὖτὰρ ὁ φαίηκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Κέκλυτε Φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες·
ὄξεῖν· μάλα μοι δοκέει πεπνυμένῳ εἶναι·
ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν ξεινήιον ὡς ἐπιεικές·
δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες
ἄρχοι ἀραίνουσι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός·
τῶν οἱ ἕκαστος φᾶρος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
καὶ χρυσοῦ τάλαντον ἑνείκατε τιμήεντος·
ἆψαι δὴ πάντα φέρωμεν ἀολλέα, ὄφρ' ἐνὶ χερσὶ
ξεῖνος ἔχων, ἰὼν δόρπον ἐν ἥδεϊ θυμῷ·
Εὐρύαλος δ' ἑαυτὸν ἀριστάδην ἐπέεσσι
καὶ δώρῳ, ἐπεὶ οὔτι ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεσαν, ἠδ' ἐκέλευσαν·
δῶρα δ' ἄρ' οἱ σίμβλαι προΐσαν κήρυκα ἕκαστος·
τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
τοι γὰρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρήσομαι ὡς σὺ κελεύεις,
δώσω οἱ τόδ' ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἔπι κώπη
ἀργυρέη, πολιοῦ δ' ἠπείσιε ἐλέφαντος

ἀμφὶς ἐὼς

ἀμφιδ᾽ ἐδ᾽ ἵνα ταῦ᾽ πολὺ φ᾽ ἐ οἱ ἄξιον ἔσαι.
Ὡς ἐπὼν, ἐν χερσὶ τίθει ξίφος ἀργυρόηλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, ἔπος δ᾽ ἔπι τι βέβακεν
ἀλεινόν, ἄφαρ δὲ φέρουσιν ἀναρπάξασαι ἄελλαι·
σοὶ μὲν δὴ θοοὶ ἄλοχόν τ᾽ ἰδέειν καὶ πατρίδ᾽ ἱκέσθαι
δοῖεν ἐπειδὴ δὴ πάλαι φίλων ἄπο πήματα πάσχεις.
Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
εὖ σὺ φίλος μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν·
μηδέ τι τοι ξίφεός γε προθὴ μετόπισθε γένοιτο,
τόν τ᾽ ὄρσας μοι δῶπας ἀρειοσάμενος ἐπέεσσιν.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ᾽ ὤμοισι θέτο ξίφος ἀργυρόηλον.
δύσετο δ᾽ ἠέλιος, καὶ τοῦ πλυτὰ δῶρα πέπῃεν.
καὶ τὰ μὲν Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοί·
ἐξάρχοι δ᾽ ἄρα παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο
μητρὶ πὰρ αἰδοίῃ ἔθεσαν πολυκαλλέα δῶρα.
τοῖσιν δ᾽ ἡγεμόνευε ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
ἐλθόντες δ᾽ ἕζοντο θρόνοισι μετ᾽ ἀλλοπροσάλλοις.
δὴ τότε δὴ Ἀρήτην προσέφη μένος Ἀλκινόοιο,
Δεῦρο γύναι, φέρε κλισμὸν ἀριπρεπέ᾽ ἔντυε δ᾽ ἄντην
καὶ δ᾽ αὐτὴ θὲς φᾶρος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα·
ἀμφὶ δὲ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἰήνατε, θερμήνατε δ᾽ ὕδωρ,
ὄφρα λοεσάμενός τε, ἰδὼν τ᾽ εὖ κείμενα πάντα
δῶρα τά οἱ Φαίηκες ἀμύμονες ἐνθάδ᾽ ἔνεικαν,
δαιτί τε τέρπηται καὶ ἀοιδῆς ὕμνον ἀκούσῃ·
καί οἱ ἐγὼ τόδε᾽ ἄλεισον ἐμὸν περικαλλὲς ὀπάσσω,
χρύσεον, ὄφρ᾽ ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα
σπένδῃ καὶ μεγάρῳ Διί τ᾽ ἄλλοισίν τε θεοῖσιν.
Ὡς ἔφαθ᾽. Ἀρήτη δὲ μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν
ἀμφὶ πυρὶ σῆσαι τρίποδα μέγαν ὁππετάχισα.
αἱ δ᾽ ἀλετρεχόου τρίποδ᾽ ἴσασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ·
ἐν δ᾽ ἄρ᾽ ὕδωρ ἔχυναν, ὑπὸ δ᾽ ξύλα δᾶϊον ἔλσαι.
γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ᾽ ὕδωρ.
τόφρα δ᾽ ἄρ᾽ Ἀρήτη ξείνῳ περικαλλέα κηλὸν
θῆκεφέρειν θαλάμοιο, τίθει δ᾽ ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τά οἱ Φαίηκες ἐδώκαν·
ἐν δ᾽ αὐτὴ φᾶρος θῆκεν, καλόν τε χιτῶνα,
καί μιν φωνήσασ᾽ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
αὐτὸς νῦν ἴδε τοῦτο, θοῶς δ᾽ ὑπὸ δεσμὸν ἴπλευ,
μή τις τοι καθ᾽ ὁδὸν δήλησεται, ὁππότε κεν σὺ
εὐδῇσθα γλυκερὸν ὕπνον ἰὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ. (σεύς,
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ᾽ ἄκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσ-
αὐτίκ᾽ ἐπάρτυε δοῦπα, θοῶς δ᾽ ὑπὸ δεσμὸν ἴπλευ
ποικίλον, ὃν ποτέ μιν δὴ Κίρκη πότνια κέρκη.
αὐτόδιον δ᾽ ἄρα μιν ταμίη λέσεσθαι ἄνωγε
ἂς ῥ᾽ ἀσάμινθον βαίν᾽. ὁ δ᾽ ἄρ᾽ ἀσπασίως ἴδε θυμῷ
θερμὰ λοέτρ᾽· ἐπεὶ ὄτι κομιζόμενός γ᾽ ἐδάμιζεν
ἐπεὶ δὴ λίπε δῶμα Καλυψόος δῖος ἀκοίτης·
τόφρα δέ οἱ κομιδὴ γε θεῷ ὡς ἔμπεδος ἦεν.
τὸν δ᾽ ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λόσαν, ἠδ᾽ ἔχρισαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δὲ μιν χλαῖναν καλὴν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
ἐκ ῥ᾽ ἀσαμίνθου βὰς ἄνδρας μετὰ οἰνοποτῆρας
ἴσκε. Ναυσικάα δ᾽ ἄρα θεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα
στῆ ῥὰ πρὸ σανίδος τέγεος· θώυμα ἰδέσθαι.
θαύμαζεν δ᾽ Ὀδυσῆα φίλον κατὰ θυμὸν ὁρῶσα,

circumuoluta est: multo autem ei dignus erit.
Sic dicens, in manibus posuit ensem argenticlauium,
& ipsum alloquens uerba pennata dixit:
Gaude pater ô hospes, uerbum si aliquod effutitũ est
graue, statim ferant rapientes turbines:
tibi autem dij uxorem uidere, & in patriam redire
dent: quando diu ab amicis mala pateris.
Hunc aũt respondens allocutus est prudens Vlysses:
& tu amice ualde gaude, dij autem tibi felicia dent:
neq; amplius tibi ensis desiderium in futurum fiat
huius, quem iam mihi dedisti concilians uerbis.
Dixit, & circa humeros posuit ensem argẽticlauũ.
occidit autem sol, & huic inclyta dona affuerunt.
& hæc in domum Alcinoi tulerunt præcones illustres:
suscipientes autem filij eximij Alcinoi
matrem iuxta uenerandam posuerunt perpulchra dona.
illis autem præibat sacra uis Alcinoi:
uenientes uerò sederunt in altis solijs.
tunc Areten allocuta est uis Alcinoi:
Age mulier, fer arcam pulchram quæ optima:
impone autem uestem bene lotam & tunicam:
circa ignẽ aũtẽ lebetem calefacite, calefacite a. aquam,
ut lotus, uidens q̃ bene posita omnia
dona quæ ei Phæaces eximij huc tulerunt,
& conuiuio oblectetur & cantilenæ laudem audiens:
atq; ei ego hoc poculum meum pulchrum præbebo,
aureum, ut mei memor diebus omnibus
libet domi suæ Iouiq; alijsq; dijs.
Sic ait. Arete autem ancillis dixit
ut ad ignem abenum ponerẽt magnum quàm celerrimè.
hæ aũt lauacrum abenum locarunt ad ignem ardentem:
aquã u. infuderũt, subtus aũt ligna accendebãt sumpta.
aluũ quidẽ tripodis ignis circũdedit, calefiebat a. aqua.
interea uerò Arete hospiti pulchram cistam
extulit è thalamo, imposuit uerò pulchra dona,
uestem, aurumq;, quæ ei Phæaces dederant:
ipsa uerò pallium posuit, pulchramq; tunicam,
& ipsum alloquuta uerba uolatilia dixit:
ipse nunc uide operculũ, statim uerò uinculũ circũliga,
ne quis tibi in itinere damnum afferat, cum fortè
dormieris dulcem somnum profectus in naue nigra.
At postquam hoc audiuit prudens diuus Vlysses,
statim aptauit operculũ, celeriter aũtẽ uinculum ligauit
uarium, quod olim docuit ingenio uenerandæ Circe.
è uestigio autem ipsum ancilla lauari iussit
in lauacrum ingressum. ille uerò libenter uidit animo
calida lauacra: quoniam neutiquam curari solitus fuerat
ex quo reliquerat domum Calypsus pulchricomæ:
interea ei commeatus tanquam deo præsto erat.
hunc postquam ancillæ lauarunt & unxerunt oleo,
circa ipsum pallium pulchrum iecerunt atq; tunicam,
ex labro egressus uiros ad potores
ibat. Nausicaa autem à dijs pulchritudinem habens
stetit iuxta postes tecti pulchrè fabricati:
admirata autem est Vlyssem oculis aspiciens,

καί μιν

& eum

& ipſum alloquuta uerba alata dicebat:
Salue hoſpes, ut etiam olim ens in patria terra
memor ſis mei, quòd mihi primæ precium uitæ debes.
Hanc mutuis dictis alloquutus eſt uerſutus Vlyſſes:
Nauſicaa filia magnanimi Alcinoi,
ſic nunc Iupiter faciat altitonans maritus Iunonis,
domumq; uenire, & reditionis diem uidere.
certè tibi etiam illic uelut deo uota faciam
ſemper diebus omnibus: tu enim me ſeruaſti puella.
Dixit, & in thronum ſedit ad Alcinoum regem.
bi uerò iam offas diuidebant, miſcebantq; uinum.
Præco uerò propè uenit, ducens amabilem cantorem
Demodocum, populo uenerandum: collocauit aũt ipſum
in medio conuiuantium, ad columnã longam inclinans.
ac tunc præconem alloquutus eſt uerſutus Vlyſſes,
de tergo abſcindens fruſtum: multumq; ſupererat
albidentis ſuis, multa autem erat circum pinguedo:
Præco, iam hanc præbe carnem ut comedat
Demodoco, & ipſum complector tametſi triſtis.
omnibus enim hominibus terreſtribus cantores
honore digni ſunt & reuerentia, eo quòd ipſos
cautus Muſa docuit: amat autem genus cantorum.
Sic ait. præco autem ferens in manibus poſuit
Heroi Demodoco. ille ſuſcepit: gaudebat autem animo.
illi uerò ad fercula apparata appoſita manus extẽderũt.
cæterùm poſtquam potus & cibi eſuriem poſuerunt,
tunc Demodocum alloquutus eſt uerſutus Vlyſſes:
Demodoce, longè te ſupra mortales laudo omnes,
ſiue te muſa docuit Iouis filia, ſiue Apollo.
ualdè enim ornatè Græcorum fatum canis,
quãta fecerint paſſiq; ſunt, et quanta laborarint Achiui:
tanquã alicubi aut tu ipſe præſens, aut ex alio audiueris.
ſed ſanè tranſi, & equi apparatum canta,
lignei, quem Epeus fecit auxilio Palladis,
quẽ quondam in arcem per dolum duxit diuus Vlyſſes,
uiris implens qui Ilium euerterunt.
ſi quidem mihi hæc ritè enarraueris,
tum ego omnibus pronunciabo hominibus
quòd tibi benignus deus præbuit diuinam cantilenam.
Sic ait. ille u. aggreſſus à deo cœpit, exhibuitq; carmen,
inde exorſus, quo pacto illi quidem bene tabulatis nauib.
conſcenſi nauigabant, igne in tentoria iniecto
Argiui: alij uerò iam inclytum circum Vlyſſem
ſedebant in Troianorum foro tecti equo:
ipſi enim eum Troiani in arcem protraxerant.
ſic ille quidẽ ſtabat: illi uerò inconſiderata multa dicebãt
ſedẽtes circa ipſum: trifariam aũt ipſis placuit conſiliũ,
aut perſcindere cauum lignum ſæuo ferro,
aut de rupe deijcere tractum in arcem,
aut ſinere ingens ſimulachrum deorum miraculum eſſe,
hic ſanè & poſtea perficiendum erat.
fatale enim erat perire, poſtquã urbs intra ſe obtexiſſet
ligneum ingentem equum, ubi ſedebãt omnes optimates
Arginorum, Troianis cædem & mortem ferentes.
cecinit etiam ut urbem depopulati ſint filij Achiuorum

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε ξεῖν', ἵνα καί ποτ' ἐὼν γῶ πατρίδ' ἱκάνῃ
μνήσῃ ἐμεῖο, ὅτι μοι πρώτῃ ζωάγρι' ὀφέλλεις.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύμητις δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ναυσικάα θύγατερ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο, (σεῦ,
ὄφρα νῦν Ζεὺς δὲν ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
οἶκαδ' ἐτ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
τῷ κέν τοι κἀκεῖθι θεῷ ὡς ἠχετοώμην
αἰεὶ ἤματα πάντα. σὺ γάρ μ' ἐβιώσαο κούρη.
Ἦ ῥα, καὶ ἐν θρόνου ἵζε πὰρ Ἀλκινόοιο ἄνακτος.
οἱ δ' ἤδη μοίρας τ' ἔνειμαν, κρέων τό τε οἶνον.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε, ἄγων ἐρίηρον ἀοιδὸν
Δημόδοκον, λαοῖσι τετιμένον· εἷσε δ' ἄρ' αὐτὸν
μέσσῳ δ' αὐτυμόνεσσι, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
νώτου ἀπορραθαμών· ὦκα δ' ἂν πλέον ἐλέλειπτο
ἀργιόδοντος ὑὸς, θαλερὴ δ' ἐν ἀμφὶς ἀλοιφή·
Κῆρυξ, τῇ δὴ τόνδε νόῳ κρίνας ὄφρα φάγῃσι,
Δημοδόκῳ, καί μιν προσταντίζομαι ἀχνύμενός περ.
πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ὅσοι χθονίοισιν ἀοιδοί
τιμῆς ἐμμοροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, οὕνεκ' ἄρα σφέας
οἶμας μοῦσ' ἐδίδαξε· φίλησε δὲ φῦλον ἀοιδῶν.
Ὡς ἄρ' ἔφη. κῆρυξ δὲ φέρων χερσὶν ἔθηκεν
ἔμπης Δημοδόκῳ, ὁ δ' ἐδέξατο· χαῖρε δὲ θυμῷ.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα πρὸ σφέων ἔκμολον ἔργων
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆντο βροτοῖν ἔντο,
δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δημόδοκ', ἐξοχα δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἀπάντων,
ἤ σέ γε μοῦσ' ἐδίδαξε Διὸς πάϊς, ἤ σέ γ' Ἀπόλλων.
λίην γὰρ κατὰ κόσμον ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις,
ὅσσ' ἔρξαν τ' ἔπαθόν τε, καὶ ὅσσ' ἐμόγησαν ἀχαιοί·
ὥς τέ που ἢ αὐτὸς πάρεσσι, ἢ ἄλλου ἀκούσας.
ἀλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι, καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον,
δουρατέου, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ,
ὅν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἄγαγε δῖος Ὀδυσσεύς,
αὐδήσας ἐμπλῆσαι οἳ Ἴλιον ἐξαλάπαξαν.
αἴκέν δή μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξῃς,
αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνθρώποισιν
ὡς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὤπασε θέσπιν ἀοιδήν.
Ὡς φάθ'. ὁ δ' ὁρμηθεὶς θεὸς ἔμπεδον, φαῖνε δ' ἀοιδήν
ἔνθεν ἑλών, ὡς οἱ μὲν ἐϋσσέλμοιο νεὸς (μὲν,
βάντες ἀπ' ἐπλεον, πῦρ δὲ πρησείοντο βαλόντες
ἀργεῖοι· τοὶ δ' ἂρ ἀγαπλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
εἵατ' ἐνὶ τρώων ἀγορῇ κεκαλυμμένοι ἵππῳ·
αὐτοὶ γάρ μιν τρῶες ὃν ἀκρόπολιν ἐρύσαντο.
ὣς ὁ μὲν εἰσάκουε· τοὶ δ' ἄκριτα πόλλ' ἀγόρευον
ἧμενοι ἀμφ' αὐτόν· τρίχα δ' ὀφρσὶν ὧδε νόημα,
ἢ διατμῆξαι κοίλην ὀλόην νηλεῖ χαλκῷ,
ἢ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ' ἄκρης, al. ἐπ' ἄκρας.
ἢ ἐάων μέγ' ἄγαλμα θεῶν θελκτήριον εἶναι,
ἣ καὶ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι ἔμελλεν.
αἶσα γὰρ ὧδ' ἐπολέεσθαι, ἐπὴν πόλις ἀμφικαλύψῃ
ἵππον μέγαν, ἔνθα τε πάντες ἄριστοι
ἀργείων, τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
ἤειδεν δ' ὡς ἄστυ δι' ἐμπρήσειαν υἷες ἀχαιῶν

ἐκ πόθεν ἐκχύμενοι, κοίλην λόχον ἐκπολιπόντες.
ἄλλον δ' ἄλλη ἄειδε πόλιν περαίζεμεν αἰπήν·
αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς πρὸς δώματα Δηϊφόβοιο
βήμεναι ἠύτ' Ἄρηα, σὺν αὐτιθέῳ Μενελάῳ.
κεῖθι δὴ αὖ σκέτλιον πόλεμον φάτο τολμήσαντα,
νικῆσαι δὲ καὶ ἔπειτα διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην. (σὺς
ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
τήκετο, δάκρυα δ' ἔβλυζεν ὑπὸ βλεφάροισι παγέντα.
ὡς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα,
ὅστε ἑῆς προόδου πόλιός τε λαῶν τε θύουσιν,
ἄστεϊ ἀμυνέμεναι ἀμύονα νηλεὲς ἦμαρ·
ἣ δὲ θανόντα νέκυν ἀπαφήμενον ἔρι δοῦσα,
ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγα κωκύει· οἱ δ' ἔτ' ὄπιθεν
κόπτοντες δούρεσι μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμους,
εἴρερον εἰσανάγουσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀιζύν·
ἣ δ' ἐλεεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσα παγείσα·
ὡς Ὀδυσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν.
λῆθε δ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλαύθων δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δ' ἐμὲ οἶος ἐπεφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν,
ἆγχι γὰρ αὐτοῦ βαρὺ ἡμενος ἔκλυεν αὐδῆς·
αἶψα δὴ Φαίηκεσι φιλοπτολέμοισι μετηύδα,

Κήκλυτε Φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Δημόδοκον δὴ ἔπειτα φόρμιγγα λίγειαν.
οὐ γάρ πως πάντεσσι χαριζόμενος τάδ' ἀείδει.
ἐξ οὗ δ' ὀρτέμενός τε καὶ ὧρορε δῖος ἀοιδὸς,
ἐκ τοῦδ' ὅπα πάυσατ' ὀϊζυροῖο γόοιο
ὁ ξεῖνος· μάλα πού μιν ἄχος φρένας ἀμφιβέβηκεν.
ἀλλ' ἄγ', ὁ μὴ σχεθέτω, ἵν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες,
ξεινοδόκοι τε ξεῖνος· ἐπὶ πολὺ κάλλιον ὅττω.
εἵνεκα γὰρ ξείνοιο τάδ' αἰδοίοισι τέτυκται,
πομπή τε φίλα δῶρα, τά οἱ δίδομεν φιλέοντες.
αὐτὶ κασιγνήτῳ ξείνος δ' ἑκέτης τε τέτυκται
αὐέρι ὅστ' ὀλίγον περ ὑπὸ φρένα πεπνυμένα οἶδε.
σὺ δὲ νῦν μηδὲ σὺ κεῖθε νοήμασι κερδαλέοισιν,
ὄφρά κέ σ' ἐρωμαι· φάσθαι δέ σε κάλλιόν ἐστιν.
εἰπὲ ὄνομ' ὅ, τί σε κεῖθι κάλεον μήτηρ τε πατήρ τε,
ἄλλοι θ' οἳ κατὰ ἄστυ καὶ οἱ περιναιετάουσι.
τὸν μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμος ἔσσεται ἀνὴρ,
ὅς κε πανύστατος ᾖ, ἐπεὶ οὔ πω γ' ἀγαθὸν γε τέτυκται·
ἀλλ' ὥδε πᾶσι τίθεσθαι, ἐπεί κε τέκωσι τοκῆες.
εἰπὲ δέ μοι γαῖάν τε τεὴν δῆμόν τε πόλιν τε·
ὄφρά σε τῇ πέμψωσι τετυγμέναι φρεσὶ νῆες.
οὐ γὰρ Φαίηκεσι κυβερνῆται περ ἔασιν,
οὐδέ τι πω δαίδαλα τάδ' ἄλλαι νῆες ἔχουσιν·
ἀλλ' αὐταὶ ἴσασι νοήματα καὶ φρένας ἀνδρῶν.
καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πίονας ἀγρὸς
ἀνθρώπων καὶ λαῖτμα τάχιστ' ἅλὸς ἐκπερόωσι,
ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμέναι. οὐδέ ποτέ σφιν
ὄλβος τις πημανθείη ἔπι δηρὸν, οὐδ' ἀπολοίατο.
ἀλλὰ τάδ' ὥς ποτε πατρὸς ἐγὼ εἰπόντος ἄκουσα
Ναυσιθόου, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων ἀγάασθαι
ἡμῖν οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονες ἐμμεν ἁπάντων·
φῆ ποτὲ Φαίηκων ἀνδρῶν δυδρήκεα νῆα
ἐκ πομπῆς ἰοῦσαν ἐπὶ πρυμνοῖσι θοῦρον (ἀλῶ.
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἧμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύ-

ex quo effusi, cauas insidias relinquentes.
alium autem alibi cecinit urbem uastare celsam:
cæterùm Vlyssem ad domum Deiphobi
iniisse tanquam Martem, cum diuino Menelao.
illic iam grauissimum bellum dicebat ausum fuisse,
uicisse etiam continuò per magnanimam Palladem.
hæc cantor cantabat eximius: at Vlysses
tabescebat: lachrymaq; irrigabat sub palpebris genas.
ut fœmina flet dilectum uirum complectens,
qui suam ante urbem populumq; ceciderit,
urbi & liberis arcens sæuam diem:
aut illum morientem & palpitantem uidens,
super illum fusa querulum ululat: illi uerò retro
cædentes hastis tergum atq; etiam humeros,
mancipium adducũt laboremq; habere & calamitatem:
huius autem mirabilissimo dolore tabescunt genæ:
sic Vlysses miserabiles sub palpebris lacrymas stillabat.
hic alios quidem omnes latebat lacrymas fundens,
Alcinous aũt ipsum solus cõsideranit atq; animaduertit,
sedès propè ipsum, uehemẽter aũt ingemiscẽtẽ audiuit:
statim autem Phæacibus nauigandi peritis dicebat:
Audite Phæacum duces & rectores,
Demodocus iam cohibeat citharam sonoram.
non enim fortassis omnibus gratificans hæc cantat.
ex quo cœnamusq; & cœpit diuinus cantor,
ex hoc nunquam cessauit ab ærumnoso luctu
hospes: ualde fortassis ipsi dolor mentem circundedit.
sed age, ille quidem cesset, ut simul oblectemur omnes,
hospitio suscipiẽtes hospitesq; quoniã multo melius est.
nam ob hospitem hæc uenerandum parata sunt,
celebritas & amica dona, quæ illi damus amantes.
pro fratre hospesq; supplexq; est
uiro qui etiam paululum sapit mente.
ideoq; nunc ne tu cela ingenio uafro,
quodcunq; interrogauero: dicere autem te melius est.
dic nomine quo te illic uocabant materq; paterq;
aliiq; qui in urbe & qui circumhabitant.
non enim quisquam omnino absq; nomine est hominum,
neq; ignauus, neq; eximius, postquam primum natus sit:
sed omnibus imponuntur, simul atq; genuerint parentes.
dic etiam mihi terramq; tuam populumq; urbemq;
ut te illuc mittant meditatæ mente naues.
non enim Phæacibus gubernatores sunt,
neq; ullo pacto gubernacula sunt quæ aliæ naues habent:
sed ipsæ sciunt cogitationes & mentem uirorum.
& omnium sciunt urbes & pingues agros
hominum: & undas celerrimè maris tranant,
caligine & nebulis obtectæ. neq; unquam ipsis
neq; detrimentum patiendi est metus, neq; pereundi.
sed hæc sic quondam patrem ego dicentem audiui
Nausithoum, qui dicebat Neptunum succensere
nobis quòd ductores inculpati sumus omnium:
dicebat aliquando Phæacum uirorum benefactã nauem
ex ductione redeuntem in obscuro ponto
perituram esse, ingentẽ aũt nobis mentẽ urbi incubiturũ.

sic dicebat senex. ea uerò deus uel perficiat,
uel imperfecta sint, ut illi placitum est in animo.
sed age mihi hoc dic & uerè enarra,
ubi nam aberraueris, et ad quã nam perueneris regionẽ
hominum: ad ipsos q̃, urbes q̃ bene habitatas.
siue quot difficiles q̃ & agrestes, neq; iusti:
qui q̃ hospitales, & quibus mens est deo placens.
dic quid nam fleas & lugeas intra animum
Argiuorum, Danaorum atq; Ilij fatum audiens.
hoc autẽ dij quidem conflarunt, destinaruntq; interitum
hominibus, ut sit & posteris cantilena.
an aliquis tibi cognatus perijt ante Ilium,
qui eximius erat gener aut socer, aut qui maximè
curæ sunt post sanguinem & genus uestrum.
an aliquis fortasse socius uir familiaritate iunctus
eximius. quoniam non sanè fratre inferior
est qui socius ens prudentia sciat.

ODYSSEAE HOMERI IX.

Rapsodiæ argumentum.

Principium Vlyssis narrationum, in quo ait se bellasse cum Ciconibus, & ad Lotophagos appulisse, & ad Cyclopem Polyphemum uenisse, & cum postquam comedisset sex iam socios ex ea cecasse.

ODYSSEAE HOMERI I.

RAPSODIA.

Inicta cum Lotophagis & Ciconibus Cyclops est.

Vnc excipiens alloquutus est prudens Vlysses:
Alcinoe imperator, omnium præstantissime populorum,
equidem hoc honestum est, audire cantorem
talem qualis hic est, dijs adsimilis uoce.
non enim ego quippiam puto tandem elegantius esse
quàm quum lætitia quidẽ detinet populum uniuersum,
conuiuantes autem per domum audiunt cantorem,
sedentes ordine: iuxta autem plenæ sunt mensæ
pane & carnibus: uinum autem ex cratere hauriens
pincerna adfert & infundit poculis:
hoc quidem mihi pulcherrimum in mente uidetur esse.
tibi uerò meos dolores animus instituit lachrymosos
interrogare, ut etiam magis lugens ingemiscam.
quid primum, quid deinde, quid ultimo narrabo?
dolores quandoquidẽ mihi multos dederunt dij cœlestes.
nunc uerò nomen primum dicam, ut & uos
sciatis: ego aũt deinde postquam effugero sæuum fatum,
uobis hospes fim, etiam longè domum habitanti.
sum Vlysses Laertiades, qui omnibus dolis
hominibus curæ sum, & mea gloria cœlum uenit.
Habito aũt Ithacam meridianam: in ipsa aũt mons est
Neritus, multis arboribus: circum autem insulæ
multæ habitantur ualde propè inuicem,
Dulichium q̃, Same q̃, & nemorosa Zacynthus:
ipsa autem humilis longè suprema in mari iacet
ad septentr. (illæ uerò seorsum ad auroram solemq̃)
aspera, sed bona iuuenum altrix. non quicquam ego

ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων. τὰ δ' ἐκ νηῶν θεὸς ἤ τε λέσειεν;
ἤ κ' ἀτέλες' εἴη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ὅππη ἀπεπλάγχθης τε, καὶ ἂς τινας ἵκεο χώρας
ἀνθρώπων· αὐτούς τε, πόλεις τ' ἐῢ ναιετάοντας.
ἦ μὲν ὅσοι χαλεποί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι·
οἵ τε φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἔστι θεουδής.
εἰπὲ δ' ὅ, τι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἔνδοθι θυμῷ
ἀργείων, Δαναῶν ἠδ' Ἰλίου οἶτον ἀκούων.
τὸν ἦ θεοὶ μὲν τεύξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
ἀνθρώποισιν, ἵνα ἦσι καὶ ἐσομένοισιν ἀοιδή.
ἦ τίς τοι καὶ πάτρως ἀπώλετο ἰλιόθι πρό,
ἠὲ δαὴρ ἐὸς γαμβρὸς ἢ φὼς ἔπλετο θερσός, οἵ τε μάλιστα
κήδιστοι τελέθουσι μετ' αἷμά τε καὶ γόνον αὐτῶν.
ἦ τίς που καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ πεφιλημένος εἰδὼς
ἐσθλός. ἐπεὶ ὅ γέ τι κασιγνήτοιο χορείων
γίνεται ὅς κεν ἑταῖρος ἐὼν πεπνυμένα εἰδῇ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ι.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Ἀρχὴ τῶν Ὀδυσσέως διηγημάτων, ἐν ᾗ φησὶ πεπολεμηκέναι τοῖς Κίκωσι, καὶ πρὸς τοὺς Λωτοφάγους παραγενέσθαι, καὶ πρὸς τὸν Κύκλωπα Πολύφημον παραβάλλειν· καὶ ἕτερον φαγόντα ἐξ ἕδρας ἓξ ἑταίρους κατιφλῆσαι.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ι.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ἰσται, Λωτοφάγων Κικόνων τε σὺν Κύκλωψ ἐστίν.

ΤΟΝ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ἦ τοι μὲν τόδε καλόν, ἀκουέμεν ἀοιδοῦ
τοιοῦδ' οἷος ὅδ' ἐστί, θεοῖς φάος ἠλιβάτοιο αὐδήν·
οὐ γάρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι
ἢ ὅταν δύφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ,
ἥμενοι ἑξείης· παρὰ δ' πλήθωσι τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
οἰνοχόος φορέῃσι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν·
ὥς τί μοι κάλλιστον φρεσὶν εἴδεται εἶναι.
σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετρέπετο σονόωντα
εἴρεσθ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στοναχίζω.
τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;
κήδε' ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες.
νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
εἴδετ'· ἐγὼ δ' αὖ ἔπειτα φυγὼν ὑπὸ νύκτας ἄμαρ,
ὑμῖν ξεῖνος ἔω, νόστου ἀπὸ πάτριον δῶμα ναίων.
εἰμὶ δ' Ὀδυσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
ἀνθρώποισι μέλω, καί μευ κλέος οὐρανὸν ἵκει.
Ναιετάω δ' Ἰθάκην ὄψιπτερον· ἐν δ' ὄρος αὐτῇ
Νήριτον, εἰνοσίφυλλον, ἀριπρεπὲς· ἀμφὶ δ' ἄνησοι
πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλῃσι,
Δουλίχιόν τε, Σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος·
αὐτὴ δ' χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται
πρὸς ζόφον· (αἱ δ' ἔτ' ἄνυδρε πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε)
τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· ὅττι ἐγώγε

ἧς γαίης δλιάσθαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
ἣ μέν μ' αὐτόθ' ὀρυκτὸ καλυψὼ δῖα θεάων
ἐν κοίλοισι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
ὡς δ' αὖτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον.
ὡς ὀλίγη γλυκίων ἧς πατρίδος οὐδὲ τοκήων
γίνεται, εἴπερ καί τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον
γαίης ἐν ἀλλοδαπῆς ναίει ἀπὸ σεῖο τοκήων.
εἰ δ' ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσπω,
ὅν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντι.
Ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν, (τόθι
Ἰσμάρῳ. ἔνθα δ' ἐγὼν πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐ
ἐκ πολίου δ' ἀλόχους τε κτήματα πολλὰ λαβόντες
δασάμεθ', ὡς μήτις μοι ἀτερπέα δαῖτα δάσσῃ.
ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ δι' ἐρῶ ποσὶ φεύγεμεν ἤμεν
ὤκεα· τοὶ δ' οὐ μέγα νήπιοι ὄρνυθ' ἑπέσθην.
ἔνθα δὴ πολλὸν μὲν μέθυ πῖνον, πολλὰ δὲ μῆλα
ἔσφαζον πὰρ νῆας, ἐλιξίποδας ἕλικας βοῦς.
τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι τ' ἀγειρόμεν, al. γειτονίην
οἵ σφισι γείτονες ἦσαν ἅμα πλείονες ἠδ' ἀρείους,
ἵππειρον ναίοντες· ὐπ' ἠμάθοιο μὲν ἀφ' ἵππων
ἀνδράσι μάρνασθαι, καὶ ὀβριμοπαίδεσσι πεζοῖσι δόντα.
ἦλθον ἔπειθ' ἅμα φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεται ὥρῃ,
πέρι μὲν τότε δὴ ῥα κακὴ Διὸς αἶσα πάρεστη
ἡμῖν ἀνομόροισιν, ἵν' ἄλγεα πολλὰ πάθωμεν.
στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θοῇσι·
βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν, καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
τόφρα δ' ἀλεξόμενοι μένομεν πλείονάς περ ἐόντας·
ἠμὸς δ' ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε,
καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες Ἀχαιῶν.
ἓξ δ' ἀφ' ἑκάστης νηὸς εὐκνήμιδες ἑταῖροι
ὤλοντ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε μόρον τε.
ἔνθεν δὴ πρότερον πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
οὐ δ' ἄρα μοι πρότερον νῆδν κίον ἀμφιέλισσαν,
πρίν τινα τὴν δ' εἰλῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον ἀΰσας,
οἳ θανέων γε περὶ Κικόνων ὑπὸ δηϊοτῆτος.
νηυσὶ δ' ἐπῶρσ' ἄνεμον Βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' ὀρανόθεν νύξ.
αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἰθὺς κάρη, ἱστία δὲ σφιν
τρίχθά τε καὶ τετραχθὰ διέχιζεν κατὰ θυμόν.
καὶ τὰ μὲν ὄν νῆας κάτθεμεν δείσαντες ὄλεθρον,
αὐτὰς δ' ἐσσυμένως πρὸς ἤπειρόνδε κέλευσα.
ἔνθα δύω νύκτας διὸ τ' ἤματα συνεχὲς αἰεὶ
κείμεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
ἱστὸς στησάμενοι αὐτὰρ δ' ἱστία λεύκ' ἐρύσαντες
ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
καὶ νύ κεν ἀσκηθὴς ἱκόμην ὃν πατρίδα γαῖαν,
ἀλλά με κῦμα ῥόῳ τε περιγνάμπτοντα Μάλειαν
καὶ Βορέης ἀπέωσε, παρέπλαγξεν δ' Κυθήρων.
ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισι

πόντου

sua cuiusq; terra possum dulcius aliud uidere.
enimuero me illic detinuit Calypso diua dearum
in specubus cauis, cupida maritum esse:
consimiliter Circe detinuit domi suæ
Ææa, dolosa, cupiens maritum esse:
sed meo nunquam animo intra præcordia persuaserunt.
ut nihil dulcius sua patria neq; parentibus De am
est, etiamsi & quis procul diuitem domum patria.
terra in aliena habitet seorsum à parentibus.
age uerò tibi & reditum meum lachrymosum dicam,
quem mihi Iupiter immisit à Troia profecto.
ab Ilio me ferens uentus Ciconibus appulit,
ad Ismarũ. ibi ego urbẽ depopulatus sum, occidi q; ipsos
ex urbe autem uxores & bona multa capta
diuisimus, ut non aliquis mihi expers abierit sua parte.
tum quidem ego celeri pede fugere nos
iussi: hi uerò plurimum stulti non paruerunt.
hic uerò multũ quidem uini bibitũ est, multas q; oues
mactarunt ad littus, & flexipedes nigros boues.
interea uerò digressi Cicones Ciconibus acclamabant, Infelix
qui ipsis uicini erant simul plures & meliores, lium
continentem habitantes: docti quidem ab equis conba
hominibus pugnare, & cum opus esset pedites.
uenerunt deinde quot folia & flores crescunt in uere,
prima luce. tunc sanè malum Iouis fatum affuit
nobis infelicibus, ut dolores multos pateremur.
consistentes autem pugnabant pugna ad naues uelocem:
feriebant autem inuicem æreis hastis.
quamdiu quidem mane erat, & augebatur sacra dies,
tamdiu inuicem sustinebamus plures licet entes:
quando uerò sol ibat ad uesperam,
tum uerò Cicones uicerunt domitos Achiuos.
sex autem à singulis nauibus bene armati socij
perierunt: alij effugerunt mortem q; fatum q;.
illinc uerò ulterius nauigamus tristes corde
lubentes ex morte, charis amissis sociis.
neq; u. mihi ulterius naues procedebant utrinq; agitatæ,
prius quam aliquẽ miserorum sociorũ ter quisq; uocasset,
qui perierant in campo à Ciconibus trucidati.
nauibus autem immisit uentum Boream nubic. Iupiter
cum turbine diuinitus immisso, nubibus q; cooperuit
terram simul & pontum: ruit uerò è cœlo nox.
hæ quidem deinde ferebant ut obliquæ, ac uela ipsis
in tres quatuor q; partes discidit uis uenti.
& hæc quidem in naues deposuimus timẽtes interitum,
ipsas uerò certatim subduximus ad continentem.
hic duas noctes & duos dies continenter semper
iacebamus, simul labore & doloribus animũ macerãtes.
sed quãdo iam tertiã diem pulchricoma præbuit aurora,
malis erectis uelisq; albis tractis
sedimus: illas uentusq; gubernatoresq; dirigebant.
& fortassis illæsus peruenissem in patriam terram,
sed me unda æstusq; circumflectentem Maleam
& Boreas repulit, aberrareq; fecit Cytheris.
hinc nonem dies ferebar aduersis uentis

pontum

potum per piscosum. cæterùm decima die conscẽdimus
terram Lotophagorum, qui floridum cibum edunt.
hic littus conscendimus, & hausimus aquam.
statim autẽ prandium ceperunt celeres apud naues socij.
at postquam cibum gustauimus & potum,
tunc ego socios prætermisi / ciscitatum,
(uiris duobus selectis, tertium præconem simul præbens)
qui nam uiri essent in terra cibum comedentes.
hi statim digressi conuenerunt uiros Lotophagos.
neq; sanè Lotophagi parabant socijs mali quippiam
nostris, sed ipsis præbuerunt lotum gustare.
horum quicunq; loti comedissent dulcissimum fructum,
non iam renunciare rursum uolebat, neq; redire:
sed illic uolebant cum uiris Lotophagis
lotum edentes manere, reditusq; obliuiscì.
hos quidem ego ad naues ducebam flentes ui,
nauibusq; in canis sub transtra ligaui trahens.
cæterùm alios iussi iucundos socios
festinantes naues conscendere celeres,
ne fortassis quis loto comesa reditus obliuiscëretur:
hi uerò statim ingressi sunt, & per transtra sederunt:
ordine uerò sedentes canum mare tundebant remis.
illinc autem ulterius nauigauimus tristes corde:
Cyclopum autem ad terram superborum nefariorum
uenimus, qui sanè dijs freti immortalibus
neq; plantant manibus stirpem, neq; arant:
sed hæc inseminata & inarata omnia proueniunt,
triticum & ordeum, atq; uites, quæ quidem ferunt
uinũ magnis uuis, & ipsis Iouis imber incremẽtum dat.
illis uerò neq; conciones consiliariæ neq; institutæ:
sed ipsi celsorum montium inhabitant cacumina
in spheluncis cauis. ius autem dat unusquisq;
liberis atq; uxoribus: neq; se inuicem curant.
insula deinde mollis è portu obtenditur
terræ Cyclopum, non propè, neq; remota,
syluosa: in ea uerò capræ innumeræ nascuntur
syluestres. neq; enim semita hominum probibet:
neq; ipsam inuestigant uenatores, qui per syluam
dolores patiuntur, iuga montium lustrantes.
neq; gregibus colitur, neq; aratoribus,
sed ipsa inseminata & inarata diebus omnibus,
uiris caret, pascit uerò balantes capras.
non enim Cyclopibus naues adsunt maculatæ,
neq; uiri insunt nauium fabri, qui fabricent
naues transtratas, quæ perficiant singula,
ad urbes hominum ire: ueluti crebrò
uiri ad se inuicem nauibus transmittunt mare,
quiq; ipsis & insulam bene habitatam colant.
neq; enim mala, ferret uerò tempestiua omnia.
insunt enim prata maris cani ad littus
irrigua, mollia. in primis inuitiatæ uites essent.
inest aruum læue: admodum profunda seges esset
suo tempore messa: quandoquidem ualde pingue solũ est.
in ea portus opportunus, ut non opus fune sit,
neq; anchoras iacere, neq; rudentes alligare,

πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ'. αὐτὰρ ὃ γ' ἐκάτῃ ἐπιβήμεν
γαίης Λωτοφάγων, οἵτ' ἄνθινον εἶδαρ ἔδουσιν.
ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βήμεν, καὶ ἀφύσσάμεθ' ὕδωρ.
αἶψα δ' ἑταῖροι δεῖπνον ἕλοντο θοὴν παρὰ νῆα σιν ἑταῖροι.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους πρόῒα ν ὤδυθεσθαι ἰόντας,
(ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας)
οἵτινες αὐερύουσιν ἐπιχθονίους μετὰ σῖτον ἔδοντας.
οἱ δ' αἶψ' οἰχόμενοι μίγεν αὐδήεσσι Λωτοφάγοισιν.
οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μήδονθ' ἑτάροισιν ὄλεθρον
ἡμετέροις, ἀλλά σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.
τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπόν,
οὐκ ἔτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν, οὐδὲ νέεσθαι·
ἀλλ' αὖθ' βούλοντο μετ' αὐδήεσσι Λωτοφάγοισι
λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν, νόστου τε λαθέσθαι.
οὓς μὲν ἐγὼν ὐδὶ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκῃ,
νηυσὶ δ' ὑφ' ἑλκάσσαι ν ἐδησάμην ἠρύσσας.
αὐτὰρ οὓς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
ἀσπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκειάων,
μή πω τις λωτοῖο φαγὼν, νόσοιο λάθηται.
οἱ δ' αἶψ' ἐσβαίνον, καὶ ὑδὶ κλισίῃ κάθιζον·
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἔνθεν δὴ πρόσω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ·
Κυκλώπων δ' ὃν γαῖαν ὑπερφιάλων ἀθεμίστων
ἱκάμεθ', οἳ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν,
ὔτε φυτεύουσι χερσὶ φυτὸν, ὔτ' ἀρόωσιν·
ἀλλὰ τὰγ' ἄσπαρτα νὴ αὐήροτα πάντα φύονται,
πυροί τε κριθαί, καὶ ἄμπελοι, αἵ τε φέρουσιν
οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
τοῖσιν δ' ὔτ' ἀγοραὶ βουληφόροι ὔτε θέμιστες
ἀλλ' οἵγ' ὑψηλῶν ὀρέων νάουσι κάρηνα
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι. θεμίστευει δ' ἕκαστος
παίδων ἠδ' ἀλόχων· οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσι.
νῆσος δ' ἔπειτα λάχεια πρόσθεν λιμένος τετάνυσται
γαίης Κυκλώπων, ὔτε σχεδὸν, ὔτ' ἀποτηλό,
ὑλήεσσ'· ἐν δ' αἰγῶν ἀπειρέσιαι γεγάασιν
ἄγριαι. ὀ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀποθρύπτει·
οὐδέ μιν εἰσιχνοῦσι κιων ηγέται, οἵ τε καθ' ὕλην
ἄλγεα πάσχουσιν, κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.
οὔτ' ἄρα ποίμνησιν κατατέτυκται, οὔτ' ἀρότοισιν,
ἀλλ' ἦγ' ἄσπαρτος δ καὶ αὐήροτος πάντα χρόνον,
αὐδήεσσ χηβόσει, βόσκει δ' ἔτι μηκάδας αἶγας.
οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλτοπάρῃοι,
οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἐνὶ τέκτονες, οἵ κε κάμοιεν
νῆας εὐεστέλμους, αἵ κεν τελέεσκον ἕκαστα,
ἄστε' ἐπ' ἀνθρώπων ἱκνεύμεναι· οἷά τε πολλὰ
ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν πορόωσι θάλασσαν,
οἵ κέ σφιν καὶ νῆσον εὐκτιμένην ἐκάμοντο.
οὐ μὲν γάρ τι κακὴ γε, φέροι δέ κεν ὥρια πάντα.
ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἁλὸς πολιοῖο πάρ' ὄχθας
ὑδρηλοί, μαλακοί. μάλα κ' ἄφθιτοι ἄμπελοι εἶεν.
ἐν δ' ἄροσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήϊον † εἴη
εἰς ὥρας ἀμέων· ἐπὶ μάλα πίαρ ὑπ' ὀδμᾶς.
ἐν δ' ἧ λιμένι σύορμος, ἵν' ὄχεα πείσματός ὄσσῃ,
ὅτ' ὀνὰς βαλέειν, ὅτε πρυμνήσι' ἀνάψαι,

sed

† al. αἰὲν

ἀλλ' οἳ μὲν κέλσαντες μεῖναι χρόνον, εἰσόκε ναυτέων
θυμὸς ἐποτρύνῃ, καὶ οἱ πνοιὴ σῶσιν ἅπαντα.
αὐτὰρ ὕδωρ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,
κρήνη ὑπὸ σπείους· περὶ δ' αἴγειροι πεφύασιν.
ἔνθα κατεπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευε
νύκτα διὶ ὀρφναίῃ· οὐδὲ πρὸ φαίνετ' ἰδέσθαι.
ἀὴρ γὰρ περὶ νηυσὶ βαθεῖ' ἦεν, οὐδὲ σελήνη
οὐρανόθεν προὔφαινε· κατείχε γὰρ νεφέεσσιν.
οὔθ' ὅτις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
οὔτ' ἂρ κύματα μακρὰ κυλινδόμενα προτὶ χέρσον
εἰσίδομεν πρίν νῆας ἐϋσσέλμους ἐπὶ κέλσαι.
κελσάσῃσι δ' ἔπειτα νέες, καθείλομεν ἱστία πάντα·
ἐκ δ' ἦμεν αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεύομεθα κατ' αὐτήν.
ὦρσαν δ' νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο
αἶγας ὀρεσκῴους, ἵνα δεῖπνήσειαν ἑταῖροι.
αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ ἀγκαίας δολιχαύλους
εἱλόμεθ' ἐκ νηῶν· δίξα δ' τρίχα κοσμηθέντες
βάλλομεν. ἂψα δ' ἔδωκε θεὸς μενοεικέα θήρην.
νῆά μοι ἑσπόντο δυώδεκα, ἐν δ' ἐμὲ κάστῳ
ἐννέα λάγχανον αἶγες· ἐμοὶ δ' δέκ' ἔξελον οἶω.
Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
οὐ γάρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος ἐρυθρός,
ἀλλ' ἔτι πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
ἀφύσσαμεν, Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἐλόντες.
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐδεύομεν ἐγγὺς ἐόντων,
καπνόν τ', αὐτῆν τε φωγὴν καὶ οἰῶν καὶ αἰγῶν.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν δίεμεν, μετὰ πᾶσιν ἔειπον,
ἄλλοι μὲν νῦν μίμνετ' ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι·
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν
ἐλθὼν, τῶνδ' αὐδρῶν πειρήσομαι οἵτινές εἰσιν,
ἦ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι·
ἦε φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἔνδον ἀθέσφατος.
Ὡς ἐπὼν, αὐτὰρ νηὸς ἔβην· ἐκέλευσα δ' ἑταίρους,
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, αὐτά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ ἐσβαινον, καὶ ἔδην κληῖσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιῇ ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν χῶρον ἀφικόμεθ' ἐγγὺς ἐόντα,
ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἴδομεν ἄγχι θαλάσσης,
ὑψηλὸν, δάφνῃσι κατηρεφές· ἔνθα δὲ πολλὰ
μῆλ' ἔνδον τε καὶ αἰγὸς ἰαύεσκον· περὶ δ' αὐλὴ
ὑψηλὴ δεδμητο κατηρυχέεσσι λέθοισι,
μακρῇσίν τε πίτυσσιν, ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.
ἔνθα δ' ἀνὴρ ἔναιε τερώδεος, ὃς ῥά τε μῆλα
οἶος πουμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδέ μετ' ἄλλους
ὠμίλει', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἰὼν ἀθεμίστια ἤδη.
καὶ γὰρ δὴ μέγα τέρας ἐτέτυκτο τερώδεος· οὐδὲ ἐῴκει
ἀνδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
ὑψηλῶν ὀρέων, ὅστε φαίνεται οἶος ἀπ' ἄλλων.

sed qui appulerunt manere aliquandiu, donec nautis
animus uelit, & aſpirent uenti.
ceterùm ad initium portus fluit ſplendida aqua,
fons ſub ſpecu: circum autem alnus naſcitur:
huc appulimus, atq; aliquis deus nix niæ fuit
noctem per obſcuram: neq; licebat uidere.
caligo enim circa naues denſa erat, neq; luna
è cælo lucebat: detinebatur enim nubibus.
hic nullus inſulam uidit oculis:
neq; ſanè fluctus magnos prouolutos ad littus
uidimus antequam naues bene tabulatas appuliſſemus:
appulſis autem nauibus, collegimus uela omnia:
ipſi etiam egreſſi ſumus in littus maris,
tum uerò quieſcentes expectauimus auroram diuinam.
quando autẽ manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
inſulam admirantes obambulabamus per eam.
excitarunt autem Nymphæ filiæ Iouis ægida habentis
capras montanas, ut prandium ſumerent ſocij.
continuò incuruos arcus & haſtas longo ferro
cepimus ex nauibus: trifariam uerò inſtructi
petimus. ſtatim autem dedit deus commodam ferinam.
naues quidẽ me ſequebantur duodecim, in unãquãq; aũt
nouem ſortitus ſum capras: mihi uerò decẽ elegerũt ſoli.
Sic tum tota die ad ſolem occidentem
ſedebamus comedentes carnes multas & uinum dulce.
non enim adhuc nauium abſumptum erat uinum rubrũ,
ſed ſuppetebat: multum enim in amphoris ſinguli
hauſeramus, Ciconum ſacro oppido capto.
Cyclopum autem ad terram proſpicimus propè entem,
fumumq;, ipſorumq; ſonitum ouiumq; & caprarum.
quando autem ſol occidit & tenebræ aduenerant,
tunc dormiuimus in littore maris.
quando autẽ manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
tunc ego concione aduocata, omnes alloquutus ſum:
alij quidem nunc manete mihi dilecti ſocij:
at ego cum naui mea & cum meis ſocijs
profectus, hos homines explorabo qui nam ſint,
an illi contumelioſi & agreſtes, neq; iuſti:
an hoſpitales, & ipſis mens deo placens.
Sic fatus, ad nauem conſcendi: iuſſi uerò ſocios,
ipſosq; conſcendere, & rudentes ſoluere.
illi continuò conſcenderunt, & per tranſtra ſederunt.
ordine autem ſedentes canum mare uerberabant remis.
ſed cum iam in locum peruenimus propè entem,
hic extrema parte ſpelunca nidimus prope mare, Antri
excelſam, lauris opacam: hic autem multa hyba
pecora ouesq; & capræ quieſcebant: circum autem eam
excelſa ædificata erat exciſis lapidibus,
longiſque pinis, & quercubus alticomis.
hic uir habitabat ingens, qui quidem pecora
ſolus paſcebat longè: neq; cum alijs
uerſabatur, ſed ſeorſim ens infanda ſciebat.
etenim monſtrum erat horrendum: neq; ſimilis erat
homini humano, ſed cacumini ſyluoſo
excelſorum montium, quando apparet ſolum ab alijs.

ἀποβρίξαντες. ἐπὶ βορᾶ ἢ τροφῇ ἀπὸ πομαίνεσκον.

δὴ τότε.

& tum aliis iussis dilectos socios
illuc apud nauem manere & nauem custodire:
porro ego eligens sociorum duodecim optimos
ibam: caterùm caprinum utrem habebam nigri uini
suauis, quod mihi dederat Maron Euanthei filius
sacerdos Apollinis, qui Ismarum tuetur.
quod ipsum cum liberis defendissemus atq; uxore
reuerentia moti: habitabat enim in luco arborifero
Phœbi Apollinis. ille uerò mihi dedit pulchra dona:
auri quidem mihi dedit elaborati septem talenta:
dedit autem mihi craterem totum argenteum: ac deinde
uinum in amphoris duodecim omnibus haustum,
suaue incorruptibile, diuinũ potum: neq; quisquam illud
nouerat famulorum neq; ancillarum in domo,
sed ipse, uxorq; chara, promaq; una sola.
hoc quoties biberent dulce uinum rubrum,
uno poculo impleto, aquæ uiginti mensuras
infundebat: dulcis autem odor ab cratere spirabat;
diuinus: tum non abstinuisse gratum erat.
huius ferebam impletum utrem magnum, uiatica autem
in pera: statim antẽ mihi excitabatur animus generosus
uirum adire ingenti præditum fortitudine,
agrestem, neq; iura bene scientem neq; leges:
celeriter autem in antrum uenimus, neq; ipsum intus
inuenimus, sed pascebat pascua per pinguia pecora.
uenientes autem in antrum admirabamur singula:
calathi quidem caseis grauabantur, repleta erant stabula
agnorum atq; hedorum, separatæ uerò singulæ
inclusæ erãt, separatĩ quidẽ grãdiores, seorsim iuniores,
separatim recens natæ: nutabant sero uasa omnia,
mulctraliaq; scapheq; facta, quibus mulgebat.
tum me primum socij precabantur uerbis
ut sumptis caseis iremus retro: ac deinde
celeriter ad nauem celerem hœdisq; & agnis
à stabulis abactis nauigaremus salsam aquam:
sed ego non parui, (certè multo satius fuisset)
donec ipsum uiderem, & si mihi hospitalia daret.
neq; sanè futurus erat socijs uisus amabilis.
tum autem igne accenso mansimus, & ipsi
caseo sumpto comedimus: expectauimusq; ipsum intus,
sedentes donec uenit pascẽs. ferebat aũt ingentem fascẽ
ligni aridi, ut illi ad cœnam esset.
extra autem antrum deijciens strepitum fecit.
nos autem perterriti nos conieecimus in recessum antri.
caterùm ille in latam speluncam egit pinguia pecora
oĩa prorsum quæcũq; mulgebat: mares aũt reliquit foris,
arietesque hircosque altam extra cortem.
deinde admouit ostium ingens altè leuans,
graue: non illud duo & uiginti currus
fortes quadrijugi à solo dimouere potuissent:
tantam excelsam petram admouit ianuæ.
sedens autem mulsit oues & balantes capras,
omnia ritè, & fœtum submisit singulis.
statim autem dimidium coagulans albi lactis,
flexis in calathis conflringens reposuit:

dimi-

δλὰ τότε σὺν ἄλλοις κελόμην ἑρίηρας ἑταίρους
αὐτῆ τε νηί τε μίλειν καὶ νῆας ἐρύεσθαι·
αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἑτάρων δυοκαίδεκ' ἀρίστους
βῆν· ἀτὰρ αἶγεον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο
ἡδέος, ὅν μοι ἔδωκε Μάρων Εὐάνθεος υἱὸς
ἱρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει·
οὕνεκά μιν σὺν παισὶ καὶ ἀδνῇ ἠδὲ γυναικὶ
ἁζόμενοι· ᾤκει γὰρ ἐν ἄλσει δηρὸν ἐόντι
φοίβου Ἀπόλλωνος. ὁ δ' ἐμοὶ πόρεν ἀγλαὰ δῶρα·
χρυσοῦ μέν μοι δῶκ' ἀρετῆς ἐπὶ τάλαντα
δῶκε δέ μοι κρητῆρα πανάργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα
οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν ἀφύσας,
ἡδὺ ἀκηράσιον, θεῖον πότον· ὃν δ' ἔτις αὐτὴν
οἶκον ἐν ἠὲ δμώων ὃν δ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ,
ἀλλ' αὐτός τ', ἄλοχός τε φίλη, ταμίη τε μί' οἴῃ.
τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἐρυθρόν,
ἓν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος ἐννέα πίτνε μέτρα
χεύας· ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει,
θεσπεσίη· τόθ' ἂν οὔτοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δ' ἰὴ νῆϊα
κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι ὀΐσκετο θυμὸς ἀγήνωρ
αὐδρ' ἐπελεύσεσθαι μεγάλῳ ὠϊὶ εἰμένον ἀλκὴν,
ἄγριον, ὅστε δ' οἶδε δίκας ἔτι θέμιστας.
καρπαλίμως δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', οὐδ' ἔμιν ἔνδον
εὕρομεν, ἀλλ' ἐνόμευε νομὸν κατὰ πίονα μῆλα.
ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθαυμάζομεν ἕκαστα·
πάρφοι μὲν τυρῶν βρίθον, σέσυντο δ' ἐν σηκοὶ
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, διακεκριμέναι δ' ἔκαστα
ἔρχατο, χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δ' μέσσαι,
χωρὶς δ' αὖθ' ὑστάται· νάεσκον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα,
γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν·
τὼ δ' ἐμὲ μὲν πρώτιστα ἑταῖροι λίσσοντ' ἐπέεσσι
τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν· αὐτὰρ ἔπειτα
πρησταλίμως ἐλάσαι νῆας θοὰς ἐρίφους τε μῆλα
σηκῶν δεξελάσαντας ἐπὶ πλῶμεν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, (ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν)
ὄφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη.
οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἑτάροισι φανεὶς ἐρατεινὸς ἔσεσθαι.
ἔνθα δὴ πῦρ κήαντες ἠμείναμεν, αὐδὴ καὶ αὐτοὶ
τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν· μένομέν τε μιν ἔνδον,
ἤμενοι ἔως ἐπῆλθε νέμων. φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
ὕλης ἀζαλέης, ἵνά οἱ ποτὶ δόρπον εἴη.
ἔκτοσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν·
ἡμεῖς δὴ λίσσαντο ἀπεσυμβλήμεθ' ὄν μυχὸν ἄντρου.
αὐτὰρ ὅγ' εἰς ὄψιν σηκὸν ἤλασε πίονα μῆλα (φι,
πάντα μάλ' ὅσσ' ἤμελγε· τὰ δ' ἄρσενα λεῖπε θύρηφι
ἀρνειούς τε τράγους τε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
ὄβριμον· ὄκ ἂν τὸν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἅμαξαι
εὐδμῆτες τετράκυκλοι ἀπ' ἔδεθλα ὀχλίσειαν·
τόσσην λίθακα πῖτρην ἐπέθηκε θύρησιν.
ἕζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
αὐτίκα δ' ἥμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος
πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμησάμενος κατέθηκε·

ἥμισυ

ἥμισυ δ' αὖτ' ἔσυσσα γέ οἱ ἄγγεσιν, ὄφρά οἱ ἔτι
πίνειν δ' αἶνυμένῳ, καί οἱ ποτὶ δόρπον ἔῃσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῖσε ποτησάμενος τὰ ἃ θῦνα,
κὴν τότε δὴ ῥα ἔπειτα, κὴν εἴσατο, εἶρε δ' ἑταίρους,
Ω ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
ἤτι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
οἷά τε λῃστῆρες ὑπεὶρ ἅλα, τοί τ' ἀλόωντα
ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;
Ως ἔφατ'. ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
δείσαντων φθόγγον τε βαρὺν, αὐτόν τε θέλοντα·
ἀλλὰ κὴ ὣς μιν ἔπειτα προσέειπον, μῦθον ἔειπον,
ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες ἀχαιοί
παντοίοις ἄεμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
οἴκαδε ἱέμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα
ἥλομεν· ὧς που τῶ Ζεὺς ἤθελε μητίσασθαι.
λαοὶ δ' Ἀτρεΐδεω Ἀγαμέμνονος εὐχόμεθ' εἶναι,
τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπερθύριον κλέος ἐστί·
τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν, κὴ ἀπώλεσε λαοὺς
πολλούς. ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
ἱκόμεθ', εἴτι πόροις ξεινήιον, ἠὲ κὴ ἄλλως
δώῃς δ' ὠτίνην, ἥ τε ξείνων θέμις ἐστίν.
ἀλλ' αἰδοῖοι φέρισθε θεοὺς· ἱκέται δέ τοι εἰμέν.
Ζεὺς δ' ὑπερτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε
ξεινίος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ως ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλεὲς θυμῷ·
νήπιος εἰς ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
ὅς με θεοὺς κέλεαι ἢ τ' δείδιμεν ἢ ἀλέασθαι.
οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν,
οὐδὲ θεῶν μακάρων· ἐπεὶ πολὺ φέρτεροι εἰμέν.
οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος τεφιδοίμην,
οὔτε σεῦ, οὔθ' ἑτάρων, εἰ μὴ θυμός με κελεύοι.
ἀλλά μοι εἰπὲ σὺ ἔμπης ἔχθι ἰὼν ὔπερ γαίης νῆα,
ἦ πὺ ἐπ' ἐσχατιῇς, ἢ σχεδόν· ὄφρα δ' ἀείω.
Ως φάτο πειράζων. ἐμὲ δ' οὐ λάθον εἰδότα πολλά,
ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην δολίοις ἐπέεσσι,
νῆα μέν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ὕπο πείρασι γαίης,
ἄκρῃ προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν.
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺ ὄλεθρον.
Ως ἐφάμην. ὁ δέ μ' ὃς γὰρ ἀμείβετο νηλεὲς θυμῷ·
ἀλλ' ὅγ' ἀναίξας ἑτάροις ὧδε χεῖρας ἴαλλε·
σὺν δ' δίνω μάρψας, ὥστε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεύετο δὲ γαῖα.
τοὺς δ' διαμελεΐσας παρὰ ὡπλίσατο δόρπον.
ἤδιε δ' ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπε
ἔγκατά τε σάρκας τε μυελόν τε ὀστέα πάντα.
ἡμεῖς δὴ κλαίοντες ἀνεσχέθομεν Διΐ χεῖρας,
εἰσέτλια δρήνοντες· ἀμηχανίη δ' ἔχε θυμόν.
αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδύν,
ἀνδρόμεα κρέ' ἔδοντα, καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,
κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μῆλα·
τὸν μὲν ἐγὼ βάλλεσκε κατὰ μεγάλητορα θυμόν,
ἆσσον ἰὼν, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
ἀτάμεναι πρὸς στῆθος ὅθι φρένες ἧπαρ ἔχουσιν,
χεὶρ ὧν μαιόμενος· ἕτερος δέ με θυμὸς ὄρυκε.

dimidium autem rursus constituit in uasis, ut ei esset
potare comedenti, & ei ad cœnam esset.
at postquam festinauit expediens sua opera,
tum ignem accendit, & aspexit, interrogauitq; nos:
O hospites, qui nam estis? unde nauigatis humidũ me
nunc ad negotiationem, aut temerè erratis,
ut piratæ super mare, qui errant
animas periculo obijcientes, malum alienigenis ferẽtes?
Sic ait. nobis autẽ statim exanimatum est charum cor,
timentibus sonitumq; grauem, ipsumq; monstrum:
uerùm tamen ipsum uerbis excipiens alloquutus sum:
nos tibi à Troia aberrantes Achiui
diuersis uentis super ingentes fluctus maris,
domum tendentes, alia uia, alijs itineribus
uenimus: sic fortassis Iupiter uoluit consulere.
milites autem Atridæ Agamemnonis gloriamur esse,
cuius sanè nunc maxima ad cœlum gloria est:
tantam enim euertit urbem, & perdidit populos
multos. nos autem rursus procumbentes ad tua genua
supplicamus, si quod præbeas hospitale, siue alioquin
donum des, qui hospitum mos est.
sed uerere optime deos: supplices autem tibi sumus.
Iupiter autem ultor est supplicumq; hospitumq;
hospitalis, qui hospites simul uenerandos comitatur.
Sic loquutus sum. ille uerò mihi rursus respõdit sæuo animo:
stultus es ô hospes, aut procul aduenisti,
qui me deos iubes aut timere aut obseruare.
non enim Cyclopes Iouem à capra nutritum curant,
neq; deos beatos: quoniam multo præstantiores sumus.
neq; ego Iouis inimicitias euitans pepercero,
neq; tibi, neq; socijs, nisi animus me iubeat.
sed mihi dic ubi habes huc profectus benefactam nauẽ,
an alicubi in ora, an potius propè: ut sciam.
Sic ait tentans. me autẽ non latuit scientem plurima,
sed ipsum uicissim alloquutus sum dolosis uerbis:
nauem quidem mihi fregit Neptunus terræ quassator,
ad petram iaciens uestræ ad fines terræ,
scopulo impactam: uentus autem ex ponto tulit.
at ego cum hisce effugi arduam perniciem.
Sic loquutus sum. ille aũt nihil respondit sæuo animo:
sed ipse irruens socijs manus intulit:
duos autem correptos, quemadmodum catulos ad terram
illisit: cerebrum autẽ humi fluebat, irrigabat aũt terram.
his autem membratim sectis apparauit cœnam.
deuorabat aũt quemadmodũ leo mõtanus, neq; reliquit
intestina q; carnes q; & ossa medullosa.
nos autem flentes sustulimus Ioui manus,
miseram rem uidentes: æstus autem inuasit animum.
cæterum postquam Cyclops magnũ impleuerat uẽtrem,
humanas carnes comedens, & ad hæc merum lac bibẽs,
iacuit intra antrum extensus inter pecora:
hunc quidem ego uolui magnanimo animo
propius accedens, gladio acuto stricto ab femore,
uulnerare ad pectus ubi præcordia epar circundant,
manus admouens: aliud autem me consilium impedinit.

Polyp
aduen
terrog

Vlyss
ſpon.ia

Iupiter
ſpitalis.

Cyclope
deorum
tempton

Cyclop
duos ſo
Vlyſſu
uorans.

ἀυτ-

illic

illic enim etiam nos periissemus sæua morte:
non enim potuissemus ab ianua excelsa
manibus mouere saxum graue quod admouerat.
itaq; tum ingemiscẽtes expectauimus auroram diuinam.
quando antẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tunc ignem accendit, & mulsit inclyta pecora
omnia ritè, & suum fœtum submisit singulis.
porro postquam festinauit perficiens sua opera,
simul ille rursus duobus prehensis apparauit prandium.
ut prandit autem ex antro egit pinguia pecora,
facilè amoto ostio ingenti: ac deinde
rursus admouit ueluti si pharetræ operculum imponeret.
plurimo autem sibilo ad montem egit pinguia pecora
Cyclops. sed ego relictus sum mala profundè cogitans,
si quo pacto ulciscerer, daret aũt mihi victoriam Pallas.
illud antẽ mihi in animo optimum apparebat consilium:
Cyclopis enim iacebat ingens claua ad stabulum,
uiridis, oleagina, hanc quidem inciderat ut ferret
arefactam: hãc quidem nos assimulabamus inspicientes
quanta est malus nauis uiginti remis agitatæ nigræ,
onerariæ latæ, quæ penetrat ingentes fluctus:
tanta erat longitudo, tanta spissitudo aspectu:
huius circiter ulnam ego abscidi astans,
& apposui socijs, acuere autem iussi.
hi uerò læuem fecerunt: ego autem acui astans
summum, statim aũt apprehẽdens torrui in igne ardẽtẽ:
& hanc quidem bene deposui abscondens sub stercore,
quod per speluncam fusum erat latè admodum multum.
at alios sorte sortiri iussi,
qui nam auderet mecum uectem sublatum
interere in oculũ, quando illũ dulcis somnus occuparet.
illi sortiti sunt quos utiq; uoluissem ipse eligere
quatuor, cæterum ego quintus cum ijs electus sum.
uespertinus autem redijt pulchripila pecora pascens:
continuo uerò in latam speluncam egit pinguia pecora
oĩa diligẽter: neq; ullum reliquit profundã extra cortem,
siue suspicatus, siue etiam deus sic iussit.
porro deinde admouit ostium ingens altè sublatum,
sedens autem mulsit oues & balantes capras,
omnia ritè, & fœtus submisit singulis.
ut postquam festinauit perficiens sua opera,
ille rursus duobus correptis apparauit cœnam:
& tum ego Cyclopem alloquebar prope astans,
poculum in manibus tenens nigri uini,
Cyclops accipe, bibe uinũ, postquam comedisti humanas
ut scias quale utiq; potum nauis occultauerat (carnes:
nostra: tibi autem rursus libamẽ ferebã, ut mei misertus
domum mittas. tu autem furis non iam tolerabiliter.
improbe, quomodo quisquã ad te ĩ posterũ alius accedat
ex hominibus plurimis, postquam non ex officio egisti.
Sic dixit. ille accepit et bibit: delectatusq; est uehemẽter
dulcem potum bibens: & me rogauit secundario rursus:
da mihi adhuc benigne, & mihi tuum nomen dic
statim nunc, ut tibi dem hospitale quo tu gaudeas.
etenim Cyclopibus fert alma terra

ἦμιν

αὐτὰρ γάρ κε καὶ ἄμμιν ἀπωλόμεσθ' αἰπὺ ὀλέθρῳ·
οὐ γὰρ κῶν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλάων
χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον ὃν πρόσθ' ἔθηκεν.
ὣς τότε μὲν σχάχοντ' ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότε πῦρ αὐέηκε, καὶ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ῥέζα,
σὺν δ' ὄγε δὴ δύο τοῦσι λύγῳ μάρψας ὠπλίσατο † δεῖ- δίπτυχα
δ' εἰπνήσας δ' ἄντρου ἀξήλασε πίονα μῆλα, (πνου-
ῥηϊδίως ἀφελὼν θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
ἄψ ἐπέθη χ' ὡς εἴτε φαρέτρῃ πῶμ' ἐπιθείη.
πολλῇ ἰδ' ῥοίζῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα
Κύκλωψ. αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ βουλευσόμενος μύθῳ,
εἴπως τισαίμην, δώῃ δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
ὧδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ,
χλωρόν, ἐλαΐνεον, τὸ μὲν ἔκταμεν ὄφρα φορείη
αὖανθέν· τὸ μὲν ἄμμιν ἐΐσκομεν εἰσορόωντες
ὅσσον τ' ἰσόν νηὸς εἰκοσόροιο μελαίνης,
φορτίδος εὐρείης, ἥτ' ἐκπρὸ πολὺ μέγα λαῖτμα·
τόσσον ἔην μῆκος, τόσσον παχὺς εἰσοράασθαι.
τοῦ μὲν ὅσσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παρασὰς,
καὶ πρὸ ἔθηκ' ἑτάροισιν, ἀπὸ ξῦσαι δ' ἐκέλευσα.
οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δ' ἐδόησα παρασὰς
ἄκρον, ἄφαρ δ' ἄρα λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ καλέῳ·
καὶ τὸ μὲν ἐν κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
ἣ ῥα κατὰ σταθμοὺς κέχυτο μεγάλ' ἤλιθα πολλή.
αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κλήρῳ πεπαλάχθαι ἄνωγον,
ὅστις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν ἀείρας,
τρίψαι ἐν ὀφθαλμῷ ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
οἱ δ' ἔλαχον τοὺς ἄν κε καὶ αὐτὸς ἐλέσθαι
τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ τετάρτιος μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην.
ἐσπέριος δ' ἦλθεν καλλίτριχα μῆλα νομεύων·
αὐτίκα δ' εἰς εὐρὺ σπέος πάντα μῆλα
πάντα μάλ'· οὐδέ τι λεῖπε βαθείης ἐκτοθεν αὐλῆς,
ἤτοι ὀϊόχ' ἁμάρτῃ, ἢ καὶ θεὸς ὣς ἐκέλευσεν.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
ἑζόμενος δ' ἤμελγε ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε ποιησάμενος τὰ ἃ ῥέζα,
σὺν δ' ὄγε δὴ δύο τοῦσι λύγῳ μάρψας ὠπλίσατο δ' ὀρθρογ'
καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσωιόων ἔπος ηὔδων,
κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλαν οἴνοιο,
Κύκλωψ, ἦ, πίε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα·
ὄφρ' εἰδῇς οἷόν τι πόσιν νηῦς ἐκεκεύθει
ἡμετέρη· σοὶ δ' αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ' ἐλέησας
οἴκαδε πέμψας. σὺ δὲ μαίνεαι οὐκέτ' ἀνεκτῶς.
ἀλλὰ τις, ὥς κεν καὶ σὺ τις ἐσσομένοισι μετείης
καὶ μετόπισθε, ἐπεὶ δὴ καὶ ἐμὸν κατὰ μοῖραν ἔρεξας.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δ' ἐδέκτο καὶ ἔπιεν· ἥσατο δ' αἰνῶς
ἡδὺ ποτὸν πίνων· καί μ' αὖτις ἐπεύρατο μύθῳ·
δός μοι ἔτι πρόφρων, καί μοι τεὸν ὄνομα εἰπὲ
αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον ᾧ κε σὺ χαίρῃς.
καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα

οἴνου

οἶναρ ἐρισάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος ἄεξεν·
ἀλλὰ τόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀπορρώξ.
Ὡς ἔφαθ'. αὐτὰρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἴθοπα οἴνου·
τρὶς μὲν ἐδωκα φέρων, τρὶς δ' ἔκπιεν ἀφραδέως περ.
αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἦλυθεν οἶνος,
καὶ τότε δὴ μιν ἔπειτα προσηύδων μειλιχίοισι,
Κύκλωψ, εἰρωτᾷς με ὄνομα κλυτόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι
ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥς περ ὑπέστης.
Οὖτις ἐμοί γ' ὄνομ' ἔσται· Οὖτιν δέ με κικλήσκουσι
μήτηρ ἠδὲ πατὴρ, ἠδ' ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείλιχον ἦκα φυτεύων,
Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἕλομαι μετὰ οἷς ἑτάροισι·
τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τόδε τοι ξεινήϊον ἔσται.
ἦ, καὶ ἀναπλιγθεὶς πέσεν ὕπτιος· αὐτὰρ ἔπειτα
κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχιὴν αὐχένα· κὰδ δέ μιν ὕπνος
ἄρπαγ' ἅπαντα δάμαρτα. φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος, πνοιαὶ
ψωμοί τ' αὐδήρωμεν· ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρείων.
καὶ τότ' ἐγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλῆς,
εἷως θερμαίνοιτο· ἔπεσσί τε πάντας ἑτάρους
θάρσυνον, μή τίς μοι ὑποδδείσας ἀναδύῃ.
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάϊνος περ πυρὶ μέλλων
ἄψασθαι χλωρός περ ἐὼν, δὴ ἔφαινέτο δ' αἰνῶς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἄσσον φέρον ἐκ πυρός, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
ἵσαντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων.
οἱ μὲν, μοχλὸν ἑλόντες ἐλάϊνον ὀξὺν ἐπ' ἄκρῳ
ὀφθαλμῷ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀερθεὶς
δίνεον. ὡς δ' ὅτε τις τρυπῷ δόρυ νήϊον αὐὴρ
τρυπάνῳ, οἱ δ' ἔτ' ἔνερθεν ἱμάντι
ἀψάμενοι ἑκάτερθεν, τὸ δ' ἔμπεδον αἰὲν ἰόντες·
ὣς τοῦ γ' ὀφθαλμῷ πυρὶ πυρωθέντε μοχλὸν ἑλόντε
δίνεομεν, τοῦ δ' αἷμα περιῤῥέεν θερμὸν ἐόντα.
πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὖσεν ἀϋτμὴ,
γλήνης καιομένης· σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς τελέσσαι μέγαν ἢε σκέπαρνον
ἢ πέλεκυν δίστοιν ψυχρῷ βάπτῃσι μεγάλα ἰάχοντα,
φορμάσσων· τὸ γὰρ αὖτε σίδηρός τε πάντος ὄνειαρ)
ὣς τοῦ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαΐνεον περὶ μοχλῷ.
ἔμπεσε δ' ἀλέη· ἡ μὲν δ' ὤμωξε· περὶ δ' ἴαχε πέτρη.
ἡμεῖς δ' ἐσσάντες ἀπεστύμεθ'. αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
ἐξέρυσε· ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον αἵματι πολλῷ·
τὸν μὲν ἔπειτ' ἐρρίψεν ἀπὸ ἕο χερσὶν ἀλύων.
αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπυεν, οἳ ῥά μιν ἀμφὶς
ᾤκεον ἐν σπήεσι λιὶ πνοιὰς ἰωμόεσσας.
οἱ δ', βοῆς ἀΐοντες ἐφοίτεον ἄλλοθεν ἄλλος·
ἱστάμενοι δ' εἴροντο πρὸς ἀσπετος ὅ, τι νέμοι,
Τίπτε τόσον πολύφημ' ἀρημένος ὧδ' ἐβόησας
νύκτα δι' ἀμβροσίην, καὶ ἀΰπνους ἄμμε τίθησθα;
ἦ μή τις σεῦ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει;
ἦ μή τις σ' αὐτὸν κτείνει δόλῳ ἠὲ βίηφι;
τοῖσι δ' αὖτ' ἐξ ἄντρου πρόφρων ἀγορήσατο πολύφη-
μος, Ὦ φίλοι, Οὖτίς με κτείνει δόλῳ, οὐδὲ βίηφι.
οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον,
εἰ μὲν δὴ μήτις σε βιάζεται οἷος ἐόντα,
νοῦσόν γ' οὔπως ἔστι Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι·
ἀλλὰ σύ γ' εὔχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.

uinum copiosis uuis, & ipsis Iouis imber dat incrementū;
uerùm hoc ambrosiæ & nectaris est corrugus.
Sic ait. at ei rursus ego dedi ardens uinum:
ter quidem præbui, ter autem ebibit insipientia.
at postquam Cyclopem circa mentem occupauit uinum,
tunc ipsum uerbis alloquebar blandis:
Cyclops, interrogas me nomen inclytum? at ego tibi
dicam: tu autē mihi da hospitale munus, ut pollicitus es.
Nemo mihi nomen est: Neminem autem me nocant
mater atq; pater, atq; omnes alij socij.
sic dicebam, ille autem me rursus excepit sæno animo:
Neminem ego extremum edam post suos socios.
alios quidem prius: hoc tibi hospitale munus erit.
dixit, & recumbens cecidit supinus: cæterùm deinde
iacebat inflexus crassam ceruicem: & illum somnus
cepit omnia domans. è gutture q; effluit uinum,
frustaq; humanæ carnis: hic a. eructabat uino grauatus.
tunc ego ueclem sub cinere conieci multum,
ut calefieret: uerbisq; omnes socios
confirmani, ne aliquis mihi subueritus refugeret.
sed cum mox ueclus oleaginus in igne erat
arsurus uiridis licet, candebatq; uehementer,
tunc ego propius attuli ex igne, circum autem socij
stabant: cæterum audaciam inspirauit ingentem deus.
hi quidē ueclem sumptum oleaginum acutum in summo Polyphemo oculo infixerunt: ego autem infernè innixus
uersabam. ueluti quis terebrat lignum uir nauale
terebro, illi uerò infra torquent loro
tenentes utrinq;, illud circumuoluitur assiduè semper:
sic eius in oculo ignitum ueclem sumptum
uersabamus, hunc autē sanguis circumfluebat calidum:
oēs aūt ei palpebras circū & supercilia cremauit napor,
pupilla ardente: crepitabant autem ei ignem radices.
ueluti cum uir faber securim magnam aut asciam
in aqua frigida mergit multum stridentem,
medicans: (hoc enim ferri utiq; robur est)
sic huius stridebat oculus oleaginum circa ueclem.
horrendè autē magnum eiulauit: insonuit autem rupes.
nos autem perterriti recessimus. at ille ueclem
exemit oculo fœdatum sanguine multo:
illum quidem deinde abiecit à se manibus prædolens.
at ipse Cyclopas altè uocauit, illi circa ipsum Polyphemus Cyclopas ad
habitabant in speluncis per cacumina uentosa.
illi autem uocem audientes accurrebant aliunde alius:
stātes a. interrogabāt circa speluncā quid ipsum affligeret:
Cur tantum Polypheme læsus sic clamasti
noctem per diuinam, & insomnes nos facis?
num quis à te ones mortalium inuito abigit?
an ne aliquis teipsum occidit dolo aut ui?
hos rursus ex antro alloquutus est fortis Polyphemus:
Amici, Nemo me occidit dolo, neq; uiribus.
illi uerò respondentes uerba uolatilia dixerunt:
si quidem Nemo tibi uim infert soli enti,
morbum quidem nullo modo licet Iouis magni effugere:
sed tu supplica patri Neptuno regi.

Sic dixerunt abeuntes. meum autem risit charum cor
quòd nomen decepisset meum & consilium inculpatum.
Cyclops autem ingemiscens & dolens doloribus,
manibus palpitans, lapidem quidem amouit à ianua.
ipse autem intra ianuam sedebat manus extendens,
si aliquem fortassis inter oues caperet exeuntem foras.
sic enim me putabat in mente stultum esse.
cæterum ego deliberabam quid facto optimum esset,
si quam socijs mortis solutionem atq; mihi ipsi
inuenirem: omnes q; dolos & consilium texebam,
ut ob uitam. ingens enim malum præsens erat.
illud autē mihi in animo optimum apparebat consilium:
Mares oues erant bene nutriti lanosi
pulchri magniq; uiolaceam lanam habentes:
hos tacitè colligani bene tortis funibus,
in quibus Cyclops dormiebat monstrum, infanda sciēs.
tres unà constringēs: qui quidē in medio uirum ferebat,
duo autem alij utrinq; ibant seruantes socios.
tres autem singulos uiros oues ferebant: at ego
(aries enim erat pecudum longè optimus omnium)
huius tergum arripiens, uillosum sub uentrem uolutus
iacebam. at manibus lana preciosissima
firmiter implicitus hærebam audaci animo.
sic tū quidē ingemiscentes expectauimus auroræ diuinæ;
quando autē manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tum uerò ad pascua exegit mascula pecora.
fœminæ uerò balabant immulctæ per stabula.
ubera enim grauabantur: custos uerò doloribus multis
afflictus, omnium ouium palpitabat terga
rectè stantium. illud autem stultus non animaduertit
ut illi sub lanigerarum ouium pectoribus ligati essent,
ultimus aries pecorum exibat foras,
uellere granatus, & me astuta cogitante.
Hunc palpitans alloquutus est fortis Polyphemus:
mi aries, quid mihi per speluncam exis ouium
ultimus? neutiquam antea relictus ibas ab ouibus,
sed multo primus pascebaris teneros flores herbæ,
magnificè incedens: primus ad fluēta fluuiorū pernenis,
primus autem ad caulam desiderabas redire
uespertinus: nunc rursus ultimus. num tu regis
oculum desideras, quem uir malus eruit,
cum molestis socijs, postquam domuit mentem uino,
Nemo? quem nondum existimo elapsum esse mortem,
utinam idem sentires, uocalem q; fieres,
ut diceres ubi nam ille meum robur uitet:
profectò ei cerebrum per speluncam huc & illuc
uerberato flueret ad solum: mentq; cor
quiesceret è malis quæ mihi nihili precij uir intulit Ne-
Sic loquutus, arietem ab se misit foras. (*mo.*
profecti autem paululum à speluncaq; & corte,
primus ab ariete soluebar, solui autem socios.
celeriter autem pecora rectipeda pinguia pinguedine
multa auertentes abigimus, donec ad nauem
peruenimus: desiderati autem charis socijs uisi sumus,
qui effugimus mortem. quos illi ingemiscebant flentes.

Ὡς ἄρ' ἔφαν ἀπιόντες. ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ
ὡς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν νὴ μῆτις ἀμύμων.
Κύκλωψ δ' ἤδη σχάζων τε νὴ ὠδίνων ὀδυνῇσι,
χερσὶ ψηλαφόων, ἀπὸ μὲν λίθον εἷλε θυράων,
αὐτὸς δ' εἰνὶ θύρῃσι καθίζετο χεῖρε πετάσας,
εἴ τινά ποθ μετ' ὄεσσι λάβοι σάκχοντα θύραζε.
ὅτῳ γάρ ποθ μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
αὐτὰρ ἐγὼ βάλλυον ὅππως ὄχ' ἄρισα γλήνοιτο,
εἴ τιν' ἑταίροισι θανάτου λύσιν ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ
εὑροίμην· πάντας δ' ὀλοὸς νὴ μῆτιν ὕφαινον,
ὥστε περὶ ψυχῆς. μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
ἦδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Ἄρσενες ὄϊες ἦσαν ἐϋτριφέες δασύμαλλοι
καλοί τε μεγάλοί τε, ἰοδνεφέες ἔρια ἔχοντες·
τοὺς ἀκέων συνέδησα ἐϋστρεφέεσι λύγοισι,
τῇς ἔπι Κύκλωψ ἐύδει πέλωρ, ἀθεμίστια εἰδώς.
σύντρεις ἀνὰ μέσσους· ὁ μὲν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκεν,
τὼ δ' ἑτέρω ἑκάτερθεν ἴτην σώοντες ἑταίρους.
τρεῖς δὴ ἕκαστον φῶτ' ὄϊες φέρον· αὐτὰρ ἔγωγε
(ἀρνειὸς γὰρ ἔην μήλων ὄχ' ἄριστος ἁπάντων)
τὸν κατὰ νῶτα λαβών, λασίην ὑπὸ γαστέρ' ἑλυσθείς
κάμπτον. αὐτὰρ χερσὶν ἀώτοις θεσπεσίοισι
νωλεμέως σταθεὶς ἐχόμην τετληότι θυμῷ.
ὣς τότε μὲν σχάζοντες ἐμέναμεν ἠῶ δῖαν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότ' ἔπειτα νομόνδ' ἴσχεσυτο ἄρσενα μῆλα.
θήλειαι δ' ἐμέμηκον ἀϋμελκτοι περὶ σηκούς.
οὖθατα γὰρ σφαραγεῦντο· ἄναξ δ' ὀδύνῃσι κακῇσι
τειρόμενος, πάντων ὀΐων ἐπεμαίετο νῶτα
ὀρθῶν ἑσταότων. τὸν δὴ νήπιος ὄκνισεν
ὡς οἱ ὑπ' ἐρομήκων ὀΐων σέροισι δέδεντο.
ὕστατος ἀρνειὸς μήλων ἔσεισε θύραζε,
λαχμῷ σεινόμενος, νὴ ἐμοὶ πυκινὰ φρονέοντι.
Τὸν δ' ὦμ μαος ἀμύμων πρόσφη κρατερὸς Πολύφη
μος· εἰπέ μοι, τί μοι ὧδε δολοφρονέων ἐπέβης
ὕστατος; οὔ τι πάρος γε λελειμμένος ἤρχεο μήλων,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμεαι τέρεν' ἄνθεα ποίης,
μακρὰ βιβάς· πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις·
πρῶτος δὲ σαθμόνδε λιλαίεαι ἀπονέεσθαι
ἑσπέριος· νῦν αὖτε πανύστατος. ἦ σύ γ' ἄνακτος
ὀφθαλμὸν ποθέεις, τὸν αὐτῆς κακὸς ἐξαλάωσε,
σὺν λυγροῖς ἑτάροισι δαμασσάμενος φρεσὶν οἴνῳ·
Οὖτις· ὃν ὄπποθι φημὶ πεφυγμένον ἔμμεν ὀλέθρου.
εἰ δ' ἦ ὁμοφρονέοις, ποτιφωνήεις τε γένοιο
ἔκπαγλ' ὅππῃ κεῖνος ἐμὸν μένος ἠλασκάζει·
τῷ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλῃ
θεινομένου ῥαίοιτο, πόθος δέ κε θυμὸν ἐμὸν κῆρ
λωφήσειε κακῶν, τά μοι ἔτισ' οὐδὸς οὔτις.
Ὡς ἐπιὼν, τὸν μὲν ἀπὸ ἔο πέμπε θύραζε.
ἐλθόντα δ' ἤδη διὰ σπέος τε καὶ αὐλῆς,
πρῶτος ὑπ' ἀρνειῶν λυάμην, ὑπέλυσα δ' ἑτάρους·
καρπαλίμως δὲ τὰ μῆλα τανύποδα πίονα δημῷ
πολλὰ πομπεύοντες ἐλαύνομεν, ὄφρ' ἐὺ νῆα
ἱκόμεθ'· ἀσπάσιοι δὲ φίλοις ἑτάροισι φάνημεν,
οἳ φύγομεν θάνατον. τοὺς δὲ σχάζοντο γοῶντες.

sed

ἀλλ'

ἀλλ' ἐγὼ οὐκ εἴων, αὐτὰρ ὀφρύσι νεῦον ἑκάστῳ
κλαίειν· ἀλλ' ἐκέλευσα θοῶς καλλίτριχα μῆλα
σπέσθ' ἁλὸς ἐς νηῦν βαλόντας εὖ πλεῖν ἀλμυρὸν ὕδωρ.
οἱ δ' αἶψ' ἔσβαινον, κὰδ δὲ κληῖσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε τόσον ἀπῆν ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
τόν ῥ' ἐγὼ Κύκλωπα πρὸς οὐδανὸν ὧρσα κερτομίοισι,
Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους
ἔδμεναι ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφι·
κὴ λίην σέ γε μέλλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,
σχέτλι', ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἅζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ
ἔδμεναι· τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἔτι μᾶλλον ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον.
αἶψα δ' ἀποῤῥήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο
κὰδ δ' ἔβαλε πρὸ πάροιθε νεὸς κυανοπρῴροιο,
τυτθὸν ἐδ' ἐφθάσσας δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.
ἐκλύσθη δ' ἁλὸς ἅπτορχομένης ὑπὸ πέτρης.
τὴν δ' αὖτ' ἄψ' ἄπειρόνδε παλιῤῥόθιον φέρε κῦμα
πλημμυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δ' ἤχερσον ἱκέσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ χείρεσσι λαβὼν πολυμήκεα κοντὸν
ὦσα πρόῤῥ. ἑτάροισι δ' ἐποτρύνας, ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπῃσι, ἵν' ὑπ' ἐκ κακότητα φύγοιμεν,
νεύσας κατανδύων. οἱ δ' ἤρεσσόν τε θρέσσον.
ἀλλ' ὅτε δὴ δὶς τόσσον ἅλα πρήσσοντες ἀπῆμεν,
τὸν δ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·
σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις ἐρεθίζεμεν ἄγριον ἄνδρα,
ὅς κὴ νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος, ἄγαγε νῆα
αὖτις ὀρ ἤπειρον, καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ' ὀλέσθαι.
εἰ δ' ἤ φθεγξαμένῳ τεῦ ἢ αὐλήσαντος ἄκουσε,
σμῶξεν ἄραξ' ἡμέων κεφαλὰς κὴ νήϊα δοῦρα,
μαρμαίρῳ ὀκρυόεντι βαλὼν· τόσσον γὰρ ἴησιν.
Ὡς φάσαν. ἀλλ' ὁ τέῳδον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμὸν,
ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην κεκοτηότι θυμῷ,
Κύκλωψ, αἴκ' ἤ τις σε κατὰ θνητῶν ἀνθρώπων
ὀφθαλμῶ ἔρηται ἀεικελίῃ ἀλαωτύϊ,
φάσθαι Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον ὀξαλαῶσαι,
υἱὸν Λαέρταο, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ,
ὤ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει
ἔσκε τις ἔνθάδε μάντις ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε, (νεῖ.
Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐνίκησε,
κὴ μαντεύόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσσιν·
ὅς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
χειρῶν ὀξ' Ὀδυσῆος ἁμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.
ἀλλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν κὴ καλὸν ἐδ' ἐγείρω
φῶτά δ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλῃ ἰῇ εἰδόμενον ἀλκῇ·
νῦν δέ μ', ἐὸν ὀλίγον τε κὴ οὐτιδανὸν κὴ ἄκικυν,
ὀφθαλμῶ ἀλάωσεν, ἐπεὶ μ' ἐδ' ἀμάασσε οἴνῳ.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο Ὀδυσεῦ, ἵνα τοι ξενίην θέω,
πομπήν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν Ἐννοσίγαιον.
τοῦ γὰρ ἐγὼ παῖς εἰμί, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι·
αὐτὸς δ' αἴκ' ἐθέλῃσιν ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος
οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμείβόμενος προσέφην·
αἴ γὰρ

sed ego non sinebam, supercilijs aũt innuebam singulis
lugere: sed iussi celeriter pulchripila pecora
multa in nauem recipientes nauigare salsam aquam.
illi statim conscenderunt, & per transtra sederunt.
ordine autem sedentes canum mare uerberabant remis.
sed quãdo tantũ aberãt quantũ audiri potest clamitans,
& tunc ego Cyclopem alloquebar conuitijs: Vlyſſ.
Cyclops, non eras imbellis uiri socios
comesturus in spelunca cana forti ui: Pbem
utiq; te correpture erant malæ res, ſultat.
improbe: quãdoquidẽ hospites nõ nereberis tua in domo
absumere: ideoq; te Iupiter ultus est & alij dij.
Sic dicebã. ille a. cõtinuò irascebatur ex corde magis.
misit autem abruptum uerticem montis magni.
deiecit autem ante nauem nigram proram habentem,
paululum antẽ abfuit gubernaculũ extremũ pertingere.
inundauit autem mare deueniente ab petra.
hanc q; statim ad terram refluus ferebat fluctus
inundatio ex mari, propeq; terram pertigit.
at ego manibus apprehendens ingentem contum
detrusi ab littore. socijs autem excitans imperaui
incumbere remis, ut malum fugeremus,
capite annuens. bi autem incumbentes remigabant.
sed quando bis tantum mare sulcantes aberamus,
tunc ego Cyclopem alloquebar, circum autem socij
blandis uerbis probibebant diuersi:
improbe, cur uis irritare agrestem uirum,
qui etiam nunc in pontum iaciens telum, dedaxit nauem
rursus ad cõtinentẽ? et sanè existimabamus illic perituſi nerò sonantem te aut loquentem audiuisset, res.
collisisset nostra capita & naualia ligna,
saxo aspero iacto: tantum enim iaculatur.
Sic dicebãt. sed non persuaserunt meo generos. animo:
sed ipsum rursus alloquutus sum irato animo:
Cyclops, si quis te inter mortales homines
oculi interrogauerit diram priuationem,
dic Vlyssem urbium euersorem priuasse,
filium Laertæ, in Ithaca domum habentem.
Sic dicebam. ille mihi eiulans respondebat sermone:
eheu, utiq; mihi prisca uaticinia accidunt.
erat quidam hic uates uir bonus q; magnus q;,
Telemus Eurymides, qui uaticinijs pollebat, Telem
& uaticinans conseneſcebat inter Cyclopas: Cyclop
qui mihi dixit hæc omnia perfectum iri in posterum, uates.
manibus ex Vlyssis priuatum iri ui.
sed semper quendã uirũ ingentẽ & pulchrũ existimabã
huc uenturum esse, magna præditum uirtute:
nunc autem me parus & nihili & imbellis,
oculo priuauit, postquam domuit me uino.
sed age huc ueni Vlysses, ut tibi hospitalia præbeam,
reditionemq; rogem dare inclytum Neptunum.
huius n. ego filius sum, pater autem meus gloriatur esse:
ipse autem siquidẽ uoluerit sanabit, neq; quisquam alius
neq; deorum immortalium, neq; mortalium hominum.
Sic ait. at ego ipsum excipiens alloquebar:

utinam

uitam enim animæ & uitæ te possem
priuatum faciens mittere intra Plutonis domum:
nam non oculum utiq; sanabit neq; Neptunus.
Sic dicebam. ille deinde Neptuno regi
supplicabat manus extendens in cælum stelliferum:
Audi Neptune terram continens nigra cæsarie.
si utiq; tuus sum, pater autem meus gloriaris esse,
da ut non Vlysses urbium euersor in patriam ueniat
filius Laertæ, in Ithaca domum habens.
at si illi fatale est amicos q; uidere, & peruenire
domum ad bene ædificatam & suam in patriam terram,
serò malè ueniat, postquam perdiderit omnes socios,
naue in aliena, inueniat autem detrimenta domi.
Sic ait precans. hunc autem audiuit Neptunus.
cæterùm ille secundò multo maiorem lapidem tollens,
misit circumrotans: intendit autem magna ui.
deiecit autem post nauim nigro rostro,
paululũ defuit aũt ut gubernaculũ summum attingeret:
inundauit autem mare ueniente ab saxo.
hanc aũt ulterius ferebat fluctus, ac prope terrã pertigit.
sed quando ad insulam peruenimus ubi aliæ
naues bene tabulatæ stabant densæ, circumq; socij
sedebant lugentes, nos expectantes semper,
nauem quidem illuc uenientes subduximus in arenas,
ipsi autem exiuimus ad littus maris.
pecora autem Cyclopis caua ex naui deducentes
diuisimus, ut nullus mihi priuatus abiret sua portione.
arietem autem mihi soli fortes socij
diuidendis ouibus dederunt præ alijs. eum uerò in littore
Ioui nigricanti nubes Saturnio qui omnibus imperat,
sacrificio offerẽs, femora incẽdi. ille u. nõ curabat sacra,
sed deliberabat quo pacto perirent omnes
naues bene tabulatæ, & mihi dilecti socij.
sic tunc quidem tota die donec sol occidit
sedebamus epulantes carnes immensas & ninum dulce.
quando autem sol occidit, & tenebræ superuenerunt,
tunc dormiuimus in littore maris.
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tum ego socijs excitans imperaui
& ipsos conscendere, & rudentes soluere.
illi uerò statim ingressi sunt & per transtra sederunt.
ordine autem sedentes canum mare uerberabant remis.
hinc uerò ulterius nauigamus tristati corde,
lubentes ex morte, postquam charos amisimus socios.

αἰ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυσαίμην
εὐνὴν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω·
ὡς ὄκ ὀφθαλμόν γ' ἰήσεται ὃν Ἐνοσίχθων.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
δῦχε χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε κυανοχαῖτα.
εἰ ἐτεόν γε σὸς εἰμί, πατὴρ δ' ἐμὸς ὔδχεαι εἶναι,
δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον οἴκαδ' ἱκέσθαι
ὁμὸν Λαέρτεω, ὅ' θάκη ἐνὶ οἰκί' ἔχοντα.
ἀλλ' εἰ οἱ μοῖρ' ὅδε φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ ἑὴν δὴ πατρίδα γαῖαν,
ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους,
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, εὕροι δ' ἐν πήματα οἴκῳ.
Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε Κυανοχαίτης.
αὐτὰρ ὅγ' ἀζαῦτις πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
ἧκ' ὧν δινήσας· ἐπέρεισε δ' ἰν' ἀπέλεθρον.
κὰδ δ' ἔβαλ' ὄπιθεν δὲ νεὸς κυανοπρῴροιο,
τυτθὸν ἐδ' οὐρὸν δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι·
ἐκλύσθη δ' ἁλὸς ἅσσα κατὰ χρόμενος ὤτρυνε.
τὴν δ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ' ἔνθα περ ἄλλαι
νῆες ἐϋσσέλμοι μίνυον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
εἵατ' ὀδυρόμενοι, μίμνας ποτιδέγμενοι αἰεί,
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλάσαντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισι,
ἐκ δ' αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
μῆλα δ' Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
δασσάμεθ', ὡς μή τις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
ἀρνειὸν δ' ἐμοὶ οἴῳ ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
μῆλων δ' ἀσομένων δόσαν ἔξοχα. τὸν δ' ἐπὶ θοὴν
Διὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
ῥέξας μηρί' ἔκηον. ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
ἀλλ' ἄρα μερμήριζεν ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι
νῆες ἐϋσσέλμοι, ἠμοὶ ἑρίηρες ἑταῖροι.
ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι πρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότ' ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσα
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, αὐτά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' ἂψ' εἰσβαίνον καὶ ἐπὶ κληῖσι πάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἔνθεν δὴ πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ὀϊζύς.

ODYSSEAE HOMERI X.

Rapsodiæ argumentum.

Ea quæ apud Æolum acciderunt narrat uentorum custodem, ut dederit Vlyssi secundum uentum Zephyrum, alijs uentis inclusis in utre: quem socij soluentes dormiente Vlysse, uidelicet in ipso autũ esse existimantes, redeunt ad Æolum. Sed non recipiente Æolo Vlyssem, illinc nauigans ad Læstrygonas peruenit: apud quos undecim nauibus amissis, una Æeæã insulã proficiscitur. Et cũ Eurylocho dimidiũ sociorũ sorte electũ emisit, interrogaturos qui nam essent inhabitatores. Transformatis autem illis in sues à Circe præter Eurylochum, ipse ad inquisitionem egressus, accepto à Mercurio medicamento moly non læsus est: sed etiam socijs pristinam naturam adeptis, postquam annum mansit apud Circen, ad inferos descendit.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Κ.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Τὰ περὶ τ' Αἰόλου ἀπαγγέλλει τ' τῶν ἀνέμων φύλακα, ὡς ἐλθὼν ὁ Ὀδυσσεὺς ἔριον ῥίψαν, τοὺς ἄλλους ἀνέμους ἐγκαθείρξας ἐν ἀσκῷ· οἱ ἑταῖροι λύσαντες πλημμελῶς ὁ Ὀδυσσεὺς, ἅτε ἐν αὐτῷ χρυσὸν ἀνὰ νομίσαντες, ἐκπίνουσι πρὸς Αἴολον. ὁ προπεμπόν τ' τ' Αἴολος τ' Ὀδυσσέα, ἰκανῶν ἀποπλῆσαι, εἰς Λαιστρυγόνας ἀφικνεῖται· παρ' οἷς ἐν δέκα τῶν ἀπολέσας, μίαν εἰς Αἰαίαν τὴν νῆσον παραγίνεται. ἔνθα σὺν Εὐρυλόχῳ τοὺς ἡμίσεας τ' ἑταίρων κλήρῳ λαχόντας ἐκπέμπει, πρόσομιλοῦντας τίνας οἱ κατοικοῦντες. μεταμορφωθέντων δ' ἐκείνων εἰς σύας ὑπὸ δὲ Κίρκης, πλὴν Εὐρυλόχου, αὐτὸς ἐλθὼν ἐκλύει, λαβὼν παρὰ τ' Ἑρμοῦ φάρμακον τὸ μῶλυ, ἐδὲν βλαπτηθεὶς· ἀλλὰ καὶ τῶν ἑταίρων τὴν ἀρχαίαν φύσιν λαβόντων, ἐνιαυτὸν παραμένει παρὰ τῇ Κίρκῃ· εἶτα κατέρχεται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η΄ Κ.
ΡΑΨΩΔΙΑ.

Κίρκης ἔργα.

Ἠολίλω δ' ἐν νήσῳ ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιεν
Αἰολος Ἱπποτάδης, φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι,
πλωτῇ γὴ νήσῳ. πᾶσαν δὲ τέ μιν περὶ τεῖχος
χάλκεον, ἀῤῥῆκτον· λισσὴ δ' αὐτὰρ ἐρωμὴ πέτρη.
τοῦ μὲν δώδεκα παῖδες ἐν μεγάροις γεγάασιν·
ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ', ἡβᾶν ἐόντες ἐν ἥβῃ.
ἔνθ' ὅγε θυγατέρας πόρεν ἥμασιν εἰν ἀκοίτας.
οἱ δ' αἰεὶ πὰρ πατρὶ φίλῳ καὶ μητέρι κεδνῇ
δαίνυνται· πᾶσι δὲ θοὴ ἀνέρτατε μυρία κεῖται.
αὐλὴ μὲν δὴ τε δῶμα πυκάζεται αὐλῇ
ἤματα, νύκτας δ' αὖτε πὰρ αἰδοίοις ἀλόχοισι
εὐνάζονται· ἔπι τε τάπησι καὶ ἐν τρητοῖς λεχέεσσι.
καὶ μὲν τὴν ἱκόμεθα πόλιν καὶ δώματα καλά.
μῆνά γ' ἤτοι πάντα φίλει με, καὶ ἤρεεινεν ἕκαστα,
Ἴλιον, Ἀργείων τε νέας, καὶ νόστον Ἀχαιῶν.
αὐτὰρ ἐγὼ τοῖ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼν ὁδὸν ἤτεον, ἠδ' ἐκέλευον
πεμπτέμεν, οὐδέ τι κῆρας ἀνήνατο, τεύχε' ὀπάσσαι,
δῶκε δέ μοι δείρας ἀσκὸν βοὸς ἐννεώροιο·
ἔνθα γὰρ Βυκτάων ἀνέμων κατέδησε κέλευθα.
κῆρον γὰρ τοῖγε μετὰ χερσὶν ποίησε Κρονίων,
ἠμὲν παυέμεναι, ἠδ' ὀρνύμεν ὅν κ' ἐθέλῃσι.
νηῒ δ' ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδησε μέρμιθι φαεινῇ
ἀργυρέῃ, ἵνα μήτι πνοιὴ ἀπόπνυσθε ὀλίγον περ.
αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν ζεφύρου προέηκεν ἀέσσας,
ὄφρα φέροι νῆάς τε καὶ αὐτούς. ὃ δ' οὐ τελέεσθαι
ἔμελλεν· αὐτὰρ γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδίῃσιν.
ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
τῇ δεκάτῃ δ' ἤδη ἀνεφαίνετο πατρὶς ἄρουρα·
καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλεύσεσθαι ἐγγὺς ἐόντας.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα.
αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμων· οὐδέ τῳ ἄλλῳ
δῶχ' ἑτάρων, ἵνα θᾶσσον ἱκοίμεθα πατρίδα γαῖαν.
οἱ δ' ἕταροι ἑτέροισι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
καί μ' ἔφασαν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον οἴκαδ' ἄγεσθαι,
δῶρα πὰρ Αἰόλου μεγαλήτορος Ἱπποτάδαο.
ὧδέ δ' ἕτις εἶπεσκεν ἰδὼν ὃν πλησίον ἄλλον,
ὢ πόποι, ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιός ἐστιν
ἀνθρώποις, ὁτέῳ κε πόλιν καὶ γαῖαν ἵκηται.
πολλὰ μὲν ἐκ Τροίης ἄγεται κειμήλια καλὰ
λαιψηρόν· ἡμεῖς δ' αὖτε ὁμὴν ὁδὸν ἐκτελέσαντες,
οἴκαδε νισόμεθα κενεὰς σὺν χερσὶν ἔχοντες.
καὶ νῦν οἱ τάγ' ἔδωκε χαριζόμενος φιλότητι
Αἴολος. ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἰδώμεθα ὅ, τί τάδ' ἔσται,
ὅσσος τις χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἀσκῷ ἔνεστιν.
Ὡς ἔφασαν. βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἑταίρων.
ἀσκὸν μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ' ἐκ πάντες ὄρουσαν.
αὐτίκα δ' ἁρπάξασα φέρεν πόντονδε θύελλα
κλαίοντας γαίης ἄπο πατρίδος· αὐτὰρ ἐγὼ γε
ἐγρόμενος,

ODYSSEAE HOMERI K.
RAPSODIA.

Decimus habet Aeoli, Læstrygonum, & Circes gesta.

IN Æoliam autẽ insulam peruenimus: ubi habitabat
Æolus Hippotades, charus immortalibus diis,
natanti in insula. totam uerò ipsam circundat murus
ferreus, infra ictus: plana uerò circumcurrit petra.
huius duodecim liberi in ædibus nati sunt:
sex quidem filiæ, sex uerò filij pubescentes.
hic filias coniunxit filijs ut essent uxores.
hi semper iuxta patrem charum & matrem uenerandam
conuiuantur: eisque cibaria uaria appositа sunt.
odorata autem domus circumsonatur aula
die, nocte uerò rursus apud pudicas uxores
dormiunt inque tapetis & in perforatis lectis:
equidem ad horũ peruenimus urbem et domos pulchras.
mensem uerò totum amabat me, & interrogabat singula,
Ilium, Argiorumque naues, & reditum Achiuorum.
at ego ei omnia ritè enarraui.
sed quando & ego iter postulabam, atq; admonebam
dimittere, nihil quidquã ille abnuit, paranit a. deductionẽ.
dedit autẽ mihi excoriatum utrem bouis nouem annorũ:
in quo procellosorum uentorum ligauit flatus.
illum enim promum uentorum fecit Saturnius,
uel mulcere, uel tollere quemcunq; uelit.
naue uerò in cana alligauit fune splendido
argenteo, ut non quicquam præterflaret nec paululum.
cæterùm mihi flatum zephyri immisit ut flaret,
ut ferret naues q; & nos. neq; erat
perfecturus: ipsorum enim perijmus insipientia.
nouem tamen dies nauigauimus noctesq; & dies:
decima uerò iam apparebat patria tellus:
& iam ignem accendentes uidebamus propè entes.
ibi me dulcis somnus occupauit defessum.
semper enim pedem nauis mouebam: neq; cuiquam alij
dedi sociorum, ut citò peruenieremus in patriam terram.
socij autem uerbis ad se inuicem loquebantur,
& me dicebant aurum q; & argentum domum portare,
dona ab Æolo magnanimo Hippotada.
sic aliquis dicebat intuens in proximum alium:
heu ut hic omnibus gratus est & magni precij
hominibus ad quorumcunq; urbem & terram uenit.
multa quidem ex Troia ducit preciosa pulchra
ex præda: nos uerò rursus idem iter emensi,
in patriam redimus nacuas manus habentes.
& nunc ipsi hæc dedit gratificans ob amicitiam
Æolus. sed age citò uideamus quæ nam hæc sint,
quantum auri q; & argenti utri insit.
Sic dicebant. consilium autem uicit sociorum.
utrem quidem soluerunt, uenti autem omnes eruperunt.
hos statim raptos ferebat in pontum procella
flentes terra à patria. at ego

exper-

experrectus, in animo eximio deliberabam
utrum lapsus ex naui perirem in ponto,
an tacitus sustinerem, & adhuc uiuis interessem.
sed sustinui & mansi: tectus autem in naui
iacebam: illæ uerò ferebantur malo uenti turbine
rursus ad Æoliam insulam: gemebant autem socij.
ibi terram conscendimus, & hausimus aquam.
statim prandium ceperunt celeres apud naues socij.
caterùm postquam cibumq; gustauimus atq; potum,
tum ego præconem in comitem eligens & socium,
iui ad Æoli inclytas ædes: hunc uerò inueni
conuiuantem apud suam uxorem & suos liberos.
ut uenimus autem in domum, ad fores in limine
sedebamus: illi u. in animo obstupescebãt, iterrogabãtq;
quomodo ueneris Vlysses? quis tibi malus cõstauit deus?
equidem te accuratè dimisimus, ut peruenires
in patriam terram, & domum, et sicubi quid gratum est.
Sic dicebant. at ego alloquebar tristatus corde:
læserunt me socij mali, & præterea somnus
improbus. sed subuenite amici: potentia enim penes uos.
Sic locutus sum, blandis demulcens uerbis.
illi uerò conticuerunt. pater autem excepit sermone:
naleas ex insula ocyus pessime uiuentium:
neq; enim mihi fas est excipere neq; dimittere
uirum hunc qui dijs inuisus est beatis.
abeas, quoniam certè dijs inuisus huc uenisti.
Sic locutus, dimisit domo grauiter suspirantem.
hinc uerò ulterius nauigamus afflicti corde.
fatigabatur autem uirorũ animus à remigatione molesta
nostra uanitate: quoniã non amplius apparebat reditus.
sex dierũ quidem cõtinuè nauigauimus noctesq; et dies:
septima uerò uenimus Lami ad excelsam urbem,
lõgè distãtes portas habẽtem Læstryg, ubi pastorẽ pastor
euocat intrans, alter uerò exiens audit.
ibi uerò insomnis uir pastor duplicem capit mercedem,
unum pascendis bobus, alterum pascendis pecoribus.
propè enim nocticq; & diei sunt uiæ.
ibi postquã ad portũ inclytũ uenimus, quem circũ petra
excelsa erat continenter utrinq;:
littora autem prominentia contrariè sibi inuicem
in hostijs procurrunt. angustus autem introitus est,
ibi illi intus omnes tenebant naues uersatiles.
ipsæ quidem intra portum concauum ligabantur
propinquæ. nunquam enim attollitur fluctus in ipso,
neq; magnus, neq; paruus: cãdida erat circũ trãquillitas.
cæterùm ego solus tenui extrà nauem nigram,
illic in extrema parte, petræ funes alligans.
stabam uerò specula aspera conscensa:
ibi quidem neq; boum neq; uirorum apparebant opera,
fumum autem solum uidebamus à terra erumpentem.
sanè tunc ego socios præmisi sciscitatum profectos
qui' nam uiri essent supra terram pane uescentes:
uiros duos eligens, tertiũ præconem unà comitem eligẽs.
illi inerunt egressi planam uiam, qua currus utiq;
ad urbem ab excelsis montibus uehebant materiam.

ἐγρόμην, κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμήριξα
ἦε πεσὼν ἐκ νηὸς ἀποφθίμενος φύσι πόντῳ,
ἢ ἀκέων τλαίην, νῆ ἔτι ζωοῖσι μετείην.
ἀλλ' ἔτλην νῆ ἔμεινα· καλυψάμην δ' ἔνι νηΐ
κέμβων· αἱ δ' ἐφέροντο κακῇ αὔτμῃσι θυέλλῃ
αὖτις ἐπ' Αἰολίην νῆσον· στενάχοντο δ' ἑταῖροι.
ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφυσάμεθ' ὕδωρ.
αἶψα δ' ἔπειτα ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τε καὶ ποτοῦ ἀμεθ' ἥδη πόσιν,
δὴ τότ' ἐγὼ κήρυκά τ' ὀπάσσάμην καὶ ἑταῖρον,
βῶν εἰς Αἰόλου πλυτὰ δώματα· τὸν δ' ἐκίχανον
δαινύμενον παρὰ ἦ τ' ἀλόχῳ καὶ οἷσι τέκεσσιν.
ἐλθόντε δ' ἐς δῶμα, παρὰ σταθμοῖσιν ἐπ' ὀδὸν
ἕζόμεθ'· οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον, ἔκ τ' ἔρεσθον,
πῶς ἦλθες Ὀδυσεῦ; τίς τοι κακὸς ἔσχεν ἀλάλκων;
ἦ μήν σ' εὖ δὴ νηὸς ἀπεπέμψαμεν, ὄφρ' ἀφίκοιο
πατρίδα σὴν, καὶ δῶμα, καὶ εἴ τι φίλον σέθεν ἐστίν.
Ὣς φάσαν. ἀνὴρ δὲ ἐγὼ μετεφώνεον ἀχνύμενος κῆρ,
ἄασαν μ' ἑταροί τε κακοί, πρὸς τοῖσί τε ὕπνος
χείριος. ἀλλ' ἀκέσασθε φίλοι· δύνασθε γὰρ εὖ ὑμῖν.
Ὣς ἐφάμην, μαλακοῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσιν.
οἱ δ' ἄνεω ἐγήροντο. πατὴρ δ' ἡμείβετο μύθῳ,
ἔρρ' ἐκ νήσου θᾶσσον ἐλέγχιστε ζωόντων·
οὐ γὰρ μοι θέμις ἐστὶ κομίζειν οὐδ' ἀποπέμπειν
ἄνδρα γὰρ ὃς κε θεοῖσιν ἀπέχθηται μακάρεσσιν.
ἔρρε, ἐπεὶ ἄρα θεοῖσιν ἀπεχθόμενος τόδ' ἱκάνεις.
Ὣς εἰπὼν, ἀπέπεμπε γόμῳ βαρέα στενάχοντα.
ἔνθεν ἴμ' πρότερον πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ.
τέρπετο δ' αὖ λαῶν θυμὸς ὑπ' ἐρεσσίης ἀλεγεινῆς
ἤματα τρία μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε νῆ ἤμαρ·
ἕβδομάτῃ δ' ἱκόμεσθα λάμου αἰπὺ πτολίεθρον,
Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην, ὅθι ποιμένα ποιμὴ
ἤπυει εἰσελάων, ὁ δὲ τ' ἀζηλάων ὑπακούει.
ἔνθά κ' ἄϋπνος ἀνὴρ δοιὼς ἀζήρατο μισθὼς,
νώτερον μὲν, βουκολέων, τὸν δ', ἀργυφα μῆλα νομεύων·
ἐγγὺς γὰρ νυκτός τε νῆ ἤματός εἰσι κέλευθοι.
ἔνθ' ἐπεὶ δὴ λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν, ὃν περὶ πέτρη
ἠλίβατος τετύχηκε διαμπερὲς ἀμφοτέρωθεν·
ἀκταὶ δ' προβλῆτες ἐναντίαι ἀλλήλῃσιν
ἐν στόματι πρόσχωσιν. ἀραιὴ δ' εἴσοδός ἐστιν,
ἔνθ' οἵγ' εἴσω πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας.
αἱ μὲν ἄρ' ἐν τοδὲν λιμένι κοίλοισι δ' ἐδέχτο
πλησίαι. ὁ μὲν γάρ ποτ' ἀείρεται οὔμασι κύμα
ὄσσε μέγ', ὄσσ' ὀλίγον· λευκὴ δ' ἰὼ ἀμφὶ γαλήνη.
αὐτὰρ ἐγὼν οἷος ἔξω νῆα μέλαιναν,
αὐτοῦ ἐπ' ἐσχατιῇ, πέτρης ἐκ πείσματα δήσας.
ἔσλων ἴ, σκοπιὴν δὲ πάπαλόεσσαν ἀνελθών·
ἔνθα μὲν οὔτε βοῶν ὄσσ' ἀνδρῶν φαίνετο ἔργα,
καπνὸν δ' οἷον ὁρῶμεν ἀπὸ χθονὸς ἀΐσσοντα.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους πρόΐειν πεύθεσθαι ἰόντας
οἵτινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες·
ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας.
οἱ δ' ἴσαν ἐκβαίνοντες ἐλείην ὁδὸν, ἥπερ ἄμαξαι
ἄσυλ' ἀφ' ὑψηλῶν ὀρέων κατάγινον ὕλην.

puellæ

κάρη ἴ ξύμβλητο πόδ' ἄσειο ὑδρηλόσιν,
θυγατρὶ ἰφθίμῃ Λαιστρυγόνος Ἀντιφάτεω.
ἣ μὲν ἄρ' ὅν κρείων κατεβήσατο καλλιρέεθρον
Ἀρτακίην· τόθεν γὰρ ὕδωρ πρὸς ἄστυ φερέσκον·
οἱ δ' ἥ πρὸς ἄμβροι προσεφώνεον, ἔκτοθεν ἰόντες
ὅστις σφῶν εἴη βασιλεύς, ᾧ οἷσιν ἀνάσσοι.
ἣ δ' μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδε γῦρις ἀφῆς.
οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δώματα, τῇ δ' ἰωκὰς
εὗρον ὄσσαντ' ὄρεος πορυφήν, καλὰ δ' ἔσυγον αὐτοί.
ἣ δ' αἶψ' ἀγορῆς ἐκάλει κλυτὸν Ἀντιφατῆα,
ὅν πόσιν, ὃς δὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον·
αὐτίκ' ἕνα μάρψας ἑτάρων, ὃν πλησιάσατο δόρπου.
τὰ δ' δύ' ἀίξαντε φυγῇ ὧδε νῆας ἱκέσθην.
αὐτὰρ ὁ τόν γε βοῇ δᾶσε. οἱ δ' ἀΐοντες
φοίτων ἴφθιμοι Λαιστρυγόνες ἄλλοθεν ἄλλος,
μυρίοι, οὐκ ἀνδράσιν ἐοικότες, ἀλλὰ γίγασιν·
οἵ ῥ' ἀπὸ πετράων αὐλαχθέσι χερμαδίοισι
βάλλον. ἄφαρ δ' κακὸς κόναβος κατὰ νῆας ὀρώρει
ἀνδρῶν ὀλλυμένων, νηῶν θ' ἅμα ἀγνυμενάων.
ἰχθῦς δ' ὡς πείροντες, ἀτερπέα δαῖτα φέροντο.
φὴ οἱ ἐνὶ λιμένι βαθυκόλπῳ πολυβενθέϊ γῶνται,
τόφρα δ' ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσάμενος παρὰ μηροῦ,
ᾧ δ' ἀπὸ πείσματ' ἔκοψα νεὸς κυανοπρῴροιο.
αἶψα δ' ἑοῖς ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπῃσι, ἵν' ὑπ' ἐκ κακότητα φύγοιμεν.
οἱ δ' ἅμα πάντες ἀνέρριψαν, δ' ἐσάντες ὅλεθρον.
ἀσπασίως δ' ὃν πόντον ἐπέρφειας φύγε πέτρας
νηῦς ἐμή· αὐτὰρ αἱ ἄλλαι ἀολλέες αὐτόθ' ὄλοντο.
ἔνθεν ἴ πρότερον πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
Αἰαίην δ' ὃν νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιε
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός, αὐδήεσσα,
αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο·
ἄμφω δ' ἐκγεγάτην φαεσιμβρότου Ἠελίοιο,
μητρός τ' ἐκ Πέρσης, τὴν Ὠκεανὸς τέκε πᾶσιν.
ἔνθα δ' ἐπ' ἀκτῆς νηῒ κατηγαγόμεθα σιωπῇ
ναύλοχον ὅν λιμένα· καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν.
ἔνθα τότ' ἐκβάντες, δύο τ' ἤματα ἠδ' δύο νύκτας
κείμεθ' ὁμῶ καμάτῳ τε κακῇσι θυμὸν ἔδοντε.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' Ἠώς,
τότ' ἐγὼν ἐμὸν ἔγχος ἑλὼν ἠδ' φάσγανον ὀξύ,
καρπαλίμως πρὸς νηὸς ἀνήιον ὅν πόδα θοὸν,
ἔπως ὀργά ἰδοίμι βροτῶν, φωνήν τε πυθοίμην.
ἔστην δ', σκοπιὴν ὅν παπαλόεσσαν ἀνελθών,
καί μοι ἐείσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
Κίρκης φ' μεγάροισι, διὰ δρυμὰ πυκνὰ κιόντι ὕλλῳ.
μερμήριξα δ' ἔπειτα κατὰ φρένα ἠδὲ κατὰ θυμὸν
ἐλθεῖν ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἴθοπα καπνόν.
ὧδε δέ μοι φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
πρῶτ' ἐλθόντ' ὠκὺν νῆα θοὴν θαλάσσης,
δεῖπνον ἑταίροισι δόμεναι, πρόειμέν τε πυθέσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ κατὰ νῆα καὶ ὠκυν νεὸς ἀμφιελίσσης,
τότε τίς με θεῶν ὀλοφύρατο μοῦνον ἐόντα,
ὅς ῥά μοι ὑψικέρων ἔλαφον μέγαν ἐς ὁδὸν αὐτὴν
ἧκεν. ὁ μὲν ποταμόνδε κατ' ἴφι ἐκ νομοῦ ὕλης,

πόρδε

puellæ uerò obuiam facti sunt ante urbem aquantis
filiæ fortis Læstrygonis Antiphatæ.
hæc quidem ad fontem descenderat limpidum
Artaciam: hinc enim aquam ad urbem ferebant.
illi uerò astantes alloquebantur, interrogabantq;
quis nam eorum esset rex, & quibus imperaret.
illa nalde statim patris indicauit excelsam domum.
illi postquã ingressi inclytam domũ, ipsam uerò mulierẽ
inuenerunt uelut montis uerticem, horruerunt q; ipsam.
illa uerò continuò è foro euocabat inclytũ Antiphatem,
suum maritum, qui illis conflauit sæuam mortem:
statim unum corripiens sociorum, apparauit cœnam.
duo uerò ruentes fuga ad naues peruenerunt.
cæterùm ille clamorẽ excitauit per urbem. illi audientes
ibant fortes Læstrygones aliunde alius,
innumeri, non hominibus similes, sed gigantibus:
illi à petris grauibus lapidibus
iaciebant. statì a malus strepitus per naues excitatus est
uirorum pereuntium, nauiumq; simul fractarum.
pisces uerò sicut transfigentes, tristes epulas ferebant.
dum illi hos perdebant profundum portum intra,
interea ego gladium acutum extraxi à femore,
eo funes abscidi nauis nigræ proræ.
statim autem meos socios excitans iussi
incumbere remis, ut calamitatem subterfugeremus.
illi simul omnes incumbunt, timentes mortem.
libenter autem in pontum altas effugit petras
nauis mea: cæterùm reliquæ uniuersæ illic perierunt.
hinc autem ulterius nauigamus tristes corde,
lubentes ex morte, postquam dilectos amisimus socios.
Ææam antẽ ad insulam peruenimus: ibi autẽ habitabat
Circe pulchricoma, neneranda dea, uocalis,
germana soror prudentis Æætæ:
ambo enim nati sunt hominibus lucẽ præbente ex Sole,
matreq; ex Persa, quam Oceanus genuit filiam.
hic uerò in littore naui appulimus silentio
naualem in portum: & deus aliquis dux erat.
ibi tum exeuntes, duos dies & duas noctes (rantes.
iacebamus pariter & labore & doloribus animũ mace-
sed quando tertiam diem pulchricoma perfecit aurora,
tunc ego meam hastam capiens & gladium acutum,
celeriter ab naue ascendo in speculam,
sicubi opera uiderem mortalium, uocemq; audirem.
steti autem specula prærupta conseensa,
& mihi uisus est fumus à terra lata,
Circes in ædibus, per arbores densas & syluam.
deliberabam autem deinde in mente & in animo
proficisci atq; scisciatari, postquam uidi calidum fumum.
sic autem mihi reputanti uisum est satius esse,
primum profectum ad nauem celerem & littus maris,
ientaculum socijs dare, præmittereq; ad scisciandum.
sed quando iam propè eram ualde ad naucm uersatilem,
tum aliquis me deorum misertus est solum entem,
qui mihi excelsis cornibus cerui magni in uiam ipsam
misit, qui ad flumen descendebat ex pascuis syluæ,

potaturus

potaturus: (certè enim ipsum ceperat uis solis)
hunc ego egredientem per spinam medio tergo
percussi: ipsum autem penitus hastile ferreum transiit:
decidit autem in puluerem balans, & euolauit animus.
eo ego consenso, hastam ferream ex uulnere
extraxi: illam quidem illic reclinans in terra
reliqui. cæterùm ego eunlsi uirgultaq; uimmaq;:
funemq; ad ulnæ longitudinem bene tortum utrimq;
flectens, colligaui pedes ingentis monstri.
descendi autem in ceruice gerens ad nauem nigram,
hasta innixus, quoniam nullo pacto poteram in humero
manu ferre altera: ualde enim magnum animal erat:
deieci autem ante nauem: excitauiq; socios
blandis uerbis, astando uiros singulos:
O amici, non enim descendemus, tametsi tristes,
in Plutonis domum, antequam fatalis dies uenerit:
sed agite quandiu in naui celeri cibusq; potusq;,
memores simus escæ, neq; uexemur fame.
Sic dicebam. illi uerò celeriter meis uerbis parebant:
egressi autem ad littus maris infructuosi
admirabantur ceruum: ualde enim magna bestia erat.
cæterùm postquam oblectati sunt uidentes oculis,
manibus lotis apparabant eximium conuiuium.
sic tum quidem totum diem ad solis occasum (ce:
sedebamus comedẽtes carnes copiosissimas & uinũ dul-
quando autem sol descendit, & tenebræ uenerunt,
tunc sanè dormiuimus in littore maris.
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tunc ego concione instituta sic uerba feci:
Audite meos sermones mala etsi patientes socij.
ô amici, non enim scimus ubi occasus, neq; ubi aurora,
neq; ubi sol hominibus lucem præstãs uadit sub terram,
neq; ubi surgit: sed consideremus celeriter
num quod adhuc sit consilium. ego non existimo esse.
uidi enim, specula conscensa aspera,
insulam, quam pontus infinitus circundat:
ipsa uerò humilis iacet, fumum autem in medio
uidi oculis per arbores densas & syluam.
Sic dicebam. his uerò fractum est amicum cor,
recordantibus facinorum Læstrygonis Antiphatæ,
Cyclopisq; uiolentiæ magnanimi uiros deuorantis.
flebãt aũt miserabiliter, tenellas lacrymas profundẽtes.
sed nullus profectus fiebat lugentibus.
at ego bipartitò omnes fortes socios
numerabam, ducem autem utrisq; præbui.
alterorũ ego dux eram, alterorũ Eurylochus deo similis.
fortes autem in galea ferrea concussimus celeriter,
exiliit autem sors magnanimi Eurylochi.
festinabat autem ire, unà cum eo duo & uiginti socij
flentes: nos autem reliquerunt lugentes post eos.
inuenerunt autem in conualle ædificatam domum Circes
politis lapidibus, ædito in loco.
circa ipsam autem lupi erant montani, atq; leones,
quos illa domuerat, postquam mala pharmaca dederat.
neq; illi irruerunt in uiros, sed ipsi

πόμλν⊙· (δλὶ γάρ μιν ἔχν μλύ⊙ ἠελίοιο)
τὸν δ' ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατ' ἄκνησιν μέσα νῶτα
πλῆξα· τὸ δ' αὐτικρὺ δόρυ χάλκειον διὲπέρησε·
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακὼν, ἀπὸ δ' ἔπλατο θυ-
τῷ δ' ἐγὼ ἐμβαίνων, δόρυ χάλκειον διὲ ὠτῆλης (μός.
ἐρυσάμλν· τὸ μὲν αὖθι κὰ ἐκλινάς ὑπὶ γαίῃ
ἔασα. αὐτὰρ ἐγὼ τανσάμλν ῥῶπάς τε λύγυς τε·
πεῖσμα δ' ὅσσον τ' ὄργυαν ἐϋστρεφὲς ἀμφοτέρωθεν
πλεξάμλν⊙, σανίδησι πόδ' ας δ' εινοῖο τελώσας.
βλῶ ἤ κατὰ λοφάδ' ια φέρων ὦμν νῆα μέλαιναν,
ἔγχει ἐρειδόμλν⊙, ἐπεὶ ὄπως ἦεν ἐπ' ὤμῳ
χειρὶ φέρειν ἐτόλμα· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν·
κὰδ δ' ἐβαλον πρῶπ' ἀροιθε νεώς· αὐὰρ ἔταί-
μειλιχίοις ἐπέεσι, πρὸς ἄνδρα ἕκασον, (ρους
ὦ φίλοι, ἀ γάρ πως κατὰ δυσόμλθ', ἀχνύμλνοί περ,
εἰς Ἀίδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ·
ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἐν νηὶ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε,
μνησόμεθα βρώμης, μηδ' ἐτρυχώμεθα λιμῷ.
Ως ἐφάμλν. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσι πίθοντο·
ἐκ δ' ἦν καλυψάμλνοι πρὸ ἀθῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
θηήσαντ' ἔλαφον· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ τέρπησαν ὁρώμλνοι ὀφθαλμοῖσιν,
χεῖρας νιψάμλνοι τεύχοντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμλθα δαινύμλνοι κρέα τ' ἄπλετα καὶ μέθυ ἡδύ·
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, κὴ ἐπὶ νύφας ἦλθε,
δὴ τότ' ἐκοιμήθημλν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγύεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
κὴ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμλνος μετὰ μῦθον ἔειπον,
Κέκλυτέ μοὶ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι.
ὦ φίλοι, ἀ γάρ τ' ἴδμλν ὅπη ζόφος, ἠδ' ὅπη ἠώς,
ἠδ' ὅπη ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
ἠδ' ὅπη αὖνεῖται· ἀλλὰ φραζώμεθα θᾶσσον
εἴτις ἔτ' ἔσαι μῆτις. ἐγὼ δ' ὐκ οἴομαι εἶνν.
εἶδλον γὰρ, σκοπιὴν δὲ παπαλόεσσαν ἀνελθὼν,
νῆσον, τὴν περὶ πόντος ἀπείριτος ἐσφαώτας·
αὐτὴ δ' χθαμαλὴ κεῖται, καπνὸν δ' ἐνὶ μέσῃ
ἐδρακον ὀφθαλμοῖσι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλλιν.
Ως ἐφάμλν τοῖσιν δ' κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
μνησαμλνίοις ὀργὴν Λαιστρυγόν⊙ Ἀντιφάταο,
Κύκλωπός τε βίης μεγαλήτορ⊙ ἀνδροφάγοιο.
κλαῖον δ' λιγέως, θαλερὸν κατὰ δ' ἄκρυ χέοντο δν.
ἀλλ' ὁ γάρ τις πρῆξις ἐγίν⊙ μυρομλνοισιν.
αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
ἠρίθμλον, ἀρχὸν δ' μετ' ἀμφοτέροισιν ὄπασσα.
τὴν μὲν ἐγὼν ἦρχον, τὴν δ' Εὐρύλοχος θεοειδής.
κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρει πάλλομεν ὦκα,
ἐκ δ' ἴθορε κλῆρ⊙ μεγαλήτορ⊙ Εὐρυλόχοιο.
βᾶ δ' ἰφὰν, ἅμα δ' γε δύω καὶ εἴκοσ' ἑταῖροι
κλαίοντες· κατὰ δ' ἄμμε λίπον γοόωντας ὀπίσθεν.
εὗρον δ' ἐν δόμοισι τετυγμλία λάϊνα πάντα
ξεστοῖσι λάεσσι, πυκινσκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
ἀμφὶ δ' ἑ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι, ἠδὲ λέοντες,
οὓς αὐτὴ κατέθελξεν, ἐπεὶ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν.
οὐδ' οἵ γ' ὡρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα τοίγε

ἐρῆσι μακρῆσι ποδώκεας αἰνύοντες ἄϊσαν.
ὡς δ' ὅταν ἀμφὶ ἄνακτα κύων δαίτηθεν ἰόντα
σαίνωσ' (αἰεὶ γάρ τε φέρει μειλίγματα θυμῷ)
ὣς σὺν ἀμφὶ λύκοι πρατοδώνυχες ἠδὲ λέοντες
σαῖνον. τοὶ δ' ἔδδεισαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα.
ἔσταν δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο.
Κίρκης δ' ἐν δόμῳ ἄκουε ἀειδούσης ὀπὶ καλῇ,
ἰσόν τ' ἐποιχομένης μέγαν, ἄμβροτον· οἷα θεάων
λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.
τοῖσι δ' μύθων ἦρχε πολίτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ὅς μοι κήδιστος ἑτάρων ἦν, κεδνότατός τε,

ὦ φίλοι, ἐν δόμῳ γάρ τις ἐποιχομένη μέγαν ἱστόν,
καλὸν ἀοιδάει, (δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν)
ἢ θεός, ἠὲ γυνή· ἀλλὰ φθεγγώμεθα θᾶσσον.

Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς,
καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο.
Εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινεν, ὀϊόσατο δόλον εἶναι.
εἴσεν δ' ἀσταγοῦσα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
τοῖς δὲ σφιν τυρόν τε καὶ ἄλφιτα καὶ μέλι χλωρὸν
οἴνῳ πραμνείῳ ἐκύκα· ἀνέμισγε δ' ὅ γε λυγρὰ
φάρμακα λύγρ', ἵνα πάγχυ λαθοίατο πατρίδος αἴης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ὤπασέ τε καὶ ἐκπιον, αὐτίκ' ἔπειτα
ῥάβδῳ πεπληγυῖα, κατὰ συφεοῖσιν ἐέργνυ.
οἱ δ' ὗες μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε δίμας τε,
καὶ τρίχας· αὐτὰρ νοῦς ἦν ἔμπεδος, ὡς τὸ πάρος περ.
ὣς οἱ μὲν κλαίοντες ἐέρχατο· τοῖσι δ' Κίρκη
πάρ ῥ' ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλε, καρπόν τε κρανείης,
ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.
Εὐρύλοχος δ' αὖτ' ἦλθε θοὴν ὑπὲρ νῆα μέλαιναν,
ἀγγελίην ἑτάροισιν ἐρέων καὶ ἀδινὰ γόοντα·
ἀλλ' οὔ τι ἐκφάσθαι δύνατο ἔπος, ἵεμενός περ,
κῆρ ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος· φῶ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πίμπλαντο, γόου δ' ἠΐσθετο θυμός.
ἀλλ' ὅτε δή μιν πάντες ἀγασσάμεθ' ἐξερέοντες,
καὶ τότε τὴν ἄλλων ἑτάρων κατέλεξεν ὄλεθρον,

ἤομεν, ὡς ἐκέλευες, ἀνὰ δρυμά, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
εὕρομεν ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα καλὰ
ξεστοῖσι λάεσσι, πολυσκίπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
ἔνθα δέ τις μέγαν ἱστὸν ἐποιχομένη λίγ' ἄειδεν,
ἢ θεός, ἠὲ γυνή· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ἀΐξε φαεινὰς,
καὶ κάλει. οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα, ὀϊόσάμην δόλον εἶναι.
οἱ δ' ἅμ' ἄϊσθησαν ἀολλέες, οὐδέ τις αὖτ' ἦν
ὄψεσθαι· μῆρον δὲ καθήμενον ἐσκοπίαζον.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ περὶ μοι ξίφος ἀργυρόηλον
ὤμοιιν βαλόμην, μέγα, χάλκειον· ἀμφὶ δ' τόξα.
τὸν δ' αἶψ' ἰθύσαι αὐτοῖο δόλον ἀνώγεσθαι.
αὐτὰρ ὅ γ' ἀμφοτέρῃσι λαβὼν ἐλίσσετο γούνω,
καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Μή μ' ἄγε κεῖσ' ἀέκοντα διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
οἶδα γὰρ ὡς ὅτ' αὐτὸς ἐλεύσεαι, οὔτέ τιν' ἄλλον
ἄξεις σὺν ἑτάρῳ. ἀλλὰ ξὺν τοῖσδε θοῶς περ
φεύγωμεν· ἔτι γάρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἦμαρ.

candis longis adulantes assurrexerunt:
ac uelut cùm circum regem canes à conuiuio uenientem
adulantur: (semper enim fert quæ mulceant animum)
sic circa hos lupi fortibus unguibus atq; leones
adulabãtur. hi u. timuerũt posq; uiderũt grauia mõstra,
steterunt autem in ianuis deæ pulchricomæ:
Circen autem intus audiebant cantantem uoce pulchra,
telam percurrentem ingentem, diuinam: qualia dearum
subtilia & nenusta & splendida opera fiunt.
his uerò uerba facere cœpit Polites princeps uirorum,
qui mihi charissimus sociorum erat, reuerabilissimusq;:

O socij, intus sanè aliqua texens ingentem telam,
pulchrè canit, (panimentum autem totum resonat)
aut dea, aut femina: quare loquamur ocyus.

Sic dixit: illi uerò loquuti sunt uocantes.
illa continuò egressa ianuas aperuit lucidas,
& inuitabat: illi unà omnes imprudenter sequebantur:
Eurylochus autem remansit, suspicatus fraudem esse.
collocauit autem introductos per sediliaq; sellasq;:
ipsis autem caseumq; & farinam & mel uidere
uino miti confudit: commiscuit autem pani
uenena nocentia, ut prorsus obliuiscerẽtur patriæ terræ.
cæterùm postquã porrexitq; & ebiberunt, statim deinde
uirgula percutiens, intra haras conclusit.
illi uerò suum habebant caput uocemq; corpusq;, Circes
& setas: cæterùm mens erat firma, ut antea. pharma
sic hi quidem flentes conclusi sunt: his autem Circe in porc
glandem inglandemq; apposuit, fructumq; corni, uertun
edere, sicut sues humi cubantes semper edunt. Vlyss
Eurylochus autẽ continuò uenit celerẽ ad nauẽ nigram, cij.
nuncium de socijs relaturus & amarum fatum:
sed neq; proloqui quibat uerbum, cupidus licet,
cor dolore ingenti perculsus. eiq; oculi
lacrymis implebantur, luctum uerò arguebat animus.
sed cùm ei omnes instaremus interrogantes,
tunc aliorum sociorum narrauit exitium:
iuimus, ut iusseras, per uirgulta, inclyte Vlysses:
inuenimus in uallibus fabricatas ædes pulchras
politis lapidibus, ædito in loco.
illic quædam magnam telam texens stridulè canebat,
aut dea, aut mulier: hi uerò loquebantur uocantes.
illa continuò egressa fores aperuit splendidas,
& uocat, simul omnes illi imperitia sequebantur:
at ego subsiti, ratus dolum esse.
illi simul euanuerunt uniuersi, neq; quisquam eorum
apparuit: diu autem desidens spectabam.

Sic ait. at ego quidẽ gladium argẽteis clauis cõfixum
humeris apposui, ingẽtem, ferreum: circum antẽ arcum.
illumq; continuò iussi eandem uiam ducere.
at ille utraq; prehensis precabatur genibus,
& me lugens uerbis alatis alloquebatur:

Ne me duc illuc inuitum ô generose, sed relinque hic.
noui enim quòd neq; ipse redibis, neq; quenquã aliorum
abduces tuorum sociorum. sed cum istis ocyus
fugiamus: adhuc enim effugere poterimus malam diem.

Sic ait. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
Euryloche, equidem tu mane iſthic hoc in loco
edens & bibens canam apud nauem nigram:
at ego uadam, ingens autem mihi adeſt neceſſitas.
ſic fatus ab naue ego diſcedebam atq; mari.
ſed cum iam eram pergens ſacras per uallet
Circes peruenturus neneficæ ad magnam domum,
ibi mihi Mercurius aureo caduceo obuiam uenit
incedenti ad domum, adoleſcenti uiro ſimilis
primum pubeſcenti, cuius uenuſtiſſima eſt pubertas:
mannig; mihi inhæſit, uerbumq; dixit, & prolocutus eſt:
quorſum ô infelix per iuga incedis ſolus,
locorum ignarus? ſocij autem tibi illi in Circes
clauduntur, ut ſues bene munita latibula inhabitantes.
an hos liberaturus huc uenis? neq; te puto
ipſum rediturum eſſe, manebis autem tu ubi utiq; alij.
ſed age certè te ex malis ſoluam atq; ſeruabo:
accipe hoc remedium bonum, retinens ad domũ Circes
uade, quod tibi à capite auertet malum diem.
omnia autem tibi explanabo pernicioſa conſilia Circes:
apparabit tibi potionem, mittet uerò uenena in panem.
ſed neq; ſic domare poterit: non enim permittet
remedium bonum quod tibi dabo. dicam uerò ſingula:
quando Circe te percutiet prælonga uirga,
tum ſanè tu gladio acuto extracto è femore,
in Circen irrue, perinde atq; interficere cupidus.
illa te ſubtimeſcens inuitabit ad concubitum:
ibi tu neutiquam deinde abnega deæ lectum,
ut tibi ſoluatq; ſocios, ipſumq; benignè excipiat:
ſed iube ipſam beatorum magnum iuramentum iurare,
ne ullum tibijpſi detrimentum malum paret aliud,
ne te nudatum malum & effœminatum faciat.

Sic locutus præbuit medicamentum Mercurius,
ex terra euulſum, & mihi naturam eius monſtrauit.
radix quidem nigra erat, lacti uerò ſimilis flos:
Moly autem ipſum uocant dij. difficile autem effoſſu
uiris utiq; mortalibus: dij autem omnia poſſunt.
Mercurius quidem diſceſſit ad magnum olympum,
per inſulam ſylueſam: ego autem ad domum Circes
ibam, multa autem mihi cor cogitabat eunti.
conſtiti autem pro foribus deæ pulchricomæ:
ibi ſtans uocaui, dea autem meam exaudiuit uocem.
illa ſtatim egreſſa fores aperuit ſplendidas,
& inuitabat: & ego ſequutus ſum triſtatus corde.
collocauit aũt me introductum in ſedili argenteis clauis,
pulchro, fabrefacto: ſcabellum uerò ſub pedibus erat.
adornauit autẽ mihi potionem aureo poculo ut biberem:
& medicamentum miſit, mala meditans in animo.
ſed poſtquam dedit, & ebibi, neq; me domuit,
uirgula feriens, uerbumq; dixit, & prolocuta eſt:
abi nunc in haram, cum alijs cuba ſocijs.

Sic ait. ego autem gladio acuto ſtricto à femore,
in Circen irrui, tanquam occidere cogitans.
illa u. magnũ exclamãs ſubtercurrit, & prehẽdit genua,
& me lamentans uerbis uolatilibus allocuta eſt:

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμφιβόμβησε πυθέσθην,
Εὐρύλοχ', ἤτοι μὲν σὺ μένε' αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ χώρῳ
ἔδων καὶ πίνων κοίλῃ παρὰ νηὶ μελαίνῃ·
αὐτὰρ ἐγὼν εἶμι, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.
ὣς εἰπὼν παρὰ νηὸς ἀνήιον ἠδὲ θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἔμελλον ἰὼν ἱερὰς ἀνὰ βήσεσθαι
Κίρκης ἴζεσθαι πολυφαρμάκου δῶ μέγα δ' ὦμα,
ἔνθά μοι Ἑρμείας χρυσόῤῥαπις αὐτιβόλησεν
ἐρχομένῳ προτὶ δῶμα, νεμεσσήτῃ ἐνὶ φωτὶ ἐοικώς
πρώτην ὑπηνήτῃ, τῇπερ χαριεστάτη ἥβη·
ὣ τ' ἄρα μοι φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·
τίπτε δ' αὖτ' ὦ δύστηνε δι' ἄκριας ὄρχεαι οἶος,
χώρου ἄιδριος ἐών; ἑταροι δέ τοι οἵδ' ἐνὶ Κίρκης
ὄρχατα, ὥστε σύβω πυκινὸς κεκλιμένας ἐχοντο.
ἦ ὄφρ' λυσόμενος δεῦρ' ὄρχεαι; ἠδέ σε φημὶ
αὐτὸν νοστήσειν, μενέειν ἧ σὺ ἔνθα περ ἄλλοι.
ἀλλ' ἄγε δὴ σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ σαώσω. (κης
τῇ τόδε φάρμακον ἐσθλόν, ἔχων δ' ἐς δώματα Κίρκ- μὴν δόμ-
ὄρχου, ὄφρα τοι πρὸς ἀλαλκήσει κακὸν ἦμαρ.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώια δόλια Κίρκης·
τεύξει τοι κυκεῶ, βαλέει δ' ἐνὶ φάρμακα σίτῳ·
ἀλλ' οὐδ' ὣς θέλξαι σε δυνήσεται· ἐσθλὸν γὰρ ἐάσει
φάρμακον ἐσθλόν, ὅ τοι δώσω. ἐρέω δ' ἐπέκεσα·
ὅππότε κεν Κίρκη σ' ἐλάσῃ πολυμήκεϊ ῥάβδῳ,
δὴ τότε σὺ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Κίρκῃ ἐπαΐξας, ὥστε κταμένην μνηαίνων.
αὐτίκα σ' ὑποδείσασα κελήσεται οὐνομάζουσα·
σὺ μὲν ἐπειτ' ἀπαναινέσθαι θεὸν οὐνεῖν,
ὄφρα κέ τοι λύσῃ θ' ἑτέρους, αὐτόν τε κομίσσῃ·
ἀλλὰ κέλευσόν μιν μακάρων μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μή τι τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλεύσῃ ἄλλο,
μή σ' ἀπογυμνώσασα κακὸν μὴ αὐτόωρα θείῃ.

Ὡς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον Ἀργειφόντης,
ἐκ γαίης ἐρύσας, καί μοι φύσιν αὐτὴν ἔδειξεν.
ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δ' ἐικέλην ἄνθος·
μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί. χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν
ἀνδράσι γε θνητοῖσι· θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν ὄλυμπον,
νῆσον ἀν' ὑλήεσσαν· ἐγὼ δ' ἴα δῶματα Κίρκης
ἤϊα. πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
ἔστην δ' ἐνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο·
στῆθα δὲ ἐβόησα, θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς.
ἡ δ' αἶψ' ὀχλίσσασα θύρας ἀΐξε φαεινὰς,
κὴ κάλει· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
εἶσε δέ μ' ἀσταγέσας ἐϋδμήτου ἀργυροήλου,
καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δ' ἠρίνους ποσὶν ἦκεν.
τεῦξε δέ μοι κυκεῶ χρυσέῳ δέπαϊ· ὄφρα πίοιμι·
ἐν δέ τε φάρμακον ἧκε, κακὰ φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ὦκησέ τε, κοὐκ ἔκπιον, ἀλλ' ἐμὲ μ' ἔθελξεν,
ῥάβδῳ πεπληγυῖα, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν,
ὄρχευ νυῶ συφεόνδε, μετ' ἄλλοων λέξο ἑταίρων.
Ὡς φάτ'. ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Κίρκῃ ἐπάϊξα, ὥστε κταμένην μνηαίνων.
ἡ δ' μέγα ἰάχουσα ὑπέκλραμε, κὴ λάβε γόνων,
καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

τίς; ποθεν εἰς ἀνδρῶν; ποῦ τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
θαῦμα μ' ἔχει ὡς ὅτι πιὼν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
ὃς κε πίῃ, ὃς τ' ἐρεῴνῃ ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων.
σοὶ δὲ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν.
ἦ σύγ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὅν τέ μοι αἰεὶ
φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόῤῥαπις ἀργεϊφόντης,
ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῷ μὲν ἄορ θέο, νῶϊ δ' ἔπειτα
δυνᾶς ἡμετέρης εὐνῆς ἐπιβήσομεν, ὄφρα μιγέντε
δυνῇ νῷ φιλότητι, πεποίθομεν ἀλλήλοισιν.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
ὦ Κίρκη, πῶς γάρ με κελεις σοὶ ἤπιον εἶναι;
ἦ μοι σοὺς μὲν ἔθηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἑταίρους·
αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχουσα δολοφρονέουσα κελεύεις
δὺν θάλαμόν τ' ἰέναι, καὶ σῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
ὄφρά με γυμνωθέντα, κακὸν καὶ ἀϊόρεα θείης;
οὐδ' ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι τεῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
εἰ μή μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μήτι μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλεύσεμεν ἄλλο.
Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυεν ὡς ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
καὶ τότ' ἐγὼ Κίρκης ἐπέβην καλλιπλοκάμοιο εὐνῆς.
ἀμφίπολοι δ' ἄρα τῇ γε μεγάροισιν ἐπονεῦντο
τέσσαρες, αἳ οἱ δμῶες κατὰ δῆσειραι ἔασιν. (ων,
γίνονται δ' ἄρα τaί γ' ἐκ τε κρηνέων, ἀπό τ' ἀλσέ-
ἐκ θ' ἱερῶν ποταμῶν, οἵ τ' εἰς ἅλα δε πορέονται.
τῶν ἡ μὲν ἔβαλλε θρόνοις ἐπὶ δίγεα καλὰ,
πορφύρεα καθύπερθε, ὑπὸ στόρεσε δὲ λινέην·
ἡ δ' ἑτέρη πρόπαροιθε θρόνων ἐτίταινε τραπέζας
ἀργυρέας, ἐπὶ δὲ σφι τίθει χρύσεια κανεία·
ἡ δὲ τρίτη κρητῆρι μελίφρονα οἶνον ἐκέρνα
ἡδὺν ἐν ἀργυρέῳ, νέμε δ' ἐν χρύσεια κύπελλα·
ἡ δὲ τετάρτη ὕδωρ ἐφόρει, καὶ πῦρ αὐέκαιε
πολλὸν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ· ἰαίνετο δ' ὕδωρ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ζέεσεν ὕδωρ ἐνὶ λιπαρῷ χαλκῷ,
ἔς ῥ' ἀσάμινθον ἔσασε, λόεν δ' ἐκ τρίποδος μεγάλοιο,
θυμῷ δὲ κεράσσασα κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων,
ὄφρά μοι ἐκ κάματον θυμοφθόρον εἵλετο γυῖων.
αὐτὰρ ἐπεὶ λάσσατό τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δὲ μ' εἵματα καλὰ βάλε ἠδὲ χιτῶνα·
εἶσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα θρόνου ἀργυροήλου,
καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δ' ἠλιβατος πόσις ἦεν.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρείοιο λέβητος,
νίψασθαι· πὰρ δ' ἧσε λιπαρὴν ἐτανύσσατο τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη παρέθηκε φέρουσα,
ἐδμεναι πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
ἐδίεμεναι δ' ἐκέλευεν· ἐμῷ δ' οὐκ ἤνδανε θυμῷ.
ἀλλ' ἄλλα φρονέων, κακὰ δ' ὄσσετο θυμός.
Κίρκη δ' ὡς γνώσσεν ἔμ' ἥμενον, οὐδ' ἐνὶ σίτῳ
χεῖρας ἰάλλοντα, συνερῷ δέ με ποσσὶ θ' ἕκοντα,
ἄγχι παρισαμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Τίφθ' ὅτι ὧδε Ὀδυσεῦ κατ' ἄρ' ἕζεαι ἶσος ἀνάσσῳ,
θυμὸν ἔδων; βρώμης δ' οὐκ ἅπτεαι οὐδὲ ποτῆτος;

quis? cuias es hominum? ubi tibi urbs atq; parentes?
stupor me tenet q non epotis his medicaminib. domitus
nõ n. quisquã alius uir hæc medicamina sustinuit (es.
quicunq; hauserit, & primũ transmiserit septiũ dẽtium.
tibi uerò aliqua in pectoribus immutabilis mens est.
nimirum tu Vlysses es uersutus, quem mihi semper
prædixit uenturum aurea uirga Mercurius,
ex Troia reuersum celeri cum naue nigra.
sed age sanè in uaginam gladium pone, nos uerò deinde
lectum meum conscendamus, ut commixti
lecto & amore, confidamus inuicem.
Sic ait, at ego ipsam excipiens alloquebar: Vlyssa
ô Circe, quo pacto me iubes tibi mitem esse? es.
quæ mihi sues quidem fecisti in domibus socios:
ipsum autem hic detinens, dolosa iubes
ad thalamum ire, & tuum conscendere lectum,
ut me nudatum, malum & effœminatum facias?
non sanè ego uolo tuum conscendere lectum,
nisi mihi sustineas dea magnum iuramentum iurare,
ne ullum mihi detrimentum malum machineris aliud.
Sic dicebam. illa uerò continuè iurauit ut iubebam.
ac postquam iurauit perfecitq; iusiurandum,
tum ego Circes conscendi perpulchrum lectum.
ancillæ autem interea quidem intra domum satagebant
quatuor, quæ ei domi operosæ erant.
natæ autem hæ erant ex fontibus, & à syluis,
& ex sacris fluminibus, quæ ad mare profluunt.
harum una quidem iniecit sedilibus stragula pulchra,
purpurea supernè, internè lintea tenuia subiecit:
altera uerò ante sedilia extendit mensas
argenteas, his autem apposuit aureas lances:
tertia uerò in cratere mellissimum uinum miscebat
dulce in argenteo, distribuit autem aurata pocula:
quarta uerò aquam ferebat, & succendit ignem
magnum sub tripode magno: calefiebat autem aqua.
cæterùm postquam ferbuit aqua in splendido abeno,
in labrum collocatum, lauit ex tripode magno,
gratè fundens per caput & humeros,
ut mihi laborem animi corruptorẽ demeret ex membris.
porrò posteaquam lauit, & unxit pingui oleo,
meq; pallio pulchro induit atq; tunica:
collocauit autem me introductum in sedili argenteo,
pulchro, fabrefacto: scabellum autem sub pedibus erat.
aquam autem ancilla aquali infundebat ferens
pulchro, aureo, super argenteo lebete,
lauare: iuxta autem politam extendit mensam.
panem autem ueneranda proma apposuit ferens,
edulia multa apponens, gratificans præsentibus.
edere autem iussit: meo autem non placebat animo.
sed sedebam alia cogitans, mala aũt prouidebat animus.
Circe autem ut agnouit me sedentem, neq; ad cibum
manum extendentẽ, grauem autẽ me dolorem habẽtem,
propè astans uerba uolatilia dixit:
Quid sic Vlysses sedes similis muto, Circa V
animum macerans? cibum aũt non attingis neq; potum? lyssẽ.

al. πιδαὶ ἐνὶ

ἢ τινες

an

an aliquem dolum alium times, neq; te oportet
timere: iam enim iurauí fortè iuramentum.
Sic ait. at ego ipsam excipiens dixi:
ô Circe, quis sanè uir qui æquus & iustus sit,
prius sustineat gustare cibum atq; potum,
antequam soluerit socios & in oculis uiderit?
sed si sanè benigna bibere edereq; iubes,
solue, ut oculis uideam dilectos socios.
Sic dicebam. Circe autem ex ædibus ibat
uirgam tenens in manu, fores autem aperuit haræ:
exegitq; porcis similes nouem annorum.
illi quidem continuò stabant contrarij: illa autem per eos
incedens adunxit unicuiq; medicamen aliud.
horum q. è membris pili defluebant, quos antè produxerat
medicamen pernicioſum, quod ipsis dederat Circe:
uiri aũt cõtinuò reddebantur iuniores q̃ antea fuerant,
& multo pulchriores & maiores aspectu.
agnouerũt autẽ me illi, inq; hæserunt in manibus quisq:
omnibus a. suauis subortus est luctus, per domum autem
horrendum resonabat. dea uerò misertа est & ipsa:
illa autem prope me stans locuta est diua dearum:
generose Laertiade multiscie Vlysses,
uade nunc ad nauem celerem & ad littus maris:
nauem quidẽ omnium primũ subducite ad continentem,
facultates uerò in speluncis deponite, armaq; omnia:
ipse autem statim reuertere, & adduc dilectos socios.
Sic ait. at mihi persuasus est animus generosus.
institiq; ire ad nauem celerem & littus maris:
inueni deinde iuxta nauem celerem dilectos socios
miserabiliter lugentes, tenellas lacrymas profundentes.
ac ueluti uillaticæ uitulæ circum uaccas armentales
uenientes ad mandram, postquam herbæ saturæ sunt,
omnes simul uitulantur oppositæ: neq; ipsa stabula
detinent, sed multum mugientes circum currunt
matres: sic me illi postquam uiderunt oculis,
lacrymantes circundabãt. uidebatur aũt ipsorũ animus
sic esse ueluti in patriam uenissent & urbem suam
asperæ Ithacæ, ubi nutriti sunt atq; nati:
& me lugentes uerbis uolatilibus alloquebantur:
tibi quidem redeunti generoſe sic gratulamur
perinde atq; si in Ithacam uenissemus patriam terram:
sed age aliorum sociorum narra interitum.
Sic dicebant. & ego alloquebar blandis uerbis:
nauem quidem omnium primum subducamus in littus,
bonaq; in speluncis reponamus, armaq; omnia.
uos autem accelerate me unà uniuersi sequi,
ut uideatis socios sacris in ædibus Circes
bibentes & comedentes. copiam enim habent.
Sic dicebam. illi celeriter meis uerbis obediebant.
Eurylochus autem solus mihi detinebat omnes socios,
& ipsos alloquutus, uerba uolucria proloquutus est:
ab miseri, quò imus? quid mala desideratis ista,
Circes ad ædes descendere? quæ omnes
aut sues aut lupos reddet, aut leones,
qui ei magnam domum custodiamus etiam ui,

ἦ τινά τε δόλον ἄλλον ὀΐεαι, ὅττι σε χρὴ
δύμεν· ἤδη γάρ τοι ἀπώμοσε καρτερὸν ὅρκον.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμείβομενος προσέφην·
ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνὴρ ὃς φαίσιμος ἔῃσι,
πρίν τλάμεν πάσασθαι ἐδητύος ἠδὲ πιεῖν τε,
πρίν λύσασθ' ἑτάρους καὶ ἐναντίον ὄμμα ἴδηται;
ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πιεῖν φαγέμεν τε κελεύεις,
λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω ἐρίηρας ἑταίρους.
Ὡς ἐφάμην. Κίρκη δ' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
ῥάβδον ἔχουσ' ἐν χειρί, θύρας δ' ἀνέωγε συφειοῦ·
ἐκ δ' ἔλασεν σιάλοισιν ἐοικότας ἐννεώροισιν.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι· ἡ δ' ἑλὶ καὶ τὴν
ἐρχομένη πρόσλειφεν ἑκάστῳ φάρμακον ἄλλο.
τῆς δ' ἐκ μὲν μελίων τρίχες ἔρρεον, ἃς πρίν ἔφυσε
φάρμακον ὀλοόφρον, τό σφιν πόρε πότνια Κίρκη·
ἄνδρες δ' αὖ' ἐγένοντο νεώτεροι ἢ πάρος ἦσαν,
πολὺ καλλίονες μείζονές θ' εἰσορόασθαι.
ἔγνωσάν τε μὲ κεῖνοι, ἔφυν τ' ἐν χερσίν ἕκαστος·
κλαῖον δ' ἱμερόεις ὑπεδύσετο γόος, ἀμφὶ δὲ δῶμα
σμερδαλέον κονάβιζε. θεὰ δ' ἐλέαιρε καὶ αὐτή·
ἆλτό μευ ἄγχι στᾶσα προσηύδα δῖα θεάων·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἔρχεο νῦν ἤδη νῆα θοὴν εἰς δῖαν θάλασσαν·
νῆα μὲν ἄρ πάμπρωτον ἐρύσατε καὶ πιέρωνδε,
κτήματα δ' ἐν σπέεσι πελάσατε, ὅπλα τε πάντα·
αὐτὸς δ' αὖ ἴθυν ἰόντα, καὶ ἄγειν ἑρίηρας ἑταίρους.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοιγ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ·
βλῆν δ' ἰέναι ἤδη νῆα θοὴν εἰς δῖαν θάλασσαν·
εὗρον ἔπειτ' ἤδη νηῒ θοῇ ἑρίηρας ἑταίρους
οἰκτρὰ ὀλοφυρομένους, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντας·
ὡς δ' ὅταν ἄγραυλοι πόρτιες πὰρ βουσὶν ἀγελαίαις
ἐλθόντες ὁρμηθῶσιν, ἐπὶ σφῶν βοτάνης κορέσωνται,
πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίαι· οὐδέ τι σηκοὶ
ἴσχουσ', ἀλλ' ἀδινὸν μυκώμεναι ἀμφιθέουσι
μητέρας· ὣς ἐμὲ κεῖνοι ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
δακρυόωντες ἔχυντο. δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς
ὥς ἔμεν ὡς εἰ πατρίδ' ἱκοίατο καὶ πόλιν αὐτὴν
τρηχείης Ἰθάκης, ἵνα τ' ἔτραφεν ἠδ' ἐγένοντο·
καί μ' ὀλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
σοὶ μὲν νοσήσαντι διοτρεφὲς ὡς ἐχάρημεν
ὡς εἴτ' εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν·
ἀλλ' ἄγε δὴ ἄλλων ἑτάρων κατάλεξον ὄλεθρον.
Ὡς ἔφαν. αὐτὰρ ἐγὼ πρόφρων μαλακοῖς ἐπέεσσιν,
νῆα μὲν ἄρ πάμπρωτον ἐρύσομεν ἠπειρόνδε,
κτήματά τ' ἐν σπέεσι πελάσομεν, ὅπλά τε πάντα·
αὐτοὶ δ' ὀτρύνεθε ἐμοὶ ἅμα πάντες ἕπεσθαι,
ὄφρα ἴδητε ἑτάρους ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης
πίνοντας καὶ ἔδοντας· ἔπι τε ταὶ γὰρ ἔχουσιν.
Ὡς ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσι πίθοντο.
Εὐρύλοχος δέ μοι οἷος ἐρύκανε πάντας ἑταίρους,
καί σφεας φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ἆ δειλοί, πόσ' ἴμεν; τί κακῶν ἱμείρετε τόσσων,
Κίρκης δὲ μέγαρον καταβήμεναι; ἢ κεν ἅπαντας
ἢ σῦς ἢὲ λύκους ποιήσεται, ἢὲ λέοντας,
οἵ κέν οἱ μέγα δῶμα φυλάσσοιμεν κὴ ἀνάγκῃ,

ὡς πορ Κύκλωψ ἔρξε, ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκομεν
ἡμέτεροι ἕταροι, σὺν δ' ὀβριμοεργὸς Ὀδυσσεύς·
τότε γὰρ νῆϊς κεῖνοι ἀπεδαλίησιν ὄλοντο.

Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγωγε μετὰ φρεσὶ μερμήριξα,
κουλεόθεν μένος ταύρειον ἄορ παχὲϊ πρὸ μηροῦ,
καὶ οἱ ἀποτμήξας κεφαλὴν ὀλίσθε πελάσσαι,
νῆϊν πῆμ' ἐόντι μάλα σχεδόν· ἀλλά μ' ἑταῖροι
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος,
δῖ' ὀχνήσας, εἴ τοι μὲν ἐάσομεν, εἰ σὺ κελεύεις,
αὐτοῦ πὰρ νηΐ τε μένειν νῆάς θ' ἁλῶσθαι·
ἡμῖν δ' ἡγεμόνευε ἰὸν πρὸς δώματα Κίρκης.

Ὡς φάμενοι, πρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδ' ἐθαλάσσης.
οὐδὲ μὲν Εὐρύλοχος κοίλην πρὰ νῆα λέλειπτο,
ἀλλ' ἕπετ' ἔδδεισεν γὰρ ἐμὸν ἔπος ἀγλαὸν ὄφρα
τόφρα μή οἱ ἄλλους ἑτάρους φὼ δώμασι Κίρκη
φῶτας λυγρὸν τε, νῆϊν ἔχεσφιν λίπ' ἐλαίῳ.
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας καλὰς βάλον, ἠδὲ χιτῶνας.
δαινυμένους δ' ἐν πᾶσιν ἐφεύρομεν φὼ μεγάροισιν.
οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους εἶδον, φράσσαντό τε πάντα,
κλαῖον ὀδυρόμενοι, πολὺ δ' ἀνὰ δῶμα.
ἠδ' ἐμοὶ ἄγχι στᾶσα θεῶν πρόσφη δῖα θεάων,

Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μηκέτι νῦν θαλερὸν γόον ὄρνυτε. οἶδα καὶ αὐτὴ
ἠμὲν ὅσ' φ' πόντῳ πάθετ' ἄλγεα ἰχθυόφιν,
ἠδ' ὅσ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἀδὴν χέρσῳ.
ἀλλ' ἄγετ' ἐδέτε βρώμην, πίνετε οἶνον,
εἰόφρ' αὖτις θυμὸν ἐνὶ στήθεσι λάβητε,
οἷον ὅτε πρώτιστον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν
τρηχείης Ἰθάκης· νῦν δ' ἀσκελέως καὶ ἄθυμοι
αἰεὶ ἄλγεα χαλεπῆς μεμνημένοι ἀδινὲ πόδ' ὑμῖν
θυμὸς ἐνὶ στέρνοις, ἐπεὶ μάλα πολλὰ πέποσθε.
Ὡς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγλαὸς.
ἔνθα μὲν ἤματα πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον ὧραι,
μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα μακρὰ τελέσθη,
τὸν τότε μ' ἐκκαλέσαντες ἔφαν ἐρίηρες ἑταῖροι,
δαιμόνι', ἦδη νῦν μιμνήσκεο πατρίδος αἴης,
εἴ τοι θέσφατόν ἐστι σαωθῆναι, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐῢ ὑψόροφον καὶ σὴν ἐῢ πατρίδα γαῖαν.
Ὡς ἔφαν. αὐτάρ ἐμοιγ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγλαὸς.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐῢ ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
οἱ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μεγάρα σκιόεντα·
αὐτὰρ ἐγὼ Κίρκης ἴουδὲ πολυκλεῖος δύνῃς,
γάνυμαι ἐλλιτανεύσασ'· θεὰ δ' ἐμὸν ἔκλυεν αὐδήν·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,

Ω Κίρκη, τέλεσόν μοι ὑπόσχεσιν ἣν πορ ὑπέστης,
οἴκαδ' ἐμε πέμψειν. θυμὸς δ' ἐμοὶ ἔοσυται ἤδη,
ἠδ' ἄλλων ἑτάρων, οἳ μοι φθινύθουσι φίλον κῆρ,
ἀμφ' ἐμ' ὀδυρόμενοι, ὅτε που σύγε νόσφι γένηαι.
Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μηκέτι νῦν ἄεκοντε σὺ ἐμῷ ἐνὶ μίμνετε οἴκῳ·

ἀλλ'

ut Cyclops fecit, quando eius ad ſtabulum uenerunt
noſtri ſocij, cum his audax ſequutus eſt Vlyſſes.
huius enim etiam illi inſipientia perierunt.

Sic ait. at ego in mente deliberaui,
extracto longo gladio craſſo à femore,
hoc ei abſciſſum caput ad ſolum deijcere,
tametſi conſanguinitate proximo. ſed me ſocij
mollibus uerbis continuerunt aliunde alius:
diuine, hunc quidem linquamus, ſiquidem tu iubes,
hic iuxta nauem manere & nauem cuſtodire:
nobis autem dux eſto ſacram ad domum Circes.

Sic loquuti, ab naue aſcendebant atq; mari.
neq; quidē Eurylochus tanū apud nauē relinquebatur,
ſed ſequebatur: timuit enim meas atroces minas.
interea uerò alios ſocios in domo Circe
ſtudioſe lauit q;, & unxit pingui oleo.
circum autem pulchra pallia induit, atq; tunicas.
epulantes autem pulchrè omnes inuenimus intra ædes.
hi uerò poſtquā inuicē conſpexerūt, reputarūt q; omnia,
flebant lugentes, undiquaq; autem reſonabat domus.
illa uerò prope me ſtans alloquebatur diua dearum:

Diuine Laertiade uerſute Vlyſſes,
ne amplius nunc tenellū luctū excitetis. ſcio etiam ipſa
uos quæ in ponto paſſi eſtis dolores piſcoſo,
atq; quæcunq; iniuſti uiri nocuerunt in terra.
ſed agite comedite eibum, & bibite uinum,
donec denuo animum intra præcordia receperitis,
qualem quando primum relinquebatis patriam terram
aſperæ Ithacæ: nunc uerò exules & triſtes
ſemper erroris duri memores: neq; unquam uobis (ſtis.
animus eſt in lætitia, quandoquidē ualde multa paſſis e-

Sic ait. nobis aūt continuò paruit animus generoſus.
hic quidem diebus omnibus perfectum in annum
ſedimus conuiuantes carnibus immenſis & ſuaui uino:
ſed quādo certè annus erat, & circumuertebantur horæ,
menſibus exactis, & dies longi perfecti ſunt,
tunc me uocatum allocuti ſunt dilecti ſocij:
infelix, iam nunc memor eſto patriæ terræ,
ſi tibi fatale eſt ſeruari, atq; peruenire
domum ad excelſam & tuam in patriam terram.

Sic dicebant, ac mihi perſuaſus eſt animus generoſus.
ſic tum quidem tota die ad ſolis occaſum
ſedimus conuiuantes carnibus immenſis & ſuaui uino:
quando uerò ſol occidit, & caligo aduenit,
illi quidem dormierunt per ædes obſcuras:
at ego Circes conſcenſo ſplendido lecto,
ad genua ſupplex rogaui: dea uerò meam audiuit uocem:
& ipſam compellans uerba uolatilia dixi:

O Circe, perfice mihi promiſſionem quam promiſiſti,
ad domum miſſuram. animus autē mihi impellitur iam,
atq; aliorum ſociorum, qui mihi affligunt charum cor,
circa me lugentes, quandocunq; tu abes.

Sic dicebam. illa continuò excepit diua dearum,
diuine Laertiade uerſute Vlyſſes,
ne amplius nunc inuiti mea manete in domo:

ſed

τὸ ἢ, συγγραφ. οὐ φύλακος γὰρ γε γαμήσει τὴν Ὀδυσσέως ἀλιτροφώνου.

ſed aleam oportet primum uiam perficere, & peruenire
ad Plutonis domum & diræ Proſerpinæ,
animam conſulturos Thebani Tireſiæ,
uatis cæci, cuius mentes firmæ ſunt.
huic etiam mortuo mentem tribuit Proſerpina
ſoli ſapere: reliqui umbræ feruntur.
Sic ait. at mihi fractum eſt amicum cor:
flebam autem in lecto ſedens, neq; animus
nolebat amplius uiuere & uidere lumen ſolis:
cæterùm poſtquam fleuiq; pronolutuſq; ſatur eram,
tunc ipſam uerbis excipiens alloquebat:
ô Circe, quis nam hanc uiam præibit?
ad Plutonem uerò nemo unquam peruenit naue nigra.
Sic dixi. illa continuò reſpondit diua dearum:
diuine Laertiade uerſute Vlyſſes,
minimè tibi ducis deſiderium apud nauem curæ ſit:
quin malo erecta, uelisq; albis expanſis,
ſede: illam uerò tibi flatus Boreæ feret.
ſed cùm iam naue per Oceanum tranſmittes,
hic littus breue & nemora Proſerpinæ,
longæq; populi, & ſalices ſteriles,
nauem quidem illic ſiſte in Oceanum uerticoſum,
ipſe autem in Plutonis eas domum obſcuram.
hic quidem in Acherontem Pyriphlegetonq; confluunt
Cocytuſque, qui ſanè Stygis aquæ eſt corrugus,
rupesq; confluens q; duorum fluuiorum murmurantium.
hic deinde Heros accedens propè, ut te iubeo,
foſſam fode cubitalem quoquouerſum,
ſuper illam libamen funde omnibus mortuis,
primum mulſo, deinde autem ſuaui uino,
tertiũ rurſus aquæ: inſuper autem farinam albam miſce.
multa uerò ſupplicato mortuorum imbecillis capitibus,
reuerſum in Ithacam, ſterilem uaccam quæ optima ſit
ſacrificaturũ domi tuæ, pyramq; impleturũ rebus bonis.
Tireſiæ uerò ſeparatim arietem ſacrificaturum ſoli,
prorſus nigrum, qui inter oues excellit ueſtras.
cæterũ poſtquã precib. oraueris inclytas gentes mortuo-
hic ouem marem ſacrifica fœminamq; nigram, (rum,
ad Erebum uerſus, ipſe autem ſeorſim auerſus ſis,
contendens ad fluuij fluenta. ibi uerò multæ
animæ accedent mortuorum defunctorum.
& tum continuò ſocios incita & iube
oues quæ quidem iacebunt mactatæ ſæuo ferro
excoriatas comburere: uota uerò facere dijs,
generoſo Plutoni & diræ Proſerpinæ.
ipſe autem gladio acuto exerto à femore
ſedeas, neq; permitte mortuorum imbecillia capita
ad ſanguinem propè accedere, antequã Tireſiã audieris.
hic tibi ſtatim uates aduenier dux populorum,
qui ſanè tibi dicet iam & modum itineris,
reditumq; ut per pontum proficiſcaris piſcoſum.
Sic dixit. continuò a. auream ſedẽ habẽs uenit aurora,
me uerò pallio tunicaq; ueſtibus induit.
ipſa autem candidam togam ingentem induit Nympha
tenuem & uenuſtam, zonam autem cinxit lumbos,

pulchra,

ἀλλ' ἄλλῃ χρὴ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι, καὶ ἱκέσθαι
εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
ψυχῆς χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο,
μάντιος ἀλαοῦ, τοῦ τε φρένες ἔμπεδοί εἰσι.
τῷ καὶ τεθνειῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια
οἷῳ πεπνύσθαι· τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
κλαῖον δ' ὤ λεχέεσσι καθήμενος, οὐδέ τι θυμὸς
ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τε πορείδην,
καὶ τότε δή μιν ἔπειτα ἀμειβόμενος προσέειπον,
ὦ Κίρκη, τίς γὰρ τάδε οἱ ὁδὸν ἡγεμονεύσει;
εἰς Ἄϊδος δ' ὔπω τις ἀφίκετο νηὶ μελαίνῃ.
Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
δῖογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μή τι τοι ἡγεμόνος γε ποθὴ πρὸ νηὸς μελέσθω·
ἱστὸν ἀνασσάμενος, λεύκ' ἀμφὶ δ' ἱστία πετάσας,
ἧσο· τὸν δέ σε πνοιὴ Βορέαο φέρησιν.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ νῆα διὰ Ὠκεανοῖο πορήσῃς,
ᾗ θ' ἀκτή τε λάχεια καὶ ἄλσεα Περσεφονείης,
μακραί τ' αἴγειροι, καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι,
νῆα μὲν αὖτ' ἐκέλευσα ἐπ' ὠκεανῷ βαθυδίνῃ,
αὐτὸς δ' εἰς ἀΐδαο ἰὼν εἶμον δόμον ὑγρόφωτα.
ᾗθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσι
Κωκυτός θ', ὅς δὴ συγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ,
πέτρη τε, ξυνέουσί τε δοῦπον ποταμῶ ἐριδούπω.
ᾗθα δ' ἔπειθ' ἥρως χρειμφθεὶς πίελας, ὥς σε κελεύω,
βόθρον ὀρύξαι ὅσον τε πυγούσιον ᾗθα καὶ ᾗθα.
ἀμφ' αὐτῷ δὴ χοὴν χεῦσαι πᾶσι νεκύεσσι,
πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ὕπερθε δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυ-
πολλὰ δὲ γουνοῦσθαι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα, (νειν
ὑμῖν ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, σεῖραν βοῦν ἄτιν ἀρίστην
ῥέξειν ἐν μεγάροισι, πυρὴν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν.
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερεύσομεν οἶον,
παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ὑμετέροισιν,
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ θυχῆσι λίσῃ κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν,
ᾗθ' οἰν ἀρνειὸν ῥέζειν θῆλύν τε μέλαιναν,
εἰς Ἔρεβος στρέψας, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι,
ἱεμένω ποταμοῖο ῥοάων. ᾗθα δὴ πολλαὶ
ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων κατατεθνειώτων.
δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας καὶ ἀνώξας
μῆλα τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλεῖ χαλκῷ
δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.
αὐτὸς δ' ξίφος ὀξὺ ἐρυσάμενος παρὰ μηροῦ
ἧσθαι, μηδὲ ἐᾶν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἆσσον ἰέναι, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
ᾗθά τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται ὄρχαμε λαῶν,
ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου,
νόστον θ', ὡς οὐκ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόφωτα.
Ὡς ἔφατ. αὐτίκα δὴ χρυσόθρονος ἦλυθεν ἠώς.
ἀμφὶ δὲ μοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσεν.
αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα φῦνεν νύμφη
λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ,

καλὴν,

καλὴν, χρυσείην· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην.
αὐτὰρ ἐγὼ δμῶας μύθοισιν ὀτρύνεσκον ἑταίρους,
μειλιχίοις ἐπέεσσι πεφασμένος· οὐδέ τις ἄλλη
μηκέτι νῶϊ εὕδοντε λελασμένος ἔστω γλυκεῖ ὕπνῳ·
ἀλλ' ἴομεν· δὴ γάρ μοι ἐπέφραδε πότνια Κίρκη.
Ὡς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπὶ θυμὸς ἀγηνὸς ὄρνυτο· ἀλλὰ μὲν οὐδὲ γόοιο παπτήνας ἦγον ἑταίρους·
Ἔλπηνωρ δέ τις ἔσκε νεώτατος, οὐδέ τι λίην
ἄλκιμος οὐ πολέμῳ, ὅτε φρεσὶν ἦσιν ἀρηρώς,
ὅς μοι ἄνευθ' ἑτάρων ἱερῶν οὐδ' ὄμμασι Κίρκης
ψυχεῖ ἰμείρων κατελέξατο οἰνοβαρείων·
κινυμένων δ' ἑτάρων ὅμαδον καὶ δοῦπον ἀκούσας,
ἆψε πάρος νύσσεσθαι, ἐκ δὲ λάθετο φρεσὶν ἦσιν
ἄψορρον καταβῆναι ἰὼν ὁδὸν ἣν κλίμακα μακρὴν·
ἀλλὰ κατανικρὺ τέγεος πέσεν, ἐκ δὲ οἱ αὐχὴν
ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' ἄϊδόσδε κατῆλθε.
Ἐρχομένοισι δὲ τοῖσιν ἐγὼ μετὰ μῦθον ἔειπον,
Φάσθε νύ που οἰκόνδε φίλην δὴν πατρίδα γαῖαν
ὄρχεσθ'· ἄλλην δ' ἡμῖν ὁδὸν τεκμήρατο Κίρκη
εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο.
Ὡς ἐφάμην. τοῖσιν δὲ κατεκλάδη φίλον ἦτορ.
ἕζοντο δὲ κατὰ χῶρον, τίλλοντό τε χαίτας.
ἀλλ' ὁ γάρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ὦδε νῆα θοὴν καὶ ἐπὶ θάλασσαν
ἤομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες,
τόφρα δ' ἄρ' οἰχομένην Κίρκη πρὸς νηὶ μελαίνῃ
ἀρνειὸν κατέδησεν, ὄϊν θηλύτερον μελαιναν,
ῥεῖα παρεξελθοῦσα. τίς κεν θεὸν ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτο, ἢ γιγνόμενον ἢ γιγνόμενα κιόντα;

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ λ. ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Ἀπαγγέλλει πῶς κατὰ τὰς Κίρκης ἐντολὰς εἰς ᾅδου κατῆλθεν· καὶ ὡς ἤκουσε Τειρεσίου τοῦ μάντεως περὶ μὲν τοῦ παντὸς καὶ τῶν ἄλλων συμφορίας, καὶ ὡς τοὺς Ἥρωας καὶ τὰς Ἡρωίδας ἄλλον ἐν ἄδου, καὶ τὸν μητέρα, καὶ τῶν ἐν Ἰλίῳ συστρατευσάντων ἑνίους, καὶ τῶν ἐν ᾅδου κολαζομένων τινάς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' λ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Λάμβδα δ' ἐν ἀΐδῃ ψυχὰς ἰνίτυχεν Ὀδυσσεύς.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὦδε νῆα κατέλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐν δ' ἱστὸν τίθεμεν καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ.
ἐν δὲ τὰ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ
βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς κυανοπρῴροιο
ἤκεν ἔπος δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
ἡμεῖς δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα,
ἥμεθα. τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνεν.
ἱστίον δ' οὖν πᾶν τέτατ' ἱστία πνοιῇ πορόντες.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἂν δ' ὅ γε πείρατ' ἵκανε βαθυρρόου Ὠκεανοῖο.

ἔνθα

pulchra, aurea: capiti uerò imposuit calauticam.
at ego per domum uadens excitabam socios,
mollibus uerbis affando uirum quenq;:
ne amplius nunc dormientes indulgete dulci somno: Vlyſſ.
sed eamus: iam enim mihi edixit ueneranda Circe. eius.
Sic dicebam. illis uerò persuasus est animus generosus.
neq; sanè illinc illæsos abduxi socios:
Elpenor quidam erat minimus natu, neq; ualde Elpen
fortis in bello, neq; mente sua aptus, casum.
qui mihi separatim à socijs sacris in ædibus Circes
refrigerium cupiens dormiuit bene potus:
mouentibus autem socijs strepitu & tumultu audito,
repentè surrexit, & oblitus est mente sua
retrograde descendere iens in scalam longam:
sed è regione tecti decidit, eius autem ceruix
ex uertebris fracta est, anima uerò ad inferos descendit.
uenientibus autem his ego sermonem dixi:
Existimatis fortassis domum charam ad patriã terram
uenturos: aliam uerò nobis uiam dixit Circe
ad Plutonis domum & diræ Proserpinæ,
animam consulturis Thebani Tiresiæ.
Sic dixi. illis uerò fractum est charum cor.
sedentes autem illic flebant, euellebantq; capillos.
sedenim nullus profectus fiebat lugentibus.
sed quando ad nauem celerem & littus maris
ibamus tristes, teneras lacrymas profundentes,
interea uadens Circe ad nauem nigram
masculam alligauit ouem, fœminamq; nigram,
facilè prætergressa. quis' nam deum nolentem
oculis uideat, aut huc aut illuc euntem?

ODYSSEAE HOMERI XI. *Rapsodiæ argumentum.*

Enarrat quomodo ad Circes mandata ad inferos descenderit & quo pacto audierit Tiresiam uatem de sua & aliorum salute. Et ut Heroas & Heroidas uiderit apud inferos, & matrem, & eorum qui ad Ilium militarunt, nonnullos: & eorum qui apud inferos puniuntur.

ODYSSEAE HOMERI λ. *RAPSODIA.*

Vndecimo uerò apud inferos ad animas peruenit Vlysses.

AETERVM postquam ad nauem deuenimus & mare,
nauem quidem omnium primũ deduximus in
mare diuinum,
malum autem imposuimus & uela naui nigræ.
intra autem pecora accipientes ire fecimus, atq; ipsi
conscendimus tristes, uberes lacrymas profundentes.
nobis autem rursus à posteriori parte nauis nigræ prorę
secundũ uentũ immittit implẽtem uelũ, bonum socium,
Circe pulchricoma, grauis dea uocalis.
nos autem armis singulis compositis per nauem,
sedimus. hanc uentusq; gubernatorq; dirigebat. (entis,
huius aũt tota die extendebãtur uela per pontũ iter faci
occidit autem sol, obscurabantur autem omnes uici.
illa ad fines peruenit profundi Oceani:

hic

d hic uerò Cimmeriorum erat uirorum populus q̃ ciuitas q̃
s caligine & nube tecti, neq; unquam eos
sol lucidus aspicit radijs,
neq; cum uadit ad cœlum stelliferum,
neq; cum rursus ad terram de cœlo defertur:
sed nox pernicioſa superuolat miseris mortalibus.
nauem quidem illuc profecti subduximus: pecora autem
extraximus. ipsi autem rursus ad fluxum Oceani
ibamus, donec in regionẽ puenimus quã demonstrauerat
hic uictimas quidem Perimedes Eurylochusq̃ (Circe.
gestabant: ego autem gladium acutũ extrahẽs à femore,
fossam feci cubitalem quoquo uersus:
circa eam autẽ libamina fundebamus omnibus mortuis,
primum melicrato, postea uerò dulci uino,
tertiò uerò aqua: insuper farinam albam commiscui.
multum enim precatus sum mortuorum infirma capita,
ueniens ad Ithacam, sterilem bouem quæ optima
sacrificaturum in ædibus, pyramq̃ impleturum bonis:
Tiresiæ uerò seorsim ouem sacrificaturum soli
totam nigram, quæ inter pecora excellat nostra. (rum
hos postquã supplicationib. libaminibusq̃ gẽtes mortuo
precatus sum, pecora uerò prehensa iugulaui (bantur
super fossam. fluebat u. sanguis niger: ipsæ aũt congregæ
animæ ex Erebo mortuorum defunctorum,
sponsæq̃, iuuenesq̃, & multa patientes senes,
uirgunculæq̃ tenellæ, recentẽ luctum in animo habẽtes:
multi autem uulnerati ferreis hastis
uiri in bello occisi, cruenta arma habentes,
qui multi circa fossam obambulabant aliunde alius
immenso clamore: me uerò pallidus timor cepit:
tunc sanè deinde socios adhortatus iussi,
pecora quæ sanè iacebant mactata sæuo ferro,
deglubere & comburere, supplicare autem dijs,
fortiq̃ Plutoni & diræ Proserpinæ.
cæterùm ego gladio acuto stricto à femore
sedebam, neq; sinebam mortuorum debilia capita
ad sanguinẽ propè accedere, anteq̃ Tiresiã interrogasse.
prima uerò anima Elpenoris uenit socij.
nondum enim sepultus erat sub terra latas uias habente.
cadauer enim in ædibus Circes reliqueramus nos
indefletum & indefossum, quoniam labor alius urgebat.
illum ego fleui ut uidi, misertusq̃ sum animo,
& ipsum allocutus uerba alata dixi:
Elpenor, quo pacto uenisti sub tenebras obscuras?
prius uenisti pedes quàm ego cum naui nigra?
sic dixi. ille me plorans excepit sermone:
inclyte Laertiade ingenioſe Vlysses,
læsit me dæmonis fatum malum, & copia uini.
Circes in domo cubans non attendi
retro descendere, iens ad scalam longam,
sed è regione tecti decidi, ceruix autem mihi
ex iuncturis fracta est, anima uerò ad inferos deuenit.
nunc te per eos qui post te sunt oro non præsentes,
per uxoremq̃ & patrem, qui enutriuit paruulum,
Telemachumq̃ quem unicum in ædibus reliquisti:

ἔνθα δὴ Κιμμερίων αὖ δῆρῶν δῆμός τε πόλις τε
ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι, οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
οὐδ' ὁπότ' ἂν στείχῃσι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
οὐδ' ὅταν αὖ πάλιν γαῖαν ἀπ' οὐρανόφιν προτράπηται·
ἀλλ' οὐδὶ νὺξ ὀλοὴ τέτατται δειλοῖσι βροτοῖσι.
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐπείλσαμεν· ἐκ δὲ τὰ μῆλα
εἰλόμεθ', αὐτοὶ δ' αὖτε παρὰ ῥόον ὠκεανοῖο
ἤομεν, ὄφρ' ἵκομεν χῶρον ἀφικόμεθ' ὃν φράσε Κίρκη.
ἔνθ' ἱερῆϊα μὲν Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
ἔσχον· ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσάμενος παρὰ μηροῦ,
βόθρον ὄρυξα ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα·
ἀμφ' αὐτῷ δὴ χοὰς χεόμεν πᾶσι νεκύεσσιν,
πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
τῷ δὲ τρίτῳ αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνον.
πολλὰ δὴ γυιάμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν ἥτις ἀρίστη
ῥέξειν ᾧ μεγάροισι, πυρὴν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν·
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερεύσεμεν οἴῳ
πασσυμέλαιναν, ἣ μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισι.
ταῦτ' οὖν εὐχωλῇσι λιτῇσί τε ἔθνεα νεκρῶν
ἐλλισάμενος, τὰ μὲν μῆλα λαβὼν ἀπεδειροτόμησα
βόθρον ἐπί, ῥέε δ' αἷμα κελαινεφές· αἱ δ' ἀγέροντο
ψυχαὶ ὑπ' ἐρέβεσφι νεκύων κατατεθνειώτων,
νύμφαι τ', ἠίθεοί τε, πολύτλητοί τε γέροντες,
παρθενικαί τ', ἀταλαὶ νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι·
πολλοὶ δ' ὀτάμενοι χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν
ἄνδρες ἀρηϊφατοι, βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες,
οἱ πολλοὶ πολλαχόθεν βόθρου ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
θεσπεσίῃ ἰαχῇ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος εἷλε·
δὴν τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα,
μῆλα τὰ δὴ κατέκειτ' ἰσφαγμένα νηλεῖ χαλκῷ,
δέρσαντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.
αὐτὰρ ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσάμην παρὰ μηροῦ
ἧμαι, ὀδ' οὐκ ἐάων νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἆσον ἵμεν, πρίν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
πρώτη δὲ ψυχὴ Ἐλπήνορος ἦλθεν ἑταίρου·
οὐ γάρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης.
σῶμα γὰρ ἐν μεγάρῳ Κίρκης κατελείπομεν ἡμεῖς
ἄκλαυτον καὶ ἄθαπτον, ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἔπειγε.
τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
Ἐλπῆνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα;
ἔφθης πεζὸς ἐὼν ἢ ἐγὼ σὺν νηῒ μελαίνῃ;
ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οἰμώξας ἡμείβετο μύθῳ·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
δαίμων μέν μοι ἔπειτα κακὴ, οἶνος θ' ἁδέσφατος οἶνος·
Κίρκης δ' ἐν μεγάρῳ κατακείμενον οὐκ ἐνόησα
ἄψορρον κατιέναι, ἰὼν διὰ κλίμακα μακρὴν,
ἀλλὰ κατὰ ντικρὺ τέγεος πεσόντ', ἐκ δέ μοι αὐχὴν
ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' ἄϊδος δόμον ἦλθε.
νῦν δέ σε τῶν ὄπιθεν γενάζομαι ἠδὲ τοκήων
τῶν τ' ἀλόχου τῆς θ' υἱὸς, ὃς ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Τηλεμάχου θ' ὃν μοῦνον ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπες·

ὧδε γὰρ ὡς φθάνδε νεὼν δόμε δῖ Αἰόλαο,
νῆσον ὃν Αἰαίλω ναίομεις δυεργέα νῆα·
ἔνθά σ' ἔπειτα ἄνακτ κέλομαι μνήσασθαι ἐμεῖο,
μή μ' ἄκλαυτον ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν κατάλειπειν,
νοσφιδεὶς, μή τοι τι θεῶν μήνιμα γένωμαι·
ἀλλά μι κακκῆαι σὺν τεύχεσιν ἅσσά μοι ἔστιν,
σῆμα τέ μοι χεῦαι πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης,
ἀνδρὸς δυσζώοιο, τοῖ ἐσσομένοισι πυθέσθαι. (μὸν.
τεῦξον τέ μοι τελέσαι, πῆξαί τ' ἐπὶ τύμβῳ ἐρετ-
μὴ ζωὸς ὄρεσσον, ἐπεὶ μετ' ἐμοῖς ἑτάροισιν.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
ταῦτά τοι ὦ δύστηνε τελευτήσω τε καὶ ὄρξω.
νῶϊ μὲν ὧς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω συνεχεῖσην
ἥμεθ'· ἐγὼ μὲν ἄνωθεν ἐφ' αἵματι φάσγανον ἴσχων,
εἶδ' ὠλένην δ' ἑτάρων πολλ' ἀγόρευεν.
ἦλθε δ' ὦδε ψυχὴ μητρὸς κατατεθνειώσης,
Αὐτολύκου θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀντίκλεια,
τὴν ζωὸν κατέλειπον ἰὼν εἰς Ἴλιον ἱερήν.
τὴν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ·
ἀλλ' ὀδ' ὥς ἔτι περ πεφρασμένος ἦεν ἀγορεύειν,
αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρίν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
ἦλθε δ' ὦδε ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο,
χρύσεον σκῆπτρον ἔχων, ἐμὲ δ' ἔγνω καὶ προσέφη·
Τίπτ' αὖτ' ὦ δύστηνε λιπὼν φάος ἠελίοιο
ἤλυθες, ὄφρα ἴδῃς νέκυας καὶ ἀτερπέα χῶρον;
ἀλλ' ἀποχάζεο βόθρου, ἄπισχε δὲ φάσγανον ὀξύ,
αἵματος ὄφρα πίω, καί τοι νημερτέα εἴπω.
ὣς φάτ'. ἐγὼ δ' αὐαχαόμενος, ξίφος ἀργυρόηλον
κολεῷ ἐγκατέπηξ'. ὁ δ' ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινεόν,
καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προσηύδα μαντις ἀμύμων,
Νόστον δίζηαι μελιηδέα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
τὸν δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεός. οὐ γὰρ οἴω
λήσειν Ἐννοσίγαιον, ὅ, τοι κότον ἔνθετο θυμῷ,
χωόμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἤλασας.
ἀλλ' ἔτι μήν γε καὶ ὣς κακά περ πάσχοντες νοστήσετε,
αἴ κε θέλῃς σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν καὶ ἑταίρων,
ὁππότε κε πρῶτον πελάσῃς δυεργέα νῆα
Θρινακίην νήσῳ, πεφυγὼν ἰοειδέα πόντον·
βοσκομένας δ' εὕρητε βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει·
τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάσῃς, νόστου τε μεδώμεθα,
καί κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες νοστήσαιτε·
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὀλέθρου
νηί τε καὶ ἑτάροις. αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξῃς,
ὀψὲ κακῶς νέοιο, ὀλέσας ἅπο πάντας ἑταίρους,
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης. εὑρήεις δ' ἐν πήματα οἴκῳ,
ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχόν τε καὶ ἕδνα δι' ὀντε.
ἀλλ' ἦτοι μέν γε βίας ἀποτίσεαι ἐλθών.
αὐτὰρ ἐπὴν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τοῖσιν
κτείνῃς ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφασδὸν ὀξέϊ χαλκῷ,
ἔρχεσθαι δ' ἦπειτα λαβὼν εὐῆρες ἐρετμόν,
εἰσόκε σὺ ἀφίκηαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
οὐδ' ἐρέσσι, οὐδέ θ' ἅλεσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν·
οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νῆας φοινικοπαρήους,

scio enim quòd hinc profectus ex domo Plutonis,
insulam in Ææam fistes fabrefactam nauem:
ibi te continuò rex iubeo recordari mei,
ne me indefletum insepultum discedens post relinquas,
digressus, ne qua tibi deorum ira fiam:
sed me combure cum armis quæcunq; mihi sunt,
sepulchrumq; mihi erige cani in littore maris,
uiri infelicis, etiam posteris audiendum.
hæc mihi perfice, figeq; super sepulchrum remum,
quo etiam uiuus remigabam, uersans cum meis socijs.
Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
hæc tibi ô miser perficiam & explebo.
nos quidem sic uerbis excipientes tristibus
sedebamus: ego quidē super sanguine gladium tenebam,
idolum uerò illinc socij multa loquebatur.
aduenit post hæc anima matris demortuæ,
Autolici filia magnanimi Anticlea,
hanc uiuam reliqui profectus ad Ilium sacrum.
hanc quidem ego deflenti uidens miseratus animo:
sed neq; sic permittebam priorem, tametsi mirè tristatum,
ad sanguinē propè accedere, antequā Tiresiam audirem.
superuenit autem anima Thebani Tiresiæ,
aureum sceptrum tenens, me aūt agnouit & allocuta est:
Quid huc ô infelix relicto lumine solis
ueneristi, ut uideas mortuos & inamœnam regionem?
sed retrocede à fossa, remone autem gladium acutum,
sanguinem ut bibam, & tibi uera dicam.
sic ait. ego autem retrocedens, gladium argenticlauum
uagina recondi. ille deinde bibit sanguinem nigrum,
& tum sanè me uerbis alloquebatur uates inculpabilis:
Reditum quæris suauem eximie Vlysses:
quem tibi difficilem faciet deus. non enim puto
desiturum Neptunum, qui iram rèposuit animo,
iratus quòd ei filium charum excæcasti.
sed tamen mala licet patientes peruenietis,
modò uelis tuam animum arcere & sociorum,
eo tempore quando primū appuleris fabrefactam nauē
Thrinaciæ insulæ, effugiens obscurum pontum:
pascentes autem inuenietis boues & pinguia pecora
Solis, qui omnia uidet & omnia audit:
hos si illæsos permiseris, reditumq; cures,
sanè adhuc in Ithacam mala licet patientes peruenietis:
sin læseris, tum tibi prædico mortem
nauiq; & sodalibus. ipse etiam si effugies,
serò calamitosè redibis, cum perdideris omnes socios,
naui in aliena. inuenies autem mala domi,
uiros superbos, qui tibi uictum consumunt,
ambientes diuinam uxorem & munera dantes.
cæterùm illorum uim ulciscēris aduenies.
at uerò postquam procos domi tuæ
interfeceris siue dolo, siue palàm acuto ferro,
proficiscere deinde sumpta fabrefacta naui,
donec ad illos peruēneris qui non sciunt mare
uiri, neq; sale conditum cibum comedant.
neq; sanè hi sciunt naues proras purpureas habentes,

ne q̃ fabrefactos remos, quiq̃ alæ nauium sunt.
signũ uerò tibi dicam ualde manifestum, neq̃ te latebit:
quando tibi obuiam factus alios uiator
apparuerit uentilabrum habens in forti humero,
tum terræ infixo fabrefacto remo,
ubi litaueris Neptuno regi,
ariete, tauroq̃, suumq̃ marito uerre,
domum reuertere, faciasq̃ sacras hecatombas
immortalibus dijs, qui cœlum latum habitant,
omnibus sanè ordine. mors uerò tibi ex mari ipsi
debilis sanè talis aduenier, quæ te occidet
senectute sub molli confectum. circum autem populi
felices erunt. hæc sanè tibi certa dico.
Sic dixit, at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Tiresia, hæc fortassis scilicet decreuerunt dij ipsi:
sed age mihi hoc dic & uerè enarra,
matris hanc uideo animam demortuæ:
illa tacita sedet prope sanguinem, neq̃ suum filium
sustinet palàm aspicere, neq̃ alloqui.
dic rex quo pacto me agnoscet talem.
Sic dicebam. ille me rursus excipiens allocutus est:
facilè tibi uerbum hoc explicabo, & in mente ponam:
quemcunq̃ quidem sines mortuorum defunctorum
sanguinem prope accedere, ille tibi uerum dicet:
cui uerò inuidebis, ille tibi abibit retro.
Sic locuta anima quidẽ abyit in domum Plutonis intra
Tiresiæ regis, postquam oracula explanauit:
cæterùm ego illic manebam firmiter, donec mater
aduenit, & bibit sanguinem nigrum. statim a. agnouit,
& me lugens uerba alata dixit:
Fili mi quo pacto uenisti sub caliginem obscuram
uiuus? difficile uerò hæc uiuentibus uidere.
intersunt enim ingentes fluuij & grauia fluenta.
Oceanus quidem primum, quem non licet transmittere
peditem, nisi quis habeat bene compactam nauem.
num iam à Troia errans huc uenisti
nauiq̃ & socijs longo tempore? necdum accessisti
ad Ithacam? neq̃ uidisti in ædibus uxorem?
Sic ait. at ego ipsam excipiens allocutus sum:
mater mea, necessitas adegit me ad Plutonis ædes,
animam consulturum Thebani Tiresiæ.
non enim dum prope ueni Achaiam, neq̃ nostram
terram ascendi, sed semper habens erro ærumnam,
ex quo primum sequebar Agamemnonem diuum
Iliũ ad eximios equos nutriẽs, ut cũ Troianis bellarem.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
quod te fatum edomuit sæuæ mortis?
an diuturnus morbus, aut Diana sagittis gaudens
suis sæuis iaculis aggrediens occidit?
dic autem mihi de patre & filio quem reliqui,
an adhuc in illorum manibus mea bona, an quisquã iam
uirorũ alius habet, me a. non amplius putãt rediturum.
dic autẽ mihi desponsatæ uxoris consilium q̃ mentemq̃,
an manet cum puero, & salua omnia custodit:
an iam eam duxit Græcorum quispiam optimorum.

ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἠέ τιν' ἀμφιβρότων ἑτάρων ἢ καὶ κασιγνήτων
ἔλπεαι ἐν μεγάροισι φίλον κεδνοῖο πόσιος
ἔμμεναι, ἦ τε σέθεν γε μετὰ φρεσὶ μήδεα πινύσσει
ἠὲ γαμεῖ τινα δῆμον ἀριπρεπέων μνηστήρων;
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην,
Τειρεσίη, τὰ μὲν ἄρ τοι ἐπικλώσαν θεοὶ αὐτοί·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
μητρὸς τήν δ' ὁράω ψυχὴν κατατεθνειώσης·
ἥδ' ἀκέουσ' ἧσται χεδίην αἷματος, οὐδὲ ἰὸν υἱὸν
ἔτλη ἐσαύτα ἰδεῖν, οὐδὲ προτιμυθήσασθαι.
εἰπὲ ἄνακτι πῶς κεν μ' αὐτὴν γνοίη τοῖον ἐόντα.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' † αὖτις ἀμειβόμενος προσέφη
ῥηίδιόν τοι ἔπος ἐρέω, καὶ ὔδασι φρασαι θείω·
ὁντινα μὲν κεν ἐᾷς νεκύων κατατεθνειώτων
αἵματος ἆσον ἴμεν, ὅδε τοι νημερτέα εἴπῃ·
ᾧ δέ κ' ἀπεσσεύῃς, ὅδε τοι πάλιν εἶσιν ὀπίσσω.
Ὣς φαμένη ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω
Τειρεσίαο ἄνακτος, ἐπεὶ κατὰ θέσφατ' ἔλεξεν·
αὐτὰρ ἐγὼν αὖτ' μένον ἔμπεδον, ὄφρ' ἂν μήτηρ
ἦλυθε, καὶ πίεν αἷμα κελαινεφές. αὐτίκα δ' ἔγνω,
καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τέκνον ἐμόν πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα
ζωὸς ἐών; χαλεπὸν δὴ τάδε ζωοῖσιν ὁρᾶσθαι.
μέσσῳ γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δεινὰ ῥέεθρα.
Ὠκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸν οὔπως δύσι πρῆσαι
πεζὸν ἐόντ', ἢν μή τις ἔχῃ δυεργέα νῆα.
ἦ νῦν δὴ τροίηθεν ἀλώμενος ἧφι δὴ ἱκάνεις
νηΐ τε καὶ ἑτάροισι πολὺν χρόνον; οὐδέ πω ἦλθες
εἰς Ἰθάκην, οὐδ' εἶδες ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκα;
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην,
μῆτερ ἐμή, χρειώ με κατήγαγεν εἰς Ἀΐδαο,
ψυχὴν χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο.
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἀμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰεὶ ἔχω ἀλάλημαι ὀΐζύν,
ἐξ οὗ τὰ πρῶτα σὺν ἑσπόμην Ἀγαμέμνονι δίῳ
Ἴλιον εἰς εὐῤῥωστον, ἵνα τρώεσσι μαχοίμην.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε ταναηλεγὴς θανάτοιο;
ἦ ὀλιχὴ νοῦσος, ἦ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;
εἰπὲ δέ μοι πατρός τε καὶ υἱέος, οὓς κατέλειπον,
ἦ ἔτι ταὶ κείνοισιν ἐμὴν γέρας, ἦε τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλος ἔχει, ἐμὲ δ' οὐκ ἔτι φασὶ νίεσθαι.
εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχου βουλήν τε νόον τε,
ἦ μένει ἤτοι παρὰ παισί, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσει,
ἦ ἤδη μιν ἔγημεν Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος.

Sic

Ως ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ,
καὶ λίην κέαν γε μένει τετληότι θυμῷ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δ' ἀκρυχέουσιν.
σὸν δ' ὄπωτις ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλὰ ἄπιλος
Τηλέμαχος τεμένη νέμεται, δαῖτας ἐίσας
δαίνυται, ἃς ἐπέοικε δικασπόλον ἄνδρ' ἀλεγεινόν·
πάντες γὰρ καλέουσι, πατὴρ δ' ὅς σὸς αὐτόθι μίμνει
ἀγρῷ, οὐδὲ πόλινδε κατέρχεται· οὐδ' ἐ οἱ εἶναι
δέμνια καὶ χλαῖναι, καὶ ῥήγεα στορέσσασθαι·
ἀλλ' ὅγε χεῖμα μὲν εὕδει ὅθι δ' ἄνδρες γε οἰνοπέδοιο
ἐν πόνῳ ἄγχι σπερχνός, πολλὰ δ' ἔπι ἔματα ἔασι·
αὐτάρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρος τεθαλυῖά τ' ὀπώρη,
πάντῃ οἱ κατὰ γυῖα πολὺς οἰνοπέδοιο
φύλλων κεκλιμένων χαμαὶ βεβλήαται οὖδας.
ὣδ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων, μέγα δ' ἔρρεσι πένθος ἄέξει,
σὸν πότμον γοόων, χαλεπὸν δ' ἂν γῆρας ἱκάνοι.
ὥς καὶ ἐγὼν ὀλόμην, καὶ πότμος ἐπέσσεται.
οὔτ' ἐμὲ γέ μεγάροισιν ἐϋσκόπου ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βέλεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν,
οὔτέ τις οὐ μοι νοῦσος ἐπέπλυθεν, ἥ τε μάλιστα
τηκεδόνι συνέρπῃ μελέων ἀζηχὲς θυμόν. (σοῦ,
ἀλλά μ' σός τε πόθος, σά τε μήδεα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ
σή τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα.
Ως ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼν ἔθελον φρεσὶ μερμηρίξας
μητρὸς ἐμῆς ψυχὴν ἐλθεῖν κατατεθνειώσης.
τρὶς μὲν ἐφορμήθην, ἐλέειν τέ με θυμὸς ἄνωγε,
τρὶς δέ μοι ἐκ χειρῶν σκιὴ ἴκελον ἢ καὶ ὀνείρῳ
ἔπτατ'· ἐμοὶ δ' ἄχος ὀξὺ γλυκερὸν κραδίην μᾶλλον·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Μῆτερ ἐμή, τί νύ μ' οὐ μίμνεις ἐλθεῖν μεμαῶτα,
ὄφρα καὶ εἰν Ἀΐδαο φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε
ἀμφοτέρω κρυεροῖο τεταρπώμεθα γόοιο;
ἦ τί μοι εἴδωλον τόδ' ἀγαυὴ Περσεφόνεια
ὤτρυν', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω;
Ως ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ,
ὤ μοι τέκνον ἐμόν, περὶ πάντων κάμμορε φωτῶν,
ὄντι σε Περσεφόνεια Διὸς θυγάτηρ ἀπαφίσκει,
ἀλλ' αὕτη δ' ἴκελ' ἔπλετο, ὅτε κῆρ τε θανόωσιν.
οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνα ἔχουσιν,
ἀλλὰ τὰ μὲν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
δαμνᾷ, ἐπεί κε πρῶτα λίπῃ λευκὸν ὀστέα θυμός,
ψυχὴ δ' ἠΰτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται.
ἀλλὰ φάος δὴ πάχεια λιλαίεο· ταῦτα δὲ πάντα
ἴδῃ, ἵνα καὶ μετόπισθε τεῇ ἐπιπάδια γυναικί.
νῶϊ μὲν ὧς ἐπέεσσιν ἀμειβόμεθ'· αἱ δὲ γυναῖκες
ἦλυθον (ὤτρυνε γὰρ ἀγαυὴ Περσεφόνεια)
ὅσσαι ἀρισήων ἄλοχοι ἔσαν ἠδὲ θύγατρες.
αἱ δ' ἀμφ' αἷμα κελαινὸν ἀολίσθησαν ἠγερέθοντο.
αὐτὰρ ἐγὼ βάλόμην ὅππως ἐρέοιμι ἑκάστην·
ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος πέρι μηροῦ,
ὄφρ' οἴη πίοιεν ἅμα πάσης αἵματος κελαινοῦ.
αἱ δὲ, πρόμνησταί μοι ἐπήεσαν, ἡ δὲ ἑκάστη
ἦν γόνον ἠδ' ἀγορήν· ἐγὼ δ' ἱέμενον ἀπ' ἄσπετον

Sic dicebam. ipsa statim respondit uenerenda mater:
& sanè illa quidem manet afflicto animo
tuis in ædibus: erumnæ autem eam semper
absumunt noctes q́ dies q́ lacrymantem.
tua u. nondũ qui quã possidet pulchra bona, sed quietus
Telemachus possessionibus utitur, & conuiuia paria
agitat, quæ decet principem uirum curare:
omnes enim uocant. pater autem tuus illic manet
in agro, neq́ in urbem concedit: neq́ illi lecti
strata & pallia, & stragula stupenda:
sed ille hyeme quidem dormit ubi mancipia in domo,
in puluerib. prope focũ, laceras u. corpori uestes induit:
cæterùm postquam uenit æstas q́ uiresces q́ autumnus,
undiq́ illi per fertilem partem uineæ uitiferæ
ex foliis delapsis humi sternitur lectulus.
hic ille iacet tristis. ingentem a. in mente dolorem anget,
tuum fatum deflens: molesta autem senectus uenit.
sic enim etiam ego perij, & fatum obij.
neq́ me domi iaculandi peritia iaculatrix
suis mitibus telis aggrediens interemit,
neq́ aliquis me morbus inuasit, qui maximè
tabe horrenda ex membris tollit animum.
sed me tuiq́ desiderium, tuæq́ curæ, inclyte Vlysses,
tuaq́ benignitas dulci animo primarunt.
Sic ait. atq́ ego uolui mente deliberans
matris meæ animam prehendere defunctæ.
ter quidem irrui, amplectiq́ me animus incitabat,
ter autem mihi ex manibus instar umbræ aut somni
auolauit: mihi u. dolor acutus exoriebatur ex animo ma-
& ipsam alloquens uerba uelocia dixi: (gis:
Mater mea, cur me non expectas amplecti cupidum,
ut etiam apud inferos charis circa manibus amplectãtes
uterq́ suo delectetur luctu?
nunquid mihi idolum hoc dira Proserpina
incitat, ut adhuc magis lugens ingemiscam?
Sic dicebam. ipsa rursus respondit uenerenda mater:
eheu fili mi, super omnes infelix uiros,
minimè Proserpina Iouis filia eludit,
sed ipsa conditio est mortalium, cum mortui fuerint.
non enim amplius carnes q́ & ossa nerui habent,
sed ea quidem ignis forte robur ardentis
absumit, statim ut primum reliquit alba ossa animus,
anima uerò tanquam somnium auolans euolat.
sed in lucem uiuentium celerrimè contẽde: hæc a. omnia
scias, ut etiam in posterum tuæ dicas uxori.
nos quidem sic uerbis cõfabulabamur: ipsæ autẽ fœminæ
accesserunt (incitabat enim inclyta Proserpina)
quotquot optimatum uxores erant atq́ filiæ.
illæ a. circa sanguinẽ nigrum frequẽtes congregabãtur.
cæterùm ego consultabã quo pacto interrogarẽ singulas:
illud autẽ mihi in animo optimum uidebatur consilium,
stricto acuto gladio crassè à femore,
non sinebam bibere simul omnes sanguinem nigrum.
illæ uerò deinceps accedebant, unaquæq́ autem
suum genus narrabat: ego autem interrogabam singulas.

hic uidelicet primam Tyro uidi bono patre natam,
quæ dicebat Salmonei inculpati se filiam esse.
dicebat autem Cretbei se uxorem esse Æolidæ,
quæ fluuium amauit Enipeum diuinum,
qui multo pulcherrimus fluuiorum per terram labitur:
& iuxta Enipei uersabatur pulchra fluenta:
huic assimulatus Neptunus terram continens
in ostijs fluuij accubuit uorticosi.
cæruleus autem fluctus circumstat monti æqualis
curuatusq́, absconditq́ deam mortalemq́ fœminam.
soluit autem uirgineam Zonam, somnũq́ superinfundit.
cæterùm postquam perfecit deus amatoria opera,
inhæsit sanè manui, uerbumq́ dixit, & prolocutus est:

Gaude mulier amore, circumuoluto autem anno
paries pulchros liberos: quãdoquidẽ non uana cõcubitus
immortalium. tu uerò hos tolle, enutriq́.
nũc autem i domũ, & tibi tempera, ne ue nominaueris:
ego uerò tibi sum Neptunus terræ quassator.

Sic loquutus, pontum subijt fluctuantem.
illa autem grauidata, Peliam peperit & Neleum,
qui inclyti ministri Ionis magni fuere
ambo: Pelias quidem in spacioſa Iaolco
habitabat pecorosus, hic uerò in Pylo arenosa.
alios uerò Cretheo peperit regina fœminarum,
Æsonemq́, atq́ Pheretẽ, Amythaonẽq́ gaudentẽ equis.
post hanc Antiopam uidi Asopi filiam,
quæ certè & Ionis gloriabatur in ulnis dormijsse,
& habuit duos filios Amphionemq́ Zetumq́,
qui primi Thebis fundamẽta locarunt septem portarũ,
turribusq́ eircũdederũt. postquã non ipsam absq́ turrib.
habitare latã Thebam, quamuis fortes essent. (poterãt
post hanc autem Alcmenam uidi Amphitrionis uxorẽ,
quæ Herculem audacem animum leonis habentem
peperit, in complexu Ionis magnanimi congressa.
& Megaram Creontis superbi filiam, (tus.
hanc habuit Amphitrionis filius robur semper indomi-
matremq́ Oedipodis uidi pulchram Epicastam,
quæ ingens facinus commisit insipientia mentis,
nupta suo filio: ille suo patre perempto
uxorem duxit. statim aũt uulgata dij fecerunt hominib.
sed ille quidem in Theba amabili dolores patiens,
Thebanis imperabat, deorum dira per consilia:
illa abijt in Plutonis domum ualidas portas habentis,
annexo laqueo sublimi ab alta trabe,
suo dolore correpta. huic dolores reliquit post se
ualde multos, quotquot matris furiæ efficiunt.
& Chlorin uidi perpulchram, hanc olim Neleus
uxorẽ duxit suã ppter pulchritudinẽ, postq́ dedit copio-
minimã natu puellã Amphionis Iasidæ, (sissimã dotẽ,
qui quõdam in Orchomeno Minyeo fortiter imperauit:
atq́ in Pylo regnauit, peperit autẽ illi pulchros liberos,
Nestoremq́, Chromiumq́, Periclymenumq́ superbum.
post hos eximiam Pero peperit, miraculum hominibus,
quam omnes ambiebant uicini: neq́ Neleus
huic dabat qui non nigras bones latis frontibus

φῦλ' ἅτοι πρώτιλω Τυρὼ ἴδ' ὀλοπατρείαν,
ἣ φάτο Σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος εἶν.
φῆ ῥ' Κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι Αἰολίδαο,
ἣ ποταμοῦ ἠράσσατ' Ἐνιπῆος θείοιο,
ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἵησι·
καί ῥ' ἐπ' Ἐνιπῆος καλὰ ῥείθρα φοιτάσκε.
τῷ δ' ἄρα εἰσάμενος γαιήοχος Ἐννοσίγαιος,
ἐν στόμασιν ποταμοῖο παρὲξ ἔκτο δινήεντος.
πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα πόδεσσάθη ὄρνυτο ἶσον
κυρτωθέν, κρύψεν τε θεὸν θνητήν τε γυναῖκα.
λῦσε δ' ἁπτοσύνῃσι ζώνην, κατὰ δ' ὕπνον ἔχευεν.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια ἔργα,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,

Χαῖρε γύναι φιλότητι, πολυπλόμῳ δ' ἐνιαυτῷ
τέξεις ἀγλαὰ τέκνα· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιοι ὗνας
ἀθανάτων. σὺ δ' ἔσσο κομίσσαι, ἀτιτάλλεμέναί τε.
νῦν δ' ἔρχεο, μηδ' ὀνομήνῃς·
αὐτὰρ ἐγώ τοι εἰμὶ Ποσειδάων γεννοσίχθων.

Ὣς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα.
ἣ δ' ὑπὸ νοσφισθεῖσα, Πελίην τέκε καὶ Νηλῆα,
τὼ κρατερὼ θεράποντε Διὸς μεγάλοιο γενέσθην
ἀμφοτέρω· Πελίης μὲν ἐὼν πολυμήλου Ἰαωλκοῦ
ναῖε πολύρρηνος, ὁ δ' ἄρ' ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι.
τοὺς δ' ἐτέρους Κρηθῆι τέκε βασίλεια γυναικῶν,
Αἴσονά τ', ἠδ' Φέρητ', Ἀμυθάονά θ' ἱπποχάρμην.
τὴν δ' μετ', Ἀντιόπην εἶδον Ἀσωποῖο θύγατρα,
ἣ δὴ καὶ Διὸς δύο παῖδ' ἀμφοῖν τε Ζήθόν τε,
οἳ πρῶτοι θήβης ἕδος ἔκτισαν ἐπταπύλοιο,
πύργωσάν τ'· ἐπεὶ οὔ μιν ἀπύργωτόν γ' ἐάσαντο
ναιέμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερῶπορ ἐόντε.
τὴν δ' μετ', Ἀλκμήνην εἶδον Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν,
ἣ ῥ' Ἡρακλῆα θρασυμέμονα θυμολέοντα
γείνατ', ἐν ἀγκοίνῃσι Διὸς μεγάλοιο μιγεῖσα.
καὶ Μεγάρην, Κρείοντος ὑπερθύμοιο θύγατρα,
τὴν ἔχεν Ἀμφιτρύωνος υἱὸς μενεπτόλεμος ἀτειρής.
μητέρα τ' Οἰδιπόδαο εἶδον καλὴν Ἐπικάστην,
ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοιο,
γημαμένη ᾧ υἷϊ· ὁ δ' ὃν πατέρ' ἄφρονα θείνας
γῆμεν. ἄφαρ δ' αὐάπτυσαν θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων,
Καδμείων ἰώκασε, θεῶν οὐλομένας διὰ βουλάς·
ἣ δ' ἔβη εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο κρατερὸν δῶ,
ἅψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου,
ᾧ ἄχεϊ ὁμασθεῖσα. τοῖς δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσσω
πολλὰ μάλ', ὅσσα τε μητρὸς Ἐρινύες ἐκτελέουσι.
καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα, τὴν ποτε Νηλεὺς
γῆμεν ἑὸν μετὰ κάλλος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα,
ὁπλοτάτην κούρην Ἀμφίονος Ἰασίδαο,
ὃς ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ Μινυηΐῳ ἶφι ἀνάσσων·
ἣδὲ Πύλῃ βασίλευε, τέκεν δέ οἱ ἀγλαὰ τέκνα,
Νέσσορά τε, Χρομίον τε, Περικλύμενόν τ' ἀγέρωχον.
τοῖσι δ' ἔπι ἰφθίμην Πηρὼ τέκε, θαῦμα βροτοῖσι,
τὴν πάντες μνώοντο περικτίται· ἀλλ' ἐτίνηλεὺς
τῷ ἐδίδου ὃς μιν ἕλικας βόας εὐρυμετώπους

ἐκ φυλάκης ἐλάσειε βίης Ἰφικληείης
ἀργαλέας. τὰς δ' οἶος ὑπέσχετο μάντις ἀμύμων
θέλγητρα χαλεπὴ δὲ θεῶν κατὰ μοῖρα πέδησε,
δεσμοί τ' ἀργαλέοι, καὶ βουπόλοι ἀγροιῶται.
ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἤματα ἐξετελεῦτο
ἀψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
καὶ τότε δὴ μιν ἔλυσε βίη Ἰφικληείη,
θέσφατα πάντ' εἰποῦσα· Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.
καὶ Λήδην εἶδον τὴν Τυνδαρέου παράκοιτιν,
ἥ ῥ' ὑπὸ Τυνδαρέῳ κρατερόφρονε τέκνα τέκοιτο,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα·
τοὺς ἄμφω ζωοὺς κατέχει φυσίζοος αἶα·
οἳ καὶ νέρθεν γῆς τιμὴν πὸρ Ζηνὸς ἔχοντες,
ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε
τεθνᾶσιν, τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἶσα θεοῖσι.
τὴν δὲ μετ', Ἰφιμέδειαν Ἀλωῆος παράκοιτιν
εἶσιδον, ἣ δὴ φάσκε Ποσειδάωνι μιγῆναι.
καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδε (μινυνθαδίω δὲ γενέσθην)
ὦτόν τ' αὐτίθεον, τηλεκλειτόν τ' Ἐφιάλτην,
οὕς δὴ μηκίστους θρέψε ζείδωρος ἄρουρα,
καὶ πολὺ καλλίστους, † μετά γε κλυτὸν Ὠρίωνα.
ἐννέωροι γάρ τοί γε καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν
εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γενέσθην ἐννέόργυοι.
οἳ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτεον, ἐν ὀλύμπῳ
φυλόπιδα στήσειν πολυαϊκον πολέμοιο. (ὄσσαν
Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.
καὶ νύ κεν ἐξετέλεσσαν εἰ ἥβης μέτρον ἵκοντο·
ἀλλ' ὄλεσεν Διὸς υἱὸς ὃν ἠΰκομος τέκε Λητώ,
ἀμφοτέρω, πρίν σφῶϊν ὑπὸ κροτάφοισιν ἰούλους
ἀνθῆσαι, πωγωνά τε † γήνυς ὀδοῦσιν ἐέρσῃ.
Φαίδρην τε Πρόκριν τε ἰδον, καλήν τ' Ἀριάδνην,
κούρην Μίνωος ὀλοόφρονος, ἣν ποτε Θησεὺς
ἐκ Κρήτης ὀὐ γονόωντ' Ἀθήναζε ἱεράζε
ἦγε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο. πάρος δ' ἐμὶν Ἄρτεμις ἔκτα
Δίῃ ἐν ἀμφιρύτῃ, Διονύσου μαρτυρίοισι. (λαῷ,
Μαῖράν τε Κλυμένην τε ἴδον, συνοπλίην τ' Ἐριφύλην
ἣ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα.
πάσας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
ὅσσας ἡρώων ἀλόχους ἴδον ἠδὲ θύγατρας.
πρίν γὰρ κεν νὺξ φθίτ' ἄμβροτος. ἀλλὰ καὶ ὥρη
εὕδειν ἢ ἠὲ νῆα θοὴν ἐλθόντ' ἐς ἑταίρους,
ἢ αὐτοῦ. πομπὴ δὲ θεοῖς ὑμῖν τε μελήσει.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ
κηληθμῷ δ' ἔχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἦρχε μύθων,
Φαίηκες, πῶς ὔμμιν ἀνὴρ ὅγε φαίνεται εἶδος
εἶδός τε μέγεθός τε, ἰδὲ φρεσὶν ἔνδοθι εἴσης;
ξεῖνος δ' αὖτ' ἐμός ὄγε· ἕκας δ' ἐμμορε τιμῆς
ὃς μὴ ἐπειγόμενοι ἀποπέμπετε, μηδὲ τὰ δῶρα
ὅττῳ χρῄζοντι κολάετε. πολλὰ γὰρ ὔμμιν
κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν ἰότητι κέονται.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος,
ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν πολυμήτερος ἦεν,
Ὦ φίλοι, ὀὐ μὰν ὔμμιν ἄπο σκοπὸς οὐδ' ἀπὸ μύθου

ex custodia abegisset uis Ipbiclea
difficiles. has solus promisit uates inculpatus
abacturum: sæuum autem dei fatum impediuit,
uinculaq; sæua, & pastores agrestes.
sed quando mensesq; & dies perficiebantur
rursus circumuoluto anno, & aduenerunt horæ,
tunc ipsum soluit uis Ipbiclea,
uaticinia omnia loquuta: Iouis aũt perficiebatur cõsiliũ.
& Ledam uidi Tyndari uxorem, Leda.
quæ ex Tyndaro duros peperit filios,
Castoremq; equorũ domitorẽ et pugnis ualentẽ Pollucẽ: Castor
hos ambos uiuentes detinet animans terra: Pollux.
qui etiam infra terram honorem ab Ioue habentes,
modò quidem uiuunt alternis diebus, modò rursus
moriuntur, honorem autem sortiti sunt æqualem dijs.
post hanc, Iphimediam Aloei uxorem Iphime
aspexi, quæ sanè dicebat se cum Neptuno rem habuisse,
& peperit duos filios (breuis autem uitæ fuerunt)
Otumq; uirilem, inclytumq; Ephialtem, Otus
quos sanè longissimos enutriuit alma terra, Ephialt
& longè pulcherrimos, post inclytum Orionem.
nouem annorum enim illi & nouem cubitorum erant
latitudine, at longitudine erant nouem ulnarum.
qui sanè immortalibus minabantur, in cœlis
moturos certamen tumultuosi belli.
Ossam Olympo conati sunt imponere, Ossæ uerò
Pelium frondosum, ut cœlum permeabile esset.
et fortassis perfecissent si ad pubertatis mẽsurã uenissẽt:
sed ꝑdidit Iouis filius quẽ pulchricoma peperit Latona,
ambos, antequam ipsis sub temporibus lanugo
floreret, ornaretur q; genu florenti barba.
Phædram q; Procrim q; uidi, pulchram q; Ariadnam, Ariadn
filiam Minois prudentis, quam olim Theseus
ex Creta in fertilissimam regionem Athenarum
duxit qdẽ, neq; potitus est, ante a. ipsam Diana detinuit
Dia in circumflua, Bacchi monitu.
Maeram q; Clymenem q; uidi, mœstam q; Eriphylam, Eriph
quæ aurum dilecti mariti accepit pretiosum.
omnes uerò non ego eloqui possum neq; nominare
quot quot Heroum uxores uidi & filias.
antè enim etiam nox periret diuina. sed etiam hora
dormiendi siue ad nauem celerem digressum ad socios,
siue hic. reductio autem dijs nobis q; curæ erit.
Sic ait. at illi omnes quieti facti silentio:
uoluptate autem tenebantur per domum umbrosam.
his uerò Areta albis lacertis cœpit sermonem: Aret
Phæaces, qualis uobis uir ille uidetur esse accepit
formaq; magnitudineq;, atq; mente intus par?
hospes sanè meus est: unusquisq; a. particeps est honoris.
ideo non festinantes dimittite, neq; dona
sic egenti prohibete. multa enim nobis
bona in ædibus deorum benignitate iacent.
inter illos autem interfatus est senex Heros Echeneus,
qui sanè Phæacum uirorum maximus natu erat:
O amici, non utiq; nobis ineptè, neq; sine iudicio

al. μετ' ἀγάκλυτον Ὠρίωνα.

al. γένυν

μυθεῖται

loquitur

loquitur regina prudens. sed obedite:
Alcimoi autem ex hoc sequetur opus q̃ dictum q̃.
Hunc autem rursus Alcinous excepit, dixit q̃:
hæc quidem sic erit res, si modò ego
uinus Phæacibus nauigandi peritis imperabo.
hospes autem sustineat, tametsi reditus indigus,
tamen expectet in crastinum, donec totam
donãdi rationem perficiam. deductio aũt uiris cura erit
omnib. potissimũ a. mihi. huius n. imperiũ est in populo.
Huic respondens allocutus est prudens Vlysses:
Alcinoe rex, omnium gloriosissime populorum,
si me etiam in annum iusseritis hic manere,
deductionẽ q̃ apparaueritis, & splẽdida dona dederitis,
profectò illud mallem, & sanè utilius esset
pleniori cum manu charam ad patriam uenire,
& magis honorandus & charior uiris essem
omnibus quotquot me in Ithacam uiderent reuersum.
Hunc rursus Alcinous allocutus est, dixit q̃:
ô Vlysses, equidẽ neutiquam te existimamus aspicientes
impostorem q̃ & fallacem, ut multos
pascit terra nigra errones homines,
mẽdacia concinnãtes unde quis rẽ nõ intelligere potest.
tibi inest forma uerborum, mentes q̃ bonæ:
historiam uerò ut musicus scitè recensuisti,
omnium Græcorum, tuiq̃ ipsius dolores tristes.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
si quosdam eximiorum sociorum uidisti, qui teipsum
ad Ilium simul sequuti sunt, & illic fatum obierunt.
nox hæc ualde longa, immensa: neq̃ tempus est
dormiendi in ædibus. tu autem mihi dic mira opera,
equidem uel auroram diuinam sustinerem, si mihi tu
uelles domi tuos dolores dicere.
Hunc autem excipiens allocutus est prudens Vlysses:
Alcinoe rex, omnium gloriosissime populorum,
tempus quidem multa loquendi, tempus & dormiendi.
si adhuc audire utiq̃ cupis, non sanè ego
hæc tibi abnegaro & miserabiliores uerò alios dicere
dolores meorum sociorum, qui iam postea perierunt.
qui Troianorum quidem effugerunt luctuosum bellum,
in reditu uerò perierunt malæ consilio fœminæ.
cæterùm postquã animas quidem dispersit huc atq̃ illuc
casta Proserpina mulierum fœminarum,
superuenit anima Agamemnonis Atridæ
tristis: circumq̃ aliæ congregabantur quæcunq̃ simul eo
domo in Ægisthi perierunt & fatum obierunt.
agnouit statim me ille postquã bibit sanguinem nigrũ.
fleuit autẽ ille uehementer, teneras lachrymas distillãs,
extendens ad me manus, porrigere cupidus.
sed non amplius ei aderat uis firma, neq̃ ulla potentia
qualis utiq̃ antea erat in flexilibus membris.
illum quidem ego fleui ut uidi, miseretusq̃ sum in animo,
& ipsum compellans uerba alata dixi:
Atride glorioſissime rex uirorum Agamemnon,
quòd nam te fatum domuit asperæ mortis?
an te in nauibus Neptunus domuit,

μυθῆται βασίλεια πορίφρων. ἀλλὰ πίθεσθε·
Ἀλκινόῳ δ' ἐκ τοῦδ' ἔπεται ὄργιόν τε ἔπος τε.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
ξεῖνε μὲν ὄφρα δὴ τόδε μήεσαι ἔπος, αἶκε ἔγωγε
ζώοις Φαιήκεσσι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.
ξεῖνος ἰὼν τλήτω, μάλα περ νόσοιο χατίζων,
ἔμπης ὀψὲ μὲν εἶναι ὃν ὧδε πομπήν· ἐμοὶ δ' ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔσ' ἐνὶ δήμῳ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πεφύκει πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
εἰ μὲν γὰρ εἰς γε νέαν τε ἀνώγοιτ' αὐτόθι μίμνειν,
πομπήν τ' ὀτρύνοιτε, νῆά τε ἀγλαὰ δῶρα δίοιτε,
καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
πλειοτέρῃσιν σὺν χερσὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι,
καί κ' ἀφθονίστοτε καὶ φίλτερος ἀνδράσιν εἶμι
πᾶσιν ὅσοι μ' Ἰθάκην δ' εἰσοίατο νοστήσαντα.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
ὦ Ὀδυσεῦ, τὸ μὲν ὅτί σ' ἴδομεν εἰσορόωντες
ἠπροπαπά τ' ἔμμεν οὐ ἐπίκλοπον, οἷά τε πολλοὺς
βόσκει γαῖα μέλαινα πολυπαίπερος ἀνθρώπους,
ψεύδεά τ' ἀρτύνοντας ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο·
σοὶ δ' ἐνὶ μὲν μορφὴ ἐπέων, ἐνὶ δ' ἔργοις ἐὺ δαιδάλλεται·
μῦθον δ' ὡς ὅ, τ' ἀοιδὸς ὧδε κάμμονίως κατέλεξας,
πάντων τ' ἀργείων σόν τ' αὐτοῦ κῆδεα λυγρά.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἴ τινας αὐτιθέων ἑτάρων ἴδες, οἵ τοι ἅμ' αὐτῷ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο, καὶ αὐτοῦ πότμον ἐπέσπον.
νὺξ δ' ἥδε μάλα μακρή, ἀθέσφατος· οὐδέ πω ὥρη
εὐδέμεν ἐν μεγάρῳ. σὺ δέ μοι λέγε θέσκελα ἔργα,
καί κεν ὀΐω καὶ ἠῶ δῖαν ἀκουέμεν, ὄφρα μοι σὺ
πλαίνης ἐν μεγάρῳ τὰ σὰ κήδεα μυθήσαιο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πεφύκει πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ὥρη μὲν πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου.
εἰ δ' ἔτ' ἀκοὴν μυθεαί γε λιλαίεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
τόσσον σοι φθονέοιμι καὶ οἰκτρότερ' ἄλλ' ἀγορεῦσαι
κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οἳ δὴ μετόπισθεν ὄλοντο.
οἳ τρώων μὲν ὑπεξέφυγον σμερδνὸν ἰόν τιν,
τῶν νόσῳ δ' ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι γυναικός.
αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπέσκεδε Περσεφόνεια
ἀγνὴ κατὰ θήλειαν γυναικῶν θηλυτεράων,
ἦλθε δ' ἀνὴ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ' ὅσαι ἅμ' αὐτῷ
οἴκῳ ἐν αἰγίσθοιο θανόν τε καὶ πότμον ἐπέσπον.
ἔγνω δ' αἶψ' ἐμὲ κεῖνος ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν,
κλαῖε δ' ὄγε λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυον εὖβεν,
πτῆνας εἰς ἐμὲ χεῖρας, ὀρέξασθαι μενεαίνων.
ἀλλ' οὐ γάρ οἱ ἔτ' ἦεν ἐμπεδόν, οὐδέ τι κῖκυς
οἵη πὰρ πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι.
τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσά τ' ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
Ἀτρεΐδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
τίς νύ σε κῆρ ἐδάμασε τανηλεγὴς θανάτοιο;
ἦε σέ γ' ἐν νήεσσι ποσειδάων ἐδάμασσεν,

ὄρσας ἀργαλέῳ οὔτεμον ἀμείλιχον ἀϋτμῇ;
ἦέ σ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐλὼν ἐλίλυσαντ' ἀδίκῃσι,
βοῦς ποδιταμνόμενον, ἠδ' οἰῶν ἠύκομα κλειτά;
ἦὲ πόλιν μαχεόμενον, ἦὲ γυναικῶν; (τε,
Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἔτ' ἐμέ γ' ἐν νήεσι κορυσσάμενον ἐλάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέῳ οὔτεμον ἀμείλιχον ἀϋτμῇ,
ἔνθά μ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐλίλυσαντ' ἀδίκῃσι·
ἀλλά μοι Αἴγισθον τεύξας θάνατόν τε μόρον τε,
ἔκτα σὺν οὐλομένῃ ἀλόχῳ, οἵ μ' ἐπόσιν ἐκάλεσσαν,
δεῖπνόν τε δόρπον τε κακὸν θεοὶ ὥς τε βοῦν ἔκτανε φάτνῃ.
ὣς θάνον οἰκτίστῳ θανάτῳ. περὶ δ' ἄλλοι ἑταῖροι
νωλεμέως κτείνοντο, σύες ὥς τε ἀργιόδοντε,
οἵ ῥά τ' ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο
ἢ γάμῳ, ἢ ἐράνῳ, ἢ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ.
ἦδη μὲν πολέων ἀνδρῶν φόνῳ ἀντεβόλησας
μουνὰξ κτεινομένων ἠὲ σὺν κρατερῇ ὑσμίνῃ·
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ὀλοφύραο θυμῷ,
ὡς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πλεῖαι ἔασιν
κείμεθ' ἐνὶ μεγάρῳ· λάπετον δ' ἅπαν αἵματι θύνω.
οἰκτροτάτην δ' ἤκουσα ὀπὴν θυγατρὸς
Κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε Κλυταιμνήστρη δολόμητις
ἀμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἀείρων,
βάλλον ἀποθνήσκων ποδὶ φασγάνῳ. ἣ δὲ κιοῦσα
νοσφίσατ', οὐδέ μοι ἔτλη ἰόντι περ εἰς Ἀΐδαο
χερσὶ κατ' ὀφθαλμοὺς ἑλέειν, σιόν τε δόμεν ἐρέσσαι.
ὡς οὐκ ἀνώτερον κυνὸς ἄλλο γυναικὸς
ἔστις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ὄργια βάληται.
οἷον δὴ κείνη ἐμήσατο ἔργον ἀεικές,
κουριδίῳ τεύξασα πόσει φόνον. ἦτοι ἔφην γε
ἀσπάσιον παίδεσσιν ἰδὲ μνώεσσιν ἐμοῖσιν
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· ἡ δ' ἔξοχα λύγρ' ἐφράσσα,
ἥτε κατ' αἶσχος ἔχυσε καὶ ἐσσομένῃσιν ὀπίσσω
θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥ κ' ἐὺεργὸς ἔῃσιν.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
ὤ πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον Ἀτρέος ὀλυμπία Ζεὺς
ἐκπάγλως ἤχθηρε γυναικείας δόλα βουλάς.
ἐξ ἀρχῆς, Ἑλένῃς μὲν ἀπωλόμεσθ' εἵνεκα πολλοί·
σοὶ δὴ Κλυταιμνήστρη δόλον ἤρτυε τηλόθ' ἐόντι.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε·
τῷ νῦν μή ποτε καὶ σὺ γυναικί περ ἤπιος εἶναι,
μηδ' οἱ μῦθον ἅπαντα πεφασμένον ὅν κ' εὖ εἰδῇς,
ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δέ τοι κεκρυμμένον εἶναι.
ἀλλ' ἤ σοί γ' Ὀδυσῆος ὀλώλεκεν ἔκ τε γυναικὸς
λίην γὰρ πινυτή τε καὶ εὖ φρεσὶ μήδεα οἶδε
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια.
ἦ μάλ' μιν νύμφην γε νέην κατελείπομεν ἡμεῖς,
ἐρχόμενοι πολεμόνδε· παῖς δέ οἱ ἐν μεγάροισιν ἔβη μαζῷ
νήπιος, ὃς δὴ νῦν γε μετ' ἀνδράσιν ἵζει ἀριθμῷ,
ὄλβιος· ἦ γὰρ τόν γε πατὴρ φίλος ὄψεται ἐλθών,
καὶ κεῖνος πατέρα προσπτύξεται ἣ θέμις ἐστίν.
ἣ δ' ἐμὸν υἱὸν ἔδεκτο περίπλυτα δῶματα πάντα
ὀφθαλμοῖσιν ἔασε· πάρος δέ με φάρετο αὐτόν.
ἄλλοι δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσι,

κρύβδην ἐλθὼν

ciens ſauorum uentorum immenſa flabra?
an te iniqui uiri læſerunt in terra,
boues abigentem, atq; ouium greges pulchros?
aut pro urbe pugnantem, atq; fœminis?
Sic dixi. ille autem me ſtatim excipiens allocutus eſt:
inclyte Laertiade multiſcie Vlyſſes,
neq; me in nauibus Neptunus edomuit,
excitans difficilium uentorum immenſum flatum,
neq; me hoſtiles uiri læſerunt in continente:
ſed mihi Ægiſthus ſtruens mortem atq; fatum,
occidit cum perniciosa uxore, domum uocatum, (pe.
cõuiuio exceptũ, quẽadmodũ quis occidit bouẽ ad præſe
ſic perij miſerabiliſſima morte. circum autem alij ſocij
continenter necabantur, quẽadmodũ ſues albis dẽtibus,
qui ſanè in locupletis uiri multum potentis
aut nuptijs, aut ſymbolis, aut conuiuio celebri.
ſanè multorum uirorum cædibus interfuiſti
ſeparatim interfectorum & in dura pugna.
ſed profectò illa potiſſimum uidens ingemiſce animo,
ut circa craterem menſasq; refertas (debat.
iacebamus in ædibus: paimentũ a. totum ſanguine ma-
miſerabiliſſimam autem audiui uocem Priami filiæ
Caſſandræ, quam occidit Clytæmneſtra doloſa
prope me: at ego à terra manus eleuans,
inijciebam moriens in gladium. illa aũt impudentiſſima
ſeceſſit, neq; mihi uoluit eunti ad Ditis
manibus oculos comprimere, & atq; os componere.
ut non peſtilentius & ſæuius aliud muliere
quæcunq; huiuſmodi mente facinora induxerit.
quale & illa patrauit facinus indigniſſimum,
legitimo ſtruens marito cædem. atqui putabam
iucundum liberis atq; mancipijs atq; ancillis meis
domum uenturum: illa uerò ſceleratiſſima docta,
quæq; turpitudinem aſperſit etiam uenturis in poſterum
mulieribus fœminis, etiam illi quæ benefica erit.
Sic dixit. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
ehen quàm ſanè genus Atrei altitonans Iupiter
uehementer odit fœminæ per conſilia.
ab initio, Helenam quidem perierunt propter multi:
tibi uerò Clytæmneſtra dolum ſtruxit procul abſenti.
Sic disebam. ille autẽ me protinus excipiens alloq. eſt:
ideoq; nunc nunquam etiam tu uxori manſuetus ſis,
neq; illi rem omnem reuela quam bene noueris,
ſed aliud quidem dic, aliud celatum eſto.
ſed non tibi Vlyſſes exitium erit ex uxore.
ualde enim prudens & bene in mente conſilia ſcit
puella Icarij prudens Penelope.
profectò ipſam nuptam nouam reliquimus nos,
abeuntes in bellum: filius autem illi erat ad mamillam
paruulus, qui alicubi nunc inter uiros ſedet numero,
beatus: certè enim eum pater charus uidebit ueniens,
& ille patrem amplectetur ita ut fas eſt:
illa autem me neutiquam filio ſaturari uxor
oculis permiſit: prius enim me occidit & ipſum.
aliud autem tibi dicam, tu autem in mente reconde,

clam

tum non palàm eberam in patriam terram
nauem dirige: quoniam non iam fidendum est fœminis.
sed age mihi dic & uerè narra,
an fortassis adhuc uiuentem audiuistis filium meum,
aut in Orchomeno, aut in Pylo arenosa,
an alicubi apud Menelaum in Sparta lata.
nondum enim mortuus est in terra diuus Orestes.
Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Atride, quid me hæc interrogas? neq; enim scio
uiuat ne ille an mortuus sit. malum autem inserta loqui.
nos quidem sic uerbis alternantes tristibus
stabamus tristati, tenellas lacrymas profundentes:
superuenit autem anima Pelidæ Achillis,
& Patrocli, & eximij Antilochi,
Aiacisq; qui optimus erat formaq; corporeq;
aliorum Græcorum post irreprehensibilem Achillem.
agnouit autem me anima pedibus uelocis Æacidæ,
& lugens uerba alata dixit:
generose Laertiade multiscie Vlysses,
infelix, quid adhuc maius in mente cogitabis facinus?
quo pacto sustinuisti ad inferos uenire, ubi mortui
inscij habitant, mortuorum simulachra miserorum?
Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Achilles Pelei fili, excellentissime Græcorum,
ueni Tiresiæ indigus, si quod consilium
dicat quo pacto Ithacam ad arduam perueniam.
necdum enim propè ueni in Achaiam, necdum nostram
terrã conscendi, sed semper malè habeo. te uerò Achilles
nullus uir maiorum beatior, neq; posteriorum.
antea enim te uiuum honorabamus æqualiter dijs
Argiui, nunc rursus latè imperas mortuis,
hic degens: ideo nentiquam mortuus tristeris Achilles.
Sic dicebam. ille autẽ me protinus excipiẽs alloq. est:
ne sanè mihi de morte loquaris inclyte Vlysses:
mallem rusticus mercede seruire alij
uiro inopi, cui non uictus multus esset,
quàm omnibus mortuis uita defunctis imperare.
sed age mihi de filio generoso historiam dic,
an pergit ad bellum pugnator esse, an non.
dic etiam mihi de Peleo eximio si quid audieris,
an adhuc teneat honorem multis in Myrmidonibus,
an ipsum despiciunt per Græciam Phthiamq;
eo quòd ipsum senium occupat manusq; pedesq;.
non enim ego ultor sub splendore solis,
talis qualis olim in Troia lata
trucidabam exercitum optimum, pugnans pro Argiuis.
si talis uenirem uel paululum in patris domum,
sanè alicubi ostenderem robur & manus intactas,
qui illum uiolant, priuantq; ab honore.
Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
equidem de Peleo inculpato nihil audiui:
sed tibi de filio utiq; Neoptolemo charo
omnem ueritatem dicam, ut me iubes.
ipse enim illum ego caua in naui æqualì
duxi ex Scyro ad caligatos Achiuos.

κρύβδην μηδ' ἀναφανδὰ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
νῆα κατιχήμεναι· ἐπεὶ οὔ πω ἔστι πιστὰ γυναιξίν.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ νὴ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἤπου ἔτι ζώοντος ἀκούετε παιδὸς ἐμοῖο,
ἤπου ἐν Ὀρχομενῷ, ἢ ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι,
ἤπου πὰρ Μενελάῳ ἐνὶ Σπάρτῃ εὐρείῃ.
ὃ γάρ πω τέθνηκεν ὀδὴν χθονὶ δῖος Ὀρέστης.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
Ἀτρεΐδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τι οἶδα
ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε. κακὸν δ' οὐκ ἔστ' ἀγορεύειν.
νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσιν ἀμειβόμεθ' ἰαχούσιν
ἑσταότες, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντε δύο.
ἦλθε δ' ὦκὺς Ἀχιλλεὺς Πηλεΐδαο ἀχιλῆος,
καὶ Πατροκλῆος, καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
ἄλλων δ' αὖ ἀνακὼν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
ἔγνω δὲ ψυχὴ με ποδώκεος Αἰακίδαο,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
σχέτλιε, τίπτ' ἔτι μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μήσεαι ἔργον;
πῶς ἔτλης Ἄϊδόσδε κατελθέμεν, ἔνθά τε νεκροὶ
ἀφραδέων ναίουσι, βροτῶν εἴδωλα καμόντων;
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
ὦ Ἀχιλεῦ Πηλέος υἱὲ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
ἦλθον Θεσπιάο κατὰ χρέος, εἴ τινα βουλὴν
εἴποι ὅπως Ἰθάκην δυσπαπάλοσσαν ἱκοίμην.
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἁμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰεὶ ἔχω κακά. σεῖο δ' Ἀχιλλεῦ
οὔτις ἀνὴρ πρόσθ' ἀρετῆς μακάρτατος, οὔτ' ἄρ ὀπίσσω·
πρίν μὲν γάρ σε ζωὸν ἐτίομεν ἶσα θεοῖσιν
Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν,
τῶν δ' οὐκ ἀχνύσθα θανὼν πάντι θανόντι Ἀχιλλεῦ.
Ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέφη·
μή δ' ἤ μοι θανάτου γε παραύδα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ
ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
ἢ πᾶσι νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.
ἀλλ' ἄγε μοι τοῦ παιδὸς ἀγαυοῦ μῦθον ἐνίσπες,
ἢ ἕπετ' ἦε μένοντι πολέμου πρόμος ἠμὲν ἐκὴ ἐνί·
ἠπὶ δέ μοι Πηλῆος ἀμύμονος ἔτι πέπυσαι,
ἢ ἔτ' ἔχει τιμὴν πολέσι μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
ἦ μιν ἀτιμάζουσιν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε,
οὕνεκά μιν κατὰ γῆρας ἔχει χεῖράς τε πόδας τε.
οὐ γάρ ἐγών ἐπὶ γαῖαν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
φῶτας λαὸν ἄριστον, ἀμυνόμενος ἀργείοισιν.
εἰ τοῖος δ' ἐλθοιμι μίνυνθά περ ἐς πατρῴον δῶ,
τῷ κέ τεῳ σύναιμι μάλ' ὠκέας ἀκάματόν τε,
οἳ κεῖνον βιόωντα, κέρσαντ' ἀπὸ τιμῆς.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
ἤτοι μὲν Πηλῆος ἀμύμονος ἔτι πέπυσμαι·
αὐτάρ τοι παιδός γε Νεοπτολέμοιο φίλοιο
πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὡς με κελεύεις.
αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς ἔεργον
ἄγαγον ἐκ Σκύρου μετ' εὐήρεμιδας ἀχαιούς.

ἄντοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίλον φραζοίμεθα βουλάς,
αἰεὶ πρῶτος ἔβαζε, νὺ δ' οὐκ ἁμάρτασκε μύθων·
Νέστωρ τ' αὐτίθεος· νῷ ἐγὼ † νεικάσκομεν οἴω.
αὐτὰρ ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίλον μαρνοίμεθ' ἀχαιοί,
ὅππότε δὴ πληθυὶ μίγεν αὐδρῶν, οὐδ' ᾗ ὁμίλει,
ἀλλὰ πολὺ πρόθεεσκε, τὸ δὴ μένος· οὐδ' ᾗ οἵκων·
πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνε γε αἰνῇ δηϊοτῆτι.
πάντας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
ὅσσον λαὸν ἔπεφνε ἀμύνων ἀργείοισιν.
ἀλλ' οἷον δὴ Τηλεφίδην κατέπεφνε χαλκῷ
ἥρως Εὐρύπυλος, πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Κήτειοι κτείνοντο, γυναίων εἵνεκα δώρων.
κεῖνον δὴ κάλλιστον ἴδον μετὰ Μέμνονα δῖον.
αὐτὰρ ὅτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν ὅν τε κάμ' Ἐπειός,
ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἐμοὶ δ' ὑπὸ πάντ' ἐτέταλτο,
ἢ μὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον, ἠδ' ὑπερθεῖναι·
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀριστῆες δὲ μέδοντες
δάκρυά τ' ὠμόργνυντο, τρέμεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστου·
κεῖνον δ' ὔποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
οὔτ' ὠχρήσαντα χρόα κάλλιμον, οὔτε παρειῶν
δάκρυ' ὀμορξάμενον. ὁ δ' ἐμὲ μάλα πολλ' ἱκέτευεν
ἵππόθεν ὀξέμεναι· ξίφεϊ δ' ἐπεμαίετο κώπης,
καὶ δόρυ χαλκοβαρές· κακὰ δ' ἤρτυον μνηστῖνα.
ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο πόλιν δ' ἐπέρσαμεν αἰπήν,
μοῖραν καὶ γέρας ἐσθλὸν ἔχων οὐδὲ νηὸς ἔβαινεν
ἀσπαθής, οὔτ' ἄρ βεβλημένος ὀξεῖ χαλκῷ,
οὔτ' αὐτοσχεδίῃσι τετιημένος· οἷά τε πολλὰ
γίνεται ἐν πολέμῳ, ὅθι μίξ δ' ἐτὸν καίνεται Ἄρης.
Ὡς ἐφάμην. ψυχὴ δὲ ποδώκεος Αἰακίδαο
φοίτα μακρὰ βιβῶσα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
γηθοσύνη ὅ οἱ ἧρ ἔφιλον ἀριδείκετον εἶναι.
αἱ δ' ἄλλαι ψυχαὶ νεκύων κατατεθνειώτων
ἔστασαν ἀχνύμεναι, εἴροντο δὲ κήδε' ἑκάστη.
οἴη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
νόσφιν ἀφεστήκει, κεχολωμένη εἵνεκα νίκης,
τὴν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσὶ
τεύχεσιν ἀμφ' Ἀχιλῆος. ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ·
παῖδα δὲ ἵ τρώων δ' ἵκανον καὶ παλλὰς Ἀθήνη.
ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικᾶν τοιῶδ' ἐπ' ἀέθλῳ·
τοίλον γὰρ κεφαλὴν γῆ κὰτ' αὐτὴν γαῖα κατέσχεν,
Αἴαντ', ὃς εἶδος μὲν ἔην, ἔργα δ' ὄφρα τέτυκτο
ἄλλων δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλέωνα·
τὸν μὲν ἐγὼ ἐπέεσσι πεπνυμένως μειλιξάμην,
Αἶαν δ' παῖ Τελαμῶνος ἀμύμονος, οὐκ ἄρ ἔμελλες
ἀλλὰ θανὼν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλος εἵνεκα τεύχεων
ὀλομένων· τὰ ἵ πῆμα θεοὶ θέσαν ἀργείοισιν.
τοῖς γάρ σφὶν πύργος ἀπώλεο· σεῖο δ' ἀχαιοὶ
ἶσον Ἀχιλλῆος κεφαλῇ Πηλείδαο
ἀχνύμεθα φθιμένοιο διαμπερές. οὐδέ τις ἄλλος
αἴτιος, ἀλλὰ Ζεὺς δ' ἀναῶγε στρατὸν αἰχμητάων
ἐκπάγλως ἤχθηρε, τεὴν δ' ὑπὲρ μοῖραν ἔθηκεν.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο ἄναξ, ἵν' ἐπὸς καὶ μῦθον ἀκούσῃς
ἡμέτερον δ' ἄμασσον ἵ μένος καὶ ἀγλαὸν θυμόν.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δὲ μ' οὐδὲν ἀμείβετο, βῆ ἵ μετ' ἄλλας
ψυχὰς εἰς Ἔρεβος νεκύων κατατεθνειώτων.

γνῶθε

ac quando circa urbem Troiam imbamus contentiã,
semper primus dicebat, & non aberrabat oratione:
Nestorq́ eximius & ego contendebamus soli. (ai,
cæterũ quotiens circa urbẽ Troiã decertaremus Achi-
nunquã in multitudine manebat uirorum, neq́ in turba,
sed longe præcurrebat, suo robore nulli cedens:
multos autem uiros trucidauit in graui pugna.
omnes uerò non ego eloqui possem neq́ nominare
quantum exercitum occiderit defendens Argiuos.
sed ut Telephiden interfecit ferro
Heroẽ Eury;ylum, multi autem circa eum sodales
Ceteï trucidabantur, mulierum propter dona.
illum sane pulcherrimum uidi post Memnonẽ diuinum.
cæterũ cùm in equũ conscẽdimus quẽ fabricauit Epeus,
Græcorum optimates, commissa aũt mihi erant omnia,
cùm aperire callidas insidias, tum concludere:
hic alij Græcorum duces atq́ consiliarij
lacrymas abstergebant, tremebantq́ membra cuiusq́.
illum autem nunquam prorsus ego uidi oculis
neq́ pallescentem corpore pulchro, neq́ à maxillis
lacrymam abstergentem. ille mihi multum supplicabat
ab equo exire: gladij autem quatiebat capulum,
& hastam granatã ære: mala autẽ Troianis moliebatur.
sed quando Priami urbem depopulati fuimus celsam,
portionem & donum bonum habens nauem conscendit
incolumis, neq́ eminus læsus acuto iaculo,
neq́ cominus uulneratus: qualiter sæpius
fit in bello, permixtim namq́ furit Mars.
Sic dicebam. anima autem pedibus celeris Æacida
abibat magnificè incedens per herbosum pratum,
lætitia quòd ei dixissem filium excellentem esse.
aliæ uerò animæ mortuorum defunctorum
stabant tristes, narrabantur autem pœnæ ab unaquaq́.
sola autem Aiacis anima Telamoniadæ
longè absistebat, irata propter uictoriam,
qua ipsum ego uiceram litigans apud naues
pro armis Achillis. posuerat autem ueneranda mater:
filij autem Troianorum indicarunt & Pallas Minerua.
quod utinam non uicissem tali mercede:
tale enim caput ob ista terra occupauit,
Aiacẽ, qui præstãtissimus & forma, & rebus gestis fuit
aliorum Græcorum, post bonum Achillem:
illum quidem ego uerbis alloquebar mollibus:
Aiax fili Telamonis boni, siccine (ma Vlyſſ
ne mortuus q́dem obliturus eras aduersum me iræ ob ar- Aiacis
pernicioſa: quæ pernicioſa diÿ fecerunt Argiuis. bram.
talis enim ipſis turris periſti: propter te autem Græci
æquè ac propter Achillis caput Pelidæ
dolemus occisum penitus. neq́ quispiam alius
in culpa est, sed Iupiter Danaorum exercitum fortium
duriter odit, tibi autem fatum imposuit.
sed age huc ueni rex, ut uerbum & orationem audias
nostram: doma autem robur & generosum animum.
Sic dixi. ille aũt mihi nihil respondit, ibat aũt ad alias
animas ad Erebum mortuorum defunctorum.

tum

hic tamen alloquius fuisset iratus aut ego ipsum,
sed mihi nolebat animus in pectore charo
aliorum animas uidere defunctorum.
ibi Minoem uidi Iouis splendidum filium,
aureum sceptrum gestantem, ius dicentem mortuis,
sedentem: alij uerò circa ipsum causas dicebant regem,
sedentes statuti per latam Plutonis domum.
post hunc autem Orionem ingentem animaduerti
feras simul agitantem per floridum pratum,
quas ipse occidebat in desertis montibus,
manibus habẽs clauam totam ferreã, semper infractam.
& Tityum uidi terræ gloriosæ filium,
iacentem in pauimento, bic a. in nouem iacebat ingera.
uultures autem ipsum utrinq; assistentes iecur fodebant,
in uiscera penetrãtes. ille autem non abigebat manibus.
Latona enim traxit Iouis gloriosam coniugem
ad Pytho euntem per amœnum Panopeum.
& ipsum Tantalum uidi graues dolores patientem,
stantem in lacu, bic accedebat ad mentum.
appetebat autem sitiens, potũ autem non poterat capere.
quoties enim inclinabat senex bibere cupiens,
toties aqua peribat absorpta: circa autem pedes
terra nigra apparebat, arescere autem faciebat deus.
arbores autem proceræ à capite fundebant fructum,
pyri, mali punicæ, & aliæ mali egregiũ fructum ferẽtes,
ficusq; dulces, & oleæ uirescentes.
quoties rectà pergeret senex manibus decerpere;
has uentus iactabat in nubes umbrosas.
& ipsum Sisyphum aspexi, duros dolores patientem,
lapidem gestantem ingentem utraq; manu.
& ille quidem innixus manibusq; pedibusq;
lapidem sursum pellebat ad cacumen: sed quando erat
summum superaturus, tunc uertebatur fortis uis,
rursus deinde in campum uoluebatur lapis asper:
at ille rursus pellebat intensus: ac sudor
destillabat ex membris, puluis autem ex capite oriebatur.
post hunc uidi uim Herculeam,
simulachrum: ipse uerò apud immortales deos
oblectatur in cõiuijs, & habet pulchrorũ talorũ Hebẽ,
filiã Iouis magnanimi et Iunõis aurea sandalia habẽtis.
circa ipsum clamor mortuorum erat, auium similis,
undiq; fugientium. ille uerò obscuræ nocti similis,
nudum arcum habens & ad neruum sagittam,
horrendum circumspiciens, semper iaculanti similis.
horrendus autem illi circum pectora baltheus,
aureũ erat lorum: in quo miranda opera elaborata erãt,
ursiq; ue, agrestesq; apri, fuluiq; leones,
prælia q; ue, pugnæq; ue, cædesq; ue, homicidia q; ue.
nec aliud fabricatus est nec aliud fabricabitur,
qui illud lorum sua elaborauit arte.
agnouit autem statim ille, postquam uidit oculis:
& me miserans uerbis alatis alloquebatur:
Generose Laertiade multiscie Vlysses,
heu miser, aliquod & tu malum fatum nactus es,
quale utiq; ego portabam sub radijs solis.

γῦθα χ' ὁμῶς πϖσέφη νεχολωμένῳ· ἦκϖ ἐγὼ τοῦ·
ἀλλά μοι ἤθελε θυμὸς ϕὶ σὺν τοῖσι φίλοισι
τὴν ἄλλων ψυχὰς ἰδλέειν κατατεθνειώτων.
ϕῶδ' ἤτοι Μίνωα ἴδ'ον Διὸς ἀγλαὸν υἱόν,
χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα νεκύεσσιν,
ἥμενον· οἱ δλὲ μιν ἀμφὶ δίκας εἴροντο ἄνακτα,
ἥμενοι ἑσάστες τε κατ' ὠρυπυλὲς Ἄϊδ'ος δλῶ.
τὸν δ' ὑπὸ μέγ', Ὠρίωνα τετλώριον εἰσενόησα
θῆρας ὁμῶ ἐλεειῶτα κατ' ἀσφοδ'ελὸν λειμῶνα,
οὕς αὐτὸς κατέπεφνε ϕὶ οἰοπόλοισιν ὄρεσσι,
χρσείην ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον, αἰεὶ ἀαγές.
καὶ Τιτυὸν εἶδ'ον γαίης ἐρικυδ'έος υἱόν,
κείμενον ϕὶ δ'απέδ'ω, ὁ δλ' ἐπ' ϕὶνέα κεῖτο πέλεθρα.
γῦπε δ'έ μιν ἑκάτερθε παρημένω ἧπαρ ἔκειρον,
δ'ὲρτερον ἔσω δλύοντε. ὁ δλ' οὐκ ἀπαμύνετο χερσί·
Λητὼ γὰρ ἄλοχον ἔλκησε Διὸς κυδ'ρὴν πὰρ ποιητὴν
Πυθὼδ'ε ἐρχομένην δλῶ καλλιχόρῳ Παυοπῆϊ.
τὸν μὲν Ταντάλου εἰσεῖδ'ον χαλεπ' ἄλγε' ἔχοντα,
ἑσάστ' ϕὶ λίμνῃ, ἁδ'ὲ πϖσέπλαζε γϱειῴ.
σδῦπτὸ γ' δι'ψάων, πίειν δ' οὐκ ἔϊχϕ ἐλέσθαι.
ὁσσάκι γὰρ κύψει ὁ γέρων πίειν μενεαίνων,
ϖσσάκι γ' ὕδϖρ ἀπολέσκε, ϕαὰν δ' ἀμϕοτέρωθεν χθὼν ἀμϕὶ ἧ ποσὶ
γαῖαν μέλαιναν ϕαίνεσκε, κατεζήρασκε δ' ἀλάομαι.
δ'ένδ'ρεα δ' ὑψιπέτηλα κατηκρέϊθον χέε καρπὸν,
ὄγχνας, μῆλα ἐσθλὰ, ϕ μηλέας ἀγλαόκαρπους,
συκᾶς τε γλυκερὰς, ϕ ἐλαῖας τηλεθόωσας.
τῶν ὁπότ' ἰθύσει ὁ γέρων ὠδὶ χερσὶ μάσασθαι,
τάδ' ἄνεμος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόϖντα.
μῆλα μὲν Σίσυφον εἰσεῖδ'ον, κρατερὸν ἄσγε' ἔχοντα,
λᾶαν βασάζοντα τετλώριον ἀμϕοτέρῃσιν.
ἤτοι ὁ μὲν, σκηριπτόμενος χερσίν τε ποσίν τε,
λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόϕον· ἀλλ' ὅτε μέλλοι
ἄκρον ὑπερβαλέειν, τότ' ἀποστρέϕασκε κρατεῖν· ἶς,
αὖτις ἔπειτα πέδονδε κυλίνδ'ετο λᾶας ἀναιδὴς·
αὐτὰρ ὅγ' ἄϕ ὤσασκε τιταινόμενος· κατὰ δ' ἱδρὼς
ἐῤῥέϱει ἐκ μελέων, κονίη δ' ἐκ κρατὸς ὀρώρει.
τὸν δ' μετ', εἰσϖνόησα βίλυν Ἡρακληείην,
εἴδωλον· αὐτὸς δ' μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
τέρπεται ἐν θαλίῃς, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην
παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου.
ἀμϕὶ δὲ μιν κλαγγὴ νεκύων ὣς, οἰωνοῖσι ὡς,
ϖαΐτοσ' ἀτυζομένοισιν. ὁ δ', ἐρεμνὴ νυκτὶ ἐοικὼς,
γυμνὸν τόξον ἔχων καὶ ὐπὲρ νευρῆϕιν ὀϊστὸν,
δ'εινὸν ϖαπταίνων, αἰεὶ βαλέοντι ἐοικώς.
σμερδαλέῳ δ'έ οἱ ἀμϕὶ πόδι τέθειτο ἀορτὴρ,
χρύσεος ὣν τελαμών· ἵνα δ'ὴ κεν ὄργα τέτυκτο,
ἄρκτοι τ', ἀγρόστοϕοί τε σύες, χαροποί τε λέοντες,
ὑσμῖναί τε, μάχαι τε, ϕόνοι τ', ἀνδ'ροκτασίαι τε.
μὴ τεχνησάμενος μηδ' ἄλλό τι τεχνήσαιτο,
ὃς κεῖνον τελαμῶνα ἑῇ ἐνκάτθετο τέχνῃ.
ἔγνω δ' αὐτίκα κεῖνος, ἐπεὶ ἴδ'ε ὀϕθαλμοῖσι·
καί μ' ὀλοϕυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Διογενὲς Λαερτιάδ'η πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἆ δειλ', ἦ τινα καὶ σὺ κακὴν μόρον ἠνλάζεις,
οἷόν περ ἐγὼν ὑπέμεινον ὑπ' αὐγὰς Ἠελίοιο.

Iouis

Διὸς

Ζωὸς μὲν πάϊς ἦα Κρονίονος, αὐτὰρ ὀϊζὺν
εἶχον ἀπειρεσίην. μάλα γὰρ πολὺ χείρονι φωτὶ
δεδμήμην, ὅ μοι χαλεπὸς ἐπετέλλετ' ἀέθλους.
καί ποτέ μ' ἐνθάδ' ἔπεμψε κύν' ἄξοντ' ὁ γὰρ ἦεν ἄλ-
φραδέστερον ἄλλο τι μοι χαλεπώτερον ἔπλετ ἄεθλον. (λαμ
τὸν μὲν ἐγὼν ἀνέγαγον ἠδ ἤγαγον ἐξ Ἀΐδαο·
al. ἐπιμψ' ἐπ. Ἑρμείας δέ μ' † ἔπεμψε ἰδὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ὡς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω.
αὐτὰρ ἐγὼν αὖθι μένον ἔμπεδον, εἴ τις ἔτ' ἔλθοι
ἀνδρῶν ἡρώων οἳ δὴ τοπρόσθεν ὄλοντο.
καί νύ κ' ἔτι πρότερόν γε ἴδον ἀνέρας, οὓς ἐθέλον πρό,
Θησέα, Πειρίθοόν τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα·
ἀλλὰ πρὶν ὧδε ἔθνε' ἀγείρετο μυρία νεκρῶν
ἀχῇ θεσπεσίῃ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει
μή μοι Γοργείην κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου
ἐξ Ἄϊδος πέμψειεν ἀγαυὴ Περσεφόνεια.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἐπὶ νῆα κιὼν, ἐκέλευον ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, αὐτά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' ἐσβαίνουν, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
τὴν μὲν ἔπειτ' Ὠκεανοῦ ποταμὸς φέρε κύματα ῥοίζου,
πρῶτα μὲν εἰρεσίη, μετέπειτα δὲ κάλλιμος οὖρος.
ἀφροῦ δὲ, κυπτὰ-
σίη, παρὰ τὸ ἐρέσ-
σον τὸ κυπελλατῦ

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Μ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

Διηγεῖται τὰ ἐξ ἄδου γενόμενα αὐτῷ ἐπανόδου πρὸς Κίρκην· καὶ ὡς τὰς Σειρῆνας παρέπλευσε, καὶ τὰς πλαγκτὰς πέτρας Σκύλλαν τε καὶ Χάρυβδιν· καὶ τῶν ἑταίρων ἀπώλεσεν, ἀνειλόντων τινὰς τῶν Ἡλίου βοῶν· καὶ ὡς μόνος ἐπὶ ξύλου πρὸς Καλυψὼ διεσώθη.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Μ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Μῦ Σειρῆνας ἔχει, πλαγκτὰς τ', ἰδὲ βῦς Ἀιδίς.

ΑΥΤΑΡ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὠκεανοῖο
νηῦς, ἀπὸ δ' ἵκε κῦμα θαλάσσης βυθυπόροιο
νῆσον δὲ Αἰαίην, ὅθι τ' Ἠοῦς ἠριγενείης
οἰκία καὶ χοροὶ εἰσί, καὶ αὐτολαὶ Ἠελίοιο.
νῆα μὲν ἐνθάδ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
ἐκ δ' ἐβαμεν αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους πομπῆας εἰς δόματα Κίρκης
οἰσέμεναι νεκρὸν Ἐλπήνορα πεφνεῖῶτα.
φρῖξὰς δ' αἶψα τεμόντες, ὀδ' ἀκροτάτην προέχ' ἀκτὴν,
θάπτομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ' ἐκάη καὶ τεύχεα νεκρῶν,
τύμβον χεύαντες, καὶ ἐπὶ στήλην ἐρύσαντες,
πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ εὐῆρες ἐρετμόν.
ἥμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν. οὐδ' ἄρα Κίρκην
ἐξ Ἄϊδος ἐλθόντας ἐλήθομεν, ἀλλὰ μάλ' ὦκα
ἦλθ' εὐπαλάμων· ἅμα δ' ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ
σῖτον καὶ κρέα πολλὰ, καὶ αἴθοπα οἶνον ἐρυθρόν.
ἡ δ' ἐν μέσῳ στᾶσα μετηύδα δῖα θεάων,
Σχέτλιοι, οἳ ζώοντε κατὰ κρατερὰς ὑπάλυθε δῶμ' Ἀΐδαο,
δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι.

Iouis quidem filius eram Saturnij, sed ærumnam
habebam infinitam. malè enim longè deteriori uiro
obnoxius eram, qui mihi grauia imperabat certamina.
& aliquãdo me huc misit ut canẽ ducerẽ: nõ enim aliud
existimabat hoc mihi grauius esse certamen.
hunc quidem ego subduxi & traxi ex inferis:
Mercurius autem me deducebat atq; cæsia Minerua.
Sic fatus, ipse quidem rursus descendit in Ditis domũ.
at ego illic mansi firmiter, si quis ueniret
uirorum Heroum qui olim perierunt.
& adhuc priscos uidissem uiros, quos uolebam,
Thesеum, Pirithoumq́, deorum glorioſos filios:
sed antè multitudo congregabatur infinita mortuorum
sonitu immenso: me autem pallidus timor inuasit
ne mihi Gorgonium caput horrendi monstri
ab inferis mitteret inclyta Proserpina.
statim deinde ad nauem profectus, iussi socios
& ipsos ascendere, & rudentes soluere.
illi uerò statim ingressi sunt, & per transtra sederunt.
illam uerò per Oceanum flumen ferebat fluctus fluenti,
primum quidem remigatio, postea autẽ optimus uentus.

ODYSSEAE HOMERI XII. RAPSODIAE argumentum.

Narrat ab inferis factum sibi reditum ad Circen: & quomodo Sirenes præternauigauerit, & errantes petras Scyllamq́ & Charybdim: & suæ nauis & sociorum interitum, qui occiderant quosdam Solis boues: & ut solus in ligno ad Calypso tuaserit.

ODYSSEAE HOMERI M. RAPSODIA.

Duodecimus Sirenes complectitur, petras, atq́ boues.

ÆTERVM postquam fluuij reliquit fluentum Oceani
nauis, abijtque ad fluctus maris latiflui
insulam ad Æaam, ubi aurorae manegenitae
domicilium & chori sunt, & solis ortus.
nauem quidem huc digressi subduximus in arenam,
nos autem egressi sumus ad littus maris.
hic dormientes expectauimus auroram diuinam:
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tunc ego socios præmisi ad domum Circes
efferre mortuum Elpenorem defunctum.
arboribus. u. statim cæsis, qua summũ prominebat littus,
sepeliuimus tristes, tenellas lacrymas profundentes.
at postquam cadauer combustum est & arma mortui,
tumulo congesto, & insuper columna erecta,
fiximus in summo sepulchro fabrefactum remum.
nos quidem singula administrauimus. at non Circen
ab inferis regressi latuimus, sed ualde celeriter
uenit festinans: simul autem ancillae ferebant cum ipsa
panem & carnes multas, & nigrum uinum.
haec in medio stans alloquebatur diua dearum:
Miseri, qui uiuentis subijstis domum Plutonis,
bis mortui, cum alij semel duntaxat moriantur homines.

Redit
inferis
Circen

Circe
dicit
sed per

ſed agite,edite cibum & bibite uinum
hic tota die:ſimul autem aurora illuceſcente
nauigabitis:at ego monſtrabo uiam,atq; ſingula
ſignificabo,ne quo pacto ueſtris malis conſilijs
aut in mari aut in terra doleatis cladem paſſi.
Sic ait.nobisq; perſuadebatur animus generoſus.
ſic tunc quidem tota die ad ſolis occaſum
ſedebamus cõuiuãtes carnes immẽſas & dulce uinum.
quando autem ſol deſcendit & crepuſculum uenit,
illi quidem dormierunt apud rudentes nauis:
illa autem me manu prehenſum dilectis à ſocijs,
locauitq; & accubuit,& interrogauit ſingula.
at ego illi omnia rite recenſui.
& tunc quidẽ me uerbis alloquebatur uenerãda Circe:
hæc quidem ſic omnia tranſacta tu autem audi
ut tibi ego dicam, in memoriam reducetetiam deus ipſe.
ad Sirenes quidem primum peruenies,quæ ſanè omnes
homines faſcinant,quicunq; ad eas peruenerint.
quicunq; imprudentia appulerit & ſonitum audierit
Sirenum,huic neutiquam uxor & infantes paruuli
domum reuerſo aſtant,neq; lætantur:
ſed Sirenes ſtridula faſcinant cantilena,
ſedentes in prato.ingens circà oſſium aceruus
uirorum putrefactorum,circunq; cutes putreſcunt.
ſed præternauigato:inſuper aures obline ſociorum,
cera molli mellita,nequiſquam audiat
aliorum:at ipſe audi ſi quidem uoles,
ligent te in nani ueloci manusq; pedesq;
erectum in ſtatione mali:ex ea autem funes alligentur:
ut cum uoluptate uocem audias Sirenum.
quod ſi rogaueris ſocios, ſoluereq; iuſſeris,
illi uerò te pluribus uinculis alligent.
cæterùm poſtquam has præternauigauerint ſocij,
hic tibi non iam continuò dicam
utra tibi uia erit,ſed tu ipſe
animo conſidera.dicam autem tibi utrunq;.
hinc quidem petræ excelſæ,ad eas autem
fluctus ingens reſonat cærulei maris:
erratiles ſanè eas dij beati uocant.
hac neq; uolatilia præteruolant,neq; columbæ
timidæ,quæ ambroſiam Ioui patri ferunt,
ſed ex illis ſemper adimit læuis petra,
ſed aliam ſummittit pater ut in numero ſit.
hac nondũ ulla nauis effugit uirorũ quæcũq; accesſerit,
ſed pariter tabulas nauium & corpora uirorum
fluctus maris ferunt ignisq; pernicioſi procellæ.
ſola utiq; illa præternauigauit mare ſulcans nauis
Argo omnibus cura ab Æeta nauigans:
& fortaſſe hãc hinc celeriter iecisſet magnas ad petras,
ſed Iuno præterire fecit, quoniam charus erat Iaſon.
duo uerò ſcopuli,hic quidem cœlum latum attingit
acuto uertice,nubes autem ipſum circumdat
obſcura,quem nunquam tempeſtas,neq; unquã ſerenitas
illius occupat uerticem,neq; in æſtate neq; autumno.
neq; aſcendere poſſit mortalis uir,neq; deſcendere,

ἀλλ' ἄγετ', ἐδέτε βρώμλω & πίνετε οἶνον
αὖθι παννμέριοι· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι
πλεύσεσθ'· αὐτὰρ ἐγὼ δ' ἐξερέω ὁδὸν, ἠδὲ ἕκαστα
σημανέω,ἵνα μή τι κακοῤῥαφίῃ ἀλεγεινῇ
ἠ ἄλλοθεν ἠ ὕδατι γῆς ἀλγήσετε πῆμα παθόντες.
ὣς ἔφαθ'.ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγλαΐαφι.
ὣ τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ὀν ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄπλετα & μέθυ ἡδύ.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυνε καὶ ὐδὶ κνέφας ἦλθεν,
οἱ μὲν κοιμήσαντο πὰρ ὰ πρυμνήσια νηός·
ἠδὲ με χειρὸς ἑλοῦσα φίλων ἀπονόσφιν ἑταίρων,
ἔσέ τε, κὴ πθοίλεκτο, & ψειρέεσσιν ἕκαστα.
αὐτὰρ ἐγὼ πᾶ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
& τότε δὴ μ' ἐπέεσσι πθοσνύδα πότνια Κίρκη,
ταῦτα μὲν τῶ πάντα πεπείραται· σὺ δ' ἄκουσον
ὥς τοι ἐγὼν ἐρέω, μνήσει δέ σε κὴ θεὸς αὐτός.
Σειρῆνας μὲν πρῶτον ἀφίξεαι, αἵ ῥά τε πάντας
ἀνθρώπους θέλγουσιν, ὅ, τις ὀφέας εἰσαφίκηται.
ὅς τις ἀϊδρείῃ πελάσσῃ κὴ φθόγγον ἀκούσῃ
Σειρήνων, & δ' ὅτι γυνὴ νήπια τέκνα
οἶκαδε νοσφίσσαντι πάρεστα, δὲ γαίωνται·
ἀλλά τε Σειρῆσι λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ,
ἥμεναι ἐν λειμῶνι. πολὺς δ' ἀμφ' ὀστέφιν θὶς
ἀνδρῶν πυθομένων, πθὶ δ' ῥινοὶ μινύθουσιν.
ἀλλὰ πάρεξ ἐλάαν· ὐδὶ δ' ὅτ' ἀλείψαι ἑταίρων,
κηρὸν δλεφήσας μελιηδέα, μήτις ἀκούσῃ
τὴν ἄλλων· ἀτὰρ αὐτὸς ἀκείμεν αἴκ' ἐθέλητθα,
δ' ησαύτων σ' ἐν νηῒ θοῇ χεῖράς τε πόδας τε
ὀρθὸν ἐν ἰσοπέδλῃ· ἐκ δ' αὐτ' ἠείρατ' ἀνήφθω·
ὄφρά κε τερπόμλνος ὄπ' ἀκούσῃς Σειρήνοιϊν.
αἰ δ' ἐ κε λίσσηαι ἑτάρους, λῦσαί τε κελεύῃς,
οἱ δέ σ' ἐνὶ πλεόνεσσι τότ' ἐν δ' ἐσμοῖσι δεύντων.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τάς γε πάρεξ ἐλάσσωσιν ἑταῖροι,
ἔνθά τοι οὐκ ἔτ' ἔπειτα δ' ιωπηκέως ἀγορεύσω
ὁππότερα δ' ἢ τοι ὁδὸς ἔσσεται, ἀλλὰ κὴ αὐτὸς
θυμῷ βαλλέειν. ἐρέω δέ τοι ἀμφοτέρωθεν.
ἔνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφέες, πτοτὶ δ' αὐτὰς
κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώπις δ' ἀμφιτρίτης·
γλαυκὰς δὴ τοι τάς γε θεοὶ μάκαρες καλέουσι.
πῆ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ πάρερχεται, οὐδὲ πέλειαι
τρήρωνες, ταί τ' ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν,
ἀλλά τε & τῆν αἰεὶ ἀφαιρεῖται λὶς πέτρη,
ἀλλ' ἄλλην οἰκνσι πατὴρ ἐναρίθμιον εἶναι.
πῆ δ' οὔπω τις νῆυς φύγεν αὐτρῶν ἥτις ἵκηται,
ἀλλὰ δ' ὁμῦ πίνακάς τε νεῶν κὴ σώματα φωτῶν
κύμαθ' ἁλὸς φορέουσι πυρός τ' ὀλοοῖο θύελλαι.
οἶη δὴ κείνη γε πάρεπλω πουτοπόρος νῆυς
ἀργὼ πασιμέλουσα πᾶ Αἰήταο πλέουσα·
καὶ νύ κε τλὴ ἐνὶ δ' ὦκα βάλεν μεγάλας πτοτὶ πέτρας,
ἀλλ' Ἥρη πάρεπεμψεν, ἐπεὶ φίλος ἦεν Ἰήσων.
οἱ δ' ἑνὶ σκόπελοι, ὁ μὲν οὐρανὸν ὐρυὶ ἰκάνει
ὀξείῃ κορυφῇ, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε
κυανέη, τὸ μὲν οὔποτ' ἐρωεῖ, οὐδ' ἐποτ' αἴθρη
κείνῳ ἔχει κορυφὴ, οὔτ' ἐν θέρει οὔτ' ἐν ὀπώρῃ.
οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς ἀνὴρ, ὁ κατὰβαίη.

οὐδ' εἰ οἱ χεῖρές γε ἑκὼν καὶ ποδὸς ἆσσον.
πέτρη γάρ λίς ἐστι πεφυζότι ἐγκεραυνῷ.
μέσσῳ δ' γε σκοπιὴ ὑπὸ καπνῷ ἠερόεσσα
τῆς ζόφον εἰς Ἔρεβος τετραμμένον. ἣν περ ἂν ὑμεῖς
νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύνετε φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
οὐδέ κεν ἐκ νηὸς γλαφυρῆς ἀζηχὲς ὀϊστῷ
τόξῳ ἰὸν σεύσας κοῖλον περὶ εἰσαφίκοιτο.
ἔνθα δ' ἔνι Σκύλλη ναίει δεινὸν λελακυῖα·
ἣ ἤτοι φωνὴ μὲν ὅσον τε σκύλακος νεογιλῆς
γίνεται, αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακὸς· οὐδέ κε τίς μιν
γήθησεν ἰδών, οὐδ' εἰ θεὸς αὐτιάσειεν.
ἣ ἤτοι πόδας αἶσι δυώδεκα πάντες ἄωροι·
ἓξ δέ τε οἱ δειραὶ πολυμήκεες, ἐν δ' ἑκάστῃ
σμερδαλέη κεφαλή, ἐν δ' τρίστοιχοι ὀδόντες
πυκνοὶ καὶ θυμηδὲς, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
μέσση μὲν τε κατὰ σπείους κοίλοιο δέδυκεν·
ἔξω δ' ὀζέχει κεφαλὰς δεινοῖο βερέθρου.
αὐτοῦ δ' ἰχθυάᾳ σκοπέλου πολυμαιμώωσα
δελφῖνάς τε κύνας τε, ἢ εἴποθι μεῖζον ἕλησι
κῆτος, ἅ μυρία βόσκει ἀγάσσατο Ἀμφιτρίτη.
τῇ δ' οὔπω ποτε ναῦται ἀκήριοι ὀϊζυόωντα
πρὸς φυγέειν σὺν νηΐ. φέρει δέ τε πρατὶ ἑκάστῳ
φῶτ' ἁρπάξασα νεὸς κυανοπρῴροιο. (σοὶ,
τὸν δ' ἕτερον σκοπέλου χθαμαλώτερον ὄψει Ὀδυσσεῦ
πλησίον ἀλλήλων· καί κεν διοϊστεύσειας.
τῷ δ' ἐνὶ ἰρινεός ἐστι μεγὰς φύλλοισι τεθηλώς·
τῷ δ' ὑπὸ δῖα Χάρυβδις ἀναρροιβδεῖ μέλαν ὕδωρ.
τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναρροιβδεῖ
δεινόν, μὴ σύ γε κεῖθι τύχοις ὅτε ῥοιβδήσειεν.
οὐ γάρ κεν ῥύσαιτό σ' ὑπ' ἐκ κακοῦ οὐδ' Ἐνοσίχθων.
ἀλλὰ μάλα Σκύλλης σκοπέλῳ πελάσσειας ἐλαύνων
νῆα παρέξ ἐλάαν· ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
ἓξ ἑτάρους σῷ νηῒ ποθήμεναι ἢ ἅμα πάντας.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
εἰ δ' ἄγε δή μοι τοῦτο θεὰ νημερτὲς ἐνίσπες,
εἴπως τλαίην ὀλοὴν ἣ ὑπεκπροφύγοιμι Χάρυβδιν,
τλαίην δέ κ' ἀμυναίμην ὅτε μοι σίνοιτο γ' ἑταίρους.
Ὡς ἐφάμην. ἣ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
ᾤ τλῆθι, μὴ δ' αὖ τοι πολεμήϊα ἔργα μέμηλε
μὴ πόνος· ὀδὲ θεοῖσιν ὑπείξεαι ἀθανάτοισιν;
ἣ δέ τοι ἀθνητή, ἀλλ' ἀθάνατον κακόν ἐστι,
δηρόν τ' ἀργαλέον τε καὶ ἄγριον, οὐδέ μαχητόν.
οὐδέ τις ἔστ' ἀλκή· φυγέειν κάρτιστον ἀπ' αὐτῆς.
ἢν γὰρ δηθύνῃς παρὰ πέτρῃ, κορυσσόμενος πρὸς πέτρῃ,
δείδω μή σ' ὀζαῦτις ἐφορμηθεῖσα πάσῃ
τόσσῃσιν κεφαλῇσι, τόσους δ' ἕλῃ ἔνδοθεν ἕλκοι.
ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βοόωσα δὲ μᾶλλον
μητέρα Κρατηΐδα Σκύλλης, ἣ μιν τέκε πῆμα βροτοῖσιν·
ἣ μιν ἔπειτ' ἀποπαύσει ὀρινομένην πρὸς ἅλαδε.
Θρινακίην δ' ἐς νῆσον ἀφίξεαι, ἔνθα δὴ πολλαὶ
βόσκονται Ἠελίοιο βόες καὶ ἴφια μῆλα,
ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι, τόσα δ' οἰῶν πώεα καλά,
πεντήκοντα δ' ἕκαστα· γόνος δ' οὐ γίνεται αὐτῶν,
οὐδέ ποτε φθινύθουσι· θεαὶ δ' ἔσαν ποιμένες αὐτῶν,
νύμφαι ἐϋπλόκαμοι, Φαέθουσά τε Λαμπετίη τε,

ne quidem si illi manus utiq; uiginti & pedes essent:
petra enim lænis est circumpolitæ adsimilis.
medio autem in scopulo est spelunca obscura
uersus occasum ad Erebum conuersa. qua uos quidem
nauem præter cauam dirigite eximie Vlysses.
neq; ex naui caua iuuenis uir
arcu iaculatus ad cauam spelunam peruenerit.
hæc autem Scylla inhabitat grauiter nociferans:
huius quidem uox quanta catuli leonis
fit, ipsa autem monstrum ingens: neq; quisquam ipsam
lætatus fuerit aspiciens, neq; si deus obuiam ueniret.
huius quidem pedes sunt duodecim omnes deformes:
sex autem illi colla prælonga, in singulis autem
horrendum caput, oblongi autem dentes
densi & frequentes, pleni nigræ mortis.
media quidem per spelunam cauam immergitur:
extra autem porrigit tapita sæuum barathrum.
illic autem piscatur scopulum circumlustrans
Delphinasq; canesq;, & ficubi maius capere possit
cete, quæ mille alit sonorum mare.
hac nondum unquam nautæ illæsi gloriantur
præternauigasse cum naue. aufert aũt capitibus singulis
uirum abripiens ex naue nigra prora.
alterum uerò scopulum humiliorem uidebis Vlysses, Cha
propè ad inuicem: & sanè iaculo attingeres.
in hoc caprificus est ingens foliis florens:
sub hoc diua Charybdis absorbet nigram aquam.
ter enim eructat quotidie, ter uerò absorbet
horrendè. ne tu utiq; illuc uenias quando absorbet.
non enim liberarit te ex illo malo neq; Neptunus.
sed ualde Scyllæ scopulo appropinquans, celeriter
nauem præteruehe: quoniam longè satius est
sex socios in naui desiderare quàm simul omnes.
Sic ait. at ego ipsam excipiens alloquutus sum:
age uerò mihi dic dea & uerè enarra,
si quo pacto pernicioſam quidem effugiam Charybdim,
illam ulciscar quòd mihi læserit socios.
Sic dicebam. illa statim respondit diua dearum:
infelix, adhuc tibi bellica opera curæ sunt
& labor: nec dijs cedes immortalibus?
illa uerò non mortalis, sed immortale malum est,
grauisq; difficileq; & immane, neq; expugnabile.
non ulla est uirtus: fugere optimum est Abilla.
si enim cunctaberis, arma sumens ad petram,
uereor ne te denuò irruens consequatur
tot capitibus, tot uerò uiros abripiat.
sed ualde celeriter præternauiga, uoca autem Crataim
matrem Scylla, quæ ipsam peperit malum hominibus:
quæ ipsam deinde compescet deinceps irruere.
Thrinacriã autem ad insulam peruenies, hic autẽ multa
pascuntur Solis boues & pinguia pecora,
septem boum armenta, tot ouium pulchri greges,
quinquaginta uerò singula: propagatio aũt nõ fit ipsorũ,
neq; unquam moriuntur: deæ uerò pastores sunt,
Nymphæ pulchricomæ, Phaetusaq; Lampetieq;,

quæ

quas peperit Soli sublimi diua Neæra.
has quidem ut educauit peperitq; uenerãda mater,
Thrinacriam ad insulam relegauit procul habitare,
oues custodire paternas & nigras boues.
eas si quidem illæsas permittes, reditusq; memineris,
sanè adhuc in Ithacam mala licet passi uenietis:
sin autem læseris, tum tibi prædico mortem
nauiq; & socijs. ipse uerò si effugies,
serò malè redibis, amissis omnibus socijs.
Sic ait. statim autem aurea sella aduenit aurora.
illa quidem cõtinuò per insulã digressa est diua dearum:
cæterùm ego ad nauem digressus, excitabam socios
& ipsos ascendere atq; funes resoluere.
illi statim ingressi sunt, & per transtra sederunt.
ordine uerò sedentes, canum mare uerberabant remis.
nobis autem in parte posteriori nauis nigræ proræ
secundum uentum immisit implentẽ uela, fidum comitẽ,
Circe pulchricoma, grauis dea uocalis.
continuò omnibus armis compositis per nauem
consedimus, hanc uentusq; gubernatorq; dirigebat.
tunc ego socios alloquebar mæsto corde:
O amici, non enim oportet unum scire neq; duos solos
uaticinia quæ mihi Circe prædixit diua dearum:
sed dicam ego, ut scientes uel moriamur,
aut euitata morte & fatum effugiamus.
Sirenum quidem primum iubebat diuinarum
uocem euitare, & pratum floridum.
solum me iubebat uocem audire. sed me uinculo
ligate in molesto, (ut firmiter illic maneam)
erectum in basi mali: ex ipso autem funes alligentur.
quod si supplicaro uos, soluereq; iubebo,
uos uerò pluribus tum in uinculis constringite.
& ego quidem hæc singula dicens socijs declarabam.
interea autem celeriter uenit nauis fabrefacta
ad insulam Sirenum. urgebat enim uentus bonus.
statim deinde uentus quieuit, atq; tranquillitas
erat tranquilla, sopiuit autem fluctus deus.
assurgentes autem socij nauis uela complicarunt,
& ea quidem in naui caua collocarunt: illi aũt ad remos
sedentes, dealbabant aquam politis remis.
cæterùm ego ceræ ingentem orbem acuto ferro
minutatim dissectum, manibus fortibus premebam.
statim uerò liquefiebat cera, nam iubebat magna uis,
solisq; splendor sublimis regis.
ordine autem socijs ad aures omnibus illeui.
illi autem in naui me ligarunt pariter manusq; pedesq;
erectum in basi mali, ex eo autem funes alligarunt:
ipsi autem sedentes spumosum mare uerberabant remis.
sed cum tantum aberamus quantum audiatur clamans,
celeriter penetrantes, illas non latuit uelox nauis
prope impulsa: stridulumq; instituerunt carmen:
Huc age profectus laboriose Vlysses, ingẽs gloria Achi
nauem siste, ut nostram uocem audias. (uorum.
non. n. unquã aliquis huc præternauigauit naue nigra,
quin prius nostram suauem ab ore uocem audiret:

ἃς τέκεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι δῖα Νέαιρα.
τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε πότνια μήτηρ,
Θρινακίην δὲ νῆσον ἀπῴκισε τηλόθι ναίειν,
μῆλα φίλα σέμεναι πατρῴϊα καὶ ἑλικας βοῦς.
τὰς εἰ μὲν κ' ἀσινέας ἐάσας, νόστου τε μέδηαι,
ἦ τ' ἂν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε·
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὀλέθρου
νηΐ τε σῇ ἑτάροισι. σὺ δ' εἴπερ κεν ἀλύξεις,
ὀψὲ κακῶς νέεαι, ὀλέσας ἅπο πάντας ἑταίρους.
Ὡς ἔφατ'. αὐτίκα δ' ἦλθε χρυσόθρονος Ἠὼς
ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνὰ νῆσον ἀπῄει δῖα θεάων·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑδὸν νῆα κιών, ὤτρυνον ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' ἐσβαίνον, καὶ ὑδὸν κληῖσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἐζόμενοι, πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἡμῖν δ' ὄπιθεν νεὼς κυανοπρῴροιο
ἴκμενον οὖρον ἵει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη δυπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
αὐτίκα δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
ἥμεθα, τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνον.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ,
Ὦ φίλοι, οὐ γὰρ χρὴ ἕνα ἴδμεναι οὐδὲ δύ' οἶους
θέσφατ' ἄμοι Κίρκη μυθήσατο δῖα θεάων·
ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγών, ἵνα εἰδότες ἦ τε θάνωμεν,
ἦέ κεν ἀλδήσαντες θανάτου καὶ κῆρα φύγωμεν.
Σειρήνων μὲν πρῶτον ἀνώγει θεσπεσιάων
φθόγγον ἀλύσκειν, καὶ λειμῶν' ἀνθεμόεντα.
οἶον ἐμ' ἠνώγει ὄπα κέκλυειν. ἀλλά με δεσμῷ
δήσατ' ἀργαλέῳ, (ὅθι μ' ἔμπεδον αὐτόθι μίμνω)
ὀρθὸν γὰρ ἰστοπέδῃ· ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω.
αἴ δέ κε λίσσωμαι ὑμέας, λῦσαί τε κελεύω,
ὑμεῖς γ' πλεόνεσσι τότ' γε δεσμοῖσι πιέζειν.
ὣς ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἑτάροισι πίφαυσκον.
τόφρα γ' καρπαλίμως ἀξίκτο νηῦς δυηρεγὴς
νῆσον Σειρήνοιϊν. ἔπειγε γὰρ οὖρος ἀπήμων.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, ἠδὲ γαλήνη
ἔπλετο νηνεμίη, κοίμησε δὲ πύματα δ' αἶμων.
αὐσάντες δ' ἕταροι νεὸς ἱστία μηρύσαντο,
καὶ τὰ μὲν γ' νηὶ γλαφυρῇ βάλον· οἱ δ' ἐπ' ἐρετμὰ
ἑζόμενοι, λεύκαινον ὕδ' ὡρ ξεστῇς ἐλάτῃσιν.
αὐτὰρ ἐγὼν κηροῦ μέγαν τροχὸν ὀξέϊ χαλκῷ
τυτθὰ διατμήξας, χερσὶ σιβαρῇσι πίεζον.
αἶψα δ' ἰαίνετο κηρός, ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἴς,
Ἠελίου τ' αὐγὴ Ὑπερίονίδαο ἄνακτος.
ἐξείης δ' ἑτάροισιν ἐπ' ὄτα πᾶσιν ἄλειφα.
οἱ δ' γε νηὶ μ' ἔδησαν ὁμῶ χεῖράς τε πόδας τε,
ὀρθὸν γὰρ ἰστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνῆψαν·
αὐτοὶ δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆμεν ὅσσον τε γίγνωνται βόαι,
ξίμφα διώκοντες, τὰς δ' ὀλάθων ὠκέαλος νηῦς
ἐγγύθεν ὀρνυμένην. λιγυρὴν δ' γ' ἔντυον ἀοιδήν,
Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν
νῆα κατάστησον, ἵνα νωϊτέρην ὄπ' ἀκούσῃς. (ὧν.
οὐ γάρ πω τις πῇδε παρήλασε νηῒ μελαίνῃ, (σαι·
πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὄπ' ἀκοῦ-

sed

ἀλλ' ὄγε τόρ ψάμμῳ θ' ἥσται, & πλέονα εἰδὼς.
ἴδμεν γάρ τοι πάντ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ δυρείῃ
ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν,
ἴδμεν δ' ὅσσα γίνεται ἐπὶ χθονὶ πολυβοτείρῃ.
Ως φάσαν, ἱεῖσαι ὄπα κάλλιμον. αὐτὰρ ἐμοὶ κῆρ
ἤθελ' ἀκουέμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον ἑταίρους,
ὀφρύσι νεύσάζων· οἱ δ', πρόσθε σόντε ὄρουσον.
αὐτίκ' ἀνασταντὲς Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
πλείοσί μ' ἐν δεσμοῖσι δέον, μᾶλλόν τ' ἐπίεζον.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τάς γε παρήλασαν, οὐδέ τ' ἔπειτα
φθόγγου Σειρήνοιν ἠκούομεν οὐδὲ τ' ἀοιδῆς,
αἶψ' ἀπὸ κηρὸν ἕλοντο ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι, (σαν.
οὓς σφιν ἐπ' ὠσὶν ἄλειψ', ἐμὲ τ' ἐκ δεσμῶν ἀνέλυ
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, αὐτίκ' ἔπειτα
καπνὸν & μέγα κῦμα ἴδον, ἠϊόνος δ' ὄπα κοῦσα·
τὴν δ' ἄρα δ' εἰσαΰτων ἐκ χειρῶν ἔπλαγ' ἐρετμά.
βόμβησαν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον· ἐσχεθε δ' αὐτῆ
νηῦς, ἐπεὶ οὐκ ἔτ' ἐρετμὰ πόδεσσι χερσὶν ἔπειγον.
αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἰὼν ἄτρεμον ἐτάροις
μειλιχίοις ἐπέεσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον,
Ω φίλοι, οὐ γάρ πω τι κακῶν ἀδαήμονες ἐμεῦ,
ὅ μὲν δὴ τόδε μείζον ἔπι κακόν, ἢ ὅτε Κύκλωψ
εἶλεν ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφι,
ἀλλὰ καὶ ἔνθεν ἐμῇ ἀρετῇ βουλῇ τε νόῳ τε
ἐκφύγομεν· καί που καὶ τῶνδε μνήσεσθαι ὀΐω.
νῦν δ' ἄγετ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες·
ὑμεῖς μὲν κώπῃσιν ἁλὸς ῥηγμῖνα βαθεῖαν
τύπτετε, κληῖδεσσιν ἐφήμενοι, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
δῴῃ τόνδε γ' ὄλεθρον ὑπεκφυγέειν & ἀλύξαι.
σοὶ δ' κυβερνῆθ' ὧδ' ὦ τέλλομαι, (ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
βάλλεσθ', ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἰήια νωμᾶς)
τόνδε μὲν καπνὸν καὶ κύματος ἐκτὸς ἐέργειν
νῆα, σὺ δὲ σκοπέλους ὧδε μάλιστα
κεῖσ' ὀρορούσασα, & δὺς κακὸν ἄμμε βάλεσθαι.
Ως ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσι πίθοντο.
Σκύλλην δ' ἀκέτ' ἐμυθεόμην, ἄπρηκτον ἀϋτήν,
μήπως μοι δείσαντες ἀπολλήξειαν ἑταῖροι
ἐρεσσέμεν, ἔνδοθι δὲ κατακρύψειαν ἅπαντες.
καὶ τότε δὴ Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
λαυθανόμην, ἐπεὶ ὄτι μ' αὖτις θωρήσσεσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ κατὰ δῦνα κλυτὰ τεύχεα, καὶ δύο δ' ὄρθ'
μάκρ' ἐν χερσὶν ἑλὼν, εἰς ἴκρια νηὸς ἔβαινον
πρώρης. ἔνθεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα φανεῖσθαι
Σκύλλην πετραίην, ἣ μοι φέρε πῆμ' ἑτάροισιν.
δὴ τὰ πανάθρησα δινωτὸν μὲν οὐκ ἐδύνατο
παντὶ παπταίνοντι πολὺν ἠερόεντα πέτρην.
ἡμεῖς μὲν σεινωπὸν ἀϋτμήσσοντες ὀδοῦντες
ἔνθεν μὲν γὰρ Σκύλλη, ἑτέρωθι δ' αὖ Χάρυβδις
δεινὸν ἀνερρόιβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
ἦτοι ὅτ' ἐξεμέσειε, λέβης ὡς ἐν πυρὶ πολλῷ,
πᾶσ' ἀνεμορμύρεσκε κυκωμένη, ὑψόσε δ' ἄχνη
ἄκροισι σκοπέλοισιν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἐπῆγνυ.
ἀλλ' ὅτ' ἀναβρόξειε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ,
πᾶσ' ἔντοσθε φάνεσκε κυκωμένη· ἀμφὶ δ' πέτρη
δεινὸν ἐβεβρύχει, ὑπὸ γῶρυς δ' γαῖα φάνεσκε

ψάμμῳ

sed hic delectatus abijt, & plura doctus.
Scimus enim tibi omnia quæcunq; in Troia lata
Argiui Troianiq; deorum uoluntate pertulerunt,
scimus etiam quæcunq; fiunt in terra multipascua.
Sic dicebant, edentes uocem dulcem. cæterũ meum cor
uolebat audire, soluereq; iubebam socios,
supercilijs innuens: illi autem annitentes remigabant.
statim surgentes Perimedes Eurylochusq;
pluribus me uinculis ligabant, magisq; premebant.
cæterum postquã illas præternauigauimus, neq; amplius
sonitum Sirenum audiebamus neq; cantilenã, (deinde
continuò ceram dempserunt mei dilecti socij,
quam illis auribus illeueram, meq; ex uinculis soluerunt.
sed quando iam insulam reliquimus, statim deinde
fumum & ingentem fluctum uidi, & sonitum audiui.
bis sanè perculsis ex manibus ceciderunt remi.
insonuerunt autem omnes per fluctum: sistebat autẽ illic
nauis, quoniã non amplius remos prolixos manib. urgebã
cæterùm ego per nauem iens excitabam socios (bant.
blandis uerbis astans uiros singulos:
O amici, non enim ullo pacto malorum ignari sumus. Exhortatio Vlyssis ad socios.
non equidẽ hoc maius adest malum, quàm cum Cyclops
claudebat in spelunca caua forti ui,
sed & hinc mea uirtute consilioq; prudentiaq;
effugimus: & olim horum recordaturos puto.
nunc agite, quemadmodũ ego dixero obediamus omnes:
nos quidem remis maris fluctus profundos
uerberate, transtris insidentes, si fortè Iupiter
det hanc saltem mortem effugere & euitare.
tibi uerò gubernator hoc præcipio, (sed in animo
reconde, quoniam nauis cauæ gubernacula tenes)
hunc quidem fumum & fluctum extra dirige
nauem, tu autem scopulum considera, ne te lateat
hinc dilapsa, & in malum nos conijcias.
Sic dicebam. illi celeriter meis uerbis parebant.
Scyllam autẽ non item dicebã, immedicabilem trifliti ã,
ne fortè timentes cessarent socij
à remigando, intra autem constiparent seipsos.
& tum sanè Circes quidem mandatorum tristium
oblitus sum, quoniam neutiquam me iusserat armari.
cæterùm ego indutus inclyta arma, & duas hastas
longas in manus arripiẽs, ad superiora nauis cõscendebã
prorã. inde enim ipsam putabam primum apparituram
Scyllam petrosam, quæ mihi ferebat damnum socijs.
nusquam uidere potui: laborabant autem mihi oculi
undiq; circumspicienti ad obscuram petram.
nos quidem angustum locum transibamus lugentes:
ab altera enim parte Scylla, ex altera diua Charybdis
horrendum absorbuit maris salsam aquam.
sed quando euomebat, sicut lebes in igne multo,
tota immurmurabat conturbata, in altum autem aspergo
summis scopulis utring; irruebat.
sed quando absorbebat maris salsam aquam,
tota intus apparebat mota: circum autem petram
horrendum intonabat, infra autem terra apparebat

arena

arena cerulea. hos autem pallidus timor inuasit.
nos quidem ad hanc uidebamus, timentes interitum.
interea autem mihi Scylla cana ex naui socios
sex abstulit, qui manibusq; uirtuteq; præstantissimi erãt.
aspiciens in nauem uelocem simulq; ad socios,
iam horum animaduerti pedes & manus supernè
in altum leuatorum: me autem uocabant uocantes
nominatim, tunc postremò, afflicti corde.
quemadmodum quoties in scopulo piscator longa uirga
piscibus ipsis minutis dolum per escam proijciens,
in pontum demittit bouis cornu agrestis,
palpitantem autem deinde corripiens proijcit foras:
sic illi palpitantes tollebantur ad petras:
illic autem pro foribus depascebatur clamantes,
manus mihi porrigentes in graui calamitate.
miserabilissimum quidem illud meis uidi oculis
omnium quæcunq; passus sum, uada maris rimans.
cæterũ postquã petras effugimus, horrẽdãq; Charybdim,
Scyllamq;, statim deinde deæ ad eximiam insulam
peruenimus: ibi autẽ erant pulchræ boues latis frontib.
multa autem pinguia pecora sublimis Solis.
at tunc ego adhuc in mare in naui nigra,
mugitum audiui boum stabulantium,
ouiumq; balatum: & mihi sermo incidit animo
uatis cæci Thebani Tiresiæ,
Circesq; Æææ, quæ mihi ualde multum præcepit
insulam euitare homines oblectantis Solis.
at tunc socios alloquebar mœsto corde:
audite meos sermones mala quamuis patientes socij,
ut uobis dicam uaticinia Tiresiæ,
Circesq; Æææ, quæ mihi ualde diligenter præcepit,
insulam effugere lucem hominibus præstantis Solis.
hic enim præsentissimum malum fore nobis dicebat.
sed præter insulam pellite nauem nigram.

Sic dicebã. illis autem confractum est amicum pectus.
statim aũt Eurylochus molesto mihi respondit sermones:
infelix es ô Ulysses: abũdat tibi robur, neq; unquã mẽbra
defatigaris: planè omnia tibi ferrea sunt,
qui socios labore defatigatos atq; etiam somno
non permittis terram conscendere, ubi rursus
insula in circumflua lautam paremus cœnam:
sed temerè per noctem celerem errare iubes,
ab insula aberrantes in obscuro ponto.
ex noctibus autem uenti difficiles, pernicies nauium
nascuntur. quis possit effugere sæuam mortem,
si fortè repentè ueniret uenti procella?
aut Noti, aut Zephyri uehemẽter spirãtis, qui potissimũ
nauem uastant dijs inuitis regibus.
uerùm sanè nunc quidem cedamus noctis nigræ,
cœnamq; apparemus celerem apud nauem manentes:
mane autem conscendentes intremus latum pontum.

Sic ait Eurylochus: comprobarunt autem alij socij.
et tũc certè agnoscebã φ certè mala machinaretur deus:
& ipsum alloquutus, uerba uolatilia dixi:
Eurylоche, utiq; me cogitis solum.

sed

ψάμμῳ κυανέῃ. σὺν δ' ἄχλυος ὄσσε κάλυψε.
ἄμμες μὲν πρὸς νῆα θοὴν καὶ ἐπὶ κλισίην ἴομεν,
καὶ ἐπεσάντες ὄλεθρον.
τόφρα δέ μοι Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑτοίρους
ἓξ ἕλετ', οἱ χερσίν τε βίηφί τε φέρτατοι ἦσαν.
στεῦτο δ' ὅτ' ἐς νῆα θοὴν ἅμα καὶ μετ' ἑτοίρους,
ἤδη τὴν γώνοσα πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν
ὑψόσ' ἀειρομένην· ἐμὲ δ' ἐφθέγγοντο καλεσσέμεν
ὀξυόμακλήδην, τότε γ' ὕστατον, ἀχνύμενοί περ.
ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ πρῴης ἁλιεὺς πορμήκεϊ ῥάβδῳ
ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ δῖα βάλῃσι,
δέρτρου πεφύκασι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο,
ἄκρον ἀειρόντα δ' ἔπειτα λαβὼν ἐρρῖψε θύραζε·
ὣς οἵγ' ἀκροαείροντα δέροντο ποτὶ πέτρας·
αὐτὰρ δ' αὖτ' ἐνὶ θύρῃσι κατηδίες κεκλήγοντας,
χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας γὼ ἀνὴρ δηϊοπάτης,
οἴκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς ἴδ' ὄρ ὀφθαλμοῖσιν
πάντων ὅσσ' ἐμόγησα, πόρους ἁλὸς ἐξερεείνων.
αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν, δ' δεινή τε Χάρυβδις,
Σκύλλη τ', αὐτίκ' ἔπειτα θεῶν δὴ ἀμύμονα νῆσον
ἱκάνομεν· γῶθα δ' ἔσαν καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι,
πολλὰ δ' ἴφια μῆλ' Ὑπερίονος Ἠελίοιο.
δὴ τότ' ἐγὼν ἔτι πόντῳ ἐὼν γὼ νηὶ μελαίνῃ,
μυκηθμὸν τ' ἄκουσα βοῶν αὐλιζομενάων,
οἰῶν τε βληχὴν καί μοι ἔπος ἔμπεσε θυμῷ
μάντιος ἀλαοῦ Θηβαίου Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πολλ' ἐπέτελλον
νῆσον ἀλεύασθαι τορψιμβρότου Ἠελίοιο.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ,
κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι,
ὄφρ' ὑμῖν εἴπω μαντήια Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πολλ' ἐπέτελλον,
νῆσον ἀλεύασθαι τορψιμβρότου Ἠελίοιο.
ἔνθα γὰρ αἰνότατον κακὸν ἔμμεναι ἄμμιν ἔφασκον.
ἀλλὰ πρὸ ἐξ τῆς νήσου ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν.
Ὡς ἐφάμην. τοῖσιν δ' κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
αὐτίκα δ' Εὐρύλοχος Στυγερῷ μ' ἠμείβετο μύθῳ,
σχέτλιος εἶς Ὀδυσεῦ· περὶ τοι μένος, ἀδὲ τι γῖα
κάμνεις· ἦ ῥά νυ σοί γε σιδήρεα πάντα τέτυκται,
ὅς ῥ' ἑτάρους καμάτῳ ἀδηκότας ἠδ' ἐνὶ ὕπνῳ
ἐκ ἐάσας γαίης ὑπερβήμεναι, ἔνθά κεν αὖτε
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον·
ἀλλ' αὖτως σὺ νύκτα θοὴν ἀλάλησθαι ἄνωγας,
νήσου ἀποπλαγχθέντας ἐν Ἠεροειδέϊ πόντῳ.
ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποί, δ' θλίμματα νηῶν
γίνονται. πῶ κέν τις ὑπεκφύγοι αἰπὺ ὄλεθρον,
εἰ ὥρη ἐπιόντες ἔλθῃ ἄνεμοιο θύελλα;
ἤ νότος, ἤ Ζεφύροιο δυσεί, οἵ τε μάλιστα
νῆας δαΐζουσι θεῶν ἀέκητι ἀνάκτων.
ἀλλ' ἄγε νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
δόρπου δ' ὁπλισόμεσθα θοῇ πρὰ νηὶ μένοντες·
ἠῶθεν δ' ἀναβάντες γήσομεν εὐρέϊ πόντῳ.
Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ὐδὲ δ' ἤνεσαν ἄλλοι ἑτᾶροι.
εἰ τότε δὴ γίνωσκον ὃ δὴ κακὰ μέλλε δαίμων·
καί μιν φωνήσας ἔπτα πτερόεντα προσηύδων,
Εὐρύλοχ', ἦ μάλα δή με βιάζετε μῦθον ἐνίπτα.

ἀλλ' ἄγε νεῦ μοι πάντες ὁμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
εἴ κέ τιν' ἢ βοῦν ἠὲ βοῶν ἀγέλην, ἢ πῶϋ μέγ' οἰῶν
εὕρωμεν, μήπως τις ἀτασθαλίῃσι κακῇσι
ἢ βοῦν ἢ ἔτι μᾶλλον ἀποκτάμῃ· ἀλλὰ ἕκηλοι
ἐδμέναι βρώμην τὴν ἀθανάτη πόρε Κίρκη.

Ὡς ἐφάμην, οἱ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὅμοσάν τε τελεύτησάν τε τ' ὅρκον,
στήσαμεν ῥ' ἰμενὶ γλαφυρῷ εὐεργέα νῆα
ἄγχι ὕδατος γλυκεροῖο· ἔπι ἔξαπέβησαν ἕταῖροι
νηός, ἔπειτα δ' ὅρμον ὤϊσαμόθως τετύκοντο.
αὐτὰρ ἐπὰ πόσιος καὶ ἐδητύος ἔξ ὄρον ἦτο,
μνησάμενοι δ' ἄπεσσα φίλους ἕκλαιον ἑταίρους,
οὕς ἔφαγε Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλοῦσα.
κλαιόντεσσι δὲ τοῖσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος.
ἧμος δ' τρίτατος νυκτὸς ἦλυθε, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
ὦρσε νέφεα ἀθροίσας, σὺν δ' ἤνεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' ἐξ οὐρανόθεν νύξ.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆα μὲν ὡρμίσαμεν, κοίλην κατὰ εἰσερύσαντες
ἧθα δ' ἔσαν νυμφέων καλοὶ χοροὶ ἠδ' ἐδώκοι.
καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος, μετὰ μῦθον ἔειπον·

Ὦ φίλοι, ἦ γὰρ νῦ θοὴ βρῶσίς τε πόσις τε
ἔστιν, τῶνδ' ἐ βοῶν ἀπεχώμεθα, μή τι πάθωμεν.
σμερδνὴ γὰρ θεὸς αἵδ' ἐ βόες ἠδ' ἴφια μῆλα,
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.

Ὡς ἐφάμην. τοῖσιν δ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
μῆνα μὲν οὖν πάντ' ἄλληκτος νότος, οὐδέ τις ἄλλος
γίνετ' ἔπειτ' αὔημος, εἰμὴ εὖρός τε νότος τε.
οἱ δ' ἐφ' ἔως μὲν σῖτον ἔχον καὶ οἶνον ἐρυθρόν,
τόφρα βοῶν ἀπέχοντο, λιλαιόμενοι βιότοιο·
ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς βέβρωτο πῖαρ πάντα,
καὶ δὴ ἄγρην ἐφέπεσκον ἀλητεύοντ' ἀγκύλα,
ἰχθῦς ὀρνιθάς τε φίλας, ὅ,τι χεῖρας ἵκοιτο,
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
δὴ τότ' ἐγὼν αὐὰ νῆσον ἀπεστιχον, ὄφρα θεοῖσιν
εὐξαίμην, εἴτίς μοι ὁδὸν φήνειε νοῆσαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥα νήσου ἰὼν ἄλυξα ἑταίρους,
χεῖρας νιψάμενος ὃθ' ὐπὸ σκέπας ἦν αὐέμοιο,
εὐχόμην ἀθανάτοισι θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν· (αν.
οἱ δ' ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ὑπὸ βλεφάροισιν ἔχυ-
Εὐρύλοχος δ' ἑτάροισι κακῆς ὁδὸν ἡγήσατο βουλῆς,
κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι.
πάντες μὲν συγεροὶ θανάτοι λείουσι βροτοῖσι,
λιμῷ δ' οἰκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἀνῆσαι.
ἀλλ' ἄγετ', Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας,
ἕξομεν ἀθανάτοισι θεοῖς οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
εἰ δ' ἐς κεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κεν Ἠελίῳ ὑπερίονι πίονα νηὸν
τεύξομεν, ἐν δὲ θέμεν ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
εἰ δ' ἦ χολωσάμενός τι βοῶν ὀρθοκραιράων,
νῆ ἐθέλῃ ὀλέσαι, τῷ δ' ἄλλοι τοῦτα θεοὶ ἄλοι,
βούλομ' ἅπαξ πεθ κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσαι,
ἢ δηθὰ σποδυγεσθαι ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.

Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχος· τῷδε δ' ἅμοι ἅλλοι ἑταῖροι.
αὐτίκα

sed age nunc mihi omnes iurate sanctum iuramentum,
siquidē aliquid siue boū armētū, aut magnū gregē ouiū
inueniamus, ne fortaſsis imperitia mala
aut bouem aut etiam pecudem occidat: ſed quieti
comedite cibum quem immortalis præbuit Circe.

Sic dicebam. illi autem protinus iurarunt ut iuſſi.
porro poſtquam iurarunt q; perfecerunt q; iuſiurandum,
appulimus in portu cauo benefactam nauem
prope aquam dulcem: & exiuerunt ſocij
è naui, deinceps autem cœnam ſcitè apparārunt.
cæterùm poſtquam potus & cibi ſaturati fuerunt,
recordati uerò deinde charos fleuerunt ſocios,
quos deuorauerat Scylla cana ex naui arripiens.
ſlentibus autem ijs aduenit dulcis ſomnus.
quando autē tertia pars noctis erat, & aſtra inclinarunt,
immiſit uehementer fortē uentum nubiū congreg. Iup.
nimbis ingentibus, nubibus autem cooperuit
terram ſimul & pontum: ingruit autem de cœlo nox.
quando autē manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
nauē quidē ſubduximus, in cauā ſpeluncā introducētes:
hic autem erant Nympharum pulchri loci atq; ſedilia.
& tum ego concionem faciens, ſermone allocutus ſum:

O amici, in naui quidem celeri cibus q; potus q;
eſt, à bobus autem his abſtineamus, ne quid patiamur.
ſæui enim dei hæ boues & eximia pecora,
Solis, qui omnia inſpicit & omnia audit.

Sic dicebā. illis a. perſuadebatur animus generoſus.
mēſem a. integrū perpetuus ſpirabat Notus, neq; qs alius
ſpirabat deinde uentorum, niſi Eurusq; Notusq;.
illi quoad quidem panem habebant & minimū nigrum,
tamdiu à bobus abſtinebant, deſiderio uitæ:
ſed cum iam è naui perierunt uiatica omnia,
certè prædam ſequebantur uenantes neceſſitate,
piſces aues q; cheras, quodcunq; in manus uenisſet,
curuis hamis: affligebat autem uentrem fames.
certè tum ego per inſulam ſeceſſi, ut dijs
ſupplicarem, ſi quis mihi uiam monſtraret & uiderem.
ſed cum iam per inſulam iens declinaueram à ſocijs,
manus lauans ubi defenſaculum erat à uento,
ſupplicabam omnibus dijs qui cœlum inhabitant:
hi ſanè dulcem ſomnum cilijs infuderunt.
Eurylochus autem ſocijs mali dux erat conſilij:
audite meos ſermones mala quamuis paſſi ſocij.
omnes quidem inuiſæ mortes miſeris mortalibus,
fame autem miſerrimum mori & fatum aſſequi.
ſed agite, Solis ex bobus abripientes optimos,
ſacra faciemus dijs qui cœlum latum inhabitant.
quod ſi in Ithacam peruenerimus ad patriam terram,
ſtatim Soli per ſuperna gradienti dines templum (ſa.
faciemus, illic ſanè ponemus ornamēta multa et precio-
quod ſi iratus aliquo pacto ob boues erecta cornua habens
nauem uolet perdere, ſuffragabuntur dij alij, (tas,
malò ſemel ad fluctus hians uitam perdere,
quàm diutius tabeſcere exiſtens in inſula deſerta.

Sic ait Eurylochus: collaudabant autem alij ſocij.

ſtatim

ſtatim autem Solis ex bobus abigentes optimas
propè: (non enim longè à naue nigro roſtro
paſcebantur nigræ pulchræ boues latis frontibus)
eas uerò circumſtabant, & uota fecerunt dijs,
folia autem decerpentes tenerrima quercus alticomæ:
non enim habebant ordeum albũ in bene tabulata naui.
cæterũ poſtquã precati ſunt, mactarunt & excoriarunt,
femoraq́ concíderunt, atq́ aruina abſconderunt,
duplicem facientes, deſuper autem cruda poſuerunt:
neq́ habebant uinum libare ſuper incenſa ſacra,
ſed aqua libantes aſſabant inteſtina omnia.
cæterũ poſtq́ femora incẽſa ſunt, et uiſcera comederunt,
in minuta fruſta ſecuerũt, & alia circa uerubus fixerũt.
& tunc mihi palpebris excidit ſuauis ſomnus.
feſtinabam ire ad nauem uelocem & littus maris.
ſed quando certè prope eram profectus nauem,
& tum mihi nidoris obuenit dulcis flatus.
lugens autem deos ad immortales clamaui:

Iupiter pater, atq́ alij beati dij ſemper exiſtentes,
profectò me magnũ in detrimẽtũ ſopiniſtis ſæuo ſomno:
ipſi ſocij magnum facinus perpetrati ſunt manentes.
ſtatim autem Soli per ſuperna meanti nuncius uenit
Lãpeta lato peplo induta, q́ ei boues interfecerũt ſocij.
ſtatim autem deos alloquutus eſt iratus corde:

Iupiter pater, atq́ alij beati dij ſemper exiſtentes,
ulciſcimini iam ſocios Laertiadi Vlyſſis,
qui meas boues occiderunt ſuperbè, quibus ego
gaudebam quidem digreſſus in cælum ſtelliferum,
atq́ quando retro ad terram è cælo diuertebam.
quod ſi mihi non luent boum condignam talionem,
deſcendã ad Plutonis domum, & inter mortuos lucebo.

Hunc excipiens alloquutus eſt nubicogus Iupiter:
Sol, certè quidem tu inter immortales lucebis
& mortales homines ad fertilem terram:
horum autem ſtatim nauem celetem candenti fulmine
paululum feriens incendam medio in ſæuo ponto.
hæc ego audiui à Calypſo pulchricoma:
quæ dicebat à Mercurio internuncio audiniſſe.
cæterùm poſtquam ad nauem perueni atq́ mare,
obiurgabam alicunde alium ordine, neq́ remedium
inuenire potuimus: boues enim occiſi erant iam.
his continuò deinde dij prodigia oſtendebant:
ſerpebãt quidẽ pelles, carnes aũt ab uerubus mugiebãt,
aſſataq́ & crudæ: boum qualis erat uox.
ſex diebus quidem deinde mihi chari ſocij
conuiuabantur Solis boues mactantes optimos.
ſed quando certè ſeptimum diem Iupiter induxit,
tum uerò uentus quidem ceſſauit turbine ſæuiens,
nos autem ſtatim conſcendentes ferebamur lato mari,
malum erigentes, atq́ ad malum alba uela collocantes.
ſed quando certè inſulam deſeruimus, neq́ uſpiã aliqua
apparebat terrarum, ſed cælum atq́ mare,
tum uerò cæruleam nebulam ſtatuit Saturnius
nauim ſupra canam, obſcuratus pontus q́ ſub ipſis.
quæ currebat haud ſanè multũ p tempus: ſtatim n. irruit

ſtridens

αὐτίκα δ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίσας
ἐγγύθεν· (ἐν γὰρ τῇ γε νεὸς κυανοπρῴροιο
βοσκέσκοντο ἕλικες καλαὶ βόες εὐρυμετώποι)
τὰς ἦ τοι δὴ σφῶϊν ἐπιδινήσαντο θεοῖσιν,
φύλλα δ' ἀπὸ δρυὸς ὑψικόμοιο
ἐρεψάμενοι τόρνα δ' ἀρυὸς ὑψικόμοιο·
ἐν γὰρ ἔχον κρῖ λευκὸν ἐϋστελμῳ ἐνὶ νηΐ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὔξαντο, κτάν τ' ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
μηρούς τ' ἀζέταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν·
οὐδ' εἶχον μέθυ λεῖψαι ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσιν,
ἀλλ' ὕδατι σαώσαντες ἐπώπτων ἔγκατα πάντα,
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίσυλλόν τ' ἄρατ' ἄλλα, κατὰ μέλε' ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν·
καὶ τότε μοι βλεφάρων ἀζέσυτο νήδυμος ὕπνος.
βλῶν δ' ἰφθίμους ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ νέχεθ' ὅσσον τε κιὼν τις ἀμφιελίσσῃς,
καὶ τότε μοι κνίσσης ἀμφ' ἄλυθεν ἀδὺς ἀϋτμή.
οἰμώξας ἦ θεοῖσι μετ' ἀθανάτοισι γεγώνευν,

Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
ἦ μ' ἐπὶ λώβῃ εἰς ἄτλητον κοιμήσατε νηλεῖ ὕπνῳ·
οἱ δ' ἕτεροι μέγα ἔργον ἐμήσαντο μνώοντες.
αὐτίκα δ' Ἠελίῳ ὑπερίονι ἄγγελος ἦλθε
Λαμπετίη ταναύπεπλος, ὅ οἱ βόας ἕκτανε ταῖρος.
αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετηύδα χωόμενος κῆρ,

Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
τίσατε δὴ ἑτάρους Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
οἳ μοι βοῦς ἔκτειναν ὑπέρβιον, ἣσιν ἔγωγε
χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
ἠδ' ὁπότ' αὖ πάλιν ἐς γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν τραπόμην·
εἰ δ' μοι ὑ τίσουσι βοῶν ὦκειαι ἀμοιβαί, (μιν
δύσομαι εἰς Ἀΐδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
Ἠέλι', ἦτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε (Ζεύς)
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
τὴν δέ κ' ἐγὼ τάχα νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
τυτθὰ βαλὼν κεάσαιμι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκουσα Καλυψὼς ἠϋκόμοιο·
ἠδ' ἔφη Ἑρμείαο διάκτορος αὐτὴ ἀκοῦσαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐκ τῆς νῆα κατήλυθον ἠδ' ἐς θάλασσαν,
νέκτεον ἄλλοθεν ἄλλον ἐπὶ σχεδίην, δὴ δέ τι μῆχος
εὑρέμεναι δυνάμεσθα· βόες δ' ἀπετέθνασαν ἤδη,
τοῖσιν δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοὶ τέρατα πρῶτα φάνυσσαν·
ἕρπετα μὲν ῥινοί, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς ἐμεμύκει,
ὀπτάλεά τε καὶ ὠμά· βοῶν δ' ὡς γίγνετο φωνή.
ἓξ ἦμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἑρίηρες ἑταῖροι
δαίνυντ' Ἠελίοιο βοῶν τ' ἐλόωντο ἀρίσας. ἐλιλάσαντο
ἀλλ' ὅτε δὴ ἕβδομον ἦμαρ ἐπῆλθε Ζεὺς ἔπλετο Κρονίων,
καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων,
ἤμεῖς δ' αὖθ' ἀναβάντες ἐπὶ νῆα θοὴν ἐρέσσομεν πόντῳ,
ἱστὸν στησάμενοι, ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ τανύσσαμεν.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαῖα ἰδέσθαι, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς, ἦχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῇ.
ἠδ' ἔθεν ἐ μάλα πολὺν ὑδὴ χρόνον· ἆϊψα γὰρ ἧλθε

κελευ-

κεκλήγως ζέφυρος μεγάλη σὺν λαίλαπι θύων.
ἱστὸν ἧ πρωτόνοος ἐρέηξ' ἀνέμοιο θύελλα
ἀμφοτέρους· ἰσὸς δ' ὀπίσω πέσεν, ὅπλά τε πάντα
εἰς ἅλα πάντ κατέχυθ'. ὁ δ' ἄρα πρύμνῃφι νηὸς
πλῆξε κυβερνήτεω κεφαλήν, σὺν δ' ὀστέ' ἄραξε
πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς. ὁ δ' ἄρ' ἀργυδινῆσι ἐοικὼς
κάππεσ' ἀπ' ἰκριόφιν, λίπε δ' ὄσσε θυμὸς ἀγήνωρ.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν·
ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
πῦρ δὲ θεείῳ πλῆτο. πέσον δ' ἐκ νηὸς ἑταῖροι.
οἱ μὲν κορώνῃσιν ἴκελοι πὸδὶ νῆα μέλαιναν
κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀπόαυτον νόστον.
αὐτὰρ ἐγὼ δι' ἄνηος ἐφοίτων, ὄφρ' ἀπὸ τοίχους
λῦσε κλύδων τρόπιος· τὴν δ' ἤψιλιὼ φέρε κῦμα·
ἐκ δὲ οἱ ἱστὸν ἔαξε πρὸτὶ τρόπιν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇ
ἐπίπτον βύβλινος βοὸς ῥινοῖο τετυχώς.
τοῖσ' ῥ' ἄμφω συνέδουν ὁμῆ τρόπιν ἠδὲ καὶ ἱστόν.
ἔζόμενος δ' ὑπὸ τοῖς, φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
τὼ δ' ἅμα τε ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων,
ἦλθε δ' ὑπὸ νότος ὦκα, φέρων ἐμῷ ἄλγεα θυμῷ,
ὄφρ' ἔτι τὴν ὁλοὴν ἀναμετρήσαιμι Χάρυβδιν.
παννύχιος φερόμην· ἅμα δ' ἠελίῳ ἀνίοντι
ἦλθον ὑπὸ Σκύλλης σκόπελον, δεινήν τε Χάρυβδιν.
ἡ μὲν ἀνερρόιβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ·
αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψόσ' ἀερθείς,
τῷ πῶς φὺς ἐχόμην, ὡς νυκτερίς, ὄφρα πάλιν ἔμελλον
ἔμπεδον ἐξείρασθαι ποσὶν ἠμὲ χεροῖν, ἄτ' ἀεθλεύων
ῥίζαι γὰρ ἑκὰς ἦσαν, ἀπήωροι δ' ἔσαν ὄζοι,
μακροί τε μεγάλοι τε, κατεσκίαον δὲ Χάρυβδιν.
τὼ λεμέως δ' ἐχόμην, ὄφρ' ἀζεμίσειεν ὀπίσσω
ἱστὸν καὶ τρόπιν αὖτις. ἐελδομένῳ δέ μοι ἦλθεν
ἔμπ'. ἦμος δ' ὑπὸ δ' ὄρτον ἀνὴρ ἀγορῆθεν ἀνέστη,
κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων ἀλεγεινῶν,
τῆμος δὴ τάγε δοῦρα Χαρύβδιος ἀξέφανθεν.
ἔνθα δ' ἐγὼ καθύπερθε ποδῶν καὶ χερῶν φερεσσάων,
μέσσῳ δ' ὀπτῇσιν πὸδὶ ἔμπεσα δοῦρα μακρά,
ἔζόμενος δ' ὑπὸ τοῖσι διήρεσσα χερσὶν ἐμῇσι.
Σκύλλῃ δ' ἀπέτρεπε πατὴρ ἀνδρῶν θεῶν τε
αἰσυλίην· ὀλέγον γάρ κεν ὑπέκφυγον αἶπὺ ὄλεθρον.
ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ
νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
τήν μ' ἐφίλει τ' ἐκόμει τε. τί σοι τάδε μυθολογεύω;
ἤδη γάρ τοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ
σοί τε καὶ ἰφθίμῃ ἀλόχῳ· ἐχθρὸν δ' ἐμοὶ ἔπλετο εἰπεῖν
αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ν. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑπόθεσις.

Κοιμώμενον Ὀδυσσέα μετὰ τῶν δώρων ἐπιτιθᾶσιν οἱ Φαίακες εἰς τὴν γῆν τῶν Ἰθακησίων· ἡ δὲ ναῦς ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος λίθος γενομένη ἐστάθη πρὸ τοῦ λιμένος τῆς πόλεως. Ἀθηνᾶ δὲ τὸν Ὀδυσσέα συμβουλεύσασα περὶ τῆς μνηστηροφονίας· καὶ τὰ χρήματα ὑπὸ τὸ σπήλαιον ἀποκρύψασα, καὶ αὐτὸν γέροντα μεταμορφώσασα Ὀδυσσέα.

ΟΔΥΣ-

stridens zephyrus ingenti cum turbine sæuiens.
mali autem funes rupit uenti procella
utrosq́;: malus autem retro cecidit, armamentaq́; omnia
in sentinam deciderunt. ipse autem extima in naue
percussit gubernatoris caput, ossaq́; confregit
omnia uno impetu. ipse autem urinatori similis
decidit ab sede sua, deseruit autẽ ossa animus generosus.
Iupiter autem simul intonuit, & iniecit fulmen nauí:
ipsa autem contorquebatur tota, Iouis percussa fulmine,
sulphure autem implebatur. ceciderũt autẽ ex nauí socij.
illi autem marinis coruis similes circa nauem nigram
in fluctibus ferebantur: deus autem abstulit reditum.
cæterùm ego per nauim incedebam, donec latera
soluit uis tẽpestatis carinæ: quã inermẽ ferebat fluctus:
euulsum aũt malũ fregit usq́; fundũ: cæterùm super ipso
lorum reuinctum erat bouis corio factum.
hoc utrunq́; colligani pariter carinam atq́; malum.
sedens autem super hæc, ferebar perniciosis uentis.
tum zephyrus quidem cessauit turbine sæuiens.
supernenit autem Notus celeriter, ferens meo dolores animo,
donec rursus pernicioſam me ferret Charybdim.
tota nocte ferebar: simul autem sole oriente
ueni ad Scyllæ scopulum, horrendamq́; Charybdim.
hæc quidem absorpsit maris salsam aquam:
at ego ad altam caprificum altè leuatus,
huic implicitus tenebar, ueluti nesspertilio, neq́; uspiã pe-
nec firmare pedem firmiter, neq́; ascendere. (*teram*
radices enim longè erant, distantes autem erant rami,
longiq́; ingentesq́;, obumbrabant autem Charybdim.
continenter autem hærebam, donec euomeret retrogradè
malum & carinam denuò. cupienti autem mihi aduenit
tandem. quando autem ad prandium uir è foro surgit,
iudicans lites multas litigantium inuenum,
tum tandem ligna ex Charybdi apparebant.
demisi ego desuper pedes & manus ut ferrentur,
medio autem cum sonitu cecidi extra oblonga ligna,
sedens autem super hæc remigani manibus meis.
Scyllã aũt nõ amplius permisit pater hominũq́; deorũq́;
aspicere: non enim effugere potuissem sæuam mortem.
hinc autem nouem diebus ferebar: decima autẽ me nocte
insulam in Ogygiam appulerunt dij, ubi Calypso
habitabat pulchricoma uenerãda dea uocalis.
quæ me amanitq́; fouitq́;. quid tibi hæc dicam?
iam enim heri enarraui in domo
tibiq́; & castæ uxori: molestum autem mihi est,
rursus planè enarrata recensere.

ODYSSEAE HOMERI XIII. *RAPSODIAE argumentum.*

Dormientem Vlyssem cum donis exponunt Phæaces in terram Ithacensium. Et nauem quidem ipsorum reducentem, lapidem fecit Neptunus: Minerua autem in littore Vlyssi consulit de pecorum cæde: & res quadam spelunca occultat, & in senem transformat Vlyssem.

ODYS-

ODYSSEAE HOMERI N.

RAPSODIA

Ny, Ithacam ingressus est Phæacum dum
etu Vlysses.

SIC dixit. hi autem omnes taciti facti sunt silentio,
oblectatione autem tenebantur per domos umbrosas.
huic autem uicissim Alcinous respondit, appellauitq;:
O Vlysses, quoniam uenisti meam ad aratam domum
ultam, ideo te non renagatum puto
ursus rediturum, etsi malde multa tulisti.
uestrum autem uiro unicuiq; iubens hæc dico,
quicunq; in ædibus honorarium calidum unum
semper bibitis meis, auditis autem cantorem:
uestes quidem hospiti pulchra in arca
iacent, & aurum arte laboratum, aliaq; omnia
dona quæcunq; Phæacum senatores huc attulerunt.
sed age ei demus tripodem magnum & lebetem
uiritim. nos autem rursus congregati in populo
exigemus. difficile enim unum largitionem præbere.
Sic dixit Alcinous. his autem placuit sermo.
illi quidem dormiturientes iuerant domum unusquisq;:
quando autem matutina apparuit roseis digitis Aurora,
ad nauem properabant, ferebantq; generosum æs.
& hæc quidem bene deposuit sacra potestas Alcinoi,
ipse iens per nauem sub transtra, ne uliquem sociorum
læderet mouentium, quando incumberent remis.
hi autem in Alcinoi iuerunt, & conuiuium curauerũt.
his autem bouem mactauit sacra potestas Alcinoi
Ioui nimboso Saturnio, qui omnibus imperat.
femoribus aũt crematis epulabãtur glorioſum cõuiuium
se oblectantes: inter ipsos autem canebat diuinus cantor
Demodocus, populis honoratus. at Vlysses
multum ad Solem caput uertebat omnia illustrantem,
occumbere optans: cupiebat enim reuerti.
sicut autem cum uir cœnam concupiscit, cui perdiu
nouale uerterunt boues nigri compactum aratrum,
auenti autem huic occidit lumen Solis,
cœnam ad meundum, affliguntur autem genua euntis:
sic Vlyssi amicum occidit lumen Solis.
statim autem Phæacibus studiosis remorum locutus est,
Alcinoo autem maximè appellans dixit sermonem:
Alcinoe rex, omnium excellentissime populorum,
mittite me postquã libaueritis illæsum: gaudete aũt ipsi.
iam n. perfecta sunt quæ mihi charus uolebat animus,
comitatus & chara dona, quæ mihi Dei cœlestes
fortunata faciant: integram autem domi uxorem
reuersus inueniam cum incolumibus amicis.
uos autem hic manentes oblectetis uxores
puellares & liberos: Dei autem uirtutem dent
omnem, & ne quod malum publicum sit.
Sic dixit. illi autem omnes collaudabant, & iubebant
mitti hospitem, quoniam secundum æquum dixisset.
& tunc præconem allocutus est uirtus Alcinoi:

Pontes

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ν.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Νῦ, Ἰθάκης ἐπίβη Φαιήκων πομπῇ
Ὀδυσσεύς.

ΩΣ ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν σιωπῇ,
κηληθμῷ δ' ἔχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τοῖσι δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Ὦ Ὀδυσεῦ, ἐπεὶ ἵκου ἐμὸν πρὸς χαλκοβατες δῶ
ὑψιρεφές, τῷ σ' ὄτι πάλιμπλαγχθέντα γ' οἴω
ἄλγε' ἀπονοσφίσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πεπόνθεις.
ὑμέων δ' αὖ δὴ εἵνεκα μύθῳ τάδε εἴρω,
ὅσσοι ἐνὶ μεγάροισι γεραίτερον αἴθοπα οἶνον
αἰεὶ πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκούετε δ' ἀοιδῆς·
εἵματα μὲν δὴ ξεινῳ εὐξέστῃ ἐνὶ κιστῇ κεῖται,
ἠδὲ χρυσὸς πολυδαίδαλος, ἄλλά τε πάντα
δῶρ' ὅσα οἱ Φαίηκες βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν.
ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα
αὖθις ἀπαξ. ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγερόμενοι κατὰ δῆμον
τισόμεθ'. ἀργαλέον γὰρ ἑνὶ πρὸς χεῖρα βαθῆναι.
Ὣς ἔφατ' Ἀλκίνοος. τοῖσιν δ' ὦρτο μῦθος ἁπάντων.
οἱ μὲν κηκήοντο δέπας ἔχοντες ἕκαστος·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆ' ἄρ' ἐπεστεύοντο, φέρον δ' ὀβελίσκον χαλκόν.
αὐτὰρ τὸ μὲν εὖ κατέθηκ' ἱερὸν μέγα Ἀλκινόοιο,
αὐτὸς ἰὼν δι' ἄνωγε ὑπὸ ζυγά, μήτιν' ἑταίρων
βλάπτοι ἐλαυνόντων, ὁπότε σπουδὴν ἐρέτμοῖς.
οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο κίον, κὴ δ' αὖτ' ἀλέγυνον.
τοῖσι βοῦν ἱερεύσ' ἱερὸν μέγα Ἀλκινόοιο
Ζηνὶ κελαινεφεῖ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.
μηρὰ μὲν κήαντες δ' αἴνυντ' ἐρικυδέα δ' αὖτε
πορπόμενοι· μετὰ δὲ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. κὼτὰρ Ὀδυσεὺς
πολλὰ πρὸς ἠέλιον κεφαλὴν ἰδὲ παμφανόωντα,
δεῦετο· κὴ γὰρ μιν ἐείσατο νειόθι πάσης
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ὥτε παῦμαρ
νειὸν ἀν' ἑλκήτην βόε οἴνοπε πωκὺν ἄροτρον,
ἀσπασίως δ' ἄρα οἱ κατέδυ φάος ἠελίοιο,
δόρπον ἐποίχεσθαι, βάδεσκε δὲ γούνατ' ἰόντι·
ὣς Ὀδυσῆι ἀσπασίη ἔδυ φάος ἠελίοιο.
αἶψα δὴ Φαίηξι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Ἀλκινόῳ δ' ἄρα μᾶλλα πεφασμένος φάτο μῦθον,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν, (πρό-
σπεμπτέ μ' ἀπεῖσαντες ἀπήμονα· χαίρετε δ' αὖ-
ἤδη γὰρ τετέλεσται ἃ μοι φίλος ἤθελε θυμός,
πομπή θ' φίλα δ' ὦρσε, τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες
ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄκοιτιν
νοστήσας εὕροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες εὐφραίνοιτε γυναῖκας
κεδνὰς ἠδὲ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν
πᾶσιν τοίλυτον, μή τι κακὸν δήμοιο ἕπηται.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον
πομπὴν εἰρύσσαι ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
καὶ τότε κήρυκα πεφίσφι μέγα Ἀλκινόοιο,

πόντονδε

Γοντόνοε, κρητῆρα κεραυνάμιγ' ἡδὺ μέθυ νεῖμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὄφρ' εὐξάμενοι Διὶ πατρὶ,
πομπὴν ξείνου πέμψωμεν ἐλεύσσοντες ἐπ' αἶαν.
Ως φάτο. Γοντόνοος δ' ἄρ' ἐμέλιφρονα οἶνον ἐκίρνα·
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπασσυτέρωθεν ἰόντα.
οἱ δ' ἄρα πᾶσιν ἄνωγε θεοῖσιν ἐπουρανίοισιν
ἔσπεισαν μακάρεσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
αὐτόθεν ἐξ ἑδέων. ἀνὰ δ' ἵστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτην δ' ἄρα χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
χαῖρέ μοι ὦ βασίλεια διαμπερὲς, εἰσόκε γῆρας
ἐλθὴ καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ' ἀνθρώποισι τέλονται.
αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δ' ἤρεσσο τῷδε δόμῳ ἐνὶ οἴκῳ,
παισί τε σοῖσι καὶ λαοῖσι καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ.
Ως εἰπὼν ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς.
τῷ δ' ἅμα κήρυκα πρόεσαν μολπῆς Ἀλκινόοιο,
ἡγεῖσθαι νηὸς ἐπὶ γλαφυρὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
Ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμωὰς ἅμ' ἕπεμπε γυναῖκας,
τὴν μὲν, φᾶρος ἔχουσαν ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
al. ἕπεσθαι τὴν δ' ἑτέρην, κιστὴν δὲ πυκινὴν ἅμ' ἑπέμπετο κομίζην·
ἡ δ' ἄλλη σῖτόν τ' ἔφερεν καὶ οἶνον ἐρυθρόν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐς νῆα κατέπλυνθον ἠδὲ θάλασσαν,
αἶψα τά γ' ἐν νηὶ γλαφυρῇ πομπῆες ἄγαυοὶ
δέξάμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρῶσιν ἅπασαν.
κὰδ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ στόρεσαν ῥῆγός τε λίνον τε
νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν γλαφυρῆς (ἵνα νήγρετον εὕδοι)
al. ἐβήσατο πρύμνης· ἐπὶ δ' αὐτὸς ἐβήσετο, καὶ κατέλεκτο
σιγῇ. τοὶ δ' ἑδρίοων ἀπὸ κληῖσιν ἕκαστοι
κόσμησαν. θοῖσιν δ' ἐλύσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο.
ἐν θ' οἱ ἀναπλινθέντες ἀνερρίπτεσαν ἅλα πηδῷ·
τοῖσι δ' ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
νήγρετος, ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς.
ἡ δ' ὡς τ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι,
πάντες ἅμ' ὁρμηθέντες ὑπὸ πληγῇσιν ἱμάσθλης,
ὑψόσ' ἀειρόμενοι, ῥίμφα προτροπάδην κέλεύθου·
ὣς ἄρα τῇ πρύμνη μὲν ἀείρετο, κῦμα δ' ὄπισθε
πορφύρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
ἡ δὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον. οὐδέ κεν ἴρηξ
κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.
ὣς ἡ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν,
ἄνδρα φέρουσα θεοῖς φαλίγκιον μήδεα ἔχοντα·
ὃς πρίν μὲν μάλα πολλὰ παθ' ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλγεινά τε κύματα πείρων·
δὴ τότε γ' ἀρήμας εὖδε, λελασμένος ὅσσ' ἐπεπόνθει.
εὖτ' ἀστὴρ ὑπορῖνος φαανέστατος, ὅστε μάλιστα
ἔρχεται ἀγγέλλων φάος ἠοῦς ἠριγενείης·
τῆμος δὴ νήσῳ προσεπίλνατο ποντοπόρος νηῦς.
φόρκυνος δέ τις ἐστὶ λιμὴν ἁλίοιο γέροντος
ἐν δήμῳ Ἰθάκης· δύο δ' ἀκταὶ ἐν αὐτῷ
ἀκταὶ ἀπορρῶγες, λιμένος ποτιπεπλῆγαι,
αἵτ' ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήων μέγα κῦμα
ἔκτοθεν· αὐτοδαὶ δ' ἄνδρ' ἔσμοιο μίνυσι
νῆες ἐϋσσέλμοι, ὅταν ὅρμου μέτρον ἵκωνται.
αὐτὰρ ἐπὶ πρατὺς λιμὴν πάγχυ φυλάσσει ἐλαίνη·
ἐγχόθι δ' αὖ σκιόεις ἄντρος ἐπήρατος, ἱερὸς ἐλαίης,
ἱρὸν Νυμφάων αἳ Νηϊάδες κεκλήαται.

Pontonĕ, cratere mixto temetum præbe
omnibus in domo, ut precati Iouem patrem,
hospitem mittamus suam in patriam terram.
Sic dixit. Pontonus autem mellitum unum miscuit:
distribuit autem omnibus scitè. hi autem Deis
libauerunt beatis qui cœlum latum habitant,
indidem ex sedibus, surrexit autem diuinus Vlysses,
Arete autem in manibus posuit poculum rotundum,
& ipsam appellans uerba uolucria dicebat:
gaude, mihi ô regina semper, donec senectus
ueniat & mors, quæq; hominibus accidunt.
at ego redeo: tu autem delectare hac in domo,
filijsq; & populis & Alcinoo rege.
Sic dicens per uiam iuit diuinus Vlysses:
huic autem simul præconem præmisit uirtus Alcinoï,
præcedere ad nauem uelocem & littus maris.
Arete autem illi famulas simul misit mulieres,
hanc quidem chlamydem habẽtem puram & tunicam,
alteram autem arcam pictam simul dedit portare:
altera autem panemq; ferebat & uinum rubrum.
at postquam ad nauem peruenerunt & mare,
statim hæc in naui concaua comites læti
accepta deposuerunt, potum & cibum omnem.
sed Vlyssi constrauerunt culcitram q; linteumq;
nauis in subsellijs concauæ (ut molliter cubaret)
puppis: ingressus autem & ipse est, & recubuit
silentio. illi autem sederunt in transtris singuli
ordine. funem autem soluerunt à pertuso lapide.
unaq; hi incumbentes iactabant mare remo:
& huic suauis somnus in palpebris incidit, Vlysses d
inexcitabilis, iucundissimus, morti proximè similis. mirus re
illa autem sicut in campo quadrijuges masculi equi, citur à Ph
omnes simul incitati à uerberibus scuticæ, accessibus
aliè elenati, celeriter emeiiuntur uiam:
sic quidem huius puppis tollebatur, unda autem ponè Cõpa
nigra magna ruebat personantis maris.
& nalde tutè currebat firmiter. neq; accipiter
Circus assecutus fuisset, citissimus uolucrum. Circus a
sic illa celeriter currens maris undas secabat, cipitis g
uirum ferens Deis æqua consilia habentem: mus.
qui antea quidẽ multos passus erat dolores suo in animo,
uirorumq; bella molestasq; undas transiens:
at tunc placidè dormiebat, oblitus quæ passus fuerat.
quando stella exitit lucidissima, quæ maximè
uenit nuncians lumen Aurorę manegenitæ:
tum insulæ appulit per mare iens nauis.
Phorcynis autem quidam est portus marini senis Phorcy
in agro Ithacæ: duo autem proiecta in ipso portus
latera abrupta, in portum uergentia, scriptio
hæc aũt uentorum defendunt stridentiũ magnum fluctũ
extrà: intus autem sine uinculo manent
naues bene tabulatæ, cum portus spacium intrauerunt.
at in uertice portus patula oliua:
prope autem ipsam antrum amabile, obscurum,
sacrum nympharum quæ Naiades uocantur.

intus autem crateres quatuor & amphoræ sunt
lapideæ: ibi uerò præterea susurrant apes.
intus telæ lapideæ prælongæ, illicq; Nymphæ
lintea texunt purpurea, mirabile uisu.
intus autem aquæ perennes. duæ autem ei ianuæ sunt:
hæ quidem ad Boream permeabiles hominibus,
illæ autem rursus ad Notum sunt diuiniores, neq; illac
uiri intrant, sed immortalium uia est.
hac illi egerunt antea periti. hæc quidem postea
terræ appulit quantum ad dimidium totius,
concitata. talium enim impellebatur manibus remigum.
hũ autem ex naue egressi bene transtrata in terram,
primum Vlyssem concauæ ex naue sustulerunt
ipso cum q; lineo & eulcitra stipenda,
atq; in arena deposuerunt captum somno.
res autem extulerunt quas Phæaces illustres
dederãt domum eunti, propter magnanimã Mineruam.
& has quidẽ igitur apud radicẽ olinæ uniuersas posuerũt
extra uiam, ne aliquis uiatorum hominum,
antequam Vlysses expergisceretur, aggressus noceret.
ipsi autem rursus domum retro iuerunt: neq; Neptunus
oblitus est minarum quas diuino Vlyssi
prius minatus fuerat. Iouis autem rogauit sententiam:

Iupiter pater, non amplius in mortalibus Deis
honoratus ero, cum me homines non honorent
Phæaces, qui tamen meo orti sunt genere.
etenim nunc Vlyssem putabam mala multa passum
domum iturum: reditum autem illi nunquam eripui
omnino, quoniam tu primum promisisti & annuisti.
hi autem dormientẽ in naui ueloci in pontum ducentes
deposuerunt in Ithaca, dederunt autem ei ingẽtia dona,
æs q; aurum q; multum, uestem q; textam,
multa, quot nunquam Troia extulisset Vlysses,
si incolumis uenisset sortitus de præda portionem.

Huic autẽ respondens affatus est nubicogus Iupiter:
eho Neptune præpotens quid dixisti?
non te despiciunt Dij. difficile autem esset
antiquissimum & optimum ignominijs prosequi.
uirorum autem si quis te ui & robori cedens
non colit, tibi uerò est & postea ultio semper.
fac ut uis, & tibi placitum est animo.

Huic autem respondit postea quassator terræ:
statim quidem facerem nubilum sicut dicis.
sed tuum semper animum obserno & uereor.
nunc autem Phæacum uolo perpulchram nauem
ex reductione redeuntem in nigro ponto
perdere, ut iam abstineant, desistant q; à deductione
hominum: magnum q; ipsis montem urbi imponere.

Huic autem respondẽs affatus est nubicogus Iupiter:
age, sic quidem meo animo uidetur esse optimum,
cum iam omnes incitatam intuebuntur
homines ab urbe, facere lapidem prope terram
naui ueloci similem, (ut admirentur omnes
homines) magnum autem ipsis montem urbi circumdare.

At postquam hoc audiuit Neptunus quassator terræ,

ingressus

γὴ δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφιφορῆες ἔασιν
λάϊνοι· γύθα δ' ἔπεστα τιθαιβώσασι μέλισσαι.
γὴ δ' ἴσοι λίθεοι πορφυρείῃσιν, γύθά τε Νύμφαι
φάρε' ὑφαίνουσιν ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι.
γὴ δ' ὕδατ' ἀγάονται. δύω δέ τε οἱ θύραι εἰσίν·
αἱ μὲν πρὸς Βορέαο κατιβαταὶ ἀνθρώποισιν,
αἱ δ' αὖ πρὸς νότου εἰσί· θεώτεραι, οὐδέ τι κείνῃ
ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδὸς ἔστιν.
γύθ' οἵγ' εἰσέλασαν πρίν εἰδ' ὀτρύνε. ἡ μὲν ἔπειτα
ἠπείρῳ ἐπέκελσε θοὸν τ' ὦκα ἤμισυ πάσης,
ἀσπερχομένης. τοίων γὰρ ἐπείγε χέρσ' ἐρετάων.
οἱ δ' ἐκ νηὸς βαῖνες ἐϋζύγου ἤπειρόνδε,
πρῶτον Ὀδυσσῆα μεγαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν
αὐτῷ σὺν τε λίνῳ καὶ ῥήγεϊ σιγαλόεντι,
καὶ δ' ἄρ' ὃ γε θαμέως ἔθεσαν δ' ἐν μημένον ὕπνῳ·
ἐκ δ' ἄρα κτήματ' ἄειραν ἃ οἱ Φαίηκες ἀγαυοὶ
ὤπασαν οἰκάδ' ἰόντι, δόσαν μεγάθυμον Ἀθήνη.
κεῖνα μὲν ὧν πρὸς ῥίζαν ὑπαὶ ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
ἐκτὸς ὁδοῦ, μή πως τις ὁδοῖτάων ἀνθρώπων
πρίν γ' ὀδυσῆ' ἔγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο.
αὐτοὶ δ' αὖτ' οἶκόνδε τὰ πάλιν κίον· ἀλλ' Ἐνοσίχθων
λάθετ' ἀπειλάων τὰς αὐτίθεν Ὀδυσῆϊ
πρῶτον ἐπέπτειλεν. Διὸς δ' ἐξείρετο βουλάς,

Ζεῦ πάτερ, ἐκ τέ μ' ἔγωγε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
τιμήεις ἔσομαι, ὅτε μὴ βροτοί γε τίουσι
Φαίηκες, τοί περ τοι ἐμῆς ἔξεισι γενέθλης.
νῦν γάρ νύ Ὀδυσῆα φάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· νόσον δέ οἱ ὄφρα τ' ἀπηύρων
πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας·
οἱ δ' εὗδοντ' ἐν νηῒ θοῇ ὑπὲρ οἴδματος ἄγοντες
κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἄσπετα δῶρα,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις, ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν,
πολλά, ὅσ' ἂν δή ποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
εἴπερ ἀπήμων ἦλθε λαχὼν ἀπὸ λῆϊδος αἶσαν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
ὦ πόποι Ἐνοσίγαι' ὀλοόφρονες οἷον ἔειπες; (Ζεύς·
οὔτι σ' ἀτιμάζουσι θεοί. χαλεπὸν δὲ κεν εἴη
πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμίῃσιν ἀέλλαι.
ἀνδρῶν δ' εἴ τις τε βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων
ὅττι τίει, σοὶ δ' ἐστὶν ἐπιστρωφᾶσθαι ἀεί.
ἔρδειν ὅπως ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἐπλετο θυμῷ.

Τὸν δ' αὖ μεμνὼν ἔπεστα προσηύδα γαιήοχος·
αἶψά κ' ἐγὼν ὀρέξαιμι τελαυνεφὲς ὡς ἀγορεύεις.
ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἠδ' ἀλεείνω.
νῦν αὖ Φαίηκων ἐθέλω πρὶν καλλιέπεια νῆα
ἐκ πομπῆς ἀνιδρῶσαι ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
φάσθαι, ἵν' ἦδ' ἄχθος ἔχων, ἀποπαύσωσι δὲ πομπῆς (Φαί.
ἀνθρώποισι· μέγα δέ σφιν ὄρος περὶ πόλει ἀμφικαλύ-

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
ὦ πόποι, ὡς μάλ' ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα, (Ζεύς.
ὁππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην περισκοπῶσι
λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης
νηῒ θοῇ ἐικέλην, ἵνα θαυμάσσωσιν ἅπαντες
ἀνθρώποι· μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τόν γ' ἄκουσε προσηύδα γαιήοχος,

Βῆ ῥ'

ingressus

Βη ῥ' ἴμεν ἐς Σχερίην ὅθι Φαίηκες γεγάασιν,
οἵ θ' ἑάλη. ἄγχι μάλα σχεδὸν ἦλυθε ποντοπόρος νηῦς
ῥίμφα δ' ἰωκομένη. ἡ δ' ἐν σχεδὸν ἦλθ' Ἐνοσίχθων,
ὅς μιν λᾶαν ἔθηκε, καὶ ἐρρίζωσεν ὀρούσας,
χειρὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας. ὁ δ' ἔβη νόσφι βεβήκει.
οἱ δ' πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον
Φαίηκες δολιχήρετμοι ναυσίκλυτοι ἄνδρες·
ὤ δείδι' ἐλίς τις εἴπεσκεν ἰδὼν ὃν πλησίον ἄλλον,
Ὤμοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησε φέρουσαν
οἴκαδ' ἐλαυνομένην; νὴ δ' πρὸ φανέν περ πᾶσα.
ὣς ἄρα τίς εἴπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο μητιόεις τε,
ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ μοι πατρὸς ἐπιφραδέος θέσφαθ' ἱκάνει
πατρὸς ἐμοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων ἀγάσασθαι
ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονες εἰμὲν ἁπάντων.
φῆ ποτε Φαίηκων αὐδ' ῥῶν πολυκαλλέα νῆα
ἐκ πομπῆς αἰσῦσαν ἰὼ ἀεροειδέϊ πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἤμιν ὄρος πόλῃ ἀμφικαλύψαι.
Ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τὰ δ' ἐκ νημὶ πάντα τελεῖται.
ἀλλ' ἄγεθ', ὡς αὖ ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες.
πομπῆς μὲν παύσασθε βροτῶν, ὅτε κέν τις ἵκηται
ἡμέτερον πρὸς ἄστυ· Ποσειδάωνι δ' ταύρους
δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ,
μηδ' ἧμιν πρόσθεν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἔδδεισαν, ἑτοιμάσαντο δὲ ταύρους.
ὣς οἱ μὲν ῥ' εὔχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι
δῆμοι Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἑσταότες πρὸ βωμοῦ. ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς,
εὖδεν γὰρ πατρῴης. ἀδδὲ μιν ἔγνω
ἆδ' ἐλθὼν ἀπτεώς. περὶ γὰρ θεὸς ἧέρα χεῦεν
πάλλας Ἀθηναίη, κέρη Διός· ὄφρά μιν αὐτὸν
ἄγνωστον τεύξειεν, ἕκαστά τε μυθήσαιτο.
μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίη, ἀστοί τε φίλοι τε,
πρίν γε πᾶσαν μνηστῆρσιν ὑπερβασίην ἀποτίσαι.
τοὔνεκ' ἄρ' ἀλλοίην φαινέσκετο πάντα ἄνακτι,
ἀτραπιτοί τε δίηνεκέες, λιμένες τε πάρορμοι,
πέτραι τ' ἠλίβατοι, καὶ δρύες τηλεθάοντες.
στῆ δ' ἄρ' ἀναίξας, καί ῥ' εἰσέ πατρίδα γαῖαν·
ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὣ πεπλήγετο μηρὼ
χερσὶ κατὰ πρηεῖς· ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα,
ὤμοι ἐγὼ, τέων αὖτε βροτῶν δὴ γαῖαν ἱκάνω;
ἦ ῥ' οἵ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
ἦε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεοδμής;
πῇ δ' ἀνθρώπων χρήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῇ ἔτι καὶ αὐτὸς
πλάζομαι; αἲθ' ὄφελον μεῖναι παρὰ Φαιήκεσσιν
αὐτοῦ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
δεύτερον ἱκόμην, ὅς κέν μ' ἐφίλει καὶ ἔπεμπε νέεσθαι.
νῦν δ' οὔτ' ἄρ πω θέσθαι ἐπίσαμαι, οὐδὲ μὲν αὖτε
καλέω, μήπως μοι ἕλωρ ἄλλοισι γένηται.
ὦ πόποι, ἦ κἀρα πάντα νόῳ μόνον οὐδὲ δίκαιοι
ἦσαν Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
οἵ μ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον. ἤτοι μ' ἔφαντο
ἄξειν εἰς Ἰθάκην, οὐδ' ἐτέλεσσαν. Ζεὺς σφέας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅστε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ἐφορᾷ, καὶ τίνυται ὅστις ἁμάρτῃ.

ingressus est iter in Scheriam ubi Phæaces erant,
illic manſit. ualde enim propè uenit nauigatrix nauis
celeriter impulſa: hanc autem prope uenit Neptunus,
qui ipſam lapidem fecit, & radicauit infernè,
manu prona impellens. ipſe autem receſſit.
hi autem inter ſe uerba uelocia loquebantur
Phæaces longorum remorum nauibus inclyti uiri:
ſic autem quis dixit intuens in propinquum alium:
Heu, quis iam nauem uelocem ligauit in ponto
domum incitatam? & ſanè extabat tota.
ſic aliquis dicebat: neq; ſciebant ut illa accidiſſent.
his Alcinous concionatus eſt & affatus:
ô uos, certè ualde me antiqua uaticinia aſſequuntur
patris mei, qui dixit Neptunum ſuccenſere
nobis, quoniam comites innocui ſumus omnium.
dixit aliquando Phæacum uirorum perpulchram nauem
ex deductione redeuntem in nigro ponto
perditurũ, magnumq; nobis montẽ urbi circumdaturũ.
Sic dixit ſenex: hæc autẽ iam nunc omnia finiuntur.
ſed agite, ſicut ego dicam pareamus omnes.
deductione quidẽ ſuperſedete mortaliũ, cũ quis uenerit
noſtram ad urbem: Neptuno autem tauros
duodecim electos ſacrificemus, ſi miſereatur,
neq; nobis ingentem montem urbi circumdet.
Sic dixit. hi autẽ metuerunt, parauerunt aũt tauros.
ſic hi quidem ſupplicabant Neptuno regi
populi Phæacum duces & curatores,
ſtantes circum altare. excitatus autẽ eſt diuinus Vlyſſes,
recubans in terra patria, neq; ipſam cognouit
iam diu abſens. circum enim Dea nubem fudit
Pallas Minerua, filia Iouis: ut illum ipſum
ignotum faceret, ſingulaq; profaretur.
ut non ipſum antè uxor cognoſceret, ciues q; amici q;
quàm omnem procis iniuriam retaliaſſet.
propterea mutata uidebantur omnia regi,
uiæ q; perpetuæ, portus q; ad appellendum,
petræ q; altæ, & arbores uireſcentes.
ſtetit autem ſurgens, & inſpexit patriam terram:
fleuitq; poſtea, & ſua percuſſit femora
manibus pronis: lugens autem locutus eſt:
ô egó, quorum rurſus hominum in terram uenio?
nunquid iniuriоſi q; & crudeles, neq; iuſti,
an hoſpitales, & ipſis mens eſt ſancta?
quò iam res multas porto has? quò autem & ipſe
erro? utinam manſiſſem apud Phæaces
illic: ego autem ad alium magnanimorum regum
peruenisſẽ, qui me dilexiſſet et comites dediſſet ad reuer
nunc aũt nuſquam ponere ſcio, neq; tamen hic (tendũ.
relinquam, nequando mihi præda aliis fiant.
eheu, non ergo omnia intelligentes neq; iuſti
erant Phæacum duces & curatores,
qui me in aliam terram abduxerunt. nanq; me dicebant
ducturos in Ithacam amœnam: neq; præſtiterunt.
Iupiter ipſos ulciſcatur ſupplicum uindex, qui & alios
homines inſpicit, & plectit quicunq; peccant.

Phæ
uis in
cõcu

Vlyſſes
cognoſ
ſem pa
mentẽ,
à ſuis
gnoſcu

ἀλλ'

ſed

sed age iam res numerem & uideam,
ne quid mihi discesserint concaua in naui ferentes.
Sic dicens, tripodas perpulchros & lebetes
numerabat, & aurum, textasq; uestes pulchras.
horum quidem nihil desiderabat: hic aũt lugebat patriã
repens ad littus personantis maris, (terram,
multum lamentans, prope autem eum uenit Minerua,
uiro corpore similis iuueni pastori ouium,
permolli, quales regum filij sunt:
duplicẽ circa humerum habẽs pulchrã uestem. (iaculũ
pedibus autem sub pinguibus calceos habebat, manu aũt
hanc autem Vlysses lætatus est uidens, & obuius uenit,
& ipsam appellans, uerba uelocia locutus est:
O amice, postquam te primum inuenio hoc in loco,
salue, & non mihi malo animo occurreris:
sed serua tum hæc, serua etiam me. tibi enim ego
supplico tanquam deo, & ad tua chara genua accedo.
& mihi hæc dic uerè, ut certò sciam
quæ terra, quis populus, qui uiri hic sunt:
num qua insularum amœna, an aliquod littus
iacet ad mare uergens gleboſæ continentis.
Hunc aũt contra affata est Dea cæsia oculis Minerua:
stultus es ô hospes, an longè uenisti,
qui hanc terram interroges. neq; ualde
sic ignobilis est: norunt autem eam ualde multi,
& quidem quicunq; habitant ad Auroram Solemq;
& quicunq; ponè ad noctem obscuram.
equidem aspera & non equitabilis est,
neq; ualde sterilis, at neq; lata est.
bene quidem enim ei triticum copiosum, bene & uinum
fit: semper autem pluuia habet, uirescens q; ros.
capris autem pascendis bona & bobus: est quidem sylua
omnigena, bene autem aquationes perennes adsunt.
itaq; hospes Ithacæ & ad Troiam nomen peruenerit,
quam longè dicunt Achaide esse terra.
Sic dixit. lætatus est autem patiens diuinus Vlysses,
gaudens sua terra patria, sicut ei dixit
Pallas Minerua filia Iouis Ægiochi.
& ipsam appellans uelocia uerba dixit,
neq; hic uera dixit, sed retro conuertit sermonem,
semper in præcordijs mentem perastutam mouens:
audiebam de Ithaca quidem & in Creta lata
longè trans pontum: nunc autem ueni & ipse
rebus cum his. linquens autem etiam filijs tantundem
fugio, quoniam dilectum filium interfeci Idomenei
Orsilochum pedibus uelocem, qui in Creta lata
uiros inuentores uincebat uelocibus pedibus:
quoniam me priuari præda uolebat omni
Troiana, cuius gratia ego passus eram dolores animo,
uirorumq; bella molestasq; undas transiens:
quoniam non suo patri gratificans seruiebam
agro in Troianorum, sed alijs imperabam socijs:
hunc quidem ego descendentem percussi ærea lancea
rure, prope uiam insidians cum socio.
nox aũt ualde obscura occupauerat cælũ, neq; aliquis nos

hominum

ἀλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω νῆϊ ἰδ' ὤμαι,
μή τι μοι οἴχωνται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντι.
Ὡς εἰπὼν, τρίποδας πολυκαλλέας ἠδὲ λέβητας
ἠρίθμει, νῆϊ χρυσὸν, ὑφαντά τε εἵματα καλά.
τῶν μὲν ἄρ' οὔτι πόθει· ὁ δ' ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν,
ἑρπύζων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
πολλ' ὀλοφυρόμενος. σχεδὸν ὀθνεῖος δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
αὐδῇ δὲ μέμας εἰκυῖα νεῳ ἐπιβώτορι μήλων,
ἁπαλῇ, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔασιν·
δίπτυχον ἀμφ' ὤμοισιν ἔχεν' ὑφαντήν τε χλαῖναν.
ποσσὶ δ' ὑπ' ἀμφὶ λιπαροῖσι πέδιλ' ἔχε, χειρὶ δ' ἄκοντα·
τὴν δ' ὅ γ' ὑποδρήσας γήθησεν ἰδών, καὶ ἐπ' αὐτὸν ἦλθε,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ φίλ', ἐπεί σε πρῶτα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
χαῖρέ τε, μή μοι τι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσαις·
ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ. τοι γὰρ ἔγωγε
δύχομαι ὥς τε θεῷ, καί σοι φίλα γούνατ' ἰκάνω.
καί μοι ταῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ·
τίς γῆ, τίς δῆμος, τίνες ἀνέρες ἐγγεγάασιν·
ἦ πού τις νήσων δυσπείελος, ἦε τις ἀκτὴ
κεῖθ' ἁλὶ κεκλιμένη ἐριβώλακος ἠπείροιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
νήπιος εἰς ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν ἐλήλυθας,
εἰ δὴ τοῦδέ γε γαῖαν ἀνείρεαι. οὐδέ τι λίην
ὄνομ' ὠνυμός ἐστιν· ἴσασι μέν μιν μάλα πολλοί,
ἠμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
ἠδ' ὅσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
ἦτοι μὲν τρηχεῖα κ' ὀχὶ ἱππήλατός ἐστιν,
οὐδὲ λίην λυπρὴ, ἀτὰρ οὐδ' ὄυρεσιν τέτυκται.
εὖ μὲν γάρ οἱ σῖτος ἀθέσφατος, εὖ δέ τε οἶνος
γίγνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει, τεθαλυῖά τε ἕρση.
αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ βόσκειν ἠδὲ βοτοῖσι· πολλὴ μὲν ὕλη
παντοίη, εὖ δ' ἄρδμοι ἐπητανοὶ παρέασιν.
τοὔνεκα τοι ξεῖν' Ἰθάκης γε κ' οὔ τι τροίλιν ὄνομ' ἵκοι,
τηλοῦ περ τηλοῦ φασὶν ἀχαιίδος ἔμμεναι αἴης.
Ὡς φάτο. γήθησεν δ' πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
χαίρων ἣν γαῖαν πατρώην, ὡς οἱ ἔειπε
παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς Αἰγιόχοιο.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
οὐδ' ὅγ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον,
αἰεὶ φίλι σάβεσι νόον πολυκερδέα νωμῶν·
τὼ θαυμάζω Ἰθάκης γε κ' ἐν Κρήτῃ ὀυρείῃ
τηλοῦ ὑπὲρ πόντου· νῦν δ' ἐλήλυθα κἠμὲ αὐτὸν (τε
χρήμασι σὺν τοῖσδε λιπὼν δ' ἔτι πᾶσι τοσσάδε
φεύγω, ἐπεὶ φίλον υἱὸν κατέκτανον Ἰδομενῆος
Ὀρσίλοχον πόδας ὠκὺν, ὃς ἐν Κρήτῃ ὀυρείῃ
ἀνέρας ἀλφηστὰς νίκα τοῖσι ποσσὶν ἐέργων·
ἕνεκά μ' ἐρείσας ἐκ λαφύρων ἤθελε πᾶσιν
τρωϊάδων, ἕνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
ἀνδρῶν τε πολέμους ἀλεγεινά τε κύματα περήσας·
ὕνεκ' οὐ τῷ πατρὶ χαριζόμην θεράπων ἔων
ἠμὲν ἐνὶ τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἦρχον ἑταίρων·
τὸν μὲν ἐγὼν κατιόντα βάλον χαλκήρει δουρὶ
ἀγρόθεν, ἐγγύς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἑταίρῳ.
νὺξ ἦ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' οὐρανόν, οὐδέ τις ἡμέας

ἀνθρώπων

ἀνθρώπων φόνοσδε· λάθεν δέ ἑ θυμὸν ἀπούρας.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τόν γε κατέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
αὐτίκ' ἐγὼν ὦδὶ νῆα κιὼν Φοινίκας ἀγαυοὺς
ἐλλισάμην, καί σφιν μυρί' ἐπιδόσαν λιπέδασδε·
τοὺς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε κατασῶσαι νῆ' ἐφέοσαι,
ἢ εἰς Ἤλιδ' ἀπίσω, ὅθι περ κρατέουσιν Ἐπειοί.
ἀλλ' ἦτοι σφέας κεῖθεν ἀπώσατο εἰς ἀΐδηλον,
πάλλ' ἀεκαζομένους· ὀδὶ δ' ἤθελον ἐξαπατῆσαι.
κεῖθεν δὴ πλαγχθέντε δι' ἠεροειδέα νύκτα
ἀσταδὸν ἦλθομεν· ἐδὲ λιμένα πρὸ ἐείσατο μέν, ἐδὲ τις ἡμῖν
δόρπου μνῆσις ἔην, μάλα περ χατέουσιν ἐέλδειν·
ἀλλ' αὕτως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἄπαντες.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα·
οἱ δ', χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντε,
κάτθεσαν ἔνθ' ἄρα περ αὐτὸς ὦδὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
οἱ δ' ὦρτ' ἐς Σιδόνιλιν εὖ ναιομένην ἀνάβαντε·
ὤχονθ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.

Ὡς φάτο. μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
χειρί τε μιν κατέρεξε· δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ
καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
πολυμήτιδ' ἐΐσκουσα, περίφρονα· ἐκ δὲ θεοῦ ἔλθοι
ὃς σε πρόσθ' ἐλθοι γε παντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς αὐτίκα σεῖο.
ἀπτλιε ποικιλομῆτα, δόλων ἄτ', ἀπ' ἄρ' ἔμελλες
δὴ γῆν σὴν πρὶν ἐοῦσαν γαίης λήξειν ἀπατάων,
μύθων τε † κλοπίμων, οἵ τοι πρόσθεν φίλοι εἰσίν.
ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, εἰδότες ἄμφω
κέρδε'· ἐπεὶ σὺ μὲν ἐσσὶ βροτῶν ὄχ' ἄριστος ἅπαντων
βουλῇ καὶ μύθοισιν· ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι
μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν· ἦδὲ σύ γ' ἔγνως
Παλλάδ' Ἀθηναίην, κούρην Διός, ἥτε τοι αἰεὶ
ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδὲ φυλάσσω;
καὶ δέ σε Φαίηκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα·
νῦν δ' αὖ δεῦρ' ἰκόμην ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφήνω,
κήματά τε κρύψω ὅσ' ἄρ τοι Φαίηκες ἀγαυοὶ
ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι ἐμῇ βουλῇ τε νόῳ τε·
εἴπω δ' ὅσα τοι ἄεσται μόμοις ἐν πειρητοῖσι
κήδε' ἀναρρέδην. σὺ δ' ἔτλαμεν καὶ ἀνάγκῃ,
μηδέ τῳ ἐκφάσθαι μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν
πάντων ὅνεκ' ἄρ' ἦλθες ἀλώμενος· ἀλλὰ σιωπῇ
πάσχειν ἄλγεα πολλὰ, βίας ὑπὸ δ' ἐγκύρσαι ἀνδρῶν.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἐργαλέον σε θεὰ γνῶναι βροτῷ αὐτίδ' ἀντι, (σπουδῇ,
καίπερ μάλ' ἔμπαν σαμερτὰ φωτὶ εἰδυίῃ.
τοῦτο δ' ἐγὼ εὖ οἶδ', ὅτι μοι πάρος ἦπιος ἦσθα
εἰσότε γῆν Τροίην πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν·
αὐτὰρ ἐπεὶ πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς,
τόν σ' ἔπειτα οὐκέτι κούρην Διὸς, οὐδὲ γέ πω σε
νηὶ ἐμῇ ὤπασσα, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάλκοις·
ἀλλ' αἰεὶ φρεσὶν ἦσιν ἔχων διεδαΐγμενον ἦτορ
ἀλώμην, εἷος με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
πρίν γ' ὅτε Φαίηκων ἐν δήμῳ δῶμ' ἐσάλμην
θαρσύνας τ' ἔπεσσι, μάλ' ὄφρ' εἴη πόλιν αὖτις·
νῦν δέ σε πρὸς πατρὸς γνάμπτομαι, (οὐ γὰρ οἴω

ἄκεσσε

hominum animaduertit: latus autẽ ipsi animã auferens,
at postquam hunc interfeci acuto ære,
statim ego in nauem iens Phœnices illustres
orani, & ipsis suauem prædam dedi:
bos me iussi Pylum deferre & collocare,
uel in Elidem diuinam, ubi dominantur Epei.
sed ipsos illinc repulit uis uenti,
multum nolentes: neq; uolebant fallere.
illinc autem errantes uenimus huc nocte:
scienter autem in portum appulimus, neq; aliqua nobis
cœnæ mentio erat, ualde licet indigentibus sumeret.
sed sic egressi iacebamus naue omnes.
hic me quidem dulcis somnus inuasit defessum:
hi autem fortunas meas concauæ ex naui tollentes,
deposuerunt ubi ipse in arenis iacebam.
hi autem in Sidoniam pulchram conscendentes
ierunt: at ego relictus sum tristis animo.

Sic dixit. risit aũt dea glaucos oculos habens Minerua,
manuq; ipsum demulsit: corpus a. assimulata est mulieri
pulchræq; magnæq;, & illustria opera scienti:
& ipsum appellans uerba uelocia locuta est:
dolosus esset & fallax qui te superaret Minerua Vlyssem crepat simulationis.
in omnibus dolis, etiamsi Deus occurreret.
improbe doluse, ergo non eras
ne in tua quidem terra destiturus fallacijs,
uerbisq; falsis, quæ tibi ab ortu amica sunt.
sed age ne amplius hæc dicamus, scientes ambo
dolos. quoniã tu quidẽ es hominũ quàm optimus omniũ
consilio & uerbis: ego autem in omnibus Deis
consilioq; polleo & dolis: neq; tu cognouisti
Palladem Mineruam, filiam Iouis, quæ tibi semper
in omnibus laboribus asto & seruo?
atq; te Phæacibus gratum omnibus reddidi:
nunc uerò rursus huc ueni ut tibi consilium conferam,
resq; abscondam quascunq; tibi Phæaces illustres
dederunt domum eunti meo consilioq; mente q;:
dicamq; quos tibi fatale est in ædibus factis
dolores tolerare. tu autem tolera & necessitate,
neq; alicui eloquere neq; uirorum neq; mulierum
omnium quòd ueneris errans: sed tacendo,
patere dolores multos, iniurias sustinens uirorum.

Huic autem respondens locutus est prudens Vlysses: Vlyssis mens.
difficile te dea cognoscere homini occurrenti,
& ualde scienti. te enim ipsam unicuiq; assimulas.
hoc autem ego certò scio, quòd mihi antea benigna eras
quandiu in Troia pugnabamus filij Achinorum:
at postquam Priami urbem diripuimus altam,
iniimusq; in nauibus, Deusq; dissipauit Achinos,
non te postea uidi filia Iouis, neq; animaduerti
nauem meam ascendentem, ut mihi dolorem amoueres:
sed semper mentibus proprijs habens confectum cor
errani, quousq; me Dei malo soluerunt.
prius quàm cum Phæacum uirorum in ubere populo
confirmasti uerbis, & in urbem duxisti ipsa:
nunc autem tibi per patrem supplico, (non enim puto

uenisse

ἀκέσσε

tenisse in Ithacam amœnam, sed aliquam aliam
erram repetij: te autem illudentem puto
hæc dicere, ut meas mentes deciperes)
hic mihi si uerè dilectam in patriam ueni.
Huic respondit postea Dea cæsia oculis Minerua:
Semper tibi talis in præcordijs cogitatio:
propterea & te non possum deserere infelicem,
quoniam facundus es & ingenioſus & prudens.
cupidè enim alius uir errans reuersus
superet in ædibus uidere filiosq; uxoremq;:
tibi autem non gratum est scire neq; quærere,
antequã tuæ uxoris periculũ feceris, quæ tibi nequicquã
sedet in ædibus: luctuosæ autem ei semper
pereunt noctes & dies lacrymanti.
at ego hoc quidem nunquam non credidi, sed in animo
habebam quòd rediturus esses amissis omnibus socijs.
sed non uolui Neptuno obsistere
patruo, qui tibi iram induxit in animum,
iratus quòd ei filium dilectum excæcasti.
sed age tibi ostendam Ithacæ sedem, ut credas.
Phorcynis quidem hic est portus marini senis.
hæc autem in uertice portus patula oliua:
prope autem ipsam antrum altum obscurum,
sacrarum nympharum quæ Naiades uocantur.
hæc autem spelunca lata contecta, ubi tu multas
sacrificabas Nymphis perfectas hecatombas.
hic autem Neritus est mons indutus sylua.
Sic fata dea dissipauit nebulam. apparuit autẽ terra,
lætatusq; est postea patiens diuinus Vlysses,
gaudens sua terra: osculatus est autem almam tellurem.
statim autem Nymphis supplicauit manus tollens:
Nymphæ Naiades, filiæ Iouis, nunquam ego
uidere uos dicebam: nunc uocibus lætis
saluete. at & dona dabimus sicuti antea,
si sinet prompta Iouis filia prædatrix
ipsumq; uiuere, & mihi charum filium augebit.
Hunc autem rursus affata est cæsia oculis Minerua:
confide, ne te hæc in præcordijs tuis solicitent.
sed age, res quidem in intimo antro mirifico
ponamus statim nunc, ubi hæ tibi saluæ maneant:
ipsi autem consultemus quo pacto optimè fiat.
Sic dicens Dea intrauit speluncam obscuram,
quærens latibulum per speluncam. at Vlysses
citò omnia portauit aurum & indomitum æs,
uestesq; fabrefactas quas ei Phæaces dederant.
& hæc quidem ritè disposuit: lapidẽ a. imposuit foribus
Pallas Minerua filia Iouis Ægiochi.
ibi autem sedentes sacræ apud radicem oliuæ,
deliberabant procis insolentibus mortem.
tum autem uerba incepit cæsia oculis Minerua:
Generose Laertiade prudens Vlysses,
cõsidera quomodo procis impudentibus manus inferas,
qui iam tibi triennium domum regunt,
ambientes diuinam uxorem, & dotem dantes.
illa autem, tuum semper reditum lugens in animo,

ἦκεν ἐς Ἰθάκην δυσπέλεμον, ἀλλά τιν' ἄλλην
γαῖαν ἀπαφρίσσομαι· σὲ δ' ἦ κερτομέουσαν οἴω
τοῦτ' ἀγορεύειν, ἵν' ἐμὰς φρένας ἐν πρόπᾳ δύσῃς)
εἰπέ μοι ἐξ ἑτέου γε φίλην ἐς πατρίδ' ἱκάνω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
αἰεί τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
τῷ σε οὔ δύναμαι πόλιπεῖν δύστηνον ἐόντα,
ὅττι κε σὺ δμῳὰς πολυκερδείῃσι βροτοῖσιν
ἔτλης ἐνθάδε τ' ἐλθεῖν· σοὶ δ' οὔ πω φίλον ἔπλετο νωθέα εἶναι,
πρίν γέ τι σῆς ἀλόχου πειρήσασθαι, ἥτέ τοι αὖτως
ἧσται ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ τε οἱ αἰεὶ
φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχέουσῃ.
αὐτὰρ ἐγὼ τό μὲν οὔποτ' ἀπίστεον, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
ᾔδη· ὀνοστήσειν ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους.
ἀλλά τοι οὐκ ἐθέλησα Ποσειδάωνι μάχεσθαι
πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι χόλον ἔνθετο θυμῷ,
χωόμενος ὅτι οἱ ὑὸν φίλον ὀφθαλάασσας.
ἀλλ' ἄγε τοι δείξω Ἰθάκης ἕδος, ὄφρα πεποίθῃς.
Φόρκυνος μὲν ὅδ' ὄσσι λιμήν, ἁλίοιο γέροντος,
ἄδδε δ' ὑπὸ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
ἀγχόθι δ' αὖ σπέος ἠεροειδὲς ἀνέρατον, ἱερὸν Νυμφάων αἳ Νηϊάδες καλέονται.
τῷ δὲ τοι αὖτε σπέος εὐρὺ κατερεφὲς, ἔνθα σὺ πολλὰς
ὄφρ' ἔσκες Νύμφῃσι τελήεσσας ἑκατόμβας.
τοῦτο δ' ὄρος Νήριτον ὑπώρορον ὑλήεν.
Ὣς εἰπὼν ἀνόρουσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
χαίρων ἣν γαῖαν· κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν.
αὐτίκα δὲ Νύμφῃς ἠρήσατο χεῖρας ἀνασχών·
Νύμφαι Νηϊάδες, κοῦραι Διός, ὄφρ' ἔτ' ἐγώγε
ὄψεσθ' ὔμμ' ἐφάμην· νῦν δ' ὐγχωλῆς ἀγανῆσι
χαίρετ'· ἀτὰρ καὶ δῶρα διδώσομεν ὡς τὸ πάρος περ,
αἴκ' ἐᾶ ἐκφερέμεν με Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη
αὐτόν τε ζώειν, καί μοι φίλον υἱὸν ἀέξῃ.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
ἀλλ' ἄγε, χρήματα μὲν μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
θῶμεν αὐτίκα νῶϊ, ἵνα σῶ τά γε τοι σόα μίμνῃ·
αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄρισα γένηται.
Ὣς εἰπὼν ἔστη θεὰ δ' ὑπὸ σπέος εἰσεβέβησαν
μαιομένω κλυθμῶνας ἀνὰ σπέος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
πάντα φέρει χρυσόν τε καὶ ἀτειρέα χαλκόν,
εἵματά τ' ὐπόπρια τά οἱ Φαίηκες δόσαν.
νῦ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε· λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσι
παλλὰς Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.
τὼ δὲ καθεζομένω ἱερῆς πρὸ πυθμέν' ἐλαίης,
φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
φράζεο ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδείῃσι χεῖρας ἐφήσεις,
οἵ δή τοι τρίετες μέγαρον κατὰ οἰοπύουσιν,
μνώμενοι αὐτιδέην ἄλοχον, τῇ ἔδνα δίδοντες.
ἣ δέ, σὸν αἰὲν νόον ὀδυρομένη κατὰ θυμόν,

omnibus

πάντας μὲν ἔλπει, καὶ ὑπισχνεῖται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
ἀγγελίας πιθέσθαι· νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ὑπ' ἀνδράσι τοῖσδε καὶ ἄλλοις,
εἰ μή μοι σὺ ἕκαστα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε μῆτιν ὕφαινον ὅπως ἀποτίσομαι αὐτούς.
πὰρ δέ μοι αὐτὴ στῆθι, μόλῳ πολυθαρσὴς γένεσθε,
οἷον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.
αἴ κέ μοι ὣς μεμαυῖα παρασταίης Γλαυκῶπι,
καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεσι μαχοίμην
σοὶ σύ, πότνια θεά, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαγοίης.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
οὐ λίην τοι ἔγωγε παρεσσόμαι, ὁππότε μὲ λήσεις
ὁππότε κεν δὴ ταῦτα τεύχωμεθα· καί τιν' ὀΐω
αἱματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον ὄσσε
ἀνδρῶν μνησήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον θήσω πᾶσι βροτοῖσιν·
κάρψω μὲν χρόα καλὸν ἐπὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω θρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
ἕσσω ὅ κεν συνίησιν ἰδὼν ἀνθρωπος ἔχοντα.
κνυζώσω δέ τοι ὄσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε,
ὡς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνησῆρσι φανείης,
σῇ τ' ἀλόχῳ, ἠδ' παιδὶ τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτεω εἰσαφικέσθαι,
ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος· ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδε,
παῖδά τε σὸν φιλέει ἠδ' ἐχέφρονα Πηνελόπειαν.
δὴ εἰς τόν γε σύεσσι πεπήμενον· αἱ δὲ νέμονται
πὰρ κόρακος πέτρην, ἐπί τε κρήνην Ἀρεθούσης,
ἔδουσαι βάλανον μενοεικέα, ἠδὲ μέλαν ὕδωρ
πίνουσαι, τά θ' ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν.
ἔνθα μένειν, ἠδὲ πάντα πυθέσθαι, ὄφρ' ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτηνδε καλλιγύναικα,
Τηλέμαχον καλέσασα τεὸν φίλον υἱόν, Ὀδυσσεῦ·
ὃς τοι δὴ δυσάχορον Λακεδαίμονα πὰρ Μενελάου
ᾤχετο, πυθόμενος μετὰ σοῖς κλέος, εἴπερ ἔτ' εἶης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
τίπτε τ' ἄρ' οἱ εἶπες, ἐνὶ φρεσὶ πάντ' εἰδυῖα; σὺ δέ
ἵνα πως καὶ κεῖνος ἀλώμενος ἄλγεα πάσχῃ
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον; βίοτον δὲ οἱ ἄλλοι ἔδουσι;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
μὴ δή τοι κεῖνός γε λίην γθύμιος ἔστω.
αὐτή μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο,
κεῖσ' ἐλθών, ἀτὰρ ὅτιν' ἔχει πόνον. ἀλλὰ ἕκηλος
ἧσται ἐν ἀτρείδαο δόμοις, πὰρ δ' ἄσπετα κεῖται.
ἦ μὴν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηῒ μελαίνῃ,
ἱέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλὰ τά γ' ἂν οἴω, πρίν καί τινα γαῖα καθέξει
ἀνδρῶν μνησήρων οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
Ὡς ἄρα μιν φαμένη ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη·
κάρψε μὲν οἱ χρόα καλὸν ἐπὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε τρίχας, ἀμφὶ δ' ἔρεσσε
πάντεσι μελέεσι παλαιὸν θῆκε γέροντα·
κνύζωσεν δέ οἱ ὄσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε·
ἀμφὶ δ' ἑμῷ ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλεν, ἠδὲ χιτῶνα,
ῥωγαλέα,

omnibus quidem spem dat, & pollicetur uiro unicuiq; nuncios mittens: mens autem ei alia uersat.
Huic autem respondens locutus est prudens Vlysses:
eheu, utiq; Agamemnonis Atridæ
periturus malo modo domi eram,
nisi mihi tu quæq; dea ritè dixisses.
sed age consilium texe quomodo ulciscar ipsos.
apud me autem ipsa asta, animum perandacẽ immittens,
qualem quando Troiæ soluimus pinguia septa.
si mihi sic alacris astabis Minerua,
uel cum trecentis ego uiris pugnauero
tecum, uenerabilis Dea, si me prompta adiuueris.
Huic autem respõdit postea Dea glaucocula Minerua:
& ualde tibi equidem adero, neq; me falles
cum hæc struemus: & aliquem spero
sanguine & cerebro perfusurum magnum solum
uirorum procorum, qui tibi fortunas edunt.
sed age te incognitum faciam omnibus hominibus:
arefaciã quidẽ cutem pulchram in flexilibus membris,
flauos aũt ex capite delebo crines, circum autem pallium
induam quod auersetur uidens homo habentem.
deformabo autem tibi oculos antea perpulchros,
sic turpis omnibus procis apparebis,
tuæq; uxori, & filio quem in ædibus reliquisti.
ipse autem primum subulcum adi,
qui tibi suum custos: simul autem tibi bene uult,
filiumq; tuum diligit & prudentem Penelopen.
inuenies hunc suibus assidentem: hæ autem pascuntur
apud Corui petram, & ad fontem Arethusam,
comedentes glandem suauem, & nigram aquam
bibentes, quæ suibus nutriunt florentem pinguedinem.
illic mane, & omnia assidens interroga,
quousq; ego eam Spartam in pulchris mulieribus,
Telemachum uocatura tuum dilectum filium, Vlysses:
qui in magnam Lacedæmonem ad Menelaum
iuit, persequens tuam famam, sicubi adhuc esses.
Huic autem respondens locutus est prudens Vlysses:
cur non ei dixisti, in præcordijs omnia sciens?
an ut & ille errans dolores patiatur
pontum in sterilem? fortunas autem ei alij edant?
Huic respondit postea Dea glaucos oculos habens Minerua:
non iam tibi ille ualde curæ sit.
ipsa ipsum misi, ut famam bonam adipiscatur,
illuc profectus, at non habet aliquem laborẽ. sed quietus
sedet in Atridæ ædibus, copiosa autem adsunt.
atq; equidem illi insidiantur iuuenes cum naue nigra,
cupientes interficere antequam patriam terram ueniat.
sed hæc non puto, prius aliquem terra premet
uirorum procorum qui tibi fortunas deuorant.
Sic igitur ipsum alloquens uirga tetigit Minerua:
siccauit quidẽ ei cutem pulchrã in flexibilibus membris,
flauos autem ex capite deleuit crines, circum aũt pellem
omnibus membris antiqui posuit senis.
deformauit autem ei oculos antea perpulchros.
circum autem lacernã aliam malam iniecit, & interulã,
fractam,

fractam, sordidam, malo tinctam fumo.
circum autem ipsum magnã pellem uelocis induit cerui nudam: dedit autem ei uirgam & deformem peram, crebris locis laceram. cui tortum inerat lorum.
atq; illi sic inito consilio diuisi sunt: hac quidem postea in Lacedæmonem diuinam iuit ad filium Vlyssis.

ODYSSEAE HOMERI XIIII.

RAPSODIAE

argumentum.

Hospitium Vlyssis fit in agro apud Eumæum, & uarium quoddam colloquium. Aliter. Vlysis aduentus apud Eumæum, & sermones fiunt dissimulantis seipsum, & facta quædam exponentis.

ODYSSEAE HOMERI Ξ.

RAPSODIA.

Xi autem, Vlyssem excepit hospitio Eumæus in agro subulcus.

ATHIC ex portu ingressus est asperum iter,
locum per syluosum per iuga, ubi ei Minerua
dixerat diuinum subulcum, hic ei fortunas maximè
curabat domestici corũ quos cõparauerat diuinus Vlysses.
hunc autem in uestibulo inuenit sedentem, ubi ei cors
alta ædificata erat circumspicuo in loco,
pulchraq; magnaq; circundabilis: quam subulcus
ipse ædificauerat suibus absente rege,
sine domina & Laerte sene,
aduectis lapidibus, & cinxerat sepe spinosa:
palos autem extra adegit prorsus hinc & hinc
densos & crebros, nigro quercus scissa.
intra autem aream suilia duodecim fecerat
propè inter se, cubilia suibus. in singulis autem
quinquaginta sues bumi iacentes continebantur
fœminæ fœtæ: mares autem foris dormiebant,
multò pauciores. hos enim minuebant comedentes
diuini proci: quoniam mittebat subulcus
semper saginatorum pinguium optimum omnium.
hi autem trecentiq; & sexaginta erant.
apud autem canes feris similes semper dormiebant
quatuor, quos nutriuerat subulcus princeps uirorum.
ipse autem circa pedes suos aptabat calciamenta,
incidens pellem bouinam coloratam: alij autem
iuerant aliò alius cum stabulantibus suibus,
tres: quartum autem miserat ad urbem,
suem ducere procis superbis ui,
ut mactato carnibus saturarentur animo.
repentè autem Vlyssem uiderunt canes latratores:
qui quidem clamantes accurrerunt. at Vlysses
sedit effutia: uirga autem ei excidit manu.
atq; hic suum apud stabulum indignum tulisset dolorem,
sed subulcus celeriter pedibus uelocibus subsequens
emicuit per uestibulum: corium autem ei excidit manu.
hos quidem increpando canes pepulit aliò alium
crebris lapidibus: ipse autem affatus est regem:

O senex, certè propè te canes lacessissent
repentè: & mihi probrum conciliasses.

ἀμφὶ δὲ μιν μέγα δέρμα τανύγλωσσος ἔλαφοιο
ψιλὸν δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον καὶ ἀεικέα πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην. ἐν δ' ἱμὰς ἦπτο θοάζων.
τὼ γ' ὡς βαλβίσαντε διίστασαν· ἡ μὲν ἔπειτα
εἰς Λακεδαίμονα δῖαν ἔβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ξ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Ἐφισμὸς Ὀδυσσέως γίνεται παρὰ τῷ ἀγρῷ παρ' Εὐμαίῳ, καὶ ποικίλη τις ὁμιλία. Ἄλλως. Ὀδυσσεὺς παραγίνεται πρὸς Εὔμαιον, καὶ λόγοι γίνονται αὐτοσχέδιοι Ὀδυσσέως ἑαυτὸν καὶ πράξεις τινὰς ἐκτιθεμένου.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ξ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ξῖ δ' Ὀδυσσεὺς ξείνιος Εὐμαίου ἀγρῷ
ὑφορβίῳ.

ΑΥΤΑΡ ὁ ἐκ λιμένος πρὸς ἄστυ τρηχεῖαν ἀταρπὸν,
χῶρον ἀν' ὑλήεντα δι' ἄκριας, ἔνθ' οἱ Ἀθήνη
εἶφραδε δῖον ὑφορβὸν, ὃ οἱ βιότοιο μάλιστα
κήδετο οἰκήων οὓς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
τὸν δ' ἄρ' ἐφ' οὐδὸν πρῶτον ἐὺ ἣμενον, ἔνθά οἱ αὐλὴ
ὑψηλὴ δι' ἐδμητο περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
καλή τε μεγάλη τε, περίδρομος· ἣν ἄρα συβώτης
αὐτὸς δίεμαδ' ὕεσσιν ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος,
ξυστοῖσι λάεσσι, καὶ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ·
σταυροὺς δ' ἐκτὸς ἔλασε διαμπερὲς ἔνθα καὶ ἔνθα
πυκνοὺς Ⓒ θαμέας, τὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσας.
ἐν τοῦγε δ' αὐλῆς συφεοὺς δυοπαίδεκα ποίει
πλησίον ἀλλήλων, δυνὰς συσίν. ἐν δ' ἑκάστῳ
πεντήκοντα σύες θαλέθοντες ἐέρκατόωντο
θήλειαι τοκάδες· τοὶ δ' ἄρσενες ἐκτὸς ἴαυον,
πολλὸν παυρότεροι. τοὺς γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
αὐτίδιοι μνηστῆρες ἐπὶ πρῖνα συβώτης
αἰεὶ ζατρεφέων σιάλων τοὺς ἄριστον ἀπαύτων.
οἱ δ', τριηκόσιοί τε Ⓒ ἑξήκοντα πέλοντο.
παρὰ δ' ἡμύσιοι θήρεσσιν ἐοικότες αἰὲν ἴαυον
τέσσαρες, οὓς ἔθρεπτε συβώτης ἔρχαμος αὐδρῶν·
αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἑοῖς ἀράρισκε πέδιλα,
τάμνων δέρμα βόειον ἐϋχροές· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
ὤχονθ' ἄλλυδις ἄλλος ἄμ' ἀγρομένοισιν σύεσσιν,
οἱ τρεῖς· τὸν δὲ τέταρτον ἀποπροέηκε πόλινδε,
σιῦ ἀγίμεν μνηστῆρσιν ὑπόρφιάλοισιν ἀνάγκῃ,
ὄφρ' ἱερεύσαντες κρειῶν πορσύναιατο θυμόν.
ᾔσθετο δ' Ὀδυσῆα ἰδὼν κύων ὑλακόμωρος·
οἱ μὲν, κεκλήγοντε δραμέτην. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἕζετο πεφραδόσιν σκήπτρου δ' οἱ ἔκπεσε χειρός.
ἔνθά κεν ὃν πρὸ σταθμὸν ἀεικέλιον πάθεν ἄλγε',
ἀλλὰ συβώτης ὦκα ποσὶ πραπίδεσσι μεταπρέπων
ἔσσυτ' ἀπὸ προθύρου· σκῦτος δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
τὸν μὲν ὁμοκλήσας σὺν κυσὶ κύας ἄλλυδις ἄλλῃ
πυκνῇσι λιθάδεσσιν· ὁ δ' πρόσθεν ἄνακτα,

Ω γέρον, ἦ ὀλίγου σε κύων δι' ἐδήλησαντο
θᾶσσον· ἐμὴ δέ μοι ἔλεγχος πατρόθεν ἔσται

Ϲὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δώσουσιν ἄλγεά τε στοναχάς τε.
αὐτίδιος γὰρ ἄνακτα δολοφρονέοντα νήποινα
ἤματα πάντοισιν ὑῶν σιάλους ἀτιταλλω
ἔδμεναι· αὐτὰρ κεῖνος ἰὼν ἐλάᾳ ὀμωὰς τε δαῆναι
πλάζεσθ' ἐπ' ἀλλοθρόων ἀνδρῶν δήμόν τε πόλιν τε,
εἴπερ ἔτι ζώει, νέρθε φάος ἠελίοιο.
ἀλλ' ἕπεο, κλισίηνδ' ἴομεν γέρον, ὄφρα νήαται
σίτου Ϲ οἴνοιο πορεσσάμενον κατὰ θυμόν,
εἴπῃς ὁππόθεν ἐσσί, νέηαι ὁππόσα κήδε' ἀνέτλης.

Ὡς ἀπὼν κλισίηνδ' ἡγήσατο δίος ὑφορβός·
εἴσω δ' εἰσαγαγὼν, ῥῶπας δ' ὑπέχευε δασείας,
ἐν δ' ἔρεσσεν δέρμα ἰονθάδος ἀγρίου αἰγὸς,
αὐτὸς γὼ δύναιον, μέγα Ϲ δασύ. χαῖρε δ' Ὀδυσεὺς
ὅτι μιν ὣς ὑπέδεκτο· ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
Ζεύς τοι δοίη ξεῖνε Ϲ ἀθανάτων θεοὶ ἄλλοι
ὅ, τι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅτι μι προφέρων ὑπέδεξο.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πιφαύσκεις Εὔμαιε συβώτα,
ξεῖν', ὅ μοι θέμις ἐστ', οὐδ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι,
ξεῖνον ἀτιμῆσαι. πᾶς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε πτωχοί τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
γίγνεται ἡμετέρη. ἥ γὰρ δμώων δ' ἵκῃ δῆμον,
αἰὲν δειδιότων ὅτ' ἂν ἡγεμονεύσωσιν ἄνακτες
οἱ νέοι. ἦ γάρ τ γε θεοὶ κατὰ νόστον ἔδησαν
ὃς κεν ἐμ' ὠφελέῃσι, καὶ ἄσπετον ὄφρα ἕκησθα,
οἷά τε δὴ οἰκῆι ἄνακτι δύθυμος ἐδώκεν
οἶκόν τε κλῆρόν τε, πολυμνήστην τε γυναῖκα,
ὃς οἱ πολλὰ κάμησι, θεὸς δ' ὧδε ὄργυιαν ἀέξει.
ὡς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται ᾧ ἐπιμίμνω.
τῷ κέ μι πολλ' ὤνησεν ἄναξ ἐὼ αὐτόθ' ἐόντα·
ἀλλ' ὄλεθ'. ὡς ὤφελλε Ἑλένης ἀπὸ φῦλον ὀλέσθαι
πρόχνυ, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ἐσύ γόνατ' ἔλυσεν.
καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔβη Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς
Ἴλιον εἰς εὐπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.

Ὡς εἰπὼν, ζωσπῆρι θοῶς σωείεργε χιτῶνα.
βῆ δ' ἴμεν ἐς συφεούς, ὅθι ἔθνεα δρῦσι πέλαστο
ἐννύχια· ἐκ τῶν γε συὸς μνησῆρθ' ἑὸν ἦτορ,
ἐκ δ' ὅπλα φορέοντες ἐφ' ἕρσην ὦδ' ἐλεαίρων.
ὦ μοῖ ἀέθλια δῦρα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
ἀλλὰ δ' ἰκέλω τίσει καὶ ἄσιμα δρῦ' ἀνθρώπων.
Ϲ μὲν δυσμενέων Ϲ αὐέρσοι, ὅτ' ἂν γαίης
ἀλλοτρίης βῶσιν, καί σφιν Ζεὺς λαὶλαπ δόῳ.
πλησάμενοι δ' ἐς νῆας ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστοι.
Ϲ μὲν τοῖς ὄπλ' ὅς κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει·
οἶδε δ' ἐ τι ἴσασι, θεὸς δέ τιν' ἔκλυον αὐδήν,
κείνα λυγρὸν ὄλεθρον, ὅτ' ὀκ ἐθέλουσι δικαίως
μνᾶσθαι, οὐδ' ἐνέσθαι ἂν σφέτερ'· ἀλλὰ ἕκηλοι
κτήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἔτι φείδω.
ὅσσαι γὰρ νύκτες τε Ϲ ἠμέραι ἠδὲ Διός ὄμβρι,

ὄπωδ'

atqui mihi alios Dei dederunt dolores gemitusq;.
diuinum enim regem lugens & dolens
iaceo, alijs autem sues pingues nutrio
ad comedendum: at ille egens fortè cibi
errat in diuersorum uirorum populumq; urbemq;,
si cubi adhuc uiuit, & uidet lumen Solis.
sed sequere, ad casam eamus senex, ut & ipse
cibo & uino saturatus ex animo,
dicas unde sis, & quot dolores tolerauerit.

Hanc Vlyss spiritu manua cipiu.

Sic locutus ad casam præcessit diuinus subulcus:
collocauit aũt introductum, uirgultaq; substrauit densa.
strauit autem pellem uillosam syluestris capræ,
suum stratum magnum & densum. gauisus est a. Vlysses
quòd ipsum sic susceperat: uerbumq; dixit, & appellauit:
Iupiter tibi det hospes & immortales dij alij
quodcunq; maximè uis, quia me alacer suscepisti.

Hunc autem respondẽs allocutus es Eumaee subulcet
hospes, non mihi fas est, neq; si peior te ueniat,
hospitem contemnere. ab enim Ioue sunt omnes
hospitesq; pauperesq. munus autem exiguumq; charumq;
est nostrum. hoc enim seruorum ius est,
semper timentium cum dominantur reges
iuuenes. nam eius quidem dij reditum impedierunt
qui me accuratè diligebat, & possessionem præbuit,
tanquamq; suo domestico rex benignus dedit
domumque portionemque, dotatissimamque uxorem,
qui sibi multa laborauerit, Deus antẽ negotium auxerit.
sic & mihi hoc negotium augetur quo detineor.
ideo me multum iuuississet rex si hic senuisset:
sed perijt. quod utinam Helenæ genus perijsset
funditus, quoniam multorum uirorum genua labefecit.
etenim ille iuit Agamemnonis gratia honoris
in Ilium bonorum equorum, ut Troianos oppugnaret.

Emen lyss. cogn cum per se conq rius.

Sic dicens, cingulo celeriter coercuit tunicam.
perrexit a. ire ad suilia, ubi grex continebatur porcorum:
illinc captos duos attulit, & ambos macta uit:
ignemque accendit, conciditque, & uerubus infixit.
assataque omnia ferens apposuit Vlyssi,
calida cum ipsis uerubus. ipse panes albos miscuit:
in poculo autem miscebat dulce uinum.
ipse contra sedit. cohortans autem allocutus est
comede nunc ô hospes quæ seruis adsunt
porcina: at pingues porcos proci comedunt,
non uerecundiã habẽtes in mẽtibus neq; misericordiam.
non quidem improba opera Dei beati amant,
sed fas honorant & pia opera hominum.
& quidem hostes & iniqui, qui terram
alienam inuadunt, & ipsis Iupiter prædam dat:
impletisq; nauibus eunt domum quisq;.
& quidem his comes potens timor in animos cadit:
hi autem sciunt, Dei autem aliquam audierunt uocem,
illius tristem mortem, quòd nolunt iustè
ambire, neq; ire ad sua: sed uacui
bona dilapidant immoderatè, neq; est parsimonia.
quotquot enim noctesq; & dies ab Ioue oriuntur,

nunquam

nunquam unam sacrificant uictimam, neq; duas solas:
nimium autem consumunt immoderate haurientes.
certe enim ei facultates erant magnæ: nulli tantæ
uirorum heroum, neq; continentis nigræ,
neq; ipsius Ithacæ: neq; uiginti uirorum
sunt diuitiæ tantæ: ego autem tibi connumerabo:
duodecim in continente armenta, tot greges ouium,
tot suum pascua, tot stabula lata caprarum
pascunt peregrinique & ipsius pastores uiri.
illic autem stabula lata caprarum undecim omnia
in extremo agri pascuntur: insuper uiri boni custodiunt,
quorum semper ipsis unusquisq; in die pecudem fert,
saginatarum caprarum quæcunq; apparet optima.
at ego sues has seruoq; tueorq;,
& ipsis suum optimum electum mitto. (nimum
Sic dixit. ille autē attente carnes comedebat, bibebatq;
auide, dolens: mala autem procis machinabatur.
at postquam cœnauit & expleuit animum cibo,
& ei explens dedit poculum quo bibebat,
uino plenum. hic autem suscepit: gauisusq; est animo,
& ipsum appellans uerba uolucria locutus est:
O amice, quis nam te emit rebus suis,
sic ualde dines & fortis sicut dicis?
dicis autē ipsum periisse Agamemnonis gratia honoris.
dic mihi si fortè cognosco talem.
Iupiter enim hoc scit & immortales Dei alij,
si fortè ipsum nunciem uidisse: multum autem errauit.
Huic aūt respondit postea subulcus princeps uirorum:
ô senex, nullus illum uir peregrinus ueniens
nuncians persuaserit uxori & dilecto filio.
sed alioquin uictu indigentes uiri peregrini
mentiuntur, neq; uolunt uera loqui.
quicunq; autem peregrinus Ithacæ in agrum uenit,
profectus ad dominam meam, fallacia loquitur.
hæc autē benigne susceptū, diligit & singula inquirit,
& ei lugenti palpebris lacrymæ decidunt,
ut fas est mulierem, cùm maritus alibi perijt.
fortasse & tu senex uerbum comminiscere,
si quis tibi penulamq; tunicamq; uestimenta det.
illius autem iam credibile est canes uelocesq; alites
cutem ab ossibus traxisse: anima autem destituit:
uel illum in ponto comederunt pisces, ossa autem ipsius
iacent in terra, arena mersa multa.
sic ille quidem illic perijt: amicis autem dolores post
omnib. mihi a, maxime, facti sunt. non n. amplius alium
humanum sic regem inueniam quocunque ibo,
neq; si ad patris & matris iterum iterum
domum, ubi primum ortus sum, & me educauerunt ipsi.
neq; uerò ob illos tantum lugeo mœstus quamuis
oculis ut uideam, in patria terra:
sed me Vlyssis desiderium capit absentis.
hunc quidem ego, ô hospes, & non præsentē nominando
uenereor: ualde enim me diligebat & curabat animo.
sed ipsum fratrem maiorem uoco etiam absentem.
Hunc autē rursus allocutus est patiens diuus Vlysses:

ὄφρ' ἔμ' ἱερεύσω ἱερήϊον, ὀλλὲ σύ' οἶνον
οἶνον ἐμὴ φθινύθουσιν ὑπέρβιον· ἀζαφύουσιν
ἥ γάρ οἱ ζωὴ γ' ὡς ἄπαντι· ὅττινι τόσσα
αὐδρῶν ἡρώων, ὅστ' ἀπείριτα μελαίνης,
ὅστ' αὐτὴ Ἰθάκης· ὅσσα ξωστέήκοσι φῶτες
ἕς' ἄφενος τοσσοῦτον· ἐγὼ δέ κε τοι κατὰ λέξω·
δώδεκ' ἐπ' ἠπείρῳ ἀγέλαι, τόσα ποίεα οἰῶν,
τόσα συῶν συβόσια, τόσ' αὐτόλια πλατέ' αἰγῶν
βόσκουσι ξεῖνοί τε καὶ αὐτῷ βώτορες ἄνδρες.
ἕνθα δέ τ' αὐτόλια πλατέ' αἰγῶν ἕνδεκα πάντα
ἐσχατιῇ βόσκοντ'· ὐδὲ δ' αὐτοῖς ἐνδυκέως ὄρονται,
ἦν αἰεὶ σφιν ἕκαστος ἐπ' ἤματι μήλων ἀγινεῖ,
ζατρεφέων αἰγῶν ὅστις φαίνηται ἄριστος.
αὐτὰρ ἐγὼ σῦς τάσδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε,
καί σφι συῶν τὸν ἄριστον ἐυκρίνας ἀποπέμπω.
Ὡς φάθ'· ὁ δ' ἀθλιέως κρέα τ' ἤσθιε, οἶνον τε πῖνε
ἅρπαλέως, ἀκέων· κακὰ δὲ μνᾶτο φρεσὶ δυσῷ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δαῖτα κορέσσατο καὶ ἄρα θυμὸν ἐδ ὠδ ἤ,
καί οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφος ᾧπερ ἔπινεν,
οἶνον φοίπλειον. ὁ δ' ἐδέξατο χαῖρε τ' θυμῷ,
καὶ μιν φωνήσας ἔπτα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ φίλε, τίς γάρ σε ὡρίατο πτερόεσσιν ἑοῖσιν,
ὥδε μάλ' ἀφνειὸν καρτερός ὡς ἀγορεύεις;
φῆς δ' αὐτὸν φθίσθαι Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς·
εἰπέ μοι αἴκε ποθι γνώω τοιοῦτον ἐόντα.
Ζεὺς γάρ τε τόγε οἶδ' ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
εἰ κέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδὼν· ὐδὲ πολλὰ δ' ἀλήθω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα συβώτης ὄρχαμος αὐδρῶν·
ὦ γέρον, ἤτοι ἐκεῖνον αὐτὸς ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ἀγγέλλων πάσσει γυναῖκά τε ἠδὲ φίλον υἱόν.
ἀλλ' ἄλλως κομιδῆς κεχρημένοι αὖδρες ἀλῆται
ψεύδονται, οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
ὅς δ' ἂν ἀλητεύων Ἰθάκης ἂν δῆμον ἵκηται,
ἐλθὼν ἂν δ' ἐς σοιναν ἐμὴν, ἀπατήλια βάζει.
ἦ δ' εὖ λιξαμένη, φιλέει τε ἑκάστα μετάλλᾳ,
καί οἱ ὀδυρομένῃ βλεφάρων ἄπο δάκρυα πίπτει,
ἣ θέμις ἐστὶ γυναικός, ἐπὴν πόσις ἄλλοθ' ὄληται.
ἀλλά κε καὶ σύ γεραιὲ ἐπὶ πτήσσοντι νόημα,
εἵματα ῥοιχαῖνά τε χιτῶνά τε εἵματα δοίης.
ἦ δ' ἤδη μέλλουσι κύνες ταχέες τ' οἰωνοὶ
ῥινὸν ἀπ' ὀστοφιῆς ἐρύσαι· ψυχὴ δ' ἡ λέλοιπεν·
ἢ τόν γ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὀστέα δ' αὐτοῦ
κεῖται ἐπ' ἠπείρῳ, ψαμάθῳ ἐλυμένα πολλῇ.
ὣς ὁ μὲν ὣθ' ἀπόλωλε· φίλοισι δ' ὀπίσσω
πᾶσιν, ἐμοί δ' μάλιστα, πεπόταται. ὁ γὰρ ἔστ' ἄλλοθι
ἵππων ὧδε ἄνακτα κιχήσομαι ὁππόσ' ἐπέλθω,
ὃς κεν ἔπειτα πατρὸς ἐμοῦ μητρός θ' ἥτις ἵκωμαι
οἶκον, ὅθι πρῶτον γεγάμεν, καί μ' ἔτρεφον αὐτοί·
ὀλίζονες δή νυ τόσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ
ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, ἐὼν φίλ' πατρίδι γαίῃ·
ἀλλά μ' Ὀδυσσῆος βόος ἄϊστον οἰχομένοιο,
τὸν μὲν ἐγὼν, ὦ ξεῖνε, καὶ ὃς τηλοῦ περ ἐόντ' ὀνομάζειν
αἰδέομαι· περὶ γάρ μ' ἐφίλει κήδετο θυμῷ·
ἀλλά μιν ἀθεῖον καλέω καίπερ νόσφιν ἐόντα. (σεύς
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσ-

ὃ ami-

ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ πάμπαν ἀναίνεαι ὀδύσσασθαι
κεῖνον ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δ' ἔτι σοὶ ἀγὼ ἄπιστος·
ἀλλ' ἐγώ τοι ἄκριτον μυθήσομαι, ἀλλὰ σοὶ ὄρκῳ,
ὡς νεῖται Ὀδυσεύς. ὀυαγγέλιον δ' ἐμοὶ ἔσω,
αὐτίκ' ἐπὶ κλισίην κείνου ἰόντι τὰ ἕσσομαι ἠδὲ χιτῶνα,
ἕσσαί με χλαῖναί τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
πρίν δέ κε, κήδομαι περ ἀχνυμένου, ὅττι δέχοιμι·
ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσι
γίνεται ὅς τε πρῆγμα ἔπος τ' ἀπατήλιον βάζει.
ἴσθω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξείνη τε τράπεζα,
ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ἦ μάλ' τοι τάδε πάντα τελείεται ὡς ἀγορεύω.
ἦμος δ' αὖτ' λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσεύς
ἦμος μὲν φθίνοντος μήνος, ἦμος δὲ νέοιο,
οἶκαδε νοστήσας, καὶ τίσεται ὅς κεν ἐκείνῃ
ἐνθάδ' ἀτιμάζει ἄλοχον καὶ φαίδιμον υἱόν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὐμαιε συβῶτα·
ὦ γέρον, ὅττ' ἄρ' ἐγὼν ὀυαγγέλιον τόδε τίσω, (τας
ὅττ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται· ἀλλὰ ἑκὼν εὖ
πῖνε, κάλλα πρόες μεμνώμεθά, μηδέ με τούτων
μίμνησκ'. ἦ γὰρ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
ἄχνυμαι ὁππότε τις μνήσῃ καὶ νοῖο ἄνακτος·
ἀλλ' ἄγε δὴ ὄρκον μὲν ἐάσομεν· αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
ἔλθοι ὅπως μιν ἔγωγ' ἐθέλω καὶ Πηνελόπειαν,
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ Τηλέμαχος θεοειδής. (σὺς,
νῦν αὖ καὶ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι ὃν τέκ' Ὀδυσ-
Τηλεμάχου· τὸν ἐπεὶ θρέψαν θεοὶ ὄρνιθι ἴσον,
καί μιν ἔφην ἔσεσθαι γ' ἀνδράσιν ὄττι χερείων
πατρὸς ἑοῖο φίλοιο, φέρος τό γε εἶδος ἀγητόν,
ἦ τις ἀθανάτων βλάψε φρένας ἐν δ' ὄρσε ἴσας,
ἤ τις ἀνθρώπων. ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴ
ἐς Πύλον ἠγαθέην. τὸν δ' μνηστῆρες ἀγαυοὶ
οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὄπως ἀπὸ φῦλον ὄληται
νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκεισιάδαο θείοιο.
ἀλλ' ἄγε δὴ κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἁλώῃ,
ἦε φύγοι, καί κεν οἱ ὑπὲρ χεῖρα Κρονίων.
ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γεραιὲ τὰ σαυτοῦ κήδε' ἐνίσπες,
καί μοι τὸ ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν, ποῖ δή τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες·
ὁππόθεν δ' ἀΐδηλος ἀφίκεο· πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην, τίνες δ' ἔμμεναι δύχετο τοῦτο.
οὐ μὲν γάρ τι σε πεζὸν ὀίομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι. (σὺς,

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
εἴη μὲν νῦν νῶϊν ὐδὴ χρόνος ἠμὲν ἐδωδῆς,
ἡδὲ μέθυ γλυκερὸν κλισίηθεν ἐόντε, δαίνυσθαί τ' ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ὧδε ἔργον ἕποιεν·
ῥηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
ὅτι δὴ παρήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμῷ,
ὅσσά γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχομαι εὐρειάων,
αὐτὸς ἀφνειοῖσι πατὴρ πολλοὶ γὰρ ἄλλοι
ἔνδον ἐν μεγάροις ἐμὲ τέκνα γήμαντο,
γνήσιοι δὲ ἄλοχοι, ἐμὲ δ' ὠνητὴ τέκε μήτηρ
παλλακίς, ἀλλά μ' ἴσον ἐτιμᾶτο γενέτῃ τε

ô amice, postquam omnino negas neq; dicis
illum uenturum esse, animus aũt tibi semper incredulus:
sed ego non temere loquar, sed cum iuramento,
quòd redit Vlysses. munus autem lætinuncij mihi sit,
statim postquam ille ueniens suas domos peruenerit,
induere mihi penulam & tunicam, uestimenta pulchra.
ante autem, uel ualde indigens, nihil accipiam.
inimicus enim mihi æque ac porta Ditis
est qui egestate uictus fallacia loquitur.
sciat nunc Iupiter primum deorum, hospitalisq; mensa,
penatesq; Vlyssis irreprehensi quos aduenio,
ni hæc omnia perficientur sicut dico.
hoc ipso anno ueniet huc Vlysses:
hoc quidem inclinato mense, illo autem instante,
domum reuersus, & puniet quicunq; illius
hic probro afficit uxorem & illustrem filium.

Hunc autẽ respondens allocutus es Eumæe subulce:
ô senex, neq; profectò ego lætitiæ munus solum,
neq; Vlysses iam domum ueniet: sed quietus
bibe, & alia interim memoremus, neq; mihi hæc
memora. certè enim animo in pectore meo
tristor quando aliquis meminit glorioſi regis.
sed iuramentum quidem finamus: at Vlysses
ueniat ut ipsum ego uolo & Penelope,
Laertesq; senex & Telemachus diuinus.
nunc rursus nati casum lugeo quem genuit Vlysses,
Telemachi: quẽ postquã nutrierũt dei uirgulto æqualẽ,
& ipsum dicebam fore in uiris non peiorem
patre suo charo, mente & specie admirabilem,
huius. a. aliquis immortaliũ læsit mentẽ intus æquabilẽ,
uel aliquis hominum. hic aũt iuit ad patriæ auditionem
in Pylum diuinam. hunc autem proci superbi
domum uenientem obseruant, ut genus pereat
sine nomine ex Ithaca Arcisii diuini.
sed age illum quidem finamus, siue opprimatur,
siue fugiat, & eum protegat manu Saturnius.
sed age mihi tu senex tua ipsius mala dic,
& mihi hoc eloquere uerum, ut bene intelligam,
quis, unde es uirorum, ubi tibi urbs & parentes:
qua autem in naui uenisti: quomodo te nautæ
duxerunt in Ithacam, quos esse profitebantur.
non enim te peditem puto huc uenisse.

Hunc autẽ respondens allocutus est prudẽs Vlysses:
tibi enim ego hæc ualde uere dicam,
si sit quidem nunc nobis in annum & cibus,
& uinum dulce tecta intra manentibus,
epularíq; quiete, alij autem ad opus adeant:
facile postea & in annum omnia
non percurrerem dicens meos dolores animi,
quoscunq; omnes deorum uoluntate laborani.
ex Cretensibus quidem genus prædico latis,
uiri diuitis filius: multi autem & alij
filij in ædibus & educati & orti sunt,
legitimi ex uxore, me autem empta peperit mater
pellex, sed me pariter cum proprijs charum habebat

Castor Hylacides, cuius ego genus prædico esse:
qui quondam in Cretensibus ut Deus colebatur populo,
fortunisq; diuitijsq;, & filijs honestis.
sed illum quidem fata iuerunt mortis ferentia
ad Ditis domos: facultates autem diuiserunt
filij magnanimi, & sortes iecerunt:
at mihi ualde pauca dederunt, & propria attribuerunt.
duxi autem uxorem locupletissimorum hominum,
gratia meæ uirtutis: quoniam non contemnendus eram,
neq; timidus, nunc autem iam omnia defecerunt.
sed tamen ualde quidem te arbitror intuentem
cognoscere: certè enim me duritia tenet ualde multa.
certè enim audaciam Marsq; dederunt & Minerua,
& fortitudinem, cum legerem ad insidias
uiros optimos, mala inimicis ferens:
nunquã mihi mortẽ ante oculos ponebat animus uirilis,
sed multo primus adoriens lancea, occidebam
uirorum inimicorum si quis mihi cederet pedibus.
talis eram in bello. opus autem mihi non gratum erat,
neq; res familiaris, quæ nutrit charos filios:
sed mihi semper naues remigabiles gratæ erant,
& bella, & tela lenia, & sagittæ,
tristia, quæq; alijs horrenda sunt.
at mihi grata erant quæ fortè Deus in animo posuit:
alius enim aliis uir delectatur operibus.
ante enim quàm in Troia pedẽ ponerent filij Achiuorũ,
nouies uiris imperator fui & uelocibus nauibus
uiros aduersus externos: & mihi ualde aderant omnia.
quæ optabam iucunda, multa autem post illa
assequebar: statim autem domus augebatur, & postea
grauisq; reuerendusq; inter Cretenses eram.
sed cum iam odiosum iter magnus Iupiter
decreuit, quod multorum uirorum subtus genua soluit,
tunc me iusserunt & inclytum Idomeneum
naues ducere in Ilium: neq; ulla ratio
erat denegandi, malus autem habebat populi rumor.
ibi quidem nouem annis belligeramus filij Achiuorum,
decimo autem urbem Priami populati iuimus
domum cum nauibus: Deus autem dissecit Achiuos.
at mihi misero mala statuit consiliarius Iupiter.
mensem enim solum mansi delectatus filijs,
nouaq; coniuge & bonis: at postea
in Ægyptum me animus impulit nauigare,
naues bene parantem cum diuinis socijs.
nouem naues parau, citò autem coacta sunt copiæ.
sex diebus quidem postea mihi dilecti socij
conuiuati sunt: at ego sacra multa præbui,
Deisq; sacrificando, ipsisq; epulas struendo.
septimo conscendentes à Creta lata,
nauigauimus Borea uento secundo, bono,
facilè, ueluti secundo flumine. neq; aliqua mihi
nauium læsa est, sed sospites & incolumes
sedebamus: has autem uentusq; nautæq; gubernabant.
quinto die autem Ægyptum pulchrè irrigatam iniimus:
statui autem in Ægypti fluuio naues uersatiles.

Κάσωρ Υ̓λακίδης, τ̓ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι·
ὅς ποτ' ἐνὶ Κρήτεσι θεὸς ὣς τίετο δημῳ,
ὄλβῳ τε πλούτῳ τε, σὺν υἱάσι κυδαλίμοισιν.
ἀλλ' ἤτοι τοὺς μὲν κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι
εἰς Ἀΐδαο δόμους· τοὶ δ' ζωὸν ἐδάσσαντο
πατρὸς ὑπ' ἐρθυμοι, καὶ ὧν κλήρους ἐβάλοντο·
αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα τωῦρα δόσαν, καὶ οἰκί' ἐνείμαν,
ἠγαγόμην δ' ἄλοχον πολυκλήρων ἀνθρώπων,
εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα,
δδ' ἐφυγοπτόλεμος. νῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπεν·
ἀλλ' ἔμπης καλάμλω γέ σ' οἴομαι εἰσορόωντα,
γινώσκειν· ἦ γάρ με δύη ἔχει ἄλιβα πολλή.
ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν καὶ Ἀθήνη,
καὶ ῥηξήνορίην, ὁπότε κρίνοιμι λόχονδε
ἄνδρας ἀρίστους, κακὰ δυσμενέεσι φρονεύων·
ὄφρά τέ μοι θάνατον πρωτίστου θυμὸς ἀγλαΐαφι,
ἀλλὰ πολὺ πρώτιστος ἐπάλμενος ἔγχει, † ὁλέσκον ἀλίτονας
αὐδρῶν δυσμενέων ὅ, τε μοι εἴξειε πόδεσσι.
τοῖος ἔα γὼ πολέμῳ. ἔργον δ' ἐμοὶ ὃ φίλον ἔσκεν,
δδ' οἰκωφελίη, ἥτε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα·
ἀλλά μοι αἰὲν νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν,
καὶ πόλεμοι, καὶ ἄκοντες εὐξέστοι, καὶ ὀϊστοί·
λυγρά, τά τ' ἄλλοισίν γε καταθρύπτελα τέτυκται.
αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε τά περ θεὸς γὼ φρεσὶ θῆκεν·
ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
πρίν μὲν γὰρ Τροίης ἐπιβήμεναι υἷας Ἀχαιῶν,
ἐννάκις αὐδρασιν ἦρξα καὶ ὠκυπόροισι νέεσσιν (πάρ.
ἄνδρας δὲ ἄλλοδαπούς· καί μοι μάλα τύχαν ἅπαντα
τῶν δ' ἔσαν δύμεν μυρία, πολλὰ δ' ὀπίσσω
λάγχανον· αἶψα δ' οἶκος ἐμὸς ὀφέλλετο, καί ῥα ἔπειτα
δεινός τ' αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσι τετύγμην.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν δὴ συνερῶ ὁδὸν οὐρανοπατα Ζεὺς
ἐφράσατ', ἣ πολλῶν αὐδρῶν λύτο γούνατ' ἔλυσε,
δὴ τότε μ' ἐῶν ἠγορον καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα
νῆας δ' ἡγήσασθαι ἐὺν Ἴλιον δὴ ἔτι μῆχος
ἦν αὐναώσασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δήμου φήμις.
ἔνθα μὲν ἐννέα τοι πολεμίζομεν υἷας Ἀχαιῶν,
τῇ δεκάτῳ δ' ἤ πόλιν Πριάμου ἔπερσαντες ἐβήμεν
οἴκαδε σὺν νήεσσι· θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς.
αὐτὰρ ἐμοὶ δείλῳ κακὰ μήδετο μητίετα Ζεύς.
μοῦνα γὰρ οἷον ἔμεινα τετραπόλιν θ' τεκέεσι,
κερδοσύνῃ τ' ἀλόχῳ τε καὶ ἤματι· καὶ τὰρ ἔπειτα
Αἰγυπτόνδε με θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
νῆας ἐϋσσέλμους τε σὺν αὐτοδίοις ἑτάροισιν.
ἐννέα νῆας σεῖλα, θοῶς δ' ἐσαγείρατο λαός.
ἓξ ἤματα μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἑρίηρες ἑταῖροι
δαίνυντ'· αὐτὰρ ἐγὼν ἱερήια πολλὰ πόρ' ἔχων,
θεοῖσίν τε ῥέζειν, αὐτοῖσί τε δαῖτα πονέεσθαι.
ἑβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης ὀρέπης,
ἐπλέομεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀπραΐῃ, καλῷ,
ῥᾳδίῃσιν, ὡς εἴτε κατὰ ῥόον. δδ' ἔτις ἦν μοι
νηῶν πημανθῇ, ἀλλ' ἀσκηθέες μὴ ἄνευσοι
ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
πεμπταῖοι δ' Αἰγύπτου ἐϋῤῥείταο ἱκόμεθα·
στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.

ἐνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἑτάροισιν ἑοῖσιν
αὐτοῦ παρ νήεσι μένειν, καὶ νῆας ἐρύσσαι.
ἐσπέρας ἐκ κατὰ σκοπιὰς ἴτεσκον ἰέναι·
οἱ δ', ὕβρει εἴξαντες, ἰὼν ἐπ' ὁμῶνας μενοινᾷ σφῶν,
ἐν δὲ μάλ' Αἰγυπτίων αὐτῶν ἐρατεινὰς ἀγοῦσι
πρόθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
αὐτούς τ' ἔκτεινον. τάχα δ' ὀτρηρὸν πόλιν ἵκεν ἀϋτή.
οἱ δ', βοῆς ἀίοντες, ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι
ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον, πεζῶν τε καὶ ἱππων,
χαλκοῦ τε στεροπῆς. ἐν δὲ Ζεὺς τέρπικέραυνος
φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
μεῖναι ἐναντίβιον· πολλὴ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἦεν.
ἔνθα δ' ἡμείων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
τοὺς δ' ἄγαγον ζωοὺς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
al. φρεσὶν ὧδε τι αὐτάρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ † φρεσὶ τόνδε νόημα
ποίησ', ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἀπῦσαι
αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ. ἔτι γὰρ νύ με πῆμ' ὑπέδυκτο.
αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην καὶ ἀσπίδα τυκτὴν ἔθηκα,
καὶ σάκος ὤμοιϊν· δόρυ δ' ἔκβαλον ἔκτοσε χειρός·
αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆϊ ἐναντίος ἤλυθον ἵππων,
καὶ κύσα γούνατ' ἐλών. ὁ δ' ἐρύσσατο, καί μ' ἐλέησεν·
ὦδε δ' ἀφαμ' ἔσσας ἄγχι ἑοῖο καθεῖσε δ' ἀκρυχέοντα.
τὸν μὲν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήϊσσον μελίῃσιν,
ἐμμενὲς ἐκτεῖναι· (δὴ γὰρ κεχολώατο λίην)
ἀλλ' ἀπὸ τοῦ γε δρῦκε· Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν
ξεινίου, ὅς τε μάλιστα νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα.
ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγειρα
χρήματ' ἀν' Αἰγυπτίους· ἄμα γὰρ δίδοσαν γε πάντες.
ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπῆλυθεν ἔτος ἐλθὸν, (τε.
δὴ τότε Φοίνιξ ἦλθεν ἀνὴρ ἀπατήλια εἰδὼς,
τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργει·
ὃς μ' ἄγε πεπιθὼν ἧσιν φρεσίν, ὄφρ' ἱκόμεσθα
Φοινίκην, ὅθι τ' ἦν οἱ ὁμοίη κτήματ' ἔκειτο.
ἔνθα πὰρ αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον ὡς ἐνιαυτόν.
ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦτο
ἀψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπ' ἤλυθον ὧραι,
δὴ Λιβύην μ' ὐδὴ νηὸς ἔπεμπε πανουργοπόροιο,
ψεύδεα βουλεύσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἅμοιμι,
κεῖθι δέ μ' ὡς πράσσῃσι, καὶ ἄσσετον ὦνον ἕλοιτο.
τῷ ἑπόμην ὐδὴ νηός, ὀϊόμενός περ, ἀνάγκῃ.
ἣ δ' ἔθεεν Βορέῃ αὐέμῳ ἀκραέϊ καλῷ
μέσσον ὑπὲρ Κρήτης. Ζεὺς δ' ἐφρασατο μήδεα λυγρά.
ἀλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαίων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς· ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῇ.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν.
ἣ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
πᾶν δ' ἐπλήσθη θεείου, πεσὸν δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.
οἱ δ', κορώνῃσιν ἴκελοι, περὶ νῆα μέλαιναν
κύμασιν ἐμφορέοντο. θεὸς δ' ἀπεφαίνετο νόστον.
αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἔχοντί περ ἄλγεα θυμῷ,
ἰσὸν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρῴροιο
ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι.
ἔνθ' ἔρα περιπλεχθείς, φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν·

ἐννῆμαρ

ibi quidem ego iussi chares socios
illic apud naues manere, & naues subducere.
speculatores autem per speculas misi ut irent:
hi autem intemperantia impulsi, insequẽtes robore suo,
statim ualde Ægyptiorum uirorum perpulchros agros
populabãtur, mulieres a. abducebant & infantes natos,
ipsos q; interficiebant. statim autem in urbem iuit rumor.
illi autem uocem audientes, simul cum Aurora apparente
uenerũt: impletus est a. totus cãpus peditũ q; & equitũ,
aeris q; fulgore. Iupiter autem fulminator
fugam meis sociis malam intulit, neq; aliquis sustinuit
manere contra: circum enim mala undiq; steterant.
ibi nostrũm multos quidem interfecerunt acuto ære,
alios autem duxerunt uiuos, sibi operari ui.
at mihi Iupiter ipse in mente hoc consilium
creauit, quod utinã mortuus fuissem & fatum obijsse
illic in Ægypto. adhuc enim me malum excepit.
statim de capite galeam fabrefactam deposui,
& scutum humeris: lanceam autem proieci ex manu:
at ego regis obuiam ueni equis, misertus est:
& osculatus sum genua cõplexus. hic a. seruauit, & mei
in currum aũt me collocatum duxit domum lacrymanti.
equidem me ualde multi adoriebantur fraxineis,
cupientes interficere: (nanq; irati erant ualde)
sed ille eripuit: Iouis autem ueritus est iram
hospitalis, qui maximè ægrè fert mala opera.
ibi septem annos mansi ibidem, multas autem coegi
pecunias inter Ægyptios uiros: dabant enim omnes.
sed cum iam octauus mihi rediens annus uenit,
tunc Phœnix uenit uir fallacia sciens,
ueterator, qui iam multa mala hominibus fecerat:
qui me duxit persuadens sua mente, ut iremus
in Phœniciam, ubi huius domus & bona erant.
ibi apud ipsum mansi perfectum in annum.
sed quando iam mensesq; & dies perfecti sunt
uertentis anni, & superuenerunt tempora,
in Lybiam me in naui misit maritima,
falsa consultans, ut ei onus comportarem,
illic aũt me ut uenderet, & magnum precium acciperet.
hunc sequebar in naui, suspicans licet, necessitate.
illa autem currebat Borea uento mero bono (mortem.
per medium supra Cretam. Iupiter autem eis deliberabat
sed quando iam Cretam quidẽ liquimus, neq; aliqua alia
apparebat terrarum, sed cœlum & mare,
tunc atram nubem statuit Saturnius
nauem supra conuexã: obscuratus est aũt pontus ab ipsa.
Iupiter autem crebrò tonuit, & iniecit naui fulmen.
hæc autem concussa est tota, Iouis percussa fulmine,
nidore autem impleta est, ceciderunt aũt ex naui omnes.
hi autem cornicibus similes, circum nauem nigram
fluctibus inferebantur. Deus autem abstulit reditum.
at mihi Iupiter ipse habenti licet dolores animo,
malum longum nauis nigræ proræ
in manibus posuit, ut adhuc malum fugerem.
hunc amplexus, ferebar perniciosis uentis:

nouem

nocten diebus ferebar, decima autem me nocte nigra
terra Thesprotorum applicuit magna unda uoluens.
tunc me Thesprotorum rex excepit Phidon
heros gratis: huius enim dilectus filius occurrens
frigore & labore afflictum duxit in domum,
manu sublenans: donec uenit ad ædes patris.
circum autem me penulam tunicamq; uelamina induit.
ibi de Vlysse ego audiui: ille enim dixit (terram.
hospitio suscepisse & amâter tractasse euntem in patriã
& mihi res ostendit quas coegerat Vlysses,
æs q; aurum q; laboratissimum q; ferrum.
& quidẽ in decimam progeniem alterum adhuc aleret.
tot ei in domibus thesauri iacebant regis.
hunc in Dodonem dicebat iisse, ut Dei
ex quercu procera Iouis mentem audiret,
quomodo rediret Ithacæ in fertilem agrum;
iam diu absens, an palàm, an occultè.
iurauit autem coram me ipsum, libans in domo,
nauem deduxisse, & paratos esse socios,
qui ipsum comitaturi essent dilectam in patriam terrã.
sed me prius misit: contigit enim ueniens nauis
uirorum Thesprotorum in Dulichium frumentariam.
tunc hic me iussit mittere regi Acasto
accuratè. his autem malum mentibus placuit consilium
de me, ut adhuc omnino casus calamitatem subirem.
sed quando profecta est à terra multũ pontigrada nauis,
statim seruilem diem mihi excogitabant.
me quidem penula tunica q; uelaminibus exuerunt;
circum aũt me rallam aliam malam iecerunt, & tunicã,
laccram, quæ & ipse in oculis uides.
uesperæ autem Ithacæ amœnæ ad agros peruenerunt.
ibi me quidem ligauerunt armata in naui;
fune bene torto arctè: ipsi autem exscensu facto
festinanter ad littus maris cœnam sumpsere.
at mihi uinculum quidem dissoluerunt Dei ipsi
facilè: capite autem panno amicto,
leuis temonis uice degressus applicui mari
pectus: deinde manibus remigani ambabus
natans, ualde autem citò discessi longè ab illis.
tunc ascendens ubi quercetum erat floridæ syluæ;
iacebam stratus. illi autem ualde suspirantes
ibant. sed non enim ipsis uisum est melius esse
inquirere ulterius. hi quidem iterum rediuerunt
naui in concana: me autem absconderunt Dei ipsi
facilè, & me stabulo applicuerunt ducentes
uiri prudentis, adhuc enim mihi fatale est uiuere.

Hunc autẽ respondens allocutus est Eumæus subulcus:
ô miser hospitum, certè ualde animum commouisti,
hæc singula dicens quæ tulisti, & quæ uagatus es.
sed illa non ritè puto, neq; mihi persuadebis,
locutus super Vlysse. quid te oportet talem hominem
temerè mentiri? ego autem certò scio & ipse
reditum mei regis, quòd infestus est omnibus Deis
prorsus, quando ipsum non in Troianis domuerunt,
uel amicorum in manibus, post quam bellum absoluit.

quare

γύνῡμας φερόμην, δ' ἐπάση δέ μι νυκτὶ μελαίνῃ
γαίῃ Θεσπρωτῶν πέλασε μέγα κῦμα κυλίνδ' ὠρ.
ἔνθά με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φείδων
ἥρως ἀπριάτην· τ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπ ελθὰν
αὖθρῳ νὺ καμάτῳ δεδ μημένον ἦγεν ὃν οἶκον,
χειρὸς ἀναστήσας· ὄφρ ἵκ ο δώματα πατρός.
ἀμφὶ δέ με χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα ἔσσεν.
ἔνθ' Ὀ δυσῆ ο ἐγὼ πυθόμην· κεῖνος γὰρ ἔφασκεν
ξεινίσαι δ' ἐ φιλῆσαι ἰόντ' ὃν πατρίδα γαῖαν.
καί μοι κτήματ' ἔδ ἄφθον ὅσα ξυναγείραθ' Ὀδυσεύς;
χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.
τῷ νύ κεν ὃν δεκάτῳ γενεὴ ἔτ ορόν γ' ἔτι βόσκοι·
τόσσά οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτ ο.
ὴν δ' ὅν Δωδ ώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
ὅππως νοστήσει Ἰθάκης ὃν πίονα δῆμον,
ἤδ η δ' ἢ ἀπεόν, ἢ ἀμφαδόν, ἢὲ κρυφηδόν.
ὤμοσε δ' ἐπ ἐμ' αὐτῷ, ἀποσπένδων δόμον ἐν οἰκῳ,
νῆα κατειρύσθαι, νὴ ἐπαρτίας ἐμμεν' ἑταίρους,
οἵ δή μιν πέμψουσι φίλην ὃν πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένῃ νηῦς
αὐδ ρῶν Θεσπρωτῶν ὃν Δουλίχιον πολύπυρον.
τῶδ' ὄγε μ' ὤρεγε πέμψαι βασιλῆϊ ἀκάστῳ
ὡδυκέως. τοῖσιν γὴ κακὴ φρεσὶν ἤνδανε βουλή
ἀμφ' ἐμοί, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ἄπ πῆμα γλυκείμην·
ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω πόντοπόρ ο νηῦς,
αὐτίκα δ' ἦλιον ἦμαρ ἐμοὶ πρόμηχανόωντο.
ἐκ μέν με χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔλυσαν,
ἀμφὶ δέ μοι ῥάκ ο ἄλλο κακὸν βάλον, ἠὲ χιτῶνα;
ῥωγαλέα, τὰ σ αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶαι.
ἐς πείριοι δ' Ἰθάκης δυδ εκάδε ὄρ' ἀφίκοντο,
τῶδ' ἐμὲ μὲν κατέδ ησαν ἐϋσσέλμῳ ἐνὶ νηΐ,
ὅπλῳ ἐϋστρεφέϊ στερεῶς· αὐτοὶ δ' ἀποβάντες
ἐσυμμόνως πρὰ θῖνα θαλάσσης δόρπον ἔλοντο.
αὐτάρ ἐμοὶ δ' ἐσμὸν μὲν ἀΐγναμψαν θεοὶ αὐτοί
ῥᾳδίως· κεφαλὴν ἢ κατὰ ῥάκ ο ἀμφικαλύψας,
ξεσὸν ἐφόλκαιον καταβὰς ἐπέλασσα θαλάσσῃ
σῆθ ο ἔπειτα ἢ χερσὶ δ' ἱέρωσα ἀμφοτέρῃσι
νηχόμενος, μάλα δ' ὦκα θύραζ' ἔκ ἀμφὶς ἐκείνων.
ὧδ' ἀνάβας ὄθι τε † δρίο ἦν πολυανθέ ο ὕλης, al. ἀρνῆ
κέμμυ κειτ ηώς. οἱ δ' ἦ μεγάλα σφήκοντ ὃν
φοίτων. ἀλλ' ἀγάρ σφιν ἐφαίν ο κέρδιον εἶν
μαίεσθαι πόρσω. τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον
νηὸς ἐὴν γλαφυρῆς· ἐμὲ δ' ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοί
ῥᾳδίως, καί με σεσμῷ ἐπέλασσαν ἄγοντ ὃν
αὐδρὸς ἔὼν σαώφρ. ἔτι γὰρ νύ μοι ἦσπε βιῶναι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης εὔμαιε συβῶτα,
ἆ δειλὲ ξείνων, ἦ μοι μάλα θυμὸν ὄρινας,
πάντα ἔπεσα λέγων ὅσα δὴ πάθες, ἠδ' ὅσ' ἀλήθης·
ἀλλὰ τά δ' ἀ κατὰ κόσμον ἐείπομεν, οὐδέ με πείσεις,
ἐπὴν ἀμφ' Ὀδυσῆϊ. τί σε χρὴ τοῖον ἐόντα
μαψιδίως ψεύδεσθαι; ἐγὼ δ' εὖ οἶδα νῷ αὐτὸς
νόσφι ἐμοῖο ἄνακτ ο, ὅτ' ἔχθ ο πᾶσι θεοῖσι
πάγχυ μάλ', ὅ τι μιν ὄφελον τρῶσι δάμασσαι,
ἢὲ φίλων ἐν χερσίν, ἐπὶ πόλεμον πολύτ δυσ.

ὣς ἄρα οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
αὐτῷ τ' εἰ κε κὴ ὧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσω·
νῦν δ' ἐμὲ μὲν ἀκλειῶς ἅρπυιαι ἀνηρέψαντο.
αὐτὰρ ἐγὼ πὰρ ὕεσσιν ἀπότροπος· οὐδὲ πόλινδε
ὄρχομαι, εἰ μή πού τι περίφρων Πηνελόπεια
ἐλθέμεν ὀτρύνῃσιν, ὅτ' ἀγγελίη πόθεν ἔλθῃ.
ἀλλ' οἱ μὲν τὰ ἕκαστα πεπεύσμενοι ἀζηχέουσιν,
ἀμφὶ δὲ οἱ ἄχνυνται ἀλαὸν οἶκον ἀνάκτος,
αὐτοὶ δ' οἱ χαίρουσι βίοτον νήποινον ἔδοντες.
ἀλλ' ἐμοὶ οὐ φίλον ἐστὶ μεταλλῆσαι καὶ ἐρέεσθαι
ἐξ οὗ δή μ' Αἰτωλὸς ἀνὴρ ἐξήπαφε μύθῳ,
ὃς τ' ἄνδρα κτείνας, πολλὴν ὑπὲρ γαῖαν ἀλήτης,
ἦλυθ' ἐμὰς πρὸς δώματ'· ἐγὼ δέ μιν ἀμφαγάπαζον.
φῆ δέ μιν ἐν Κρήτεσι πρὸ ἰδομενῆος ἰδέσθαι
νῆας ἀκειόμενον, τάς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι·
νὴ φάτ' ἐλθύσεσθαι ἢ ἦρι θέρεϊ ἢ ὀπώρῃ,
πολλὰ χρήματ' ἄγοντα, σὺν αὐτιθέοις ἑτάροισι.
νῦ σὺ γέρον πολυπενθὲς, ἐπεὶ σέ μοι ἧκαν δαίμονες,
μήτε τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο, μήτέ τι θέλγε.
οὐ γὰρ τοὔνεκ' ἐγώ σ' αἰδέσσομαι, οὐδέ σε φείσω,
ἀλλὰ Δία ξένιον δείσας, αὐτόν τ' ἐλεήσας.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἄπιστος, (σεύς,
οἷόν σ' οὐδ' ὅμοσσας ποτὲ ἐπήγαγον, οὐδέ σε πείθω.
ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ'. αὐτὰρ ὀπίσθω
μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοὶ τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
εἰ μέν κεν νοστήσῃ ἄναξ τεὸς ὧδε τόδε δῶμα,
ἕσσαι με χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα, πέμψαι
Δουλίχιον δ' ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·
εἰ δ' ἐκ μὴ ἔλθῃσιν ἄναξ τεὸς, ὡς ἀγορεύω,
δμῶας ὧδε κέλευσον ὑπερβαλέειν μεγάλης πάλης πέτρης,
ὄφρα καὶ ἄλλος πλωτὸς ἀλύσκοντα πτόρθον δύῃσι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη συφορβὸς ἀγαθὸς,
ξεῖν', ὅτω γὰρ κέν μοι εὐκλείην τε ἀρετήν τε
εἴπῃ ἐπ' αὐθρώπους ἅμα τ' αὐτίκα καὶ μετέπειτα,
ὅς σ' ἐπὶ οἱ δώματα κλισίην τ' ἄγαγον, κὴ ξείνια δῶκα,
αὖθις ἑ κτείναιμι, φίλον δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλοίμην,
πρόφρων κεν δ' ἅπεσθαι Δία Κρονίωνα λιτοίμην.
νῦν δ' ὥρη δόρποιο. τάχισά μοι ἔνδον ἑταῖροι
εἶεν, ἵν' ἐν κλισίῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
ἀγχίμολον δ' ἦ σύδε τε κὴ αὖτις ἦλθον ὑφορβοί,
τὰς μὲν ἄρα ἕρξαν κατὰ ἤθεα κοιμηθῆναι·
κλαγγὴ δ' ἄσπετος ὦρτο συῶν αὐλιζομενάων.
αὐτὰρ ὁ οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὑφορβὸς,
ἄξετ' ὗν ὃν μὲν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω
τηλεδαπῷ· πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ', οἵπερ ὀΐζυν
δὴν ἔχομεν, πάσχοντες ὑῶν ἕνεκ' ἀργιοδόντων·
ἄλλοι δ' ἡμέτερον κάματον νήποινον ἔδουσιν.

Ὣς ἄρα φωνήσας πίασε ξύλα νηλεῖ χαλκῷ·
οἱ δ' ἄξυν ἄγαγον μάλα πίονα πορκάτερον·
τὸν μὲν ἔπειτ' ἔσπασαν ἐπ' ἐσχάρῃ, τοὶ δὲ συβώτης
λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν)
ἀλλ' ὅγ' ἀπὸ χόμενος κεφαλῆς ξείχας ἐν πυρὶ βάλλων
ἀργιόδοντος ὑὸς, κὴ ἐπόλυχρα πᾶσι θεοῖσι

νοστήσας

quare ei ſepulchrum quidem feciſſent omnes Achiui,
ac etiam ſuo filio magna gloria creuiſſet in poſterum:
nunc autem ipſum ſine gloria harpyiæ dilaniarunt.
at ego apud ſues ſolitarius: neq; ad urbem
eo, niſi forte prudens Penelope
ire inbeat, quando nuncium alicunde uenit.
ſed hi quidem ſingula aßidentes interrogant,
& illi diu dolent abſente rege,
at hi lætantur uictum impunè edentes.
ſed mihi non gratum eſt inquirere & interrogare
ex quo me Ætolus uir decepit uerbo,
qui uiro interfecto, multas per regiones uagatus,
uenit meas ad ædes: ego autem ipſum amice habui.
dixit autem eum inter Cretenſes apud Idomeneum uidiſſe
naues reficientem quas ei fregerant procellæ:
& dixit uenturum uel in æſtatem uel in autumnum,
multas opes ducentem, cum diuinis ſocijs.
et tu ſenex multa paſſus, poſtquã te ad me duxit fortuna,
ne mihi mendacijs gratificare, neq; mulceas.
non enim ob id ego te honorabo, neq; diligam,
ſed Iouem hoſpitalem ueritus, teq; ipſum miſeratus.

Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes: Vlyſſes
na quidam tibi animus in pectoribus incredulus, ſubulco
quod neq; iuratus induxi, neq; tibi perſuadeo.
ſed age nunc pactum faciamus. & poſtea
teſtes ambobus dei qui Olympum habitant.
ſi quidem redibit rex tuus in hanc domum,
indutum me penulamq; tunicam ueſtes, mittes
ad Dulichium ire, quò mihi gratum eſt animo:
ſin non uenerit rex tuus, ut dico,
famulis iube, deijcere magna de rupe.
ut & alius mendicus caueat decipere.

Hunc autẽ reſpondens allocutus eſt diuinus ſubulcus: Subulcus
hoſpes, ſcilicet ſic mihi bona fama uirtusq; Vlyſſ.
eſſet inter homines ſimul nunc & in futurum,
qui te poſtquam domum duxi, & xenia dedi,
rurſus interficerem, dilectumq; animum auferrem,
alacer ſcilicet poſtea Ioui Saturnio ſupplicarem.
nunc uerò hora cœnæ. ocyus mihi intus ſocij
ſint, ut in tugurio dulcem præparemus cœnam.

Sic hi quidem talia inter ſe dicebant.
mox autem ſuesq; & uiri uenerunt ſubulci,
has quidem igitur incluſerunt de more ad dormiendum:
clamor autem multus ortus eſt ſuum ſtabulantium.
at ſuis ſocijs iuſſit diuinus ſubulcus:
ducite ſuum optimum, ut hoſpiti ſacrificem
peregrino: unà & ipſi recreabimur, qui ærumnam
diu habemus, patientes ſuũ gratia habentiũ dẽtes albos:
alij autem noſtrum laborem impunè edunt.

Sic locutus ſcidit ligna acuto ferro:
hi autẽ ſuem adduxerunt ualde pinguem quinquennem: Eum
hunc quidẽ poſtea poſuerunt in craticula. neq; ſubulcus ſpiti
oblitus eſt immortaliũ: (mẽtibus enim utebatur bonis) catur
ſed hic incipiens, capitis pilos in ignem iecit maſſa
albos habentis dentes ſuis, & precatus eſt omnes Deos

ut

ut rediret Vlysses prudens suam domum. (niens.
percussit a. in altũ tollens talea quercus quã liquerat ue
hunc a. reliquit anima: hi a. iugulauerũt & cõbusserunt
statim a. ipsum diuiserunt. cruda autem posuit subulcus,
undiq; incipiens à membris, in pinguem adipem.
& partem quidem in ignem iecit, miscens farinæ flori,
minutatim u. secuerunt alia, & circum uerua fixerunt,
assaueruntq; ritè, extraxeruntq; omnia:
posuerunt autem in discis simul uniuersa. subulcus uerò
stetit diuisurus: (ualde enim mentibus æqua sciebat)
atq; quidem septifariam omnia partitus est diuidens:
partem quidem unam Nymphis & Mercurio Maiæ filio
posuit supplicans, alias distribuit singulis:
dorsis autem Vlyssem integris honorauit
albos dentes habẽtis suis: lætificauit a. animũ principis:
& ipsum dicendo allocutus est prudens Vlysses:
utinam sic Eumæe dilectus Ioui patri esses
sicut mihi, siquidem me talem bonis honoras.
Hunc aũt respondẽs allocutus est Eumæus subulcus:
comede felix hospitum, & delectare his
qualia adsunt: deus autẽ hoc quidem dabit, illud a. sinet,
quodcunq; suo animo uult: potest enim omnia.
dixit, & primitias sacrificauit Deis sempiternis.
libans autem nigrum uinum, Vlyssi urbium destructori
in manibus posuit. hic autem sedebat suã iuxta partem.
cibum autem ipsis distribuit Mesaulius, quem subulcus
ipse possederat solus absente domino,
seorsim à domina & Laerte sene.
ipsum quidem à Taphijs emerat de suo:
hi autem in cibos paratos appositos manus extendebant:
at postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
cibum quidem ab ipsis abstulit Mesaulius: hi a. in cubile
cibo & carnibus saturati iuerunt.
nox autem uenit mala obscura, pluit autem Iupiter (suo-
tota nocte: at spirabat zephyrus magnus semper aquo-
hos autem Vlysses allocutus est, bubulcum tentans,
si quõ ab eo exutã ibi chlanã præberet, uel aliquẽ socio-
alium incitaret: siquidem sui curam gerebat ualde: (rũ
audi nunc Eumæe, & alij omnes socij,
iactando aliquod uerbum dicam. uinum enim iubet
stultum, quod impellit sapientem etiam ualde cantare:
& leniter ridere, & saltare agit,
& aliquod uerbum profatur quod non dictum melius.
sed postquam primum garrulus esse cœpi, non celabo,
utinam pubescerem, uisq; mihi firma esset,
sicut quando sub Troia insidias duximus parantes.
duces erant Vlysses & Atrides Menelaus,
cum his unà tertius dux eram ego: ipsi enim iubebant.
sed quando iuimus ad urbem altumq; murum,
nos quidem circa urbem in uirgultis densis,
inter calamos & paludem sub armis humi
iacebamus: nox autem aduenit mala, Borea orto,
gelida, at postea nix facta est ueluti pruina
frigida, & scutis circumuertebatur crystallus.
tunc alij omnes uestes habebant & tunicas,

νοσῆσαι· ὀ δ' ὗσπα πολύφρονα ὄφρα μέμονε.
κόψε δ' ἀναχόμενος σχίζη δρυὸς ἣν λίπε πάρος.
τὸν δ' ἔλιπε ψυχή· τοὶ δ' ἔσφαξάν τε καὶ ἔδσαν.
αἶψα δὲ μιν δίχ' ἔχοντα. ὁ δ' ὠμοθετεῖτο συβώτης,
πάντοθεν ἀρχόμενος μελέων, ὃν πίονα θυμόν.
ἐν τὰ μὲν πυρὶ βάλλε, πάλιν δ' ἀλφίτου ἀκτῇ,
μίσυλλόν τ' ἄρα τἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ὤπτησάν τε πόδι φράσσαντες, ἐρύσαντό τε πάντα·
βάλλον δ' ἐν ἐλεοῖσιν ἀολλέα. αὐτὰρ ὁ συβώτης
ἵσατο δαιτρεύων· (πόδι γὰρ φρεσὶν ἄδσιμα ᾔδη)
ἐν τὰ μὲν ἕπτα πάντα διεμοιρᾶτο δαίζων·
τῷ μὲν ἴαν Νύμφῃσι καὶ Ἑρμῇ Μαιάδι· θ' υἱῖ al. ἰᾷ
θῆκεν ἐπευξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νέμεν ἑκάστῳ· al. ἑκάστας
νώτοισιν δ' ὁ δῦσπα δίεσσι γέρασεν
ἀργιόδοντος ὑὸς· κύδιανε ἧ θυμὸν ἄνακτος.
καί μιν φωνήσας πτερόεντα προσηύδα Εὔμαιε συβῶτα,
αὖθ' ὕτως Εὔμαιε φίλος Διὶ πατρὶ γάνυσο
ὡς ἐμοί, ὅττι με τοῖον ἐόντ' ἀγαθοῖσι γεραίρεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
ἔδθι δαιμόνιε ξείνων, καὶ τόδε τοῖσδε
οἷα πάρεστι· θεὸς ἧ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἐάσει,
ὅ, τι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλει· δύναται γὰρ ἅπαντα.
ἦ ῥά, καὶ ἄρξαμενος θῦσε θεοῖς αἰειγενέτῃσι.
σπείσας δ' αἴθοπα οἶνον, ὀ δύσσῃ πτολιπόρθῳ
ἐν χείρεσιν ἔθηκεν. ὁ δ' ἕζετο ἧ πρὸ μοίρης.
σῖτον δὲ σφιν ἐμέτρει Μεσαύλιος, ὃν ῥα συβώτης
αὐτὸς κτήσατο οἷος ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
νόσφιν δ' ἑταίρης καὶ Λαέρταο γέροντος.
πὰρ δ' ἄρα μιν Ταφίοις πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν·
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον·
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἧντο,
σῖτον μὲν σφιν ἀφεῖλε Μεσαύλιος· οἱ δ' ἰὼν † κοίτῃ al. κοίτην
σίτου καὶ κρειῶν κεκορημένοι εὐδιόωντο.
νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος, ὗε δ' ἄρα Ζεὺς
πάννυχος· αὐτὰρ ἄημ ζέφυρος μέγας αἰὲν ἐφυδρος.
τοῖς δ' ὁ δυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
εἴπως οἱ ἐκδὺς χλαῖναν πόροι, ἤ τιν' ἑταίρων
ἄλλον ἐποτρύνειεν· ἐπεὶ ἔο κηδε λίλιο·
Κέκλυθέτην Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι,
εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω. οἶνος γὰρ ἀνώγει
ἠλέον, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀείσαι
καί δ' ἀπαλὸν γελάσαι, καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν,
καί τι ἔπος προέηκεν ὄπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον.
ἀλλ' ἐπεὶ δὴ τὸ πρῶτον ἀνέπρηθον, ἐκ δ' ὀπὶ κύσω,
εἶδ' ὡς ἠβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
ὡς ὅθ' ὑπὸ Τροίῃ λόχον ἤγομεν ἀρτιμάντην.
ἡγέοντο δ' Ὀδυσεύς τε καὶ ἀτρεΐδης Μενέλαος,
τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἦρχον ἐγώ· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἱκόμεθα ποτὶ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος,
ἡμεῖς μὲν πρὶ ἄσυ κατὰ ῥωπήια πυκνὰ,
αὐλόνακας καὶ ἕλος ὑπὸ τρυχεσι πεπλήγετο
κείμεθα· νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ, βορέαο πρόσωπον,
πηγυλίς, αὐτὰρ ἔπειτα χιὼν γένετ' ἠύτε πάχνη
ψυχρὴ, καὶ σακέεσσι πρόσαντες κρύσταλλος.
ἐν δ' ἄλλοι πάντες χλαίνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας,

dormie- m εὗδον

εὗδον δ' ἀνὰ δώματα σάκεσιν εἰλυμένοι ὤμους·
αὐτὰρ ἐγὼν χλαῖναν μὲν ἰὼν ἑτάροισιν ἔλειπον
ἀφραδέως, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγωσέμεν ἔμπης·
ἀλλ' ἑπόμην σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα φαεινόν.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
τόφρ' ἐγὼν Ὀδυσῆα προσηύδων ἐγγὺς ἰόντα,
ἀγκῶνι νύξας· (ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ὑπάκουσε)
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ὄφρα ἔτι ζωοῖσι μετέσομαι, ἀλλά με χεῖμα
δάμνα· ἄγαν γὰρ ἔχω χλαῖναν, πῦθόν μ' ἄπαφε δαίμων,
οἰοχίτων ἐμέ· νῦν δ' οὐκέτι φύκτα τέλονται.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπφατο νόον ἀγχίθυμον,
οἷος ἐκεῖνος ἔην βουλεύμεν ἠδὲ μάχεσθαι·
φθεγξάμενος δ' ὀλίγα ὀπί με πρὸς μῦθον ἔειπε,
σίγα νῦν, μή τις σεῦ ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ.
ἦ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν ἀγέθων, ἔπε τε μῦθον,
Κλῦτε φίλοι, θεός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος·
λίην γὰρ νηῶν ἑκὰς ἤλθομεν. ἀλλά τις εἴη
εἰπεῖν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
εἰ πλέονας πρὸ νεῶφιν ἐποτρύνειεν ἐέσθαι.
Ὡς ἔφατ'. ὦρτο δ' ἔπειτα Θόας Ἀνδραίμονος υἱὸς
καρπαλίμως, ἀπὸ δ' ἧλε χλαῖναν βάλε φοινικόεσσαν,
βῆ δὲ θέειν ἰθὺς νῆας· ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κείνῳ
κείμην ἀσπασίως· φάε δ' ἠριγένεια θεὰ χρυσόθρονος ἠώς.
ὡς νῦν ἠβώοιμι· βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
οἵη κού τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν,
ἀμφοτέρων, φιλότητι καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἑταίρου,
νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
ὦ γέρον, ἦ νύ τοι ἀμύμων οὐ κατέλεξας,
καὶ τί τοι οὐ πρὸ ἔπος γε ἔπος νημερτὲς ἔειπες,
ὅς τ' ἐθέλῃσι καὶ ἀμείνονι πεπνυμένῳ εἴκων
εὖ ἔπεα κατὰ κόσμον ἀκούειν ἠδὲ τελεῖσθαι.
τοῦ νῦν οὔτε χλαῖναν ἔπος τ' ἐτελεύτησας οὔτε τι ἄλλο
ὧν ἐπέοικ' ἰκέτῃσι καὶ ἀντιάσασι γε νῶϊ·
ἀλλὰ σὺ νῦν ἔχε καρτερὸν ἦτορ ἐνὶ στήθεσσι καὶ αὐτὸς
νῦν· ἀτὰρ ἠῶθέν γε τὰ σὰ ῥάκεα δυοπαλίξεις.
οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι, ἐπημοιβοί τε χιτῶνες
γίνονται, μία δ' οἶη φωτὶ ἑκάστῳ.
αὐτὰρ ἐπὴν υἱὸς ἐλθῃσιν Ὀδυσῆος φίλος υἱός,
αὐτός τοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα δώσει,
πέμψει δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
Ὡς εἰπὼν αὐόρθου· τίθει δ' ἄρα οἱ σύος ἐγγὺς
δύνλῃ, ἐν δ' οἰῶν τε καὶ αἰγῶν δέρματ' ἔβαλλεν.
ἔνθ' Ὀδυσεὺς κατέλεκτ'· ἐπὶ δ' ἠλάσατο χλαῖναν βάλεν αὐτῷ
πυκνὴν ἠμαλακήν, ἣ οἱ παρὲξ ἔκειτ' ἀμοιβάς,
ἔννυθι ὅτε τις χειμῶν' ἐπιπαγλὸς ὄροιτο.
ὣς ὁ μὲν ἔνθ' Ὀδυσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δ' ἅμα πᾶσιν
ἄνδρασιν κοιμήσαντο νεηλύδες, οὐδέ οἱ εὐνὴ
ἤνδανεν αὐτόθι κεῖσθαι ὑπὸ κοιμηθῆναι·
ἀλλ' ὀξὺ ἄρ' ἔξω ἰὼν ὡπλίζετο. χαῖρε δ' Ὀδυσεὺς
ὅττι ῥά οἱ βίοτον περικήδετο νόσφιν ἐόντος)
πρῶτον μὲν ξίφος ὀξὺ περὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις
ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἔσσατ' ἀλεξαίνειον μάλα πυκνήν,
αὐτὰρ ὑπὸ νάκην ἕλετ' ἀργεϊφόντεω μεγάλοιο·
εἶλε δ' ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα δηΐων.
βῆ δ' ἴμεναι κείων ὅθι περ σύες ἀργιόδοντες
πίτνῃ ὑπὸ γλαφυρὴν εὐδον Βορέω ὑπ' ἰωγήν.

dormiebant autem quieti scutis cooperti humeros:
at ego ueſtem quidem diſcedens ſocijs reliqueram
ſtultè, quoniam non putabam futurum ut frigerem:
ſed ſequebar ſcutum ſolum habens & ueſtem nitidam.
ſed quãdo iam tertia pars noctis erat, trans a. aſtra ierãt,
tunc ego Vlyſſem allocutus ſum propè entem,
cubito pungens: (hic autem promptè audiuit)
nobilis Laertiade prudens Vlyſſes,
non amplius cum uiuis ero, ſed me hyems
interficiet: non n. habeo lanã apud me. decepit me deus,
una cum tunica ut eſſem: nunc nullum iam effugium eſt.
Sic dixi. hic autẽ poſtea mentem tenuit hãc in animo,
qualis ille erat ad conſultandum & pugnandum:
loquens autem gracili uoce me allocutus eſt:
ſile nunc, ne quis te Achiuorum alius audiat.
dixit & in cubito caput tenuit, dixitq; uerbum:
Audite amici, diuinũ mihi in ſomnis aſtitit ſomniũ.
nam à nauibus longè uenimus. ſed aliquis eat
nunciatum Atridæ Agamemnoni paſtori populorum,
ſi plures à nauibus iubeat uenire. (Ilius
Sic dixit. motus eſt a. poſtea Thoas Andræmonis fi-
ſubitò, à ſe autem lanam iecit purpuream,
perrexitq; ire ad naues: ego autem in ueſte illius
iacui libenter: illuxit a. aureum thronũ habens Aurora.
utinam nunc pubeſcerem, uisq; mihi firma eſſet,
daret aliquis lanam in ſtabulis ſubulcorum,
utrunq;, & amicitia & reuerentia uiri boni.
nunc a. me inhonorãt malas circa corpus ueſtes habẽtẽ.
Hunc aũt reſpondens allocutus es Eumæe ſubulce:
ô ſenex, laus quidem tibi bona quam dixiſti,
neq; ullum adhuc nefarium uerbum inutile dixiſti.
ideo neq; ueſte indigebis neq; alia re
quam conueniat ſupplici ærumnoſo obuiam uenienti
nunc: at mane tuis te pannis amicies.
non enim multæ lanæ, mutatoriæq; tunicæ
hic ad induendum, una autem ſola uiro cuiq;.
at poſtquam uenerit Vlyſſis dilectus filius,
ipſe tibi lanam q; tunicam q; ueſtes dabit,
mittet & quò te cor animusq; iubet.
Sic locutus ſurrexit: poſuit autem ei ignem prope
lecti. in, inq; onium & caprarum pelles iniecit.
ibi Vlyſſes recubuit: inſuper lanam iniecit ipſi
denſam & mollem, quæ ei erat mutatoria,
cùm ſe indueret quando aliqua hyẽs terribilis orta eſſet.
ſic hic quidem tunc Vlyſſes dormiuit, apudq; ipſum
uiri dormierunt iuuenes, neq; ſubulco
placuit illic in lecto à ſuibus longè dormire:
ſed hic extrà iens armabatur: (lætabatur autem Vlyſſes
quòd ei facultates curabat abſentis)
primũ quidẽ enſem acutũ circũ fortes poſuit humeros:
circum a. lanam induit expellentẽ uentũ ualde denſam,
ac pellem ſumpſit capræ bene nutritæ magnæ:
ſumpſit & acutã lanceã, contra canes aduitricẽ et uiros.
perrexit autem ire dormiturus ubi ſues
rupe ſub concaua dormiebant Boreæ ſub tegmine.

ΟΔΥΣ-

ODYS.

ODYSSEAE HOMERI XVI.

Rapſodiæ argumentum.

Telemacho Minerua in ſomnis aſsiſtens in Ithacam redire hortatur. qui donis à Menelao acceptis mittitur, & ingreſſurus in nauim, Theoclymenum quendam Argiuum natem recipit propter cædem exulantem. Et Eumæus Vlyſſi narrat uti Phœnices ipſum prædati ex Syria inſula, uenderint Laertæ. Et Telemachi nauis appellitur ad Ithacam, & cum hanc ad urbem remiſiſſet, ipſe ad Eumæum pergit.

ODYSSEAE HOMERI O.

RAPSODIA.

Omicron, appulit ad Ithacam Vlyſſidos ex Lacedæmone.

IN latam Lacedæmonem Pallas Minerua
acceſsit, ad Vlyſsis magnanimi illuſtrẽ filium
de reditu admoniturа, & ſuaſura ut rediret.
inuenit autem Telemachũ, & Neſtoris inclytum filiũ,
dormientes in ueſtibulo domus Menelai illuſtris.
Neſtoridem quidem molli domitum ſomno:
Telemachũ aũt nõ ſomnus tenebat dulcis, ſed in animo
noctem per ſolitariam curas patris congregabat.
propè aſtãs allocuta eſt glaucos oculos habẽs Minerua:
Telemache, non amplius bene domibus diu aberras,
poſſeſsiones q́ relinquens uiros q́ in tuis domibus
ſic ſuperbos: ne omnia comedant
poſſeſsionibus diuiſis, tu autem inanem uiam ueneris.
ſed moue citiſsimè uoce bonum Menelaum,
mittere, ut adhuc domi bonam matrem inuenias.
iam enim pater q́ue fratres q́ue iubent
Eurymacho nubere, hic enim ſuperat omnes
procos donis, & auget dotes.
ne te inuito ex domibus res efferatur.
ſcis enim qualis animus in pectoribus mulieris:
illius uult domum angere quicunq́ duxerit,
filiorum autem priorum & mariti dilecti
non amplius recordatur mortui, neq́ inquirit.
ſed tu ueniens ipſe committes ſingula
famularum quæ tibi optima uidebitur eſſe,
donec præbeant Dei uenerabilem uxorem.
aliud autem tibi uerbum dicam: tu uerò repone animo.
procorum tibi diligenter optimi inſidiantur
in freto Ithacæ q́ Samiq́ pulueruleutæ,
cupientes occidere antequam in patriam terram ueniaſ.
ſed hæc non puto: ante quàm aliquem terra detineat
uirorum procorum, qui tibi uictum comedunt.
ſed longè ab inſulis abſtine benefabricatam nauem:
nocte tamen naviga. mittet autem tibi uentum à tergo
immortalium quicunq́ te cuſtodit q́ tuetur q́.
at ut primum littus Ithacæ perueneris,
nauem quidem in urbem impelle & omnes ſocios:
ipſe autem primum Subulcum adito,
qui tibi ſuum cuſtos: tamen tibi bene uult.
illic autem noctem dormi. hunc autem mitte urbẽ intra
nuncium dicturum prudenti Penelopæ,
quòd ei ſaluus ſis, & ex Pylo ueneris.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ο.

ραψῳδίας ὑπόθεσις.

Τηλέμαχον Ἀθηνᾶ ἐναργῶς ἐπιστᾶσα εἰς Ἰθάκην ἐπανιέναι παρορμᾷ πατρός. ἐς Λακεδαίμονα παρὰ Μενελάου λαβὼν πέμπεται, καὶ ἐμβαίνων μέλλων εἰς τὴν ναῦν, Θεοκλύμενόν τινα ἀργεῖον μαντιν ἀναλαμβάνει τὸν φεύγοντα. καὶ Εὔμαιον Ὀδυσσεῖ λιγέως εἰς Φοινίκην αὐτὸν λῃσάμενοι ἐν Συρίας νήσῳ, ἀπέδοντο Λαέρτῃ. καὶ ἡ Τηλεμάχου ναῦς κατάγεται εἰς Ἰθάκην, καὶ τοῦτον εἰς ἄστυ ἀποπέμψας, αὐτὸς πρὸς Εὔμαιον ἔρχεται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ο.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Οὐ ἐπίδη δ' Ἰθάκης Ὀδυσεύς τε
Λακεδαίμονι.

ΗΔ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα πάλλας Ἀθήνη
ὤχετ', Ὀδυσῆος μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
νόστου τε μνήσουσα, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
εὗρε δὲ Τηλέμαχον, καὶ Νέσορος ἀγλαὸν υἱόν,
εὗδοντ' ἐν προδόμῳ Μενελάου κυδαλίμοιο.
ἤτοι Νεσορίδην μὲν ἀεδνὸς ὕπνος ἔχεσκε,
Τηλέμαχον δ' οὐκ ὕπνος ἔχε γλυκύς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρεν.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τηλέμαχ', οὐκ ἔπρεπε καὶ σ' ὅμοια δηρὸν ἀλάλησθαι,
κτήματά τε προλιπόντα καὶ ἄνδρας τοὺς ἐνὶ οἴκῳ δόμοισιν
ὄφρα μὴ ὑπερφίαλοι· μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
κτήματα δασάμενοι, σὺ δὲ τηλοσίλου ὁδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ' ὄτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον,
ὤμπτειλον, ὅφρ' ἔτι οἶκοι ἀμύμονα μητέρα πέπνυσθε.
ἤδη γάρ σφιν πατήρ τε κασίγνητοί τε κέλονται
Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὃ γὰρ πολὺ βέλτιστος ἁπάντας
μνηστῆρας δοάοισι, καὶ ἀζωτέρῳ ἔδνα.
μὴ νύ τι σοῦ ἄκοντι δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται.
οἶσθα γὰρ οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσι γυναικός·
κείνη βούλεται οἶκον ὀφέλλειν ὅς κεν ὀπάζοι,
παίδων δὲ προτέρων θ' ἑκυρίδιον φίλον ἦτορ
οὐκέτι μέμνηται τεθνειότος, οὐδὲ μεταλλᾷ.
ἀλλὰ σύγ' ἐλθὼν αὐτὸς ὧν τρέψειας ἑταίρῃ
δμωάων, τισὶ τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι,
εἰσόκε τοι φάτιν σθένος κυδρείῃ πεφάκοιτιν.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω· σὺ δὲ σὺ φρεσὶ θυμῷ.
μνηστῆρας σ' ὧν τοὺς ἀρίστους λοχόωσιν
ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σαμοῦ τε παιπαλοέσσης,
ἠμὲν νοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλὰ τάχ' ἂν οἵω πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
αὐδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσι.
ἀλλὰ σὺ νῆα νάσῳ ἀπέχειν εὐεργέα νῆα·
νυκτὶ δ' ὁμῶς πλῆσαι, πομπὴ δέ τοι ἔσπετο θεῶν
ἀθανάτων ὅς τις σε φυλάσσει τε ῥύεταί τε.
αὐτὰρ ἐπὴν πρώτιστα κατ' ἠπείρου Ἰθάκης ἀφίκηαι,
νῆα μὲν εὖ δὴ πόλιν ὀτρῦναι καὶ πάντας ἑταίρους·
αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτεω εἰσαφικέσθαι,
ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος· ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἴδεν.
ἔνθα δὲ νύκτ' ἀέσαι, τὸν δ' ὀτρῦναι πόλιν εἶσω
ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
ὁππᾶ οἱ σῶς ἐοῖσι, καὶ ἐκ Πύλου ἠλήλυθας.

ἦ μὲν ἄρ' ὣς εἰπὼν ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον.
αὐτὰρ ὁ Νεσορίδην ὦρσε κρατὺν ὕπνον ἐγείρων,
λάξ ποδὶ κινήσας· καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
ἔγρεο Νεσορίδη Πεισίστρατε, μώνυχας ἵππους
ζεύξομ' ὑφ' ἅρματ' ἄγων, ὄφρα πρήσσωμεν ὁδοῖο.
Τὸν δ' αὖ Νεσορίδης Πεισίστρατος αὐτίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', οὔπως ὄβριμ', ἐπειγομένους πὴρ ὁδοῖο,
νύκτα δι' ἀμφιφορεῦ ἐλάαν. τάχα δ' ἔσσεται ἠώς.
ἀλλὰ μένων εἰσόκε δῶρα φέρωμι θοὴν δι' ἱφθιμα θέσπι
ἥρως Ἀτρέιδης δ' ὀρικλειτὸς Μενέλαος,
καὶ μύθοις ἀγανοῖσι προαυδήσας ἀποπέμψῃ.
ἦ γάρ τε ξεῖνος μιμνήσκεται ἤματα πάντα
αὐδρὸς ξεινοδόκου ὅς κεν φιλότητα πεφάσθαι.
Ὡς ἔφατ'. αὐτίκα δ' χρυσόθρονος ἦλυθεν ἠώς·
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε βοὴ ἀγαθὸς Μενέλαος,
αὐσάς δ' ὀρυμῆς Ἑλένης πάρα καλλικόμοιο.
Τὸν δ' ὡς δὴ γνώσαν Ὀδυσῆος φίλος υἱός,
σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῒ σιγαλόεντα
δῦνε, καὶ μέγα φᾶρος ὑπὲρ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις
ἥρως. βῆ δ' θύραζε, πάρος μολὼν δ' πρόσ τε ἔειπε
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσῆος θείοιο,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ἔρχαμε λαῶν,
νῦν μ' ἀποπέμπε φίλην δὲ πατρίδα γαῖαν.
ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἴκαδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴ ἀγαθὸς Μενέλαος,
Τηλέμαχ', ὅτι σ' ἐγὼ γε πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύξω
ἐμμενὲς νόσιον. νεμεσῶμαι δ' κε καὶ ἄλλῳ
αὐδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς τ' ἔχοχα μὲν φιλέησιν,
ἔχοχα δ' ἐχθαίρῃσιν. ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
ἰσόν τοι κακόν ἐστ' ἄς τ' ὄκ ἐθέλοντα νέεσθαι
ξεῖνον ἐποτρύνῃ, νῦ ὅς ἐοτύμοιον κατερύκῃ.
χρὴ ξεῖνον πρήεντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δ' ὀπάσσαι.
ἀλλὰ μένων εἰσόκε δῶρα φέρωμι θοὴν δι' ἱφθιμα θέσπι
καλὰ, σὺν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς ἔπος ἠδ' ἰάνῃς
δόμον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλις ἐνδοθεν ἐόντων.
ἀμφότερον, κῦδός τε νῦ ἀγλαΐη, καὶ ὄνησις,
δ' εἰπόντας ἴμεν πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
εἰ δ' ἐθέλῃς τρεφθῆναι ἀν' Ἑλλάδα νῦ μέσον Ἄργος,
ὄφρά τοι αὐτὸς ἕπωμαι, ζώσω δ' ἵππους δέ τοι ἵππους·
ἄστεα δ' ἀνθρώπων ἡγήσομαι· δ' ἔτις ἡμέας
αὖτως ἀποπέμψει, δώσει δ' ἔτι γε φέρεσθαι,
τρίποδ' ἠὲ λέβητα δύω ἀλκήεντε λέβητε,
ἠὲ δύ' ἡμιόνους, ἠὲ χρύσειον ἄλεισον.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ἔρχαμε λαῶν,
βούλομαι ἤδη νέεσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· (ὃ γὰρ ὄπιθεν
ἔρχομ' ἐὼν κατέλειπον ὑπὲρ κτεάτεσσιν ἐμοῖσι)
μὴ πατρὸς' αὐτίθεον δ' ἰζήμενος αὐτὸς ὀλώμαι,
ἤ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὀλητα.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόν' ἄκουσε βοὴ ἀγαθὸς Μενέλαος,
αὐτίκ' ἄρ' ἅ ἀλόχῳ δ' ἑοῖσιν κέλσεν
δ' εἶπον δὲ μεγάροις τετυκεῖν ἄλις ἔνδοθεν ἐόντων.
ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Βοηθοίδης Ἐτεωνεύς,
αὐσάς δ' ὀρυμῆς· ἐπεὶ ὁ πολὺ ναίεν ἀπ' αὐτῶν.
ὀπῶπα δὲ

hæc quidem sic fata abiuit ad longum olympum.
at hic Nestoridem ex dulci somno excitauit,
calce pede mouens: & ad ipsum uerbum dixit:
surge Nestoride Pisistrate, unius unguis equos Telem
subiunge currus ducens, ut eamus uiam. Pisistr
Hunc aũt Nestorides Pisistratus contra allocutus est:
Telemache, nondum licet, festinantes quamuis ad iter, Pisistr
nocte per tenebrosam ambulare. citò aũt aderit Aurora. Telem
sed manet quousq; dona ferens in currus ponat cho.
Heros Atrides lancea inclytus Menelaus,
& uerbis mitibus allocutus remittat.
huius enim hospes recordatur dies omnes
uiri hospitalis qui amicitiam præbuerit.
Sic fatus est. statim autem aurcæ sedis uenit Aurora:
mox autem ipsos adijt uoce bonus Menelaus,
surgens ex lecto Helena à pulchricoma.
Hunc postquam cognouit Vlyssis dilectus filius,
festinans tunicam circa corpus stupendam
induit, & magnum pallium in fortes iecit humeros
heros. iuit autem foras, astans autem allocutus est
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini:
Atride Menelae diuine, princeps populorum, Telemac
iam nunc me remitte dilectam in patriam terram. Menelae
iam enim mihi animus cupit domum ire.
Huic autem respondit postea uoce bonus Menelaus:
Telemache, non te ego multum tempus hic detinebo Menela
cupientem reditus. irascor autem & alij Telem
uiro hospitali, qui nimis quidem diligit, cho.
nimis & odit. meliora autem modica omnia.
æquale malum est qui & nolentem redire
hospitem impellit, & qui abiturientem detinet. Hospit
oportet hospitẽ præsentẽ diligere, uolẽtem a. dimittere. mitt
sed mane donec dona ferens in currum ponam re inbu
pulchra, tuq; oculis uideas: dicam autem mulieribus num est.
cibum domi ut parent abundè ex ijs quæ intus sunt.
utrunq; gloriaq; & splendor, & utilitas,
ut cœnati eatis multam in infinitam terram.
si autem uis diuertere in Græciam & medium Argos,
ut te ipse sequar, subiungam autem equos:
urbes autem hominum ducam: neq; aliquis nos
frustra remittet, dabit autem aliquid unum ferendum,
uel aliquem tripodem bene æratorum uel lebetem,
uel duos mulos, uel aureum poculum.
Hunc a. rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est: Telem
Atride Menelae diuine, princeps populorum, Menel
uolo iam redire ad nostra: (non enim à tergo
custodem discedens reliqui facultatibus meis)
ne patrem diuinum quærens ipse peream,
aut aliquid mihi ex domibus precioſi boni pereat.
at postquam hoc audiuit uoce bonus Menelaus,
statim suæ uxori & famulis iussit
cibum domi parare abundè ex ijs quæ intus essent.
mox ipsi uenit Boethides Eteoneus, (ipso.
exurgẽs ex lecto: quoniam non multũ habitabat longè ab
hunc autẽ ignem accẽndere iussit uoce bonus Menelaus,
assareq;

assareq; carnes. hic autem non neglexit audiens.
ipse autem in thalamum descendit redolentem,
non solus, simul cum ipso Helena ibat & Megapenthes.
sed quando iam peruenerunt ubi ei preciosa iacebant,
Atrides quidem postea poculum cepit rotundum,
filium autem crateram portare Megapenthem iussit
argenteam. Helena autem astitit arcis,
ubi erant ei pepla uariegata, quæ laborauerat ipsa:
horum unum sumptu Helena portabat diuina mulierum,
quod pulcherrimum erat uarietatibus, & maximum,
stella a. tanquã resplendebat, iacebat a. ultimũ aliorum.
perrexerunt a. ire ulterius per domũ, donec peruenerunt
ad Telemachum. hunc a. allocutus est flauus Menelaus:

Telemache, uiriq; reditum ut mentibus tuis cogitas,
sic tibi Iupiter perficiat personans maritus Iunonis.
donorum autem quæcunq; in mea domo preciosa iacent,
dabo quod optimum & honoratissimum est.
dabo tibi crateram fabricatam: argentea autem
est tota, auro autem labra perfecta sunt.
opus autem Vulcani: præbuit autem illustris heros
Sidoniorum rex, quando eius domos cooperuit
illic me reuersum. tibi autem uolo hoc præbere.

Sic dicens, in manibus posuit crateram rotundam
heros Atrides. hic autem crateram lucidam
posuit illic coram portans fortis Megapenthes
argenteam. Helena autem astitit pulchrigena,
peplũ habens in manibus. uerbumq; dixit, & appellauit:
donum tibi & ego, fili dilecte, hoc do,
memoriam Helenæ manuũ, optatarũ in nuptiarũ tẽpus
tuæ uxori portãdum: interim aũt dilectam apud matrem
iaceat in domo. tu autem mihi gaudens abi
domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.

Sic fata in manibus posuit. hic autẽ suscepit gaudẽs.
& hæc quidem in tabulata posuit Pisistratus heros
suscipiens, & omnia suo admiratus est animo.
hos autem duxit ad domum capite flauus Menelaus:
sederunt autem postea in sedibus & solijs.
aquam autem famula gutturnio infudit ferens
pulchro, aureo, super argenteo lebete,
ad lauandum: apud autem politam extendit mensam.
panem autem honesta famula apposuit ferens,
cibos multos imponens, gratificans de præsentibus.
apud autem Boethædes carnes incidebat, et distribuebat
ministrabat autem filius Menelai inclyti. (partes,
hi autem in cibos paratos appositos manus mittebant.
at postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
tunc Telemachus & Nestoris illustris filius
equos iunxerunt, inq; currus uarios ascenderunt:
extra a. impulerunt uestibulũ & porticũ ualde sonantẽ.
cum bis autem Atrides ibat flauus Menelaus,
uinum habens in manu dulce dextra,
aurea in patera, ut ubi libassent irent.
stetit autem ante equos: præbibensq; locutus est:

Gaudete ô iuuenes, & Nestori pastori populorum
dicite: certè enim mihi pater tanquam mitis erat,
quamdiu

ὀπτῆσαί τε κρειῶν, ὁ δ' ἄρ' ἐκ ἀπίθησεν ἀκούσας.
αὐτὸς δ' ὅγε θάλαμον καταβήσατο κηώεντα,
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γ' Ελένη κίε νὺ Μεγαπένθης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανον ὅθι οἱ κειμήλια κεῖτο,
ἀτρεΐδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον,
υἱὸς δ' ἄρ κρητῆρα φέρεν Μεγαπένθης ἄνωγεν
ἀργύρεον. Ἑλένη δ' ἤδισαν φωριαμοῖσιν,
ἥ θ' ἔσαν οἱ πέπλοι ποικιλόμητες, ὅς πάρος αὐτὴ
ἧν ἐν ἀειραμένη Ἑλένη φέρε δ' ἴα γυναικῶν,
ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν, ἠδὲ μέγιστος,
ἀστὴρ δ' ὣς ἀπέλαμπεν, ἔκειτο δ' ἄνευθε τῶν ἄλλων.
βὰν δ' ἰθὺς πρόθυρον δόμου δ' ὅτε τοῦ ἵκοντο
Τηλέμαχος, τὸν δὲ προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,

Τηλέμαχ', ἦ τοι νόσον ὅπως φρεσὶ σῇσι μνήσομαι,
ὡς τοι Ζεὺς τελέσῃ γε ἠίγδηπος τόσσης Ἥρης.
δῶρων δ' ὅσσ' ἂν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
δώσω κάλλιστον τε τιμιήεντόν θ'.
δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον ἀργύρεον δὲ
ὅλον ἅπας, χρυσῷ δ' ὐδὶ χείλεα κεκράανται.
ἔργον δ' Ηφαίστοιο· πόρεν δέ ἑ φαίδιμος ἥρως
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
κεῖσέ με νοσήσαντα. τεὴν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.

Ως ἐπών, ἐν χερσὶ τίθει δ' ἑπὰς ἀμφικύπελλον
ἥρως ἀτρεΐδης. ὁ δ' ἄρα κρητῆρα φαεινὸν
θῆκ' αὐτῇ πόρε δ' ἀρσιβε φέρων κρατερὸς Μεγαπένθης
ἀργύρεον. Ἑλένη δ' ἤδισαν καλλιπάρῃος, (ζωὴν
πέπλον ἔχε' ἐν χερσίν. ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
δῶρόν τοι ἐγώ, τέκνον φίλε, τόν δὲ δίδωμι,
μνῆμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ὄφρα γάμοιο
σῷ ἀλόχῳ φορέειν· τέως ἦ φίλη πρὸς μητρὶ
κείσθω ἐνὶ μεγάρῳ. σὺ δὲ μοι χάρῃ ἀφίκοιο
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.

Ως ἐπόσ' ἐν χερσὶ τίθει. ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων.
νὺ τὰ μὲν ὄβριμα τίθει Πεισίστρατος ἥρως
πρόσθεν ἀμαξάων, νὺ πάντα ἑῷ θήκατο θυμῷ.
αὐτὰρ ὅγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος
ἐξίθμιον δ' ἆρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχυτε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· πρὸ δ' ἔξεσσε τανύσσατο τ' ἀμφὶ τράπεζαν.
σῖτον δ' αὖ σύν οἱ ταμίη πρόθηκε φέρουσα,
ἔδμεναι πολλ' ὧν ἔνθεσαν, χαριζομένη παρεόντων.
πὰρ δ' ἄρα Βοηθοίδης κρέα δαίνυ, τοῖσι δὲ μοίρας,
οἰνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἕντο,
τοῖσι δὲ Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
ἵππους τ' ἐζεύγνυσθ', ἁνὰ δ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἠχηέσσης.
τοῖσι δὲ μετ', ἀτρεΐδης ἔπιε ξανθὸς Μενέλαος,
οἶνον ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῇφι,
χρυσείῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην. (δα,
στὰς δ' ἵππων πρόπαροιθε δεδεγμένος ἦ προσηύ-

Χαίρετον ὦ κοῦροι, καὶ Νέστορι ποιμένι λαῶν
εἰπεῖν· ἦ γὰρ ἔμοιγε πατὴρ ὡς ἤπιος ἦεν,

εἴως γ' Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
καὶ λίην κέινω γε, δ' ἰοτρεφὲς, ὡς ἀγορεύεις,
πάντα τά δ' ἐλθόντες κατὰ λέξομεν. αἶ γὰρ ἐγὼν ὣς
νοστήσας, ἵ' βάκλωσι κιὼν, ὁ δυσεῖ γ' ἰνὶ οἴκῳ
ἔμπεσε μ' ὡς πρὶν ἐὼν τυχὼν φιλότητος ἀπάσης
ὄφρομαι, αὐτάρ ἄγω καμάλια πολλὰ μὲν ἐσθλά.
Ὡς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτετο δεξιὸς ὄρνις,
αἰετὸς, ἀργυλὼ χλῶρα φέρων ὀνύχεσι πέλωρον,
ἤμβροτον ἐξ αὐλῆς· οἱ δ' ἰὼ ζοντό τ' ἕποντο
αὖερθε νῆες γυναῖκές τ. ὁ δὲ σφιν ἐγγύθεν ἐλθὼν
δεξιὸς ἦλθε παρόδ' ἵππων. οἱ δ', ἰδόντες
γήθησαν, μὴ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰαύῃ.
Τοῖσι δ' Νεσορίδης Πεισίστρατος ἤρχε μύθων,
φράζεο δὴ Μενέλαε δ' ἰοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
εἰ νῶϊν τόδ' ἔφην θεὸς ὤρεγε, ἤ σοι αὐτῷ.
Ὡς φάτο. μερμήριξε δ' ἀρηΐφιλος Μενέλαος
ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρίναιτο νοήσας.
τὸν δ' Ἑλένη ταναίπεπλος ὑποφθαμένη φάτο μῦθον,
κλῦτέ μευ, αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι ὡς ἐνὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι, τ' ὡς τελέεσθαι οἴω.
ὡς ὅδε χὰν' ἅρπαξ' ἀετὸς πελόμενός ἐνὶ οἴκῳ
ἐλθὼν ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ γενέ τε τόκος τε·
ὣς Ὀδυσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν, κὲ πολλ' ἐπαλη-
θείς, (σθεὶς,
οἴκαδε νοστήσει, τ' τίσετ' ἢὲ νῦ ἦδη
οἴκοι, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὰ πάντεσσι φυτεύει.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ὄφρα νῶϊ Ζεὺς θείη ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
ὄφρ' κἀμοί τοι κεῖθι θεῷ ὡς εὐχετοώμην.
ἦ, τ' ἐφ' ἵπποιϊν μάστιν βάλλων· οἱ δ' μάλ' ὦκα
ἔπεσσαν πεδίονδε σὺν ἅρμασι πόλιος μεμαῶτες.
οἱ δ', πανημέριοι σείον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
δὴ Φηρὰς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος πρὸς δ' ὦμα
υἱος Ὀρσιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
ἔνθα δ' ἐνύκτ' ἄεσαν· ὁ δ' τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ἵππους τε ζεύγνυντ', αὐτὰρ δ' ἅρμαθ' ποικίλ' ἔβαινον·
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αὐλοῦ ἠχήεντος·
μάστιξεν δ' ἐλάαν τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην.
αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο πύλας αἰπὺ πτολίεθρον·
τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν,
Νεσορίδη, πῶς κέ μοι ὑποχόμενος τελέσειας
μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δ' ἁμπρὸς ἐόμεθ' ἐσθλὼ
ἐκ πατρῴων φιλότητος· ἀτὰρ τ' ὁμήλικες ἔσμέν·
ἔτι δ' ὁδὸς τ' μᾶλλον ὁμοφροσύνην γήσει.
μή με πρὸς ἔξ ἄγε νῆας δ' ἰοτρεφὲς, ἀλλὰ λίπ' αὐτ',
μή με γέρων ἀέκοντα κατέσχῃ ἦ φίλ' οἴκῳ,
ἵεμενος φιλέειν· ἐμὲ δ' χρεώ· θᾶσσον ἰκέσθαι.
Ὡς φάτο. Νεσορίδης δ' ἄρ' ἐῷ συμφράσσατο θυμῷ
ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποχόμενος τελέσειεν.
ὧδε δ' οἱ φρονέοντι δόξασκε κέρδιον εἶναι·
πρέσβ' ἵππους ἴμεν νῆας θολὼ τ' θαλάσσης·
νηὶ δ' ἐνὶ πρύμνῃ δ' αἴνυτο κάλλιμα δῶρα,
ἑσθῆτα, χρυσόν τε, πάρ οἱ Μενέλαος ἔδωκε.

quamdiu ad Troiam pugnauimus filij Achiuorum.
Hunc autē Telemachus prudens contra allocutus est:
& omnino illi, generose, sicut dicis,
omnia hæc ut uenerimus narrabimus. utinā enim ego sic
reuersus ad Ithacam nactus Vlyssem in domo
dicam ut à te consequutus amicitiam omnem
uenio, afferoq; preciosa multa & bona.
Sic ei dicenti uolauit dextera auis,
aquila, album anserem ferens unguibus magnum,
domesticum è corte: clamantes autem sequebantur
uiri & mulieres. hæc autem ipsos prope ueniens
dextera emicuit ante equos. hi autem uidentes
lætati sunt, & omnibus in mētibus animus lætatus est.
His autem Nestorides Pisistratus incepit sermonem:
considera iam Menelae generose, princeps populorum,
an nobis hoc ostendit deus ostentum, an tibi ipsi.
Sic dixit. cogitabat autem bellicosus Menelaus
quomodo ei ritè responderet considerata re.
huic autem Helena stolata præueniens dixit uerbum:
audite me, at ego uaticinabor sicut in animo
immortales iaciunt, sicut perfectum iri puto.
sicut hanc anserem rapuit nutritum in domo
ueniens ex monte, ubi ei proles & partus:
sic Vlysses mala multa passus, & multa uagatus,
domum redibit, & puniet: uel & iam
domi, at procis mala omnibus plantat.
Hanc autem rursus Telemachus prudens cōtra dixit:
sic nunc Iupiter faciat ualde sonans maritus Iunonis,
ideo tibi & illic deo tanquam supplicabo.
dixit, & equis flagellum adiecit: bi autē ualde celeriter
ruerunt in campum per urbem prompti.
hi autem toto die quatiebant iugum utrinq; habentes.
occidit autem Sol, obscurataq; sunt omnes uiæ.
Pheras autem peruenerunt, Dioclei ad domum
filij Orsilochi, quem Alpheus genuit filium.
illic nocte dormierūt: hic autem his hospitalia apposuit.
quando autem matutina apparuit rosea Aurora,
equosq; iunxerunt, currusq; uarios ascenderunt:
extra a. impulerunt uestibulum & porticum resonantē.
uerberauit autem impellere: hi aūt non inuiti uolabant.
statim autem postea uenerunt Pyli altam urbem.
& tunc Telemachus allocutus est Nestoris filium:
Nestoride, quomodo mihi pollicitus perficies
uerbum meum? hospites autem omnino dicimus nos esse
ex patrum amicitia: quin & æquales sumus:
hæc autem uia & magis concordiam conciliabit.
ne me extra duc nauem generose, sed relinque illic,
ne me senex inuitum sua detineat in domo,
cupiens amanter tractare: me autem opus est citò ire.
Sic dixit. Nestorides autem suo consultauit animo
quomodo ei ritè pollicitus perficeret.
sic autem ei cogitanti ujsum est melius esse:
uertit equos in nauem uelocem & litus maris:
nauis autem in puppi deprompsit pulcherrima dona,
uestem, aurumq;, quæ ei Menelaus dederat.

παῖδ

& ipsum hortans uerba uolucria allocutus est:
festinanter nunc ascende, inbedq; omnes socios,
ante me domum ire, nunciareq; seni.
bene enim ego hoc scio in mente & in animo,
qualis illius animus immensus, non te dimittet,
sed ipse uocans huc ueniet. neq; te dico
retro iturum uacuum: nalde enim ira scetur tamen.
Sic fatus impulit pulchrorum crinium equos
retro Pyliorum in urbem, uelociter aũt domos peruenit.
Telemachus autem socijs concitans iussit:
parate arma socij naui nigrae:
ipsiq; ascendamus, ut iter faciamus.
Sic dixit. illi u. bũc ualde quidẽ audiuerũt, & obediue
statim a. ingressi sunt, & in sedibus sederunt: (runt.
& hic q. haec laborabat, supplicabatq; immolabatq; Mi-
nauis apud puppim. prope autem ei uenit uir (nerua
peregrinus, extorris ex Argo, uiro interfecto,
uates: ac genere Melampodis proles erat,
qui antea quidẽ quondã habitabat Pylo in matre omniũ,
diues Pylijs ualde egregiè domos habitans.
tunc alium populum peruenit, patriam fugiens,
Neleumq; magnanimum, clarissimum uiuentium,
qui eius opes multas perfectum in annum
habuit ni: hic autem interim quidem in domibus arcti
uinculo in difficili ligatus fuit, duros dolores patiens,
gratia Nelei filiae, nocumentiq; grauis
quod ei in mentibus posuit dea perterribilis Erinnys:
sed hic q. effugit mortẽ, & abegit boues ualde mugiẽtes
in Pylum ex Phylaca, & soluit opus infandum,
diuinum Neleum, fratriq; uxorem
duxit ad domos. hic autem aliorum iuit populum,
Argos in equos nutriens: ibi enim ei fatale erat
habitare multis imperantem Argiuis.
ibi autem duxit uxorem, & altam posuit domum.
genuit autem Antiphatem & Mantium, filios fortes.
Antiphates quidem genuit Oicleum magnanimum:
at Oicleus populi seruatorem Amphiaraum,
quem animo dilexit Iupiterq; Ægiochus & Apollo
omni amicitia: neq; peruenit senectutis limen,
sed perijt Thebis, mulicbrium gratia donorum.
huic autem filij fuerunt Alcmaon Amphilochusq;.
Mantius rursum genuit Polyphidiumq; Clitumq;.
sed Clitum quidem aureae sedis rapuit Aurora,
pulchritudinis gratia eius, ut immortalibus interesset.
at magnanimũ Polyphideum uatẽ Apollo (phiaraus,
fecit hominum longè optimũ, postquã mortuus est Am-
qui Hipereſiae peregrinatus est patri iratus:
illic habitans uaticinabatur omnibus mortalibus.
huius quidẽ filius aduenit, Theoclymenus a. nomẽ erat,
qui Telemachum prope stetit: hunc autem inuenit
sacrificantem supplicantemq; neloce apud nauẽ nigram:
& ipsum affans uerba uolucria locutus est:
O amice, quoniam te sacrificantẽ inuenio hoc in loco,
supplico per sacrificia & deum, & deinde
unum ipsius caput & socios qui te sequuntur;

καί μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
σπεῦδε νυῦ αὐτάρ, κέλευε τε πάντας ἑταίρους,
πρίν ἐμὲ οἶκαδ' ἱκέσθαι, ἀπαγγεῖλαί τε γέροντι.
εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὐδέ σε μεθήσει,
ἀλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ' εἶσεται. ὀδύσσεται γὰρ
ἄφρων ἰγάνοι πρωτόμαλα γὰρ κεχολώσεται ἔμπης.
Ὡς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους
ἐς Πυλίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα δώμαδ' ἵκανε.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσεν,
ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχε' ἑταῖροι νηὶ μελαίνῃ·
αὐτοί τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο. (του.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μῦθον κλυον, ἠδ' ἐπίθοντο·
εἷσαν δ' ἄρ' εἰσβαίνον, ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
ἄντοι ὁ μὲν τὰ πονεῖτο, κατὰ δοῦχον θῦε δ' Ἀθήνῃ
νηὶ παρὰ πρύμνῃ, ἀλεγεινόθυμον δ' ἐς οἱ ἦλυθεν αὐτῷ
Τηλεμάχοιο, φόβῳ δὲ Ἄργεος, ἀνδρὸς ἀλάστου,
μαίνεσθ' ἀτάρ γε μελάμποδος ἔκγονος ἦεν,
ὃς πρίν μὲν πόντ' ἔναιε πύλῳ ἔνι μητέρι μήλων,
ἀφνειὸς Πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δώμασι ναίων.
ἀλλὰ τότε γ' ἄλλον δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φεύγων,
Νηλῆά τε μεγάθυμον, ἀγαυότατον ζωόντων,
ὃς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
ἔσχε βίη· ὁ δ' ἧστο μάλ' ἐν μεγάροις φυλάκοιο
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δεδεδέτο, κρατερὰς ἄλγεα πάσχων,
εἵνεκα Νηλῆος κούρης, ἄτης τε βαρείης
τλῶ οἱ ὑπὲρ φρεσὶ θῆκε θεὰ δεινὰ παλαίτις Ἐρινύς·
ἀλλ' ὁ μὲν ἔκφυγε κῆρα, μὴ ἤλασε βῆς ἐριμύκους
ὀξὺ Πύλονδε ἐκ Φυλάκης, μὴ ἔτισατο ὄργον ἀείκες,
αὐτίθεον Νηλῆα, κασιγνήτῳ τε γυναῖκα
ἠγάγετο πρὸς δῶμαθ'. ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,
Ἄργεϊ δὲ ἵππόβοτον· τόθι γάρ νυ οἱ ἄσιμον ἦεν
ναιετάειν πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' ἀργείοισιν.
ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα, καὶ ὑψερεφὲς δέτο δῶμα,
γείνατο δ' Ἀντιφάτην καὶ Μάντιον, υἷε κραταιώ.
Ἀντιφάτης μὲν ἔτικτεν Οἰκλῆα μεγάθυμον·
αὐτὰρ Οἰκλέης λαοσσόον Ἀμφιάρηον,
ὃν πολὺ κῆρι φίλεε Ζεὺς τ' ἀιγίοχος καὶ Ἀπόλλων
πασιν ἐπιφραδέως φίλοτητ'· οὐδ' ἵκετο γήρᾳ ὑπὸ λιγρῷ,
ἀλλ' ὀλέτ' ἕνεκ' ἀπλήτου γυναικὸς εἵνεκα δώρων.
Τὸν δ' υἱεῖς ἐγένοντ' Ἀλκμαίων Ἀμφίλοχός τε.
Μάντιος αὖ τέκετο πολυφήμιδα Πηλεῖδην τε.
ἀλλ' ἄνδρα κλεῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠὼς,
κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
αὐτὰρ ὑπερθύμου Πολυφείδεω Μαντίου Ἀπόλλων
δῶκε βροτῶν ὄχ' ἄριστον, ἐπεὶ θάνεν Ἀμφιάρηος,
ὃς ῥ' ὑποδρήσσων δ' ἀπεφάσατο πατρὶ χολωθείς·
ᾧδ' ὄγε ναιετάων μαντεύετο πᾶσι βροτοῖσι.
τῷ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπάλθε, Θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν,
ὃς τότε Τηλεμάχῳ πέλας ἵστατο· τὸν δ' ἐνίκησε
σπένδοντ' ἐν νηῒ μελαίνῃ
καί μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐπεί σε δύοντα νιχάνω ἔνθ' οὐ χρεώ,
λίσσομ' ὑπὲρ θυέων καὶ σῆς αὐτοῦ κεφαλῆς καὶ ἑταίρων οἵ τοι ἕπονται,

εἰπέ μοι ἐρεμνὴν νημερτέα, μηδ' ὐπερβύσῃς.
τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; ποῦ τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα,
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμί, πατὴρ δέ μοι ὄνομ' Ὀδυσεύς,
εἴ ποτ' ἔην· νῦν δ' ἦδη ἀπὲ φθιτὸν λυγρῷ ὀλέθρῳ.
τὼνεκα νῶϊ ἑταίρους τε λαβὼν ἠὲ νῆα μέλαιναν,
ἦλθον ὑπουσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεοκλύμενος θεοειδής,
ὅτω τοι ἐγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς
ἔμφυλον· πολλοὶ γὰρ καὶ γνητοί τε ἔασι τε
Ἄργος κὰν ἱπποβοτῆ, μέγα δὴ κρατέουσιν Ἀχαιοί·
τὴν ὑπαλυσάμενος θανάτου καὶ κῆρα μέλαιναν
φεύγω· ἔπειν ού μοι κῖσε κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,
ἀλλά με νηὸς ἔφεσσαι, ἐπεί σε φυγὼν ἱκέτευσα,
μή με κατακτείνωσι· δίωκέμεναι γὰρ ἔοικα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα,
ὃ μὲν δὴ σ' ἐθέλοντά γ' ἀπώσομαι νηὸς ἐΐσης·
ἀλλ' ἕπεο, αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεαι οἷά τ' ἔχωμεν.
Ὡς ἄρα φωνήσας δουρὸς ἔξεσε χάλκεον ἔγχος,
καὶ πρόδε' ἐπ' ἰκριόφιν τάνυσσεν νηὸς ἀμφιελίσσης·
αὐτὰρ ὁ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσατο πουποπόροιο.
ἐν πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθέζετο· παρὰ δέ οἱ αὐτῷ
ἕστο Θεοκλύμενος· τοὶ δ' ὀπρυμνήσι' ἔλυσαν.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
ὅπλων ἅπτεσθαι. τοὶ δ' ἐκὺς ἐμμενέως ἐπίθοντο.
ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἐντοσθε μεσόδμης
στῆσαν ἀείραντες· κατὰ δ' ἤρτυον ἐν πόρτοισιν ἔδησαν,
ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοείοις.
τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
νηῦς ἀύσειε θέουσα θαλάσσης ἅλμυρὸν ὕδωρ.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἦλθε δὲ φέρσας ἐπέβαλλεν, ἐπειγομένη Διὸς οὖρῳ
ἦλθε τ' Ἠλίδα δῖαν, ὅθι πρατέουσιν Ἐπειοί,
ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ὕπεπρο θοῇσιν,
ὁρμαίνων ἢ κεν θανάτου φύγοι ἦ κεν ἁλώῃ.
Τῷ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
δόρπα ἑτοίμαζον· παρὰ δὲ σφίσιν ἐδμῶες ἄλλοι.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἔντο,
τοῖς Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
εἴ μιν ἔτ' ἐν δόμῳ ἦσιν ἐϋφρονέως φιλέοιεν,
αὐτοῦ ἔνι σταθμῷ, ἦ ἀστυόνδε κέκλυθι·
κέκλυθι νῦν Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
ἠῶθεν πρώτι ἄσυ λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
πτωχεύσων, ἵνα μή σε κατατρύχω καὶ ἑταίρους. (σφιν,
ἀλλὰ μοι εὖ δ' ὑποθοῦ, δὸς δ' ἁμὸν ἡγεμόν' ἐνθάδε πέμψαι
ὅππασσός κέ με κεῖσε· ἀνάγκη· κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκη
πλάγξομαι, αἴ κέν τις κοτύλην καὶ οὖρον ὀρέξῃ.
καί κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο,
ἀγγελίην εἴποιμι πολίφρονι Πηνελοπείῃ
καί κεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην,
εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν, ὀνείατα μυρί' ἔχουσιν.
αἶψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν ὅ, τι θέλοιεν.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σὺ στύθι, καί μοι ἄκουσον,
Εὐμαιε

dic mihi interroganti uera, neq; occultes.
quis? unde es uirorum? ubi tibi urbs & parentes?
Hunc a. Telemachus prudens contra allocutus est:
tibi enim rego hospes ualde uerè dicam.
ex Ithaca genere sum, pater autem mihi est Vlysses,
si quando erat: nunc autẽ iam corruptus est graui morte.
propterea nunc socijs q; sumptis & naui nigra,
ueni interrogaturus de patre diu absente.
Hunc a. rursus allocutus est Theoclymenus diuinus: Theoclymenus orat pro.
sic tibi & ego ex patria, uiro interfecto
tribule: multi autem fratres q; socij q;
Argos per equiferum, multum autem pollent Achiui:
horum fugiens mortem & parcam nigram
exulo: quoniam mibi fatale est inter homines errare.
sed me naui impone, postquam tibi exul supplicaui,
ne me interficiant: persequi enim puto.
Hunc a. rursus Telemachus prudẽs contra alloc. est: Telemachus suscipit in naue Theoclymenum.
non quidem te uolentem expellam naui æquali:
sed sequere, at illic diligeris qualia habemus.
Sic loquutus suscepit æream lanceam,
& hanc in lignis extendit nauis utrimq; nertibilis:
ipse quoq; nauem pontigradam ascendit.
in puppi autem postea sedit: apud autem seipsum
sedere fecit Theoclymenum: illi autem funes soluerunt.
Telemachus autem socijs exhortans iussit
arma tangere. hi autem haudè obediuerunt.
malum autem abiegnum concauam intra basim
statuerunt erigentes: deq; funibus ligauerunt.
traxerunt q; uela alba bene tortis loris.
his autem concitantem uentum mittit cæsia Minerua,
uehementem sonantem per aerem, ut uelocissimè
nauis expediret currens maris salsam aquam.
occidit autem Sol, obscuratæ q; sunt omnes uiæ.
& illa Pheras appulit, urgente Iouis uento:
& apud Elidem diuinam, ubi dominantur Epei.
hinc autem rursus in insulis immisit acutis,
ruens si mortem fugeret, an caperetur.
Hi autem rursus in casa Vlysses & diuinus subulcus Porcus redit ad Vlyssem.
cœnabant: apud autem ipsos cœnabant uiri alij.
at postquam potus & cibi amorem eiecerunt,
his Vlysses dixit, subulcum tentans,
si ipsum adhuc accuratè diligat, manereq; iubeat
illic in statione, an hortetur ad urbem:
audi nunc Eumae, & alij omnes socij. Eumæo Vlyssa adloquitur.
mane ad urbem cupio ire
mendicaturus, ut non te uexem & socios.
sed me bene mone, & simul ductorem bonum præbe,
qui me illuc ducat: per autem urbem ipse necessitate
errabo, si quis poculum & panem porrigat.
& profectus ad domos Vlyssis diuini,
nuncium dicam prudenti Penelope:
& procis superbis miscebor,
si mihi cœnam dent, cibos infinitos habentes.
forsan benefaciam inter ipsos quidquid uolent.
etenim tibi dicam, tu autem consule, & me audi,

Mercurij

Mercurij causa interuncij, qui omnium
hominum operibus gratiam & gloriam præbet:
strenuitate autem non mihi contenderit homo alius,
ignemque bene cumulare, siccaque ligna scindere,
diuidereque & assare & uinum fundere:
qualia bonis præstant deteriores.

Hunc autem ualde iratus allocutus es Eumæe subulce:
bei mihi hospes, eur in mentibus istud consilium
fuit? tu'ne omnino cupis illic perire?
si quidem procorum uis ingredi multitudinem,
quorum iniuriaq; uisq; ad sidereum cælum uadit.
non tibi tales sunt ministri illorum,
sed iuuenes lænas bene induti & tunicas,
semper autem pingues capita & pulchros uultus,
qui ipsis administrant: bene politæ autem mensæ
pane & carnibus & uino onerataæ sunt.
sed mane, non enim aliquis te dolet præsente,
neq; ego, neq; aliquis alius sociorum qui mihi sunt.
at postquam uenerit Vlyssis dilectus filius,
ille te lænamque tunicamque uestes induet,
mittet autem quò te cor animusque iubet.

Huic a. respondit postea multa patiens diuus Vlysses:
utinam sic Eumæe dilectus Ioui patri fieres (graui.
sicut mihi, quod me quietũ reddidisti ab errore et æruna
errore autem non est peius aliud hominibus.
sed gratia perditi uentris mala consilia habent
uiri, si quem inuadit error & malum & dolor.
nunc autẽ quoniam detines, manereq; me uacuum iubes,
dic age mihi de matre Vlyssis diuini,
patreque quem reliquit iens in senectutis limine,
si fortè adhuc uiuunt sub splendore Solis;
an iam mortui sunt, & in Ditis domibus.

Hunc a. rursus allocutus est subulcus princeps uirorũ:
tibi enim ego hospes ualde uerè dicam:
Laertes quidem adhuc uiuit, Ioui autẽ supplicat semper
animam à membris perire suis in domibus.
terribiliter enim filio dolet absente,
uirgineq; nupta uxore prudente, quæ ipsum maximè
tristitia affecit pereundo, & in cruda senectute posuit.
quæ dolore sui filij perijt glorioſi,
tristi morte: sic non moriatur quicunq; mihi
hic habitans amicus sit & amica faciat.
quandiu quidem igitur illa erat, dolens licet,
tamdiu aliquid mihi placebat sciscitari & interrogare,
quoniam me ipsa nutriuit unà cum Ctimena stolata
filia eximia, quam postremam peperit natorum:
hac simul nutritus sum, paulo aũt me minus honorabat.
at postquam pubertatẽ multum amatam uenimus ambo,
hanc q. postea in Samũ dederũt, & infinita acceperunt.
at me lænaque tunicaque uestibus illa
pulchris admodum indutum, pedibusq; calceis datis,
ad agrum misit: diligebat autem me corde magis.
nunc autem iam horum indigeo. sed mihi ipsi
opus augent beati Dei cui incumbo.
ex his autem comedi bibiq;, & uenerandis dedi.

Ἐ ῥμείαο ἔκυτι σϕακτόρε, ὅς ῥά τε πάντων
ἀνθρώπων ὀρχοισι χάριν κὺδ Θ ὀπάζει·
σϕῶϊ δ' οὐκ ἂν μοι ἐρίσειεν βροτὸς ἄλλ Θ,
πῦρ τ' εὖ νήσασθαι, σϕιά τε ξύλα σϕῶν ἀπὸ κεάσσαι,
σϕαιρῦσαί τε Ϲ ὀπάσσαι Ϲ οἰνοχοῆσαι·
οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι πάρα δμῳῶσι γέρυθεν.

Τὸν δ' ἠμείβεις ἔπεα πτερόεντα προσῴφης Εὐμαιε συβῶτα;
ὦμοι ξεῖνε, τίη τοι φρεσὶ βάλλ Θ νόημα
ἔπλ Θ; ἦ σύ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι;
εἰ σὺ μνηστῆρσιν ἐθέλεις κατὰ μοῖραν ἰόντα,
τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρειον οὐρανὸν ἵκει.
οὐ τοι τοιοῦδ' εἰσὶν ὑποδμῳὲς πρόσθεν ἐκείνῳ,
ἀλλὰ νέοι χλαίνας εὖ εἱμένοι ἠδὲ χιτῶνας,
αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς Ϲ καλὰ πρόσωπα,
οἵ σφιν ὑποδμῳῶσιν· εὐξέσται δὲ τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν ἠδ' οἴνου βεβρίθασιν.
ἀλλὰ μένε· σὸ γάρ τις μοι αὐΐσσεται πῆ τε ἰόντι,
ὅτ' ἐγώ, ὅτέ τις ἄλλ Θ ἑταίρων οἵ μοι ἔασιν.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ἔλθησιν Ὀδυσσῆ Θ φίλος υἱός,
κεῖνός σε χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσει,
πέμψει δ' ὅππη σε κραδίη θυμός τε κελεύει.

Τὸν δ' ἠμείβεις' ἔπτατο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς;
αἲδ' ὅτως Εὔμαιε φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο
ὡς ἐμοί, ὅθι μ' ἔπαυσας ἄλης Ϲ οἴζυος Θ αἰνῆς.
πλαγκτοσυνὴς δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν·
ἀλλ' ὧν ἕκ' ἀλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
αὐέρδειν, ὅθι κεν ἱκηται ἄλη Ϲ πῆμα Ϲ ἄλγ Θ.
νῦν δ' ὦδι ἰέναντας, μεῖναί τε μὲ κεῖνον ἄνωγας,
εἶπ' ἄγε μοι πόθι μητρὸς Ὀδυσσῆ Θ δίοιο,
πατρός θ' ὅν κατέλειπεν ἰὼν ὠδῖ γήρα Θ δὸν ὦ,
εἴπε ἔτι ζώουσιν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
ἦ ἤδη τεθνᾶσι, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι. (λεῶν;

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμ Θ ἀνδρῶν·
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω·
λαέρτης μὲν ἔτι ζώει, Διὶ δ' ὄλβια μήδεται αἰεὶ
θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν.
ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο,
κηδείης τ' ἀλόχοιο φίλαιφρον Θ, ἣ ἑ μάλιστα
ἧκεν ἀποφθιμένη, καὶ ἐν ὠμῷ γήραϊ θῆκεν.
ὃς δ' ἄχεϊ δ' παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίμοιο,
λυγαλέῳ θανάτῳ· ὡς μή θάνοι ὅστις ἐμοιγε
γνῶθ' ἐγαιετάων φίλος ἔα Ϲ φίλα δρ' ὀέντων.
ὄφρα μὲν ἔν δὴ κεῖνη ἔην, ἀχέουσά περ ἔμπης,
πόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι Ϲ δρέψαι,
ὄνειάτ' αὐτὴ τρίφυλλα ἅμα Κτιμένῃ τανυπέπλῳ
θυγατρὶ ἰφθίμῃ, τῷ ὁπλοτάτῳ τέκε παίδων·
τῇ ὁμοῦ ἐτρεφόμην, ὀλίγον δέ τι μ' ἔσσον ἐτίμα.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκεν πολυήρατον ἡκόμεθ' ἄμφω,
τῷ μὲν ἔπειτα Σάμη δ' ἐδόσαν, ἧκε δὲ πολλά·
αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐκείνη
καλὰ μάλ' ἀμφίεσασα, ποσὶν δ' ὑποδήματα δῦσα
ἀγρόνδε πρόϊαλλε· φίλῃ δέ με κηρόθι μᾶλλον. (σα,
νῦν δ' ἤδη τάων ὧν δ' δύομαι· ἀλλά μοι αὐτῷ
ἔργα θεοὶ ἤξησαν μάκαρες θεοί ὧν μέμονα.
τῶν ἔφαγόν τ' ἔπιόν τε, καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα·

ἐκ δ' ἄρα δ' ἐασοίνης ὀλίγον μέλιχόν θ' ὕδωρ ἀκῦσαι
ἄτ' ἔπος, ὄτέ τι ἔργον ἐπὶ κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ,
ἀνδράσι ὑποδμῶσι· μέγα γὰρ δμῶσιν χατέουσιν
αὐτίκα δ' ἐασοίνης φάσθαι, καὶ ἔπασα νοήσαι·
καὶ φαγέμεν πιέμεν τε· ἔπειτα δή καί τι φέρεσθαι
ἀγρόνδ', οἷά τε θυμὸν ἀεὶ δμώεσιν ἰαίνει. (σὺς,
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς·
ὦ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐὼν Εὔμαιε συβῶτα,
πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκήων.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ δ' ἐπὶ πρήθει πόλις ἀνδρῶν δυσφάγα,
ἣ γέ ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
ἦ σέ γε μηνωθῶντε πὸρ' οἰέσιν ἢ πρὸ βόεσιν
ἄνδρες ἀλυσμονίδαι νηυσὶν λάβον, ἠδ' ἐπέρασαν
ὧδ' ἀνδρὸς πρὸς δώματ', ὁ δ' ἄξιον ὠνον ἔδωκεν.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη συβώτης ὄχαμος ἀνδρῶν,
ξεῖν', ἐπεὶ ἆρ δὴ ταῦτά μ' ἀείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπεο, οἶνον δὲ πῖνε
ἥμενος, αἵδε γὰρ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὕδειν,
ἔστι δὲ τέρπεσθαι ἀκουέμεν· οὐδέ τι σε χρὴ
πρὶν ὥρη κατὰ λέχθαι· ἀϊνὴ γὰρ πολὺς ὕπνος.
τὴν δ' ἄλλων ὅν τινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει,
εὐδέτω ἐξελθών· ἅμα δ' ἠοῖ φαεσιμβρότῃφι
δόρπον ἑπηνήσας, ἅμ' ὑεσσιν ἀνακτορίῃσιν ἑπέσθω.
νῶϊ δ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένω τε,
κήδεσιν ἀλλήλων τέρπώμεθα λυγαλέοισι,
μνωομένω. μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνὴρ
ὅστις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πολλ' ἐπαλήθῃ.
τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, (ἦ περ ἀκούεις)
Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο.
οὔτι πολυπλήθὴς λίην τόσον· ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν,
βοτὸν καὶ, μῆλον, οἰνοπληθής, πολύπυρος·
αἶνη δ' οὔποτε λιμὸς ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
νοῦσος ὀϊδύσσει συγερὴ τέλεται δ' ἐλεεινοῖσι βροτοῖσιν·
ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κατὰ φῦλ' ἀνθρώπων,
ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδί ξὺν,
οἷς ἀγανοῖς βέλεεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
δοιὼ δὲ πόλιες, δίχα δ' ἔσφισι πάντα δάσασθαι
πᾶσιν δ' ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευε
Κτησίου Ὀρμενίδης, ἰότητι ἀκέλευστος ἀθανάτοισιν·
ἔνθα δὴ Φοίνικες νανσίκλυτοι ἦλυθον ἄνδρες
τρῶκται, μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηὶ μελαίνῃ.
ἔσκε δὴ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσα δόμῳ ἔνι οἴκῳ
καλή τε μεγάλη τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυῖα.
τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαίπαλοι ἠπεροπῆες
πλῶσάν τις πρῶτα μίγη κοίλῃ περὶ νηΐ
δυνῇ καὶ φιλότητι· τά τε φρένας ἠπεροπεύει
καὶ πάνυ σώφρονα γυναῖκα, καὶ εἴ κ' ἄλλης ἔμπης.
εἰρώτα δ' ἅπερ ἔστι τίς ἔσκε καὶ ὁππόθεν ἔλθοι.
ἣ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδε γν ὑψερεφὲς δῶ.
ἐκ μὲν Σιδονίων πολυχάλκων δύχομαι εἶναι·
πατὴρ δ' ἐμὸς Ἀρύβαντος ἐγὼ ἄρα δὴ ἀφνειοῦ·
ἀλλά μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι λῃστῆρες ἄνδρες
ἀγρόθεν ἐρχομένην· πέρασαν δέ με δεῦρ' ἀγαγόντες

ex autem domina non dulce est audire
neq; uerbum, neq; opus. quoniam malum incidit domi,
uiri superbi: ualde autem famuli indigent
coram domina dicere, & singula interrogare:
& comedere bibereq; deinde & aliquid portare
ad agrum, qualia animum semper famulis lætificant.
Hunc aũt respondẽs alloc. est multũ tolerans Vlysses:
papæ sic paruulus Eumæe subulce,
multum aberrasti tua patria & parentibus.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
an uastata est urbs uirorum lata uĩs,
qua inhabitabat pater & alma mater:
an te derelictum apud oues uel apud boues
uiri inimici nauibus acceperunt, & transtulerunt
huius uiri ad domos, hic autem dignum precium dedit.
Hunc aũt rursus alloc. est Subulcus princeps uirorum:
hospes, quoniam iam hæc me interrogas & inquiris,
silentio nunc percipe & delectare, bibeq; uinum
sedens. hæ autem nocles magnæ: est quidem dormire,
est autem se oblectantibus audire. neq; te oportet
ante horam dormire. molestia est etiam multus somnus.
horum autem aliorum quemcunq; cor & animus iubet,
dormiat egressus: simul autem Aurora apparente
pransus, simul sues heriles sequatur.
nos autem in stabulo bibentesque comedentesque,
doloribus alter alterius delectemur tristibus,
recordantes. inter enim dolores delectatur uir
qui ualde multa passus est & multa errauit.
hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
insula quædam Syria uocatur, (si fortè audisti)
Ortygiam supra, ubi conuersiones Solis.
non ingens usq; adeo: sed bona quidem,
fertilis boum, fertilis ouium, uino plena, multi frumẽti:
fames autẽ nunquam populũ inuadit, neq; aliquis alius
morbus odiosus est miseris hominibus:
sed quando senuerunt in urbe genera hominum,
ueniens argentei arcus Apollo Diana cum,
suis illustribus sagittis aggrediens interficit.
illic duæ urbes, bifariam autem ipsis omnia diuisa sunt:
his autem ambabus pater meus imperauit
Ctesius Ormenides, similis immortalibus:
illuc autem Phœnices nauibus inclyti uenerunt uiri
uafri, infinita agentes ludicra naue nigra.
erat autem patris mei uxor Phœnissa in domo
pulchraq; magnaq;, & splendida opera sciens.
hanc autem Phœnices callidi deceperunt:
cum lauanti quidam primum coijt concana in naui
lecto & amore: quæ mentes decipiunt
fœminis mulieribus, etiam siqua benigna sit.
interrogabat autem postea quæ esset & unde ueniret.
hæc autem ualde statim patris dixit altam domum.
ex quidem Sidone multi æris glorior esse:
filia autem sum Arybantis ego abundè diuitis:
sed me rapuerunt Taphij latrones uiri
ex agro uenientem: transtulerunt autem me huc ducẽtes

huius

huius uiri ad domos: hic autem dignum precium dedit.
Hanc a. rursus allocutus est uir qui coiuerat clàm:
enimuerò nunc iterum rursus simul nos domum sequere,
ut uideas patris & matris altam domum,
ipsosq́, certè enim adhuc sunt, & diuites uocantur.
Hunc a. rursus allocuta est mulier, & respõdit uerbo:
erit & hoc, si mihi uelitis nautæ
iureiurando fidem dare, me indemnem abducturos.
Sic dixit. hi autem omnes iurauerunt sicut iussit.
at postquam iurauerunt q́, perfecerunt q́, iusiurandum,
his rursus dixit mulier, & respondit uerbo:
silentio nunc: ne quis me alloquatur uerbis
uestrorum sociorum, occurrens uel in uia,
uel ad fontem: ne quis ad domum seni
profectus dicat: hic autem intelligens liget
uinculo in difficili, nobis autem moliatur mortem.
sed habete in mente uerbum, festinate a. emptionẽ uiati-
sed quando iam nauis plena uictu fuerit, (corum.
nuncius mihi postea uelociter ad domos ueniat.
portabo enim & aurum quodcunq́, sub manus uenerit:
quin & aliud onus ego uolens dabo.
filium enim uiri mei in domibus nutrio,
quæ tuosum sanè hoc simul currentem foras,
hunc ducam in naui: hic uobis infinitum precium
inueniet, quocũq́, transibitis ad diuersilingues homines.
Hæc quidem sic fata abiuit ad domos pulchras:
hi autem per annum totum apud nos manentes
in naui concaua facultates multas lucrabantur.
sed quando iã concaua nauis granata erat illis ad redeun
tunc nuncium miserunt, qui nunciaret mulieri, (dum,
uenit autem uir multiscius mei ad domos patris,
auream coronam habens, quæ electris cincta erat:
hanc quidem in domo famulæ & honesta mater
manibus tractabant, & oculis uidebant:
precium pollicitæ: ille autem huic innuit tacite.
atq́, ubi innuit concauam in nauem iuit.
hæc autem me manu prehensum domibus eduxit foras.
inuenit autem in uestibulo & poculum & mensas
uirorũ conuiuarũ, qui circa meum patrem uersabantur.
hi quidem in concionem processerunt, populiq́, cœtum.
hæc autem statim tria pocula abscondita in sinu
exportauit: at ego sequebar imperitia.
occidit autem Sol, obscuratæq́, sunt omnes uiæ.
nos autem in portũ inclytum uenimus celeriter euntes,
ubi Phœnicum erat uirorum uelox in mari nauis.
hi quidẽ postea ascendentes nauigabant humidas uias,
nobis impositis: Iupiter autem uentum immisit.
sex diebus quidem simul nauigauimus nocte & die:
sed quando septimum diem Iupiter fecit Saturnius,
hanc q. postea mulierẽ interfecit Diana sagittis gaudẽs:
sentinæ autem insonuit illapsa sicut marina fulica:
& hanc quidem phocis & piscibus escam futuram
eiecerunt: at ego relictus sum dolens animo.
hos autem Ithacæ admouit portans uentusq́, & aqua:
ubi me Laertes emit facultatibus suis.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη δῖος συβώτης·
Τλῶ δ' αὖτε προσέφη δῖος συβώτης·
ἦ ῥά νύ τοι νῶϊ πάλιν αὖτις ἄμ' ἡμῖν οἴκαδ' ἕποιο,
ὄφρα ἴδῃς πατρὸς καὶ μητρὸς ὑψερεφὲς δῶ,
αὐτός τ', ἦ γὰρ ἔτ' εἰσί, σὺ ἀφνειοὶ καλέονται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
ἤδη γὰρ τοῦτ', εἴ μοι ἐθέλοιτέ γε ναῦται
ὅρκῳ πίσωθ' ὑποδῦναι, ἀπήμονά μ' οἴκαδ' ἀπάξειν. (γὰρ·
Ὡς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευ-
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
σιγᾶτε νῦν· μήτις με προσαυδάτω ἐπιόσιν
ὑμετέρων ἑτάρων, συμβλήμενος ἢ καὶ ἀγυιᾷ,
ἤ που ὑδρηλόωτ'· μήτις ποτὶ δῶμα γέροντι
ἐλθὼν ἀγγείπῃ· ὁ δ' ὀϊόσατο καὶ κατὰ θυμὸν
θεσπιδὲς ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' ὦν φράσεται· ὄλεθρον.
ἀλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπεὶ γίγε δ' ὦνον ὁλαίῳ
ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηῦς πλέῃ βιότοιο γέμηται,
ἀγγελίη μοι ἔπειτα θοῶς ἰὸν δ' ἀμφαδὸν ἰκέσθω.
οἴσω γὰρ κεχρυσὸν ὅτις χ' ὑποχείριος ἔλθῃ·
καί κεν ἄλλ' ἐπιβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην.
παῖδα γὰρ αὖ θρόος ἐστὶν ἐμὸς μεγάροισ ἀτιτάλλω,
κουρίδιον δὴ τοῦον ἅμα τροχόωντα θύραζε,
τόν κεν ἄγοιμ' ὧδ' ἔνδον· ὁ δ' ὑμῖν μυρίον ὦνον
ἄλφοι, ὅπῃ πεπράσητε πρὸς ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
Ἦ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς δώματα καλά·
οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντο
ἐν νηὶ γλαφυρῇ βιότου πολλὼν ἐμπολόωντο.
ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλη νηῦς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι,
τὸν τότ' ἄρ' ἄγγελον ἦκαν, ὃς ἀγγείλειε γυναικί,
ἦλυθ' ἀνὴρ πολύϊδρις ἐμὸν πρὸς δώματα πατρός,
χρύσεον ὅρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἑδρτο·
τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμωαὶ κατὰ πότνια μήτηρ
χείρεσιν ἀμφαφόωντο, κατὰ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντο·
ὦνον ὑποφήσασθαι· ὁ δ' ἤδη κατὰ θῦσε σιωπῇ·
ἤτοι ὃ καννύσσας κοίλῃ ἐνὶ νηῒ βεβήκει.
ἧκε δ' ἐμὲ χειρὸς ἑλὼν ἐπὶ δόμου ἀξῆγε θύραζε.
εὗρε δ' ἐνὶ προδόμῳ ἡμὲν δ' ἔπας ἠδὲ τραπέζας
αὐλητῆρ' ἀγαπῶνα, οἱ μοῦ πατρ' ἀμφιπένοντο.
οἱ μὲν ἄρ' ὃν κατὰ θῶκον ὡρόμολον, ἐλήμοιό τε φῆμιν.
ἦλθ' αὐλατρί' ἄλφιτα κατακρύψασ' ὑπὸ κόλπῳ
ἔκφερεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόμην ἀεσιφροσύνῃσι.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἡμεῖς δ' ὅθι λιμένα πλυτὸν ἤλθομεν ὦκα κιόντε,
ἐνθ' ἄρα Φοινίκων ἦν αὐτῆρ ὠκὺαλος νηῦς.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
νῶϊ ἀναβασάμενοι· ὦδε δὲ Ζεὺς ὄρσε ἴαλλεν.
ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε μὴ ἦμαρ·
ἀλλ' ὅτ' ἄρ' ἕβδομον ἦμαρ ἄγε Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἀρτεμις ἰοχέαιρα·
ἄντλῳ δ' ἐν δύπησε τετυγμένη ὡς εἰναλίη κὴξ·
τὴν μὲν φώκῃσι καὶ ἰχθύσι κύματα γλῃνέα
ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
τὸν δ' ἰθὰς ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ·
ἐν θά με Λαέρτης περίαττος κτεάτεσσιν ἐῴσιν.

sic

ὅτω

ὅτω τῶν δ' ἐτέ γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.
Τὸν δ' αὖ δι ογχυς Ο' δυσεὺς ἀμείβετο μύθῳ,
Εὔμαι', ἦ μάλα δή μοι φίλ' φρεσὶ θυμὸν ὄρινας,
ταῦτα ἕκαστα λέγων ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
ἀλλ' ἤτοι σοί μὲν πρὸς Ζηνὸς κακῷ ἐδλὸν ἔθηκε
Ζεύς, ἐπεὶ οὐδρὸς δόματ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
ἀνίης, ὅς δή τοι πρόσφορα βρῶσίν τε πόσιν τε
φὸλυκείως· ζώεις δ' ἀγαθὸν βίον. αὐτὰρ ἔγωγε
πολλὰ βροτῶν ὦδι ἄστε' ἀλώμενος φθάδι' ἱκάνω.
Ως οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
κὰδ δ' ραθεν δι' ὀλίγον χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα·
αἶψα γὰρ ἠὼς ἦλθεν ἐύθρονος. οἱ δ' ὦδι χέρσῳ
Τηλεμάχου ἕταροι λύον ἱστία καὶ δι' ἔλον ἰσόν,
καρπαλίμως, τοὺς δ' εἰς ὅρμον πρόερυσαν ἐρετμοῖς.
ἐκ δ' ὄυνας ἔβαλον, κατὰ δ' ὥρυμνήσι' ἔδησαν.
ἐκ δ' αὐτοὶ βαῖνον ὦδι ῥηγμῖνι θαλάσσης,
δ' εἶπνόν τ' φτιῶντο, κιρῶντό τε αἶθοπα οἶνον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον φτο,
τοῖσι δ Τηλέμαχος ποικιλομήτεω ἦρχε μύθων,
Υ μεῖς μὲν νῦν ἄσυδ' ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν·
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγρόνδ' ἐπελεύσομαι ἠδ' ἐβοτῆρας.
ἑσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδ' ὐμὶν ὁδὸν κάτεμι·
ἠῶθεν δέ κεν ὔμμιν ὁδοιπόρον πρᾶον ἐμοῦ,
δ' εἴτ' ἀγαθοῦ κρειῶν τε καὶ οἴνου ἡδυπότοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής,
πῆ γὰρ ἐγὼ φίλε τέκνον ἴω; τοῦ δώμαδ' ἱκωμαι
αὐδ' ρῶν οἳ κραναλὴν Ἰθάκην κατανοιραίνουσιν;
ἦ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω κἀς σὸν δόμον;
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος ποικιλομήτης αὖτιον ηὔδα,
ἄλλως μέν σ' αὖ ἔγωγε κὴ ἡμέτερόνδε κελοίμην
ρχεσθ'· ὐ γάρ τοι ξεινίου ποθὴ· ἀλλά σοι αὐτῷ
χεῖρον, ἐπεί τοι ἐγὼν μὲν ἀπέσομαι, δ' ἐς μήτηρ
ὄψεται. ἀμὲν γάρ τι θαμὰ μνᾶται σ' φὶ οἴκῳ
φαίνεται, ἀλλ' ἄπο τὴν ὑποδρωΐῳ ἰσὸν ὑφαίνει.
ἀλλά τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι ὅν κ' ἴκηαι,
Εὐρύμαχον, Πολύβοιο δ' ἀφρονος ἀγλαὸν υἱόν,
τὸν νῦν ἔπι θεῶ Ἰθακήσιοι εἰσορόωσι.
κὴ γὰρ πολὺ ἄρισος αὐτὴρ, μέμονέν τε μάλισα
μητρὸς ἐμῆς γαμέειν, κὴ ὁ δ' υσῆος γέρας ἔξειν.
ἀλλὰ τά γε Ζεὺς οἶδ' ν ὀλύμπιος αὐθέρι ναίων,
εἰ καί σφιν πρὸ γάμοιο τελεύτησει κακὸν ἦμαρ.
Ως ἄρα οἱ ἐπόντι ἐπέπτατο λιξὸς ὄρνις,
ἱέρκης, Ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· ν δ' πόδεσσι
τίλλε τέλειαν ἔχων, κατὰ δ' πτερὰ χεῦεν ἔραζε
μεσηγὺς νηός τε κὴ αὐτοῦ Τηλεμάχοιο.
Τὸν δ' Θεοκλύμενος ἑτάρῳ ἀπονόσφι καλέσας,
ν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τηλέμαχ', ὅτι ἄρ' δε θεῶ ἕπετο λιξὸς ὄρνις.
ἔγνον γὰρ μιν ὃν αὐτὰ ἰδ' ὠκὺ οἰωνὸν ἐόντα.
ὑμετέρου δ' ἀκέστι γενεῆς Βασιλεύτερον ἄλλο
ν Ἰθάκῃ, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροὶ αἰέν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος ποικιλομήτης αὖτιον ηὔδα,
εἰ γὰρ τοῦτ' ξεινε ἔπος τετελεσμένον εἴη.
σὺ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
δ' ἐμοῦ, ὥς ἄν τις σε σαωτόμενον μακαρίζοι.

sic hanc terram ego uidi oculis. Vlyſſes
Huic autem rurſus diuinus Vlyſſes reſpondit uerbo: meo.
Eumeæ, certe ualde iam mihi in mẽtib. animũ mouiſti,
iſta ſingula dicens quod paſſus ſis dolores animo.
ſed certe tibi quidem apud etiam malum bonum poſuit
Iupiter, quoniam uiri domos peruenifti multa laborans
humani, qui iam tibi præbet cibumq́ potumq́
decenter: degis autem bonam uitam. at ego
multas hominum per urbes errans huc perueni.
Sic hi quidem talia inter ſeſe dicebant:
dormierunt autem non multum tempus, ſed paululum:
ſtatim enim aurora uenit pulchræ ſedis. at in terra Telem
Telemachi ſocij ſoluebant uela: depoſuerũt aũt malum Ithac
ſtatim, hancq́ in portum protraxerunt remis. dit.
extra autem anchoras iecerunt, funes autem ligauerunt.
extra autem & ipſi iuerunt in littore maris,
cœnamq́ parabant, miſcebantq́ nigrum uinum.
at poſtquam potus & cibi deſiderium eiecerunt,
his autem Telemachus prudens incepit ſermonibus:
Vos quidem nunc ad urbem impellite nauem nigram:
at ego ad agrum ibo & ad paſtores.
ueſpertinus autem uiſis meis operibus diſcedam:
mane autem uobis itinericum apponam,
conuiuium bonum carniumq́ & uini dulcis.
Hunc autem allocutus eſt Theoclymenus diuinus:
quo enim ego dilecti fili ibo? cuius domos perueniam
uirorum qui aſperæ Ithacæ dominantur?
an rectà ad tuam matrem eam & tuam domum?
Hunc aũt Telemachus prudens contra allocutus eſt:
alioquin quidem te ego & noſtram iuberem
ire. non enim hoſpitio careres: ſed tibi ipſi
peius eſſet, quoniam tibi ego quidem abero, neq́ te mater
uidebit. non enim frequenter procis in domo
apparet, ſed ſeorſum ab his in tabulato telam texit.
ſed tibi alium uirum conſidero ad quem eas,
Eurymachum, Polybij prudentis inclytum filium,
quem nunc æqualiter Deo Ithacenſes ſuſpiciunt.
etenim longè optimus uir eſt, cupitq́ maximè
matrem meam ducere uxorem, et Vlyſſis honorẽ habere.
ſed hæc Iupiter ſcit olympius in æthere habitans,
ſi & ipſis ante nuptias perficiet malum diem.
Sic ei locuto uolauit dextera auis, Aquil
accipiter, Apollinis uelox nuncius: in autem pedibus gurum.
uellebat columbã tenens, deorſum a. pennas fundebat ad
in medio nauisq́ & ipſius Telemachi. (terram
Hunc autẽ Theoclymenus ſeorſum à ſocijs uocatum, Theo
manu prehendit, uerbumq́ dixit, ac nominauit: menu
Telemache, non ſine Deo uolauit dextera auis. tes.
cognoui enim eam contrà intuitus auguralem eſſe.
noſtro autem non eſt genere dominantius aliud
in populo Ithacæ, ſed uos potentes ſemper.
Hunc a. ſtatim Telemachus prudẽs contra allocutus
utinam quidem hoc hoſpes uerbum perficiatur. (eſt:
utiq́ citò noſſes amicitiam q́ multaq́ dona
à me, adeo ut aliquis te occurrens beatum diceret.

dixit

dixit, & Piræum allocutus est fidum socium:
Piræe Clytide, tu quidem mihi in cæteris maximè
obedisti meorum sociorum qui me Pylum insecuti sunt:
& nunc mihi hunc hospitem ducens in domibus tuis,
decenter ama & honora, donec ueniam.
Hunc aũt rursus Piræus lancea inclyt. cõtra alloq. est:
Telemache, si quidem tu multo tempore hic manebis:
hunc ego ducam, nec hospite carebit.
Sic alloquutus nauem conscendit, iussitq́ socios
ipsos ascendere, atq́ funes soluere.
hi autem statim ascenderunt, & in sedibus sederunt.
Telemachus aũt sub pedib. ligauit pulchra ealciamẽta,
sumpsit autem fortem lanceam acuiam acuto ære,
nauis à tabulatis. hi autem funes soluerunt.
hi quidem soluta naui nauigabant ad urbẽ, sicut iusserat
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini.
hũc aũt celeriter pergentẽ pedes ferebãt, donec uenit in
ubi ei erãt sues ualde multæ, apud quas Subulcus (cortẽ
bonus dormiebat, regibus benenolus.

ODYSSEAE HOMERI XVI.

Rapsodiæ argumentum.

Profecto in agros Telemacho, mittitur Eumæus in urbẽ, debens nunciare domini aduentum. Fit autem deinceps Vlyssis apud filium agnitio secundum uoluntatem Mineruæ, & in insidias Telemachi ordinatorum in urbem reuersio.

ODYSSEAE HOMERI Π.

RAPSODIA.

Pi autem Telemachus agnoscit patrem suum.

N casa autem Vlysses & diuinus Subulcus
parabant prandiũ simul aurora, incendentes ignem,
emiserunt́q́ pastores cum coeuntibus suibus.
Telemacho autem circumblandiebãtur canes latrantes,
neq́ oblatrabant aduenienti. intellexit aũt diuus Vlysses
adulantes canes, circumq́ sonus uenit pedum.
statim autem Eumæum uerba uelocia allocutus est:
Eumæe, certè ualde aliquis ueniet huc socius,
uel etiam notus alius. quoniam canes non latrant,
sed circumblandiuntur: pedum autem sonum audio.
nondũ omne dictũ erat uerbũ quãdo eius dilectus filius
stetit in uestibulis. stupefactus autem emicuit Subulcus:
exq́ eius manibus ceciderunt uasa, quibus laborabat
miscens nigrum uinum. hic autem contra uenit regem:
osculatus est a. ipsius capitiq́ & ambo lumina pulchra,
manusq́ ambas. tenera autem ei excidit lachryma.
sicut autem pater suum filium amanter excipit
uenientem ex longinqua terra decimo anno,
solũ unicũ in senectute genitũ, ob quem dolores multos
sic tunc Telemachũ diuinũ diuus Subulcus (passus est:
totum osculatus est, amplectẽs tãquã ex morte elapsum.
& lugens uerba uelocia alloquutus est:
Venisti Telemache, dulce lumen. neq́ te ego
uisurum putabam postquam inisti naui ad Pylum:
sed age nunc ingredere dilecte fili, ut te animo

ἄ, Ⓒ Πείραιον πθοσφώνε πῖσόν ἑταῖρον,
Πείραι Κλυτίδη, σὺ δ' ἐμοι τά πορ ἄλλα μάλιστα
πείθη ἐμῶν ἑτάρων οἵ μοι Πύλον εἰς ἅμ' ἕποντο·
νῦ νωῖ μοι τὸν ξεῖνον ἄγων φῶ δ' ὤμασι σοῖσιν,
φῶ δ' νκίως φιλέειν νῆ τιέμεν, εἰσόκεν ἔλθω.
Τὸν δ' αὖ Πείραιος λυσιπλόκαμος αὐτίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνῃς
τόνδε δ' ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δέ οἱ ἐν πθὶ ἔσομαι, (νοις·
Ως ἐπὼν, ὤῖλ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, αὐά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αὖψ' ἔσβαινον, Ⓒ ὐδὶ κλησὶν πάθιζον.
Τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
εἵλε δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀπαχμένον ὀξεῖ χαλκῷ,
νηὸς ἀπ' ἐκριόφιν. λῦ δ' πρυμνήσι' ἔλυσαν.
οἱ μὲν, αὐώσαντες πλέον ὴν πόλιν, ὡς ἐκέλευσεν
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
τὸ δ' ὧκα πθοβιβῶντα πόδες φέρον, ὄφρ' ἵκετ' αὐλὴν
ἔνθά οἱ ἦσαν ὗες μάλα μυρίαι, ἦσι συβώτης
ἐδλὸς ἐὼν ἐπίαυεν, αὐάκτεσιν ἤπια εἰδώς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Β'.

ῥαψωδίας ὑπόθεσις.

Ελθόντος δὲ τὰς ἀγρὸς Τηλεμάχου, πέμπεται Εὔμαιος εἰς τὴν πόλιν, ἀφάντων ἀπαγγεῖλαι τῇ Πηνελόπῃ τὸν παρεῖναι. γίνεται δ' ἐν τούτῳ Ὀδυσσεὺς πρὸς τὴν ὑὸν ἀναγνωρισμὸς κατὰ βάλανον Ἀθηνᾶς, καὶ τῶν ἐπὶ τὴν Ἄρεως Τηλεμάχου τεταγμένων ἐπὶ τὴν πόλιν ὑποστροφή.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Β'.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Πῶ δ' ἄρα Τηλέμαχος αὐτογνώσθη
πατρὶ ἑῷ.

Ως Δ' αὖτ' ἐν κλισίῃς Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
ὠτίζοντο ἄριστον ἅμ' ἠοῖ, κεαμένω πῦρ,
ἔκπεμψάν τε νομῆας ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσι.
Τηλέμαχον δ' ὑπόρισαινον κύνες ὑλακόμωροι,
οὐδ' ὕλακον πθοπόντα. νόησε δ' ἐνοσίχθων
σαίνοντάς τε κύνας, πρί τε κτύπος ἦλθε ποδοῖϊν.
αὐτίκα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα πθοσηύδα,
Εὔμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλθέμεν ἔνθάδ' ἑταῖρος,
ἦ Ⓒ γνώριμος ἄλλος, ἐπεὶ κύνες οὐχ ὑλάουσιν,
ἀλλὰ πρισαίνουσι· ποσὶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω.
ὄφρα τάων εἰρετο ἔπος ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
ἔσται ἐνὶ πθθύροισι. τάφων δ' αὐόησε συβώτης·
ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς ἐπονεῖτο
κιρνὰς αἴθοπα οἶνον. ὁ δ' αὐτίον ἤλυθ' ἄνακτος·
κύσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ,
χεῖράς τ' ἀμφοτέρας. θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
ὡς δ' ὅτε πατὴρ ὃν παῖδα φιλοφρονέων ἀγαπάζει
ἐλθόντ' ὀϊζυρὸν ἀπίνυς γαίης δ' ἐκάτῳ γενεωῖ,
μοῦνον τηλύγετον, ᾧ ἔπ' ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ·
ὡς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς
πάντα κύσσ' πδιφυὴς, ὡς ἐκ θανάτοιο φυγόντα.
καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα πθοσηύδα,
Ἦλθες Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. ὄψέ σ' ἔγωγε
ὄψεσθαι ἐφάμην ἐπεὶ ὤχεο νῆι Πύλονδε·
ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε φίλον τέκος, ὄφρά σε θυμῷ

delectet

τρέφομαι εἰσορόων νέον ἄλλοθεν ὠδίον ἐόντα.
ὃ μὲν γάρ τι θάμ' ἀγρὸν ἐπέρχεται ὀδὲ νομῆας,
ἀλλ' ὦκ' ἂν μάλα δύεις. ὡς γὰρ νύ τοι εὐαδε θυμῷ,
αὐδρῶν μνησήρων πλησίον ὁμιλεῖν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
ἔσται ταῦτα ἄττα· σέθεν δ' ἕνεκ' ὠδάδ' ἱκάνω,
ὄφρα σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω, μὴ μῦθον ἀκούσω,
εἴ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἦε τις ἤδη
αὐδρῶν ἄλλος ἔγημε, καὶ Ὀδυσῆος δὲ λέχος δύνῃ,
χήτεϊ ἐνδυκέως κάκ' ἀράχνια κῆται ἔχουσα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀν-
δρῶν· λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ (δρῶν·
οἴσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχέουσα.
Ὡς ἄρα φωνήσας, οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος·
αὐτὰρ ὅγ' εἴσω ἴσαν, μετὰ δ' ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
τοῖσι δ' ἔλειπε μὲν ὀντι πατὴρ ἐνὶ δώματι ἧκεν
Τηλέμαχος δ' ἐτράπετο ἐρήτυε, φώνησέν τε,
ἦσ' ὦ ξεῖν'· ἡμεῖς ἤ κεν ἄλλοθι δ' ὁμὸν ἕλοιμεν
σαθμῷ ἐνὶ ἡμετέρῳ· πάρα δ' αὐτὸς ὃς καταθήσει.
Ὡς φάθ'. ὁ δ' αὖθις ἰὼν καπ' ἄρ' ἕζετο. τοῖσι δὲ συβώτης
χεῦεν ὑπὸ χλωρὰς ῥῶπας καὶ κῶας ὑπέρθεν,
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
τοῖσιν δ' αὖ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης
ὀπταλέων, ἃ ῥα τῇ πρότερον ὑπέλειπον ἔδοντες·
σῖτον δ' ἐσυμμύως παρέχ' ἰλύεν ἐν κανέοισιν,
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον.
αὐτὸς δ' αὖτίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆλτο θυμός,
δὴ τότε Τηλέμαχος προσέφης δῖον ὑφορβόν,
ἄττα, πόθεν τοι ξεῖνος ὅδ' ἵκετο; πῶς δέ ἑ ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι δύχετόωντο;
οὐ μὲν γάρ τι ἑ πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
τοι γὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχεται εὐρειάων·
φησὶ δ' ὅ γε πολλὰ βροτῶν ὧν ἄστεα δὴ νενάσθαι
πλαζόμενος. ὡς γάρ οἱ ἐπὶ κλωσὶν τά γε δ' αἴσιμα.
νηῒ δ' αὖ θεσπρωτῶν αὐδρῶν ἐκ νηὸς ἀποδρὰς
ἦλυθ' ἐμὸν πρὸς κάθαρμον. ἐγὼ δέ σοι ἐγγυαλίξω·
ὄρεξον ὅπως ἐθέλεις. ἱκέτης δέ γε δύχεται εἶναι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Εὔμαι', ἦ μάλα τόνδ' ἔπος ὀτρυνέες ἔκπαγλον,
πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ;
αὐτὸς μὲν νέος εἰμί, καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτις πρότερος χαλεπήνῃ·
μητρὶ δ' ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ἦ αὖθ' ἅμ' ἐμοί τε μένῃ, καὶ δῶμα κομίζῃ,
δυνλύτ' αἰδομένη πόσιος δ' ἠμοιό τε φῆμιν,
ἦ ἤδη ἄμ' ἕπηται ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ καὶ πλεῖσα πόρῃσιν.
ἀλλ' ἦτοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τόν γε δὴ ἵκετο δῶμα,
ἕσσω μὲν χλαίνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·
δώσω δ' ξίφος ἄμφηκες καὶ ποσὶ πέδιλα,

delecter inſpiciens recens aliunde domum reuerſum.
non enim frequenter in agrum uenis neq; ad paſtores,
ſed peregrinaris. ſic enim placuit animo,
uirorum procorum pernicioſam turbam intueri.
Hunc autem rurſus Telem. prudens contra alloc. eſt:
erit ſic pater: tui enim cauſa huc ueni,
ut te uideam oculis, & uerbum audiam,
nũ mihi adhuc in domibus mater maneat, an aliquis iã
uirorum alius duxit uxorem: Vlyſſis autem cubile,
ob uacuitatem cubationis malas aranteas iaceat habens.
Hunc autẽ rurſus alloc. eſt Subulcus princeps uirorũ:
& quidem omnino illa manet patienti animo
tuis in domibus: aerumnoſæ autem eam ſemper
corrumpunt noctesq; & dies lachrymantem.
Sic utiq; nociferans, eius ſuſcepit æream lanceam.
at hic introiuit, & tranſiuit lapideum limen.
huic autem ſede adeunti pater ceſſit Vlyſſes.
Telemachus autẽ ex altera parte retinuit, locutusq; eſt:
ſede ô hoſpes: nos autem & alibi inueniemus ſedem
tugurio in noſtro: adeſt autem uir qui deponet.
Sic dixit. hic aũt rurſus iuit ſeſſum. huic aũt Subulcus
fudit ſub uiridia uirgulta & pelles deſuper,
illic ſedit poſtea Vlyſſis dilectus filius.
his autem rurſus carnium ſcutellas appoſuit Subulcus
aſſatarum, quas priori die reliquerant comedentes:
panem autem feſtimanter cumulauit in caniſtris,
inq; poculo miſcebat dulce uinum.
ipſe contra ſedit Vlyſſem diuinam.
atq; illi in cibos paratos appoſitos manus mittebant.
at poſtquam potus & cibi deſiderium eiecerunt,
tunc Telemachus allocutus eſt diuinum Subulcum:
pater, unde hoſpes hic uenit? quomodo aũt ipſum nautæ
duxerunt in Ithacam? qui nam ſe eſſe gloriabantur?
non enim ipſum pedeſtrem puto huc neniſſe.
Hunc autem reſpondens allocutus es Eumæe Subulce:
equidem tibi fili uera omnia dicam.
ex Cretenſibus quidem genus ſuum prædicat latis:
dicit autem multas in hominum urbes diuertiſſe
errans. ſic enim ipſi deſtinauit ea deus.
nunc autẽ rurſus Theſprotorum uirorum ex nane fugiẽs
uenit meum ad tugurium. ego autem tibi præbebo:
fac quomodo uis. ſupplicem autem tibi ſe dicit eſſe.
Hunc autem rurſus Telemachus prudẽs allocutus eſt:
Eumæe, certè hoc uerbum triſte dixiſti,
quomodo enim hoſpitem ego ſuſcipiam domi?
ipſe quidem iuuenis ſum, & nondum manibus auſus
uirum tueri, quando quis prior laceſſat:
matri autem meæ bifariam animus in mẽtibus cogitat,
an illic apud me maneat, & domum curet,
lectum uerens mariti populiq; famam,
an iam ſimul ſequatur Achiuorum quicunq; optimus
procatur in domibus uir & plurima dat.
ſed equidem hoſpitem, quoniam tuam uenit domum,
induam ipſum lænamq; tunicamq;, ueſtes pulchras:
dabo autem enſem anciſitem & pedibus calciamenta,

Telem de hoſp quer patrẽ agnoſci

mittam

mittamq; quo ipſum cor animusq; iubet.
ſi autem uis tu, curato in ſtabulis detinens:
ueſtes autem huc ego mittam & panem omnem,
ad edendum, ne te conſumat & ſocios.
illuc autem non ipſum ego ad procos ſiuero
ire: ualde enim iniuſtam iniuriam habent,
ne ipſi conuicientur, mihi autem dolor erit grauis.
facere autem difficile eſt quid inter plures
uirum etiam fortem: quoniam multo potentiores ſunt.
Hunc a. rurſus alloc. eſt multũ tolerans diuus Vlyſſ.
ô amice, quoniam mihi & reſpondere fas eſt,
certè ualde mei laceratur audientis dilectum cor,
qualia dicitis procos inuſta machinari
in domibus inuito te tali.
dic mihi an uoluntarius domaris, an te populo
oderunt per populum, ſequentes Dei uocem:
an fratres accuſas: quibus uir
pugnantibus confidit, et ſi magna contentio moueatur.
utinam enim ego ſic iuuenis eſſem hoc in animo,
uel filius ex Vlyſſe ſtrenuus, uel & ipſe
ueniat errans: (adhuc enim & ſperare fas eſt)
ſtatim poſtea meum caput præcidat alienus uir,
ni ego illis malum omnibus eſſem,
profectus in domum Laertiadæ Vlyſſis.
ſin me multitudine interficerent ſolum,
mallem in meis interfectus domibus
mori, quàm hæc ſemper indigna opera uidere,
hoſpites quatientes, famulasq; mulieres
uiolantes indignè in domibus pulchris:
& uinum exhauriri, & cibum comedentes
fruſtra nequicquam, ſine ullo operis profectu.
Hunc a. rurſus Telem. prudens contra allocutus eſt:
tibi enim ego hoſpes ualde uerè dicam,
neq; mihi omnis populus iratus moleſtus eſt,
neq; fratres accuſo, quibus uir
pugnãtibus confidit, etiamſi magna contẽtio moueatur.
ſic enim noſtrum genus ſolum fecit Iupiter:
ſolum Laertem Arciſius filium genuit,
ſolum autem rurſus Vlyſſem pater genuit: at Vlyſſes
ſolum me domibus generatum liquit, neq; fruitus eſt.
his nunc inimici ualde infiniti ſunt in domo.
quotquot enim inſulis dominantur optimi,
Dulichioq; Samoq;, & ſyluoſæ Zacyntho,
aut quicunq; aſperæ Ithacæ dominantur,
tot matrem meam petunt, conſumunt autem domum.
hæc autem neq; negat odioſas nuptias, neq; finem
facere poteſt. hi autem corrumpunt comedentes
domum meam: citoq; me deſtruent & ipſum.
ſed ea quidem Deorum in genibus iacent.
pater, tu uerò uade citò, prudenti Penelopæ
dic quod ei ſaluus ſum, & ex Pylo ueni.
at ego hic manebo: tu autem huc redi,
ſoli nunciato: aliorum autem nullus Achiuorum
audiat. multi enim mihi mala moliuntur.
Hunc autẽ reſpondens allocutus es Eumæe Subulce:

ὡς ἐμῷ ὦ δ' ὅππῃ μιν κραδίη θυμὸς τε κελεύει.
εἰ δ' ἐθέλεις σὺ, κόμιζον ἐνὶ ſαθμοῖσιν ἑρύſας·
εἵματα δ' ἐντάδε' ἐγὼ ὠμῷ ὧδε πάντα,
ἔδμεναι, ὡς αὖ μή σε κατατρύχῃ καὶ ἑταῖρος.
κεῖσε δ' ἂν οὔ μιν ἔγωγε μετὰ μνηſτῆρας ἐῶμι
ὄρχεσθαι· λίην γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριν ἔχουσι,
μή μιν περτομέωσιν, ἐμοὶ δ' ἄχος ἔσσεται ἀνήν.
ῥηΐξαι δ' ἀργαλέον τι μετὰ πλειόνεσσιν ἐόντα
ἄνδρα καὶ ἴφθιμον· ἐπεὶ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύτλας δῖος ὀδυσεύς,
ὦ φίλ', ἐπεὶ θλῇ μοι καὶ ἀμύſſαθαι θέμις ἔστιν,
ἠμάλα μοὖ κατὰ θυμὸν ἀκηδέοντ' ἀκάχοντι φίλον ἦτορ,
οἷα φατὲ μνηſτῆρας ἀτάσθαλα μηχανάſθαι
ἐν μεγάροις αἰεικέι σέθεν τοιόσδε ἐόντος.
εἰπέ μοι ἢ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέ γε λαοὶ
ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ὅτῳ ſαόμενοι θεὸς ἀμφί·
ἦ τινι κασιγνήτοις ὅτῳ μέμφεαι· οἵσι πὲρ ἀνὴρ
μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
αἴ γὰρ ἐγὼν ὅτῳ νέος εἶμι τοῖός τ' ἐνὶ θυμῷ,
ἢ πάϊς ἦ Ὀδυſῆος ἀμύμονος, ἢε καὶ αὐτὸς
ἔλθοι ἀλαπαδνός· (ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίς γε λέλειται)
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπὸ μεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς,
εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι πανώλεθρος γενοίμην,
ἐλθὼν ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυſῆος.
εἰ δ' αὖ μ' οἱ πληθὺν δαμασάμενοι μένος ἐντα,
βουλοίμην κ' ἐγὼ οἴκοισι κατακτάμενος μεγάροισι
τεθνάμεν, ἢ τάδε γ' αἰνὰ ἐείſεα ὁρᾶσθαι,
ξείνους τε συφελιζομένους, δμῳὰς τε γυναῖκας
ῥυσάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά·
οἶνον δ' ἀφυσόμενον, μὴ σίτου ἔδοντας
μὰψ αὔτως ἀτέλεστον, ἀλώμενον ὧδε ὁρᾶσθαι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
ὅττί μοι ὥς δ' ἦμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,
ὅττε κασιγνήτοις ὧι μέμφομαι, οἵσι πὲρ ἀνὴρ
μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
ὡς γὰρ ἐμὶ τόδε γε Κρονίων μοῦνος Κρονίωνι·
μοῦνον Λαέρτηι Ἀρκεισίωι υἱὸν ἔτικτε, (σεῦς
μοῦνον δ' αὖ Ὀδυſῆα πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ Ὀδυſ-
μοῦνον ἐμ' ἐν μεγάροισι τέκων λίπεν, οὐδ' ἀπόνητο.
νῦν νῦν δυσμενέες μάλα μυρίοι εἰσ' ἐνὶ οἴκῳ.
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ὑπὲρ κρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κατὰ κοιρανέουσιν,
τόσσοι μητρὸς ἐμῆς μνῶνται, τρύχουσι δ' οἶκον.
ἣ δ' οὔτ' ἀρνεῖται συγερὸν γάμον, ὄφρα τελοῦτο
ποιῆσαι δ' ὤιατα. τοὶ δ' ὧδ' ἐνὶ θυμὸν ἔδουσι
οἶκον ἐμόν· τάχα δ' ἤ με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
ἀλλ' ἄλλοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.
ἄγρει, σὺ δ' ὄρχευ θᾶσσον, ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
εἶπ' ὅτι οἱ σῶς εἰμι, καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθα.
αὐτὰρ ἐγὼν αὖθι μενέω· σὺ δ' ἦ δ' ὕρο νέεσθαι,
οἶος ἀπαγγείλας· τὴν δ' ἄλλων μή τις ἀχαιῶν
πρόσθε ἰδέσθω. πολλοὶ γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωνται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὐμαιε συβῶτα,

γιγνώσκω, φρονέω τε τά γε νῦν γε νοέοντι τελεύσεις.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ καί τις δὴ αὐτῷ ὁδίῳ ἄγγελος ἦλθε
δυσμόρῳ· ὃς τείως μὲν ὀδύσσεται ἄχεϊ θύων,
ὄφρά τ' ἐποπτεύσῃσι, μετὰ δ' ἰόωσι τ' ἐοῖκὼς
οἶνόν τε πάσσασθαι ὅτε θυμὸς ἐφίησι σίτεσθαι αὖτ' ἄγοι·
αὐτὰρ νῦν δὴ ὅ γε νῆας ἐπὶ Πύλονδε,
ὄπως μιν φασὶ φαγέμεν τε πιέμεν τε αὖτως,
δὴ οὐδὲ δρήγα ἴδ' εἶμι, ἀλλὰ σοναχῇ τε γόῳ τε
ἧσται ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἀμφ' ὀστέοφιν χρώς.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν, ἀχνύμενόν περ.
εἰ γάρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσι,
πρῶτόν κεν πατρὸς ἐλοίμεθα νόστιμον ἦμαρ.
ἀλλὰ σύ γ' ἀγγείλας ὀπίσω κίε, μηδὲ κατ' ἀγρὸς
πλάζεσθαι μετ' ἐκεῖνον. ἀτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν,
ἀμφίπολον ταμίην ὅτι θᾶσσον ὀτραλέως
κρύβδην κείνη γάρ κεν ἀπαγγείλειε γέροντι.
ἦ ῥα, καὶ ὦρσε συφορβόν. ὁ δ' εἰλήλουθει χρῄ ποδὶ λαιᾷ
δησάμενος δ' ὑπὸ πόσσι πόλιν δ' ἴεν. δὴ ἄρ' Ἀθήνη
λῦθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιὼν Εὔμαιος ὑφορβός· (νῆα
ἀλλ' ἦγε σχεδίην ἦλθε, δ' ἵμας δ' ἵκετο γυναικὶ
καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ.
στῆ δὲ κατ' αὐτίθυρον κλισίης ὀδυσῆϊ φανῆσα.
δὴ δ' ἄρα Τηλέμαχος ἴδε θύρῃ αὐτίον, δ' γόησεν·
(οὐ γάρ πω παύτεσι θεοὶ φαίνονται φανερῶς)
ἀλλ' Ὀδυσεύς τε κύνες τε ἴδον· καὶ ῥ' ὑλάοντο,
κυζήσαντο δ' ἔτρωσε δι' σταθμοῖο φόβηθεν.
ἦ δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε· νόησε δ' ἴος Ὀδυσεύς·
ἐκ δ' ἦλθε μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς·
στῆ δ' πάροιθ' αὐτοῦ. τὸν δ' πρόσεπτε Ἀθήνη,
ἄλλοτε λαοσσόῳ πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ,
ἄλλοτε νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπικεύθου,
ὡς αὖ μνησῆρσιν θανάτου καὶ κῆρ' ἀραρόντε
ἔρχεσθον πρὸς ἄστυ πολυκλυτόν. δ' ἐγὼ αὐτὴ
δηρὸν ἀπὸ σφῶϊν ἕσομαι μεμαυῖα μάχεσθαι.
Ἦ, καὶ χρυσείῃ ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.
φᾶρος μὲν οἱ πρῶτον ἐϋπλυνὲς ἦλθε χιτῶνα
θῆκ' ἀμφὶ στήθεσσι· δὲ μιν ἄφθιτα εἵματα σῶα.
ἂψ δ' μελαγχροιὴς γένετο, γναθμοὶ δ' ταύθησαν·
κυάνεαι δ' ἐγένοντο δειραὶ δ' ἀμφὶ γένειον.
δὲ μὲν ἄρ' ὡς ἔρεξασα, πάλιν κίεν· αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
ἤϊεν δι' κλισίης. θάμβησε δέ μιν φίλος υἱός.
ταρβήσας δ' ἔτρωσε βάλ' ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη,
καί μιν φωνήσας ἔπτερα πτερόεντα προσηύδα,
ἀλλοῖός μοι ξεῖνε φαίνῃς νέον ἢ πάροιθεν,
ἄλλα δ' εἵματ' ἔχεις, καί τοι χρὼς ἔπ' ὀπηδεῖ.
ἦ μάλα τίς θεός ἐσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
ἀλλ' ἵλαθ', ἵνα τοι κεχαρισμένα δασσομεν ἱερὰ,
δὲ χρύσεα δῶρα τετυγμένα. φείδεο δ' αἰνῶς.
Τὸν δ' αὖ ἠμείβετ' ἔπεφνε πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
οὔτίς τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις;
ἀλλὰ πατὴρ τεός εἰμι, τοῦ εἵνεκα σὺ σχαχίζῃ
πάσχεις ἄλγεα πολλὰ, βίας ἀνθρώπων ἀνδρῶν.
Ὡς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσε, καθέ τε παρειῶν
δάκρυον

cognosco, sapio: hæc iam intelligenti iubet.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
si & Laerti eadem uia nuncius ueniam
infelici: qui hactenus quidem Vlyssis nalde dolens,
operaq; spectabat, cum famulisq; in domo
bibebat & comedebat quando aïus in pectorib. iubebat:
at nunc ex quo tu iuisti naui ad Pylum,
nondum ipsum dicunt comedisse & bibisse planè,
neq; opera inspexisse, sed suspiriosq; luctuq;
sedet lamentans, tabetq; circum ossa corpus.
Hunc autē rursus Telem. prudens contra allocutus est:
tristius, sed tamen ipsum finamus, dolentes licet.
si enim aliquo modo essent arbitrij omnia hominum,
primum patris eligeremus reditus diem.
sed tu ubi nunciaueris redito, neq; agros
erra ad illum. at matri dicito,
famulam promam ut iubeat quàm citissimè
clàm: illa enim nunciabat seni.
dixit, & mouit Subulcum. ille cepit manib. calciamēta:
ligatisq; sub pedibus ad urbem iuit. neq; Mineruam
latuit à tugurio iens Eumæus subulcus:
sed hæc propè uenit, corpore autē assimulata est muliери
pulchræq; magnæq;, & splendida opera scienti.
stetit autem in uestibulo stabuli Vlyssi apparens.
neq; Telemachus uidit contrarius, neq; intellexit:
(non enim omnibus Dei apparent manifesti)
sed Vlysses canesq; uiderunt: & non latrarunt,
gemitu autem ex altera parte per tugurium timuere.
hæc autem supercilijs innuit: intellexit autem diu. Vlyss.
exiuitq; domo apud magnum murum cortis:
stetit autē ante ipsam. hunc autem allocuta est Minerua:
generose Laertiade multiscie Vlysses,
iam nunc tuo filio uerbum dic, neq; occulta,
ut procis mortem & fatum machinati
eatis ad urbem inclytam. neq; ego ipsa
diu procul à nobis ero prompta pugnare.
Dixit, & aurea uirga palpauit Minerua.
uestem quidem ei prius bene lauatam & interulam
posuit circum pectora: corpus autē auxit & pubertatem.
rursumq; niger factus est, genæ autem extensæ sunt:
nigri autem facti sunt capilli circum barbam.
illa quidem sic ubi fecit, abiuit: at Vlysses
iuit in tugurium. stupuit autem ipsum dilectus filius.
timens autem ex altera parte iecit oculos, ne Deus esset,
& ipsum alloquens uerba uolucria allocutus est:
alius mihi hospes appares iam quàm antè,
alia autē uestimēta habes, & tibi corpus nō iā est simile.
certè prorsus aliquis deorum es qui cœlū latum habitāt.
sed placatus sis, ut tibi grata demus sacra,
& aurea dona facta. parceq; nostri.
Huic a. respondit postea pertolerans diuinus Vlysses:
non aliquis Deus sum: cur me Deis assimilas?
sed pater tuus sum, cuius gratia tu suspirans
pateris dolores multos, uiolentias tolerans uirorum.
Sic fatus filium osculatus est, per autem genas

lachrymas

lachryma ibat humum: ant ipse autem tenebat continenter.
Telemachus aũt (nõdũ n. persuasus erat suũ patrẽ esse)
rursus ipsum uerbis respondens alloquutus est:
b. Non tu Vlysses es pater meus: sed me Deus
decipit, ut adhuc magis lugens suspirem.
non n. aliquo modo mortalis uir ista machinatus fuerit
suo ipsius animo, nisi Deus ipse aduenions,
facilè uolens faciat iuuenem & senem.
certè enim modò eras senex & indecenter indutus eras,
nunc autem Deis similis es qui cœlum latum habitant.
c. Hunc antẽ respondens alloquutus est prudens Vlyss.
Telemache, non te decet dilectum patrem intus uersantẽ
neq; mirari supra modum neq; admirari.
non quidem enim amplius alius ueniet huc Vlysses.
sed hic ego talis, passus mala, multa autem tolerans,
ueni uigesimo anno ad patriam terram.
at tibi hoc opus est Mineruæ prædatricis,
quæ me talem fecit quomodocunq; uoluit: (potest enim)
modò mendico similem, modò rursus
uiro iuueni pulchras circum corpus uestes habenti.
facilè est autem Dijs qui cœlum latum habitant,
& honestare mortalem hominem & malo afficere.
Sic fatus sedit. Telemachus autem
circumfusus patrem bonum lugebat lachrymas fundẽs.
ambobus autem his desiderium obortum est luctus:
flebant autem stridulè, abundantius quàm aues
aquilæ uel uultures curuæ unguibus, quibus filios
rustici abstulerunt antequam uolatiles fierent.
Sic hi miserabiliter sub supercilijs lachrymã funde-
& lugentibus occidisset lumen Solis, (bant,
nisi Telemachus allocutus fuisset suum patrem statim:
d. quali enim huc pater naui te nautæ
duxerunt in Ithacam? quos se esse dicebant?
non enim te pedestrem puto huc uenisse.
Hunc aũt rursus alloc. est pertolerãs diuinus Vlysses:
equidem tibi fili ueritatem enarrabo,
Phæaces me duxerunt nauibus inclyti, qui & alios
homines mittunt, si quis ipsos adit.
& me dormientem naue ueloci in pontum ducentes
deposuerũt in Ithacã. dederunt aũt mihi splẽdida dona,
æsq;, aurumq; abundè, uestemq; textam.
& hæc quidem speluncis deorum consilio iacent:
nunc autem rursus huc ueni admonitionibus Mineruæ,
ut inimicorum de cæde consultemus.
sed age mihi procos numerans narra,
ut sciam quotq; & qui uiri sint.
& meo in animo strenuo cogitans,
considerabo si nos poterimus pares esse
soli sine alijs, an & quæremus alios.
Hunc aũt rursus Telem. prudẽs contra allocutus est:
ô pater, equidem tuam magnam gloriam semper audiui,
manibusq; bellicosum esse & prudentem consilio.
sed ualde magnum dixisti: stupor me habet: neq; licet
uiros duos multis & fortibus pugnare.
procorum autem neq; deca una, neq; duæ solæ,

sed

δάκρυον ἧκε χαμᾶζε· πάτρος δ' ἔχεν ὠλεμὲς αἰεί.
Τηλέμαχος δ' (ὃ γάρ ῥα μιν ἐπέιθετο μὴ πατέρ' εἶναι)
ἀψαῦτις μιν ἔπειτα προσέειπεν,
οὐ σύ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πατὴρ ἐμός· ἀλλά με δαίμων
θέλγει ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω. (μοι
οὐ γάρ πως ἀνὴρ θνητὸς αὐὴρ τάδε μηχανόωτο
ὥς αὐτ' γενόω, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθών,
ῥηϊδίως ἐθέλων θείη νέον ἠδὲ γέροντα.
ἦ γάρ τοι νέος ἦσθα γέρων κὴ ἀεικέα ἕσσο,
νῦν ᾗ θεοῖσιν ἐοικας οἳ ὀρανὸν εὐρὺν ἔχουσι. (σεὺς,
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
Τηλέμαχ', ἦ σε ἔοικε φίλον πατέρ' ἐν μέγα θαμβεῖν
ὅττί τι θαυμάζειν περιώσιον ὅττ' ἀγάασθαι.
ἦ μὲν γάρ τοι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσεύς.
ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ τοιόσδε, παθὼν κακὰ, πολλά τ' ἀατ-
ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν. (λας,
αὐτάρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης,
ἥτέ με τοῖον ἔθηκεν ὅπως ἐθέλει· δύναται γὰρ) al. δύναται.
ἄλλοτε μὲν πλωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὖτε
αὖ δ' ἠΐνεῳ κὴ καλὰ περὶ χροῒ εἵματ' ἔχοντι.
ῥηϊδίως δ' θεοῖσι τοί ὀρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ἠμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν ἠδὲ κακῶσαι.
Ὡς ἄρα φωνήσας, κατ' ἄρ' ἕζετο. Τηλέμαχος δ'
ἀμφιχυθεὶς πατρὶ' ἑοῷ ὀδύρετο δάκρυα λείβων.
ἀμφοτέροισι δ' τοῖσιν ὑφ' ἵμερος ὦρτο γόοιο·
κλαῖον δ' λιγέως, ἀδινώτερον ἤ τ' οἰωνοί
φλῶαι ἢ ἀγρυπνοί γαμψώνυχες, οἷσί τε τέκνα
ἀγρόται ἀφείλοντο πάρος πωτήεσσα γένεσθαι.
Ὡς ἄρα τοί γ' ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον.
κὴ νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἐδύ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ Τηλέμαχος προσέφη πατέρ' ἀμφαδὸν αὖδα,
πῖπα γὰρ νῶϊ δῦρο πάτερ φίλε νηΐ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες δ' ἐμέμναο ταῦτα; al. δύχετόωντα.
δ μὲν γάρ τι σε πεζὸν ὀΐομαι γε θάδ' ἱκέσθαι. (σεὺς,
Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύτλας δῖος Ὀδυσ-
τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα κατὰ λέξω,
φαίηκες μ' ἄγαγον ναυσίκλυτοι, οἵτε κὴ ἄλλους
ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται.
κάδ μ' εὕδοντ' ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
κάτθεσαν εἰς Ἰθάκην. ἕπτερον δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα,
χαλκόν τε, χρυσόν τε πολύς, ἐδητύς τ' ὑφαντή.
τὰ μὲν γὰρ ἐν σπέεσι θεῶν ἰότητι κέονται·
νῦν δ' αὖ δεῦρ' ἰκόμην ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης,
ὄφρά κε δυσμενέεσσι φόνον περὶ βουλεύσωμεν.
ἀλλ' ἄγε μοι μνήσῃσι ἀριθμήσας κατάλεξον,
ὅσσοι τε κὴ οἵτινες αὖ ἐρέω εἰσί.
καί κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμηρίξας,
φράσομαι εἴκην νῶϊ δυνησόμεθ' αὐτιφερίσθαι
μοῦνω ἄνδρ' ἄλλω, ἢ κὴ δεύεσθαι μέλλομεν ἄλλων.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ὦ πάτερ, ἦτοι σεῖο μέγα κλέος αἰὲν ἄκουον,
χεῖράς τ' ἀλκιμὼ ἔμεναι κὴ ἐπίφρονα βαλέειν.
ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει· οὐδέ κεν εἴη
ἄνδρε δύω πολλοῖσι κὴ ἰφθίμοισι μάχεσθαι.
μνησήρων δ' ὅτ' ἄρ' εἰσὶ τρεῖς, ἐσθλὲ σύ γ' εἶαι,

ἄλλοθ'

ἀλλὰ πολὺ πλέονες· τάχα δ' ἔσεαι γνῶθι δ' ἀριθμόν.
ἐκ μὲν Δουλιχίοιο δύω καὶ πεντήκοντα
κοῦροι κεκριμένοι, ἕξ δ' ἅμα πεσσήρεσι ἕπονται.
ἐκ δὲ Σάμης πίσυρές τε καὶ εἴκοσι κοῦροι ἔασιν.
ἐκ δὲ Ζακύνθου ἔασιν ἐείκοσι φῶτες ἀχαιῶν.
ἐκ δ' αὐτῆς Ἰθάκης, δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι
παῖς σφιν ἅμ' ἔστι Μέδων κήρυξ καὶ θεῖος ἀοιδός,
καὶ δοιὼ θεράποντε δαήμονε δ' αἱτροσυλάων.
τὼς εἴ κεν πάντων αὐτήσομεν ἐν δόμου ἐόντων,
μὴ πολὺ πικρὰ καὶ ἀνὰ βίας ἀποτίσεαι ἐλθών.
ἀλλὰ σύ γ' εἰ δύνασαι τίν' ἀμύντορα μερμηρίξαι,
φράζεο, ὅ κέν τις νῶϊν ἀμύνοι πρόφρονι θυμῷ.
Τὸν δ' ἄρα τηλεδαπὸς πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
τοι γὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσας,
καὶ φάσθαι εἶναι καὶ νῶϊν Ἀθήνην καὶ Διὸς υἱὸν
ἀρκέσει, εἴ τιν' ἄλλον ἀμύντορα μερμηρίξω.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ἐσθλώ τοι τόττω γ' ἐπαμύντορε σὺ ἀγορεύεις,
οἵ κεν πρὸ γε νεφέεσι καθημένοι, ὥστε καὶ ἄλλοις
ἀνδράσι τε κρατέουσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν. (σιν,
Τὸν δ' αὖτε πεπνυμένος πολύτλας δῖος Ὀδυσ-
ὤ μοί τοι κεῖνο γε πολὺ χρόνον ἀμφὶς ἔσεσθον
φυλόπιδος κρατερῆς, ὁπότε μνησῆρσι καὶ ἡμῖν
γε μεγάροισιν ἐμοῖσι μιὴν κρίνωσι Ἄρηος.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ὄρχυ ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
οἶκαδε, καὶ μνησῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει·
αὐτὰρ ἐμὲ πρὸς ἄστυ συβώτης ὕστερον ἄξει,
πτωχῷ λυγαλέῳ φαλίγκιον ἠδὲ γέροντι.
εἰ δ' ἐμ' ἀτιμήσουσι μόρον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
τετλάτω ἐν στήθεσι, κακῶς πάσχοντος ἐμεῖο,
ἠὲ πυρὶ κῆ δμῶας ποδῶν ἕλκωσι θύραζε,
ἢ βέλεσιν βάλλωσι· σὺ δ' εἰσορόων ἀνέχεσθαι.
εἰλ' ἄτοι παύεσθαι ἀνωγέμεν ἀφροσυνάων,
μειλιχίοις ἐπέεσι πρὸς ἀνδρ' ὧν. οἱ δέ τοι οὐχὶ
πείσονται· δὴ γάρ σφι πρὸς ἔσατον αἶσιμον ἦμαρ,
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ὁππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θήσει Ἀθήνη,
νεύσω μιν τοί γε ἐγὼ κεφαλῇ· σὺ δ' ἔπειτα νοήσας
ὅσσά τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήια τεύχεα κεῖται,
ἂν μυχὸν ὑψηλὸν θαλάμου καταθεῖναι ἀείρας
πάντα μάλ'. αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσι
πρὸς φάσθαι, ὅτε κεν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες,
ἦ καπνὸς κατέθηκ', ἐπεὶ ἀκέτι τοῖσιν ἐώκει
οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ κατήκισται ὅσσον πυρὸς ἵκετ' αὐτμή.
πρὸς δ' ἔτι μοι τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων,
μήπως οἰνωθέντε, ὄριν στήσαντε ἐν ὑμῖν,
ἀλλήλους τρώσητε, καταισχύνητέ τε δαῖτα
καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἀνδρὸς ἑκάστου
νῶϊν δ' οἷοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε
καλλιπέειν, ἐν δ' οἷα βοάγριε χερσὶν ἑλέσθαι·
ὡς αὖ τῷθύσαντες ἐλοίμεθα. τοῦ δέ κ' ἔπειτα
πᾶλλας Ἀθηναίη θελξειν μητίετα Ζεύς.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
εἰ ἐτεόν γ' ἐμὸς ἐσσι, καὶ αἵματος ἡμετέροιο,

μήτις

sed multo plures: citò autem scies hic numerum.
ex quidem Dulichio duo & quinquaginta
iuuenes electi, sex autem famuli sequuntur.
ex Samo quatuorque & uiginti iuuenes sunt.
ex Zacyntho sunt uiri uiginti Achiuorum.
ex ipsa Ithaca, duodecim omnes optimi:
& ipsis simul est Medon præco & diuinus cantor,
& duo serui scientes epulas facere.
his si omnibus congrediemur intus uersantibus,
ne multum amarè & grauiter uiolentias tuas profectus.
sed tu si potes aliquem adiutorem excogitare,
animaduerte, qui nobis auxilietur prompto animo.
Hunc aũt rursus allocutus est pertoleràs diu. Vlysses:
tibi equidem dicam, tu autem considera, & me audi,
& cogita num nobis Minerua cum Ioue patre
sufficiat, an adhuc alium adiutorem cogitabo.
Hunc aũt rursus Telem. prudens contra allocutus est:
boni isti sunt adiutores quos dicis,
altè in nebulis sedentes, quiq; & alijs
uiris dominantur & immortalibus Dijs.
Hunc aũt rursus allocutus est pertolerans diu. Vlysses:
non quidem illi multo tempore aberunt
à pugna forti, quando procis & nobis
in domibus meis robur decernetur Martis.
sed tu quidem nunc uade simul aurora apparente
domum, & procis superbis colloquere:
at me ad urbem Subulcus postea ducet,
pauperi tristi similem & seni.
si autem me inbonorabũt in domo, tuus dilectus animus
toleret in pectoribus, malè patiente me,
etiamsi per domum pedibus trahent foras,
uel telis percutient: tu uerò inspiciens tolera.
quanquam cessare iubes ab insipientia,
suauibus uerbis alloquens. illi uerò tibi non
parebunt: iam enim ipsis adest fatalis dies.
aliud autem tibi dicam, tu autem in mentibus pone tuis:
quando multi consilij in mentibus ponet Minerua,
annuam quidẽ tibi ego capite: tu deinde eo animaduerso
quæcunq; tibi in domibus Martia arma iacent,
in secessum alti thalami deponito sublata
omnia omnino. at procos mollibus uerbis
alloquere, quando te interrogabunt cupientes:
ex fumo deposui, quoniam non his similia sunt
qualia quòndam ad Tro. proficiscens reliquit Vlysses,
sed fœdata sunt quantum ignis attigit afflatus.
adhuc autẽ mihi hoc maius in mentib. posuit Saturnius,
ne fortè inebriati, contentione excitata in uobis,
inter uos uulneretis, deturpetisq; conuiuium
& sponsalia: ipsum enim allicit uirum ferrum.
nobis autem solis duos enses & duas lanceas
relinque, & duo scuta manibus capienda:
ut facta re diuina sumamus. hos autem postea
Pallas Minerua decipiet & consiliarius Iupiter.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis,
siquidem uerè meus es, & sanguinis nostri,

μήτις

Telem. chus n set pat inarum eorum.

Vlysses lemach. struit ciendi ubi ad p eos uel rint.

100

ne quis posteà Vlyssem audito intus esse,
ne quidem Laertes sciat hoc, neq; Subulcus,
neq; aliquis domesticorum, neq; ipsa Penelope:
sed soli tuq; egoq; mulierum cognoscamus rectitudinem:
& tui famulos uiros adhuc tentemus,
ecquis nos honoret & timeat animo,
quis item non curet, te autem inhonoret talem.
Hunc autem respondens allocutus est illustris filius:
ô pater, certè meum animum & posteà puto
cognosces: neq; enim ignauia me tenet:
sed non hoc utile ego fore puto
nobis ambobus: te autem considerare iubeo.
diu enim per ocium cognosces singulos tentans,
opera adiens: hi quidem in domibus quieti
res deuorant præter modum, neq; quicquam perenni.
sed equidem te mulieres ego discere iubeo
quæ te inhonorant & quæ sæuæ sunt:
uiros autem nondum ego in ædibus uellem
nos tentare, sed posteà hæc curare,
si uerè adhuc scis Iouis monstrum Ægiochi.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
posteà Ithacam appulsa est nauis bene fabricata,
quæ tulerat Telemachum à Pylo & omnes socios.
bi aũt quãdo iam portũ ualde profundũ intra uenerunt,
nauem quidem bi nigram in terram traxerunt,
arma autem eorum asportauerunt magnanimi serui:
statim autem in Clytij portarunt perpulchra dona.
at præconem præmiserunt domum ad Vlyssis
nuncium dicturum perprudenti Penelopæ,
quod Telemachus quidem in agro, nauem autẽ iussisset
ad urbem nauigare: ut non timens in animo
potens regina teneras lachrymas fundat.
bi autẽ inter se occurrerunt præco & diuinus subulcus,
eiusdem gratia nuncij, dicturi mulieri.
sed quando iam inierunt domum diuini regis,
præco quidem medijs in ancillis dixit:
iam tibi regina dilectus filius uenit.
Penelopæ autem dixit Subulcus propè astans
omnia quæcunq; ei dilectus filius iusserat loqui.
at postquam omne præceptum perfectè retulit,
insistit ire ad sues, liquit autem septaq; domumq;.
Proci autem tristati sunt, mœstiq; fuerunt in animo:
atq; exierunt domo apud magnum murum atrij,
illic autem ante ianuas sederunt.
His autem Eurymachus Polybi filius incipit dicere:
ô amici, certè magnum opus superbè perfectum est
Telemacho uia hæc: dicebamus autẽ ei non perfectũ iri.
sed agite nauem nigram trahamus quæ optima:
inq; remiges marinos congregemus, qui uelocissimè
illis nuncient uelociter domum redeant.
nõdũ omne dictũ erat quãdo Amphinomus uidit nauẽ,
uersus ex eo loco portum profundum intra,
uelaq; contrahentes, remosq; manibus tenentes.
suauiter autem ridens locutus est procis:
ne aliquem nuncium moneamus: adsunt enim.

μήτις ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ ἀκηδέστω ὑφ' ὅμιλον ἰόντι,
μήτ' ὂν Λαέρτης ἴσκῃ τόγε, μήτε συβώτης,
μήτέ τις οἰκήων, μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια·
ἀλλ' οἶοι σύτ' ἐγώ τε γυναικῶν γνώομεν ἰθύν.
καί κε τέο δμώων αὐδῆρῶν ἔτι πειρηθεῖμεν,
ἤ μὲν ὅπως τίς νῶϊ τίει καὶ δείδιε θυμῷ,
ἠδ' ὅστις ὄκ ἀλέγει, σὲ δ' ἀτιμᾷ τοῖον ἐόντα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πεφιδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα φαίδιμος υἱός·
ὦ πάτερ, ἤτοι ἐμὸν θυμὸν μὴ ἔπειτά γ' οἴω
γνώσεαι· ἐμὲ μὲν γάρ τι χαλίφρονα νωλεμὲς ἔχειν·
ἀλλ' ὅτι τόδε κέρδιον ἐγὼν ὑποθήσεσθαι οἴω
ἡμῖν ἀμφοτέροισι· σὲ γὰρ φράζεσθαι ἄνωγα.
δηθὰ γὰρ αὖτως εἴσῃ ἑκάστην πειρητίζων,
ἔργα μετὰ φθονέοντα· τοὶ δ' ᾧ μεγάροισιν ἔκηλοι
κτήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἔτι φείδω·
ἀλλ' ἤτοι σε γυναῖκας ἐγὼ δεδάασθαι ἄνωγα
αἵ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἵ νηλιτέες εἰσίν·
αὐδρῶν δ' οὐκ αὖ ἔγωγε κατὰ σαθμὸς ἐθέλοιμι
ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα ταῦτα πεφίσθαι,
εἰ ἐτεόν γ' ἔτι οἶδα Διὸς τέρας Αἰγιόχοιο.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
ἣ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκηνδε κατήγαγον νηῦς ὀυρηχής,
ἣ φέρε Τηλέμαχον τε καὶ οὐκ ἀνὰ νῆας ἑταίρους.
οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένα πολυβενθέα ἔντὸς ἵκοντο,
νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσαν,
τεύχεα δ' σφ' ἀπέφερον ὑπέρθυμοι θεράποντες·
αὐτίκα δ' ὃν Κλυτίοιο φέρον πολυκαλέα δόρα.
αὐτὰρ κήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος
ἀγγελίην ἐρέοντα πεφραδέειν Πηνελοπείῃ,
ὄφρα μὴ οἱ κτείνασα μεδ' ἱππόβοτον ἄγρὸν ἴοιτο
υἱὸν ἀποπλείειν· ἵνα μὴ δ[illegible]σ' ᾧ θυμῷ
ἀφθίμῃ Βασίλεια τέρψῃ κατὰ δάκρυον εἶβον.
τὰ ᾗ συναντήτην κήρυξ καὶ δῖος ὑφορβός,
ἅ ῥα καὶ ἐς γύναι' ἀγγελίης ἐρέοντε γυναικί.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκοντο δόμον θεῖον Βασιλῆος,
κήρυξ μὲν ῥα μέσῃσι μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν,
ἄλλη τοι Βασίλεια φίλος παῖς ἐλήλυθε.
Πηνελόπειαν δ' εἶπε συβώτης ἄγχι παραστὰς
πάνθ' ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπε,
βῆ ῥ' ἴμεν αἶψ' ἅνας, λίπε δ' ἑρκειά τε μέγαρόν τε·
μνηστῆρες δ' ἀνάγοντο, κατὰ φρένα σὴν θυμῷ·
ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο πρὸ ἠπὲ μέγα τεῖχος αὐλῆς,
αὖθ' ἧ περ πρόσθε θυράων εἵρυσάντο.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν·
ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται
Τηλεμάχῳ ὅδ' ὅς φάμεν δ' ἐς οἱ ἂ τελέεσθαι.
ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν ἥτις ἀρίστη·
ἂν δ' ἐρέτας ἁλιπλῆας ἀγείρομεν, οἵ κε τάχιστα
κείνοις ἀγγείλωσι θοῶς οἰκόνδε νέεσθαι.
ὄπτω πω ἔφη· τὸν δ' ὦρτ' Ἀμφίνομος ἰδὲ νέεσθαι,
βριφθεὶς ἐκ χώρης λιμένος πολυβενθέος ἔντὸς,
εἰσάν τε στήσαντας, ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.
αἶψα δ' ἄρ' ἐκγελάσας † μετεφώνει μνηστῆρεσι· al. μετιφάνις
μήτιν' ἔτ' ἀγγελίην ὀτρύνομεν· εἰδὲ γὰρ ἤδη. ἀντάρσιος

ἤ τίς σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ εἶσιδον αὐτοὶ
νῆα παρερχομένην, τὴν δ' οὐκ ἐδύναντο κιχεῖν.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' αὖ σαντες ἔβαν ἐπὶ γαῖαν ἕκηλοι,
αὐτίκα δ' ἐς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, οὐδέ τιν' ἄλλων
εἴων ὅτε νέων μεταΐξειν ὅτε γερόντων·
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
Ὦ πόποι, ὡς τόν γ' ἄνδρα θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
ἥματα μὲν σκοποὶ ἷζον ἐπ' ἀκρίας ἰνιόεσσας
αἰεν ἐπασσύτεροι· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι,
οὔποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσαμεν, ἀλλ' αἰεὶ πόντῳ
νηῒ θοῇ πλέοντες ἐμίμνομεν ἠῶ δῖαν,
Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἑλόντες (μοῖρ',
αὐτόν· τὸν δ' ἄρα τόν γε κατὰ μοῖραν οἴκαδε δαίνυ.
ἡμεῖς δ' ὑμῖν φράζωμεν λυγρὸν ὄλεθρον
Τηλεμάχῳ, μηδ' ἡμᾶς ὑπεκφύγοι. οὐ γὰρ ὀΐω
τόν γε ζώοντ' αὐτὸν ἐπὶ ἔργα τάδε δρήσειν.
αὐτὸς μὲν γὰρ ὑπὲρ μοῦρ' ἐστὶ βουλήν τε νόον τε·
λαοὶ δ' οὐκ ἔτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἦρα φέρουσιν.
ἀλλ' ἄγετε πρὶν κεῖνον ὁμηγερίσασθαι Ἀχαιοὺς
εἰς ἀγορήν· οὐ γάρ τι μεθησέμεναί μιν ὀΐω,
ἀλλ' ἀπομαίσεται, ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν ἀνᾴξας,
ὕνεκά οἱ φόνον αὐτῷ ἐράπτομεν, οὐδ' ἐκίχημεν.
οἱ δ' οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα,
μήτι κακὸν ῥέξωσι, καὶ ἡμέας ὀξέλάσωσι
γαίης ἡμετέρης, ἄλλον δ' ἀφικώμεθα δῆμον.
ἀλλὰ φθέωμεν ἑλόντες ἐπ' ἀγρὸν νόσφι πόληος,
ἢ ἐν ὁδῷ· βίοτον δ' αὐτοὶ κτήματ' ἔχωμεν,
δασάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἶκον δ' αὖτε
κείνου μητρὶ δόμεν ἔχειν ἠδ' ὅστις ὀπυίοι.
εἰ δ' ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφαυρὸς αἰνέεται, ἀλλὰ βέλεσθε
αὐτόν τε ζώειν καὶ ἔχειν πατρώϊα πάντα,
μή οἱ χρήματ' ἔπειτα ἅλις θυμηδέ' ἔδωμεν
ἐν δόμῳ ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάροιο ἕκαστος
μνάσθω εἰδυίοισι δίζήμενος· ἣ δ' ἂν ἔπειτα
γήμασθ' ὅς κεν πλεῖσα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο, μετέιπεν,
Νίσου φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἄνακτος·
ὅς ῥ' ἐξ Δουλιχίου πολυπύρου ποιήεντος
ἦγεν μνηστῆρσι· μάλιστα δὲ Πηνελοπείῃ
ἤνδανε μύθοισι, φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν.
ὅσφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέιπεν,
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν ἔγωγε κατακτείνειν ἐθέλοιμι
Τηλέμαχον· δεινὸν γὰρ γένος βασιλῆος ἁπάντων
κτείνειν. ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς.
εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες,
αὐτός τε κτανέω, τοῖσί τ' ἄλλοις πᾶσιν ἀνώξω·
εἰ δέ κ' ἀποτρωπῶσι θεοί, πᾶσασθαι ἄνωγα.
Ὡς ἔφατ' Ἀμφίνομος. τοῖσιν δ' ὦρτο δεξὺ μῦθος·
αὐτίκ' ἔπειτ' αὖσαντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
ἐλθόντες δ' ἐκάθιζον ἐϋξέστοισι θρόνοισιν.
ἦ δ' αὖτ' ἄλλ' φόρσε περίφρων Πηνελόπεια,
μνηστῆρσι φανῆναι ὑπερφίαλον ὕβριν ἔχουσι·

ἀνδιενεικ

uel aliquis eis hoc dixit deorum, uel uiderunt ipsi
nauem aduenientem, sed eam non potuere consequi.
Sic dixit. hi autem surgentes iuerunt in littus maris.
statim autem nauem nigram in terram traxerunt,
arma autem ipsis abstulerunt magnanimi serui.
ipsi autẽ in concionem iuerunt densi, neq; aliquẽ aliorum
siuerunt neq; iuuenum loqui neq; senum:
his autem Antinous dixit Eupithei filius:
O amici, ut hunc uirum Dei malo soluerunt. Antinoi uerba.
die quidẽ speculatores sedebant in cacuminibus uentosis
semper assidui: simul autem Sole occidente,
nunquam in terra nocte dormiebamus, sed in ponto
naue ueloci nauigãtes expectabamus auroram diuinam,
Telemacho insidiantes, ut interficeremus captum
ipsum: hunc autẽ interim quidẽ abduxit domum Dæmõ,
nos autem hic ei consultemus grauem mortem
Telemacho: neq; nos subterfugiat. non enim puto
hoc quidem uiuente expeditum iri hæc opera.
ipse enim peritus consilioque menteque:
populi autem non iam omnes nobis bene uolunt.
sed agite antequam ille congreget Achiuos
ad concionem. non enim omissurum ipsum puto,
sed irascetur, dicetq; in omnibus surgens,
quòd ei cædem grauem suebamus, neq; assequuti sumus.
hi autem non laudabunt audientes mala opera,
ne quod malum faciant, & nos expellant
terra nostra, aliorum autem adeamus populum.
sed occupemus interficere in agro procul ab urbe, Antinoi
uel in uia: facultates autem ipsi & res habeamus, filiũ de
diuidentes ritè inter nos, domestica autem rursus lemacho
illius matri dabimus habere & quicunq; duxerit uxorẽ. medio to
si autem uobis hoc uerbum non placet, sed uultis lendo.
ipsumq; uiuere & habere paterna omnia,
ne ei res deinceps affatim animo dulces comedamus
hic congregati, sed ex domo unusquisq;
petat uxorem dotibus inquirens: illa posthea
nubat ei qui plurima dabit & fatalis ueniet.
Sic dixit. hi autem omnes quietè facti sunt silentio.
his autem Amphinomus concionatus est & dixit,
Nisi illustris filius Arctiadæ regis:
qui ex Dulichio multifrumenti herbosa
dux erat procis: maximè autem Penelopæ
placebat uerbis. mentibus enim utebatur bonis.
qui ipsis prudens concionatus est & dixit:
O amici, non ego interficere uelim Amphi
Telemachum: arduum autem genus regum est mus pro
interficere. sed primum deorum interrogemus consilia. cæteros
si quidem laudabunt Iouis magni iura, Telema
ipsé; interficiam, alios; omnes iubebo: nece de
sin auertent Dei, quiescere suadeo. tatur.
Sic dixit Amphinomus. his autem placuit uerbum:
statim postea surgentes iuerunt domum in Vlyssis,
uenientes autem sederunt in politis sedibus.
alia autem excogitauit prudens Penelope,
procis apparere immensam iniuriam habentibus:

ἐνδυνεκὲς γὰρ ἑ παισὶν φίλοισιν ὄλεθρον.
πάντᾳ γὰρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπύθετο βουλάς.
βῆ δ' ἰέναι μεγάροιο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
ἀλλ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥὰ παρὰ σταθμὸν τέγεος κύκα ποικίλον οἶκου,
αὖτὰρ ὃ εἰσάντα χαμαὶ λίπε κρήδεμνα.
Ἀντίνοον δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἐφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν,
Ἀντίνοε ὑβρίμ' ἔχων κακομήχανε, καὶ δὲ σε φασὶν
ἐν δήμῳ Ἰθάκης μετ' ὁμήλικας ἔμμεν ἄριστον
βουλῇ μὴ μύθοισι. σὺ δ' ὄκ ἄρα τοῖος ἐκεῖνος.
μάργε, τίη ἦ σὺ Τηλεμάχῳ θανάτου τε μόρου τε
ῥάπτεις, ὃς δ' ἱκέτας ἐμπάζεται οἷσιν ἄρα Ζεὺς
μάρτυρος; ὃ δ' ὁσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν.
ἦ οὐκ οἶσθ' ὅτε δεῦρο πατὴρ τεὸς ἵκετο φεύγων
δῆμον ὑπὸ δείσας; δὴ γὰρ κεχολώατο λίην
οὕνεκα λῃϊάδεσσιν ἐπαμύνεσκε Ταφίοισιν
ἥκαχε θεσπεσίους· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν·
τὸν ῥ' ἤθελον φθίσαι, καὶ ἀποφθεῖσαι φίλον ἦτορ,
καὶ κατὰ ζωλὼ φαγέειν μῆλοισι καὶ οἴνῳ πολλῷ·
ἀλλ' ὁ δ' ὑσετὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθε θυμὸν ἀνωγών.
σὸν νῦν οἶκον ἄτιμον ἔλεις, μνᾶς δ' ἄλοχα, πᾶσι δ' ἀστοῖσι ἀποικίζεις.
ἀλλά σε παύσασθαι κέλομαι, καὶ ἄλλον ἐέλδεσθαι ἄνωγα.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος πολύβου πάϊς αὐτίον ηὔδα·
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρον Πηνελόπεια,
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων,
ἔσσεται, ὃς δ' ἐτεόν γε μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τοὺς ἐμοὶ ἔμμεν ἄριστος ἐπὶ κρατερῇ ἐνὶ χειρί,
ὄφρα τοι ἔτι μᾶλλον ἐνὶ μεγάροισι θαμίζῃ.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν οἶκον ἐϋδμητον καὶ ἀλωὴν
εὖ φρονέουσ' ἐπιτέλλεο, καὶ θεράποντας ἀνώγειν·
αὐτὴ δὲ μνηστῆρα μετέρχεο, καὶ τοι ἐγὼ δῶ
πάντα διδοῦναι ἀποινα, τὰ κεν φίλον ἦτορ ἐέλδῃ,
πάντα μάλ' ἐννήκοντα βόας ἐπιδημιοεργούς.
τοῖσιν δ' ἐγκονέειν ἐθέλω, πρίν γ' ἐς δῆμον ἱκέσθαι
Ἰθάκης· καὶ γάρ τι μιν ἀθάνατον τρομέεσθαι ἄνωγα
ἔκ γε μνηστήρων, θεόθεν δ' ἔκ γε ἐς ἀλήθεσθαι.
Ὣς φάτο θαρσύνων, τοὶ δ' ἤρτυον αὐτοὶ ὄλεθρον·
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ἔπειτα κατέδραθον ὑπροφίοντα,
κλαῖεν ἔπειθ' ὁ δυσπὰ φίλον πόσιν ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ὑπὸ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἐς δ' ἠερίην δ' ὀδυσῆι καὶ ἥρι δῖος ὑφορβὸς
ἤλυθον· οἱ δ' ἄρα δ' ὄρπον ἔδον σταθμοῦ ὑπὲρ ἴοντε,
σῦν ἱερεύσαντε φιλαύσιον. αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην ὀδυσῆα
ῥάβδῳ πεπλήγυῖα, πάλιν ποίησε γέροντα·
λυγρὰ δ' εἵματα ἕσσε περὶ χροΐ, μή ἑ συβώτης
γνοίη ἐσάντα ἰδὼν, νῦ ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
ἔλθοι ἀπαγγείλων, μηδ' ἐφρεσὶν ἐρύσσαιτο·
Τὸν νῦ Τηλέμαχος πρόσθεν προσέειπε νοήσας·
ἦλθες δὴ Εὔμαιε· τί δὴ πλείους ἐς ἀγυιὰς
ἦ ῥ' ἄλλη μνηστῆρας ἀγλαΐσφρονα φῶτ' ἔασιν
ἐν λόχῃ; ἦ ἔτι μ' αὖτ' ἐρύκετα οἴκαδ' ἰόντα;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα;
ἐν ἐμοὶ νῦ μοι ταῦτα μεταλλῆσαι νῦ ἐρέσθαι

ἆσυ κατάβλωσκοντα. τάχισά με θυμὸς ἄνωγε,
ἀγγελίλω ἐπόντα, πάλιν δόῦῤ ἀπονέεσθαι.
ὠμήρησε δέ μοι πῆ ἑταίρων ἄγγελος ὠκὺς
κῆρυξ, ὅς δὴ πρῶτος ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν.
ἄλλο δέ τοι τόδε οἶδα, τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
ἤδη ὑπὲρ πόλιος ὅθι Ἑρμαῖος λόφος ἐστίν,
ἆα νέων, ὅτε νῆα θοὴν ἰδόμην κατιοῦσαν
ἧν λιμέν' ἡμέτερον· πολλοὶ δέ ἑσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ·
βεβρίθει δ' ἄσκετοισι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
καὶ σφέας οἰόθην οὔ μιν νέαν· οὐδέ τι οἶδα.

Ὡς φάτο. μείδησεν δ' ἱερὸς Τηλεμάχοιο,
ὄν ῥα τοκῆ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδόντε· ἀλέεινε δ' ὑφορβόν.
οἱ δ' ἐπεὶ δὴ πάσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆρτο γένοντο,
δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ρ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑπόθεσις.

Εἰς τὴν πόλιν ἐλθὼν Τηλέμαχος διηγεῖται τῇ μητρὶ Πηνελόπῃ δὲ ἀποδημίας τὰ κεφάλαια. ὕστερον δὲ ὁ Δυσσεὺς ἀχθεὶς ὑπὸ τοῦ Εὐμαίου εἰς τὴν αὐλὴν ἀπὸ τῶν ἀγρῶν, εἰς τὸ συμπόσιον τῶν μνηστήρων εἰσέρχεται. ὁ δὲ ποιητὴς ἀπαγγέλλει πῶς ὁ νέος αἰσθανομένη τοῦ Διοπείθους· καὶ ὡς Εὔμαιος μὲν εἰς τοὺς ἀγροὺς ὑποστρέφει, ὁ Δυσσεὺς δὲ ἐν αὐτοῖς μένει.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ρ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ῥῶ βάλε δ' ἀπέλει μνηστήρ τις νύμφην ὀαριστύν.

ΗΜΟΣ δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
δὴ τότ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὅ οἱ καλάμφιφι ἀρήρει,
ἆσυλε ἑῆμεν, καὶ ἐὸν πρόσεπτε συβώτῃ,
ἆψ' ἤτοι μὲν ἐγὼν εἶμ' ἐς πόλιν, ὄφρά με μήτηρ
ὄψεται· (οὐ γάρ μιν πρόσθεν πάύσεσθαι ὀΐω
κλαυθμοῦ τε σὺν ἐρωῇ γόοιό τε δακρυόεντος,
πρίν γ' αὐτόν μ' ἐσίδῃσι) σὺ δ' ἀγρόνδε σοί γ' ὦδ' ὦτρύνω,
τὸν ξεῖνον δύσσωρον ἄγ' ἐς πόλιν, ὄφρ' αὖ ἐκεῖθι
δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ ὅς κε θέλησι
πύργον ἐς κοτύλην. ἐμὲ δ' οὔπως ἔστιν ἅπαντας
ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ μογήσας
ὁ ξεῖνος δ' εἴπερ μάλα μιμνάσκοι, ἄλγιον αὐτῷ
ἔσσεται. ἦ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι. (σεῦ,
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς·
ὦ φίλος, αὐτός τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μνηστεύω.
πτωχῷ βέλτιόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἢ κατ' ἀγρούς
δαῖτα πτωχεύειν· δώσει δέ μοι ὅς κε θέλησιν.
οὐ γὰρ ὄφρ' εἰσαμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί,
ὥστε τῷ τειλαμένῳ σημαίνοντι πιθέσθαι.
ἀλλ' ἔρχευ· ἐμὲ δ' ἄξει αὐὴρ ὅδε, σὺ κελεύεις,
αὐτίκ' ἐπεί κε πυρὸς θερέω, ἁλέη τε γένηται.
αἰνῶς γὰρ τάδε εἵματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσσῃ
σίβη ὑπηοίη. ἑκαθὲν δέ τοι ἄστυ φάτ' εἶναι.

Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' ἄρα σαφοῖο βεβήκει

πρὸ αὐλῆς

urbem peragrantem. citissimè me animus iussit,
nuncio dicto, rursus huc redire.
obuiam fuit autem mihi à socijs nuncius uelox
præco, qui sanè primus uerbum tuæ matri dixit.
aliud autem tibi hoc scio, hoc enim uidi oculis,
iam super urbe ubi mercurialis tumulus est,
eram iens, quando nauem uelocem uidi deuenientem
in portum nostrum: multi autem erant uiri in ipsa:
onusta erat autem scutis & lanceis ancipitibus.
& ipsos putaui hos esse: neq; aliquid scio.

Sic dixit. subrisit autem sacra uis Telemachi,
in patrem oculis aspiciens: uitauit autem Subulcum.
hi postquã igitur cessarũt labore, parauerũtq; conuiuiũ,
conuiuati sunt: neq; animus indiguit conuiuio æquali.
at postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
tunc cubitum inuerunt, & somni donum ceperunt.

ODYSSEAE HOMERI XVII. RHAPSODIAE argumentum.

In urbem cum uenisset Telemachus enarrat matri Penelopæ peregrinationis capita. Postea Vlysses ductus ab Eumæo in Ithacam ex agris, ad conuiuium Procorum ingreditur. Poeta autem refert quomodo canis agnoscat dominũ. Et ut Eumæus in agros reuertitur, Vlysses autem inter ipsos manet.

ODYSSEAE HOMERI P. RHAPSODIA.

Rho, percussisti capræ ictis proceßs canis
quem recognouit.

VAndo iam matutina apparuit rosea Aurora,
tunc uerò sub pedibus ligauit pulchra calciamenta
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini:
cepit aũt fortem lanceam, quæ eius manibus cõgrueret,
ad urbem iturus, & suum allocutus est Subulcum:
pater equidem uado in urbem, ut me mater
uideat: (non enim ipsam antè cessaturam puto
fletuq; odioso luctuq; lachrymoso,
quàm ipsum me inspiciat) sed tibi sic iubeo,
hunc hospitem infelicem duc in urbem, ut illic
cibum mendicet: dabit autem ei quicunq; uoluerit
panem et poculum. me autem haudquaquam licet omnes
homines tolerare, habentem dolores animo.
hic hospes autem si ualde irascetur, grauius ipsi
erit. certè mihi amicum est uera loqui.

Hunc autem allocutus est prudens Vlysses:
ô amice, neq; tibi ipse detineri cupio.
mendico melius est in urbe quàm in agris
cibum mendicare. dabit autem mihi quicunq; uoluerit.
non enim ut in prædijs maneam amplius ea ætate sum,
ut imperanti rectori in omnibus paream.
sed uade: me autem ducet uir hic quem tu iubes,
statim postquam igne caluero, æstusq; ortus fuerit.
grauiter n. hæc uestimenta habeo mala: ne me conficiat
ros matutinus. procul autem urbem dicitis esse.

Sic dixit. Telemachus autem per casam iuit,

uelociter

uelociter pedibus procedens: mala aũt procis cogitabat.
sed postquam peruenit domos bene habitatas,
lanceam quidem posuit portans ad columnam longam,
ipse autem intro iuit, & transiuit lapideum limen.
hunc autem multo prima uidit nutrix Euryclea,
pelles sternens sedibus in affabre factis:
lachrymans autem postea rectà iuit: circum autem aliæ
ancillæ Vlyssis patientis congregatæ sunt,
& ueneratæ sunt amplectentes caputq́ & humeros.
perrexit autem ire thalamum prudens Penelope,
Dianæ similis & aureæ Veneri.
circum autem filium dilectum iecit brachia lachrymãs.
osculataq́ est eius caput & ambo lumina pulchra,
& lugens uerba uelocia allocuta est:

*Veni*sti Telemache dulce lumen: non te equidem
uisuram putabam, postquam iuisti naue Pylum
clàm me nolente dilecti ad patris auditionem.
sed age mihi narra quidnam tibi contigerit uidere.

Hanc autem rursus Telem. prudens contra alloc. est:
mater mea, ne mihi luctum excita, neq́ mihi cor
in pectoribus commoue, postquam effugi graue mortem.
sed lota, puris corpori uestimentis captis,
cœnaculo conscenso cum seruis mulieribus,
nouæ omnibus dijs perfectas Hecatombas
sacrificaturã, si cubi Iupiter remuneratoria opera perfe-
at ego ad concionem ibo, ut uocem (cerit.
hospitem qui me illinc simul secutus est uenientem.
hunc quidem ego præmisi cum diuinis socijs:
Piræum autem ipsum iussi ad domum ducentem
accuratè tractare & honorare donec uenissem.

Sic locutus est. illi autem impennatum fuit uerbum.
hæc autem lota, puris corpori uestimentis captis,
uouit omnibus dijs perfectas Hecatombas
sacrificaturã, si cubi Iupiter remuneratoria opa perfeci-
Telemachus autem postea ex domo iuit (set.
lanceã habẽs: simul hũc canes pedib. ueloces sequeban-
diuinam autem huic gratiam infudit Minerua: (tur.
hunc autem omnes populi aduenientem admirabantur.
circum autem ipsum proci superbi congregati sunt
bona dicentes, mala autẽ mentibus profunda cogitabãt.
at hic horum quidẽ postea uitauit multam multitudinẽ,
sed ubi Mentor sedebat & Antiphus & Alitherses,
qui ei à principio paterni erant socij,
illic sedit iens: hi autem interrogabant singula.
hos autem Piræus lancea inclytus iuxta uenit,
hospitem ducens ad concionẽ per urbem. neq́ adhuc diu
Telemachus ab hospite longè uersus est, sed astitit:
quem & Piræus prior uerbum allocutus est:

Telemache, statim concita meam ad domũ mulieres,
ut tibi dona mittam quæ tibi Menelaus dedit.

Hũc aũt rursus Telemachus prudẽs contra alloc. est:
Piræe, non enim scimus quomodo erunt hæc opera:
si me Proci superbi in domibus
clàm interfecto, paterna omnia diuident,
ipsum habentem te malo frui quàm aliquem horum:

fin

κραιπνὰ ποσὶ πεδίβας· κακὰ ϝ μνηστῆρσι φυτεύῃ·
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὸν,
αὐτὸς δ' εἴσω ἴεν, κὴ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
τὸν ϝ πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια,
κώεα κατσορύνουσα θρόνοις ἐνὶ δαιδαλέοισι·
δακρύσασα δ' ἔπειτα ἴθυς κίεν· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
δμωαὶ ὀ' δυσῆος τλαοσίφρονος ἠγερέθοντο,
κὴ κύριον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε ἠδ' ὤμους.
βῆ δ' ἰέναι θαλάμοιο πολίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
ἀμφὶ ϝ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεα δακρύσασα·
κῦσε δὲ μιν κεφαλὴν κὴ ἄμφω φάεα καλὰ,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Ἦλθες Τηλέμαχε γλυκερὸν φάος· ὄψέ τ' ἐγώγε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὤχεο νηὶ πυλονδε
λάθρη ἐμοῦ ἀέκητι φίλης μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον ὅπως ἰδῄσαο πατρῆος.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα·
μῆτερ ἐμὴ, μή μοι γόον ὄρνυθι, μηδέ μοι ἦτορ
ἐν στήθεσσιν ὄρινε, φυγόντι περ αἰπὺ ὄλεθρον.
ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροὶ εἵματ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
εὐχετο πᾶσι θεοῖσι τελήεσσας ἑκατόμβας
ῥέξειν, αἴκέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ῥέξαι τελέσσῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορὴνδε κιὼν καλέσσομαι, ὄφρα κάλεσσω
ξεῖνον ὅτις μοι κεῖθεν ἅμ' ἕσπετο δίῃ τε πιόντι.
τὸν μὲν ἐγὼ πρόπεμψα σὺν αὐτῇ ἐκπάροιθε·
Πείραιον δέ μιν ἠνώγεα πότνι' οἶκον ἄγοντα
εὖ δ' ὑπέως φιλέειν κὴ τίειν εἰσόκεν ἔλθω.

Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
ἡ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροὶ εἵματ' ἑλοῦσα,
εὐχετο πᾶσι θεοῖσι τελήεσσας ἑκατόμβας
ῥέξειν, αἴκέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ῥέξαι τελέσσῃ.
Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα δι' ἐν μεγάροιο βεβήκει
ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε κύνες ποδόκας ἀργοὶ ἕποντο.
θηήσειλε δ' ἄρα μιν χάριν κατέχυτο Ἀθήνη·
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐποιχόμενον θηεῦντο.
ἀμφὶ δὲ μιν μνηστῆρες ἀγακλειοὶ ἠγερέθοντο
ἐσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ ϝ φρεσὶ βυσσοδομεύοντες·
αὐτὰρ ὁ τὴν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πολλὰ μογήσας·
ἀλλ' ἵνα Μέντωρ ἦσκε κὴ Ἄντιφος ἠδ' Ἀλιθέρσης,
οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώιοι ἦσαν ἑταῖροι,
ἔνθα καθίζε· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα.
τοῖς δ' αὖ Πείραιος ἀρίπλυτος ἐγγύθεν ἦλθεν,
ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν· τὸν δ' ἄρ' ἔτι δὴ
Τηλέμαχος ξείνοιο ἐκὰς τράπετ', ἀλλὰ πρὸς ἦσεν·
τὸν κὴ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν,

Τηλέμαχ', αἶψ' ὄρμαινον ἐμὴν ποτὶ δῶμα γυναῖκας
ὥς τοι δῶρ' ἀποπέμψω ἃ τοι Μενέλαος ἔδωκε.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα·
Πείραι', ἐὰ γάρ τ' ἴδμεν ὅπως ἔσαι τάδε ἔργα·
εἰ κεν ἐμὲ μνηστῆρσι δολοφρονέουσι μεγάροισι
λάθρη κτείναντες, πατρώια πάντα δάσωνται,
σοὶ τόν γ' ἔχοντά σε βόλομ' ἐπαμείψασθαι ἄτινα τῶνδε·

δώ

εἰ δ' ἐγὼ τοῦτοισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
ἀλλὰ τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων.
Ὡς εἰπὼν, ξεῖνον παλαπαίριον ἦγεν ὃν οἶκον.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
χλαῖναν μὲν κατέθηκε κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
ἂν δ' ἀσαμίνθους βάντες εὐξέσας λάσαντο.
τοὺς δ' ὑδὶ ὃν δμωαὶ λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ὄλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
ἐκ ῥ' ἀσαμίνθων βάντες ὑδὶ κλισμοῖσι κάθιζον.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα,
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δ' ἧσε τανύσσατο τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πολλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
μήτηρ δ' αὐτίον ἷζε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο,
κλισμῷ κεκλιμένη, λεπτὴ δ' ἄρα κατὰ ῥαφὰς ἴαλλον.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἦτο,
τοῖσι δὴ μύθων ἦρχε πορίφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχ', ἦ τοι ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
λέξομαι εἰς εὐνὴν ἣ μοι στονόεσσα τέτυκται,
αἰεὶ δάκρυσσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ ὅ Ὀδυσεὺς
ὤχετ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἐς Ἴλιον· οὐδέ μοι ἔτλης
πρίν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγαυοὺς εἰς τόδε δῶμα,
νόστον σὸν πατρὸς σάφα εἰπέμεν ἔμπεδον ἄκουσας.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
τοιγὰρ ἐγώ τοι μῆτερ ἀληθείην κατὰ λέξω·
ἤλθομεν εἰς Πύλον ἠγαθέην Νέστορα ποιμένα λαῶν.
δέξατό μ' ἐν κευῷ ἐνὶ ὑψηλοῖσι δόμοισιν,
φύλοτης ἐφίλει, ὡσεί τε πατὴρ ἑὸν υἱὸν
ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν, ὣς ἐμὲ κεῖνος
φίλ' ὑπέρφιάλως ἐκόμιζε σὺν υἱάσι κυδαλίμοισι.
αὐτὰρ Ὀδυσῆα παλαισίφρονα φάτις ἔφαστο
ζωὸν δὴ θανόντος ἔνερθ' εὐρυχόρων τοὺ ἀκέσασθαι,
ἀλλά μ' ὃν Ἀτρεΐδης δουρικλυτὸς Μενέλαος
ἵπποισι πρῶτον μετὰ ἅρμασι κολλητοῖσιν.
καὶ πολλοὶ γῶν' ἴδον ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα † πολλὰ
ἀργεῖοι Τρῶες πρὸ θεῶν ἰότητι μόγησαν.
εἴρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
ὅτῃ δὴ χρῄζων ἱκόμην λακεδαίμονα δῖαν.
αὐτὰρ ἐγὼ τοὶ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα.
καὶ τότε δή μ' ἔπειτα ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ καὶ ἀκαλλικόρου ἀνδρὸς γε δυ-
ἄθελον δύνηθῆναι ἀναλκιδὸν αὐτοὶ ἐόντα. (νῆ
ὡς δ' ὅτε τ' ἐν ξυλόχῳ ἐλαφος κρατεροῖο λέοντος
νεβρὸς κοιμήσασα νεηγρέας γαλαθηνὸς,
κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὃδ' ἔπειτα εἰσήλυθε δύνηθεν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ
ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδην ἐπάλαισεν ἀνασσὰς,
κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί·
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς.

sin ego his cædem & mortem patrauero,
tunc mihi gaudenti portato ad domos gaudens.
Sic loquutus, hospitem miserum duxit in domum.
at postquam peruenerunt ad domos bene habitatas,
uestem quidem deposuerunt in lectis & sedibus:
in & solia ingressi bene polita lauati sunt.
hos autem postquam famulæ lauarũt & unxerunt oleo,
circum & hos uestes pretiosas iecerunt & interulas,
ex solio egressi in sedibus sederunt.
aquam autem serua gutturnio infudit portans,
pulchro, aureo, super argenteo lebete,
ad lauandum: iuxta autem politam extendit mensam.
panem autem uerenda proma apposuit portans,
cibos multos imponens, gratificans de præsentibus.
mater autem contrà sedit ad parietem domus,
sellæ incumbens, tenues lanas uertens.
hi autem in cibos promptos appositos manus iecerunt.
at postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
his uerbis incepit prudens Penelope:
Telemache, equidem cœnaculo conscenso
cubabo in lectum qui mihi miserabilis est,
semper lachrymis meis irrigatus, ex quo Vlysses
iuit cum Atridis ad Ilium: neq; mihi sustinuisti
antequam uenirent proci superbi in hanc domum,
reditum tui patris apertè dicere siquidem audiuisti.
Hanc autẽ rursus Telem. prudens contra allocutus est:
tibi uerò ego tibi mater ueritatem narrabo:
iuimus in & Pylum & Nestorem pastorem populorum.
exceptum autem me ille in altis domibus,
amantissimè tractauit, tanquam pater suum filium
reuersum longo post tempore recens aliunde, sic me ille
studiosè curauit cum filiis gloriosis.
at Vlyssem miserum nunquam dixit
uiuum neq; mortuum ex terrestrium ullo audiuisse,
sed me ad Atridem lancea inclytum Menelaum
equis dimisit & curribus conglutinatis.
illic uidi Argiuam Helenam, cuius gratia multi
Argiui Troianiq; Deorum uoluntate laborauerunt.
interroganit autem statim postea uoce bonus Menelaus
quo indigens uenissem Lacedæmonem diuinam.
at ego huic omnem ueritatem dixi.
& tunc me uerbis respondens allocutus est:
Papæ, utiq; ualde fortis uiri in lecto
uoluerunt dormire imbelles ipsi.
sicut quando in saltu cerua fortis leonis
hinnulis cubitum positis iuuenibus lactentibus,
colles inquirit & ualles herbosas
pascens, hic autem postea illius ingreditur in cubile,
ambobus & illis inuitam mortem infert:
sic Vlysses illis turpem mortem inferet.
utinam enim ô Iupiter pater, & Minerua & Apollo,
talis ens qualis olim bene ædificata in Lesbo
ex pronocatione cum Philomelidæ luctatus est surgens,
deiecit & fortiter, gauisi sunt autem omnes Achiui:
talis ens cum procis uersaretur Vlysses.

Penelop
Telema
cho.

Telema
matri de
sua nauig
tione.

πάντες omnes

omnes breuis æui fierent & amararum nuptiarum.
hæc autem quæ me interrogas & precaris, non ego
alia præter uerum dicam declinando, neq; decipiam.
sed quæ quidem mihi dixit senex marinus uerax,
horum nullum tibi ego occultabo uerbum neq; abscondã.
dixit ipsum hic in insula uidisse duros dolores habẽtem,
Nymphæ in domibus Calypsus, quæ ipsum ui
tenet: hic á. non potest suam in patriam terram uenire.
non enim ei adsunt naues remigabiles, & socij
qui & ipsum mittant in lata dorsa maris.
Sic dixit Atrides lancea inclytus Menelaus.
his perfectis redij: dederunt autem mihi uentum
immortales, qui me uelociter dilectã in patriã miserunt.
Sic dixit. huic autem animum in pectoribus mouit.
his autem & locutus est Theoclymenus diuinus:
ô uxor uenerabilis Laertiadæ Vlyssis;
iste quidem non apertè scit: meum autẽ attende uerbum:
uerè enim tibi uaticinabor, neq; occultabo:
sciat nunc Iupiter primum deorum, hospitalisq; mensa,
domusq; Vlyssis strenui quam aduenì,
quòd equidem Vlysses iam in patria terrà
sedens uel serpens, hæc audiens mala opera,
est, at procis malum omnibus molitur.
tale augurium ego bene tabulata in naui
sedens obseruaui, & Telemacho clamaui.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
utinam hoc hospes uerbum perfectum sit:
næ citò cognosceres amicitiam, multaq; dona
ex me, ut aliquis te occurrens beatum ferret.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
proci autem ante Vlyssis domum
discis delectabantur & iaculis iaculantes
in facto pauimento, ubi antea conuiuiam exercebant.
sed quando iam cœnandi tempus erat, & uenerunt ones
undiq; ex agris, hi autem duxerunt qui antea,
tunc ipsis dixit Medon, (hic enim maximè
placebat præconum, & ipsis aderat conuiuio)
iuuenes, postq; iã omnes delectati estis mente certamini-
ite ad domos, ut paremus conuiuium. (bus,
non enim malum est suo tempore cœnam capere.
Sic dixit. hi autem surgentes iuerunt domum quisq.
at postquam iuerunt domos bene habitatas,
uestes quidem deposuerunt in sedibus thronisq;
hi autẽ sacrificauerunt ones magnas & pingues capras:
sacrificauerunt aũt sues pingues & bouem armẽtalem,
conuiuium parantes. hi autem ex agro ad urbem
contendebant Vlysses q; ire & diuinus Subulcus.
his autem uerbis incepit Subulcus princeps uirorum:
Hospes, quoniam postea ad urbem ire cupis
hodie, sicut iussit dominus meus; certè te ego
hic uellem prædij custodem fieri:
sed uereor & timeo ne me postea
obiurget. difficiles autem dominorum sunt minæ.
sed age nunc eamus. iam enim processit maximè
dies, at citò aduesperascit frigidius erit.

πάντες κ' ἀκύμοροί τε γεγοίατο πικρόγαμοί τε.
τοῦτα δ' ἃ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, ὄφρα σαώσῃς
ἄλλα πρὸ ἐξ ἐπίοιμι πραπίδεσσιν ὁμοίῃσιν.
ἀλλὰ τὰ μὲν δή μοι ἐείπε γέρων ἅλιος νημερτής,
ὧν δὲ σφῶν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ὑποκλύσω.
φῆμιν δ' ὧδ' γ' ἀνόσω ἰδέειν κρατερὸν βασιλῆα
νύμφης γ' μεγάροισι Καλυψόος, ἥ μιν ἀνάγκῃ
ἴσχει· ὁ δ' ὀλοφύρεται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι, καὶ ἑταῖροι
οἵ κέ μιν ἡμέτερον ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Ὡς ἔφατ' ἀτρεΐδης λαοσσόος Μενέλαος.
τοῦτε τελευτήσας νεόμην ἐὺ δόσαν δέ μοι ὄρσον
ἀθάνατοι, οἵ μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
Ὡς φάτο. τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής,
ὦ γύναι αἰδοίη Λαρτιάδεω Ὀδυσῆος,
ἦ τοι ὅδ' ὀ σάφα οἶδε· σὺ δ' ἐμεῖο ἓ σιώπα μῦθον·
ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι, ὄφρ' ἰῶ κούσῃ·
ἴσκω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ὡς ἤτοι Ὀδυσεὺς ἥδε γε πατρίδι γαίῃ
ἥμενος ἠὲ ἕρπων, τάδε πολυδόμνους κακὰ ἔργα,
βάλλει, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει.
οἷον ἐγὼν οἰωνὸν ἐϋστέλμοιο κατ' οὖδας νηὸς
ἥμενος ἐφρασάμην, καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνευν.
Τὸν δ' αὖτε πρόσεφη πορφύρεος Πηνελόπεια·
αἴ γὰρ δὴ ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη·
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἔξ ἐμέθεν, ὥς ἄν τις σε σόων ἀντόμενον μακαρίζοι.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
μνηστῆρσιν δ' ἱερὸν θάλλοντο μεγάροιο
δαῖσιν τερπνὸν καὶ ἀγανῇσιν ἰαχῇσι·
τῷ τυκτῷ δ' ἀπέβαλλον, ὅθι πρὶν θάσσεσκον ἕκαστοι·
ἀλλ' ὅτε δὴ δαίνυντο ἐΐσκοντό τε θυμῷ,
ἔνθ' ἄρα σφιν ἔειπε Μέδων, ὃς ἄρα μάλιστα
δῶν δ' ἀνεκήκουε, καί σφιν πάρεκύρεν ἀοιδῷ)
κοῦροι, ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθητε φρένα θυμῷ,
ἔρχεσθε πρὸς δ' ὦμα δ', ἵν' ὑμῖν αὐτίκα θυμὸς ἐπαρκέσῃ.
ὀ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὄφρα δ' εἶπον ἐλέσθαι.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' αὐσάντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστοι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
οἱ δ' ἱερεύον ὄϊς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας·
ἱερεύον δ' ὗας σπάλας καὶ βοῦν ἀγελαίην,
δαῖτ' ὑποτιθέμενοι. τοὶ δ' ἀγροῖο πολῖται
ἀντίον ὀρνυτ' Ὀδυσσῆος τ' ἰφθίμου δ' ὑφορβοῦ.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συβώτης ὄχαμον δ' ἀνὰ ῥῶπας,
Ξεῖν', ἐπεὶ ἆρ δὴ ἔπειτα πόλιν δ' ἰφθίμου μιν εἶναι
σήμερον, ὡς ἐπέτελλον ἄναξ ἐμός, ἦ σ' αὐ ἔγωγε
αὐτὸν βουλοίμην σαθμῶν ὑπὸ ῥυπόω γρηΐδαι·
ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι, μὴ δείσῃ μοι ὀπίσσω
νεικείῃ. χαλεπὰ δὲ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν. δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα
ἦμαρ, ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἔσσεται ὥρα ῥίγιον ἔσται.

Hunc

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
γιγνώσκω, φρονέω· τὰ γὰρ νοέοντι κελεύεις. (σεύ,
ἀλλ' ἴομεν· σὺ δ' ἔπειτα διαμπερὲς ἡγεμόνευε.
δὸς δέ μοι εἴ ποθί τοι ῥόπαλον τετμημένον ἔστιν,
σκηρίπτεσθαι, ἐπεὶ φάτ' ἀρισφαλὲς ἔμμεναι ὁδόν.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην
πυκνὰ ῥωγαλέην· φὼ δ' ἦρτο στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Εὔμαιος δ' ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἔδωκεν.
τὼ βάτην. σάφα μὲν κύνες ἔσκον καὶ βώτορες ἄνδρες
φύλακ' ὀπάδε μένοντες· ὁ δ' ὄν πόλιν ἤγαγε ἄνακτα
πτωχῷ λυγαλέῳ φαλάγγιον ἀδρὲ γέροντι,
σκηπτόμενον· τὰ δ' ἦ λυγρὰ περὶ χροΐ εἵματα ἕστο.
αὐτὰρ ὅτε δὴ σείοντες ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
ἄστεος ἐγγὺς ἔσαν, καὶ ἐπὶ κρηνίδας ἀφίκοντο
τυκτὰς, καλλίροον, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
τὴν ποίησ' Ἰθακος καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύκτωρ·
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀλγείρων ὑδατοτρεφέων ἰὼ ἄλσος
πάντοσε κυκλοτερὲς, κατὰ δ' ὑψόθεν ῥέεν ὕδωρ
ψυχρὸν ἐξ ὄβρυος· βωμὸς δ' ἐφύπερθε τέτυκτο
Νυμφάων, ὅθι πάντες ἐπιῤῥέζεσκον ὁδῖται·
τῇ ῥά σφεας ἐκίχανε ἰὼν Δολίοιο Μελανθεύς,
αἶγας ἄγων αὐτῶν μετέπρεπεν αἰπολίοισι,
δεῖπνον μνηστήρεσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες.
τοὺς δ' ἐσιδὼν νείκεσσεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκτανε δ' ὀνόμαζε
ἔκπαγλον κακὰ εἰκυῖα· (ὄρινε δὲ κῆρ Ὀδυσῆος)
νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγεμάζει·
ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.
πῆ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις ἀμέγαρτε συβῶτα,
πτωχὸν αἰνήμονα, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρα;
ὃς πολλῇσι φλιῇσι πάγας φλίψεται ὤμους,
αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας οὐδὲ λέβητας.
τὸν κ' εἴ μοι δοίης σαφμοῦν ῥυπήια γρήϊδια,
φυλακόρον τ' ἔμμεναι, θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορεῦσαι,
καί κεν ὀρὺ πίνων, μεγάλῃ ἰῷ γνία θείτο.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κακὰ ἐμάθησεν, οὐκ ἐθελήσει
ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
βούλεται αὐτίζων βόσκειν ἧς γαστέρ' ἄναλτον.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τόδε καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἴ κ' ἔλθῃ πρὸς δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο,
πολλά οἱ ἀμφὶ κάρῃ σφέλα αὐδρῶν ἐκ σταλαμάων
πλευραὶ ἀποτρίψουσι, δόμον κάτα βαλομένοιο.
Ὡς φάτο· τὸν δὲ πῆμα λάξ γνάθοισιν ἀφραδίῃσιν
ἐλθὼν· οὐδ' ἐμπὸς ἀπαρπιτὲ ἔσυφελιξεν,
ἀλλ' ἔμεν' ἀσφαλέως. ὁ δὲ μορμήριξεν Ὀδυσσεὺς,
εἰ μετὰ εἴσας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἕλοιτο,
ἦ πρὸς γαῖαν ἐλάσειε κάρη, ἀμφ' οὐδὲ σας ἀείρας,
ἀλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δὴ ἔσχε. τὸν δὲ συβώτης
νείκεσεν αὖτε ἰδὼν, μέγα δ' εὐξάσθ' χεῖρας ἀνασχών,
Νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διός, εἴποτ' Ὀδυσσεὺς
ὔμμ' ὠΐδι μηρί' ἔκηε καλύψας πίονι δημῷ
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, τόδέ μοι κρηήνατ' ἐέλδωρ,
ὡς ἔλθοι μιν κεῖνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων·
καί κέ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἅπάσας,
τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ
ἄστυ κάτ'· αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.

Τὸν

Hunc autem respondens alloeutus est prudens Vlysses:
cognosco, mente teneo: haec intelligenti iubes.
sed eamus: tu deinde planè duc.
da autem mihi sicubi baculum incisum est,
ad innitendū, quoniam dicitis ualde difficilē esse uiam.
dixit, & circum humeros turpem posuit peram
multis locis laceram: cui tortum inerat lorum.
Eumaeus autem ei baculum gratum dedit.
hi inierunt. praedium autem canes & pastores uiri
custodiebant à tergo manētes. hic a. in urbē duxit regem
pauperi tristi similem & seni,
innitentem: illaq; tristia circū corpus uestimēta indutum
sed quando iam euntes uiam per asperam (erat.
urbem prope erāt, & ad fontem peruenerant
factum, pulchrè fluentem, unde aquabantur ciues,
quem fecerat Ithacus & Neritus & Polyctor:
circum autem alnorum aquaticarum erat nemus
undiq; rotundum, frigida autem defluebat aqua
altè ex petra: ara autem desuper facta erat
Nympharum, ubi omnes sacrificabant uiatores:
illic ipsos inuenit filius Dolij Melantheus,
capras ducens quae omnibus antecellebant gregibus,
cœnam procis: duo autem simul sequebantur pastores.
hos uisos obiurgauit, uerbumq; dixit, denominauitq;
terribiliter & indecenter: (mouit autē animum Vlyssis)
nunc quidem omnino malus malum ducit:
ut semper similem ducit Deus ad similem.
quò iam hunc deuoratorem ducis magne Subulce,
mendicum molestum, conuiuiorum perniciem?
qui multis liminibus astans franget humeros,
petens frusta, non enses neq; lebetes.
hunc si mihi dares stabulorum custodem fieri,
gregisq; speculatorem esse, nutrimentūq; hœdis portare,
equidem serum bibens, magnum femur consequeretur.
sed quoniam opera mala didicit, non uolet
opus adire, sed timens in populo
uult petens pascere suum uentrem insatiabilem.
sed edico hoc, & perfectum erit:
si inierit ad domos Vlyssis diuini,
multa ei circum caput scabella uirorum ex manibus
latera excruciabunt per domum percusso.
Sic dixit: & praeteriens calce irruit in sipientia
coxae: neq; ipsum extra uiam excussit,
sed mansit firmè. cogitauit autem Vlysses,
an irruens baculo animum auferret,
an ad terram deijceret caput, ad solum extollens,
sed duranit, animumq; cohibuit. illum autem Subulcus
increpuit cōtra intuitus: ualde a precatus est manus at
Nymphae fontanae, filiae Iouis, si unquā Vlysses (tollens
uobis femora combusserit cooperiens pingui adipe
agnorum & hœdorum, hoc mihi perficite uotum,
ueniat ille uir, ducatq; ipsum deus:
ne tibi lætitias dissiparet omnes,
quas nunc proteruiens fers, errans semper
per urbem: at pecora mali corrumpunt pastores.

Hunc

Hunc autē rursus alloe. est Melanthius custos caprarū:
papæ, quid dixit canis absurdias sciens,
hunc aliquando ego in nauī bene tabulata nigra
agam lōgè ab Ithaca, ut mihi uictum multum inueniat.
utinā enim Telemachū interficiat argētei arcus Apollo
hodie in domibus, uel à procis interficiatur,
nam Vlyssi quidem procul perijt reditus dies.
Sic loquutus, hos quidem liquit illic placidè euntes:
at ipse iuit: ualde autem celeriter domos peruenit regis.
statim autem introiuit, cum autem procis sedit
contra Eurymachum: hunc enim amabat maximè.
huic quidē carnium partē apposuerunt qui laborabant:
panem autem ueneranda proma apposuit ferens,
ad comedendum. propè aūt Vlysses & diuinus Subulcus
steterunt uenientes. circum autem ipsos uenit sonitus
citharæ concanæ: & illis cœpit canere
Phemius. at ille manu capiens allocutus est Subulcum:
Eumæe, utiq; hæ sunt ædes pulchræ Vlyssis,
faciles autem sunt cognitu etiam inter multas uisu.
ex alijs aliæ sunt: ornatum est autem eis atrium
muro & septis, ianuæ autem bene munitæ sunt
bifores: non aliquis ipsam uir expugnaret.
cognosco autem quòd multi in ipsa conuiuia faciunt
uiri: quoniam nidor quidem ascendit, ac cithara
sonat, quam conuiuio Dei fecerunt sociam.
Hunc autem respondēs allocutus es Eumæe subulce:
facilè nosti: siquidem ne cætera quidem es bardus.
sed age iam consultemus quomodo erunt hæc opera.
uel tu primus ingredere domos bene habitatas,
accede autem procos, ego autem remanebo hic:
sin uis, remane, ego autem uadam antè.
neq; tu tarda, ne quis te extra conspicatus
uel percutiat, uel pellat: hæc te consultare iubeo.
Huic autem respondit postea prudens Vlysses:
scio, teneo: hæc intelligenti iubes:
sed uade antè, ego autem remanebo hic:
non secus enim plagarum insciis, neq; ictuum.
audens mihi animus, quoniam mala multa passus sum
undis & in bello: cum etiam hoc illis fiat.
uentrem autem haudquaquam est abscondere cupidum
perditum, qui multa mala hominibus dat.
cuius gratia & naues bene translatæ armantur
pontum in indomitum, mala inimicis portantes.
Sic hi quidem talia inter se dicebant:
canis autem caputq; & aures iacens eleuauit
Argus Vlyssis talamitosi, quem quondam ipse
nutrierat, neq; fruitus erat: antè autem in Ilium sacrum
iuerat. hunc autem antè ducebant iuuenes uiri
capras in syluestres, & ceruos, & lepores.
tunc iacebat abiectus absente Vlysse,
in multo stercore, quod eius ante iannas,
mulorumq; boumq; affatim fusum erat: donec ducerent
serui Vlyssis nemus magnum stercorantes.
illic canis iacebat Argus plenus muscarum.
is tunc ut agnouit Vlyssem propè entem,

Τὸν δ' αὖτε πρόσφατε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
ὦ πόποι, οἷον ἔεπε κύων ὀλοφώϊα εἰδὼς,
τόν ποτ' ἐγὼν ὦδε νηὸς εὐσελμοιο μελαίνης
ἄξω πὴλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολὺν ἄλφοι.
αἲ γὰρ Τηλεμάχου βάλοι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
σήμερον ἢ μεγάροις, ἢ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
ὡς Ὀδυσῆϊ γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ.
Ὡς εἰπὼν, οὔτε μὲν λίπτην αὐτόθι ἔπλετο μίσσας·
αὐτὰρ ὃ βᾶ· μάλα δ' ὦκα δόμους ἴκανεν ἀνακτος.
αὐτίκα δ' ἔσω ἴεν, μετὰ δ' ἤμενος ἧστο μνηστῆρσι κάθιζεν
αὐτίον Εὐρυμάχῳ· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.
τῷ ῥ' ἄρα μὲν κρειῶν μοῖραν θέσαν οἱ πονέοντο·
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη πρόφερεν φέρουσα,
ἔδμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
σπεῖον ἐχομένω. πόθι δ' εἰσφέρε ἧλυθ' ἰωὴ (δειμ
φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀὼτ δὲ σφιν βάλλετ' ἀείδειν. αι γὰρ
φῆμι· ἰὼν αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἑλὼν προσέειπε συβώτην,
Εὔμαι', ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος,
ῥεῖα δ' ἀριγνώτ'· ὄῦν καὶ ἐν πολλοῖσιν ἰδέσθαι.
ἄῤῥ ἑτέρωσ' ἑτέρῳ ἐσίν· ἐπήσκηται δὲ οἱ αὐλὴ
τοίχῳ καὶ θριπολοῖσι, θύραι δ' ὀυερηέσθ εἰσί
δικλίδες· οὐκ ἄν τις μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσαιτο.
γιγνώσκω δ' ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται
ἄνδρες· ἐπεὶ κνίσση μ' ἀνιώοθεν, ἐν δὲ τε φόρμιγξ
ἅπτεται, ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρῳ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
ῥεῖ' ἔγνως· ἐπεὶ οὐδὲ τάτ' ἄλλα πόρεσ' ἀνόημον.
ἀλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ' ὅπως ἔσαι τάδε ἔργα.
ἦε σὺ πρῶτος ἐσελθὲ δόμους εὖ ναιετάοντας,
λύσεο δ' ἤμενος, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτ·
εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' ἔμι πρόπαροιθε
μηδὲ σὺ μιμνάτω, μή τις σ' ἔκτοθε νοήσας
ἢ βάλῃ, ἢ ἐλάσσῃ· τάδε σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς·
γιγνώσκω, φρονέω· τὰ γὰρ δὴ φρονέοντι κελεύεις·
ἀλλ' ὄρχου πρόπαροιθε, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτ·
ὀὐ γάρ τι πληγέων ἀλαπάζομαι, οὐδὲ βολάων.
τολμήεις μοι θυμὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πεπόνθα
κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
γαστέρα δ' ὅππως ὀὐκ ἀποκρύψαι μεμαυῖα
ἀλωμήσιν, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσι.
ἦ καὶ ἐγὼν καὶ νῆας ἐϋζύγους ἁλιόεσσαν
πόντου ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
αὐτὴ κύων κεφαλήν τε καὶ οὔατα κάββαλε· ἔκχυν
Ἄργος Ὀδυσσῆος τλαλασίφρονος, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
θρέψε, πολὺ, ὀὐδ' ἀπόνητο· πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἱρὴν
ὤχετο. τὸν ῥ' ἤδη πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
αἶγας ἠδ' ἀγροτέρας, ἠδὲ τρώγας, ἠδὲ λαγωούς·
δὴ τότε κεῖτ' ἀπόβλητος ἀποιχομένοιο Ὀδυσῆος,
ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἣ οἱ πρόπαροιθε θυράων,
ἡμιόνων τε βοῶν τε ἅλις κέχυτ'· ὄφρ' αὖ ἄγοισιν
δμῶες Ὀδυσσῆος τέμενος μέγα σπερέοντες.
ἔνθα κύων κεῖτ' Ἄργος ἐπήλυθε κῆρ ὀιζυρὴ δὲ
δή τότε γ' ὡς ἐνόησεν Ὀδυσσέα ἐγγὺς ἐόντα,

al. ἀποιχομένοιο αὖτις.

ἐρῦ μὲν ῥ' οὐ σ' ἔστηκεν, ἔαστε πάλιν ἅμφω·
ἕσσυτο δ' ὅπ ἔτ' ἔπειτα δμηθέντα σίον ἄνακτος
ἐλθέμεν. αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδ' ὧν ἀπομόρξατο δ' ἄκρυ,
ῥεῖα λαθὼν Εὔμαιον· ἄφαρ δ' ἐρεείνετο μύθῳ,
Εὔμαι', ἦ μάλα θαῦμα, νυὼ ὅδε πεῖτ' ἐνὶ πόρῃ·
καλὸς μὲν δ' ἔμας ὄσσε, ἀτὰρ τόδε γ' ὀ σάφα οἶδα
εἰ δ' ἦ καὶ ταχὺς ἔσκε θέειν ὡδί εὖ δ' εἰ τῷδε,
ἦ αὔτως, οἷοί τε τραπεζῆες κύνες ὠὼ
γίγνοντ', ἀγλαΐης δ' ἕνεκεν κομέεσθαι ἄνακτες.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
καὶ λίην αὖ δ' ῥός γε νέων ὅδε πεπλε θανόντος.
εἰ τοιόσδ' εἶπ ἦ μὲν δέμας ἠδ' ἠκὲ δέργε
οἷόν μιν Τροίηνδε κιὼν κατέλειπε Ὀδυσσεύς,
αἶψά κε θηήσαιο ἰδὼν ταχυπτερὸν καὶ ἀλκιμόν.
ὃ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βήσσης ὕλης
νώδαλον ὅ, τι ἴδοιτο· καὶ ἴχνεσι γὰρ πόδας ἦν·
νυῦ δ' ἔχεται κακότητι, ἄναξ δέ οἱ ἄλλοθι πάτρης
ὤλεσ'· τὸν δ' ἀμέλουσι γυναῖκες ἀκηδέες ἠδὲ κομέουσι.
δμῶες δ' οὐκέτ' ἄν μιν ἐῶσι πρατέως ἄνακτος,
ὅπ ἔτ' ἔπειτ' ἐθέλουσι φαείσιμα ἐργάζεσθαι.
ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
ἀνέρος, εὖτ' ἂν μιν κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλησιν.

Ὡς εἰπὼν, εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας·
βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς.
Ἄργον δ' αὖ κατὰ μοῖρ' ἔλαβεν μέλανος θανάτοιο,
αὐτίκ' ἰδόντ' Ὀδυσῆα εἰκοστῷ φίαυτῷ.
τὸν δ' πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδὴς
ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτιον· ὦκα δ' ἔπειτα
νόῳ σημήνας οἱ καλέσας, ὁ δὲ, παπτήνας ἕλε δίφρον,
κέμενον, ᾧθα δ' δαιτρὸς ἐφίζεσκεν κρέα πολλὰ
δαιόμενος μνηστῆρσι δόμον κάτα δαινυμένοισι.
τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
αὐτίον· ᾧθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο. δεῦρο δ' ἄρα κῆρυξ
μοῖραν ἑλὼν ἐτίθει, κανέοι τ' ἐκ σίτον ἄειρας.
ἀγχίμολον δ' μετ' αὐτῷ ἐδύσετο δώματ' Ὀδυσσεὺς
πτωχῷ λυγαίῳ ἐοικὼς ἀλαλήμενι καὶ γέροντι, (σκηπτόμενος· τὰ δ' ἔντε κακοῖς ἐπιειμένος ἦεν.
ἕζετο δ' ὕδι μελίνου ἐπ' οὐδοῦ ἔντοσθε θυράων,
κλινάμενος σανίδι κυπαρισσίνῃ, ἥν ποτε τέκτων
ξέσσεν ἰθυνάων, καὶ ἐπ' αὐτὴν σανίδα ἴθυνε.
Τηλέμαχος δ' ὕδι οἱ καλέσας πρόσφη συβώτην,
ἄρτον δ' ἄλον ἐλὼν πορικαλλέα ἐκ κανέοιο,
καὶ κρέα, ὅσσ οἱ χεῖρες ἔχον δαῖτ' ἀνδρὶ ἀμφιβαλόντι,
δός ἑ ξείνῳ ταῦτα φέρων· αὐτὸν τε κέλευε
αἰτίζειν μάλα πάντας ἐπιοχόμενον μνηστῆρας.
ἀνδράσιν δ' ἀγαθὴ κεχρημένῳ αὐδὴ † πρέπει εἶναι.

Ὡς φάτο. βῆ δ' συφορβὸς ἐπὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
ἀγχοῦ δ' ἰσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχός τοι ξεῖνε δίδοι τάδε, καί σε κελεύει
αἰτίζειν μάλα πάντας ἐπιοχόμενον μνηστῆρας.
αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ πέλεται πενιχρῷ ἀνδρὶ πρὸ ἔργου.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι γ' ἀνδρὶ δόσιν ὄλβιον ἔμμεν, σὺς
καί οἱ πάντα γένοιτ' ὅσσα φρεσὶν ἧσι μενοινᾷ.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν

tauda quidem hic adulatus est, & aures deiecit ambas:
prope autem non item potuit suum dominum
uenire. at ille eo procul uiso abstersit lacrymam,
facilè latens Eumaeum: statim autem interrogauit uerbo:
Eumaee, certè mirum est, canis hic iacet in fimo:
pulcher quidem corpore est, at hoc non manifestè scio
an etiam uelox fuerit ad currendum in specie hac,
an secus, quales mensarij canes uirorum
sunt, laticiae autem gratia nutriunt reges.

Hunc autem respondes allocutus es Eumaee subulce:
& sanè uiri canis hic longè mortui.
si talis esset & corpore & operibus
qualem ipsum ad Troiam iens reliquit Vlysses;
statim admirareris uidens uelocitatem & fortitudinem.
non enim fugiebat profundae in profunditatibus syluae
fera quamcunq; uiderat: & uestigijs enim sciebat:
nunc aût tenetur malo, dominus aût eius extra patriam
perijt: hunc autem mulieres negligentes non curant.
serui autem quando non amplius imperant domini,
non amplius postea uolunt officium facere.
dimidium enim uirtutis aufert latè sonans Iupiter
uiri, quando ipsum seruilis dies occupat. Ingen seruitperit.

Sic locutus, ingressus est domos bene habitatas:
iuit autem rectà domum ad procos superbos.
Argum autem rursus parca accepit nigra mortis,
statim ut uidit Vlyssem uigesimo in anno.
primus autem uidit Telemachus diuinus
euntem in domum Subulcum: celeriterq; deinde
annuit ad se uocãs. atq; ille cum circũspexisset cepit sedẽ
iacentem, ibi coquus sedebat carnes multas
incidens procis in domo conuiuantibus.
hanc deposuit portans ad Telemachi mensam
contra: hic autem ipse sedit. huic autem praeco
partem capiens posuit, ex canistroq; panem sublatum.
propè autem post ipsum intrauit domos Vlysses,
pauperi tristi similis & seni,
innixus: illaq; tristia circum corpus uestimenta indutus
sedit autem in fraxineo limine intra ianuas, (erat.
innixus limini cyparisseo, quod faber
poliuerat scienter, & ad perpendiculum direxerat.
Telemachus autẽ ad se uocatum allocutus est subulcum,
panemq; toto sumpto perpulchro ex canistro,
& carnib. quantũ eius manus capiebant cõprehẽdentis:
da hospiti haec ferens: ipsumq; iube
mendicare prorsus omnes adeuntem procos.
pudor autem non est bonus indigenti uiro adesse. Pudor dico in lis.

Sic dixit. iuit aût subulcus postquã uerbum audiuit:
propè autem stans uerba uelocia allocutus est:
Telemachus tibi hospes dat haec, & te iubet
mendicare prorsus omnes adeuntem procos:
pudorem autem non bonum dicit esse uiro mendico.

Hunc autem respondens allocutus est prudẽs Vlysses:
Iupiter rex, Telemachus mihi in uiris beatus sit,
& ei omnia fiant quaecunq; mentibus suis cogitat.
dixit, & ambabus suscepit, & deposuit

πύθι,

illis.

illic, pedes ante, indecenti in pera:
comedit autem sic quando cantor in domibus canebat,
quando hic cœnauerat, illic cessauit diuinus cantor,
proci autem tumultuabantur in domibus. at Minerua
prope astans Laertiaden Vlyssem
commonit ut panes à procis congreget,
cognosceretq; quinam essent iusti quiq; iniusti.
sed neq; sic aliquem exempturus erat malo.
instituit autem ire petiturus commodè à uiro quoq;,
undiq; manum porrigens, tanquã olim mendicus fuisset.
hi autem miserantes dabant, & admirabantur ipsum:
mutuò autem interrogabant quis esset & unde uenisset,
his autem dixit Melanthius custos caprarum:

Audite me proci inclytæ reginæ
hoc de hospite: certè enim antea ipsum uidi.
equidem hunc huc subulcus duxit,
ipsum autem non apertè scio unde genus dicat esse.

Sic dixit. Antinous aũt uerbis obiurgauit subulcum:
ô ualde cognite subulce, cur tu hunc ad urbem
duxisti? an non satis nobis errantes sunt alij
pauperes tristes, conuiuiorum destructores?
an te pœnitet quòd uitam edunt regis
hic congregati? tu autem & hunc uocasti?

Hunc autem respondẽs allocutus es Eumæe subulce:
Antinoe, non quidem bona licet bonus dicis.
quis enim hospitem uocat aliunde ipse adortus
alium nisi eorum qui opifices sunt?
uatem, uel medicum malorum, uel fabrum lignorum,
uel & magnum cantorem, qui delectet canens?
hi enim inclyti hominum in infinita terra.
at mendicum nemo uocauerit uexaturum seipsum.
sed semper molestus super omnes es procos
seruis Vlyssis, præcipuè autem mihi: at ego
non curo, donec mihi prudens Penelope
uiuit in domibus & Telemachus diuinus.

Huic a. rursus Telemachus prudẽs cõtra locutus est:
tace, ne mihi huic respondẽ multum uerbis.
Antinous autem consuenit malè contendere semper
uerbis molestis, quin incitat etiam alios.
dixit, & Antinoum uerba uelocia allocutus est:
Antinoe, certè me bene pater ut curas filium,
qui hospitem iussisti à domo exire
uerbo necessario: non hoc Deus perficiat.
da ei capiens: non inuideo: iubeo enim equidem.
neq; quid matrem meam uerere in hoc, neq; aliquẽ alium
seruorum qui in domibus Vlyssis diuini.
sed non tibi talis in pectoribus cogitatio.
ipse enim comedere multo mauis quàm dare alij.

Huic autem rursus Antinous respondit locutusq; est:
Telemache altiloque, ui irretente, quid dixisti?
si ei tantùm omnes darent proci,
eum uel tres menses longè domus detineret.

Sic dixit, & scabellum capiens ostendit mensæ
ẽdẽs, quo tenebat magnos pedes conuiuans.
ei autem alij omnes dederunt, impleuerunt̃q; peram

αὖθι, πολλῶν πῶπ' ἀρούρων, ἀσκελέως ὧδε πήρης·
ἤδιε δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδῃ,
εὖθ' ὁδ' ἐδειπνήσῃ, ὁ δ' ἐπαύσατο θεῖος ἀοιδός.
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρ'. αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην ὀλυσσῆα
ὦτρυν' ὡς αὖ πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι,
γνοίη δ' οἵτινές εἰσιν ἐναίσιμοι οἵτ' ἀθέμιστοι.
ἀλλ' οὐδ' ὣς τιν' ἔμελλ' ἀπαλεξήσειν κακότητος.
βῆ δ' ἴμεν αὐτήσων ἐπιδέξια φῶτα ἕκαστον,
πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὡσεὶ πτωχὸς πάλαι εἴη.
οἱ δ', ἐλεαίροντες δ' ἰδίοσαν, καὶ ἐθάμβεον αὐτόν·
ἀλλήλους τ' εἴροντο τίς ἄν καὶ πόθεν ἔλθοι,
τοῖσι δὴ καὶ μετέειπε Μελανθεὺς αἰπόλος αἰγῶν,

Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς Βασιλείης
ἧδε τῳρὶ ξείνου· ἦ γάρ μιν πρόσθεν ὀπώπα.
ἦγε μὲν οἱ δ' ὗρο συβώτης· ἡγεμόνευεν,
αὐτὸν δ' ὁ σάφα οἶδα πόθεν γεγάμεν· ὀνίτετον ἔπος.

Ὡς ἔφατ'. Ἀντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσε συβώτην,
ὦ ἐπίγνωστε συβῶτα, τίπτε δὴ σὺ τόνδε πολίνδε
ἤγαγες; ἦ ὀχ ἅλις ἡμῖν ἀλήμονες εἰσὶ καὶ ἄλλοι
πτωχοὶ αὐτρηροί, δαιτὸν ἀποθυμαντῆρες;
ἦ ὄνοσαι ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι; σὺ δὲ καί ποθι τόνδ' ἐκάλεσσας;

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ἀντίνο', ὀὐ μὲν καλὰ κἀεδνὸς ἐὼν ἀγορεύεις.
τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
ἄλλου γ' ἢ μὴ τῶν οἱ δημιοεργοί εἰσιν;
μάντιν, ἢ ἰητῆρα κακῶν, ἢ τέκτονα δ' ἄρονα,
ἢ καὶ θεσπιδαοιδόν, ὃ κεν τέρπησιν ἀείδων;
ὅστις γὰρ κλητοί γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
πτωχὸν δ' οὐκ ἂν τις καλέοι τρύξοντα ἑαυτόν.
ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς σοὶ πάντων ἔσκε μνηστήρων
δμῳσίν θ' ὁσσοίπερ σοὶ δ' αὖτ' ἐμοί· αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ ἀλέγω, ἐίως μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια
ζώει ἐνὶ μεγάροις καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος προσεφώνεε μύθων ἄνδρα,
σίγα, μή μοι τοῦτον ἀμείβεο πόλλ' ἐπέεσσιν.
Ἀντίνοος δ' ἔωθε κακῶς ἐρεθίζει ἐμὸν αἰεὶ
μύθοισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύει δὴ καὶ ἄλλους.
ἦ ῥα, καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἀντίνο', ἦ μὲν καλὰ, πατὴρ ὡς κήδεται υἷος,
ὅς τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο λιέσθαι
μύθῳ· αὐτὸς δὲ μάλιστα μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειε.
δός οἱ ἐλών· σὸ γὰρ τοι φθονέω· κέλομαί γε ἔγωγε.
μήτ' ἂν μητρὸς ἐμῆς ἄζω τόγε, μήτέ τιν' ἄλλον
δμώων οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
ἀλλ' οὔ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα.
αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλεαι ἢ διδόμεν ἄλλῳ.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμείβετο μῦθον ἔειπε,
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μυθοστόρε, ποῖον ἔειπες;
εἰ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,
καὶ κεν μὴν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἶκος ἐρύκοι.
Ὡς ἄρ' ἔφη, καὶ θρῴσκε ἰδὼν ὑπέφηνε τραπέζῃ
κώπην, ὥ ῥ' ἔπεχεν λιπαροὺς πόδας ἐλατίνᾳ ζώνῃ.
οἱ δ' ἄλλοι πάντες λίδοσαν, πλῆσαν δ' ἄρα πήρην

pane

σίτου καὶ κρειῶν. τάχα δ' ἂν μοὶ ἐμιλλήσω ὁ δ' υσσεὺς
αὖτις ἐπ' ὀδὸν ἰὼν πτωκὸς γυσιήσασθαι ἀχαιῶν.
σὴν ἦ πᾶ' Ἀντίνοον, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
δῖος φίλος· ὀ μοὶ δ' οἰκεῖος ὁ κάκιστος ἀχαιῶν
ἔμμεναι, ἀλλ' ὥριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λώϊον ἠὲ πάρ ἄλλοι
σίτου· ἐγὼ δ' ἄν σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
καὶ γάρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
ὄλβιος ἀφνειὸς, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ
τοίῳ ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι·
ἦσαν δ' ἀμφὶ ἐμοὶ μάλα μυρίοι, ἀλλά τε πολλὰ
οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται·
ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων, (ἤθελε γάρ ὥς)
ὅς μ' ἅμα λῃστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν
Αἰγυπτίην δ' ἐς γαῖαν δολιχὴν ὁδὸν, ὄφρ' ἀπολοίμην.
στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας,
ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἑρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ πὰρ νήεσι μένειν, καὶ νῆας ἐρύσσαι·
ὀπτῆρας δ' ἐκατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι.
οἱ δ' ὕβρει εἰξαντες, ὃ πᾶσι μέλει σφῶν,
αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
πόρθεον· ἐκ δ' γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
αὐτούς τ' ἔκτεινον. τάχα δ' ὄτρυνε πόλινδε ἵκετ' ἀϋτή.
οἱ δ', ὄσσοι ἄϊστοι, ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
ἦλθον. πλῆτο δ' πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων,
χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δ' Ζεὺς τερπικέραυνος
φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν· οὐδέ τις ἔτλη
στῆναι ἐναντίβιον. πολλὴ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἦεν.
ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
τοὺς δ' ἄναγον ζωοὺς σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
αὐτάρ ἔμ' ὃν Κύπρονδε ξείνῳ δόσαν αὐτίκα σάντε
Δμήτορι Ἰασίδῃ, ὃς Κύπρῳ ἶφι ἄνασσεν·
ἔνθεν δ' ἧ νῦν δὴ δεῦρο τόδ' ἵκω πήματα πάσχων.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
τίς δαίμων τόδε πῆμα πρόσαγε, δαιτὸς ἀείσῃ;
σῆθ' ὅτως ὃν μέσον, ἧμεν ἀπαΐδελφε τραπέζης,
μὴ τάχα πικρὸν Αἴγυπτον καὶ Κύπρον ἴδηαι.
ὡς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδὴς ἔοισι πρόϊκτος.
ἐξείης πᾶσιν μὲν ὀΐσασαι· οἱ δ' ἀνδάνουσι
μαψιδίως· ἐπεὶ ὅτις ἐπιχρεὼς ὀδὸν ἐλεύσεται
ἀλλοδίων χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἑκάστῳ. (σεύς,
Τὸν δ' αὖ πολύμητις ὀδυσ-
σεὺς πρόσφη· πολύμυθε, δίκη σοὶ ἔπι φρένες ἦσαν·
ὅς νῦν ἀλλοτρίοισι πάρ ἡμῖν, ὅτι μοι ἔτλης
σίτου † ἀποπροθέειν δ' ὀμέναι τὰ δή, πολλὰ πάρεστιν.
Ὡς ἔφατ'. Ἀντίνοος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν φώνησεν ἔπεα πτερόεντα προσαύδα,
νῦν δή σ' ὀκ ἔτι καλὰ λί' ἐκ μεγάροιό γ' ὀΐω
ἀψ αὐχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὀνείδεια βάζεις.
Ὡς ἄρ' ἔφη· τὴ θρῖνον ἑλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον,
πρυμνότατον κατὰ νῶτον. ὁ δ' ἐστάθη ἠΰτε πέτρῃ
ἔμπεδον· ὀδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀντινόοιο,
ἀλλ' ἀκέως πίνυσε πάρη, κακὰ βυσσοδομεύων. (σεύς
ἀψ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἔζετο, κὰδ δ' ἄρα πᾶ

σῆκεν

pane & carnibus, citò etiam erat Vlysses
rursus ad limen iens mendicus gustaturus Achiuos.
stetit autem apud Antinoum, & ipsum allocutus est:
da amice: non mihi uideris pessimus Achinorum
esse, sed optimus, quoniam regi similis es:
ideo te oportet dare & melius quàm alij
panis: ego autem te laudabo per infinitam terram.
etenim ego aliquando domum in hominibus habitauit
beatus diuitem, & sæpe dedi erratori
tali qualiscunq; esset, & qui cuiuscunq; indigẽs ueniret:
erant autem serui ualde multi, aliaq; multa
quibusq; bene uiuunt & diuites nocantur:
sed Iupiter destruxit Saturnius, (uoluit enim sic)
qui me cum latronibus multum errantibus misit
in Ægyptum ire longam uiam, ut perirem.
stetui autem in Ægypto fluuio naues uersatiles.
tunc quidem ego iussi amabiles socias
illic apud naues manere, & naues trahere:
speculatores autem ad speculas iussi ire.
sed a incontinentia cedentes, sequentes fortitudinẽ suam,
statim ualde Ægyptiorum uirorum perpulchros agros
populabantur: exq; mulieres ducebant & infantes filios,
ipsosq; interficiebant. citò autem in urbem uiit clamor.
illi autem clamorem audientes, simul aurora apparente
uenerũt. impletus est a omnis cãpus pedestrium et equo-
rumq; splendore: ac Iupiter gaudens fulmine (rum,
fugam meis socijs malam iniecit: neq; aliquis ausus est
stare contra. circum enim mala undiq; stabant.
tunc nostrum multos quidem interfecerunt acuto ære,
alios abduxerunt uiuos ipsis operaturos ui.
at me Cyprum hospiti dederunt occurrenti
Dmetori Iasida, qui Cypro fortiter imperabat:
hinc nunc gratuitò hûc uenio mala passus.

Huic autem rursus Antinous respondit, fatusq; est,
quis deus hoc nocumentũ adduxit, conuiuij tristiciam?
sta sic in medio, mea procul à mensa,
ne citò amaram Ægyptum & Cyprum uideas.
nam quidam audax & impudens es mendicus.
deinceps omnibus asta: hi autem dant (cordia.
nequicquã: quandoquidẽ nulla parsimonia neq; miseri-
prohibet de alieno largiri, siquidem adsunt multa cuiq;.

Hunc autem recedens allocutus est prudens Vlysses:
papæ, non tibi in forma etiam mentes sunt:
non tu ex domo tua instanti neq; salem dares,
qui nunc alienis assidens, non aliquid mibi sustinueris
panis sumptum dare: cùm multa adsint.

Sic dixit. Antinous autem iratus est animo magis,
& ipsum torue uidens uerba iniucria allocutus est:
nunc iam te non amplius bene ex domo puto
recessurum, quando etiam opprobria dicis.

Sic dixit: et scabello capto percussit dexterũ humerũ,
ultimum in dorsum. ille autem stetit tanquam rupes
firmiter: neq; ipsum commouit telum Antinoi,
sed tacitè mouit caput, mala profundè cogitans.
rursum autem ad limen iens desedit, peram autem

deposuit

Vlyſſ
dicus
noo.

Antino
mend

al. ἔπο πρω-
λὼν

depulsit prenam. proris q; dixit:
audite me proci perinclytæ reginæ,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
non quidem neq; dolor est in mentibus, neq; luctus,
quando uir pro suis pugnans possessionibus
percutitur, uel de bobus, uel bene nutritis ouibus:
at me Antinous percussit uentris gratia mali,
perditi, qui multa mala hominibus dat.
sed si cubi mendicorum Dei & Erinnyes sunt,
Antinoum ante nuptias finis mortis opprimat.

Hunc autem Antinous allocutus est Eupithei filius:
comede tacitus hospes sedens, uel abi aliò:
ne te iuuenes per domos trahant, (qui sic loquaris)
uel pede uel & manu, lacerentq; totum.

Sic dixit. hi autem omnes supra modum succẽsuerunt:
sic autem aliquis dixit iuuenum elatorum:
Antinoe, non quidẽ bene percussisti infelicẽ erratorem:
perdite, siquidem forsan aliquis cœlestis Deus est?
& sanè dei hospitibus similes peregrinis,
omnimodi entes, peragrant urbes,
hominum iniuriam & æquitatem inspicientes.

Sic dixerunt proci. ille autem non curauit uerba.
Telemachus a. in corde quidẽ magnum luctum augebat
percussi, neq; lacrymam humum iecit ex palpebris,
sed tacitus mouit caput, mala profundè cogitans.
hunc autem postquam animit prudens Penelope
percussum in domo, ancillis dixit:
utinam sic ipsum te percutiat inclytus arcu Apollo.

Hanc autem rursus Eurynome proma allocuta est:
si enim in precationibus filia nostris situm esset,
non aliquis horum ad bonæ sedis auroram perueniret.

Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
nutrix, inimici quidem omnes, quoniam mala excogitãt:
Antinous autem maximè nigræ morti similis est.
hospes quidam infelix mendicat in domo,
uiros rogans: (egestas enim iubet)
hic alij quidem omnes impleuerunt q; dederunt q:
hic autẽ scabello ultimum percussit dextrum humerum.
hæc quidem sic dixit seruis mulieribus,
sedens in thalamo. cœnabat autem diuinus Vlysses,
illa ad se uocatum allocuta est diuinum Subulcum:
uade diuine Eumæe: iens hospitem iube
uenire, ut ipsum salutem, & interrogem
si cubi Vlyssem miserum uel audiuit,
uel uidit oculis. multum erranti enim similis est.

Hanc autem respondens allocutus es Eumæe subulce:
utinam quidem tibi regina tacerent Achiui
qualia hic loquitur, mulceret tibi dilectum cor.
tres enim iam ipsum noctes habui, tres autẽ dies detinui
in tugurio, (primum enim mihi uenit nanc aufugiens)
sed nondum calamitatem explicuit suam dicens.
sicut autem quando cantorem uir aspicit qui à deis
canit doctus uerba suauia hominibus,
quem insatiabiliter cupiunt audire quando canit:
sic me ille mulsit assidens in domibus.

ἤπιον εὐπλείῃσιν. μετὰ δ' μνησῆρσιν ἔειπεν,
κέκλυτέ μοι μνησῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσι κελεύει.
οὐ μὰν ὀδ' ἄχος ὅδε μετὰ φρεσίν, οὐδέ τι ωγ'θος,
ὁππότ' ἀνὴρ πρόδι εἶσι μαχεόμενος κτεάτεσσι
βλήεται, ἢ πρὸδι βουσίν, ἢ ἀργυμνῆσ' ὀΐεσσιν·
αὐτὰρ ἐμ' Ἀντίνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς,
ὀλομένης, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν,
ἀλλ' εἴπερ πέωχῶν γε θεοὶ καὶ ἐρινύες εἰσίν,
Ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχείη.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος πρόσφη Εὐπείθεος υἱός,
ἔνδι' ἔκηλος ξεῖνε καθήμενος, ἢ ἄπιθ' ἄλλη·
μή σε νέοι δῖα δόματ' ἐρύσσωσ', (οἱ δ' ἀγορεύεις)
ἢ ποδὸς ἢ καὶ χειρὸς, ἀποδρύψωσι δ' ωὰντα.

Ως ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα ωάντες ὑπερφιάλως νεμέσησ-
ῶδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων, (σαν,
Ἀντίνοε, ἠ μὲν κάλ' ἔβαλες δύσμορον ἀλήτην.
ὀλόμην', εἰ δή πω τις ἐπουράνιος θεός ἐστι;
καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι,
ωαντοίοις τελέθοντες, ὠπωρωφῶσι πόλησας,
ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ ἐυνομίην ἐφορῶντες.

Ως ἄρ' ἔφαν μνησῆρες. ὁ δ' ὀκνηρὰ ζέφο μύθων.
Τηλέμαχος δ' ἐν κραδίῃ μέγα ωγ'θος ἄεξε
βλημένου. οὐδ' ἄρα δ' ἄκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάρων
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων. (ζοιτν,
Τὴν δ' ὡς οὖν ἴδεν πόρίφρων Πηνελόπεια
βλημένου ἐν μεγάρῳ, μετ' ἄρα δ' μωῆσιν ἔειπεν,
αἴθ' ὅτως αὐτόν σε βάλοι κλυτόξος Ἀπόλλων.

Τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη ποὺς μῦθον ἔειπεν,
εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῆσιν τέκος ἡμετέρῃσι γένοιτο, al. τήλε
ὀκ ἂν τις τούτων γε ἐύθρονον ἠῶ ἵκοιτο.

Τὴν δ' αὖτε πρόσειπε πόρίφρων Πηνελόπεια,
μαῖ', ἐχθροὶ μὲν ωάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται·
Ἀντίνοος δ' ἤμάλισα μελαίνῃ κηρὶ ἐοικεν.
ξεῖνός τις λύσσῃ ἀλητεύει κατὰ δ' ὦμα,
αἴρας αἰτίζων· (ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει)
ἔνθ' ἄλλοι μὲν ωάντες ἐνέπλησάν τ' ἔλοσάν τε·
τοῦτο δ' ἤθελόντι πεφυκὸς βάλε δ' ἐξίον ὦμον.
ἦ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρευε μετὰ δ' μωῆσι γυναιξίν·
ἡμένη ἐν θαλάμῳ. ὁ δ' ἐλέπνεε δῖος Ὀδυσεύς·
ἦ δ' ὠὴ οἱ καλέσασα ποδηνέκα δῖον ὑφορβόν,
ὄρχεο δῖ' Εὔμαιε· κιὼν τὸν ξεῖνον ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρά τι μὶν ωροσπτύξομαι, ἠδ' ἐρέωμαι
εἴ ωού Ὀδυσῆος τλαλασίφρονος ἤὲ ωέπυσαι,
ἦ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι, πολυπλάγκτῳ γὰρ ἐοικεν.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος ποδήφης Εὔμαιε συβῶτα,
εἰ γάρ τοι βασίλεια σιωπήσειαν ἀχαιοὶ
οἷ' ὄγε μυθεῖται, θέλγοιτο κέ τοι φίλον ἦτορ.
τρεῖς γὰρ δὴν μιν νύκτας ἔχον, τρία δ' ἤματ' ὄρηξα
ἐν κλισίῃ, (ωρῶτον γὰρ ἐμ' ἵκε νηὸς ἀποδράς)
ἀλλ' ὄπω κατέπαυε διηνεκέως ἧν ἀγορεύων.
ὡς δ' ὅτ' ἀοιδὸν αὖρη πτιδλέρκεται ὅς τε θεῶν ἐξ
ἀείδῃ λιγέως ἔπε' ἱμερόεντα βροτοῖσι,
τοῦ δ' ἄμοτον μεμάασιν ἀκουέμεν ὁππότ' ἀείδῃ·
ὡς ἐμὲ κεῖνος ἔθελγε ποδήνεκα ἐν μεγάροισι.

dixit

φησί δ' ὀδυσῆα ξεῖνον πατρώιον εἶναι,
κρήτην ναιετάων, ὅθι Μίνωος γένος ἐσίν.
ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκετο πήματα πάσχων,
πολλὸν πλαγχθείς· ἐδύσατο δ' Ὀδυσῆος ἀκοῦσαι.
ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν αὐδᾶται γῶι πίονι δήμωι
ζωὸς· πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια οὖλε δόμονδε.
Τὸν δ' αὖτε πρόσεφη πολύφρων Πηνελόπεια,
δρχεο, δ δεῦρο κάλεσσον, ἵν' αὐτίον αὐτὸς ἰδοίατο.
ἄλλοι δ' ἢ ἔνδυθι καθήμενοι ἐψιάδωσιν,
ἢ αὖθ' κατὰ δώματ' ἐπεὶ σφίσι θυμὸς ἐΰφρων.
αὐτῆι μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' ἐνὶ οἴκωι,
σῖτος καὶ μέθυ δῶ· τὰ μὲν οἰκῆες ἔδηδον·
al. ὑμετέρην οἱ δ' εἰς † ὑμέτερον θοὸν ἠλύθομεν, ἄματα πάντα
βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄις καὶ πίονας αἶγας,
εἰλαπινάζεσκον, πίνεσκόν τε αἴθοπα οἶνον
μαψιδίως· τὰ γὰρ πολλὰ καταίνυται, ὅστις ἔπ' αὐτῆι
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν ἀρεῖσθαι ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτο ὃν πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κε σὺν φ παιδὶ βίας ἀποτίσεται αὐδρῶν.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' ἐμέγηρεν, ἀμφὶ δ' ὦμα
al. κονάβησεν σμερδαλέον † κανάχησε, γέλασσε δ' Πηνελόπεια·
αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἔρχεό μοι, τῶν ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον.
οὐχ ὁράᾳς ὅ μοι υἱὸς ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπεσσιν;
τῶι κε καὶ οὐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο
πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξοι.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆισιν,
αἴ κ' αὐτὸν γνώω νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
ἕσσω μιν χλαῖναν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
Ὡς φάτο. Βῆ δ' συφορβὸς ἐπεὶ τ' μῦθον ἄκουσεν·
ἀγχοῦ δ' ἰσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ξεῖνε πάτερ, καλέει σε πολύφρων Πηνελόπεια,
μήτηρ Τηλεμάχοιο· μεταλλῆσαι τί ἑ θυμὸς
ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ πήδεά περ πεπαθυίης,
εἰ δ' ἔτι κέ σε γνοίη νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
ἕσσει σε χλαῖναν τε χιτῶνά τε, τὼ σὺ μάλιστα
χρῄζεις. σῖτον δ' ἐκ καὶ αὐτίζων κατὰ δῆμον,
γαστέρα βοσπήσεις, δώσει δέ τοι ὅς κ' ἐθέλησιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
Εὔμαι', αἶψά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἐνέποιμι
κούρηι Ἰκαρίοιο πολύφρονι Πηνελοπείηι.
οἶδα γὰρ εὖ περὶ κεῖνα, ὁμῶς δ' αὐδήσομαι οἰζύς.
ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπῶς ὑπὸ δεῖδι' ὁμίλου,
τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
καὶ γὰρ νῦν ὅτε μ' οὗτος ἀνὴρ κατὰ δῶμα ἰόντα
ὄφρα κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύσσηι ἔδωκεν,
οὔτέ τι Τηλέμαχος τόγ' ἐπήρκεσεν, οὔτέ τις ἄλλος.
τῶ νῦν Πηνελόπειαν ἐγὼ μεγάροισιν ἄνωχθι
μεῖναι, ἐπειγομένωι περ, ὃν ἤλιον κατὰ δῦναι.
καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσις πέρι νόστιμον ἦμαρ,
ὅππως ἑστορόων καθίσασκε πῦρ ἀὶ πυρί, εἵματα γάρ τοι
λύγρ' ἔχω. οἶδα κἠ αὐτὸς, ἐπεί σε πρῶθ' ἱκέτευσα.
Ὡς φάτο. Βῆ δ' συφορβὸς, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν.
Τὸν δ' ὑπερθύσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἦ σύ γ' ἄγες Εὔμαιε; τί τὸν φόβον ἠλίτετ' ἀνὴρ;

dicit autem Vlyssis amicum paternum esse sese,
in Creta habitantem, ubi Minois genus est.
hinc nunc uenit mala patiens,
pronolutus: affirmat autem Vlyssem audiisse
propè Thesprotorum uirorum in pingui populo
uiuum: multa autem ducit preciosa suam domum.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
nade, huc uoca, ut coram ipse dicat.
hi autem uel in ianuis sedentes delectentur,
uel illic in domibus: postquam ipsis animus lætus est.
ipsorum quidē enim possessiones intactæ iacent in domo,
panis & uinum dulce: quæ quidem domestici comedūt:
at ipsi in nostro uersantes, dies omnes
bones sacrificantes & oues & pingues capras,
conuiuantur, bibuntq; nigrum uinum
incassum: hæc aūt multa pessundātur. non enim adest uir
qualis Vlysses erat qui nocumentum à domo expellat.
si autem Vlysses ueniret et applicaret in patriam terram,
statim cum suo filio uiolentias puniret uirorum.
Sic dixit. Telem. autē altè sternutauit. circumq; domus
terribiliter resonuit. risit autem Penelope:
statim autem Eumæum uerba uelocia allocuta est:
uade mihi, hospitem coràm huc uoca.
non uides quòd mihi filius sternutauit omnibus uerbis?
ideo & non irrita mors procis fiet
omnibus ualde, neq; quisquam mortē & fatum uitabit.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis,
si ipsum cognouero uera omnia loquutum,
induam ipsum læna amq; tunicamq;, uestimenta pulchra.
Sic dixit. iuit aūt Subulcus postquam uerbum audiuit:
propè autem stans uerba uelocia allocutus est:
hospes pater, uocat te prudens Penelope,
mater Telemachi: inquirere aliquid ipsam animus
circa maritum iubet, quamuis dolores passa.
si autem te cognouerit uera omnia loquutum,
induet te læna mq; tunicamq;, quorum tu maximè
indiges. panem autem & petens in populo,
uentrem pasces, dabit autem tibi quicunq; uoluerit.
Huc autem rursus allocutus est multa passus diu. Vlyss.
Eumæe, statim ego uera omnia dicam
filiæ Icarij perprudenti Penelopæ.
scio enim bene de illo, simul autem tulimus ærumnam.
sed procorum difficilium timeo multitudinem,
quorum superbiaq; uisq; sidereum cælum iuit.
etenim nunc quando me hic uir per domum euntem
non aliquid malū facientē perentiens doloribus dedit,
neq; aliquid Telem. hoc prohibuit, neq; aliquis alius.
ideo nunc Penelopen in domibus iube
manere, festinantem licet, in Solem occidentem.
& tunc me interroget mariti de reditu die,
propius sedens apud ignem. uestimenta enim
mala habeo. scis & ipse, quoniam te prius orani.
Sic dixit. iuit autē Subulcus, postquam uerbū audiuit.
hunc autem super limen euntem allocuta est Penelope:
non tu dicis Eumæe? quid animi habet erro?

an aliquem timens iniquum? an aliter
uerecũdatur in domo? malus est uerecundus peregrinus.
Hanc autem respondens allocutus es Eumæe subulce:
loquitur recte, quæ putaret etiam alius,
petulantiam uitandam esse uirorum potentium.
sed te manere insit in solem occidentem.
& uerò tibi sic ipsi multo melius, ô regina,
solam ad hospitem loqui uerbum, & audire.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
non insipiens hospes putat, sicut est.
non enim ulli sic mortalium hominum
uiri petulantes iniusta cogitant.
illa quidem sic dixit. iuit autem diuinus Subulcus
procorum in cœtum, postquam dixit omnia.
statim autem Telemachum uerba uolucria allocutus est,
propè tenens caput, ut non audirent alij:
O dilecte, ego quidem abeo sues & illa custoditurus,
tuum & meum uictum: tibi autem hic omnia curæ sint.
ipsum quidem te primum serua, & considera animo
ne quid patiaris. multi autem mala cogitant Achiuorũ:
quos Iupiter perdat antequam nobis malum fiat.
Huic a. rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est:
erit sic pater: tu autem nade timens:
mane autem ueni & duc victimas pulchras.
at mihi hæc omnia & immortalibus curæ erunt.
Sic dixit. ipse autem rursus sedit bene polita in sede,
impletus autem animum cibi & potus,
perrexit ire ad sues: liquit autem septa, domumq;
plenam conuiuarum. hi autem saltu & cantu
delectabantur: iam enim aduenerat pomeridianus dies.

ἤ τινά πω δείσας ἀζαίσιον; ἦε καὶ ἄλλους
αἰδῶται κατὰ δῆμα; κακὸν δ' ἀπέβησ' ἀλήτης.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
μυθῷ τὰ κατὰ μοῖραν, ἄπιξ κ' οἴοιτο καὶ ἄλλος,
ὕβριν † ἀλυσκάζειν αὐδήεσσιν ὑποδρηστεύοντων. al. ἀλυσκάζ
ἀλλά σε μεῖναι ἄνωγεν ὃν ἠέλιον καταδύντα,
καὶ δή σοι αὖθ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ὦ βασίλεια,
εἶλθ' ἐπὶ ξείνου φάσθαι ἔπος, ἀσθ' ἑκάστου.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων Πηνελόπεια,
ὀκ ἄφρων ὁ ξεῖνος· ὀΐεται, ὅσσ' περ ἂν εἴπῃ.
ὡς γάρ τοι τινὲς οὐκ ἐπιβήσονται ἀνθρώπων
ἀνέρι ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
ἦ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρευεν. ὁ δ' ὦχετο δῖος ὑφορβός
μνηστήρων δ' ὅμιλον, ἐπεὶ λίπε φρασὶ πάντα.
αὖτα ὁ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄγχι κιὼν κεφαλήν, ἵνα μὴ πολυποιδίοι ἄλλοι·
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἔπειμι σύας καὶ πῆνα φυλάξων,
σοί τ' ἐμοῦ βιότου· σοὶ δ' ἔνθαδε πάντα μελόντων,
αὐτόν μοι σε πρῶτα σάω, καὶ φράζεο θυμῷ
μή τι πάθῃς. πολλοὶ γὰρ κακὰ φρονέουσιν ἀχαιῶν·
τοὺς Ζεὺς ὀλέσειε πρίν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιμήκετος αὐτίον ἤνδα,
ἕσσεται ὥστως ἄπα· σὺ δ' ὄρχεο δειελίησας·
ἠῶθεν δ' ἰέναι καὶ ἄγειν ἱερήια καλά.
αὐτάρ ἐμοί τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.
Ὡς φάθ'· ὁ δ' αὖτις ἆρ' ἕζετ' εὐξέστῃ ἐνὶ δίφρῳ,
πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
βῆ ῥ' ἴμεναι μετ' ὕας· λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε
πλεῖον δ' αἰτυμόωντα. τοὶ δ' ὀρχηστύι καὶ ἀοιδῇ
τέρπονθ'· ἤδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελος ἦμαρ.

ODYSSEAE HOMERI XVIII.

RAPSODIA

argumentum.

Vlyssis & Iri pugna fit. Apparet autem & Penelope Procis, & ab ipsis dona accipit. Fit & quædam collocutio deinceps Vlyssis cũ Eurymacho.

ODYSSEAE HOMERI Σ.

RAPSODIA.

Sigma autem contentionem Iri gloriam Vlyssis, dona regum.

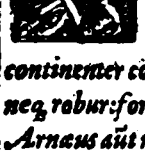

ENIT autem pauper popularis, qui in urbe
mendicabat Ithaca, excellebat autem uentre edaci
continenter comedere & bibere: neq; ei erat uis,
neq; robur: forma autem ualde magnus erat uisu.
Arnæus aũt nomine erat: hoc n. imposuerat alma mater
ex natiuitate: Irum autem iuuenes uocabant omnes,
quoniam renunciatum ibat quando aliquis iubebat.
qui ueniens Vlyssem expellebat sua domo,
& ipsum obiurgans uerba uolucria allocutus est:
recede senex uestibulo, ne citò & pede traharis.
non audis quòd mihi innuunt omnes,
trahere autem iubent? ego autem uerecundor tamen.
sed surge, ne citò nobis contentio & manibus fiat.
hunc autem torue inspiciẽs allocutus est astutus Vlysses:

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Σ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Ὁ Ἀναίνης καὶ Ἰρος συγκρίνονται. φαίνεται δὲ καὶ Πηνελόπη τοῖς μνηστῆρσι, καὶ παρ' αὐτῶν δῶρα λαμβάνει. γίνεται δὲ καὶ τις ποικίλη γιὰ ἐν τοῖς ἔπεσι Ὀδυσσέως πρὸς Εὐρύμαχον.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Σ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Σῖγμα δ' ἔριν ἱροῦ, ἰύχὴν Ὀδυσῆος, δῶρα τ' ἀνάκτων.

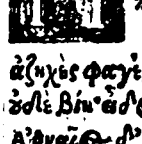

ΛΘΕ δ' ὑπὸ πτωχὸς ἀνδήμιος, ὃς κατὰ ἄστυ
πτωχεύεσκ' Ἰθάκης, μετὰ δ' ἔπλετο γαστέρι μάργος,
ἀζηχὲς φαγέμεν καὶ πιέμεν· οὐδέ οἱ ἦεν
οὐδὲ βίη· εἶδος δὲ μάλα μέγας ἦν ὁράασθαι.
Ἄρναῖος δ' ἄνομ' ἔσκε· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ
ἐκ γενετῆς· Ἶρον δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,
οὕνεκ' ἀπαγγέλλεσκε κιὼν ὅτε κέν τις ἀνώγοι.
ὃς ῥ' ἐλθὼν Ὀδυσῆα διήνδα οἷο δόμοιο,
καί μιν νειόθεν ἔπτα πελώρια πρόσσυδα εἶπε·
ἔκκεο γέρον πρόθυρα, μὴ δὴ τάχα καὶ ποδὸς ἕλκῃ.
ἦ οὐκ εἴεις ὅτι δή μοι ἀνήνωθεν κεφαλῇσιν
ἑλκήμεναι ἤ κέλονται; ἐγὼ δ' αἰδοίομαι ἔμπης.
ἀλλ' ἄνα, μή τάχα νεῖκος ὀρίσσομεν χερσὶ γυμνοί. (σὺν,
ἦ δ' ἄρ' ἀνώγει ἰδὼν πρόσφρονα πολύμηδις Ὀδυσ-

Δαιμόνι', οὔτέ τι σε ῥίζω κακὸν, οὔτ' ἀγορεύω,
ἄσσά τινα φθονέω δ' ὀμέναι καὶ πολλ' ἀνελόντα.
τὼ δ' ὄς δ' ἀμφοτέροις ὁδὸς ἔσσεται· ὁδὸς τί σε χρὴ
ἀλλοτρίων φθονέειν, δ' οἰκεῖος δὲ μοι ἔσσῃ,
ὥσπερ ἐγώ. ὄλβον δ' ἤθελε μέλλησιν ὀπάζειν.
χερσὶ δ' μή τι λίην πεπαλίζεο, μή με χολώσῃς,
μή σε, γέρων περ ἐών, σῆθ καὶ χείλεα φύρσω
αἵματι· πήσυχίη δ' ὄν ἐμοὶ καὶ μᾶλλον ἔτ' εἴη
ἄντριον. ὁ μὲν γάρ τι σ' ὑποδρήσεσθαι οἴω
αὖτις ἔσω μεγάρου Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
τὸν δ' χολωσάμενος προσεφώνεεν Ἰρος ἀλήτης,
Ὦ πόποι, ὡς ὁ μολοβρὸς ὑπαὶ τροχάδην ἀγορεύει,
γρηῒ καμινοῖ ἶσος· ὃν αἲ κε κατὰ μὐτισαίμην,
κόψω ἀμφοτέρῃσι, χαμαὶ δ' ἐκ ϝαὐτὰς ὀδόντας
γναθμῶν ἐξελάσαιμι, σύες ὡς λῃϊβοτεύρους.
ζῶσαι νῦν, ἵνα καὶ σὺ τεὼ γνώωσι καὶ οἵδε
μαρναμένω. πῶς δ' ἂν σὺ νεηγενέϊ ἀνδρὶ μάχοιο;
ὣς οἱ μὲν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων
δὸν δ' ὃ ὑπὲρ ξεστὸν παν θυμαδὸν ὀπηδίοωντο.
τοῖσιν δ' ξυνίει ἱερὸν μένος Ἀντινόοιο,
ἤλυθε δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεε μνηστῆρσιν·
Ὦ φίλοι, ἦ μέν πω τι πάρος τοιοῦτον ἐτύχθη.
εἴλιπε τόρπωλῶ θεὸς ἄγαγεν ὧδε δόμονδε·
ὁ ξεῖνός τε καὶ Ἰρος ἐρίζετον ἀλλήλοιϊν
χερσί μαχέσασθαι. ἀλλὰ ξυνελάσσομεν ὦκα.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνίαχον γελόωντες,
ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχοῖς κακοείμοσιν ἠγερέθοντο.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
κέκλυτέ μοι μνηστῆρες ἀγλαΐορες, ὄφρά τι εἴπω.
γαστέρες αἴδ' αἰγῶν κεῖαι πὺρ ἐν πυρὶ τᾶς δ' ὧδι λόρπω
κατθέμεθα κνίσσης τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντε·
ὁππότερος δ' κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
τάων λὼ κ' ἐθέλῃσιν ἀνασσάτω αὐτὸς ἑλέσθω·
ἀλλὰ δ' αὖθ' ἡμῖν μεταδαίσεται, οὐδ' κ' ἔτι ἄλλου
πτωχοῦ ἔσσω μίσγεσθαι ἐάσομεν αἰτήσοντα.
Ὡς ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσιν δ' εὖ μῦθος ἀρήρει.
τοῖς δ' ὁλοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ὦ φίλοι, ὔπως δὴ νεωτέρῳ αὐδρὶ μάχεσθαι
ἄνδρα γέροντα δύη ἀρημένον· ἀλλά με γαστὴρ
ὀτρύνει κακοεργὸς ἵνα πληγῆσι δαμείω.
ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
μήτις ἐπ' Ἰρῳ ἥρῃ φέρων ἐμὶ χειρὶ παχείῃ
πλῆξαι ἀτασθάλλων, τύπτω δέ μι ἴφι δαμάσσῃ.
ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπώμοσαν ὡς ἐκέλευσε.
τοῖς δ' αὖτις μετέφη ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο·
Ξεῖν', εἴ σ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
τοῦτον ἀλεξῆσαι· τὸν δ' ἄλλων μή τιν' ἀχαιῶν
δείδιθι· ἐπεὶ πλεόνεσσι μαχήσεται ὅς κε σὲ θείνῃ.
ξεινοδόκος μὲν ἐγών, ὧδε δ' ἀνεψιοὶ βασιλῆες
δυρίμαχός τε καὶ Ἀντίνοος, ἀφπνυμόω ἄμφω.
ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεσαν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ζώσατο μὲν ῥάκεσιν, περὶ μήδεα, φαῖνε δ' μηρὸς
καλὸς τε μεγάλος τε, φάνη δέ οἱ εὐρέες ὦμοι,
στήθεά τε, σθεβαροί τε βραχίονες· αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλεα πλὴν ἀνέξε ποιμένι λαῶν.

Miser, neq; aliquid tibi facio malum, neq; dico,
neq; aliquem inuideo dare & multa accipientem.
panimentum autem ambos hoc capiet: neq; te oportet
alienis inuidere. uideris autem mihi esse erro,
sicut ego. opulentiam autem Dei suppeditaturi sunt.
manibus autem ne nalde provoca, ne me irasci facias,
ne tibi, licet senex sim, pectus & labra fœdem
sanguine: quies autem mihi & magis adhuc erit
cras. non enim te reuersurum puto
iterum intra domum Laertiadæ Vlyssis.
hunc autem iratus allocutus est Irus erro:
Papæ, ut balatro succinctè dicit,
uetulæ fornacinæ similis: quem malè nunc puniam,
percutiens ambabus, in terram autem omnes dentes
maxillis expellam, porci sicut segetem pascentis.
accingere iam, ut omnes cognoscant & hi
pugnantes. quomodo autem tu iuniori uiro pugnabis?
sic hi quidem ante ianuas altas
pauimento in polito toto animo litigabant.
hos autem intellexit sacrum robur Antinoi,
suauiter autem ridens allocutus est procos:
O amici, non quidem aliquid antea tale factum est:
qualem delectationem Deus dixit in hanc domum:
hospesq; & Irus contendunt mutuò
manibus pugnare. sed committamus citò.
Sic dixit. hi autem omnes surrexerunt ridentes,
circum autem mendicos pannosos congregati sunt.
his autem Antinous locutus est Eupitheis filius:
audite me proci egregij, ut aliquid dicam.
uentres hi caprarum iacent in igne: hos autem in cœna
deposuimus pinguedine & sanguine impletos:
uter autem uincet potentiorq; erit,
harum quam uoluerit surgens ipse eligat:
semper aũt rursus nobiscũ cõuiuabitur, neq; aliquẽ aliũ
mendicum intus misceri sinemus mendicaturum.
Sic dixit Antinous. his autem placuit sermo.
hos autem astutus allocutus est prudens Vlysses:
ô amici, nequaquam est iuniori uiro pugnare
uirum senem dolore læsum: sed me uenter
mouet maleficus ut plagis domer.
sed age nunc mihi omnes iurate forte iuramentum,
ne quis Iro gratificans me manu forti
percutiat improbè, hoc autem me fortiter domet.
sic dixit. hi autem omnes iurauerunt sicut iusserat.
hos autem rursus allocuta est sacra uis Telemachi:
Hospes, si te mouet cor & animus fortis,
istum protelato: reliquorum quidẽ neminẽ Achiuorum
time. quoniam pluribus pugnabit qui te pulsabit.
hospes quidem ego, laudant autem reges
Eurymachusq; & Antinous, prudentes ambo.
sic dixit. hi autem omnes laudauerunt. at Vlysses
cinxit quidẽ pannis circũ genitalia, ostendit aũt femora
pulchraq; magnaq;, apparuerunt autem ei lati humeri,
pectoraq;, fortiaq; brachia: at Minerua
propè astans membra auxit pastori populorum.

ἀλλοτριοφθονέειν
ὁδὸς δ' οὐτάμενος
μνηστῆρσιν
Vlysses p
uocat Iru
in certam
Victori c
tamen
procis p
mium co
stituitur.
μνηστῆρσιν
procis

proci autem omnes uehementissimè admirati sunt:
sic autem aliquis dixit intuens propinquum alium:
certè citò Irus non Irus contractum malum habebit.
qualem ex uestimentis senex coxam ostendit.
Sic dixerunt. Iro autem malè motus est animus.
sed tamen famuli duxerunt cingentes ui,
timentem, carnes autem circum tremebant membra.
Antinous autē dixit, uerbūq; locutus est, atq; nominauit:
Nunc quidem neq; esses iactator, neq; natus esses,
si quidem hunc tremis & times grauiter,
uirum senem, miseria pessundatum quæ ipsum inuasit.
sed tibi edico hoc, & perfectum erit,
si te hic uincet potentiorq; erit,
mittam te in Epirum coniiciamq; in naui nigra,
ad Echetum regem, hominum pestem omnium,
qui narem abscindet & aures sæuo ære,
genitaliaq; detracta, dabit canibus cruda comedenda.
Sic dixit. huic a. adhuc magis tremor subiuit mẽbra.
in mediū aūt duxerūt: illi aūt ambas manus elenauerūt.
tunc cogitauit multum tolerans diuinus Vlysses,
an percuteret ut ipsum anima linqueret illic lapsum,
an ipsum remissius percuteret, extenderetq; in terram.
sic autem ei cogitanti uisum est melius esse,
quietè percutere, ut non ipsum animaduerterēt Achiui.
tunc eleuati, hic quidem percussit dextrum humerum
Irus, ille autem ceruicē percussit sub aure, ossa autē intus
fregit: statim autem uenit in os ruber sanguis,
decidit autem in puluerib⁹ protensus, collisitq; dentes,
calcitrans pedibus terram. at proci superbi
manus eleuantes risu emori. at Vlysses
traxit ex uestibulo, prehensum pede: quousq; iuit ad atriū
porticusq; ianuas. & ipsum ad septum atrij
statuit reclinans: baculum autem eius imposuit manui,
& ipsum alloquens uerba uolucria allocutus est:
Hic nunc sede canesq; suesq; arcens,
neq; tu hospitum & pauperum dominus sis,
malus ens: ne fortè aliquod malum & maius accipias.
dixit, & circum humeros sordidam iecit peram,
multis locis laceram: cui tortum inerat lorum.
iterū aūt hic in paumētū iēs resedit. hi aūt iuerūt intro
suauiter ridentes, & allocuti sunt uerbis:
Iupiter tibi det hospes & immortales Dei alij
quodcunq; maximè uis, & tibi dilectum est animo,
qui hunc insatiabilem à mendicando cohibuisti
in populo. citò enim ipsum ducemus in Epirum
ad Echetum regem, hominum perniciem omnium.
Sic dixerūt. gauisus est autem gloria diuinus Vlysses.
Antinous autem ei magnum uentrem apposuit
plenum pinguedineq; & sanguine. Amphinomus uerò
panes ex canistro duos apposuit sublatos,
& poculo aureo præbibit, dixitq;:
Salue pater ô hospes: fiat tibi sicut antea
opulentia, at nunc quidem malis teneris multis.
Hunc autē respondens allocutus est prudens Vlysses:
Amphinome, certè ualde mihi uideris prudens esse.

μνησῆρσι δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως ἀγάσαντο·
ὧδέ τις εἰπέσκεν ἰδὼν ὃν πλησίον ἄλλον,
ἦ τάχα Ἶρος ἄϊρος ἐπ' αὖσον κακὸν ἕξει.
οἷλον ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ὤν γαστέρα φαίνει.
Ὡς ἄρ' ἔφαν. Ἶρον δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμός.
ἀλλὰ καὶ ὣς λυγισῆρσιν ἄγον ζώσαντο δ' αὐχένι,
δειδίσσετο, σάρκες δ' ὑποτρομέοντο μέλεσσιν.
Ἀντίνοος δ' ἐγγίπτυον, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Νῦν μὲν μήτ' ἔς βοτάνην, μήτε γρηοῖ,
εἰ μὴ τὸν γε τρομέεις καὶ δείδιας αἰνῶς,
ἄνδρα γέροντα, δύης ἀρημένον ἣν μιν ἐπαύει.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω τόδε, τετελεσμένον ἔσται,
αἴ κεν σ' ὅτος νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
πέμψω σ' Ἠπειρόνδε βαλὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ,
ἐς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν ὀλετῆρα πάντων,
ὅς κ' ἀπὸ ῥῖνα τάμῃσι καὶ ἄατα νηλέϊ χαλκῷ,
μήδεά τ' ἐξερύσας, δώσῃ κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι.
Ὡς φάτο. τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑπὸ δρόμος ἤλυθε γῆρας·
ὧδε μέσσον δ' ἄναγον· τὼ δ' ἄμφω χεῖρας ἀνέσχον.
δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
ἦ ἐλάσει ὥς μιν ψυχὴ λίποι αὖθι τεσόντα,
ἦε μιν ἦκ' ἐλάσειε, ταναύσειγύτ' οὖδας ἱκέσθαι.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
ἦ κ' ἐλάσας, ἵνα μή μιν ὤπασε φραδμοσύνατ' ἀχαιοί.
δὴ τότ' ἀναχομένῳ, ὁ μὲν ἤλασε δεξιὸν ὦμον
Ἶρος, ὁ δ' αὐχὴν' ἔλασεν ὑπ' ἄατος, ὀσέα δ' εἴσω
ἔθλασεν· αὐτίκα δ' ἦλθεν ἀνὰ στόμα φοίνιον αἷμα,
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, σὺν δ' ἤλασ' ὀδόντα
λακτίζων ποσὶ γαῖαν. ἀτὰρ μνηστῆρες ἀγαυοὶ (τὰς,
χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλῳ ἔκθανον. αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
εἷλκε δι' ἐκ προθύροιο, λαβὼν ποδὸς ὄφρ' ἵκετ' αὐ-
ἀλιδόσσας τε θύρας. καί μιν ποτὶ ἕρκιον αὐλῆς (λιὼ
ἧσεν ἀνακλίνας· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρί,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἔνταυθοί νῦν ἧσο κύνας τε σύας τ' ἀποδρύκων,
μηδὲ σύ γε ξείνων καὶ πτωχῶν ποίρανος ἔσσο,
λυγρὸς ἐών· μή πως τι κακὸν καὶ μᾶλλον ἐπαύρῃς.
ἦ ῥά, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἑοῖσιν βάλλετο πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δ' ἧρτο θρόνα ἦεν ἀορτήρ.
ἂψ δ' ὅγ' ἐπ' ὀδὸν ἰὼν καθ' ἕζετο. τοὶ δ' ἴσαν εἴσω
ὦδύ γελόωντες, καί ἑ δεικανόωντε ἔπεεσσιν,
Ζεύς τοι δοίη ξεῖνε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
ὅ, τι μάλιστ' ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
ὅς τοι τὸν ὄναλτον ἀλητεύειν ἐπέπαυσας
ἐν δήμῳ. τάχα γάρ μιν ἀνάξομεν Ἠπειρόνδε
ἐς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δ' ὀλέμονα πάντων.
Ὡς ἄρ' ἔφαν. χαῖρεν δὲ πολυφρονι θεῖος Ὀδυσσεύς.
Ἀντίνοος δ' ἄρα οἱ μεγάλην πρὸς χερὸς ἔθηκεν
ἐμπλείην κνίσης τε καὶ αἵματος. Ἀμφίνομος δὲ
ἄρτους ἐκ κανέοιο δύω προέθηκεν ἀείρας,
καὶ δ' ἐπαϊ χρυσέῳ λειβόσπονδον, φώνησέν τε,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτο τοι ὥσπερ ὀπίσσω
ὄλβος, ἀτὰρ μὴ νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολέεσσι. (σεὺς,
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυ-
Ἀμφίνομ', ἦ μάλα μοι δοκέεις περὶ νωμητὴς ἔμ-

talis

πεδος

τοιόσδε γὰρ πατρός ἐπεὶ κλέος ἐσθλὸν ἄκουεν,
Νίσου Δουλιχίοιο ἐΰν τ' ἔμμεν ἀφνειόν τε.
Φῆ σ' ἐκ φασὶ γενέσθαι. ἐπιπρὸ δ' ἀνδρὶ ἔοικας.
τὸν νεκά τοι ἐρέω· σὺ δ' ἐμοῦ σάωθε, καὶ μῦθον ἄκουσον·
οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο
πάντων ὅσσά τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.
οὐ μὲν γάρ ποτε φησὶ κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,
ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοὶ καὶ γόνατ' ὀρώρῃ·
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσι,
καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ.
τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίοισιν ἀνθρώποις,
οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Εἰ γὰρ ἐγώ ποτ' ἔμελλον ἐν ἀνδράσιν ὄλβιος ἔσσειν,
πολλὰ δ' ἀτάσθαλ' ὄρεξα, βίηι καὶ κάρτει ἔικώς,
πατρί τ' ἐμῷ πίσυνος καὶ ἐμοῖσι κασιγνήτοισι.
τῷ μή τις τοι πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος ἔστω,
ἀλλ' ὅ γε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅ, τι δίδοιεν.
οἵ δ' ὁρόων μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανόωντας,
κτήματα κείροντας, καὶ ἀτιμάζοντας ἄκοιτιν
ἀνδρὸς ὃν οὐκέτι φημὶ φίλωι ἐν πατρίδι γαίηι
νοστήσειν ἀπέοντα· μάλα γ' ἐγγύθι περ δόμου. ἀλλά σε λαίμωι
οἵκαδ' ὑπεξαγάγοι, μηδ' αὐτιάσειας ἑκόντα,
ὅππότε νοστήσει φίλωι ἐν πατρίδι γαίηι.
ὀΐω γὰρ ἀναιμωτί γε δήριν ἔεσθαι οἵω
μνησῆρας κἀκεῖνον, ἐπεὶ κε μέλαθρον ἐπέλθῃ.
Ὡς φάτο· καὶ σπείσας ἔπιεν μελιηδέα οἶνον
ἂψ δ' ἐς χεῖρα ἔθηκε δέπας κοσμήτορι λαῶν.
αὐτὰρ ὁ βῆ δι' ἀλῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ,
ἀλ. θυμὸν. νωλεμέως μεφαλὴν· δὴ γὰρ κακὸν ὄσσετο θυμῷ.
ἀλλ' οὐδ' ὣς φύγε κῆρα· τέθυπτο γὰρ καὶ τὸν Ἄρηι
Τηλεμάχωι ὑπὸ χερσὶ καὶ ἔγχεϊ ἴφι δαμῆναι.
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐὺ δρόνου ὑψόθεν αὖθι.
Τῇ δ' ἄρ' ἐν φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
κούρηι Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείηι
μνησαμένηι φανῆναι, ὅπως πετάσειε μάλιστα
θυμὸν μνησαμένηι, ἰδέ τε τιμήσειε μᾶλλον πρὸς πόσιός τε καὶ υἱέος· ἦ πάρος ἦεν.
ἀχρεῖον δ' ἐγέλασσεν ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Εὐρωμόμη, θυμός μοι ἐέλδεται, ὅττι πάρος γε,
μνησαμένηι φανῆναι, ἀπεχθομένοισι περ ἔμπης.
πάντοθι δὴ νῦν εἴποιμι ἔπος τό κε κέρδιον ἔσται,
μὴ πάντα μνησαμένην ὑπερφιάλοισιν ὁμιλεῖν,
οἳ τ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὀπίσω φρονέουσιν.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρωμόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν,
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα τέκος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἴθι, νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκλυβε,
χρῶτ' ἀπονιψαμένη, καὶ ὑπὸ χρίσασα παρειάς.
μηδ' ὅτω δ' ἀκρύοισι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπα
δρῴη. ἐπεὶ κάκιον πάντων ἀκήριτον αἰεί.
ἧδη μὲν γάρ τοι πᾶσι τηλίκος, ὅν σὺ μάλιστα
ἤρω ἀθανάτοισι γουνούμενος ἰδέσθαι.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐρωμόμη, μὴ τοῦτα παραύλα κηδομένηι πορ,
χρῶτ' ἀπονίψασθαι, καὶ ὑπὸ χρίεσθαι ἀλοιφῇ.
ἀγλαΐζω γὰρ ἐμοιγε θεοὶ τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν
ὤλεσαν,

talis enim es patris: siquidem gloriam bonam audiui,
Nisum Dulichium bonum esse diuitemq;.
ex hoc te dicunt natum esse, prudenti autẽ uiro similis es.
propter hoc tibi dico: tu autem intellige, & me audi:
nihil imbecillius terra nutrit homine
omnium quaecunq; in terra spirantq; & serpunt.
nõ enim unquã dicit malũ se passurum esse in futurum,
quousq; uirtutem præbent dei & genua mouentur:
sed quando & mala dei beati perficiunt,
& hæc suffert nolens patienti animo.
talis enim mens est terrestrium hominum,
qualem diem adducit pater uirorumq; Deorumq;.
etenim ego quondam scilicet in uiris beatus eram,
multa autem iniusta feci, ui & roberi obediens,
patriq; meo confidens & meis fratribus.
quocirca non aliquis omnino uir iniustus sit,
sed hic silẽtio dona Deorum habeat, quodcunq; dent.
qualia uideo procos iniusta machinantes,
possessiones consumentes, & inhonorantes uxorem
uiri quem non amplius dico amicis & patria terra,
diu abfore: ualde autem propè. sed te deus
domum subducat, ne occurras illi,
quando redibit dilectam in patriam terram.
non enim sine cruore decreturos puto
procos & illum, postquam in ædes uenerit.
Sic dixit: & ubi libauit bibit dulce uinum.
iterũ autẽ in manibus posuit poculum rectori populorũ.
at ille iuit per domum, dilectum cruciatus cor,
quatiens caput: etenim malum augurabatur animus.
sed neq; sic fugit mortem: irretiuit autẽ & hunc Miner.
Telemachi à manibus & hasta fortiter ut domaretur.
rursus autem iterum sedit in sede unde surrexerat.
In mentibus autem posuit dea cælia Minerua
filiæ Icarij prudenti Penelopæ
procis apparere, ut extenderet maximè
animum procorum, & honorata fieret
magis à uiroq; & filio quàm antea erat.
inusitatè autem risit: uerbumq; dixit, denominauitq;:
Eurynoma, animus mihi cupit, non antea,
procis apparere, inuisis licet tamen.
filio autem dicam uerbum quod utile erit,
ne omnino procorum superborum familiaritate utatur,
qui bene quidem dicunt, malè autem retro cogitant.
Hanc autem rursus Eurynoma proma alloquuta est:
næ ista quidem omnia filia ritè dixisti.
sed uade, & tuo filio uerbum dic, neq; occulta,
corpore loto, & unctis genis.
neq; sic lachrymis fœdata circum faciem
uade. quoniam malum perpetuò lugere semper.
iam quidem enim tibi filius tantus, quem tu maximè
supplicabas Deis barbatum uidere.
Hanc autem rursus alloquuta est prudens Penelope:
Eurynoma, ne ista hæc loquere dolens licet,
corpusq; lauare, & ungi unguento.
splendorem enim mihi Dei qui Olympum habitant

perdide-

De bon
nis fre
tate.
Vlysses
phimou
premo
infortu

Penelop
ad proc
itura.

Eurync
Penelo
minist

perdiderunt, ex quo ille iuit concauis in nauibus.
ſed mihi Autonoenę & Hippodamiam iube
uenire, ut mihi aſſint in domibus.
ſola autem non illuc uado ad uiros: uerecundor enim.
Sic dixit: uetula autem è domo exiuit,
nunciatura mulieribus, & incitatura ad eundum.
tunc rurſus alia cogitauit Dea cæſia Minerua:
filiæ Icarij dulcem ſomnum infudit:
dormiuit a. reclinata: ſoluta ſunt autẽ ei membra omnia
illic in lecto. tunc igitur diuina dearum
immortalia dona dedit, ut ipſam admirarentur Achiui.
pulchritudine quidem ei primò uultus ę bene purgauit
immortali, quali bene coronata Venus
iungitur quando it chorum in amabilem Gratiarum.
& ipſam longiorem & craſſiorem fecit uideri:
albiorem autem ipſam fecit ſecto elephante.
ſic his factis abiuit diuina dearum.
uenerunt autem famulæ albiulnæ ex domo,
cum ſtrepitu uenientes. hanc aũt dulcis ſomnus dimiſit,
& abſterſit manibus genas, dixitque:
certè me ualde grauia patientẽ mollis ſomnus cooperuit.
utinam ſic mihi mollem mortem daret Diana caſta
ſtatim nunc, ut non amplius lugens in animo
æuum corrumperem, mariti deſiderans dilecti
omnem uirtutem. quoniam eximius erat Achiuorum.
Sic loquens deſcendit de cœnaculo ſtupendo,
non ſola: ſimul hanc & famulæ duæ ſequebantur.
hæc autem quãdo ad procos peruenit diuina mulierum,
ſtetit in limine domus ornatè factæ,
contra genas tenens ſubtilia uela.
famula autem ei prudens utrinq; aſſitit.
horum a. illic ſoluebãtur genua, amore a. animũ domitæ
omnes a. precati ſunt apud in lectis dormire. (ſunt:
hæc autẽ rurſus Telemachum allocuta eſt ſuum filium:
Telemache non amplius tibi mẽtes firmæ, neq; cogita-
puer adhuc etiã magis mẽte prudẽtia uerſabas: (tio.
nunc a. quando iã magnus es, & ad pubertatis menſurã
ita ut aliquis dicat filium eſſe beati uiri, (peruenisti,
in magnitudinem & pulchritudinẽ intuens alienus uir,
non amplius tibi mentes ſunt iuſtæ, neq; cogitatio.
quale iam hoc opus in domibus factum eſt,
qui hoſpitem ſiuiſti iniuria affici ſic.
quomodo nunc? ſi quis hoſpes in noſtris domibus
ſedens, ſic pateretur uexatione ex dira,
tibi dedecus nocumentumq; hominibus eſſet.
Hanc a. rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus eſt:
mater mea, iſtud quidẽ non tibi indignor quòd iraſceris:
at ego animo intelligo & ſcio ſingula,
bonaq; & peiora: (antea autem adhuc infans eram:)
ſed non poſſum prudentia omnia intelligere.
nam me perterrent, aſſidentes aliunde alius,
hi mala cogitantes: mihi autem non ſunt auxiliatores.
non tamen hoſpitis & Iri pugna facta eſt
procorum conſilio: fortitudine autem hic potentior fuit.
utinam enim Iupiterq́ue pater & Minerua & Apollo,

ὤλοντο, ὀζ ὄκεῖνο ἔβη κοίλης ἐνὶ νηυσίν.
ἀλλά μοι Αὐτονόην τε καὶ Ἱπποδάμειαν ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρα κέ μοι πᾶσιν μετὰ ἔργα γένωμαι.
οἴη δ' ὀ κεῖσ' εἶμι μετ' ἀνέρας· αἰδέομαι γάρ.
Ως ἄρ' ἔφη. γρηὺς δ' ἀπὶ μεγάροιο βεβήκει,
ἀγγελέουσα γυναιξὶ, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
ἐνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
κάρη Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺν ὕπνον ἔχυτο.
εὐδέμεν δ' ἀνακλινθεῖσα· λύθεν δ' ἐ οἱ ἅψεα πάντα
κὼτ ἐνὶ κλιντῆρι, τέως δ' ἄρα δ' ἴα θεάων
ἄμβροτα δ' ὦρα δίδου, ἵνα μιν θήσαίατ' ἀχαιοί.
καλλεῖ μὲν οἱ πρῶτα πρόσωπά τε καλὰ πάθηρεν
ἀμβροσίῳ, οἷόν τε Κυθήρεια
χρίεται ἐὐτ' ἂν ἴῃ Χαρίτων χορὸν εἰσερόωσα.
καί μιν μακροτέρην τε καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι·
λευκοτέρην δ' ἄρα μιν θῆκεν πρισσοῦ ἐλέφαντος.
ἣ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασ' ἀπέβη θεσπέσια δία θεάων.
ἦλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο,
φθόγγῳ ἐπορχόμεναι. τὴν δ' γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκε,
καί ῥ' ἀπομόρξατο χερσὶ παρειὰς, φώνησέν τε,
ἦ μ' ἐμάλ' ἀλλοπαθῆ μαλακὸν περὶ κῶμ' ἐκάλυψεν.
αἴθε μοι ὣς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἄρτεμις ἁγνὴ
αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
αἰῶνα φθινύθω, πόσιν ὃν πόθεσκε φίλοιο
παντοίων ἀρετῶν. ἐπεὶ ἔξοχον ἦεν ἀχαιῶν.
Ως φαμένη κατέβαιν' ὑπερῴϊα σιγαλόεντα,
οὐκ οἴη· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
ἣ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥὰ πρὸς σταθμὸν τέγεος πύκα ποικίλον,
ἄντα παρειάων χαμένυ λιπὲ κρήδεμνα·
ἀμφίπολοι δ' ἄρα οἱ πεδίνη ἑκάτερθε πάρεσταν.
τοὶ δ' αὐτὴν λύτο γόνατ', ὄρυτο δ' ἄρα θυμὸν ἔθελχθεν·
πάντῃσιν δ' ἤρήσαντο παρὰ λεχέεσσι κλιθῆναι.
ἣ δ' αὖ Τηλέμαχον πρόσφωνεν ὃν φίλον υἱόν,
Τηλέμαχ' οὐκέτι τοι φρένες ἔμπεδοι, οὐδὲ νόημα,
πάρ ἔτ' ἐὸν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ πέρδε' ἑνώμας·
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐσσι, καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνεις,
καί κ' τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου ἀνδρὸς,
ὃν μέγεθος καὶ κάλλος ὁρώμενον ἀλλότριος φώς,
οὐκέτι τοι φρένες εἰσὶν ἐνὶ σφίσιμοι, οὐδὲ νόημα.
οἷον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,
ὃς τὸν ξεῖνον ἔασας ἀεικιδέμεναι ἄστυ.
πῶς νῦν; ἔστις ξεῖνος ἐνὶ ἡμετέροισι δόμοισιν
ἧμενος, ὧδέ κε πάσσυτος ὑβριστὸς ἀλεγεινῆς,
σοί κ' ἔεργε λάβη τε μετ' ἀνθρώποισι τέλοιτο.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
μῆτερ ἐμή, τὸ μὲν οὔ σε νεμεσσῶμαι κεχολῶσθαι·
αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
ἐσθλά τε κἠπὰ τά κακά· (πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα·)
ἀλλά τοι οὐ δύναμαι πεπνυμένα πάντα νοῆσαι.
ἐκ γάρ με πλήσσουσι, πεφήμενοι ἄλλοθεν ἄλλοι,
οἱδὲ κακὰ φρονέοντες· ἐμοὶ δ' οὐκ εἰσὶν ἀρωγοί.
ἦ μὲν τοι ξεῖνός γε καὶ Ἴφι μῶλον ἐτύχθη
μνησήρωσι στῆναι· βίη δ' οὔ τι φέρτερον ἦεν.
αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,

ὄτω νῦν μνηστῆρες ἐνὶ μεγάροισι δόμοισι
νόοισιν κεφαλὰς ἐλεμαίνοιτο, οἱ μὲν ἐν αὐλῇ,
οἱ δ' ἔντοσθε δόμοιο, λέλυτο δὲ γυῖα ἑκάστου·
ὡς νῦν Ἰρος ἐκεῖνος ἐπ' αὐλείοισι θύρῃσιν
ἧσται νωλεμέως κεφαλὴν, μεθύοντι ἐοικώς,
οὐδ' ὀρθὸς διέβαται σφῶιν ποσίν, οὐδ' ἐνέηδα
οἶκαδ' ἰέναι, ὅπη οἱ νόος ἐστί· ἐπεὶ φίλα γυῖα λέλυται.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Εὐρύμαχος δ' ἐπέεσσι πατροφύλακα Πηνελόπειαν,
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἐν ἀσβόλῳ Ἄργει Ἀχαιοί,
πλείονες κεν μνηστῆρες ἐνὶ μεγάροισι δόμοισιν
ἠῶθεν δαινύατ'· ἐπεὶ περίεσσι γυναικῶν
εἶδός τε μέγεθός τε, ἰδὲ φρένας ἔνδοθι ἐΐσας.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐρύμαχ', ἦτοι ἐμεῦ ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι· μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
μᾶλλόν κε κλέος ἐσθλὸν ἐμοὶ καὶ κάλλιον εἴη. (μωρ.
νῦν δ' ἄχομαι· τόσσε γάρ μοι ἐπέσκιον ἄλγεα δῶκαν.
ἦ μὲν γὰρ κατὰ πατρίδ' ἴμεν λιπὼν ἠδὲ καὶ αὐτὸς
ἐξείρετο δεξιτερὴν κατὰ καρπῷ ἑλὼν ἐμὲ χεῖρα προσαυδῶν,
ὦ γύναι, οὐ γάρ οἴω εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς
ἐκ Τροίης εὖ πάντας ἀπονέεσθαι.
καὶ γὰρ Τρῶας φασὶ μαχητὰς ἔμμεναι ἄνδρας,
οἳ μὲν ἀκοντίσαι ἠδὲ ῥυτῆρας ἰοῖσιν,
ἵππων τ' ὠκυπόδων ὦκ' ἐπορεῖν, οἵ κε τάχιστα
ἔκριναν μέγα νεῖκος ὁμοίϊον πολέμοιο.
τῶν δ' ἂν οἶδ' εἴ κέν μ' αὖτις θεὸς, ἦ κεν ἄλωμαι
αὖτ' ἐνὶ Τροίῃ. σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.
μνήσαι πατρὸς καὶ μητρὸς ἐνὶ μεγάροισιν,
ὡς νῦν, ἢ ἔτι μᾶλλον ἐμοῦ ἀπονόσφιν ἐόντος.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα γενειάσαντα ἴδῃαι,
γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλῃσθα, τεὸν κατὰ δῶμα λιποῦσα.
κεῖνός γ' ὣς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
νὺξ δ' ἔσται ὅτε δὴ στυγερὸς γάμος αὐτιβολήσῃ
ὀλομένης ἐμέθεν, τῇ τε Ζεὺς ὄλβον ἀπηύρα.
ἀλλὰ τόδ' αἰνῶς ἄχνυμαι καὶ θυμὸν ἰκάνει.
μνηστήρων γὰρ ἦδε δίκη τοπάροιθε τέτυκτο,
οἵτ' ἀγαθὴν τε γυναῖκα καὶ ἀφνειοῖο θύγατρα
μνᾶσθαι ἐθέλωσι, καὶ ἀλλήλοις ἐρίσωσιν.
αὐτοὶ τοί γ' ἀπάγουσι βόας καὶ ἴφια μῆλα,
κούρης δαῖτα φίλοισι, καὶ ἀγλαὰ δῶρα δίδοσθον·
ἀλλ' ἀπ' ἀλλοτρίου βιότου νήποινον ἔδουσιν.

Ὡς φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
οὕνεκα τῶν μὲν δῶρα παρέλκετο, θέλγε δὲ θυμὸν
μειλιχίοις ἐπέεσσι, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοίνα.

Τὴν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱὸς,
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
δῶρα μὲν ὅς κ' ἐθέλῃσιν ἀχαιῶν φίλατ' ἐνῆκαι,
δέξασθ'· οὐ γὰρ καλὸν ἀπήνασθαι δόσιν ἐστίν.
ἡμεῖς δ' οὔτ' οἶκον δέγα πάρος γ' ἴμεν, οὔτέ που ἄλλῃ,
πρίν γέ σ' ὀπυιέσθαι ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος.

Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσιν δ' ἐὺ μῦθος ἀρέσθη.

ἄρχε

sic nunc proci in noſtris domibus
nutarent capita domiti, hi quidem in atrio,
hi autem intra domum, ſolutaq; eſſent membra cuiuſq;
ſicut nunc Irus ille in atrienſibus ianuis
ſedet nutans capite, ebrio ſimilis,
neq; rectus poteſt ſtare pedibus, neq; reuerti (ſuum
domũ quo ei animus eſt: quoniã ei dilecta mẽbra ſoluta
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Eurymachus autem uerbis allocutus eſt Penelopen:
filia Icarij prudens Penelope, Eurymachus ad Penelopen
ſi omnes te uiderent in ſalubri Argo Achiui,
plures proci in noſtris domibus
mane conuinarentur. quoniam præſtas mulieribus
ſpecieq; magnitudineq;, & mentibus intus æquabilibus,
Huic autem reſpondit poſtea prudens Penelope:
Eurymache, certè meam uirtutem ſpeciemq; corpusq;
perdiderunt immortales, quando Ilium inierunt
Argiui: cum his autem meus maritus erat Vlyſſes.
ſi ille ueniens hanc meam uitam gubernaret,
maior gloria eſſet mea & melior ſic.
nunc autẽ triſtor: tot enim mihi conflauit mala fortuna.
equidem quando iuit relinquens patriam terram,
dextra in palma capiens me manu allocutus eſt:
ô mulier, non puto bellicoſos Achiuos Vlyſſis
ex Troia bene omnes illæſos redituros. ſocietis
etenim Troianos dicunt pugnaces eſſe uiros, Troiana
& iaculatores & extenſores ſagittarum, ba ad ux
equorumq; uelociũ pedibus equitatores, qui uelociſſimè rem.
diſcernunt magnam contentionem grauis belli.
ideo neſcio ſi me remittet Deus, an capiar
illic ad Troiam. tibi autem hic omnia cura ſint.
recordari patris & matris in domibus,
ſicut nunc, uel etiam magis me abſente.
at poſtquam iam filium barbatum uidebis,
nubito cui uoles, tuam domum relinquens.
ille ſic dixit: quæ nunc omnia perficiuntur.
nox autem erit quando odioſæ nuptiæ uenient
peraditæ mei, cuius Iupiter beatitudinem abſtulit.
ſed hic grauis dolor cor & animum cepit.
procorum non hic mos olim fuit,
qui bonam q; mulierem & diuitis filiam
capere uxorem uellent, & inter ſe contenderent.
ipſi adducunt boues & pingues oues,
ſponſæ conuiuium amicis, & ſplendida dona dant:
ſed non alienum uictum impunè edunt.
Sic dixit. lætatus eſt autẽ pertolerans diuinus Vlyſſes,
quoniã horũ quidẽ dona attrahebantur, mulcebãt q; animum
ſuauibus uerbis, mens autem eius alia cogitabat. (mẽ
Hanc a. rurſus Antinous allocutus eſt Eupithei filius:
filia Icarij prudens Penelope,
dona quidem quicunq; uoluerit Achiuorum huc ferre,
ſuſcipe. non enim bonum renuere dationem eſt.
nos autem neq; in opera antè imus, neq; aliò,
antequam tu alicui nubas Achiuorum quicũq; optimus.
Sic dixit Antinous. his autem placuit ſermo.

dona

corum
ꝙ do
rasferẽ
clopæ.

dona autem portatum miserunt præconem quisq.
Antinoo quidẽ portauit magnum perpulchrum peplum
narium: intus autem erant fibulæ duodecim omnes
aureæ, iunctluris bene flexibilibus congruentes.
monile autem Eurymacho pernarium statim portauit
aureum, electris fulgens, Solem sicuti.
inaures autem Eurydamanti duo serui portauerunt,
perspectabiles, laboratas: gratia autem splẽdebat multa.
ex autem Pisandro Polyctoride rege
monile portauit seruus perpulchrum ornamentum.
aliud autem alius donum Achiuorum pulchrum dedit.
hæc quidem postea ascẽdit cœnaculum diuina mulierũ:
huic autem simul famulæ portabant perpulchra dona.
hi autem in saltationem & suauem cantum
uersi delectabantur manebantq; donec uesper ueniret.
his autem se delectantibus niger uesper uenit:
statim lampades tres statuerunt in domibus,
ut lucerent: circum autem ligna arida posuerunt
ficca pridem, valde dura, nuper scissa ferro:
& lampades miscuerunt, per uices autem prælucebant
famulæ Vlyßis calamitosi. at illis
ipse generosus locutus est prudens Vlysses:
Famulæ Vlyßis diu absentis regis,
ite ad domos, ubi ueneranda regina.
hanc autem apud lanas uertite: delectate autem ipsam
sedentes in domo, uel lanas aptate manibus.
at ego his lumen omnibus præbebo.
si enim uoluerint bonæ sedis Auroram expectare,
non me uincent. perpatiens autem valde sum.
Sic dixit. hæ aũt riserunt, inter se autem aspiciebãt.
eumq; turpiter allocuta est Melantho pulchra genis,
hanc Dolius quidem genuit, nutriuit autem Penelope,
filiam autem tanquam nutriuit: dabat autẽ ludos animo,
sed neq; sic tenuit dolorem in mentibus Penelopes.
sed hæc cum Eurymacho rem habebat, & amabat:
hæc Vlyssem allocuta est contumeliosis uerbis:

antho
ßit V-
m.

Hospes miser, tu aliquis mente captus es,
neq; uis dormire æream in domum ueniens,
uel alicubi in communẽ diuersorium: sed hic multa dicis
confidenter multos inter uiros. neq; quid animo
times. certè tuam uinum habet mentem, uel tibi semper
talis mens est, qui & uana nugaris:
an exultas quod Irum nicisti erronem.
ne quis tibi citò Iro melior alius surgat,
qui te in capite percutiens manibus fortibus,
domo emittat, fœdatum sanguine multo.
Hanc toruè aspiciens allocutus est prudens Vlysses:
certè citò Telemacho dicam canis qualia dicas,
illuc profectus, ut te illic membratim incidat.
Sic fatus, uerbis perterruit mulieres.
perrexerũt a. ire per domũ: soluta sunt a. membra eminsq;
timore. dixerunt enim ipsum uera dicere.
at hic apud lampades prælucens accensas
stabat omnes aspiciens: alia autem eius animus
cogitabat mentibus, quæ sanè non irrita fuerunt.

δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.
Ἀντινόῳ μὲν ἔπειτα μέγαν πολυκαλλέα πέπλον
ποικίλον· ἐν δ' ἄρα οἱ ἔσαν περόναι δυοκαίδεκα πᾶσαι
χρύσειαι, κλισίῃσιν ἐϋγνάμπτοις ἀραρυῖαι.
ὅρμον δ' Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτίκ' ἔπειτα
χρύσειον, ἠλέκτροισιν ἐδρμένον, ἠελίοιο ὥς.
ἔρματα δ' Εὐρυδάμαντι δύω θεράποντες ἔφηκαν,
τρίγληνα, μορόεντα· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
ἐκ δ' ἄρα Πεισάνδροιο Πολυκτορίδαο ἄνακτος
ἴδμιον ὤϊσεν θεράπων πολυκαλλὲς ἄγαλμα.
ἄλλο δ' ἄρ' ἄλλος δῶρον ἀχαιῶν καλὸν ἔδωκεν.
ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνέβαιν' ὑπερῴϊα δῖα γυναικῶν·
τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι ἔφερον πολυκαλλέα δῶρα.
οἱ δ' εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τερψάμενοι τέρποντο· μένον δ' ὖδέ ἑσπερον ἐλθεῖν.
τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ὖδὲ ἑσπερος ἦλθεν·
αὐτίκα λαμπτῆρας τρεῖς ἔσασαν μεγάροισιν,
ὄφρα φαείνοιεν· πυρὶ δὲ ξύλα κάππαυε θῆκαν
αὖα πάλαι, πρόσφατα, νέον πελεκήσαντα χαλκῷ·
μιγὰ δὲ δμῳὰς μετέμισγον. ἀμοιβηδὶς δ' αὖ ἐφαινον
δμῳαὶ Ὀδυσῆος θαλασσίφρονος. αὐτὰρ ὁ τοῖσιν
αὐτὸς δὲ μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δμῳαὶ Ὀδυσῆος δ' ἰὼ οἰκομενῆος ἄνακτος,
βῆτε δὴ πρὸς δώματ', ἵν' ἀδδὲ οἱ Βασίλεια.
τῇ δὲ κεν ἠλάκατα τροφαλίζετε. τέρπετε δ' αὐτὴν
ἥμεναι ἠμὲν μεγάρῳ, ἢ εἴρια πείκετε χερσίν.
αὐτὰρ ἐγὼ τοῖσιν φάος πᾶσι πρὸ ἕξω.
εἰ πόθι γάρ κ' ἐθέλωσιν ἐύθρονον ἠὼ μίμνειν,
ὅτι μὲν νικήσω. πολυτλήμων δ' εἰμί.
Ὡς ἔφαθ'. αἱ δ' ἐγέλασσαν, ὀρὰ ἀλλήλας δ' ἴδον ἔσσυτο·
τὴν δ' αἰσχρῶς ἠνείπε Μελανθὼ καλλιπάρῃος,
τὴν Δόλιος μὲν ἔτικτε, κόμισσε δὲ Πηνελόπεια,
παῖδ' ἄρ' ὡς ἀτίταλλε· λίδε δ' ἄρ' ἀθύρματα θυμῷ,
ἀλλ' οὐδ' ὣς ἔσχεθε νόον ἐν φρεσὶ Πηνελοπείης.
ἀλλ' ἦγ' Εὐρυμάχῳ μισγέσκετο, καὶ φιλέεσκεν·
ἣ ῥ' Ὀδυσῆ' ἠνείπεν ὀνειδείοις ἐπέεσσι,
Ξεῖνε πάλαι, σὺ γέ τις φρένας ἐκπεπαταγμένος
ἐσσὶ ἐθέλεις εὕδειν χαλκήϊον ὧδε δόμοιο ἐλθών, (ἔστι,
ἀλλ' ἐνθάδε πολλὰ καὶ ἀγορεύεις θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν. οὐδέ τι θυμῷ
ταρβεῖς, ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἢ νύ τοι αἰεὶ
τοιόσδε νόος ἔνι, ὃ καὶ μεταμώλια βάζεις·
ἢ ἀλύεις ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην.
μή τις τοι τάχα Ἶρος ἀμείνων ἄλλος ἀνὴρ
ὅστις σ' ἀμφὶ κάρη κεκοπὼς χερσὶ σιδαρήῃσι,
δώματος ἐκπέμψῃσι, φορύξας αἵματι πολλῷ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν πεφυσίξη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἦ τάχα Τηλεμάχῳ ἐρέω νύον οἳ ἀγορεύεις, (δ' Ὀδυσεύς,
κεῖσ' ἐλθών, ἵνα σ' αὖθι διαμελεΐσι τάμησιν.
Ὡς ἐπέων, ἐπέεσσι διεπτοίησε γυναῖκας.
βὰν δ' ἰέμεναι διὰ δώματ· λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης
ταρβοσυνῇ. φὰν γάρ μιν ἀληθέα μυθήσεσθαι.
αὐτὰρ ὁ πὰρ λαμπτῆρσι φαεινομένοισιν ἀθρόησιν
ἵστατο δὲ πάντας ὁρώμενος· ἄλλα δέ οἱ κὴρ
ὥρμαινε φρεσὶν ἦσιν, ἃ ῥ' οὐκ ἀτέλεστα γένοντο.

μνησῆρας δ' ὃ πᾶσιν ἀγλαΐσρας ἐπὶ Ἀθήνη
λώβης ἴαχεδε θυμαλγέος, ὅφρ' ἔτι μᾶλλον
al. λαερτιάδεω ὀδυσῆος. δῖνα ἄχος κραδίῃ τ Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν,
κερτομέων Ὀδυσῆα· γέλων δ' ἐτάροισιν † ἔτευχε.
Κέκλυτέ μευ μνησῆρες ἀγακλειτοῦ βασιλῆος,
ὅφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσι κελεύει.
δὴ ἀνεὶ ὅδ' ἀνὴρ Ὀδυσῆϊος δῖα δ' ὁμοῖα ἔοικε,
ἔμπης μοι δοκέει δαΐδ' ὧν σέλας ἐμμεναι αὐτῇ
καὶ κεφαλῇ· ἐπεὶ οὔ οἱ ἔτι τρίχες ἀμφὶ νέαται.
ἦ ῥ', ἅμα τε προσέειπεν Ὀδυσῆα πολύπορθον·
ξεῖνε, ἦ ἄρα δ' ἐθέλεις θητεύεμεν, εἴ σ' αὐτόθι οἰμήσω,
ἀγρῷ ἔπ' ἐσχατιῇς, (μισθὸς δέ τοι ἄρκιος ἔσαι)
αἱμασιὰς τε λέγων, καὶ δόγδρια μακρὰ φυτεύων;
ἔνθα δ' ἐγὼ σῖτόν τε διατρύξω παρέχεμεν,
εἵματά τ' ἀμφιέσαμεν, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοίην.
ἀλλ' ἐπεὶ δὴ δ' ἐργα κάκ' ἔμμαθες, οὐκ ἐθελήσεις
ἔργον ἐπιτέχεδαι· ἀλλὰ πτώσσειν κατὰ δῆμον
βούλεαι, ὄφρ' αὖ ἔχῃς βόσκειν σὴν γαστέρ' ἀνάλτον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Εὐρύμαχ', εἰ γὰρ νῶϊν ἔρις ἔργου γένοιτο (σεύς,
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ τέλονται,
ἐν ποίῃ, δρέπανον μὲν ἐγὼν ἐύκαμπὲς ἔχοιμι,
καὶ ἄν σὺ τοῖον ἔχοις, ἵνα πειρησαίμεθα ἔργου
ῥίπτειν ἄχρι μάλα νηφά, ποίη δ' ἔπ' εἴη.
εἰ δ' αὖ καὶ βοῦν ἔχον ἐλαυνέμεν οἵπερ ἄριστοι,
αἴθωνε, μεγάλω, ἄμφω κεκορημένε ποίης,
ἄλικε, ἰσοφόρω, τὼ τε δρῶσ' ἐκ ἀλαπαδνὴν,
τετράγυον δ' εἴη, εἴκοι δ' ὑπὸ βῶλος ἀρότρῳ,
τῷ κέ μ' ἴδοις ἐὺ ὧλκα διαπρήσσοντα ποιμαίνω.
εἰ δ' αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὀρμήσειε Κρονίων
σήμερον, αὐτὰρ ἐμοί σάκος εἴη καὶ δύο δοῦρε,
καὶ κυνέη ποικίλη κροτάφοις ἀραρυῖα·
τῷ κέ μ' ἴδοις πρώτοισιν ἐνὶ προμάχοισι μιγέντα,
οὐδ' ἂν μοι τλὼν γαστέρ' ὀνείδιζων ἀγορεύοις.
ἀλλὰ μάλ' ὑβρίζεις, καί τοι νόος ἆσσον ἀπλοΐης·
καί ποτε δὴ λαοὺς μέγας ἔμμεναι, ἠδὲ κρατεροὺς,
οὕνεκα πὰρ ποσὶν καὶ ἐκ ἀγαθοῖσιν ὁμιλεῖς·
εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
αἶψα κέ τοι τὰ θύρετρα, καὶ εὐρέα περ μάλ' ἐόντα,
φεύγοντι σύνοπτα δι' ἐκ πυκινοῖο θύραζε.
Ὡς ἔφατ'. Εὐρύμαχος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν ὀδόρα ἰδὼν, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἆ δείλ', ἦ τάχα τοι τελέω κακὸν, οἷ' ἀγορεύεις
θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' αὐδήεσσι, δόδ' ἐτι θυμῷ
ταρβεῖς. ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἢ νύ τοι αἰεὶ
τοιοῦτος νόος ἐστὶν, ὃ καὶ μεταμώλια βάζεις·
ἢ ἀλύεις ὅτι ἴρον ἐπικλόπησας τὸν ἀλήτην.
al. ἴλλαξεν. Ὡς ἄρα φωνήσας, σφέλας † εἴλετο. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀμφινόμου πρὸς γόνατ' ἁδεῖν ἔδυ Δουλιχίου,
Εὐρύμαχον δ' ἔσχε. ὁ δ' ἄρ' οἰνοχόῳ βάλε χεῖρα
δεξιτερὴν οὖρῳ πρόχοος δ' ἤλασε βόμβησε δὲ σχεδόν.
αὐτὰρ ὁ γ' οἰμώξας πέσεν ὕπτιος ἐν κονίῃσι.
μνησῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα.
ἔνθά τις ἔπεσιν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,

procos autem non omnino superbos finebat Minerua
contumelia abstinere dira, ut adhuc magis
ingrederetur dolor cor Laertiadæ Vlyssis.
his autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere,
notans Vlyssem: risum autem socijs fecit.
Audite me proci inclytæ reginæ,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
non sine Deo hic uir Vlyssea in domum uenit,
tamen mihi uidetur facium splendor esse ipsius
etiam capitis: quoniam non ei sunt capilli neq; pauci.
dixit, simulq; allocutus est Vlyssem urbium destructorem:
hospes, nunquid uis seruire, si te suscipiam,
agri in extremitate, (merces autem tibi sufficiens erit)
sepesq; colligens, & arbores longas plantans?
illic autem ego panem quidem assidum dabo,
uestimentaq; circumdabo, pedibusq; calciamenta dabo.
sed quoniam opera mala didicisti, non uoles
opus adire: sed trepidare in populo
uis, ut possis pascere tuum uentrem insatiabilem.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Vlysses:
Eurymache, siquidem nobis contentio operis esset
tempore in uerno, quando dies longi sunt,
in herba, falcem quidem ego bene flexam haberem,
tu quoq; talem haberes, ut experiremur opus
ieiuni usq; ualde ad tenebras, herba autem adesset:
sin rursus & boues essent agendi qui optimi,
ardentes, magni, ambo saturati herba,
coæui, æqualiter portantes, quorum robur nō minutum,
aratrum autem esset, cederetq; gleba aratro,
tunc me uideres si sulcum longum prosciderem.
sin rursus & bellum alicubi moueret Saturnius
hodie, & mihi scutum esset & duæ lanceæ,
& galea tota ærea in temporibus congruens:
tunc me uideres primis in propugnatoribus mixtum,
neq; mihi uentrem improperans loquereris.
sed ualde iniuria afficis, & tibi mens crudelis:
& aliquo modo quidam uideris magnus esse, & fortis,
quoniam cum paucis & non bonis uersaris:
at si Vlysses uenerit & appelleret in patriam terram,
statim tibi portæ, licet latissimæ,
fugienti arctarentur per uestibulum foras.
Sic dixit. Eurymachus autē iratus est animo magis,
& ipsum torue intuens, uerba uolucria locutus est:
ah miser, certò citò tibi perficiam malum, qui sic loquare
confidenter multos inter uiros: neq; quid animo
times. utiq; aut uinū tuam habet mētem, aut tibi semper
talis mens est, qui & uana nugaris:
aut exultas quod Irum nicisti scurram.
Sic uociferans scabellum cepit. at Vlysses
Amphinomi ad genua sedit Dulichij,
Eurymachum timēs. hic a pincernam percussit in manu
dextram: gutturnium autem humum sonuit cadens.
at ille plorans cecidit resupinus in pulueribus.
proci autem tumultuati sunt in domibus umbrosis.
sic autem aliquis dixit aspiciens propinquum alium:

utinam

utinam hospes errans alibi periisset,
antequam ueniret: quo non tantum strepitum feciisset.
nunc aũt de mendico contendimus: neq; aliqua conuiuij
boni est uoluptas, quoniam peiora uincunt.
illis autem dixit uis Telemachi:

Miseri, insanitis, & non iam occultatis animo
cibum, neq; potum. Deorum aliquis uos concitat.
sed bene conuiuati dormite domum profecti,
quando animus iubet: cogo autem neminem ego.

Sic dixit. illi autem omnes mordicus labris prebẽsis,
Telemachum admirabantur qui audacter locutus esset.
illis Amphinomus fatus est & dixit,
Nisi illustris filius Aretiadæ regis:
ô amici, non aliquis in dictum iustum
contrarijs uerbis carpens sæuiat.
neq; hospitem uerberate, neq; aliquem alium
famulorum qui sunt in domibus Vlyssis diuini.
sed agite, pincerna incipiat poculis,
ut postquam libauerimus cubitũ eamus domũ profecti:
hospitem autem sinamus in domibus Vlyssis
Telemacho curæ esse. huius n. dilectã peruenit domum.

Sic dixit. illis autẽ omnibus platitum uerbum dixit:
bis craterem miscuit Mulius heros,
præco Dulichius: famulus autem erat Amphinomi.
distribuit autem omnibus scitè: hi autem, Deis
libato beatis, biberunt dulce uinum.
at postquam libarũt biberuntq; quantum uoluit animus,
perrexerunt ire cubituri suas ad ædes quisq;.

ODYSSEAE HOMERI XIX.

RAPSODIAE argumentum.

Cum Telemacho depromit arma Vlysses, & ad Penelopen ex Creta se esse fingit. Fit autem ipsius per cicatricem agnitio ad Eurycleam, pedes ipsius lauantem. Et per digressionem pocta narrat quo pacto in Parnaso uulneratus fuerit ab apro.

ODYSSEAE HOMERI T.

RAPSODIA.

Taf autem, agnoscit ex cicatrice uetula
Vlyssem.

AT IN domo remansit diuinus Vlysses,
procis cædem cum Minerua cogitans.
statim autem Telemachum uerbis uolucribus allocutus est:

Telemache, oportet arma martialia deponere intus
omnia prorsus: at procos mollibus uerbis
alloquere, quando à te inquirent cupientes:
ex fumo deposui: quoniam non his similia sunt
qualia quondam ad Troiã proficiscens reliquit Vlysses,
sed consumpta sunt quantum ignis attigit afflatus.
adhuc a. mihi et hoc maius in mẽtibus posuit Saturnius,
ne inebriati, contentio excitata in uobis,
inter uos uulneretis, deturpetisq; conuiuium,
& sponsalia. ipsum enim attrahit uirum ferrum.

Sic dixit. Telemachus autem dilecto obediuit patri.
extra autem uocans allocutus est nutricem Eurycleam:

nutrix,

αὖθ' ὥφελ' ὁ ξεῖνος ἀλώμενος ἄλλοθ' ὀλέσθαι,
πρὶν ἐλθεῖν· τῷ κ' ὄτι τόσον κέλαδον μεθέηκεν.
νῦν δ' οὔτε πρὸς πλωχῶ ἐριδλαίνομαι οὐδέ τι δαιτὸς
ἐδλῆς ἔοικε τετεύχθαι· δηθὰ γὰρ ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο,

Δαιμόνιοι, μαίνεσθε, καὶ οὐκέτι κεύθετε θυμῷ
βρωτύν, οὐδ' ἐπόσιν. θεῶν γάρ τις ὔμμ' ὀροθύνει.
ἀλλ' εὖ δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες,
ὁππότε θυμὸς ἄνωγε· δάσσω δ' ὅτιν' ἔγωγε. (τες,
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἔχον χείλεσι φώ-
Τηλεμάχοιο θαύμαζον ὃ θάρσαλέως ἀγόρευσεν.
τοῖσι δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Νίσου φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἄνακτος,
ὦ φίλοι, ὄκ ἂν δίκτις ὐδὲ ῥηθῴτι δίκαιόν
αὐτιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
μήτέ τι τὸν ξεῖνον συφελίζετε, μήτέ τιν' ἄλλον
δμώων οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο.
ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲν ἐπὶ δέπαϊ σπένδω πρώτοις,
ὄφρα ἀπείσαντες κατακείομεν οἴκαδ' ἰόντες·
τὸν ξεῖνον δ' ἐῶμεν ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος
Τηλεμάχῳ μελέμεν. τὸν γὰρ φίλον ἵκετο δῶμα.
Ὡς φάτο. τοῖσι δὲ πᾶσιν ἁδὸν στόμα μῦθον ἔεπτε.
τοῖσιν δ' πρῶτος κεράσας Μόλιος θεῖος,
κῆρυξ Δολιχιεύς· θεράπων δ' ἦν Ἀμφινόμοιο.
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ὧν σασθ' οὐδ. οἱ δ', θεοῖσι
ἀπείσαντες μακάρεσσι, πίον μελιηδέα οἶνον.
αὐτὰρ ἐπεὶ ἀπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
βαῖν ῥ' ἴμεναι κέοντες ἐὰ πρὸς δώματ' ἕκαστος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Τ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

Σὺν Τηλεμάχῳ ἐκβιβᾶσαι πειρᾶται τὰ ὅπλα Ὀδυσσεύς, ἢ πρὸς πάλιν ἐν Κρήτῃ εἶναι ὑποκρίνεται. γίγνεται δὲ αὐτῇ ἀναγνωρισμὸς πρὸς Εὐρύκλειαν, τὸν πόδας αὐτῇ νίψασαν. κατὰ παραβασίαν δὲ τοιαύτην λυμαίνεται ὑὸς ἐν Παρνασῷ ἐπλήγη ὑπὸ συός.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Τ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Τῶν δ' ἀναγνωρίζει δὲ ἐλθὼν γραῦς
Ὀδυσῆα.

ΥΤΑΡ ὁ μὲν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος
Ὀδυσσεύς,
μνησήρισι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
αἶψα δὲ Τηλεμάχοιο ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχε, χρὴ τεύχε' ἀρήϊα κατθέμεν ἔσω
πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
πρὸς φάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
ἐν κάπνῳ κατέθηκ'· ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐοίκει
οἷά ποτε Τροίηνδε νέων κατέλειπε Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ κατήκισε δόσον πυρὸς ἵκετ' αὐτμή. (μον,
πρὸς δ' ἔτι τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε δαί-
μήπως οἰνωθέντες, ὄριν σπάσαντες ἐν ὑμῖν,
ἀλλήλους τρώσητε, καταισχύνητε δ' ἀοιδήν,
ἣ μνηστύν. αὐτὸς γὰρ ἑκηλητὴς ἀνδρὶ ἑκάστῳ.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπιπείθετο πατρί.
ἐκ δὲ καλεσσάμενος πρόφρων τροφὸν Εὐρύκλειαν,

μαῖ', ἄγε δ' ἐμοὶ ἔρυξον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
ὄφρά κεν ὀν θάλαμον καταθείομαι ἐγτια πατρὸς
παλαὰ, τά μοι κατὰ οἶκον ἀκηδίῃ καπνὸς ἀμίχθα,
πατρὸς ἀπειχομένοιο. ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα·
νῦν δ' ἐθέλω καταθεῖναι ἐν' ὁ πυρὸς ἴζεται ἀϋτμή.

Τὸν δ' αὖτε πρόσεφη φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
αἴ γὰρ δή ποτε τέκνον ἐὸν φρεσὶν εὐήλοισι,
οἴκῳ κήδεσθαι, καὶ κτήματα πάντα φυλάσσειν.
ἀλλ' ἄγε, τίς τοι ἕπεται μετοιχομένῳ φάος οἶσε;
δμωὰς δ' ὄκ ἔας πρόβλωσκέμεν, αἵ κεν ἔφαεινον.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ξεῖνος ὅδ'· ὀ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξεται ὅς κεν ἐμῆς γε
χοίνικος ἅπτηται, καὶ τηλόθεν ἐλπληθώς.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. πτὴ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
κλῆισεν δ' θύρας μεγάρων εὐναιεταόντων.
τὼ δ' ἄρ' ἀνὰ ξαντ' ὀλυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱὸς
ἐσφόρτον κόρυθάς τε καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας,
ἔγχεά τ' ὀξύοντα. πάροιθε δὲ παλλὰς Ἀθήνη,
χρύσεον λύχνον ἔχουσα, φάος περικαλλὲς ἔπηεν.
δὴ τότε Τηλέμαχος πρόσφη φίλον ὄν πατέρ' αὖτα,
ὦ πάτερ, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
ἤμπης μοι τοῖχοι μεγάρων, καλαί τε μεσόδμαι,
ἐλάτιναί τε δοκοί, καὶ κίονες ὑψόσ' ἔχοντες
φαίνονθ' ὁφθαλμοῖς ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο.
ἦ μάλα τις θεὸς ἔνδον, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πρόσφη πολύμητις ὀδυσσεύς,
σίγα, μὴ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε, μηδ' ἐρέεινε. (σεῦε,
αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι· ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ,
ὄφρά κ' ἔτι δμωὰς καὶ μητέρα σὴν ἐρεθίζω.
ἥδ' ἐμ' ὀδυρομένην ἐρήσεται ἀμφὶς ἕκαστα.

Ὡς φάτο. Τηλέμαχος μὲν ἰὼν μεγάροιο βεβήκει
κεύθων ὃν θάλαμον, ὅθι δὴ οἱ εὐνάζετο πρὶν ὀλομένοιο,
ἔνθα πάρος κοιμᾶθ' ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
ἔνθ' ἄρα καὶ τότ' ἔλεκτο, καὶ ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν.
αὐτὰρ ὁ γ' ἐν μεγάρῳ ὑπολείπετο δῖος ὀδυσσεύς,
μνησάρχοισι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
ἥδ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠὲ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ.
τῇ πὰρ μὲν κλισίην πυρὶ κάτθεσαν, ἔνθα δ' ἐφίζε, ἀλλ' ἐπ'
δινωτὴν ἐλίφαντι καὶ ἀργύρῳ· τὴν ποτε τέκτων
ποίησ' Ἰκμάλιος, καὶ ὑπὸ θρῆνυν ποσὶν ἧκε,
ποσφυέ' ἐξ αὐτῆς, ὅθ' ὑπὲρ μέγα βάλλετο κῶας.
ἔνθα καθίζεθ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια.
ἄλλοθεν δ' ἀμφὶ δμωαὶ λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο
αἱ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ἤγερον ἠδὲ τραπέζας,
καὶ δέπαα ἔνθεν ἄρ' ἄνδρες ὑπερφιάλοντες ἔπινον.
πῦρ δ' ἀπὸ λαμπέσθων χαμάδις βάλον, ἄλλαι δ' ὕπαιθα
νῆσαν ξύλα πολλὰ, φόως ἔμεν ἠδὲ θέρεσθαι. (ἐπ' αὐτ
ἦλθ' Ὀδυσῆ' αὖτις Μελανθὼ δεύτερον αὖτις,
ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἔνθάδ' ἀνίσσεις δῖα γυναῖκα
δῃοῦσαι κατὰ οἶκον; ὀπιπεύουσα δὲ γυναῖκας;
ἀλλ' ἔξελθ' ὑπάλαι, καὶ δαιτὸς ὄνασο·
ἢ τάχα κεν δαλῷ βεβλημένος ἔνδα θύραζε. (δυσεὺς,
Τὼ δ' ἄρ' ἐπεὶ δὴ ἔπειτα προσέφη πολύμητις Ὀ-

nutrix, age mihi contine domi fœminas,
donec in thalamum reponam arma patris
bona, quæ mihi in domo neglecta fumus denigrent,
patre absente. ego autem adhuc parvulus eram:
nunc autem nolo deponere ut non ignis eat flatus.
Hunc autem rursus alloquens est dilecta nutrix Eurycleæ:
utinam verò tandem fili prudentiam susciperes,
domum curandi, & res omnes servandi.
sed age, quæ tibi postea adiens lumen portabit?
famulas autem non finis adire, quæ præluceant.
Hanc a. rursus Telemachus prudēs contra locutus est:
hospes hic. non enim otiosum tolerabo qui meum
modium attingit, licet & procul venerit.
Sic autem dixit. illi autem impennatum fuit verbum:
clausit autem ianuas domorum bene habitatarum.
illi autem festinantes Vlysses & illustris filius
intro portaverunt galeasque & scuta umbilicosa,
lanceasque acutas. ante autem Pallas Minerva,
auream lucernam tenens, lumen perpulchrum faciebat.
tunc Telemachus allocutus est suum patrem statim:
ô pater, certè magnum miraculum hoc oculis video:
enimvero mihi parietes domorum, pulchræque sedes,
abiegnæque trabes, & columnæ altitudinem habentes
lucent oculis tanquam igne ardente.
omnino aliquis Deus intus est, qui cœlum latum habitat.
Hunc autem respondēs allocutus est prudens Vlysses:
tace, & tuam mentem retine, neque interroga.
hic tibi mos est Deorum qui olympum habitant.
sed tu quidem dormi: ego autem remanebo hic,
ut adhuc famulas & matrem tuam irritem.
hæc me dolens interrogabit de singulis.
Sic dixit. Telemachus autem ex domo discessit
cubiturus in cubiculum, lampadibus lucentibus,
ubi antea dormiebat quādo ipsum dulcis somnus capiebat.
illic igitur & tunc cubuit, & Auroram expectabat.
at in domo relictus est divinus Vlysses,
procis cædem cum Minerva cogitans.
ipsa autem ibat ex thalamo prudens Penelope,
Dianæ similis vel aureæ Veneri.
huic apud quidē sedem ignē deposuerūt, illic a. sedebat,
rotundum ebore & argento: quam quondam faber
fecerat Icmalius, & sub scabellum pedibus misit,
aptum ex ipsa, ubi magnam iniecit pellem.
illic sedit postea prudens Penelope.
venerunt autem famulæ albaulnis ex domo:
hæ a. longè quidē panē multum asportaverūt & mēsas,
& pocula unde viri superbi bibebant.
ignem a. à faculis ad terram iecerunt, alia a. supra ipsas
congregarunt ligna, ut lumen essent & calefacerent.
ipsa autem Vlyssem carpsit Melantho secundò rursus:
hospes, adhuc & nunc hic molestus eris per noctem
obversans in domo? aspicis autem mulieres?
sed exi foras miser, & convivio invave:
aut citò & torre percussus ibis foras.
Hanc a. torvè aspiciens allocutus est prudens Vlysses:

Melanth
minatur
Vlyssi ut
here nisi
beat dom

Domum T
lemacho
stur arde
tis flamm
adparet.

misc-

miſera, cur in me ſic inueheris irato animo? (ſum?
num quòd tibi ſordeo? malaq; corpori veſtimẽta induitus
mendico autem in populo? neceſsitas enim urget.
tales mendici & errones viri ſunt.
etenim ego quondam domum in hominibus habitabam
beatus diuitem, & ſæpe dedi erroni
tali qualis eſſet, & cuiuſcunq; indigens ueniret.
erant autem ſerui valde multi, aliaq; multa
quibus bene uiuunt & diuites uocantur:
ſed Iupiter deſtruxit Saturnius: noluit enim.
ideo nunc ne aliquando & tu mulier longè omnẽ perdas
lætitiam qua nunc inter ancillas ornata es,
ne tibi aliquo modo domina irata ſæuiat,
uel Vlyſſes ueniat. adhuc enim & ſperare fas eſt.
ſin ille quidẽ omnino periit & nõ amplius rediturus eſt,
at iam filius talis Apollinis conſilio
Telemachus: hunc autem nulla in domibus mulierum
latet improbè agens: quoniam non amplius ea ætate eſt.

Sic dixit. hunc autem audiuit prudens Penelope:
ancillam aũt allocuta eſt, uerbumq; dixit, denominanſq;
omnino audax canis intrepida non me lates
faciens magnum opus, quod tuo capiti infringes.
omnino enim bene ſcis, quoniam à me audiuiſti ipſa,
quòd hoſpitem eram in domibus meis
de marito interrogatura: quoniam frequenter triſtor.
dixit, & Eurynomen promam alloquuta eſt:
Eurynoma, porta ſedem & pellem ſuper ipſa,
ut ſedens dicat uerbum & audiat
hoſpes me. uolo autem ipſum interrogare.

Sic dixit. illa valde feſtinanter depoſuit portans
ſedem bene politam, & ſuper ipſa pellem iecit:
illic ſedit poſtea multum tolerans diuinus Vlyſſes.
his autem uerbis incepit prudens Penelope:
hoſpes, de hoc quidem te primum ego interrogabo ipſa,
quis? unde es virorum? ubi tibi urbs & parentes?

Hanc autẽ reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ô mulier, non aliquis te hominum in infinita terra
uituperauerit: certè enim tua gloria cœlũ latũ peruenit.
ſicut alicuius regis ſtrenui, qui Deum colens
uiris in multis & fortibus regnans,
iura reddit: fert autem terra nigra
triticum & hordeum, grauantur autem arbores fructu:
pariunt autem firma pecora: mare autem præbet piſces
ex felicitate: uirtutem exercent autem populi ſub ipſo.
ideo me nunc alia quidem inquire tua in domo.
ne meum interroga genus & patriam terram,
ne mihi magis animum impleas doloribus
recordãti. valde aũt ſum ærũnoſus: neq; aliquid me decet
domo in aliena lugentem q; flentem q;
ſedere. quoniam malum eſt lugere valde ſemper.
ne aliqua mihi ancillarum iraſcatur, uel tu ipſa:
dicat a lachrymas ſpargere granatũ me mentibus uino.

Huic autem reſpondit poſtea prudens Penelope:
hoſpes, certè quidem meam uirtutem ſpeciemq; corpusq;
perdiderunt immortales, quando Ilium profecti ſunt

Argivi,

δαιμονίη, τί μοι ὧδ' ἐπιέχεις κεκοτηότι θυμῷ;
ἦ ὅτι † τοι ῥυπόω; κακὰ δ' ἠμφιέσμεθα εἵματα; al. à πλήθω
πῶς χρὼς ὧδ' αὐὰ δ' ἤμοι; αὐαγκαίη γὰρ ἐπέχει.
τοῖοι πτωχοί καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασι.
καὶ γὰρ ἐγὼ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
ὄλβιος ἀφνειός, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ
τοίῳ ὁπoίος ἔοι, καὶ ὅτ' ἐν κιχημένος ἔλθοι.
ἅσσα δ' ἔμβροτα μάλα μυρίοι, ἄλφε τε πολλὰ
εἶσίν τ' ἐὺ ζώοισι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἤθελε γάρ πω.
τῷ νῦν μή ποτε καὶ σὺ γύναι ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσῃς
ἀγλαΐην τῇ νῦν γε μετὰ δμωῇσι κέκασσαι,
μή πως τοι δ' ἄασσιν ἀκοντισάμενόν χαλεπήνῃ,
ἢ Ὀδυσεὺς ἔλθῃ. ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος ἔστι·
εἰ δ' ὁ μὲν ὥς ἀπόλωλε καὶ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν,
ἀλλ' ἤδη πῦς τοῖος Ἀπόλλωνός γε ἕκητι
Τηλέμαχος· τῷ δ' οὔτις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
λήθει ἀτασθάλλουσ' · ἐπεὶ οὐκέτι νήπιός εἰμι.

Ὡς φάτο. τῇ δ' ἤπυσε πορίφρων Πηνελόπεια·
ἀμφίπολον δ' ὀνόμηνε Εὐρύνομον, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
πάντως θαρσαλέην νύ σ' ἀλιλαίεις ἔτι μειλιχὸν (ζῷον,
ὅππως μέγα ῥέξον, ὃ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις.
πάντα γὰρ εὖ ἴσθα, ἐπεὶ ἧς ἐμοῦ ἔκλυες αὐτῆς,
ὡς τὸν ξεῖνον ἔμελλον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
ἀμφὶ πόσει ἕρεσθαι· ἐπεὶ πυκινῶς ἀκάχημαι.
ἦ ῥά, καὶ Εὐρυνόμῃ ταμίῃ πρὸς μῦθον ἔειπον,
Εὐρυνόμη, φέρε δή μοι ἴδριν καὶ κῶας ἔπ' αὐτῷ,
ὄφρα καθεζόμενος εἴπῃ ἔπος ἠδ' ἐπακούσῃ
ὁ ξεῖνος· ἐμείθεν. ἐθέλω δέ μιν ἤδρις ἔρεσθαι.

Ὡς ἔφατ'. ἀΐ δ' ἦ μάλ' ὀτρηρῶς κατέθηκε φέρουσα
δίφρον ἐϋξεστον, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῶας ἔβαλλεν·
ἔνθα καθεζόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
τοῖσι δ' ἄρ' μύθων ἦρχε πορίφρων Πηνελόπεια·
ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν ἐρήσομαι αὐτὸς,
τίς; πόθεν εἰς ἀνθρώπων; ποῦ τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι, ὀΐω οὔ τις σε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν (σεύς,
νεικεῖ· ἦ γάρ σου κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει.
ὥστε τευ ἢ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅστε θεὸς ὣς
ἀνδράσιν ᾧ πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσοι,
δυσληκίας ἀΐσχησι· φέρῃσι δὲ γαῖα μέλαινα
πυρὸς καὶ κριθάς, βρίθῃσι δ' ὀπώρια καρπῷ·
τίκτει δ' ἔμπεδα μῆλα· θάλασσα δ' ἔχει ἐκ νηῶν ἰχθῦς
ἐξ εὐεργεσίης· ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτοῦ.
τῷ δ' ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μετάλλα σῷ ἐνὶ οἴκῳ.
μηδ' ἐμὸν ἔθνος ἐρείνεο γεγῶτα καὶ πατρίδα γαῖαν,
μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων
μνησαμένῳ. πολλὰ δ' ἐμὶ πολύτονα· οὐδέ μ' ἔοικε
οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοάοντά τε μυρόμενόν τε
ἥδεσθαι· ἐπεὶ κάκιον ὃς γε θυμήνασθαι ἄκριτον αἰεί.
μή τις μοι δμωῶν νεμεσήσεται, ἠὲ σὺ γ' αὐτή·
φῇ † δ' ἄκρον πλώειν βεβαρῆότα μοι φρένας οἴνῳ. al. δακρυόεν πλόον

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πορίφρων Πηνελόπεια·
ξεῖν', ἤτοι μὲν ἐμὶν ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον

Argiui,

ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν ὀδυσσεύς.
εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
μεῖζόν κεκλέος ἔσῃ ἐμὸν καὶ κάλλιον ἔσται.
νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέκλωσαν κακὰ δαίμων
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι, (μων.
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
οἵ τ' αὐτὴν Ἰθάκην ἀρετὴν ἀμφινεμόνται,
οἵ μ' ἀέκαζομένην μνῶνται, τρύχουσι δ' οἶκον.
τῷ οὔτε ξείνων ἐμπάζομαι, οὐδ' ἱκετάων,
οὔτέ τι κηρύκων, οἵ δημιοεργοί ἔασιν·
ἀλλ' ὀδυσῆα πόθος δύσει, φίλον κατατήκομαι ἦτορ.
οἵ δ' γάμον αἴσυλόν μοι ἐπεσσεύοντο τελέσσαι·
φάρεος μέν μοι πρῶτον ἐπέκλωσε φρεσὶ δαίμων
ἠϊθέοις μύθοισι μέγαν ἰστὸν καὶ μέγα λεπτὸν
καὶ πρόμιτρον. ἄφαρ δ' αὐτοῖς μετέφην·
κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος ὀδυσσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον· εἰσόκε φάρεος
ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὀλέσσῃ)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰσότε κέν μιν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγὲς θανάτοιο.
μή τις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴ κέν ἄτερ σπείρου κεῖτα, πολλὰ κτησαμένου.
ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἔνθά κεν ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκον μέγαν ἱστόν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκον ἐπὴν δαΐδας παραθείμην.
ὣς τρίετες μὲν ἔλαθον ἐγὼ καὶ ἔπειθον Ἀχαιούς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
μησῶν φθινόντων, πολλὶ δ' ἤματα πάλλ' ἐτελέσθη,
καὶ τότε δή μ', ἀλλὰ δμῳὰς κύνας οὐκ ἀλεγούσας
εἶλον ἐπελθόντες, καὶ ὁμοκλήσαντ' ἐπέεσσιν.
ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσα καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης·
νῦν δ' οὔτ' ἐκφυγέειν δύναμαι γάμον, οὔτέ τιν' ἄλλην
μῆτιν ἐφευρίσκω. μάλα δ' ὀτρύνουσι τοκῆες
γήμασθ'. ἀχαλάᾳ δ' υἱὸς βίοτον κατεδόντων,
γιγνώσκων· ἤδη γὰρ ἀνὴρ οἷός τε μέγας τε
οἶκον κτήσεσθαι, τῷ τε Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
ἀλλὰ καὶ ὥς μοι ἔνισπε τεὸν γένος, ὁππόθεν ἐσσί.
οὐ γὰρ ἀπὸ δρυὸς ἐσσι παλαιφάτου, οὐδ' ἀπὸ πέτρης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσ
ὦ γύναι αἰδοίη Λαρτιάδεω ὀδυσῆος, (σεύς,
μὴ ἔτ' ἀπολλήξειας τὸν ἐμὸν γόνον ὀρχηθεῖσα·
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω· ἦ μὲν μ' ἀχέουσί γε δώσεις
πλείονσιν ἢ ἔχομαι, ἢ γὰρ δίκη, ὁππότε πάτρης
ἧς ἀπέημεν ἀνὴρ τόσσον χρόνον ὅσσον ἐγὼ νῦν,
πολλὰ βροτῶν ὑφὶ ἄστε' ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων.
ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Κρήτη τις γαῖ' ἔστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
καλὴ καὶ πίειρα, περίῤῥυτος· ἐν δ' ἄνθρωποι
πολλοί, ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες.
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί,
ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες,
Δωριέες τε τριχάϊκες, δῖοί τε Πελασγοί.
τοῖσι δ' ἐνὶ Κνωσσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθά τε Μίνως
ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής,
πατρὸς ἐμοῖο πατὴρ μεγαθύμου Δευκαλίωνος.

Argini, cum his autem meus maritus iuit Vlysses.
si ille ueniens hanc meam uitam gubernaret,
maior gloria esset mea & melior sic.
nunc autem doleo: tot enim mihi nenit mala fortuna.
quicunq; enim insulis dominantur optimi,
Dulichioq; Samæq; & syluosæ Zacyntho,
quiq; ipsam Ithacam temperatam tenent,
hi me nolentem petunt uxorem, uexantq; domum.
ideo neq; hospites curo, neq; supplicantes,
neq; præcones, qui publici operarij sunt:
sed Vlyssem desiderans, dilecto intabesco animo.
illi autem nuptias festinant: ego autem dolos cogito.
uestem quidem mihi primum inspiramit mentibus Deus
statuta magna tela in domibus texere,
tenuem & immensam. statim autem iplis dixi:
iuuenes mei proci, quoniam mortuus est diuinus Vlysses,
expectate festinantes meas nuptias: donec uestem
perficiam, (ne mihi uana fila pereant)
Laerti heroi funebrem, quando ipsum
parca pernicioſa capiet ualde dormientis mortis.
ne aliqua mihi in populo Græcarum irascatur,
si sine uestе iacet, multa qui possiderit.
Sic dixi: his autem persuasus est animus superbus.
tunc interdiu quidem texebam magnam telam,
noctes aũt resoluebam postquam lampades apposueram.
sic triennium quidẽ latui ego & persuadebam Achiuis:
sed quando quartus uenit annus, & uenerunt horæ,
mẽsibus intereũtibus, circum a. dies multi perfecti sunt,
tunc me, per famulas canes non curantes,
deprehenderunt ingressi, & obiurgauere uerbis.
sic eam perfeci & non uolens per uim:
nũc aũt neq; effugere possum nuptias, neq; aliquid aliud
consilium inuenio. ualde autem incitant parentes
nubere. ægrefert autem filius uictum edentibus,
cognoscens: iam enim uir est tantus tumq; magnus ut
domum curet, huicq; Iupiter gloriam præbeat.
sed & sic mihi dic tuum genus unde sis:
non enim à quercu es antiqua, neq; à petra.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô uxor uenerabilis Laertiadæ Vlyssis,
non amplius cessabis meum genus interrogans:
sed age tibi dicam: certè quidem me doloribus dabis
pluribus quàm teneor. sic enim solet, quando patria
sua abest uir tanto tempore quanto ego nunc,
multas hominum ad urbes errans, dolores patiens.
sed tamen dicam quodcunq; me interrogas & inquiris.
Creta quædam terra est medio in nigro ponto,
pulchra & pinguis, circumflua: in hac autem homines
multi, infiniti, & nonaginta urbes.
alia autem aliorum lingua mixta: sunt quidem Achiui,
sunt & Theocretes magnanimi, sunt & Cydones,
Dorenſesq; & Trichaices, diuiniq; Pelasgi.
his est Gnosos magna urbs, ubi Minos
nouennis regnauit Iouis magni familiaris,
patris mei pater magnanimi Deucalionis.

Penelop narrat spiti Vl ut pro fefellerit

Penelop queritu hospite ſ sum.

Descrip Cretæ, de Vly fingit ſ ſe orium

Δεύκα- Deuca-

Deucalion autem me genuit, & Idomeneum regem:
sed hic quidem in nauibus rostratis Ilium ad
iuit simul cum Atridis: mihi a.nomen inclytum Æthon,
iunior natu: hic autem prior & melior.
sic Vlyssem ego uidi, & hospitalia dedi.
etenim hunc ad Cretam deduxit uis uenti,
euntem ad Troiam, percutiens Maleas.
statuit autem in Amniso, ubi spelunca Lucinæ,
in portibus difficilibus: uix autem euasit procellas.
statim aũt Idomeneum interrogabat ad urbẽ profectus:
hospitem n. ipsum dicebat dilectumq; esse reuerendumq;
huic autem iam decima uel undecima erat aurora
eunti cum nauibus rostratis Ilium intro.
hunc quidem ego ad domos ducens bene excepi,
peramanter tractans, abundante domo.
& ei, aliisq; socijs qui simul ipsum sequebantur,
à populo farinas dedi & nigrum uinum congregans,
& bones mactandos: ut impleret animum.
illic duodecim quidem manserunt dies diuini Achiui:
(flabat enim Boreæ uentus magnus, neq; in terra
sinebat stare: saeuus autem aliquis mouerat deus)
ipsa autẽ tertiadecima die uẽtus recidit: illi a. solueruntq;

Simulabat mendacia multa dicens ueris similia.
illius audientis fluebant lacrymæ, tabebatq; corpus.
sicut autem nix liquefit in altis montibus,
quam Eurus liquefecit postquam zephyrus defusus est,
liquescentéq; ea fluuij implentur fluentes,
sic huius liquefiebant pulchræ genæ lacrymantis,
flentis suum uirum assidentem. at Vlysses
animo quidem lugentem suam miserabatur uxorem,
oculi autem tanquam cornua stabant, uel ferrum,
tacitè in palpebris. dolo autem hic lacrymas occultabat.
illa igitur postquam satiata multarum lacrymarũ luctu,
iterum ipsum uerbis respondens allocuta est:
nunc te hospes puto tentatum iri
an uerè illic cum diuinis socijs
exceperis in domibus meum maritum, sicut dicis.
dic mihi qualia quæ circa corpus uestimenta indutus ei-
ipse qualis erat, & socios qui ipsum sequebantur. (rat,

Hanc autem respondens allocutus est prudẽs Vlysses:
ô mulier, difficile tanto tempore seorsum absentem
dicere. iam enim ei uigesimus annus est
ex quo illinc iuit, & mea abijt patria.
at ego dicam sicut mihi uidetur animo:
uestem purpuream subtilem habebat diuinus Vlysses,
duplicem: at ei fibula auro facta erat
calamis duplicibus: ante autem uaria erant:
in prioribus pedibus canis habebat uarium hinnulum
trementem uidens: hoc autem admirabantur omnes,
aut illi aurei, hic quidem uidebat hinnulum suffocans,
at ille effugere cupiens palpitabat pedibus.
interulam autem animaduerti circa corpus stupendum,
qualis est cepæ membrana sub tegmine.
sic quidem erat mollis, splendida autem erat sol sicut.
equidem multæ ipsam admirabantur mulieres.

alind

Δευκαλίων δέ μ' ἔτικτε, καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω
ᾤχετ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν· ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
ὁπλότερος γεγαυῖα· ὁ δ' ἄρα, πρότερός τε καὶ ἀρείων,
ἔνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἐσάμην, καὶ ξείνια δῶκα.
καὶ γὰρ ὃν Κρήτηνδε κατήγαγε νηυσὶν ἀέλλη,
ἐκμενὸν Τροίηνδε, παραπλάγξασα Μαλειῶν.
στῆσε δ' ἐν Ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος Εἰλειθυίης,
ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι· μόλις δ' ὑπάλυξεν ἀέλλας.
αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα μετάλλα ἄσυ δ' ἀνελθών·
ξεῖνον γάρ μιν ἔφασκε φίλην τ' ἐμὴν ἀλδοῖόν τε.
ἕβδομον δ' ἦλθε λεκάστη ἢ ἐνδεκάτη τέλεν ἠὼς
οἰχομένῳ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω.
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων εὖ δεξάμενος,
ἐν δ' ὑκίῃσι φίλῃσι, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων.
καί οἱ, τοῖς τ' ἄλλοις ἑτάροις οἳ ἅμ' αὐτῷ ἕποντο,
δημόθεν ἄλφιτα λῶπά τε αἴθοπα οἶνον ἀγείρας,
καὶ βοῦς ἱερεύσασθαι ἐπὶ πλησαίατο θυμόν.
ἔνθα δυώδεκα μὲν μετὰ μῆνα ἔμιμνον δῖοι Ἀχαιοί·
(ἔλει γὰρ Βορέης ἄνεμος μέγας, δν τινα φαίης
καὶ ἴσασθαι· χαλεπὸς δ' ἔτις ὦρορε δαίμων)
τῇ τρισκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος παῦσε· τοὶ δ' ἀνάγοντο.

Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα.
τῷ δ' ἄρ' ἀκούοντος ῥέε δάκρυα, τήκετο δ' χρώς.
ὡς δ' ἴχνι' ἀνατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν,
ὧτ' εὖρος κατέτηξεν ἐπιλὼ ζέφυρος καταχεύῃ,
τηκομένης δ' ἄρα τε ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
ὣς τῇ τήκετο καλὰ παρήϊα δακρυχέοντος,
κλαίοντος εὸν ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
θυμῷ μὲν γοόωσαν ἐλεαίρεν μνηστῆρα,
ὀφθαλμοὶ δ' ὡσεὶ κέρα ἔσασαν, ἢὲ σίδηρος,
ἄρρητα φρονέοντες. δόλῳ δ' ὅγε δάκρυα κεῦθε.
ἣ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
δεξαμένη μιν ἔπειτα ἀμειβομένη προσέειπεν,
νῦν μὲν δή σ' ξεῖνε γ' ὀΐω πειρήσεσθαι
εἰ ἐτεὸν δὴ κεῖθι σὺν αὐτοῖσιν ἑτάροισιν
ξείνισας· φρονέεις γὰρ μεγάροισιν ἐμοῖσι πόσιν, ὡς ἀγορεύεις.
εἰπέ μοι ὁπποῖ' ἄσσα πόδι χροὶ εἵματα ἕσο,
αὐτός θ' οἷος ἔην, καὶ ἑταίρους οἵ οἱ ἕποντο. (σινς;

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι, ἀργαλέον τόσσον χρόνον ἀμφὶς ἐόντα
εἰπέμεν. ἤδη γάρ οἱ ἐεικοστὸν ἔτος ἔσκεν
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω ὡς μοι ἐνὶ φρεσὶ ταῦτα νοήσῃ.
χλαῖναν πορφυρέην δίπλακα ἄλλῳ ἔχε δῖος Ὀδυσσεύς,
ἐν πλῷ· αὐτὰρ οἱ πόρπην χρυσοῖο τέτυκτο
αὐλοῖσιν διδύμοισι· πάροιθε δὲ δαίδαλα ἦεν·
ἐν ποσὶ τοῖσι πόδεσι κύων ἔχε ποικίλον ἔλλόν
ἀσπαίροντα λάων· τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες,
ὡς οἱ χρύσεοι ὄντες, ὁ μὲν λάε νεβρὸν ἀπάγχων,
αὐτὰρ ὃ, ἐκφυγέειν μεμαὼς, ἅπαισε ποδοῖιν.
τὴν δ' ἐχιτῶν' ἐνόησα περὶ χροῒ σιγαλόεντα,
οἷόν τε κρομύοιο λοπὸν κατὰ ἰσχαλέοιο.
τὼς μὲν ἔσαν μαλακὸς, λαμπρῶς δ' ἠελίῳ ὣς.
ἣ μὲν πολλαί γ' αὐτὴν ἐθηήσαντο γυναῖκες,

ἄλλα

ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ὄφρα οἶδ' εἰ τάδε ἕσσο περὶ χροΐ οἷκόθ' ὁ δυσεύς,
ἤ τις ἑταίρων δ' ὥπασε θοῆς ἐπὶ νηὸς ἰόντι,
ἦ τίς τοι καὶ ξεῖνος· ἐπεὶ πολλοῖσιν ὀδυσεὺς
ἔσκε φίλος· πωλῶροι γὰρ ἀχαιῶν ἦσαν ὁμοῖοι.
καί οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα
καλὴν, πορφυρέην, καὶ τορμόεσσαν χιτῶνα.
αὐτοίοις δ' ἀπέπεμπον ἐϋσσέλμῳ ἐπὶ νηΐ.
καὶ μήν οἱ κῆρυξ ὀλίγον πρεσβύτερος αὐτὸς
εἵπετ'· καὶ τόν τοι μυθήσομαι οἷόν περ.
γυρὸς ἦεν ὤμοισιν, μελανόχροος, ὀλοπάρηος·
Εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε, τίον δέ μιν ἔξοχον ἄλλων
ὧν ἑτάρων ὀδυσεύς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ἤδη.
Ὡς φάτο. τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἱμερον ὦρσε γόοιο,
σήματ' ἀναγνόντι τά οἱ ἔμπεδα πεφραδ' ὀδυσσεύς.
ἐπεὶ δ' ἐν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμείβομενος προσέειπε,
νῦν μὲν δή μοι ξεῖνε, πάρος περ ἐὼν ἐλεεινὸς
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι, φίλος τ' ἔσῃ ἀδ' οἷός τε.
αὐτὴ γὰρ τάδε εἵματ' ἐγὼ πόρον οἱ ἀγορεύσας,
πτύξασ' ἐκ θαλάμου· πόρόνδε τ' ἐπέθηκα φαεινὴν,
κόσμον ἄγαλμ' εἶναι. τὸν δ' οὐκ ὑποδέξομαι αὖτις
οἴκαδε νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἕζετο δ' ἀπαμείβομενος πρὸς μῦθον ὀδυσσεύς
ὦ γύναι Ἀρτιάδεω Λαερτιάδεω ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν χρόα καλὸν ἐναίρειν, μηδέ τι θυμὸν
πάσῃ, πόσιν γοόωσα. νεμεσσῶμαι γε μὲν οὐδ' ἐγώ.
καὶ γάρ τις τ' ἄλλοῖον ὀδύρεται ἄνδρ' ὀλέσασα
κουρίδιον, ἕο τέκνα τέκῃ φιλότητι μιγεῖσα,
ἢ ὀδυσῆ', ὅν φασι θεοῖς ἐναλίγκιον εἶναι.
ἀλλὰ γόον μὲν πάυσαι, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον.
νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι, οὐδ' ἀποκεύσω,
ὡς ἤδη ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην ἀκέοντος
ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν· αὐτόθρῳ γε πρὸς ἠμῶ
ζωὸν· αὐτὰρ ἄγειν κειμήλια πολλὰ καὶ ἐδλά,
αὐτίζων· αὐὰδ' ἧμος ἀπήρων ἑταίρους
ὤλισε καὶ νῆα γλαφυρὴν ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Θρινακίην ἀπὸ νῆσον ἰών· ὀδύσαντο γὰρ αὐτῷ
Ζεύς τε καὶ Ἠέλιος· τῷ γὰρ βόας ἔκτανε ἑταίρων.
οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ·
τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ τρόπιος νηὸς ἔκβαλε κῦμα θύουσα
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἱ ἀγχίθεοι γεγάασιν.
οἳ δή μιν πρὸς κῆρ' ἐθέσαν ὡς τιμήσαντο,
καί οἱ πολλὰ δόσαν, ὡς πέμπειν τέ μιν ἤθελον αὐτοὶ
οἴκαδ' ἀπήμαντον. καί κεν πάλαι ἐνθάδ' ὀδυσσεὺς
ἦλθ'· ἀλλ' ἄρα οἱ τό γε κέρδιον εἴσατο θυμῷ,
χρήματ' ἀγυρτάζειν πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι.
ὡς περὶ κέρδεα πολλὰ καταθνητῶν ἀνθρώπων
οἶδ' ὀδυσεύς· δὸν δ' οὔ τις ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος,
ὡς μοι Θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο φείδων.
ὤμνυε δ' ἢ πὸς ἐμ' αὐτὸν ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρύσθαι, καὶ ἑταῖρους
οἵ μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

alsud autem tibi dicam, tu autem in mentibus pone tuis:
neſcio ſi hæc indutus fuerit circa corpus domi Vlyſſes,
an aliquis ſociorum dederit ueloci in naui euntí,
an aliquis alicubi hoſpes. quoniam multis Vlyſſes
fuit amicus. pauci enim Achiuorum erant ſimiles.
& ei ego æreum enſem & duplicem dedi
pulchram, purpuream, & talarem tunicam.
honoratè autem dimiſi benetabulata in naui.
& quidem ei præco paulo grandior ipſo
ſequebatur: & hunc tibi dicam qualis erat.
gibboſus in humeris, magni corporis, criſpo capite: Eurybates
Eurybates a. nomen fuit. honorabat a. ipſum præ cæteris præco
ſuis ſocijs Vlyſſes, quòd mentibus æqualia ſciebat. Vlyſſis.

Sic dixit. huic a. adhuc magis deſiderium mouit luctus,
ſigna agnoſcenti quæ ei certa dixit Vlyſſes.
hæc igitur poſtquã ſatiata eſt multũ lachrymabili luctu,
tunc ipſum uerbis reſpondens allocutus eſt:
nunc quidem mihi hoſpes, antea miſerabilis
in domibus meis, amicus q; eris honorabilis q;.
ipſa enim illa neſtimenta ego præbui qualia dicis,
plicans ex cubiculo: fibulam q; impoſui lucidam,
illi ornamentum eſſe. hunc autem non ſuſcipiam rurſus
domum reuerſum dilectam in patriam terram.
ideo mala parca concana in naui Vlyſſes
iuit inſpecturus malam Troiam non nominabilem.

Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ô uxor uenerãda Laertiadæ Vlyſſis,
non amplius nunc corpus pulchrum deſtrue, neq; animũ
tabefac uirum lugens, reprehendo quidem nihil.
etenim aliqua alienum luget uirum quem perdidit
iuuenem, cui filios peperit amore mixta,
quanto magis Vlyſſem, quem dicunt Deis ſimilem eſſe.
ſed luctu quidem ceſſa, mei autem intellige uerba.
uerè enim tibi loquar, neq; occultabo,
quod iam Vlyſſis ego de reditu audiui
prope Theſprotos populos in pingui populo
uiui. at ducit theſauros multos & bonos,
petens in populo. ſed amabiles ſocios
perdidit & nauem concauam in nigro ponto,
Thrinacria ab inſula ueniens. irati ſunt enim ipſi
Iupiterq; & Sol. huius enim boues interfecerunt ſocij.
illi quidem omnes perierunt undoſo in ponto:
hunc autem carina nauis iniecit unda in continentem
Phæacum in terram, qui deorum proximi ſunt.
qui quidem eum ex animo ceu deum honorarunt,
& ei multa dederunt, mittere q; ipſum uolebant ipſi
domum illæſum. & iam diu huc Vlyſſes
uenisſet: ſed ei hoc utilius uiſum eſt animo,
res congregare multam in terram eundo.
ſic aſtutias multas præ mortalibus hominibus
nouit Vlyſſes: neq; aliquis contenderit homo alius,
ſic mihi Theſprotorum rex locutus eſt Phidon.
iurauit autem ad me ipſum libans in domo,
nauem detraxiſſe, & paratos eſſe ſocios.
hi autem ipſum mittent dilectam in patriam terram.

ἀλλ'

ſed

ſed me prius miſit: contigit enim ueniens nauis
uirorum Theſprotorum in Dulichium multi frumenti.
& mihi res oſtendit quaſcunq; congregauerat Vlyſſes:
& quidem in decimum genus alterum adhuc paſcerent
quæcunq; ei in ædibus opes iacent regis.
hunc autem in Dodonem dicebat ire, ut Dei
ex quercu alta Iouis conſilium audiret,
quomodo rediret dilectam in patriam terram,
iam diu abſens, uel manifeſtè uel clàm.
ſic quidem hic eſt ſaluus, & ueniet iam
breui omnino: nec amplius lõgè ab amicis et patria terrâ
diu aberit. tamen tibi iuramenta dabo:
ſciat nunc Iupiter primùm deorum eximius et optimus,
domusq; Vlyſſis boni, quam perueni,
certè tibi hæc omnia perficientur ſicut dico,
hoc ipſo anno ueniet huc Vlyſſes,
intra finem huius menſis, & initium ſequentis.

Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
utinam iſtud quidem hoſpes uerbum perficiatur.
equidem citò cognoſceres amicitiam q; multa q; dona
ex me ut aliquis te occurrens beatum dicat.
ſed mihi ſic in animo putatur ſicut erit:
neq; Vlyſſes amplius domum ueniet, neq; tu reductionem
aſſequeris: quandoquidem nõ tibi rectores ſunt in domo,
qualis Vlyſſes fuit inter uiros, (ſi eſſet quidem)
hoſpites uenerandos dimittere & excipere.
ſed ipſum famulæ lauate, & ponite lectum,
ſtrumenta & lænas & lodices ſtupendos,
ut bene calefactus aureæ ſedis auroram perueniat.
mane autem ualde mane lauate ungiteq;,
ut intus apud Telemachum cœna curetur
ſedens in domo. quòd ſit ei grauius qui illorum
huic moleſtus fuerit, neq; tantillum
hic iam profieiet, ualde quamuis iratus graniter.
quomodo enim me tu hoſpes ſcies eequid mulieres
alias ſupero mente & prudenti conſilio,
ſi neſte carens malè indutus in domibus
commiueris? homines autem parum durantes ſunt.
qui quidem ſæuus ipſe eſt & crudeliter affectus,
huic imprecantur omnes homines dolores ante
uiuo, at mortuo maledicunt omnes:
qui autem bonus ipſe eſt & bene affectus,
huius quidem gloriam latam hoſpites ferunt
omnes in homines, multiq; ipſum bonum dicunt.

Hanc autẽ reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ô uxor ueneranda Laertiadæ Vlyſſis,
certè mihi indumenta & lodices ſtupendi
odio fuerunt, quando primum Cretæ montes niuales
reliqui in naui proficiſcens longos remos habenti.
cuboque ſicut antea inſomnes noctes iacebam.
multas enim noctes ſordida in domo
dormiui, & expectaui bonæ ſedis auroram diuinum.
neq; mihi peluis pedum amabilis in animo
eſt: neq; mulier pedem tanget noſtrum
harum quæ tibi domi miniſtræ ſunt,

ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε τύχη θ' ἅμα καὶ μόρος ἐσθλὸς
ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν· ὃς Δουλίχιον πολύπυρον.
καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγείραθ' Ὀδυσεύς·
καὶ νύ κεν ὧδε δεκάτῳ γενεὴ τετρόφαθ' ἕλοι βόσκοι
ὅσα οἱ γε μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
τὸν δ' ὧδ' Δωδώνῃφάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
ὅππως νοστήσει φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
ἤδη δὴν ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν ἦε καὶ κρυφηδόν.
ὣς ὁ μὲν ὅττως ὧδε σόος, καὶ ἐλεύσεται ἤδη
ἄγχι μάλ', οὐδ' ἔτι τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
δηρὸν ἀπεσσεῖται. ἔμπης δέ τοι ὅρκια δώσω·
ἴσθι νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
ἴσθι τ' Ὀδυσσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
ἥ μὲν τοι τάδε πάντα τελεῖται ὡς ἀγορεύω,
ἦμος δ' αὖθ' λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσεύς,
ἦ μὲν φθίνοντος μηνός, ἦ δ' ἰσαμένοιο.

Τὸν δ' αὖτε πεφιδομένη πολύφρων Πηνελόπεια,
αἴθ' ἔπος οὕτ' ἔξειν ἔπος τετελεσμένον εἶναι.
τῷ κέ τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἔξ ἐμέθεν· ὥς κέν τις σε σαώσαι τόμβος μακαρίζοι.
ἀλλά μοι ὧδ' αὐτὰ θυμὸν ὀΐεται ὡς ἔσεται περ·
οὔτ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, οὔτε σὺ πομπῆς
τεύξῃ· ἐπεὶ οὔτοι σημάντορες εἰσὶν ἐν οἴκῳ,
οἷος Ὀδυσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, (εἴποτ' ἔλωγε)
ξείνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν ἠδὲ δέχεσθαι.
ἀλλά μιν ἀμφίπολοι ἀπονίψατε, κάτθετε δ' εὐνήν
δέμνια καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
ὥς κ' ἐν θαλπώρῃ χρυσόθρονον ἠῶ ἵκηται.
ἠῶθεν δὲ μάλ' ὄρθρου λοῦσαί τε χρῖσαί τε,
ὥς κ' ἔνδον πὰρ Τηλεμάχῳ δαῖτα πτύσσεται ἄμπνοιο μέδηται
ἄμυδις· ὧδε μεγάρῳ. τῷ δ' ἄλγιον ὅς κεν ἐκείνων
τὸν γε κατηφείῃ θυμοφθόρος, ὅδε τι δρῆγον
ἐνθάδ' ἔτι τρέφει, μάλα πρὶν κεχολωμένος αἰνῶς.
πῶς γὰρ ἐμεῦ σὺ ξείνης δαίσαι εἴτι γυναικῶν
ἀλλάων πολίεσσι νέον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
εἴ κεν ἀϋσαλέος πακτὴ ἐμέθεν γε μεγάροισι
δαινύῃ; ἄνθρωποι ἧ μινυνθάδιοι τελέθουσιν.
ὅς μὲν ἀπλητός τ' αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀπλητία εἰδῇ,
τῷ δ' ἐπικαταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω
ζωῷ, ἐπὴν τεθνηότί γ' ἐφιστέωνται ἅπαντες·
ὃς δ' αὖ ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
ἦ μάλα τε κλέος ἀνδρὸς ἁλᾶς ξεῖνοι φορέουσι
πάντας ἐπ' αὐθρώπους, πολλοὶ δέ μιν ἐσθλὸν ἔφασθαι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος πεφιδωμένη πολύμητις Ὀδυσσεὺς·
ὦ γύναι ἀλλοίη Λαρτιάδαο Ὀδυσῆος, (σεῖο)
ἤτοι ἐμοὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα
ἔχθιστ', ὅτε πρῶτον Κρήτης ὄρεα νιφόεντα
νοσφισάμην ἐπὶ νηὸς ἐϋσσέλμοιο ἐρέτμοις·
κεῖθι δ' ὡς τὸ πάρος περ ἀϋπνοις νύξιν ἄκοιτις.
πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῃ ἐνὶ θ οἴκῳ al. κοίτῃ
ἔτλην, καί τ' αὖ μοῖραν ἐυθρόνου ἠῶ ἔλεον.
ἤδη τοι μετὰ ταῦτα πολιὴν † ἐπὶ ἠῶ αὐτὰ θυμοῦ al. ἐπιῤῥώσῃ θυμῷ
γίγνεται· οὐδ' ἐμὲ πώεα πολλὸς ἄφετα μετόρουσε
πάντα μάλ' ὅσσα τοι ἄνδρες ἀρήιοι ἔασιν,

ἐμὲ

εἰ μή τις γρηῢς ἔσκε παλαιὰ, κεδν' εἰδυῖα,
ἥτις τόσσ' ἐτλήκῃ τόσα φρεσὶν ὅσσά τ' ἐγώ περ·
τῇ δὴ κ' ἐγὼ ὑπονοίμι ποδῶν ἄψασθαι ἐμεῖο.

Τὴν δ' αὖτε πρόσειπε πολύφρων Πηνελόπεια,
ξεῖνε φίλ', ἦ γάρ πω τις ἀνὴρ πεπνυμένος ὧδε
ξείνῃ τηλεδαπῇσι φιλείσθω ἐμὸν ἐς δόμον,
ὡς σὺ μάλ' ὄφρα δαῆς ἔπεα πεπνυμένα πάντ' ἀγορεύεις.
ἔστι δέ μοι γραῦς πυκινὰ φρεσὶ μήδεα ἔχουσα, (εις.
ἣ κεῖνον δύστηνον ἐϋτρεφὲς ἦδ' ἀτίταλλεν,
δεξαμένη χείρεσσ' ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ,
ἣ σε πόδας νίψῃ, ὀλίγη περ ἐλευσομένου πάρ' ἐμπης.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἀνάστηθι πολύφρων Εὐρύκλεια,
νίψον σεῖο ἄνακτος ὁμήλικα· καί που Ὀδυσεὺς
ἦδη τοιόσδ' ὧδε πόδας, τοῖος δέ τε χεῖρας.
αἶψα γὰρ ἢ κακότητι βροτοὶ κατατηκεδανίσκουσιν.

Ὡς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δ' ἠπεδέχθη χερσὶ πρόσωπα,
δάκρυα δ' ἐκβάλε θερμά· ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπε·
ὤμοι ἐγὼ σέο τέκνον, ἀμήχανος ἦ σε μάλιστα Ζεὺς (πω,
ἀνθρώπων ἤχθηρε θεοδίεα θυμὸν ἔχοντα.
οὐ γάρ πω τις τόσσα βροτῶν Διὶ τερπικεραύνῳ
κῖόνα μηρί' ἔκηε, δὴ ἄρίστους ἑκατόμβας,
ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδους, ἀρῳμένῳ ἤπιον ἦμαρ
γῆράς τε λιπαρὸν, θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν·
νῦν δέ οἱ ὧδε σε πᾶμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
ὥς που καὶ κείνῳ ἐφεψιόωντο γυναῖκες
ξείνῳ τηλεδαπῷ, ὅτε τοῦ κλυτὰ δώματ' ἵκοιτο,
ὡς σέθεν ἀλλὰ κύνες δὴ καθεψιόωντο ἅπασαι,
πάντων νῦν λώβην τε καὶ ἄζηχα πολλ' ἀλεείνων,
ὃν ἐκάεις νίζειν· ἐμὲ δ' οὐκ ἀέκοντα κέλευε
κούρη Ἰκαρίοιο πολύφρων Πηνελόπεια.
τῷ σε πόδας νίψω, ἅμα τ' αὐτῆς Πηνελοπείης
καὶ σέθεν εἵνεκ'· ἐπεὶ μοι ὀρώρεται ἐν δὴ θυμὸς
πένθεσιν. ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος ὅ, τι κεν εἴπω·
πολλοὶ δὴ ξεῖνοι ταλαπείριοι ἐνθάδ' ἵκοντο,
ἀλλ' ὔπω τινά φημι τοιοῦτόν γ' ὧδε ἰδέσθαι
ὡς σὺ δίδυμος φωνῇ τε πόδας τ' Ὀδυσῆϊ ἔοικας.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γραῦ, ὅτω φασὶν ὅσοι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν (σεὺς,
ἄμφω ἀμφοτέρους, μάλα ἴκελόν γ' ἀλλήλοιϊν
ἔμμεναι, ὡς σύ περ αὐτὴ ὄπ' φρονέουσ' ἀγορεύεις.

Ὡς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δ' λέβητ' ἔλε παμφανόωντα
τῷ πόδας ἄζαπτον, ὕδωρ δ' ἐπέχευε πολλὺ
ψυχρόν· ἐπὶ δ' ἔπλετ' θερμὸν ἐπήφυσεν. ἀψὰρ Ὀδυσεὺς
ἕζετ' ἐπ' ἐσχαρόφιν, ποτὶ δ' σκότον ἐτράπετ' αἶψα.
αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν ὀΐσατο μή ἑ λαβοῦσα
ἀλλοῖ ἀμφράσαιτο, καὶ ἀμφασίη ἀγάγοιτο.
νίζε δ' ἄρ' ἆσσον ἰοῦσα ἄναχθ' ἑόν· αὐτίκα δ' ἔγνω
ἀλλοῖ τοῖ ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
Παρνησόν δ' ἐλθόντα μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ υἱας,
μητρὸς ἑῆς πατρὸς ἐδλοῦ, ὃς ἀνθρώπους ἐκέκαστο
κλεπτοσύνῃ θ' ὅρκῳ τε. θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
Ἑρμείας. τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρία κάῃ
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων. ὁ δέ οἱ πρόφρων ἅμ' ὀπήδει.
Αὐτόλυκος δ' Ἰθάκης ἐλθὼν δῶ πίονα δῖπνον,
παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατρὸς ἧς·

τὸν

nisi aliqua uetula est antiqua, prudentia sciens,
quæ toleranerit tot mente quot ego:
huic non inuidero pedes tangere meos.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
hospes dilecte, non enim aliquis uir prudens sic
hospitiũ peregrinorum amabiliũ meam peruenit domũ,
sicut tu ualde scitè prudentia omnia dicis.
est autem mihi anus prudentia mente consilia habens,
quæ illum infelicem bene nutriuit & educauit,
susceptum manibus quãdo ipsum primũ peperit mater,
quæ tibi pedes lauabit, parua licet.
sed age nunc surgens prudens Euryclea,
laua tui regis coætaneum: & fortè Vlysses
iam talis pedes, & talis manus.
statim enim in malo homines senescunt.

Sic dixit. uetula autem operuit manibus uultum,
lacrymas autẽ emisit calidas: uerbumq; luctuosum dixit:
hei mihi fili, improbus certè te supra Iupiter
homines odit pium animum habentem.
non enim aliquis tot hominum Ioui fulminatori
pinguia femora combussit, neq; electas Hecatombas,
quot tu huic dedisti, precans quo peruenires
ad senectutem maturam, nutrireso; illustrem filium:
nunc autem sic tibi omnino abstulit redeundi diem.
sic alicubi illi illudunt mulieres
hospitiũ peregrinorũ, quãdo ad inclytas domos peruenit,
ut tibi senex canes hæ illudunt omnes,
quarũ nunc contumeliã & turpitudines multas fugiẽs,
non finis lauare: me autem non inuitam iubet
filia Icarij prudens Penelope.
ideo tibi pedes lauabo, simulq; ipsius Penelopes
& tui gratia: quoniam mihi mouetur intus animus
doloribus. sed age nunc intellige uerbum quod dicam:
multi sanè hospites miseri huc peruenerunt,
sed nondum aliquem dico similem sic uidisse
sicut tu corpore uoceque pedibusque Vlyssi similis es.

Hanc respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô uetula, sic dicunt quicunq; uiderunt oculis
nos ambos, ualde similes inter nos
esse: sicut tu ipsa prudens dicis.

Sic dixit. uetula autem lebetem accepit splendidum
quo pedes lauabat, aquam autem infudit multam
frigidam: postea autem calidam exhausit. at Vlysses
sedit in foco, ad autem tenebras uersus est statim.
subitò enim in animo cogitauit ne ipsum accipiens
cicatricem animaduerteret, & manifestæ res fierent.
lauabat autẽ propè iens regẽ suum: statim autẽ cognouit
cicatricem quem aliquando aper inflixerat albo dente
in Parnasum profectum ad Autolicumq; & filios,
matris suæ ad patrem bonum, qui homines superabat
astu, q; iuramento, q. Deus autem ei ipse dederat
Mercurius. huic enim grata femora comburebat
agnorum & hædorũ. hic a. promptus simul sequebatur.
Autolicus autem Ithacæ ueniens in pinguem populum,
filium recens natum inuenit filiæ suæ:

hunc

hunc eius Euryclea dilectis in genibus posuit
finienti cænam: uerbumq; dixit, denominanitq;:
Autolyce, ipse nunc nomen inueni quod ponas
filiæ filio. optatissimus autem tibi est.

Huic autem rursus Autolycus respondit, dixitq;:
gener meus filiaq; ponite nomen quodcunq; dicam.
multis enim ego inuisus huc ueni
uiris & mulieribus supra terram multapascentem:
huic Vlysses nomen sit cognomen. at ego,
quando pubescens maternam in magnam domum
uenerit Parnasum, ubi mihi res sunt,
harum ei ego dabo, & ipsum gaudentem dimittam.
horũ gratia uenit Vlysses, ut ei præberet splẽdida dona,
hunc quidem Autolycusq; & filij Autolyci
manibusq; salutauerunt, uerbisq; suauibus.
mater autem Amphithea matris complexa Vlyssem,
osculata est ipsum caputq; & ambo lumina pulchra.
Autolycus autem filijs iussit glorioſis,
cœnam parare. hi autem monentem audiuerunt.
statim autẽ induxerunt bouem masculum quinquẽnem:
quem degluberunt curaruntq;, & ipsum fuderunt omnẽ,
minutimq; inciderunt scienter, fixeruntq; uerubus,
assaueruntque peritè, diuiseruntque partes.
sic tunc quidem toto die ad Solem occumbentem
conuiuabantur. neq; animus indigebat conuiuio æquali.
quando autem Sol descendit, & tenebræ uenerunt,
tunc dormierunt, & somni donum acceperunt.
quando autem mane genita apparuit rosea Aurora,
perrexerunt ire in uenationem & canes & ipsi
filij Autolyci: cum his autem diuinus Vlysses
iuit. altum autem montem ascenderunt indutum sylua
Parnasi: citò autem peruenerunt in recessus uentoſos.
Sol quidem postea recens percussit arua,
ex tacitè fluenti profundisſimo Oceano.
in uallem autem peruenerũt uenatores: ante autem ipsos
uestigia scrutantes canes ibant. at retro
filij Autolyci: cum his autem diuinus Vlysses
ibat prope canes, uibrans longam hastam.
hic in sylua densa iacebat magnus aper:
quã quidẽ neq; uẽtorũ penetrabat uis humida spirantiũ,
neq; ipsam Sol lucens radijs percutiebat,
neq; imber penetrabat prorsus: sic densa
erat, at foliorum inerat fusio ualde multa.
hunc aũt uirorumq; canumq; sonus circumuenit pedum,
ut inuadentes aderant. hic autem contrarius ex sylua
horrens bene ceruicem, igne autem oculis aspiciens,
stetit ipsos prope. ipse autem primus Vlysses
iuit eleuans longam lanceam manu forti,
ulnerare cupiens. ille a. ipsum præueniẽs percussit aper
genu super: multum autem extraxit carnis dente
obliquè ruens, neq; os pertigit uiri.
hunc Vlysses ulnerauit in dextro armo,
transadactaq; est lucidæ lanceæ cuspis.
cecidit autẽ in puluere protensus: auolauitq; animus.
hunc quidem Autolyci filij dilecti curabant,

ulnus

τὸν ῥ' οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε
παυομένῳ δ' ὀρτο· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Αὐτόλυκ', αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὕρεο, τόν τε θάομαι
παιδὸς παιδὶ φίλῳ. πολυάρητος δέ τοι εἰμί.
Τὸν δ' αὖτ' Αὐτόλυκος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
γαμβρὸς ἐμὸς θυγάτηρ τε τίθεσθ' ὄνομ', ὅ, τι κεν εἴπω
πολλοῖσιν γὰρ ἐγώγε ὀδυσσάμενος τόδ' ἱκάνω (πω.
αὐδήσει δὴ ἔπειτα γυναιξὶν αὐὰ χθόνα πολυβοτείραν·
τῷ δ' Ὀδυσεὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον. αὐτὰρ ἔγωγε,
ὅππότ' ἂν ἥβησας μητρῴϊον ὑψόσε δῶμα
ἔλθῃ Παρνησόνδ', ὅθι τοι κτήματ' ἔασιν,
τῶν τοι ἐγὼ δώσω, καί μιν χάρμ' ἀποπέμψω.
τοῦνεκ' ἔπειτ' ἦλθ' Ὀδυσεύς, ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
χερσίν τ' ἠσπάζοντο, ἔπεσί τε μειλιχίοισι.
μήτηρ δ' Ἀμφιθέη μητρὸς πολιφῦσ' Ὀδυσῆϊ,
κῦσ' ἄρα μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά.
Αὐτόλυκος δ' υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισι,
δεῖπνον ἐφοπλίσσαι. τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν.
αὐτίκα δ' εἰσάγαγον βῶν ἄρσενα πενταέτορον·
τὸ δέρον ἀμφί θ' ἕπον, καί μιν δαῖχθαν ἅπαντα,
μίστυλόν τ' ἄρ' ὤπτησαν πολύφραδέως, δάσαντό τε μοίρας.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ὁμῶς ἠέλιον καταδύντα
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐίσης.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρα ἔλοντο.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
βὰν ῥ' ἴμεν ἄν θ' ἅρμα καὶ ἀνδρ' ἐκάτερθε κύνε τε
υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δ' ἦϊε δῖος Ὀδυσσεύς.
ἤϊξαν. αἶψα δ' ὄρος πεδόθεν λάβον ὑλήεν
Παρνησσόν· τάχα δ' ἵκανον πτύχας ἠμοειδέας.
ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον πεδόσε βάλλεν ἀρούρας,
ἐξ ἁλὸς ἀβλαβέος βαθυῤῥόου Ὠκεανοῖο.
οἱ δ' ὅτε βόσαν ἵκανον ἐπακτῆρες· πρὸ δ' ἄρ' αὐτῶν
ἴχνι' ἐρεύνων τὸν κύων ἦϊσαν. αὐτὰρ ὀπίσθεν
υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δ' ἦϊε δῖος Ὀδυσσεύς
ἦϊεν ἄγχι κυνῶν, πρανλάων δολιχόσκιον ἔγχος.
ἔνθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ συνιὼν κατέκειτο μέγας σῦς·
τὴν μὲν ἄρ' ὄτ' ἀνέμων διάει μιν ὑγρὸν ἀϋτμήν,
οὔτέ μιν ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
οὔτ' ὄμβρος πορέσασκε διαμπερές· ὡς ἄρα συκνὴ
ἦεν, ἀτὰρ φύλλων ἐέλδετο χύσις ἄλιβα πολλή.
τὸν δ' ἀνδρῶν τε κυνῶν τε πρὶν κέλευθος ἦλθε ποδοῖϊν,
ὡς ἐπάγοντ' ὀδὸν ἐπῆσαν. ὁ δ' αὐτόθεν ἐκ ξυλόχοιο
φρίξας εὖ λοφιῇ, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκὼς,
στῆ ῥ' αὐτῶν σχεδόθεν. ὁ δ' ἄρα πρώτιστος Ὀδυσσεὺς
ἔσυτ' ἀναχόμενος δολιχὸν δόρυ χειρὶ παχείῃ,
ὀτάμεναι μεμαώς. ὁ δ' ἐμμανὲς ἔκλασε σῦς
γνὺξ ὑπὸρ· πολλὸν δ' ἐλίφυσε σαρκὸς ὀδόντι
λικριφὶς ἀΐξας, ὀδὸν δ' ὀϊόμενος ἐκέμεν φωτός.
τὸν δ' Ὀδυσεὺς ὄτρησε τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον,
αὐτικρὺ δ' ἐλίπλητο φαεινὸν δ' ὄρυτο ἀκωκὴ.
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακὼν· ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
τὸν μὲν ἄρ' Αὐτολύκου παῖδες φίλοι ἀμφιπένοντο,

q αὐτὰρ ὁ

ὡτειλὴ δ' ὀδύσσῆος ἀμύμονος· αὐτίθ' ἑταῖροι
δῆσαν ὑπασσάμενοι, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα πορόντες,
καρπαλίμως χάροντα φίλην ἐπὶ πατρίδα γαῖαν
εἰς Ἰθάκην. οἱ μὲν ῥα πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
χαῖρον νοσήσαντι, καὶ ἐξερέεινον ἕκαστα,
ὅσσα οἱ ἐν κτεάτεσσι διέπρασσεν κατὰ οἶκον,
ὡς μὲν ἐνὶ σταθμοῖσι συῶν ἕλε θῆρες ὀδόντι
Παρνησὸν δ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.
τὼ χερσὶν χείρεσσι καταπρηΰνσασα λαβοῦσα,
γνῶ ῥ' οὐλὴν μαστάξε· πόδα δ' ἤφησε φέρεσθαι·
ἐν δ' ἔπεσε λέβητι ποδὸς κνήμη, κανάχησε δὲ χαλκός. (δ'ωρ.
ἄψ δ' ἐτράπετ' ἐκλίθη· τὸ δ' οὐκ ἐπὶ χθονὸς ἔσχεθ' ὕ-
τῆ δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἕλε φρένας· τὼ δὲ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πλῶντο θαλερὴ δὲ οἱ ἔσχε φωνή.
ἅψατο δ' ὑπὸ γνάθου Ὀδυσῆα προσέειπε,
καὶ μάλ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, φίλον τέκος· οὐδέ σ' ἔγωγε
πρὶν ἔγνων πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἁμφαφάασθαι,
πρίν, καὶ Πηνελόπειαν ἐσίδηκα σῇσιν ὀφθαλμοῖσιν,
πεφραδέειν ἐθέλουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
ἀλλ' ἄγε, τοῦτο ἄθρησον ἐπὶ ῥητῖνι, ὅτε νοήσας·
τῇ γὰρ Ἀθηναίη νόον ἔτραπον, αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
χεῖρ' ἐπὶ μασσάμενος, φάρυγος λάβε δεξιτερῆφι·
τῇ δ' ἑτέρῃ ἔθεν ἄσσον ἐρύσσατο, φώνησέν τε,
μαῖα, τίη μ' ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
τῷ σῷ ἐπὶ μαζῷ. νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας
εἰκοστῷ ἔτεϊ δεῦρο πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράδθης καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
σίγα, μήτις τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὴ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
εἴ κ' ὑπ' ἐμοὶ γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
οὐδ' τροφὸν ἔσσης σοῦ ἀφείσομαι, ὁππότ' ἂν ἄλλας
δμῳὰς ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖς κτείνωμι γυναῖκας.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων Εὐρύκλεια,
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγε ἕρκος ὀδόντων;
οἶδα μὲν οἷον ἐμὸν μένος ἔμπεδον, ὄφρα σιωπῇ·
ἔξω δ' ὡς ὅτε τις στερεὴ λίθος, ἢ σίδηρος.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δὲ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
εἴ κ' ὑπὸ σοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
τοι τότε τοι κατὰ μοῖραν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας
αἵ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλιτέες εἰσίν. (σὺς;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
μαῖα, τίη δή σὺ τάς μυθήσεαι; οὐδέ τι σε χρή·
σὺν νῷ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι καὶ εἴσομ' ἑκάστην.
ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεπε δὲ θεοῖσιν.
Ὡς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει,
εἰσομένη ποδὸς αὖτις. τὰ γὰρ πρότερ' ἔκχυτο πάντα·
αὖτὰρ ἐπεὶ νίψαν τε καὶ ἄλειψαν λίπ' ἐλαίῳ, (πα.
αὖτις ἄρ' ἀσσοτέρω πυρὸς ἕλκετο δίφρον Ὀδυσσεὺς
θερσόμενος, ἀλλὰ δι' ῥακέεσσι κάλυπτε.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πολύφρων Πηνελόπεια,
ξεῖνε, τὸ μὲν σ' ἔτι τυτθὸν ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
καὶ γὰρ δὴ ποίοιο τάχ' ἄδην ἔσσεται ὥρη,

al. τάχ' ἐανιτὰ ὕπνοιο ὥρη,

ὅντινα

nullus autem Vlyssis optimi diuini
ligauerant scienter: inuocatione aũt sanguinem nigrum
stiterunt: statim autem inierunt dilecti ad domos patrias. Vulne cantatalita.
hunc quidem Autolycusq; & filij Autolyci
bene sanatum, & splendidis donis præbitis,
ratim gaudentem dilectam gaudentes miserunt
in Ithacam. eo quidem pater & uenerauda mater
gauisi sunt reuerso, & interrogauerunt singula,
cicatricem quod accepisset: hic autẽ ipsis bene narrauit,
sic ipsum uenantem percussit aper albo dente
Parnasum profectum cum filijs Autolyci.
hoc anus manibus pronis accipiens,
agnouit extergens: pedem autem finit ferri.
in autem lebete cecidit sura, sonuit autem æs. (est aqua.
rursum u. in partẽ alterã inclinata est: at in terram effusa
huius a, simul gaudiũ & dolor inuasit mẽtẽ: eius u. oculi
lachrymis impleti sunt: dulcis uerò ipsi hæsit nox.
contingens autem mentum Vlyssem allocuta est:
certè Vlysses es, chare fili: neq; equidem te
prius agnoui quàm totum regem meum contrectauí.
dixit, & Penelopem inspexit oculis,
indicare uolens dilectum maritum intus esse.
at illa neq; uidere potuit contra, neq; animaduertere:
huic enim Minerua mentem uertit. at Vlysses Vlysses
manu prehensum guttur cepit dextra: rycleam
altera propius se traxit, dixitq;: bibet u
nutrix, cur me uis perdere? tu autem me nutriuisti ipsa prodat.
ipso tuo in ubere. nunc autem dolores multos perpessus,
ueni uigesimo anno in patriam terram.
sed postquam intellexisti & tibi Deus iniecit animo,
tace, ne quis alius in domo discat.
sic enim dico, id quod & perfectum erit,
si mihi Deus domuerit Procos superbos,
neq; à nutrice te abstinebo, quando alias
famulas in domibus meis interficiam mulieres.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Euryclea:
fili mi, quale tibi uerbum fugit septum dentium?
scis quidem qualis mea fortitudo firma, neq; inconstans:
tenebo uerò sicut aliquis durus lapis, uel ferrum.
aliud autem tibi dicam, tu autem mentibus pone tuis:
si tibi Deus domuerit Procos superbos,
tunc tibi narrabo in domibus mulieres
quæ te inhonorant & quæ peccantes sunt.
Hanc autem respondẽs allocutus est prudens Vlysses:
nutrix, cur tu eas indices? nihil te oportet:
bene & ipse ego intelligam & cognoscam quamq;.
sed tene silentio uerbum, committeq; Deis.
Sic dixit. anus autem per domum exiuit,
portans lauacra. priora enim effuderat omnia.
sed postquam lauitq; & unxit pingui oleo,
iterum prope ignem traxit sedem Vlysses
calefaciendus, cicatricem autem pannis cooperuit.
his autem uerbis incepit prudens Penelope:
hospes, hoc quidem te adhuc paulum interrogabo ipsa:
etenim iam cubatus citò dulcis erit hora,

quem

quem somnus capit dulcis licet dolentem:
sed mihi & dolorem magnum præbuit fortuna.
dies quidem enim delector lamentans, lugens,
in mea opera inspiciens & ancillarum, in domo:
at postquam nox uenit, cepitq; somnus omnes,
iaceo in lecto, densæ autem mihi circa ualde cor
acutæ cogitationes lugentem lacessunt.
sicut autem quando Pandarei filia chloreis luscinia
bene canit, uere recens orto,
arborum in foliis sedens densis,
quæ frequenter uertens fundit personantem uocem,
filium lugens Itylum dilectum, quem quondam ferro
interfecit per insanias, filium Zethi regis:
sic & mihi bifariam animus mouetur huc & illuc,
utrum maneam apud filium, & firma omnia seruem,
possessionem meam, famulasq; & altã magnam domum,
lectumq; reuerens mariti, populiq; famam:
an iam simul sequar Achiuorum qui optimus
procit in domibus, præbens infinitas dotes.
filius a. meus, donec quidẽ fuit adhuc infans et ignauus,
nubere non me finebat, mariti domum derelinquentem:
nunc aũt quãdo iã magnus est & ad pubertatis mẽsurã
& iam me precatur itcrum ire ex domo, (pernenit,
possessione iratus quam ei consumunt Achiui.
Penelope narrat Vlixi suum somnium nectari/m. sed age mihi somnium dijudica, & audi:
anseres mihi in domo uiginti triticum edunt
ex aqua, & ipsis lætor inspiciens:
ueniens autem ex monte magna aquila adunco rostro
omnibus in ceruices ruit, & interfecit. hi autẽ fusi sunt
congregati in domib. illa a. in æthera diuinũ eleuata est.
at ego flebam & lugebam in somnio.
circũ aũt me cõgregatæ sunt pulchræ crinibus Achiuæ,
miserabiliter lugẽtẽ q̃ mihi aquila interfecisset anseres.
rursus autem ueniens desedit in prominenti domo:
uoce autem mortali detinuit, dixitq;:
confide Icarij filia ualde inclyti:
non somnium, sed uera res, quæ perficitur.
anseres quidem proci: ego autem auis
fui antea, nunc rursus tuus maritus ueni,
qui omnibus procis fœdam mortem immittam.
Sic dixit. at me dulcis somnus dimisit.
aspiciens autem, anseres in domibus intellexi
triticum comedentes apud scyphum, ubi antea.
Hanc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô mulier, nequaquam licet declarare somnium
aliò reclinantem. quandoquidem tibi ipse Vlysses
dixit quomodo perficiet: procis autem apparet cædes
omnibus prorsus: neq; aliquis mortem & fatum fugiet.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
hospes, certè quidem somnia difficilia inexplanabilia
sunt, neq; omnia perficiuntur hominibus.
duæ enim portæ debilium sunt somniorum:
unæ quidem enim cornibus factæ sunt, alteræ aũt ebore:
horum qui quidem egressi fuerint per sectum ebur,
hi lædunt uerba irrita portantes:

οὐτινά γ' ὕπνος ἕλοι γλυκερὸς καὶ κηδομένοιο·
αὐτάρ ἐμοὶ καὶ πρόσθεν ἀμέτρητον πόρε δαίμων.
ἄματα μὲν γὰρ τέρπομ' ὀδυρομένη, γοόωσα,
ἔς τ' ἐμὰ ἔργ' ὁρόωσα καὶ ἀμφιπόλων, αἵ οἱ οἶκῳ·
αὐτὰρ ἐπὴν νὺξ ἔλθῃ, ἑλήσι τε κοῖτος ἅπαντας,
κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ, πυκιναὶ δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ
ὀξεῖαι μελεδῶναι ὀδυρομένῳ ἐρέθουσιν.
ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρη χλωρηῒς ἀηδὼν
καλὸν ἀείδῃσιν ἔαρος νέον ἱσταμένοιο,
δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσιν,
ἥτε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνήν,
παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὅν ποτε χαλκῷ
κτεῖνε δι' ἀφραδίας, κοῦρον Ζήθοιο ἄνακτος·
ὡς καὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἠὲ μένω παρὰ παῖδι, καὶ ἐμπεδία πάντα φυλάσσω,
κτῆσιν ἐμήν, δμῳάς τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος, δήμιόν τε φάτιν·
ἢ ἤδη ἅμ' ἕπωμαι ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
παῖς δ' ἐμός, ἕως μ' ἦεν ἔτι νήπιος οὐδέ χαλίφρων,
γήμασθ' ὅ μ' εἴα, πόσιν καταλιποῦσαν ἐμοῖο
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ὄσσι καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνει,
καὶ δή μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο,
κτήσιος ἀχαλόων τιμὴν οἱ κατέδουσιν ἀχαιοί.
ἀλλ' ἄγε μοι τὸ ὄνειρον ὑποκρίναι, καὶ ἄκουσον·
χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν
ἐξ ὕδατος, καί τέ σφιν ἰαίνομαι εἰσορόωσα·
ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχείλης
πᾶσι κατ' αὐχένας ἧξε, νέ ἔκτανεν. οἱ δ' ἐκέχυντο
ἀθρόοι ἐν μεγάροις· ὁ δ' ὀδὲ αἰθέρα δῖαν ἀέρθη.
αὐτάρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἐκώκυον ἐν πόρ ὀνείρῳ,
ἀμφί δ' ἐμ' ἠγερέθοντο ἐϋπλοκαμῖδες Ἀχαιαί,
οἰκτρὸν ὀλοφυρομένῳ ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας.
ἂψ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ὑπὸ πρῳτόχθονι μελάθρῳ·
φωνῇ δ' ἀνθρωπέῃ κατερήτυε, φώνησέν τε,
θάρσει Ἰκαρίη κούρη τηλεκλειτοῖο· al. Ἰκαρίου κούρη
οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται·
χῆνες μὲν, μνηστῆρες· ἐγὼ δέ τοι αἶσα πέφανται
αὖτε πάρος, νῦν αὖτε τεὸς πόσις εἰλήλουθα,
ὃς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφήσω.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδὴς ὕπνος ἀνῆκε,
πάπτηνάσα δ', χῆνας ἐνὶ μεγάροισι νόησα
πυρὸν ἐρεπτομένους πὰρ πύελον, ἧχι πάρος περ.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι, ὄφρα σὺ μὴ ὑποκρίνασθαι ὄνειρον (σύγε,
ἄλλῃ ἀποκλίνασ'. ἐπεὶ ῥά τοι αὐτὸς Ὀδυσσεὺς
τέκμηρ' ὅπως τελέει· μνηστῆρσι δὴ φαίνετ' ὄλεθρος
πᾶσι μάλ'· οὐδέ κε τίς σφιν ἀναπροφύγῃσι μόρον καὶ κῆρας ἀλύξει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
ξεῖν', ἦτοι μὲν ὀνείρου ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι
γίνονται, οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων·
αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται, αἱ δ' ἐλέφαντι·
τῶν οἳ μὲν κ' ἔλθωσι διὰ πριστὸν ἐλέφαντος,
οἵ δ' ἐλεφαίρονται ἔπε' ἀκράαντα φέροντες·

οἱ ἦ δλ ἔξεσῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
οἵ ῥ' ἔτυμα πραίνωσι, βροτῶν ὅτε κῶτις ἴδηται.
ἀλλ' ἐμοί γ' οὐκ ἔνθ' οἴομαι εἶναι ὄνειρον
ἐλθέμεν· ἦ κ' ἄσπασσον ἐμοὶ καὶ παιδὶ γάνοιτο.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ἤδη δὴ πὼς εἶσι δυσώνυμος, ἥ μ' ὀδυσσῆος
οἴκου ἀποῤῥήσει. νῦν γὰρ κατὰ βάσσω ἄεθλον,
τοὺς πελέκεας τοὺς κοίλης ἐνὶ μεγάροισιν ἔοισιν
ἵσασ' ἐξείης, δ' ἐνόχας ὣς, δ' ὑπὸ πάντας,
στὰς δ' ὄγε πολλὸν ἄνευθε, διαῤῥήσεσθαι ὀϊστόν·
νῦν δὴ μνηστῆρσιν ἄεθλον τόνδε φανήσω.
ὃς δέ κε ῥηϊστα τανύσσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι,
καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων διὰ πάντων,
τῷ κε ἅμ' ἑσπόμενος, νοσφισσάμενον τόδε δῶμα
κουρίδιον, μάλα καλὸν, ἐνίπλειον βιότοιο·
τὸν ποτε μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἐν πρὶν ὀνεῖρῳ.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς·
ὦ γύναι αἰδοίου Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἐνὶ τοῖσδε ἄεθλον.
πρὶν γάρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
πρὶν τόξον, τόδε τόξον ἐϋξόου ἀμφαφόωντας,
νευρήν τ' ἐντανύσαι διοϊστεῦσαί τε σιδήρῳ.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη πεφιδομένη Πηνελόπεια,
εἰ κ' ἐθέλοις μοι ξεῖνε πῆμενος ἐν μεγάροισι
τέρπειν, ἔμοί γε ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι χυθείη.
ἀλλ' ἀνὰ γάρ πως δεῖ πάντας ἐμεῦναι ἀνὰ μοῖραν
ἀνθρώπους· ἐπὶ γάρ τοι ἑκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
ἀθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼν ὑπερῴϊον εἰσαναβᾶσα,
λέξομαι εἰς εὐνὴν ἣ μοι συνέεσσα τέτυκται,
αἰεὶ δ' ἀκρυσσ' ἐμοῖσι πεφυρμένην, ἐξ ὅ Ὀδυσεὺς
ὤχετ' ἐποψόμενος κακοείλιον ἐκ ὀνομαστήν.
ἔνθά κε λεχαίμην· σὺ δ' ἦ λέξεο θεσπέσιον δ' ἐνὶ οἶκῳ,
ἢ χαμάδις τορέσσας, ἢ τοι κατὰ δ' ἐμνια θῆσθον.

Ὡς εἰποῦσ' ἀνέβαινε ὑπερῴϊα σιγαλόεντα,
οὐκ οἴη· ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι ἴσαν ἄλλαι.
βῆ δ' ὑπερῷ' ἀνάβασα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί,
κλαῖεν ἔπειθ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
βλῆ γλαυκῶπις Ἀθήνη.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Υ. ΡΑΨΩΔΙΑ Β

Ὑπόθεσις.

Βουλεύεται ἀνελεῖν Ὀδυσσεὺς τὰς μιγνυμένας τοῖς μνηστῆρσι δμῳὰς παννύχους, καὶ μιταγνοὺς, διὰ τῶν ἐξω πρὸς Εὔμαιον καὶ Φιλοίτιον διαλέγεται. ἐν ᾧ καὶ τῶν μνηστήρων γίνεται ὁμιλία.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Υ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Υ βροντᾶς Ζεὺς δῶκεν· Ὀδυσσεὺς, καὶ σχιδὸν ἀχαιούς.

ΑΥΤΑΡ ὁ ἐν προδόμῳ δύνάζετο δῖος Ὀδυσσεὺς·
καμμὲν ἀλίαστον βοὸς ἔρσας, αὐτὰρ ὑπερθε
πῶεα πόλλ' οἰῶν τῶν ἱερεύσκοντ' ἀχαιοί·
Εὐρυνόμη δ' ἄρ' ὑπὲρ χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.
ἔνθ' Ὀδυσεὺς μνηστῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ,

κεῖτ'

qui autem per polita cornua eunt foras,
hi uera perficiunt, hominum quando aliquis uidet:
at mihi non hinc puto graue somnium
uenisse: certè iucundum mihi & filio esset.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis:
hæc iam Aurora ueniet infamis, quæ me Vlyßis
domo separabit. nunc enim deponam certamen,
secures quas ille in domibus suis
statuebat ordine, annulos ut, duodecim omnino,
stans ille multum longè, iaciebat sagittam:
nunc autem procis certamen hoc immittam.
qui autem facillimè extenderit arcum in manibus,
& iaculabitur per secures duodecim omnes,
hunc sequar, linquens hanc domum
maritalem, perpulchram, plenam uictu:
cuius aliquando recordaturam me puto saltē in somnio.

Hanc autē respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô uxor uenerunda Laertiade Vlyßie,
non amplius nunc differ in domibus hoc certamen.
antè enim prudens ueniet huc Vlysses
quàm illi unquam arcum bene politum tractantes,
nerum extendant iaculenturq́ per ferrum.

Hunc autem rursus alloquta est prudens Penelopes:
si uelis mihi hospes aßidens in domibus
delectare, non mihi somnus in palpebris fundetur.
sed nequaquam licet insomnes esse semper
homines: cuiq́ enim parcam posuerunt
immortales mortalibus supra fertilem terram.
sed ego quidem cœnaculo conscenso,
cubabo in lectum qui mihi lamentabilis factus est,
semper lachrymis irrigatus, ex quo Vlysses
iuit uisurus malum Ilium neq́ nominandum.
illic dormiam: tu autem dormi hac in domo,
uel humi sternens, uel tibi lectos ponant.

Sic dicens ascendit in cœnaculum stupendum,
non sola: cum ea & famulæ ibant aliæ.
in cœnaculoq́ conscenso cum ancillis mulieribus,
flebat postea Vlyssem dilectū maritū: donec ei somnum
dulcem in palpebris iecit cæsia Minerua.

ODYSSEAE HOMERI XX. RHAPSODIAE argumentum.

Volens interficere Vlysses mixtas procis ancillas, & mutata sententia, exinde cum Eumæo & Philœtio colloquitur. In quo & Procorum fit collocutio.

ODYSSEAE HOMERI Y. RHAPSODIA.

Ypsilon tonitribus Iupiter audacem fecit Vlyssem. & tenuit Achiuos.

IPSE *in uestibulo dormiuit diuinus Vlysses:*
subter quidem crudam bouinam strauit, sed desuper
pelles multas ouium quas sacrificauerant Achiui:
Eurynoma autem super indumentum iecit dormienti.
illic Vlysses procis mala cogitans in animo,

iacebat

iacebat uigilans, ex domo autem mulieres
inerunt quæ procis coibant antea,
mutuò risum & lætitiam præbentes.
huius autem mouebatur animus in pectoribus dilectis:
multa autem cogitabat mente & in animo,
an irruens mortem conflaret cuiq;
an sineret cum procis superbis coire
extremò & ultimò. cor autem ei intus latrabat.
sicut autem canis teneros circum catulos iens,
uirum ignorans latrat, cupitq; pugnare:
sic hunc intus latrabat irati ob mala opera.
pectus autem percutiens, cor increpuit uerbo:
tolera utiq; cor: & peius aliud aliquando tolerasti,
die illo quando tibi robore inuictus comedit Cyclops
fortes socios: tu autem ausus es, quousq; te prudentia
eduxit ex antro, prope mortuum.

Sic dixit, in pectoribus morsus dilectum cor.
huic ualde in passione cor manebat tolerans
indesinenter: at ipse uertebatur huc & illuc.
sicut autem quando uentrem uir multo igne ardenti
plenum pinguedine & sanguine huc & illuc
mouet, ualde autem citò cupit assare:
sic ille huc & illuc uertebatur, cogitans
quomodo iam procis impudentibus manus inijceret,
solus multis. prope autem ipsum uenit Minerua,
cælitus descendens: corpore aũt assimilata erat mulieri.
stetit igitur super capite, & ipsum allocuta est:
cur rursus uigilas omnes supra infortunate uiros?
domus quidem tibi hæc est, uxor autem tibi hac in domo,
& filius qualem aliquis cuperet esse filium.

Hanc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
equidem ista omnia Dea rectè dixisti:
sed quid mihi hoc animus in mentibus cogitat,
quomodo iam procis impudentibus manus inijciam
solus: hi autem semper congregati intus sunt.
præterea & hoc maius in mentibus cogito,
siquidem enim interficiam louiq; teq; uolente,
quò subterfugiam? hoc autem consultare iubeo.

Hunc autem rursus allocuta est dea cæsia Minerua:
miser, & quidem aliquis peiori confidit socio,
qui mortalis est & non tot consilia uidet:
at ego Dea sum prorsus, quæ te custodio
in omnibus laboribus: dicam autem tibi clarè:
siquidẽ quinquaginta agmina diuersilinguium hominũ
nos circumstarent, interficere cupientes Marte,
& horum abigeres boues & pingues oues:
sed capiat te & somnus. molestum est etiam excubare
tota nocte uigilantem: à malis autem recedes iam.

Sic dixit: & ei somnum in palpebris fudit.
ipsa autem retro in olympum abiuit diuina dearum,
quando hunc somnus cepit soluens curas animi,
soluens membra. uxor autem surrexit prudentia sciens:
flebat autem in lectis sedens mollibus.
at postquam flens satiata est suo in animo,
Dianæ primum supplicauit diuina fœminarum:

κεῖτ' ἐγρηγορόων. τοὶ δ' ἐκ μεγάροιο γυναῖκες
ἤϊσαν αἳ μνηστῆρσιν ἐμισγέσκοντο πάρος περ,
ἀλλήλῃσι γελῶσαι καὶ δύφροσυνόωσαι.
τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι·
πολλὰ δ' ὅ μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἦε μεταΐξας θάνατον τεύξειεν ἑκάστῃ,
ἦ ἔτ' ἐᾷ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγῆναι
ὕστατα καὶ πύματα. κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει.
ὡς δ' κύνα περὶ κουρίδιον σκυλάκεσσι βεβῶτα,
ἄνδρ' ἀγνοιήσασ' ὑλάει, μεμονώς τε μάχεσθαι·
ὣς ῥα τοῦ ἔνδον ὑλάκτει ἀχαιομένῃ κακὰ ἔργα.
στῆθος δ' ἤπληξε, κραδίην δὲ λῶπατε μύθῳ,
τέτλαθι δὴ κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης,
ἤματι τῷ ὅτε τοι μένος ἄσχετον ἤσθιε Κύκλωψ·
ἐφθίμους ἑτάρους· σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρά σε μῆτις
ἐξάγαγ' ἐξ ἄντροιο, ὀϊόμενον θανέεσθαι.

Ὡς ἔφατ', ἐν στήθεσσι καταπτώσσοντι φίλον κῆρ.
τοῦ δ' ἐμάλ' ἐν πείσῃ κραδίη· μένε τετληυῖα
νωλεμέως· ἀτὰρ αὐτὸς ἐλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὡς δ' ὅτε γαστέρ' ἀνὴρ πολέος πυρὸς αἰθομένοιο
ἐμπλείῃ κνίσης τε καὶ αἵματος ἔνθα καὶ ἔνθα
ἀσκέλλει, μάλα δ' ὦκα λιλαίεται ὀπτηθῆναι·
ὣς ἄρ' ὅγ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλίσσετο, μερμηρίζων
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσσι χεῖρας ἐφήσει,
μοῦνος ἐὼν πολέσιν· ἀχεδὸν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
οὐρανόθεν καταβᾶσα· δέμας δ' ἴκτο γυναικί.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
τίπτ' αὖτ' ἐγρήσεις παύτων πέρι κάμμορε φωτῶν;
οἶκος μὲν δή τοι ὅδ', ἔνι δέ τοι ἦδ' ἐνὶ οἴκῳ,
καὶ πάϊς οἷόν τις ἐελδέται ἔμμεναι υἷα. (σεῦς,

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλά τι μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσσι χεῖρας ἐφήσω
μοῦνος ἐών· οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔασι.
πρὸς δ' ἔτι τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω,
εἴπερ γάρ κτείναιμι Διός τε σέθεν τε ἑκητι,
πῶς κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τὸ σὺ φράζεσθαι ἄνωγα.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἦ ἒτλης, καὶ μέν τίς τε χερείονι πείθεθ' ἑταίρῳ,
ὅσπερ θνητός τ' ἔδη καὶ ὁ τόσσα μήδεα οἶδεν·
αὐτὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, σάμπρης ἤ σε φυλάσσω
ἐν παύτεσσι πόνοισι· ἐρέω δέ τοι ἐξαναφανδόν·
εἴπερ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
περὶ πολλὰ μάλ', κτεῖναι μεμαῶτες ἄρηι,
καί κεν σὺ σφῶν ἐλάσαιο βόας καὶ ἴφια μῆλα.
ἀλλ' ἐλέτω σε καὶ ὕπνος. ἀϊνὲς καὶ τὸ φυλάσσειν
παννύχιον ἐγρήσοντα· κακῶς δ' ὑπὸ δύσεαι ἅλμῃ.

Ὡς φάτο· τῷ ῥά οἱ ὕπνος ὑπὲρ βλεφάροισιν ἔχυτο.
αὐτὴ δ' ἆψ ὅθ' ὀλύμπου ἀφίκετο δίαν θεάων,
ἔνθα τὸν ὕπνος ἔμαρπτε λύων μελεδήματα θυμῷ,
λυσιμελής. ἄλοχος δ' ἄρ' ἐπέγρετο κεδνὰ εἰδυῖα·
κλαῖε δ' ἄρ' γὲν λεκτροισι καθεζομένη μαλακοῖσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορέσσατο ὃν κατὰ θυμόν,
Ἀρτέμιδι πρώτιστον ἐπεύξατο δῖα γυναικῶν,

Ἄρτεμι, πότνα θεά, θύγατερ Διός, αἴθε μοι ἤδη
ἰὸν ἐνὶ στήθεσι βαλὼν ἐκ θυμὸν ἕλοιο
αὐτίκα νῦν, ἢ ἔπειτά μ' ἀναρπάξασα θύελλα
οἴχοιτο πρὸφέρουσα κατ' ἠερόεντα κέλευθα,
ἐν πρόχοας ἰέναι βάλοι ἀψορρόου Ὠκεανοῖο.
ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κόρας ἀνέλοντο θύελλαι,
τὰς τοκῆας μὲν φθῖσαν θεοί, αἱ δ' ἦ λίποντο
ὀρφαναὶ ἐν μεγάροισι, κόμισσε δ' ἄρ' Ἀφροδίτη
τυρῷ καὶ μέλιτι γλυκερῷ καὶ ἁδηΐ οἴνῳ·
Ἥρη δ' αὐτῇσιν πρὸ πασέων δῶκε γυναικῶν
εἶδος καὶ πινυτὴν, μῆκος δ' ἔπορ Ἄρτεμις ἁγνὴ,
ἔργα δ' Ἀθηναίη δίδαξε κλυτὰ ἐργάζεσθαι·
αὐτὰρ Ἀφροδίτη δίαν προσέτυχε μακρὸν Ὄλυμπον
κούρησ' αἰτήσουσα τέλος † γλυκεροῖο γάμοιο,
ὄφρ' Διὰ τερπικέραυνον· (ὁ γάρ τ' εὖ οἶδεν ἅπαντα,
μοῖράν τ' ἀμμορίην τε κατὰ θνητοὺς ἀνθρώπους)
τόφρα ἄρ' τὰς κόρας ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο,
καί ῥ' ἔδοσαν συνιεῖσιν ἐριννύσιν ἀμφιπολεύειν·
ὣς ἔμ' ἀΐσσειαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
εἴ μ' εὐπλόκαμος βάλοι Ἄρτεμις, ὄφρ' Ὀδυσῆα
ὀσσομένη, καὶ γαῖαν ὑπὸ συνερεῖω ἀφικοίμην,
μηδ' ἔτι χείρονος ἀνδρὸς ἐϋφραίνοιμι νόημα.
ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακόν, ὅπποτε κῆρ τις
ἤματα μὲν κλαίῃ τυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ, (τας
νύκτας δ' ὕπνος ἔχησιν· (ὁ γάρ τ' ἐπέλησε † ἅπαντων
ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἄρ βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ)
αὐτάρ ἐμοὶ καὶ ὀνείρατ' ἐπέστορε κακὰ δαίμων.
τῇδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρεδράθων ἐικέλος αὐτῷ,
τοῖός τ' οἷός τ' ἦεν ἅμα στρατῷ· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρε, ἐπεὶ ὄκ' ἐφάμην ὄναρ ἔμμεναι, ἀλλ' ὕπαρ ἤδη.

Ὡς ἔφατ'. αὐτίκα δ' χρυσόθρονος ἦλυθ' Ἠώς.
τὴν δ' ἄρα κλαιούσης ὄπα σμύθου δ' ἴσου Ὀδυσῆος
μερμήριζε δ' ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
ἤδη γνώσκουσα παρεστάμεναι κεφαλῆφι.
χλαῖναν μὲν σμερδαλέω καὶ κώεα τοῖσιν ἐῴδει,
ἐν μέγαρον κατέθηκεν ὑπὲρ θρόνου· ἐκ δ' βοείην
θῆκε θύραζε φέρουσ'. Διὶ δ' ὄψε χεῖρας ἀνασχών,
Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ὑπὲρ ἁλὸς εὐρέα νῶτα
ἤγετ' ἐμὴν ἐς γαῖαν, ἐπεὶ μ' ἐκακώσατε λίην,
φήμην τίς μοι φάτω ἐγειρομένων ἀνθρώπων
ἔνδοθεν, ἐκτοθεν δ' Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω.

Ὡς ἔφατ' ὀρχάμενος. τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς·
αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου
ὑψόθεν ἐκ νεφέων, γήθησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ πόρεν ἀλετρὶς
πλησίον, ἔνθ' ἄρα οἱ μύλαι εἵατο ποιμένι λαῶν·
τῇσι δὲ δώδεκα πᾶσαι ἐπηρώοντο γυναῖκες,
ἄλφιτα τεύχουσαι καὶ ἀλείατα, μυελὸν ἀνδρῶν.
αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὗδον, ἐπεὶ πρὰ πυρὸν ἄλεσσαν·
μία δ' ἐμὶ ὄπω παύετ', ἀφαυροτάτη δ' ἐτέτυκτο·
ἣ ῥα μύλην στήσασα, ἔπος φάτο, σῆμα ἄνακτι,
Ζεῦ πάτερ, ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
ἦ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
οὐδ' ἐπιθνέφεος· ἐσί· τέρας νύ που τόδε φαίνεις.
κηδίστῳ νῦν καὶ ἐμοὶ δὸς ἐλθεῖν ἔπος, ὅτι κεν εἴπω·

μνηστῆρες

Diana, ueneranda dea, filia Iouis, utinam mihi iam
sagittam in pectoribus iaciens extra animam capias
statim nunc, uel postea me discerpens procella
eat portans in obscuras uias,
in ostijs autem iaciat retrogradi Oceani.
sicut quando Pandari filias susceperunt procellæ,
quib. parētes quidē perdiderant Dei, hæ aūt relictæ sunt
orphanæ in domibus, nutriebat autem diuina Venus
caseo & melle dulci & suaui uino:
Iuno autem ipsis præ omnibus dedit mulieribus
speciē et prudētiā, magnitudinē a. præbuit Diana casta,
opera autem Minerua docuit inclyta operari:
quando Venus diuina adiuit altum olympum
puellis petitura finem dulcium nuptiarum,
ad Iouē gaudentē fulmine: (hic enim bene nouit omnia,
fortunamq; infortuniumq; in mortalibus hominibus)
interim autem puellas harpyiæ arripuerunt,
& dederunt odiosis Erinnybus seruire:
sic me destruant olympias domos habitantes,
uel me pulchra crinibus percutiat Diana, ut Vlyssem
uisura, & terram sub odiosam abeam,
ne ue peiori uiro lætificem mentem.
sed hoc quidē & tolerabile habet malum, quādo aliqua
dies quidem flet frequenter dolens cor,
noctes aūt somnus habet: (hic n. obliuiſci facit oēs boues
bonorū & malorum, postquam palpebras amplexus est)
at mihi & insomnia immisit mala deus.
hac enim me nocte apud dormiuit similis ipsi,
talis existens qualis iuit cum exercitu: at meum cor
lætatū est, quoniā nō putabā somniū esse, sed uerū iam.

Sic dixit. statim autem aurea sede uenit Aurora.
huius autem flentis uocem audiuit diuinus Vlysses:
cogitauit autem postea, misaq; est ei in animo
iam cognoscens astare capiti.
uestē quidē simul capiens & pelles quibus indormiebat,
in domum deposuit in sede: extra autem bouinam
posuit foras portans. Ioui a. precatus est manus extollēs:
Iupiter pater, si me uolentes siccamq; & humidam
duxistis meā in terram, postquā mihi malefeciſtis ualde,
uocem aliquis mihi dicat excitatorum hominum
intus, extra autem Iouis monstrum aliud appareat.

Sic dixit precatus. hūc a. audiuit cōsiliarius Iupiter:
statim autem tonuit à splendido olympo
ab alto ex nebulis. lætatus est autem diuinus Vlysses.
uocem autem è domo mulier præmisit moletrinaria
propè, ubi molæ erant pastori populorum:
bis autem duodecim omnino irruebant mulieres,
farinas facientes & oleum, medullam uirorum.
& quidē aliæ dormiebant, postquam triticū moluerant:
hæc autem una nondum cessarat, debiliſsima autem erat:
hæc igitur molam statuens, uerbum dixit, signum regis:
Iupiter pater, qui Deis & hominibus imperas,
certè ualde intonuisti à cœlo stellato,
neq; usquā nubes est: monstrum utiq; alicui hoc ostendis.
perfice nunc & mihi miserę uerbum quod dicam:

Penelop
Dianā p
catur.

Pandari
filiæ.

Vlysses lo-
uem orat.

Dat signi
cœlo inp
ter.

Famula
prodigiū
coniectrt

proci

proci postremoq; & extremo die hoc
in domibus Vlyssis capiant conuiuium desiderabile:
qui iam mihi labore tristi genua soluerunt
farinas facienti, nunc ultimò cœneut.

Sic dixit. lætatus est autem uoce diuus Vlysses,
Iouisq; tonitru: dixit enim ulturum fontes.
aliæ autem famulæ in domos pulchras Vlyssis
congregatæ accendebant in foco magnum ignem.
Telemachus autem è lecto surrexit diuinus uir,
uestes indutus: circum autem ensem posuit humerum.
pedibus autem sub fortibus liganit pulchra calciamẽta,
accepit autem fortem lanceam acutam acuto ferro:
stetit autẽ in paumentum iens, ad aũt Eurycleam dixit:

emach. Nutrix dilecta, hunc hospitem honoratis in domo
uet Eu / lecto & cibo? an sic iacet neglectus?
leam ne talis enim mihi mater prudens,
ũtẽ ne / admirabiliter alterum honorat diuersilinguiũ hominum
it, minorem, hunc autem meliorem inhonoratum dimittit.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Euryclea:
non ipsam nunc fili insontem accuses.
uinum enim bibit sedens, donec uoluit ipse:
cibo aũt nõ amplius dixit esurire: interrogauit n. ipsum.
sed quando iam lecti & somni meminit,
hæc quidem lectos iussit substernere ancillis:
at hic, tãquã aliquis omnino arũnosus & infortunatus,
noluit in lectis & in lodicibus dormire,
sed in cruda bouina & pellibus ouium
dormiuit in uestibulo: lænam autem iniecimus nos:

Sic dixit. Telemachus autem ex domo transiuit,
lãccã habẽs: simul hũc canes pedib. ueloces sequebãtur.
perrexit autem ire in concionem ad fortes Achiuos.
rursus autem ancillis iussit diua mulierum,
Euryclea Opis filia Pisenoridæ:
agite, partim quidem domum ornate festinantes,
aspergiteq; inq; sedibus benefactis tapetes
iacite purpureos, partim autem spongijs mensas
omnes aspergite, purgate autem crateras,
& pocula rotunda facta: partim autem ad aquam
ite ad fontem, & portate cito euntes.
non enim iam proci aberunt domo,
sed ualde mane uenient, quoniam et omnib. conuiuium.

Sic dixit. illæ eam omnino audiuerunt & obedierunt.
uiginti quidem iuerunt ad fontem nigræ aquæ:
reliquæ illic in domo scienter laborabant.
intro autem uenerunt proci superbi, bi quidem postea
bene & scienter scindebant ligna: aliæ autem mulieres
uenerunt à fonte. post autem ipsas uenit Subulcus,
tres procos adducens qui erant inter omnes optimi.
& hos quidem siuit in septis bene pascere,
ipse autem rursus Vlyssem allocutus est suauibus:
hospes, nunquid igitur te magis Achiui inspiciunt,
an te inhonorant in ædibus, sicut antea?

Hunc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
utinam quidem Eumæe Dei puniant hanc contumeliã,
quam hi petulantes, fœdè perpetrant

μνησῆρδε πύματόν τε νῦ ὕστατόν ἦματι τῷδε
ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος ἐλεύσετο δαῖτ' ἐρατεινήν·
οἵ δή μοι καμάτῳ θυμαλγέϊ γούνατ' ἔλυσαν
ἄλφιτα τυχέσκειν, νῦν ὕστατα δεῖπνήσειαν.

Ὡς ἄρ' ἔφη, χαῖρε δ' ἡκεδανόνι δῖος Ὀδυσεύς,
ζλωός τε βροντῇ· φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείτας.
αἱ δ' ἄλλαι δμωαὶ κατὰ δώματα καλὰ Ὀδυσῆος
ἀγρόμεναι αὐέκαιον ἐπ' ἐχάρη ἀκάματον πῦρ.
Τηλέμαχος δ' αὖτ' ἔβη αὐίσατο ἰσόθεος φώς,
εἵματα εὐσάμενος· πὸδὶ δ' ξίφος ὀξὺ δέτ' ὤμῳ.
ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
εἵλετο δ' Ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξεῖ χαλκῷ·
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, πρὸς δ' Εὐρύκλειαν ἔειπεν,

Μαῖα φίλη, τὸν ξεῖνον ἐτιμήσατε δῖ' οἰκῳ
δυνῇ καὶ σίτῳ; ἦ αὖτως κεῖται ἀκηδής;
τοιαύτη γὰρ ἐμοὶ μήτηρ πινυτὴ πάρ ἔοσα,
ἐμπλήγδην ἕτερόν γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
χείρονα, τὸν δ' ἧσσον' ἀρείω ἀτιμήσασ' ἀποπέμπει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πεφιδομένη Εὐρύκλεια,
οὐκ ἂν μὴν νῦν τέκνον ἀναίτιον αἰτιόῳο.
οἶνον μὲν γὰρ οἵνιζε καθήμενος, ὅφρ' ἔθελ' αὐτός·
σίτου δ' οὐκέτ' ἔφη πεινήμεναι. εἴρετο γάρ μιν.
ἀλλ' ὅτε δὴ κοίτοιο καὶ ὕπνου μιμνήσκοιτο,
ἡμῖν δέμνι' ἄνωγεν ὑποστορέσαι δμωῇσιν.
αὐτὰρ ὅ γ', ὥς τις τε πάμπαν ὀίζυρός καὶ ἄποτμος,
οὐκ ἔθελ' ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσι καθεύδειν,
ἀλλ' ἐν ἀδεψήτῳ βόεη καὶ κώεσιν οἰῶν
ἐν προθύρῳ ἐν πολιόμῳ· χλαῖναν δ' ἐπιέσαμεν ἡμεῖς.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' ἁπὶ μεγάροιο βεβήκει,
ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
βῆ δ' ἴμεν εἰς ἀγορήν μετ' εὐκνήμιδας ἀχαιούς.
αἱ δ' αὖτε δμωῇσιν ἐπέκλετο δῖα γυναικῶν,
Εὐρύκλει' Ὦ πόσι θυγάτηρ Πεισηνορίδαο,
ἀγρεῦθ', αἱ μὲν δῶμα κορήσατε ποινύσασαι,
ῥάσσατέ τ' ἐν δ' θρόνοισι δυσπούητοισι τάπητας
βάλλετε πορφυρέους· αἱ δ' αὖ σπόγγοισι τραπέζας
πάσας ἀμφιμάσασθε, καθήρατε δ' κρητῆρας,
εὖ δ' ἐπὶ ἀμφικύπελλα τιτυγμένα τοὶ δ' ἐμὲ δῶρ'
ὄρχεσθε κρήνηνδε, νῦν οἵσετε θᾶσσον ἰοῦσαι.
οὐ γὰρ δὴ μνησῆρδε ἀπέσσονται μεγάροιο,
ἀλλὰ μάλ' ἦρι νέονται, ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή. (πο.
Ὡς ἔφαθ'. αἱ δ' ἄρα τ' ἄμαλα ἧκα κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
αἱ μὲν εἴκοσι βῆσαν ὑδρηκρήνηνδε μελαίνυδρον·
αἱ δ' αὖτ' κατὰ δῶμα ὐδυσαμένως πονέοντο.
ὅτε δ' ἦλθον μνησῆρδε ἀγλαΐσρδε, οἱ μὲν ἔπειτε
εὖ νῦ ὐδυσαμένως κίασαν ξύλα· αἱ δ' ἧκα δμωαὶ
ἦλθον ἀπὸ κρήνης. ὑδὶ δὲ σφισιν ἦλθε συβώτης,
τρεῖς σίαλας κατάγων οἳ ἔσαν ἐν πᾶσιν ἄριστοι.
τοὺς μὲν ἔασε καθ' ἕρκεα καλὰ νέμεσθαι,
αὐτὸν δ' αὖτ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσπύλα μειλιχίοισι,
ξεῖν', ἦ ἄρτι σε μᾶλλον ἀχαιοὶ ὀισορόωσιν,
ἦε σ' ἀτιμάζουσι κατὰ μέγαρ, ὡς τὸ πάρος περ;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
αἰ γὰρ δὴ Ζεῦ πάτερ θεοὶ τισαίατο λώβην, (σεύς,
ἥν οἵδ' ὑβρίζοντες, ἀεικέα μηχανόωντες

οἴκῳ γὲ ἀλλοτρίῳ, ὅθ' αἰδ'ῶς μοῖραν ἔχουσιν.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δ'ἐσῆλθε Μελανθιος αἰπόλος αἰγῶν,
αἶγας ἄγων αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
δίπνον μνηστῆρσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες,
τὼ τὰς μὲν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,
αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα κερτομίοισι,
ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν γ' ἀθάδ' αὐτοῦ σεῖο κατὰ δῶμα
αὐέρας αἰτίζων; ἀτὰρ οὐκ ἐξειδαθύραζε;
πάντως οὐκέτι νῶϊ διακρινέεσθαι οἴω
πρίν χειρῶν γεύσασθον, ἐπεὶ σύ περ ὃ κατὰ κόσμον
αἰτίζεις· εἰσὶν δ' ἠδὲ καὶ ἄλλαι δαῖτες Ἀχαιῶν.
Ὡς φάθ'. ὁ δ' οὔτι πρόσφη πολυμήτις Ὀδυσσεύς,
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ δυσοδομεύων.
τοῖσι δ' ἔπι τρίτος ἦλθε Φιλοίτιος ἡγήτωρ ἀνδρῶν,
βῶν σείραν μηστῆρσιν ἄγων ἠδὲ πίονας αἶγας.
(πορθμῆες δ' ἄρα τούς γε διήγαγον, οἵτε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅστις σφέας εἰσαφίκηται)
τὼ τὰ μὲν ἐν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
αὐτὸς δ' αὖτ' ἐρέεινε συβώτην ἆγχι παστὰς,
τίς δὴ ὅδ' ἐξείνου νέον ἐλήλυθε συβῶτα
ἡμέτερον πρὸς δῶμα; τέων δ' ἰζύνεται εἶναι
ἀνδρῶν; πόθι γῆν τε καὶ πατρίδ' ἔρεπται;
δύσμορος, ἦτε ἔοικε βασιλῆϊ ἄνακτι.
ἀλλὰ θεοὶ δ' ὀλόουσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους,
ὁππότε καὶ βασιλεῦσιν ὁμοκλήσονται ὀίζυν,
ἦ, καὶ δ' ἐξιτὸν ἦ δειδίσκετο χερὶ πᾶσάς·
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, γένοιτό τοι ἔσπερ ὀπίσσω
ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολλοῖσιν.
Ζεῦ πάτερ, ἄλλος σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὴν δὴ γείνεαι αὐτὸς,
μισγέμεναι κακότητι καὶ ἄλγεσι λυγαλέοισιν.
ἔδδιον ὡς γένοντο, διεδράκοντα δ' ἐμοί ὄσσε,
μνησαμένῳ Ὀδυσῆος· ἐπεὶ κἀκεῖνον ὀΐω
τοιάδε λαίφε' ἔχοντα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,
εἴπερ ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
εἰ δ' ἤδη τεθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
ὤμοι ἔπειτ' Ὀδυσεὺς ἀμύμονος, ὅς κ' ἔτι βασίλ
ἔσσ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα Κεφαλλήνων γε δήμῳ·
νεῦ δ' αὖ μὲν, γίνοντα θεσφάτω, ὀδύσσεται οὐκ ἄλλως
ἀνδρί γ' ὑποσχόμενος βοῶν ἠδὲ μετώπων·
τὰς δ' ἄλλοι μὲν κέλονται ἀγινέμεναι σφίσιν αὐτοῖς
ἔδμεναι· ὀδύρεται δέ τι παῖδος γε μεγάροις ἀλέγουσιν,
ὀδ' ὁππόθι τρομέουσι θεῶν. μεμάασι γὰρ ἤδη
κτήματα δ' ἀσασθαι δῖ' οἰχομένοιο ἄνακτος.
αὐτὰρ ἐμοὶ τόδε θυμὸς ἐνὶ στήθεσι φίλοισι
πολλὸν ἀπολιγέται· μάλα μὲν κακὸν, υἷος ἐόντος,
ἄλλων δ' ἦμον ἰκέσθαι, ἰόντ' αὐτῆσι βόεσσιν
ἄνδρας δυ' ἀλλοδαπούς· τὸ δ' ἤδιον, αὖθι μένοντα
βουσὶν ἐπ' ἀλλοτρίῃσι καθήμενον ἄλγεα πάσχειν.
καί κεν δὴ πάλαι ἄλλον ὑποδρηθεύων βασιλῆα
ἵκόμην φεύγων· (ἐπεὶ ἀκέτ' ἀνεκτά τέλονται)
ἀλλ' ἔτι τὸν δύστηνον ὀΐομαι, εἴ ποθεν ἔλθοι
ἀνδρῶν μνηστήρων σκίδνασθαι κατὰ δώματα θεῖα.

domo in aliena, neq; pudore præditi sunt.
Sic hi quidem talia mutuò loquebantur:
prope autem ipsos uenit Melanthius custos caprarum,
capras ducens quæ omnes inter excellebant greges,
cœnam proceis: duo autem simul sequebantur pastores,
& has quidem religauit sub porticu ualde sonanti,
ipse autem rursus Vlyssem allocutus est conuitijs:
hospes, adhuc & nunc hic tristia affici in domo
uiros poscens? an non exis foras?
omnino non amplius nos diremptum iri puto
antequã manus conseruerimus. quandoquidẽ tu nõ ritè
petis: sunt autem & alia conuitia Achiuorum.
Sic dixit. hũc a. nõ aliquid alloc. est prudens Vlysses,
sed tacitus mouit caput, mala profundè cogitans.
hos autem post tertius uenit Philœtius princeps uirorũ,
bouem sterilem procis ducens & pingues capras.
(portitores autem hos duxerunt, qui & alios
homines mittunt, qui ipsos accedit)
& hæc quidem religauerunt sub porticu resonanti:
ipse autem rursus interrogauit Subulcum propè astans:
quis iam hic hospes nuper uenit Subulce
nostram ad domum? ex quibus se dicit esse
uiris? ubi ei genus & patria terra?
infelix, certè similis es corpore regi imperanti.
sed Dei summergunt multum errantes homines,
quando regibus nent ærumnam.
dixit, & dextram porrexit manum astans:
& ipsum uocifera ns uerba uelocia allocutus est:
Salue pater ô hospes, fiat tibi ut antea
opulentia: at nunc quidem malis teneris multis.
Iupiter pater, nullus te Deorum perditior alius:
non misereris uiros, postquam genera sti ipse,
misceri malo & doloribus tristibus.
propriè ut intellexi, lachrymantur mihi oculi
recordanti Vlyssis: quoniam & illum puto
tales uestes habentem inter homines errare,
si cubi adhuc uiuit, & uidet lumen Solis.
si autem iam mortuus est, & in inferni domibus,
hei mihi postea Vlyssem bonum, qui me bobus
præfecit adhuc parulum Caphallenorum in populo.
nunc autem hæ quidem fiunt immensæ, neq; aliter
uiro fœtificet boum genus latarum frontium:
has autem alij me iubent ducere sibijpsis
edere: neq; filium in ædibus curant,
neq; curam timent Deorum. cupiunt enim iam
res comedere diu absentis regis.
at mihi hoc animus in pectoribus dilectis
multum uoluit: nalde quidem malo, filio ente,
aliorum populum ire, euntem cum ipsis bobus
uiros in alienos: hoc autem peius est, hic manentem
bobus alienis præfectum dolores pati.
& iam diu alium superborum regum
discessi fugiens: (quoniam non iam tolerabilia sunt)
sed adhuc illum infelicem puto, si cunde ueniens
uirorum procorum profligationem domi faciat.

Τὸν

Hunc

Hunc autem respondẽs allocutus est prudens Vlysses:
bubulce, quoniã neq; malo neq; insipienti uiro similis es,
cognosco autẽ ipse quod tibi prudentia in mentes uenit,
ideo tibi dico, & magnum iuramentum iuro:
sciat nunc Iupiter primum Deorum, hospitalisq; mẽsa,
domusq; Vlyssis boni quam peruenimus,
certè te hic ente uenient domum Vlysses:
tuis autem oculis uidebis, si uolueris,
interfici procos qui hic dominantur.

Hunc autem rursus allocutus est boum bubulcus uir:
utinam quidẽ istuc hospes uerbum perficiat Saturnius:
cognosceres qualis mea potẽtia & manus sequerentur.
sic similiter Eumæus supplicabat omnibus Deis
redire Vlyssem cordatum suam domum.
sic hi quidem talia inter se confabulabantur.
proci autem Telemacho interitum q; mortem q;
parabant. at illis sinistra uenit auis,
aquila altinolans, tenebat autem timidam columbam.
his autem Amphinomus locutus est & dixit:

O amici, non nobis perficietur hoc consilium,
Telemachi cædes: sed recordemur conuiuij.

Sic dixit Amphinomus. his autem placuit uerbum.
uenientes autem in domos Vlyssis diuini,
pallia quidem deposuerunt in lecticis q; sedibus q;:
ipsi autem sacrificabant oues magnas & pingues capras,
sacrificabant & porcos & bouem indomitam:
uiscera autem assantes distribuebant: & uinum
crateris miscebant. pocula autem distribuebat Subulcus.
panẽ autẽ ipsis distribuebat Philœtius eximius uirorum
pulchris in canistris: potũ uerò ministrabat Melãthius.
ipsi in cibos paratos appositos manus mittebant.
Telemachus autẽ Vlyssem sedere fecit astutias cogitãs,
intra bene ordinatam domũ, apud lapideũ pauimẽtum:
sedẽ sordida apposita, paruaq; mensa:
apud autem posuit uiscerum partes, infudit autẽ uinum
in poculo aureo, & ipsum allocutus est:
hic nunc sede cum uiris uinum bibens:
conuicia autem tibi ipse ego & manus arcebo
omnium procorum. quoniam non popularis est
domus hæc, sed Vlyssis: mihi autem ædificauit ille.
uos autem proci continete animum conuitio
& manus, ut non aliqua lis & contentio oriatur.

Sic dixit. illi autem omnes mordicus labra tenentes
Telemachum admirabãtur quod audaciter locutus esset.
his autem Antinous locutus est Eupithei filius:
licet molestum feramus uerbum Achiui.
Telemachi: malde autem nobis minans locutus est.
non enim Iupiter finit Saturnius: ideo ipsum iam
sedauissemus in domibus, canorum licet concionatorem.

Sic dixit Antinous. ipse autem non curauit uerbum.
præcones autem per ciuitatem sacram hecatomben
duxerunt. ipsi autem congregati sunt comati Achiui
nemore sub umbroso longè iaculantis Apollinis.
at postquam assauerunt carnes superiores & traxerunt,
partibus diuisis conuiuabantur gloriosum conuiuium.

Τὸν δ' ἀπαμβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
βουκόλ', ἐπεὶ ἔτε κακῷ ὄτ' ἄφρονι φωτὶ ἐοικας, (σεὺς,
γινώσκω δ' ἐμὸν ἦτορ, καὶ αὐτὸς ὅ τοι πίνυτα φρονέῃς ἵκει,
τὼνεκά τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι·
ἴσθι νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξεινίη τε τράπεζα,
ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ἦ σέθεν ἐν θαλάμοισι τεοῖσ' ἐνὸς ἐλθόντος ἐλεύσεται οἷκαδ' Ὀδυσσεύς·
σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπόψεαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα,
κτεινομένους μνηστῆρας οἳ ἐνθάδε κοιρανέουσι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ὦπιβουκόλος ἀνήρ,
αἴ γὰρ δὴ ξεῖνε ἑπὸς τελέσειε Κρονίων·
γνοίης οἷόν ἐμὲ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται.
ὡς δ' αὔτως Εὔμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσι
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὃν δὲ δόμονδε.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
μνηστῆρσι δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θανάτου τε μόρου τε
ἤρτυον. αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἤλυθεν ὄρνις,
αἰητὸς ὑψιπέτης, ἔχε δὲ τρήρωνα πέλειαν.
τοῖσι δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὦ φίλοι, οὐχ ἡμῖν σοωθήσεται ἥδε γε βουλὴ,
Τηλεμάχοιο φόνος· ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτός.
Ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος. τοῖσι δ' ὦκ ἴαν' ἄνωγε μῦθος.
ἐλθόντες δ' ἐς δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο,
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
οἱ δ' ἱερεύον ὄϊς † μεγάλους καὶ πίονας αἶγας, al. μεγάλας
ἱερεύον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην·
σπλάγχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες φώμων· ἐν δ' ἄρα οἶνον
κρητῆρσι † κέρασαν. κύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης. al. κέρασσαν
σῖτον δὲ σφ' ἐπέγειμε Φιλοίτιος ὄρχαμος ἀνδρῶν
καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἐῴνοχόει δὲ Μελανθεύς.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Τηλέμαχος δ' Ὀδυσῆα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ὡς ἐν δαῒ μεγάρῳ, πρὶν λάϊνον οὐδὸν ὀρέσθαι·
δίφρον μὲν εἰσέλιον πῆξαθεὶς, ὀλίγην τε τράπεζαν·
πὰρ δ' ἐτίθει σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
ἔνταυθοῖ νῦν ἧσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοπάζων·
πρητομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφίξω
πάντων μνηστήρων. ἐπεὶ ἔτραπε θυμὸς ἐμοὶ δὲ
οἶκόνδ', ἀλλ' Ὀδυσῆος ἐμοὶ δ' ἐκτήσατο κῆδος·
ὑμεῖς δ' μνηστῆρες ἐπίσχετε θυμὸν ἐνιπῆς
καὶ χεῖρας, ἵνα μή τις ὄρις καὶ νεῖκος ὄρηται.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φῦσαν
Τηλέμαχον θαύμαζον ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
τοῖσι δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱὸς,
καὶ χαλεπὸν πρὸ ἑόντα διηνέκεα μῦθον ἀκοῦαι
Τηλέμαχε· μάλα δ' ἥμιν ἀπειλήσας ἀγορεύει.
ἐκ γὰρ Ζεὺς ἔασε Κρονίων· ἦ δ' κέ μιν ἤδη
παύσαμεν ἐν μεγάροισι, λιγὺν περ ἐόντ' ἀγορητήν.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος. ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἐπεμπάζετο μύθων.
κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ θεῶν ἱερὴν ἑκατόμβην
ἦγον. τοὶ δ' ἀγέροντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
ἄλσος ὑπὸ σκιερὸν ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
μοίρας δ' ἀσσάμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.

al. ἔπιννε, τοῖσι δ' ἄρ' Ὀδυσῆϊ μοῖραν δέσαν † οἱ ῥ' ἐπέγνοντο,
ἴσλω ὡς αὐτοῖ πορ ἐλάγχανον. ὣς γὰρ ἀνώγει
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσῆος θείοιο.
μνηστῆρας δ' ὁ πάμπαν ἀγλαΐας ἔπα Ἀθήνη
λώβης ἴαχεσθαι θυμαλγέος· ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
δύνῃ ἄχος κραδίλῃ Λαερτιάδαο Ὀδυσῆα.
ἦν δ' ἔτις ἐν μνηστῆρσιν ἀνὴρ ἀθεμίστια εἰδώς,
al. ναίων (Κτήσιππος δ' ὄνομ' ἔσκε, Σάμῃ δ' ἐν οἰκία † ναίε-
ὃς δὴ τοι κτεάτεσσι πεποιθὼς πατρὸς ἑοῖο, (ων)
μνάσκετ' Ὀδυσῆος δηὖ οἰχομένοιο δάμαρτα·
ὅς ῥα τότε μνηστῆρσιν ὑπόρφιάλοισι μετηύδα·

Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγλαΐοχοι, ὄφρά τι εἴπω.
μοῖραν μὲν δὴ ξεῖνος ἔχει πάλαι, ὡς ἐπέοικεν,
ἴσλην· ἀ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν ὐδὲ δίκαιον
ξείνους Τηλεμάχοιο, ὅς κεν τάδε δώματ' ἵκηται.
ἀλλ' ἄγε οἱ κἀγὼ δῶ ξείνιον, ὄφρα καὶ αὐτὸς
εὖ λοετροχόῳ δώῃ γέρας, ἠὲ τῳ ἄλλῳ
δμώων οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο.

Ὡς εἰπὼν, ἔβαλε βοὸς ποδὶ χειρὶ παχείῃ,
κείμενον ἐκ καυτοῖο λαβών· ὁ δ' ἀλύσατ' Ὀδυσσεύς,
ἅπα πρὸ ἀκλίνας κεφαλήν· μείδησε δ' ὑπ' ὀμῷ
σαρδάνιον μάλα τοῖον· ὁ δ' οὔδεϊ βάλε τοῖχον.
Κτήσιππον δ' ἄρα Τηλέμαχος ἠνίπαπε μύθῳ,
Κτήσιππ', ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ·
ὃν ἔβαλες τὸν ξεῖνον· ἀλύσατο γὰρ βέλος αὐτός.
ἦ γάρ κεν σέ μέσον βάλον ἐγχεῖ ὀξυόεντι,
καί κε τοι αὐτὶ γάμοιο πατὴρ τάφον ἀμφεπονεῖτο
ἐνθάδε. τῷ μή τις μοι ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ
φαινέτω. ἤδη γὰρ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια· πάρος δὲ τι νήπιος ἦα.
ἀλλ' ἔμπης τάδε μὲν καὶ τέτλαμεν εἰσορόωντες,
μήλων σφαζομένων, οἴνοιό τε πινομένοιο,
σίτου. χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἐνὶ πολλούς.
ἀλλ' ἄγε μηκέτι μοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες.
εἰ δ' ἤδη μ' αὐτὸν κτεῖναι μενεαίνετε χαλκῷ,
καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
τεθνάμεν ἢ τάδε αἰεὶ ἀεικέα ὄπτ' ὁράασθαι,
ξείνους τε συφελιζομένους, δμωάς τε γυναῖκας
ῥυσάζοντας ἀειπελίως κατὰ δώματα καλά.

Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
τοῖσι δὲ μετέειπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
ὦ φίλοι, ὄν κ' αὖ δή τις ὐδῇ ῥηθέντι δικαίῳ
ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενον χαλεπαίνοι.
μήτ' ἔτι τὸν ξεῖνον συφελίζετε, μήτέ τιν' ἄλλον
δμώων οἳ κατὰ δῶμα Διοτρεφέος Ὀδυσῆος.
Τηλεμάχῳ δ' ἔπι μῦθον ἐγὼ μητρὶ φαίλω
ἤπιον, εἰ σφῶϊν κραδίῃ ἅδοι ἀμφοτέροισιν.
ὄφρα μὲν ἧμιν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε,
τόφρ' ὅτις νέμεσις μνῶμαι τ' ἔσαν ἰέμεναί τε
μνηστῆρας κατὰ δῶμα· (ἐπεὶ τόδε κέρδιον ἦεν,
εἰ νόστησ' Ὀδυσεὺς καὶ ἑὸν πρὸς ἱκέσθαι δῶμα)
νῦν δ' ἤδη τόδε δῆλον ὅτ' οὐκέτι νόστιμός ἐστιν.
ἀλλ' ἄγε σῇ τάδε μητρὶ παρήμενος κατάλεξον,
γήμασθ' ὅστις ἄριστος ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρησιν,

ὄφρα

apud autem Vlyssem partem posuerũt qui minùs rabãt,
æqualem sicut ipsi sortiti sunt. sic enim iusserat
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini.
procos autem non omnino superbos siuit Minerua
contumelia abstinere tristi: ut adhuc magis
intraret dolor in corde Laertiadem Vlyssem.
erat autem quidam in procis uir iniusta sciens,
(Ctesippus autem nomen erat, in Samo domũ habitans)
qui possessionibus fretus patris sui,
petebat Vlyssis diu absentis uxorem:
qui tunc procos superbos allocutus est:

Audite me proci strenui, ut quid dicam.
partem quidem iam hospes habet dudum, sicut decet,
æqualem. non enim bonum est priuare neq; iustum
hospites Telemachi, quicunq; ad has domos peruenerit.
sed age ei & ego dabo hospitium: ut & ipse
uel balneatori det munus, uel alicui alij
famulorum qui sunt in domibus Vlyssis diuini.

Sic locutus, proiecit bonis pedem manu forti,
iacentem ex caniſtro capiens. ipse autẽ euitauit Vlysses,
placidè inclinans caput: subrisit autem animo
Sardaniũ omnino talẽ. ille bene ædificatũ percussit mu-
Ctesippum autem Telemachus increpuit uerbo: (rum.
Ctesippe, certè omnino tibi hoc utilius fuit animo. Telem.
non percussisti hospitem. euitauit enim telum ipse. sippum
certè enim te medium percussissem lancea acuta, nit abun
& tibi pro nuptijs pater sepulchrum curasset obiurga
hic. quare ne quis mihi iniquitates in domo
ostendat. iam enim intelligo & scio quæq;
bonaq; & peiora: antea autem infans eram.
sed tamen hæc quidem toleramus inspicientes,
dum oues iugulantur, uinumq; bibitur,
& panis. difficile enim cohibere unum multos.
sed agite non amplius mihi mala facite hostiliter.
si iam me ipsum interficere cupitis ferro,
& hoc uellem, & multo utilius esset
mori quàm hæc semper iniqua opera uidere,
hospites uerberari, famulasq; mulieres
uiolari turpiter in domibus bonis.

Sic dixit. illi autem omnes quieti facti sunt silentio:
tandem locutus est Damastorides Agelaus:
ô amici, non iam aliquis in indictum iustum Agelaus
contrarijs uerbis carpens sæuiat. procois u
neq; amplius hospitem uerberate, neq; aliquem alium nuptias
seruorum qui sunt in domibus Vlyssis diuini. turent.

Telemacho autem uerbum ego & matri dicam
mite, si ipsis corde placeat ambobus.
quandiu quidem nobis animus in pectoribus sperabat
redituru Vlyssem perprudentem suam domum,
tamdiu nihil prohibebat manereq; teneriq;
procos in domibus: (quoniam hoc utilius erat,
si redijsset Vlysses & redux uenisset domum)
nũc a. iã hoc manifestũ quod nõ amplius reuersurus est.
sed age tuæ hæc matri assidens narra,
nubat quicunq; optimus uir & plurima præbet,

ut

ut tu quidem gaudens paterna omnia possideas,
edens & bibens: illa uerò alterius domum curet.

Hunc autem Telem. prudens contra allocutus est:
non per Iouem Agelae & dolores patris mei,
qui alicubi longè Ithaca uel mortuus est uel errat,
non remoror matris nuptias: sed iubeo
nubere cuicunq; uelit, quim & plurima dona do.
erubesco autem nolentem à domo amouere
oratione uiolenta: non hoc Deus perficiat.

Sic dixit Telemachus. procis autem Pallas Minerua
inextinctum risum mouit, errare fecit autem mentem.
illi autem iam maxillis ridebant alienis:
cruentatas autem carnes comedebant: oculiq; ipsorum
lachrymis impleti erant: luctumq; cogitabat animus.
his autem & locutus est Theoclymenus diuinus:
ah miseri quid malum hoc patimini? nocte quidē uestra
cooperiuntur capitaq; facies q; infraq; genua.
ululatus autem diuisus est, lachrymantur autem genae:
sanguine autem fluunt parietes pulchræque mediæ.
simulachris uerò plenū est uestibulū, plena uerò & aula,
euntibus Erebumque sub tenebris. Sol autem
ex cælo perijt, malaq; inceßit caligo.

Sic dixit. illi autem omnes de eo suauiter riserunt.
his autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere:
desipit hospes nuper aliunde huc profectus.
sed ipsum statim iuuenes domo emittite foras
in forum ire: quoniam hæc nocti assimilat.

Hunc a. rursus allocutus est Theoclymenus diuinus:
Eurymache non te iubeo mihi comites dare.
sunt mihi oculiq; & aures & pedes ambo,
& mens in pectoribus facta neq; iniqua:
his exibo foras, quoniam intelligo malum nobis
imminens, quod non aliquis subterfugiet neq; euitabit
procorum, qui domo in diuini Vlyßis
uiros iniuria afficientes iniußa operamini.

Sic locutus, exiuit domibus bene habitatis.
uenit autem ad Piræum, qui ipsum alacris suscepit.
proci autem omnes inter se aspicientes,
Telemachum irritabant, de hospitibus ridenter.
sic autem aliquis dixit iuuenum superborum:
Telemache, non te peior hospitator alius:
qui talem istum habeas famelicum erronem,
panis & uini indigentem: neq; operum
scientem, neq; fortitudinis, sed ne quicquā pondus terræ.
alius autem rursus aliquis hic surrexit diuinatum.
sed si quid obtemperes, quod multo utilius esset:
hospites in naui multi sedā collocatos
in Siculos mittamus, unde tibi præmium inueniatur.

Sic dixerunt proci. ille autem non curauit uerba:
sed tacitè patrem aspiciebat, expectans semper
quando procis impudentibus manus inijceret.
è regione cubiculi posita pulchra sella
filia Icarij prudens Penelope,
uirorum in domibus uniuscuiusq; uerbum audiebat.
ridiculum enim ridentes parabant

suauiterque

ὄφρα σὺ μὲν χαίρων πατρώια πάντα νέμηαι,
ἔδων καὶ πίνων· ἡ δ' ἄλλου λῶμα κομίζη, al. ἵκηται.
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα·
ἦ μὰν οἶδ' Ἀγέλαε καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο,
ὅς που πάλ' Ἰθάκης ἦ ἐφθίτα ἦ ἀλάληται,
ὅττι δ' ἀτρίβω μητρὸς γάμον· ἀλλὰ κελεύω
γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλῃ, ποτὶ δ' ἄστεα δῶρα τίθημι, al. δίδωμι.
αὐτὰρ ἐγὼν αἰδέομαι δ' ἀέκοντα ἀπὸ μεγάροιο διώσσαι
μύθῳ ἀναγκαίῳ. μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειεν.

Ὡς φάτο Τηλέμαχος. μνησῆρσι δὲ πάλλας Ἀθήνη
ἄσβεστον γέλον ὦρσε, παρὲκ πλαγξεν δὲ νόημα.
οἱ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελώων ἀλλοτρίοισιν
ἀμοφόρυκτα ἔδον δ' ἀκρεα ἄβρια· ὄσσε δ' ἄρα σφέων
πλησθέν ὀφρυόεντα πιμπλαντο· γόον δ' ὀτρύνε θυμός.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεοκλύμενος θεοειδής,
ἆ δειλοί τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γοῦνα,
οἰμωγὴ δὲ δέδηε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί·
αἵματι δ' ἐρράδαται καλοὶ τοῖχοι καλαί τε μεσόδμαι,
εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλέη δὲ καὶ αὐλή,
ἐρεμνῶν ἐρεβόσδε νυχοφοίτων. ἠέλιος δὲ
οὐρανὸν ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ὑπὲρ ἔδραμε ἀχλύς.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γελάσσαν.
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος πολύβου πάις ἦρχ' ἀγορεύειν·
ἀφραίνει ξεῖνος νέον ἄλοθεν ἐληλουθώς.
ἀλλά μιν αἶψα νέοι δόμου ἐκπέμψαθε θύραζε
εἰς ἀγορὴν ἐρέεσθαι· ἐπεὶ τάδε νυκτὶ ἔοικε.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη θεοκλύμενος θεοειδής·
Εὐρύμαχ', ὅττι σ' ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας ὀπάζειν,
εἰσί μοι ὀφθαλμοί τε καὶ ἔμπεδα νῶϊ πόδοιν ἄμφω,
καὶ νόος γε σάθεσι τετυγμένος ὀδμή γε ἀεικής·
τοῖς ἕξομαι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὔμμιν
ἐρχόμενον, τό κεν οὔτις ὑπεκφύγοι οὐδ' ἀλέαιτο
μνησήρων, οἳ δῶμα κατ' αὐτιδέα ὀφρυόεντα
αὖέρας ὑβρίζοντε κατακτάμεναί τε μηχανάασθε.
Ὡς εἰπὼν ᾤχηλθε δόμων εὐναιετάντων.
ἐκ δ' ὅγε βῆ παρὰ νῆα θοήν, ὅθι οἱ πρόφρων ὑπὸ δ' ἕκτο.
μνησῆρες δ' ἄρα πάντες ὀνὰ ἀλλήλους ὀρόωντο,
Τηλεμάχοιο ἐρεθίζοντο, ὠδὶ ξείνοις γελόωντο.
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερφιάλων·
Τηλέμαχ', ὅττις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος·
οἷον μέν τινα τόνδε ἔχεις ἐπίμαστον ἀλήτην,
σίτου καὶ οἴνου πεχρημένον· ὀδ' ἔτι δῆγων
ἔμπαιον, οὐδὲ βίης, ἀλλ' αὔτως ἄχθος ἀρούρης.
ἄλλος δ' αὖτέ τις ὧδε ἀΐσσεται μαντεύεσθαι·
ἀλλ' εἰ μὲν δή τι πίθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη· al. εἰ μὲν δὴ πειθοῖο,
τοῦδε ξείνους νῆϊ πολυπλήϊδι βαλόντες
δεῦρ' Σικελοὺς πέμψωμεν, ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἅλφοι.
Ὡς ἔφασαν μνησῆρες. ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
ἀλλ' ἀκέων πατρὸς πρόσω ἐλίκτορ, σέλμοιο δ' αἰεὶ
ὁππότε δὴ μνησῆρσιν ἀναΐσσοι χεῖρας ἐφήσει.
ἦδ' ἐν τοιούτῳσιν Ἰθάκης πόλιν ἀμφιβεβῶσαν
κέρδε Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
οὐδρῶν γὰρ μεγάροισιν ἑκάστου μῦθον ἄκουεν·
δαῖτα γὰρ τοί γε γελοίωντο τετύκοντο

ἦδη

ἠδύ τέ μιν μυθοισι, ἐπεὶ μάλα πολλ' ἰρόυσαν·
λύρτα δ' ὀκ ἄν πως ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο,
οἷον δὴ τάχ' ἔμελλε θεὰ καὶ κρατερὸς ἀνὴρ
ὁμοσσέμεναι. πρότεροι γὰρ ἀεικέα μηχανόωντο.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Φ.
ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Πηνελόπη τῷ τείνοντι τὸ τόξον ὁμολογεῖ τὰ αὐτῆ γάμον. Ὀδυσσεὺς δὲ ὑπὸ Εὐμαίου καὶ Φιλοιτίου ἐντελλάμενος περὶ τῶν θυρῶν ἀσφαλείας, αὐτὸς ἀφίησι τὸ βέλος διὰ τῶν πελέκεων, ἄλλου τείνειν τὸ τόξον μὴ δυναμένου.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Φ.
ΡΑΨΩΔΙΑ.
Φὶ ὃ βίον προτίθησιν ἄεθλον πηνελοπείη.

Η. σὶ ἄρ' ὧν φρεσὶ θεὰ θῆκε γλαυκῶπις Ἀθήνη
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρονι πηνελοπείῃ,
τόξον μυησήρεσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον
ϕὴ μέγαροις Ὀδυσῆος, ἀέθλια, καὶ φόνα ἀρχεῖν.
κλίμακα δ' ὑψηλὴν προσεβήσατο οἷο δόμοιο·
εἵλετο δ' ἐν κληῖδι βυκαμπέα χειρὶ παχείῃ
καλὴν, † χαλκείην, κώπην δ' ἐλέφαντος ἔπηεν·
βῆ δ' ἴμεναι θάλαμόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν
ἔσχατον. ἔνθα δὲ οἱ κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος.
ἔνθα δὲ τόξον ἔκειτο παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρη
ἰοδόκος, πολλοὶ δ' ἔνεσαν ὀνόωτοι ὀϊστοί·
δῶρα τά οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας
Ἶφιτος Εὐρυτίδης, ὡϊκέλος ἀθανάτοισι.
τὼ δ' ἔν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοῖιν,
οἴκῳ ἔν Ὀρτιλόχοιο δαΐφρονος. ἦτοι Ὀδυσσεὺς
ἦλθε μετὰ χρέος τό ῥά οἱ πᾶς δῆμος † ὄφελλε·
μῆλα γὰρ ἔξ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρες ἄειραν
νηυσὶ πολυκλήϊσι τριηκόσι', ἠδὲ νομῆας.
τῶν ἕνεκ' ἔβη πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν Ὀδυσσεὺς
παῖδα νέον ἐών. πατὴρ γὰρ ἄλλοι τε γέροντες.
Ἶφιτος αὖθ' ἵππους δλιχήμονος αἵ οἱ ὄλοντο,
δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοί,
αἵ δὴ οἱ κατὰ ἔπειτα φόνος καὶ μοῖρα γένοντο,
ἐπεὶ δὴ Διὸς υἱὸς ἀφίκετο καρτερόθυμον
ϕῶθ' Ἡρακλῆα, μεγάλων ὠΐστορα ἔργων,
ὃς μιν ξεῖνον ἐόντα κατέκτανεν ὧ ἐνὶ οἴκῳ·
σχέτλιος, ἀδὲ θεῶν ὄπιν ἠδείσατ', ἀδὲ τράπεζαν
τὴν οἱ ὑπέθηκεν· ἔπειτα δ' ἐνὶ σϕῆσι κατέκτα
ἵππους δ' αὐτὸς ἔχε κρατερώνυχας ἐν μεγάροισι.
τὰς ἐρέων Ὀδυσῆι σαωσίπτολι δῶκε φέρειν δόμον,
τὸ πρίν μιν ῥ' ἐφόρει μέγας Εὐρύτος, αὐτὰρ ὁ παῖδι
κάλλιπ' ἀποθνήσκων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν.
τῷ δ' Ὀδυσεὺς ξίφος ὀξὺ καὶ ἄλκιμον ἔγχος ἔδωκεν,
ἀρχὴν ξεινοσύνης πρόσω δ' ἐτράπετο. ἀλλ' ἐπὶ τραπέζῃ
γνώτην † ἀλλήλω. πρὶν γὰρ Διὸς υἱὸς ἔπεφνεν
Ἶφιτον Εὐρυτίδην, θεοῖσιν ἀθανάτοισιν,
ὃς οἱ τόξον ἔδωκε. τὸ δ' ὄπποτε δύσκε Ὀδυσσεὺς
ἐρχόμενος πόλεμόνδε μελαινάων ὑπὲρ νηῶν
ἡρεῖτ', ἀλλ' αὐτὸ μνῆμα ξείνοιο φίλοιο

κέσκετ'

suauiterq; & placidè, siquidem ualde multa mactarant: conuiuio autem nullum aliud inamœnius fieri posſit, quam quod mox erat Dea & fortis uir facturus. priores enim iniqua patrabant.

ODYSSEAE HOMERI XXI.
Rapsodiæ argumentum.

Penelope tendenti arcum pollicetur sui coniugium. Vlysses autem Eumæo & Philœtio mandans de ianuarum custodia, ipse mittit sagittam per annulos, alio tendere arcum non ualente.

ODYSSEAE HOMERI Φ.
RAPSODIA.
Phi autem arcum proponit certamen Penelope.

Ipsi autẽ in mentibus posuit Dea cæsia Minerua
filiæ Icarij prudenti Penelopæ,
arcum procis ponere albumq; ferrum
in domibus Vlyssis, certamina, & cædis principium.
scalam autem altam ascendit suæ domus:
accepit autem clauem bene flexam manu crassa
pulchram, æream, manubrium autem eboris inerat:
perrexit autem ire ad thalamum cum ancillis mulieribus
ultimum. illic autem ei thesauri iacebant regis,
æsq; aurumq; multi laborisq; ferrum.
ibi arcus iacebat reflexus, & pharetra
sagittifera, multæ autem inerant lethiferæ sagittæ:
dona quæ ei hospes Lacedæmone dederat congressus
Iphitus Eurytides, similis immortalibus.
hi autem in Messena occurrerunt innicem,
domo in Ortilochi cordati. cæterum Vlysses
iuit ad debitum quod ei omnis populus debebat:
oues enim ex Ithaca Mesenij uiri extulerant
nauibus multisedis trecentas, & pastores.
horum gratia legationem multam uiam uenit Vlysses
parunlus. misit enim pater alijq; senes.
Iphitus rursus equas quærens quæ ei perditæ erant,
duodecim fœminæ, post autem mulæ patientes operum,
quæ ei & postea cædes & fatum factæ sunt,
postquam ad Iouis filium peruenit magnanimum
uirum Herculem, magnorum authorem operum,
qui ipsum hospitem interfecit domi suæ:
improbus, neq; Deorum uocem ueneratus, neq; mensam
illam quam ei apposuit: postea autem occidit & ipsum:
equas autem ipse tenuit fortes unguibus in domibus.
quas quærens Vlyssi recurrit: dedit autem arcum,
quem antea quidẽ portabat magnus Eurytus, at hic filio
reliquit moriens in domibus altis.
huic Vlysses ensem acutum & fortem lanceam dedit,
principium hospitalitatis calamitosæ. neq; in mensa
cogniti sunt inter se. antè enim Iouis filius interfecit
Iphitum Eurytidem, similem immortalibus,
qui ei arcum dedit. hunc autem nunquam diu Vlysses
iens ad bellum nigris in nauibus
portauit, sed ibi monimentum hospitis dilecti

tenuit

tenuit in domibus: gestabat autem sua in terra.
ipsa a. quando iam thalamum peruenit diuina mulierũ,
pauimentumq; quernum ascendit, quod quondam faber
poliuerat scitè, & ad normam direxerat,
in aũt limina aptauerat, ianuas a. imposuerat splẽdidas:
statim hæc lorum uelocitèr absoluit annulo,
inq; clauem misit, ianuarum autem superincidit seras
contra obseruans. bæ autem resonuerunt uelut taurus
pascens prato: tantum sonuerunt pulchræ portæ
percussa claui, apertæq; sunt ei citò.
ipsa in alta tabulata iuit, illic autem cápsæ
stabant, in quibus odoriferæ uestes iacebant.
hinc extensa à clauo accepit arcum
cum ipsa uagina, quæ ei adiacebat lucida.
sedens autem illic dilectis genibus eo imposito,
flebat ualde stridulè: excepit autem arcum regis.
ac postquam satiata est multarum lacrymarum luctu,
perrexit ire domum ad procos superbos;
arcum tenens in manu curuum, & pharetram
sagittiferam: multæ autem ierant lethiferæ sagittæ.
ei autem simul ancillæ portabant arcam, ubi ferrum
iacebat multum & æs, certamina regis.
quando autem iam ad procos peruenit diuina mulierum,
stetit apud limen domus benefactæ,
contra genas tenens tenues calantidas:
ancilla autem ei utrinq; astitit.
statim autem procis locuta est, & dixit uerbum:
audite proci superbi, qui hac domo
utimini comedendo & bibendo assiduè semper
uiro absente multo tempore, neq; aliquam aliam
uerbi facere contemptiam potuistis,
sed me cupientes ducere facereq; uxorem.
sed agite proci, quoniam hoc apparet certamen.
ponam enim magnum arcum Vlyssis diuini:
quicunq; autem facillimè extendet arcum in manibus,
& iaculabitur per annulos duodecim omnes,
hunc simul sequar, linquens hanc domum
maritalem, pulchram, plenam uictu,
cuius aliquando recordaturam me puto uel in somnio.
Sic dixit: & Eumæum iussit diuinum subulcum
arcum procis ponere albumq; ferrum.
lacrymans autem Eumæus suscepit, & deposuit.
flenit autem bubulcus alibi, postquam uidit arcum regis.
Antinous autẽ increpuit, uerbũq; dixit, denominauitq;:
stulti rustici, caduca cogitantes,
ab miseri, cur lacrymas funditis, & mulieri
animum in pectoribus mouetis? cui alioquin
iacet in dolorib. animus, postq; dilectũ perdidit maritũ.
sed tacitè comedite sedentes, uel foràs
flete isthic egressi, arcus linquentes,
Procis certamen difficile. non enim putò
facilè hunc arcum politum tendi.
non enim aliquis adest talis uir in his omnibus
qualis Vlysses fuit. ego autem eum ipse uidi:
(etenim memor sum) puer autem parvus eram.

κέσκετ' ἐνὶ μεγάροισι· φόρει δ' ἐμιν ἧς ὑπ' ἀνίης.
ἤδη ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκανε δῖα γυναικῶν,
ὃν ὄμ τε δρυΐνου πελεκήσατο, τόν ποτε τέκτων
ξέσσεν ὦπ' σαμβύως, καὶ ὐθὶ σάνιδα ἴθυνεν,
ἐν δ' ἔσαθμὸς ἄρσε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς·
αὐτίκ' ἄρ' ἦ γ' ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε † κορώνης, al. κυρώνης
ἐν δ' ἔκλιδ' ἧκε, θυρέων δ' αὐέπεσ' ἐν ὀχῆας
ἔντα τιτυσκομένη. τὰ δ' αὐέβραχεν ἠΰτε ταῦρος
βοσκόμενος λειμῶνι· τόσ' ἔβραχε καλὰ θύρετρα
πληγέντα κλιδί, ωτε τάδησαν δ' οἱ ὤκα.
ἤδη ἄρ' ἐφ' ὑψηλῆς σανίδος βᾶ, ἔνθα ἔ κηλοί
ἔσασαν, ἐν δ' ἄρα πῆσι θυώδεα εἵματα κεῖτο.
ἔνθεν ὀρεξαμένη ἀπὸ πασσάλου ἄνυτο τόξον
αὐτῷ γωρυτῷ, ὅς οἱ πρόκειτο φαεινός.
ἕζετο μέλλε ἔ, κατ' αὖθι φίλοις ὐθὶ γόνασι θεῖσα,
κλαῖε μάλα λιγέως· ἐκ δ' ἦρτε τόξον ἄνακτος.
ἤδη ἐπεὶ δὴν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
βῆ ῥ' ἴμεναι μεγαρόνδε μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς,
τόξον ἔχουσ' ἐν χερὶ καλὸν τανυπτόλεμον, ἠδ' ἐφαρέτρην
ἰοδόκον· πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντα ὀϊστοί.
τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιον, ἔνθα σίδηρος
κεῖτο πολὺς καὶ χαλκός, ἀέθλια τοῖο ἄνακτος.
ἤδη ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκανε δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥὰ παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἄντα παφειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
αὐτίκα δ' μνηστῆρσι μετηύδα, καὶ φάτο μῦθον,
κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγηνορέω, οἱ τόδε δῶμα
ἐχράετ' ἐδιέμεν καὶ πίνεμεν ἐμμενὲς αἰεί
ἀνδρὸς ἀποιχομένοιο πολεῖ χρόνον, οὐδέ τιν' ἄλλην
μύθῳ ποιήσασθαι ἔπος ἐτεὸν ἐδυνάσθε,
ἀλλ' ἐμὲ ἔμμενοι γῆμαι θέσθαι τε γυναῖκα.
ἀλλ' ἄγετε μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον.
θήσω γὰρ μέγα τόξον Ὀδυσῆος θείοιο·
ὅς δ' κε ῥηϊτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι,
καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
τῷ κεν ἅμ' ἑσπόμενος, νοσφισαμένη τόδε δῶμα
κεδνόν, μάλα καλόν, ἐνίπλειον βιότοιο,
τήν ποτε μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἐν πόρ ὀνείρῳ.
Ὡς φάτο· καὶ ῥ' Εὔμαιον ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
τόξον μνηστῆρεσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον.
δακρύσας δ' Εὔμαιος ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν.
κλαῖε δ' βοτόλος ἄλλοθ', ἐπεὶ ἴδε τόξον ἄνακτος.
Ἀντίνοος δ' ἐνέπιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
νήπιοι ἀγροιῶται, ἐφημέρια φρονέοντες,
ἆ δειλοί, τίνυ δάκρυ κατείβετον, ἠδὲ γυναικὶ
θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ὀρίνετον; ἣ τε καὶ ἄλλως
κεῖται ἐν ἄλγεσι θυμός, ἐπεὶ φίλον ὤλεσ' ἀκοίτην.
ἀλλ' ἀπέων δ' αἰνυσθε καθήμενοι, ἠδὲ θύραζε
κλαίετον ἀζηλθόντε, κατ' αὐτόθι τόξα λιπόντε,
μνηστήρεσιν ἄεθλον ἀάατον. ἀ γὰρ οἴω
ῥηϊδίως τόδε τόξον ἐϋξοον ἐντανύεσθαι.
ἐν γάρ τις μετὰ τοῖο ἀνὴρ ἐν τοῖσδε ἔασιν
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν. ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς ὀπωπα
καὶ γὰρ μνήμων εἰμί, παῖς δ' ἔτι νήπιος ἦα.

Sic r

Ως φάτο. τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἐώλπει
νευρὴν ὠτανύσειν, διὰ οἰστὸν δύσειν τε σιδήρου.
ἤτοι οἵστὸν γε πρῶτος γεύσασθαι ἔμελλεν
ἐκ χειρῶν Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὃν τότ' ἀτίμα
ἥμενος ἐν μεγάρῳ, ὦδι δ' ὄρνυτο πάντας ἑταίρους.
τοῖσι δὴ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο,
ὦ πόποι, ἦ μάλα μὲ Ζεὺς ἄφρονα θῆκε Κρονίων.
μήτηρ μέν μοι φησὶ φίλη, πινυτή περ ἐοῦσα,
ἄλλῳ σὺν μετιέναι, νοσφισσαμένην τόδε δῶμα·
αὐτὰρ ἐγὼ γελόων κῆρ τέρπομαι ἄφρονι θυμῷ.
ἀλλ' ἄγετε μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον,
οἷον νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' ἀχαιΐδα γαῖαν,
οὔτε Πύλῳ ἱερῇ, οὔτ' Ἄργεϊ, οὔτε Μυκήνῃ,
οὔτ' αὐτῇ Ἰθάκῃ, οὔτ' Ἠπείροιο μελαίνης.
νῦν δ' αὐτοὶ τόδε γ' ἴστε· τί με χρὴ μυθέεσθαι αἶνον;
ἀλλ' ἄγε μὴ μύθοισι πολὺν ἐλκετε, μηδ' ἔτι τόξου
δηρὸν ἀποτρωπᾶσθε τανυσσόμενον, ὄφρα ἴδωμαι.
καὶ δή κεν αὐτὸς ἐγὼ τόξου πειρησαίμην·
εἰ δέ κεν ὠτανύσσω, καὶ ἰοῖσδύσω τε σιδήρου,
ἤ κέ μοι ἀχνυμένῳ τάδε λώματα πότνια μήτηρ
λείποι ἅμ' ἄλλῳ ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ κατόπισθε λιποίμην,
οἷός τ' ἤδη πατρὸς ἀέθλια πάλ' ἀνελέσθαι.
ἦ, καὶ ἀπ' ὤμοιϊν χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
ὀρθὸς ἀναΐξας· ἀπὸ δ' ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμων.
πρῶτον μὲν πελέκεας σῆσεν, στὰς τάφρου ὀρύξας
πᾶσι μίαν μακρὴν, καὶ ὦδι σάθμησε † ἰθυντήν·
ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἔχευε. τάφος δ' ἔλε πάντας, ἰδόντας
ὡς δυκόσμως ἔσσε. πάρος δ' ὃ γε πώποτ' ὀπώπει.
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, καὶ τόξου πειρήτιζεν·
τρὶς μὲν μιν πελέμιξεν, ἐρύσσασθαι μενεαίνων,
τρὶς δὲ μεθῆκε βίης, ὧν ἐλπόμενος τόγε θυμῷ,
νευρὴν ὠτανύσειν, διὰ οἰστὸν δύσειν τε σιδήρου.
ἦ νύ κε δὴ ἐ' ἐτάνυσσε βίῃ τετάρτου ἀείραντα,
ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἀνόρουσε, καὶ ἔσχεθεν ἱεμένοιο πόρ.
τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο,
ὦ πόποι, † ἦ ἢ ἔπειτα κακὸς τ' ἔσομαι καὶ ἄκικυς,
ἠὲ νεώτερός εἰμι, καὶ οὔπω χερσὶ πεποίθα
ἀμῦναι ἐπαμείνασθαι, ὅτέ τις πρότερος χαλεπήνῃ.
ἀλλ' ἄγετε, οἵπερ ἐμεῖο βίῃ † πολὺ φέρτεροί ἐστε,
τόξα πειρήσασθε, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ως εἰπὼν, τόξον μὲν ἀπὸ ἕο θῆκε χαμᾶζε,
κλίνας πολλῇσῃσιν ἐϋξέσσης σανίδεσσιν·
αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ παρὰ κλίνε κορώνῃ.
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐϋδμήτου ἐπὶ θρόνου ὤρνυτο.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
ὄρνυσθ' ἑξείης ἀπὸ δεξιὰ πάντες ἑταῖροι,
ἀρξάμενοι ἔνθεν χώρου ἔνθ' οἰνοχοεύει.
Ως ἔφατ' Ἀντίνοος· τοῖσιν δ' ἐὺ μῦθος ἄκουσαν.
Λειώδης δὴ πρῶτος ἀνίστατο οἰνοπίδαο υἱός,
ὅσσοι θυοσκόον ἔσκε, παρὰ κρητῆρα δὲ καλὸν
ἵζε μυχοίτατος αἰεί· ἀτάσθαλα δὲ οἱ οἶος
ἔχθρα ἔσαν, πᾶσιν δὲ νεμέσσα μνηστήρεσσιν.
ὅς ῥα τότε πρῶτος τόξου λάβε καὶ βέλος ὠκύ·
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, καὶ τόξα πειρήτιζεν.
οὐδέ μιν ἐτάνυσε· πρὶν γὰρ κάμε χεῖρας ἀΐξας,

Sic dixit. huic autem animus in pectoribus sperabat
arcum tendere, perianculariq; ferrum.
& quidem sagittam primus gustaturus erat
ex manibus Vlyssis boni, quem tunc inhonorabat
sedens in domo, incitabatq; omnes socios.
his autem & dixit sacra uis Telemachi:
ô amici, certè nalde me Iupiter demētē fecit Saturnius.
mater quidem mihi dicit dilecta, prudens licet,
alium simul sequuturam, linquens hanc domum:
at ego rideo & delector insano animo.
sed agite proci, quoniam hoc apparet certamen,
qualis nunc non est mulier in Achaica terra,
neq; Pyli sacræ, neq; Argi, neq; Mycenæ,
neq; ipsius Ithacæ, neq; Epiri nigræ.
& quidē ipsi hoc scitis: quid me oportet matrē laudare?
sed agite non excusationes trahite, neq; arcus
diu auersamini tentionem, ut sciamus.
& quidem ipse ego hunc arcum experiar:
si autem tendam, periaculaborq; ferrum,
non mihi dolenti has domos ueneranda mater
linquet cum alio iens, cum ego retro relinquerer,
valens iam patris certamina pulchra obtinere.
dixit, & ab humeris pallium posuit purpureum,
rectus surgens: ab autem ensem acutum posuit humeris. Telem.
prius quidem annulos statuit, fossa ducta
omnibus una longa, & ad amussim directa:
circum a terrā induxit. stupor aūt cepit omnes, uidentes
ut bene ornatè statuit. antea autem nunquam uiderat.
stetit autem in pauimentum iens, & arcum tentauit:
ter quidem ipsum admouit, trahere cupiens,
ter remisit uires, sperans hoc animo,
nervum tendere, periaculariq; ferrum.
& sanè tendisset ui quartò attrahens,
sed Vlysses abnuit, & tenuit cupientem licet.
his autem rursus locutus est magna uis Telemachi:
ô amici, uel postea malusq; ero & ignauus,
uel iunior sum, & nondum manibus confido
uirum propulsare, quando aliquis prior molestus sit.
sed agite, qui me ui multo potentiores estis,
arcum tentate, & perficiamus certamen.
Sic locutus, arcum quidem à se posuit humum,
acclinans conglutinatis politis tabulis:
illic autem citum telum pulchro acclinauit annulo.
retro autem iterum desedit in sede unde surrexerat.
his autem Antinous locutus est Eupithei filius:
monemini ordinatim decenter omnes socij,
incipientes à loco unde uinum ministratur.
Sic dixit Antinous. illis autem placuit sermo.
Liodes autem primus surrexit Oenopis filius,
qui ipsis uates erat, apud autem crateram pulchrum
sedebat semotissimus semper. improbitates autem ei soli
inimicæ erant, omnibus autem succensebat procis.
qui tunc primus arcum accepit & telum uelox: Liodes
stetit a. in pauimentum iens, & arcum tentabat. (hēs,
neq; ipsum intēdit: prius n. fatigauit manus sursum tra-
insue-

al. ἰλώλων

al. ἐγκὶ

al. προφρίσσειν

insuetas, teneras. procisq́ dixit:
O amici, nõ quidẽ ego intẽdo: capiat autem & alius.
multos enim hic arcus optimos priuabit
animo & anima. quoniam multo melius est
mori, quàm uiuos non id assequi cuius grátia semper
hic uersamur expectantes dies omnes.
nunc quidem aliquis & sperat in mentibus & cogitat
ductarum Penelopen Vlyssis uxorem:
at postquam arcum tentauerit, & uiderit,
aliam iam aliquam postea Græcarum bene indutarum
procial dotibus quærens: hæc autem postea
nubat qui plurima det & fatalis ueniat.
Sic dixit, & á se arcum posuit,
acclinans conglutinatis politis tabulis,
illic autem citam sagittam pulchro acclinauit annulo:
retro autem iterum desedit in sede unde surrexerat.
Antinous autẽ increpuit, uerbũq́ dixit, denominauitq́:
Liodes, quale te uerbum fugit septum dentium,
graueq́ molestumq́? irascor autem tibi audiens,
si hic arcus optimos priuabit
animo & anima: quoniam non potes tu intendere.
non enim te talem genuit alma mater
ut extensor arcusq́ esses & sagittarum:
sed alij tendent fortè proci inclyti.
Sic dixit: & iussit Melanthium custodem capraruum:
age ignem accende in domibus Melanthie,
apud autem pone sedemq́ magnam & pelles in ipsa,
effer autem adipis magnum orbem intus entis,
ut iuuenes calefacientes, ungentes pingui,
arcum tentemus, & perficiamus certamen.
Sic dixit. ille a.stati accẽdit Melãthius magnũ ignẽ,
apud autem portans sedem posuit et pellem super ipsam,
& adipis extulit magnum orbem intus entis,
ideo iuuenes calefaciendo tentarunt: neq; poterant
tendere, multum enim fortitudinis expertes erant.
Antinous a. adhuc abstinebat & Eurymachus diuinus,
principes procorum: uirtute autem erant facilè optimi.
Illi autem ex domo iuerunt simul ambo
bubulcus & subulcus Vlyssis diuini:
ipse autem post hos domo eximit diuus Vlysses.
sed quando extra ianuas erant & atrium,
loquens ipsos uerbis allocutus est suauibus:
bubulce & tu subulce, uerbum aliquod dicam,
an celem? dicere autem me animus iubet.
quales essetis ad Vlyssi auxiliandum, si unde ueniat
sic ualde repentè, & aliquis Deus ipsum afferat?
num procis auxiliaremini, an Vlyssi?
dicite quomodo uos cor animusq́ iubet.
Hunc autem rursus allocutus est boum bubulcus uir:
Iupiter pater, utinam quidem hoc perficias uotum,
utinam ueniat quidem ille uir, ducatq́ eum deus,
cognoscetes qualis mea potentia & manus sequerentur.
similiter Eumæus supplicauit omnibus Deis
redire Vlyssem prudentem suam domum.
at postquam horum mentem ueram cognouit,

iterum

ἀτρίπτους, ἀπαλάς. μετὰ δ' ἡμῖν μνηστῆρσιν ἔασιν.
Ω φίλοι, ὅ μὲν ἐγὼ τανύω· λαβέτω δ' ὃς κε βέλτερος ἔλθῃ.
πολλοὺς γὰρ τόδε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει
θυμῷ καὶ ψυχῇ. ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστι
τεθνάμεν, ἢ ζώοντας ἁμαρτεῖν τοῦδ' οὕνεκ' ἀεί
γὰρ δὴ ὁμιλέομεν ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα.
νῦν μέν τις νῦ ἔλπεται ἦι φρεσὶν ἠδὲ μενοινᾷ
γῆμαι Πηνελόπειαν Ὀδυσσῆος πρὸ ἀκοιτιν·
αὐτὰρ ἐπὴν τόξου πειρήσεται, ἠδ' ἐτύχθῃ,
ἄλλην δή τιν' ἔπεστα ἀχαιΐδων εὐπέπλων
μνάσθω εἰδυίῃσιν ἀρίζηλον· τῇ δέκ' ἔπεστα
γήμασθ' ὅς κεν πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, καὶ ἀπὸ ὃο τόξον ἔθηκε,
κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστῃς σανίδεσσιν,
αὐτὰρ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ πρὸς ἔκλινε κορώνῃ·
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐΰδμητον θρόνον ἔνθεν ἀνέστη.
Ἀντίνοος δ' ἐνέγειρεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
λειῶδες, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
πικρόν τ' ἀργαλέον τε; νεμεσσῶμαί δ' ἔτ' ἀκούων,
εἰ δὴ τοῦτό γε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει
θυμῷ καὶ ψυχῇ· ἐπεὶ ὃ δώσασθαι σὺ τανύσσαι.
οὐ γάρ τοι σέ γε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ
οἷόν τε ῥυστῆρα βιὸν τ' ἔμμεναι καὶ ὀϊστῶν·
ἀλλ' ἄλλοι τανύσσουσι τάχα μνηστῆρες ἀγαυοί. (γῶν,
Ὡς φάτο· καί ῥ' ἐκέλευσε Μελανθίου αἰπόλον αἰθῆ-
ἄγχι πυρ δ' ἀνὰ πολὺ νέμον μεγάροισι Μελανθεύς,
πὰρ δ' ἧμεν τίθει δίφρόν τε μέγαν καὶ κῶας ἐπ' αὐτῷ,
ἐκ δ' ἔσαν· ἐν δὲ μέγαν τροχὸν εὗρε μολὼν ἐνὸς ἔντος,
ὄφρα νέοι θάλποντο, ἔπειτα δὲ χρίοντο λιφῇ,
τόξα πειρώμενοι, καὶ ἐκτελέσωμεν ἄεθλον. (πῦρ,
Ὡς φάθ'· ὁ δ' αἶψ' ἀνέκαιε Μελανθίος ἀπάμοτον
πὰρ δ' ἧμεν φέρων δίφρον θῆκεν καὶ κῶας ἐπ' αὐτῷ,
ἐκ δ' ἔσαν· ἐν δὲ μέγαν τροχὸν εὗρον ἐόντος,
ὄφρα νέοι θάλποντες ἐπειρῶντ'· οὐδ' ἐδύναντο
γὰρ τανύσαι, πολλὸν δὲ βίης ἔτι δεύετον ἔσαν.
Ἀντίνοος δ' ἔτ' ἔπειχε καὶ Εὐρύμαχος θεοειδής,
ἀρχοὶ μνηστήρων· ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
Τὼ δ' ἐξ οἴκου βῶσαν ὁμαρτήσαντε θύραζε
βουκόλος θ' ἅμα τ' συφορβὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοῦς δόμου ἦλυθε δῖος Ὀδυσσεύς.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἠδὲ καὶ αὐλῆς,
φθεγξάμενος σφ' ἐπέεσσι προσηύδα μειλιχίοισι,
βουκόλε καὶ σὺ συφορβέ, ἔπος τί κε μυθησαίμην,
ἢ αὐτὸς κεύθω; φάσθαι δέ με θυμὸς ἀνώγει.
ποῖοί κ' ἔστ' Ὀδυσῆι ἀμυνέμεν, εἴ ποθεν ἔλθοι
ὧδε μάλ' ἐξαπίνης, καί τις θεὸς αὐτὸν ἀνώγοι;
ἦκα μνηστήρεσσιν ἀμείνοισ', ἢ Ὀδυσῆι;
εἴπατ' ὅπως ὑμέας κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη βοῶν ὦπις βουκόλος ἀνήρ,
Ζεῦ πάτερ, αἲ γὰρ τῶδε τελευτήσειας ἐέλδωρ,
ὡς ἔλθοι μιν κεῖνος ἀνήρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων,
γνοίης χ' οἷόν ἐμὶ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται.
ὡς δ' αὔτως Εὔμαιος ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσι
νοσφίσασθαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὃν δόμον δε.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ῥ' ἐνόησε νόῳ νεμεσσητὰ ἀείσας,

ἔζωθεν

r 2

ἀξαῶτις σφ' ἐπέεσσιν ἀμοιβόμενος προσέειπεν,
φίλον μὲν δ' ἦ ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ κακὰ πολλὰ μογήσας,
ἄλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
γιγνώσκω δ' ὡς σφῶϊν ἐελδομένοισιν ἰκάνω
οἵοισι δμώων· τὴν δ' ἄλλων οὔ τιν' ἀκούω
ἀρᾶσθαι μύθῳ ἐμὲ αὖτις νόστον ποτὶ οἶκον ἰκέσθαι.
σφῶϊν δ' ὡς ἔσται πρόφρων ἀληθείῃ καταλέξω.
εἰ γάρ μοι δώσουσι θεοὶ δμηθῆναι ἀγαυοὺς
μνηστῆρας, οἳ ἐμοί γε θεὸς δάμασσε μενοινὴν
ἄξομαι ἀμφοτέροις ἀλόχους, καὶ κτήματ' ὀπάσσω,
οἰκία τ' ἐγγὺς ἐμεῖο τετυγμένα· καί μοι ἔπειτα
Τηλεμάχῳ ἑτάρω τε καὶ υἱάσι γνήτω τε ἔσεσθον.
εἰ δ' ἄγε δὴ καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλό τι δείξω,
(ὄφρά μιν εὖ γνῶτον, πίσυνοι θ' ἦτόν τ' ἐνὶ θυμῷ)
οὐλὴν τὴν ποτέ μοι σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
βαινόντ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.

Ὡς ἐπὼν ῥάκεα μεγάλως ἀποείργαθεν οὐλῆς.
τὼ δ' ἐπεὶ εἰσίδ' ἔτλην, εὖ τ' ἐφράσσαντο ἕκαστα,
κλαῖον ἄρ', ἀμφὶ δ' Ὀδυσῆα λάφρονα χεῖρε βαλόντε,
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλήν τε καὶ ὤμους·
ὡς δ' αὔτως Ὀδυσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἔκυσσε
καὶ νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἐελδὼ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς ἐρύκακε, φώνησέν τε,
παύεσθον κλαυθμοῖο γόοιό τε, μή τις ἴδηται
ἐξελθὼν μεγάροιο, ἀτὰρ εἴσω καὶ ἔσω.
ἀλλὰ προμνησῖνοι ἐσέλθετε, μετὰ δ' ἄμα πάντε·
αὐτὸς ἐγώ, μετὰ δ' ὑμέας. ἀτὰρ τόδε σῆμα τετύχθω·
ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί, (χθὼν
ὧν ἐάσουσιν ἐμοί δάμναι βιὸν ἠδὲ φαρέτρην·
ἀλλὰ σὺ δή, Εὔμαιε φέρων ἀνὰ δώματα τόξον,
ἐν χείρεσσιν ἐμοὶ † δόμεναι· εἰπεῖν τε γυναιξὶ
κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας.
ἤν δ' τις ἢ ὀνοπάζῃς ἢ κτύπον ἐνδόμου ἀκούσῃ
ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσιν, μή τι θύρηζε
προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκλαυὶ ἔμμεναι ἧσθαι ὁρῶντε·
σοὶ δ' ἐγὼ φιλότητι δίε θύρας ὧν τέλομαι αὐλῆς
κληῖσαι κληῖδι, θοῶς δ' ὑπὸ δῆσμον ἴκεσθαι.

Ὡς ἐπὼν εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας.
ἕζετ' ἔπειτ' ὑπὸ δίφρον ἰὼν ἔνθεν πόρ' ἀνέστη.
ὣς δ' ἄρα καὶ τὼ δίε μετ' Ὀδυσῆα θεῖον Ὀδυσσεύς.
Εὐρύμαχος δ' ἤδη τόξον μετὰ χερσὶν ἐνώμα,
θάλπων ἔνθα καὶ ἔνθα σέλας πυρός· ἀλλά μιν οὐδ' ὣς
ἐντανύσαι δύνατο. μέγα δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
αἰ πόποι, ἦ μοι ἄχος πρό τ' αὐτῷ καὶ πολὺ πάντων.
ὅττι γάμου τοσσοῦτον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ·
(εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλαὶ Ἀχαιΐδες, αἵ μὲν ἔνερθε
ἀμφιάλου Ἰθάκης, ἠδ' ἄλλῃσιν πολίεσσιν)
ἀλλ' εἰ δὴ τοσσόνδε βίης ὕπο δηλήσασθαι
Ἀντινόην Ὀδυσῆος, ὅτ' ὀδυάμεθα τανύσσαι
τόξον, ἐλεγχείη ἦ καὶ ἐσομένοισι πυθέσθαι.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
Εὐρύμαχ', οὐ γάρ πως ἔσται· νοέεις ἦ καὶ αὐτός.
νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἑορτὴ τοῖο θεοῖο
ἁγνή· τίς δέ νε τόξα τιταίνοιτ; ἀλλὰ ἕκηλοι
κάτθετ'. αὐτὰρ πελέκεας γε καὶ ἕν' εἰῶμεν ἅπαντας

ἑσάμεν,

iterum ipsos uerbis respondens allocutus est:
intus quidem iam hic ipse ego: mala multa passus;
ueni uigesimo anno in patriam terram.
cognosco autem quod uobis cupientibus ueni
solis seruorum: aliorum autem aliquem non audiui
precantem me iterum reducem domum uenire.
uobis autem sicut erit, ueritatem dicam:
si mihi Deus domuerit procos superbos,
dabo ambobus uxores, & res præbebo,
domosq; prope me ædificatas: & mihi postea
Telemacho socijq; fratresq; eritis.
age uerò & signum manifestum aliud ostendam,
(ut me bene cognoscatis, credatisq; esse in animo)
cicatricem quam quondam mihi sus inflixit albo dente,
ad Parnasum profectum cum filijs Autolyci.

Sic locutus, pannos magna separauit à cicatrice. Vlysses
hi a. postquam inspexerunt, beneq; cognouerunt singula, seruis n
fleuerunt circa Vlyssem prudentem manus mittentes, manifesta.
& osculati sunt amplectentes caputq; & humeros:
eodem modo Vlysses capita & manus osculatus est.
& sanè lugentibus occidisset lumen solis,
nisi Vlysses ipse prohibuisset, locutusq; fuisset:
cessate fletu luctuq; ne quis uideat
egressus domo, at dicat intus.
sed parati intrate, neq; simul omnes:
primus ego, post autem uos. at hoc signum fiat:
alij enim omnes quicunq; proci superbi,
non sinent mihi dari arcum & pharetram:
sed tu diuine Eumæe portans per domos arcum,
in manibus mihi dato: dicitoq; mulieribus
claudant domus ianuas firmiter factas.
si autem aliquis uel gemitum uel strepitum intus audiat
uirorum nostrum in septis, non foras
exeant, sed illinc quietè sint ad opus.
tibi autem Philætie diuine fores mando atrij Philæ
claudas clauj: citò autem ligamen apponas. manda
ianue cu
stodia.
Sic dicens, intrauit domos bene habitatas.
sedit postea in sede iens unde surrexerat.
tum etiam famuli ingressi sunt diuini Vlyssis.
Eurymachus autem iam arcum in manibus mouebat,
calefaciès hinc & hinc splēdore ignis: sed ipsum neq; sic
tendere potuit, ualde autem suspirauit gloriosum cor:
suspiransq; locutus est, uerbumq; dixit, denominauitq;:
eheu, certè mihi dolor de me ipso & de omnibus. Eurym
non nuptias tantum lugeo tristis: chus ara
(sunt & aliæ multæ Achiuæ, partim in ipsa imparde
circum mare Ithaca, & alijs urbibus) let.
sed si tantum fortitudinis inferiores sumus
diuo Vlysse, ut non possimus tendere
arcum. turpe est & posteris auditu.
Hūc a. rursus Antinous allocutus est Eupithei filius:
Eurymache, non sic erit: intelligis autem & ipse:
nunc quidem enim in populo festum Dei
purum: quis arcus tendat? sed quietè
deponite. at secures & tacitè finamus omnes

stare,

ſtare, non quidem enim aliquem obtenturum puto,
uenientem in domum Laertiadæ Vlyſsis.
ſed age: pincerna quidem incipiat poculis,
ut libantes deponamus curuos arcus:
mane autem iubete Melanthium cuſtodem capraru
capras ducere quæ in omnib. excellētiſſimæ ſunt gregib.
ut femoribus impoſitis Apollini inclyto arcu,
arcum tentemus, & perficiamus certamen.

Sic dixit Antinous. illis autem placuit ſermo.
eis autem præcones quidem aquam in manus fuderunt,
iuuenes autem crateras coronauerunt potu:
diuiſerunt autem omnibus incipientes poculis.
bina. poſtquā libarūt, biberūtq́ quantum uoluit animus,
eos callidè alloquutus eſt prudens Vlyſſes:
audite me proci inclytæ reginæ,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Eurymachum autem maximè & Antinoum regem
oro, quoniam & hoc uerbum ritè dixit:
mane autem Deus dabit fortitudinem cui uoluerit,
ſed age mihi date arcum bene politum, ut cum nobis
manus & robur experiar, ſi mihi adhuc eſt
uis qualis antea fuit in flexibilibus membris,
an iam mihi perdiderit errorq́ inculturaq́.

Sic dixit. illi autem omnes ualde irati ſunt,
timentes ne arcum bene politum tenderet.
Antinous aūt increpuit, uerbumq́ dixit, denominauitq́:
ah miſer hoſpitum, inſunt tibi mentes neq́ tantulæ.
non boni conſulis quòd quietus in menſis cum nobis
conuinaris? neq́ conuiuio priuaris, at audis
uerba noſtra & locutionem? neq́ aliquis alius
uerba noſtra hoſpes & pauper audit.
uinum te lædit dulce, quod & alios
lædit, quicūq́ ipſum abūdanter capit, neq́ deceter bibit.
uinum & centaurum ualde inclytum Eurytionem
læſit in domo magnanimi Pirithoi,
ad Lapithas profectum. bic a. quoniā mentes læſit uino,
inſaniens malè fecit domo in Pirithoi.
heroas autem dolor cepit, ex ueſtibulo autem foras
traxerunt inſurgentes, auribus ſæuo ære
naribusq́ demeſſis. bic autem mentibus ſuis læſus,
iuſit ſuum malum portans inſano animo,
ex quo centauris & uiris contentio facta eſt,
ſibiq́ ipſi primo malum inuenit uino grauatus.
ſic & tibi magnum malum dico, ſi hunc arcum
tendes. non enim ullum cibum obtinebis
noſtro in populo, ſtatim autem te naui nigra
ad Echetum regem, hominum peſtem omnium,
mittemus: binc autem non euades. ſed quietus
bibe, neq́ contende cum uiris iunioribus.

Hunc autem rurſus alloquta eſt prudens Penelope:
Antinoe, non quidem bonum ladere neq́ iuſtum
hoſpites Telemachi, quicunq́ bas domos peruenit.
exiſtimas, ſi hoſpes Vlyſsis magnum arcum
tendet, manibusq́ uigq́ ſua fretus,
domum me ducturum, & ſuam facturum uxorem?

ἑτάρῳσι, τὸ μὲν γάρ τιν' οὐαιρήσεσθαι οἴω,
ἐλθόντ' ἐν μεγάροις Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
ἀλλ' ἄγετ' οἰνοχόος μὲν ἐπιβρεχάδω δ' ἐπὶ κύπτοισιν,
ὄφρα κατασπείσαντες καταθείομεν ἀγκύλα τόξα·
αὔριον δ' ἤκελόν τε Μελάνθιον αἰπόλον αἰγῶν
αἶγας ἄγειν πασέων μὲν ἔξοχοι αἰπολίοισιν,
ὄφρ' ὦν μηρία δόντε Διὶ κλυτοτόξῳ Ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ,
τόξα πειρώμεσθα, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.

Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσιν δ' ὦρτο μῦθος ἁπάντων.
τοῖσι μὲν κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχυναν,
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπιβρέξαντες δ' ἐπάσαντο.
οἱ δ' ἐπεὶ δὴ σπεῖσάν τ', ἔπιόν θ' ὅσσον ἤθελε θυμός,
τοῖσιν δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Εὐρύμαχον μὲν μάλιστα καὶ Ἀντίνοον † βασιλῆα al. δεσπότ.
λίσσομ', ἐπεὶ καὶ ταῦτ' ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπε·
πάντως μὲν θεὸς δώσει κράτος· ὧς κ' ἐθέλησιν.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα μεθ' ὑμῖν
χερσὶν καὶ ἀγῆνος πειρήσομαι, εἴ μοι ἔτ' ἔνδον
ἶς οἵη πάρος ἔκπαγλος ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
ἦ ἤδη μοι ὄλεσσεν ἄλη τ' ἀπομίσγετο σάων.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν
δείσαντες μὴ τόξον ἐΰξοον γνήσιον εἴη.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
ὦ δειλὲ ξείνων, ἐνὶ τοι φρεσὶν οὐδ' ἠβαιὸν
ὀπὶ ἀγαπᾷς ὅδ' ἔκηλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ἡμῖν
δαίνυσαι, οὐδέ τι δαιτὸς ἀμείρεαι, αὐτὰρ ἀκούεις
μύθων ἡμετέρων καὶ ῥήσιος, οὐδέ τις ἄλλος
ἡμετέρων μύθων ξεῖνος καὶ πλωτὸς ἀκούει.
οἶνός σε τρώει μελιηδής, ὅστε καὶ ἄλλους
βλάπτει, ὃς ἂν μιν χανδὸν ἔλῃ, μηδ' αἶσιμα πίνῃ.
οἶνος καὶ κωτίλωρον ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα
ἄασεν ἐν μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο,
ὃν Λαπίθαι ἐλθόντ'. ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ,
μαινόμενος κάκ' ἔρεξε δόμον κάτα Πειριθόοιο.
ἥρωας δ' ἄχος ἔλε, δὰ δ' ἐκ προθύρου ἑὸν ὦσε
ἕλκων αὐάξαντα, ἀπὸ δ' ἔκταν νηλεῖ χαλκῷ
ῥῖνάς τ' ἀμήσαντος. ὁ δ', φρεσὶν ἧσιν ἀασθείς,
κῖεν ἂν ἄτλω ἀχέων ἀνὰ σφέτερον θυμόν,
ἔνθ' ὅ γε πρὸς Λαπίθῃσι καὶ αὐλήεσσι νεῖκος ἐτύχθη,
ἀμφί τ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν ὦρσε οἰνοβαρείων.
ὣς καί σοι μέγα πῆμα πεφάσκομαι, αἴ κε τὸ τόξον
γυμνώσῃς. σὺ γάρ τοι ἐπ' ἀντιβολήσεις
ἡμετέρῳ ἐνὶ δήμῳ, ἄφαρ δέ σε νηὶ μελαίνῃ
εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δὴ πάντων
στυγερώτατον, πέμψομεν, ὅττι σαώσεαι. ἀλλὰ ἔκηλος
πῖνε τε, μηδ' ἐρίδαινε μετ' ἀνδράσι κεροτόροισι.

Τὸν δ' αὖτε πεπύθοιτο πολύφρων Πηνελόπεια,
Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
ξείνους Τηλεμάχοιο, ὃς ἂν τάδε δώμαθ' ἵκηται.
ἔλπεαι, αἴ κ' ὁ ξεῖνος Ὀδυσσῆος μέγα τόξον
γυμνώσας, χερσίν τε βίηφί τε ἶφι πιθήσας,
οἴκαδέ μ' ἄξεσθαι, καὶ ἐμὸν θήσεσθαι ἄκοιτιν;

οὐδ' αὐτὸς ὧδε τόδ' γ' ἐνὶ στήθεσσιν ἐόλπει,
μηδέ τις ὑμέων τό γ' εἵνεκα θυμὸν ἀχεύων
φθάδε δ' αἰνύσθω. ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικεν.
Τλὼ δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάις αὐτίον υἱὸν
Ἰκαρίοιο πορίφρων Πηνελόπεια, (λαν,
ὅττι σε τόν δ' ἄξεσθαι ὀΐομεθ' · οὐδέ ἔοικεν ·
ἀλλ' αἰδεσσόμενοι φάτιν ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν,
μή ποτέ τις εἴπησι κακώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν,
πολὺ χείρονες ἄνδρες ἀμύμονος ἀσπερχὲς ἀκοιτιν
μνῶνται · ὅτ' οὐδ' ὅτι τόξον ἐΰξοον γε τανύσσαι,
ἀλλ' ἄλλος τις πλωτὸς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν,
ῥηϊδίως ἐτάνυσσε βίου, σλὰς δ' ἧκε σιδήρου.
ὥς ἐρέεσσ' · ἡμῖν δ' ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο.
Τὸν δ' αὖτε πρὸς εἶπε πορίφρων Πηνελόπεια,
Εὐρύμαχ', ὅππως δῆμον ἐϋκλείας κατὰ λῆμον
ἔμμεναι, οἵ δ' ἠν οἶκον ἀτιμάζοντε ἑοῖο
ἀνδρὸς ἀρίστου. τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα τίθεσθε;
ὅστις δ' ξεῖνος, μάλα μὲν μέγας ἠδ' εὐπαγής,
ἀνδρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος εὔχεται ἔμμεναι υἱός·
ἀλλ' ἄγε οἱ δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα ἴδωμεν.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ τελεσφόρον ἔσσεται·
εἴ κέ μιν γιγάνυσσι, δόμῳ δ' ἐνὶ φαίδιμος Ἀπόλλων,
ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·
δώσω δ' ὀξὺν ἄκοντα κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν,
ξίφος ἄμφηκες · δώσω δ' ὑποδήματα ποσσὶ πέδιλα·
ἐκ μέσου. πέμψω δ' ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε † κελεύει.
Τλὼ δ' αὖ Τηλέμαχος πεφιδυμένος αὐτίον υἱὸν
μήτηρ ἐμή, τόξον μὲν Ἀχαιῶν οὔτις ἐμεῖο
κρείσσων ὧ κ' ἐθέλω δόμεναί τε καὶ ἀρνήσασθαι,
ὅσσοι κραναλίῃ Ἰθάκῃ κατὰ οἰοπολεύουσιν,
ἐκ. νήσοι οὐδ' ὅσσοι † ναίουσι πρὸς Ἠλίδος ἱπποβότοιο·
τῶν οὔτις μ' ἀέκοντα βίσσεται, αἴ κε θέλωμι
καθάπαξ ξείνῳ δόμεναι τόδε τόξα φέρεσθαι.
ἀλλ' εἰς οἶκον ἰόντα, τά σοι φρεσὶ θυμὸς ἀνώγει,
ἐσσύτ' ἀλακάτην τε · καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι † μῦθος δ' ἄνδρεσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί · † τὰρ κράτος ἐστὶ ἐμοὶ οἴκῳ.
ἦ μάν, θαμβήσασα, πάλιν οἰκόνδε βεβήκει
παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον φάθο θυμῷ.
ἂν δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρά οἱ ὕπνον
δῶκε γλαυκῶπις Ἀθήνη βλεφάροισι βαλοῦσα.
αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα δῖος ὑφορβός·
μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλεον φῶτ' ἀγάροισιν·
εἴπέ δ' ἔτις εἴπεσκε νέων ὑπερφιάλως ἀγορεύων,
πῆ δὴ καμπύλα τόξα φέρεις ἀμέγαρτε συβῶτα,
πλαγκτέ; τάχ' αὖ σ' ἐφ' ὑεσσι κύνες ταχέες κατέδουσιν
οἶον ἀπ' ἀνθρώπων, ὅς ἑρέφεις, εἴ κεν ἀπόλλων(σιν) ἵλητ'
ἡμῖν ἰλήκησι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Ὡς φάσαν. αὐτὰρ ὁ θῆκε φέρων αὐτοῦ ἐνὶ χώρῳ,
δείσας, ἄνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον φῶτ' ἀγάροισι.
Τηλέμαχος δ' ἐτέρωθεν ἀπειλήσας ἐνέγαυε,
ἄτσα, πρόσσω φέρε τόξα (τάχ' ἄρ' ἐπὶ πᾶσι πιθήσεις)
μή σε, καὶ ὁπλότερος περ ἐὼν, ἀγρόνδε διώσω
βάλλων χερμαδίοισι. βίηφι γὰρ φέρτερός εἰμι.

neq; ipse hoc in pectoribus existima,
neq; aliquis uestrum huius gratia animo dolens
hic consuetur. quoniam neq; quidem decet. tus est:
Hanc.a. rursus Eurymachus Polybi filius cōtra locu-
filius Icarij prudens Penelope,
non te hunc ducturum putamus: neq; decet:
sed uerentes famam uirorum & mulierum,
ne aliquando aliquis dicat peior alius Achiuis:
certe multo peiores uiri strenui uiri uxorem
procium: quòd neq; arcum politum tendunt,
sed alius quidam mendicus uir errans aduenit,
facile tendit arcum, per autem misit ferrum.
sic dicent: nobis autem probra hæc fuerint.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
Eurymache, neq; unquam est inclytos in populo
esse, qui domum inhonorantes edunt
uiri optimi. cur autem probra ista ducitis?
ipse aūt hospes, ualde quidem magnus et bene cōpactus,
uiri autem ex boni genere gloriatur esse filius:
sed age ei date arcum politum: ut uideamus.
sic enim edicā, idq; perfectum erit:
si ipsum tendet, dabitq; ei gloriam Apollo,
induam ipsum lænamq; tunicamq; uestimenta pulchra:
dabo.a. acutū iaculum canū propulsatorem & uirorum,
& ensem ancipitem: dabo aūt sub pedibus calciamenta:
mittamq; quo ipsum cor animusq; iubebit.
Hanc.a. rursus Telemachus prudēs cōtra allocutus est: Telemac
mater mea, arcum quidem Achiuorum nullus me matri.
potentior cui uolo dare, & negare,
neq; quicunq; aspere Itaca dominantur,
neq; quicunq; habitant in Elide equos pascente:
horum nullus me inuitum coget, si uolnero
& omnino hospiti dare hos arcus ferre.
sed in domum iens ipsa tui ipsius opera cura,
telamq; columq; & ancillis iube
opus adire: sermo autem uiris curæ erit
omnib. maximè a. mihi. mea enim potentia est in domo.
illa quidem stupefacta, iterum domum iuit:
filij enim uerbum prudens imposuit animo.
in q̄ cœnaculum ascendens cum ancillis mulieribus,
flebat postea Vlyssem dilectū maritū: quousq; ei somnum
dulcem in palpebris iecit cæsia Minerua.
at arcum capiens portabat curuum diuus subulcus.
proci autem omnes increpabant in domibus:
sic autem aliquis dixit iuuenum fortium:
quò iam curuum arcum portas uaste subulce,
erro? forte apud sues canes ueloces edent
solum ab hominibus, quos nutriuisti, siquidem Apollo
nobis propitius erit & immortales dei alij.
Sic dixerunt. at ille posuit ferens ipso in loco,
timens, quoniam multi minabantur in domibus.
Telemachus autem ex altera parte minatus clamabat:
heus, ulterius porta areū (citò nō bene omnib. obedies)
ne te, iunior licet, in agrum expellam
percutiens saxis. ui autem fortior sum:

εἰ γὰρ utinam

utinam enim omnibus tanto quicunq; in domibus sunt,
procis manibus uiq; fortior esſem:
næ citò fœde aliquem ego mitterem ire
nostra ex domo: quoniam mala operantur.
Sic dixit. illi autem omnes de ipso dulciter riserunt
proci: & iam cessarunt graui ira
Telemacho. arcum autem ferens in domum subulcus
in manibus Vlyssi prudenti posuit astans.
euocatamq; allocutus est nutricem Eurycleam:
claude domus ianuas fortiter compactas:
si autem aliquis uel gemitum uel sonum intus audiat
uirorum nostris in septis, non foras
eant, sed illic tacitè sint apud opus.
Sic dixit. illi autem impennatum fuit uerbum:
clausit autem ianuas domorum bene habitatarum.
tacitè autem ex domo Philœtius saliuit foras,
clausit autem postea ianuas septi aulæ.
iacebat autè sub porticu lignum nauis circumagitabilis
byblinum, quo obseranit ianuas, introiuit autem ipse.
sedit postea in sede iens unde surrexerat,
inspiciens Vlyssem. hic autem iam arcum mouebat,
undiq; uersans, tentans hinc atq; hinc
ne cornua uermes edissent absente rege.
sic autem aliquis dixit uidens in propinquum alium,
certè aliquis admirator & raptor furit arcuum.
nimirum tales & ipsi domi iacent,
uel molitur facere: sic in manibus
moues huc & illuc malorum sciens erro:
alius autem rursus dicebat inuenum superborum:
utinam enim tantum utilitatis adsit,
ut iste hunc poterit tendere.
Sic dixerunt proci. at prudens Vlysses,
statim postquã magnum arcũ portauit, & uidit undiq;,
sicut quando uir citharæ peritus & canus
facilè extendit nouo clauo chordam,
tangens uiring; bene tortum intestinum ouis,
sic sine nixu tendit magnum arcum Vlysses.
dextera autem manu capiens tentauit neruum.
hic autem bene sonuit, hirundini similis uoce.
procis autem dolor factus est magnus, omnisq; color
mutatus est: Iupiter autem ualde sonuit signa ostendens.
lætatus est postea perdolgrans diuus Vlysses
quòd ei monstrum misisset Saturni filius uersuti.
accepit a. uelocem sagittam, quæ ei apud iacebat mẽsam
nuda: aliæ autem concauam intra pharetram
iacebant, quas mox erant Achiui experturi.
hanc in brachio capiens, traxit neruum crenasq;
illic ex sede sedens: misit autem sagittam
contrà collineans: securim autem non errauit omnium
primo foramine, transiuit autem penitus foras
sagitta ære grauis. ipse autẽ Telemachum allocutus est:
Telemache, non te hic hospes in domibus dedecorat
sedens: neq; scopo aberrani, neq; arcum
diu laboraui tendens: adhuc mihi robur firmum est,
non sicut me proci inhonorantes uituperabant.

ἀι γὰρ πάντων τόσσον ὅσοι κατὰ δῶματ' ἔχοισι,
μνησαίμην χερσίν τε βίηφί τε φέρτερος εἶμι·
ὄφρ κε τάχα συλεῴσ τιν' ἐγὼ πέμψαιμι νέεσθαι
ἡμετέρης δῖζ οἴκης· ἐπεὶ κακὰ μηχανόωντο.
Ὡς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν
μνησαίσθην· κῆ δὴ μειδίῳ χαλεπὸν ἦθος (σαν
Τηλεμάχῳ. τὰ δ' ὀϊστὸν ἐφέρων αὐὰ δῶμα συβώτης
χὲρ χείρηφ' Ὀδυσῆι δ' αἴψ ἐφρονέοντι πέλασσε.
ἐκ δ' ἐκάλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
κλῆισαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
ἤν δέ τις ἢ σοναχῆς ἠὲ κτύπα φῶλον ἀκούσῃ
ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μή τι θύραζε
προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμμεναι πρὰξ ὀργῷ.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
κλῆισεν δ' ἄρα θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων.
σιγῇ δ' ἆρ' οἴκοιο φιλοίτιος ἆλτο θύραζε,
κλῆισεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας ὀχῆος ἑλικτοῦ.
κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ἅπλοον νέος ἀμφιελίσσης
βύβλινον, ᾧ ὅ γ' ἐπέδησε θύρας, ὃν δ' ἔκιεν αὐτός.
ἕζετ' ἔπειτ' ἂψ δ' ἴφθιμον ἰὼν ἐσιδὼν πρὸς ἀνῆκα,
εἰσορόων Ὀδυσῆα. ὁ δ' ἤδη τόξον ἐνώμα,
πάντῃ † αὐασκοπέων, μὴ σήρεσι δῶκε τὰ γ' ἔνθα καὶ ἔνθα. al. αἰ αστμφ.
μὴ κέρα ἐσσ' ἔτι ἔδοιεν ἀοιχομένοιο ἄνακτος.
ὧδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ὃς πλησίον ἄλλον,
ἦ τις δητήρ καὶ ἐπίκλοπος ἔπλετο τόξων.
ἦ ῥα νύ πω τοιοῦτα καὶ αὐτῷ οἴκοθι κεῖται,
ἢ ὅγ' ἐφορμᾶται ποιήσεσθαι· ὡς γὰρ ἐνὶ χρηστὴ
νωμᾷ ἔνθα κῆ ἔνθα κακῶν ἔμπαιος ἀλήτης.
ἄλλος δ' αὖτ' εἶπεσκε νέων ὑπερθυμοφερόντων,
αἲ γὰρ δὴ τόσσον ὀνήσιος αὐτιάασιν,
ὡς ὅτις ποτε τοῦτ' ἄωτον ἐντανύσσαιτο.
Ὡς ἄρ' ἐφαν μνησῆρες. ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεύς,
αὐτίκ' ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάστασε καὶ ἴδε πάντη,
ὡς ὅτ' ἀνὴρ φόρμιγγα ἐῢ σάμενος καὶ ἀοιδῆς
ῥηϊδίως ἐτανύσσε νέῳ ἐνὶ κόλλοπι χορδὴν,
ἄψας ἀμφοτέρωθεν ἐϋστρεφέος ἀπὸ ταρβοῦ οἷος,
ὣς ἄρ' ἄτερ σπουδῆς τάνυσε μέγα τόξον Ὀδυσσεύς.
δεξιτερῇ δ' ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο νευρῆς.
ἤδη δὲ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδήν.
μνησῆρσιν δ' ἄρ' ἔχος γήθησε μέγα, πᾶσι δ' ἄρα χρὼς
ἐτράπε. Ζεὺς δ' μεγάλ' ἔκτυπε σήματα φαίνων.
γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
ὅττι ῥά οἱ τόδε τέρας ἧκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.
εἵλετο δ' ὠκὺν ὀϊστόν, ὅς οἱ παρὰ θῆκτο τραπέζῃ
γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλης ἔντοσθε φαρέτρης
κέαται, τὼν τάχ' ἔμελλον ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.
τόν ῥ' ὧδε πὴχθ' ἑλών, εἵλκεν νευρὴν γλυφίδας τε
αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος· ἧκε δ' ὀϊστὸν
ἄντα τιτυσκόμενος· πελέκεων δ' οὐκ ἤμβροτε πασῶν
πρώτης σχιζέμεν, διὰ δ' ἀμπρὸς ἦλθε θύραζε (των
ἰὸς χαλκοβαρής. ὁ δὲ Τηλέμαχον προσέειπεν,
Τηλέμαχ', ὄ σ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει
ἥμενος· οὐδέ τι τ' σκοπὸν ἤμβροτον, οὐδέ τι τόξον
δίην ἔκαμον τανύων· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν εἰμι,
οὐχ ὥς με μνησῆρες ἀτιμάζοντες ὄνονται.

nunc

νωῖ δ' ὦρη καὶ δόρπον ἀχαιοῖσιν τετυκέσθαι
ᾗ φάεϊ, αὐτὰρ ἔπειτα νὺ ἄλλως ἐν ἀάσθαι
μολπῇ νὺ φόρμιγγι. τὰ γάρ τ' ἀνδράσι τερπνά.
ἄν, νὺ ἐπ' ὀφρύσι νόῦσεν. ὁ δ' ἀμφιέλικτον ἐφ' ὤμῳ
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
ἀμφὶ ᾗ χεῖρα φίλῃ βάλεν ἔγχεϊ· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτῷ
πὰρ θρόνῳ εἰσάκει κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Χ.
ΡΑΨΩΔΙΑΣ
ὑπόθεσις.

Τὰ περὶ τῶν μνηστηροφονίαν ἐργασάμενος ὁ Ὀδυσσεὺς παρέστη Ἀθηνᾶς, ἐν τοῖς ἐξῆς τὰς θεραπαίνας διὰ Τηλεμάχου καὶ τῶν οἰκείων κολάσεως, ἅμα Μιλαοδίῳ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Χ.
ΡΑΨΩΔΙΑ.
Χῖ Ὀδυσσεὺς μνηστῆρας ἀπαίνυτο τηλόθι
κακῶν.

ΥΤΑΡ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις
Ὀδυσσεύς·
ἆλτο δ' ἐπὶ μέγαν ὀδὸν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
ἐὼν δυπλείην· ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστοὺς
αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν μετὰ ᾗ μνηστῆρσιν ἔειπεν,
ἔντος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται·
νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὔπω τις βάλεν ἀνὴρ,
εἴσομαι αἴ κε τύχοιμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.
ἦ· καὶ ἐπ' Ἀντινόῳ ἰθὺς πικρὸν ὀϊστὸν.
ἤτοι ὁ καλὸν ἄλεισον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλε
χρύσεον, ἄμφωτον· νὺ δὴ μετὰ χερσὶν ᾔσιμα,
ὄφρα πίοι οἴνοιο· φόνος δέ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
μέμβλετο. τίς κ' οἴοιθ' ἑνὶ δαιτὶ πολυμόρτοισι,
μοῦνος ἐὼν πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
οἷ τε δύσειν θανάτου τε κακοῦ καὶ κῆρα μέλαιναν;
τὸν δ' Ὀδυσεὺς κατὰ λαιμὸν ὑπαγόμενον βάλεν ἰῷ,
αὐτικρὺ δ' ἐπάλοιτο δι' οὐχωνὸς ἁπαλοῖο,
ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
βλημένῳ· αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθ' ἅματος αὐδρομέοιο· θοῶς δ' ἀπὸ οἷο τραπέζης
ὦσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' ἔβδαλε χόλῳ ὀρέξας·
σῖτός τε κρέατ' ὀπτὰ φορυύσσετο. τοὶ δ' ὁμάδησαν
μνηστῆρες κατὰ δῶμα, ὅπως ἴδον ἄνδρα τεσόντα.
ἐκ ᾗ θρόνων αὐόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
πάντοσε παπταίνοντες ἐϋτμήτους ποτὶ τοίχους·
δὴ ἔπος ἀασσάλιον ἦεν, δὴ Ἄλκιμον ἔγχος ἐλέσθαι.
κέκλετο δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν,

Ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι· ὀκκὶ τ' ἀέθλων
ἄλλων αὖτις ἔσεαι· νῦ τοι σῶς ἀπύει ὄλεθρος.
καὶ γάρ δὴ νῦ φῶτα κατέκταν ὃς μέγ' ἄριστος
κάρηϊ· τῷ τοι ἔπειτα Ι'θάκῃ ἔνθάδ' ἐγὼ θάψω σ' γῦπας δ' ἐλάσαντα.
ἴσκεν ἕκαστος· αὐτὰρ ἐπεὶ φάσαν ὃν ἐθέλοντα
ἄνδρα κατακτεῖναι· τὸ ᾗ νήπιοι ὃν γόησαν
ὡς δὴ σφιν νὺ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπτο. (σεὺς,
αὐτὰρ ὁ ἄρ' ἐμμάδιον ἰδὼν πρόσφη πολύμητις Ὀδυσ

Ω κύνες, ὃ μ' ἔτ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἱκέσθαι
δήμου ἀπὸ τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον, (δναι
αὐτή τε ζώοντος ὑπ' ἐμνάασθε γυναῖκα,

δμωῇσιν

nunc autem horæ & cœnam Achiuis præparare
in luce, at postea & alioquin delectari
cantu & cithara. hæc enim donaria sunt conuiuij.
dixit, & supercilijs annuit. ipse a. circũposuit ensem ac
Telemachus, dilectus filius Vlyssis diuini. (cum
circum a. manum dilectam posuit lanceã: propeq; ipsum
apud sedem stetit armatus splendido ære.

ODYSSEAE HOMERI XXII.
RAPSODIAE
argumentum.

Procorum cædem cum peregisset Vlysses præsente Minerua, exinde ancillas per Telemachum & familiares punit, cum Melanthoo.

ODYSSEAE HOMERI X.
RAPSODIA.
Qui Vlysses Pyocor abstulit sæuo
ferro.

ED ipse exutus est pannis prudens Vlysses:
insiluit autem magno limini, habõs arcum
& pharetram
sagittis plenam: celeres uerò effudit sagittas
ibi ante pedes: procisq; dixit:
hoc quidem iam certamen difficile perfectum est:
nũc rursus scopũ aliũ, quẽ nondũ aliquis percussit uir,
uidebo an consequar, præbeatq; mihi gloriam Apollo.
dixit: & in Antinoum direxit amaram sagittam. Procorum cædes.
ille quidem pulchrum poculum elenare uolebat
aureum, utrinq; ansatum: & iam manibus mouebat,
ut biberet uinum: cædes autem ei non in animo
cogitabatur. quis putasset inter uiros conuiuas,
solum in pluribus, etsi ualde fortis esset,
sibi illaturum eadem malam & mortem nigram?
hunc aũt Vlysses in gutture detentum percussit sagitta, Vlysses
trans autem teneram per ceruicem iuit cuspis. timoum
declinatus est autem aliò, poculum ei excidit manu gitta
percusso: statim autem fistula ad nares crassa uenit ficit.
sanguinis uirilis. citò autem ũ se mensam
impulit pedib. percutiẽs, longè a. cibos fudit ad terram:
panisq; caroq; assata fœdata est. strepuerunt autem
proci in domo, ut uiderunt uirum cadentem.
exq; sedibus surrexerunt turbati in domo,
undiq; aspicientes bene incisos ad parietes:
neq; alicubi scutum erat, neq; fortis lancea ad capiendũ.
increpabant autem Vlyssem iratis uerbis: (hus
Hospes, malè in uiros iacularis: nõ amplius certaminialijs intereris: nunc tibi adest altum interitus.
etenim nunc uirum interfecisti qui longè optimus
iuuenum in Itheca: ideo te hic uultures edent.
simulabat quisq; uir, siquidem putabant non uolentem
uirum interfecisse: hoc autem stulti non cognouerunt
quòd iam ipsis & omnibus mortis fines aderant.
eos autem torue à aspiciens alloquutus est prudens Vlysses:
Canes, nõ me amplius existimabatis redeũtẽ domũ uẽ- Vlysses
populo à Troianorũ, q̃ mihi cõsumebatis domũ, (tum cis se
ipsius q̃ uiuentis prociebatis uxorem, festat.

ancil-

ancillas autem mulieres apud dormiebatis uiolenter,
neq; Deos timentes qui cœlum latum habitant,
neq; aliquam hominum indignationẽ in posterum fore:
nunc uobis & omnibus mortis fines adsunt.

Sic dixit.illos autem omnes pallidus timor cepit:
aspiciebat autem quisq; quò fugeret altam mortem.
Eurymachus autem ipsum solus respondẽs allocutus est:
si quidem Vlysses Ithacensis uenisti,
hæc quidem decenter dixisti,quæcunq; fecerunt Achiui,
multa quidem in domibus iniusta,multa autem in agro.
sed hic quidem iam iacet qui causa fuit omnium,
Antinous,hic enim conflauit hæc opera,
non nuptiarum tantùm indigens neq; cupiens,
sed alia cogitans,quæ ei non perfecit Saturnius:
ut Ithacæ in populo bene ædificatæ regnaret
ipse,at tuum filium interficeret insidians. (pulorum
nũc a.hic qdẽ in parca interfectus est: tu a.miserere po-
tuorum.at nos in futurum resarcientes in populo,
quæcunq; tibi ebibita sunt & comesta in domibus,
precium seperatim ducentes uiginti boues quisq;,
æsq; aurumq; reddemus,donec tuum cor
lætum fuerit:antè autem non indignum est irasci.

Hunc a.toruè uidens allocutus est prudens Vlysses:
Eurymache,neq; si mihi paterna omnia redderetis,
quæcunq; & nunc uobis sunt,& ficunde alia adderetis,
neq;sic adhuc manus meas cohiberem à cæde,
antequam omne proci delictum luant.
nunc uobis propositum est contra uel pugnare,
uel fugere,qui mortem & parcam euitauerit.
sed aliquem non fugiturum puto altam mortem.

Sic dixit.illorum autem ibi soluta sunt genua.
eos autem Eurymachus allocutus est secundò rursus:
ô amici,non abstinebit uir hic manus intactas:
sed postquam accepit arcum politum & pharetram,
pruinento à polito iaculabitur,donec omnes
nos interfecerit:sed recordemur pugnæ:
ensesq; trahite,& contra tenete mensas
sagittas ueloces.contra autem ipsum omnes simus
congregati,si ipsum limine expellemus & ianuis.
eamusq; in urbem,clamorq; citissimè fiet:
& ideo citò hic uir nunc ultimò iaculetur.

Sic locutus,traxit ensem acutum,
æreum,utrinq; acutum:saltauit autem in ipsum
terribiliter sonans.at ipse simul diuus Vlysses
sagittam emisit,percussit autem pectus apud mammam,
inq; ei hepate fixit uelox telum:exq; manu
ensem misit humum,impactusq; mensæ
decidit uolutus:aquasq; fudit humum,
& poculũ circum ansatũ.ipse a.terrã uerberauit fronte,
animo dolens:pedibus autem sedile ambobus
calcitrans concussit.in oculis autem fusa est caligo.
Amphinomus autem Vlyssi iuit glorioso
contrarius ruens:traxit autem ensem acutum,
si quo modo sibi cederet ianuis:sed ipsum præueni,
Telemachus à tergo percutiens æra lancea

humeo-

ἀμωῶσιν ἠ γυναιξὶ πᾶσιν ὑπερβασίηφι βιαίως,
ἔτι θεὸς οὐκ ἐθέλουσιν ὀϊζυρὸν ὄλεθρον ἐφῆκεν
ὅστις τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔτισεν. al.ἐτίσατο
νῦν ὑμῖν ἠδὴ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται. (λγν'
Ὡς φάτο.τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷ-
πάπηνεν ἠ ἑκάστου ὅπη φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Εὐρύμαχος δ' ἐμὶν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπεν,
εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος ἐλήλυθας,
ταῦτα μὲν αἴσιμα εἶπες,ὅσα ῥέζεσκον ἀχαιοί,
πολλὰ μὴν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα,πολλὰ δ' ἐπ' ἀ-
ἀλλ' ὃ μὴ δὴν πεῖ ὃς αἴτιος ἐπλετο πάντων, (γρδ.
Ἀντίνοος.ὅτος γὰρ ἐπήλυθε τάδε ἔργα,
ὅτι γάμου τόσσου περιμήνιός ἐστε χατίζων,
ἀλλ' ἄλλα φρονέων,τά οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων·
ὄφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον ὑπερμενέος βασιλεύῃ
αὐτὸς,ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχήσας.
νῦν δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφατα· σὺ δ' φείδεο λαῶν
σῶν.ἀτὰρ ἄμμες ὀπίσθεν ἀρεσσάμενοι καὶ ἀπήμους,
ὅσσά τοι ἐκπέποται κἀν ἐδήδοται ἐν μεγάροισιν,
τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες εἰκοσάβοιον ἕκαστος,
χαλκόν τε χρυσόν τ' ἀποδώσομεν,εἰσόκε σὸν κῆρ
ἴανθῇ· πρὶν δ' ἄλις νεμεσητὸν κοχλάζειν. (δυσεύς,
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν πολυμήχανος Ὀ-
Εὐρύμαχ',οὐδ' εἴ μοι πατρώια πάντ' ἀποδοῖτε,
ὅσσά τε νῦν ὔμμ' ἔστι,ἄλις δ' εἴ ποθεν ἄλλ' ὠνέεσθε,
οὐδ' ἐκὲν ὡς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο,
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτῖσαι.
νῦν ὑμῖν πρόκειται ἐναντίον ἠὲ μάχεσθαι,
ἢ φεύγειν,ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ.
ἀλλά τιν' ὀφθαλμοὶ δοκέουσ' ἀπὸ οἷο ὀλέθρου.
Ὡς φάτο.τῶν δ' αὖτ' λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος προσεφώνεε δολόφρονα αὖτις·
ὦ φίλοι,ἠ γάρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους
ἀλλ' ἐπεὶ ἐλλάβε τόξον ἐϋξόου ἠδὲ φαρέτρην,
ὀϊστὸν ἀποπτύσεσθαι,εἰσόκε πάντας
ἄμμε κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης·
φάσγανά τε σπάσασθε,καὶ αὐτίχα δὲ τραπέζας
ἴων ὠκυμόρων.ὑμῖν δ' αὐτῷ πάντ' ἔχωμεν
ἀθρόοι,εἴ κέ μιν ὀϊστὸν ἀποώσομεν ἠδὲ θυράων.
ἔλθωμεν δ' αὐτὰρ ἔπειτα,βοὴ δ' ὄρνισα γήνοιτο·
ὣς κε τάχ' ὅτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσαιτο.
Ὡς ἄρα φωνήσας,ἐρύσατο φάσγανον ὀξύ,
χάλκεον,ἀμφοτόρωθεν ἀκαχμένον·ἄλτο δ' ἐπ' αὐτῷ
σμερδαλέα ἰάχων.ὁ δ' ὁμάρτει δῖος Ὀδυσεὺς
ἰὸν ἀποπνείων,† βάλε δὲ στῆθος πάρα μαζόν, al.βάλλει τύπτει
ἐν δέ οἱ ἧπατι πῆξε θοὸν βέλος·ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
φάσγανον ἧκε χαμᾶζε,πολυῤῥήνης δ' ἄρα τράπεζα
πάπτηνε δ' ἀνιηθείς·ἀπὸ δ' εἴδατα χθὸν βράζε,
καὶ δέπας ἀμφικύπελλον.ὁ δ' ἤχθετο τύπτε μετάφρῳ,
θυμῷ ἀνιάζων·ποσὶ δ' θρόνου ἀμφοτέροισι
λακτίζων ἐτίναξε.κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλύς.
Ἀμφίνομος δ' Ὀδυσῆος ἐείσατο κυδαλίμοιο
αὐτίος ἀΐξας·ἔρυτο δ' φάσγανον ὀξύ,
ἔπως οἱ ἔξει θυράων·ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
Τηλέμαχος πατόπισθε βαλὼν χαλκήρει δουρὶ

ὦμῳ

ὠμων μεσσηγύς, διὰ δ' ἔπρησφιν ἔλασσε.
δούπησεν δ' ὑπ' ἀυτῆς, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος
αὐτῇ γὰρ Ἀμφινόμῳ· πρὸς γὰρ δύε μή τις ἀχαιῶν
ἔγχος ἀειρόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσσαι
φασγάνῳ ἀίξας, πὶν πρόπροθι τύψας.
ἔκπαγλος δ' ἐπὶ μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' ἐσταφίκανεν,
ἀγχοῦ δ' ἱσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ὦ πάτερ, ἦ δή τοι σάκος οἷόν κε καὶ δύο λόχους
κωπήεν δύχαλκον ὑπὲρ κροτάφοις ἀραρυῖαν,
αὐτόν τ' ἀμφιβαλοῦμαι ἰών· δώσω δὲ συβώτῃ
καὶ βουκόλῳ ἄλλα. τετυγῆσθαι γὰρ ἄμεινον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
οἶσθ', εἰσω μοι ἀμυνέσθαι πάρ' οἴκοι, (σύς,
μή μ' ἀποκτήσωσι θυρέων μέσον ἐόντα.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' φίλῳ ἐπιπείθετο πατρί·
βῆ δ' ἴμεναι θάλαμον ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δ' ὄρεκτα δ' ὀκτὼ,
καὶ πίσυρας κωπήας χαλκήρεας ἱπποδασείας.
βῆ δ' ἰέναι, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' ἐσταφίκανεν·
αὐτὸς δ' πρώτιστα περὶ χροῒ δύσετο χαλκόν· (νην·
ὡς δ' αὕτως τὼ δμῶε δυείατον τεύχεα καλά,
ἔσαν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δ' εἰφρονα ποικιλομήτην,
αὐτάρ ὅγ', ὄφρα μὲν αὐτῷ ἀμυνάδας ἔσαν ἰοί,
τόφρα μνησήρων ἕνα γ' αἰεὶ ὧ φίλ' οἴκῳ
βάλλε τιτυσκόμενος, τοὶ δ' ἀγχισῖνοι ἔπιπτον·
αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ ὀϊστεύοντα ἄνακτα,
τόξον μὲν πρὸς σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
ἔκλινεν ἐσάμενος πρὸς φαεινὸν παμφανόωντα·
αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον.
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην ἐϋτυκτον ἔθηκεν
ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἐνένευε.
εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ.
ὀρσοθύρη δ' ἔστιν ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ·
ἀπρόστατον δὲ πὴ δ' ὁδὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
ἦεν· τὴν δ' ὅγε δῖον ἐπὶ σταθμὸν ἐφέπεσθαι
ἐσθλὸν ἐπιστήσας, σανίδες δ' ἔσαν εὖ ἀραρυῖαι.
τὴν δ' Ὀδυσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
ἔσκοπος· ἄγχι γὰρ οἴη ἐπήετο· μία δ' οἵη γίνετ' ἐφορμή.
τοῖς δ' Ἀγέλαος ἔειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων,
Ὦ φίλοι, ἦ κέ τις ἐν προθύροισι θυράων ἀναβαίη,
καὶ εἴποι λαοῖσι, βοὴ δ' ὦκιστα γένοιτο·
τῷ κε τάχ' ὄστε ἀνὴρ νῦν ὕστατα τερπόμενος τό.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
ὄπποθ' ἕς Ἀγέλαε διοτρεφὲς ἄγχι γὰρ αὐλῆς
καλὰ θύρετρα, χαλεπὸν δ' ἀργαλέον σόμα λαύρης.
οὐκ ἔστ' εἷς πάντας ἐρύκοι ἀνὴρ ὅστ' ἄλκιμος εἶη,
ἀλλ' ἄγετ' ὑμῖν τεύχε' ἐγὼ φέρω ὄφρα θωρηχθῆτε
ἐν θαλάμῳ. ἔνθ' οἶον γὰρ (οἴομαι) ἠδ' ἐπὶ πᾶλιν
τεύχεα κατθέσθην Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.
Ὡς ἐπὼν ἀνέβαινε Μελανθιος αἰπόλος αἰγῶν
ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.
ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, τόσσα δ' ἄρα,
καὶ τόσσας κωπήας χαλκήρεας ἱπποδασείας·
βῆ δ' ἴμεναι, μάλα δ' ὦκα φέρων μνησήρσιν ἔδωκε.
καὶ τότ' Ὀδυσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,

humerorum medio, per autem pectora penetrauit. Telemac
sonuit autem cadens, terram autem percussit fronte. Amphim
Telemachus autem ruit linquens longam lanceam mū mur
illic in Amphinomo: ualde n. timebat ne quis Achiuorū cit.
lanceam traheniem longam uel transadigeret
ense ruens, uel cæsim feriens.
iuit aūt currens: ualde aūt citò dilectum patrē peruenit,
propè autem stans uerba uelocia allocutus est:
ô pater, iam tibi scutum portabo & duas lanceas,
& galeam bene æream in temporibus aptam,
ipsēq; induar iens: dabo autem subulco
& bubulco alia. armari enim melius.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Vlysses:
porta currēs, quādiu mihi ad propugnādū adsunt sagit-
ne me amoueant ianuis solum entem. (te,
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obedinit patri:
perrexit a. ire in thalamū ubi ei inclyta arma iacebant.
hinc quatuor quidem scuta cepit, lanceas autem octo,
& quatuor galeas æreas densas.
uenit autē ferēs, ualde aūt citò dilectum patrē peruenit:
ipse autem primum circa corpus indutus est æs:
eodemq; modo famuli induti sunt arma pulchra,
steterunt autem circum Vlyssem prudentē uarij consilij.
at hic, quandiu quidem ad propugnādum erant sagittæ,
tandiu procorum unum semper in domo
feriebat collineans, atq; illi densi cadebant:
at postquam liquerunt sagittæ iaculantem regem,
arcum quidem ad limen bene firmæ domus
inclinauit stare ad parietes splendidos:
ipse autem circum humeros scutum posuit quadruplex. Vlysses i
capite autem in forti galeam bene factam posuit procos f
cum equina cauda, graniter autē crista desuper nuebat. armat.
cepit autem fortes lanceas duas armatas ære.
ianua autem quædam erat bene ædificato in pariete:
ultimum autem apud pauimentum bene stantis domus
erat uia in ambulacrum, tabulæ aūt erant bene congruæ:
hanc autem Vlysses custodire iussit diuinum subulcum
stantem prope ipsam: una autem sola erat uia.
his autem Agelaus dixit uerbum omnibus nuncians:
O amici, nullus ne in superiorem ianuam ascendet, Agelaus
& dicet populis? clamorq; citissimè fiat? procii.
ideo citò hic uir nunc postremo iaculetur.
Huc a. rursus allocutus est Melāthius custos caprarū:
nullo modo licet Agelae diuine. propè enim graniter
aulæ pulebræ fores, & difficile os ambulacri.
uel unus omnes prohibebit uir qui fortis sit.
sed age nobis arma portabo armari
ex thalamo. illic enim (puto) neq; aliò
arma deposuerunt Vlysses & illustris filius.
Sic locutus ascendit Melanthius custos caprarum
in thalamum Vlysis supra scalas domus.
ubi duodecim quidem scuta excepit, totidemq; lanceas, Melāt
& tot galeas æreas crinitas: armis
perrexit autem ire, ualde autem citò portās procis dedit. strui
& tunc Vlysis soluta sunt genua & dilectum cor, cos.

postquam

poſtquam circũponentes uidit arma, manib. aũt lanceas
longas quatientes: magnum autem ipſi uidebatur opus.
ſtatim autẽ Telemachũ uerbis uolucribus allocutus eſt:
Telemache, certè omnino aliqua in domibus mulierum
nobis parat bellum malum, uel Melanthius.
Hunc a. rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus eſt:
ô pater, ipſe ego hoc peccaui, (neq; aliquis alius
cauſa eſt) qui thalami ianuam ſpiſſe congruam
reliqui inclinans: horum autem ſpeculator fuit melior.
ſed uade diuine Eumæe ianuam claude thalami,
& obſerua ſiqua eſt mulierum quæ hæc faciat,
an filius Dolij Melanthius, quem ego puto.
ſic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
iuit a. iterum in thalamum Melãthius cuſtos caprarum,
portaturus arma pulchra. animaduertitq́ue diuus ſubul-
ſtatim autem Vlyſſem allocutus eſt propè entem: (cus,
diuine Laertiade prudens Vlyſſes,
ille rurſus exitioſus uir quem putamus ipſi,
ït in thalamum: tu autem mihi uerum dic,
an eum interficiam, ſi potentior ero:
an tibi huc ducam, ut delicta ſoluat
multa, quæcunq; hic patrauit tua in domo.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ego quidem & Telemachus procos ſuperbos
retinebimus intra domos, licet percupidos:
nos autem auertentes pedes & manus deſuper,
in thalamum iacite, tabulas autem ligate à tergo:
cathenam autem plicatam ex ipſo penetrantes,
columnam in altam trabite, admoneteq́; trabibus,
ut diu uiuus, graues dolores patiatur. (uerunt,
Sic dixit. illi a. hunc ualde quidẽ audiuerunt, & obedi
perrexerunt a. ire in thalamũ: fefellerunt a. ipſum intus
& ille quidẽ in thalami cõclaui arma quærebat: (entẽ.
hi autem ſteterunt utrinq; apud limina manentes:
quando limen tranſibat Melanthius cuſtos caprarum,
altera quidem manu ferens pulcbram galeam,
altera aũt ſcutum latum antiquũ, inquinatum ſiccitate,
Laertæ herois, quod iuuenis portabat:
tum quidem iacebat, ſuturæq́; ſolutæ erant lororum.
illi eruentes ceperunt, traxeruntq́; ipſum intro
uiriliter: in pauimento a. in terram iecerunt dolẽtes cor.
pedes autem manusq́; colligauerunt triſti uinculo,
bene auerſas prorſus, ſicut inſſerat
filius Laertis pertolerans diuus Vlyſſes.
cathenam autem plicatam ex ipſo penetrantes,
columnam in altam traxerunt, admonueruntq́; trabibus.
Hunc autem obiurgans allocutus es Eumæe ſubulce:
nũc quidẽ iam ualde omnino Melãthie nocte excubabis
lecto in molli dormiens, ſicut decet:
neq; te aurora ab Oceani fluctibus
latebit ueniens auriſedis, quando adduces
capras procis domum ad conuiuium parandum.
ſic hic quidẽ illic relictus eſt extẽſus pnicioſo in uincu-
illi autem armis indutis, oſtioq́; obſerato lucido, (lo.
iuerunt ad Vlyſſem prudentem, uerſutum.

ὡς πρὸς ἁλλομένους ἴδ' ἐτύχεα, χερσὶ ἓ λάβρα
μακρὰ τινάσσοντας· μέγα δ' αὐτῷ φάνη ἔργον.
αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
νῶϊν ἐποτρύνει πόλεμον κακόν, ἠὲ Μελανθεύς.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἄμβροτον, (οὐδέ τις ἄλλος
αἴτιος) ὃς θαλάμοιο θύρην εὖ κοσμητὸν ἀραρυῖαν
κάλλιπον ἀγλαΐας· φύλαξ δ' ἧν σκοπὸς ἧσιν ἀμείνων.
ἀλλ' ἴθι δ' οἱ Εὔμαιε θύρην ἐπίθες θαλάμοιο,
εἰ φράσσαι ἔστις ἄρ' ὅδε γυναικῶν ἢ τάδε ῥέζει,
ἦ ὁ γε Δολίοιο Μελανθεύς, τόν περ ὀΐω.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
βῆ δ' αὖ ἐς θάλαμον δῖος Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
οἴσων τεύχεα καλά. νόησε δὲ δῖος ὑφορβός,
αὐτὰρ ὁ Οὐλυσσῆα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα,
δῖογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
κεῖνος δ' αὖτ' αἴδηλος ἀνὴρ ὃν ὀϊόμεθ' αὐτοί,
ὄρχεται ἐς θάλαμον· σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπες,
ἦ μιν ἀποκτείνω, αἴ κεν κρείσσων γε γένωμαι·
ἦε σοὶ ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
πολλὰς, ὅσσας δὴ ἐμήσατο σῷ ἐνὶ οἴκῳ. (σεύς,
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
ἄσσα ἐγὼ Τηλέμαχος μνησώμεθα ἀγαυὼ
ἔμμεναι ἔγγυθεν μεγάρων, μάλα περ μεμαῶτε·
σφῶϊ δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεν,
ἐς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ' ἐκλῆσαι ὄπιθεν·
σειρὴν δ' ἐπλεκτὴν ἐξ αὐτῆ σειρὸν ἀνάψαι ἐδεν,
κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἐρύσαι, πελάσαι τε δοκοῖσιν,
ὥς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν, χαλέπ' ἄλγεα πάσχῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὴ κλύον, ἀλλ' ἐπίθοντο,
βὰν δ' ἴμεν ἐς θάλαμον· λαθέτην δέ μιν ἔνδον ἐόντα.
ἤτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε' ἐρεύνα·
τὼ δ' ἔσαν ἑκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε·
εὖθ' ὑπερῴδιον ἔβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
χῇ ἑτέρῃ μὲν χειρὶ φέρων καλὴν τρυφάλειαν,
χῇ δ' ἑτέρῃ σάκος ἄλλο πολύρρινον, γέρον, πεπαλαγμένον ἄζῃ,
Λαέρταο ἄνακτος, ὃ κατὰ ῥίζων φορέεσκε·
δὴ τότε γ' ἅλτο θύρηφι, ἔφαθ' ἓ λέλιτο δ' ἐπειτα
τὼ δ' ἄρ' ἐπαΐξαντε ἑλέτην, βρύσαν τε μιν ἔσω
κηρίξ· ὦ δ' ἀπέδιφ ἓ χαμαὶ βάλεν ἀχνύμενον κῆρ·
σειρῇ δ' ἐν πόδας ἠδὲ καὶ ἐν χεῖρας τ' ἔδησαν θυμαλγέϊ δεσμῷ,
εὖ μάλ' ἀποστρέψαντε δάμπρὲς, ὡς ἐκέλευσε
υἱὸς Λαέρταο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
σειρῇ δ' ἐν πλεκτῇ ἐξ αὐτῆ σειρὸν ἀνάψαν ἐδεν,
κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἔρυσαν, πέλασάν τε δοκοῖσι.
Τὸν δ' ὦν κερτομέων προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
νῦν μὴ δὴ μάλα πάγχυ Μελάνθιε νύκτα φυλάξεις
δουρὶ τῷ μακάρων κατὰ λέγμενος, ὡς ἐπέοικεν·
ὀδ' ἔσσ' ἀρηγόσα πᾶσ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
λήσει ἐπερχομένη χρυσόθρονος, ὁππότε κ' ἀγινεῖς
αἶγας μνησήρεσι δόμον κάτα δ' αἶτα πενέσθαι·
ὣς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο παθὼν ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ.
τὼ δ' ὅν τεύχεα δύντε, θύρην τ' ὦπασθεν φαεινὴν,
βάτην δὲς Ὀδυσῆα δ' αἴφρονα, πτολιπορθήτην,

ϛῶθα μὺν ⊙ πνείοντ' ἔλιφεσαν· οἱ μὲν ἐπ' ὀδ'ὸν,
τέσσαρες, οἱ δ' ἔντοσθε δόμων, πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Αθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δ'έμεν ἠδὲ καὶ αὐδ'ήν.
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ μῦθον ἔφατο,
Μέντορ ἄμυνον ἀρὴν, μνῆσαι δ' ἑταίροιο φίλοιο,
ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέζεσκον· ὁμηλικίη δέ μοι ἐσσί.
Ὡς ἔφατ', οἰόμενος λαοσσόον ἔμμεν' Ἀθήνην.
μνηστῆρες δ' ἐτέρωθεν ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι·
πρῶτος τὴν γ' ἐνέπεπλε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
Μέντορ, μή σ' ἐπέεσσι πραπίδας παλάσσων Ὀδυσσεὺς
μνησάρχοισι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δέ οἱ αὐτῷ.
ὧδε γὰρ ἡμετέρην γε νόον τελέεσθαι ὀΐω·
ὅππότε κεν τοὺς πέσομεν, πατρός' ἠδὲ καὶ υἱόν,
σὺ δ' ἦ σὺν τοῖσιν ἔπειτα φρονήσεαι, οἷα μνοιήσῃς
ἔρδειν ἐν μεγάροις· σῷ δ' αὐτῇ κρήαντι τίσεις.
αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
κτήματ' ὁπόσ' ἄν τοι δῶσι τά τ' ἔνδοθι καὶ τὰ θύραφι,
τοῖσιν Ὀδυσσῆϊ μεταμίξομεν· οὐδέ τοι υἷας
ζώειν ἐν μεγάροισιν ἐάσομεν οὐδὲ θύγατρας,
οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεύειν.
Ὡς φάθ'. Ἀθηναίη δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον·
νείκεσσεν δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν,
ὄκ' ἔλπεαι σοί γ' Ὀδυσεὺς μένος ἔμπεδον, οὐδέ τις ἄλκη,
οἵη ὅτ' ἀμφ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ δύπατον φέρ
εἰνάετες τρώεσσιν ἐμάρνατο νωλεμὲς αἰεί·
πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνες ἐν ἀνέρι δ' ἴκετο πτόλις,
σῇ δ' ἦλθε βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγυια.
al. σὺν γε δόμοις ὡς δὴ νῦν, ὅτε † σὸν δ' ἦμος κτήματ' ἰκάνεις,
αὖτε μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμον εἶναι;
ἀλλ' ἄγε δ' οὗρο πίσπον πῦρ ἐμ' ἴσασον, μὴ ἴδῃ ἔργον,
ὄφρ' εἰδῇς οἷός τοι ἐν ἀνδράσι λυσιμελέεσσι
Μέντωρ Ἀλκιμίδης ὀυρηγοίας ἀποτίνειν.
ἦ ῥα· καὶ ὅππα πάγχυ δόμος ἐτρέπετο εἰς ἔνα κόλπον,
ἀλλ' ἔτ' ἄρα σθένός τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν
ἅ μὲν Ὀδυσσῆος δὲ ἰὴ κυδαλίμοιο.
αὐτὴ δ' ἀϊθαλόεντος ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον
ἔζετ' ἀναΐξασα, χελιδόνι εἰκέλη ἄντλῳ.
μνηστῆρας δ' ὤτρυνε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
Εὐρύνομός τε καὶ Ἀμφιμέδων, Δημοπτολεμός τε,
Πείσανδρός τε Πολυκτορίδης, Πόλυβός τε δαΐφρων.
οἱ γὰρ μνηστήρων ἀριπρὲπὲς ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι,
ὅσσοι ἔτ' ἔζωον, πατρί τε ψυχὴν ἐμάχοντο·
τοὺς δ' ἤδη βέλε' ἄμαρτε βιὸς καὶ ταρφέα ἰοί.
al. Ἀγέλαος μετέειπεν. † Ἀγέλαος ἔφη, ἔπος οὐκ ἀτέλειον ἐνίσπῃ,
Ὦ φίλοι, ἦδη χεῖρας ἀάπτους
Εἴρυσε μὲν δὴ καὶ ἀνὴρ ὅδε καὶ βέλεα κενεὰ ἀφῆκε·
νῦν δ' οἱ Μέντωρ μὲν ἔβη κραὶ δύγματα εἰπών,
οἱ δ' οἷοι λείποντα ἐπὶ πρώτῃσι θύρῃσι.
τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἀφίετε δολιχόσκια μακρά·
ἀλλ' ἄγεθ' οἱ ἓξ πρῶτοι ἀκοντίσατ', αἴ κέ πού θεὶ Ζεὺς
δώῃ Ὀδυσσῆα βλῆσθαι, καὶ κῦδος ἀρέσθαι·
τῶν δ' ἄλλων ὀ κῆδος, ἐπὴν ὅδε γε πέσῃσιν.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὡς ἐκέλευε
ἑῶν ἕκαστος· τὰ δ' πάντα ἐτώσια δῆκεν Ἀθήνη. (σεν,
τῶν ἄλλο ⊙ μὲν σκῆπτρον ἐΰσσαδέ ⊙ μεγάροιο

hic robur ſpirantes ſteterunt: bi quidem in limine,
quatuor, illi autem intra domum multiq́ & boni.
hos autem ad filia Ionis uenit Minerua,
Mentori aſſimilata & corpore & uoce.
Hanc autẽ Vlyſſes lætatus eſt uidens, & uerbũ dixit:
Mentor propulſa Martem, recordare. a. ſocij dilecti,
quæcunq́ bona feci: coæuus autem mihi es.
Sic dixit, putans populorũ ſaluatricẽ eſſe Mineruam.
proci autem ex altera parte minabantur ex domo:
primus hanc increpauit Damaſtorides Agelaus:
Mentor, ne tibi uerbis perſuadeat Vlyſſes
procis pugnare, auxiliari autem ei ipſi.
ſic enim noſtram mentem perficiendam puto:
quando hos interfecerimus, patrem ac & filium,
inter eos tu poſtea interficieris, qui talia cogites
patrare in ædibus: tuo autem ipſius capite ſolues.
at poſtquam nobis uires abſtulerimus ferro,
poſſeſſiones quot tibi ſunt quæq́ intus & quæ foris,
ipſis Vlyſſis commiſcebimus: neq́ filios
uiuere in ædibus ſinemus neq́ filias,
neq́ uxorem prudentem Ithacæ in urbe uerſari.
Sic dixit. Minerua autem irata eſt ex animo magis:
increpuit autem Vlyſſem iratis uerbis: (tudo,
non amplius tibi Vlyſſes robur firmũ, neq́ aliqua fortis
qualis quando prò Helena albiulna bono patre nata
nouem annis Troianis pugnaſti perpetuò ſemper:
multos autem uiros interfeciſti in grani pugna,
tuo autem capta eſt conſilio Priami urbs lata uijs.
quomodo iã nũc, quãdo tuũ populũ & poſſeſſiones per-
contra procos lamẽtabiliter recuſas fortis eſſe? (ueniſti,
ſed age huc amice apud meſta, & uide opus,
ut uideas qualis tibi in uiris inimicis
Mentor Alcimides beneficia reddet.
dixit: & nondum omnino dabat inclinatam uictoriam,
ſed adhuc potentiamq́ & fortitudinem tentabat
tum Vlyſſis tum filij glorioſi.
ipſa autem ſplendidæ in domus trabem
ſedit ruens, birundini ſimilis aſpectu.
procos autem concitabat Damaſtorides Agelaus,
Eurynomusq́ & Amphimedon, Demoptolemusq́,
Piſanderque Polyctorides, Polybusque cordatus.
hi enim procorum fortitudine erant facilè optimi,
qui adhuc uiuebant, deque uita pugnabant:
reliquos iam domuerat arcus & frequentes ſagittæ.
his autem Agelaus dixit, uerbum omnibus nuncians:
O amici, iam cohibebit uir hic manus intactas.
& iam ei Mentor quidẽ abit locutus inanes iactationes,
hi autem ſoli relicti ſunt in primis ianuis.
ideo non ſimul omnes immittite lanceas longas:
ſed agite ſex primum iaculamini, ſi fortè Iupiter
det Vlyſſem percuti, & gloriam obtinere:
horum autem aliorum non cura, poſtquam hic ceciderit.
Sic dixit. illi autẽ omnes iaculati ſunt ſicut iuſſerat,
cupientes: illa autem omnia uana fecit Minerua.
horum alius quidem limen bene firmatæ domus

Βεβλήκει,

percuſſit,

percussit, alius autem ianuam dense congruam:
alius autem in pariete fraxinus cecidit ære grauis.
at postquam iam lanceas euitauerunt procorum,
his uerbis incepit pertolerans diuus Vlysses:
O amici, iam quidem ego dixerim & nobis
Procorum in turbam iaculari, qui cupiunt
nos interficere præter priora mala.
Sic dixit. hi aũt omnes iaculati sunt acutas lanceas,
contra collineantes. Demoptolemum quidem Vlysses,
Euryadem autem Telemachus, Elatum autem Subulc.
Pisandrum autem interfecit boum bubulcus uir:
hi quidẽ postea simul oẽs mordicus ceperũt magnũ pani
proci autem inuerunt domus intimum: (mentum.
his autem irruerunt, mortuis aũt ex lanceas ceperunt.
rursus autem proci iaculati sunt acutas lanceas,
cupientes: multasq; iritas reddit Minerua.
horum alius quidem limen bene firmatæ domus
percussit, alius autem ianuam spisse congruam:
alius autem in pariete fraxinus cecidit ære grauis.
Amphimedon autẽ Telem. percussit manum in palma
in superficie, extremam autem pellem læsit æs.
Ctesippus autem Eumæum super scutum lancea longa
humerum extra tetigit: illa aũt superuolauit, cecidit aũt
hi aũt rursus circũ Vlyssem prudentẽ uersutũ (humũ.
procorum in turbam iaculati sunt acutas lanceas. (ses,
tunc rursus Eurydamãta percussit urbiũ populator Vlys
Amphimedõta aũt Telemachus, Polybũ aũt Subulcus:
Ctesippum autem postea boum bubulcus uir
percussit in pectus: iactans autem allocutus est:
ô Polytherside amator conuitiorum, nunquam omnino
omittens præ stultitia magniloquentiam, sed Deis
uerbum committe: quoniam multo potentiores sunt.
hoc tibi pro pede hospitale donum est, quem dedisti
diuo Vlysi domi mendicanti.
dixit boum nigrarum bubulcus. at Vlysses
uulnerauit Damastoridem cominus lancea longa.
Telemachus autem Euenoridem Leocritum percussit
lancea medio uentre, penitus autem æs transadegit:
cecidit autẽ pronus, terram autem percussit tota fronte.
tunc Minerua corruptrix hominum Aegida sustulit
alto ex fastigio: illorum autem mentes expanerunt.
per itaq; fugerunt domum, boues tanquam gregaria,
quas quidem uarius æstrus irruens agitauit
tempore in uerno, quando dies longæ sunt.
hi autem sicut uultures curuæ unguibus uncis chelis
ex montibus uenientes in aues ruunt,
hæ quidem in campo nebulas timentes eunt,
illi autem has perdunt insilientes, neq; aliqua fortitudo
fit neq; fuga, gaudent autem uiri præda:
sic hi procos irruentes in domum (indecens,
uerberabant promiscuè. horum autẽ suspiriũ mouebatur
capitibus uerberatis: pauimẽtũ a. totũ sanguine sparge-
Liodes autem Vlyssis irruens cepit genua, (batur.
& ipsum precans uerba uelocia allocutus est:
oro te Vlysses: tu autem me uerere, & mei miserere.

βεβλήκει, ἄλλῳ δ' ἄρ' ὀϊστῷ θῦρον ἀμοιβαδὶς ἀραρυῖαν·
ἄλλος δ' αὖ τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντ' ἀλεύαντο μνηστῆρες,
τοῖς ἄρα μύθῳ ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ὦ φίλοι, ἤδη μέν κεν ἐγὼν εἴποιμι καὶ ἄμμε
μνηστῆρας δὴν ὄμιλον ἀκοντίσαι, οἳ μεμάασιν
ἡμέας ὀλέσσαι ἀρῆς πρὸ τοῖσιν ἀνοίῃ.
ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόνισσαν ὀξέα δοῦρα,
αὖτα τιτυσκόμενοι. Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,
Εὐρυάδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἔλατον δ' ὑὸς βοτήρ,
Πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ἀβὰ βουκόλος ἀνήρ·
οἱ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.
μνηστῆρες δὲ † ἄρ' ἐχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε· al. ἀνὰ χώρησαν
τοῖς δ' ἄρ' ἐπαΐξαν, νεκύων δ' ὀβρίμους ἐρύοντο.
αὖτις δ' μνηστῆρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
ἴλαοι· τὰ δὲ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
τὴν μὲν ἄλλος μὲν σανίδ' οὐδοῦ ἐΰσσαδε μεγάροιο
βεβλήκει, ἄλλῳ δ' ἄρ' ὀϊστῷ θῦρον ἀμοιβαδὶς ἀραρυῖαν·
ἄλλος δ' αὖ τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Ἀμφιμέδων μὲν δὴ ἄρα Τηλεμάχου βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρ- 20
πῷ ἐλάγυϊον, † ἄκρον δὲ ῥινὸν ὑπέδραμε χαλκός. (πῶ al. ἄκρην
Κτήσιππος δ' Εὐμαίου ὑπὲρ σάκος ἐγχεῖ μακρῷ
ὦμον ἐπέγραψεν· τὸ δ' ὑπέρπαλτο, πίπτε δὲ βραχύ.
τοὶ δ' αὖτ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
μνηστῆρες δὴν ὄμιλον ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα. (σεύς,
τῶν δ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος Ὀδυ-
Ἀμφιμέδοντα δ' ἄρ' Τηλέμαχος, πόλυβον δὲ συβώτης·
Κτήσιππον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ἀβὰ βουκόλος ἀνὴρ
βεβλήκει πῶς σῆθος ἐπιθυμήναντος ἑῆς πωλυκύδια, 30
ὦ πολυθερσίτα φιλοκέρτομε, μήποτ' ἄμπαυ
εἴπων ἀφραδίῃς, μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσι
μῦθον ὀπιτρέψαι· ἐπεὶ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
τόδε τοι αὖτι ποδὸς ξεινήϊον, ὅν ποτ' ἔδωκας
αὐτιδίῃ Ὀδυσῆϊ δόμον κατ' ἀλητεύοντι.
ἦ ῥα βοῶν ἐλίκων ἀβὰ βουκόλος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἆτα Δαμαστορίδην αὐτοχεδὸν ἔγχει μακρῷ.
Τηλέμαχος δ' Εὐηνορίδην Λειώκριτον ἆτα
δουρὶ μέσον κῆνεῶνα, διαπρὸ δ' ἄρ' ἔλασσεν·
ἤριπε δ' ὕπτιος χθόνα δ' ἅπασε πᾶσιν μετώπῳ.
ἦ τότ' Ἀθηναίη † φθισίμβροτος αἰγίδ' ἀνέσχεν al. φθισίμβροτον
ὑψόθεν ἐξ ὀροφῆς· τῶν δ' φρένας ἐπτοίηθεν.
οἱ δ' ἐφέοντο κατὰ μέγαρον, βόες ὡς ἀγελαῖαι,
τὰς μὲν τ' αἰόλος οἶστρος ἐφορμηθεὶς ἐλάσσῃ
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ τέλονται.
οἱ δ', ὥστε αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι
ἐξ ὀρέων ἐλθόντε ἐπ' ὀρνίθεσι θοῇσι,
τοὶ μὲν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πλώοντα ἴσασι,
οἱ δέ τε τὰς ὀλίγησιν ἐπάλμενοι, οὐδέ τις ἁλκὴ
γίνεται οὐδὲ φυγή, χαίρουσι δέ τ' ἀνέρες ἄγρῃ·
ὣς ἄρα τοὶ μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
τύπτον ᾗσι κεφαλῇσιν. ὀϊστὸς ὤρνυτ' ἀεικής, (θῦον.
κράτων τυπτομένων· δὴ ἄπαντα δόμον δ' ἅπαν αἵματι
λειόθρης δ' Ὀδυσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνων,
καί μιν λιασόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
γνοὺς ἐμὰς σ' Ὀδυσεῦ· σὺ δ' ἐμῷ ἀΐδρει, καί μ' ἐλέησον.

nunquam

ὀ γάρ πω τινὰ φημὶ γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
εἰπεῖν ὀλίγ' ἔργα δικαιότερ' ἀτάσθαλον· ἀλλὰ καὶ ἄλλας
πολλὰς ἐσκον μνηστῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
ἀλλά μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἀπὸ χεῖρας ἐρυκεῖν·
τοὔνεκα δὴ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος, ὀλίγον ὀφέλλων,
κείσομαι, ὡς ὄφρ' ἔσι χάρις μετόπιθ' ὑβριγένεων.

Τὸν δ' αὖ κατόπιν ἰδὼν πολύμητις Ὀδυσσεὺς
ἦ μάλα μετὰ τοῖσι θυοσκόος δύχεαι εἶναι, (δύνασιν,
πολλάκι τοι μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισι,
τῷ σοὶ οἱ νόσφιν τέλος ἀμφιπολεύεται ἔμπης·
σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην σὺν οἴεσθαι κατὰ τέκνα τελέσθαι·
τῷ σε καὶ θανάτου γε δυσηλεγέος προφύγοιμι.

Ὡς ἄρα φωνήσας, ξίφος εἴλετο χειρὶ παχείῃ
κείμενον, ὅ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπρὸ ἔηκε χαμᾶζε
κτεινόμενος· τοῦ δὲ τόνγε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε.
φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τερπιάδης δὲ τ' ἀοιδὸς ἀλύσκαζε κῆρα μέλαιναν
Φήμιος, ὃς ῥ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
ἔστη δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
ἄγχι πύλης· ὀρσοθύρῃ δ' ἵκανε φρεσὶ μερμηρίξας,
ἦε κιχήσεται μεγάροιο, Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν
ἑρκείου ἵζοιτο τετυγμένον, ᾧθ' ἄρα πολλὰ
Λαέρτης Ὀδυσεύς τε βοῶν ὠδὶ μηρί' ἔκαιον·
ἦ γόνυ λισσοίτοιν προσπίξας Ὀδυσῆα.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
γόνυ ἀνδρὸς λαβέειν Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
ἔνθα ὅ φόρμιγγα γλαφυρῷ κατέθηκε χαμᾶζε
μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου·
αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσπίξας λάβε γόνυ,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
γνῶθί σ' Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον,
αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν
πέφνῃς ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω.
αὐτοδίδακτος δ' εἰμί· θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἵμας
παντοίας ἐνέφυσεν. ἔοικα δέ τοι περὶ ἐμοὶ
ὥστε θεῷ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι.
καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι σὸς φίλος υἱός,
ὡς ἐγὼ οὔτι ἑκὼν οὐδ' οἶος δόμον, οὐδὲ χατίζων,
παλλύμην μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας,
ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκῃ.

Ὡς φάτο. τοῦ δ' ἄκουσε ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο,
αἶψα δ' ἔπειτα πατρὸς ἀπεστεφάνωε γενύος ἑοῖο,
ἔγχεϊ, † μηδ' ἔτι οἶκον ἀνὰ ἴτιον ὄτρυνε χαλκῷ.
καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅστέ μοι αἰεὶ
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδίσκετο παιδὸς ἐόντος·
εἰ δὲ μή μιν ἔπεφνε Φιλοίτιος, ἦε συβώτης,
ἦε σοι αὐτίβολήσας ὀρινομένῳ κατὰ δῶμα.

Ὡς φάτο. τοῦ δ' ἄκουσε Μέδων περιμήδεα εἰδώς.
πεπτηὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δ' ἔρμα
ἕσσο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
αἶψα δ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, βοὸς δ' ἀπέδυνε βοείην·
Τηλέμαχον δ' ἆρ' ἔπειτα προσπίξας λάβε γόνυ,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' αὐτὸς· σὺ δ' ἴσχεο, εἰπὲ δὲ πατρὶ
μή μ'

nunquam enim alicui dicò me mulierum in domibus
dixisse neq; aliquid feciſſe iniuſtum: ſed & alios
ſedabam procos, quicunq; talia faceret.
ſed mihi non obediuerunt ut malis manus abſtinerent:
ideo ob improbitatem fœdum lethum obierunt.
at ego cum his uates, nullo patrato,
iacebo. ſic non eſt gratia in poſterum benefactorum.

Hunc autem toruè uidēs allocutus eſt prudens Vlyſſ.
ſiquidem iam cum his uatem dicis eſſe te,
ſæpe nimirum orasti in domibus,
longè mihi reditus finem dulcis fieri,
te autem uxoremq; dilectam ſequi & filios parere:
ideo non mortem grauem effugies. Liodes o cidit.

Sic locutus, enſem cepit manu forti
iacentem, quem Agelaus abiecerat humum
interfectus: quo hunc in cernicem mediam percuſſit.
loquentis autem huius caput pulueribus mixtum eſt.
Terpiades autem cantor declinabat mortem nigram
Phemius, qui canebat cum procis per uim.
ſtabat autem in manibus tenens citharam ſtridulam
ppe apud ſuperiorē ianuā: bifariā aūt mētib. cogitabat,
an egreſſus domo, Iouis magni ad aram
aulæ ſederet factam, ubi multa
Laertes Vlyſſesq; boum femora combuſſerat:
an genibus precaretur aggreſſus Vlyſſem.
ſic autem ei cogitanti uiſum eſt melius eſſe,
genua prehendere Laertiadæ Vlyſſis.
atq; hic citharam concauam depoſuit humi
inter crateram & ſedile argenteis clauis:
ipſe autem rurſus Vlyſſis aggreſſus prehendit genua,
& ipſum precans uerba uelocia allocutus eſt:
oro te Vlyſſes: tu autem me uerere, & mei miſerere. Phemius muſicus Vlyſſi.
ipſi tibi in futurum dolor erit, ſi cantorem
interfeceris qui Deis & hominibus cano.
ipſe per me doctus ſum: Deus aūt mihi in mētibus cūctile
omnes produxit. uideor autem tibi accinere (nas
tanquam Deo: ideo ne me cupias decollare.
& Telemachus hæc dicet tuus dilectus filius,
quòd ego non uoluntarius in tuam domum, neq; indigēs,
ueni procis cantaturus ad conuiuia,
ſed multo plures & potentiores duxerunt per uim.

Sic dixit. hunc autem audiuit ſacra uis Telemachi,
ſtatim autem ſuum patrem allocutus eſt propè entem:
abſtine, neq; item hunc inſontem percute ferro.
& præconem Medontem ſeruemus, qui mei ſemper
domo in noſtra curam habuit pueri entis:
ſi iam non ipſum interfecit Philœtius, uel Subulcus,
uel tibi occurrit ruenti in domo.

Sic dixit. hunc autē audiuit Medon prudentia ſciēs.
lapſus enim iacebat ſub ſede, circum autem pellem
indutus erat bouis recentem, fugiens mortem nigram.
ſtatim autem à ſedili ſurrexit, citò autem exuit bouinam:
Telemachum autem poſtea aggreſſus cepit genua,
& ipſum precans uerba uelocia allocūtus eſt:

O amice, ego quidē hic ſum: tu cōtine te, dic aūt patri
mi ne

& ne me ſuperans lædat acuto ferro,
uiris procis iratus, qui ei totonderunt
res in domibus, te autem ſtulti non honorauerunt.
Hunc autem ſubridens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
fide, quoniam te hic liberauit & ſeruauit,
ut noſcas in animo, at dicas & alij,
quòd malefacto benefactum eſt longè melius.
ſed egreſſi domibus ſedete foris
ex cæde in atrium, tuq; & celeberrimus cantor,
ut ego in domo laborem quod me oportet.
Sic dixit. illi autem exiuerunt domo euntes.
ſederunt autem illi Iouis magni ad altare,
undiq; aſpicientes, cædem expectantes ſemper.
circumſpiciebat a. Vlyſſes ad ſuã domũ, ſi quis adhuc ui-
uiuus ſublateret, fugiens mortem nigram. (rorum
illos autem uidit prorſus oẽs in ſanguine & pulueribus
collapſos multos: ac ſicut piſces quos piſcatores
concauum in littus album extra mare
reti extraxerunt maculoſo: hi autem omnes
undas maris cupientes in arenis fuſi ſunt,
Eorum quidem Sol lucens abſtulit animam.
ſic tunc proci crebri fuſi erant.
Tunc Telemachum allocutus eſt prudens Vlyſſes:
Telemache, eia age mihi uoca nutricem Eurycleam,
ut uerbum dicam quod mihi in animo eſt:
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obediuit patri:
motoq; oſtio, allocutus eſt nutricem Eurycleam:
eia mouere anus antiqua, quæ mulierum
famularum ſpeculatrix es in domibus noſtris:
ueni, uocat te pater meus, ut aliquid dicat.
Sic locutus eſt. huic autem impẽnatum fuit uerbum:
aperuit autem ianuas domorum bene habitatarum:
perrexit autem ire: at Telemachus antè præibat.
inuenit poſtea Vlyſſem cum interfectis mortuis,
ſanguine & puluere inquinatum: tanquam leonem,
qui comeſto boue uenit armentali,
omne autem ei pectusq; genaq; utrinq;
cruentæ ſunt: grauisq; eſt in multum aſpectu.
ſic Vlyſſes inquinatus erat pedes & manus deſuper.
illa aũt poſtquã mortuos q; & magnũ inſpexit ſanguinẽ,
aggreſſa eſt ululare, quoniam magnum uidit opus:
ſed Vlyſſes prohibuit, & tenuit cupientem licet:
& ipſam loquens uerbis uelocibus allocutus eſt:
in animo anus gaude, & abſtine, neq; ulula.
non pietas eſt interfectis in uiris orare.
hos autem Parca domuit Deorum, & impia opera.
non aliquem enim honorabant terreſtrium hominum,
non malum, neq; quidẽ bonum, qui ad ipſos perueniſſet:
ideo & peccatis fœdam mortem aſſecuti ſunt.
at age mihi tu mulieres in domibus enumera
quæ me inhonorant & quæ peccantes ſunt.
Hunc aũt rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Eurycleæ:
tibi enim ego tibi fili ueritatem dicam.
quinquaginta tibi ſunt in domibus mulieres
famulæ, has quidem opera docuimus operari,
lanasq;

μή μι ποδὶ θῦνι ἑῷ δηλήσεται ὀξέϊ χαλκῷ,
αὐδρῶν μνηστήρων κεχολωμένος, οἱ οἱ ἔκειρον
κτήματ' ἐνὶ μεγάροις, σὲ δ' ὑπερφιάλως ἀτίμων.
Τὸν δ' αὖ μειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
θάρσει, ἐπεὶ δὴ σ' ὅδε γε ἐρύσατο καὶ σάωσεν, (σεῦς,
ὄφρα γνῷς κατὰ θυμόν, ἀτὰρ εἴπω καὶ ἄλλῳ,
ὡς κακοεργίης ὄφελός ἐστιν μείζων ἀρείνων.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο μετ' ἐμὲ μεγάροις ἔξιθι θύρηζε
ἐκ δ' ἴτε εἰς αὐλήν, σύ τε πάντων πολύφημος ἀοιδός,
ὄφρ' αὖ ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι ὅσσά με χρή.
Ὡς φάτο. τὼ δ' ἐξῶ βάτην μεγάροιο κιόντε.
ἕζετο δ' ἄρα τώγε Διὸς μεγάλα πρὸ βωμοῦ,
πάντοσε παπταίνοντε, φόνον ποτιδειγμένω αἰεί.
πάπτηνεν δ' Ὀδυσεὺς καθ' ἕν δόμον, εἴτις ἔτ' αὖ-
ζωὸς ὑπολοπόεσσα, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν. (λῃσιν
τοὺς δ' ἴδε πάντας ἄρα προτὶ γαῖαν καὶ κονίῃσι
πεπτηῶτας πολλούς· ὥστε τ' ἰχθύας ὅσσ' ἁλιῆες
κίδνασι πολιοῦ ἀπὸ κύματος ἐπτοδὲ θαλάσσης
δικτύῳ ἐξερύσαν πολυωπῷ· οἱ δέ τε πάντες
κύμασ' ἁλὸς πεδέοντο ἐὺ ψαμάθοισι κέχυνται,
τῶν μέν τ' ἠέλιος φαέθων ἐξείλετο θυμόν.
ὣς τότ' ἄρα μνηστῆρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.
δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τηλέμαχε, εἰδ' ἄγε μοι κάλεσον βοφόρ' Εὐρύκλειαν,
ὄφρα ἔπος εἴπωμι τό μοι κατὰ θυμὸν ὄρνυ.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' ἐπεπείθετο πατρὶ φίλῳ καὶ
κινήσας δ' ὑρλω προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
ἆδῦρο δὴ ὄρσο γρηῢ πολυκληῖς, ἥτε γυναικῶν
δμωάων σκοπὸς ἐσσι κατὰ μέγαρ' ἠμετεράων·
ὄρχεο, κικλήσκει σε πατὴρ ἐμός, ὄφρά τι εἴπῃ.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
ὤϊξεν δ' ἄρα θύρας μεγάροιν εὐναιεταόντων·
βῆ δ' ἴμεν· αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόδε' ἡγεμόνευεν.
εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσιν,
αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον· ὥστε λέοντα,
ὃς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ὄρχεται ἀγραύλοιο,
πᾶν δ' ἄρα οἱ στῆθός τε πάϊσσατ' ἀμφοτέρωθεν
αἱματόεντα πέλει· δεινὸς δ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι.
ὣς Ὀδυσεὺς πεπάλακτο πόδας τε χεῖρας ὕπερθεν.
ἦλθ' ὡς δ' ὅτε νήκυός τε καὶ ἄπρον εἴσιδ' ἐὸν αἷμα,
ἴθυσεν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἴσιδεν ὄργον·
ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε, καὶ ἔχραε μερμήριξεν θυμῷ
καί μιν φωνήσας ἔπτερα πτερόεντα προσηύδα,
γήθυμῷ γρηῢ χαῖρε, κάθιζεο, μηδ' ὀλόλυζε,
ἔχ' ὁσίην κταμένοισιν ἐπεύχεσθαι δαμάσσαι.
τοὺς δέ τοι οἶμοι ἐδάμασσε θεῶν, καὶ ἔργα χέτλια ἔργα.
οὔτινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
ὅ τε κακὸν, ὅ τε μιν ἐσθλὸν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·
τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον
αἵ τέ μ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλιτέες εἰσί.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
τοι γὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείην κατὰ λέξω.
πεντήκοντά τοι εἰσὶν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
δμῳαὶ, τὰς μέν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,

δριὰ τε ξαίνειμ, καὶ ἀλγεσιῶσι παρέχεσθαι·
πάων γὰρ δὴ ἐκ πασάων αἰσχέα εἰπέσασαν,
ὅτ' ἐμὲ τίσασαι ὅτ' αὐτῷ περὶ λώπεια.
Τηλέμαχος δ' ἦ νέον μὲν ἀέξεται, οὐδέ ἑ μήτηρ
σημαίνειν ἐάσκει ἅπερ ἐν μετὰ πᾶσι γυναιξίν.
ἀλλ' ἄγε μοι ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερῷα σιγαλόεντα,
εἴπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσε. (σεύς,

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
μήπω τῷ δ' ἐπέγειρε. σὺ δ' εἰδέναι ἐπὶ γυναιξίν
ἐλθέμεν αἵπερ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.

Ὡς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ἀγγελέουσα γυναιξί, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ Βουκόλον ἠδὲ συβώτην
εἰς ἑ καλεσσάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν, μὴ ἄνωχθε γυναῖκας·
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πάντα δόμον κατακοσμήσωμαι,
δμῳὰς ἄξαγ' ἀγόντος ἐϋσάδελφος μεγάροιο,
μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς
al. πασᾶν θεινέμεναι ξίφεσιν τανυήκεσιν, εἰσόκε † πάντων
ψυχὰς ἀφέλησθε, καὶ ἐκλελάθοιντ' Ἀφροδίτης
τὴν ἅρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον, μίσγοντό τε λάθρῃ.

Ὡς ἔφαθ'. αἱ δ' ἁθρόαι γυναῖκες ἀολλέες ἦλθον ἅπασαι,
αἶψ' ὀλοφυρόμεναι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι.
πρῶτα μὲν οὖν νέκυας φόρεον κατατεθνειῶτας,
κὰδ δ' ἄρ' ὑπ' αἰθούσῃ τίθεσαν δυσκλειτὸν αὐλῆς,
ἀλλήλῃσιν ἐρείδουσαι. σήμαινε δ' Ὀδυσεὺς
αὐτὸς ὃν ἀμφιέπων· τοὶ δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκη.
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον.
αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ Βουκόλος ἠδὲ συβώτης
λίστροισιν δάπεδον πυκνὰ παντοῖο δόμοιο
ξύον· ταὶ δ' ἐφόρεον δμῳαί, τίθεσαν δ' ὑπὲρ αὐλῆς.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
δμῳὰς ἄξαγ' ἀγόντος ἐϋσάδελφος μεγάροιο,
μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς,
ἔλεον γὰρ σέβεν, ὅθεν οὔπως ἦεν ἀλύξαι.

Τοῖσι δ' Τηλέμαχος περιφραδέως ἀγόρευεν,
μὴ μὲν δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην
τάων αἳ δὴ ἐμὴν κεφαλὴν κατ' ὀνείδεα χεῦαν,
μητέρ' ἐμὲ τε μητέρα, πάρ τε μνηστῆρσιν ἴαυον.

Ὡς ἄρ' ἔφη· καὶ πεῖσμα νεὸς κυανοπρῴροιο
κίονος ὑψόσ' ἐπιφλάσας μεγάλης, περίβαλε θόλοιο,
ὑψόσ' ἐπιτανύσας, μή τις ποσὶν ἔδλας ἱκάνοι.
ὡς δ' ὅτ' ἂν ἢ κίχλαι τανυσίπτεροι ἠὲ πέλειαι
ἕρκει ἐνιπλήξωσι, τόθ' ἑστήκει νέφ' ὀμίχλης,
αὖλιν ἐσιέμεναι, συνερὸς δ' ὑπεδέξατο κοίτος·
ὣς αἳ γ' ἑξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
δειρῇσιν βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἰκτίστα θάνοιεν.
πασσυρὶ δὲ ποσὶν μίνυνθά περ, ἔστι μάλα δίω.
ἐκ δὲ Μελάνθιον ἤγον ἀν' ὡρόθυρόν τε καὶ αὐλήν·
τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ ὦτα νηλεῖ χαλκῷ
πάμπρων· μήδεά τ' ἐξέρυσαν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ.

οἱ μὲν

lanasq; extendere, & seruitutem tolerare:
harum duodecim omnes impudentias iniuerunt,
neq; me honorantes neq; ipsam Penelopen.
Telem. autẽ nuper quidem auctus est, neq; ipsum mater
imperare siuit in famulis mulieribus.
sed age ego ascendens cœnaculum stupendum,
dicam tuæ uxori, cui aliquis Deus somnum iniecit.

Hanc aũt respondens allocutus est prudens Vlysses:
nondum hanc excita. tu autem huc dic mulieribus
uenire quæ antea fœda patrabant.

Sic dixit. anus autem per domum exiuit,
nunciatura mulieribus, & motura ad eundum.
at ipse Telemachum & Bubulcum & Subulcum
ad se uocans, uerba uelocia allocutus est:
incipite nunc mortuos portare, & iubete mulieres:
at postea sedilia pulchra & mensas
aqua & spongijs multis foraminibus purgare.
at postquam totam domum ornaueritis,
famulas educentes stabili domo,
inter tholum & bonum septum atrij
ferite ensibus longis, donec omnium
animas auferatis, & obliuiscantur Veneris
quam à procis habebant, coibantq; clàm.

Sic dixit. mulieres autem congregatæ uenerunt ũes,
grauiter lugentes, teneram lachrymam fundentes.
primum quidem mortuos portauerunt interfectos,
subq; porticu deposuerunt benesepti atrij,
ad muicem innitentes. imperabat autem Vlysses
ipse iens: illæ autem exportabant etiam per uim.
at postea sedilia pulchra & mensas
aqua & spongijs multis foraminibus purgarunt.
at Telemachus & Bubulcus & Subulcus
scopis pauimentum prudenter factæ domus
uerrebant: exportabant aũt famulæ, posuerũt aũt foris.
at postquam omnem domum ornauerunt,
famulas educentes stabili domo,
inter tholum & bonum septum atrij,
cogebant in angusto, unde nequaquam licebat effugere.

His autem Telemachus prudens incepit dicere:
non quidem iam pura morte animam auferam
harum quæ meo capiti opprobria fuderunt,
matriq; meæ, apudq; procos dormiebant.

Sic dixit: & funem nauis nigræ
columnæ ex suspendens, magna circumiecit tholo,
altè extendens, ne qua pedibus solum tangeret.
sicut autem quãdo uel turdellæ extensæ alis uel columbæ
septo impingunt, quod stat in luco,
aulam intrantes, odiosum autem suscipit cubile:
sic hæ ordine capita habebant, circum autem omnibus
collis laquei erant, ut miserrimè morerentur.
palpitabant autem pedibus paululum non ualde diu.
eduxerunt aũt Melanthium in uestibulam q; & atrium:
eiq; nares & aures sæuo ferro
inciderũt: genitaliaq; extraxerũt canibus cruda comedẽ
manusq; & pedes inciderunt irato animo. (da,

bis

bi quidem poſtea abluti manus & pedes,
ad Vlyſſem domum iuerunt: perfectum eſt autem opus.
at hic allocutus eſt dilectam nutricem Euryclean:
porta ſulfur anus malorũ medelã, porta aũt mihi ignẽ,
ut ſuffiam domum. tu autem Penelopen
uenire huc iube cum ancillis mulieribus:
omnes autem mone famulas per domum uenire.

Hunc aũt rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Euryclea:
certè iam hæc fili mi rectè dixiſti.
ſed age lænamq; tunicamq; ueſtimenta portabo.
neq; ſic pannis tectus latos humeros
ſta in domibus. indignum autem eſſet.

Hanc autem rurſus allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ignis nunc mihi primum in domibus fiat.

Sic dixit. neq; non obediuit dilecta nutrix Euryclea:
portauit autem ignem & ſulfur: at Vlyſſes
bene adoleuit domum amplam & domum & aulam.
anus autem rurſus aſcendit per domos pulchras Vlyſſis,
nunciatura mulieribus, & monitura ad eundum.
illæ autem inerunt ex domo, tædas in manibus tenentes,
illæ quidẽ igitur circũfundebãtur & ſalutabãt Vlyſſem,
& oſculabantur amplectentes caputq; & humeros,
manusq; capientes. hunc autem dulce deſiderium cepit
fletus & ſuſpirij: nouerat autem mentibus omnes.

ODYSSEAE HOMERI XXIII.

RHAPSODIAE

argumentum.

Agnitio Vlyſſis apud uxorem, & erroris narrationum ſumma,
& Vlyſſis & Telemachi cum domeſticis exitus.

ODYSSEAE HOMERI Υ.

RHAPSODIA.

Poſt autem, agnoſcit maritum ſuum
tandem Penelope.

ANVS autem in cœnaculum aſcẽdit cachinnans,
hera dilectum maritum intus eſſe.
genua autem firma habebat, pedesq; ſufficientes erant:
ſtetit autem ſuper capite, & ipſam allocuta eſt:
Surge Penelope, dilecta filia, ut uideas
oculis tuis quæ cupis dies omnes.
uenit Vlyſſes, & domum applicuit ſerò licet ueniens.
procos autem interfecit ſuperbos, qui ſuam domum
deſtruebant, & res comedebant, uiolabantq; filium.
Hanc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
nutrix dilecta, inſanam te Dei fecerunt: qui poſſunt
inſipientem facere, & prudentem ualde entem,
& inſipientem prudentiam inire fecerunt:
qui te læſerunt: antea autem mentibus bona eras.
cur me lædis perdolentem animum habentem,
hæc dicens? & ex ſomno ſuſcitas
dulci, qui me ligauit dilectas palpebras complectens?
nunquam enim ſic dormiui, ex quo Vlyſſes
iuit uiſurus malum Ilium non nominandum.
ſed age nunc deſcende, & retro uade domum.

ſi enim

οἱ μὲν ἔπειτ' ἄπονθ' ὑδάμυνθοι χεῖράς τε πόδας τε,
εἰς Ὀδυσῆα δόμονδ' ἐκίον· τετέλεσο δ' ἔργον.
αὐτὰρ ὅγε πρόσειπε φίλην τροφὸν Εὐρυκλείαν,
οἵστ' θείον γρηὺ κακῶν ἄκος, οἵστ' δέ μοι πῦρ,
ὄφρα θειώσω μέγαρον. σὺ δ' Πηνελόπειαν
ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν·
πάσας δ' ὅτρυνον δμωὰς κατὰ δῶμα νέεσθαι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
ναὶ δὴ ταῦτά γε τέκνον ἐμὸν κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω.
μηδ' ὧδε ῥάκεσιν πεπυκασμένον ὦμον ἔασθ' ἥδε μεγάροισι. νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη. (σεν·

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
πῦρ μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω,

Ὡς ἔφαθ'. οὐδ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
ἐν δ' ἄρα πῦρ κὰι θῆκεν ἀθέσφατον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.
γρηὺς δ' αὖτ' ἀνέβη διὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος,
ἀγγελέουσα γυναιξὶ, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο καὶ ἠσπάζοντ' Ὀδυσῆα,
καὶ κύνεον ἀγαπάζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους,
χεῖράς τ' αἰχνύμεναι. τὸν δ' γλυκὺς ἵμερος ὄρει
κλαυθμοῦ τε σοναχῆς· γίνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ψ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑποθεσις.

Ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσέως πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ πλάνης διηγήματα
τὴν ἀνακρεμάσεως, καὶ Ὀδυσσέως καὶ Τηλεμάχου μετὰ τῶν οἰκείων ἔξοδος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ψ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Τὰ δ' ἀναγνωρίσει τῶν ἐν τοῖς
Πηνελόπεια.

Γρηὺς δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνέβησε καγχαλόωσα,
δεσποίνῃ ἐρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
γόνατα δ' ἐρράσσαντο, πόδες δ' ὑπερικταίνοντο·
σῦ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἔγρεο Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὄφρα ἴδηαι
ὀφθαλμοῖσι σοῖσι τὰ τ' ἔλδεαι ἤματα πάντα.
ἦλθ' Ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνετο, ὀψὲ πολὺ ἐλθών.
μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγλαΐορας, οἳ δ' ἔον οἶκον
κήδεσκον, καὶ κτήματ' ἔδον, βιόωντό τε παῖδα.
Τὴν δ' αὖτε προσέφη πολύφρων Πηνελόπεια,
μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν· οἵτε δύνανται
ἄφρονα ποιῆσαι, καὶ ἐπίφρονα πολλὰ δ' ἔοντα,
καί τε χαλεφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·
οἵ σε πρὸ ἔβλαψαν πρίν γ' φρένας αἰσίμη ἦδα.
τίπτέ με λωβεύεις πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν,
ταῦτα † πρηξείουσα; καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνέγειρεις ἀλ. παρίγειρεν
ἡδέος, ὅς μ' ἐπέδησε φίλας βλεφαρ' ἀμφικαλύψας;
ἦ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἐξ οὗ Ὀδυσεὺς
ᾤχετ' ἐπ' Ὀφέλλιον κακόν, οὔνομα δὴ τόν γε.
ἀλλ' ἄγε νῦν κατάβηθι, καὶ εἰ σφῶϊ μέγα φρονέ-

ἐς γὰρ

εἰ γάρ τίς μ' ἄλλη γε γυναικῶν αἳ μοι ἔασι,
ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἤγγειλε, καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνέγειρε,
τῷ κε τάχα συγδρῶς μιν ἐγὼ ἀπέπεμψα νέεσθαι
αὖτις ἔσω μεγάρων· σὲ δὲ δὴ τό γε γῆρας ὀνήσει.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
ὄττι σε λωβᾶται τέκνον φίλον· ἀλλ' ἔτι μοῦνον τοι
ἦλθ' Ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύεις.
ὁ ξεῖνος, τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισι·
Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ἤδεεν ἔνδοθι ἑόντα.
ἀλλὰ πραφροσύνῃσι νοήματα πατρὸς ἔκρυβεν,
ὄφρ' αὐδρῶν τίσαιτο βίλν ὑπερφιάλων.

Ὡς ἔφατ'. ἡ δ' ἐχάρη, καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα
γρηῒ πόδας ἐπέβη, βλεφάρω δ' ἄπο δ' ἄκρυον ἧκε·
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
εἰ δ' ἄγε δή μοι μᾶλα φίλη νημερτέα εἰπὲ,
εἰ ἔτεόν δὴ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύεις,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκε
μοῦνος ἐὼν· οἱ δ' αἰεὶ ἀολλέες ἔνδον ἔμιμνον.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἷον ἄκουσα
κτεινομένων· ἡμεῖς δ' ἀτυζόμεναι μεγάροιο
ἥμεθ' ἐυζύγοιο θαλάμοιο ἐϋπήκτοιο
ἔρκεα πυκνὰ πέσσοντες· ἔχε δ' εὐ ἀραρυῖα θύρετρα.
τέως γ' ὅτε δή μιν σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλεσσε
Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ πρόεηκε καλέσσαι.
εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισιν ἑκυσιν
ἑσταότ'· οἱ δ' ἀμφὶ μεταίπεδον ὅδ' ἄς ἔχονται,
κεῖατ' ἐπ' ἀλλήλοισιν. ἰδὼν τόσσε θυμὸν ἰαύων
αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥστε λέοντα.
νῦν οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
ἀθρόοι· αὐτὰρ ὁ δῶμα θεειοῦται πολυκαλὲς,
πῦρ μέγα κηάμενος. σὲ δέ μ' ἔπεμπε καλέσσαι.
ἀλλ' ἕπεο, ὄφρα σφῶϊν ἐϋφροσύνης ἐπιβήτην
ἀμφοτέρω φίλον ἦτορ. ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπαθε,
νῦν δ' ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, εὗρε δὲ καὶ σὲ
καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι· κακῶς δ' οἵτινες μιν
μνηστῆρες, τοῦ πάντας ἐτίσατο ἔν γε οἴκῳ.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων Πηνελόπεια,
μᾶλα φίλη, μή πω μέγ' ἐπεύχεο καγχαλόωσα.
οἶσθα γὰρ ὡς κ' ἀσπασὸς ἐνὶ μεγάροισι φανείη
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἱῇ τῷ τε κόμεσθα.
ἀλλ' οὐκ ἔστ' ὄτε μῦθος ἐτήτυμος, ὡς ἀγορεύεις·
ἀλλά τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
οὕνεκ' ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
ὅττινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
ὅ κακὸν ὄσσε μιν ἀλλὸν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·
τῷ δὴ ἀτασθαλίῃσι πάθομ κακόν. ἀντὰρ Ὀδυσεὺς
ὤλεσε τηλοῦ νόστον ἀκαχείμενος, ὤλετο δ' αὐτός.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
ἣ πόσιν ἔνδον ἐόντα πάρ' ἑστίῃ, ὅππότ' ἔφασθα
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι; θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος.
ἀλλ' ἄγε τοι καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλό τι εἴπω·
ἕλκος, τό ποτέ μιν σὺς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
τὸ ἀπονίζουσα φρασαίμην. ἔδειξα δέ σοι αὐτὴ

ἀπειλέω

si enim aliqua me alia mulierum quæ mihi sunt;
hæc veniens nunciasset, & ex somno excitasset,
profectò citò odiosè ipsam ego remisissem ire
rursus intra domos: te aũt in hoc quidem senectus iuuat.

Hãc aũt rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea:
non te lædo filia dilecta; sed uerè tibi Euryclea
uenit Vlysses, & domum peruenit, sicut dico. Penelopa
hospes, quem omnes inhonorabant in domibus:
Telemachus quidem eum diu cognouit intus entem,
sed prudentijs cogitationes patris occultabat,
ut uirorum puniret uiolentiam superborum.

Sic dixit. illa autem lætata est, & lecto saltans
animum complexa est, à palpebris autem lachrymas misit:
& ipsam loquens uerbis uelocibus allocuta est:
eia age iam mihi nutrix dilecta uerum dic, Penelopa
si uerè iam domum uenit, ut dicis, nutrix.
quomodo iam procis impudentibus manus immisit
solus ens, hi autem semper uniuersi intus manebant.

Hanc aũt rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea:
non uidi, non audiui. sed suspirium solum audiui Euryclea
interfectorũ: nos autẽ in secessu thalamorũ benefactorũ Penelop
sedebamus timentes, tabulæ autẽ tenebant bene cõgruæ:
antea quando me tuus filius à domo uocauit
Telemachus: hunc enim pater præmisit uocare.
inueni postea Vlyssem inter interfectos mortuos
stãtẽ: hi a. ipsũ circũ lapidib. stratũ pauimentũ tenẽtes,
iacebant densi. tu uidens autem animum exhilarabis
sanguine & cruore fœdatum, tanquam leonem.
nunc hi quidem iam omnes in atrienſibus ianuis
congregati: at hic domum suffit perpulchram,
ignem magnum accendens. te autem me misit uocare.
sed sequere, ut nos lætitia afficiatis
ambo dilectum cor. quoniam mala multa passi estis.
nunc autem iam hoc longum desiderium perfectum est.
uenit quidem ipse uiuus domesticus, inuenit autem et te
& filium in domibus: malè autem qui ei faciebant
proci, eos omnes punimit sua in domo.

Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
nutrix dilecta, nondum ualde contra glorieris ridens. Penelope
scis enim quòd gratus in domo appareret Euryclea
omnibus, maximè autem mihi & filio quem genuimus.
sed non est hoc uerbum uerum, sicut dicis:
sed aliquis immortalium interfecit procos superbos,
iniuriam indignatus tristem & mala opera.
non aliquem enim honorabant terrestrium hominum,
nõ malum neq; quidẽ bonum, quicunq; ipsos aduenerat:
ideo ob iniustitiam passi sunt malum. at Vlysses
perdidit longè reditum Achaiæ, periit autem ipse.

Huic autẽ postea respondit dilecta nutrix Euryclea:
filia mea, quale te uerbum fugit septum dentium?
quæ maritum intus entem in foco, nunquam dicis
domũ esse uenturũ? animus aũt tibi semper incredulus.
sed age tibi & signum permanifestum aliud dicam:
cicatricem, quam quondam ei sus inflixit albo dente,
hanc abluens agnoui, nolebam autem tibi ipsa

dicere

dicere: sed me ille capiens in ore manibus,
non finit dicere, prudentijs mentis.
sed sequere: at ego me dedam ipsam,
si te decepero, interficiendam me miserrima morte.

Huic autem respondit postea prudens Penelope:
nutrix dilecta, difficile te est Deorum immortalium
consilia trahere, ualde licet scientem.
sed tamen eamus ad filium, ut uideam
uiros procos interfectos, & qui interfecit.

Sic dicens, descēdit de cœnaculo: multa autem ei cor
monebat, an eminus dilectum maritum interrogaret,
an astans oscularetur caput & manus capiens.
hæc a. postquā ingressa est & trāsiuit lapideū pauimētū,
sedit postea Vlyssem contra in ignis splendore,
parietis alterius: ille autem ad columnam longam
sedebat deorsum uidens, expectans si ipsum alloqueretur
fortis uxor, postquam uidit oculis.
hæc autem tacita diu sedit, stupor autem ei cor cepit.
& aspectu autem aliquando ipsum in os aspiciebat,
aliquādo aūt ignorabat mala corpori uestimēta habētē.
Telemachus a. locutus est, uerbūq; dixit, denominansq;
mater mea, mala mater, sæuum animum habens,
cur sic patre separaris, neq; apud ipsum
sedens uerbis interrogas neq; scrutaris?
non quidem alia sic mulier tolerabili animo
uiro abstineret, qui ei multa mala perpessus
uenisset nigesimo anno in patriam terram.
tibi autem semper cor durius est lapide.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
fili mi, animus mihi in pectoribus stupefactus est.
neq; dicere possum uerbis, neq; interrogare,
neq; in nullum uidere contra. si uerè iam
est Vlysses, & domum uenit, certè prosus not
cognoscemur inter nos & melius. sunt enim nobis
signa quæ iam & nobis abscondita scimus ab alijs.

Sic dixit. risit autem pertolerans diuus Vlysses,
statim autem Telemachum uerba uelocia allocutus est:
Telemache, certè matrem in domibus dimitte
tentare me: forsan autem agnoscet & melius.
nunc a. φ sordeo, mala a. corpori uestimēta indutus sum,
ideo inhonorat me, & nondum fatetur hunc esse.
nos autem consultemus ut planè optima fiant.
etenim aliquis uno uiro interfecto in populo,
cui non multi sint adiutores retro,
fugit, affinesq; relinquens & patriam terram:
nos autē ciuitatis interfecimus, qui erant longè optimi
iuuenum in Itaca: ideo consulere iubeo.

Hūc a. rursus Telemachus prudēs cōtra locutus est:
ipse hæc uideas pater dilecte. tuum enim optimum
consilium in hominibus dicunt esse, neq; aliquis tibi
alius uir contendat mortalium hominum.
nos autem promptissimul sequemur, negoq;
fortitudinē desideraturam, quanta quidē potentia adest.

Hunc aūt respondēs allocutus est multiconsilij Vlyss.
tibi enim ego dicam ut mihi uidetur esse optimum:

ἐπίμυθον· ἀλλά μι κῆνος ἐλώρ ὧδε μάλ' ἔσχε φρεσίν,
ὄφρ' ἔα ἐπιμῦναι, πολυϊδρείῃσι νόοιο.
ἀλλ' ἴομεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν πρόσθ' ὁσσομαι αὐτή,
αἴ κεν σ' ἔξαπάφω, κτεῖναί μ' οἰκτίσω ὀλέθρῳ.

Τὸν δ' ἀμείβετ' ἔπειτα πόρίφρων Πηνελόπεια·
μᾶτερ φίλη, χαλεπόν σε θεῶν ἀειγενετάων
δόλια εἰρυσθαι, μάλα περ πολυΐδριν ἐοῦσαν.
ἀλλ' ἴομεν· ἕπεται δέ τοι ἐμόν, οἷον ἰδ' ὤομαι
ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, πάλ' ὃς ἔπεφνεν.

Ὡς φαμένη, κατέβαιν' ὑπερῴϊα· πολλὰ δ' ἔ οἱ κῆρ
ὥρμαιν', ἦ ἀπαὐδήσειε φίλον ὥσσον ἀγερείνοι,
ἦ πρὸς κύσσειε κάρη καὶ χεῖρε λαβοῦσα.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἐσῆλθεν ἔπειτ' ὑπερῷα λάϊνον ἀδόον,
εἶσε μετ' Ὀδυσῆα γουνάζοιον γ' ὧπυρὸς αὐγή,
τοίχου τ' ἐκτόθι· ὁ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακρὸν
ἥστο κάτω ὁρόων, ποτιδείγμενος εἴ τί μιν εἴποι
ἰφθίμη πάλαιοτις, ἐπεὶ ἴδ' ὄγε ὀφθαλμοῖσιν.
ἀλλ' αὖτως ἄλιον ἧστο, τάφος δέ οἱ ἦτορ ἵκανεν.
ὄψε δ' ἄλλοτε μέν μιν γνώπτιλιος εἰσίδεσκεν,
ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα.
Τηλέμαχος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·
μᾶτερ ἐμή, δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
τίφθ' ὅτῳ πατρὸς νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ' αὐτὸν
ἕζομαι ἠμὲν μύθοισιν ἀνείρεαι οὐδ' ἐπιτάλφᾳς;
ἄλλη μέν κ' ἄλλῃ γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
ἀνδρὸς ἀφεσαίη, ὃς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν,
σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἔνδον ἔκειτο.

Τὸν δ' αὖτε πρόσεφη πόρίφρων Πηνελόπεια·
τέκνον ἐμόν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσι τέθηπεν.
οὐδέ τι προσφάσθαι δύναμαι ἔπος, οὐδ' ἐρέεσθαι,
οὐδ' εἰς ὦπα ἰδεῖν· εἰ δ' ἔτεὸν δὴ
ἔσ' Ὀδυσεύς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ἦ μάλα νῶϊ
γνωσόμεθ' ἀλλήλω καὶ λώϊον. ἔστι γὰρ ἡμῖν
σήματ' ἃ δὴ καὶ νῶϊ κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων.

Ὡς φάτο. μείδησεν δ πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
αἶψα δ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τηλέμαχ', ἦτοι μητρὶ μεγαθύμῳ ἔασον
πειράζειν ἐμέθεν· τάχα δ φράσεται καὶ ἄρειον.
νῦν δ' ὄζω, ῥυπόω, κακὰ δ χροῒ εἵματα ἕσσαι,
τὼνεκ' ἀτιμάζει με, καὶ οὔπω φησὶ τὸν εἶναι.
ἡμεῖς δ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
καί γάρ τις θ' ἕνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
ᾧ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
φεύγει, τοῖς τε πέλοιπε καὶ πατρίδα γαῖαν·
ἡμεῖς δ' ἕρμα πόληος ἀπέκταμεν, οἵ περ ἄριστοι
κούρων εἰς Ἰθάκῃ· τῶν σε φράζεσθαι ἄνωγα.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
αὐτὸς ταῦτά γε λεῦσσε πάτερ φίλε. σὴν γὰρ ἀρίστην
μῆτιν ἐπ' ἀνθρώπους φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κε τίς τοι
ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταθνητῶν ἀνθρώπων.
ἡμεῖς δ μεμαῶτες ἅμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τι φημὶ
ἀλκῆς δ' ὑστεροσθαι, ὅσον δυνάμεις γε πάρεισι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πρόσφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
τοιγὰρ ἐγών ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα·

πρῶτα μὲν ἄρ λόσασθε, καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,
δμωάς τ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἵματ' ἐλέσθαι.
αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λιγείαν
ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
ὥς κεν τις φαίη γάμον ἔμμεναι, ἐκτὸς ἀκούων,
ἢ ἀν' ὁδὸν εἴσχωμι, ἢ οἱ πολυναιετάουσιν·
μὴ πρόσθε κλέος δυρὶ φόνος κατὰ ἄστυ γένηται
ἀνδρῶν μνηστήρων, πρίν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
ἀγρὸν ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον· ἔνθα δ' ἔπειτα
φρασσόμεθ' ὅ, τι κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ.

Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὴ κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
πρῶτα μὲν ὃν λόσαντο, καὶ ἀμφίσσαντο χιτῶνας·
ὅπλισθεν δ' ἡμῶες· ὁ δ' εἶλε θεῖος ἀοιδὸς
φόρμιγγα γλαφυρὴν, ἐν δ' ἵμερον ὄρσεν ἀοιδῆς
μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο.
τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα πολυσταχέϊ ποδοῖιν
ἀνδρῶν παιζόντων καλλιζώνων τε γυναικῶν.
ὧδε δέ τις εἴπεσκε δόμων ἔκτοσθεν ἀκούων,
ἤ μάλα δή τις ἔγημε πολυμνήστην βασίλειαν.
σχέτλιε, οὐδ' ἔτλη πόσις ὃν κεδνὸς ἰοῦσ'
εἴρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερὲς, ὄφρ' αὐ ἵκοιτο.
ὡς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
αὐτὰρ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα δῖα γυναικῶν
Εὐρυνόμη τ' ἀμίην λόεσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ·
ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα.
αὐτὰρ κεφαλῆς χεῦεν πολὺ κάλλιον Ἀθήνη,
μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κὰδ δὲ κάρητος
ὅλας ἧκε κόμας ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δίδαξε καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
τέχνην παντοίην, χαρίεντα δ' ἔργα τελέσσαι,
ὡς μὲν τῷ περίχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δίδυμος ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
αὖτις δ' αὖτ' ἐς ἕδρον ἔβη θρόνου ἔνθεν ἀνέστη,
ἀντίον ἧς ἀλόχου· καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,

Δαιμονίη, περὶ σοί γε γυναικῶν θυλυτοράων
κῆρ ἀτρέμονον ἔθηκαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
ἣ μὲν κ' ἄλλη ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
ἀνδρὸς ἀποσσαίη, ὃς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν·
ἀλλ' ἄγε μοι μάλα σόρισον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
λέξομαι, ἦ γὰρ πῆγε τ σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
δαιμόνι', ὄφρ' ἄρ τι μεγαλίζομαι, ἠδ' ἀτηρίζω,
ἠδὲ λίην ἄγαμαι· μάλα δ' εὖ οἶδ' οἷος ἔησθα
ἐξ Ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
ἀλλ' ἄγε οἱ σόρισον πυκινὸν λέχος Εὐρύκλεια
ἐκτὸς ἐϋσταθέος θαλάμου, τόν ῥ' αὐτὸς ἐποίει.
ἔνθά οἱ ἐκθεῖσαι πυκινὸν λέχος, ἐμβάλετ' ὄνλιν,
κώεα τε ῥήγεά τε καὶ ῥήγια σιγαλόεντα.

Ὡς ἄρ' ἔφη πόσις περιφραδέως. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὀχθήσας ἄλοχον πρὸς μύθον ἔειπε νέηνιν·
ὦ γύναι, ἦ μάλα δὴ σὺ γε θυμαλγὲς ἔειπες.
τίς δέ μοι ἄλλος θῆκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν ἔμπης
καὶ μάλ' ὐπερφιάλως, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν

ῥηϊδίως

primum quidem lauamini & induimini ueſtes,
famulasq́ in domibus iubete ueſtimenta capere.
at diuinus cantor tenens citharam ſtridulam
nobis præeat amatricem ludorum ſaltationem,
ut aliquis dicat nuptias eſſe, extra audiens,
uel per uiam iens, uel qui circum habitant:
ne antea fama lata cædis in urbe fiat
uirorum procorum, quàm nos exeamus extra
agrum in noſtrum arboriferum: illic autem poſtea
conſultabimus quod utile Olympius præbebit.

Sic dixit. hi a. hunc ualde quidẽ audiuerũt et obedi-
primum igitur loti ſunt, & induti ſunt ueſtes: (runt.
paratæ ſunt aũt mulieres. ipſe autẽ cepit diuinus cantor
citharam concaũam, ipſisq́ deſiderium mouit
cantusque dulcis & bonæ ſaltationis.
his autem magna domus ſtrepebat pedibus
uirorum ludentium pulchriZonarumque mulierum.
ſic autem aliquis dicebat domos extra audiens:
nimirum aliquis duxit uxorem multis petitam reginam.
improba, non toleraũit mariti ſui primi
cuſtodire magnam domum perpetuò, donec ueniret.
ſic igitur aliquis dixit: hæc aũt nõ cognouerũt ſicut facta
eſt Vlyſſem magnanimum ſua in domo (ſunt.
Eurynome gubernatrix lauit, & unxit oleo:
circum autem ipſum pallium pulchrum iecit & ueſtem.
poſthac in capite fudit multã pulchritudinẽ Minerua,
maioremq́ aſpectu & craßiorem: in autem capite
tenues miſit comas uiolaceo flori ſimiles.
ſicut aũt quando aliquis aurum circumfundit argẽto uir
ſciens, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerua
artem omnigenam, elegantia autem opera perfecit,
ſic quidẽ huic circumfudit gratiam capitiq́ & humeris.
è balneo autem exiuit corpore immortalibus ſimilis:
iterum autem rurſus reſedit in ſede unde ſurrexerat,
contra ſuam uxorem: & ipſum allocutus eſt:

Felix, præ tibi mulieribus fœmineis
cor durum fecerunt olympias domos habitantes.
non quidem alia ſic mulier tolerabili animo
uiro abſtineret, qui ei mala multa perpeſſus
uenisſet uigeſimo anno in patriam terram.
ſed age mihi nutri. ſterne lectum, ut & ipſe
dormiam. nã huic quidẽ ferreus in pectoribus animus.

Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
felix, neq́ magnifico, neq́ paruifacio,
neq́ ualde admiror: ualde autem bene ſcio qualis eras
ex Ithaca in naui ens longa remis.
ſed age ei ſterne ſubtilem lectum Euryclea
intra ſtabilem thalamum, quem quidem ipſe fecit.
ubi ei expoſito ſubtili cubili, iniycite lectum,
pelles & lanas & lodices ſtupendos.

Sic dixit maritum tentans. at Vlyſſes
iratus uxorem allocutus eſt prudentia ſcientem:
ô mulier, certè ualde hoc uerbum triſte dixiſti.
quis autem mihi alibi poſuit lectum? difficile autẽ eſſet
& ualde ſcienti, niſi Deus ipſe ueniens

facile

Simulatio in edip. ptiæ pter tum.

Vlyſſes uxori.

facilè uolens poneret alio in loco.
uirorum autẽ non aliquis uiuus homo, neq; ualde puber,
facilè moueret. quoniam magnum signum factum est
in lectica laborata: id autem ego feci, neq; aliquis alius.
arbuscula erat extensa foliis oliuæ septum intra,
florens, uirescens: crassa autem erat tanquam columna:
huc autem ego ieci thalamum meum, donec perfeci
densis lapidibus, & bene desuper texi:
compactas autem imposui ianuas spissè factas:
& tunc postea incidit comam frondosæ oliuæ:
truncum autem ex radice incidens, circum polui ense
bene & scienter, & ad amussim direxi,
fulcrum faciens: terebraui autem omnia terebro.
ab autem hoc incipiens lecticam polini, quousq; perfeci,
uarians auroq; & argento & ebore,
extra autem extendi pellem bouis purpura splendidam.
sic tibi hoc signum dico: neq; scio
si mihi adhuc firmum est mulier cubile, an aliquis iam
uirorum alibi posuerit succiso fundo oliuæ.
Sic dixit. eius illic soluta sunt genua & dilectum cor,
signa recognoscentis quæ ei firma dixerat Vlysses.
lachrymans aũt postea rectà cucurrit, circum aũt manus
collum iecit Vlyssi, caput autem osculata est: & dixit:
ne mihi Vlysses irascere, quoniam in alijs maximè
hominum prudens fuisti: Dei autem dederũt ærumnam,
qui nobis inuiderunt unà manentes
iduentute delectari, & senectutis limen peruenire.
at non nunc mihi hoc irascere neq; ægrè fer,
quòd te non primum postquam uidi, sic amplexa sum.
semper enim mihi animus in pectoribus dilectis
horrebat ne me quis hominum deciperet uerbis
ueniens. multi enim malas astutias cogitant.
neq; Argiua Helena Ioue nata
uiro cum altero mixta esset amore & lecto,
si sciuisset quòd ipsam iterum bellicosi filij Achiuorum
ducturi domum dilectam in patriam essent.
hanc autem facere Deus mouit opus fœdum:
hoc autem nocumentum antea non suo imposuit animo
graue, ex quo primum & ad nos uenit dolor.
nunc autem postquam iam signa ualde manifesta dixisti
lecti nostri, quem non homo alius uidit,
sed soli tuq; egoq;, & ancilla una sola
Actoris, (quam mihi dedit pater iam huc uenienti,
quæ nobis custodiebat ianuas subtilis cubiculi)
perskades iam meum animum sæuum licet ualde.
Sic dixit. huic a. adhuc magis desiderium mouit luctus:
flebat aũt habẽs uxorem iucundam, prudentia scientem.
sicut autem quando libenter terra natantibus apparet,
quorum Neptunus benefactam nauem in ponto
corrupit impulsam uento & unda nigra,
pauci autem effugiunt album mare in terram
natantes, multa autem circa corpus hæsit salsugo,
læti autem adierunt terram, malum fugientes:
sic illi gratus erat maritus inspicienti.
collo autem nondum omnino remouebat brachia alba:

ῥηϊδίως ἐθέλων θείη ἄλλῃ γέ χέρηι.
ἀνδρῶν δ' οὔ κε ἄνευθε ἰδὼς βροτὸς, οὐδ' ἐμάλ' ἥβῳ,
ῥεῖα μετοχλίσειεν. ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκτο
γὼ λέχεϊ ἀσκητῷ· τὸ δ' ἐγὼ κάμον, οὐδέ τις ἄλλος.
θάμνος ἔφυ ταναύφυλλος ἐλαίης ἕρκεος ἐντὸς,
ἀκμηνὸς θαλέθων· περίσχετο δὲ ἰσχύϊ πολλῇ.
τοῦ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον τετορὸν, ὄφρ' ἐτέλεσσα
πυκνοῖς λιθάδεσσι, καὶ εὖ κατὰ πυθμένα δῆσα· (στε
πολλὰς δ' ἐπέθηκα θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
τοῦ δὲ κόμην ἀπέκοψα κόμου ταναύφυλλος ἐλαίης·
κορμὸν δ' ἐκ ῥίζης πελεκάνῳ, ἀμφὶ ξέσσα χαλκῷ
εὖ καὶ ἐπισταμένως, κατὰ δὲ στάθμην ἴθυνα,
ἔρμιν' ἀσκήσας· τέτρηνα δὲ πάντα τόρητρῳ.
ἐκ τοῦ δ' ἀρχόμενος λέχεος τετορνώσατο, ὄφρ' ἐτέλεσσα,
δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι,
ἐν δ' ἐτάνυσσα ἱμάντα βοὸς φοίνικι φαεινόν.
ὅττω τοι τόδε σῆμα περιφράσσομαι· οὐδέ τι οἶδα
εἴ μοι ἔτ' ἔμπεδόν ἐστι λέχος, ἦέ τις ἄλλος
ἀνδρῶν ἄλλοσε θῆκε ταμὼν ὑπὸ πυθμένα τεχνὴν ἐλαίης.
Ὡς φάτο. τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
σήματ' ἀναγνόντος τά οἱ ἔμπεδα τεύχετο δύσις.
δακρύσασα δ' ἔπειτα ἴθυς δράμε, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
δειρῇ βάλλ' Ὀδυσῆι, κάρη δ' ἐκύσ'· ἦ δὲ πρόσαυδα,
μή μοι Ὀδυσσεῦ σκύζεο, ἐπεὶ τὰ πρὸ ἄλλα μάλιστα
ἀνθρώπων τετίπνυσο· θεοὶ δ' ὤπαζον ὀϊζύν,
οἳ νῶϊν ἀγάσαντο πεφ' ἀλλήλοισι μίγοντε
ἥβης ταρπῆναι, καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
ἀλλὰ μὴ νῦν μοι τόδε χώεο μηδ' ἐνεμέσσα,
οὕνεκά σ' οὐ τοπρῶτον ἐπεὶ ἴδον, ὡδ' ἀγάπησα.
ἀεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
ἐρρίγει μή τις με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν
ἐλθών. πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βουλεύσαιν.
οὐδ' Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα
ἀνδρὶ πεφ' ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
εἰ ἤδη ὅ μιν αὖτις ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
ἄξεμεναι οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδ' ἔμελλον.
τῷ δή τοι ῥέξαι θεὸς ὧρορεν ὄργανα ἀεικέ·
τὼ δ' ἄτω ὁ πρόσθεν ἐὼ ἐγκάτθετο θυμῷ
λυγρώ, ἐξ οὗ περῶτα καὶ ἡμέας ἵκετο πένθος.
νῦν δ' ἐπεὶ ἤδη σήματ' ἀριφραδέως κατέλεξας
δυνῆς ἐμεῖο πρός, τῷ δὲ βροτὸς ἄλλος ὀπώπει,
ἀλλ' οἶοι σύ τ' ἐγώ τε, καὶ ἀμφίπολος μία μούνη
Ἀκτορίς, (ἣν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δόμον ἵκοντι,
ἣ νῶϊν ἔρυτο θύρας πυκινὰ θαλάμοιο)
πείθεις δή μοι θυμὸν ἀπλήτου περ μάλ' ἐόντα.
Ὡς φάθ'. τοῦ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἱμερον ὦρσε γόοιο·
κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, πεδόν' εἰδῖαν.
ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσπασίως γῆ νηχομένοισι φανείη,
οἷσι Ποσειδάων δυσπλείην πέρ' ἐνὶ πόντῳ
ῥαίσῃ ἐπιγνομένοις ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῷ,
παῦροι δ' ἐξέφυγον πολιῆς ἁλὸς ἠπειρόνδε
νηχόμενοι, πολλὴ δὲ περὶ χροῒ πέτρομφι ἅλμη,
ἀσπάσιοι δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φυγόντες·
ὣς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἔλυε πόσις εἰσορόωσα.
οὐδὲ δ' ὅπως πάμπαν ἀφίετο πήχεε λευκὼ

καὶ νύκ' ὀλυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
νύκτα μὲν ἡ πρόπαν ὁλιχὴν ἐέλδωρ, ἠῶ δ' αὖτε
ῥύσατ' ἐπ' Ὠκεανῷ χρυσόθρονον, ὀδ' ἔα ἵππους
ζόγυνδ' ὠκύποδας φάος ἀνθρώποισι φέροντας
λάμπον καὶ Φαέθοντ', οἵ τ' ἠῶ ὦλοι ἄγουσι.
ἠ τότ' ἄρ' ἣν ἄλοχον πρόσφη πολύμητις Ὀδυσεύς,

ὦ γύναι, ὀ γάρ πω πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέθλων
ἤλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὄπιδνα μετέρχεται πόνος ἔσται
πολλὸς καὶ χαλεπός, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσσαι.
ὡς γάρ μοι ψυχὴ μυθήσατο Τειρεσίαο
ἤματι τῷ ὅτε δὴ κατέβην δόμον Ἄϊδος εἴσω,
νόστον ἑταίροισιν διζήμενον ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
ἀλλ' ὄρχου, λέκτρον δ' ἴομεν γύναι, ὄφρα καὶ ἦδη
ὕπνῳ ἶσο γλυκερῷ τερπώμεθα κοιμηθέντε.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων Πηνελόπεια,
δύνη μὲν δὴ σοί γε τόδ' ἔσεται ὁππότε θυμῷ
σῷ ἐθέλῃς, ἐπεὶ ἆρ σε θεοὶ ποίησαν ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδ' ἀγαῖαν.
ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράδθης, καί τοι θεὸς ἐμβάλε θυμῷ,
εἶπ' ἄγε μοι τὸν ἄεθλον· ἐπεὶ μάν ὀπίσσω (οἴω)
πεύσομαι· αὐτίκα δ' οὐκ ἀλαπάξαι ἄντα χέρειον.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ.
δ' αἰνόμορ, τί τ' ἄρ' ἦ σὺ μὲ μᾶλ' ὀτρύνεσκε κελεύων
εἰπέμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι, ὧδ' ἐνὶ φρεσὶ σῇσιν.
ἦ μάν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· ὧδε γὰρ αὐτὸς
χαίρω. ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτοὶ ἰδὲ ἄστε' ἀνώγει
ἐλθεῖν, ἐν χείρεσιν ἔχοντ' εὐήρετμον ἐρετμόν·
εἰ ἦκι δὴ ἀφίκωμαι οἳ δὴ ἴσασι θάλασσαν
ἀμφιέρσας, οὐδὲ δ' ἅλεσι μεμιγμένον εἴδαρ ἔδουσιν,
οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασιν νέας φοινικοπάρῃους,
οὐδ' εὐήρε' ἐρετμά, τά τε πτέρα νηυσὶ πέλονται.
σῆμα δέ μοι τόδ' ἐναργὲς ἀριφραδὲς (οὐδέ σε κεύσω)
ὁππότε κεν δή μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
φήσι ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
καὶ τότε μ' ἐν γαίῃ πήξαντ' ἐκέλευσεν ἐρετμόν,
ῥέξαντ' ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἀρνειόν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν δ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
πᾶσι μάλ' ἑξείης. θανάτῳ δέ μοι αὐτόθεν αὐτῷ
ἀβληχρὸς μάλα πρῶος ἁλὸς τόδε τοι ἐξαπολύσει
γήρᾳ ὑπαὶ λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
ὄλβιοι ἔσονται. τὰ δέ μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι.

Τὴν δ' αὖτε προσέφη πολύφρων Πηνελόπεια,
εἰ μὲν δή γε γήραός γε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
τόφρα δ' ἄρ' Εὐρυνόμη τε ἰδὲ τροφὸς γῆθεν δύνην
ἐδέτην μαλακῆς, δ' αἴθουσαν ὑπολαμπομένω.
αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὴν λέχος ἐγκονέουσαι,
γρηῢς μὲν κέεσκε, πάλιν δ' οἰκόνδε βεβήκει.
τοῖσιν δ' Εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἤγεμόνευεν
ἐρχομένοισιν λέχος δ', δάδα μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
ἦρ θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα, πάλιν κίεν. οἱ μὲν ἔπειτα
ἀσπάσιοι

& sanè lugentibus apparuisset rosea Aurora,
nisi alia cogitasset Dea cæsia Minerua.
noctē quidē in transitu longā tenuit, Auroraⁿ aūt rursus
custodiuit in Oceano aureæ sedis, neq; finebat equos
coniungi ueloces pedibus lumen hominibus portantes
Lampum & Phaetonta, qui auroram pulli ducunt. Lampu
tunc igitur suam uxorem allocutus est prudens Vlysses: Phaeto
qui aur

O mulier, nondum enim omnium in fines certaminū
uenimus, sed adhuc in futurum immensus labor est
multus & difficilis, quem me oportet omnem perficere.
sic enim mihi anima dixit Tiresiæ
die illo quando descendi domum inferni intra,
reditum sociis quærens & mihi ipsi.
sed ueni, ad lectum eamus uxor, ut & iam
somno sub dulci delectemur dormientes.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
lectus quidem tibi nunc erit quando animo
tuo uolueris. postquam te Dei fecerunt uenire
domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.
sed quoniam cognouisti, & tibi Deus iniecit animo,
dic age mihi certamen, quoniam & in futurum (puto)
audiam: statim autem est scire non peius.

Hanc autē respondens allocutus est prudens Vlysses:
felix, cur igitur me ualde hortans iubes
dicere? at ego dicam, neq; celabo.
non quidem tibi animus latabitur: neq; enim ipse
lator. quoniam ualde multas hominum in urbes iubebat
uenire, in manibus habentem apta remum:
donec hos aduenirem qui nescimt mare
uiros, neq; salibus mixtum cibum edunt,
neq; scimt naues purpureas rostris,
neq; aptos remos, qui alæ nauibus sunt.
signū autē mihi hoc dixit permanifestū: (neq; te celabo)
quando iam mihi occurrens alius uiator
apparebit furcam tenere in illustri humero,
tunc me in terra fixo iubsit remo,
sacrificantem sacra bona Neptuno regi,
agnum, taurumq;, poreasq; ineuntem uerrem,
domumq; abire, facereq; sacras Hecatombas
immortalibus Deis qui cælum latum habitant,
omnibus prorsus ordine. mors autem mihi ex mari ipsi
ignaua omnino talis ueniet, quæ me interficiet
senectute sub matura labefactum: circum autem populi
beati erunt. hæc mihi dixit omnia perfectum iri.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
si quidem iam senectutem Dei perficient meliorem,
spes tibi postea malorum fugam fore.

Sic hi quidem talia inter se dicebant,
interim autem Eurynome & nutrix parabant lectum
ueste molli, tædis subsplendentibus.
at postquam strauerunt subtilem lectum festinantes,
anus quidem iens, iterum domum iit.
his autem Eurynome cubicularia præibat
euntibus ad lectum, tædam in manibus tenens:
in thalamum autē illis ductis, iterum abiit. illi deinde

lætī

lætis lecti antiqui consuetum iuerunt.
at Telemachus & Bubulcus & Subulcus (res
cessare fecerũt saltatiõe pedes, cessare fecerũt & mulie
ipsi autem cubuerunt in ædibus umbrolis.
illi autem postquam amore delectati sunt desiderato,
delectati sunt uerbis mutuò alloquentes,
illa quidẽ quæcunq; in domib. tolerauit diuina mulierũ,
uirorum procorum inspiciens exitiosam multitudinem,
qui sui gratia multas boues & pingues oues
ingulabat, multum autem doliorum hauriebatur uini:
at diuus Vlysses, quoscunq; dolores posuisset
hominibus, quascunq; ipse ærumnas passus fuisset,
omnia dixit. hæc aũt delectata est audiẽs, neq; ei somnus
cecidit in palpebris antequam narrasset omnia.
incepit aũt quomodo primum Ciconas domuit, at postea
uenit Lotophagorum uirorum pinguem terram:
& quæcunq; Cyclops fecit, & quomodo luit pœnas
fortium sociorum, quos comedit, neq; misertus est.
& quomodo Æolum iuit, qui ipsum promptus suscepit,
& misit. neq; Parca dilectam in patriam ire
fruit, sed ipsum rursus rapiens procellã
pontum in piscosum tulit ualde suspirantem.
& quomodo longam portis Læstrygoniam adiuit,
qui naues perdiderunt & fortes socios
omnes: Vlysses autem solus aufugit naue nigra.
& Circes narrauit dolum calliditatemq;.
& quomodo Ditis domum iuit latam,
animam interrogaturus Thebani Tiresiæ
naui multiseda, & inspexit omnes socios,
matremq; quæ ipsum peperit & nutriuit paruulum.
& quomodo Sirenum frequentium uocem audiuit.
quómodoq; iuit erratiles petras, grauemq; Charybdim,
Scyllamq;, quam nunquam indemnes uiri effugerant.
& quomodo solis boues interfecerunt socij:
& quomodo nauem uelocem percussit ardenti fulmine
Iupiter altitonans: longè autem corrupti sunt boni socij
omnes simul, ipse autem malum lethum subterfugit.
quomodoq; iuit Ogygiam insulam, nymphamq; Calypso,
quæ ipsum detinuit, cupiens maritum esse,
in speluncis concauis, & aluit, & dixit
facturam immortalem & non senescentem dies omnes:
sed huic nunquam animum in pectoribus persuasit.
& quomodo in Phæaces peruenit multa passus,
qui ipsum ex animo Deum tanquam honorauerunt,
& miserunt cum naui dilectam in patriam terram,
æs aurumq; sufficienter uestemq; dantes,
hoc igitur ultimum dixit uerbũ, quãdo ei dulcis somnus
soluens membrorum irruit, soluens curas animi.
rursus autem alia cogitauit dea cæsia Minerua:
quando Vlyssem putabat suo in animo
lecto suæ uxoris delectatum esse ac & somno,
statim ab Oceano aurithronam matutinam
mouit, ut hominib. lumen portaret. surrexit aũt Vlysses
lecto ex molli, uxori autem uerbum mandauit:
O uxor, iam quidem multis satiati sumus certaminibus

ambo:

ἀασάσθην λέκτροιο τὸ παλαιοῦ θεσμοῦ ἱκέσθην.
αὐτὰρ Τηλέμαχόν τε καὶ βώκολον ἠδὲ συβώτην
παῦσαν ἄρ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δ' ὑμεναίους·
αὐτοὶ δ' εὐνάζοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τὼ δ' ἐπεὶ οὖν φιλότητος ἐτέρπησθην ἐρατεινῆς,
τέρπεσθην μύθοισι πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντε·
ἡ μὲν ὅσ' ἐν μεγάροισιν ἀνέσχετο δῖα γυναικῶν,
αὐδρῶν μνηστήρων ἐσορῶσ' ἀϊδηλον ὁμιλον,
οἳ ἔθεν εἵνεκα πολλὰ βόας καὶ ἴφια μῆλα
ἔσφαζον, πολλὸς δὲ πίθων ἀφύσσετο οἶνος·
αὐτὰρ ὁ δῖος ἐγερσὶς Ὀδυσσεύς, ὅσσα κύδεϊ ἔθηκε
ἀνθρώποις, ὅσσά τ' αὐτὸς ὀιζύσας ἐμόγησε,
πάντ' ἔλεγ'. ἡ δ' ἄρα τέρπε' ἀκούσασ', οὐδέ οἱ ὕπνος
πίπτεν ὑπὲρ βλεφάροισι πάρος καταλέξαι ἅπαντα.
ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασσ', αὐτὰρ ἔπειτα
ἦλθ' ὡς Λωτοφάγων αὐδρῶν πίειραν ἄρουραν·
πάντ' ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὡς ἀπετίσατο ποινὴν
ἰφθίμων ἑτάρων, οὓς ἄδμησεν, δεδαῆτε·
πάντ' ὡς Αἰόλον ἵκεθ', ὃ μιν πρόφρασσ ὑπέδεκτο,
πέμπε δὲ οἱ πάντ'. οὐδέ πω ἦεν φίλον ἔμμορε πάτρης
ἱκέσθαι, ἀλλά μιν αὖτις ἀνάρπαξεν θύελλα
πόντονδ' ἐπ' ἰχθυόεντα φέρων μεγάλα στενάχοντα.
πάντ' ὡς Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκοντο,
οἵ νῆάς τ' ὄλεσαν καὶ δυκνήμιδας ἑταίρους
πάντας· Ὀδυσεὺς δ' οἶος ὑπέκφυγε νηὶ μελαίνῃ.
καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίην τε.
πάντ' ὡς εἰσελθὼν δόμον Ἄϊδος ἠλυθον ὑρώοντα,
ψυχῇ χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο
νηὶ πολυκλήϊδι, καὶ εἰσίδε πάντας ἑταίρους,
μητέρα θ' ἣ μιν ἔτικτε τέ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα.
πάντ' ὡς Σειρήνων ἀδινάων φθόγγον ἄκουσεν.
ὡς θ' ἵκετο πλαγκτὰς πέτρας, δεινήν τε Χάρυβδιν,
Σκύλλην θ', ἣν ὀ πώποτ' ἀνήριοι ἄνδρες ἄλυξαν.
πάντ' ὡς Ἠελίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι·
πάντ' ὡς νῆα θοὴν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῷ
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· ἀπὸ δ' ἔφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι
πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ κῆρας ἄλυξεν.
ὡς δ' ἵκετ' Ὠγυγίην νῆσον, νύμφην τε Καλυψὼ,
ἣ δ' ἐμέ μιν κατέρυκε, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, τέ ἔτρεφεν, πάντη δὲ ἔφασκε
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
ἀλλ' οὔ πώποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
πάντ' ὡς Φαίηκας ἀφίκετο πολλὰ μογήσας,
οἳ δή μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τίμησαντο,
τέ οἱ μὲν πομπὴν νηὶ φίλῃ δῶκαν πατρίδα γαῖαν,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις εὐδμήτας τε δόντες.
τόν τ' ἄρα δὴ ὕστατον εἶπεν ἔπος, ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
λυσιμελὴς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμῷ.
πάντ' αὖτ' ἄλλ' φώνησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὅπποτε δὴ ῥ' Ὀδυσῆα ἐέλπετο δῖ κατὰ θυμὸν
δύνῃς ἣν ἀλόχου τε πρὸ ἥμεναι πάντ' ἐκὶ ὕπνῳ,
αὐτίκ' ἀπ' Ὠκεανοῦ χρυσόθρονον ἠριγένειαν
ὄρσεν, ἵν' αὐθρώποισι φόως φέρῃ. ὦρτο δ' Ὀδυσεὺς
δύνῃς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ὧδε μῦθον ἔτελλεν,
ὦ γύναι, ἦ δὴ μοὶ πολέων κεκορήμεθ' ἀέθλων

ἀμφοτέρω·

ἀμφοτέρω· σὺ μὲν φθάδ' ἐμὸν πολυκηδέα νόσον
κλαίεσσ' αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι κηδε θεοὶ ἄλλοι
ἰέμενον περὶ πάσκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης.
νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἱκόμεθ' ὄυδει,
κτήματα μὲν τά μοι ὄδε κομίζεμεν φὶ μεγάροισι·
μῆλα δ' ἃ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειρον,
πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ λήσομαι, ἄλλα δ' ἀχαιοὶ
δώσουσ', εἰσόκε πάντας φὶ πλήσωσιν ἑπ αὔλας·
ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ πολυδίψιον ἄγρὸν ἔπειμι,
ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλόν, ὅ μοι πυκινῶς ἀκάχηται.
σοί δ' ἐμάω τάδ' ὦπ τέλλω πινυτῇ περ ἐόσῃ·
αὐτίκα γὰρ φάτις εἶσιν ἅμ' ἠελίῳ αἰόντι
ἀνδρῶν μνηστήρων, ὅς ἔκτανον φὶ μεγάροισιν·
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
ἥδαι, μηδέ τινα πρὸτι ἴσσεο, μηδ' ἐρέεινε.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσετο τεύχεα καλά·
ὦρσε δ' ἥ τ' Τηλέμαχον καὶ Βυκόλον ἠδὲ Συβώτην,
πάντας δ' ὧτε ἄνωγεν ἀρήϊα χερσὶν ἑλέσθαι.
οἱ δέ οἱ οὐκ ἀπίθησαν· ἐθωρήσσοντο δ' ἔπειτα
χαλκῷ, ὦίξαν δ' Θύρας, † ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
ἤδη μὲν φάος ἦεν ὑπὲρ χθονός· αὐτὰρ δ' ἄρ' Ἀθήνη
νυκτὶ κατακρύψασα, θοῶς ἦγε πόληος.

al. ἐν δ' ἤδη δ' ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.

ambo: tu quidem hic meum multarum curarum redditum
flens: at me Iupiter doloribus & Dei alij
desiderantem impediuerunt mea à patria terra.
nunc aũt postquã ambo per desideratũ uenimus lectum,
res quæ mihi sunt curæ in domibus:
oues autem quas mihi proci superbi consumpserunt,
multas quidem ipse ego prædabor, alias autem Achiui
dabunt, donec omnia impleuerint stabula:
sed equidem in arborosum agrum uado,
uisurus patrem bonum, qui mihi frequenter dolet. Vlyssei
tibi autem uxor hoc mando prudenti licet: gredim
statim enim fama ibit simul Sole ascendente patrem.
uirorum procorum, quos interfeci in domibus:
uade in cœnaculum ascendens cum ancillis mulieribus,
ac sedeto, neq; aliquem aspice, neq; interroga.
dixit, & circum humeros induxit arma pulchra:
monuit autem Telemachum & Bubulcum & Subulcum,
omnes autem arma iussit bellicosa manibus capere.
hi autem ei non inobedierunt: armati sunt autem ferro,
aperuerũt aũt ianuas, & exierũt, præiuit aũt Vlysses.
iam quidem lumen erat in terram: hos autem Minerua
obscuritate coopertos, citò eduxit urbe.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ω. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑπόθεσις.

Τὰς τ̄ μνηστήρων ψυχὰς Ἑρμῆς εἰς ᾅδου κατάγει· ἡ ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσέως γίνεται πρὸς τ̄ ἰδίαν πατέρα Λαέρτην. ἡ παράχωσις τῶν Ἰθακησίων γιγνομένου ἐπὶ τῇ τ̄ μνηστήρων αἱρέσει Ἀθηνᾶ διακωλύει.

ODYSSEAE HOMERI XXIIII. RAPSODIAE argumentum.

Procorum animas Mercurius ad inferos deducit: Et recognitio Vlyssis fit ad patrem Laertem. Et turbam Ithacensibus factam ob procorum cædem Minerua impedit.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ω. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ὠδ' Ὀδυσεὺς σὺν πατρὶ καὶ υἱῖ μάχετ' ἐγχείῃσι.

ODYSSEAE HOMERI Ω. RAPSODIA.

Omega autem Vlysses cum patre & filio pugnat Achiuis.

Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ὀρσαλέῖτο
ἀνδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσίν
καλὴν, χρυσείην, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
ὧν ἐθέλει, οὕς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
τὴ ῥ' ἄγε κινήσας· τὰὶ δ' τρίζουσαι ἕποντο.
ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεὶ κέ τις ἀποπέσησιν
ὁρμαθὸς ἐκ πέτρης, αὐτάρ τ' ἀλλήλῃσιν ἔχονται·
ὡς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἴσαν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἑρμείας ἀκάκητα κατ' ὄυρώγυα πέλοθα.
παρὰ δ' ἴσαν Ὠκεανοῖο τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
ἠδὲ παρ' Ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων
ἴσαν· αἶψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
ἔνθά τε ναίουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων.
εὗρον δ' ψυχὴν Πηλεϊάδεω Ἀχιλῆος,
καὶ Πατροκλῆος, καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Πηλεΐωνος ἄλλου δ' ἀνδρῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλέωνα.
ὡς οἱ μὲν περὶ κεῖνον ὁμίλεον· ἀγχίμολον δὲ
ἤλυθ' ἀπὸ Ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέρατ' ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θανον καὶ πότμον ἐπέσπον.

Mercurius animas Cyllenius euocauit
uirorum procorum: tenebat autem uirgã in manibus
pulchram, auream, hac hominum oculos mulcet
quorum uult, hos autem rursus & dormientes suscitat.
hac ducebat mouens: illæ autem stridentes sequebantur.
sicut autem quando uespertiliones secessu atri ingentis
stridentes uolant, postquam aliqua excidit
multitudine à petra, interq; sese hærent:
sic hæ stridentes simul ibant, præibat autem ipsis Mercurius
Mercurius soporator ad latas uias. procorum animas inferos ducit.
apud autem ibant Oceani fluxus & albam petram,
& apud Solis ianuas & populum somniorum
ibant: statim autem peruenerunt in herbosum pratum,
ubi habitant animæ, simulachra laborantium.
inuenerunt autem animam Pelidæ Achillis, Danaũ anime.
& Patrocli, & boni Antilochi,
Aiacisq;, qui optimus erat specie q; corpore q;
aliorum Danaorum, post bonum Pelionem.
sic illi quidem circa illum uersabantur: propè autem
uenit postea anima Agamemnonis Atridæ
dolẽs: circum aũt aliæ cõgregatæ sunt quæcũq; cum ipso
domo in Ægisthi mortuæ erant & fatum obierant.

τὴν

hunc

hunc prior anima allocuta est Pelionis:
Atride, supra quidē te dicebamus Ioui gaudēti fulmine
uiros heroas dilectum esse diebus omnibus,
quoniam multisq; & fortibus imperabas
populo in Troianorum, ubi passi sumus dolores Achiui.
ergo ne te primum adortura erat
Parca pernitiosa, quam nullus fugit, quicunq; natus est.
utinam fuisses honore functus quo imperabas,
populo in Troianorum mortem & fatum obijsses.
nam tibi sepulchrum quidem fecissent omnes Achiui,
& tuo quoq; filio magnā gloriam conciliasses in futurū:
nunc te miserrima morte fatale erat capi.
Hunc autem rursus anima allocuta est Atridæ:
beati Pelei fili, Deia similis Achilles,
qui mortuus es in Troia longè Argo, circum autē te alij
interfecti sunt Troianorum & Achiuorum filij optimi,
pugnantes circum te: tu autem in globo pulueris
iacebas magnus, oblitus equitatuum.
nos autem toto die pugnabamus: neq; omnino
cessauissemus à bello, nisi Iupiter turbine sedasset.
at postquam te ad naues portauimus ex bello,
deposuimus in lectis, purgantes corpus pulchrum
aquaq; calida & unguento. multas autem te circum
lacrymas calidas fundebāt Danai, totonderūtq; crines.
mater autem ex mari uenit cum immortalibus marinis,
nuncium audiens: uox autem in mare ruerat
magna. cepit autem tremor omnes Achiuos:
& ruentes iniissent concauas in naues,
nisi uir detinuisset antiquaq; multiq; sciens,
Nestor, cuius & antea optimum apparuit consilium,
qui ipsis bene prudens concionatus est & dixit:
sistite Argiui, ne fugite filij Achiuorum.
mater ex mari hæc cum Deabus marinis
uenit, suo filio mortuo occursura.
Sic dixit. cohibueruntq; timorē magnanimi Achiui.
circum autem te steterunt filiæ marini senis, (runt.
miserabiliter lugentes, circū a. immortales uestes induemusæ autem nouem omnes, alternis uoce pulchra,
lamentabantur. hic nullum illachrymem uidisses
Argiuorum: tale enim mouerat musa stridula.
septem & decem quidem te simul noctesq; & dies
fleuimus immortalesq; Dij mortalesq; homines:
octauo & decimo aūt dedimus igni, multas autē in ipso
oues ingulauimus ualde pingues & nigras boues.
cremebaris autem in uestē deorum, & unguento multo,
& melle dulci. multi autem heroes Achiui
armis irruerunt pyram circum ardentis,
pedestresq; equestresq;: multus autem strepitus ortus est.
at postquam te flamma confecit Vulcani,
mane tibi collegimus alba ossa Achilles
uino in puro & unguento. dedit autem mater
auream amphoram: Bacchi autem donum
dicebat esse, opus autem inclyti Vulcani.
in hac tibi iacent alba ossa illustris Achilles,
mixtim autem, Patrocli Menœtiadæ mortui:

τὸν πρότερη ψυχὴ προσεφώνεε Πηλέωνος,
Ἀτρεΐδη, περὶ μέν σε φάμεν Διὶ τερπικεραύνῳ
αὐδήεντ' ἔμμεναι ἤματα πάντα,
ἕνεκα πολλοίσίν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσεις
Ἀργείοις· νῦν γάρ τοι Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί.
ἦ τ' ἄρα καὶ σοὶ πρῶτα πεπάσσεσθαι ἔμελλε
μοῖρ' ὀλοή, τήν οὔτις ἀλεύεται, ὅς κε γένηται.
ὡς ὄφελες τιμῆς ἀπονήμενος ἦσπερ ἄνασσες,
πλῆμεν γὰρ Τρώων θανάτου καὶ πότμου ἔτι σεῖο.
τῷ κέν τοι τύμβον μὲν ἐποίησαν πανάχαιοι,
καί κε καὶ σῷ παιδὶ μέγα κλέος ἦρα' ὀπίσσω·
νῦν δ' ἄρα σ' οἰκτίστῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ ποδαρκέος ἀντέφατ' Αἰακίδαο,
ὄλβιε Πηλέος υἱὲ, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
ὃς θανέων μὲν Τροίῃ ἐκὰς Ἄργεος, ἀμφὶ δὲ σ' ἄλλοι
κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν υἷες ἄριστοι,
μαρναμένοι πέρι σεῖο· σὺ δ' ἐν δροφάλιγι κονίης
κεῖσο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἱπποσυάων·
ἡμεῖς δ' ἠῶθεν μὲν ἐμαρνάμεθ' οὐδέ κε πάμπαν
παυσάμεθα πτολέμου, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι παῦσεν.
αὐτὰρ ἐπεί σ' ἐνὶ νῆας ἐείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
κάτθεμεν μὲν λεχέεσσι, κυθήραντες χρόα καλὸν
ὕδατί τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι. πολλὰ δέ σ' ἀμφὶς
δάκρυα θερμὰ χέον Δαναοί, κείροντό τε χαίτας.
μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτῃσ' ἁλίῃσιν,
ἀγγελίης ἄϊσα· βοὴ δ' ὑπὲκ πόντον ὀρώρει
θεσπεσίη. τὼ δὴ τρόμος ἔλλαβε πάντας Ἀχαιούς·
καὶ νύ κ' ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας,
εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρυκε παλαιά τε πολλά τε εἰδώς,
Νέστωρ, ὅ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
ὃς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
ἔσχεσθ' Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε κοῦροι Ἀχαιῶν.
μήτηρ δὲ ἁλὸς ἅλαδε σὺν ἀθανάτῃσ' ἁλίῃσιν
ὄρνυται, ὃ γὰρ λὸς πεπνυμένος αὐτιόωσα.
Ὡς ἔφατ'. οἱ δ' ἔσχοντο φόβου μεγάθυμοι Ἀχαιοί.
ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντος,
οἰκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν.
Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι, ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ,
θρῆνεον. οὐθά κεν ἔτι ν' ἀδάκρυτόν γ' ἐνόησας
Ἀργείων· τοῖον γὰρ ὑπώρορε Μοῦσα λίγεια.
ἑπτακαίδεκα μέν σε ὁμῶς νύκτάς τε καὶ ἦμαρ
κλαίομεν ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι· (τῷ
ὀγδωκαιδεκάτῃ δ' ἔδομεν πυρί, πολλὰ δ' ἐπ' αὐ- al. δέ σ' ἀμφὶ
μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πίονα καὶ ἑλίκας βοῦς.
καίετο δ' ἐν τεύχεσι θεῶν, καὶ ἀλείφατι πολλῷ,
καὶ μέλιτι γλυκερῷ. πολλοὶ δ' ἥρωες Ἀχαιοὶ
τεύχεσιν ἐρρώσαντο πυρὴν περὶ καιομένοιο,
πεζοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
αὐτὰρ ἐπεὶ δή σε φλὸξ ἐδάμασσεν Ἡφαίστοιο,
ἠῶθεν δή τοι λέγομεν λευκὸν ὀστέ' Ἀχιλλεῦ
οἴνῳ ἐν ἀκράτῳ καὶ ἀλείφατι. δῶκε δὲ μήτηρ
χρύσεον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δὲ δῶρον
φάσκ' ἔμμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο.
ἐν τῷ τοι κεῖται λευκὸν ὀστέα φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
μίγδα δέ, Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος·

χωρὶς δ', Ἀντιλόχοιο, τὸν ἔξοχα τίδεν ἁπάντων
ἦδ' ἄλλων ἑτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
ἀμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπειτα μέγαν νὺ ἀμύμονα τύμβον
χεύαμεν ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητάων
ἀκτῇ ἐπὶ προχόῃσι πλατεῖ Ἑλλησπόντου,
ὡς κεν τηλεφανὴς ἐκ πόντου φαίνοιτο βροτοῖσι
τοῖς οἳ νῦν γε γάασι καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσονται.
μήτηρ δ' ἀθανάτοισι θεοῖς πολιὴν ἄεθλα,
θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀριστήεσσιν ἀχαιῶν.
ἤδη μὲν πολέων τάφῳ ἀμφιρρῶγας ἀέθλους
ἤρωσιν, ὅτε κέν τε θανὼν ἀποφθιμένοιο βασιλῆος
ζώνυνται κοῦροί τε νέοι καὶ ἐπήρτυνται ἄεθλα·
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν † θηήσαο θυμῷ,
οἷ' ἄμμι σοὶ κατέθηκε θεὰ περικαλλέ' ἄεθλα
ἀργυρόπεζα Θέτις. μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν.
ὣς σὺ μὲν δὴ καὶ θανὼν ὄνομ' οὐκ ὄλεσας, ἀλλά τοι αἰεὶ
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἐσθλὸν Ἀχιλλεῦ
αὐτὰρ ἐμοὶ τί τόδ' ἦδος ἐπεὶ πόλεμον τολυπεύσας;
ἦ νόσῳ γάρ μοι Ζεὺς μήσατο λυγρὸν ὄλεθρον
Αἰγίσθη τε δυσὶ χερσὶ καὶ ὀλομένης ἀλόχοιο.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δ' ἔσαν ἦλθε δ' ἄκοιτος Ἀργειφόντης,
ψυχὰς μνηστήρων κατάγων Ὀδυσῆϊ δαμέντων.
τὼ δ' ἄρα θαμβήσαντε ἰδὺς κίον, ὡς ἐσίδοντε.
ἔγνω δὲ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
πάϊδα Μελανθῆος ἀγακλυτὸν Ἀμφιμέδοντα·
ξεῖνος γάρ οἱ ἔην, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων.
τὸν πρότερον ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο,
Ἀμφιμέδοντ', τί παθόντες ἐρεμνὴν γαῖαν ἔδυτε
πάντες κεκριμένοι νὺ ὁμηλικίην; οὐδέ κεν ἄλλον
κρινάμενος λέξαιτο κατὰ πτόλιν ἄνδρας ἀρίστους.
ἦ ὑμέας γε νέεσσι ποσὶν δάμασσεν ἐλάσσας,
ὄρσας ἀργαλέους ἀνέμους καὶ κύματα μακρά;
ἦ πᾶσι ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐλοιμήσαντ' ἐπὶ χέρσῳ
βοῦς περιταμνομένους ἠδ' οἰῶν πώεα καλά;
ἦε πόλι μαχεόμενοι ἠδ' ἐκ γυναικῶν;
εἰπὲ μοι εἰρομένῳ· ξεῖνος δέ τοι ἔμμορε πάτρης.
ἦ ὄ μέμνη ὅτε κεῖσε κατήλυθον ἠμετέρου δῶ,
ὀτρυνέων Ὀδυσῆα σὺν αὐτιθέῳ Μενελάῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕπεσθαι ἐϋσσέλμων ἐπὶ νηῶν;
μῆνα δ' ἀρ' ἄλλον πάντα πορήσαμεν εὐρέα πόντον,
αὐτὸν πρὸς πεπιθόντες Ὀδυσσῆα πτολίπορθον.

Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀμφιμέδοντος,
Ἀτρεΐδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνον,
μέμνημαι τάδε πάντα δι' ἰστορίης ὡς ἀγορεύεις·
σοὶ δ' ἐγὼ εὖ μάλα πάντα κατὰ μοῖραν καταλέξω,
ἠμετέρου θανάτοιο κακοῦ τέλος οἷον ἐτύχθη.
μνώμεθ' Ὀδυσσῆος δῖου οἰχομένοιο δ' ἄμαρτα·
ἤδη γὰρ ἠρνεῖτο συηρεὸν γάμον, ὅττ' ἐπὶ λύτα,
ἡμῖν φραζομένῃ θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
ἀλλὰ δόλον τόν γ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
στησαμένη μέγαν ἰστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε
λεπτὸν καὶ πάρμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπε,
κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ δὴ τεθνᾶσι δῖος Ὀδυσσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται)

separatim a. Antilochi, quẽ eximiè honorabas omnium
aliorum sociorum post Patroclum mortuum.
circum ipsa a. postea magnum & excellens sepulchrum
fudimus Argiuorum sacer exercitus bellicosorum
littore in excelso in lato Hellesponto.
ut longè manifestus ex ponto uiris esset
his qui nunc sunt & qui in futurum erunt.
mater autem oratis dijs perpulchra certamina,
posuit medio in certamine optimis Achiuorum.
iam quidem multorum sepulchro uirorum interfui
heroum, quando aliquando mortui regis
cinguntur q̃ iuuenes & parant certamina:
sed illa maximè uidens miratus fuisses animo,
qualia de te posuit Dea perpulchra certamina
argentea pedibus Thetis. malde enim amicus eras Deis.
sic tu qdẽ neq; mortuus nomen perdidisti, sed tibi semper
omnes in homines gloria erit bona Achilles:
at mihi quae haec utilitas quòd bellum gessi?
in reditu enim mihi Iupiter constituit malam mortem
Ægisthi à manibus & perditae uxoris.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
prope autem ipsos uenit internuncius Arginecator,
animas procorum deducens Vlyssi domitorum.
illi igitur stupefacti recta ierunt, postquam uiderunt.
cognouit autem anima Agamemnonis Atridae
filium Melanthij perinclytum Amphimedontem:
hospes enim erat, Ithacae in ædes habitans.
hunc prior anima allocuta est Atridae:
Amphimedõ, quid accidit ut tenebrosam terrã ueneritis Agamemnonis anim. Amphimedontis proœm.
omnes electi & coaeui? neq; aliter
discernens elegisset in urbe uiros optimos.
num uos in nauibus Neptunus domuit,
mouens molestos uentos & undas longas?
an iniusti uiri laeserunt in terra
boues circa interfectos & ouium greges pulchros?
an pro urbe pugnantes & mulieribus?
dic mihi interroganti: hospitem autem tibi me dico esse,
an non recordaris quando illuc ueni in uestram domum,
incitaturus Vlyssem cum diuo Menelao
Ilium ad simul sequi bene transtratis in nauibus?
mense autem toto omnem transiuimus latum pontum,
festinanter persuaso Vlysse urbium populatore.
Hunc aũt rursus anima allocuta est Amphimedontis:
Atrides optime rex uirorum Agamemnon,
memini haec omnia à Ioue nutrite ficta dicis:
tibi autem ego bene prorsus omnia & uerè narrabo,
nostrae mortis malum finem qualis factus sit.
ambiebamus Vlyssis diu absentis uxorem:
haec neq; negabat odiosas nuptias, neq; perficiebat,
nobis machinans mortem & parcam nigram.
sed dolum hunc alium in mentibus cogitauit:
statuens magnam telam in domibus texebat
tenuem & rotundam: statim autem nobis dixit:
iuuenes mei proci, quoniã mortuus est diuinus Vlysses,
manete festinantes meas nuptias, donec uestem
perficiam, (ne mihi nana fila pereant)

Amphimedontis proœmium.

Amphimedontis proœmium.

Laer

Laerti heroi ſepulcbralem, in quando ipſum
Parca pernicioſa ſuſtulerit longè dormientis mortis:
ne aliqua in populo Græcarum culpet,
ſi ſine neſte iacebit qui multa poſſederit.
Sic dixit: nobis autẽ perſuaſus eſt animus ſuperbus.
tunc diurna quidem texebat magnam telam,
noctibus autem diſſoluebat, lampadibus appoſitis.
ſic triennio latuit dolo, & perſuaſit Achiuis.
ſed quando quartus uenit annus, & uenerunt tempora,
menſibus deficientibus, multiq; dies præterierunt,
tunc aliqua dixit mulierum quæ manifeſtè ſciebat,
& hanc diſſoluentem inuenimus illuſtrem telam,
ſic hanc perfecit & non uolens, per uim.
beneq; quæ neſtem oſtendit, texta magna tela,
loſa, ſoli ſimili uel lunæ.
tunc Vlyſſem mala aliunde duxit fortuna
agri in extremitate, ubi domos habitabat ſubulcus.
illic uenit dilectus filius Vlyſſis diuini,
ex Pylo arenoſa reuerſus cum naui nigra.
hi autem procis mortem malam parantes,
uenerunt ad urbem ualde inclytam: & Vlyſſes
poſterior, at Telemachus antè præceſſit.
hunc a. ſubulcus duxit mala corpore neſtimẽta habentẽ,
pauperi triſti ſimilem & ſeni,
inuiſentem: malas a. circum corpus neſtes indutus erat,
neq; aliquis noſtrûm potuit cognoſcere hunc eſſe,
repentè apparentem, neq; qui maiores natu erant:
ſed uerbis malis inceſſimus & percuſſionibus.
at hic quidem diu toleranit in ædibus ſuis
percuſſus & iniuria affectus, toleranti animo:
ſed quando iam ipſum ſuſcitauit Iouis mens Ægiochi,
cum quidem Telemacho perpulchra arma ſublata,
in thalamum depoſuit, & clauſit ſeras:
at hic ſuam uxorem multis aſtutijs iuſſit
arcum procis ponere albumq; ferrum,
nobis infortunatis certamina & cædis principium.
neq; aliquis noſtrûm potuit fortis arcus
nerum tendere, longeq; aberamus:
ſed quando in manus peruenit Vlyſſis magnus arcus,
tunc nos quidem omnes increpabamus uerbis
arcum non dari, neq; ſi ualde multa diceret:
Telemachus autem ei ſolus incitans iuſſit.
at ipſe cepit manu perpatiens diuus Vlyſſes,
facilè autem tendit arcum, perq; miſit ferrum.
ſtetit aũt in pauimẽtum iens, uelocesq; effudit ſagittas,
graniter circumſpiciens: percuſſit aũt Antinoum regem.
at poſtea alijs immiſit tela lethifera,
contra collineans: hi autem ſimul denſi cadebant.
cognitum a. erat quòd aliquis ipſis Deorũ adiutor eſſet.
ſtatim n. in ædibus ſequẽtes fortitudine ipſorũ (fœdus,
interficiebãt promiſcuè: illorũ aũt gemitus excitabatur
capitibus percuſſis, pauimentũ a. omne ſanguine fluebat.
ſic nos Agamemnon perijmus, quorum adhuc nunc
corpora neglecta iacent in domibus Vlyſſis.
nondum enim ſciunt amici in domibus cuiuſq;
quiabluto nigro ſanguine ex uulneribus,

deponen-

Λαέρτη ἥρωϊ ταφήϊον, † εἰς ὅτε κεν μιν al. ἱκάνῃ
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανυπλεγὲς θανάτοιο·
μή τις μοι κατὰ δῆμον ἀχαιϊάδ' ὧν νεμεσήσῃ,
αἴκεν ἄτερ πατέρος κεῖται πολλὰ κτεατίσσας.
Ὡς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγλαΐῃφι·
φῶτα κεν ἠματίῃ μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστὸν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὶ λιὼ δαῖδας πρὸ θεῖτο.
ὣς τρίετες μὲν ἔλαθε δόλῳ, καὶ ἔπειθεν ἀχαιούς.
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
μηνῶν φθινόντων, πολλοὶ δ' ἤματα πολλ' ἐτελέσθη,
καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν ἣ σάφα ἤδη,
καὶ τήν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν,
ὡς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε μὲν οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης.
ἐνδ' ἦ φάρ· ἔδειξεν, ὑφήνασα μέγαν ἱστόν,
πλυνάσ', ἠελίῳ φαεινότατον ἠὲ σελήνῃ.
καὶ τότε δὴ ῥ' Ὀδυσῆα κακὸς πόθεν ἤγαγε δαίμων
ἀγρὸν ἐπ' † ἐσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε συβώτης. al. ἐσχατιῇ,
ἦλθε δ' ἔπειτα φίλος υἱὸς Ὀδυσῆϊ θείοιο,
ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος ἰὼν σὺν νηῒ μελαίνῃ.
τὼ ἤ μνηστῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύναντε,
ἵκοντο πρὸς ἄστυ περικλυτόν· αὐτὰρ Ὀδυσεὺς,
ὕστερος, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἤγε μόθοιο.
τὸν δ' συβώτης ἦγε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα,
πτωχῷ λοιγαλέῳ φαεινότατον ἠδ' ἐγέροντι,
σκηπτόμενον· τὰ δ' λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕσσο,
οὐδέ τις ἡμέων δύνατο γνῶναι τὸν ἐόντα,
ἀλλοπίνης πρόφαντ', οὐδ' οἱ πρόγνωστοι ἔσαν·
ἀλλ' ἐπεσίν τε κακοῖσιν φῖπτομεν ἠδὲ βολῇσιν.
αὐτὰρ ὁ τέως μὲν ἐτόλμα φῑ μεγάροισιν ἑοῖσι
βαλλόμενος καὶ φῑλοσόμενος, τετληότι θυμῷ·
ἀλλ' ὅτε δὴ μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο,
σὺν μὲν Τηλεμάχῳ πορικαλλέα τεύχε' ἀείρας,
ἐν θάλαμον κατέθηκε, καὶ ἐκλῄϊσεν ὀχῆας·
αὐτὰρ ὁ πῆ ἄλοχον πολυπερδέϊ μῆσεν ἄνωγε
τόξον μνηστῆρσιν θέμεν πολιόν τε σίδηρον,
ἡμῖν αἰνομόροισιν ἀέθλια καὶ φόνε ἀρχήν.
ὀδ' ἐτίς ἡμέων δύνατο κρατεροῖο βιοῖο
νευρὴν φῶτα νύσσαι, πολὺν δ' ὤν διδυέσθ' ἡμῶν·
ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἵκανεν Ὀδυσῆος μέγα τόξον,
φῶτ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλέομεν ἐπέεσσι
τόξον μὴ δόμεναι, μηδ' εἰ μάλα πολλ' ἀγορεύοι·
Τηλέμαχος δ' ἐμὶν οἷος ἐπετρωπᾶτο κελεύσῃ.
αὐτὰρ ὁ δέξατο χειρὶ πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
ῥηϊδίως δ' ἐτάνυσσε βιὸν, σῇσι δ' ἅπασι σιδήρου.
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' ὀδὸν ἰὼν, ταχέας δ' ἐκχύσατ' ὀϊστοὺς,
δῆωσεν δ' ἀπάνευθε βάλε δ' Ἀντίνοον βασιλῆα.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι φέρε βέλεα σοβόωντα,
ἄντα τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχίσποροι ἔπιπτον.
γνωτὸν δ' ἦ ὅ γε τις σφι θεῶν ὧδ' ἀρήγοι μάλα.
αὐτίκα γὰρ κατὰ δώματ' ὀρούμενοι μετὰ σφῶν
πτῆνον ὦμοισι φόβην· πᾶν δ' ἔρεβος μέγα θῦεν
ὡς ἡμεῖς Ἀγαμέμνονος ἀπωλόμεθ', ὧν ἔτι καὶ νῦν (γρ.
σώματ' ἀκήδεα κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος.
οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δώματ' ἑκάστου,
οἵ κ' ἀπονίψαντες μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων,

κατθεμε-

κατθέμενοι γοάοιεν. ὅ γαρ μέρας ὅδε θανόντων.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο,
ὄλβιε Λαέρταο πάϊ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἦ ἄρα σοὶ μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτήσω ἄκοιτιν.
ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπείῃ,
κούρῃ Ἰκαρίου, ὡς εὖ μέμνητ' Ὀδυσῆος,
ἀνδρὸς κουριδίου. τῷ οἱ κλέος ὄπποτ' ὀλεῖται
ἥς ἀρετῆς· τεύξουσι δ' ὦν χθονίοισιν ἀοιδὴν
ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ.
οὐχ ὡς Τυνδαρέου κούρη κακὰ μήσατο ἔργα,
κουριδίου κτείνασα πόσιν· στυγερὴ δ' ἀοιδὴ
ἔσσετ' ἐπ' ἀνθρώπους, καλεπὴν δέ τε φῆμιν ὀπάσσει
θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥ κ' ἔνεργὸς ἔῃσιν.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
ἑσάοτ' ἐν ἀΐδαο δόμοις ὑπὸ κεύθεσι γαίης.
οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκοντο
καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
Λαέρτης κτεάτισσεν, ἐπεὶ μάλα πολλ' ἐμόγησεν·
ἔνθα οἱ οἶκος ἔην, περὶ δ' ἕρκεα δέδμητο πάντῃ,
ἔνθ' ἔδον σιτέσκοντο καὶ ἵζανον ἠδὲ ἴασον
δμῶες ἀναγκαῖοι, τοί οἱ φίλα ἐργάζοντο·
ἔν δ' ἔνδον γρηὺς Σικελὴ γέρων, ἥ ῥα γέροντα
ἔν δυκέως κομέεσκεν ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόληος·
ἔνθ' Ὀδυσεὺς δμῴοισι καὶ υἱέϊ μῦθον ἔειπεν,
ὑμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ' ἐϋκτίμενον πολίερδε·
δεῖπνον δ' ἄνδρα συῶν ἱερεύσατε ὄστις ἄριστος.
αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἠμετέροιο,
αἴ κ' ἐμ' ὐπαγνοίῃ καὶ φράσσεται ὀφθαλμοῖσιν,
ἦε κεν ἀγνοίῃσι, πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.
Ὡς ἐπὼν, δμῴῃσιν ἀρήϊα τεύχε' ἔδωκεν.
οἱ μὲν ἔπειτα δόμονδε θοῶς κίον· αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
ἆσσον ἴεν πολυκάρπου ἀλωῆς πειρητίζων·
οὐδέ τ' ἔνεργε δόλιον μέγαν ὄρχατον ἐσκατάβαινεν,
οὐδέ τινα δμῴων, οὐδ' υἱέος· ἀλλ' ἄρα τοίγε
αἱμασιὰς λέξοντες, ἀλωῆς ἔμπεσαν ἕρκος,
ὄφρα τάχιστ' αὐτοῦ γε ἴδοι πατέρ' ἠγεμόνευε.
τὸν δ' οἷον πατρὸς εὗρεν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
λισσόμενον φυτόν. ῥυπόωντα δ' ἕσσο χιτῶνα,
ῥαπτὸν, ἀεικέλιον· περὶ δ' κνήμησι βοείας
κνημῖδας ῥαπτὰς δι' ἐδωρ, γραπτὺς ἀλεείνων·
χειρίδας τ' ὠδὶ χερσί, βάτων ἕνεκ'· αὐτὰρ ὑπὲρθεν
αἰγέλω κωΐλῳ κεφαλὴν ἔχε, πῶμα δέμνων.
τὸν δ' ὡς οὖν ἴδε πολύτλας δῖος Ὀδυσεὺς
γήραϊ τειρόμενον, μεγάλ' ἄλγεα θυμῷ ἔχοντα,
στὰς ἄρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχνην κατὰ δ' ἄκριον εἶβε.
μορμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
κῦσαι καὶ περιφῦσαι ἑὸν πατέρ', πάντ' ἔπος εἰπεῖν,
ὡς ἔλθοι καὶ ἵκοιτο ὀὸν πατρίδα γαῖαν·
ἢ πρῶτ' ἀνερείοιτο, ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δόάσσατο κέρδιον εἶναι,
πρῶτον πειρήσασθαι ἐπέεσσι πειρηθῆναι.
τὰ φρονέων ἰθὺς κίεν αὐτοῦ δῖος Ὀδυσεύς.
ἄλλοτε δ' ἐν κήπῳ πεφαλὼς, ἔνθ' ἀμφελάχαινε·
τὸν δ' ἦρα πρόσαντες ἐπεφνέε φαίδιμος ὑός,
ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίη σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν

ὄρχατον

deponentes lugerent. hic enim honor est mortuorum.
Hunc autem rursus anima allocuta est Atridæ:
beate Laerte fili prudens Vlysses,
nimirum cum magna uirtute possedisti uxorem.
ut bonæ mentes erant bonæ Penelopæ,
filiæ Icarij, ut bene recordata est Vlyssis,
uiri genialis. ideo ei gloria nunquam peribit
suæ uirtutis: facient autem terrestribus cantilenam
immortales uenustam prudenti Penelopæ.
non sic Tyndari filia mala consultauit opera,
genialem interficiens maritum: odiosa autem cantilena
erit in homines: difficilem autem famam præbuit
fœmineis mulieribus, & quæ benefica erit.
Sic hi quidem talia inuicem loquebantur,
stantes in Ditis domibus sub obscuritatibus terræ.
illi a. postquã ex ciuitate iuerũt, citò in agrũ peruenerũt Vlyssa
pulchrum Laertis factum, quem quondam ipse patrẽ
Laertes comparauit, postquam ualde multum laborauit. tendit.
illic ei domus erat, circumstante mansione undiq;
in qua comedebant & sedebant & dormiebant
famuli necessarij, qui ei amica operabantur:
in autem mulier Sicula anus erat, quæ senem
diligenter curabat in agro longè ab urbe:
tunc Vlysses pastoribus & filio sermonem dixit:
uos quidem nunc ite bene ædificatum oppidum:
cœnam a. statim porcorum sacrificate quicunq; optimus,
at ego patrem tentabo nostrum,
si me agnoscat & animaduertat oculis,
an ignoret, multo tempo[illegible]sentem.
Sic locutus, seruis bellicosa arma dedit.
hi quidem postea domum uelociter iuerunt: at Vlysses
propius iuit multum fructibus uiridarium tentaturus:
neq; inuenit Dolium magnum uiridariũ in descendens,
neq; aliquem seruorum, neq; filiorum: sed hi
sepes collecturi, quæ uiridarij essent septum,
abierant: at eis senex uiam præibat.
solum autem patrem inuenit benefacto in uiridario,
purgãtem plantam. sordidam aũt indutus erat tunicam,
pannosam, fœdam: circum autem tibias bubulas
ocreas pannosas ligauerat, lacerationes euitans:
digitaliaq; in manibus, ruborum gratia: at desuper
caprinum pileum capite habebat, dolorem augens.
hunc autem postquam agnouit perpatiens diuus Vlysses
senectute consumptũ, magnũ a. memb. dolorẽ habẽtem,
stans sub alto pyro lacrymam effudit.
cogitabat autem postea in mente & in animo,
oscultari & amplecti suum patrem, & singula
dicere, quomodo uenisset et peruenisset in patriã terram:
an prius interroget, singulaq; tentet.
sic autem ei cogitanti uisum est melius esse,
primum obiurgatorijs uerbis tentare.
hæc cogitans rectà iuit ad eum diuus Vlysses:
& ille quidem demisso capite, stirpem circum fodiebat:
hunc autem astans allocutus est illustris Vlysses:
O senex, non imperitia te tenet gubernare

uirida-

uiridarium: sed bene tibi cura habet, neq; omnino
non planta, non ficus, non uitis, non quidem oliua,
non pyrus, non sulcus sine cura in horto.
aliud aũt tibi dicam, tu autem non iram impone animo:
ipsum te non bona cura tenet, sed simul senectutem
molestã habes, squalesq; malè, & indecenter indutus es.
non quidem pigritiæ dominus gratia te curat,
neq; te seruili decet uideri
forma & magnitudine: regi enim uiro similis es.
tali autem similis es, postquam lotus est comeditq;
dormit molliter. hic enim mos est senum.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
cuius seruus es uirorum? cuius autem hortum gubernas?
& mihi hoc dic uerè, ut bene sciam,
si uerè Ithacam hanc ueni, sicut mihi dixit
hic uir nunc obuiam factus huc uenienti,
non satis prudens: quoniã non ausus est singula
dicere, & audire meum uerbum, sicut interrogabam
de amico meo, si cubi uiuit & est,
an iam mortuus est, & in ditis domibus.
nam tibi dicam, tu autem intellige, & me audi:
uirum aliquando hospitio excepi dilecta in patria terra,
nostram domum uenientẽ: & nondũ aliquis homo alius
hospitũ peregrinorum amicorũ meam uenerat domum.
dicebat autem ex Ithaca genus esse, & dicebat
Laertem Arcisiadem patrem esse suum.
hunc quidem ego ad domum ducẽs bene hospitio excepi
peramanter tractans, multis in domo entibus,
& ei dona præbui hospitalia qualia decebat:
auri quidem ei dedi benefacti septem talenta,
dedi autem ei pateram totam argenteam floridam,
duodecim autem simplices uestes, totq; tapetas,
tot autem pallia pulchra, tot autem insuper interulas:
separatim autem rursus mulieres eximias opera scientes
quatuor speciosas, quas uoluit ipse eligere.
Huic autẽ respondit postea pater lacrymas fundens:
hospes, equidem terram peruenisti quam interrogas,
iniurij autem ipsam & iniusti uiri habent.
dona autem uana hæc donasti multa præbens.
si enim ipsum uiuum inuenisses Ithacæ in populo,
equidem te bene donis remuneratus dimisisset,
& hospitalitate bona. hoc enim ius est, quicũq; ceperit.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
quotus iam annus est quando excepisti illum
tuum amicum infelicem, meum filium? si quidem esset:
infortunatum, quem longè ab amicis & patria terra,
uel in ponto comederunt pisces, uel in terra
feris & auibus laniamentũ factus est: neq; ipsum mater
fleuit cooperiens, pater q;, qui ipsum genuimus:
neq; uxor multum dotata prudens Penelope
plorauit in lectis dilectum maritum, sicut decet,
oculos claudens. hic enim est honos mortuorum.
& mihi hoc dic uerè, ut bene sciam,
quis, unde es uirorum? ubi tibi urbs & parentes?
ubi autem nauis stetit uelox, quæ te duxit huc,

ὄρχατον· ἀλλ' εὖ τοι κομιδὴ ἔχει, οὐδέ τι πάμπαν
ὀ φυτόν, ὀ συκῆ, οὐκ ἄμπελος, ὀ μὲν ἐλαίη,
οὐκ ὄγχνη, ὀ πρασιὴ τοι ἄνδυ κομιδῆς κατὰ κῆπον.
ἄλλο δ' ἐτοι ἐρέω, σὺ δ' μὴ χόλον ὄφθεο θυμῷ·
ὡὐτόν σ' οὐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
λυγρὸν ἔχεις, αὐχμεῖς τε κακῶς, καὶ εἵματα ἕσσαι.
οὐ μὲν ἀδρηίης γε ἄνακτ' ὄ σε κομίζει,
οὐδέ τι τοι δόλεσιν ὧπρέπει εἰσορόασθαι
εἶδος καὶ μέγεθος· βασιλῆϊ γὰρ αὐδρὶ ἔοικας.
τοιόσδε δ' ἔοικας, ἐπεὶ λάσαντο φάγοι τε,
εὐδέμεναι μαλακῶς. ἣ γὰρ δίκη ὅδε γεράντων,
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τοῦ λαὸς εἰς αὐδρῶν; τοῦ δ' ὄρχατον ἀμφιπολεύεις;
καί μοι ἔτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ, (εἰς;
ἠ ἑτέον γ' Ἰθάκην τιν' ἱκόμεθ', ὥς μοι ἔειπεν
ὅτ@ αὐτῷ νῦν δὴ ξυμβλήμενος γνῶναι ἰόντι,
ὅτι μάλ' ἀρτίφρων· ἐπεὶ οὐ τόλμησεν ἕκαστα
εἰπεῖν, οὐδ' ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος, ὡς ἐρέοντος
ἀμφὶ ξείνῳ ἐμῷ, εἴπερ ζώει γε καὶ ἔστι,
ἢ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δ' σωΐζεο, καί μοι ἄκουσον·
ἄνδρα ποτ' ἀγείνοσα φίλην ἐν πατρίδι γαίῃ,
ἡμέτερον δ' ἐλθόντα· τὸν ὅππως τις βροτὸς ἄλλος
ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα,
οὔνεκα δὴ ἐξ Ἰθάκης γένος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφασκε
Λαερτιάδαο Ἀρκεισιάδαο πατρὸς ἔμμεναι αὐτός.
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δῶμα ἄγαγον εὖ δεξάμενος
φιλέως, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
καί οἱ δῶρα πόνου ξεινήϊα οἷα ἔοικεν
χρυσοῦ μὲν οἱ δῶκα δυώδεκα ἐπτὰ τάλαντα,
δῶκα δέ οἱ κρητῆρα πανάργυρον ἀνθεμόεντα,
δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους τε τάπητας,
τόσσα τε φάρεα καλὰ, τόσσους δ' ὦδε τε χιτῶνας·
χωρὶς δ' αὖτε γυναῖκας ἀμύμονας ὄρξ' ἐδίηας
τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελε αὐτὸς ἑλέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ κατὰ δάκρυον εἶ-
ξέν, ἤτοι μὲν γαῖαν ἱκάνεις ἣν ἐρεείνεις, (βων,
ὕβρισαὶ δ' αὐτὴν ἀτάσθαλοι αὐδρὸς ἔχουσι.
δῶρα δ' ἐτώσια τοῦτα χαρίζεο μυρί' ὀπάζων.
εἰ γάρ μιν ζώοντ' γε κιχήεις Ἰθάκηνδε γνώ δ' ἥμενον, al. γ' ἱκάνεις
καί κ' εὖ σ' ἀροίσιν ἀμειψάμενον ἀπέπεμψε,
καὶ ξεινίη ἀγαθή. ἣ γὰρ θέμις, ὅστις ὑπάρξῃ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
πόσον δή ἐτ@ ὅδε ὅτε ξείνισας ἐκεῖνον
σὸν ξεῖνον δύστηνον, ἐμοῦ παῖδ'; εἴ ποτ' ἔγωγε·
δύσμορον, ὃν δὴ πολλὰ φίλων καὶ πατρίδ@ ἄπεσσι
ἠὲ που ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἢ ἐπὶ χέρσου
θηρσί καὶ οἰωνοῖσιν ἕλωρ γέγονε· τὸν μὲν οὔτε
κλαῦσε πολυστεφάνου μήτηρ δ', οἱ μιν τεκόμεσθα·
οὐδ' ἄλοχος πολύδωρ@ ἐχέφρων Πηνελόπεια
κώκυσ' ᾧ λεχέεσσι φίλον πόσιν, ὡς ἐπέοικεν,
ὀφθαλμοὺς καθελοῦσα. τὸ γάρ, γέρας ὅσσι θανόντων.
καί μοι ἔτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; ποῦθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ποῖ δὴ νῆϊς ἔσηκε θοή, ἢ σ' ἤγαγε δεῦρο,

αὐτιδέως δ' ἕταρος; ἢ ἔμπορος ἐλήλυθας
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, οἱ δ' ἐκπήσαντες ἔβησαν; (σεύς,
Τὸν δ' ἀναμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· ἀγὼ τοι τοῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
εἰμὶ γὰρ ἐξ Ἀλύβαντος, ὅθι κλυτὰ δώματα ναίω,
υἱὸς Ἀφείδαντος Πολυπημονίδαο ἄνακτος.
αὐτὰρ ἐμοὶ γ' ὄνομ' ἐστὶν Ἐπήριτος· ἀλλά με δαίμων
πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δεῦρ' ἐλάσας ἐθέλοντα·
νηῦς δέ μοι ἔσχηκεν ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόληος.
αὐτὰρ Ὀδυσσῆι τόδε δὴ πέμπτον ἔτος ἐστὶν
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη, κοὐ ἐμοῖς ἀπεπέλυτο πάτρης,
δύσμορος· ἦ τέ οἱ οἰωνοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι
δεξιοί, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼ ἀπέπεμπον ἰόντα,
χαῖρε δ' ἐκεῖνος ἰών· θυμὸς δ' ἔτι νῶϊν ἐώλπει
μίξεσθαι ξείνιά, δ' ἀγλαὰ δῶρα δόσ' ὄσσα.
Ὡς φάτο. τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν
χεύατο κακκεφαλῆς πολιῆς, ἀδινὸν δὲ γοάχιζεν.
τοῦ δ' ὠρίνθη θυμὸς, ἀνὰ ῥῖνας δέ οἱ ἦδη
δριμὺ μάλ' ὦρτ' ἀνιόντι, φίλον πατέρ' εἰσορόωντι.
κύσσε δ' ἐμὶν πρόφρων τε ἄλμενος, ἠδὲ προσηύδα,
κεῖνος μέν τοι ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ, πάτερ, ὃν σὺ μετάλλᾳς,
ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ δὲ πατρίδα γαῖαν·
ἀλλ' ἴσχεο κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω· (μάλα μὲν χρὴ πάντα δυσέμεν ἔμπης)
μνηστῆρας κατέπεφνον ἐνὶ μετόροισι δόμοισι,
λώβην τινυόμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεύς γε ἐμὸς πάϊς ἐνθάδ' ἱκάνεις,
σήμά τί μοι νῦν εἰπὲ ἀριφραδέως, ὄφρα πεπίθω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· οὐλὴν μὲν πρῶτον τιθέμεν φράσαι ὀφθαλμοῖσι (σεύς,
τὴν ἐν Παρνησῷ μ' ἔλασεν σὺς λευκῷ ὀδόντι
οἰχόμενον· σὺ δέ με πρόϊεις καὶ πότνια μήτηρ
ἐς πατέρ' Αὐτόλυκον μετ' ἐὸς φίλον, ὄφρ' ἂν ἕλοίμην
δῶρα τὰ δεῦρο μολὼν μοι ὑπέσχετο κῆ κατένευσεν.
εἰ δ' ἄγε τοι καὶ δένδρε' ἐϋκτιμένου κατ' ἀλωὴν
εἴπω ἃ μοι πόρε πάντα ἐδωκας, ἐγὼ δ' ἤτεόν σε ἕκαστα,
παῖς ἐὼν κατὰ κῆπον· ἰὼμεν δ' ἀνὰ μέσσους· ἄμφω δ' αὖτε
ἴσκον μεμνήμεθα, σὺ δ' ὠνόμαστες καὶ ἔειπες ἕκαστα.
ὄγχνας μοι δῶκας τρισκαίδεκα, καὶ δέκα μηλέας,
συκέας τεσσαράκοντα· ὄρχους δέ μοι ὧδ' ὀνόμηνας
δώσειν πεντήκοντα, ὅσα τρύγιος ἦεν ἕκαστος·
ἦλιν· γνῶθα δ' ἀνὰ σαφυλαὶ πᾶσαι τοῖαι ἔασιν,
ὁππότε δὴ Διὸς ὧραι ἐπιβρίσειαν ὑπὸρθεν.
Ὡς φάτο. τοῦ δ' αὖτ' λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
σήματ' ἀναγνόντος τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσ-
σεύς· ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε· τὸν δὲ πρόσθεν οἱ (σεύς.
ἕλκε θεὸς ἀποφυχόντα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄμπνυτο, μεθ' ἕρμινα θυμὸς ἀγέρθη,
ἔξαῦτις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε·
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα ἔτ' ἐστὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον,
εἰ ἐτέων μνηστῆρες ὑπάδασαν ὕβριν ἔτισαν.
νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα μὴ τάχα πάντες
ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν Ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ

diuinos q̃ socios? an mercator ueneſti
naui in aliena, illi autem te expoſito diſceſſerunt?
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſ:
tibi equidem omnia prorſus uerè narrabo.
ſum enim ex Alybante, ubi inclytas domos habito,
filius Aphidantis Polypemonidæ regis.
at mihi nomen eſt Eperitus: ſed me fortuna
errare fecit à Sicania huc uenire nolentem:
nauis autem mihi illa ſtat in agro longè ab urbe.
at Vlyſſi hic iam quintus annus eſt
ex quo illinc iuit, & à mea diſceſſit patria,
infelix: certè ei bonæ erant aues eunti
dextræ, quibus gaudens quidem ego dimiſi illum,
gaudebat ille iens: animus autem nobis adhuc ſperabat
miſcendos hoſpitalitate, & ſplendida dona daturos.
Sic dixit. hunc autē doloris nebula cooperuit nigra.
ambabus autem manibus capiens puluerem ardentem
fudit in caput canum, grauiter ſuſpirans.
illius autem motus eſt animus, per nares autem ei iam
acer ſpiritus prorupit, dilectum patrem intuenti:
oſculatus eſt a. ipſum ampleſtens ſaltãs, et allocutus eſt:
ille quidem hic ipſe ego, pater, quem tu inquiris, Vlyſſes
ueni uigeſimo anno in patriam terram. prodit ſe
ſed abſtine fletu luctuq̃ lacrymoſo. patri.
etenim tibi dicam: (nalde autem oportet feſtinare tamẽ)
procos interfeci in noſtris domibus,
nocumentum ulciſcens dirum & mala opera.
Huic autem rurſus Laertes reſpondit, dixitq̃:
ſi quidem Vlyſſes meus filius huc ueniſti,
ſignum aliquod mihi nũc dic manifeſtũ, ut perſuadear.
Hunc aũt reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
cicatricem quidem primum hanc animaduerte oculis
quam in Parnaſo mihi inflixit ſus albo dente
cùm iuiſſem: tu autem me miſeras & honoranda mater.
ad patrem Autolycum matris dilectum, ut caperem
dona quæ huc profectus mihi promiſerat & annuerat.
cia age tibi & arbores bene culto in uiridario (gulas,
dicã quas mihi aliquando dediſti, ego a. petebã à te ſin-
puer in horto ſequens: per autem ipſas
ibamus, tu autem nominaſti & dixiſti ſingulas.
piros mihi dediſti tredecim, & decem malos,
ficos quadraginta: ſulcos autem mihi ſic nominaſti
daturum quinquaginta, frugifer autem quiſq;
erat: illic uuæ omnigenæ ſunt,
quando iam Iouis tempora incumbunt deſuper.
Sic dixit. illius a. ibi ſoluta ſunt genua et dilectũ cor,
ſigna recognoſcentis quæ ei certa dixerat Vlyſſes.
circum aũt filium dilectum iecit brachia: eum autẽ ad ſe
cepit exanimatum pertolerans diuus Vlyſſes. (tus eſt,
at poſtquã reſpiranit, & in præcordia animus congrega
iterum uerbis reſpondens allocutus eſt:
Iupiter pater, certè adhuc eſtis dei ĩ magno Olympo,
ſi uerè proci improbam procacitatem luerunt.
nunc autem grauiter timeo in mente ne citò omnes
huc irruant Ithacenſes, nuncios autem

omnino immittant Cephallenorum ciuitatibus.
Hunc aũt respondens allocutus est prudens Vlysses:
confide, non tibi ista in mentibus tuis curæ sint:
sed eamus ad domum quæ uiridarium prope iacet.
illuc autem Telemachum & bubulcum & subulcum præmisi, ut cœnam pararent citissimè.
Sic locuti inierunt ad domos pulchras.
bi autem quando peruenerunt domos bene habitatas,
inuenerunt Telemachum & bubulcum & subulcum
incidentes carnes bonas, miscentes q́ nigrum uinum.
interim autem Laertem magnanimum sua in domo
famula Sicula lauit, & unxit oleo:
circum autem ueste pulchram iecit. at Minerua
propè astans auxit membra pastori populorum,
maiorem quàm antea & crassiorem fecit uideri.
ex balneo iuit, admiratus est autẽ ipsum dilectus filius,
postquam uidit immortalibus deis similem aspectu:
& ipsum loquens uerbis uelocibus allocutus est:
ὦ pater, certe omnino aliquis te deorum sempiternorum
formaq́ magnitudineq́ bonum fecit uideri.
Hunc aũt rursus Laertes prudẽs contra allocutus est:
utinam enim Iupiterq́ pater & Minerua & Apollo,
qualis Nericum cepi bene ædificatum urbem,
littus terræ, Cephallenibus imperans,
talis ens hesternus in nostris domibus,
arma habens humeris adfuissem & propulsassem
uiros procos: quo ipsorum genua soluissem
multorum in domibus, tu aũt mentes intra lætus fuisses.
sic tibi quidem talia inuicem dicebant.
bi a. postquã cessarunt à labore, parauerunt q́ cõuiuium,
ordine sederunt in lectis q́ sedibus q́.
tunc bi quidem cœnam aggrediebantur: mox autem
Dolius uenit senex Dolius, simul autem huius filij senis
fenex. ex operibus fatigati, siquidem ante uenientes uocauit
mater unus Sicula, quæ ipsos nutriuit: & senem
accuratè curauit, postquam senectus cepit.
bi autem ut Vlyssem uiderunt, agnouerunt q́ animo,
steterunt in domibus stupefacti, at Vlysses
dulcibus uerbis notans dixit:
O senex, sede ad cœnam, obliniscimini unde stuporis.
diu enim cibum aggrediendi cupidi
manebamus in domibus, uos expectantes semper.
Sic dixit. Dolius autem recta à suis manus extendens
ambas. Vlysses aũt capiẽs osculatus est manus in palmis
& ipsum fans uerbis uelocibus allocutus est:
ὦ amice, quoniam redijsti cupientibus ualde nobis,
neq́ putantibus, dei autem te duxerunt,
salue q́ & ualde gaude, dei autem tibi felicitates dent.
& mihi hoc dic uerum, ut bene sciam,
an iam apertè scit prudens Penelope
reuersum te huc, an nuncium mittamus.
Hunc aũt respondens allocutus est prudens Vlysses:
Vlysses ὦ senex, iam scit: quid te oportet hæc laborare?
Dolio. sic dixit. ille autem rursus sedit bene polita in sede.
eodem modo filij Dolij inclytum circa Vlyssem

inter-

ταῦτα ἐποτρύωσι Κεφαλλ. λίνων πολίεσσι, (σεύς,
Τὸν δ' ἀπαμείβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων·
ἀλλ' ἴομεν πρὸς οἶκον ὃς ὀρχάτου ἐγγύθι κεῖται.
ἔνθα δὴ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ὠδὲ συβώτην
πρόπεμψ', ὡς αὐτὸν ἔπνον ἐφοπλίσσωσι τάχιστα.
Ὡς ἄρα φωνήσαντε βάτην πρὸς δώματα καλά.
οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
εὗρον Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ὠδὲ συβώτην
ταμνομένους κρέα πολλὰ, κεραόντας τ' αἴθοπα οἶνον,
πόρσα δὴ Λαέρτην μεγαλήτορα δῖον ἔναιρε οἴκῳ
ἀμφίπολος Σικελὴ λάσῃσι, καὶ χρίσῃσιν ἐλαίῳ·
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν. αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἄλσαι ποιμένι λαῶν,
μείζονα δ' ἠὲ πάρος καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱός,
ὡς ἴδε γ' ἀθανάτοισι θεοῖς γαλίγκιον αὖτως·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ὦ πάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν ἀέκητι ἑκάστου
εἶδός τε μέγεθός τε ἀμείμονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα·
αἴ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
οἷος Νήρικον εἷλον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἀκτὴν ἠπείροιο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,
τοῖος ἐὼν τοι χθιζὸς γ' ἡμετέροισι δόμοισι,
τεύχε' ἔχων ὤμοισιν ἐφεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
ἄνδρας μνηστῆρας. πολλοὺς κε σφέων γόνατ' ἔλυσε
πολλῶν γ' μεγάροισι, σὺν ᾗ φρεσὶν ἦσο γ' ἀνίη.
ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
οἱ δ' ἐπεὶ ἐν παύσαντο πόνῳ, τετύκοντό τε δαῖτα,
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
τῷ δ' οἱ μὲν δ' ἐπὶ τῷ ἐπεχείρεον· ἀγχίμολον δὴ
ἦλθ' ὁ γέρων Δολίος, σὺν δ' υἷες τοῖο γέροντος
ἦ ἔργων μογέοντε, ἐπεὶ πρόμολόν περ κάλεσσε
μήτηρ γρηὺς Σικελή, ἣ σφέας θρέψε· καὶ ῥα γέροντα
ᾧ ὑκέως κομέεσκε, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρπτε.
οἱ δ' ὡς οὖν Ὀδυσῆα ἴδον, φράσαντό τε θυμῷ,
ἔσαν μὲν μεγάροισι πεπιθμένοι. αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
μειλιχίοις ἐπέεσσι παραβλήδην πρὸσ ἔειπεν,
ὦ γέρον, ἦ δ' ἔπνον, ἀπεκλελάθεσθε δὲ θᾶσσον
ὀρὸν γὰρ σίτῳ ὧν χρήσεσθ' μεμαῶτες (ἔδους.
μίμνομεν γὰρ μεγάροις, ὑμέας πρὶν δ' ἔμμοροι αἰεί.
Ὣς ἄρ' ἔφη. Δολίος δ' ἰθὺς κέαρ ἔτραπε δεξὶ
ἀμφοτέρας. Ὀδυσεὺς δὲ λαβὼν χύσε χεῖρε ἑῇ κα-
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, (πῶς
ὦ φίλ', ἐπεὶ νόστησας ἐελδομένοισι μάλ' ἧμιν,
δὴ τ' οἰομένοισι, θεοί δ' ἔσαν ἄγαγον αὐτόν,
χαῖρε τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοί δ' ἐτεὸν ὄλβια δοῖεν.
καί μοι ἔτ' ἀγόρευσον ἐπήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
ἢ ἄλοχος οἰκάδε πρίφρων Πηνελόπεια
νοστήσαντά σε δὴ οἶδε, ἢ ἄγγελον ὀτρύνωμεν. (σεύς)
Τὸν δ' ἀπαμείβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
ὦ γέρον, ἦ δὴ καὶ οἶδε τί σε χρὴ ταῦτα φράζεσθαι;
ὣς φάθ'. ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' εὐξέστῃ ἐπὶ δίφρῳ.
ὣς δ' αὖτως παῖδ' ὀτρύνε Δολίου κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα

ἑ 4 δεικα-

λειπανόωντ' ἐπέεσσι καὶ ἐν χείρεσσι φύοντο·
ἑξείης δ' ἕζοντο πὰρ αἰθαλόεντι πατρὶ σφῷ.
ὣς οἱ μὲν ποδὶ λεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο.
ὄσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὠκα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντῃ,
μνησῆρων συνεροὺ θανάτοιο καὶ κῆρ' ἐπέπερσε.
οἱ δ', ἄρ' ὁμῶς ἀίοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
μυχμῷ τε σοναχῇ τε δόμων πὸπ ἀροιδ' ὀδυσῆος·
ἐκ δ' νέκυς οἴκων φόρεον, καὶ θάπτον ἕκαστοι.
al. ἕκαστον οὓς δ' ἐξ ἀλλάων πολίων οἰκόνδε † ἕκαστος
πέμπεν ἄγειν ἁλιεῦσι, θοῆς ἐπὶ νῆυσί τιθέντες.
αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, ἀχνύμενοι κῆρ.
αὐτάρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἀνὰ δ' ἵστατο κηδόμενος περ·
παιδὸς γὰρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πῆμ' ἔκειτο
Ἀντινόου, τὸν πρῶτον ἐνήρατο δῖος ὀδυσσεύς·
τοῦ ὅγε δακρυχέων, ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
al. ἀχαιῶν Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὄδε μήσατ' † ἀχαιούς·
οὓς μὲν σὺν νήεσσιν ἄγων πολίας τε καὶ ἐσθλούς,
ὤλεσε μὲν νῆας γλαφυρὰς, ἀπὸ δ' ὤλεσε λαούς·
οὓς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὀχ' ἀρίστους.
ἀλλ' ἄγετε, πρὶν κεῖνον ἐπὶ Πύλον ἠγαθέην ἱκέσθαι,
ἢ καὶ ἐς Ἦλιδα δῖαν, ὅθι πρατέουσιν Ἐπειοί,
ἴομεν· ἦ καὶ ἔπειτα κατηφέες ἐσόμεσθα καὶ αἰεί.
λώβη γὰρ τάδε γ' ἔσσετ' ἐπὶ καὶ ἐσομένοισι πυθέσθαι.
εἰ δὴ μὴ ποινάς γε κασιγνήτων τε φονῆας
τισόμεθ', ὅς κ' ἐμοί γε μετὰ φρεσὶν ἠδ' ὑπὸ γυῖοισι
ζωέμεν· ἀλλὰ τάχιστα θανὼν φθιμένοισι μετείη.
ἀλλ' ἴομεν, μὴ φθέωσι πραιωθήτω δὲ ἑκεῖνοι.
Ὡς φάτο δακρυχέων· οἶκτος δ' ἕλε πάντας ἀχαιούς.
ἀγχίμολον δὲ σφ' ἦλθε Μέδων θεῖος δαὶ ὀός
ἐκ μεγάρων· ὁ δὲ λυσσῆ, ἐπεὶ σφέας ὕπνος ἀνῆκεν.
ἔσαν δ' ἐν μέσοισι· πάρος δ' ἔλεν ἄνδρα ἕκαστον.
τοῖσι δὴ καὶ μετέειπε Μέδων περιμήκεα εἰδώς,
Κέκλυτε δὴ νῦν μοι Ἰθακήσιοι· ἠ γὰρ ὀλυσσεὺς
ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν τάδε μήσατο ἔργα.
al. ὀ δυσεὺς αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὅς ῥ' † ὀλυσσῆι
ἐγγύθεν εἰσάκει, καὶ Μέντορι πάντα ἐώκει.
ἀθάνατος δὴ θεός ποτε μὲν πὸπ ἀροιδ' ὀλυσσῆος
φαίνετο θαρσύνων, ποτὲ δὴ μνησῆρας ὀρίνων
δῦνε κατὰ μέγαρον· τοὶ δ' ἀγχίσυνοι ἔπιπτον.
Ὡς φάτο. τοῖς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος ἦλθε·
τοῖσι δὴ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἀλιθέρσης (ἑξ.
Μαστορίδης· ὃ γὰρ οἷος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
ὃς σφιν ἐῢ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Κέκλυτε δ' αὖτε μεῦ νῦν μοι Ἰθακήσιοι ὅ, τι εἴπω.
ὑμετέρῃ κακότητι, φίλοι, τάδε ἔργα γέγονε.
οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', οὐ Μέντορι ποιμένι λαῶν,
ὑμετέρους παῖδας κατὰ παύσεμεν ἀφροσυνάων·
al. ἐργον οἳ μέγα ἔργον † ἔρεξαν ἀτασθαλίῃσι κακῇσι,
κτήματα κείροντες, καὶ ἀτιμάζοντες ἄνοιτιν
ἀνδρὸς ἀρίστου, τὸν δ' οὐκ ἔτι φάντο νέεσθαι.
καὶ νεῦ ὧδ' ἐγένοιτο, πίθεσθέ μοι ὡς ἀγορεύω·
μὴ ἴομεν, μή πως τις ἔπι κακὸν εὕρεται ἔργον.
Ὡς ἔφατ', οἱ δ' ἄρ' ἀνίαχον μεγάλῳ ἀλαλητῷ,
ἥμισυ πλείους· τοὶ δ' ἀθρόοι οὐκέτι μίμνον.

interrogarunt q̃ uerbis, & manus prehenderunt:
ordine autem ſederunt apud Dolium patrem ſuum.
ſic hi quidem circa cœnam in domibus laborabant.
uox autem nuncia citò per urbem iuit ubiq̃,
procorum odioſam mortem & parcam dicens.
illi autem ſimul audientes inierunt aliunde alius
ſtrepituq́ ſuſpirioq́ ædes ante Vlyſsis:
ex a. mortuos ædibus portauerunt, & ſepelierũt ſinguli.
qui autem erant ex alijs urbibus domum quiſq̃
miſerunt ducẽdos piſcatorib. uelocib. in nauib. ponẽtes.
ipſi autem in concionem iuerunt congregati, dolẽtes cor.
at poſtquam coiuerunt congregatiq́ facti ſunt,
his Eupithes ſurrexit & locutus eſt:
filij enim ei intolerabilis in mentibus dolor iacebat
Antinoi, quem primum interfecerat diuus Vlyſſes:
ob eum ille lacrymans, concionatus eſt & dixit: (uis.
O amici, certè magnũ opus uir hic operatus eſt Achi
illos quidem cum nauibus ducens multosq́ & bonos,
perdidit quidem naues concauas, perdidit autẽ populos:
alios a. meniẽs interfecit Cephallenorum facilè optimos.
ſed agite, antequam hic uel in Pylum citò eat,
uel in Helidem diuinam, ubi dominantur Epei,
eamus: aut poſtea triſtes erimus ſemper.
pudor enim hæc ſunt & futuris auditu.
ſi non filiorumq́ fratrumq́ homicidas
puniemus, non mihi in mentibus dulce fuerit
uiuere: ſed citiſſimè moriens cum defunctis ero.
ſed eamus, ne præueniant tranſeuntes illi.
Sic dixit lacrymans: dolor aũt cepit omnes Achiuos.
apud autem ipſos uenit Medon & diuinus cantor
ex domibus Vlyſsis, poſtquam ipſos ſomnus reliquit.
ſteterũt autem in medijs: ſtupor aũt cepit uirum quenq.
his autem & locutus eſt Medon prudentia ſciens:
Audite nunc me Ithacenſes: non enim Vlyſſes
immortalibus inuitis Deis hæc operatus eſt opera.
ipſe ego uidi Deum immortalem, qui Vlyſſem
prope ſtabat, & Mentori omnia ſimilis erat.
immortalis autem Deus aliquando quidem ante Vlyſſem
apparebat audaciam injiciens, aliquando procos ciens
ruebat per domum: illi autem denſi cadebant.
Sic dixit. illos autem omnes pallidus timor cepit.
illis autem dixit ſenex heros Alitherſes
Maſtorides: hic enim ſolus uidebat ante & pone:
qui ipſis bene ſapiens concionatus eſt & dixit:
Audite nunc me Ithacenſes quodcunq́ dicam.
ueſtro uitio, amici, hæc opera facta ſunt.
non enim mihi parebatis, non Mẽtori paſtori populorũ,
ut ueſtros filios cohiberetis ab amentia:
qui magnum opus fecerunt iniuſticijs malis,
res conſumentes, & inhonorantes uxorem
uiri optimatis. quem non amplius dicebant rediturum.
& nunc ſic fiat. obtemperate mihi ſicut dico:
ne eamus, ne quis coactum malum inueniat.
Sic dixit. hi autem igitur irruerunt magno clamore,
dimidijs plures: illi autem uniuerſi illic manſerunt.

Exoritur tumultus ob cædem procorum.

Eupithes cũ Achiis cõſpirat in Vlyſſis mortem.

Alitherſes diſſuadet.

ὃ γὰρ

nam

non enim ipſis placebat uerbũ in mẽtibus, ſed Empitheo
parebant. ſtatim autem poſtea in arma ruerunt.
ſed poſtquam induti ſunt circum corpus ſplendido ære,
uniuerſi coiuerunt ante urbem amplam.
his autem Empithes dux erat ſtulticijs.
dixit autem hic ulturum filij cædem: neq; faiale erat
retro redire, ſed illic mortem obire.
at Minerua Iouem Saturnium allocuta eſt:

O pater noſter Saturnide, ſumme dominantium,
dic mihi interroganti, quid tibi mens intus occultat?
nunquid prius bellumq; malum & pugnam grauem
facies? an amicitiam cum ambobus conciliabis?

Hãc a. reſpondẽs allocutus eſt nebularũ cõgregator Iu
filia mea, cur me hæc interrogas & inquiris? (piter:
non ne enim hanc quidem conſultaſti mentem ipſa,
ut illos quidem Vlyſſes puniret ueniens?
fac ut uis: dicam autem tibi ſicut decet.
poſtquam iam procos puniuit diuus Vlyſſes,
fœderibus fidis percußis, hic quidem regnet ſemper;
nos autem rurſus filiorum fratrumq; cædis
obliuionem faciamus. illi autem inter ſe diligant
ſicut antea: diuitiæ autem & pax abundè ſit.

Sic dicens mouit antea cupidam Mineruam:
uenit autem ab olympi cacuminibus ruens.
hi autem poſtquam cibi dulcis deſiderium eiecerunt,
illis igitur uerbis incepit pertolerans diuus Vlyſſes:
egreſſus aliquis uideat ne propè ſint uenientes.

Sic dixit. extra autem filius Dolij iuit ſicut iußit:
ſtetit aũt ad limen progreſſus, illosq; propè uidit omnes.
ſtatim autem Vlyſſem uerba uelocia allocutus eſt:
illi quidem propè ſunt. ſed armemur citò.

Sic dixit. hi autem moti ſunt, & arma induerunt,
quatuor circum Vlyſſem, ſex autem filij Dolij.
atq; Laertes Doliusq; arma induerunt,
tani licet entes, neceſſarij bellatores.
at poſtquam induti ſunt circum corpus ſplendido ferro,
aperuerunt portas, extra a. iuerunt, dux erat aũt Vlyſſes.
his autem mox filia Iouis uenit Minerua,
Mentori ſimilis & corpore & uoce.

Hanc a. uidens lætatus eſt pertolerans diuus Vlyſſes:
ſtatim a. Telemachũ allocutus eſt ſuum dilectũ filium:
Telemache, iam quidem hoc uidebcris ipſe aggreſſus,
uiris pugnantibus, ubi diſcernuntur optimi,
ne quid dedecores maiorum genus, qui antea
fortitudine uirilitateq; excelluimus omnem in terram.

Hũc a. rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus eſt:
uidebis, ſi uolueris, pater dilecte, hoc in animo,
non dedecorantem tuum genus, ſicut dicis.

Sic dixit. Laertes autem gauiſus eſt & uerbum dixit:
quæ mihi dies hæc, Dei dilecti? certè ualde gaudeo:
filius q; neposq; de uirtute litem habent.

Hunc autem aſtans allocuta eſt cæſia Minerua:
ô Arceſiade omnium multo dilectiſſime ſociorum,
notis factis filiæ cæſiæ & Ioui patri,
ſtatim omnino uibratam iace longam lanceam.

ὃ γὰρ σφιν ἄδε μῦθον ἐνὶ φρεσίν, ἀλλ' Εὐπείθει
πείθοντ'. ἂψ αὖ ἔπειτ' ἴσαν τοὶ τεύχεα ἐσσύοντες.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἔσαντο περὶ χροΐ νώροπα χαλκόν,
ἀθρόοι ἠγερέθοντο πὸς ἄστυ δύσμορον.
τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἡγήσατο νηπιέῃσιν.
φῆ δ' ὄγε τίσεσθαι παιδὸς φόνον· ὀλλὰ μὲν ἄρ ἔμελλεν
ἂψ ἀπονοσφίσειν, ἀλλ' αὐτῷ πότμον ἐφέψειν.
αὐτὰρ Ἀθηναίη Ζηνὸς Κρονίωνα προσηύδα,

ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εἰπέ μοι ἐρομένῃ, τί νύ τοι νόος ἐγγυαλίζει;
ἦ πολέμου πολεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
τεύξῃς; ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησθα; (ζεύς
Τὴν δ' αὖ ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
τέκνον ἐμόν, τί με ταῦτα διείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς;
οὐ γὰρ δὴ τόδε μὲν βεβούλευσαι νόον αὐτῇ,
ὡς ἂν τοὶ κείνους Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;
ἔρξον ὅπως ἐθέλεις· ἐρέω δέ τοι ὡς ἐπιοικεν.
ἐπεὶ δὴ μνησῆρας ἐτίσατο δῖος Ὀδυσεύς,
ὅρκια πιστὰ τάμοντε, ὁ μὲν βασιλεύετω αἰεί,
ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο
ἐκλησιν † θέομεν. τοὶ δ' ἀλλήλους φιλέοντων al. θ' ἱμεῖο
ὡς τὸ πάρος· πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ἅλις ἔσω.
Ὡς ἔφατ' ὦρσε δ' Ἀθήνην ἐπὶ πᾶσαν· ἔβη δ' ἀπὸ μακρὸν Ὄλυμπον.
Βὴ δ' ἴμεν ἀτὰρ ὀλύμποιο καρήατα λίπεσαν.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σίτοιο μελίφρονος ἆσθ' ὁρμηθέντες,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ὄφρα τις εἰσαΐοι μὴ δὴ ἀγχέλου ὧδε κιόντα.
ὣς ἔφατ'. ἐκ δ' ἴσαν ὁρμηθέντες Δολίου κίον ὡς ἐκέλευσε·
πὰρ δ' ἄρ' ἐπ' αὐλὴν ἰὼν, αὐτὸς ἦ ἀγχέλου εἰσιδὲ πάντας.
ἂψ ἀπ' Ὀδυσσῆα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
οἰδὲ δὴ ἐγγύς ἔασ'. ἀλλ' ὁπλιζώμεθα θᾶσσον.
ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ὤρνυντο, νὺ φὼ τεύχεσι δύσοντο,
τέσσαρσιν ἀμφ' Ὀδυσῆ, ἓξ δ' υἱεῖς Δολίοιο. al. Ὀδυσῆι,
φὼ δ' ἄρα λαέρτης Δόλιός τ' ὀδυτύχη' ἔδυνον,
καὶ πολιοὶ πόρ ἐόντε, ἀάγκαῖοι πολεμισταί.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἔσαντο περὶ χροΐ νώροπα χαλκόν,
ὤϊξαν ἄρ θύρας, ἐκ δ' ἤιον, ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθ' Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲ δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
τὴν μὲν ἐπὴν ἐσίδοντο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς
αὖθι ἄρ ἔνθα ἔβαν, ἐπὶ δ' ὄσσε φάνεσθον ὅμοιον,
Τηλέμαχ', ἦλθε μὲν τόδε γ' εἴσεαι αὐτὸς ἐπελθών,
ἀνδρῶν μαρναμένων, ἵνα τε κρίνονται ἄριστοι,
μήτι καταισχύνειν πατέρων γένος, οἵ τοπάρος περ
ἀλκῇ τ' ἠδὲ βίῃ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ὄψεαι, αἴκ' ἐθέλῃσθα, πάτερ φίλε, τῷδ' ἐνὶ θυμῷ,
ὅτι καταισχύνω τὸν γένον, ὡς ἀγορεύεις.
Ὡς φάτο. Λαέρτης δ' ἐχάρη καὶ μῦθον ἔειπε,
τίς νύ μοι ἤμερ ἥδε, θεοὶ φίλοι; ἦ μάλα χαίρω·
υἱὸς δ' ἠμνός τ' ἀρετῇ περὶ σῇσιν ἔχασι.
Τὸν δ' ἠβαιὸν πρόσφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὦ Ἀρκεισιάδη πάντων πολὺ φίλτατ' ἑταίρων,
εὐξάμενος κέρη γλαυκώπιδι καὶ Διὶ πατρί,
αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν πρόϊες δολιχόσκιον ἔγχος.

Ως φάτο. καὶ ῥ' ἔμπνυσε μένος μέγα Παλλὰς Ἀθήνη
θυξάμενος δ' ἄρ' ἔπφτα Διὸς κόρυμ μεγάλοιο, (νυ.
αὖ ψα μάλ' ἀμπεπαλὼν πθϊῇ δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Εὐπείθεα κόρυθ' ἁλὰ χαλκοπαρήῳ.
ἀσπὶς δ' ὀκ ἔσχ' ὄρυτο, διαπρὸ δ' ἔσατο χαλκός.
ἔσπασεν ἢ ὠτειλήν, ἀράβησε δ' ἐπὶ αὐτῷ.
ἐν δ' ἔπεσον πθομάχοις Ὀδυσεὺς Θ' φαίδιμος υἱός
τύπτον ἢ ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Θ νύκε δὴ πάντας τ' ὄλεσαν κὴ ἔθηκαν ἀόσσους,
εἰ μὴ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
ὄσσην φωνῇ, κατὰ δ' ἔσχεθε λαὸν ἅπαντα,
ἔσχεδε πολέμου Ἰθακήσιοι ἀργαλέοιο,
ὡς κεν ἀναιμωτεί γε † ἁλκεινθῆτε τάχιστα.
al. διακριθῆτε

Ως φάτ' Ἀθηναίη. τοὺς δ' χλωρὸν δέος εἷλε·
τῶν δ' ἄρα δόσαν τωι ἐκ χειρῶν ἔπτατο τύχεα,
πάντα δ' ἂν χθονὶ πίπτε, θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
πρὸς ἢ πόλιν τρωπῶντο, λιλαιόμενοι βιότοιο.
σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
οἷμησεν ἢ ἀλέης, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις.
καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει φολόεντα κεραυνόν,
καδδ' ἔπεσεν πρόσθεν γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρη·
τόθ' Ὀδυσσῆα προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη, (νυς.
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἔχεο, παῦε ἢ νεῖκος ὁμοίης πολέμοιο,
μήπως τοι Κρονίδης κεχολώσεται ὀβριμοπάτρης.
Ως φάτ' Ἀθηναίη. ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε ἢ θυμῷ.
ὅρκια δ' αὖ κατόπισθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.

Τέλος ῆ Ὀδύσσειας.

Sic dixit. & inspiranit robur magnũ Pallas Minerua.
igitur uotis factis deinde Iouis filiæ magni,
statim omnino uibratam iecit longam lanceam,
& percussit Eupithem galeam per æream. Eupithes
illa u.non lanceã probibuit, quin transadactũ est ferrũ. Laertæ
sonuit autẽ cadens, resonuerunt autem arma super ipso. cisus.
in autem ruerunt pugnatores Vlysses & illustris filius:
uerberabant autem ensibus q & lanceis utrinq acutis.
& sanè omnes perdidissẽt & fecissent reditus expertes,
nisi Minerua filia Iouis Ægiochi
clamasset uoce, detinuisset q populum omnem:
abstinete à bello Ithacenses difficili, Minerua
ut sine cruore separemini citissimè. timet belli

Sic dixit Minerua. illos autem pallidus timor cepit:
eorum q timentium ex manibus uolauerunt arma,
omnia aũt in terram ceciderunt, Dea uocem uociferata:
ad autem urbem reuersi sunt, cupientes uitæ.
terribiliter autem clamauit pertolerans diuus Vlysses,
ruit autem saltans, sicut aquila altiuolans.
& tunc Saturnides misit ardens fulmen,
decidit autem ante Cæsiam fortipatrem.
ac tunc Vlyssem allocuta est cæsia Minerua:
Ioue nate Laertiade prudens Vlysses,
abstine, seda autem contentionem æqualis belli,
ne Saturnides tibi irascatur latesonans Iupiter.
Sic dixit Minerua. ille a. obediuit, gauisus est a. animo.
fœdera autem rursus in futurum cum ambobus fecit
Pallas Minerua, filia Iouis Ægiochi,
Mentori similis & corpore & uoce.

Finis Odysseæ Homeri.

ΟΜΗΡΟΥ ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑ.

Ἀρχόμενος, πρῶτον, Μουσῶν χορὸν ἐξ ἐλικώνος
ἐλθεῖν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐποτρύνομαι, εἵνεκ' ἀοιδῆς·
ἣν νέον ἐν δέλτοισιν ἐμοῖς ἐπὶ γόνασι θῆκα
δῆριν ἀπειρεσίην, πολεμόκλονον ἔργον Ἄρηος,
δύσμαχον μερόπεσσιν ὃν ἔκτανε πᾶσι βαλέσθαι·
ὡς μύες ἐν βατράχοισιν ἀρισθύσαντες ἔδυσαν,
γηγενέων ἀνδρῶν μιμήμενοι ἔργα γιγάντων,
ὡς λόγος ἐν θνητοῖσιν ἔλιν· τοίλιν δ' ἔχε ἀρχήν.
Μῦς ποτὲ διψαλέος, γαλέης κίνδυνον ἀλύξας,
πλησίον ἐν λίμνης ἁπαλὸν πώσατο γήρυον,
ὕδατι τερπόμενος μελιηδέϊ· τὸν ἢ κατέδυσε
Λιμνόχαρις πολύφημος, ἔπος δ' ἐφθέγξατο τοῖον,
Ξεῖνε, τίς εἶς; πόθεν ἦλθες ἐπ' ἠόνας; τίς δέ σ' ὁ φύσας;
πάντα δ' ἀληθείσαν· μὴ ψευδολόγον σε νοήσω.
εἰ γάρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, ὃν δόμον ἄξω,
δῶρα δέ τοι δώσω ξεινήια πολλὰ καὶ ἐσθλά.
αὐτὰρ ἐγὼ βασιλεὺς Φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνην
τιμῶμαι, βατράχων ἡγήτωρ πᾶσι τε πᾶσι.
καί με πατὴρ Πηλεὺς ποτε γείνατο, Ὑδρομεδούσης
μιχθεὶς

Ncipiens, primum, Musarum cœtũ ex Helicone
uenire in meum cor supplico, gratia cantus:
quem nuper in libellis meis super genua posui
litem immensam, tumultuosum opus Martis,
supplicans hominibus in aures omnibus mittere:
quomodo mures in ranas egregiè pugnantes inerunt,
terrigenũm uirorum imitantes opera gigantum,
sic sermo inter mortales erat: tale autẽ habuit principiũ.
Mus aliquando sitibundus, felis periculum euitans,
prope in lacum teneram apposuit barbam,
aqua delectatus dulci: hunc autem uidit
Limnocharis obstrepera, uerbum autem locuta est tale:
O hospes, quis es? unde uenisti ad littus? quis a. qui te
omnia a. uerè dic: ne mendacẽ te intellexero. (genuit?
si enim te nouero amicum dignum, ad domum ducam,
dona autem tibi dabo hospitalia multa & bona.
sum autem ego rex Physignathus, qui per lacum
color, ranarum dux dies omnes:
& me pater Peleus olim genuit, Hydromeduse Limnocha
ris, hoc est
palude gau
dens.
Physigna
thus, ab eo
quòd inflet
se maxillis.
Hydrome
dusa
mixtus

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ.

ΠΕριέργον ἴσως δόξει τισὶ πολυπραγμονεῖν περὶ ὁμήρου, ποίων τε ἦν γονέων, καὶ πόθεν ἐπὶ μέγα δ' αὐτοῦ ἀφίκετο δόξης ἐπὶ τοσοῦτον τὰ μάλιστα περὶ αὐτοῦ, ἀλλ' ὅτως ἐγκρατῶς ἔχων, ὡς μηδὲ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὀνόματος ἐπιμνησθῆναι. ἐπειδὴ δὲ ὡς πρὸς ἐσπουδακόσι τοῖς ἀκούουσιν ἡ τῶν ἱστοριῶν παιδεύεσθαι χρήσιμον ἡ πολυπειρία, προσθήσομεν ἐπὶ βραχὺ ὅσα ἱστόρηται περὶ αὐτοῦ.

Ἔφορος μὲν οὖν ὁ Κυμαῖος ἐν συντάγματι τῷ ἐπιγραφομένῳ ἐπὶ χωρίῳ, Κυμαίου αὐτὸν ἀποδεικνύναι πειρώμενος, φησὶν ὅτι Ἀτέλλης, καὶ Μαίων, καὶ δὴ καὶ ἀδελφοί, Κυμαῖοι τὸ γένος· ὧν Δίον μὲν δῆλον ἐστὶν ὅτι μετώκησαν εἰς Βοιωτίαν, κἀκεῖ γήμαντα τὴν Κνημιππίδην, ἐγέννησεν Ἡσίοδον. Ἀτέλλης δὲ τελευτήσας ἐν τῇ πατρίδι κύμῃ, κατέλιπε θυγατέρα κριθηίδα τὄνομα, πρὸς ἣν Μαίονες αὐτῇ τὸν ἀδελφὸν Μαίονα, ὃς δῆλον ὅτι προορώμενος αὐτῇ τὴν ἀπὸ τῆς πολιτηΐδος ὕβρει γεγονότι δείσας καὶ ἀγνοήσας, ἔδωκεν αὐτὴν πρὸς γάμον φυμίῳ σμυρναίῳ δι' ἀσκάλωγραμμάτων. φοιτῶσα δὲ αὐτὴ ὑπὸ τῶν πλουσίων, οἳ ἦσαν πρὸς τῷ μέλητι, ἀπεκύησε τὸν Ὅμηρον ὑπὸ τὸν ποταμόν, καὶ δι' αὐτὸν μελησιγενὴς ἐκλήθη. μετωνομάσθη δ' Ὅμηρος, ἐπειδὴ τὰς ὄψεις ἐπηρώθη. ὅτω δ' ἐκάλεσν οἵτε Κυμαῖοι, καὶ οἱ Ἴωνες τῶν τὰς ὄψεις πεπηρωμένων, πρὸς τὸ δεῖσθαι τοῦ ὁμηρεύοντος, ὃ δὴ ἄγεσθαι τῶν τυφλῶν ἐστιν.

Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ τρίτῳ περὶ ποιητικῆς, ἐν ἴῳ φησὶ τῇ νήσῳ, καθ' ὃν καιρὸν Νηλεὺς ὁ Κόδρου τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν ἄγεσθαι, κόρην τινὰ τῶν χωρίων ἔγημεν ὑπό τινος δαίμονος συγγενομένην μούσαις ἐγκύμονα, ἀποδεδεῖσαν τὸ συμβὰν διὰ τὸν ὄγκον τῆς γαστρὸς, ἐλθεῖν εἰς τι χωρίον, τὸ καλούμενον Αἴγιναν, εἰς ὃ καταδραμόντας λῃστὰς αὐθραποδίσασθαι τὴν παρθενεύουσαν, καὶ ἀγαγόντας εἰς Σμύρναν δοῦναι τῷ τότε Λυδοῖς τότε, τῷ Βασιλεῖ τῶν Λυδῶν ὄντι φίλῳ τὸν τότε μαίονι χαρίσασθαι. τὴν δὲ ἀγαπήσαντα τὸν κόρην διὰ τὸ κάλλος γῆμαι, ἣν διατρίβουσαν πρὸ τοῦ μέλητι, καὶ συνοικοῦσαν ὑπὸ τῶν δαιμόνων, ἔτυχον ἀποκυῆσαι τὸν Ὅμηρον ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ· ὃν ἀναλαβὼν ὁ Μαίων, ὡς ἴδιον ἔτρεφε, τὸ πρωτότοκον μετὰ τὸν κύησιν θυγάτηρ τελευτήσασα. χρόνου δὲ πολλοῦ διελθόντος, καὶ αὐτὸς ἐτελεύτησε. τὴν δὲ Λυδῶν κατασπασθέντων ὑπὸ τῶν Αἰολέων, καὶ κρινάντων κατελιπεῖν τὴν Σμύρναν, καὶ κηρύξαντων τὸν ἡγεμόνων τὸν βουλόμενον ἀκολουθεῖν, ἐξιέναι τῆς πόλεως, ἔτι νήπιον ὄντα Ὅμηρον ἔφη καὶ αὐτὸν βαδίζειν ὁμηρεῖν. ὅθεν αὐτὸν μελησιγενῆ, ὁμήρου πρωτογονίαν.

Γνώμων δὲ ἦν ἀληθείας, καὶ δόξαν ἔσχε ποιητικῆς κεκτημένος ἀρετῆς, ἐπηρώτησε τὸν θεὸν, τίνων τε εἴη γονέων, καὶ πόθεν. ὁ δὲ, ἀπεῖπεν ὧδε·

Ἐστιν ἴον νῆσος μητρὸς πατρίς, ἣν σε θανόντα
δέξεται, ἀλλὰ νέων αὐδρῶν αἰνιγμὰ φύλαξαι.
φράζεται καὶ ἔπος χρησμὸς τοιόνδε·

ὀλίζων,

PLVTARCHI DE HOMERI VITA.

SVspicacaneum fortassè cuipiã nideatur, nimis anxium esse, ac quærere, ex quibus parẽtibus, & unde Homerus sit ortus: præsertim cùm nec ipse istorum quicquam attingere dignatus sit, imò uerò adeò modestus fuerit, ut neq; originem nominis sui prodiderit. Quoniam uerò ad institutionem eorum, qui erudiri incipiunt, multarũ rerum experiẽtia utilis est, conabimur ea in medium asserre, quæ ueteres historici de illo prodiderunt. Homeri modestia

Ephorus igitur Cumanus in ea historia, cui titulũ fecit De rebus patrijs, eũ Cumanũ fuisse probare nititur, dicens: Atellem, Mæonẽ, & Dium genere Cumanos, fratres extitisse: quorum Dium quidem obæratũ, in Æoliam Bœotiæ uicum cõmigrasse, & illic ducta in uxorem Pycimede, Hesiodum genuisse: Atellem uerò in patria Cuma mortuum, filiam nomine Critheidem reliquisse. cui cum Mæonem tutorẽ dedisset, atq; is ob nitium uirgini factũ uereretur ne ciues sui pœnam ab ipso expeterent, eã Phemio, Smyrnẽsi ludimagistro nuptui dedit. Cæterum dum ipsa ad lauacra cõmearet, quæ iuxta Meleten erant, Homerum apud fluuium peperit, eamq; ob causam Melesigenes est appellatus. Cognominatus est autem Homerus, eo quòd cæcus fuerit factus. Sic enim & Cumani, & Iones luminibus captos nuncupant, eo quòd uiæ ductoribus opus habeant. Hæc Ephorus. Homeri patria secundum Ephorum. Cur pro Melesigene Homerus sit appellatus.

Aristoteles autem in tertio libro de Poetica, In Io dicit insula (quo tempore Neleus Codri filius Ionicam coloniam deduxit) puellam quandam indigenã à dæmone quodam Musarum familiari impregnatam, & cum eam facti puderet, propter uterum, quẽ gerebat, in regionem nomine Æginam concessit. In quam dum latrones irruptionem fecissent, eam in seruitutẽ egerũt, & cùm Smyrnam (quæ tum sub Lydorum potestate erat, duxissent, regi eorundem, nomine Mæoni, amico suo donarunt. Porrò cùm rex puellã ob formæ elegantiã dilexisset, ac in matrimonium accepisset, dum illa apud Meletem uersaretur, & partus doloribus laboraret, forte fortuna Homerum iuxta flumẽ peperit. Quem sublatum Mæon pro suo educabat, utpote Critheide mox post partum extincta. Tempore autem non multo transacto, & ipse è uita migrauit. Porrò cùm Lydi ab Aeolibus premerentur, & Smyrnam relinquere statuissent, principesq; per præconem edixissent, ut quicunque ipsos sequi uellet, urbe egrederetur, ibi tum Homerus admodum adhuc puer ait, & se uelle homerein, id est sequi. unde pro Melesigene Homerus est uocatus. Cur Homerus.

Grandiusculus autem factus, & nonnihil gloriæ ob poetices studium iam consecutus, denum consulebat, tum ex quibus parentibus, tum ex qua patria oriundus esset. Is itaq; huiusmodi oraculum edidit: Deorũ oraculo de Homeri patria & parentibus.

Insula Ios patria est matris, tumuloq; subibis
Isthic, at caneas moneo scirpos iuuenileis.

Fertur autem & alio oraculo sic ei responsum:

Fortunatæ,

Fortunate miser (nam sorte es natus utraq;)
De patria quaeris materna est, non patris illa
Metropolis, quam continet insula non procul, ampla
A Creta distans, prope nec Minois ab aula:
In qua fatale est te uitæ attingere finem,
Quando quod putri perplexo carmine dictum
Extulerint lingua tu conjectare nequibis.
Duplex namq; manet te sors, quarum altera tollet
Lumina chara, sed altera dijs similem faciet te.
Viuens & moriens celebrabere, sed moriens plus.

Non ita multò post ad Ienseis nauigans, ad Saturnalia (certamen autem hoc Musicum apud illos habebatur) ad lum uenit. Ibi cùm in saxo cõsideret, piscatores littori ap ɔellenteis interrogabat, nunquid haberent. Illi autem quòd nihil cepissent, sed propter piscium penuriam, pedi culos quærerent, ita respondérunt,

Quæ nunc cepimus hæc finimus, non capta tenemus.

Ænigmate significantes, quòd pediculos captos & occi ɔos deseruissent, quos uerò non cepissent, in nestimẽtis ge ɔarẽt. Quod cum Homerus cõiectando assequi nõ posset, ɔræ animi dolore mortuus est. Quẽ ubi Ienses magnificè ɔpeliꝰsẽt, eiusmodi distichon sepulchro inscripserunt:

Continet hic tumulus uatem cognomine Homerum,
Qui cecinit laudes Heroum, & fortia gesta.

Sunt autem qui & Colophoniũ fuisse maxima conjectu ɔa, & euidenti argumento probare nitantur, quippe cùm in illius statua talis sit inscripta elegia:

Mæonides decus es cunctis & gloria Græcis,
Præcipuè at decoras tu Colophona tuam.
Namq; duas natas diuina mente creasti,
Semideũm celebras dum benefacta ducum.
Altera enim errores magni describit Vlyssis,
Altera Troiugenũm bella, Illijq; malum.

Haud indignum uidetur et Antipatri perquam lepidum ɔpigramma huc adscribere, quod sic habet:

Hi te Mæonides aiunt Colophonis alumnum.
Aſt alij Smyrnæ, dein alij esse Chij.
Dein alij Claræ Salaminis, Iliq; peramplæ.
Deniq; Thessaliæ, quæ peperit Lapithas.
Quum uariam uarij assignent patriam tibi Homere,
Vatidico dicam carmine uera tibi:
Cœlum ingens patria est tibi, nec tu matre creatus
Mortali, sed enim Calliope peperit.

Cum autem natum esse ipso tempore Troiani belli, quidam authores sunt. Quidam uerò centum annis post, alij uerò centum & quinquaginta. Cæterum duo poemata cripsit, Iliada & Odysseam. Nam qui tradunt eum bellum ranarum & murium, & Margitem, exercitij & lusus gratia conscripsisse, fallúntur. Troiani autem belli occasionem quidam hanc fuisse perhibent, quòd Alexander de trib. deabus, Iunone, Minerua, & Venere, de formæ elegantia inter se contendentibus, sententiam dixerat, sic enim poetam canere:

Condemnasse Deas referunt, quando ipsum adiere,
Collaudasse sed hanc, quæ tristia suauia donat.

Ὀλβιε, κὴ δύσδαιμον (ἔφυς γὰρ ἐπ' ἀμφοτέροισι)
πατρίδα δ' εἴζηαι, μητρὸς δὲ τοι, ὃ πατρὸς ὄτι
μητρόπολις γὰρ νήσῳ ἀπὸ κρήτης ὀλυρείης,
μίνῳ ϴ γαίης ὅτε χεδνὸν, ὅτ' ἀπὸ τηλοῦ.
γὴ τῇ, σὴ μοῖρ' ὅτι τελεύτησαι βιότοιο,
εὖτ' ἂν ἀπὸ γλώσσης ταῖσιν μὴ γνῶς ἐπακούσας
δυσξυνέτου σκολιοῖσι λόγοις εἰρημένον ὕμνον.
δοιὰς γὰρ ζωῆς μοίρας λάχες, ἣν μὲν ἀμαυρὰ
τελείδων ὄσσων, ἣν δ' ἀθανάτοις ἰσόμοιρον. (ρως.
καὶ ζῶν, κὴ φθίμενος, φθίμενος δ' ἔτι πολλὸν ἀγή-
μετ' ὀδὲ πολλὼ χρόνον πλείων ὃν θήβας ὑπὸ τὰ κρέ
νια (ἀγὼν δ' ἔστ ϴ ἄγεται πῦ' αὐτοῖς μουσικός) ἦλθον
ὃν ἴδον, ἔνθα ὑπὸ πέτρας καθεζόμεν ϴ, ἐθειάσατο ἁ-
λιεῦς πόθεν λέοντας, ὧν ἐπωθάζ ϴ εἴ τι ἔχοιεν. οἱ
δὲ, ὧν τῷ θηράσαι μὲν μηδὲν, φθειρίζεσθαι δὲ, δι-
τὸν ἀπορίαν ἦλθ θήρας, ὅτως ἀπεκρίναντο.

Ὅσσ' ἕλομεν, λιπόμεθα· ὅσσ' οὐχ ἕλομεν φερόμεθα.
αἰνιοσόμενοι ὡς ἄρα ὅς μὴ ἔλαβον τ φθείρων, ἀποκτέ
ναντ ὃν κατέλιπον, ὃς δ' οὐκ ἔλαβον, ἐν τῇ εὑρήσει φέ
ρειν. ὅπερ ὁ δωσιθεὺς συμβαλεῖν ὁ μηρος δι' τὸν ἀ-
θυμίαν ἐτελεύτησε. θάπτουσιν δ' αὐτὸν οἱ ἰῶται με
γαλοπρεπῶς, τοιόνδε ἐπιγράψαν αὐτ ϴ τ τάφῳ·

Ἐνθάδε τ ἱερὰν κεφαλὴν κατὰ γαῖα καλύπτει,
ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα θεῖον ὁμήρου.

Εἰσὶ δ' οἱ ϴ κολοφώνιον αὐτ ἀποδεικνύντες, μεγίσῳ
τεκμηρίῳ χρώμενοι πρὸς ἀπόδειξιν, τῷ ὧν τ αὐ-
λητὴν τῶν γεγραμμένῳ ἐλεγεῖῳ. ἔχει δ' ὅτως·

Υἱὲ μέλητ ϴ ὅμηρε, σὺ γὰρ κλεὶ ϴ ἑλλάδι πάσῃ,
καὶ κολοφῶνι πάτρῃ θῆκας ὃν ἀείδιον.
καὶ τὰς δ' αὐτιδέῳ ψυχῇ γυνάσκο κόρας
δισσὰς ἡμιθέων γραφάμεν ϴ σελίδας.
ὑμνῶν δ' ἡ μὲν νόσον Ὀδυσσῆ ϴ πολύπλαγκτον,
ἡδὲ τὸν ἰλιακὸν δ' ἀρδ' ἀνιδῶν πόλεμον.

Ἄξιον δὲ μοδὲ τὸ τοῦτ τ αὐτιπάτρου γραφὲν ἐπί-
γραμμα παλιπεῖν, ἔχον οὐκ ἀσμένως. ἔχει δ' ὅτως·

Οἱ μέν σοι κολοφῶνα τιθωμύτειραν ὀμηρε,
οἱ δ' ἰὸν, οἱ δ' ἐβόασαν εὐπλαρον σαλαμῖνα.
οἱ δ' ἐνυταῖ λαπίθαι ματέρα τεσσαλίαν.
ἄλλοι δ' ἄλλο μέλαθρον αὐίαχον. ἐδὲ μοι φοίβε
χρὴ λέξαι πίνυται ἀμφαδὰ μαντοσύνῃ,
πάτρην τοι τελέθει μέγας ὠκεανὸς, ἐκ δὲ γυναικὸς
ὃ θνατὸς, μητρὸς δ' ἔπλετο καλλιόπας.

Γενέσθαι δὲ αὐτὸν φασι τοῖς χρόνοις, οἱ μὲ κατὰ τὸν
τρωϊκὸν πόλεμον, ὃ ϴ αὐτόπτην γενέσθαι. οἱ δὲ μετὰ
ἑκατὸν ἔτη τ πολέμε· ἄλλοι δὲ μετὰ πεντήκοντα
ϴ ἑκατόν. ἔγραψε δὲ ποιήματα δύο, Ἰλιάδα, ϴ Ὀ-
δύσσειαν. ὡς δέ τινες οὐκ ἀληθῶς λέγοντες, γυμνα-
σίας κὴ παιδιᾶς ϛένεκα, κὴ βατραχομυομαχίαν πε-
ϴεὶς, ϴ μαργίτην. τ δὲ τρωϊκὸ πολέμε καθ' ὁμη-
ρόν τινες φασιν ἀρχὴν εἶναι τῶν τ θεῶν κρίσιν, ἅρας,
ϴ ἀθηνᾶς, καὶ ἀφροδίτης πρὸς κάλλος ὑπ' Ἀλεξάν
δρε γαμομένην· λέγειν γὰρ τὸν ποιητὴν,

Ὃς νείκεσε θεὰς ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο,
τὴν δ' ἔντεα· ἦ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν.

Ἀπ' ὧν ὁ πρέπον ἦν βλασφημεῖσθαι θεὸς ὑπὸ ἀνθρώπων κρίνεσθαι, ὅτε ὑπὸ ὁμήρου δι' ἄλλων πρίσεως ἔτυχεν, οὗ φησὶν ὀλόγως ἀθετεῖσθαι τὰ οἱ πρωτεύοντες στίχοι. ἀμφοῖν δὲν λεγέτω ὅτι ἀλέξανδρος ὁ πριάμου παῖς ὑπὸ θυμάσας ἑλλήνικὰ βίβλους μαθεῖν ἀγωνίᾳ, ἐπλησίασεν εἰς ἀττάρνην, ἔνθα ξενωθεὶς ἑλένῃ μετὰ μενελάου κατὰ τὸν οἶκον ὄντος, αὐτὴν πείσας αὐτῇ ἀκολουθεῖν. ἐλθὼν δὲ εἰς κραναλὴν καλουμένην νῆσον ἐμίγη πρῶτον τῇ γυναικί, κἀκεῖθεν πλεύσας διὰ σιδῶνος, καὶ φοινίκης, ἦκεν ὅθεν ἦλιον. ὧν γενόντων δὲ οἱ περὶ ἀγαμέμνονα καὶ μενέλαον τὸ στρατευμένον, στρατείαν ἤθροισαν ἐπ' αὐλίδι πόλει βοιωτίας, ἔνθα μὲν θύοντων αὐτῶν, δράκων ὑπὸ τὸ πλησίον αὐλισθεὶς δρυΐδρεον, στροῦθ νεοσσοὺς ὀκτὼ διέφθειρεν, οἷς ἡ μήτηρ ἐνάτη συγκατέλεκτο. ἐμήνυε δὲ τὸ συμβεῖον, ὅτι ἐνίαυτὸν τὸν πολεμήσαντες ἑλλῆνες, τῇ δεκάτῃ αἱρήσουσι τὴν ἴλιον.

Ἡνίκα δὲ πλεύσαντες, ἐπέβησαν τῆς τροίας, μετὰ πρῶτον συμβολὴν, καθ' ἣν αὐτὸς πρῶτος ἐπέσε λαοδάμας ὁ ἑλενίου ἀκροβάτης. τῇ δὲ τρίτῃ αὖθις πόντων, πάλιν συμβολὴν ἐποιοῦντο πολέμιοι, μὴ δυνάμενοι κρατῆσαι τῶν, οὐδὲ μὴν ἐάσαι προελθεῖν τὴν πόλεμον, οἱ δὲ στρατηγοῦντες ἀχιλλέως, τὰς προκειμένας πόλεις ἐπόρθουν, συμμαχίας ἀφαιρούμενοι αὐτοὺς τρῶας, ἐξ ὧν μίαν ἑλόντες χρύσαν, γέρας ἔδοσαν ἀγαμέμνονι χρυσηΐδα χρύσου ἱερέως ἀπόλλωνος θυγατέρα. ὁ δὲ ἐλθὼν ἐπὶ τὰ ναύσταθμα, ἵνα λυτρώσηται τὴν παῖδα, καὶ ὑβριδεὶς ὑπὸ ἀγαμέμνονος, εὔξατο τῷ ἀπόλλωνι, κολάσαι αὐτὸν ἕλληνας. ἐπακούσας δὲ τῆς δυχῆς ὁ θεὸς, λοιμὸν ἐπέμψεν αὐτοῖς. καὶ τότ' ἀχιλλέως παύσαντος ἀποδοῦναι τὴν χρυσηΐδα, ἀγαμέμνων ὀργισθεὶς ἀπέλυσεν ἀφαιρησόμενος τὸν ἀχιλλέως γέρας βρισηΐδα. ὁ δὲ τῇ μητρὶ θέτιδι ἐπέσχεν αἰτησάσθαι παρὰ τοῦ διὸς τιμὴν ἕλλησιν ὑπὲρ τοῦ γενομένου, πάτροκλος παρακαθεὶς τὸν νέστορος, ἱκέτευσεν ἀχιλλέα δοῦναι καὶ αὐτὸν ἐπ' ὀλίγον τὴν πανοπλίαν αὐτῷ, ἵνα οὕτως τρῶας τῶν νεῶν ἀπώσηται. ὀρμηθεὶς δὲ ὁ πάτροκλος, καὶ γλυκαίως ἀρισθύσας, μετὰ πολὺν ἀνῃρέθη, χαλεπήνας δὲ ὁ ἀχιλλεὺς, ἐπαύσατο μὲν τοῦ πρὸς ἀγαμέμνονα ἔχθρας, λαβὼν δὲ ἀφαυρότατον τὸν πανοπλίαν, ἄλλους τε πολλοὺς, καὶ τελευταῖον αὐτὸν ἕκτορα. ᾧ μὲν δὴ τάξις τὴν πραγμάτων ὕλην αὐτῷ. ὁ δὲ ποιητὴς ἀπὸ τῆς γενάτης ἔτους ἤρξατο, ἐπὶ τὰ πρὸ τοῦ ἀχιλλέως μιμούμενος ὅλως ἀζωνότερα, καὶ πράξεις ὀκτὼ ἔχοντα μακρὰς, ἀπὸ ἐπαλλήλας. συμμαχόντος γὰρ ἕλλησιν ἀχιλλέως ἀπό ποτε τρῶας πρὸ πυλαίας καὶ δρυὸς ἀνιδρύσεως οἴχεσθαι. κεῖνα γὰρ ἐδίδοσαν ὀδυρμὸν ἔγχος. θαρσήσαντας δὲ τότε ἀποσώτερον προελθεῖν, καὶ τῆς μάχης ἴσης γιγνομένης, πολυπρόσωπόν τε, καὶ σωμαχῆς τὴν ἥρωσιν ἀρισεῖαι κατέσυσαν.

Ὅμηρον τὸν ποιητὴν, χρόνῳ μὲν τὴν πλείστων, δυνάμει δὲ πάντων τῶν γεγονότων, εἰσόταν ἀναγινώσκωμεν τὰ ἔπη, ἀφελόμενοι τὰ μέγιστα, εἴς τε τὴν φωνὴν, καὶ τὴν διάνοιαν, καὶ τὴν τῶν πραγμάτων πολυπειρίαν. λέγωμεν δὲ περὶ τούτου πρότερον μνησθέντες διὰ βραχέων τῆς γένους αὐτοῦ.

Ὁμήρου

Sed profectò indecorum esset suspicari, Deos ab hominibus iudicari, præsertim cùm nusquã alibi Homer. id asserat. Quo fit, ut prædicti uersus merito reiecti sint. Satius itaq; est, ut credamus Alexandrũ Priami filiũ, inuisendarũ Græcanicorũ morũ causa, Spartã nauigasse. Et cùm benigne ab Helena (absente tũ Menelao) hospitio susceptus esset, illi persuasisset, ut se sequeretur. Cùm uerò insulam nomine Cranaã attigisset, ibi cum ea primum concubuisse. Et dum illinc soluisset, per Sidonem & Phœniciam Ilium redijsse. Quod facinus ubi Agamẽnon & Menelaus resciuerunt, exercitũ in Aulide Bœotiæ urbe coegerunt, ubi cùm Dijs sacrificarent, Draco propinquã arborem conscendens, octo passeris pullos unà cum matre interfecit, quod portendebat fore, ut Græci nouem annis belligerarentur, ac decimo demum Ilium caperent. Aulin.

Cùm itaq; ex Aulide soluissent, Troiã attigerunt, & post primũ conflictum (in quo Protesilaus occubuit) Menelaum, & Vlyssem, legatos ad Helenam reposcendam miserunt. Troianis autem renuentibus, rursus prælium commiserunt, in quo superiores facti, exercitum in duas partes diuiserunt, unam quidem ad Troiæ obsidionem relinquẽtes, alteram uerò ad proximas urbes uastandas duce Achille dimiserunt, ut sociorum auxilio Troianos nudarent. Ex quibus una Chrysa capta, Chryseidem Chryses sacerdotis Apollinis filiam, Agamemnoni dono dederunt. Is autem ad nauium stationem profectus, ut filiam suam redimeret, contumeliose ab Agamemnone tractatus, Apollinem precatus est, ut ipsum de Græcis ulcisceretur. Quod uotum ubi Deus exaudisset, pestem eis immisit. Ibi tũ Achille suadente ut Chryseis redderetur, Agamemnon id indigne ferens, interminatus est, se Bryseidem Achilli donatam erepturum. Ille autem matri Thetidi persuasit, ut à Ioue postularet, ut Græci in pugna inferiores redderentur. Quo impetrato, Patroclus Nestoris auspicio Achilli supplicauit, ut sibi saltem ad breue tempus armaturam suam usui daret, uti Troianos à nauibus pellerent. In pugnam itaq; egressus Patroclus, generosè ac fortiter se gerẽs, nõ ita multo pòst interfectus est. Quam rem Achilles molestè ferens, Agamemnoni reconciliatus est, sumptaq; armatura à Vulcano fabrefacta, cùm alios multos, tum tandem Hectorem interemit. Hic igitur rerum apud Ilium gestarum ordo est. Cæterum Poeta à nono anno ideo exorsus est, quòd ea quæ ante Achillis iram contigerunt, admodum lenia, nec ulla magnanima facta utrinq; sint gesta. Siquidem Achilles Græcis opem ferret, Dardanidæ portis se continuêre reclusis, Pelias incussit siquidẽ illis hasta timorẽ. Sed eo à pugna abstinẽte illi sumpta audacia, prodierũt: ac dũ æquo Marte pugnatur, uaria & continua Heroum bene gesta edita sunt. Troianã Troianis statum ferè uicis. Chrysa. Chryseis. Cur à no no demum anno Tro iani bel. storiã ex sus sit.

Cæterum iure optimo Homerũ legimus, quòd temporis quidẽ diuturnitate quàm plurimos, ingenij aũt uiribꝰ oẽs excellat. Etenim maximã ex eo utilitatẽ capere possumus, siue dicendi artificiũ, siue sententiarum pondus, siue multiplicẽ rerum scientiã spectes. Dicamus itaq; de ipsius poesi, ubi genus ipsius paucis repetierimus.

Homeꝛ

Homerum Pindarus & Chium, & Smyrneum fuisse tradit. Simonides Chium: Antimachus et Nicander, Colophonium. Aristoteles autẽ philosophus, Iensem. Ephorus historicus, Cumanum. Nec quosdam piguit eum Salaminium, à Cypro oppido appellare. Quidam uerò Argiuum fuisse afferunt. Aristarchus autem & Dionysius ille Thrax, Athenienſem. Cæterum ab alijs filius Maonis nuncupatur et Critheidis, ab alijs uerò Meletis fluuij.

Porrò quemadmodum de genere ipsius, sic & de tempore de quo uiguit ambigitur. Siquidẽ Aristarchus refert, eum circiter Ionum duclam coloniã (quæ post Heraclidarum reditũ annis sexaginta cõtigit) floruisse. Heraclidarum aũt res gestæ octoginta annis post Troiæ excidium extiterunt. Crates uerò ante Heraclidarũ reditum, illum fuisse tradit, ita ut nõ totis octoginta annis Homeri seculum à Troiano excidio abfuerit. Quin & à plerisq; traditus est, centũ annis post Troianas res esse natus, nõ multò ante Olympicorum certaminum institutionem, ex qua & tempus secundum Olpmpiades supputatur.

Sunt autem illius poemata duo, Ilias & Odyssea: quorum utrunq; iuxta numerum elementorum alphabeti, in uiginti quatuor libros digestum est, non quidem ab ipso poeta, sed ab Aristarcho Grãmatico. Cæterùm in Iliade hæc duo continentur, primum Græcorum & Barbarorum gesta ad Ilium, idq; propter Helenæ raptum. et præcipuè Achillis strenua opera, in hoc bello nauata. In Odyssea autem Vlyssis reditus in patriam ex Troiano bello, & quæcunq; per errores in redeundo perpessus est, describuntur. Ad hæc quomodo de procis domui ipsius insidiantibus pœnas expetiuerit. Vnde conflat Homerum nobis in Iliade quidem corporis robur expressisse, in Odyssea uerò animi generositatem.

Quòd uerò nõ solũ uirtutes, sed et animi uitia (ut sunt tristicia, gaudiũ, metus, et cupiditas) in hisce poematib. prosequitur poeta, non est accusandus, imo uerò & commodi mores, et incommodi excerpendi sunt, eo quòd sine his admiranda facta non constent: quæ dum quis audit, optima quæq; inde eligenda sunt. Nam quòd Deos cum hominibus commercium habẽteis introducit, non solum delectationis & admirationis causa ab illo factum est, sed etiam ut per hoc innueret, quòd Dij homines adinuent, & illorum minime negligentes sint.

Et ut summatim dicã, admirabili & fabulosa rerum narratione ideo utitur, quò sedulitatẽ, et admirationem lectoribus incutiat, & auditorẽ suspensum reddat. Quò fit, ut quædam præter decorum dixisse uideatur. Etenim probabilitas semper ex admirandis ac eximijs rebus proposita sequitur. Quapropter non solum res, sed etiam uerba extollit, & à communi consuetudine transfert. Quòd uerò noua & non omnibus obuia semper admirationi sint, & auditorem demulceant, nemini obscurũ est. Præterea ex fabulosis istis orationibus (si quis nõ oscitanter, sed accuratè singula dicta perpendat) patebit quantus in omni scientiarum et artiũ genere Homer. fuerit, quamq; multas occasiones, et tanquã semina quædã tũ uerborũ, tum

Ομηρον τοινυν Πινδαρος Χῖον, Σμυρναῖον δε Ἑλλανικος, Κολοφωνιον, Ἀριστοτελης ὁ φιλοσοφος ἰητρὸν· Ἔφορος δε ὁ ἱστορικὸς Κυμαῖον. Οὐκ ὠκνησαν δε τινες καὶ Σαλαμίνιον αὐτὸν εἰπεῖν, ἀπὸ κύπρου, τινὲς δ' ἀργεῖον. Ἀριστάρχος δ' ὁ Θρᾷξ Ἀθηναῖον. Υἱὸς δε ὑπ' ἐνίων λέγεται Μαίονος, Κριθηΐδος, ἔνιοι δε τινων Μελητος ποταμοῦ.

Ωσπερ δ' τὰ μὲν γένος αὐτῷ διαπορεῖται, ὅτω καὶ τὰ περὶ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐγένετο. Οἱ μὲν περὶ Ἀρίσταρχόν φασιν αὐτὸν γενέσθαι κατὰ τὴν Ἰώνων ἀποικίαν, ἣν ὑστερεῖν τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου ἔτεσιν ἑξήκοντα. τὰ δ' ποδὶ ταῦτ' Ἡρακλειδῶν λείπειν τῶν τρωϊκῶν ἔτεσιν ὀγδοήκοντα. οἱ δ' ποδὶ κράτητα, μὴ πολὺ δὲ τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου λέγουσιν αὐτὸν γενέσθαι, ὡς δοκεῖ ὅλα ἔτη ὀγδοήκοντα ἀπέχειν τῶν τρωϊκῶν. ἀλλὰ πρὸς τοῖς πλείοσιν ὑποπίπτουσι μετὰ ἔτη ἑκατὸν τῶν τρωϊκῶν γεγονέναι, ὀλίγον πολὺ δὲ πρότερον τῶν ὀλυμπίων, ἀφ' ὧν ὁ κατὰ ὀλυμπιάδας χρόνος ἀριθμεῖται.

Εἰσὶ δ' αὐτῷ ποιήσεις δύο, Ἰλιὰς καὶ Ὀδύσσεια· διῃρημένη ἑκατέρα εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν στοιχείων, ἀφ' ὧν καὶ αὐτὸν ποιοῦσι, ἀλλ' οὐ τῶν γραμματικῶν, τὸν περὶ ἀρίσταρχον. ὧν ἡ μὲν Ἰλιὰς ἔχει τὰς ἐν Ἰλίῳ πραξεις Ἑλλήνων τε καὶ Βαρβάρων διὰ τὴν Ἑλένης ἁρπαγήν, καὶ μάλιστα τὴν Ἀχιλλέως ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ διαφερθεῖσαν ἀλκὴν· ἡ δὲ Ὀδύσσεια τὴν Ὀδυσσέως ἀνακομιδὴν ἐν τῇ πατρίδι ἀπὸ τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου, καὶ ὅσα πλανώμενος ἐν τῷ νόστῳ ὑπέμεινε, καὶ ὅπως οἱ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ἐτιμωρήσατο. διὸ ὧν πλήθος ὅτι πρῶτος, διὰ μὲν τὴν Ἰλιάδος, ἀνδρείαν σώματος, διὰ δὲ τὴν Ὀδυσσείας, ψυχῆς γενναιότητα.

Εἰ δὲ μὴ μόνον ἀρετὰς, ἀλλὰ καὶ κακίας ψυχῆς ἐν ταῖς ποιήσεσι πρῶτος, λύπας τε, καὶ χαρὰς, καὶ φόβους, καὶ ἐνθυμίας, ὀρθῶς αἰτιᾶται τὸν ποιητὴν, πρόσεστι δὲ μιμεῖσθαι τὸ μόνον τὰ χρυσᾶ ἔπη, ἀλλὰ καὶ τὰ φαῦλα. ἄνδρα γὰρ τοῦτον πρᾶξαι ὀφείλει πράξαντα σωτήρια, ὧν ἀκούοντα φύσιν ἀρεῖσθαι τὰ βέλτιω. ποιεῖ δὲ καὶ θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦντας, ὁ μόνον ψυχαγωγίας καὶ ἐκπλήξεως χάριν, ἀλλ' ἵνα καὶ ἐν τούτῳ πρᾶξιν, ὅτι κήδονται, καὶ ὅπ ἀμελοῦσι τὴν ἀνθρώπων οἱ θεοί.

Καὶ τὸ μὲν ὅλον, πρῶτ' αὐτῷ διήγησις τῶν πραγμάτων πρόσλογος, καὶ μυθώδης κατασκεύασαι, ὑπὲρ τὸν πληροῦν ἀγωνίας καὶ θαύματος οὐκ ἐντυγχάνοντας, μὴ ἐκπλικτικῶ τῷ ἀπρόσοπον καθίσαι. ὅθεν δοκεῖ τινα πρὸς τὸ εἰκὸς ἐρηκέναι. ἐν γὰρ αἰεὶ τὸ πιθανὸν ἕπεται, ἐν ᾧ τὸ πρόσοχον ἐν ἐπῳδυνόμου τρόπου κεῖται. διὸ μὴ ὁ μόνον τὰ πράγματα μετεωρίζει, μὴ ἐκτρέπει τῶν σωφροσύνας, ἀλλὰ μὴ οὐ λόγος. ὅτι δ' αἰεὶ τὰ καινὰ μὴ ἔξω τοῦ προσδοκίαν θαυμάζεται, καὶ τὸν ἀκροατὴν ἐπάγει, πᾶσι δῆλον. πλὴν ἐν τοῖς μυθώδεσι τούτοις λόγοις, εἴ τις μὴ πάρεργως, ἀλλ' ἀκριβῶς ἕκαστα τῶν εἰρημένων ὧν λέγοιτο, φανεῖ πάσης λογικῆς ὧν σήμης καὶ τέχνης γνῶσις γυμνάσιον, καὶ πολλὰς ἀφορμὰς καὶ οἱονεὶ σπέρματα καὶ λόγων καὶ

πραξεως παντοδαπῶν τοῖς μετ' αὐτὸν παρεχόμενος, οὐ τοῖς ποιηταῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πεζῶν λόγων συνθέταις, ἱστορικῶν τε, καὶ θεωρηματικῶν. ἰδίωμα γὰρ πρώτορον τῆς λέξεως αὐτοῦ πολυφωνία, ἔπειτα καὶ τῆς ἐν τῇ πραγματείᾳ πολυμάθεια. πᾶσα μὲν οὖν ποίησις, τάξει τινὶ τῆς λέξεως συνεστιθεμένων, ῥυθμῷ καὶ μέτρῳ πορεύεται. ἐπεὶ τὸ λεῖον καὶ ἡδὺ γλυκόμενον, ἅμα τε τέρπειν εἰς τὸ προσέχειν ἐπάγεται. ὅθεν συμβαίνει κατὰ τὸ αὐτὸ, μὴ μόνον τοῖς ἐκπλήττεσθαι καὶ θέλγεσθαι τέρπεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς πρὸς ἀρετὴν ὠφελεῖσθαι πείθεσθαι ῥᾳδίως.

Τὰ δὲ ὁμήρου ἔπη τὸ πολύστονον ἔχει μέτρον, τουτέστι τὸ ἑξάμετρον, ὃ καὶ ἥρῳον καλεῖται. ἑξάμετρον μὲν, ὅτι εἷς ἕκαστος στίχος ἔχει πόδας ἓξ, ὧν ὁ μὲν εἷς ἐκ δύο συλλαβῶν μακρῶν σπονδεῖος καλούμενος· ὁ δὲ ἐκ βραχέος, μιᾶς δὲ μακρᾶς, δύο δὲ βραχέων, ὃς λέγεται δάκτυλος. καὶ εἰσὶν ἀλλήλοις ἰσόχρονοι· αἱ γὰρ δύο βραχεῖαι μιᾶς μακρᾶς χρόνον ἐπέχουσιν, ὅταν δὲ πρὸς ἀλλήλους συντιθέμενοι, πληρῶσι τὸ ἑξάμετρον ἔπος. ἥρῳον δὲ λέγεται, ὅτι διὰ τούτου τὰς τῶν ἡρώων πράξεις διηγεῖται.

Λέξεως δὲ ποικίλη κεχρημένος, οὐκ ἀπὸ τρόπου διαλέκτου τὰ ἑλληνικὰ χαρακτῆρας ἐκπατήμιξεν, ἐξ ὧν δῆλός ἐστι πᾶσαν μὴ ἐλάττω ἐπελθὼν, καὶ πᾶν ἔθνος.

Καὶ δωρείαν μὲν τῇ συνήθει τῶν βραχυλογίας ἐλλείψει κέχρηται, τὸ δῶμα λέγων δόμον· ἄμμα δὲ οἱ δῶκε πρηνέα θεῖναι. καὶ τὸ ὀπίσω, ἄψ, μεταβαλὼν τὸ μὲν ο εἰς τὸ α, τὸ δὲ π εἰς τὸ σ εἰς τὸ συγγενὲς αὐτοῖς καὶ τὸ ἄλλοσε ἄλλοθεν· οὐ γὰρ μοι καὶ ἄλλο τεκέσθαι ἐφετμὴ, καὶ τὰ τοιαῦτα. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ μέσα συντέμνων λέγει· οὐδὲ ὁμότριχας καὶ ὁμοετεῖς, ὁτρίχας καὶ οἰετέας, καὶ τὸν ὁμοπάτριον ὁπάτριον, καὶ τὸ τρέμειν τρεῖν, καὶ τὸ τιμᾶν τίειν. τῶν αὐτῶν δέ ἐστι καὶ τὸ ὑποβιβάζειν τὰ στοιχεῖα, ὡς γὰρ οἱ κάρτιστοι, αὐτὶ δὲ κράτιστοι.

Αἰολέων δ' ἔχεται γὰρ οἷς συνθέτοις τῇ συγκοπῇ, καδράθετην λέγων, αὐτὶ τοῦ κατεδράθετεν, καὶ ὑββάλλην αὐτὶ τοῦ ὑποβάλλειν. καὶ ὥσπερ τρίτα πρόσωπα λέγονται πρὸ τοῖς ἄλλοις εἰς τὴν ει δίφθογγον, διὰ τὸ καὶ πρὸ τοῖς αἰολεῦσιν ἐφέρεται, ὡς γὰρ οἱ φίλει, γόον. ὅτω δὲ καὶ ὄμμορος ἐποίησεν, δίδη μάχοισι λύγοισιν, αὐτὶ τοῦ ἔδει, ὅθεν καὶ ἔσμεν. καὶ οὐ μὰ ἄρ' ὄτ' αὖ μὰν δάεν μῆλόν γε ῥέζειν ἀγαθόν. καὶ ἐναλλάττει τὸ σ εἰς τὸ δ. ὡς γὰρ τῷ λέγειν δόλιμα, καὶ ἴολμα, καὶ τὸ πλεονάζειν γὰρ τισὶν ὡς τὸ δύκηλος αὐτὶ τοῦ ἔκηλος· καὶ αὐτάρ αὐτὶ τοῦ ἀτάρ· καὶ κεκλήγοντος, αὐτὶ τοῦ κεκληγότες. καὶ τὸ προσιθύσαι δὲ διὰ τοῦτο πρόσωπον τοῦ ῥήματος τὸ θα, ὡς τὸ ἐφηνάδα, καὶ ἐπιπλάδα. τὸ δὲ διαπλασιασμὸν τοῦ συμφώνου οἱ μὲν δωρεῖσθαι, οἱ δὲ αἰολεῖσι προσνέμουσιν. οἷόν ἐστι· ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος, καὶ ὅπ πότνα θεὰ δ' ἔδραμε.

Ἰώνων δ' ἴδιον ἔχει τὸ ἀφαιρεῖσθαι μὲν τοῖς πρώτοις χρόνοις τοῦ ῥήματος, ὡς τὸ βᾶ, καὶ τὸ δῶκεν. ἔθος γὰρ ἔχουσι καὶ ὧδε τοῦ παρῳχημένου χρόνου ἀπὸ τῶν αὐτῶν στοιχείων ἄρχεσθαι, ἀφ' ὧν δῆλοι καὶ ὁ ἐνεὼς. καὶ

tum rerum omnigenarum, posteris suppeditauerit, idq; nõ solùm ligata, sed & soluta oratione utentib. scriptoribus, ut sunt historici, oratores, & Philosophi. Videamus igitur in eo primum multiplicem dictionis usum, deinde multijugã quoq; rerum cognitionem. Omnis igitur poesis quadã dictionum serie inter se coniunctarum, rythmo ac delicet ac metro cõficitur. Quandoquidem si id, quod plenum & blandum est, grauitate & suauitate simul cõdiatur, lectores delectãdo attentos reddit. Quo fit, ut ob eandem causam animi illorum nõ solùm extra se rapiantur, & aures demulceantur, uerùm etiam facilius persuadeantur ijs rebus, quæ ad uirtutem conferunt.

Cæterùm Homer. uersus perfectissimo metro conflant, boc est bexametro, quod et Heroicũ appellatur. Et bexametrũ quidẽ dicitur, quòd unusquisq; uersus sex pedes cõplectitur: quorũ unus ex duab. lõgis syllabis, nomine spõdeus, cõflat: alter uerò ex tribus, priore quidem lõga, posteriorib. uerò duab. breuib. qui dactylus uocatur. Parib. a. inter se temporib. uterq; est: duæ nãq; breues syllabæ unilõgæ æquipollent. Atq; hi duo pedes inuicem positi, bexametrum uersum cõstituunt. Heroicum a. ideo appellatur, quòd hoc carminis genere Heroum facta celebrantur. Quo genere carminum usus sit.

Varia autem dictiõe usus, ex omni Græcorum dialecto loquẽdi formas suis poematis interseruit. Vnde et cõflatq; totã Græciã, et cunctas illius nationes peragrauerit.

Nam Dorien sium defectu (qui perquàm familiaris est breuitati studentibus) usus est, pro uerbo doma (id est domamus) dicens, do: ut, Statim autem ei domus magnifica obtingit. Et pro boti (id est, quòd, bo: ut, Quòd aquila mihi anseres interfecit. Et pro opiso (id est, retro) aps, eodem in α, π uerò & σ, in cognatam ipsis literã, nempe ψ, mutando. Deniq; pro allote (id est alibi) allo: ut, Dorica dialecto.

Iam alibi præcepta tua hæc fecere modestum,

& huiusmodi. Ad eundem modum et medias cõcidendo uoces, ait pro homotrichas. i. eiusdem capilli, botrichas. Et pro homoeteis. i. coæui, oeteas. Et pro homopatrion. i. eiusdem patris, hopatrion. pro tremein, id est tremere, trein. pro timo, id est, persoluo, tio. Eorundem Dorien sium est, & literas transponere, ut quum dicunt pro cratistoi (id est, optimi) cartistoi.

Aeolum uerò syncopa in compositis utitur, caddrathe ten dicens, pro catedrathe ten, id est dormierunt. Et hyballein, pro hypoballein, id est subijcere. Deinde tertias imperfecti personas apud alios in ει diphthongum desinentes, Aeoles per υ efferunt, ut quum pro epilei, id est amabat, ephilu: & pro ἐνοει, id est cogitabat, enoi dicunt. Quem morem & Homerus secutus ait, Teneris uir gultis uinciebat: pro edei, id est ligabat. Et,

Humida quos neq; permeat ulla potentia uentì.

Ad hæc quum mutant σ in δ, ac dicunt odmu, pro osmu, id est odor: & idmen, pro ismen, id est nouimus. Præterea pleonasmo in quibusdam uocibus: ut quum pro beclos, id est tranquillus, euculos: & pro atar, id est sed, autar dicunt. Et quum secundæ uerborum personæ tha particulam adijciunt, pro ephus, id est fatus es, ephustha: & pro ἔφης, id est dixeris, ἐφηθα dicentes. Porrò cõsonãtium duplicationẽ alij Dorien sib. alij Æolib. tribuunt. Cuius modi illud est, Corripuit mors atra: et, Vter ista operata.

Ionum aũt proprietatẽ obseruat, dum aphæresi in præteritis uerborũ temporib. utitur, uelut quũ by dicit, pro ebe, hoc est, iuit: et doken. i. dedit. Siquidẽ in more habent, præterita tempora ab ijsdem literis ineboare, quib. et præsens:

et auferre ἐκ τῆς hoce hireus.i.sacerdos:et irnx. i.accipiter. Præterea tertijs subiũctiuis modi pſonis ει addũt, ut quũ pro elibu.i.uenerit, ulibuſi:& p λάβω.i.acceperit, λάβει dicũt. Quæ particulã & datiuus adjciũt, θύρασι, ὕλασι.i.ianuis, ſyluis dicẽtes. Ad hæc dũ tannoma.i.nomẽ, & nouſon, pro τὸ ὄνομα, & τὸν νόσον.i.morbũ, κεινὸν pro κενόν.id eſt, nacuũ, et meilã pro melã, hoc eſt nigrũ, efferũt. deniq; et α cum p ductũ fucrit, in ι mutãt, pro ἥρα.i. Iuno, ἥρη, & pro ἀθλώνα. i. Minerua, ἀθλίνη, efferentes. Et accidit, ut econtra ν in α mutãtes, dicãt pro λελυγασμένον.i.oblitus, λελασμένον. Inſuper et circũflexa ita p diæreſim efferũt, pro φρονῶν.i. intelligẽs, φρονέων, & pro νοῶν.i.cogitãs, νοέων dicẽtes. Eodẽ modo & genit. ſingulareis in ας deſinẽtes pferũt, ut Diomedeos, Sapphoos.i. Diomedis, et Sapphus. Et circũflexos genit. pluraleis, ut Poleorũ, Perſeorũ. Deniq; et pluratinos nominũ neutrius generis rectos ι in deſinẽteis, ut pectora, mẽbra. Atq; idem de eiuſdẽ numeri genitiuis iudicium. Cæterũ hoc eis propriũ eſt, ut τετράφατε, & ſimilia dicant.

Maximè uerò Attica dialecto uſus eſt, idq; propter uarietatẽ. nã quẽadmodũ Attici p λαὸς.i. populus, λεὸς dicũt, ſic et ipſe Peneleos, et χρέως.i. debitum. Eſt a. eis familiare, cõtractionib. nõnũq; uti, & pro duabus unã ſyllabã facere, ut p τὸ ἔπος.i. uerbũ, ἔπος: et p τὸ ἡμάτιον i. neſtimẽtũ, θοιμάτιον. Quib. illud Homericũ affine eſt, Troiani a. inclinauerũt frequentes. Et illud: Cãpos lotũ ferẽteis. Ad hæc ν ex huiuſmodi opt. tollũt, ὀνοίνης.i. mideris, ὀνοῖς. τιμάνς honores, τιμῶς. eſt atticiſmus, ſecundũ quem dictũ eſt illud: Cæteri u. diſcernamini celerrimè. Et quũ dicunt, Plures deteriores, pauci uerò patre meliores. Quandoquidem ι cõmuni lingua dicimus κακίονες, etc. Solent quoq; huiuſmodi accuſatiuos nõ per diæreſim efferre, boues, piſces, Βῶς uidelicet pro Βόας circũflectentes, ut quũ Homer. dicit, Piſces aues q. Et illud Attice dictũ eſt, Neq; ipſum robore rũpit fluẽtes. Sic iũgit, iurat. Præterea et breues uocales Att. ex uerbis abjciũt, ut lauatur, exiſtimo. Ad quẽ modũ & pro ἐλύετο.i. ſoluebatur, λῦτο dicunt. Eorundẽ eſt dicere, uidebã, et profui, ita ut ι præter neceſſitatẽ addãt. unde eſt etiã, Vinũ ι fundebat. I quoq; ι huiuſmodi uerbis cõtrahũt, ut pro ἀιόνες.i. littora, ἀόνες, et pro Νηρηίδες Nereides, Νηρῆδες dicãt. Sic et illud habet, Vos a. duo admodum uolebatis, deniq; ι dat. in ι purũ deſinẽtib. quorũ penult. α obtinet, idem fit: ut cornu, ſenecluti, iubari. Eſt et hoc Att. ubi dicitur, ſint, & ſequãtur. Eiuſdẽ cõſuetudinis eſt, ϙ optat. pro præt. indicat. uſurpãt, qua & Hom. identidẽ utitur. Præterea quũ nominib. fœm. articulos, participia, et adiect. maſc. coniungunt, ut manus, mulieres: id q; & Plat. familiare eſt, ut quũ dicit, agẽtes, et ferentes: ſapiens, ac iuſtus mulier. ſic igitur & Hom. de Iun. ac Min. loquens ait, Nequaquã in noſtris currib. perculſi fuerint. Et, Sanè Miner. inuitus erat. Et, Inclytus Hippodameia. Porrò quum dialecti multam quoq; in conſtructionibus proprietatem habeant, quando poeta dicit, Aſſi age diuini iaculis pete tu Menelai. Attic. cõſtructionem refert. Et quãdo ait, Accepit ſibi ſceptrũ, & Themidi pulchrige næ acceperat paterã. Quo pacto igitur omniũ Græcorũ uoces cõgerẽdo uariã orationẽ efficiat dum utitur nõnunquã

& τὸ ὑφαιρεῖν τὸ ε ἐν τῷ ἱερεύς, & ἱερῆς. καὶ τὸ πθοσιθγῆαι τοῖς δίτοις πθοσώποις τ ὑποτακλικῶν τὸ σι· οἷόν ὅτι τὸ ἔλθησι, ἀντὶ τοῦ λάβησι, & ταῖς δολικαῖς, θύρησι, ὕλησι. & τὸ λεγόμενον ἀντὶ τοῦ νόσον, τὸ ὄνομα καὶ τὸ νόσον· καὶ κεινὸν καὶ μέλαν ἀντὶ τοῦ κενόν, & μελαν. καὶ τὸ μεταβάλλειν τὸ α, ἐπεὶ δ' αὖ ἐκτείνει εἰς τὸ η, ὡς τὸ ἥρη, ἀθλίνη. ἔστι δ' ὅτε ἐκ τοῦ ναντίου, τὸ η εἰς τὸ α, ὡς τὸ λελησμένος, αὐτὶ τοῦ λελασμένος. καὶ τὸ διαιρεῖν τὰ πολλαπλασιαζόμενα ῥήματα, φρονέων, & νοέων· καὶ τὰς γλωσσικὰς τὰς εἰς ας λεγούσας, ὡς τὸ διομήδεος, σαπφόος· καὶ τὰς πολλαπλασιαζομένας γλωσσικὰς τ πληθυντικῶν, ὡς τὸ πυλέων, πορσέων· καὶ τὴν ὀδ ετόρων τὰς πληθυντικὰς ὀνθείας τὰς εἰς τὸ η λεγούσας. ὡς τὸ σθένεα, μέλεα, καὶ τὰς γλωσσικὰς αὐτ ὁμοίως, ἰδ ἴσως δὲ λέγουσι καὶ τὸ τετράφατε, καὶ τὰ τοιαῦτα.

Μάλιστα δὲ τῇ ἀτθίδι διαλέκτῳ κέχρηται, καὶ γὰρ ἐπὶ πάντων ὧν ἐπὶ λέγει τὰ πρὸς τοῖς ἀθηναίοις λεὼς ὁ λαός, καθ' ταύτ τ σωσθῆναι ἐστὶ παρ' αὐτῷ ὁ πυνέλεως, καὶ τὸ χρέως. ἐστὶ δ' αὐτοῖς σωσθῆς καὶ τὸ σωσαλέφειν φίοτε, & αὐτὶ δύο ποιεῖν μίαν συλλαβὴν, τὸ ἔπος, τὸ ἱμάτιον θοιμάτιον. οἷς ὅμοιον τρῶδν δ' ἀντὶ τοῦ τρώγειν· καὶ τὸ ὑφαιρεῖν τὸ ι τ δυκλικῶν τ τοιάτων, δλοκοίνς δλοκοῖς, τιμάνς τιμῶς ἐστιν ἀτθικὸν· ὧν ἀκολούθως ἔρρηθη, ἄλλοι δ' διαχρινθῆτε τάχισα. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἀτθικῶν, οἱ πλέονες κακίους, παῦροι δ' ἐ τὰ παρὸς ἀρείους· ὁ λέγομεν κακίονες, καὶ ἀρείονες. καὶ τὰς αὐτιστικὰς τ τοιάτων μὴ διαιρεῖν, τοὺς βῶς, οὐδ' ἰχθῦς, βῶς πολιτεμνομένους. καὶ, ἰχθῦς, ὄρνιθάς τε. κἀκεῖνο δ' ἔρηται ἀτθικῶς· ὀδ ἐ τέ μιν ὀφέι ῥήγνυσι ῥέοντες, ὡς ῥήγνυσιν, ὄμνυσι. καὶ τὸ διαιρεῖν τὰ βραχέα τ ἀτθικῶν, λάϊτα λᾶτα, οἴϊτα οἶμαι. ὅτως & ἂν τὸ λῦτο αὐτὶ τοῦ ἐλύετο. τ αὐτ ὅτι καὶ τὸ ἐώρων καὶ ἐωνοσάμην, ἐκ πρίος δ' πθοσιθγάτων τὸ ε, ὄθων ὅτι & τὸ ἐωνοχόει. καὶ τὸ σωαιρεῖν τὸ ι ὧδι τ τοιάτων· πίόνες, νηρῆδες. ὅτω, καὶ τὸ· σφὼ δ' μάλ' ἁδελεόν. καὶ ὧδι τ εἰς ι καθαρὸν λεγόσης δλοκῆς πρατελλυθότων ζος τ α, κέραϊ, γέραϊ, σέλαϊ. ἔστι δ' καὶ ὀδ ἀτθικόν, τὸ λέγειν ἔσων, καὶ ἑπτάδων, αὐτὶ τοῦ ἔσωσαν, καὶ ἑπτάδωσαν. ὅτι δ' καὶ ἡ τ δυτικῶν χρῆσις αὐτὶ τ παρελπλυθότων τ ὁρισικῶν δ' αὐτ σωσθείας, ἣ καὶ ὁμηρ χρῆται σωτειχῶς, καὶ τοῖς θηλυκοῖς ἀρσενικὰ ἄρθρα, ἣν μ χὰς, ἢ ἐπίθετα σωτάσειν, ὡς τὸν χεῖρες, τὸν γυναῖκες. καὶ παρὰ πλάτωνι δ, ἄγοντ καὶ φέροντ. καὶ ἡ σοφὸς γυνὴ, καὶ ἡ λίκμος. ὅτως δὲ καὶ ὁμηρ ὧν ἥρας. καὶ ἀθλιῶσ ἔφ· ὃν ἐκ αὖ ἐφ' ἡμετέρων ὀχέων πλησθήτε περαυνῶ· καὶ, ἄτοι ἀθλιωσάμην ἀκέων ὧν, καὶ κλυτὸς ἱπποδάμεια.

Καὶ πολὺ τ σωτάξιν δ πολλὰ ἰδιώματα ἐχόσων τ διαλέκτων, ὅταν ἔπη ὁ ποιητὴς, ἀλλ' ἄγ' οἷς δύσομ μυελάτῃ κυδαλίμοιο, ἀτθικὸν δ' ἐκνυσι τ σωσθέων. ὅταν δ' ἔπη, διέξαδ οἱ σκῆπτρον· καὶ θέμισι δ καλλιπαρῄω διεκδ ἔπας, ὧν τόποις διορίζει. ὅπως μ δὲν τὰς παύτων ἑλλιώων φωνὰς ἀθροίζων, ποικίλον ἀπεργάζεται τ λόγον, μὴ χρῆται ποτὲ μ ταῖς

ξγάλας, ὥσπερ εἰσὶν αἱ πθοφρημένα· ποτὲ δὲ ταῖς ἀρχαίαις, ὡς ὅταν λέγῃ ἄορ, ἀσπίδος· ποτὲ δὲ ταῖς κοιναῖς, καὶ συνήθεσιν, ὡς ὅταν λέγῃ ξίφος, καὶ ἀσπίδα, δῆλον. καὶ θαυμάσειέ τις, ὁπόταν κοινὰς λέξεις πρὸ αὐτῶν σώζωσι τὸ σεμνὸν τοῦ λόγου. ἐπεὶ δὲ ὁ ἐγκατάσκευος λόγος φιλεῖ τὴν τοῦ συνήθους ἀλλαγὴν, ὑφ' ἧς ἐναργέστερος, καὶ σεμνότερος, καὶ παντὸς τρόπου γίγνεται· ἡ μὲν τῆς λέξεως ἐκτροπὴ καλεῖται τρόπος, ἡ δὲ τῆς συνθέσεως, σχῆμα· καὶ ἔστι τὰ εἴδη τούτων, ὡς ἐν τεχνολογίᾳ ἀναγεγραμμένα· θεασώμεθα τί τούτων ὁμήρῳ παραλέλειπται, ἢ τί ἕτερον νῦν τοῦ μετ' αὐτὸν εὕρηται, ὃ ἐκεῖνος οὐκ εἶπε πρῶτος.

Τῶν τοίνυν τρόπων ὀνοματοποιία, καὶ πάνυ σύνηθες ἦν αὐτῷ. εἴδε γὰρ καὶ τῇ παλαιᾷ ἀρχῇ τὸ ὀνομάτων, ὅτε οἱ πρῶτοι τὰ πράγματα ὀνομάσαντες, πολλὰ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος πθοσηγόρευσαν, καὶ τὰς ἀναρθρους φωνὰς τοῖς ἐγγραμμάτοις ἐξεῖπωσαν. ὡς τὸ φυσᾶν, καὶ τὸ πρίζειν, καὶ μυκᾶσθαι, καὶ τὸ βροντᾶν, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. ὅθεν καὶ αὐτὸς ἐποίησέ τινα ὀνόματα ἀπ' ὄντα πρότερον πθὸς τὰ σημαινόμενα τυπώσας, οἷον τὸν ἅλτην, καὶ τὸν ἄραβον, καὶ τὸν βόμβον, καὶ τὸ ῥάχθει, καὶ τὸ αὐΐβρυχε, καὶ τὸ σίζε, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὧν ἂν αὖ εὕροι τις δυσκινητότερα. καὶ πάλιν ἄλλας τινὰς λέξεις ἐπ' ἄλλων πραγμάτων κειμένας ἐπ' ἄλλα μετατέθηκεν. οἷον ὅτι καὶ τὸν, φλέγμα καπνὸν φορέουσα, ὃ σημαίνει τὸν κατὰ τὸ φλέγειν ῥέοντα. καὶ τὸ πυρετὸν, αὐτὶ τοῦ πυρός. οἷς ὅμοιόν ἐστι καὶ τὸ χαλκοτύπους ὠτειλάς. βέλεται γὰρ εἰπεῖν τὰς ὑπὸ τοῦ χαλκοῦ τετυπωμένας, καὶ ὅλως πολλῇ τῇ καινότητι κέχρηται μετὰ πολλῆς τῆς ἐξουσίας, τὰ μὲν ἐξαλλάττων παρὰ τὸν συνήθειαν, τὰ δὲ δυσκινητότερα καθιστὰς ἕνεκα τοῦ κάλλους καὶ μεγέθους ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις.

Πολλὴν δὲ ἔστιν αὐτῷ καὶ τῶν ὀνομάτων δυπορίας ἄπορ οἰκείως καὶ πθοσφυῶς τοῖς ὑποκειμένοις ἁρμοσμένα, δυάμει ἴσα ἔχει τοῖς κυρίοις ὀνόμασιν, ὥσπερ τοῦ θεῶν ἑκάστῳ ἰδίαν τινὰ πθοσηγορίαν πθοσίθησι, τὸν μὲν Διὰ μητιέτην, καὶ ὑψιβρεμέτην, καὶ τὸν Ἥλιον ὑπερίονα, καὶ τὸν Ἀπόλλωνα φοῖβον καλῶν. μετὰ δὲ τῶν ὀνοματοποιίαν ἴσως καὶ οὐκ ἄλλος τρόπος.

Κατάχρησις δὲ ἡ (ἅπερ ἀπὸ τοῦ κυρίως δηλουμένου μεταφέρει τὴν χρῆσιν, καὶ ἐπ' ἕτερον ὃ οὐκ ἔχον ὄνομα κύριον) ἔστι πρὸ ὀφθαλμῶν ποιητῇ, ὅταν λέγῃ σφῷν χρυσείην· σειρὰ γὰρ κυρίως ὑπὸ τῶν χοινίκων τάσσεται· καὶ ὅταν εἴπῃ ἀγείλιν κωπείλιν, ἡ μὲν γὰρ πολυκεφαλαία κέκληται κωπεὺς πρὸς αὐτῶν, ἐπεὶ ἐκ δέρματος κυνὸς γενέσθαι αὐτὴν ἔθος ἦν. γνωσθῆναι δὲ καὶ τὴν ἀγὸς δέρματος γινομένην καλεῖ.

Μεταφορὰ δὲ (ἅπερ ἔστιν ἀπὸ τοῦ κυρίως δηλουμένου πράγματος ἐφ' ἕτερον μεταγινομένη, μετὰ τοῦ ἀμφοῖν ἀναλόγου ὁμοιότητος) καὶ πολλὴ ἔστι, καὶ ποικίλη παρ' αὐτῷ, οἷόν ἐστιν· Ἧκεν ἀποῤῥήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο· καὶ, νῆσός τε πρὶ πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται. ὅμοιον γὰρ λόγον ἔχει κορυφὴ πρὸς ἄνθρωπον, τοῦτον καὶ ἡ ἀκρώρεια πρὸς τὸ ὄρος· καὶ ὁμοίως στέφανος πρὸς τοῦτον ὃν πθρίκειται, τὴν αὐτὴν θάλασσα πρὸς νῆσον. ἀλλὰ τὸ χρήσα-

peregrinis, ut sunt prædictæ: aliquando uerò priscis, ut quum dicit, ensis, scutum: nonnunquam uerò communibus & assuetis, ut quando ait, gladius, clypeus. Patet & admiratione dignum est, quod uulgares uoces apud eum orationis grauitatem retinent. Cæterum quoniam ornata oratio à communi consuetudine discedit, unde & euidentior, grauior, ac modis omnibus iucundior fit, atq; uerborum immutatio, tropus: sententiarum autem, schema uocatur, horum deniq; species in arte dicendi perscriptæ sunt: uideamus num horum aliquid ab Homero prætermissum sit, num'ue aliud quiddam à posteris inuentum sit, quod ille non prius dixerit.

Animal uerte lector in sequentibus multa ex Græco tantum intelligi posse.

Inter tropos igitur Onomatopœia admodum illi familiaris est. Nouerat enim priscã nominum originẽ, quòd hi, qui primitus nomina rebus indiderãt, pleraq; ab euẽtu appellassent, & inarticulatas uoces in scripta retulissent, ut cum dicerent, inflare, secare, mugire, tonare, & his similia. Vnde & ipse quædam nomina prius non extantia, ita finxit, ut conformia essent rebus per ipsa significatis. cuiusmodi est, quũ ait sonitũ, strepitum, bombũ, & murmurabat, & resonabat, et bulli, aliaq; ilitiusmodi, quib. nemo significantiora inuenerit. Et rursus ubi alias uoces ad alias res pertinenteis, aliis tribuit, ut quum dicit, Malum incendium ferens, efficaciam in conflagrando significans. Et dum febrem pro igne ponit. Quibus et hoc affine est, Vulnera ferro percussa, ferro nanq; inflicta significare uult. Deniq; ut summatim omnia complectar, multa uerborum nouitate, multa cum licentia usus est, alia quidem præter consuetudinem immutãs, alia uerò eam ob causam insigniora reddens, ut orationi decus et magnificentiam adderet.

Nomina fictio. Fictitia Homeri uerba.

Præterea epithetorum copia illi est, quæ propriè, & suo loco subiectis accommodata, nim proprijs nominibus æquipollentem habent: ut quum singulis Dijs, singulas appellationes attribuit, Iouem consultum, altitonantem, & Solem sublimem, & Apollinem splendidum uocans. Ilã absoluta Onomatopœia, alios quoq; tropos uideamus.

Abusio quidem (quæ usum ex eo, in quo aliquid propriè significatur, in aliud, proprium nomen non habens, transfert) apud poetam est, ubi ait, catenã auream. Se ira nanque funiculum propriè denotat. Et ubi dicit, caprinam galeam: siquidem galea ideo apud eum canina appellatur, quòd ea olim ex canina pelle conficeretur. Ibi uerò et eam galeam caninam uocat, quæ ex caprina pelle facta erat.

Catachresis.

Translatio autem (quæ inde nomen sortita est, quòd rem à propria significatione in aliam, cum conueniente utriusq; rei similitudine transferat) & multa, & uaria apud illum est, ut illud:

Metaphora quid.

Contulit huc fracto se magni uertice montis. Et:
Insula, quam pontus circumluit, atq; coronat.

Quam enim rationem uertex in homine, eam & cacumen in monte: & quam corona ad eum cui imponitur, eandem & mare ad insulam habet. Porrò

affinibus

affinibus, pro propriis nominibus utens, orationem non solum speciosiorem, uerumetiam euidentiorem facit.

Sunt autem uariæ apud eum metaphoræ, quædam ab animatis ad animata, ut: Cæruleæ nauis sic est auriga locutus. Pro eo quod est, nauita. Item: Iuit ad Atridem pastorem mox populorum.

Pro eo quod est, regem. Aliæ aũt ab animatis ad inanimata, ut: Sub extremum Idæ pedẽ, hoc est, radices. Item: ubertas agri, id est, fertilitas. Aliæ è contra ab inanimatis ad animata, ueluti ferreũ profecto pectus, id est, durũ. Postremò ab inanimatis ad inanimata, ut semẽ ignis seruans, hoc est naturalem origimẽ. Porrò sicuti nominũ, ita & uerborum translationes apud eum sunt, ut:

Littora nanq; boant, feriente salo, atq; procellis. Pro sonant. Alius deinde tropus (quæ transumptio uocatur) fit quãdo per cognominationem res diuersa significatur, ut: Inde uelocibus insulis immisit abunde.

Insulas enim, quæ ꝓprie appellãtur magnificæ, significare uult. Eiusdem namq; significãtiæ utraq; uox Græcis est. Acutũ nanq; illis non solum uelocitatem motus significat, sed etiam id cuius forma tendit in tenuitatem. Istiusmodi & hoc est: Ego autem festinans astiti.

Alius tropus Intellectio uocatur, quãdo ex eo ꝙ prius significatur, aliud quiddã eiusdem generis intelligitur. Est q; simili modo uarius, aut enim ex toto partẽ intelligimus, ut: ad murũ bene structũ bones torridos. Boum nanq; appellatione, corium, ex quo scuta fieri solẽt, innuere uult. Aut ex parte totũ, ut: huiusmodi aũt caput desidero. Siqdẽ uoce capitis, totũ hominẽ significat. Et quãdo ꝓ pulchra, candidis ulnis prædità, & ꝓ bene armatis, bene ocreatos dicit. Aut ab uno multa, ut quãdo ita de solo Vlysse dicit, Postquã sacrũ Troiæ oppidũ deuastauit. Neq; enim ille solus, sed unà cũ aliis Græcis Troiã euertit. E cõtra ex multis unũ, ut Pectora iucũda, pro pectus. Præterea ex specie genus, ut marmore aspero iacto. Marmor nãq; saxi species ẽ. Aut è cõtra ex genere species, ut:

Noscere aues, & idonea dicere multa roganti. Siquidem non quasuis, sed auguraleis tantum aues dicere uult. Ad hæc ex adiunctis effectum rei, ut:

Pandarus, huic dono dedit arcum Phœbus Apollo. Arcus enim nomine iaculandi peritiã notat. et: Sedẽtes dealbabant aquã. & c: Alij. m. tota die iugum mouebant. Ex accidenti nanq; in priori exemplo, remigabant, in posteriori aũt, currebant, intelligi debet. Insuper ex præcedenti consequẽs, ut: Virgineã soluit zonã, ex eo nãq; sequitur, quòd nitiauerit. E cõtra ex consequẽti præcedens, ut quando pro occidere dicit, exarmare, id est, spoliare.

Est aũt & alius tropus Denominatio, quæ fit, quãdo nox de alia re posita, aliud quiddam secundũ relationem significat, ut est apud eundem.

Ast iuuenes terræ Cererem concredere pergunt. Triticeum nanq; fructum designat, quem sic ab inuentrice Cerere denominauit. Et ubi ait:

Viscera Vulcanum superat transfixa tenebant. Vulcani nãq; noce ignẽ declarat. Porrò affine iam dictis

χρήσασθαι τοῖς ὁμοίοις αὐτὶ τ κυρίων ὀνόμασιν ὀυκ ἀλέσθρου, ⟨◊⟩ ϕαεγέτερον ποιεῖ τὸν λόγον.

Εἰσὶ δ' ἐπ' αὐτῷ μεταφοραὶ ποικίλαι, αἱ μὲν, ἀπὸ ἐμψύχων ἐπ' ἔμψυχα. οἷον, ϕθέγξατο δ' ἦνις χ⟨◊⟩ νηὸς κυανοπρῴροιο, αὐτὶ τ ναύτης. καὶ βᾶ δ' ἰὼν μετ' ἀτρεΐδην ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν, αὐτὶ τ βασιλέα. αἱ δ', ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἷον ὑπαὶ πόδα νείατον ἴδης, τὴν ὑπώρειαν. νὴ δ' ἔβαρ ἀρότρης, τὸ γόνιμον. ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἔμψυχα, οἷον σιδήρειον νύ οἱ ἦτορ, αὐτὶ τ σκληρόν. ἀπὸ δ' ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἷον αἰθέρια πυρὸς σώζων, αὐτὶ τ γόνιμον ἀρχήν. ὥσπερ δ' ἐνομάτων, ὅτω καὶ ῥημάτων εἰσὶ πᾶσ' αὐτῷ μεταφοραὶ, οἷον ἠϊόνας βοάσσειν ἐρυγομένους ἁλὸς ἔξω, αὐτὶ τ ἠχεῖν.

Ἕτερος τρόπος ὅδιμ ἡ καλουμένη μετάληψις, κατὰ συνωνυμίαν σημαίνουσα πρᾶγμα δ' ἀφορον. οἷον, γνῶ δ' αὖ νήσοισιν ἐπὶ πρὸ ἔκκι βοῆσαι. βάλε δ' ὑγρὸν σημῆναι τὰς κυρίως ὀξείας λεγομένας νήσους. ἐπεὶ συνωνυμεῖ τὸ θοὸν τῷ ὀξύ. ὀξὺ δ' ὃ μόνον τὸ κατὰ κέντρον ταχὺ δίνη, ἀλλὰ καὶ τὸ κατὰ ἀκμὴν πεπηγὸς εἰς λεπτότητα. τοιοῦτόν ὅδι ⟨◊⟩ τὸ, ἐγὼ δὲ θόωσε πόδας ἐλάσας.

Ἄλλος τρόπος συνεκδοχὴ λεγομένη ἀπὸ τ κυρίως σημαινομένου ἑτερόν τι τ τοῦ τὸ αὐτὸ γένος ὄντων ποιεῖ σῶσε. καὶ ἔστιν ὁμοίως ὁ τρόπος ὅτος ποικίλος· ἐκλεγόμεθα γὰρ ἤτοι ἀπὸ τ ὅλου τὸ μέρος, πῶς οἷον· τεῖχος εὐδμήτοιο βόας αὔσας. ἀπὸ γὰρ τ βοῶν τὰς βύρσας, ἐξ ὧν ἀσπίδες, δόλεσσιν ἐπὶ βάλε δ'. ἢ ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον, οἷον, πείσω δ' αὖ κεφαλῇ πολιῇ. ἀπὸ γὰρ τ κεφαλῆς τ ἄνδρα σημαίνει. καὶ ὅταν λέγῃ λευκώλενον τὴν καλὴν, ⟨◊⟩ δυκνήμιδας ἑταίρους. ἢ ἀπὸ ἑνὸς τὰ πολλὰ, ὡς ὅταν εἴπῃ ὧδι τ ὀδυσσέως· ἐπεὶ ῥοίπησε ἕκαστον πολίσθρου ἔπορσεν. ἐγὼ γὰρ μόνος, ἀλλὰ σὺν ἄλλοις ἕλλησι τὴν τροίαν ἐπόρθησεν. ἀπὸ δὲ τ τὴν πολλῶν τὸ ἕν, οἷον· σάθεά δ' ἱμερόεντα. τοῦτ' ἔστι τὸ σῶμα, ἀπὸ δὲ τ εἴδους, χρύσεος, μαρμάρῳ ὀκρυόεντι βαλών. εἶδος γὰρ λίθος ὁ μάρμαρος, ἀπὸ δὲ τ χρύσεος, τὸ εἶδος. οἷον, ὀρνιθας γνῶναι, ⟨◊⟩ ϕ ἄσημα μυθήσασθαι. καὶ ὃ γὰρ ἐ πάντας, ἀλλὰ τοὺς μαντικὰς ὄρνιθας ἐπ' ἔϕη βάλε δ'. ἀπὸ δὲ τ πρᾶγμα ἐπὶ πρᾶγμα, τὴν πρᾶξιν, οἷον. πάνδαρος, ὃ ⟨◊⟩ τόξον ἀπόλλωνι αὐτὸς ἐδώκην. ἀπὸ γὰρ τ τόξου τὴν ποιὰν τὸ τόξον ἐμπειρίαν δηλοῖ. ⟨◊⟩, εἰζόμενοι λοὺσαν ὕδωρ, ⟨◊⟩ οἱ δὲ παπταίνοντο ὧδι μὲν τ πρόσω τὸ πλανᾶσθαι, ὧδι δὲ τὸ δ' ὀπίσω τὸ ἐπέχειν δηλοῖ. ἀπὸ δὲ τ πεπηγυίας, τὸ ἀκόλεθον, λύσε πεϑυιὴν ζώνην· ἀκολυθεῖ γὰρ τότε τὸ δ' ἐκόρεσσεν. ἀπὸ δ' ἐ τ ἀκολάθου, τὸ πεπηγός, ὡς ὅταν ϕαρίζειν λέγει τὸ ϕόνδε ἐπὶ τ σκυλδεῖν.

Ἔστι ἢ ⟨◊⟩ ἄλλος τρόπος ἡ μετωνυμία, λέξις ἐπ' ἄλλα κυρίως κειμένη, ἄλλο ἢ κατὰ ἀναφορὰν σημαίνουσα. οἷον ὅδι πᾶ' αὐτῷ Ἥμος ὅτ' ἀζηοὶ δημήτορα ϑωλεῦσι μιῦσι τ γὰρ πύρινον παρπὸν δηλοῖ, ἀπὸ τ εὑρέσεως δημήτερος ὀνομάσας ⟨◊⟩ ὅταν εἴπῃ, αὐλάγχνα δ' ἀρ' ἐμπεφαυῖαι, ὑπέρεχεν ἠφαίστοιο· ἐν γὰρ τῷ τ ἡφαίστου ὀνόματι, τὸ πῦρ λέγει. ὁμοίως δ' ὅδι τοῖς ἐρημίοις

καὶ

καὶ τοῦτ' ὃς πρῶτος γε χοίνικος ἅπτηται. λέγει γὰρ τὰ ἐμπεριεχόμενα ἐν τῇ χοίνικι.

Ἔστι δὲ ἄλλος τρόπος ἡ αὐτωνομασία, λέξις δὲ ἰδίου τινὸς θέτων, ἢ συνήθων, ὄνομα ἴδιον σημαίνουσα, ὡς ἐν τούτῳ· Πηλείδης δ' ἀχαιῶν ἀπειρεσίοις ἐπέεσιν Ἀθρόα δὴ λίην πεφόρηται. Διπλοῦν γὰρ δηλοῖ τοῦτο τὸν τε Ἀχιλλέα, καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα. Καὶ πάλιν· Θάρσει τριτογένεια φίλον τέκος. Καὶ ἐν ἄλλοις, φοῖβος ἀπόρσεκόμης. τὸ μὲν γὰρ τὴν Ἀθηνᾶν. τὸ δὲ, τὸν Ἀπόλλωνα δηλοῖ.

Ἔστι καὶ ἀντίφρασις λέξις, τὸ ἐναντίον, ἢ τὸ πρᾳοκείμενον σημαίνουσα. ὡς ἐν τούτῳ, Οὐδ' ἄρα τώγε ἰδόντε γήθησεν Ἀχιλλεύς. Βάλεται γὰρ ἀντὶ τοῦ τὸ ἐναντίον, ὅτι ἰδὼν αὐτοὺς ἐλυπήθη.

Ἔστι καὶ ἔμφασις, ἥτις δι' ὑπονοίας ἐπίτασιν τοῦ λεγομένου δηλοῖ τινα, οἷον· αὐτὰρ ὅτ' ὀν ἵππον κατεβαίνομεν οὐρανόθεν. ἐν γὰρ τῷ καταβαίνομεν, τὸ μέγεθος τοῦ ἵππου ἐμφαίνει. ὅμοιον δὲ καὶ κεῖνο· πᾶν δ' ὑπεθερμαίνθη ξίφος αἵματι. οὐ γὰρ ἐν τούτῳ πᾶν τὸ χεῖ μεῖζονα ἔμφασιν, ὡς βαπτιζόντος ὅτου τὸ ξίφος, ὥστε θερμανθῆναι. Τοιοῦτοι μὲν οἱ τῶν λεγομένων τρόποι, ὑπὸ ὁμήρου πεποιημένοι.

Ἰδωμεν δὲ καὶ τὰς τῆς συντάξεως ἐκβολὰς, τὰ καλούμενα σχήματα, εἰ μὴ ταῦτα πρῶτος ὁμηρος ὑπέλειξε. τὸ δὲ σχῆμά ἐστι λόγος ἀλλαγμένος τοῦ ἐν ἕνα κατά τινα πλάσιν, κόσμου ἢ χρείας χάριν. κάλλος μὲν γὰρ τοῖς λόγοις προστίθησι καὶ ἡ ποικιλίας, καὶ μεταβολὴ λόγου, καὶ σεμνοτέραν ἀπεργάζεται τὴν φράσιν. χρείαν δὲ εἰς τὸ ἀκροᾶσθαι μὴ ῥᾳθυμεῖν τὰς ποιότητας, καὶ δυνάμεις τῶν πραγμάτων.

Τὸν δὲ σχημάτων, τὰ μὲν κατὰ πλεονασμὸν ποιεῖ, ἐνίοτε μὲν διὰ μέτρου, ὡς ἐν τούτῳ· χρυσοῦ δὲ σίνοντο ὀδυσσεὺς δίχα πάντα τάλαντα. τὸ γὰρ πάντα μετὰ σωτῆρος ἔγκειται. ἔστι δὲ ὅτε κόσμου χάριν, ἢ μᾶλλα δὴ τέθυπτο μυθοποιὸς ἄλκιμος. ὁ γὰρ μᾶλλα πλεονάζει κατὰ συνήθειαν ἀττικήν.

Ἄλλοτε δὲ διὰ πλειόνων λέξεων τὸ σημαινόμενον ἀποδίδωσιν, ὃ καλεῖται περίφρασις, ὡς ὅταν λέγῃ, ὕιας ἀχαιῶν οὐκ ἀχαιὸς· ἢ βίλλ ἡρακλείῳ τὸν ἡρακλέα. ἢ τὰ τοιαῦτα δὲ κατὰ ἐναλλαγὴν σχηματίζει, τῷ εὐθισμένῳ τάξιν ἀνατρέφων.

Καὶ ἔστι γὰρ μέσῳ λέξιν γοῦν τιθεὶς, ὃ καλεῖται ὑπερβατὸν, ὡς ἐν τούτῳ· Αἱματόεις, ὡς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδώς. Ἀντὶ τοῦ λέων ταῦρον κατεδηδώς. Καὶ λέξιν μὲν ὅτως ὑπερβιβάζει. ἐνίοτε δὲ καὶ ὅλον λόγον, ὡς ἐν τούτῳ· ἀργεῖοι μὲν μέγ' ἴαχον, ἀμφὶ δὲ νῆας Σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ' ἀχαιῶν,

Μῦθον ἐπαινήσαντος ὀδυσσῆος θείοιο. τὸ δὲ ἑξῆς ἐστὶν· ἀργεῖοι μὲν μέγ' ἴαχον, μῦθον ἐπαινήσαντες ὀδυσσῆος θείοιο.

Τὸ δ' αὐτὸ εἴδος ἔχεται καὶ ἡ καλουμένη περιβολὴ. ὅταν ἔξωθέν τινα μυθολογῶν προσκοπῇ τοῖς προκειμένοις ἐμβάλλεται, ἃ κἂν ἀφέλῃ τις, ὁδὸν ἡ συντάξεως ἀφαιρεῖ, οἷόν ὅτι·

Ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον τὸ μὲν οὔποτε φύλλα, καὶ ὄζους, φύσει, ἐπεὶ δὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν, ἀλλ'

& hoc eſt: Qui meam chœnicem attigerit, ea nanq; quæ in chœnice continentur, innuit.

Præterea & alius tropus, Pronominatio uocatur, & fit, quum epithetum, aut conſignificatiuũ pro proprio nomine accipitur, ut:

Æacides Atriden rurſus uoce petulca Increpuit.

Per hæc enim Achillem, et Agam. intelligit. Et rurſus:

Sis animo fidens Tritonia, filia chara.

Et in alijs, Phœbus intenſus. illic enim Minervam, hic uerò Apollinem denotat.

Eſt & Antiphraſis, dictio quæ contrarium, quàm præ ſe fert, ſignificat. ut in hoc:

Hos ubi conſpexit, non eſt lætatus Achilles.

Contrarium enim dicere uult, nempe quòd his conſpectis indoluerit.

Eſt & Emphaſis, quæ animi cogitatione uehementiam dicto addit, ut:

Aſt in equũ deſcendentes, quem ſtruxit Epeus.

Dum enim inquit, deſcẽdentes, equi magnitudinẽ declarat. Simile. a. & illud eſt, Totus. u. gladius ſanguine incaluit. per hoc enim maiorẽ emphaſim oſtendit, quòd ait enſem adeo ſanguine tinctũ fuiſſe ut incaluerit. Huiuſmodi quidẽ tropi (ſi ſic nocãtur) ab Homero ficti ſunt.

Videamus autem & conſtructionis mutationes, quæ figuræ appellantur, nũ et has Homerus primus inuenerit. Porrò figura eſt ſermo à communi cõſuetudine recedẽs, ornatus, ſeu utilitatis gratia, ſecundũ quãdam fictionem mutatus. Dicẽdi nanq; varietas, orationẽ non ſolũ uenuſtiorẽ, ſed etiam ſtylum graviorẽ efficit. Vtilis autem eſt quòd rerum qualitatem ac uim extollit, intenditq;.

Inter ſchemata autem pleonaſmo nonnunquam metri cauſa utitur, ut in hoc: Auri autẽ appendens Vlyſſes decem tota talenta. nam nox Tota, nihil ad ſenſum faciẽs, adijcitur. Eſt etiã quãdo ornatus cauſa fit: ut, Certe omnis no mortuus eſt Menœtij ſtrenuus filius. nox nanq; Omnino Attica conſuetudine abundat.

Nonnunquam uerò pluribus uocibus ſignificatum refert, quæ figura Circuitio appellatur: ut quum dicit, Filios Achiuorum, pro Achiuos: et uim Herculeam, id eſt Herculem. Talia uerò per mutationem figuratè dicit, dum conſuetam ſtructuram inuertit.

Et aut uocẽ in medio interponit, quæ figura Tranſgreſſio uocatur, ut in hoc:

Haud ſecus atq; leo de taurum paſcit obeſum:

Pro eo quod eſt, leo taurũ depaſcit: ac uocẽ quidẽ ſic trãſgreditur. Aliquando uerò totam orationem, ut in hoc:

Filij Achiuorum clamant, ac perſonat omne
Nauigium, uocem dum tollit Achina iuuentus,
Applaudens uerbis, quæ fecit diuus Vlyſſes.

Ordo nanq; eſt: Argiui multũ clamabant, diuini Vlyſſis orationẽ commendantes. Eiuſdem ſpeciei figura eſt, quæ Interpoſitio uocatur, & fit quando extrinſecus quædam nihil ad inſtitutũ pertinẽtia interſeruntur, quæ et ſi quis eximat, tamen conſtructioni nihil decedit, ut eſt illud:

Iuro per hoc ſceptrum, quod nec folia ulla, nec ullos
Ramos producet, poſtquam trunco illud ademptum,

floreſcet

Verbũ ſum Telemachi ad Eurycl am ab ini- tio lib. 19 Odyſſ.

Tranſitio.

Quid ſit fi gura.

Verba ſum Achill. li.

Flexfret ueq; n. quod ferrũ rasit acutũ. & c. quæcunq; de sceptro dicit. Tandem principio quadrans, infert:

Certe olim rupiet Peliden turba Pelasga.

Est autem apud eum et Palilogia, hoc est, repetitio alicuius partis orationis, aut plurium uocum, quæ repetuntur. qua figura & Reduplicatio uocatur, ut est:

Huic aduersus eo, quamuis sit flammea dextra,
Flammea dextra licet, uis ignea denig; ferri.

Aliquando uerò interseruntur alia quædam, & eadem rursus repetuntur, ut in hoc:

Ille quidem Æthiopas adijt, procul inde colentes,
Æthiopas reliquis diuisos partibus orbis.

Porrò figura hæc non solùm dicentis affectum declarat, sed etiam auditorem monet.

Eiusdem generis est & Relatio, cùm ab initio plurium membrorum eadem particula repetitur, cuius exemplum apud poetam hoc est:

Nireus deinde rates ex Syma tres agit æquas,
Nireus Aglaiæ gnatus, Charopiq; potentis,
Nireus ad Troiam quo non formosior alter.

Estq; similiter & hæc figura affectui mouendo, & suauis loquentiæ perquam familiaris.

Est præterea apud eũ et Regressio, q̃ fit, quando duas res & nomina ꝓponẽs aliquis, sensu nondũ finito, ad utrũq; nominũ redit, ac sententiæ defectũ complet, ut in illo:

Mars homicida, dea & contentio lttigiosa,
Hæc etiam turbas ciet, ac hostilia multa,
Mars autem manibus prægrandem concutit hastam.

Officium autem schematis istius est, orationem uariegatam & perspicuam reddere.

Ad hæc schema apud illũ est, Similiter desinens, in quo mẽbra in uoces sono similes desinũs, eadẽ in fine syllabas habentes, ut est: Præsentẽ hospitio excipies mittesq; nolentem. Et in illo:

Fertur olympus, ubi sedes fiet alta deorum,
Nec uento, pluuiaq; fiet penetrabilis unquam,
Quem super alta cadat nec nix, sed lucidus aer
Panditur, hunc itidem splendor super emicat albus.

Quando uerò in nomina, quæ similiter declinantur, periodi seu membra desinunt, idq; in eodem casu fit, Similiter cadens proprie appellatur, ut est:

Gens ut apum si quando frequens uenit, atq; cauernis
Egreditur, semper ueniente examine magno.

Prædicta, u. et his similia, multũ gratiæ et uoluptatis eratiõi addũt. Cæterũ ſpecimẽ industriæ suæ circa cõpositionẽ dedit, quod sæpenũ ero duab. etiã figuris in ijsdẽ uersib. ẽ usus, nẽpe epanaphora, et similiter definẽte, ut in illo:

Belle quisque acuat telum, belle & sibi scutum
Ponat, & inde suis det pabula grata caballis.

Sub his illud schema continetur, quod Compar appellatur, fitq; ex duobus, aut pluribus membris, pares inter se uoces habentibus. Huius uerò Homerum primum autorem esse constat, dicit enim inter cætera, Veriti quidem sunt abnuere, timuerunt autem suscipere. Quòd uerò & hac figura multum ornatus in dicendo habeat,

nemini

Οὐδ' ἀναθῃλήσει. πόθι γὰρ ῥᾳ̈δ' ἐ χαλκὸς ἔλεψε.
καὶ τὰ ἑξῆς, ὅσα περὶ τ' σκηπτροῦ λέγει. ἔτι ὠφέ
ρει τὸ ἀκόλουθον τῇ ἀρχῇ·

Ἦπτ' ἀχιλλῆϊ πόθη ἵξεται υἷας ἀχαιῶν.

Ἔστι δ' αὐτῷ ἡ παλιλλογία, ἐπανάληψις ὅταν μέρους λόγου, ἢ πλέονων λέξεων ἐπαναλαμβανομένων, ὧν ἀναδίπλωσις καλεῖται, οἷον ὅτι· Τὸ δ' ἐγὼ αὐτός εἰμι, μὴ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν, Εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μιν᾽ δ' ἄιθωνι σιδήρῳ. Ποτὲ δὲ παρεντιθεμένων ἄλλων τινῶν, ἃ τ' αὖ πάλιν αὐτιλαμβανομένων, ὡς φῶ τῷ· Αλλ' ὁ μὴ αἰθίοπας μετὰ κλισίας τηλόθ' ἐόντας, Αἰθίοπας τοί δ' ἰχθὰ δ' ἑκατόμβας ἄλλως. Ἔστι δὲ τὸ χῆμα κίνησιν ἐμφαῖνον λέγοντος, καὶ ἅμα κινδυνεύοντος ἀκροατοῦ.

Τὸ αὐτὸ γένος ὅταν μὴ ἡ ἐπαναφορὰ, ὅταν φῶ ἀρχῇ πλέονων κώλων ταυτὸν μόριον ἐπαναλαμβάνῃσι. τοῦτο δὲ παράδειγμα παρὰ Θεοπόμπῳ· Νιρεὺς δ' αὖ σύμμαχον ἄγε Ϝοῆς νῆας ἐίσας, Νιρεὺς Ἀγλαΐης υἱός, χαροποῖσι γυναικός, Νιρεὺς ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθεν. καὶ ἔστιν ὁμοίως τὸ χῆμα οἰκειότατον κινήσεως καὶ δυσπραγίας.

Ἔστι δ' αὐτῷ καὶ ἡ ἐπανοδος, ἥπερ ὅταν, ὅταν δύο πράγματα ἢ ὀνόματα τεθῇ τις, μὴ πω δὲ τῶν πέρας ἐχόντων, ἐπανίῃ ἐφ' ἑκάτερον τ' ὀνομάτων, ἀποδιδοὺς τὸ δι᾽ διανοίας ἐλλιπὲς, ὡς φῶ ἐκείνῳ·

Ἄρης τε βροτολοιγὸς, ὁρίς τ' ἄμοτον μεμαυῖα,
Ἡ μὲν ἔχουσα κυδοιμόν, ἀναιδείην δ' ἰάπτει,
Ἄρης δ' αὖ παλάμῃσι πελώριον ἔγχος φώμα.
ὄργυιον ἦ τ' ἥματος ποικιλίαν καὶ σαφήνειαν.

Ὑπάρχει ὁμοιοτέλευτον χῆμα τῷ αὐτῷ, ᾧ ὦ τὰ κῶλα εἰς ὁμοίας τ' ἤχῳ λέξεις τελευτᾷ, τὰς αὐτὰς συλλαβὰς ἐν τοῖς τέρασιν ἔχοντα, οἷον ὅτι·

Χρὴ ξεῖνον πρὸ ἐόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δ' ὀπίσσω
Ὃς ἐν ἐκείνῳ· Οὔλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
Ἐμμεναι, ὅτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, ὅτέ ποτ' ὄμβρῳ
Δεύεται, ὅτε χιὼν ὑπέπλησε, πάλαι δ' ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
Πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ὑπολέρομαι ἄγλη. ὅταν δὲ εἰς ὀνόματα ὁμοίως κλινόμενα λήγωσιν αἱ περίοδοι, ἢ τὰ κῶλα, μὴ ταῦτα εἰς πτώσεις ὁμοίας, ὁμοιόπτωτα ὧν ἰδίως ὀνομάζεται, οἷον ὅτι· Ἡυτε ἔθνεα εἶσι μελισσάων ἀδινάων, Γέ τρες ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομένάων. τὰ δὲ εἰρημένα, καὶ τὰ τοιαῦτα μάλιστα προστίθησι τῷ λόγῳ χάριν καὶ ἡδονήν. δ' ἕνεκα δὲ καὶ περὶ σωθέσεως φιλοτεχνίας, ὅτι μὴ πολλάκις καὶ δ' ὅσα χήματα ἐν τοῖς αὐτοῖς ἔπεσι κέχρηται, τῇ τε ἐπαναφορᾷ, καὶ τῷ ὁμοιοτελεύτῳ, ὡς φῶ ἐκείνῳ·

Εὖ μὲν Ζεὺς δ' ὄρυ θηρᾶσθαι, εὖ δὲ Ζεὺς ἀπαΐδα θεῖναι.
Εὖ δ' ἐστὶς ἵππουσι δ' ἔπεσσι δότω ὠκυπόδεσσι.

Τούτῳ ἔχεται καὶ κεκῶνο τὸ χῆμα τὸ καλούμενον πάρισον, ὃ γίνεται ἐκ δύοιν ἢ πλειόνων κώλων, ἴσας ἀλλήλαις τὰς λέξεις ἐχόντων. μὴ ἴσων δὲ πρώτως ὁμηρος ἐποίησεν ἔπεσι· Διὸ εἶδον μὴ ἀνηνάδεις, δ' ἔσαν δ' ὑπόδεκτοι ἔχειν. μὴ πάλιν, Μνωϊσμὸν μὲν ἀπορρίψαι, φιλότητα δ' ἐλέσθαι. καὶ ἴσων δὲ, ὅτι πολλὰ ἔχει

τῆ φράσεως κόσμου, σύλληψιν. τῆ ὁμοίας χάριτος ἔχεται καὶ ἡ παρανομασία, ὅταν πρὸς τὸ πρόκειμενον ἕτερον ὄνομα ἐμφερὲς τιθῇ σύνθεσιν κατὰ σύμμετρον διάστημα, οἷον ὅτι· Οὐδ' ἐγὼ σὸν ἐ δόλον ἐφράσσατο πατρὸς, παρτροὸς Λυκόοργος. τῶν γὰρ ἄλλων· τῶν πόθι πρόθεος θεὸς ἤγεμόνευσεν. τὰ μὲν πλεοναστικὰ πόθι κατὰ πλεονασμὸν, ἢ κατὰ ἴνα ποιὰν πλάσιν χρηματίζει. ἄλλα δὲ κατὰ φθορὰν λέξεως, ὧν ὅτι ἡ κατὰ μίαν ἔλλειψις, ὅταν καὶ ἄνευ τοῦ ῥηθῆναί ἴνα λέξιν ἐκ τοῦ προφερομένου ἡ διάνοια φαίνηται, οἷον ὅτι· Δώδεκα δὲ τοὶ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ ἀνδρῶν πεζὸς δ' ἐνδέκα φημί. Λέπει γὰρ τὸ ἀλαπάξας, νοεῖται δὲ ἐκ τοῦ προφερομένου. κἀκεῖνο δὲ λέγεται κατ' ἔλλειψιν.

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης· ἐνδὲ σὺ γὰρ τὸ ἐσί. Ὡς τότοι, ἦ μοι ἄχος μεγαλήτορος αἰνέαο.

Λέπει γὰρ τὸ πάρεισιν, ἢ συμβεβηκὸς, ἤδει δὲ σῶν. ποιὸν τόν ὅτι τὸ ἀσώδες ἐστὶν, ὅπόταν ἀζήρωτα οἱ σώζεσθαι οἱ σωζόμενοι τῇ φράσιν, ὃ πρὸ μόνου τάχους, ἀλλὰ καὶ ἐμφάσεως παθητικῆς χάριν γίνεται, οἷον ὅτι τὸ ἔσσο· Ἰομεν ὡς ἐκέλευες αὐὰρ ἐγὼμὲ φαίδιμ' ὀδύσσευ, Εὕρομεν ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα κίρκης. Ἐν τούτοις γὰρ ὁ καὶ σώζεσθαι ἀζήρωται, τὸν τάχιστον τρόπον τῆ ἐπαγγελίας ζητοῦντος τοῦ λέγοντος.

Εἰσὶν δὲ οἷς χήμασι, καὶ τὸ καλούμενον ἀσώτατον, ὃ τὸ ἀλλοίωσις καλεῖται, ἐπιδιδόναι ἡ σωφρονοῦσα τάξις ἀλλοίαν γινόμενα, τὸ ἔστι ποικίλη, γένεται τοῦ κόσμου ἡ χάριν ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις τὸ μὴ συνήθους τάξεως ὁ λοκόσμος ἀκολουθεῖν, ὡδὶ δὲ ἢ ἴδιον αὐαφορᾶς ἐρώσης ἀκολουθίαν.

Συμβαίνει δὲ πολλαχῶς ὧδε τὰ γένη τοῦ ὀνομάτων ἀλλάσσεσθαι, οἷον ὅτι τὸ· κλυτὸς ἱππηλάμεια, αὐτὶ τοῦ κλυτὴ, ἢ θῆλυς εἴρηται, αὐτὶ τοῦ θήλεια. σώφρων γὰρ ἦν τοῖς παλαιοῖς χρῆσθαι τοῖς ἀρσενικοῖς καὶ αὐτὶ τῶν θηλυκῶν, ὡς πρεσβῆσι, καὶ δυνατωτέροις. ἐκ ἀμέτρως μέν τοι, ὀδ' ἀλόγως, ἀλλ' ὅταν δίκην χρῆσθαι ὀνόματι ὧν θέτο, ἐκτὸς ὄντι τοῦ σώματος πρὸς ὃ ὅλην ὁ λόγος. ἐκεῖνο μὴ γὰρ ὅτι πρὸς τὸ σῶμα, ὁ μὲν μέγας, ἡ μεγάλη, ὁ καλὸς, ἡ καλὴ, καὶ τὰ τοιαῦτα. ἐκτὸς ἦ, οἷον γνῶσις, δυτυχὴς. τὰ τοῦτα δὴ σώφρονα ἐπαμφοτερίζει. καὶ γὰρ καθολικῶς πάντα τὰ σωθέντα κοινά ὅλην ἑκατέρου γένους, ὅταν κοινῶς ἀρρενικῷ καὶ θηλυκῷ ὀνόματι ὧν φέρηται ῥῆμα, ἢ μετοχὴ, τὸ ἀρρενικὸν ὧν κρατεῖ, ὡς τὸ τότω·

Γαῖαν θ' ἡμεῖς τε, καὶ οὐράνιοι ἀτάλαντοι φερέοντο.

Τινὰ δὲ καὶ πρὸ τοῦ τῶν δηλέκτων ἰδιότητα ἢ τῆ τότε σωφροσύνην λέγει διαφόρως, οἷον ὅτι· Ἔχει δέ τε πίονας αὐτὸς μακρὰς. Πολλάκις δὲ καὶ μέτρου χάριν φιλάττει τὰ γένη· ὡς τὸ τότω, Δῶρόν τοι καὶ ἐγὼ τέκνον φίλε τῶν δίδωμι. τὸ μὲν γὰρ τέκνον ὀνόματος ἕτερον ὄνομα, ἐπιλύεται δὲ ἀρσενικὸν τὸ φίλε, πρὸς τὸ πρόσωπον ἀποτείνας τὸν λόγον. ὁμοίου ὅτι καὶ τὸ ἀπὸ τῆ διώνης πρὸς τοῦ ἀφροδίτου εἰρημένου.

Τέτλαθι τέκνον ἐμόν, καὶ αὐάχετο κηδομένη περ· τῆ δὲ αὖ τῆ ἀναλογίας κἀκεῖνο ἔχεται,

Ἦλθε δὲ ὧδε ψυχὴ θηβαίου τειρεσίαο, σκῆπτρον ἔχων.

nemini obſcurum eſt. Porrò eandem gratiam & Agnominatio habet, quando præter nomẽ de quo agitur, aliud ei ſimile ſtatim modico ſpacio ſubiungitur, ut eſt:

Non ſiquidem hoc nalnit ualidus rex ille Lycurgus.

Et in alio, Queis Protheus celer imperitabat. Cæterùm prædicta aut per pleonaſmum, aut per alium quempiam ſchematiſmũ figuratè dicũtur: alia verò per nerbi defectum. quorum è numero & hæc figura eſt, quæ Defectus appellatur, quando etiam omiſſa aliqua noce ſenſus ex prædictis patet, ut eſt: Transitio. Eclipſis.

Excidiq́ hominum duodenas nanibus urbes,
Vndenas autem affirmo cum Marte pedeſtri.

Deeſt enim, naſtaſſe: intelligitur autẽ ex prædictis. Illud etiam per defectum dicitur,

Optima auis charam patriam defendere ferro.

Deeſt enim uerbum eſt. & ,

Eheu magnanimi dolor Æneæ mihi cerbè,

Subanditur enim, adeſt, ſeu accidit, aut ſimile quiddam. Huiuſmodi eſt & diſſolutio, quando coniunctiones locutionem coniungentes tollantur. Quod non ſolùm celeritatis, ſed etiã emphaſeos affectu plenæ gratia fit, quemadmodum illud: Aſyndeta. Eiuſdem uſus.

Per querceta tuo iuſſu penetramus Vlyſſes,
Ædiculas Circæ deprehendimus hic fabrefactas.

In his enim, Et coniunctio ſublata eſt, dum is qui dicit, breuiſſimum enunciationis modum quærit.

Eſt inter ſchemata etiã id, quod incongruũ, ſeu Variatio appellatur, & fit dum conſueta ſtructura mutatur, & uaria redditur, ut oratio à uulgari cõſtructione diſcedẽs eò maiorẽ gratiã ac elegãtiã habeat: ita tamẽ ut illius ordo quiddam proprium habeat, ad quod referatur.

Contingit a. ſæpenumero, ut nominũ genera cõmutentur, ut eſt illud: Inclytus Hippodamia, p inclyta. Et, fœminea ros, pro fœmineus. Veteribus nãq familiare fuit, maſcul. pro fœm. tanquã potioribus & nebemẽtioribus uti. Nec uerò inconcinnè, citraq́ rationẽ hoc fecerunt. ſed quãdo adiectiuo nomine utendũ fuit, quod extra corpus erat: de quo mentio fiebat. illa namq́ circa corporis dotes uerſantur, magnus magna, puleher pulchra, & iſti uſmodi. Hæc a. ad animi bona ptinent, ut glorioſus, fortunatus. Atq́ hæc etiã in cõpoſitione ambigua ſunt. Etenim in uniuerſum omnia cõpoſita utriq́ generi cõmunia ſunt: Ad hæc quãdo ſimul maſc. et fœmin. nomini uerbũ ſeu participiũ infertur, ibi tũ maſc. præualet, ut in hoc: Concipio genera.

Virgineũ decus, ac inuenes puerilia amãtes. Quædã etiã præter dialectorũ proprietatẽ, ſeu morẽ tũ cõſuetum, aliter ab eo dicũtur: ut eſt, Ipſe habet egregios ualde, lõgoſq́ colũnas. Sæpenumero aũt & metri cauſa genera cõmutat: ſicuti in hoc, Dono tibi hoc donũ, mi q̃ chariſſime nate. Siquidẽ τέκνον. i. fili, nomẽ neutrius generis eſt, cui adiectiuũ maſcul. chare, intulit, dũ nocẽ ad perſonã refert. Simile eſt & illud, quod à Dione ad Venerẽ dicitur, Nata fer, atq́ animo duro tolerato dolores. Eiuſdẽ autem proportionis & illud eſt, Tireſiæ aduenit Thebani uatis imago, Sceptra tenens.

Parti-

Participium namq; ἔχων, id est tenẽs, non ad umbrã sed ad genus corporis, hoc est, ad ipsũ Tiresiã, accõmodauit. Sepe enim non ad uocẽ, sed ad sensum respicit, ut in hoc:

Omnibus est animus motus, motæq; Phalanges,
Aeaciden cupiunt, qui naues desidet altas.

Non enim phalanges, sed uiri, unde illæ constant, Achillem desiderabant. Præterea & secundum aliam mutationem, genera permutat, ut quum dicit:

Cærula contexit nebula hunc, immobile perstans.

Quum enim nebula & nubes eiusdem significantiæ sint, et modo de nebula locutus esset, νέφος, φ neutrius generis apud Græ. ẽ, intulit. Similia. a. huic et illa carm. sunt.

Vt uolucrum istarum uolitant examina multa,
(Strymoniaq; grues, anser, colloq; superbus
Albus olor) gaudent. alis hinc inde uolant quum.

Etenim quũ generale auium nomẽ in neutro genere pmisisset, ac deinde illarũ species in masculio subiũxisset, rursus neutraliter infert, nẽpe cũ strepitu desidẽtiũ: reddẽs uidelicet id, quod generali auium nomini familiare est. Non solum autem genus, sed & numerum poeta sæpe commutat, dicens: Turba rates Græcas adeunt, permagna frequẽsq;. Singulari enim suppositio, plurale appositum subdidit, dum uidelicet sensum magis quàm uocem respicit. Siquidem uox multitudo, appellatione quidem singularis numeri est, multos autem in se complectitur.

Simile autem à cõtrario est, quando suppositio plurali, singulare appositum infertur, ut in hoc:

Et habentes pectora magna
Quisq; uolat prorsum. Quisq;. n. uoce quidẽ singularis numeri est, dum. a. ad multitudinẽ refertur, idem pollet quod Omnes. Eandem schematis formam et illud habet:

Hi Pylon attingunt, Neleia mœnia clara,
Hi maris ad litus rem diuinam faciebant.

Pyli nãq; intelliguntur. Fit apud eum et casuũ mutatio, ut quũ nominatiuus et uocatiuus in talibus cõmutantur:

At Thyestæ Agamemnoni gestandũ relinquit. Et,
Nubium congregator Iupiter. Et,
Da mihi charus, et haud deterrimus inter Achiuos. Genitiuus a. & datiuus in huiusmodi mutatur,
Prima acie certat Phrygibus Paris optimus ille. Pro eo quod est, Phrygũ. Et è contra,
Hæc extenta iacet iuxta speluca cauata. Pro circa speluncam. Atq; mutationis istius causa est, quòd nominatiuus, accusatiuus, & uocatiuus quandam inter se cognationem habere uideantur, propterea quòd noῖa neutrius generis, & pleraq; masculina, ac fœminina, tres istos similes casus habeãt. Similiter a. et genit. cum datiuo quandã affinitatẽ habet, idq; in duali oĩm uocum numero deprebẽditur. Quo fit, ut & Homer. casus haud immeritò præter consuetudinem mutet. Nonnunquam u. & rationes est inuenire istius mutationis, ut in hoc: Scientes campi. et, Pertransibant campũ, pinde nanq; est, ac si diceres, transibant per campũ. Belle. a. & casuũ pmutatio apud illũ habet, in utriusq; poematis exordio, in qbus accus. præpositio, rectũ intulit, dicẽs: Irã pande Dea, etc.

Magnorum fuerat quæ causa dolorum.

τὸ γὰρ ἔχων, ὁ πῶς τῆ ψυχῆ, ἀλλὰ πῶς τὸ γένος τοῦ σώματος, τοῦτέστι πῶς τὸ τερσίαν, ἥρμοσε. πολλάκις γὰρ ὁ πῶς τὸν λόγον, ἀλλὰ πῶς τὸ σημαινόμενον ποιεῖται τὴν ἀπάντησιν, ὡς ἐν τούτῳ· Πᾶσιν ὀρίνθη θυμὸς, ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες, Ἑλπόμενοι πρὸς ναῦφιν ἀμύμονα πῆλεϊωνα. Τὸ γὰρ ἑλπόμενοι οὐχ αἱ φάλαγγες, ἀλλ' οἱ ἄνδρες, ἐξ ὧν αἱ φάλαγγες συνίστανται.

Καὶ κατ' ἄλλον δὲ τρόπον τὰ γένη ἐξαλλάσσει· ὡς ὅταν εἴπῃ, Νεφέλη δ' ἐμὶν ἀμφιβέβηκε κυανέη, τὸ μὴ ὄποτε ῥόθει. ἐπεὶ γὰρ συνωνύμως λέγει νεφέλη, καὶ νέφος, προεστὼς τῷ νεφέλῃ, ἐπλήγυνε τὸ ἕτερον νέφος. ὅμοια δ' ὅτι τούτῳ κἀκεῖνα τὰ ἑπῆ·

Τῶν δ' ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλὰ, Χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δολιχοδείρων, Ἔνθα κῆ ἕνθα ποτῶνται ἀγαλλόμενα πτερύγεσσι. Προθεὶς γὰρ ἐξαιρέτως τὸ γένικὸν τὴν ὀρνίθων ὄνομα, εἶτα θηλυκῶς ἐπῆν τὰ εἰδικὰ, ἐπλήγυνε πάλιν ἐξαιρέτως τὸ κλαγγηδὸν προσαθιζόντων, ἀποδιδοὺς τὸ οἰκεῖον τῷ γενικῷ ὀνόματι τὸ ὀρνίθων. ἅμα δὲ τῷ γένει, καὶ οὐκ ἀριθμὸς ἐναλλάσσει πολλάκις ὁ ποιητὴς, λέγων· Ἡ πληθὺς δὲ νέας ἀχαιῶν ἀπονέοντο. Προθεὶς γὰρ ἑνικὸν, ἐπήγαγε τὸ πληθυντικὸν, δηλονότι πρὸς τὸ σημαινόμενον ἀναφέρων. ἐπεὶ δὴ ἡ πρόθεσις τῆ λέξει προσηγορίαν ἔδωκεν ἑνικὸν, πολλὰς δ' ἐν αὐτῷ προεῖληφεν.

Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ ἔδωκε τὸ ὅμοιον, ἐπιζεύξας ποτὲ μὲν τοῦ πληθυντικοῦ τὸ ἑνικὸν ἐπενεχθῆν, ὡς ἐν τούτῳ·

Οἱ ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες. προσέθηκε γὰρ τὸ πᾶς, ἵνα λόγῳ ἑνικὸν ὄντι, τέτακται ὑπὸ πλῆθος, ἴσον δυνάμενον ἑαυτοῖς. ἢ ὑπὸ τὸ σχῆμα τοῦ εἴδους ὅτι κἀκεῖνο· Οἱ δὲ πύλον νηλῆος εὐκτίμενον πτολίεθρον Ἶξον, πεῖσ' ὧδι ἵνα θαλάσσης ἱερὰ ῥέζοιεν. Νοοῦνται γὰρ οἱ πύλιοι.

Γίνεται δὲ τὰς πλάσεις γίνεσθαι ἀλλοίωσις πρὸς αὐτῷ, ὀρθείας μὴ κλιτικῆς ἐναλλασσομένης, ἐν τοῖς τοιούτοις· Αὐτάρ ὁ αὖτε θυέστ' ἀγαμέμνονι λεῖπε φορῆναι. Καὶ, νεφεληγερέτα ζεύς. Καὶ, δῖος φίλος, οὐ γάρ μοι δοκέεις ὁ κάκιστος ἀχαιῶν. γενικῆς δὲ καὶ δοτικῆς ἐν τοῖς διάφοις, Τρωσὶ μὴ πομάχιζεν ἀλέξαν δρος θεοειδὴς. ἀντὶ τοῦ τρώων. καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου,

Ἡδ' αὖτ' πταίνυσο πόδι ταχέος γλαφυροῖο, αὐτὶ τοῦ ποδὶ ταχεῖ. καὶ τούτων δὲ ἔδωκε ἡ αἰτία αὕτη, ὅτι συγγένειαν ἔοικεν ἔχειν πρὸς ἀλλήλας, ἥτε ὀρθεῖα, καὶ αἰτιατικὴ, καὶ κλητικὴ· διὸ μὴ ἐν τοῖς ἐξαιρέτοις εἰσὶν αἱ αὐταὶ, μὴ ἐν πολλοῖς τοῦ ἀρρενικοῦ μὴ θηλυκοῦ, ἥτε ὀρθεῖα, μὴ ἡ αἰολικὴ, καὶ κλητικὴ ἡ αὐτὴ ὀρθῆ. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γενικὴ πρὸς τὴν δοτικὴν ἔχει συγγένειαν. ταῦτα δὲ ἐν τοῖς ἑνικοῖς ἀριθμοῖς ἐξῆν εὑρεῖν τῶν ὀνομάτων εὑρίσκειν. ὅθεν εἰκότως πρὸς τὴν συνήθειαν τὰς πλάσεις ἐναλλάσσει. ἐνίοτε δὲ μὴ λόγος ὀρθὴν εὑρεῖν ἐξαλλαγὴς, ὡς ἐν τῷ, ὣς ἀμενοι πεδίοιο, μὴ τὸ, διέπρησσον πεδίοιο, ἴσην τῷ ἑπτέρων δὲ τὰ πεδία. εὖ δὲ ἔχει πρὸς αὐτῷ ἡ τῶν πλάσεων μεταβολὴ ἐν ἀρχῇ ἑκατέρων τῶν ποιήσεων, ἐν αἷς πρὸ θεὶς τὴν αἰτιατικὴν, ἐπήγαγε τὴν ὀρθεῖαν, εἰπών·

Μῆνιν ἄειδε θεὰ, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος· ἔθηκε.

καὶ, ἀνδρα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη. ἔσι γὰρ ὅτε τῇ γραικῇ ἡ δυθεῖαν ὧν φέρει. ὡς γὰρ τότε, Τῶν οἱ νῦν βροτοί εἰσι. πολλὰ δὲ ἑτέρως σχηματίζει. ὡς γὰρ τῷ· φημὶ γὰρ παῦσαι ὑπορμήσαι κρονίωνα, Ημαρ ὅτε νηυσὶν ἐπ' ὠκυπόροισιν ἔβαινον Αργεῖοι, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες, Αἰθρηπλῶν ὧν δ' ἔξι', ἐναίσιμα σήματα φαίνων. τότῳ δὲ ὁμοίον ὅτι κἀκεῖνο· οὐδ' ἀγλαΐηφι πεποιθώς, Ρίμφα ἑ γοῦνα φέρει. καὶ τοῦτα δὲ ἴσως νενόηκε κατά τινα ἀρχαϊκὴν συνήθειαν. καὶ δὴ τοῦτα ἀλόγως. εἰ γάρ τις τὰς μεταλήψεις εἰς ῥήματα, εὕροι αὖ τὸ ἀκόλουθον. τὸ γὰρ αἰθρηπλῶν ἴσον ὅτι τῷ ἥρπαπλε. τὸ πεποιθὼς τῷ ἐπὶ πεποιθε. τὸ δὲ ὅτι κἀκεῖνα πρὸς πλοῦν, οἱ δ' ὑπὸ σκόπελον, ὁ μὲν ὀρανὸν δυρὶ ἱκάνει. τὸ δὲ, τὼ δ' ἀμφιρυθέντε, ὁ μὲν μετὰ λαὸν ἀχαιῶν Ηΐε, οὐδ' ἐβρώοντο ὁμαδοῦ νίκε. τὰ δὲ διαῦτα. ἀπ' ἀλόγου γὰρ τὰ μέλλοντα περὶ δυοῖν τινῶν λέγειν, πρὸ τάξαι τὼ δυθεῖαν πῶσιν, καὶ τὸ κοινὸν αὖ τὰ ἑκατέρω φυλάξαντα, ἀπηγάγετο κοινοῦ τὸ λόγου. ὅτι δὲ τὸ κοινοῦ τὸ λόγου χάριν πολλῶν ὧν φαίνει, προέσθω. ἔσι δὲ ὅπου τῶν κοινῶν πῶσιν πρόθεις, τὸν πρὸ ἐνὸς ὧν φέρει λόγου, ὡς γὰρ τότε·

Αμφω δ' ἑζομένω γεραρώτερος ἦεν ὀδυσσεύς.

Καὶ τὰ ἕτερα δὲ τῶν ὀνομάτων ἀλλάσσει, πολλάκις μὲν τὸ συγκριτικὸν τίθεις αὐτὶ τοῦ ἁπλοῦ· ὡς ὑπόβολος. Τὸ σαώτερος ὥς κε νέηαι, ποτὶ δὲ τὸ ὑπέρθετον πολλὰ ὁμοίως αὐτὶ τοῦ ἁπλοῦ, ὡς τὸ δικαιότατος κενταύρων. Τοιαύτα μὲν ἡ ἀλλαγὴ γίνεται τῶν ὀνομάτων. τῶν δὲ ῥημάτων γίνεται ἐξαλλαγὴ, τοῦ μὲν ἐγκλίσεων, ὡς ὅταν τὸ ἀπαρέμφατον αὐτὶ τοῦ προσακλικοῦ καταληφθῇ· οἷον, βαρσῶν νῦν δλιόμενλες ὧδε ῥώεσθε μάχεσθε αὐτὶ τοῦ μάχεσθε. ἢ τὸ ὁρισικὸν αὐτὶ τοῦ δυκλικοῦ· οἷον, πλυθεῖν δ' ὀκ αὖ ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω, αὐτὶ τοῦ μυθησαίμην καὶ ὀνομήναιμι. νῦν ἐπὶ τοῦ ἐνεστῶτος δυκλικοῦ αὐτὶ ὁρισικοῦ, οἷον· εἰ νύκτα θοὴν ἀπόλοιτο ἄναξ, αὐτὶ τοῦ ἀπόλοιτο

Τῶν δὲ χρόνων ὅταν ὁ μέλλων τεθῇ, ὡς γὰρ τότε· Τὼ δ' ἐγὼ ὃ λύσω πρίν μιν καὶ γῆρας ἐπέσιν, αὐτὶ τοῦ ἐπιλυθῆναι. ἢ αὐτὶ τοῦ πρὶν χαπόσθαι, ἢ ὅτοι πλωοὶ ἦσαν ἐπιτανοὶ, πολὺ δ' ὕδωρ καλὸν ὑπεκπρορέῃ, αὐτὶ τοῦ ἐρρέει. ἢ μέλλων αὐτὶ τοῦ γενησόμενου, οἱ μὲν δυσμενέων ὑπορρίνου, οἱ δ' αὖ ἐόντων. ἢ αὐτὶ τοῦ προφητικὸς, Δέδια μὴ δὴ ταῦτα θεὰ νημερτέα εἴπῃ, αὐτὶ τοῦ εἶπε.

Καὶ ἀλλάσσεις δὲ γαλλάσσοντα πῶς αὐτῷ πολλάκις, καὶ τίθεται αὐτὶ γνωρίζοντικῶν παθητικά, ἢ μὲν σε, οἷον· ἕλκε δ' ἐκ πολεοῖο μέγα ξίφος, αὐτὶ τοῦ ἕλκει. καὶ, καθορώμενος ἆας, αὐτὶ τοῦ ὁρᾷν. Τὸ δὲ ναυτίον τὸ γνωρίζοντικὸν αὐτὶ τοῦ παθητικοῦ· δ' ὠρήσω τρίποδ' ἀχρύσεον, αὐτὶ τοῦ δ' ὠρήσομαι.

Εσι δὲ ἰδίᾳ ὅπως καὶ σὺν ἀριθμοῖς γαλλάσσω, τὸν πληθυντικὸν αὐτὶ τοῦ ἑνικοῦ τίθησιν, ὡς πολλάκις γὰρ τῇ σωηθείᾳ, εἴ τις πρὸς ἑαυτοῦ λέγοι, οἷον·

Τῶν ἀμόθεν γε θεὰ θύγατερ δίες ἐρέ καὶ ἡμῖν, αὐτὶ τοῦ ἐμοί. γίνεται δὲ πῶς αὐτῷ καὶ κατὰ πρόσωπα μεταβολὴ, καθ' ἕνα μὲν τρόπον ὅτως·

Et, Dic mihi Musa uirum uafrum, qui multa per orbem
Errauit. Est etiã quando genitiuo rectum infert, ut in hoc: Horum nunc homines qui sunt. Multa de hinc et alio modo figuratè dicit, quemadmodum est hoc: Nominum genitiuo illatum.
Prædixisse Iouem affirmo, dicoq; nuisse,
Hocce die naues scandebant quando marinas
Argini, exitium Troiæ, fatumq; ferentes,
Fulgura dilficiens felicia, prospera signa.
Huic autem nec illud est dissimile: Et fretus nobilitate
Festinãret eum portãi sua genua. Atq; hæc secundum ueterem consuetudinem extulit, idq; non sine ratione. Si enim quis participia in uerba dissoluat, rationem deprehenderit. Siquidẽ fulgurans idem pollet qd fulgurabat: & fretus, idem quod, cũ fretus esset. His & illa sunt affinia: Hæq; duæ rupes, quarum una polum attigit altum. Et: Hi duo discreti, quorum alter adibat Achiues,
Alter at in turbam Phrygiam ueniebat.
Non nonnullis ratione caret, si quis de duobus aliquibus dicturus, nominatiuum casum præponat, et eo qd utriq; ipsorum commune est obseruato, nonnum orationis genus efficiat. Quòd aũt nouitas orationis multum gratiæ habeat, nemini obscurum est. Deniq; est & ubi casu communi præposito, sermonem de uno infert, sicut in hoc:
Ambo sedentes uenerabilior erat Vlysses.
Nominũ aliquando species immutat, dum sæpenumero cõparatiuum pro absoluto ponit, quemadmodũ hoc per superlatiuum: Sanior ut redeas. Nonnunq; uerò superlatiuum itidem pro positiuo, sicuti hoc: Inuisissimus Centaurorum. Huiusmodi quidem nominum mutatio est. Cæterùm modi uerborum sic uariantur, ut infinitiuus pro imperatiuo accipiatur, ueluti: Tydides alacris Troias pugnare feroces, pro impugna. Aut indicatiuus pro optatiuo, ut:
Nihil de plebe loquar multa, nec eam recitabo. pro Dixerim & nominauerim multitudinem. Et è contra, optatiuus pro indicatiuo, ueluti: Maneat hîc pereat, pro perijsset. Temporum deinde uariatio fit, quando præsens pro futuro ponitur, ut in hoc: Hanc ego nõ dimittã, quin prius ipsa senescit. pro Senescet. Aut pro præterito, ut: Isthic sunt eædem bona balnea, fons q perennis
Profluit. Pro eo quod est, profluebat.
Aut futurum pro præsenti, ut:
Occubituro aly sole, aly redeunte.
Aut præteriti uice, ut:
Metuo ne dea dicat omnia uera. pro dixerit.
Dispositiones quoq; sæpius apud eum mutantur, & passiua aut media pro actiuis ponuntur, ueluti:
Traxit è magna magnum gladium.
pro traxit. & Videns Aiax. pro uidens. Et è contra actiuum pro passiuo, ut: Donabo tripodem, cui aureum manubrium, pro donabo. Est etiam cernere, quo pacto numeros immutans, pluralem pro singulari ponit, id quod sæpe usu uenit, dum quis de se loquitur, ueluti:
Nata Iouis dea, quando uolet hæc dicito nobis. Numerus pro mihi. Fit autem apud illum & personarum mutatio, idq; uno quidem modo sic:

Alios

Calicolas

Cœlicolæ quotquot sunt, cuncti iussa capessunt
O diuine pater tua præsto ititem sumus omnes.
Multi nanq; cum dij essent (inter quos & ea persona erat, quæ uerba faciebat) utrunq; bellè extulit, & Iussa capessunt & Præsto sumus. Alio aũt modo, missa facta ea persona, de qua loquebatur, ab altera ad alteram transit, id quod Auersio propriè uocatur. Atq; per imitationem auditorem & mouet & ducit, quemadmodum hoc est:
Hector uoce iubet clara Teucros agitare
Naues, exuuiasq; sinant ut quisq; cruentas.
Quem uerò ratibus cernam procul ire relictis.
A narratione nanq; transitum fecit ad imitationem.
In ipsa etiam narratione apostropha sæpe utitur: Circa te Danaos retines Pelida feroces. Verùm & per imitationem, mutatione personarum utitur, sicuti in illo:
Reuera pueris par est hæc concio uestra
Insipidis, quibus haud curæ sunt bellica facta.
Ast Atrida, prius ueluti consultus eras, nunc
Præcipe Graiugenis quo pacto pugna ineunda.
Est & alia auersionis species huiusmodi: Nescires utris Tydides iũctus adesset. Pro aliquis nesciret. Et rursus:
Suauis odor, diuinus item, fragrabat ab illo
Cratere, nec ibi non inde haurire placeret.
Participijs uerborum loco utitur, ut in hoc: In horto fructu granatus, pro granatur. & : Ibi illi incurrerunt priusquam scientes: pro eo quod est, Priusquam scirent. Articulos quoq; sæpe cõmutat, pro postpositiuis præpositiuos usurpans, ueluti:
Ædidit hos Zephyro uento olim harpyia Podarge.
Et, Thoracem. suum enim perdiderat fidus socius.
Ad hunc modum & præpositiones commutare solet, ut: Hesterna luce iuit post conuiuium, pro Ad conuiuium. & : Morbũ per exercitũ excitauit nocentẽ. Similiter & præpositioni casum nominis nõ propriũ infert, ut in isto:
Ne fortè etiam propter noctem conentur pugnare.
Pro per noctem. Nõnunquã uerò præpositiones aufert, ut: Cuius is iacet dolens, pro de qua. & : Expectans nunquid ipsum loquatur, pro alloquatur. Ad hæc alias præpositiones simili modo partim cõmutat, partim tollit. Etiã aduerbia quædam mutat, ijs quæ ad locum significant, in loco, & de loco, indifferenter utens. Nepotes autem aliò considebant, pro alibi. & : Aiax autem de propinquo uenit, pro eo quod est prope.
Est deniq; apud illum & coniunctionũ immutatio, ueluti: Nunquã uerò cum illa cõcubuerat, iram uerò mulieris declinabat: pro eo quod est, iram nanq; mulieris declinabat: Atq; hæc quidẽ dictionis schemata sunt, quib. nõ solũ poetæ, uerũ etiã orationis solutæ scriptores usi sunt.
Cæterùm multæ species schematum sententiæ apud illũ sunt, quarum est et Præexclamatio, quæ fit, quãdo aliquis inter narrandum hoc prædicit, quod in alijs dicendi locum habet, sicut in hoc: Et quidem sagittam primus gustaturus erat. & Adclamatio, cuiusmodi est: Stultus post factum sapit. Est & personæ fictio apud eum, & uaria. Multas enim & diuersas personas colloquenteis introdu-

Ἄλλοι μὴ γὰρ πάντες ὅσοι θεοί εἰσ' ἠὲ ὀλύμπῳ, σοὶ τ' ὧπ' ἐόντας, οὐδ' ἐσμὲν ἕκαστος. πολλῶν γὰρ ὄντων τῶν θεῶν, ἐν οἷς ὅτι τὸ λέγον πρόσωπον, ἑκάτερον καλῶς ἔχειν ἰσχε, τό, τε πεῖθον, οὐ τὸ δ' ἐσμὲν ἅπαν.

Καθ' ἕτερον δὲ τρόπον, ὅταν τὸ νῦν ἐάσας, ἀφ' ἑτέρου ἐφ' ἕτερον πρόσωπον μεταβῇ, ὃ πρὸ ἰδίως ἀποστροφὴ καλεῖται. ἔστι δὲ μιμητικῷ κινεῖ & ἄγει τὸν ἀκροώμενον. οἷον ὅτι καὶ ὧδε· Ἕκτορ δὲ θρῴσκοντε μακρὸν ἀΰσας νυσσέμεν ὦκα δύεσθαι, ἐὰν δ' ἔτι φάος βροτόεντα· σὺ δ' αὖ ἐγὼν ἀπαυδήσειν ἑτάροισι νοήσω. ἀπὸ γὰρ τοῦ διηγηματικοῦ μετέβαλεν εἰς τὸ μιμητικόν. οὐ γὰρ αὐτῷ τῷ διηγηματικῷ πολλάκις χρῆται τῇ ἀποστροφῇ· ἀμφὶ σὲ πωλέεσ' ἐν μάχῃ ἀκόρητοι ἀχαιοί. ἀλλὰ οὐ γὰρ τῷ μιμητικῷ χρῆται οὐ μεταβολῇ τὴν προσώπων, ὡς γὰρ τοῦτο· ἢ διὰ παισὶν ἐοικότα δῆν ἀγοράασθε νηπιάχοις, οἷς ὅτι μέλει πολεμήια ἔργα. ἀτρεΐδη, σὺ δ' ἔβδ', ὡς πρίν, ἔχων ἀστιμφέα βουλήν, ἄρχε δ' ἀρηϊφίλοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.

Καὶ ἕτερον δὲ εἶδος ἀποστροφῆς ὅτι διττόν· τυδεΐδη δ' ἄν οὐ γνοίης ποτέροισι μετεῖη. ἔστι γὰρ αὐτί τοῦ, οὐκ ἄντις γνοίη. & πάλιν· ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει θειωτεσίη, τόν' αὖ ὅτι ἀποχέσθαι φίλον ἦεν. & μεροχαῖς δὲ χρῆται αὐτὶ ῥημάτων, ὡς γὰρ ἔφη, γνοὶ κήπῳ καρπῷ βριθομένῳ, αὐτὶ τοῦ βρίθεται. καὶ, γνῶ δ' οἵγ' ἐσέλασσαν πρὶν εἰδότα. αὐτὶ τοῦ πρὶν εἰδῆναι. καὶ τὰ ἄρθρα δὲ γαλλάσσει πολλάκις, αὐτὶ τῆν ὑποτακτικῶν τοῖς ποτακτικοῖς χρώμενος, οἷον· σοὶ ἔτι κε ζεφύρῳ αὔεμεν ἅρπυια ποδάργη. καὶ δώρῃ χ', ἣν οἱ ἀπώλεσε πιστὸς ἑταῖρος. & πέναντίον, οὕτω καὶ τὰς ποθέσεις εἴωθε μεταλλάσσειν, χθιζὸς ἐὼν μετὰ λαῖτα, αὐτὶ τοῦ ὕδη λαῖτα. καὶ, νῶϊν αὖ πρατον ὦρσε κακὴν.

Ὁμοίως & ποθέσει πλῶσιν ὀνόματος ὃν οἰκείαν ὧν φέρει, ὡς γὰρ τοῦτο· Μήπως μὴ δῆα νύκτα μένοινά σφωϊ μάχεσθαι, αὐτὶ τοῦ δῆα νυκτός. γίνεται δ' ἀφαιρέσεις ποθέσεις· οἷον, ἦ ὄγε κεῖτ' ἀχέων, αὐτὶ τοῦ περὶ ἧος. & ποτὶ δὲ γμένος εἴπη, αὐτὶ τοῦ πόσε πη. & ἄλλας ποθέσεις ὁμοίως τὰς μὲ ὑπαλλάσσει, τὰς δ' ἀφαιρεῖ. οὐ ὧν ῥήματά τινα γαλλάσσει, τοῖς εἰς τόπον, & τοῖς γὰ τόπῳ, οὐ τοῖς ἐκ τόπου ἀδιαφόρως χρώμενος· ἰῶνοι δ' ἑτέρωσε κάθιζον, αὐτὶ τοῦ ἑτέρωθι. καὶ, ἄλλας δ' ἐγγύθεν ἦλθεν, αὐτὶ τοῦ ἐγγύς.

Ἔστι δὲ πρὸ αὐτῷ οὐ τοῦ σωδέσμου γαλλαγή. οἷον, ζυνὴ δὲ πόποτ' ἔμικε χόλου δ' ἀλέεινε γυναικός, ἀντὶ τοῦ χόλου γὰρ ἀλέεινε γυναικός. ταῦτα μὲ δὴ κατὰ λέξιν ὅτι ῥήματα· οἷς οὐ ἄλλοι πάντες ἀμόνου ποιηταί, ἀλλὰ οὐ πεζῶν λόγων σωδέται κέχρηνται.

Ἔστι δὲ καὶ ἡ διανοια πρὸ αὐτῷ πολλοῖς εἴδεσιν ἐσχηματισμένη. ὧν ὅτι καὶ ἡ θαναφώνησις, ἥτις γίνεται, ὅταν τις διηγούμενος μεταξὺ, ὃ γὰ ἑτέροις τάξιν ἔχον τοῦ ῥηθῆναι πρόλεγε, ὡς γὰ τοῦτο· ἦτοι οἱ σῶν ὥρων γένεσθαι ἔμελλον. καὶ ἡ ὠνφώνησις, οἷον ὅτι, ῥεχθὲν δ' ἐτε νήπιος ἔγνω.

Ἔστι & τὸ διὰ προσωποποιίας πρὸ αὐτῷ πολύ, καὶ ποικίλον. πολλὰ μὲ γὰρ οὐ διάφορα πρόσωπα εἰσά-

γει δ' ἀλαλεγόμενα, οἷς ἡ ἦθη πανταχῆ περιτίθησιν, ἁρμό-
τε δὲ καὶ τὰ μὴ ὄντα πρόσωπα ἀναπλάσει. οἷον,
ἦκε μὲν οἰμώξειν γέρων ἱππηλάτα πηλεύς.

Εσι δὲ ἡ δι' ὑπονοίας ἐξεργασία πραγμάτων,
ἢ γεγονότων, ἢ ὄντων, ἢ πραχθησομένων εἰς τὸ πρέ-
πον φαντασθῆναι τὸ λεγόμενον, ὡς ἐν τούτῳ· Ανδρας μὲν κτείνωσι, πόλιν δὲ τε πῦρ ἀμαυρώσει, τέκ-
να δὲ τ' ἄλλοι ἄγωσι, βαθυζώνους τε γυναῖκας. ἢ πρὸς
τὸ οἰκτον κινῆσαι, δύσμορον, ὅν ῥα πατὴρ κρονίδης
ὠπὶ γήραος οὐδῷ ἄσηι ἐν ἀργαλέῃ φθίσειε κακῇ πόλι· ὧν δ' ὀνται, ὑιάς τ' ὀλυμπίους, ἑλκυθείσας
τε θυγατρας, ἡν θαλάμους κεραϊζομένους, ἐν νήπια
τέκνα βαλλόμενα πρὸτι γαίῃ ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.

Εσι καὶ εἰρωνία πρὸ αὐτῶ, λόγος δια τ' ἐναντίου
δηλῶν τὸ ἐναντίον, μετὰ τινὸς ἠθικῆς ὑποκρίσεως,
οἷον ἔσι τὸ τ' ἀχιλλέως· Αλλ' οὐ σοὶ σὺν σοί τε καὶ
ἄλλοισι βασιλεῦσι φραζέσθω νήϊος ἀλεξήσειν δηΐ-
ων πῦρ. ὅδ' ἀχαιῶν ἄλλον ἐλέσθω, ὅς τις οἱ γ' ἐπέοι-
κε, καὶ ὃς βασιλεύτερός ἔσιν. ἐμφαίνει γὰρ ὅτι ἐκ αὖ
ἑτέρου εὕροι βασιλικώτερον. καὶ ὅτ' ἡ τρόπος
ἔσιν, ὅταν πρὸς ἑαυτ' λέγηται τις δυτελῶς, ἵνα τὴν ἐν-
αντίαν δόξαν πρὸς ἄλλη. ἑτέρ' δὲ ὅταν τις ἄλλως
ἐπαινεῖν πεποιῆται, τῇ ἀληθείᾳ ψέγων. καὶ τ' τό
ἔσι πρὸ ὁμήρῳ λεγόμενον ὑπὸ τηλεμάχε· αὐτίνο',
ἦ μάλ' καλὰ πατὴρ ὡς κήδεται υἷος. ὡς γὰρ ἐχθρῷ
λέγει, ὅτι ὡς πατὴρ ἐμοῦ πεφρόντικας. καὶ πάλιν,
ὅταν χλευάζων τις ἐπαίρῃ τὸν πέλας, ὡς οἱ μνησῆ-
ρδυ· ἢ μάλα τηλέμαχ' φόνον ἡμῖν μερμηρίζει. ἢ
τινας ἄξει ἀμύτορας ἐκ πύλο ἠμαθόεντ', ἠὲ καὶ
ἐκ αὐτῆθεν, ἐπεὶ νύ πορ οἴεται αἰνῶς.

Εσι δὲ ἡ εἶδος εἰρωνείας ἡ σαρκασμός, ἐπειδ' αὐ
τις δια τῶν ἐναντίων ὀνειδίζων τινί, μετατοιεῖται
μειδιάματος, ὡς ἀχιλλεύς· τοῖσι μὲν ἔμπεδα κεῖ
ται, ἐμοῦ δ' ἀπὸ μόνε ἀχαιῶν εἵλετ', ἔχει δ' ἄλο-
χον θυμαρέα, τῇ περιαύων, τερπέσθω·

Τοῖς πλησιάζει ἔχει δὲ ἡ ἀλληγορία, ἢ πρ' ἕτε-
ρον δι' ἑτέρου πρόεσιν, οἷόν ἔσι τοῦτο· νῶι μὴ δηρὸν
λα πάγχυ μελαίνῃ νύκτα φυλάξεις, ὄφρα οἱ μαλα
κῇ καταλέγμενος, ὡς ἐπέοικε. τ' γὰρ ἐν δεσμοῖς ὄν-
τα, ἐν ἀνεῳγμένον, ἐν ποίῃ ἁπαλῇ ὑπνώοντ' λέγει.

Κέχρηται πολλάκις δὲ τῇ ὑπερβολῇ, ἥτις ὑπεραίρει
τὴν ἀλήθειαν, πολλῷ ἐπίτασιν ἐμφαίνει· οἷον,
Λευκότερι χιόνος, θέειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι. τοιά
τοις μὲν δι' τρόποις ἐν σχήμασι χρησάμενος ὅμηρος,
καὶ τοῖς μετ' αὐτὸν ὑποδείξας, τ' ὧν τούτοις ὄφελο
ξίας πρὸς πάντων δικαίως τυγχάνει.

Επεὶ δὲ καὶ χαρακτῆρές εἰσι τῶν λόγων τὰ καλ
μένα πλάσματα (ὧν τὸ μὲν ἀδρόν, τὸ δ' ἰσχνόν, τὸ
δὲ μέσον λέγεται) ἴδωμεν εἰ πάντα ὄντα παρ' ὁμή-
ρῳ, τῶν μετ' αὐτὸν ποιητῶν ἢ λογογράφων ὧν τις δύ
σαιντ' ἐν τούτων ἕκασε, ὧν καὶ εἰσι παραδείγ-
ματα, Θουκυδίδης μὲν τὸ ἀδρόν, λυσίας δὲ τὸ ἰσχνόν,
δημοσθένης δὲ τὸ μέσον.

Τὸ μὲν οὖν ἀδρὸν πλάσμα ἐκεῖνό ἔσι, τὸ μὴ τῇ τῶν
λέξεων, καὶ τῇ τῶν νοημάτων κατασκευῇ μεγάλας

ἔχον

troducit, quibus & omnimodos mores attribuit. Nonnunquam uerò personas etiã quæ non sunt fingit, ut: Haud dubium Peleus lachrymas effuderit amplas. Est aũt et Expreßio accurata tractatio rerũ aut factarũ, aut quæ fiunt, aut futurarũ, ut id qd dicitur euidẽtius reddat, meluti in hoc: Mactãt hicce uiros, perduntq; suburbia flam- Diatypo-
mis, Hic pueros ducunt, hic captiuas mulieres. sis quæ &
Aut ad mouendum misericordiam: hypotypo-
O miserum, perdet quem Iupiter ille senecta sis.
Primum nunc ineunte, mala hæc ut grandia spectet,
Vt nati pereant, raptetur chara puella,
Coniunx ut uitietur, & ut sua pignora chara
Prosternantur humi, sæuo certamine Martis. Est &
Ironia apud eum, sermo per contrariũ (cum quadã mora-
li simulatione) contrarium declarãs, ut est hoc Achillis:
Sed Laertiades tecum consultet, & omni
Concilio regum, quo pellat nauibus ignem,
Et Danaos inter legat is regem potiorem.
Declarat n. quòd haud facilè alium regaliorẽ inuenerit.
Atq; hic quidẽ modus est, quando aliquis se extenuat, ut
cõtrariã sui existimationẽ præbeat. Alius a. quãdo quis
se quempiã maximè laudare simulat, quũ reuera uitupe-
ret. Atq; hoc est, quod apud Homerũ à Telemac. dicitur.
Antinoe ut natus patre, sic ego diligor abs te.
Inimico nanq; dixit, Tanquã pater filiũ, sic me curas. Et
rursus, quãdo qs irridẽdi gratia alterũ extollit, ut proci:
Telemachus cædem haud dubiè nobis meditatur,
Auxilium ex Sparta cogens, Pyliisq; disertis.
Multum nanq; sibi tribuit, sumitq; adolescens.
Est & Sarcasmus quædam Ironiæ species, quando quis Sarcas-
per contrarium alicui conuitians, risum concitat, quem- mus.
admodum Achilles:
Salua manent alijs sua dona, sed unus Achilles
Munere priuatur, licet illi grata sit uxor
Atridæ, cum qua cumbens se oblectet amanter.
His Allegoria haud dißimilis est, quæ aliud per aliud ex-
hibet, ut est istud:
Atræ noctis eris custos, uigilaq; Melanthi,
In tenero strato cubitans ceu maximus heros:
Vinctum nanq; & suspensum, in cubili delicato soporan-
dum dicit. Vsus est sæpenumero & hyperbola, quæ ueri-
tatem superans, multum uehementiæ ostendit, ut:
Hi candore niuem superant, cursuq; Aquilonem.
Huiusmodi tropis & figuris Homerus ita usus est, & ad
posteros transmisit, ut ob hæc ingentem gloriã ab omni-
bus meritò reportet.
Quandoquidem uerò dicendi formæ sunt, quæ genera Generalis
uocantur (quorum aliud quidem grande, aliud gracile, troporũ &
aliud mediũ appellatur) uideamus num omnia ea apud schematum
Homerum sint, in quorum singulis singuli pœtæ & ora- epilogus.
tores post illum laborauerunt. Quorum & exempla sunt,
Thucydidis quidem granditas, Lysiæ gracilitas, & De-
mosthenis mediocritas.
Igitur grande genus illud est, quod & uerborum & sententiarum apparatu, magnam emphasim habet, ut est:

Sig

Sic fatus, nebulas cogit, pulsatq; tridenti
Tum mare, commouit Zephyris eximde procellas,
Tellus ut simul & pontus tegerentur opacis
Nubibus, ingueretq; polo nox undiq; caeca.

Gracile autem, tum rerum materia pusillum, tum & dictione extenuatum est, cuiusmodi est hoc:

Sic fatus, puerum amplexurus strenuus Hector:
Ast is retro abijt, gremiumq; petiuit amatae
Nutricis clamans, faciem fugiebat & huius,
Dum stupet ob galeam aeratam, cristamq; minacem.

Medium autem inter utrunq; istorum, gracile uidelicet & grande uersatur, ut:

Vestibus exuitur laceris consultus Vlysses,
Insilit inq; solum, retinent iaculaq; pharetram
Confertam iaculis, iacula & nelocia fudit
Ante pedes, faturq; procis dein talia cunctis:

Quòd autem & floridum dicendi genus (quod uenustate & gratiam ad delectandum, ac uoluptate afficiendum; instar floris habet) frequens apud poetã sit, non est quòd quis dicat, siquidem poesis tali apparatu plena est. Atq; dicendi quidem formae talem apud Homerum uariationem habent, qualem ostendimus, paucis adductis exemplis, ex quibus & reliqua deprehendere licet.

Quoniam uerò omnis oratio, in qua homines se exercent, aut historica, aut ciuilis est, age uideamus num & harum initia apud illum sint.

Historica equidem oratio est, quae rerũ gestarum narrationẽ continet. Omnis a. narrationis occasiones sunt, persona, causa, locus, tempus, instrumẽtũ, actio, affectio, modus, neq; ulla historica narratio est, quin aliquid istorum complectatur. Ad hunc modum & apud poetam res se habet, dum multas res tanquã gestas, aut tanquam geruntur, narrat. Nõnunquã uerò & in singulis horũ narrationes inuenire licet. Personae quidẽ, ut ẽ huiusmodi:

Dardanidas inter fuit ille Dares, locuples uir
Integer, atq; dei Vulcani mystia, cui duo
Filioli, Phegeus, Idaeus, uterq; peritus
Omnigenae pugnae.

Et dum formas quorundam describit, ut in Thersita:

Strabus erat, claudusq; pedem, & gibbosus, acuto
Vertice, caesaries defloruit undiq; turpis.

Et alia multa, in quibus aut speciem, aut mores, aut actionem, aut fortunam sape prosequitur, sic ut in his:

Dardanon altitonans gennit Saturnia proles, &c.

Loci aũt apud eum narratio est, qualem de insula Cyclopum regioni uicinia, cõmemoratam in quib. loci speciẽ, diuersitatẽ, insulae qualitatẽ, quae in illa, & quae iuxta illã sunt, & dum ea quae Calypsus antro adiacent, describit:

Speluncam circumdederat nemus undiq; pulchrum.
Quippe alnus fragilis, clethra, et fragrãs cyparissus.

Et cetera huiusmodi innumera. Temporis aũt, meluti:

Iamq; nouem magni Iouis anni praterierunt. Et:
Hactenus appellunt, quum naues Aulida Graecae,
Perniciem Priamo magnam, populoq; ferentes.

Causa uerò, in quib. ostẽdit, quapropter aliquid fiat, aut factum

ἔχων ἐμφάσεις, οἷόν ὅτιμ· Ὡς εἰπὼν, σιὰς ἄγειν νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον, χθόνα τε ἰδὲ οὐρανὸν ἐλθών, πάσας δ' ὀρόθυων ἀνέμων πανσύριον αὐτμὴν, σὺν δὲ νεφέεσι κάλυψε γαῖαν ὁπᾶ καὶ πόντον, ὀρώρει δ' ὄρφνη νύξ.

Ἰσχνὸν δὲ τὸ καὶ τῆ ὕλῃ τῶν πραγμάτων μικρὸν, καὶ τῇ λέξει κατισχνωμένον. οἷόν ὅτι ὣς εἰπὼν, ὃ παῖδ' ὀρέξατο φαιδίμῳ ἕκτωρ· ἀψ δ' ὁ παῖς πρὸς κόλπον ἐϋζώνοιο τιθήνης ἐκλίνθη ἰάχων, πατρὸς φίλον ὄψιν ἀτυχθείς, ταρβήσας χαλκόν τ' ἠδ' ἀδρὸν λόφον ἱππιοχαίτην.

Μέσον δ' ἐστὸ ἑκατέρου τούτων μεμιγμένον, τὸ μὴ ἰσχνόν, μηδ' ἀδρόν, οἷον· αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύ μιν δὴ νοστεῦντα, ἄλοχ δ' ὣς μέγαν ἀδμὼ, ἔχων βίον ἀδμὼ φαείνῃ, ἐῶν ἐμπλεῖον, ταχέας δ' ἐκδύσατ' ὀϊστοὺς πρόσθε ποδῶν, μετὰ δ' ἰμὼ σήσατο τόξον.

Ὅτι δὲ καὶ τὸ αὐθαίρετον εἶδος τοῦ λόγου δεῖ πολὺ πρὸ τοῦ ποιητὴν, κάλλος ἔχον, καὶ χάριν δεῖ τὸ τόρπειν καὶ ἅδειν ὥσπερ ἄνθος, τί ἂν τις λέγοι; μεσὺ γὰρ δεῖν ὁ ποιητὴς τοιούτους κατασκευάς. ἡ μὲν δὴ τοῦ φράσεως ἰδέα, τοιαύτην ἔχει ποικιλίαν πρὸς τὸ ὁμήρῳ, οἵαν διήλθομεν, ὀλίγα πρὸ δείγματα θέμενοι, ἐξ ὧν δεῖ καὶ τὰ ἄλλα κατανοεῖν.

Ἐπεὶ δὴ πάντες τοῦ ἀσκεμμένου πρὸς ἀνθρώπους λόγου ὁ μέν τις δεῖν ἱστορικὸς, ὁ δὲ πολιτικὸς; φέρε θεασώμεθα εἰ καὶ τούτων εἰσίν αἱ ἀρχαὶ πρὸ αὐτῷ.

Ὁ μὲν δὴ ἱστορικός ἐστι, ὁ τῶν γεγονότων πραγμάτων ἔχων δίηγησιν. πάσης δὲ διηγήσεως ἀφορμαὶ γίνονται, πρόσωπον, αἰτία, τόπος, χρόνος, ὄργανον, πρᾶξις, πάθος, τρόπος, εἶδος· τούτων ἔξω ἡ ἱστορία πᾶσα χιδὸν ἐμία δίηγησις, ὅτῳ δεῖ πρὸ τοῦ ποιητὴ πολλὰ πράγματα ὡς γεγονότα, ἢ ὡς ὄντα δίηγεμένῳ, ἐνίοτε μὴ ἐν ἑκάστῳ τούτων διηγήσεις εὑρεῖν δεῖ. πῶς οὖν τις μὴ, ὡς τὸ ποιόνδε ἦν δὲ ἓξ ἐν τρώεσι δάρης ἄφρυος, ἀμύμων, ἱερεὺς ἡφαίστοιο, δύο δὲ οἱ υἷες ἦσαν, φηγεὺς ἰδαῖός τε, μάχης ἐὺ εἰδότε πάσης. καὶ ἐν οἷς εἶδός τινῶν διαγράφει, ὡς ὦδε τὸ θερσίτου· φολκὸς ἦεν, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα, τὼ δ' οἱ ὤμω κυρτὼ, ὧδε κῦφος στυφελιζόμενος δ' ἐπὶ νεῖκος ὀνείδεα μυθήσασθαι ἀρηϊφίλοις ἐπὶ λαοῖς, ἀλλὰ πολλὰ, ἐν οἷς ἄν εἶδος, ἢ τρόπου, ἢ πράξεως, ἢ τύχης πῶς πρός τι δείκνυσι πολλάκις, ὡς ἐν τούτοις· δάρης μὲν ἄφρων τέκε νεφεληγερέτα ζεύς, καὶ τὰ ἑξῆς.

Τόπος δέ ἐστι πᾶν αὐτῷ διήγησις, ὁποίαν τινὰ ἡ νήσου ἢ γειτνιάσεις τῶν κυκλώπων λέγει. ἐν οἷς καὶ εἶδος τόπου διαγράφει, καὶ τὸ ψιλὸν, καὶ τὸ ὁποῖον αὖ, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ πρὸ αὐτῆ, καὶ πρὸ τοῦ πρὸ περιφερόμενον ὡς ἄνθρωπον ἢ καλυπτός. Ὑλὴ δὲ αὐτόθι ἀμφιπεφυκυῖα τρηχεῖα, κλειστή τ', αἰγειρός τε, καὶ ὑψηλὴ καὶ πυκνάριος θ', ἐν τὰ ἑξῆς, καὶ μυρία ἄλλα τοιαῦτα.

Χρόνου δ', οἷον· Ἐννέα δὴ βεβάασι δι' ὸς μεγάλα ἐνιαυτοί· ἐν δὲ χθιζά τε, ἐν πρώϊ', ὅτ' ἐν αὐλίδ' ἀχαιῶν ἠγερέθοντο, πανὰ πρὸ ἰόν, ἐν Τροίῃ φέρουσι. αἰτίας δ' ἐν οἷς ἐμφαίνει, δι' ὃ γίνεταί τι, ἢ γέγονεν,

διὰ δὴ τὰ ϕῶ ἀρχῆ ϕ ἰλιάδ Θ εἰρημένα· τίς τ' ἄρ σφῶν θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι; λητοῦς υἱὸ ἄνακτι καὶ υἱεῖ· τὸν γὰρ βασιλῆϊ χολωθείς, νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὄρσε κακὴν, ὀλέκοντο δ' λαοί· ὄνεκα τὸν χρύσην ἠτίμησε θεράπων ἀτρείδης, καὶ τὰ ἑξῆς. ϕῶ γὰρ τούτοις λέγει τὰς αἰτίας, ϕ μὲν ἀχιλλέως νῦ ἀγαμέμνον Θ διαφορὰς τ λοιμόν. τ δ' λοιμὸ τὸν ἀπόλλωνο Θ χόλον. ϕ δὲ χόλα. τῶν ὕβριν τῶν εἰς τὸν ἱερέα τ δαίμονο Θ.

Ὀργάνε δ' λιήγησιν, ὁποίαν δ' ἐξέσει τ ἀσπίδος, ἣν ἔφασε Θ ἀχιλλεῖ κατασκεύασε καὶ ἄλλα σώτομο Θ ποδὶ τ ἕκτορ Θ δόρατος. Ἐμ δ' ἕκτωρ εἰσῆλθε δ' ἰὰ φίλος, φῶ δ' ἄρα χειρὶ ἔγχο Θ ἐχ' ἐνδικάπηχυ, πάροιθε δὲ λάμπ Θ δουρὸς αἰχμὴ χαλκείη, πόδι δὲ χρύσε Θ δέε πόρκις.

Πράξεως δ' δ' ιηγήσεις εἶφ ἄλλαί τε, Θ αἱ τοιαίδ' ε. Οἷδ' ὅτε δ' ἡ ῥ' ὃν χῶρον ϕῖκα ξυνιόντ' ἀνὴρ ἵκοντο. σιὼ ῥ' ἔβαλον ῥινὸς, σιὼ δ' ἔγχεα, Θ μένε' αὐ δ' ῥῶν χαλκειοθωρήκων, ἀσπὶ ῥ' ἐπαΐδ' ὁμαλόεσσαι ἐπλίσ τ' ἀλλήλοισι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.

Πάθος δὲ λιήγησίς ἐσιν, ϕ ἐ τὸ συμβαῖνον δ' αὐτίᾳ, ἢ δ' ϕεργείας τινὸς σαφηνίζεται, ὁποῖά φησι ποδὶ τὴν ὑπὸ ὀργῆς, ἢ φόβε, ἢ λύπης κατεχομένων, ἢ τιτρωσκομένων, καὶ ἀποκτεινομένων, ἢ ἄλλό τι τοιοῦτο πασχόντων. δ' αἰτία δὴ, ἀχνύμενος, ϕησίν Θ δὲ μέγα φρεσὶν ἀμφὶ μέλαινα πίμπλαντ', ὄσε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην. δ' ϕεργείας δὲ, αὐτὰρ μασι οἱ δ' ὄυντο κόμαι χαρίτεσσιν ὁμοῖαι, πλοχμοί θ' οἵ χρυσῷ τε, καὶ ἀργύρῳ δ' ϕύκωντο.

Ὁ τρόπος δὲ ποιητικὸς πράξεως, ἢ παθήματος, ἢ χαρακτήρ τιν Θ, καθ' ἣν τὸ μὲν, ϕ δ' ἔτι ϕεργεῖ, τὸ δ', ϕὲ πως ἔχει, καὶ πάσῃ ἀκολουθεῖ τῇ τοιαύτῃ διηγήσει. παράδειγμα δ' αὐ τὸ τοιόν δ' ἂν εἴη· τὸν δ' δυσεὺς κατὰ λαιμὸν ὦμον χόμενος βάλε ἰῷ· ἐκλίνθη δ' ἐτόρησε, διὰ παν δὲ οἱ ἔκπεσε χεῖρὸς βλεμμένε, αὐτίκα δ' αὐλὸς αὐὰ ῖνα πάχυς ἦλθε αἵματο Θ αὐδρομέοιο. καὶ τὰ ἑξῆς.

Εσι δ' διήγησις ἧς αὐτῷ, ὡς μὴ ὦδι τὸ πλῆθος φλατῆναι φράσιν, νῦ δ' ϕεργασίαν ἁρμόζουσαν τοῖς ὑποκειμένοις ἔχουσα; ϕίστε δ' δύνατο Θ, ὡς ἂ τοιαύτη.

Κεῖται πάτροκλος, νέκυος δ' δὲ διὰ ἀμφιμάχονται γυμνοῦ. ἀτὰρ τάγε τοὐχὲ ἔχει κορυθαίολος ἕκτωρ. ὣς δ' τὸ εἶδος πολλάκις δὲ χρήσιμον. τὸ γὰρ τάχος τ λόγῳ δυνατώτερον καθίσησι, Θ τὸν λέγοντα, νῦ τὸν ἀκροώμενον, καὶ ῥαδίως τυγχάνει τ πρακειμένων. διηγῶται δ' ποτὲ μὲν ψιλῶς, ποτὲ δὲ μετὰ εἰκόνος, ἢ ὁμοιώσεως, ἢ παραβολῆς. εἰκόνος δ' ὡς ὅταν εἴπῃ· Ἡδ' ἴον ἐκ θαλάμοιο πρέφερεν ὠλενὶ κόψα, ἀρτέμιδι εἰκέλη, ἢ χρυσῇ ἀφροδίτῃ. ὁμοιώσεως δὲ, οἷον· αὐτὸς δ' κτίλος ὡς ἐπιπωλεῦτο σίχας αὐλιῆς. παραβολὴς δὲ, ὅταν παρεκπλησίων πραγμάτων παράθεσιν ποιήσηται, ἔχουσαν αὐτὰ πόδοσιν τὴν ἀπὸ τ πρακειμένε διηγήματο Θ. νῦ δ' ἔστι παρ' αὐτῷ ποικίλα τὰ εἴδη τ παραβολῶν. συνεχῶς γὰρ νῦ πολυτρόπως παρατίθησι ταῖς τῶν ἀνθρώπων πράξεσι Θ ϕύσεσι ζώων ἄλλων ϕεργείας, καὶ ϕύσεις.

καὶ

factum sit, ut illa, quæ in Iliados exordio dicta sunt:

Quis deus immisit litem, ut contendat uterq;?
Haud dubiè Phœbus, regi indignatus Atridæ,
Is siquidem mittendo luem nalidam inter Achivos;
Innumeros leto dedit ob Chrysam uiolatum. Et reliqua. In his n. inimicitiarũ inter Achillem & Agamemnonem causam fuisse dicit pestem, pestis uerò Apollinis iram, iræ a. contumeliam, qua Dei sacerdos affectus erat.

Instrumenti, qualem narrationem in clypeo (quem Vulcanus Achilli fabrefecit) prosequitur. Est & alia concisa de Hectoris hasta:

Hector ubi ingressus, bis quinq; teneys cubitorum
Vnus atq; hastam bene longam, ferreã cassis
Cui splendebat iisem, circundat & annulus auro.

Facti autem narrationes cum aliæ, tum eiusmodi sunt:

Conueniunt, parmas simul obijciunt, simul hastas,
Armatorum hominum quoq; robora maxima, sentit
Cominus umbrosis propellunt mutua utrinq;
Vulnera, magnus ut hinc factus sit utrinq; tumultus.

Affectionis autem narratio est, in qua id quod contingit ex causa, aut ex efficacia quadam declaratur, cuiusmodi de ijs narrat, qui ira, aut timore, aut tristitia afficiuntur, aut uulnerantur, occiduntur, aut aliud quippiã tale perpetiuntur. Ex causa:

Indoluit, ferventq; homini præcordia nigra,
Atq; oculos igni similes gestare corusco. ex efficacia:
Vt Charitum multo conspersi sanguine crines:
Aurea uitta comas, necnon argentea uincit.

Modus aũt poeticus est, dũ actio, passio, aut habitus aliquis ita describitur, ut secundũ eum aliud quidẽ sic fiat, aliud uerò sic quodammodo se habeat. Quibus narrationibus omnib. Homerus utitur, cuius exẽplũ tale fuerit

Vulnerat hunc iaculo feriens diuinus Vlysses,
In guttur, prosumbat ut is, pateramq; relinquat,
Quã manibus tenuit, cruor hinc de naribus exit, etc.

Est aũt narratio apud eum, quæ plerunq; copiosam phrasim habet, ac diligentiam subiectæ materiæ cõtinẽtem. Nonnunquam uerò succincta, ut eiusmodi:

Patroclus iacet, hinc pugna est pro corpore nudo,
Illius arma quidem sibi sumpsit strenuus Hector.

Hæc antẽ forma sæpe utilis est, orationis nanq; celeritas et dicentem, & audientem attentiorẽ, et facilè uoti compotem reddit. Narrat autem nõnunquam nudè, nonnunquam uerò cum imagine, uel similitudine, uel simili imagine, ut quando inquit:

Penelope ex thalamo ueniens, forma referebat
Aureolam Venerem, uenatricemq; Dianam.

Similitudine uerò, ut:

Non secus atq; aries armatorum agmen obibat.

Simili uerò, quum uicinarum rerum comparationem ita facit, ut ad inditum adaptari queat. Suntq; apud eum uariæ similium species, subinde nãq; ac multis modis aliorum animantium efficaciam, & naturam hominum gestis & habitibus confert.

Est etiam quando à minimis similitudinem trahit, nõ ad corporis magnitudinẽ, sed ad uniuscuiusq; naturã respiciens, quo fit ut improbitatẽ muscæ comparet: Inspirauit huic Pallas muscæ improbitatem. Et assiduitatẽ eidem animanti comparauit. Haud secus ac muscarũ examina multa frequentãt. Globum a. & ingentem multitudinẽ ordine incidentẽ, apib. Sicut apum fuerint examina crebra uolantũ. Ad hunc modũ et irã, et persecutionem ostẽdit, dicẽs: Vespis in uia agentib. simileis. Atq; his subiungit: Quas pueri irritare solent: ut eo magis genuinum earũ furorẽ per puerorũ irritationem concitatũ, exaggeraret. De cõtinua a. uoce ait: Boni sunt locustis similes. Loquacissimũ nanq; animal, et in hac parte inquietum. Eos a. qui uoces incõcinnè permixtas efferũt, sic cõparauit: Haud secus atq; gruũ clangor ferit æthera summum. Ordinatã uerò multitudinẽ auibus cõsidentib. assimilat: Cum clangore considentiũ. Visus a. & facti acrimoniã nõnunquã accipitri cõfert: Persimilisq; palũbineco, qui perceler instat. Nonnũquã u. aquilæ, quam etiã in alto uolitantem lepus pedib. celer non fefellerit. Visus nanq; acumẽ in eo ostẽdit, quòd eã procul ait uidere, celeritatẽ uerò, quòd perniciosissimum animal capit. Hostis autem aspectu obstupefactum ei comparat qui draconem uidet, ita ut nõ puduerit eũ uel à reptilib. exẽpla sumere. Haud secus atq; dracone aliquis uiso redijt mox. Ab illis u. animãtib. timiditatis quidẽ à lepore, et à ceruo itidẽ sumit:

Cur adeò stupefacti estis uelut hinnulus omnes?

A canibus autem, quando fortitudinem commendat:

Acres ut catuli mordent aprum, lacerantq;.

Quando autem amorem erga liberos:

Vt canis egregiè catulos propugnat, amatq;.

Quando uerò animi promptitudinem ad custodiendum:

Vt canis est promptus, fidusq; ad ouilia custos.

Raptũ a. qui & fabulose, & audacter fit, lupis cõparare solet: Agnos ut lupus inuadit, raptatq; tenellos. Fortitudinẽ u: & constantiã per sues syluestreis, pardos, & leones ostendit: dum unicuiq; quod naturæ suæ proprium est tribuit. A suibus impetum (quem hoc genus animantis ad pugnam inuictum habet) mutuatur:

Idomeneus apro similis propugnat ubiq;.

A pardis pertinacem audaciam:

Nec penetrante cutem pilo, pugnare remittit.

A leonib. u. primũ cunctationẽ, deinde & generositatẽ:

Cauda utrunq; latus, lumbos, ac ilia uerrit.

Rursum a. hominis generosi cursũ equo saturo cõparat:

Sicut equus saturus iuxta præsepe moratus. Et cõtrà tardũ incessum, ac in tolerando insuperabilẽ, sic ostẽdit:

Ceu pueros per agros nadens propulsat asellus.

Regium uerò habitum, ac præstantiam hisce expressit:

Eminet armento ueluti bos præstat & omni.

Neq; u. marinorũ animãtiũ similitudines omisit, polypi quidẽ perseuerãtiã, & quã difficulter à saxis auellatur:

Extrahitur ueluti polypus si quando cauernis.

Delphini a. principatũ, ac præstantiã inter alios pisces:

Vt pisces alios superat delphinus in undis.

Καὶ ἔστι ὅταν ἀπὸ τ ἐλαχίστων ποιῆται τ ὁμοίωσιν, οὐ πρὸς τὸ μέγεθος τ σώματος, ἀλλὰ πρὸς τὰ φύσιν ἑκάστου ἀφορῶν, ὅθεν τ μὴ ἐπαμότητα ἀπείκασε μύιᾳ, Καὶ οἱ μὲν Θάρσος γὰρ ἐπέθεσεν ἔθηκε, καὶ τὰ σωτηρίαν αὐτῷ ζώῳ, πάντε μεγάων ἀδινάων ἔθνεα πολλὰ. τ ἄθροισμόν, καὶ τὰ πολυπληθίαν μετ' εὐταξίας μελίσσας· πάντ' ἔθνεα εἴσι μελισσάων ἀδινάων. ὅτω γ Ͼ τὰ ὀργὴ, Ͼ τὰ λίαξιν ἐσ ἐξῆν ἐπὶ τ φήκεσιν ἐοικότες ἐνοσλίοισι. Ͼ ἦλθ πρόθεις, ὅς πάλιξ ἐριδαίνοισιν ἐθέντ ὄν, ἵνα μᾶλλον τὸ ἐκ φύσεως αὐτ θυμοδλὴς τῷ ἀπὸ τ παίσλων ἐρεθισμῷ ἐπλέανῃ· ὣδι γ συνεχὲς φωνῆς φησὶν ἐσλθεῖ ἐπιλιγέοισιν ἐοικότες. λαλίστατον γὰρ τὸ ζῶον, καὶ ἄπαυστον γ τέλω. Τῶν γ ἀσωλάκλως φερομένων φωνὰς παμμιγεῖς ὅτως ἔπασεν· πάντε πρηλαγγὴ γεραίων τέλει ὀρανόθι πρό. τὰ γ εἰς τάξιν καθισάμενα πλήθει ζὶς καθημένοις ὀρνέοις ὁμοιοῖ, κλαγγηδὸν προκαθιζόντων.

Τῶν γ ὀξύτητα Ͼ ὄψεως, Ͼ Ͼ ὠράξεως, ποτὲ μὲν ἱέρακι πρεσβάλλει. Ὡκεῖ φασοφόνῳ, ὅς τ' ὠκίστος πετεηνῶν ποτε γ ἀετῷ, ὅν τε Ͼ ὑψόθ' ἐόντα πόδας ταχὺς ὀκ ἐλάθε πτώξ. πρὶν ἀσασι γὰρ τ ὀξυδερκέα ἔων ὑπὸ πόρρωθεν ἰδεῖν. τὸ γ τάχος γ τῷ ποδὶ πέασσον ζῶον ἐλεῖν. τ δ' ἐκπλαγέντα πρὸς ὄψιν πολεμίου, δράκοντ Ͽ ὁράματι προσέπασσε, ὀκ ὀκνήσας δὲ ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν πρὸς λέγμασι λαβεῖν. ὡς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν καλίνορ Ͽ ἀπέστη.

Ἀπὸ γ τ ἄλλων ζώων δ' ἐλάφ μὲν ἀπὸ τ λαγωὸς λαμβάνει, καὶ ἀπὸ τ ἐλάφοι, ὁμοίως· Τίφθ' ὅτως ἔστε πεφοβημένοι πάντε νεβροί; κἀκεῖνοι γ ὅτε μὴ ἀλκὴν· ὡς δ' ὅτε καρχαρόδοντε δύω κύνε, οἵτ' ὠὴ θήρης. ὅτε δ' ἐς φιλοτεκνίαν· ὡς δὲ κύων ἀπαλῆσι ποδίσκοις λάκτισι βιβῶσα. ὅτε δὲ πρὸς θυμὸν πρὸς τὸ φυλάσσειν· ὡς γ κύνες περὶ μῆλα δυσωρήσοντα γ αὐλῆ. Ἁρπαγὴν γ ἅμα μυθικῶς Ͼ ἀτιμῶς τρασομένην, λύκοις ἔπασσε· Ὡς γ λύκοι ἄρνεσιν ἐπέχασον, ἢ ἐρίτ Τὸ γ ἄλκιμον, καὶ ἀτρεπτον διά τε συῶν. (φοίσ. ἀγρίων, καὶ πασσάλευον, καὶ λεόντων ἔδηξε, μερίζων ἑκάστῳ τὸ πρὸς τὸν φύσιν οἰκεῖον.

Τῶν μὲν συῶν τ ὁρμὴν (ἣν ἔχει πρὸς μάχην αὐτόσε τῶν) ποιῶν. ἰδομενεὺς δ' ἀεὶ γὰρ προμάχοις συὶ ἴκελος ἀλκὴν. τ γ πασσάλευον τὸ ἄπαυστον τ τόλμης. ἀλλά τε Ͼ πόδι δερὶ πεπαρμένῳ ὀκ ἀπολήγει. λεόντων γ τὸ μέλλον μὲν, εἰς τέλος γ γυναῖον. ὀρὴ γ πλευρὰς τε καὶ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν μασίεται.

Πάλιν γ πασαβάλλει δρόμου αὖ δρὸς γυναίᾳ, ἵππῳ ζοφῆς κεκορεσμένῳ. ὡσδ' ὅτε ζεὺς ἵππ Ͽ ἀκοσήσας ὕδι φάτνῃ. Ͼ τἀναντίον βραδεῖαν ποεῖ ἐπήνην· ὣδι γ τῷ καστορεῖ, ὅτως ἐδ ἐξῆν· ὡς ὅτ' ὄνος πασὰ ἄρουραν ἰὼν ἐδήσατο πυκνὰς. ἀμφὶ γ βασίλειον ἡ ὑπερέχων ἐτύπτωσε δι' ἀστέων. πάντε βοῦς ἀγεληφὶ μὲν ἔξοχος ἔπλ Ͽ πάντων· ὁ κατέλιπε γ ὀδ' ἐ τ θαλάσσιον ζώων ὁμοιότητας. πολύποδος γ τὸ παράνομον, δ' ὑσπόασσον τῶν πετρῶν· ὡς δ' ὅτε πολύποδ Ͽ θαλάμης ὀρυκομένοιο. δελφῖν Ͽ δὲ τὸ ἡγεμονικὸν, καὶ κρατιστεύον τ ἄλλων,

ὡς δ' ὑπὸ δ' ελφῖν☉ μεγακήτε☉ ἰχθύδι ἄλλοι.

Πολλάκις ἤ τὰ ὑπὸ ἀνθρώπων πραοσόμενα ἄλλως ὁμοίως πράξεσι πᾶσι βάλλει, ὥσπερ γὰ τότῳ· οἷσ' ὡς τ' ἀμπῆρδε γ' αὐτίοι ἀλλήλοισι, τλὼ γ' ἀσαμψ, ☾ παρ πρίσιν λιμνύων τ' αὐλῳῶν. ☽ δ' ἀγμυνῶς λακρύεντι, ἀνειλίζᾳ μετὰ γ' ἀργὸς ὁμοιώσεως·

Τίπτε δ' ἐδ' ἀκρυσαι παῖ ὀκλεις πὺτε κύρη νηπίη.

Ἐτόλμησε δὲ καὶ τοῖς στοιχείοις πᾶσι βαλεῖν πρᾴξις ἀνθρωπίνας. ὡς γὰ τότῳ· Ὡς ἔφατ', ἀργεῖοι δ' μὲν' ἴαχον ὡς ὅτε κῦμα ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσει νότ☉ ἐλθὼν πρόβλῆτι σκοπέλῳ. τόν δ' ὅποτε κύματ' ἀλέπει παντοίων ἀνέμων, ὅταν γ' ὄδ', ἢ γ' ἔβα γένωνται. γὰ οἷς δ' ἦλός ὅτι καὶ ὑπερβολῆ, καὶ αὐξήσει κεχρημέν☉. ὁ γὰρ ἤρκεσε κύματ☉ ἤχῳ τλὼ κραυγῶ ἀπεικάσαι, ἀλλὰ τ' προφερομένων ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅπερ μειωρίζόμενον τὸ κῦμα μείζονα ἦχον ἀποτελεῖ, νῦ ὃχ ἁπλῶς κῦμα, ἀλλὰ τὸ κινηθὲν ἀπὸ νότου, τ' μάλισα πὰ ὑγρὰ κινοῦντ☉, καὶ ὑπὸ σκοπέλῳ πρβλῆτι ☽ ἀνασεταμένῳ ὡς τὸ πέλαγ☉ νῦ πρὸς κλυζομένῳ ὑπ' αὐτ'. ὃς ☾ ἀλιάλειπτον ἔχει τὴν κλύδωνα, ὁπόθεν αὖ πρὸς ἐπῖσιν οἱ πνέοντες ἄνεμοι. τοιαῦτα μὲν ὅτι τὰ ☽ γ' τῷ λιμενῆδε ἀγεργασίας πᾶσ' αὐτῷ, ἅπερ γνῶσι νῦ ὑπὸ τῶν πολλῶν καταγνῶναι ἐκ τῶν ὀλίγων πρᾶσ' αγμάτων.

Σκεψώμεθα ἤ νῦν τὰ λοιπὰ ἐδ' ἢ τ' λόγων, εἰ ἔσι πρὸ τῷ ὁμήρῳ πρώτῳ, ☾ τὰς γνώσεις αὐτ' λαβόντι, καὶ γ' ἐργῶς κατασκευάσαντι, ὁμοίως ὀλίγα πρᾶσ' αγματα πρατεθῆντα, νῦ τὰ ἄλλα νοεῖν πρασκευάσει.

Ὁδὲ θεωρητικὸς λόγος ἐσίν, ὁ πρδιέχων τὰ καλὰ μὲν θεωρήματα, ἅπερ ὅτι γνῶσις ☽ ἀληθείας, γινομένη μετὰ τέχνης. ἀφ' ὧν ὅτι τλὼ φύσιν τῶν ὄντων θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων κατανοεῖν· καὶ τὰς πρὸ τὸ ἦθ☉ ἀρετὰς καὶ κακίας δ' ιαιρεῖν· καὶ ἔστινι τέχνη λογικὴ τετρῆχθαι τλὼ ἀληθειαν πρσήκει, μανθάνειν. ταῦτα δὲ μετεχειρίσαντο οἱ γ' φιλοσοφίας διατρίψαντες, ἅς ὅτι μὲν τὸ φυσικόν, καὶ ἠθικόν, καὶ διαλεκτικόν. γὰ δ' ἢ πᾶσι τούτοις τὰς ἀρχὰς, καὶ τὰ σπέρματα γνῶναι δόντα ὁμήρου ἐν καταμάθοιμεν, πῶς ὀκ ἂν εἴη πρὸ παντων θαυμάζεσθαι ἄξι☉; εἰ δὲ δ' αἰνιγμάτων, καὶ μυθικῶν λόγων τινῶν ἐμφαίνεται τὰ νοήματα, ὃ χρὴ πρᾴον ἡγεῖσθαι. ἴσον γὰρ αἴτιον ποιητικῆς, καὶ τῶν ἀρχαίων ἦθ☉, ὅπως οἱ μὲν φιλομαθέντες μετά τινος δυμοσίας ψυχαγωγούμενοι, ῥᾴον ζητῶσί τε, νῦ εὑρίσκωσι τλὼ ἀλήθειαν· οἱ δὲ ἀμαθεῖς, μὴ καταφρονῶσι τότῳ, ὧν ὃ δύανται σωίφαι. νῦ γὰρ ἐσί πως, τὸ μὲν δι' ὑπονοίας σημαινόμενον ἄγασον, τὸ ἧ φανερῶς λεγόμενον δύτελές.

Ἀρξώμεθα τοίνυν ἀπὸ τ' τ' παντὸς ἀρχῆς, νῦ γένεσως, ἣν Θαλῆς ὁ μιλήσι☉ εἰς τλὼ τ' ὕδατος ὐσίαν ἀναφέρει ☾ θεασώμεθα, ἐ πρῶτος ὅμηρος τ' ὑπὲ λαβὼν εἰπών, Ὠκεανός θ' ὅσπ γένεσις πάντεσι τέτυκ. μετ' ἐκεῖνον ἧ ξενοφάνης ὁ κολοφώνιος ὑφ' ἑαμένος τὰς πρώτας ἀρχὰς ἐν τὸ ὕδωρ, ☾ τ' γλῦ, ἔοικε παύσαι τλὼ ἀφορμλὼ ταύτλω, ἐκ τ' ὁμηρικῶν τότῳ.

Sæpenumero autẽ ea quæ ab hominibus fiũt, alijs similiter factis confert, ut in hoc:

Messores neluti certant frumenta metendo.

Resistendi uim, & tolerantiam niuorum demonstrans, molliter autem ploranti, similitudine perspicua exprobrat:

Cur teneræ in morem lachrymas Patrocle puellæ.

Ausus est autem & elementis humana facta conferre, ut in illo:

Argolici uocem tollebant, fluctus ut altis
Littoribus resonat, scopuloq; immurmurat, Auster
Quem petit omnigenis Zephyris agitata procellis
Nunquam intermittens, uarijs dum partibus afflant.

In quibus cõstat eum & hyperbola, & amplificatione usum esse. Non enim contentus fuit, procellæ sono clamorem comparasse, sed fluctuum, qui in altum littus illidun tur, ubi dum fluctus exaltatur, maiorẽ sonitum ædit. Neque simplicem procellam, sed ab Austro (qui humida maxime mouet) contitatam, in scopulum eminentem, ac in pelagus prominentem, illisam esse dicit, & qui ab ea alluereturq; quiq; assiduæ tẽpestati obnoxius esset, undecũq; tandem uentorum flatus irrueret. Illiusmodi apud eum sunt, quæ ad diligentiam in narrãdo pertinent, quorum multa ex paucis exemplis deprehendere licet.

Perpẽdamus autem & reliquas orationis species, nũ apud Homerum ita sint, ut ipse eas primum & excogitasse, & illustrasse uideatur. Qua de re paucis itidem exemplis adductis, & reliqua conijci possunt.

Cæterùm contemplatiua oratio est, quæ speculationes (quæ sic uocantur) complectitur, quæ habẽt ueritatis cognitionem, quæ arte constat. Vnde & rerum diuinarum & humanarum naturam cognoscere licet, uirtutes & uitia, quæ in moribus sunt, secernere: deniq; nũ conari oporteat, aliqua rationali arte ueritatem discere. Hæc autem ij qui in philosophia uersati sunt, tractauerũt: cuius partes sunt, naturalis, moralis, & dissertiua. Quòd si horum omnium principia, & semina Homerum suppeditasse cognouerimus, quo pacto non præ omnibus admiratione dignus fuerit? Quòd autem per ænigmata, & fabulosas quasdam orationes animi sensa ostendit, non mirum uideri debet. Poetica nanq; in causa est, & priscorũ consuetudo, ut & disciplinarum studiosi, ingenij ac animi quadam delectatione delinisti, ueritatem facilius & inquirant, & inueniant: & ut idiotæ illa non contemnant, quæ intelligere nequeunt. Etenim est quodam modo id quod figuratè significatur, iucundum: quod uerò apertè dicitur, uile fit.

Exordiamur itaq; à totius uniuersi principio, ac generatione, quam Thales Milesius ad aquæ substantiam refert, & uideamus num Homerus primus hoc inuenerit, dicens:

Oceanus qui cuncta creat, genitiq; creata.

Post illum uerò Xenophanes Colophonius, aquam et terram inter prima initia constituens, eam occasionem ab Homericis illis sumpsisse uidetur:

Sed

Sed nos & tellus omnes fiatis & unda.

Significat n. resolutionẽ in genitalia elementa uniuersitatis. Opinio a. maximè uerax, quatuor elementa constituit: ignẽ, aerẽ, aquã, & terrã. Hæc a. & Homerum sciuisse apparet, dum in multis uniuscuiusq; istorum mentionem facit. Qua autem serie ea constituta essent, nouit.

Nam quòd terra omniũ infima fit, uideamus. Orbicularis nanq; cum sit mundus, cœlum, quod omnia continet, superiorẽ locum retinere, haud immeritò dici queat. Terra autem in medio collocata undiquaq; inferior aere est. hoc sanè Poeta in his maximè declarat, in quibus Iupiter ait, se de olympo catena suspensa, terram & mare reuulsurum, ut omnia in sublime tollerentur:

Ast ego si cupiam, uos nunc detraxero cunctos,
Firma cum tellure simul, pontoq; præalto,
Vertice de cœli suspensa ritè catena,
Atq; hæc rursus ego in sublime reduxero cuncta.

Præterea aere super terram collocato, æthera excelsiorem esse ad hunc modum dicit: Cõscendit pinum, quæ stans in uertice mõtis Aera per liquidum sursum penetrabat in æthram. Æthere autem cœlum superius:

Sic illi pugnant, ut ferreus inde tumultus
In cœlum resonet, sterilemq; per æthera tranet.

Et præterea in illo:

Aeria ascendit cœlum, atq; petiuit olympum.

Quum enim suprema aeris pars purior sit, & maximè à terra, eiusq; exhalationibus distet, ideo olympum, quasi totum splendidum appellari dicunt. In quibus uerò poeta ait: Iunonem cum Ione consuetudinem habere (quum tamen illius soror esset) per allegoriam hæc significare uidetur, quòd per Iunonem aer intelligatur, quippe humida substantia, propterea etiam dicit:

Aera fundebat Iuno Lucina profundum.

Per Iouem autem æther, hoc est, ignea substantia, & calida essentia innuitur.

Atq; Ioui cœlum in nebulis, ac æthere cessit.

Fratres igitur propter coniunctionem, & quandam similitudinem uisi sunt, eo quòd uterq; leuis ac mobilis sit. Familiares uerò, & coniuges, quòd ex istis coeuntibus omnia generentur. Quapropter & in Ida congrediuntur, ac terra eis herbas ac flores gignit.

Eiusdem uerò rationis sunt & illa, in quibus Iupiter ait: Iunonem pendere, & duas incudes (hoc est, mare & terram) illius pedibus appendi. In ijs autem elementorũ rationem maximè habet, in quibus Neptunus Ioui dicit:

Tres siquidem fratres sumus, ex Rhea genitrice,
Iuppiter, atq; ego, tertius infera regna tenet qui.

Omnia tripliciter diuisa, tenetq; sua omnis. Præsertim quum in uniuersi distributione, Iupiter ignis, Neptunus aquæ, Pluto aeris essentiã sortitus sit. Hunc n. aeriã caliginem ideò uocat, quod lucem proprium non habet, sed à sole, luna, & reliquis astris lumen mutuatur.

Terra autem quarta & cõmunis pars, eã ob causam relicta est, quòd trium elementorũ essentia assiduè mouetur, terra a. sola immobilis est, cui & Olympum addidit.

τότων. Αλλ' ὑμεῖς μ̀ πάντες ὕδωρ κ̀ γᾶα γένοισθε. σημαίνει γὰρ τ̀ ἀνάλυσιν εἰς τὰ γεννητικὰ στοιχεῖα τ̃ παντὸς. ἢ γ̀ μάλιστα ἀληθὴς δόξα, τέσσαρα στοιχεῖα σωίστησι, πῦρ, ἀέρα, ὕδωρ, γλῶ. ταῦτα γ̀ ὁ ὅμηρος ἐναλὼς φαίνεται, μνημονεύων γ̀ πολλοῖς αὐτ̃ ἑκάστου. ὁ τ̀ τάξιν δὲ αὐτ̃ ὅπως ἔχει κατέμαθεν.

Οτι μὲν γὰρ ἡ γ̃ κατωτάτω πάντων ὄντι, θεασώμεθα. σφαιροειδὴς γὰρ ὄντος τ̃ κόσμου, ὁ μὲν περιέχων τὰ πάντα οὐρανός, τὸν ἄνω τόπον ἐπέχειν εἰκότως λέγοιτ' ἂν. ἡ γ̃ γ̀ μέσῳ δοτὰ πάντα χόθεν, κατωτάτω τ̃ προϊέχοντός ὄντι. ὅθεν δὴ ὁ ποιητὴς γ̀ τοῖς μάλιστα δηλοῖ, γ̀ οἷς φησὶ ὁ ζεὺς, ἀπὸ τ̃ ὀλύμπου σειρὰν ἀναψάμενος, τὴν γλῶ καὶ τὴν θάλασσαν ἀναπάσειν, ὡς πάντα μετέωρα γένοιτο. Αλλ' ὅτε κ̀ γὼ κ̀ ἐγὼ τρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσαι, αὐτῇ κ̀ γαίῃ ἐρύσαιμ' αὐτῇ τε θαλάσσῃ, σειρὴν μὲν κ̀ ἔπειτα περὶ ῥίον ὀλύμποιο δήσαίμην, τὰ δ' ἐπ' αὖθι μετέωρα πάντα γένοιτο.

Υπὲρ γ̃ γῆς ὄντος τ̃ ἀέρος, τ̃ αἰθέρα ὑψηλότερον εἶναί φησιν ὅτως· εἰς ἐλάτην ἀναβὰς περιμένε μ̀, ἢ τότ' γ̀ ἴδῃ ἀκροτάτην πεφυῖαν, δι' ἣν ἔρος αἰθέρ' ἵκανε. τ̀ δὲ αἰθέρος αὖ τὸν οὐρανόν· ὡς οἱ μ̀ μάργανον, σιδήρειον δ' ὀρυγμαδὸς χάλκεον οὐρανὸν ἵκει δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο. καὶ ἔτι γ̀ τότων· περὶ γ̀ αὖ θὰ μέγαν οὐρανόν, ὄλυμπόν τε. ὁ γὰρ καθαρώτερον τ̃ ἀέρος, αὖ τὸ τάτω ὄν, καὶ ὁ μάλιστ' ἀπέχων τ̃ γῆς, καὶ τὴν ὀξ αὖ τ̃ αἰθυμιάσεως, ὡς ὅλον λαμπρόν φασιν ὄλυμπον προσηγορεῦσθαι. γ̀ οἷς δὲ φησιν ὁ ποιητὴς συνοικεῖν τῷ διὶ τ̃ ἥραν ὅσαν ἀδελφὴν, δοκεῖ τοῦτο ἀλληγορεῖσθαι, ὅτι ἥρα μὲν νοεῖται ὁ ἀὴρ, ἅπερ ὑγρὰ οὐσία. διὸ κ̀ λέγει· ἥρα δ' ἥρη πίτνα ποδὶ βαθεῖαν. ζεὺς δὲ ὁ αἰθὴρ, στερεὸν κ̀ πυρώδης καὶ γ̀ θερμὸν οὐσία. ζεὺς δ' ἔλαχ' ἐρανὸν εὐρὺν γ̀ αἰθέρι κ̀ νεφέλῃσιν. ἀδελφοὶ μὲν οὖν ἔδοξαν διὰ τὴν συναφείαν, κ̀ τὴν κατά τι ὁμοιότητα, ὅτι ἄμφω κοῦφοι καὶ κινητικοί· σύνοικοι δὲ, καὶ ὁμόλεκτροι, ὅτι διὰ αὐτὴν συνιόντων γίνεται τὰ πάντα, διὸ κ̀ γ̀ τῇ ἰδίᾳ συνέρχονται, ὁ ἡ γῆ αὐτοῖς φύει τὰς πόας, καὶ τὰ ἄνθη.

Τὸ δὲ αὐτ̃ λόγῳ ἔχεται κἀκεῖνα, γ̀ οἷς φησιν ὁ ζεὺς κρεμᾶσθαι τὴν ἥραν, ὁ διὰ πίεσθαι τὴν ποσὶν αὐτ̃ ἄκμονας δύο, στερεὸν τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν. μάλιστα δὲ γ̀ ἐκείνοις διεργάζεται τὸν περὶ σοιχείων λόγον, δι' ὧν ὁ ποσειδῶν λέγει αὐτῷ· Τρεῖς γάρ τε πρόσω ἦμεν ἀδελφεοί, ὅς τε κε ῥέα, ζεὺς, καὶ ἐγὼ, τρίτατος δ' ἀΐδης ζωὸς νέκυσσιν ἀνάσσων. κ̀, τριχθὰ δὲ πάντα δάσσαντο, ἕκας ὅ' ἔμμορε τιμῆς. ὅτι γ̀ τῇ τ̃ παντὸς νομῇ ζεὺς μ̀ ἔλαχε τὴν τ̃ πυρὸς οὐσίαν, ποσειδῶν δὲ τὴν τ̃ ὕδατος, ἀΐδης δὲ τὴν τ̃ ἀέρος. σκοτεινὸν γὰρ λέγει ζόφον περόεντα, ἐπειδὴ φῶς οἰκεῖον οὐκ ἔχει, ἀλλ' ὑπὸ ἡλίου, καὶ σελήνης, καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων καταλάμπεται.

Τετάρτη γ̀ κατελείφθη κ̀ κοινὴ πάντων ἡ γῆ. ἡ μὲν γὰρ τ̃ τριῶν στοιχείων οὐσία κινεῖται ἀεὶ, μόνη γ̀ ἀκίνητος ἡ γῆ μένει, ἣν κ̀ τὸν ὄλυμπον προσέθηκεν.

εἰ μὴ γὰρ ὄρος ἐστίν, ὡς μέρος τῆς γῆς, εἰ δὲ τὸ ὑπερτάτω τοῦ λαμπροτάτου, καὶ καθαρωτάτου, ὡς καὶ ταύτης οὔσης, ἓν τῶν στοιχείων πέμπτης οὐσίας, ὅπερ ὠήθησαν ἔνιοι τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων. ὥστε κατὰ τὸ εἰκὸς κοινὰ ὑπεῖθεν εἶναι, τῷ τε γῇ κατωτάτω ὄντι διὰ βαρύτητα, καὶ τῷ ὀλυμπῳ ἀνωτάτω ὄντι διὰ κουφότητα, ὅλως εἰς ταῦτα αἱ μεταξὺ φύσεις, πῇ μὲν καταφέρονται, πῇ δὲ ἀναφέρονται. τῶν δὲ στοιχείων φύσεως ἐξ ἐναντίων συνεστώσης, ξηρότητός τε, καὶ ὑγρότητος, καὶ θερμότητος, καὶ ψυχρότητος, τοῦτο δὲ πρὸς ἄλληλα ἀναλογίας καὶ κράσεως γινομένης τὸ πᾶν, καὶ μεταβολὰς μὲν μερικὰς ὑπομενούσης, τὴν δὲ πάντως λύσιν μὴ ἴσχουσαν ἐχομένης, Ἐμπεδοκλῆς ἔφη τὰ ὅλα συνεστάναι ὅτως, ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμενα εἰς ἓν ἅπαντα, ἄλλοτε δ' αὖ νείκει ἐκάστα φορεύμενα νείκεος ἄχθει.

Τὸ μὲν συμφωνίαν καὶ ἕνωσιν τῶν στοιχείων, φιλίαν πρωταγορεύσας· νεῖκος δὲ τὸ ἐναντίωσιν.

Πρὸ δὲ τούτου Ὅμηρος τὸ φιλίαν, καὶ τὸ νεῖκος ἀνίσους ἔστησε, ἐν οἷς φησὶν Ἥρα πρὸς αὐτόν· Εἶμι γὰρ ὀψομένη πολυφόρβου περάτας γαίης, ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα τηθύν· οὕς εἶμ' ὀψομένη, καὶ σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω.

Τοιοῦτον δὲ γε καὶ τὸ ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρεα ὁ μῦθος αἰνίσσεται, ἓν μὲν τοῦτο δυναμένης, ὃ παρὰ τοῖς ἐμπεδοκλείοις ἡ φιλία, τὸ δὲ ὃ πρὸς ἐκεῖνο τὸ νεῖκος. ὅθεν ποτὲ μὲν σώζεσιν ἀλλήλους, ποτὲ δὲ διαλύονται. ἐλέγχει δὲ αὐτοὺς ἥλιος, καὶ δεσμοῖ μὲν αὐτοὺς Ἥφαιστος, λύει δὲ Ποσειδῶν. ἐν οἷς δ' ἥλιός ἐστι, ὅτι ἡ ἐνθερμος, καὶ ἡ ξηρὰ οὐσία, ἃ ἡ ταύτη ἐναντία, ἡ ψυχρά τε, καὶ ὑγρά, ποτὲ μὲν συνάγουσι τὰ πάντα, ποτὲ δὲ λύουσι.

Ἀκολουθεῖ δὲ τούτοις καὶ τὸ πρὸς τοὺς ἄλλους ποιητὰς εἰρημένον, ὅτι ἐκ μὲν Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης συνουσίας ἁρμονία συνίσταται, ἐξ ἐναντίων βαρέων τε, καὶ ὀξέων, κιρναμένων ἀλλήλοις ἀναλόγως. ὅπως δὲ αὐτὰ κεῖνται ἀλλήλοις τὰ μὲν ἐναντίας φύσεως τετυχηκότα, αἰνίσσεσθαι ἔοικεν ὁ ποιητὴς καὶ ἐν τῇ πρὸς τάξει τῶν θεῶν, ἐν ᾗ πεποίηκε τοὺς μὲν τοῖς Ἕλλησι, τοὺς δὲ τοῖς Τρωσὶ βοηθοῦντας· ἀλληγορικῶς ἐμφαίνων τὰς διαμάχας ἑκάστου τῷ μὴ φοίβου τῷ ποσειδῶνι αὐτιτάσσεσθαι, τὸ θερμὸν καὶ ξηρόν, τῷ ὑγρῷ καὶ ψυχρῷ. τὸν δὲ ἀθηναῖον τῷ ἄρει, τὸ λογιστικὸν τῷ ἀλογίστῳ· τοτέτοι τὸ ἀγαθὸν τοῦ κακοῦ. τὸν δὲ ἥραν τῇ ἀρτέμιδι· τὸν ἀέρα τῇ σελήνῃ, καὶ ὅτι ὁ μὲν σαβρὸς, ἡ δὲ πολυκίνητος. τὸν δὲ ἑρμῆν τῇ λητοῖ· ὅτι ὁ μὲν λόγος ἀεὶ ζητεῖται καὶ μέμνηται. ἡ δὲ λήθη τοτῷ ὅτι ἐναντίον. τὸν δὲ ἥφαιστον τῷ ποταμῷ, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καθ' ὃν τὸν ἥλιον τῇ θαλάσσῃ. θεατὴν δὲ τῆς μάχης τὸν πρῶτον θεόν, καὶ ὑπὲρ τοτῷ γεγενῆσθαι.

Ἐκ δὲ τῶν προειρημένων ἅμα, καὶ τόδε ὑποδείκνυσιν Ὅμηρος φαίνεται, μὴ ὅτι εἰς ὄντι ὁ κόσμος, καὶ πεπερασμένος. εἰ γὰρ ἄπειρος ἦν, οὐκ ἂν εἰς ἀριθμὸν ἦλθε πέρας ἔχοντα διειρεῖτο. καὶ ἐν τῷ ὀνόματι σημαίνει τὸ σιωπᾶν. ὡς καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς χρῆται ἀντὶ τοῦ ἑνικοῦ τῷ πληθυντικῷ. σαφέστερον δὲ τὸ αὐτὸ

Si enim mons est, ut partem terræ: sin cœli splendidissimam & purissimam partem intelligas, tum hæc quinta essentia inter elementa fuerit, id quod quidam illustres philosophi senserunt. Quocirca haud absre communia esse censuit, terrã uidelicet infimam propter grauitatem, & olympum supremum, propter leuitatem. Quoniam in ista, naturæ interiectæ, partim deorsum, partim sursum feruntur. Porrò quum elementorum natura ex contrarijs sit constituta, uidelicet siccitate & humiditate, calore ac frigore: & quum per competentiam & temperaturam (quam inuicem habent) cuncta fabricentur, et ea permanente mutationes particulares fiant, & è contra illa desinente omnia soluantur, Empedocles cuncta ad hunc modum conflare inquit: Empedoclis placitum.

Est ubi conueniunt in amore bene, est ubi rursus
Singula discordant, litem, pugnamq; capessunt.

Vbi elementorum concordiam & unitatem, amicitiam: discordiam autem, contentionem appellat.

Ante hunc autem Homerus cõcordiam & discordiã in ijs obscurè ostendit, in quibus Iuno apud eum ait:

Vado uidere feracis cuncta latibula terræ,
Oceanumq; patrem diuorum, Tethydaq; ipsam
Magnas inter eos ualeam an componere lites.

Talia etiã Veneris & Martis fabula sub uerborum inuolucris ostendit. Quorum illa quidem idem pollet, quod apud Empedoclem amicitia, hic autem idem quod apud illum inimicitia. Vnde fit, ut aliquando inter sese coeant, aliquando autem dissoluantur. Indicat autem eos Sol, Vulcanus uincit, soluit Neptunus. Vnde constat, quòd calida & ficca essentia, & his contraria, frigida & humida, nonnunquam omnia coagmentant, nonnunquam uerò dissoluunt. Fabule de Veneris & Martis adulterio mythologia. Odyss. B.

Quibus & hoc consentaneum, quod apud alios poetas dictum est, quòd ex Martis & Veneris consuetudine, concentus ex contrarijs, grauibus uidelicet & acutis consistet, dum inter sese æquabiliter temperantur. Quo pacto autem ea, quæ contrariam naturam sortita sunt, sibi inuicem opponantur, poeta per ænigma significasse uidetur, præsertim in acie deorum: in qua fingit, alios quidẽ Græcis, alios autẽ Troianis auxilium ferre, allegoricè uniuscuiusq; uim ostendens. Atq; Phœbum quidem Neptuno in acie opponit, calidum & siccum, humido & frigido. Mineruam autem Marti, rationale irrationali, hoc est bonum malo. Iunonem uerò Dianæ, hoc est, aerem Lunæ, eo quòd ille stabilis, hæc uerò instabilis sit. Mercurium autem Latonæ, eo quòd sermo assiduè quærit, ac meminit, oblivio autem his contraria est. Vulcanum deniq; fluuio, eâdem ratione qua solem mari. Pugnæ autem spectatorem deum primarium, & super hoc latantem fingit. Aliæ ipsãe fabulæ explicatio.

Ex prædictis autem simul & hoc ostendere Homerus uidetur, quòd & unus, & finitus sit mũdus. Si enim infinitus esset, nequaquam diuideretur in numerum habentem terminum. Ipso enim nomine terminum significat, quippe cum in alijs multis pluratiuo pro singulari utatur.

Clarius autem eandem rem declarat, dum inquit: Fines terræ. & rursus in quibus ait: Vltima non equidem quamuis adeat loca terræ, Et maris. Præterea in hoc:

Summo uertice multijugi uersatus Olympi. Vbi n: summum, illic & terminus est. Quid aũt de sole sentiat, non est obscurum, quia quum orbicularem circumferentiæ uim obtineat, aliquando super terram apparet, nonnunquã rursus subter terram abit, idq; ad hunc modum declarat: O socij, nescimus ubi caligo sit orta, Autoræq; domus, radijq; Hyperionis unde. Quo' ue meent rursus subeuntes infima terræ. Quodq; semper supranos gradiens sol, ideoq; Hyperiõ, hoc est supergrediens ab ipso poeta appellatus, ex aqua (quæ terram complectitur) hoc est, ex Oceano oriatur, & in eum occidat, poeta perspicuè ostendit. ortum quidem in his: Oceani stagna alta finens, exortus erat sol, Æthera conscendens, superis lux esset ut alma. Occasum uerò, Irruit Oceano lam pas Phœbea, facitq; Ingenteis homini tenebras, noctemq; profundam. Ostendit autem & eius formam:

Splendidus autem erat ut sol. Et magnitudinem:

Nam bene lucescens Phœbus terræ eminet omni. Et adhuc magis in hoc: Sol quando illustris medium peuetrarat olympum. Et uim: Sol qui cuncta uidet, nec non audire potest qui. Et quòd sit animatus, & sua sponte moueatur, in quibus minatur: Lux ero funestis, subiens Plutonis in ædeis. Propterea quoq; Iupiter eum adhortatur: Phœbe tuum fuerit post hac mortalibus, atq; Dijs superis lucem cunctis perferre benignam. Vnde constat, quòd sol nõ sit ignis, sed alia quæpiam potior substantia, id quod & Aristoteles sensit. Siquidem ignis in altum fertur, inanimatus, facilè cessans, & corruptibilis est. Sol uerò in orbẽ fertur, animatus, æternus, & incorruptibilis. Quòd uerò nec aliorum astrorum imperitus fuerit Homerus, ex ijs quæ finxit palàm est:

Vergilias, suculas, nec non magnum Oriona.

Ad hæc ursam describit, quo pacto subinde iuxta polum Aquilonarẽ nobis semper apparentem uersetur, & propter sublimitatẽ horizontẽ non attingat, eo quòd æquali tempore, & minimus circulus (in quo ursa est) & maximus (in quo Orion) in mundi circũferentia uertitur. Præterea & Bootẽ tardè occidentẽ, qa diuturnũ faciens occasum, eiusmodi situ habet, ut rectus deferatur, et unà cum quatuor signis occidat, quæ sunt ex cunctis illis sex, quæ toti nocti attribuuntur. Quòd u. non omnia, quæ ad siderũ cõtẽplationẽ pertinẽt (ut Aratus, seu alius quispiã), pſecutus est, nemini uideatur mirũ, neq; n. boc ipsi institutum fuit. Nec accidentium causas, quæ circa elementa uersantur, ignorauit, ueluti terræmotuum, ac deliquiorũ. Quum n. tota terra in se ignis, aeris, et aquæ partem (à quibus & continetur) habeat, uero cõsentaneum est, quòd napores spiritu pleni in eius profunditate consistant. Qui quando foras feruntur, aerem (ut aiunt) mouent. Coerciti autẽ intumescunt, ac ui foras erumpunt. Quòd uerò spiritus intra terrã concluditur, mare in causa esse putant, quod nõnunquã meatuum exitus obstruit.

ἁλλοῖ γὰ τῷ εἰπεῖν, πείρατα γαίης. Καὶ πάλιν γὰ οἷς φησὶν· οὐδ' ἔ κε τὰ νέατα πείραθ' ἵκηται Γαίης, ἠδ' πόντοιο. καὶ γὰ τῷ, ἀκροτάτη κορυφῇ πολυδειράδος ὀλύμποιο. ὅπα γὰρ ὄτιν ἀκρότης, ἐπεὶ ἠ πέρας. ὅπως δ' Καὶ περὶ ἥλιός γινώσκῃ, ὅκ ἀδηλον, ὅτι κυκλοφορικὴν ἔχων δυύαμιν, ποτὲ μὲν ὑπὲρ γαίης φαίνεδ, αὖθις δ' ὑπὸ γῆν ἄπεισι· ἠ τὸν ἁλλον ποιεῖ, λέγων· ὦ φίλοι, ὀ γάρ τ' ἴδμεν ὅπα ζόφος, ὀδ' ὅπα ἠὼς, ὀδ' ὅπα ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν, ὀδ' ὅπα αὖεται. ἠ ὅτι αἰεὶ ὑπὲρ ἡμᾶς ἰὼν, ἠ δι' τὸν ὑπερίων προσαγορευόμενον ὑπὸ αὐτ τοῦ ποιητ, τὴν τε ἀνατολὴν ἐκ τ προϊόντο τ γλυκῦ ὕδατο, τετάσι τ ὠκεανὸν, ποιεῖται, ἠ εἰς αὐτ κατάδυεται, ἁλλοῖ σαφῶς· τὴν μὴ ἀνατολὴν κἀμ τὸ δῦσις, Ἠέλιος δ' αὖ ὄρσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην, ὠρανὸν εἰς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ. τὴν δ' δύσιν, γὰ δ' ἔπεσ' ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο, ἕλκων νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.

Δύκνυσι δ' αὐτ Καὶ τὸ εἶδος· λαμπρὸς δ' ἦν ἠέλιος. Καὶ μέγεθο, Εὖτε γὰρ ἠέλιος φαέθων ὑπερέχεται γαῖαν. Καὶ ἔτι μᾶλλον γὰ τοῦτο· ἧμος δ' ἠέλιος μέσον ὠρανὸν ἀμφιβεβήκει. καὶ τὴν δύναμιν· ἠέλιο, ὃς πάντ' ἐφορᾷς, καὶ πάντ' ἐπακούει. Καὶ τὸ ἔμψυχον, Καὶ τὸ ἐπὶ τῇ κινήσει αὐτοπροαίρετον, γὰ οἷς ἀπέλει, δύσομαι εἰς ἀίδαο, καὶ γὰ νεκύεσσι φαείνω. καὶ ἐπὶ τ τῷ ὁ ζεὺς αὐτ προκαλεῖ, ἠέλι', ἅτοι σὺ μετ' ἀθανάτοισι φαείνε, Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν. ἀξ ὧν ἁπλοῦν ὅλο τὸ πῦρ ὄτιν ὁ ἥλιο, ἀλλ' ἑτέρας τινὸς κρείττονος οὐσίας. ὃ πρ καὶ ἀριστοτέλης ὑπέλαβεν, εἴγε τὸ μὴ πῦρ ὄτιν αὐτοφερὲς, καὶ ἄψυχον, καὶ βιαίως πλοῦν, καὶ φθαρτὸν· ὁδὶ ἥλιος, κυκλοφορητικὸς, καὶ ἔμψυχο, καὶ ἀίδιο, καὶ ἄφθαρτος. καὶ τ ἄλλων ἓν τὴν κατὰ τ ὠρανὸν ἄστρων, ὅτι ὁπ ἀπείρως ὅμοιος ἔχων, φανερόν ὅτιν, ἀξ ὧν ποιητὴς, πληιάδας θ', ὑάδας τε, τό τε ὀβριόωντο, καὶ τὴν ἄρκτον τὴν αἰεὶ στρεφομένην περὶ τ ἀειφανῆ πόλον τ βορέου, καὶ ὅτι μετέωρον μὴ ἁπτομένην τ ὁρίζοντο, ὅτι φ ἴσως χρόνῳ ὅ, τε μικρότατο κύκλο γὰ ᾧ ὅτιν ἄρκτο, καὶ ὁ μέγιστο, γὰ ᾧ ὠρίων στρέφεται, γὰ τῇ τ κόσμου περιφορᾷ· καὶ τ βραδέως δυόμενον βοώτην, ὅτι πολυχρόνιον ποιεῖται τὴν κατάδυσιν, ὅτ ὠπτωπώς θεσθ, ὡς τε ὀρθὸν καταφέρεσθαι, καὶ συγκατακλύεσθαι τέτρασι ζωδίοις, τὴν πάντων εἰς ὅλην νύκτα μεριζομένων ἐξ ζωδίων. εἰ μὲ πάντα τὰ περὶ τὴν ἄστρων θεωρήμαθ' ἡμεῖς ἐξεπλήθην, ὡς ἄρατο, ἢ ἄλλός τις, ὃ χρὴ θαυμάζειν. ὃ γὰρ οὐκ προὔκειτο αὐτῷ. ὃκ ἀγνοῶ δ' ἐ τὰς αἰτίας τῶν περὶ τὰ στοιχεῖα συμπαθωμάτων, οἷον σεισμῶν, καὶ ἐκλείψεων.

Επεὶ γὰρ ἡ γῆ σύμπασα μετέχει γὰ ἑαυτῆ ἀέρος τε, Καὶ πυρός, ἠ ὕδατος, ὑφ' ᾧν ἠ περιέχεται, καῖα τὸ εἰκὸς γὰ βάθει αὐτ, σωίσασι ἀτμοὶ πνευματώδεις, τότος φασὶν ἔξω μὴ φερομένους κινεῖν τ ἀέρα, εἰρχθέντας δ' αὖ οἰκλαίνειν, εἰς τὸ ἔξω διαζομένους. τ δ' αὖ λεῖδδο πνεῦμα ἐντὸς τ γῆς, τ θάλασσαν αἰτίαν εἶν νομίζουσιν, ἀμφράττουσαν αὐτοῖς τὰς εἰς τὸ ἔξω δόδους.

ἔσι δ' ὅτε χωρῆσαι αὐτῶν καρτερὰ πλῆθος τῆς γῆς τινὰ μέρη. ἡ τοῦτο ἂν ὁμηρικῶς εἰδὼς, τὴν αἰτίαν τῶν σεισμῶν τῷ ποσειδῶνι ἀνατίθησι, γαιήοχόν τε αὐτὸν, καὶ γνοσίχθονα προσαγορεύων.

Ἐπεὶ δὲ τὸν ὑμὸν τῆς γῆς καθαργυμένων, νέφεσί τε συμβαίνοντα, καὶ ζόφοι, καὶ ἀμαυρώσεις τοῦ ἡλίου, σκιώμεθα εἰ τοῦτο σωθήσεται. πεποίηκε γὰρ τὸν ποσειδῶνα σείοντα τὴν γῆν, μετὰ τὴν ἀχιλλέως ἔξοδον ὑδὴ τὴν μάχην. προειρήκει δὲ ὧν ἡ προθυμίας, ὁποῖα ἦν ἡ ἀέρος κατάστασις. ὑδὴ μὴ τοῦ σκεπτικοῦ, ζοὺς δ' ὑδὴ νὺξ ὁλοὴν τανύσας κατὰ χῆν ὑσμίνην. καὶ πάλιν ὑδὴ τὸ πατρόκλου, ὃς τε ποτ' ἠέλιον σόον ἔμμεναι, ἄστε σελήνην, ἠέρι γὰρ κατέχον. εἶτ' ὀλίγον ὁ αἴας δύχεται· ζεῦ πάτερ ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας ἀχαιῶν, ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι. μετὰ δὲ τὸ σβεσθῆναι τὸν θύματος ἔξω κατασαίνοντος, σφοδροὶ γίνονται ἄνεμοι, ὅθεν ἦρα φυσίν. Αὐτὰρ ἐγὼ ζεφύροιο καὶ ἀργέσταο νότοιο εἶσομαι ἐξ ἀλόθεν χαλεπὴν ὀρέουσα θύελλαν. ἔνθα δὴ ὑσβρασίας αὖθ' αὐτὸς ἦ ἶρις ὦδε τὸν ἀερταὶ τὸ πάροιθε πεφυκάλει. οἷσί τ' ὀρέων τρυφαλίγγων ἐκπρὸ λιγυρὴν νέφεα κλονέουσες ὀπηδόν. ὅτως δὲ καὶ τὸν ἐκλειψιν τοῦ ἡλίου φυσικῶς γινομένην, ὅταν ἡ σελήνη τῇ πρὸς αὐτὸν σωδίῳ κατὰ κάθετον ὑπελθοῦσα ὅλη σκοτίσῃ, εἰδέναι φαίνεται. πρῴην γὰρ ὁλκύσει ὁ ὀδυσσεὺς, τὸν μὴ φθίνοντος μηνὸς, τὸν δ' ἰσαμένου, τὸν τ' ἔσιν ὅτε ἅμα παύεται ἡ ἀρχεται, ὁ μὲν σωισάσης τῷ ἡλίῳ ἡ σελήνης, ἅμα τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν φησὶν ὁ μνάζις πρὸς τὸν μνησῆρας, ἦ δὴ εἰσοί τί κακὸν τόδε πάσχει; νύκτι μὴ ὑμέων εἰλύαται κεφαλαί τε, πρόσω τά τε, νέρθεν τε γένα, εἰδ' ὅλεσον ἦ πλέον προθύροιν, πλείη ἦ ἡμιαύλη ἐμμένουσι, ἱερεύς ἦ τοῦ ζόφος, ἠέλιον ἦ ὄραν δὴ ἀπόλωλε, κακὴ δ' ὧδε δίεδρομε ἀχλύς.

Καὶ ἀνέμων ἦ φύσιν ἀκριβῶς κατιδόντα, ὧν τὴν μὲν γένεσιν ἐκ τῶν ὑγρῶν ἔχειν τὸν μὲν γὰρ ὕδατος μεταβολὴν, εἰς ἀέρα γίνεται· ὁθ' ἄνεμος ἐσὶν ἀὴρ ῥέων. τοῦτο ἦ, ᾧ τε ἄλλοις πολλοῖς ἐμφαίνει, ἡμῖν δ' οἷς φησὶν, ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀγήτων. τὴν ἦ τάξιν αὐτῶν, ὡς ἔχει δ' ἐθηκε· σὺν δ' εὖρός τε νότος τ' ἔπεσε, ζέφυρός τε δυσπάς, καὶ βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων. τούτων γὰρ ὁ μὲν ἀπὸ ἀνατολῆς ὁρμᾶται, ὁ ἦ ἀπὸ μεσημβρίας, ὁ δὲ ἀπὸ δύσεως, ὁ δὲ ἀπὸ ἄρκτου. καὶ ὁ μὲν ἀπηλιώτης ὑγρὸς ὢν, μεταβάλλει εἰς νότον θερμὸν ὄντα, ὁ δ' ἐνότος λεπτομένος, εἰς βορέαν ἀποκαθαίρεται. διὸ ὧδε ὦδε κραιπνὸν βορέην, τόδε κῦμα ἄξει. καὶ τὴν αὐτίθεσιν ἦ αὐτῶν φυσικῶς ἐζηγήσατο. Ἄλλοτε μὲν τε νότος βορέην ποιέηκε φέρεσθαι. Ἄλλοτε δ' αὖ εὖρος ζεφύρῳ ἔξασκε δ' ἰώκειν.

Ἤπισατο δὲ καὶ ἐκεῖνος ὅτι βόρδος πόλος ὑπὲρ γῆν ὄρθι μετέωρος, ὡς καθ' ἡμᾶς οὗ γὰρ τῷ κλίματι τούτῳ κατοικοῦντας, ὁ δὲ νότιος ἐκ τῶν ἀντίκα βαθύς. ὅθεν ὦν μὲν βορέης φησὶ· καὶ βορέης αἰθρηγενέτης μέγα κῦμα κυλίνδων. τὸν ἄνωθεν ἐμπίπτοντα φοβεῖν τὸν αὐτὸν ἐμφαίνων. τὸ δὲ ὦθει, πλὴν ἀπὸ τοῦ ποιητικοῦ πρὸς τὸ ἀναγκαῖον. ὅτι δὲ καὶ τὴν ὑετὴν γένε-

Quando.a.illud recedit, quaſdã terræ partes ſubuertit. Homer' itaq; hoc nõ ignorãs, terræmotuũ cãm Neptuno attribuit, dũ eũ terræ cõtinẽtẽ, et terræmotorẽ appellat.

Quum uerò flatibus intra terram concluſis, uenti ſpirare ceſſent, atq; hinc caligo & obſcuritas ſolis oriatur, perpendamus num & hoc uiderit. Siquidem fingit terram à Neptuno moueri, poſteaquam Achilles in prælium exierat. Prædixerat autem in priori pugna, qualis eſſet aeris conditio. De Sarpedone quidem, Iupiter in pugnã tenebras immiſit opacas. Et rurſus de Patroclo:

Integer eſſe poteſt, nec clara Diana,
Aere nanq; tenentur. Et paulo poſt Aiax rogat,
Iuppiter hunc cyaſſum tolle aera quæſumus omnes,
Facq; ſereniferum, quo oculis ſpectare queamus.

Cæterum poſt terræmotum, ſpiritu iam foris conſtituto, ualidi oboriuntur uenti, unde Iuno ait:

Ipſa proficiſcar Zephyriq; notiq; ruentis
Ex uaſto ponto rapidam motura procellam:

Poſtera deinceps die Iris uẽtos ad Patrocli pyrã aduocat

Hiq; fragore ruunt, nubes cogendo retrorſum.

Ad hunc modum & ſolis defectum (qui naturaliter fit, quando luna ei coniuncta, perpendiculariter eum ſubierit, ac obſcurauerit) nouiſſe uidetur. Præfatus nãq; quòd Vlyſſes uenturus eſſet, menſe deficiente et exiſtente: hoc eſt, quando menſis ſimul & in exitu eſt, ſimul et incipit, quippe luna cum ſole coeunte, tum nates ad procos ait, eum uenturum eſſe,

Quid monſtri uideo? caput, & facies aliena
Omnibus eſt nobis, poples, totumq; repletum
Veſtibulum eſt ſpectris, ſunt atria plena tumultus:
Cimmeriæ ſubitus tenebræ, ſolisq; labores
Cœlitus oſtendunt ſeſe caligine cæca.

Ventorum præterea naturam accuratè perpendit, horum uidelicet ortum ex humidis eſſe. Aquæ nanq; cõmutatio in aerẽ tranſit. Portò uentus eſt aor fluens. Hoc u. quum in aliis multis oſtendit, tum in quibus ait, Ventorũ uim humectam ſpirantiũ. Seriẽ aũt horũ, ut habet, diſpoſuit:

Vnà Eurusq; Notusq; ruunt, Zephyrusq; procellas
Excitat, & Boreas fluctus ad ſidera tollit.

Horum nãq; alius ab ortu, alius à meridie, alius ab occaſu, alius à ſepentrione ſpirat. Et ſubſolanus quidem humidus, in Auſtrum calidũ mutatur, Auſter aũt rareſcẽs, in Fauonium, Fauonius adhuc magis rareſciens, in Aquilonem facta expurgatione uertitur. Hinc eſt quod ait,

Impulit in celerem Boream, monitq; procellas.

Eorundem uerò contentionem naturaliter explicuit,

Eſt quando Boreas Auſtrum ſuperabat, & Eurus.
Eſt quando ceſſit Zephyro, primasq; reliquit.

Nouit præterea ille quòd Aquilonaris polus ſup terram arduus eſt his, qui in hoc noſtro climate habitant, Auſtralis. a. è contra profundus. Vnde de Boreali quidẽ ait,

Aithrigena & Boreas uoluens ad littora fluctus.

Innuens uenti impetum è ſupernis irruere. quòd autem dicit, Pellebat, indicat uim ex depreſſiore parte nitentem in arduum. Quòd autem & pluuia

Vnde caligo et obſcuritas ſolis naſcatur.

Ratio deliquij ſolaris.

Ventorum cauſa & ortus.

Ordo.

Contentio.

pluuiarum generatio ex humida euaporatione fiat, cõmonstrauit dicens, Aethere demisit rorẽ mox sanguinolentum. Et, Atq; effudit humi conspersas sanguine guttas. Prædixerat enim, Sanguine cõmaculat Xanthũ Mauors truculentus. Ast anima Plutonis in atri regna subibant. Vnde cõstat, quòd huiusmodi humores (qui ex aquis terrestribus exhalant) quũ aqua permixti fuerint, è supernis deorsum feruntur. Eiusdem rationis & illud est, Autumni tempus uehemẽs, quo funditur imber. Tum enim sol propter terræ siccitatem, ex profunditate humores extrahens, turbida & terrea refert: turbida autem præ pondere disrũpuntur. Humidæ itaq; exhalationes, imbres procreant: siccæ uẽtos. Quando uerò in nube uentus receptus fuerit, ac deinde nubem ruperit, tonitrua & fulgura creat. Sin uerò fulgur excidat, fulmen emittit. Quod noscens Poeta, talia dicit: Horrendum intonuit coniecto fulgure. Et in alijs, Iupiter intonuit, fulmen ratibusq; trisulcum Intulit. Deos esse, quotquot rectè sentiunt, arbitrantur, & imprimis Homerus. subinde nanq; deorum meminit, dicens: Felices superi uitam duxêre beatam, Perpetuam, facilemq; simul, quòd sanguine, necnon Carne uacant, ideoq; cibum, nec suauis Iacchi Munera degustant, mortalia pectora sicut.

Porrò quum poesis opus haberet Dijs minimè ociosis, ut sentẽtiam eorum sensibilitate contingentium rerũ exponeret, eis corpora attribuit. Quum uerò nulla alia corporis forma, præterquã hominis, scitiæ ac orationis capax sit, facta uniuscuiusq; deorum similitudine, cum ornatu, magnitudine, ac elegãtia: simul & hoc subindicauit, quo pacto imagines & statuæ deorum, ad hominum effigiem adeò accuratè fabrefactæ ponerentur, ut specimẽ de se darent minus prudentibus, quòd essent Dij. Cæterũ cum præstãtissimi quiq; philosophorũ primariũ illũ Deum, ducem & principem omniũ, incorporeũ esse, ac cogitatione duntaxat comprehensibilem arbitrentur, Homerus quoq; hæc credere uidetur, apud quẽ Iupiter appellatur Pater hominũq; deúmq;. Iupiter ô noster pater optime, summe regentum. Imò & ipse Iupiter inquit: Quantũ ego Dijs superis præsto, mortalibus atq;. Minerua deniq; ad eũ:

Nos bene callemus, quàm sit tua magna potestas.

Si uerò & hoc quærere oportet, an Deũ intelligibilẽ esse sciuerit, non disertè quidẽ (utpote in poesi, quæ multa fabulosa admixta habet) attamẽ ex ijs colligere licet, in quibus ait: Inuenitq; Iouem, qui solus fortè sedebat. Et in quibus ipse ait: Ast ego parte sedens cœli, delector abundè. Illa nanq; solitudo, & quòd alijs Dijs se nõ cõiungeret, sed semetipsum oblectaret, cõmodo ocio frueretur, ac semper omnia dispensaret, intelligibilis Dei naturam præ se fert. Nouit præterea quòd Deus mens est, quæ cũcta scit, & cũcta gubernat. Neptunus nãq; inquit,

γηόθεν ὅσσην ἐκ τοῦ ὑγρῶν ἀναθυμιάσεως, ἐπεσήλωσεν ἐπῶν· Καὶ δ' ὑψόθεν ἦκεν ἐέρσας αἵματι μυδαλέας ὀξὺ αὐθέρι. καὶ, ἀμαθύνασας δὲ ψιάδας ἰκτίχθονι ἔρασε. προειρηκὼς γάρ, τῶν μὲν γ' αἷμα λιλαιόμενον εὐρρέος ἀμφὶ σκώμματος ὀτρύνασ' ὀξὺς Ἄρης, ψυχαὶ δ' Ἀϊδόσ δι κατῴλυον. ὅθεν δῆλόν ὅτιν, ὅτι τὰ ἀναφερόμενα ἀπὸ τοῦ γλιχὺ δ' ὑδάτων ὑγρά, ἀναπεφυρμένα τῷ ὕδατι, τοιαῦτα ἀνωθεν καταναλίσκει. τὸ δ' αὐτὸ λόγον ἔχει καὶ ἐκεῖνο. ἤματ' ὀπωρινῷ, ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ. τότε γὰρ ὁ ἥλιος ἐκ βάθρας ἀναστῶν δι' ξηρότητα τῆς γῆς τὰ ὑγρὰ, θαλερὰ μὴ γιγνόμενα ἀναφέρει. τὰ γὰρ ἐπὶ πολὺ βαρέα καταῤῥήγνυται. αἱ μὲν οὖν ὑγραὶ ἀναθυμιάσεις, ὑετοὺς γεννῶσιν, αἱ δὲ ξηραὶ ἀνέμους. ὅταν δὲ γε νέφει ἀπολαφθῇ ἄνεμος, ἔπειτα βίᾳ ῥήξῃ τὸ νέφος, βροντὰς καὶ ἀστραπὰς ἀποτελεῖ. εἰ δὲ ἐκπίπτοι ἡ ἀστραπὴ, κεραυνὸν ἀφίησιν. ὅπερ εἰδὼς ὁ ποιητὴς λέγει τὰ τοιαῦτα, ἀστράψας δὲ μεγάλ' ἔκτυπε. καὶ γε ἄλλοις,

ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν.

Θεοὺς εἶναι πάντες οἵγε ὀρθῶς φρονοῦντες νομίζουσι, καὶ πρῶτος ὅμηρος. αἰεὶ γὰρ μέμνηται τῶν θεῶν, λέγων,

Μάκαρες θεοὶ ἦτοι ζώοντες. ἀθάνατοι γὰρ ὄντως ῥᾳδίαν μὴ ἄπαυστον ἔχουσι τὴν τοῦ ζῆν φύσιν, μὴ δεόντως δὲ τροφῆς δεῖται τὸ θνητὸν ζῷον τὰ σώματα. ὁ γὰρ σῖτος ἐδωδὸς, ὁ πίνος δ' αἷμα ποιοῦσιν, τόνεκ' ἀναίμονες εἰσὶ, μὴ ἀθάνατοι καλέονται. ἐπεὶ γὰρ ἐβούλετο ἡ ποίησις θεῶν γνώρισμόν τινα ποιῆσαι, ἵνα τὴν γνώμην αὐτῶν αἰσθήσῃ τῶν γινωσκόντων πράσσειν, πρὸ ἐθηκεν αὐτοῖς σώματα. ὃ δὲ γὰρ ἄλλο σῶμα τοῦ εἶδος ἢ τὸ ἀνθρώπου δεκτικόν ὅτι ὠμότητος μὴ λόγου, προσεικάσας ἕκαστον τῶν θεῶν μετὰ τοῦ κοσμῆσαι μεγέθει, μὴ καλλῇ, ἅμα μὴ δόξαν ἐπιδεῖξαι τοῦ, εἰκόνας καὶ ἀγάλματα θεῶν, μετὰ τοῦ εἰς ἀνθρώπου εἶδος ἀκριβωμένα ἱδρύσθαι ἐπὶ τοῦ παρέχειν ὑπόμνησιν καὶ τοῖς ἐλάσσον φρονοῦσιν, ὅτι εἰσὶ θεοί. τούτων δὲ πάντων ἀρχηγὸν καὶ ἡγεμόνα, τὸ πρῶτον θεὸν νομίζοντων τῶν ἀρίστων φιλοσόφων ἀσώματον ὄντα, καὶ νοήσῃ μᾶλλον καταληπτόν, καὶ ὅμηρος ταῦτα ὑπολαμβάνων φαίνεται, παρ' ᾧ λέγει ὁ ζεὺς πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. καὶ, ὦ πάτερ ἡμέτερε κρονίδη, ὕπατε κρειόντων, καὶ αὖτος μὲν ὁ ζεὺς φησιν, ὅσσον ἐγὼ πρό τ' εἰμὶ θεῶν, πρό τ' εἰμ' ἀνθρώπων. ἡ δὲ ἀθηνᾶ πῶς αὐτόν· νῦ νυ μὴ ἡμεῖς ἴδμεν, ὅ τοι θρόνον ἀθανάτοιο. εἰ δὲ δεῖ σκοπεῖν ζητῆσαι, εἰ νοητὸν ἡ πίστατο τὸ θεὸν, οὐκ ἀντικρυς μὲν, ἅτε γε ποιήσει πολὺν τὸν μυθώδη ἔχουσι, ὅμως δ' ἔστι καταμαθεῖν, γε οἷς φησίν. ἔργον δ' ὑπερόπα κρονίδαο ἄτερ ἥμενον ἄλλων· καὶ γε οἷς αὐτὸς λέγει, ἀλλ' ἦτοι μὲν ἐγὼ μνήσω ταῦτ' ἀχνύμενός περ ἥμενος, γε θ' ὁράω φρένα τοῖο μακρ. ἡ γὰρ μόνωσις αὐτὴ, τὸ μὴ ταμιεύειν τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἑαυτὸν, ἀλλὰ χαίρειν ἑαυτῷ σῳόντα μὴ χρώμενον, ἡσυχίαν ἄγοντι, καὶ αἰεὶ διακοσμοῦντι τὰ πάντα, τῷ τοῦ νοητοῦ θεοῦ φύσιν παρίστησιν. οἶδε δὲ, ὅτι νοῦς ἐστὶν ὁ θεὸς ὁ πάντα ἀθροίζων, μὴ λείπων τὸ πᾶν, φησὶ γὰρ ὁ ποσειδῶν, ἓν μὰν ἀμφοτέροισιν

ὁμοῦ γένους καὶ ἐκ τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ ζεὺς πρότερος γεγονὼς, καὶ πλείονα εἴδηκε. καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις, φησὶν ἀλλ' αὖτ' αὖ πάλιν σημαίνει. ὅτι ἀεὶ διανοεῖται.

Τῆς δὲ τοῦ θεοῦ διανοίας ἐχεῖ καὶ ἡ πρόνοια, καὶ εἱμαρμένη, περὶ ὧν ἔριδες λόγοι πολλοὶ πρὸς τοῖς φιλοσόφοις. τούτων δὲ πάντων τὰς ἀφορμὰς ὁμηρος πρόεικε. νῦν τὰ μὲν περὶ τὴν θεῶν τί ἂν καὶ λέγοι τις; ὅπου διὰ πολυσκης ἡ ποιήσεως ὁ μόνον πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων διαλέγονται, ἀλλὰ καὶ καταβάντες ὡδὶ τοῖς γλυκυτάτοις ὁμιλοῦσιν. ὀλίγα δὲ παραδείγματος χάριν διασώμεθα, ἐν οἷς φησιν ὁ ζεὺς λέγων πρὸς τὴν ἀδελφὴν. ἔγνως γύναι ἔσται ἐμὲ γυναικὶ ἔνδον βουλῇ, ὧν γύναικα ξανθὴν ἠγειρα. μέλεσί μοι ὀλυμπιοίπορ. καὶ ἐν ἄλλοις, ὦ πόποι, ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τεῖχος ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι, ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ.

Ἔτι δὲ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα, καὶ τὸ φιλανθρωπευόμενον ἐμφαίνει εἰπὼν, πῶς ἂν ἔπειτ' ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην, ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, περὶ δ' ἱερὰ θεοῖσιν ἀθανάτοισι δίδωκε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν. ἐν οἷς ὁρᾶν ἔστιν, ὅτι ἐπίστασθαι τὸν ἄνδρα πρῶτον ὡδὶ ἴσον νῦν ἔχειν, δεύτερον δὲ ὡδὶ σέβειν θεούς. πῶς γὰρ αὐτοῖς οὕτως ἀνθρώποις ὁμιλοῦντας καὶ συμπονοῦντας ποιεῖσθαι θεούς, ἐν πολλοῖς ἔστι καταμαθεῖν. ὡς πόρ καὶ τὸν ἀθλιώτατον, ποτὲ μὲν ἴσον ἀχιλλεῖ, ἀεὶ δὲ τῷ ὀδυσσεῖ, καὶ τὸν ἔρημον ἴσον πρίαμῳ, καὶ αὖ πάλιν ἴσον ὀδυσσεῖ, καθόλου δὲ ἀεὶ τοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις πρᾶσσειν οἴεται. φησὶ γάρ·

Καί τε θεοὶ μὲν εἰκότες ἄλοσδε πᾶσι παυσίοις τελέουσιν ὑπερφιάλοισι πόληας, ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ ὀλιγοσύνην ἐφορῶντες. ἐν δὲ προνοίας τὴν θεῶν, ὅλιον ὅτι τὸ βούλεσθαι δικαίους τοὺς ἀνθρώπους βιῶναι. καὶ τὸ φησὶν ὁ ποιητὴς ἐναργέστατα. οὐ γὰρ ἀγαθὰ ἔργα θεοὶ μακάρεσι φιλέουσιν ἀλλὰ δίκαια τίουσι καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων. καὶ, ζεὺς ὅτε δὴ τ' ἄνδρουσι λιστὸς ἀμφὶς καλὲ πλῶν οἱ βίᾳ ἐν ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας. ὡς πόρ γὰρ τοὺς θεοὺς προνοουμένους τῶν ἀνθρώπων εἰσάγει, ὅταν καὶ τοὺς ἀνθρώπους μεμνημένους αὐτῶν ἐν πάσῃ τύχῃ. καὶ ὁ μὲν δυσμενῶν στρατηγὸς φησὶν· Ἐλπομαι δυχόμενος δή τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν ὄφελλον ἐν θρόνῳ δίκας καὶ ἱερὰς ἑκατόμβας. ὁ δὲ καὶ πανδαμάτωρ, ζεῦ πάτερ ἀλλὰ σὺ φύσας ἐπὶ πατρὸς ἀχαιῶν. καὶ πάλιν ὁ μὲν κλέπτας· ἐπεὶ δὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ μακάρεσσι ἔδωκαν. ὁ δὲ θνήσκων, φράζεο νῦν μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι, πόθεν ἴσμεν ἄλλοθεν, ἢ ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι τὸ δίκαιον ἐκεῖνο τοῦ σοφοῦ;

Τὸ δὲ ἕνα μὲν εἶναι τὸν κόσμον, συμπολιτεύεσθαι δὲ ἐν αὐτῷ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους δικαιοσύνης μετέχοντας φησὶ. καὶ γὰρ ὅταν εἴπῃ· ζεὺς δὲ θέμις' ἐκέλευσε θεὰς ἀγορήνδε καλέσσαι. τί πῇ αὖτ' ἀργικέραυνε θεὰς ἀγορήνδε καλέσας, ἢ τι περὶ τρώων καὶ ἀχαιῶν μορμυρίζῃς; τί ἄλλο ὑποδείκνυσιν, ἢ ὅτι νόμῳ πόλεως ὁ κόσμος διοικεῖται; καὶ πρὸ βουλεύονται οἱ θεοὶ διαλεγόντων τοῦ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων πατρός;

τὴν

Est patria, est æquale genus fratriq; mihiq;, Iuppiter at prior est genitus me, pluraq; nouit. Atque hoc sæpe, Cogitat hic aliud rursus: hoc innuës, quod semper cogitet. Cæterùm ad Dei mentẽ prouidẽtia & fatum pertinet, de quibus philosophi multa uerba fecerunt. Horũ autẽ omniũ Homerus occasionẽ suppeditauit. Ac de prouidẽtia quidẽ Deorũ quid attinet dicere? Quãdo per omnẽ poesim nõ tantũ inter sese de hominibus disserunt, uerũ etiã in terram descendentes cũ hominibus uersantur. Sed pauca exẽpli gratia contẽplemur, in quibus Iupiter ad fratrẽ inquit: Sic Neptune deos cur nostra palatia cœli Nunc teneant cunctos? curæ mihi sunt pereũtes. Et in alijs: Eheu, certè hominem fugientem mœnia circum Percharũ uideo pectusq; meũ cruciatur. Ad hæc regiã dignitatẽ, ac morũ facilitatẽ innuit dicẽs: Non ego diuini prosthac oblitus Vlyssis Esse queam, qui mente homines præcellit, & aris Diuorum pecudes incendit, pinguia sacra. In quibus cernere licet, quòd uirũ illũ primò à mentis perspicuitate, deinde à pietate erga deos collaudat. Cæterũ quo pacto cũ ipsis hominibus deos uersantes ac laborantes fingat, in multis est perdiscere. Vt quũ Minerua aliquãdo Achilli, semper aũt Vlyssi, & Mercurĩ Priamo, atq; in uniuersum deos hominibus semper adesse putat. ait nãq; : Dij superi ex æquo tractant homines peregrinos, Indigenasq; simul, nastant & mœnia celsa, Iusticiam spectant humanã, ac impia facta. Diuinæ autem prouidẽtiæ peculiare est, uelle ut homines iustè uiuant. At istud Poeta clarissimè inquit: Improba facta hominũ superi auersantur, honestos Eximiosq; uiros precio dignãtur habere. Et: Quandocunq; nocet succẽsens Iuppiter illis, Qui uioleter agũt, ius figunt atq; regunt. Porrò quemadmodum deos hominibus prospicientes, ita & homines istorũ memores in quauis fortuna, inducit. Atq; dux quidẽ prosperè agẽs, inquit: Spes me magna tenet, uotumq; Ioui, superũq; Cunctis nunc facio, quod propulsabo canes hinc. Periclitans uerò, Iuppiter at rogito, seruabis ab aere Græcos. Et rursus is qui interfecerat: Quandoquidem hunc hominem domui uirtute deorum. Moriẽs uerò: Prospice ne mea mors conflet tibi numinis iram. Vnde igitur potius illud Stoicorum placitum, quàm ex prædictis ortum habet?

Denique unum esse mundum, atque in eo & deos & homines (qui natura iusticiæ participes sunt) rempublicam simul administrare. Etenim quando inquit: Diua Themis superos iussu Iouis ante coegit, Cur tu rursus eos cogis, qui fulmine splendes, Nunquid sollicitus de Teucris, nunquid Achiuis? Quid aliud innuit, quàm quòd mundus ciuilibus legibus administretur? atque dij præconsultent, præsidente deorum & hominum patre?

De prouidẽtia deorum.

Cæterùm

Cæterum opinionem de fato, in illis ostendit perspicuè: Fata sua effugiet non quisquam, siue malus sit. Siue bonus, primum quum lucem aspexerit almã. At inter alia, in quibus fati potentiam confirmat, ipse quoq; arbitratur (sicut & probatissimi philosophorũ qui post eum uiguerũt, Plato, Aristoteles, ac Theophrastus) quòd non omnia fato eueniant, sed aliquid etiam in hominibus sit situ, ut quibus libera sit uoluntas. Huic autem necessitatem quodãmodo coniungi, dum aliquis hoc quod uult, acto, in id quod non uult, incidit. Atq; hæc perspicuè in multis declarauit, ut in utriusq; poematis exordio. In Iliade dicens, Achillis iram Graïs exitij causam fuisse, atq; tum Iouis uolũtatem completã esse. In Odyssea uerò, Vlyssis socios propter temeritatẽ in perniciem incidisse. Deliquerant enim, dũ sacras Phœbi boues attrigerant, cum ab eis abstinere licuisset. Ad hũc enim modũ prædictum erat: Has modo si uaccas dimiseris ire quietè, In patriam reditum, quãuis iactatus, habebis: Lædere sin tentes, me prædicente peribis. Sic non uiolare, in ipsis situm: perire autẽ, quum uiolassent, ex fato consequens erat. Possumus autẽ & alio modo fortuita euitare per prouidentiam, id quod in illo monstrat:

Hic Laertiades præter fatum perüsset, Cæsia ni Pallas dea suggessisset, utraq; Palma corriperet saxum cupidè, idq; teneret, Donec spumosum, tumidumq; quiesceret æquor. Hic enim è contrario periclitans, quantum ad fortunam, interierat, per prouidentiam autem seruatus est. Quẽadmodum uerò de diuinis rebus multi & uarij philosophi plurimas occasiones acceperunt, sic & de humanis. Inter quas primò de anima periculum faciamus. Inter placita sanè Pythagoræ & Platonis, celeberrimum est, quòd sentiunt animam immortalem esse: cui & alas Plato (ut ferũt) attribuit. Quis ergo istud pronunciauit? Homerus, qui inter alia & hæc dicit: Ast anima ex membris uolitat Plutonis in ædes. In obscurum inquam, & in conspicuũ locum, siue quis hunc æreum, siue subterraneum existimet. Atq; in Iliade quidem Patrocli animam dormienti Achilli assistere fingit,

Vmbra Menœtiadæ adijt miserabilis illum.

Sermocinationem quoq; ei affingit, in qua inter alia hoc dicit, Me prohibent alij manes transmittere flumen. In Odyssea uerò quid aliud in toto descensu ad inferos demonstrat, quàm quòd animæ post mortem superstites sint, & quum de sanguine biberint, loquantur? Norat enim quòd sanguis, pastus & cibus sit spiritus: Spiritus uerò ipsa anima, seu animæ uehiculum.

Euidentissimè autem & illud ostendit, quòd existimet hominem nihil aliud esse quàm animum, in quibus ait:

Tiresiæ Thebani animus dein uenerat ad me,
Aurea sceptra tenens.

Τῶν δὲ περὶ τῆς εἱμαρμένης λόγων, δείκνυσιν γὰ ἐκείνοις σαφῶς· μοῖραν δ' ὅ τινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνέρα δειλόν, ὅ κακὸν, ὅδε μὲν ἐσθλόν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται. οὐ γὰρ οἷς ἄλλοις ἰφατώτη τῶν δύναμιν περὶ εἱμαρμένης. ἡγεῖται μέν τοι καὶ αὐτὸς, ὥς περ καὶ μετ' αὐτὸν οἱ λοιμιώταῖοι τ φιλοσόφων, πλάτων καὶ ἀριστότελης καὶ θεόφρασ, ὁ πάντα καθ' εἱμαρμένην παραγίνεσθαι, ἀλλά τι καὶ ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις εἶναι, ὧν ἐστὶν ἀρχὴ ἡ τὸ ἑκούσιον. τούτῳ δέ πως συναπτέον τὸ καθ' ἑκαστον εἱμαρμένον, ὅταν τις πράξας ὃ βούλεται, εἰς ὃ μὴ βούλεται ἐμπίπτῃ. καὶ ταῦτα σαφῶς γὰ πολλοῖς διεξέρχεται· ὥς τε γὰ ταῖς ἀρχαῖς ἑκατέρας γὰ ποιήσεως, γὰ μὲν τῇ ἰλιάδι λέγων τὸν ὀργὴν τὸ ἀχιλλέως αἰτίαν γὰ ἀπωλείας πολλῶν ἐλλήνων γενέσθαι, καὶ τότε τὸν διὸς βούλησιν ἐκτελεσθῆναι. γὰ δὲ τῇ ὀδυσσείᾳ τοὺς ἑταίρους τὸ ὀδυσσέως διὰ τὴν ἀνοβόλιαν ὀλέσθαι πορίπτεσθαι. ἐξήμαρτον γὰρ ἀφάμενοι τῶν ἱερῶν τὸ ἡλίου βοῶν, ὄφρα ἀρχέσθαι αὐτῶν. καὶ γὰρ ἦν πεπρωμένον, τὰς εἰ μὲν ἐπ' ἀσινέως ἐάσας, νόστον δὲ μέλλοιεν, καίκεν ἔτ' εἰς ἰθάκην, κακὰ πόρ πάσχοντες, ἵκοισθε. εἰ δέ κε σίνηαι, τότε φημὶ τεκμαίρομ' ὄλεθρον. οὕτως τὸ μὲν μὴ ἀδικῆσαι ἐπ' αὐτοῖς, τὸ δὲ ἀδικήσαντας ἀπολέσθαι, ἐκ τῆς εἱμαρμένης ἀκόλουθον ἦν. γένεσι δὲ καὶ τὸ ἄλλως συμβαίνον ἐκ προνοίας διαφυγεῖν, ὅ περ γὰ τούτῳ παρίσησιν·

Ἔνθα δὲ καὶ διὸς υἱὸς ἐπὶ μόρον ὦλεσ' ὀδυσσεύς, εἰμὴ ἦδη φρονέοντι θέτο θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.

ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπισσύμενος λάβε πέτρης, τ ἔχε σχάσεν εἶος μέγα κῦμα παρῆλθεν. ἐντεῦθεν γὰ ἐκ τοῦ ἐναντίου διενθυμούμενον ἔσωσε τύχης ἀπολέσθαι, ἐκ προνοίας ἐσώθη.

Καθάπερ δὲ περὶ τῶν θείων πολλοὶ καὶ ποικίλοι παρὰ τοῖς φιλοσόφοις τὰς πλείστας ἀφορμὰς ἐξ ὁμήρου λαβόντες, ὅτῳ καὶ περὶ τ ἀνθρωπείων πραγμάτων, ὧν πρῶτον περὶ τ ψυχῆς πειρασώμεθα. τὸ μὲν δὴ τῶν λογμάτων, πυθαγόρου καὶ πλάτωνος γνησιώτατόν ὅτι, τὸ εἶναι τὴν ψυχὴν ἀθάνατον, ἢ καὶ πίστεσι τοῦ λόγῳ προτίθησιν ὁ πλάτων. τίς ἂν οὖν πρῶτος ἀνεφώνησεν; ὅμηρος, εἰπὼν ἄλλά τε, οὐ ταῦτα· ψυχὴ δ' ἐκ ῥιθέων πταμένη, ἀϊδόσδε βεβήκει, εἰς τόν ἀειδῆ καὶ ἀέρατον, εἴτε ἀεραθεῖη τις, εἴτε ὑπόγειον τόπον. καὶ ἐν μὲν τῇ ἰλιάδι ποιῶν τὴν τοῦ πατρόκλου ψυχὴν ἐφισταμένην λοιμωμένῳ τοῦ ἀχιλλεῖ· ἦλθε δ' ὦδε ψυχὴ πατροκλῆος δαΐφρονος, καὶ λόγος αὐτῷ προσιτίθησιν, ἐν οἷς καὶ οὕτω λέγει· τῆλέ με εἴργουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων. ἐν δὲ τῇ ὀδυσσείᾳ δι' ὅλης τ νεκυίας τί ἄλλο, ἢ τὰς ψυχὰς διεκνυσι μετὰ θανάτον διαμυθίζας, καὶ φθεγγομένας ἅμα τοῦ πιεῖν τοῦ αἵματος; καὶ γὰ οὕτω φησί, ὅτι τὸ αἷμα νομὴν καὶ τροφήν ὅτι τοῦ πνεύματος. τὸ δὲ πνεῦμα, ἔστιν αὐτὴ ἡ ψυχὴ, ἢ ὄχημα τ ψυχῆς.

Ἐναργέστατα δ' ἐκεῖνο ἀπέφηνεν, ὅτι τὸν ἄνθρωπον ὁδὲν ἄλλο τ ψυχὴν νομίζῃ, ἐν οἷς λέγει· ἦλθε δ' ὦδε ψυχὴ θεσπρωτίοιο, χρύσεον σκῆπτρον

ἔχων. ἐπίτηδες γὰρ ἀπὸ τοῦ ψυχῆς ὀνόματος εἰς τὸ ἀρρενικὸν μετέβαλεν, ἵνα δείξῃ, ὅτι ἡ ψυχὴ ἦν ὁ τειρεσίας. καὶ γὰρ τῆς ἕξης πάλιν τόνδε μετ' ἐσχόντα βίλη ἡρακληείῃ ἐδλωλον, αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι. καὶ γὰρ ἐνταῦθα πάλιν ἐδλώλεσαν, ὅτι τὸ μὲν ἔδλωλον, ὅπερ ἦν ἀπερίτμητον τοῦ σώματος, ἐκεῖνο ὕλης ἐφελκόμενον ἐφαντάζετο. τὸ δὲ καθαρώτατον τῆς ψυχῆς ἀπελθὸν, αὐτὸς ἦν ὁ ἡρακλῆς.

Ὅθεν μᾶλλον ἐκεῖνο δοκεῖ τοῖς φιλοσόφοις, ἐὰν τὸ σῶμα τρόπον τινὰ τῆς ψυχῆς δλιμωλύειον καὶ ὄντως δὲ ὁμήρου πρῶτος ἐδήλωσε. τὸ μὲν γὰρ τῶν ζώντων ἀεὶ δίμας προσαγορεύει. ὡς γοῦν τοῦτο· ὁ δίμας. ὁδὲ φυλῆ. καὶ δίμας δ' ἥικτο γυναικί. καὶ, ἄρι ἐμὸν αἰτιῶ, εἶδός τε, δίμας τε. τὸ δὲ ἀπερίβλητος τὴν ψυχὴν, ὁδ' οὐ ἄλλο ἢ σῶμα καλεῖ, ὡς οὗτος· σῶμα δὲ οἶμαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν. καὶ, σώματ' ἀκηδέα λεῖπε νοῖ μεγάροις ὀλυσσῶν. καὶ, σῶμα γὰρ οὐ νοῖ λίπομεν μεγάροις κατελείπομεν ἡμεῖς. τὸ γὰρ αὐτὸ ζῶντος μὲν τὸ αὐθρώπου δόμος ἦν τῆς ψυχῆς· τελευτήσαντος δέ, ὥσπερ σῆμα καταλείπει.

Τοῦτο δὲ ἐπεὶ καὶ ἕτερον δόγμα τοῦ πυθαγόρου, τὰς μεταβαίνειν τὰς ψυχὰς τῶν τελευτησάντων εἰς ἕτερα σωμάτων εἴδη. ἀλλ' οὐδὲ οὗτος τῆς ὁμήρου δοξασίας ἐκτός ἐστιν. ὁ γὰρ ποιήσας τὴν ἑκάστης εἰς ἵππους δοξαλεγόμενον, καὶ τὸν αὐτίλοχον, καὶ αὐτὸν τὸν ἀχιλλέα, καὶ μὴ ὅτι δοξαλεγόμενον, ἀλλὰ καὶ ἀκούοντα, καὶ τὸν ἵππον πρὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν οἰκείων ὠδυνημένον τὸν ὀδυσσέα, τί ἄλλο ἢ τὴν ἀοιδιμίαν τοῦ λόγου, καὶ συγγένειαν τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν ἄλλων ζώων παρίστησι; τί γὰρ τὰς βόας τοῦ ἡλίου καταφαγόντας, καὶ ἐκτὸς ὄλεθρον προσιόντας, ἐλέγχουσι, ὅτι ἃ μόνον βόες, ἀλλὰ τῆ πάντα τὰ ἄλλα ζῶα ὡς τῆς αὐτῆς φύσεως ζωτικῆς μετέχοντα, τιμᾶται ὑπὸ τῶν θεῶν. καὶ τὸ μεταβάλλειν δὲ τοὺς ἑταίρους τοῦ ὀδυσσέως εἰς σύας, καὶ τοιαῦτα ζῶα, ὅσα αἰνίττεται, ὅτι τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων αἱ ψυχαὶ, μεταλλαττόμεναι εἰς εἴδη σωμάτων θηριωδῶν, ἐμπιπτοῦσαι εἰς τὸν τοῦ παντὸς ἐγκύκλιον περιφοράν, ἣν κίρκην ποιητικῶς προσαγορεύει. καὶ τῆ εἰκὸς ἦλιν παῖδα ὑποτίθεται οἰκοῦσαν ἐν τῇ αἰαίᾳ νήσῳ. τοῦτον δὲ ἀπὸ τοῦ αἰάζειν καὶ ὀδύρεσθαι ὅσοι ἀνθρώποις ὧδε τοῖς θανάτοις ἐκλήρωσεν.

Ὅτε ἐμφρόνων αὖθις αὐτοὺς ὁ ὀδυσσεὺς ἐκ ἐπαγει τὴν φαύτου μεταβολὴν πρὸς ἑρμοῦ, τουτέστι τοῦ λόγου, τὸ ἀπαθὲς λαβών. αὐτὸς δὲ οὕτω καὶ εἰς ἅδου κάτεισιν (ὥσπερ εἰ ἔλεγε χωρίζειν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος) καὶ θεατὴς ψυχῶν ἐν τε ἀγαθῶν καὶ φαύλων γιγνόμενος. αὐτὸν δὲ τὸν ψυχὸν οἱ στωϊκοὶ ὁρίζονται πνεῦμα συμφυὲς, καὶ ἀναθυμίασιν αἰσθητικὴν, ἀναπεμφθεῖσαν ἀπὸ τῶν ἐν σώματι ὑγρῶν, ὁμήρου ἀκολουθήσαντες λέγοντι· εἰσόκε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι μένῃ. καὶ πάλιν·

Ψυχὴ δὲ καὶ ὀνείρου, πύκα καπνοῦ ἐνὶ οἴσι τὸν μὲν ζωτικὸν πνεῦμα ἄπερ ἐνέμενον ἀνθισάμενοι, τὸν ἐγκατασκηνοῦν νέμεσθαι, καπνῷ ἀπεικάζει. καὶ αὐτῷ δὲ τῷ πνεύ-

De industria nanq; à fœminino animæ nomine, in masculinum ἔχων, id est, habens transiit, ut ostenderet quòd Tiresias esset animus. Atq; in sequentibus rursus: Post hunc Amphytrioniadæ aduerti simulachrum. Ipsum enim in superis agitat conuiuia læta. Etenim in his rursus declarauit, quòd simulacrum à corpore liberum, non iam ab animæ materia trahi conspiciebatur: animæ uerò purissima pars quæ discesserat, erat ipse Hercules. Vnde Corpus e nime ca cer. *& illud philosophis uidetur, quòd corpus animæ quodammodo ergastulum sit. Atq; hoc Homerus primus declarauit. Siquidem corpus uiuentium subinde demas (quod à ninciendo nomen habet) nuncupat. ut in illis: Nec corpore nec indole. Item: Corpore autem referebat fœminam. Et: Virtutemq; meam, speciemq; & corpus. Cæterùm id quod animam exuit, non aliter quàm soma, id est corpus, appellat. ut in his: Soma meũ Priamo reddas, Hecubæq; parenti. Et: Aedibus in Circes nos soma reliquimus omnes. Idem nanque corpus, dum uiueret homo, animæ uinculum erat: eo autem defuncto, perinde ut monumentum relinquitur. Huic uerò & aliud Pythagoræ dogma consentaneũ est,* De anima rũ migra tione in a lia corpo ra. *quòd scilicet defunctorum animæ in alias corporũ species transeant. Id quod nec Homerũ latuit. Dum enim Hectorem, Antilochum, & Achillem equũ colloquentem (imò non tãtum colloquentẽ, sed etiã auscultãtem) deniq; Vlyssem prius à cane quàm ab hominibus, adeoq; familiaribus agnitũ finxit, quid aliud quàm rationis cõmercium, & animæ cognationẽ inter homines ac reliqua animãtia insinuat? Ad hæc, qui Solis naccas deuorauerãt, & sibi exitiũ accersiuerant, argumẽto sunt, quòd nõ tantum boues, uerũetiam reliqua animantia (quippe eandẽ uiuendi naturam habẽtia) à Dijs in precio habeantur. Mutatio auiẽ sociorum Vlyssis in sues, & eiusmodi animantia sub uerborũ inuolucro significat, quòd imprudentium hominum animæ, in beluinorum corporũ species mutentur, quũ in uniuersi orbicularẽ circumferentiam (quam Circen appellat) inciderint. Vnde & meritò filiã Solis in Aeæa insula habitantẽ ponit: atq; hanc ex eo sic nuncupat, quòd homines mortis causa lamẽtentur ac lugeãt.*

At ille ipse prudens uir Vlysses, istiusmodi mutationẽ nõ est passus, quòd à Mercurio, id est ratione, immutabilitatẽ sumpsisset. Is autẽ ipse etiam ad inferos commeat, (tanquam diceret, animã à corpore separari) ideoq; animarum tum bonarum, tum prauarum spectator fit. Cæterùm Stoici ipsam animã definiẽtes, esse spiritum cognatũ & sensibilẽ exhalationẽ, quæ ex humani corporis humiditate emergat, Homeri uestigijs insistunt, cum inquit: Donec halitus in pectore manserit. Et rursus: Ast animus subter tetram ceu fumus abiuit. In quibus uiuacem spiritum ueluti uigentem facit: eum autem qui iam extinguitur, fumo cõparat. Atq; illo ipso spiri-

ſpiritus nomine pro anima uſus eſt, ſatus ita: Inſpirat uim paſtori populorum. Et, Expirans animam. Et: Reſpirans igitur, mentem in præcordia legit. Hoc eſt, ſpiritum diſtractum collegit. Et:

Reſpirabat, ubi Boreæ flatus ueniebat,
Reſtituens animum, male qui diſceſſerat inde.

Nam externus flatus affinis, ſuſcitato eius ſpiritu, qui animo defecerat, uitæ eum reſtituit. Nec ratione caret, quod etiam pro externo flatu, animæ nomine uſus eſt, dicens, Leuiter admodum animans. nam dicere uult, quum reſpirare feciſſet.

Cæterum Plato & Ariſtoteles animam incorpoream eſſe putauerunt ſemper autem circa corpus uerſari, atq; hoc tanquam uehiculo indigere, propterea quòd etiam dum à corpore liberatur, ſæpenumero ueluti imaginẽ ſpiritualem eius formæ induit, quæ corpori fuerat. Sic & Homerus nuſquã in poeſi deprehendetur animæ corpus tribuere, ſed hoc quod anima priuatum eſt, ſemper iſto nomine appellare: ut & in ſuperioribus quorundam meminimus. Cùm uerò anima (ut & philoſophis placet) duas potiſſimum partes habeat, unam rationalem, quæ capitii inſidet, alteram irrationalem, cuius pars quidẽ animoſa in corde, cupiditas uerò in præcordijs ſedẽ habet, an non Homerus huius rei diſcrimẽ prior uidit, quando in Achille rationẽ cũ iracundia pugnantem finxit, ac in eodem momẽto deliberantem, num ſe de eo qui læſerat, ulciſceretur, an iram ſedaret? Hactenus hæc animo uoluens, ac mente uolutans. Hoc eſt prudentiam, & ei oppoſitam furibundam iram quam à prudentia ſuperari finxit: hoc nanq; ei Mineruæ apparitio uult. Præterea etiam in alijs iracundiam per rationem admoneri finxit, atq; hanc ceu principem ſubditæ imperare. Cor tolera, quondam longè maiora tuliſti. Sæpe etiam iracundia rationi obſequitur:

Fatus erat poſtquam, ſua corda in pectore frenat,
Factus erat rurſus tolerans, & corde quietus.

Similiter & ægritudo:

Hæc mala mittamus, quanquã ſunt triſtia ualde,
Pectoribus læti ponamus mente dolorem.

Nonnunquam uerò rationem ab iracundia ſuperari oſtendit: id quod non laudare, ſed uituperare uidetur. ut quum Neſtor Agamẽnoni contumeliam, qua Achillem affecerat, exprobrans inquit:

Conſilio noſtro nequaquam, nanq; ego multis
Diſſuaſi, ſed tu cordi indulgere ſuperbo
Malebas, fortemq; uirum contemnere, magno
Qui ſuperis precio fuerat, ſummoq; in honore.

His autem ſimilia Achilles quoq; Aiaci loquitur:

Omnia uera quidem dixiſti, proq; decoro,
At cor bile tumet, quãdo huius cunq; recordor,
Qui me præ cunctis nihili modò fecit Achiuis.

Sic etiã eſt, quãdo præ timore ratio obſtupefit, ut cũ Hector ſecũ deliberat, an cũ Achille cõgreſſurus ſit,

πνεύματος ὀνόματι λέγηται ἐπ' αὐτ', ὡς εἰπὼν. ἐμπνεύσει μὲν μέγα ποιμένι λαῶν. καὶ, θυμὸν ἀκρπνείων. καὶ, ἦσθ' ἐπεὶ ὄν ἄμπνυτο, νὴ δὲ φρένας θυμὸς ἀγείρθη· τοτέσι, τὸ πνεῦμα διεσπαρμένον συνελέξαθ. καὶ, αὖθις δ' ἀμπνύνθη, πυκὰ δὲ φρονεῖν βορέαο ζώρῃ ὦτ πνείσας κακῶς διακαφήσατε θυμόν. τὸ γὰρ λειποθυμοῦντος τὸ πνεῦμα ῥιπίζαντα ἢ ἔξωθεν φρονεῖν συμφυὲς ὄσα, ζῶντα αὐτὸν κατέστησε. σωματίζει δὲ τῷ λόγῳ, ὅτι καὶ ὡδὶ τὸ ἐκτὸς πνεύματος τῷ τῆς ψυχῆς ὀνόματι λέγει) εἰπών· ἦκα μάλα ψυχάσας. βούλεται γὰρ εἰπεῖν, αὐτιπνεύσασα.

Πλάτων δὲ καὶ ἀριστοτέλης τὴν ψυχὴν ἀσώματον μὲν εἶν νομίζειν, ἀεὶ δὲ περὶ σῶμα εἶν, καὶ τότε ὥσπερ ὀχήματος δεῖσθαι. διὸ καὶ ἀπαλλαττομένην τοῦ σώματος, τὸ πνευματικὸν ἐφέλκεσθαι πολλάκις καθάπερ ἐκμαγεῖον, ἵν' ἔχῃ τοῦ σώματι μορφὴν διαφυλάττουσαν. οὕτως οὖν καὶ ὅμηρος ἀδιαφόρως τῆς ποιήσεως ἐνεδήσεται σῶμα τὴν ψυχὴν καλῶν, ἀλλὰ τὸ ἐσόμενον ψυχῆς ἀεὶ τούτῳ τοῦ ὀνόματι προσαγορεύει, ὡς καί τινων ἐν τοῖς πρόσθεν ἐμνημονεύσαμεν. τῆς δὲ ψυχῆς ἐχούσης (ὡς καὶ τοῖς φιλοσόφοις δοκεῖ) τὸ μὲν λογικὸν ἐνιδρυμένον τῇ κεφαλῇ, τὸ δὲ ἄλογον. καὶ τούτου, τὸ μὲν θυμικὸν ἐνοικοῦν τῇ καρδίᾳ, τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν ἐν τοῖς περὶ τὴν γαστέρα, ἆρ' οὖν ὁ πρότερος ὅμηρος οἶδε τὴν τούτου διαφοράν, ὅς ἐποίησεν, ὅτε μὲν τὸ ἀχιλλέως τόν λογισμὸν τοῦ θυμῷ μαχόμενον, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ φορᾷ διανοούμενον ἢ ἀμύνεσθαι τὸν λελυπηκότα, ἢ παῦσαι τὸν χόλον; ἕως ὁ ταῦθ' ὁρμαίνει τῇ φρένα καὶ τὸν θυμόν. τουτέστι τὴν φρόνησιν, καὶ τὴν ἀντικειμένην αὐτῷ θυμικὴν ὀργήν, ἥς τὴν φρόνησιν ὑπὸ κρατοῦσαν πεποίηκε. ὅδε γὰρ αὐτῷ ἡ ὑπόφασις ἦν ἀθλιωτάς βούλεται. καὶ ἐν ἄλλοις δὲ ποιεῖ τὸν λογισμὸν τοῦ θυμῷ παραινοῦντα, καὶ ὥσπερ ἄρχοντα τοῦ ὑποτεταγμένῳ λελυπηκότι· τέτλαθι δὴ κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης. καὶ πολλάκις μὲν τοῦ λογισμῷ πείθεται τὸ θυμούμενον, ὡς ἐν τόποις· Ὡς ἔφατ', ἐν στήθεσι καθαπτόμενος φίλον ἦτορ. τοῦ δ' αὖτ' ἐν στέρνοις κραδίη μένε τετληκυῖα. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ λυποῦμενον· ἀλλὰ τὰ μὲν πρότερα τύχοιμεν ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ, θυμὸν ἐνὶ στήθεσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ. ἐνίοτε δὲ παραιτούμενον τὸν θυμὸν τοῦ λογισμῷ παρίεσιν, ὅπερ οὐκ ἐπαινῶ, ἀλλὰ ψέγων φανερός ἐστιν. ὡς ὁ νέστωρ τοῦ ἀγαμέμνονι τῆς εἰς τὸν ἀχιλλέα ὕβρεως ὀνειδίζων φησίν· οὔ τι κατ' ἠμέτερον γνόον, μάλα γάρ περ ἐγώγε πολλὰ ἀπεμυθεόμην, σὺ δὲ σῷ μεγαλήορι θυμῷ εἴξας, ἄνδρα φέρεσβον, ὃν ἀθανάτοι περ ἔτισαν, ἀτίμησας. ὁμοίως δὲ τόπος καὶ ὁ ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν αἴαντα λέγει· πάντα τίμοι κατὰ μοῖραν εἰρύσσω μυθήσασθαι. ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότ' ἐκείνου μνήσομαι, ὅς μ' ἀσύφηλον ἐν ἀργείοισιν ἔρεξεν. ὅτω δὲ καὶ ὑπὸ φόβου ἔσιν, ὅτε ὁ λογισμὸς βίσατο· ὅπερ ἔκτωρ μὲν διανοεῖται ὑποσχεῖν τὴν

πρὸς τὸν Ἀχιλλέα μάχῃ. Βέλτερον οὖν ἐριδι ξυνελαυνέμεν, ὄφρα τάχιστα ἑἄδομεν ὁπποτέρῳ νῖϊ ὀλύμπιος δῦκε κράτος. εἶτ' ἀναχωρεῖ πλησίον γενομένου τ' Ἀχιλλέως. ἔνθορε δ' ὡς φάσθαι, ἐλελίζομεν, ὀδὲ γὰρ ἔτλη αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς.

Ἐστι δὲ διὰ κείνο δῆλον, ὅτι τὰ παθη πρὸὶ τὴν καρδίαν σωίστασιν, ὀργὴν μὲν ὅταν· ἰερασίην δὲ οἱ φῖλον ὑλαχεῖν. λύπην δὲ· τὸ μέχρις ὀδυρόμενος, καὶ ἀχνύων σφὴ ἑταίρου ἰερασίλιον. τὸ δὲ φόβον· ἰερασίην δέμοι ἔξω σαθείων ἐκθρώσκῃ, τρομέῃ δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα. κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ὥσπερ τὸν φόβον, ἕτω καὶ τὸ θάρσος πρὸὶ καρδίην ἀναφαίνει. καρδίη ἄλληκτον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων ἔοικε τοῖς ϖαϊκοῖς, τὸ ἡγεμονικὸν εἶν πρὸὶ καρδίην. τὸ δὲ ϖυθυμητικόν ὅπως πρὸὶ γαστέρα γ' ϖολλοῖς σάφηνεῖ, κῆ γ' τόσις· ἀλλά μι γαστὴρ ὀτρύνει κακοεργός. κῆ, γαστέρα δ' ὅπως δεῖν ἀκηρύψαι μεμαῶτα. καὶ τὰς αἰτίας δὲ τῶν πρὸὶ τὸ θυμικὸν μέρος ἢ ψυχῆς, φύσει συμβαινούσας κατεῖδε τὴν μὲν ὀργὴν ἀπὸ λύπης ἐγγινομένην, ζέσιν δέ τινα τοῦ αἵματος, καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ϖνεύματος ὅσαν ἐμφαίνων, ὡς ἐν τούτοις· ἀχνύμενος, μένεος δὲ μέγα φρένα ἀμφιμέλαιναι ϖίμπλαντ', ὅστε δὲ οἱ ϖυρὶ λαμπετόωντι εἰκέλω. μένος γὰρ τὸ ϖνεῦμα ϖρὸς ἀγορεύειν ἔοικε, ὃν δὲ ἐγγίνεσθαι καὶ φλέγεσθαι ὑπὸ τῆς θυμουμένου οἴεται. ϖάλιν δὲ αὖ τὸν φοβούμενον ϖνεῦμα συγχώμενον καὶ καταψυχόμενον, τὰς φρίκας καὶ τὸ τρόμος ϖοιεῖ, καὶ τὰς ὠχριάσεις ἐν τοῖς σώμασι. ϖαύτα γ' ταῦτα συμβαίνῃ ὑπὸ ψύξεως, ἡμῖν ὠχρότης, ὅτι τὸ θερμὸν σωστρέχοντος εἰς τὰ μέσα, τὸν ἐρυθρὸν ἀκλείπει τὴν ὑπιφάνειαν. ὁ δὲ τρόμος, ὅτι ἐντὸς σωειλόμενον τὸ ϖνεῦμα ἀράσσει τὸ σῶμα· ἢ δὲ φρίκη, ὅτι ϖηγνυμένου τοῦ ὑγροῦ, αἱ τρίχες ϖιέζονται αὐτίσανται. ϖάντα δὲ ταῦτα σαφῶς σημαίνει ὅμηρος. φησὶ γὰρ τὸν χλωρὸν ὑπὸ δείους. καὶ, χλωρὸν δὲος ἔρει. καὶ, Τρομέει ὑπὸ φαίδιμα γυῖα. καὶ, ὡς φάτο, σὺν δὲ γέροντι νόος κύρε, δείσας δ' αἰνῶς. ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσαν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσιν.

Κατὰ ταῦτα δὲ καὶ τὸ ἐφοβήθη, ῥίγησε λέγει, καὶ τὸν φόβον κρύος τα ϖροσαγορεύει. ἐκ δὲ τοῦ ἐναντίου, θαλπορὴν τὸν θάρσος, καὶ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα. τὰ μὲν δὲ φαῦλα ϖάθη οὕτω διαιρεῖται τὸν τρόπον.

Πάλιν δὲ τὸν ϖρὸὶ ἀριστοτέλη ἀσεῖα ϖάθη ἡγουμένων τὴν νέμεσιν, κῆ τὸν ἔλεον (τὸ γὰρ οὐκ ἀγαθὸς δ' ἀκηδεσθαι ὑπὸ τοῖς πλησίον, εἰ ϖαρ' ἀξίαν δυτυχῶσι, νέμεσις καλεῖται· τὸν δὲ λυπεῖσθαι, εἰ ϖαρ' ἀξίαν δυσυχῶσιν, ἔλεος λέγεται) ταῦτα καὶ ὅμηρος ϖροσήκειν τοῖς ἀγαθοῖς νομίζει, ὅπου κῆ τὸν δ' ἰὼ ἀνατίθησιν αὐτά. ϖοιεῖ γ' ἄλλα τε, καὶ ταῦτα· Αἰαντος δ' ἀλέεινε μάχην τελαμωνιάδαο· Ζεὺς γάρ οἱ νεμεσᾶθ', ὅτ' ἀμείνονι φωτὶ μάχοιτο. καὶ ἐν ἄλλοις ϖάλιν οἰκτείρει τὸν αὐτὸν τρόπον διωκόμενον ϖρὸὶ τεῖχος.

Γιρὶ

Est satius multò ut Pelidæ congrediamur, Et uideamus utrum faciet uictoria clarum. Deinde recedit, ubi Achilles propius accesserat: Hectora cùm sensit, rapuit metus, ut fugeret mox, Linqueret ut portas, & mœnia Troiæ. Manifestũ uerò & illud est, quòd animi perturbationes circa cor constituat, iram quidem ad hunc modum: Cor autem ei intus latrabat. Aegritudinem uerò: Lugens, atq; dolens, laceras cur pectora chara? Metũ uerò: Excideratq; mihi cor charo pectore lugens, Subq; tremunt membra. Porrò qua ratione metum, eadem & audaciã iuxta cor esse declarat: Cor furit in sæuum sine fine incurrere Martẽ. Cæterũ quãdo inter prædicta, Stoicis uidetur, rationẽ tanquam principẽ in corde, cupiditatẽ uerò circa præcordia esse sitam, Homerus id cùm in alijs multũ, tum in his perspicuum facit: Sed me uẽter stimulat maleficus. Et: Haudquaquam uentrem licet occultare uolenti. Præterea & causas eorum quæ penes animosam animæ partem sunt, & à natura cõtingũt, peruidit. Quippe irã ex ægritudine nasci, & sanguinis ac spiritus (qui in eo est) feruorẽ quẽdam esse demonstrat: ut, Aegre fert adeò, ut præcordia sanguine plena, Vtq; micent oculi subitò uelut ignea lampas. Pro spiritu namq; μένος, id est iram ponere uidetur, eumq; in iras cẽtibus nasci & incendi existimat. Porrò quũ is rursus in metuentibus perturbatur ac refrigeratur, horrorẽ, tremorẽ, & palliditatẽ in corporib. generat, siquidẽ omnia hæc ex frigore oriuntur. ac Pallor quidẽ, quando calor in media se confert, ac Rubor superficiem deserit: Tremor uerò, quia dum spiritus intus constringitur, corpus tremefacit: Horror, quiæ concrescente humore, pili dum premuntur, rigescunt. Omnia igitur hæc Homerus clarè innuit, cùm inquit, Pallidi præ metu. Et: Pallidus metus corripiebat. Et: Membra tremũt mihi, fortia claraq; quondã. Et: Sic fatus, simulatq; seni mens fusa timore.

Obstupuit, steteruntq; comæ, & uix mẽbra leuabat. Ad eũ igitur modum & pro timuit, friguit ait: et metũ gelidum appellat. Ecõtrà autẽ, pro audacia, & bona spe, confidentiã, quæ Græcis à calefaciendo, seu feruendo dicitur, usurpat. Atq; ad hũc modum uitiosos affectus discernit. Cæterùm quũ Aristoteles indignationẽ ac misericordiã pro laudabilibus affectibus habeat (dum nanq; boni uiri uruntur, quando alios præter meritum feliciter agere uident, indignatio uocatur: dum autem illis dolet, si quis præter dignitatem infeliciter agat, misericordia dicitur) Homerus quoq; hæc ex bonorum uirorum officio esse putat. ubi etiam Ioui ea, tum alia tribuit. Facit enim & alia & hæc: Cum Telamonesato pugnã detractat inire Iuppiter: hocq; facit, superetur quo minus iste. Et in alijs:

Rursus miseratur eundẽ fugientẽ, mœnia circũ.

Porrò

Affectuum causa.

De bonis affectibus.

Porrò qd nã Poeta de animi uirtute & uitio senti at, in multis ostẽdit. Cũ enim una illius pars intelligẽs & ratiõalis sit, altera uerò ratiõis expers, et affectui obnoxia, atq; ob id homo mediũ quiddã inter Deũ & beluã natus sit, summã quidẽ uirtutẽ diuinã, summũ aũt uitium beluinũ (ut & Aristoteles post eum) existimat, atq; hæc per similitudines declarat. Semper enim bonos uiros dijs similes, & Ioui consiliũ par appellat. Inter malos uerò, timidos fugacib. ceruis, ouib. custodecarẽtibus, & leporib. fugiẽtib. cõparat. De ijs autem qui proclíuè & incogitanter ira afficiuntur, ait: Pardi tanta fuit nunquã, nõ ira leonis, Apri, nonq; capri fuit unquã pernicio si, Dum furit, ostentatq; suum per pectora robur, Quanta tenet pueros Panthi, quibus hasta decora. Impotẽter aũt dolentiũ luctus, luscinię querelis cõparat, Inuolucres cuius pullos prædatus arator. Quum igitur Stoici uirtutem in indolentia ponunt, ea sectari uidentur, in quibus Homerus omnẽ affectum tollit, ut quum de ægritudine ait: Quin sepelitis eum, quem non reuocare potestis Ex Erebo, quamuis lachrymas fundatis acerbas. Et: Cur lachrymare Patrocle miser, ceu mœsta puella? De ira uerò, Lis utinam sublata foret nobis, superisque. De timore autem: Ne suadeto metum, nam persuadere nequibis. Et: Ictus, percussusq;, uidens fatumq;, necemq;, Magnanime occumbat ferro. Ad huc modum & ij qui ad singulare certamen prouocabantur, intrepidè morem gerunt, imò plures prò uno assurgunt. Atq; uulneratus haud minorem perseuerandi cõfidentiam habet, ut alibi inquit: Quid iactas, quòd planta pedis perstricta sit à te? Deniq; omnis generosus cõparatur leoni, apro, torrẽti, aut turbini. Porrò quum Peripatetici existiment, homini impossibile, ut perturbationibus uacet: medioq; quodã inuento, uirtutẽ mediocritate finiãt, quæ illarũ excessũ tollat: Homerus etiã optimos quosq;, nec prorsus impotẽteis, nec intrepidos, nec dolore uacãteis inducit, ut in hoc à malis differãt, quòd affectibus non nimiũ teneãtur. Ait enim: Mutatur color ignaui, mens atq; mouetur Sede sua, nutat, nec perstat in ordine certo. Intus cor crepitat multum formidine mortis, Dentes atq; crepant, striduntq; timore, metuq;. At forti color est idem, nec pectora terror Immodicus pulsat. Perspicuũ nanq; est, q cum uehemẽtiorẽ metũ bono uiro adimat, mediocrem ei relinquat. Idem & de similibus affectibus, dolore uidelicet ac ira, sentiendum, cuiusmodi illud est: Membra Phrygum subijt uehemens tremor, Hectoris atq; Magnanimũ quamuis crepitat cor, pectore læto. Alij nanq; uel uidendo contremiscebant: hic uerò quamuis in periculo cõstitutus, tamẽ fortis erat, & dũtaxat æstuabat. Vnde aliter quidẽ Dolonẽ ac Lycaonem timenteis fingit: aliter uerò Aiacem & Menelaum reſpectare, ac se pedetentim subducere,

Περὶ δ' ἀρετῆς καὶ κακίας ψυχῆς, ἣν ἔχει δόξαν ὁ ποιητὴς ἐν πολλοῖς ἔνδείκνυσιν. ἐπεὶ γὰρ τὸ μὲν τι τῆς ψυχῆς νοερὸν καὶ λογικόν ὄν, τὸ δὲ ἄλογον καὶ ἐμπαθές, καὶ διὰ ταῦτα μέσον θεοῦ καὶ θηρίου γέγονεν ἄνθρωπος, τὴν μὲν ἄκραν ἀρετὴν, θείαν ἡγεῖται, τὴν δὲ ἄκραν κακίαν, θηριωδίαν· ὡς ὕστερον ἀριστοτέλης ἐνόμισε, καὶ ταῦτα ἐμφανίζει ἐν ταῖς ὁμοιώσεσιν. ἀεὶ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ὀνομάζει θεοειδεῖς, καὶ διὸ μᾶλλον ἀτάλαντον· τῶν δὲ φαύλων τοὺς μὲν δειλοὺς, φυζανίνοις ἐλάφοισιν εἰκάζει, καὶ πτοήτοις ἀσημάντοις, καὶ λαγωοῖς διωκομένοις. ὧν δὲ τῶν πεπειτῶς ἢ ἀνοήτως ὑπὸ ὀργῆς φερομένων φησίν·

Οὔτ' ἂν παρδάλιος τόσσον μένος, οὔτε λέοντος, οὔτε συὸς κάπφου ὀλοόφρονος, ὅτε μάλιστα θυμὸς ἐνὶ στήθεσι πολὺ ὀφέλλει βλεμεαίνειν· ὅσσον παῦρον ὑὸς ἐϋμμελίαι φρονέουσι. τοὺς ἢ λυπουμένων ἐμπαθέστερον ὀδυρμὸς ἀπὸ ἄνωγε φωνᾶς ἀπειλάζει, ὧν τέκνια ἀγρόται ἀέλλοντο, παῖδες τε τελειωθ. γμέναι. οἱ μὲν οὖν σωϊκοὶ, τὴν ἀρετὴν πίθηνται ἐν τῇ ἀπαθείᾳ, ἐκείνοις ἑπόμενοι, ἐν οἷς πάθημα αὐχεῖ, λέγων πολὺ μᾶλλον λύπης· ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν, ὅς κε θάνῃσι νηλεὲς θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας. καὶ, τίπτε δὲ δάκρυσαι πατρόκλεις, ἠΰτε κούρη; πολὺ δὲ ὀργῆς, ὡς ὄφελε ἐκ τε θεῶν, ἐκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλλοιτο. πολὺ γὰρ φόβος· μή τι φόβον δ' ἀγόρευε, ἐπεὶ οὐδέ σε πείσεται οἷος. ἐὼν δὲ καὶ ὑμέων βλήμενον, ἢε τυπεὶς θανάτου καὶ πότμου ἐπίασεν, τεθνάτω. ὅτως καὶ προκαλούμενοι εἰς μονομαχίαν ἀφόβως ὑπακούσι, καὶ πλείους αὖθ' ἑνὸς αὐίσανται, καὶ ὁ τετρωμένος οὐδὲν ἧσσον ἔχει τὸ θάρσος παραμένον, ὥς που φησί· νῦν δέ μ' ὐδηχρὰ φας ταρσὸν ποδὸς εὔχεται αὖτως. καὶ πᾶς ὁ γυναῖος ἀπεικάζεται λέοντι, ἢ κάπρῳ, ἢ χειμάῤῥῳ, ἢ λαίλαπι. οἱ δὲ ἐκ τοῦ παθητικοῦ τὴν ἀπάθειαν ἀνέφικτον ἀνθρώπῳ νομίζοντες, τὴν δὲ μετριοπάθειαν εἰσάγοντες, ὡς τὴν ὑπερβολὴν τῶν παθῶν αἱρεῖν μεσότητι, τὴν ἀρετὴν ὁρίζονται. καὶ Ὅμηρος ἀεὶ παράγει τοὺς ἀρίστους ὅτε ἀγχυεῖς, οὔτε μὴν ἀφόβους, ἢ ἀλύπους παντελῶς, ἐν ᾧ μὴν ἄγαν δὲ τοῖς πάθεσι κρατεῖσθαι, τῶν φαύλων δηλοῦντας. φησὶ γάρ· τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ τρέπεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλη. ὃ δὲ οἱ ἀτρέμας ἧσαι, ὀρυταί τ' ἐν φρεσὶ θυμός. ἐν δ' τε οἱ κραδίη μεγάλα στένουσι πατάσσει. κῆρας δὲ ὄιο μόνῳ, πάταγος δέ τε γίνετ' ὀδόντων. τῷ δ' ἀγαθῷ, ὅτ' ἂρ τρόπε χρὼς, ὅτέ περ λίσσηται ταρβεῖ. εὐδηλον γὰρ, ὅτι τὸ ἀγαθὸν τὸ λίαν φοβεῖσθαι φέλων, τὸ μέτριον κατέλιπε. τῶν δὲ ὡσαύτως τὸ ὁμοίων λύπης τε καὶ ὀργῆς χρὴ νοεῖν. τοιοῦτόν ὄν τι κἀκεῖνο· τρῶας μὲν δόμος ἄνυς ὑπήλυθε γῦα ἕκαστον. ἑκτορίδην δ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσι πάσσων· οἱ μὴ γὰρ ἄλλοι κὴ ὁρῶντες ἔτρεμον, οὐδ' ἐν τῷ κινδύνῳ καθέσεως αὐδρεῖον ὧν μόνον ἀγωνία. ὅθεν, ἄλλως μὴ πιεῖν τὸν δόλωνα κὴ τὸ λυκάονα φοβεμένως, ἄλλως δὲ τὸν αἴαντα κὴ τὸν μενέλαον ἐνδοιαλιζομένως, κὴ βάδην ὑποχωροῦντας,

ὥσπερ ἀπωσαμένους σαθμοῦ λέοντας. ὡσαύτως δὲ καὶ λυπουμένων σφαφορὰς ὧν δείκνυσι, καὶ ἡδομένων ὁμοίως. ὥσπερ ὁ μὲν ὀδυσεὺς, διηγούμενος ὃν τρόπον τοὺς κύκλωπας ἐξηπάτησεν, ἔφη· ἐμὸν δ' ἐγέλασε φίλον κῆρ. οἱ δὲ μνηστῆρες πεσόντα τὸν πτωχὸν ἰδόντες, χεῖρας αὐασχόμενοι γέλω ἔκθανον. φαίνεται δὲ γ' κατωτέροις ἢ τ' μετρίου σφαφορὰ. καὶ ὁ μὲν ὀδυσεὺς τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς ὁρῶν, καὶ κλαίουσαν ἐπ' αὐτῷ ὁρῶν, φέρει· ὀφθαλμοί δ' ὡσεὶ κέρα ἔστασαν, ἠὲ σίδηρος. τῶν δὲ μνηστήρων δ' αὐτῆς ὁρώντων τῶν θεσπεσιωνάων αὐτὴν λύτο γοώατ', ὄρνυτο δ' ἄρα θυμὸν ἕκαστος. πάντοθεν δ' ἠγήσαντο παρὰ λεχέεσσι κλιθῆναι. τοιαῦτα μὲν δὴ τὰ πρὸς τὴν ποιητὴν περὶ ψυχῆς διαμένων, καὶ παθῶν.

περὶ δ' ἀγαθῶν ἡ δαιμονίας πολλῶν εἰρημένων πρὸς τοῖς φιλοσόφοις, τὸ μὲν τὴν ἀρετὴν δ' ψυχῆς μέγιστον εἶν τῶν ἀγαθῶν κατὰ πάντα σωίσασκον. ἀλλ' οἱ μὴ στωϊκοὶ τὴν ἀρετὴν αὐτάρκη ἡγοῦν' πρὸς δυδαιμονίαν, λαβόντες τὸ γὰρ ὄσιμον ἐκ τ' ὁμηρικῶν τούτων, γ' οἷς τὸν σοφώτατον ἡ φρονιμώτατον ποιήκασιν, ὑπὲρ δυκλείας πόνα καταφρονῆντα, καὶ ἡδονῆς ὑπορροῶντα. τὸ μὲν πρότερον ἔτως· Αλλ' οἷον τὸν δ' ὄρεξε, καὶ ἔτλη καρτερὸς αὐήν, αὐτὸν μὲν πληγῆσιν ἀεικελίῃσι δαμάσας, ἐν ῥα κακ' ἀμφ' ὤμοισι βαλὼν, οἰκῆι ἐοικὼς, ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυ πόλιν. τὸ δ' δεύτερον ἦ ἔτως· ἡ μὴ αὐτόθ' ὀρυκεκαλυψὼ δ' ἶα θεάων. ὡς δ' αὕτως, κέρκυρα καὶ τρήτυνα γ' μεγάροισιν ἀναίξ, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶν, ἀλλ' ἐμὸν ἔπος θυμὸν γ' ἐνὶ σήθεσσιν ἔπειθεν.

Μάλιστα δ' ἐν τούτοις τὴν δ' ἀρετὴν δ' δύναν σωίσασιν, γ' οἷς τ' μὲν ἀχιλλέα ποιεῖ τὸ μόνον ἀνδρεῖον, ἀλλὰ μὴ κάλλιστον τὸ εἶδος, μὴ προσωκέστατον, καὶ δυγενέστατον, καὶ ταχὺ δ' ὠφανὲς, καὶ τὸν τ' μεγίστα τῶν θεῶν βουλόμενον· τ' δὲ δυσεὰ σωίστην μὲν, μὴ καρτέρην τὴν ψυχὴν, τὰ δὲ ἄλλα οὐχ' ὁμοίαν τύχης κεχαρισμένην, κλισίας τε μὴ ὄψεως ἀκ ἴσης, μὴ γονέων οὐ πάντη ὀνομαστῶν, μὴ πατρὶ δ' ἀνδρὶ, μὴ ἀπεχθόμενον ἑτέρῳ θεῷ· ὧν οὐδ' γ' ἐκώλυεν αὐτ' εἶν δυκλεᾶ, τὴν δ' ψυχῆς ἀρετὴν κεκτημένον.

Οἱ δ' ἐκ τ' προπάτου πρωτοδύειν μὲν τὰ δ' ψυχῆς ἀγαθὰ νομίζουσιν, οἷον φρόνησιν, ἀνδρείαν, σωφροσωίλην, δικαιοσωίλην. δεύτερα δ' εἶν τὰ τ' σώματος, οἷον ὑγίειαν, ἰσχὺν, κάλλος. τάχος. δίτα δ' τὰ ἐκτὸς. οἷον δυδοξίαν, δυχρύσιαν, πλοῦτον. ἐπαινετὸν μὲν γὰρ εἶν, μὴ θαυμαστὸν τὸ γ' ἀλγηδόσι, μὴ νόσῳ, μὴ ἀπορίᾳ, μὴ συμφοραῖς ἀβλήτοις, χρῆσθαι τῇ ἀρετῇ τ' ψυχῆς αὐτεχούσης τοῖς κακοῖς, τὸ μέντοι ἄρρητον, δὲ μακάριον.

Τόδ' ἐν ἀγαθοῖς νοεῖν ἔχειν, ὃν ὄντι δύδαιμον. δὲ γὰρ τὴν κτῆσιν μόνην δ' ἀρετὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν χρῆσιν καὶ τὴν ἐνέργειαν εἶναι καλόν. ταῦτα δὴ καὶ ὁμηρος δείκνυσιν ἄντικρυς. οὓς μὲν γὰρ θεὸς, ἐᾶ πτεῖ δοτῆρας ἐάων, τοντέστι τῶν ἀγαθῶν, ἃ καὶ δύχονται

perinde ut leones, qui à stabulo repulsi sunt. Eodem modo & dolentium discrimina commonstrat, & gaudentiũ similiter. Sic Vlysses cõmemorans, quo pacto Cyclopibus imposuerit, ait: Corde sinuq; meo risi, dum talia dicunt. Proci uerò conspecto mendico humi prostrato, Sublatis manibus risu penè emoriũtur Porrò & inferioribus rebus medicoritatis differentia apparet: ut dum Vlysses, tametsi uxorẽ suam diligeret, atq; eam propter ipsum plorãtem uideret, nihilominus tamẽ se continet: Lumina cõstiterant ceu cornea, ferrea siue. Procorũ autem, qui eandẽ amabant, & suspiciebant, Genua labascunt, mulcẽturq; cupidine cæco, Coniuge Penelopa cupit atq; potirier omnis. Talia quidẽ apud poetã sunt de animæ uiribus, & affectibus. Cæterum multis à philosophis de bonorũ finibus & felicitate dictis, de hoc inter illos per omnia conuenit, quòd animæ uirtus bonorũ sit maximũ. At Stoici uirtutẽ per se ad felicitatẽ sufficere putant, ansa ni mirũ ex Homericis illis sumpta, in quib. sapientissimũ et prudentissimũ uirũ, gloriæ causa laboris patientẽ, ac uoluptatis cõtemnentẽ finxit. Ac de priori quidem sic: Quantũ est quod gessit fortis uir, sustinuitq;, Verberibus sæuis domuit, plagisq; seipsum, Inq; humeros uili iniecta quũ forte lacerna Vrbẽ inimicorũ ingreditur seruo assimilatus. De posteriori aũt ad hũc modũ: Sic itidem Circeretinebar in ædib. altis, Coniugij tædas cuperet dũ, meq; maritũ: Ast animũ potuit nequaquã flectere nostrũ. Quid autẽ de uirtute sentiat, ex his intelligere posumus, in quib. Achillẽ facit non solũ fortẽ, uerũetiam pulcherrima forma, pedib. pernicissimis generosissimũ, ex illustri patria oriundum, deniq; cui deorũ maximus opem ferret. Vlyssẽ uerò prudentẽ, ac animo tolerantẽ, at in reliquis non perinde fortunatũ, statura et uultu reliquisq; dotib. non respondentibus, & quòd haud ex illustrib. parentib. et patria obscura ortus esse: deniq;, quòd Deũ post Iouẽ secundũ, infensum haberet. Quæ tamẽ omnia eum nihil prohibebãt, quo minus propter animi uirtutẽ, nominis celebritatẽ assequeretur. Cæterũ Peripatetici, animæ bonis (ut sunt prudẽtia, fortitudo, tẽperantia, iustitia) primas tribuũt. Corporis aũt bonis (ut est salubritas, robur, pulchritudo, celeritas) secũdas. Externis autẽ (ut est bona existimatio, nobilitas, et opulẽtia) tertias. Laude nanq; et admiratiõe dignũ existimãt, si quis uirtutis præsidio munitus, dolorib. morb. egestati, perplexis calamitatib. aliisque malis resistat: at nec optabile, nec beatũ. Si quis autẽ bonis sapiẽter fruatur, eum reuera beatũ existimant. Neq; enim solã uirtutis possessionẽ, uerũetiam usum et efficaciã esse bonum quiddam. Quæ sanè & Homerus perspicuè ostẽdit. Subinde nãq; deos bonorũ datores fingit, quæ & homines sibi à

De summo bono.

diis

dijs præstari (utpote ipsis haud inutilia, neque indifferentia, sed ad felicitatem conducibilia) exoptant: Quænam ergo bona ab hominibus expetantur, & ob quæ beati nocentur, in multis declarat. ac de Mercurio quidem simul uniuersa: Corporis admiranda tua est species, sapis atque Mente simul, satus es maiorum stemmate claro. Testimonium nanq; ei de corporis pulchritudine, prudentia, & generositate perhibet. Hæc uerò singulatim: Huic superi formam dederant, & fortis ut esset. Et: Magnificas & opes dederat Saturnius: Donum. n. & hoc Dei est: Iuppiter id tribuit mortalibus. Nonnunquã uerò & honorẽ inter bona recensetː O utinã colerer, colitur ceu Pallas Apolo. Nonnunquã uerò prolis felicitatem: Estq; bonum pueros moriẽdo relinquere iustos. Aliquando autem, si quis familiaribus suis fruatur: Vos libate dijs, genio indulgete frequenter, Hospitem abire sinatis, ob id quod cũcta peracta Quæ mens nostra cupit, deductio, charaq; dona, Quæ mihi fortunent superi precor, obsecro cuncti. Vtq; domi inueniam saluos cum coniuge amicos. Vos itidem teneras uxores, atque puellos Delectate domi: precor autem Dij superi ut dent Vobis cuncta bona, ut mala nec uos publica uexent. Quod uerò in bonorum comparatione uires diuitijs præstent, in his declarat: Dines erat, sed enim bellum ceu uirgo petiuit, Auro nec potuit sæuam depellere mortem. Et: Gaudia nulla ferunt mihi quamuis prædia lata. Deniq; quòd prudentia egregiæ formæ antecellat: Inferior formæ est alius uir, sed Deus istam Eloquio suaui decorat. Ex prædictis ergo apparet, quòd Homerus & corporis & fortunæ dotes inter bona recensetː Quòd autẽ absq; his uirtus ipsa per se ad felicitatẽ nõ sufficiat, in illis declarat, in quib. duos uiros uirtutis summã consecutos ponẽs, Nestorẽ & Vlyssem, ab alijs quidẽ hominib. differentes finxit, inter sese aũt (quantũ ad prudentiã, fortitudinẽ et dicendi facultatẽ attinet) similes. in fortunæ autẽ dotib. nõ itidem: propterea quòd dij Nestorem abunde felicem reddiderãt, siue dum nasceretur, siue in cõiugio uersaretur, quodq; illi dederant summa cum opulentia magnificis in ædib. senescere: deniq;, Prudentes natos, et eosdẽ Marte potentes. Vlyssem uerò (quanquam consultus, solers ac prudens esset) infelicẽ sæpenumero appellat. Et hoc ideo, q̃ ille celeri & tuta nauigatiõe, hic uerò diuturnis errorib. laborib. et periculis innumeris exãtlatis, in patriam redierit. Adeò optabile ac beatũ est, si quando fortuna uirtuti auxilio, non obstaculo fuerit. Cæterũ quo pacto uirtutis possessio nihil prosit, nisi & agendo efficax sit, ex his patet, in quibus Patroclus Achillem obiurgando ait:

Quem fructum ex uirtute tua cepisse minores
Dicent, quum Danaũ non tanta pericula pulsesː

Sic

δύχονται οἱ ἄνθρωποι παρέχειν αὐτοῖς σὺν θεῷ ἐκ αὐωφελῆ πλεονότι ὄντα αὐτοῖς, ἀδιάφορα, ἀλλὰ πρὸς δυσαιμονίαν χρήσιμα.

Τίνα οὖν ὅτι τὰ ἀγαθά, ὧν ἐφίενται οἱ ἄνθρωποι, καὶ δι' ἃ μακαρίζονται, γνῶ πολλοῖς δῆλα φαίη, ἅμα μὲν ταῦτα ὧδε τὰ ἑρμᾶ· οἷος δὴ σὺ εἶμας, καὶ εὖ θ' ἁγητός. τοιπυνσαι ἦ νόῳ, μακάρων δ' ἐξέσσι τοκῆων. μαρτυρεῖ γὰρ αὐτῷ κάλλος σώματος, καὶ φρόνησιν, ἠῦ δυχόειαν, τὰ δὲ κατὰ μέρος· τῷ δὲ θεοὶ κάλλος τε, καὶ ἀνοχέλιν ἔρατειὴν ὤπασαν. καὶ, θεσπέσιον πλοῦτον κατέχθυε κρονίων. δῶρον γὰρ δὴ καὶ τοῦτο θεός. ζεύς δ' αὐτὸς νέμει ὀλύμπιος ἀνθρώποισι.

Ποτὲ δὲ καὶ τιμὴ ἡγεῖται καλόν. Τοιμὲν δ' ὡς τίετ' ἀθλιαίη, καὶ ἀπόλλων τῶς δὲ τιμὴ δυπαιδίαν, ὡς ἀγαθόν· καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι. ὣς δέ τιμὴ τ' οἰκείων ἀπόλλυσιν· πέμπτε τέ μ' ὠείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί. ἦδη γὰρ τετέλεσαι ἅμοι φίλος ἤλυθε θυμός, πομπῆ, ἠῦ φίλα δ' ὧρα, τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες ὀλβια ποιήσαν, ἀμύμονα δ' οἶκοι ἀκοίτην νοσήσας εὕροιμι, σιὼ ἀγτεμέεσσι φίλοισιν. ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες εὐφραίνοιτε γυναῖκας κουρίδιας, καὶ τέκνα, θεοί δ' ἀρετὴν ὀπάσαν παντοίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον εἴη.

Ὅτι δὲ ἐν τῇ τῶν ἀγαθῶν συγκρίσει, τὸ πλοῦτον κρεῖσσόν ἐστι αὐτὸ τὸ δῶρον δῆλοί σφι τοῦτο· ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πολεμόνδ' ἴῃ, πύτε κούρῃ, ἀκτίνος, ἀδὲ τοί τό δ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὀλεθρον. καὶ, ὡς ὅτι χαίρῳ τοῖς δικτιάτεσσιν αὐάσω. καὶ ὅτι τὸ φρονεῖν τ' καλοῦ εἶδους ἄμεινον· ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνήρ, ἀλλὰ θεὸς μορφῶ ἐπέεσι σέφῃ.

Δῆλον δὴ οὖν, ὅτι καὶ τὰ περὶ σῶμα καὶ ἐκτὸς δυτυχούμενα, ἀγαθὸν νομίζει. ὅτι δὲ ἄνδρι τούτων ἀκέσιν αὐτάρκης ἡ ἀρετὴ μόνη πρὸς δυσαιμονίαν, ὧν ἐκείνοις· δύο γὰρ ἄνδρας εἰς τέλος ἀρετῆς ἥκοντας ὑποδείκνυσι, τὸν νέορα, καὶ τὸν εὐσύνοσιν, καὶ τῶν μὲν ἄλλων διαφέροντας, ἀλλήλοις ὁμοίους φρονήσει καὶ ἀνδρείᾳ, καὶ λόγων δυνάμει, ἀκέτι ὁμοίους δ' ταῖς τύχαις πεποιηκῶν· ἀλλὰ θεὸς μὲν νέορι οὐ θεὸς ὄλβον ὠπλόωσαι, γαμέοντί τε, γεινομένῳ τε, αὐτὰρ δὴ λιπαρῶς γηρασκόμενον δ' μεγάροισιν, ὑῖας ἀῦ πινυτούς τε, ἠῦ ἐγχείην ἐὺν ἀρίστους. τὸν δὲ εὐσύνοσιν καὶ πόρ πολύμηχον ὄντα, ἠῦ ἀγχίνοον, ἠῦ ἐχέφρονα, ἀποκαλεῖ δύσλιον πολλάκις. ἠῦ γὰρ τ' δὴ τὸν ἀνακομιδῆνδε πλεῦσαι ταχέως, ἠῦ ἀσφαλῶς· τὸν δὲ πλαγχθῆναι χρόνῳ πολλῷ, ἠῦ πόνους ἠῦ κινδύνους ὑπομεῖναι ἀεὶ μυρίους. ὅτως ἀρετὴν ἠῦ μακάριόν ἐστιν, ὅταν τῇ ἀρετῇ σωιζομένη, ἠῦ μὴ αὐπεράσασα ἡ τύχη πῇ.

Πῶς δὲ ἡ κτῆσις ἡ ἀρετῆς οὐδ' ἐν ὄφελος, αὖ μὴ ἠῦ ἐνεργῇ, φανερὸν ἐκ τούτων· ὅπερ ὁ μὲν πάτροκλος ὧδε πλήσσων τὸν ἀχιλλέα, λέγει· αὐαρέτη, τίς σὺ ἄλλος ὀνήσει ὑφίγονός πῃ, αἴκε μὴ ἀργείοισιν

ἀφεῖλε λοιγὸν ἀμῦναι. ὅτω γὰρ πρόσειπε τὴν ἀπραξίαν ἀνωφελῆ ποιοῦντα τῷ ἀρετῷ. ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς τὴν ἀπραξίαν ταύτην ὀδυρόμενος φησιν· Ἀλλ' ἦμαι πὰρ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης, τοῖος ἐών, οἷος οὔτις ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων. ἄχθεται, ὅτι τὴν ἀρετὴν κεκτημένος, ἃ κέχρηται αὐτῇ, ἀλλὰ μισεῖ τοῖς ἀχαιοῖς, ὅτι ποτ' εἰς ἀγορὰν οὐκ ἐθέλησε κυδιάνειραν, ἀλλὰ φθινύθουσι φίλον κῆρ αὖθι μένων, ποθέεσκε δ' αὐτήν τε, πόλεμόν τε. καὶ γὰρ ὅτως ὁ φοῖνιξ ἐπαίδευε· μύθων τε ῥητῆρ' ἔμμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων. ὅθεν καὶ τελείως ἄχθεται τῇ ἀπραξίᾳ, λέγων· Βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν, θητὶ βιήμεν ἄλλῳ ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη, ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν. καὶ ἀδιαφέρει τὴν αἰτίαν· ἐγὼ γὰρ ἐπῳδὸς ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο, τοῖος ἐών, οἷός ποτ' ἐνὶ τροίῃ ἔριδμαι.

Ἐπαινοῦσι δὲ καὶ οἱ στωϊκοὶ φίλους θεῶν οὓς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀποφαίνοντος, παρ' Ὁμήρου καὶ τοῦτο ἐλαβον, λέγοντος ὑπὲρ Διὸς τὸν ἀμφιαράου· ὃν περὶ κῆρι φίλει Ζεὺς ἀγλαὸς, καὶ Ἀπόλλων. καὶ ὑπὲρ Ὀδυσσέως, χαίρει δὲ ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ. ἔστι δὲ τῶν αὐτῶν φιλοσόφων δόγμα, καὶ τὸ διδακτὸν εἶναι τὴν ἀρετὴν, ἔχουσαν μὲν ἀρχὴν τὴν εὐφυΐαν, ὃ καὶ Ὅμηρος φησι· τοιὸς γάρ πατρός ἐστι, δόλῳ πεπνυμένα βάζεις. ἕως δὲ παιδείας, εἰς τὸ τέλειον προαγομένην.

Sic legendū suspicor, ἀρετὴ ἐπιστήμη ἢ ὀρθὸς βίου,

Ἔστι γὰρ ἀρετὴς ὥσπερ εἰπεῖν τὸ ὀρθῶς βιοῦν τὰ τέσσαρα, ὧν οὐκ εὖ βιωσομένοις πράσσειν προσήκει. καὶ ταῦτ' ὄντ' ἐστὶ παρ' Ὁμήρῳ. λέγει γὰρ· Νήπιον ὄφρα εἰδῇς ὁμοίως πολεμίζειν, ἠδ' ἀγορεύειν. καὶ ἐν ἄλλοις· οὐδέ μοι θυμὸς ἄνωγεν, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλός. καὶ ὁ φοῖνιξ φησὶν ὧδε τὸν ἀχιλλέως· τοὔνεκά μ' ἔπεμψε διδασκήμεναι τάδε πάντα, μύθων τε ῥητῆρ' ἔμμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων.

Ἐπεὶ γὰρ ὁ βίος ἐκ πράξεων καὶ λόγων συνέστηκε, τούτων φησὶ διδάσκαλον ἑαυτὸν τοῦ νεανίσκου γεγονέναι. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων δηλονότι πᾶσαν ἀρετὴν ἀποφαίνει διδακτήν. ὅτω μὲν δὴ πρῶτος Ὅμηρος ἠθικοῖς καὶ φυσικοῖς φιλοσοφεῖ.

Ἔχεται δὲ ἡ αὐτὴ θεωρίας, καὶ ἀριθμητικὴ, καὶ μουσικὴ, ἃς καὶ Πυθαγόρας διαφερόντως ἐτίμησεν. ἴδωμεν οὖν, εἰ καὶ παρὰ τούτῳ δῆτα παρὰ τοῖς ποιηταῖς λόγος· ἀλλὰ μὴν πλεῖστος. ὀλίγα δὲ ἐκ πολλῶν πρᾶτε θέντα ἱκανὰ ἐξαρκέσει.

Ὁ γὰρ Πυθαγόρας οὐκ ἀριθμὸς μεγίστην δύναμιν ἔχειν ἡγούμενος, καὶ πάντα εἰς ἀριθμὸς ἀναφέρων, τῶν τε ἄστρων τὰς περιόδους, καὶ τῶν ζώων τὰς γενέσεις, δύο τὰς ὑπερτάτω ἀρχὰς ἐλάμβανε· τὴν μὲν ὡρισμένην, μονάδα, τὴν δὲ ἀόριστον, δυάδα καλῶν, τὴν μὲν ἀγαθῶν, τὴν δὲ κακῶν ὅσων ἀρχήν. ἡ μὲν γὰρ ἡ μονάδος φύσις ἐγγινομένη ὡς ἂν πρέποντι δύναμιν, ψυχαῖς δὲ ἀρετὴν· σώματι δὲ ὑγείαν, πόλεσι δὲ καὶ οἴκοις εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν παρέχει. πᾶν γὰρ ἀγαθὸν, συμφωνίας οἰκεῖόν ἐστιν. ἡ δὲ δυάδος, πᾶν τοὐναντίον, ἀεὶ χειμῶνα, ψυχαῖς κακίαν.

Sic.n.eum alloquitur, qui uirtutem inertia sua inutilem reddebat. Ipse quoq; Achilles hanc inertiam deplorans, ait: Sed sedeo ad naues, telluris inutile pondus: Talis ego, qualis non ullus uiuit Achiuus. Dolet, quòd uirtute præditus, ea non esset usus: sed Græcis indignando, Concilium clarum nunquam decoraret Achiuûm, Atq; manens inibi, cor dilectum macераret, Prælia sæua precans Danais, sæuumq; tumultum. Phœnix nanque ad hunc modum illum erudierat: Vt bene dicendi gnarus fieret, bene agendi. Vnde & uita functus inertia illa offenditur, dicens: Maluerim in terris tenui seruire colono, Quàm cunctis umbris sub terris imperitare. Et causam subiungit: Sole carens etenim nunc, non sum talis, ut olim, Mœnia dum Phœbi uastaret Achiua iuuentus. Præterea Stoici dicentes, bonos uiros dijs amicos esse, ab Homero id mutuati sunt, qui super Amphiarao inquit:

Iuppiter ex animo hunc dilexit, Apolloq; Phœbus. Et de Vlysse: Gaudebatq; Minerua uiro iusto, sapienti. Est autem eorundem philosophorum & hoc placitum, uirtutem esse docibilem, quæ pro initio generositatẽ habeat (quod & Homerus sensit, dum inquit: Est talis genitor tibi, nam prudentia dicis) & per disciplinas ad summũ deducatur. Est enim uirtus scientia rectè uiuendi: id est, earũ rerum quæ ad rectè uiuendum faciendæ sint. Hæc igitur apud Homerum quoque sunt. dicit enim:

Virtutem posse.

Dum puer ignarus linguæ, belliq; cruenti. Et in alijs: Non animus iussit, didici quia strenuus esse. Et Phœnix de Achille inquit: Idcirco me misit, ut hæc te cuncta docerem, Vt bene dicendi gnarus fieres, bene agendi. Nam quum uita ex dictis & factis constet, ideo se præceptorem adolescentis in illis fuisse ait. Atque ita ex iam dictis nimirum patet, quòd quamlibet uirtutem doceri posse ostendat. Ad hunc igitur modum Homerus tum in moralibus, tum naturalibus, philosophatur.

De Arithmetica.

Cæterùm eiusdem contemplationis Arithmetita & Musica est, quas & Pythagoras præ alijs coluit. Videamus ergo, num & harum mẽtio apud poetã sit. imò uerò plurima. Pauca autẽ ex multis exẽplis adducta sufficiẽt. Quũ igitur Pythagoras existimaret, numeros maximã uim obtinere, omniaq; ad numeros referret, tũ siderũ meatus, tũ animãtiũ generationes, duo suprema principia ponebat: unũ finitũ, quod unitatẽ: alterũ infinitũ, quod dualitatẽ appellabat: ita ut illa bonorũ, hæc autẽ malorum initium esset. Vnitatis enim natura, cœlo (quod omnia complectitur) insita, temperiem, animis uirtutem, corpori sanitatem, urbibus & domibus pacem & concordiã suppeditat. Quicquid enim bonũ est, cũ cõcordia familiaritatẽ habet. Dualitatis omnia cõtraria sunt. Aeri nanq; tempestatẽ, animabilitio

uitiositatẽ, corporibus morbos, urbibus et domibus seditiones ac inimicitias procreat. Omne nanq; malũ ex discordia & dissidio nascitur. Vnde et sequẽtiũ numerorũ parem inopem ac imperfectũ, imparẽ uerò & plenum & absolutũ demonstrat: propterea quòd & dum parimiscetur, semper uim suam retinet, impari hic quoq; superante: & sibi additus, parem numerũ generat. Fœcundus nanq; est, originisq; uim habet, ac diuisionem non recipit, unitate semper in ipso restante. Par autem sibi additus, imparem nec producit unquã, nec indiuisibilu est.

Ergo & Homerus unitatis naturã in boni conditione, ac dualitatis in mali, ponere uidetur, sæpe bonum uirum, & bonitatem ab unitate appellans, afflictionẽ uerò à dualitate, cùm inquit: Conuenit haud multos regnare, sed unus erit rex. Et: Bifariã bello nec pace loquantur Achiui, Vna sed his sit mens, ac consultent sapienter. Subinde autem impari numero, tanquam præstantiore utitur. Et enim totum mundum quinque partibus constare fingens, tres harum in medio positas diuidit:

Tripliciter sunt secta, data & sua portio cuiq;: eam ob causam Aristoteles quinq; elemẽta posuit, utpote impari ac pleno numero ubiq; dominante. Præterea & Dijs cœlestibus imparia distribuit. Nestor enim Neptuno nouies nouem tauros sacrificat. Et Tiresias Vlyssem immolare iubet arietem, taurumq;, & porcarum initorem uerrem. At Achilles in Patrocli exequijs nõ nisi paria immolat, nempe quatuor equos, duodecim strenuos magnanimorum Troianorum filios, ac nouem canes, quorum duos in pyram injcit, ut septem sibi relinqueret. Ad hæc, in multis ternario, quinario, et septenario utitur præcipuè autẽ nouenario. Sic iurgans senior, surgũtq; uiri inde noueni. Et: Nouenales enim hi. Et: Nouem cubitorũ latitudo erat, longitudoq; nouem ulnarum. Et: Perq; nouem soles grassatur pestis iniqua. Et: Nouem diebus hospitaliter tractauit, nouemq; boues sacrificauit.

Cúrnam ergo nouenarius numerus perfectissimus est? quia a primo impari quadratus est, & imparitèr impar, dũ in tres terniones diuiditur, quorum singuli rursus in tres unitates secantur. Non solum autem numerorum uim, sed & compendiariam computandi uiam demonstrauit. ut quum in nauium catalogo inquit, Horum quidem quinquaginta naues ibant, in quarum singulis centeni & uigeni Bœotij erant. Et rursus, Quinquaginta erant uiri. Vnde ratiocinandi occasionem præbet, quòd cùm omnes naues fermè mille ducentæ forent, ac centeni in singulis essent, uniuersus numerus centum uiginti milium surgat. Rursus autem, dum de Troianis locutus, inquit: Mille autem pyræ in campo ardebant, ac iuxta singulas quinquageni erant uiri, calculandi occasionem dat, quòd quinquies decem millia præter socios

καϰίαν· σώμασι, νόσους· πόλεσι δὲ καὶ οἰϰίαις, στάσεις καὶ ἔχθρας ἐγγίνεσθαι. πᾶν γὰρ ϰαϰὸν ἐϰ διαστάσεως ϰὴ διαφορᾶς γίνεται. ὅθεν καὶ τῷ ἑφεξῆς ἀριθμῶν, τὸν μὲν ἄρτιον γνῶσιν ἀτελῆ, τὸν δὲ πρῶτον πλήρη τε καὶ τέλειον ἀπέφηνε· ὅτι μιγνύμενός τε πρὸς τὸν ἄρτιον ἀεὶ τῶν ἑαυτοῦ διαιρεμένων διασώζει, τὸ πρῶτον ϰαὶ γὰρ τούτοις ὑπερατῶν τ᾽ ἑαυτῷ τε σωτιθέμενον γόνιμόν γε ἄρτιον. γόνιμον γάρ ἐστι, ϰαὶ ἔχει δύναμιν ἀρχῆς, ϰαὶ διαίρεσιν οὐ προσδέχεται, ἀεὶ δὲ μονάδος γὰρ αὐτῷ πρόσεστι. ὁ δὲ ἄρτιος, ὅταν γόνιμον τὸν πρῶτον σωτιθέμενον ἑαυτῷ, ὅταν ὄντα ἀδιαίρετον.

Καὶ ὅμηρος πρίνων τῶν τε τοῦ ἑνὸς φύσιν τὴν ἐπ᾽ ἀγαθοῦ μοῖραν, ϰαὶ τὴν τῆς δυάδος γε τὴν τοῦ ϰαϰοῦ τιθεὶς φαίνεται πολλαϰὶς, γνώμην μὲν ἀγαθὸν λέγων πολλάϰις, ϰαὶ γνώμῃ τῷ φρονίμῳ διαθέσιν, δύμῃ δὲ τὴν ϰάϰωσιν. Καὶ ὅτι ἐϰ ἀγαθὸν πολυϰοιρανίη, εἷς ϰοίρανος ἔστω. ϰαὶ μή τε γε πολέμοις δίχα βάζειν; μή δ᾽ ἐνὶ βουλῇ, ἀλλ᾽ ἅμα ἔχοντας νόον, ϰαὶ ἐπίφρονα βουλήν. ἀεὶ δὲ τὸν πρώτιστον ἀριθμὸν χρῆται ὡς πρέπουσαν. ϰαὶ γὰρ τὸν σύμπαντα ϰόσμον πέντε μοίρας ἔχοντα ποιῶν, τὰς τρεῖς τούτων ἕδρας μέσας διαιρεῖ. ἔχιθε δὲ πάντα δέδασαι, ἑϰάστου δ᾽ ἔμμορε τιμῆς. διὸ ἀριστοτέλης φησὶ τὰ στοιχεῖα φάναι, ὡς τὸν πρῶτον ϰαὶ τέλειον, ἐν πάντι τὸ πρᾶγμα ἔχοντ᾽. ϰαὶ τοῖς μὲν ὑρανίοις διαίμοσι τὰ πρῶτα ἀρνειά· ὅτε γὰρ νέσσω ποσειδάωνι θύειν γίνεται, ἐννέα ταύρους. ϰαὶ τὸν ὁλυσσέα θύειν ἐϰέλευε ὁ τειρεσίας ἀρνειὸν, ταῦρόν τε, συβόν τ᾽ ὦν βόρα ϰάπρον. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς τῷ πατρόϰλῳ ἐναγίζει πάντα ἄρτια. ἵππους μὲν τέσσαρας, διώδεϰα δ᾽ ἠῶ μεγαθύμων υἱέας ἐσθλούς. ϰὴ ἐννέα ϰυσὶν ὄντων, τῶν δύο ἐμβάλλει τῇ πυρᾷ, ἵνα τῶν ἑπτὰ ἑαυτοῦ ἀπολίπηται. ϰαὶ ἐν πολλοῖς δὲ τῶν βίῳ, ϰαὶ πάντι, ϰαὶ ἑπτὰ ἀριθμῷ χρῆται, μάλιστα δὲ δὲ τῶν ἐννέα. ὡς νέϰυος ὁ γέρων, τοί δ᾽ ἐννέα πάντες ἀνέσαν. ϰαὶ ἐννέαροι γὰρ τοί γε ϰὴ ἐννεαπήχεος ἦσαν ὄρυθος, ἀτὰρ μῆϰός γε γηϊάδων ἐννέοργυιοι. ϰαὶ, ἐννῆμαρ μὲν ὠὰ στρατὸν ὤχετο λῖπλα θεοῖο. ϰαὶ, ἐννῆμαρ ξείνισε, ϰαὶ ἐννέα βόας ἱέρευσε.

Τί δ᾽ ἦ ποτ᾽ ὄν ὁ τῶν ἐννέα ἀριθμὸς τελειότατος; ὅτι ἐστὶν ἀπὸ τοῦ πρώτου πρώτου τετράγωνος, ϰαὶ πρωτάϰις πρῶτος, εἰς τρεῖς διαιρούμενος τριάδας, ὧν ἑϰάστη πάλιν εἰς τρεῖς διαιρεῖται. ὁ μόνον δὲ τῶν δυάμιν τῶν ἀριθμῶν, ἀλλὰ ϰαὶ τῶν λογιστιϰῶν μεθόδων ὑποδείξων, ὧν μὲν τοῦ ϰαταλόγου ποιήσας· τῶν μὲν πεντήϰοντα νέων ἑϰάστῳ, ἐν δὲ ἑϰάστῃ λοῦροι βοιωτῶν ἑϰατὸν ϰαὶ εἴϰοσι βαῦνον. ϰαὶ πάλιν· πεντήϰοντ᾽ ἦσαν αὖθρες. ἐξ ὧν λογίζεσθαι πάρεστιν, ὅτι τῶν νεῶν πασῶν ὅσων ἐγγὺς χιλίων ἑξαϰοσίων, ϰαὶ ἑϰατὸν ἐξ ἑϰατὸν αὐθρῶν, ὁ σύμπας ἀριθμὸς δ᾽ ὡδεϰαὶ που μυριάδων γίνεται. πάλιν δὲ ὧδε τῶν τρόπων φήσας· χίλι᾽ ἄρ ἐν πεδίῳ πυρὰ ϰαίετο, πὰρ δ᾽ ἑϰάστῳ πεντήϰοντ᾽ ἦσαν αὖθρωι· πάρεστι λογίζεσθαι, ὅτι ἦσαν πεντάϰις μύριοι, αὖθι τῶν συμ-

Locus depravatus, haud scio an sic emẽdandus: ἑϰατὸν ἑϰατοντάϰις ἑϰατὸν αὖθρας.

συμμάχων. τῆ δὲ μουσικῇ οἰκειοτάτῳ ὄσαν τὴν ψυχὴν, καθότι ὄντι ἁρμονίᾳ μεμιγμένῃ ἐκ διαφόρων ἀρχῶν, καὶ τρισὶ μέλεσι, καὶ ῥυθμοῖς τό τε ἐκτελυμένον αὐτοῖς ὑπτέινουσαν, καὶ τὸ σφοδρὸν ἀνιεῖσαν, οἵ τε πυθαγορικοὶ διὰ πολλῆς εἶχον, καὶ πῶς αὐτῶν ὅμηρος. καὶ ἐγκώμιον μὲν αὐτῇ ἐν τοῖς σειρήσιν διεξέρχεται, ὡς καὶ ἀθλίεγει· ἀλλ' ὅγε τερπωλίμενος νέεται, καὶ πλείονα εἰδώς. ἄλλοτε δ' ἐν ταῖς δυσχίαις τῆ μιθάρᾳ παραλαμβάνει, ὡς ἐν τοῖς μνηστῆρσι. φόρμιγξ, ἦ μὰ διαὶ δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρῳ. ἐν ᾧ καὶ ἀλκινόῳ ὁ λιθαρῳδὸς ἀνεβάλλετο καλὸν ἀοιδήν. καὶ ἐν γάμοις αὐλοὶ, φόρμιγγές τε βοῶ ἔχον. καὶ ἐν ἔργοις ὅπα ξυγωμολπὸς ὁπώρας παῖς φόρμιγγι λιγεῖαι ἱμερόεν κιθάριζε, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἀοιδήν. καὶ ἐν πολέμῳ αὐλῶν, συρίγγων τ' ὠπὴν ἀκοῦσαι λέγει. ὅλον δὲ ἦσον καὶ εἰς ἀγῶνα παραλαμβάνει τὸν μουσικὸν, θρηίων ἀρχὸς ἀοιδὸς πρῶτα, ὡς τῆ λειότητι τῶν μελῶν τὴν ταχύτητα ἡ ψυχὴ καταγέλωντα. οὐκ ἄδηλον δὲ, ὅτι διπλῆν ὅλην ἡ μελῳδία· ἡ μὲν ἐν τῇ φωνῇ, ἡ δ' ἐν ὀργάνοις, τρισὶ τε ἐμπνοῦσοῖς, τρισί τε ἐντάτοις. τῶν δὲ ἐν αὐτῇ φθόγγων, ὁ μὲν ὀξὺς βαρὺς, ὁ δὲ ὀξύς. καὶ τούτων δὲ τὰς διαφορὰς ὅμηρος ἔγνω· ὃς γυναῖκας μὲν, καὶ παῖδας, καὶ γέροντας ὀξυφώνους ποιεῖ διὰ τὸ λεπτὸν τοῦ πνεύματος. οὐς δὲ ἄνδρας, βαρυφώνους, ἐν τε ἄλλοις, καὶ ἐν τούτοις· Τῷ δὲ βαρυσθάχοντι πρόσαυδα ποτνία μήτηρ, ὀξὺ δὲ λωκύσασα, λάβρῳ λάβε παιδὸς ἑοῖο. καὶ πάλιν. ὡς ὁ βαρυσθάχων, ἐπὲ' ἀργέοισι μετηύδα. οἱ δ' γέροντες πέλιξιν ἐοικότες, ζωοῖς ὀξυφώνοις ἰσόζοντες. ἐν ἐν τοῖς ὀργάνοις δὲ αἱ χορδαὶ ὅσαι λεπταί εἰσι, τὴν συντόνως λινόμεναι, ῥᾳδίας τέμνουσι τὰς ἀέρας, ὥστε τὸ ἐξω φθόγγον ἀπτελεῖν ἀεί· αἱ δὲ παχεῖαι, βραδείαν ἔχουσαι τὴν κίνησιν, ἦχοι βαρεῖαν. διαὶ ὃν λόγον καὶ ὅμηρος τὴν μάστιγα λιγυρὴν προσηγόρευσεν, ἐπεὶ λεπτὴν ὄζαν, ὀξεῖ ἦχον ἀπολίλωσι. ταῦτα μὴ ἄν ποθεν παρ' ὁμήρῳ μουσικῆς.

Ἐπεὶ δὲ ἐν τούτοις καὶ πυθαγόρου ἐμνημονεύσαμεν, ᾧ μάλιστα ἤρεσκεν ἡ ἐχεμυθία, καὶ τὸ σιγᾶν, ἃ μὴ χρὴ λέγειν· θεασώμεθα εἰ καὶ ὅμηρος τοῦτο ἔσχε τὸν γνώμονα. ἐπί τε γὰρ τῶν παροινούντων ἔφη, καί τι ἔπος προέηκεν, ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον. μὴ τῷ θρασίτῃ ὧπλήτῃσι. θρασὺς τ' ἀκριτόμυθε, λυγὺς πορ ἐὼν ἀγορητὴς, ἴσχεο. καὶ τὸ ἰδομενέως καθαπτόμενος ἀδίας, λέγει· αἰεὶ μύθοις λαβρεύεαι, ὀλέ τι σε χρὴ λαβραγόρῃ ἔμμεναι· καὶ τῶν στρατευμάτων εἰς μάχῃ σιωπῶντων· τρῶες μὲν ἐλαγῷ τ' ὀπῇ τ' ἴσαν ὄρνιθες ὥς, οἵθ' ἄρ ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες ἀχαιοί. βαρβαρικῶν γὰρ ἡ ἰαυγὴ, ἑλληνικῶν δὲ ἡ σιωπή. διὸ καὶ οὐ φρονιμωτάτους ἐκράτησαν γλώσσης ποιήσας, καὶ τ' ὀδυσσέα τῷ υἱῷ διακελεύομενον· εἰ ἕτερόν γ' ἐμὸς ἐσσί, ἐμοὶ δὲ σε γείνατο μήτηρ, μήτέ τις λαέρτης ἴσω τόδε, μήτε συβώτης, μήτέ τις οἰκήων, μήτ' αὐτὴ πολυελόπεια. καὶ πάλιν αὐτῷ παραινεῖ· σίγα, μὴ κατὰ σὸν νόον ἴαχε, μή δ' ἐρέεινε.

Τοιοῦτος

socios fuerit. Cæterũ Musicã animæ familiarissimã (eo quòd harmonia ex diuersis initijs temperata est) & quòd cãtibus ac rythmis animos ipsorũ dissolutos intenderet, eorundemq; uehemẽtiam remitteret, & Pythagorici studiosè coluerunt, & Homerus ante ipsos. Laudibus nanq; eam (ubi de Sirenibus agit) prosequitur, quibus & hoc epilogi uice addit: Delectatus abit, multa atq; celebria noscẽs. Alibi uerò in cõuiuijs citharã recipit; ut apud Procos: Nam superi cœnis citharam fecere sodalem. Et apud Alcinoũ citharœdus egregiũ carmẽ meditabatur. Prætereà in nuptijs tibiæ citharæq; sonabãt. Ac inter uindemiæ operas puer sonora citharа iucũdũ quiddã citharizabat, egregiũq; Linì carmẽ succinebat. Insuper in bello tibiarũ fistularumq; sonũ audiri narrat. Nihilo secius & ad luctus Musicam recipit, ubi lamentationũ præludentes cantores fingit, utpote quod modorũ facilitate animi difficultatem prouocet. Porrò nec obscurum quod duplex melodia est, una quidem in uoce, altera uerò in instrumẽtis consistens, quæ partim inflantur, partim intenduntur. Sonorũ autẽ in ea unus grauis, alter acutus est. Quorum differentias & Homerus calluit, dum mulieres, pueros, & senes, acuta uoce, propter spiritus tenuitatem, fingit: uiros autẽ grauì uoce cùm in alijs, tum in his, Astitit afflicto grauiter genitrix ueneranda, Filioliq; caput prendẽs, ululabat acutè. Et rursus: Sicq; gemens grauiter, cunctos affatur Achiuos. Senes autem cicadis similes, animantibus acuta uoce præditis, cõparãtur. Iam quæcunq; chordæ in instrumentis tenues sunt, & assiduè mouentur, aerem facilius secãt, unde & acutum sonũ efficiunt. Crassa uerò lentum habentes motum, grauius sonãt. Quamobrem etiam Homerus flagellũ acutum appellauit, quòd tenue cùm sit, acutũ edat sonũ. Hactenus de Musica Homeri.

Porrò quum inter hæc & Pythagoræ mentionem fecerimus (cui taciturnitas, et ea silere quæ dicere nefas est, maximè placuit) uideamus num & Homerus ita senserit. Nam de uinolentis ait:

Verbũ aliquod dixit, melius tacuisse quod esset.

Et Thersitem obiurgat Vlysses:

Contineas linguam, quamuis uideare disertus
Orator sine iudicio quum cuncta loquaris.

Et Aiax Idomeneũ taxando dicit: Semper procaciter loqueris, neq; procacẽ concionatorem te esse conuenit. Ad hæc, inter exercitus pugnã ineuntes, Troes clangore ac clamore auium instar ibant. Achiui uerò cũ silentio, animi robur spirantes. Clamor autẽ Barbarorum, silentiũ uerò Græcorũ est. Quapropter & prudentissimos quosq; lingua cõtinentissima finxit, ut dum Vlysses filiũ adhortatur:

Si meus es uere, peperitq; mihi tua mater,
Nesciat hoc pater Laertes, néue subulcus,
Neu quis seruorum, nec coniunx Penelopea.

Et rursus eum admonet, Ne percuntator, tacita hoc sed mente teneto.

Atq;

De Musica.

Duplex Musicæ genus.

Atq; huiusmodi quidem placita illustrium philosophorum sunt, quæ ab Homero originem habent. Sin uerò etiam horum meminisse oportet, qui proprias quasdam sectas sibi elegerũt, inuenerimus & illos occasionem ab Homero accepisse. Democritus enim imagines fingens, ex illis mutuatus esse uidetur: Aeneæ at uacuum fecit Phœbus simulachrũ. Alios inueniemus ijs deceptos, quæ ille non approbans, sed tẽpori seruiẽs, quibusdam attribuit. Dum enim Vlysses apud Alcinoum uoluptate ac delicijs diffluentẽ detineretur, in illius gratiã desserens ait:

Gratius esse nihil duco, quàm cunctus abundè
Dum populus lætatur, in ædibus atq; canorus
Auditur fidicen, mensæ dapibusq; struuntur,
Vinaq; dum pateris fundit pincerna fidelis,
Hæc mea mens equidẽ pulcherrima iudicat esse.

His Epicurus adductus, summum bonũ in uoluptate posuit. Ad hæc, ille ipse Vlysses nonnunquã pretiosa & tenera uestẽ induebatur, nonnunquam uerò pannis & pera. Et nunc apud Calypso ocium agebat, nunc ab Iro et Melanthio cõtumelijs afficiebatur. Hac uitæ imagine assumpta, Aristippus nõ solum cum paupertate & laboribus ualidè conflictatus est, sed etiam uoluptatibus affatim studuit.

Cæterùm has quoq; sapientiæ Homericæ notas deprehendere licet, quod multa & egregia sapientum uirorum apophthegmata primus enũciauit, ut: Sequere Deum. Qui diuis parent, hos audiuere uocãtes. Et: Ne quid nimis. Alium quidem odi, qui uel nimium amauerit, uel oderit. Meliora sunt mediocria cuncta. Et: Sponde, noxa adest. Pro miseris miserum est spondere. Denique illud Pythagoræ, ad eum qui interrogabat, quis sit amicus? Alter ego, Par capiti meo. Adeandẽ apophthegmatũ speciẽ & sententia (quæ sic uocatur) pertinet. Est q; uniuersalis & succincta de rebus humanæ uitæ enũciatio. Porrò quũ poetæ, philosophi et oratores oẽs ea sint usi, atq; in edẽdis quibusdã sententijs se exercuerint, Homerus primus multas et bonas sentẽtias per totã poesim protulit, nõnunquã demonstrãdo cuiusmodi hoc esset quod ostẽdere uellet. ut quãdo dicit: Rex etenim superat succensens inferiori. Nonnunquam uerò quid facto opus sit. ut: Principis est totam nequaquam stertere noctem. Cæterùm haud parum multi ex posteris, multas sententias ac bonas admonitiones, quas Homerus edidit, alijs uerbis expresserunt. Quorũ quædam exempla adducere, haud intempestiuum fuerit, ueluti est illud Homeri:

Stultum est, insipidumq; Ioui, contẽdere summo.
Nunquid adhuc illum compescere quimus, euntes
In cœlum propius, iurgantes, uiq; tenentes?
Ast sedet excelsus, conamnia talia ridens,
Namq; putat præstare dijs se robore cunctis:
Omnia ab hoc pendẽt mala, suntq; immissa cuiq;.

Cui illud Pythagoricum affine est:

Τοιαῦτα μὲν δὴ τῶν φιλοσόφων φιλοσόφων, τὰ δὲ Ὁμήρου τοῦ ἀρχηγοῦ ἐχόμενα. εἰ δὲ δεῖ καὶ τῶν ἰδίας τινὰς αἱρέσεις ἐλομένων μνημονεῦσαι, εὑρεθεῖμεν ἂν καὶ ἐκείνους παρ' Ὁμήρου τὰς ἀφορμὰς λαβόντας. Δημόκριτος μέν, τὰ εἴδωλα ποιούμενος δοκεῖ ἐκείνων, Αἰνέας δ' ὁ ἔδωλον τοῦ ἀργυρότοξου ἀπόλλωνα ἄλλους δὲ πλανωμένους. οἷς ἐκεῖνος οὐκ ἐπόμενος, ἀλλὰ πᾶσι μὲν πᾶσι πιστεύοντα λαιρεῖν ἁρμοζόμενος, ποδιέθηκεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ Ὀδυσσεὺς παρ' Ἀλκινόῳ κατεχόμενος, ἁδυπαθείᾳ καὶ τρυφῇ διαχεομένῳ, πῶς χαλεπὸν αὐτῷ διαλεγόμενος ἔφη· Οὐ γάρ τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι, ἢ ὅταν θυμοφθορῇ μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα. δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δῶματ' ἀκάζοντο ἀοιδῆ μολπῇ τ' ἐξείης, παρὰ δὲ πλέωσι βαπτὸν σῖτα, καὶ οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ δεδαιτυμένοι. τοῦτό τι μοι καλλίσυνὶ φρονεῖν εἰδότι φαίνεται. τούτοις παραχθεὶς καὶ ἐπίκουρος, τῷ ἡδονῇ τέλος θυμαρείας γνώμισε. καὶ ἐπεὶ αὖτος οὗτος ὁ Ὀδυσσεὺς ποτὲ μὲν ὕλῃ καὶ ἀπαλῇ χλανίδι ἠμπίσχετο, ποτὲ δὲ ῥακίοις καὶ πήραις. καὶ νῦν μὲν τῇ καλυκοῖ σωματοπαύσει, νῦν δὲ ἐπὶ ὄρος καὶ μελανθίῳ πορφυρίζει. ταύτῃ εἰκόνα τοῦ βίου λαβὼν ἀρίστιππος, καὶ πρᾳότητος οὐ πόνοις σωματικοῖς ἐνδόμυχος, οὐ δὲ ἀπλοῦς ἀφειδῶς ἐχρῆτο.

Τῆς δ' Ὁμήρου σοφίας καὶ ἐκεῖνα καταμαθεῖν ὅτι λέγεται, ὅτι καλὰ καὶ πολλὰ σοφῶν ἀνδρῶν ἀποφθέγματα πρωτοφώνησεν. οἷον τό, ἕπου θεῷ. ὃς δὲ θεοῖς ἀπιθήσει, μάλα τ' ἐκεῖνον κακῶς. καὶ, μηδὲν ἄγαν. καὶ δ' ἄλλῳ νεμεσῶ ὃς κ' ἐξοχα μὲν φιλέῃσιν, ἐξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν, ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα. καὶ ἐγγύα, πάρα δὲ ἄτη. καὶ λευκαίνει λευκὸν γε. καὶ ἐγγύας ἐγγὺς ἀᾶσ. καὶ τὸ τοῦ Πυθαγόρου πῶς τὸν πυθόμενον, τίς δέ φίλος ῥηθεὶς ἄλλος ἐγώ, ἴσον ἐμοὶ κεφαλῇ.

Ἐστὶ δὲ τὰ αὐτὰ ἰδίᾳ τε ἀποφθέγματα καὶ ἡ καλουμένη γνώμη, ἅπερ ὅταν ἀπόφασις καθολικὴ ποιῇ τῶν κατὰ τὸν βίον, λόγῳ σωτόμῳ. καὶ τούτῳ δὴ χρησαμένῳ πάντων ποιητῶν καὶ φιλοσόφων, οὐ λογογραφῶν καὶ γνωμικῶς τινα ἀπεφαίνατο ὑπὲρ τοῦ βίου, πρῶτος Ὅμηρος πολλὰς καὶ ἀγαθὰς γνώμας ἐμφέρεται· διὸ καὶ ἐπὶ πολὺ τῆς ποιήσεως, οὐκ ἀπεφαινόμενος οἷον ὅτι ὁ βέλτιστος πᾶσι ἄνασσε, ὡς ὅταν εἴπῃ· κρείσσων γὰρ βασιλεὺς ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ. οὐκ δὲ ὡς δέον προστάττει, οἷον.

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω.

Πολλὰς δὲ γνώμας καὶ πραγματείας ἀγαθὰς ὁμήρου ἐμφερομένας, πρόφρασσαν ἂν ὀλίγοι τῶν μετ' αὐτὸν, ὧν τινα παραλείψομεν ἂν ἀκαιρόν δοκῇ παραθεῖναι. οἷον ὅτι τὸ ὁμήρου νήπιοι οἱ ζῆλοι μὴ καινόμενοι, ἀφρονέοντες, οὐ τιμῆς μέμαμεν καταπαυσίμεν ἄσομόν τόν, ἢ ἔπος, οὐ βίᾳ; ὅλ' ἀφρήμων ἐκ ἀλεγίζω, ὅλ' ὄφελ' φυσὶ γὰρ, γὼ ἐθέλω τοῖσι διοῖσι μάρτυρι, ὄφελ τι πλεῖον ἔην ἄεικες. ὃν ἔχεθ', ὅ, πίκρον ὕμμι κακὸν ποιῆσαι ἐκάστῳ. παρὰ δὲ οὐ δεῖ ὅτι πυθαγορικὸν· ὅστις τε δαιμονίοισι τύχαις βροτοὶ

ἔλγε'

ἄλγε' ἔχουσιν. ὧν αὖ μοῖραν ἔχῃς πρᾴως φέρε, μήδ' ἀγανάκτει. ἡ αὐτὴ τύχη, τὸ Εὐριπίδου· τοῖς πράγμασι γὰρ οὐχὶ θυμοῦσθαι χρεών, μέλει γὰρ αὐτοῖς οὐδέν, ἀλλ' ὁ τυχὼν τὰ πράγματ' ὀρθῶς αὖ τιθῇ, πράσσει καλῶς. πάλιν ὅμηρος μὲν φησι· τέκνον ἐμόν, τέο μέχρις ὀλυρόμενος, ἐ ἀχεύω, σὴν ἑτάρου κεφαλήν; ὁ δὲ Πυθαγόρας· φείδεσθαι ζῴων, μὴ μιν καταβυμοβορήσῃς. ἔτι ὅμηρος εἰπόντος, τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, οἷόν ἐπ' ἦμαρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε.

Ἀρχίλοχος τὰ ἄλλα αὐτῷ μιμούμενος, καὶ τοῦτο μὲν παρέφρασεν εἰπών· Τοῖς ἀνθρώποισι θυμὸς γλαυκὴν λεπτύνεω παῖ, γίνεται θνητοῖς, ὁποίην Ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγῃ. καὶ γὰρ ἄλλοις ὅμηρος εἰπόντος, ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήια ἔργα, ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσσι τιθεῖ νόον εὐρυοπα Ζεὺς ἐσθλόν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκονται ἄνθρωποι, καί τε πόλις ἐσάωσε, μάλιστα δὲ αὐτὸς ἀνέγνω.

Εὐριπίδης πρὸς τοῦτο ἐποίησε. γνώμαις γὰρ ἀνδρὸς δυσμενεῖ μὲν οἰκοῦντι πόλις, δυσμενὲς δ' οἶκος, εἰς δ' αὖ πόλεμον ἰσχύϊ μέγα· σοφὸν γὰρ ἐν βουλεύμασι, τὰς πολλὰς χεῖρας νικᾷ. σοὶ ὄχλος δ' ἀμαθία πλεῖστον κακόν. ἃ ἡ πρακτελευόμενον τῷ ἑταίρῳ τ' ἰδομενέα πεποίηκεν· Ὡς πέπον, εἰ μὴ δὴ πόλεμον πόδε τόνδε φυγόντες, ἀεὶ δὴ μέλλοιμεν ἀγήρω' ἀθανάτω τε ἔασθαι, οὔτέ κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην, οὔτε κέ σε στέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν. νῦν δ' ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσι θανάτοιο μυρίαι, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτόν, οὐδ' ὑπαλύξαι οἴομαι, οὔτε τιν' οὐχ ὁρόωμεν, οὔτε τις ἡμῖν. Αἰσχύλος μὲν σκυθρωπότερον λέγων, ὅτως ἔφη. Ἀλλ' ὅτε πολλὰ πράγματ' ἐν στέρνοις λαβὼν θνήσκῃ τις, εἰ μὴ τόρμα σωφρόνως βίου, ὅτ' ἐν στέγῃ τις ἤμενος παρ' ἑστίᾳ, φεύγῃ τι μᾶλλον ἢ πεπρωμένον μόρον. ἐν ᾧ πως λέγει Δημοδόκης ὅτως· Πέρας μὲν γὰρ ὅτῳ ἅπασιν ἀνθρώποις τοῦ βίου θάνατος, κἀν ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθείρξας τηρῇ. δεῖ γὰρ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασιν τοῖς καλοῖς, φέρειν δ' ὅ, τι ἂν ὁ θεὸς δίδῳ, γενναίως. Πάλιν γὰρ τὸ ὁμήρου, ὅτι ἀπόβλητ' ὀπὶ θεῶν ἐοικυῖα δῶρα, σοφοκλῆς παρέφρασεν εἰπών, θεῖον τὸ δῶρον τοῦτο, χρὴ δ' ὅσ' ἂν θεοὶ δίδῶσι, φεύγειν μηδέν', ὦ τέκνον, ποτέ. πρὸς ἐκείνοις δὲ, τὸ κατὰ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥεῖν αὐδή, θεόκριτος εἶπεν· ὄνεκά οἱ γλυκὺ μῆσατο κατὰ σώματος ἰχὼρ νέκταρ· ὡς δὲ καὶ ἄρατος παρέφρασε, τὸ μὲν, οἱ δ' ἄμμορός ὄφρα λοετρῶν ὠκεανοῖο, εἰπών· ἄρξατο λυανέων παφυλαγμένος ὠκεανοῖο. τὸ δὲ· θυμὸν γὰρ ὑπ' ἐκ βαθάρου φέρουσι, εἰπών. ὀλίγον δὲ ἀπὸ ξύλον ἄϊδ' ἐρύκῃ. καὶ πολὺ μὲν τούτων ἄλις.

Ὁ δὲ πολιτικὸς λόγος ἔστιν ἐν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ, ἧς ἐντὸς ὅμηρος πρῶτος γέγονεν, ὡς φαίνεται. εἰ γάρ ἔστιν ἡ ῥητορικὴ δύναμις περὶ παντὸς λέγειν, τίς μᾶλλον ὁμήρου ἐν τῇ δυνάμει ταύτῃ κατέστηκεν; ὃς τῇ τε μεγαλοφωνίᾳ πάντας ὑπερβέβηκεν, ὥστε τοῖς δυνατοῖς τῶν λόγων ἴσως τοῖς ἴσοις ἐχρῆν ἐκπλήττειν.

Καὶ

Si male te uexent hominum consueta, feres tu
Aequo animo sortem, nõ indignabere cuiquam.
Præterea et illud Euripidis: Rebus malis decet nec
indignarier. Prodest enim parum: sed in fortunia
Aequo ferens animo, beatã uitam agit. Atq; Ho-
merus quidẽ rursus ait: Quur lacrymas fundis mi
quàm charissime nate, Atq; tuum maceras ani-
mũ? Pythagoras uerò: Non maceres animũ, uitæ
quò parcere possis. Adhæc Homero dicẽte: Ta-
lis mens hominũ est, lucẽ Saturnius almus Qualem
illis dederit, nutu qui quassat olympũ. Archiloch.
cùm alia illius imitans, tum hoc paraphrastice di-
xit: Eiusmodi mens est hominis, qualẽ diem Glau-
ci dedit Iouis uoluntas maximi. Et in alijs, Home-
ro dicente: Nanq; alij Deus, ut curæ sint Martia
facta. Ast alij dedit ut sapiat, sit prouidus, atque
Tum sibi tũ reliquis, ac oppida seruet ab hoste. At-
que hæc ipse tenes in primis optime ductor. Euripi-
des ad huius imitationem finxit: Vrbs & domus
uiris uiget sagacibus, Res bellicasq; uir peritus or-
dinat, Vnus quidem sagax necat manum hostium,
Turba imperita sed malum est uel maximum. In
quibus autem Idomeneus fingitur amicũ adhortari:
Quod si uitãtes hæc prælia, nulla senectus Immineat
nobis, nec mors incumberet atra, Non ego prima
acie pugnarim, nec quoq; pugnam Vt caperes un-
quam suasurus sim tibi amice. Clotho sed ex æquo
uoluat quum stamina cuiq;, Atropos atq; ea rescin-
dat nullo prohibente, Quæso alios superemus eun-
tes, aut superemur. Aeschylus post eum dicens, sic
ait: Nec mortem obit, quicunq; uulnus accipit Le-
tale, uitæ ni sit huius terminus. Nec in domo sedẽs,
necem uitauerit Vnquam magis, certum est enim
fatũ omniũ. In soluta aũt oratione Demost. sic ait:
Mors sciũctis mortalib. uitæ terminus est, etiã si quis
eam in cellula conclusam seruet. Bonos autẽ uiros
decet semper egregia quæq; conari, ac generoso ani-
mo ferre, quicquid deus dederit. Rursus autem illud
Hom. Splẽdida dona deus quæcũq; dedit retinẽda.
Sophoc. alijs uerbis extulit: Donũ Dei est, proinde
nec cõtemperis: Quicquid deus donarit, hoc nec re-
spuas. Secundum illud uerò: Huius ab ore fluẽs uox
uicerit Attica mella, Theoc. dixit: Musa ideò de-
dit huic dulcem sermone liquorem. Quo modo autẽ
& Aratus hoc quidẽ paraphrastice expressit: So-
la autẽ Oceani nõ tingitur illa lauacro dicẽs: Vrsa
cæruleo uitãtes æquore tingi. Illud autẽ: Animũq;
à morte lucrãtur, dicens: Parum nãq; gradus mor-
tem prohibebat acerbam. Atq; de his quidem satis.
Cæterùm ciuilis oratio in Rhetorica arte consistit,
quã Homer. primus tenuisse uidetur. Si nanq;
Rhetorica uis est probabiliter dicẽdi, quis maiorẽ quam
Homerus, in hac facultate operã posuit? Quippe qui
non solum magniloquentia omneis excellat, uerùm
etiam sentẽtijs æquale uerborum pondus adhibeat.

Porrò

Pythagoras.

Archilochus.

Euripides.

Æschylus.

Sophocles.

De Rhetorica.

Porrò præcipua artis pars dispositio est, quam per totam poesim ostendit, maximè in rerum initijs. Non enim exordio longè petito in Iliade usus est, sed ab eo tempore quo efficaciora ac celebriora facinora sunt edita. His autem inertiora, & quæ prius acciderant, in alijs locis succinctè ac obiter recensuit. Atque idem in Odyssea fecit, ubi à nouissimis erroribus Vlyssis ὀρσus est, in quibus occasionem habebat inducendi Telemachi, ac declarandi contumeliam procorum. Quæcunque uerò ante Vlyssi erranti contigerant, ipsum enarrantem inducit: ut non tantum uehementiora, uerùm etiam probabiliora uiderentur, quum ab ipso qui passus erat, dicerentur.

Porrò quum omnes oratores subinde exordijs utantur, ut auditorem attentum aut beneuolum faciant: poeta quoque ijs potissimum exordijs usus est, quæ auditorem & mouerent, & attentum redderent. ut dum in Iliade præfatur, se dicturum quanta mala Græcis ob Achillis iram & Agamemnonis contumeliam acciderint. Et in Odyssea, quot labores & pericula perpessus Vlysses, cuncta animi prudentia & tolerantia uicerit. Denique in utriusque poematis exordio Musam ideo inuocat, ut ea quæ dicerentur, angustiora, maioris q; existimationis essent. Porrò quum multas personas, uerba ad familiares, amicos, aut populum facientes introducat, unicuique decorum in dicendo tribuit. Vt ab initio, ubi Chrysam in oratione ad Græcos fingit commodissimo exordio usum esse. Optat enim ipsis, ut hostibus superiores facti, domum redeant, ut beneuolentiam ab eis capret, deinde filiam postulat. Achilles autem ob Agamemnonis minas indignans, orationem mixtam tum pro se, tum pro Græcis habet, ut et illos auditores benigniores faceret. Omnes nãque in bello amandatos fuisse, non priuatarum ulciscendarum inimicitiarum causa, sed in Agamemnonis & fratris eius gratiam. Ad hæc, ob multa egregia facta, se munus non ab istis, sed ex communi Græcorum consensu accepisse. Quibus ex aduerso Agamemnon respondens, non curat ipse quoque quibus multitudinem demulceat. Quum enim Achilles dixisset se in patriam rediturum esse, ob contumeliam qua erat affectus: non dixit Abi, sed Fuge: ut hoc, quod simpliciter dictum erat, probro ei daret. Denique non, Obsecro, inquit, te ut maneas: adsunt enim alij quoque, qui me in precio habebunt. id quod auditoribus gratum erat.

Præterea Nestor orator introducitur, quem suauiloquum, & tinnulum concionatorem appellat:

Cuius ab ore fluens uox uicerit Atticamella.

Quo elogio Rhetori nullũ maius obtigerit. Quid autem is orando tractat? Orditur ab exordio, quo dissiden-

Καὶ πρῶτον ὅτι ἡ τέχνης ἡ οἰκονομία, ἣν δι' ὅλης ἡ ποιήσεως πέφηνεν, καὶ μάλιστα γ' τὰς ἀρχὰς τ πραγμάτων. ὁ γὰρ πόρρωθεν ἐμβαλὼν, τὴν ἀρχὴν τ' ἰλιάδ ἐποιήσατο, ἀλλὰ μὴ κατ' ὀλίγον χρόνον αἱ πρᾶξις γ' ὠργότραι καὶ ἀκμαιότραι κατέστησαν. τὰ δὲ τότων ἀργότρα, ὅσα ἐν ᾧ πρελθόντι χρόνῳ ἐγίνοντο, σωτόμως ἐν ἄλλοις τόποις πρεδιηγήσατο. τὸ δὲ αὖ καὶ ἐν τῇ ὀδυσσείᾳ ποιήσας, ἀξιάμνον μὲν ἀπ' τ πολυτλαίου ἡ πλάνης τ ὀδυσσέως χρόνῳ, ἐν οἷς καιρὸς ἦν ἤδη μὴ πρὸ τ πολέμου εἰσαγαγεῖν, καὶ τὴν τ μνηστήρων ὕβριν ἐμφανίζειν. τὰ δὲ πρὸ τότων ὅσα ἦν ὀδυσσεῖ ἀλωμένῳ σωέπεσεν, αὐτὸν πρὸς ἑαυτ διηγούμενον, ἃ καὶ δεινότερα μὴ φαινόμενα ὑπὸ αὐτοῦ τ παθόντ λεγόμενα. ἀεὶ πρίνων χρωμένων τ ῥητόρων πάντων πρὸς τοὺς ἀκροατὰς, αὐτὸς μὲν ὁ ποιητὴς λέγεται πρὸς μίους, πρὸς μάλιστα δυναμένους καὶ παράγεσθαι πρὸς τ ἀκρόασιν ἀσυναρμόστους, ὄντι τῇ ἰλιάδι πρόσαφῶν, ὅτι μέλλ λέγειν ὅσα ἔδρασε τὸν ἀχιλλέως ἔργον, τ τὸν ἀγαμέμνον ὕβριν, κακὰ τοῖς ἕλλησι σωέβη· καὶ ἐν τῇ ὀδυσσείᾳ, ὅσοις πόνοις καὶ δυσχερέσι πρόπεσόν ὁ ὀδυσσεὺς, πάντων τῇ ἡ ψυχῆς σωέσει καὶ καρτερίᾳ πρόμαχος. καὶ ἐν ἑκατέροις τ πρωτμίων, τὴν μᾶσαν πρόκλησιν, ἵνα θειοτέραν καὶ μείζονα τὴν δόξαν τῶν λεγομένων πράσσῃ. πολλὰ δὲ τῶν εἰσαγομένων ὑπ' αὐτοῦ πρόσωπα λέγοντα ποιῶν ἢ πρὸς εἰκείους, ἢ φίλους, ἢ ἐχθροὺς, ἢ δήμους, ἑκάστῳ τὸ πρέπον ἑαυτ λόγῳ ἀποδίδωσιν, ὡς πρὸ μὲν ἀρχῆ ποιήσας αὐτῷ ὁ χρύσης ἐν τοῖς πρὸς τοὺς ἕλληνας λόγοις, χρησιμωτάτῳ πρωτμίῳ κεχρημένον. σωδύσας γ' αὐτοῖς πρότερον κρατῆσαι τ πολεμίων, καὶ οἴκαδε ἀσφαλέ ἀσαι, ἵνα τὴν παρ' αὐτ δύνοιαν ἀποσπάσῃ. ἔπειτα ὅτως ὑπὲρ ἡ παιδὸς πρακαλεῖ. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς ὧδε τῇ ἀπειλῇ τ ἀγαμέμνον θυμόμενον, μιγνύ τ ὑπὲρ αὐτ μὴ τ ἑλλήνων λόγον, ἵνα μᾶκείνους ἀκόσαντας δυνασείρους κατασήσῃ. πάντας γὰρ ὧδε τὸν πόλεμον ἐσάλθαι, ὐκ ἰδίας τινὸς ἀπεχθείας ἕνεκα, ἀλλὰ εἰς χάριν αὐτ τ ἀγαμέμνον, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτ. μὴ πολλὰ μὲν ποιηκέναι ἑαυτὸν, τὸ δὲ γέρας ὁ παρὰ τότων, ἀλλὰ παρὰ τὸν κοινὸν τῶν ἑλλήνων εἰληφέναι. οἷς ἀντιλέγων ὁ ἀγαμέμνων. ὐκ ἀπορεῖ ὅπως μὴ αὐτὸς θράσυνσι τὸ πλῆθ. φήσαντ γὰρ τὸν ἀχιλλέως ἀπελθύσεσθαι εἰς τὴν πατρίδα, δι' ἣν ἐπαθεν ὕβριν, ὐκ εἴασεν ἀπιέναι, ἀλλὰ φθάσας, τὸ ἁπλῶς ῥηθὲν εἰς τὸ ἀσελγέστερον μεταβαλών. καὶ ὅτι ὁ πρακαλῶ σε μενεῖν, πάρεισι γ' καὶ ἄλλοι, οἵ τι μᾶς ἀξιώσουσί με. πρὸς ἃ μὴ τοῖς ἀκούσασι μεχαρισμένον.

Καὶ ὧδε τότοις εἰσάγει ῥήτορα ὁ νέστορα, ὃν ἡδυεπῆ καὶ λιγυὸν ἀγορητὴν πρόσειπε· τὸν μὲν ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίονα ῥέον αὐδήν. οὐ μεῖζον ἐπώμενον ὐκ ἂν γένοιτο ῥήτορος· τί δὲ οὗτος ἀπράσσει ἔνδον λέγων; ἄρχεται μὲν ἀπὸ πρωτμίου, διὰ οὐ μετάγνωσιν ἐμποιεῖν

ἐμποιεῖν πειρᾶται πρὸς διαφθορὰν τοῖς ἀριστεύσιν, γνοὺς αὐτὸς παρασκευάζων, ὅτι μεχόμενοι παρέξουσιν ἀφορμὴν χαρᾶς τοῖς πολεμίοις. πρόεισι δὲ νυθετῶν ἑκάτερον, καὶ πείθει διαφερόντως ἑαυτῷ, ὡς πρὸς βυτορῶ, παραινῶν· καὶ γὰρ τῷ σωφρονίζειν ἕτερον, ἐπιχαρισμένα τῷ ἑτέρῳ λέγει. τῷ μὲν γὰρ ἀγαμέμνονι πέραινε, μὴ ἀφαιρεῖσθαι τὸ δοθὲν τῷ πολλὰ ἐκπεπονηκότι γέρας. τῷ δὲ ἀχιλλεῖ, μὴ ἐρίζειν τῷ βασιλεύειν πεφυκυῖαν. καὶ πρέπον τὰ ἑκατέρῳ ἐπαινῶν, τῷ μὲν ὡς πλείονων βασιλεύοντι, τῷ δὲ ὡς πλέον ἰσχύοντι, τὸ μὲν ἧττον πραΰνειν αὐτὸν ὑπῆρχεν.

Τί δέ, οὐχὶ καὶ γῆρας ἐξῆς, ὁπότε εἶδε τὸ ὄνειρον ὁ ἀγαμέμνων, ἐλπίδας ἀγαθὰς αὐτῷ φέρον παρὰ τοῦ Διός, καὶ ὁπλίζειν τοὺς Ἕλληνας παρακελευόμενον, ῥητορικῇ χρῆται τέχνῃ, τὸ ναυτίον οἷς βούλεται πρὸς αὐτὸν ὡς πολλὰς λέγων, ἵνα πεῖραν λάβῃ τῆς ὁρμῆς αὐτῶν, καὶ μὴ ἐπαχθὴς ᾖ, πολεμεῖν ἀναγκάζων ἅπερ ἑαυτόν. ἀλλ' αὐτὸς μὲν πρὸς χάριν λέγῃ, ἄλλος δέ τις τὸ πεῖθειν αὐτὸν διαμάχῃται παρέχειν μάχεσθαι, ὡς οὐ τῇ ἀληθείᾳ τοῦ βασιλέως θέλοντος. καὶ γὰρ οἷς δημηγορεῖ, ἐμφαίνει ὅτι τὸ ναυτίον βούλεται· ὁ δ' ἐχόμενος αὐτοῦ λόγος τοῦτος ἔσῃ ὀλυσσεύς, παῤῥησίᾳ τῇ πρεπούσῃ χρώμενος. καὶ τοὺς μὲν ἀρίστους λόγοις πείθων, τοὺς δὲ ἀποδειλοτέρους καταπληκτικῶς ἀπειλεῖν φῆς ἱερέσιον αὐτὸς καλῶν. καὶ τὸ ἄτακτον καὶ θορυβῶδες τοῦ πλήθους καταπαύσας, ἅμα πάντας πείθει λόγοις ἐμφρόσι, μέτριος ἢ ὀνειδίσας, διότι ἀκέτι τελεῖσιν ἃ ὑπέσχοντο, καὶ ἅμα συγγνώμης ἀξιώσας, ὅτι πολλὸν χρόνον ἄπρακτοι μένοντες, τὸ φιλτάτων ἐστέρηνται. παρακλήσει δὲ, καὶ ἐλπίδι τῇ ἐκ τῆς μαντείας, συμπείθων μένειν.

Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Νέστωρ λόγος διῃλλαγμένος μέν, εἰς τὸν δὲ τέλος τοιόμενος, καὶ πλείονι παῤῥησίᾳ πρὸς αὐτὸν ἤδη μεμαλαγμένος χρώμενος, πείθει τὸ πλῆθος καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ὀλιγωρίας, εἰς ὀλίγους τοὺς μηδενὸς ἀξίους ἀναφέρων, οὓς πολλὸς ἐπιτρέπει πεισθῆναι δὲ καὶ ἀπειλὴν τοῖς ἀπειθοῦσι, καὶ ἁθρόως συμβαλεῖν τῷ Βασιλεῖ, ὅπως μὴ καταλείπειν τὰ στρατιωτικὰ τάγματα.

Πάλιν δὲ ἐν ταῖς ἤδη τοῦ πολέμου πράξεσι τοὺς Ἕλληνας, τὰ μὲν εὐτυχήσαντας, τὰ δὲ πταίσαντας, καὶ ἐν φόβῳ καταστάντας, ὁ μὲν διομήδης, ἅτε τὸ ἐκ τῆς νεότητος θρασὺ, καὶ τὸ ἐκ τῆς ἀρίστειας παῤῥησίαν ἔχων, πρὸς τὸ ὠνειδίσθαι τὴν ἀνδραγαθίαν, σιωπῆς ἀξιώσας τὸν πρὸς τοῦ βασιλέως ὀνειδισμὸν, τότε ὑπλήσατο τὸν ἀγαμέμνονα, ὡς ἐπὶ ἀναιρήσει συμβαλοῦντι φεύγων. φησὶ γὰρ ἀτρείδῃ, σοὶ πρῶτα μαχέσομαι ἀφραδέουσι καὶ θέμις ὀνῆσθαι ἄνακτ' ἀγορῇ, σὺ δὲ μή τι χολωθῇς. ἐν οἷς ἅμα μὲν νουθετεῖν αὐτὸν ὑπῆρχεν, ἅμα δὲ τὴν παρ' αὐτοῦ ὀργὴν παραιτεῖται. Τὰ μὲν φθάνοντα διαπεπρᾶχθαι ἑαυτῷ, αὐτεπαχθῶς ὑπομιμνήσκων λέγων, ταῦτα δὲ πάντα ἴσασ' ἀργείων ἥ μὲν νέοι, ἠδὲ γέροντες.

diſſidentibus optimatibus pœnitudinem incutit, & cogitandi anſam dat, quòd dum interſe diſceptarẽt, hoſtibus lætitiæ occaſionẽ præbituri eſſent. Primò autẽ utrunq; admonet, & ut ipſi tãquã ſeniori obſecundet adhortatur. Atq; dum alterum modeſtiæ commonefacit, alteri gratificatur. Siquidẽ Agamemnonem hortatur, ne munus ei datũ, qui multum laboris exhauſerat, eriperet, Achillẽ uerò, ne cum ſummo rege contenderet. Deniq; neutrum ſua laude fruſtratur, dum illum pluribus imperare, hũc uerò plus fortitudinis habere dicit. Atq; hunc in modum eos mitigare annititur. Nónne uerò & in ſequentibus (quando Agamemnon ſomnium uidebat, quod bonam ei ſpem Iouis iuſſu faciebat, atq; ut Græcos armaret iubebat) Rhetorica uſus eſt arte? dum contraria iis quæ ſentiebat, ad multitudinẽ ſa dicit, ut de illorum uoluntate periculũ faceret, néue moleſtus eſſet, quòd eos pro ſeipſo belligerare cogeret. Atq; ipſe quidẽ plebi grata dicit. Alius autem quidam eorum, qui perſuadendi facultatem habebat, ad perſeuerandũ hortatur, ut quæ ipſiſſima regis ſententia eſſet. dum enim orationẽ ad plebem habet, declarat quòd contrarium, quàm præ ſe ferebat, uellet. Vlyſſes autẽ illius uerba excipiẽs, ac decora in dicendo libertate utẽs, optimatibus mitibus dictis perſuadet: inferiores autem additis minis, ſe præſtantioribus auſcultare cogit. Turba denique multitudinis et tumultu ſedato, ſimul omnibus prudentibus dictis perſuadet, modeſtè illis exprobrãs, quòd pollicitis non ſtarent: ſimulq; eos uenia dignatur, quòd multo tempore ocium agẽtes, chariſſimis deſtituti eſſent. Ac tandem conſolatione & ſpe illis ex uaticinio facta, ut maneant perſuadet. Ad eundem modum & Neſtor uerba quidem nõ nihil immutata, ſed in idem tendentia faciens, ac maiori in dicẽdo libertate aduerſus deſidia marceſcentes utens, multitudini perſuadet: & neoligentiæ cauſam in paucos referens, multos rubore ſuffundit. Addit autem & inobedientibus minas, atq; regi ſtatim conſulit, quo pacto militares copiæ centuriandæ ſint. Rurſus autẽ quum in bello Græci partim rem bene geſſiſſent, partim offendiſſent, & in metu eſſent, Diomedes (quippe à iuuentute cõfidentiam, & ex ſtrenuitate dicendi libertatem habens) donec animi ſui magnitudinem commõſtraſſet, regis probrum ſilentio prætereũdum putauit: tum uerè Agamemnonem obiurgat, ut qui præ ignauia fugam conſuleret. ait enim:

Tecum rex mihi diſceptatio perperam agente,
Legibus atq; licere puto, proin ne ſtomacheris.

In quibus ſimul eum admonere conatur, ſimul & iram ab eo deprecatur. At tum demum anteacta ſua geſta ſine inuidia commemorat, dicens:

Cuncta hæc facta ſciunt iuuenesq; ſenesq; Pelaſgi.

Artificioſa Agam. oratio.

Vlyſſis dehortatoria.

Neſtoris oratio, infra lib. 2. Iliad.

Diomedis oratio.

In ijs autem quæ sequuntur, Græcos adhortatur, collaudando eos artificiosè. Vsq; adeò Dolopes ignauos esse putasti, Infelix, ueluti modò cunctis cõsuluisti. Deniq; ipsum Agamemnonem placat, liberum ei faciens, si uelit abire: alios enim sufficturos. Imò & si omnes fugæ se mandauerint, tamen se cum socio permansurum esse, ac pugnaturũ, dicens: Vterq; nostrûm, ego & Sthenelus pugnabimus. Nestor uerò hunc ob egregia quidem consilia & facta commendat. Sub finem autem consilij ait, se (quippe natu maiorem) dignum esse qui admoneat. Ac tandem oratione prosequitur, quo pacto legati ad Achillem mittendi sint. Porrò in illa ipsa legatione, oratores uarijs artibus utifacit. Vlysses nanq; orationem exordiens, non statim dicit, Agamẽnonem pœnituit quòd Briseidẽ rapuit, puellam restituere uult. Et: Dona quædã nunc mittit, quædam uerò in posterum pollicetur se daturũ, (neque enim commodum erat illa commemorare, turgente etiamnum illius animo) sed primò Achillem ad commiserandum Græcorum uices prouocat: deinde ait, eum posthac calamitatibus illis frustra medelam adhibiturum, quum non amplius poterit. Deinceps & Pelei monita illi in memoriam reuocat, dum inuidiam à se amoliens, sermonem personæ patrĩs attribuit, utpote quæ ipsum magis flectere posset. Demum quando iam mitior factus esse uideretur, tum donorum Agamemnonis mentionem facit, ac rursus sermonem ad supplicandum pro Græcis trãsfert: Esto quòd Agamemnoni iure sis infensus, attamen illos te seruare decet, qui nihil in te peccauerunt. Conueniebat enim Epilogum (in quo præcipua orationis capita refricantur) eiusmodi rebus instructũ esse, quæ auditorem nihil offenderent. Postrema autem exhortatio aculeum quendam habet, qui aduersus hostes ipsum contemnentes incitaret. Nunc enim, inquit, Hectorem interfeceris, si se tibi opposuerit, quandoquidem nullum Græcorum sibi æqualem esse dicit. Phœnix autẽ ueritus, ne preces per se non satis efficaces essent, lacrymas profundit, ac primùm quidẽ eius consilio assentitur dicens: se non derelinquendum, si Achilles nauibus istinc soluturus esset: hoc enim illi gratũ erat. Huiusq; rei causam esse dicit, quòd Peleus eum adhuc infantem ipsi educandum commiserit, ac dignum putauerit qui ei & dicendi & faciendi magister esset. Obiter autem & peccata eius in iuuentute cõmissa narrat declarans huiusmodi ætatem rerum imperitam esse. Atque orando pergens nihil eorum omittit, quæ ad exhortationem faciunt, cunctis Rhetorũ præceptis summatim utens. Primò, quòd honestũ sit, cũ supplicante, dona mittẽte, et nõ solũ optimos quosq; legatos, sed ex illis præstãtissimos amãdãte, in gratiã redire. Deinde, quòd & ipse dignus sit qui exaudiatur, quippe illius & educator, & præceptor. Deniq; futurum esse, ut pœnitentia ducatur, si præsentẽ occasionem amiserit. Atq; ad hoc probandũ Meleagri exẽplo utitur, qui dum à

Εἰς δὲ τὰ ἑξῆς πρόπτ῀ σὺν ἕλλωσι, τεχνικῶς ἐγκωμιάζων αὐτούς· δαιμόνι, ἔτω σε μάλα ἐλπίαι ὕιας ἀχαιῶν ἀπόλεμος τ' ἔμμεναι, καὶ ἀάλκιδας, ὡς ἀγορεύῃς; καὶ κέν τ' ἀγαμέμνονα δυσωπεῖ, συγχωρῶν αὐτῷ εἰ βόλεται ἀπιγέναι. σὺν γὰρ ἄλλος ὀζαρκέσθμ, εἴ κ' αὖ σαύτου φύγωσιν, αὐτόν γε σιὼ ῾Ῥ ἑταίρω μίμνειν καὶ μάχεσθαι, εἰπών· νῶϊ δ' ἐγὼ θοὸς τε μαχησόμεθα. ὁ δὲ νέστωρ, τότῳ μὲν γνώμης τε καὶ πράξεως ἀρετὴν μαρτυρεῖ, ὅτα δὲ εἰς τέλος ῾Ῥ συμβουλῆς δαφέρει, ἑαυτὸν ὡς πρόβουτορον δ' εἶν παραινεῖν ἀξιοῖ. καὶ ἐπέξεισι ῾Ῥ λόγῳ, τ῍ πῶς ἀχιλλέα πρόβουλον πρασκυλίσειν ἐπιχειρῶν.

Καὶ γ' αὐτὴ δὲ τῇ πρόβουλα, ποικίλαις τέχναις ποιεῖ χρωμένης σὺν ῥήτορας. ὁ μὲν γὰρ ὀδυσσεὺς ἀρχόμενος τὸ λόγου, ὃν ὀρθίως ἔφη ὅτι ἀγαμέμνων μετεγνωκὼς ὑδὶ τῇ ῾Ῥ βρισηίδος ἀφαιρέσει, τιμὴ τε λώφλω ἀρῤῥίλωσι, κ' δῶρα τὰ μὲν παραυτίκα πέμπῃ, τὰ δ' ὕστερον ἐπαγγέλλεται. ὁ γὰρ ἡν χρήσιμος, οἰδὲν τος ἔτι τὸ θυμῷ, ταῦτα τἀπομιμνήσκειν. ἀλλὰ πρῶτον ἠθέλησεν ἐμβαλεῖν ὀργὴν ἀχιλλέα εἰς οἶκτον τ' ἑλλωικῶν ἀτυχημάτων· εἶτα εἰπὼν, ὡς ὕστερον βουληθεὶς ἐπανορθώσασθαι τὰς συμφορὰς, ὀκέτι δυνήσεται. μετὰ ταῦτα τ' πολέως πρὸς ἀνέμνησεν, ἑαυτὸν μὴ ἐφαιρῶν τ' ἐπαχθὲς, ῾Ῥ ἧ μᾶλλον οἷον ῥέπειν δωρεμένου πρόσωπον τῷ παρὸς πόθεν τὸν λόγον. καὶ ὅτε ἐδόκει πρόσθορον αὐτὸν ἔειν, τότε καὶ τῶν ἀγαμέμνονος δώρων ἐμνημόνευσε. καὶ πάλιν εἰς τὰς ἐσχάτας τῶν ἑλλήνων λιτὰς μετέβαλε τὸν λόγον, ὅτι εἰ καὶ δικαίως ἀγαμέμνων μέμφεται, καλὸν γοῦν σῶσαι σὺν μηδὲν εἰς αὐτὸν ἁμαρτηκότας. ἔχει γ' καὶ τὸν ἐπίλογον μηδὲν τῶν λυπούντων ἔχειν τ' ἀκόντα, ἐπεὶ καὶ μάλιστα μνημονεύεται τὰ τέλη τῶν λόγων. ἡ δὲ τελευταία πρόπλησις ἔχει τι καὶ διεγερτικὸν ὑδὲ σὺν πολεμίους, ὡς καὶ αὐτὸ καταφρονοῦντας. νῦν γὰρ ἄν, φησιν, ἕλοις τ' ἐχθρὸν, εἰ σε καταφρονήσειεν, ἐπεὶ ὀλίγον τ' ἐλλήνων ἑαυτῷ φησὶν ἔειν ὅμοιον. ὁ δὲ φοῖνιξ διεξοδικῶς μὴ φιλεύτερον, ἢ πρόσπτε, χρῆναι τῇ διήσει, διακρύειν πρόεται, κ' πρῶτον μὲν τῇ ὁρμῇ αὐτὸ σωτίθεται, φάσκων μὴ ἀκλειφθήσεσθαι αὐτὸ, εἰ ἀπλείοι. τὸν γὰρ ἂν αὐτῷ λειχαεισμένον. καὶ τὴν αἰτίαν λέγει, ὅπως πρίφειν αὐτὸν ὑδὲ δύνηται πρὸς τὸ πηλέως, νήπιον πρὸς λαβών, κ' δ' ἀσκαλ῀ ἔργων κ' λόγων ἔειν ἠξιώθη.

Παραλιπεῖται δὲ καὶ τὰς ὑδὶ ῾Ῥ νεότητ῀ ἁμαρτίας αὐτὸ, ἐμφαίνων ὡς καὶ ἄβουλον ἡ φιαύτη ἡλικία, καὶ ποίων ὀδὲν τῶν εἰς πρόπτ῀ παραλείπει, πᾶσι τοῖς κεφαλαίοις ῥητορικῶς χρώμενος, ὅτι διαλλαχθαι καλὸν ῾Ῥ ἱκετεύοντι, κ' δῶρα πέμποντι, κ' πρέσβεις σὺν χρίσις, κἀκείνων τιμιωτάτοις ἀπεσταλκότι. καὶ ὅτι καὶ αὐτὸς δίκαιος ὀργὴν ἀκοδῦναι, τροφεὺς τε ὤν, καὶ διδάσκαλ῀. καὶ ὅτι μεταγνώσεται πόλεμος τ' πρόντα λαιερόν. κ' παρα-

C δείγματι

educator, & præceptor. Deniq; futurum esse, ut pœnitentia ducatur, si præsentẽ occasionem amiserit. Atq; ad hoc probandũ Meleagri exẽplo utitur, qui dum à

Fortasis ita legendũ ὧν τρίτην ἀνιαμένην.

fami-

σχήματι χρῆσθαι τῷ πρὸς μείλιχρον δικηγόρῳ, ὅτι λιπαρῶν προσκαλούμενον ὑπὸ τῶν οἰκείων βοηθεῖν τῇ πατρίδι, ὁ συναισθόμενος, ἕως ὑπὸ τῆς ἀναγκης τὸ καταλαβοῦσαν πόλιν συμφορῶν, ὧδε τὸν ἀμείνονα ἐπράπετο.

Αἴας δέ, εἴκων μὲν τῇ ἱκεσίᾳ ὀδὲν ἐδιήθη. παῤῥησίᾳ δὲ χρησάμενος, καθελεῖν τὸ φρόνημα τοῦ ἀχιλλέως δυνάμενος, τὰ μὲν δικαίως ὠδὶ πλήξαιμι, τὰ δὲ ὑπὲρ φιλίας προσκαλῶν, ἵνα μὴ τελέως παροξύνῃ. ὅπερ γὰρ ἥρμοττε τῷ τῆς ἀρετῆς μετειληφότι.

Πρὸς δὲ τούτων ἕκαστον ὁ ἀχιλλεὺς ἀπεκρίνατο, ἄθρουν γοῦν ἅμα καὶ ἁπλοῦν ἐμφαίνει. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις ἐλευθερίως ἅμα, καὶ μεγαλοφρόνως ἀντιλέγει αἰτίας δυνάμενος τῆς ὀργῆς παρεῖσας, αἷς αὐτὸς ἀπελογεῖτο. καὶ ὀλίγου μὲν ἔφη ἀπλοῦσθαι τῇ ὑστεραίᾳ, καὶ πρώτους δι' ὅπως τοῖς φοίνιξι δηώσειν, βουλεύεσθαι φησι πρὸς τὸ ἀπόπλουν ἐκκινήσεις ὑπὸ τῆς αὐτοῦ παῤῥησίας. ὁμολογεῖται πᾶσι ὃ μέλλει ποιήσειν, ὅτι τὸ πρότερον ἐξεισιν ὠδὶ τὸν πόλεμον, πρὶν αὖ ὁ ἕκτωρ ὠδὶ τὰς σκηνὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς ναῦς ἀφίκηται, οὐ πολὺς τῶν ἑλλήνων ἀπεκτονώς. ᾠήθη φησὶν, ὅτι καὶ πρὸ ἐκθύμως μαχόμενον τὸν ἕκτορα παύσεσθαι νομίζω. καὶ γὰρ ἔσχε προειρημένον πρόδηλον ὑπὸ τοῦ ὀλυσσέως, πρὸς τὸ γνῶναι τὴν ὁρμὴν τοῦ ἕκτορος αὐτόθυκον.

Ἐν δὲ τοῖς τοῦ φοίνικος λόγοις ἰδικὸν πάλαισμα, ὅτι τέχνη ὄντι ῥητορικῇ. φησὶ γὰρ τῷ ἀχιλλεῖ· Διότι παρελαβόμην σε νήπιον ἔτι εἰδότ' ὁμοίως πολέμου, καὶ ἀγορέων, ἵνα τ' ἄνδρα ἀριπρεπέα τελέεσσι. τοῦνεκά με πρόεμεν διδασκόμενον τὰ δὲ πάντα, μύθων τε ῥητῆρ' ἔμμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων. ᾧ οἷς καὶ ὁ ἕκτωρ διέκνυσιν, ὅτι ἡ τοῦ λόγου δύναμις μᾶλλον τοὺς ἄνδρας δυκλεῖς ἀπεργάζεται.

Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοις πολλοῖς τοῦ ποιήσεως τόποις εὑρεῖν λόγους ἐν ῥητορικῆς τέχνης ἐχομένους. καὶ κατηγορίας, καὶ ἀπολογίας ὑποδείκνυσι βάσιμον ὄντα ἄλλοις, καὶ ᾧ οἷς ὁ ἕκτωρ καθάπτεται τοῦ ἀδελφοῦ, ὀνειδίζων αὐτῷ δειλίαν, καὶ ἀκολασίαν, καὶ ὅτι τοιοῦτος ὢν πολίταις πόρρω ἀπωκισμένους, ὅθεν αἴτιος κακῶν τοῖς οἰκείοις ἐγένετο. καὶ ὁ ἀλέξανδρος ἐκλύει τὸν θυμὸν τοῦ ἀδελφοῦ, δικαίως ὧν πάσχειν συγκατατιθέμενος, καὶ ὑποχάσθαι τῷ πρὸς τὸν μενέλαον μάχῃ ἀπολυόμενον τὸ ἔγκλημα τῆς δειλίας.

Καὶ ὅτι μὲν τεχνίτης λόγων ὅμηρος, πᾶς τις ἂν εἴποι δὶς φρονῶν. δῆλα γὰρ καὶ τὰ ἄλλα ἀφ' αὑτοῦ τῆς ἀναγνώσεως. ἀκριβέστερον δὲ ὧδε χαρακτηρίσαι τοῦ ῥήτορας. τὸν μὲν γὰρ νέστορα ἡδὺν καὶ ποσῶν πρὸς ἀκρόασιν εὐσχολῆ· τὸν δὲ μενέλαον βραχυλόγον καὶ δύσκαιρον, καὶ τὸν προκείμενον τυχάνοντα. τὸν δὲ ὀλυσσέα, πολλῇ καὶ πυκνῇ τῇ διανοίᾳ τῶν λόγων λειχρημένον. ταῦτα γὰρ πρὸς ἅπασι τούτοις ὁ αὐτίλοχος μαρτυρεῖ, ἀκούσας αὐτῶν ὁπότε πρὸς βουλὴν ἀφίκοντο εἰς τὴν ἴλιον.

Καὶ ταύτας τὰς ἰδέας τῶν λόγων ὅμηρος πάσης αὐτὸς, ἐν τῇ ποιήσει λέξας ἅπασιν. οἶδε δὲ καὶ τὴν

familiarib. obsecraretur, ut suppetias patriæ ferret, illis morẽ non gerebat, donec præ necessitate calamitatum urbẽ inuadẽtiũ, ad hostiũ uim propulsandam uersus est. At Aiax neq; commiseratione, neq; supplicatione sibi opus esse putans sed libertate dicẽdi usus, Achillis ferocitatem illam deprimere decreuit: partim quidẽ eum opportunè obiurgans, partim uerò generosè obsecrãs, ne eum tandem irritaret. Sic enim ei conueniebat, qui eadem uirtute pollebat. Horum autem unicuiq; Achilles respondens, mores generosos et simplices præ se fert. Alijs nanq; argute simul & magnificè contradicit, dum probabileis iræ suæ causas adducit. Aiaci autem se purgat. Ac Vlyssi quidem ait, se postera die nauigio in patriam remeaturum. Quum autẽ precibus Phœnicis nonnihil flecteretur, ait se de classe in patriã reducẽda consiliũ capere. Aiaci uerò libertate motus, ingenuè fatetur quicquid facturus erat: quòd scilicet non antè in prælium descensurus esset, quam Hector ad tẽtoria ipsius & naues, multis Græcorum necatis, peruenisset. Vbi etiam dicit, se Hectorẽ quantumuis in pugna ferocem, sedaturum esse. Atq; hoc illi Vlyssis dicto opposuit, quo eũ adhortatus erat, ut Hectoris impetum reprimeret.

De Aiacis ad Achillẽ oratione.

De Achillis ad legatos responsione.

In Phœnicis autem oratione & illud exhibet, quòd Rhetorica sit ars. dicit enim Achilli: Idcirco puerum te, nec graue Martis onus, nec Concio quid posset gnarũ, accepi erudiendum. Namq; forum celebrat multos, redditq; beatos. Idcirco inquam misit, ut hæc te cuncta docerem, Vt dicendo fores clarus, belliq; gerẽdis. In quibus & hoc innuit, quòd dicẽdi facultas potissimum uiros illustreis faciat. Est autẽ & in alijs multis poeseos illius locis inuenire orationes rhetoricam sapientes. Accusationis nanq; & purgationis modum cùm in alijs cõmonstrat, tum in quibus Hector germanum taxat, timiditatẽ & incontinẽtiam ei exprobrans: & quòd, quum talis esset, tamẽ homines procul dissitos iniuria affecisset, unde suis malorũ autor extitisset. Alexander uerò germani excandescentiam in hoc frangit, quòd se iure optimo reprehẽdi ab illo fatetur: & timiditatis crimẽ amolitur, dum pollicetur se singulari certamine cum Menelao congressurum. Homerum itaq; dicendi artificem esse, nemo recte sentiẽs negauerit. Quippe cùm et alia euidentissima exempla ex eo adduci possint. non neglexit autem quin singulas singulis oratoribus dicendi formas attribueret: Nestorem suauem, & auditoribus gratum: Menelaum uerò breuitati studentem, & propositi assequentem: Vlyssem uerò multa & densa uerborum suppellectili utentem. Hæc enim Antenor de duobus Heroibus istis testatur, quòd eos audiuisset, quando legationem fungentes Ilium peruenerant.

Epilogus particularium.

Atq; has dicẽdi species Homerus ipse passim in sua poesi insinuãs, exhibet. Nouit autẽ & orationũ

conten-

ntentionem, qua ſemper in omni negotio contra-
a ponuntur, ut per probabilem dicendi facultatẽ
em & probent, & improbent. Ait enim:

Flexibilis quanquã ſit lingua hominũ, uariusq;
Sermo hinc exoriatur, & omnigena regione
Huc illuc uolitet multus: conſtat tamen illud,
Qualia uerba facis, quòd talia mox tibi fient.

Iouit autem eadẽ & copioſius dicere, & breuius
epetere, id quod Recapitulario uocatur, et apud O-
atores in uſu eſt, quando negotium poſtulat rem
luribus dictam breui compendio in memoriã re-
ocare. Quæ enim Vlyſſes apud Phæacẽſeis in qua-
uor rhapſodijs narrauerat, ea denuò breuius in hi-
ce perſtringit: Cœperat ut primùm Ciconas domi-
auerit, atq; Deinde. Et reliqua.

Cæterùm quòd ciuilis oratio & legis peritiam cõ-
lectatur, neque Homerum iſtius imperitum de-
rehenderimus. An uerò legis nomẽ illius ſeculo in
uſu fuerit, liquidò pronunciare nequeo. Alij enim
conſtare dicunt, quod legis nomen tenuerit: idq; ex
eo quod dixit, Hominum iniuriam & æquitatem
ſpectantes. Ariſtarchus uerò Graijs æquitatem à
bene diſtribuendo dictam eſſe putat. Atqui & lex
hinc appellata uidetur, quòd æqua cunctis, ſeu pro
merito unicuiq; tribuat. Quòd autem legum uim te-
nuerit (etſi id non ex ſcriptis, ſed ex hominũ con-
ſilijs colligi queat) in multis oſtẽdit. Achillẽ nanq;
de ſceptro diſſerentem facit: Nunc id Achiua in-
uentus Cauſidici in manibus geſtant, qui iura re-
ſeruant A Ioue dicta.

Iura enim & priſcæ illæ cõſuetudines, legum uice
erant: quarum Iouem autorem eſſe tradunt. Cum quo
& Minoem illum Cretenſium regem colloqui ait:
colloquium autem (ut & Plato teſtatur) olim le-
gum diſciplina erat. Perſpicuè uerò & in illis de-
clarat, quòd legibus obſequendum, & quòd ab in-
iuria abſtinendum ſit, Quocirca penitus uir nun-
quam ſit ſceleratus: Conſulat at bene dona deũm,
quæcunq; recepit. Primus itaq; Homerus rem po-
liticã in ſpecies diuiſit. In clypeo nanq; (quẽ Vul-
canus, hoc eſt, ſpiritualis illa uis, ad totius mundi
imitationem fabrefecit) duas urbeis cõtineri finxit,
unam quidem pace & lætitia fruentem, alterã ue-
rò belligerantem. Et utranq; ideo ſuis conditioni-
bus deſcribit, quòd per unam ciuilis, per alteram
uerò militaris uita inſinuatur. Præterea nec ruſti-
canã uitã ſilentio præterijt, ſed et hãc euidentib. ac
uenuſtis uerbis illuſtrauit. Cæterũ id quod in omni
urbe lege ſancitum eſt, ut ſenatus concilium fiat, ex
Homericis illis ortum habet:

Magnanimumq; uocat cœtum, ſanctumq; ſe-
natum. Agamemnon enim ſenatores cogit, ut cũ eis
de multitudine armanda conſultet.

Et quòd oporteat principem præ alijs omnium ſa-
lutem curare, in eadem perſona decet, quam &
commoneſacit:

Principis

τῶν αὐτίθεσιν τῶν λόγων, ἀεὶ τῶν ἐναντίων ὑπὸ πανυ-
ρος πρᾶγματος τιθεμένων, ἡ τὸ αὐτὸ κατασκευα-
ζόντων καὶ ἀναιρόντων διὰ τὴν ἀπορίαν τῆς λογικῆς
ἕξεως. φησὶ γὰρ Στρεπσιάδης δὲ γλῶσσ' ὅτι βροντῶν, πο-
λεῖν δ' ἐνὶ μῦθοι, πανυρίων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα
καὶ γῶθα· ὁπποῖον λὶ ἔπποδα ἕπος, τοῖον λ' ἐπακόσης.

Επίσαται ὁ ταῦτα καὶ διὰ πολλῶν λέγειν, καὶ διὶ
ὀλίγων ἐπαναλαμβάνειν, ὅπερ καλεῖται ἀνακεφα-
λαίωσις· ὃ ἐσιν ἐν χρόσῃ πρὰ τῆς ῥήτορσιν, ὁπόταν
δέῃ πολλὰ πράγματα εἰρημένα ἀναμνῆσαι σωτόμως. ἃ γὰρ διηγήσατο ὁ ὀδυσεὺς παρὰ τοῖς φαίαξιν
ἐν τέτρασι ῥαψῳδίαις, ταῦτα πάλιν διὰ βραχέων
διέξεισιν ἐν τούτοις· ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον κίκονας
διωμασ', αὐτὰρ ἔπειτα, καὶ τὰ ἑξῆς.

Τὸ δ' πολιτικὸν λόγου ἔχειν καὶ ἡ τῶν νόμων ὑπο-
σήμη, καὶ ἀπὸ ταύτης ἐκεῖνον τὸν ὅμηρον εὑρομεν ἄν-
δι μὲν ὂν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ νόμου ἦν κατ' αὐτὸν ἐν χρό-
σῃ, ὀκ ἔσι σαφῶς διορίσασθαι. οἱ μὲν γὰρ φασὶ διὰλον
αὐτὸν εἶναι, εἰδότα φύσιν τοῦ νόμου, ἐν ᾧ εἰπεῖν
ἀνθρώπων ὕβριν, καὶ δυνομίαν ἐφορῶντα. ἀρίσαρ-
χος δὲ ὠήθη τὴν δυνομίαν εἰρῆσθαι, παρὰ τὸ δῦ νέ-
μεσθαι. καί φι καὶ ὁ νόμος λέγεσθαι ἔοικεν ἀπὸ τοῦ νέ-
μειν τὰ ἴσα πᾶσιν, ἢ τὸ κατ' ἀξίαν ἑκάσῳ. ὅτι δὲ
διώαμιν τῶν νόμων οἶδεν, εἰ μὴ ἐν γραφαῖς, ἀλλ' ἐν
ταῖς γνώμαις τῶν ἀνθρώπων φυλασσομένην, ἐν πολ-
λοῖς πρίσησι. τ' γὰρ ἀχιλλέα ποιεῖ ὡὲρ τοῦ σκήπτρου
λέγοντα· νῦν αὖ τέ μιν υἷες ἀχαιῶν ἐν παλάμαις
φορέσσι διικαπόλοι, οἵτε θέμισας πὸς διὸς εἰρύα-
ται. θέμισσι γάρ, καὶ θυμοὶ, οἱ νόμοι, ὧν τ διὰ εἰσι-
γητὴν παραδίδωσιν· ὧ καὶ τ μίνωα τ τῶν ἱερητῶν
βασιλέα φησὶν ὁμιλεῖν. ἡ δ' ὁμιλία, νόμων μάθησις
ἦν, ὡς καὶ πλάτων μαρτυρεῖ. σαφῶς δὲ καὶ ἐν ἐκέι-
νοις διλεῖ, ὅτι χρὴ νόμοις ἕπεσθαι, καὶ μὴ ἀδικεῖν· τῷ
μὴ τίς ποτε παύμπαν αὐὴρ ἀθεμίσιο εἶη· ἀλλ' ὄγε
σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅτῳ δίδοῖν.

Πρῶτο φύσιν ὅμηρο τὰ πολιτείας διᾶιλεν.
ὧ γὰρ τῇ ἀσπίδι, ἣν τὸ διόσμον πανὸς μίμημα κα-
τασκεύασεν ἥφαιο, τὸτ' ὄσι ἡ πανδυμαῖκὴ διώα-
μις, ἐμποδιεχομένας ἐποίησε δίνο πόλεις, τὴν μὲν
γὰ εἰρήνη καὶ δυφροσύνη διαίνυσσαν, τὴν δὲ γὰ πο-
λέμῳ σχολάζουσαν. καὶ παραθεὶς τὰ ἑκατέρα πρόσ-
φορα, παρίσησιν ὅτι ὁ μὲν πολιτικὸς ὃν βίο, ὁ δὲ
στρατιωτικός.

Οὐ παρῆκε δὲ ὁδὲ τ τρίτον, τὸν γεωργικόν· ἀλλὰ
καὶ τοῦτον ἐδείξεν, ἐνάργειαν ἅμα καὶ καλλο πιθεὶς
τοῖς λόγοις. ὁ δὲ ἐν πάσῃ πόλει νομοθέτησαι τὸ
ἐὸν σωτήριον βουλῆς, καὶ τοῦτο πὸς βουλεύεσθαι πὸς τ
τ δῆμον σωτηρίας, πρόδηλον ὅτι ἔσιν ἐκ τῶν ὁμηρι-
κῶν τούτων· βουλὴ δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἵζε γε-
ρόντων. σωάγει γὰ ἀγαμέμνων τοὺ γέροντας, καὶ
σκέπτεται μετ' αὐτῶν, ὅπως ὁπλίσῃ τὸ πλῆθο
πὸς τὴν μάχην. καὶ ὅτι δεῖ τ ἄρχοντα πὸ τ ἄλλων
φρονεῖν τῶν πάντων σωτηρίας, ἐν ᾧ αὐτῷ προ-
σώπῳ, δίδασκει, ὧ καὶ πᾶσαι·

Οὐ χρὴ θαυνύχιον εὕδειν βουληφόρον ἀνδρα, ᾧ ὅτι δεῖ θεμιστας ἡγουμένῳ πείθεσθαι τοὺς ἄλλους στρατιώτας, καὶ ὅπως ἑκάστῳ προσφέρεσθαι τὸ πρέπον, ὁ πολυμήχανος ἐπιδείκνυσι, τοῖς μὲν γνήσιος λόγοις πρὸς ἡμέρους πείθων, τοῖς δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου θρασυτέρους ἐπιπλήσσων. ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπανίστασθαι τοῖς ἀμείνοσι πρὸ πάσης νομίσας, ὃ καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ ποιοῦσιν ὑπὸ τοῦ Διός. Οὐδέ τις ἔτλη μεῖναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' αὐτίοι ἦσαν ἅπαντες. νόμος πρὸ τοῖς πολίταις τὸν πρεσβύτερον λέγειν. ὁ δὲ Διομήδης ἐπὶ αἰδοῖ τοῦ πολέμου πρῶτος θαρσήσας λέγειν, συγγνώστως ἂν ἀξιοῖ· ᾗ μὴ λίστῳ ἀγάσησθε, ὄνειαρ δὴ γεγεῖφι νεώτατός εἰμι μεθ' ὑμῶν.

Καὶ ἐκεῖνο δὲ παρὰ πᾶσι νόμιμον, τὸ μολάζεσθαι τὰ ἑκούσια ἁμαρτήματα, τὰ δὲ ἀκούσια συγγνώμης τυγχάνειν. ὅθεν πάλιν δείκνυσιν ὁ ποιητὴς, ᾗ οἷς φησιν ἀοιδὸς παρ' αὐτῷ· Καίκῳ τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι σὸς φίλος υἱός, ὡς ἐγὼ ὄτι ἐκὼν ὀδὸν σὸν δόμον, ἀδὲ χατίζων πολυήμελω μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας. ἀλλὰ πολὺ πλέονδε μὴ ἱρείοσονδε ἦγον ἀνάγκη. Τειῶν ἢ ὅσῳ πολιτειῶν πρὸς δικαιοσύνην καὶ δύνομίαν, βασιλείας τε καὶ ἀριστοκρατίας, καὶ δημοκρατίας, καὶ ταύτας πάλιν αὐτικειμένων τειῶν πρὸς ἀδικίαν καὶ παρανομίαν, τυραννίδος, ὀλιγαρχίας, ὀχλοκρατίας, τὰς ταύτας ὅμηρος ἀγνοεῖν ἔοικε, τὴν μὲν βασιλείαν διὰ ὅλης σχεδὸν ποιήσεως ὀνομάζων καὶ ἐγκωμιάζων, ὡς γὰ τύρις· Θνμὸς ἦ μέγας ἔδη διοτρεφέων βασιλήων. τιμὴ δ' ἐκ διός ὄδει, φιλεῖ δὲ ἐμπίτνασα ζόνς. καὶ ὁποῖον δοκεῖ εἶν ὁ βασιλεὺς ἀφῶς δηλοῖ· λαῶν δ' οἵσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἦπιος ἦεν. καὶ, ὅτέ τινα ῥίξας ἰθαίσιον, ὅτέ τιν' ἐπὶ γῆν δύσαιμι, πὶ δὲ λίκηθεῖεν βασιλῆες. τὴν δὲ ἀεισοκρατίαν, γὰ οἷς βοιοτῶν βασιλέας πάντας καταείθμεῖ. καὶ πρὸς φαίακας· λαοὶ γὰρ ἦσαν δημον ἀειπερπέος βασιλῆος ἀρχοὶ ἱρίνασι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός. δημοκρατίας δὲ εἰκόνα φανερῶς γὰ τῇ κατασκευῇ ἀσπίδος δεικνύει, γὰ ἢ δύο ποιήσας πόλεις, τὴν ἑτέραν δημοκρατεῖσθαί φησι, μιᾶς δ' ἀνὸς ἡγουμένης, πάντων δὲ πρὸς τὴν ἑαυτῶν βούλησιν ἐπὶ νόμους βιάσασθαι, φάσκα καὶ δικαστήριον εἰσάγει. καὶ γὰ ἐκείνη γε τὴν δημοκρατίαν πρίσασιν, γὰ οἷς φησι· δήμου ὑποδδείσας, δὲ γὰ μεχολώσας λαὸν, ὄνεκα λῃϊσῆρσιν ὑπατρόμενος ταφίοισιν, ἦκα χεθεσπρωτὸς, οἷδ' ἡμῖν ἄχθιμοι ἦσαν. τὸν δὲ βιαίως καὶ παρανόμως ἄρχοντα, τύραννον μὲν ὁ καλεῖ, νεώτερον γὰ τὸ ὄνομα· οἷος δὲ τοῖς ἔργοις γίνεται δείκνυσιν γὰ τούτοις· εἰς ἐχθρὸν βασιλῆα, βροτῶν δ' ἀλήμονα πάντων, ὅς δ' ἀκὴ ῥίνα τάμησι, καὶ ὄπατα νηλεῖ χαλκῷ. καὶ τὸν αἰγισθον ᾗ τυραννικὸν ἀκφαίνει, ὃς ἀκτείνας τὸν ἀγαμέμνονα, ἐκράτει τῶν μυκηναίων. καὶ ὁπότε ἀνηρέθη φησὶν, ὅτι οὐκ ἂν ἔτυχε ταφῆς, εἰ πὸν μενέλαος πρὸ ἦν. ὅθεν γὰρ ὧδε τὸν τυράννων νομίσας· ᾗ δὲ θανόντι χυτὴν ὧδε γαῖαν ἐχεύαν, ἀλλ'

Principis est totam nequaquam sternere nocte. Et quòd oporteat subditos imperatori parere: & quo modo præfectus se ad uniuscuiusq; ingenium accommodare debeat, Vlysses commonstrat. Optimatibus namq; mollibus uerbis persuadet, plebeios uerò acerbius castigat. Quinetiã præstãtioribus assurgere, apud omneis lege cautum est. Quod & ipsi dij erga Iouem faciunt: Nullus sustinuit tunc Expectare Iouem. sed cuncti assurgere cõtrà. Præterea lex apud pleroſq; est, ut dicendi partes senioribus mandetur. eam ob causam Diomedes præ belli necessitate primum dicere ausus, uenia se dignum putat: — Ne mihi succensere uelitis, Quòd minimus natu uestrûm modò dicere conor. Quin & illud apud omnes lege sancitum est, ut qui sponte peccauerunt, supplicio afficiantur: qui uerò inuiti ueniã mereãtur. Id quòd Poeta rursus ostẽdit, in quib. cãtor apud eum inquit:

Dixerit hæc tua Telemachus charissima proles, Quòd non sponte domum ingressus sim, uel rogitans quid. Pro mercede procis solitus cantare petulcis: Sed dũ multa trahit pars me, potiorq; coactũ. Cæterùm triplex cùm sit politia, ad iustitiã et æquitatẽ exequẽdam, regnũ, aristocratia, et democratia: atq; his quum rursus oppositæ sint, ad iniustitiam ac iniquitatem exercendam, tyrannis, oligarchia, et ochlocratia: neq; has Homerus ignorare uidetur. quippe qui regnũ per omnẽ poesim nominet, ac celebret, ut in his: Est Ioue nutrito regi iracũdia magna, Illius atq; honor à Ioue, quòd perdiligit ipsum. Ad hæc, qualẽ deceat esse regem, perspicuum facit, Cum mitis pater hic populo imperitare solebat, Læderet ut neq; facto, nec uerbotenus ullum, Quum tamen hic sit mos regũ, dijs qui similes sunt. Aristocratiã uerò, in quibus Bœotũm quinq; reges enumerat. Et apud Phæacas: Ter deni in populo regesq; ducesq; celebres, Dicunt iura, quibus decimus nunc tertius addor. Democratiæ uerò imaginem in clypei fabrica euidenter ostendit, in quo duabus fictis urbibus, alteram à populo gubernari dicit, nemine imperãte, sed cunctis pro arbitrio suo secundum leges uiuentibus. Vbi & forum iudiciale introducit. Atq; in illa democratiam exhibet, dum ait: Sed ueritus populũ, is siquidẽ stomachatus abunde, Quòd sectando malos, funestos atque latrones, Thesprotis aberat, qui nobis semper amici. Violenter uerò ac iniquè imperantem, tyrannum quidem non appellat (recentius enim illud nomen) qualia uerò eius gesta sint, in his ostendit: Regi Echeto daberis, quo non crudelior alter, Qui gladio nares, auresq; recidat acuto. Præterea & Aegisthum tyrannicum declarat, qui interempto Agamemnone, Mycenæis dominabatur. Et quum elatus esset, inquit: Non sortitus fuisset sepulturam, si Menelaus adesset. hoc enim sub tyrãnis lege cautũ est: Huic egdẽ nõ soluisset sua iusta propinqui.

Alitibus

De subd... torum dientia.

De pecc... torum pa... na.

De tribus principat... um gener... bus.

Altitibus canibusq; sed esca fuisset in aruo, Quòd fa
tinus tetrum commiserat. Oligarchiam uerò innue
re uidetur in ambitioso procorũ præcipuas obtinen-
di partes studio, de quibus ait: Atq; Ithacæ sterili
quotquot dominantur iniquè. Plebis uerò imperiũ
in Troianorum republica tradit, in qua omnes Ale-
xandro assentientes malis impliciti sunt. Et Pria-
mus filios suos tanquam horũ autores increpat: Ac
cersiuistis mala mi, soboles scelerata. Quin et alius
quidam Troianorum Antimachus, Auro ab Ale-
xandro corruptus, munere claro, Dissuadet redden
dam Helenam flauo Menelao. Quandoquidem ue-
rò id apud homines iustum censetur, quando unus-
quisq; pro sua dignitate tractatur, & quum deos ac
parentcis colere, ac familiareis in precio habere, præ-
cipua illius species sint: pietatem quidem erga deos in
multis docet, ubi Heroas rem diuinã & uota facien-
teis, dona dijs offerenteis, ac hymnis eos celebranteis
inducit. Dumq; pro pietatis remuneratiõe à dijs auxi
lium reportant. Honorẽ autem erga progenitores in
Telemachi persona præcipuè ostendit. Et in quibus
Orestẽ collaudat: Inclytus, insignis non audis quàm
sit Orestes, Excellatq; homines cunctos, quòd sit pa
tris altor? Ad hæc, quod à natura iustum, & ex re-
muneratione debitum sit, ut parentes senectute con-
fecti à liberis foueãtur, per unicam uocem explicuit
dicẽs: Nec dum charis paretibus pro educatione pre-
cium persoluerat. Fratrum autem beneuolentiam, et
fidem inter sese, in Agamemnone & Menelao: ami-
corum uerò in Achille & Patroclo innuit. Vxoris
autem prudentiam, & studium erga maritum in Pe
nelope, mariti erga uxorem desiderium in Vlysse ex
hibet. Cæterùm quo pacto nos pro patria gerere de-
beamus, in hoc potissimùm declarauit: Vna auis op-
tima, pro patria pugnare. Et rursus quomodo eiusdẽ
reip. ciues concordes esse conueniat: Est & inhuma-
nus, est & sceleratus & exlex, Quisquis amat uulgi discordis seditionem. Quo autem pacto ueracitas
in precio habenda, & mendacium fugiendum sit, in
hoc ostendit: Vt Stygius Plutò, sic nobis est inimi-
cus, Cuius uerba sonant aliud, quàm pectore sentit.
Et: Absenti obtrectant, sed præsenti bene dicunt.
Porrò quum familiæ tum maximè cõseruentur, quã-
do uxor mariti cõsilia arcana neq; curiose indagat,
neq; absq; illius sententia quicquã facere conatur, u-
trumq; à Iunonis exẽplo cõmonstrauit. Alterũ qui-
dẽ Ioui dicẽti attribuẽs: Consilium ne quæso meum
cognoscere tentes Omne, soror, cõiunxq; mea. Al-
terum aũt Iunoni: Ne quãdo posthac mihi succense-
re uelis, si Clam te conueniã Oceanũ, laticemq; pro-
fundum. Præterea nec hoc Poetam latuit, quod apud
omnes in usu est, ut ij qui in bellum descenderũt, aut
in periculo constituti sunt, aliquid familiaribus suis
mandent. Siquidem Andromacha Hectorem de-
flens, ait:

ἀλλ' ἄρα τόγε λιώτεσσι καὶ οἰωνοῖσι πάσασθαι λέ-
λυται γὰρ πολλόν, μάλα γὰρ μέγα μήζατο ἔργον.

Ολιγαρχίαν δὲ λυθῆν δοκεῖ, ὅτε φησὶν· ἦλθ' ὅστοι λιμναλιὴ θαλάσσῃ κατακοιρανέουσι· τῇσι δὲ ὀχλοκρατίαν γὰρ τὴν τῶν τρώων πολιτείαν πεποίηται, ἐν ᾗ καὶ σύμπαντες ἀλεξάνδρῳ, κακοῖς πολυέπεσσιν. καὶ ὁ πρίαμος λοιδορεῖται τοῖς παισὶν, ὡς τούτων αἰτίοις· ἀπόλεσάτέ μοι κακὰ τέκνα, κατηφόνες. καὶ ἄλλος δέ τις τῶν τρώων ὁ ἀντίμαχος· χρυσὸν ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος ἀγλαὰ δῶρα, ὄφρα ἑλὼν ἐλένην δόμεναί ξανθῷ μενελάῳ.

Επεὶ δὲ τὸ παρὰ ἀνθρώποις δίκαιον ἓν νομίζει, τὸ ἀρχεμετικὸν ἑκάστῳ τοῦ κατ' ἀξίαν, ἐν ᾧ μάλιστα δεῖ τὸ θεὸς σέβειν, γονέας καὶ οἰκείους τιμᾶν, τῶν μὲν εἰς θεὸς δυσέβειαν ἐν πολλοῖς διδάσκει εἰσάγων τοὺς ἥρωας θύοντας, καὶ δυχομένους, καὶ δῶρα ἀνατιθέντας τοῖς θεοῖς, καὶ ὕμνοις γεραίροντας αὐτούς, καὶ τῆς δυσεβείας ἀμοιβὰς ἀπολαμβάνοντας τῶν παρὰ τῶν θεῶν ὠφελείαν. τῶν δὲ πρὸς τοὺς γεννωμένους τιμῶν, ἐν ᾧ τηλεμάχῳ πρόσωπῳ μάλιστα δείκνυσι, καὶ ἐν οἷς ἐπαινεῖ τὸ ὀρέστου· οὐκ ἀίεις οἷον κλέος ἔλαβε δῖος ὀρέστης πᾶσιν ἐπ' ἀνθρώποις, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα;

Καὶ ὅτι τὸ γεροβοφεῖσθαι τοὺς γονέας ἐκ τοῦ παίδων φύσει δίκαιον, καὶ ἐξ ἀμοιβῆς ὀφειλόμενον, δῆλον μιᾶς λέξεως ἐδήλωσεν εἰπών· ὀδὲ πρόσθεν θρέπτα φίλοις ἀπέδωκεν. ἀδελφῶν δὲ ὁμόνοιαν, καὶ πίστιν πρὸς ἀλλήλους, ἐν τῷ ἀγαμέμνονι καὶ μενελάῳ· φίλων δὲ ἐν ἀχιλλεῖ καὶ πατρόκλῳ δείκνυσι. γυναικὸς δὲ σωφροσύνην, καὶ φιλανδρίαν, ἐν τῇ πηνελόπῃ. αὐδρὸς δὲ πόθον τῆ αὐτοῦ γυναικὸς, ἐν τῷ ὀδυσσεῖ πρέπειν.

Οπως δεῖ ἡμᾶς πατρίδος χρὴ πράσσειν, ἐν τούτῳ μάλιστα ἐδήλωσεν· Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης. καὶ πάλιν, ὅπως τοὺς τῆ πολιτείας κοινωνοῦντας φιλίας ἔχειν δεῖ. Αφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος, ὃς πολέμου ἐρατῆς ἐπιδήμιός ἐστιν. ὁ κρυόεντος. πῶς γὰρ ἀληθεύῃ τίμιον, τὸ γε γαυτίον φθυκτόν; ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς αἰδαο πύλῃσιν, ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ εἴπῃ. ἡ, οἵτ' ἀν μὲν βάζωσι, κακῶς δ' ὄπιθεν φρονέωσι.

Τῶν δὲ οἶκον μάλιστα σωζομένων, ὅταν γυνὴ μήτε τὰς ἀρρήτους διανοίας τοῦ ἀνδρὸς πολυπραγμονῇ, μή τι ἀνδρὸς γνώμης αὐτοῦ πράσσῃ τι ἀδίκως, ἑκάτερον ἐκ τῆς ἥρας ὑποδείξει. ὁ μὲν πρότερον, ὡς δὴ λέγοντι πιθήσεις· ἥρη, μὴ δὴ πάντας ἐμὸς ἀπέλπεο μύθος ἐδήσειν. τὸ δὲ ἕτερον τῇ ἥρᾳ· μή πως μοι μετέπειτα χολώσεαι, αἶκε σιωπῇ οἴχωμαι πρὸς δῶμα βαθυῤῥόου ὠκεανοῖο. ὁ δὲ καὶ τοὺς θύοντας ἀδίκως πόλεμον, ἢ ἐν λιμδιλίῳ κατθεσῶντας, ἐντέλλεσθαί τι τοῖς οἰκείοις εἰθισμένον παρὰ πᾶσιν, οὐκ ἠγνόησεν ὁ ποιητής. ἡ μὲν γὰρ ἀνδρομάχη σίνεσθαι τὸν ἕκτορά φησιν· ὁ γάρ μοι θνήσκων, λε-

χίων ἐκ χειρὸς ὀρέξας, οὐδέ τι μοι εἶπας πυκινὸν ἐπος· οὔτέ τι μιν αὐτὸς μεμνήμενος νύκτας τε καὶ ἤματα πλαγχθείς· ἢ δὲ πολυπότνια, τῷ τοι ὀδυσσεὺς γήραλέον μνήσασθαι, φύσαντό τε ὁππότε οἶδε· τῷ δὲ κε οἶδ' ἢ μιν μὲν ἀνέσει θεὸς, ἦκα ἀλάων αὖτε δόμον δὲ τροίην. σοὶ δ' ἐγὼ δέ τοι πάντα μελήσω. μεμνῆσθαι πατρὸς, καὶ μητέρος ἣν νῦν, ἢ ἔτι μᾶλλον, ἐμοῦ ἀπονόσφιν ἐόντος. αὐτὰρ ἐπεὶ τηλεθάων γήσεαι ἤματα πάντα ἰδοῦσα, γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλησθα, πόρῃ δέ τοι ἄλοχα λιπέσθαι. οἶδε καὶ ὠκυπόροις· καὶ οἱ ὧδε ἐν νηυσὶν, ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα, πάντα φυλάσσειν.

Τὰ δὲ ὧδε πρὸς θανάτοις τῶν οἰκείων πρόθυ, ὅτε ἄμπνοε εἶναι ἀξιοῖ, (ἀγθῆναι γὰρ ἔοικε) ὅτι παντελῶς ἐκκεκόφθαι ἐᾷ (ἀδιάλυτα γὰρ τὰ ἀπαθῆ ὧδε αὐθρώπων) ὅ ἴσμεν λέγει τὰ θνητά· Ἀλλ' ἤρι λιλαίσας κῆ ὀδυρόμενον μεθέηκεν. τληθὲν γὰρ μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν. ἐν ἄλλοις δέ φησιν· ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν κατὰ δαῖτα, ὅσοι θάνησι νηλεὲς θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας. ἔγνω δὲ λιλαιόμενα, ἃ καὶ νῦν ἐν τοῖς ταφοῖς νομίζεται, ἔν τε ἄλλοις, καὶ ἐν τοῖς· ἔνθα ἑταῖροι κατίγνηθί τε ἑταῖρε, τύμβον τε στήλην τε, τὸ γὰρ γέρας ὅστις θανόντων. καὶ οἷα ἡ ἀνδρομάχη φησὶν εἰς τὸν ἕκτορος νέκυν γυμνὸν λιμαινομένων· αἰόλαι δὲ λαὶ ἔλοντο, ἐπεὶ λελιημένον λοιπὸν γυμνὸν, ἀτὰρ μοι εἵματ' ἐνὶ μεγάροισι λέοντο λεπτά τε καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν. ἀλλ' ἤτοι τάδε πάντα κατακλέξω πυρὶ λαμπρῷ, οὐδέ σοί γ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ ἐγκείσεαι αὐτοῖς, ἀλλὰ πρὸς τρώων καὶ τρωϊάδων λιλέσθαι. ὅτω καὶ ἡ πολυπότνια τῷ ἐδύτα καταστυφέλιξε λαίτμα πρηεῖ ταφήϊον. καὶ ταῦτα μὲν μέτρια. τὸ δὲ, πόρισα τόσσων ζώων, ἄλλά τε καὶ ἄνθρωπος ὠκαίσιμ' τὸν ἀχιλλέα πρὸ τοῦ πατρόκλου πυρᾷ οὐκ ἐπαινῶν λέγει· διὸ καὶ ἐπιφωνεῖ· κακὰ δὲ φρονεῖ μήδεα ἔργα.

Καὶ τὰ πολυάνδρια πρῶτος ἄγει. Τύμβον δ' ἐκ πεδίου ὄφρα χεύομεν ἀγάγοντες. καὶ οὗτος ἐπιταφίους ἀγῶνας ἔδειξε πρῶτος· ταῦτα καὶ ἰσχνὰ τε ἐν εἰρήνῃ, καὶ τ' ἐν πολέμῳ καθεστῶτα.

Τὸν δὲ πρὸ τοῦ πολέμου ἐμπειρίαν, ἣν καὶ τακτικήν τινες καλοῦσιν, ἡ ποίησις πεποικιλμένην μὲν πεζομαχίαις, τειχομαχίαις, ἐπιναυμαχίαις, παρατάξεσι, μονομαχίαις· πολλὰ δὲ καὶ στρατηγικὰ πραγματευσάμενα, ὧν ὀλίγα παραθέσθαι δεῖν ἄξιον.

Ἐν μὲν ταῖς παρατάξεσιν ἀεὶ χρὴ πρότερον τάττεσθαι τὸ ἱππικὸν, καὶ ἔπειτα τὸ πεζόν. καὶ οὕτω δὲ διακινοῦσιν ὅτως·

Ἵππους μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισι, καὶ ὄχεσφι. πεζοὺς δ' ἀσπιστὰς σύσας πολέας τε, καὶ ἐσθλούς. καὶ τὸν εἶναι ἐν τοῖς στρατιώταις ἡγεμόνας καὶ τάξεις· ἑπτὰ δ' ἀρ' ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν δ' ἐπάσῳ λόχοι ἄμ' ἕσπετο, δ' ὀλίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες.

Καὶ τ' ἡγεμόνων οὗτος μὲν πρωτοστατεῖν ἐν πρώτοις παρεμβάλλει, οὗτος δὲ κατόπιν γυμνοὺς, ἐπάρδειν οὗτος λειπο-

Nonetenim moriens mihi dextram iungere tentas,
Nec monitis oneras uiduam prudentibus ullis, Quæ meminisse iuuet noctesq; diesq; dolentem. Penelope uerò mandatorum Vlyssis mentionem facit, quæ dixerat, quando in expeditionẽ ibat: Haud scio num reducẽ Deus, an ne uelit perijsse Pergama apud Troiæ, quapropter sit tibi curæ Noster uterq; parens, ue lut hactenus: atque magis nunc, Quando ego digredior, linquens charissima quæq;. Videris astubi Telemacho barbam cecidisse Primam, nube uiro coniunx cuicunq; uoles, sed Aedibus in nostris regnabit filius idem. Nouit & procuratorum rationem: Naue abiens, procurat uti domus omnis adesset Ad nutum senioris, et ut rata cuncta manerent. Luctus uerò in familiarũ funeribus neq; immoderatos (illiberale nãq; hoc est) probat, neq; prorsus è medio tolli (eo quòd hominẽs istum affectum exuere nequeãt) permittit. Vnde talia dicit: Sed tamẽ is luctu functus requieuit ad imum, Namq; homini mentem tolerantem fata dedere. In alijs uerò ait: Sed mandandus humo qui fatis functus obiuit, Postquam tota dies lacrymas exhausit acerbas. Nouit autem illa, quæ etiamnum in sepulturis legitima putantur, idq; cùm in alijs, tum in his: Ornabunt inibi tumulum, statuentq; columnã Fratres ac socij precium quod manibus amplum. Et qualia Andromacha ad nudum ac iacens Hectoris cadauer inquit: Vermes te comedent uarij, canibus saturatis: Aedibus at nostris tibi uestimenta reposta Filo pertenui quæ texuerant mulieres. Ast hæc cuncta flabo flammis, non ut tibi prosint, Quandoquidem non hic eheu miserande iacebis.

Verùm ut Troiani laudent & Troiades me.
Ad hunc modũ & Penelope funebrem Laerti heroi uestem adornat. Atque hæc quidem moderata sunt. Quòd uerò dicit, Achillem supernacanea quædã istarum rerum cùm alia animantia, tum homines in Patroclipyra comburere, non collaudat. Propterea & acclamat: Facta sed is mala mente uolurat. Tumulos quoq; primus excitauit: Omnibus è campo ductum struimus monumentum. Funebria quoq; certamina primus monstrauit. Atq; hæc hominibus tum in pace, tum in bello constitutis communia sunt. Cæterùm rei bellicæ (quam et militarem quidam uocãt) peritiã poesis illa (utpote pedestri pugna, murali, nauali, acie & singulari certamine uariegata) multa quoq; imperatoria complectitur: quorum pauca in medium adducere, haud indignum uidetur. In acie nanq; conuenit equitatum semper præordinari, peditatum uerò sequi: id quod ad hunc modum ostendit. Prima acie ponit currus, equitesq; ualentes, Postrema pedites multos locat, egregiosq;. Et ut militum duces in singulis ordinibus sint: Septem aderantq; duces uigilum, iuuenesq; cuiq; Centum aderant, manibus gestãtes spicula longa.
Deniq; et ducũ quosdã inter principia pugnare, quosdam

De procuratoribus.

De luctu et funeribus.

De tumulis.

De militari.

dã uerò in extrema acie reliquos ad pugnãdũ exhortari decet: *Arma rapit, quicũq; situs iuxta Idomeneã, Idomeneus sed apro similis, qui robore magno, Prima acie pugnat, postremas excitat autem Meriones illi ualida uirtute phalanges.* Præterea quũ uiribus præstantes in exterioribus partib. castrametari conueniat, ut reliquis tanquam murus circumiecti sint, regis uerò tabernaculũ in medio, hoc est, tutissimo figi: ad hũc modũ id ostendit, cum generosissimos, *Achillẽ & Aiacẽ, in extremis nauiũ partib. Agamemnonẽ uerò et reliquos optimates in medio* tetendisse ait. Et quũ hostẽis inter castrametandum aggerem agere soleãt, fossas in latum et profundum ducere, easq; palis per circuitum ita intersepire, ut nullus eas propter latitudinem transilire, neq; propter altitudinem in eas descendere possit, idem et apud Homerum fit: *—Fossa etenim fuit illa timori, Lata nec ut salias, nec sit penetrabilis ulli. Nanque ab utroq; labro stetit ingens aggere uallum. Desuper at compacta fuit sudibus præacutis, Quos Danai crassos, magnosq; prius statuere, Effugium ut fierent aduersum hostilia tela. Porrò qui isthæc sectantur, generosam mortem oppetunt. Non studio sine, non inglorius interiturus: Aut aliquid faciẽs, quo lauder posteritate. Et rursus: Vulneribus quicunq; necem sibi sentit adesse, Mortem obeat, sic pro patria est occumbere clarum. Atq; præstantibus quidem uiris ob res bene gestas præmia distribuuntur: Munera dat præstantibus, egregijs ducibusq;. Aciei uerò desertoribus cõminatur: Quemcunq; à ratibus longè deprendo uolentem, Isthic atra manet mors hunc. In pugnis autem, quemadmodum, quàm differenter, & quàm uarie Heroas & uulnerare & uulnerari faciat, quid dicere attinet? Illud uerò admonitu dignũ est, quòd eos qui aduersa uulnera acceperunt, illustriores existimamus, utpote qui persistendo ac perseperando animi promptitudinem declarent. A tergo autem, & à dorso ictos, ignominiosiores, quippe qui hoc inter fugiendum perpessi sint. Quorum utrunq; apud Homerum est: Vulnera ne tergo capias, ceruiceq; nulla, Ventre sed aduerso, sed pectore fixa sagitta Cõdecoret, primaq; uelis decernere pugna. Et rursus: Nunquam mi scapulis figes hastam fugienti, Sed cupio aduerso ferias me pectore promtum.*

Commodè autem in hostium fuga admonet, ne circa spolia occupati sint, neue hostibus effugiendi occasionem dent, sed eis immineant, ac persequantur:

Exuuijs inhians nullus post terga maneto, Vt spolia ampla queat naues perferre Pelasgas. Hostibus occisis, tum demum incumbite prædæ, Exuuias hominum campo passim legitote.

Sũt deniq; apud eũ omnis ætatis rectè facta, à quibus unusquisq; animari poterit: in ipso quidẽ ætatis flore existẽs ab Achille, Aiace, et Diomede: iunior autem,

λειπομένους πρὸς τὴν μάχην. Οἷόν φησιν ἀμφ' Ἰδομενῆα
λαῖφρονα θωρήσσοντο. Ἰδομενεὺς μὲν ἐνὶ προμάχοις
συὶ εἴκελος ἀλκὴν, μηρίονης δ' ἄρα οἱ θυμάτας
ὤτρυνε φάλαγγας.

Καὶ ὅτι δεῖ οὐ δι' ὠμότητα διαφέροντας ἐν τοῖς ἔξω
στρατοπεδεύειν, ὥσπερ τεῖχος τῶν λοιπῶν προβεβλημένους, τὸν δὲ βασιλέα γε ὡς ἀσφαλεστάτῳ φυτέσι ὡς μεσαιτάτῳ κατασκηνοῦν, δείκνυσιν γὰρ ὡς οὗ μὲν γενναιοτάτους, τὸν μὲν Ἀχιλλέα καὶ τὸ Αἴαντε γὰρ τῆς ἐσχάτης μέρεσι τῶν νεῶν κατεσκηνωκέναι, τὸν δὲ Ἀγαμέμνονα καὶ οὐκ ἄλλους ἀρίστους γὰρ ὡς μέσῳ. καὶ τὸ γὰρ ὡς στρατοπεδεύεσθαι χάρακας τε προβάλλεσθαι, καὶ τάφρους ἀνασκάπτειν εἰς οὖρον καὶ βάθος, καὶ σκόλοψι κύκλῳ διαλαμβάνειν, ὡς μήτε ὑπερπηδᾶν τινα διὰ πλάτος, μήτε διὰ βάθος κατιέναι δυάσθαι, γίνεταί τε γὰρ τοῖς πολεμίοις ἐπὶ πολὺ χρεῖος τάφρου οὖρος ὅτ' ἀν' ὑπερθορεῖν χρεὸν ὅτε πρῆσαι ῥᾳδίην. Ἱκμενοὶ γὰρ ἐπηρεφεῖς πρὸ πᾶσαν ἔσασαν ἀμφοτερόθεν, ὑπερθεν δὲ σκολόπεσσιν ὀξέσιν ἠρήρει, τοὺς ἔσαξαν υἱοὶ Ἀχαιῶν πυκνὸς καὶ μεγάλους, δηίων ἀνδρῶν ἀλεωρήν. καὶ μαχόμενοι θνήσκουσι γενναίως οἱ τοῖς ἑπόμενοι. Μή μοι ἀπόσπει γε, καὶ ἀκλεὴς ἀκλαύστως ἀλοίμην, ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσομένοισι πυθέσθαι. καὶ πάλιν· ὅς δέ κεν ὑμέων βλήμενον, ἢ τυπεῖς, θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ, τεθνάτω, ὁ δὲ οἱ ἀνεκὲς ἀμφιμολέτω πρὸ πάτρης τεθνάμεν. καὶ τοῖς μὲν ἀρίστοισι γέρα νέμεται· ἀλλὰ δ' ἀρίστεύουσι δίδου γέρα, καὶ βασιλεῦσι. τοῖς δὲ λειποτάκτοις ἀπειλεῖ· ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἐθέλοντα νοῆσαι, αὐτοῦ οἱ θανάτῳ μαντίσομαι.

Ἐν δὲ ταῖς μάχαις ὃν μὲν τρόπον μὴ ὅπως διαφόρως καὶ ποικίλως οὗτος ἥρωας ποιεῖ τιτρώσκοντας, μὴ τιτρωσκομένους, τί δεῖ λέγειν; ἐκεῖνο δὲ ὑπομνῆσαι ἄξιον, ὅτι οὗ μὲν πρόσθεν τετρωμένους, φυγοξοτέρους ἡγούμεθα, ἅτε τὴν ἐκ τοῦ σωτηρίαν καὶ πρόθυμίαν ἐπιδεικνύντας. οὓς δὲ τὸ νῶτον, ἢ τὸ μετάφρενον πεπληγότας, ἀτιμωτέρους, ὡς γὰρ φεύγειν οὕτω πεπονθότας. Ταῦτα ὑμῖν ἑκάστοτε ὅτι παρ' ὁμήρου· εἰ πού γε καὶ βλῆσθαι πονηρόν, ἢ τυπέντα, ἐκ αὐχένα ὄπισθε πίσσοι βέλος, ὀλίγον ἢ στέρνων, ἢ νηδύος αὐτίον πρόσω ἱεμένοιο μετὰ πρόμαχον ἀρηϊῶ. καὶ πάλιν· ὁ μέν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ γε λόχου πήξεις, ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στέθεσφιν ἔλασσον. χρησίμως δὲ καὶ τῇ τροπῇ τῶν πολεμίων παινεῖ μὴ πρὶν τὰ σκῦλα γίνεσθαι, μηδὲ γὰρ λιλαίεσθαι καιρὸν φυγῆς, ἀλλ' ἐγκεῖν, καὶ διώκειν. μή τις νῶϊ ἐναρῶν ὦπιν καλλόμενος μετόπισθεν μιμνέτω, ὡς ἔτι πλείσας φέρων ὠδὶ νηὰς ἵκηται. ἀλλ' ἄνδρας κτείνωμεν, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἔκυλοι νεκροὺς ἀμπεδίον συλήσετε τεθνειῶτας.

Ἔστι δὲ παρ' αὐτῷ πάσης ἡλικίας καρπώματα, ὑφ' ὧν πᾶς ὅς τις οὖν ἐπαρθέη, ὁ μὲν ἀκμάζων, ἀπὸ τοῦ ἀχιλλέως καὶ Αἴαντος καὶ Διομήδους, ὁ δὲ νεώ-

νεώτερος, ἀπὸ τοῦ Ἀντιλόχου, καὶ τοῦ μεμφόμενος· ὁ δὲ μεσαίτατος Ἰδομενεύς, ἀπὸ τοῦ Ὀδομένους, καὶ τοῦ Ὀδυσσεύς. ὁ δὲ γέρων, ἀπὸ τοῦ Νέστορος· καὶ πᾶς βασιλεὺς ἀπὸ τούτων ἁπάντων, καὶ τοῦ ἀγαμέμνονος. τοιαῦτα μὲν δὴ τῶν πολιτικῶν λόγων καὶ πράξεων ὅσα πρὸς ὁμήρου τὰ λήμματα.

Θεασώμεθα δὲ καὶ περὶ τῶν ἰατρικῶν, εἰ καὶ τούτων μὴ εἶχεν ἀπείρως ὁ ποιητής. καὶ ὅτι μὲν πολλοῦ ἀξίων τὴν τέχνην ὑπελάμβανε, δῆλον ἐκ τούτου· ἰητρὸς γὰρ αὐτὸς πολλῶν αὐτάξιος ἄλλων. δοκεῖ δὲ μοι καὶ περὶ ἰατρικῆς ἴδιά τινα ἔχειν νοσερῶν καὶ ὑγιεινῶν, ἅπερ ἐκ τούτων ἄν τις μάθοι, ὅτι μὴ ὠφελήμων· ἰητρὸς δὲ ἕκαστος ἴδια σώματος πρὸς πάντων. ὅτι δὲ ὑγιεινῶν καὶ νοσερῶν· φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά· σημαίνει τούτων ἑκάτερον. ἔστι μὲν δὴ ἰατρικῆς θεωρητικὸν μέν, τὸ δὲ ἀπὸ τῶν καθολικῶν λόγων, καὶ ἀπὸ μεθόδου ἐπάγον ἴδιόν τινα τῶν περὶ μέρος γνῶσιν. τοῦτο ἤ ἂν μέρη, τὸ μὲν σημειωτικόν, τὸ δὲ αἰτιολογικόν. πρακτικὸν ἤ, τὸ δὲ περὶ ὑγείας αὖ βαλίζον. τοῦτο ἤ μέρη, τὸ μὲν διαιτητικόν, τὸ δὲ χειρουργικόν, τὸ ἤ φαρμακευτικόν. πῶς οὖν ἐκάτερα τούτων ὅμηρος ἴδιά βέβληκεν; ὅτι μὲν γὰρ θεωρητικόν τι ἔστιν ἐπίσταται, ἐν τούτῳ αἰνίσσεται. τρία δοκεῖ θυγάτηρ ἔχειν φάρμακα μητιόεντα. μητιόεντα γὰρ λέγει δηλονότι περὶ τέχνην θεωρητικὴν δυσκόλως ἔχα.

Τὸ ἤ σημειωτικὸν αὖ ἰσχυρῶς, δῆλα τοῦ ἀχιλλέως. μαθητὴς γὰρ ὢν χείρωνος, πρῶτος τὴν αἰτίαν περὶ καταλύσεως τῶν ἑλλήνων νόσου κατέγνωσε. σωστέον ὅτι τὰ ὠμὰ λήμματα νοσήματα ἐκ τοῦ ἀπόλλωνός ἐστιν, ὃς γε δοκεῖ εἶναι ὁ αὐτὸς τοῦ ἡλίου, οὕτως γὰρ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους ἐπάγει. ἀφ' ὅτ' ἂν ὦσι δυσκράτως διακείμεναι, νοσήματος αἰτίαι καθίστανται καὶ γὰρ τὸ ὅλον, τὴν τε σωτηρίαν, καὶ τὴν ὄλεθρον, τῶν μὲν αὐδρῶν τῷ ἀπόλλωνι, τῶν δὲ γυναικῶν, τῇ ἀρτέμιδι δίδοσι, φυτοῖς τοῦ ἡλίου καὶ τῇ σελήνῃ αὐξήσεσι τροφὰς μὲν αὐτοῦ ποιοῦν διὰ τῶν ἀκτίνων βολήν· ὅταν δὲ διορίζων τὸ ἄρρεν, καὶ τὸ θῆλυ, ἐπεὶ καὶ θερμότερον φύσει τὸ ἄρρεν γένος. διὰ ταῦτα γοῦν φησι, τὸν μὲν τυφόμαχον τυφοῦν ἔειν, ἀπόλλωνος γε ἐκγονον τὰς δὲ τιτυοκτόνου λοιμὰς ἀπὸ ἀρτέμιδος αὐξηθῆναι. οὓς δὲ θανάτους αὖ τοῖς ἀναιτίοις, ἐν τε ἄλλοις πολλοῖς, καὶ ἐν οἷς διορίζει. οὓς μὲν ἀπόλλων τοξεύων ἀπ' ἀργυρέου βιοῦ χωόμενος νιόβῃ, τὰς δὲ ἄρτεμις ἰοχέαιρα. ὅπου δὲ καὶ τοῦ λοιμοῦ ἀδιτολλοῦ διηγεῖται, σημεῖον καὶ αἴτιον οὐκ ἐκκαύσεως, οὐ νόσων· λαμπρότατος μὲν ὅ γ' ὁ κακὸν δέ τε σημα πέτυκται, καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν. αἰτιολογεῖ δὲ ἐν οἷς λέγει πρὸς τῶν θεῶν.

οὐ γὰρ σῖτον ἔδοσι, οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον,
τὸν τεκ' ἀναίμονες εἰσι καὶ ἀθάνατοι καλέονται·

ἤγουν τροφὴν, ἥτε ξηρὰ καὶ ὑγρὰ αἵματος ὅτι γεννητική. οὗτος δὲ τρέφει μὲν τὸ σῶμα, πλεονάζων δὲ ἢ διαφθαρεὶς, νόσων αἴτιον γίνεται.

Τὸ δὲ πρακτικὸν μέρος τῆς ἰατρικῆς, ὅτως ἀκριβοῖ, τῷ

autem ab Antilocho, & Diomede: semicanus uero ab Idomeneo, & Vlysse: senex à Nestore: atq; quinis rex à cunctis istis regibus, præsertim Agamemnone. Huiusmodi quidem exempla & dictorum, & factorum ciuilium, apud Homerum sunt. Cæterùm uideamus & de medicina, num & huius peritiam Homerus habuerit. ac quòd eam multifecerit, ex illo cõstat: Vir medicus multos alios superauerit unus. Videtur autem medicina esse scientia morbidorum, & salubrium, id quod ex hisce aliquis coniecerit. Primùm quòd sit scientia: Præcunctis scius est medicus mortalibus aptus. Deinde quòd salubrium, & insalubrium: Hic bona multa insunt medicamina, noxia multa. Quo uersus utrunq; istorum innuit. Estq; medicinæ pars contemplatiua, quæ per uniuersales rationes, & per compendium in particularium cognitionem inducit. Cuius rursum partes sunt, signorum obseruatio, et causarum morbos continentium notitia. Practica uerò quæ eiusdem effectu tractat. Cuius partes sunt, victus ratio, chirurgia, et medicamentaria. Quo igitur pacto unumquodq; istorum Homerus attigit? Quod enim contemplatiuum quiddam esse intelligat, in illo innuit: Talia pharmaca habet cõsulta, Iouis pia nata. Consulta enim ideo uocat, quòd secundum artem contemplatiuam instructa essent. Signorum autem obseruationem per Achillem palam facit. Quum enim Chironis discipulus esset, primus morbi (qui Græcos inuaserat) causam deprehendit. Norat enim cõmunes ægrotationes ab Apolline (quī idē esse cum sole uidetur) ortum habere. Is namq; anni tempora inducit, quæ si intemperata fuerint, morborum causas præbent. Nam in uniuersum, uirorum salutem et exitium, Apollini, mulierum Dianæ, hoc est, Soli et Lunæ, acceptum fert, quos iaculatores quidem ob radiorum iactum fingit. In marem uerò & fœminam ideo secat, quòd masculinum genus natura calidius sit. Quapropter & Telemachum Apollinis ductu in tantum uirum euasisse inquit: Tyndari autē filius Dianæ beneficio adoleuisse. Præterea & mortes illis attribuit, idq; cùm in alijs multis, tum in quibus secernit: Arcitenens iaculis hos Phœbus Apollo necauit, Dum Niobæ succenset, & has pharetrata Diana. Adhæc ubi canis exortum recensет, signum, & causam ipsam æstus ac morborum: Splendidus est equidem, sed pessima quæq; minatur, Ac generat febres miseris mortalibus idem.

Morborum autem causas reddit, in quibus de dijs ait:

Nec comedunt fruges, nec uina nigrantia potant,
Sanguine ob idq; carent, immortalesq; uocantur.

Cibus nanq; siue humidus, siue siccus, sanguinem generat, atq; is corpus nutrit. Nimius autem, uel corruptus, morborum causa est.

Practicam autē medicinæ partem (sub qua & uictus

De medicina.

De signis & morborum causis.

ctus ratio continetur) accuratè tenet. Siquidē diuturnos & acutos morbos primus nouit, ut quando dicit: Quænam te domuit diræ inclementia mortis? Num longus morbus? num te iaculata Diana Telis sæua suis iaculisq; peremit acutis? Constat autē eum quoq; frugalē diætam salubrem existimare. Finxit nanq; Heroes assis uescicarnibus, ad tollendum circa edulia, luxum. Porrò quum uenter assidua saturatione opus habeat (quādo prioribus cibis concoctis, id quod corpori affine est, in cor ac uenas digesserit, ac excremēta per secessum eiecerit) talia inquit: Sed cœnare prius quanquam sinitote dolentem, Non etenim peius quicquam uentre imperioso, Qui meminisse sui cogit. Et rursus: Mandere me iubet hic, nec non potare frequēter, Ex animo tollit mala cuncta, replereq; mandat. Nouit præterea et uini in utendo discrimina, quod immodicè quidē sumptum noceat, modicè uerò, prosit. Illud quidem ad hunc modum: Vinum melliſluum, quod multos lædit ineptos Si quis potet id immodicè, ac se ingurgitet isto. Hoc autem sic: Corpora fessa iuuat, reficitq; suauis Iacchus. Et quòd uires corroboret: Sed quicuq; satur fuerit uinoq; ciboq;, Perdius esse potest pugnando contra inimicos, Pectore confidens ut sit, nec membra labascant, Quin prius in pugna cunctos deuicerit hostes. Et dulce quidem ad hilaritatem conciliandam facere putat: Dixit Pontonous se dulcia fundere uina. Acre autem & capiti noxium Vlysses Cyclopi apponit. Obstipatiuum uerò medelæ adhibet. id enim Pramnium est, quod Machaon saucio dat.

Quòd autē gymnasticæ operam dare præcipiat, ex multis constat. Semper enim labori intētos facit, idq; partim pro cuiusq; officio, partim exercitij causa. Quippe qui Phæacas uoluptati operam dantes, et procos quantumuis luxu diffluentes, tamen ipsos se exercere introducat. Et labores quidem ad sanitatem conseruandam sufficere putat, Somnum autem corpori defatigato mederi. Vlyssi nanq; ex marinis laboribus fesso, somnum obrepsisse inquit:

Alleuet utque statim hunc ingente labore grauatum.

Natura nanq; expetit, ut corpus labore defectum, requiescat. Et in quo parum caloris est, hunc (quia no potest undiquaq; penetrare) in imo manere. Quo autem pacto corpus requiescit? quia animæ constitutio remittitur, & membra soluuntur. Id quod perspicuè dixit: Omnia sunt somno recubantis membra soluta. Porrò quemadmodum immodestia in aliis omnibus noxia est, sic & immoderato somno Homerus sentit, dum aliquando ait: Molestus est et multus somnus. nonnunquam uerò: Molesta est & pernox uigiliarum custodia.

Nouit præterea et aeris temperiem ad sanitatem conferre, in quibus ait:

Elysium

γν ὦ ὅτι καὶ διαιτητικόν. πρῶτον μὲν γὰρ οἶδε τὰς χρόνια τ νοσημάτων, καὶ τὰ ὀξέα. ὡς ὅταν λέγῃ. Τίς νύ σε δὴρ ἐδάμασσε ταναηλεγ& θανάτοιο; ἦ δολιχὴ νοῦσ&, ἦ ἄρτεμις ἰοχέαιρα οἷς ἀγανοῖς βελέεσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;

Φανερὸς δ' ἐστὶ ὅτι καὶ τὴν λιτὴν διαίταν ὑγιεινὴν ὑπολαμβάνων. πεποίηκε γοῦν ἥρωας ὀπτοῖς χρεάσι χρωμένους, πρὸς ἐλαφρὸν τὴν πρὸς τὰ βρώματα προθυμίαν. καὶ ἐπεὶ ἡ γαστὴρ ἀεὶ δεῖται πληρώσεως, ὅταν τὰ πρότερα σιτία καταπεφθέντα, τὸ μὲν οἰκεῖον τοῦ σώματι, εἰς καρδίαν καὶ τὰς φλέβας ἀναπέμψῃ, τὸ δὲ περιττὸν ἐκβάλῃ, τοιαῦτά φησιν· Ἀλλ' ἐμὲ μὲν λοιπῆσαι ἐάσατε, λιμώμενον περ. ἐν γάρ τι συνοχῆς ὧδε γαστέρι λωίτερον ἄλλο ἔπλεθ', ἥτ' ἐκέλευσεν ἐὸ μνήσασθαι ἀνάγκῃ. ἡ πάλιν· ἡδὲ μάλ' αἰεὶ ἐδέμνιαι δέεται καὶ οἰνέμεν, ἐκ δέ με πάντων λάθῃσι, ὅσ' ἔπαθον, καὶ γώ τ' ὀλίγῃσιν ἀνώγῃ. Οἶδε δὲ ἡ οἶνος χρήσεως διαφοράς, ὅτι ὁ μὲν πολὺς παθεῖς, βλαβερὸς, ὁ δὲ μέτριος, ὠφέλιμος. τὸ μὲν ὅτι· Οἶνός τοι μελιηδὴς, ὅς τε καὶ ἄλλους βλάπτει, ὅς αὖ μιν χανδὸν ἔλῃ, μή τ' αἴσιμα πίνῃ. τὸ δὲ, ἐκείνως· αὐτὰρ ὁ λεκμαίρῃσι μάλ' μέγα οἶνος ἀέξει. ἡ ὅτι διαφόρως ποιητικός. ὅς δὲ τ' ἀνὴρ οἴνοιο λοιγοσαμένοιο, καὶ ἐδωδῆς. αὐτάρ σι δασμὸν ἐείσατο πανημέριος πολεμίζειν δαρδάλεον νύ περ ἦρι ἐνὶ φρεσίν, ὄφρά τι γυῖα πρὶν κάμνειν, πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο. ἡ τὸν μὲν δὴ ὧν, εἰς τὰς φιλοφροσύνας παραλαμβάνει· ὡς φάρ, ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα. τὸν δὲ σφοδρὸν, καὶ λαρωτικὸν, αἰνῶς λυκλώπι ὁ δολοπευτὴς τίθησι. τὸ δὲ σύφοντα πῶς ἔασιν. οὕτω γάρ ὅτιν ὁ προμνεύς, ὁμῶς μαχάοντι πεφωμένῳ δίδωσιν.

Ὅπως δὲ καὶ γυμνασίοις χρῆσθαι παραγγέλλῃ, Φανερὸν ἐκ πολλῶν. ἀεὶ γὰρ πονοῦντας ποιεῖ, οὐ μὴν γε πρὸς πεπονήκασιν ἔργοις, οὐδὲ δι' ὑπερβολῶν, ὁπότε καὶ οὐδὲ μάλιστα τῇ ὑλυπαθείᾳ λειχήνους φαίακας, καὶ οὐ κάμοντας μνηστῆρας, γυμναζομένους εἰσάγῃ. καὶ πόνος μὲν οὐ αὐτάρκεις αἰτίους ὑγιείας ὅτως νομίζει. τῷ δὲ καταβαρύντων τὸ σῶμα καμάτων ἴαμα τ ὕπνον εἶν. φησὶ γὰρ τῷ ὀδυσσεῖ λεκμηκότι ἀκὴ τ θαλάσσης ὕπνον ἐπελθεῖν.

Ἵνα μὴν παύσῃ τάχιστα διπλοῦν ἀγῶν καμάτου. ἡ γὰρ φύσις ἀπαιτεῖ τὸ λεκμηκὸς σῶμα ἀναπαύεσθαι. καὶ γὰρ ὀλίγου τὸ θόρυβον ὑπάρχει, οὐδ' ἐπεὶ ὁ διῶκται παύτῃ ὀχνεῖσθαι, γοῦν βάθει μίγειν. πῶς δὲ ἀναπαύεται τὸ σῶμα; ὅτι ἡ σύστασις τ ψυχῆς λύεται, καὶ τὰ μέλη τοῦ σώματος λύεται, καὶ οὐδὲν φάρυγξ εἶπεν. εὖδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δ' οἱ ἄψεα πάντα. τὸ δὲ γοῦν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἄμεμφον, ὅτι οὐ ὠφέλιμον, καὶ ὧδε τοῦ ὕπνου ἀκραιφνεῖς. ποτὲ μὲν εἰπὼν· ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος. ποτὲ δὲ, ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν παννυχον ἐγρήγορτα.

Ἐπίσταται δὲ καὶ ἀέρων δυκρασίαν ὑγιείας ὅσαν πρασκευασικὴν, ἐν οἷς φησιν· ἀλλά σ' ὀὺ πλύσιον

πεδίον, καὶ Θέρατα γαίης ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς, τῇ περ ῥηΐστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν. οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἄρ χειμὼν πολύς, οὐδέ ποτ' ὄμβρος, ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγὺ πνείοντας ἀήτας ὠκεανὸς ἀνίησιν ἀναψύχειν ἀνθρώπους. ᾧ οἷς δύο ταῦτα μάλιστα ὀρθῶς διεγνωκὼς φαίνεται, ὅτι τε ἡ ἀρχὴ τῶν ἀνέμων ἀπὸ τῶν ὑγρῶν γίνεται, καὶ ὅτι τὸ ἔμφυτον τοῦ ζώου θερμὸν δεῖται ἀναψύξεως.

Τὰ ἰάματα δὲ τῶν παθημάτων οἶδε· λιποθυμίας μὲν ἀνάψυξιν, ὅπερ καὶ ὧδέ τ' σαρπηδόνος ποιεῖ. Ἄνθις δ' ἀμπνύνθη. πόθι δὲ πνοιὴ Βορέαο ζώρει ὧτ' πνείσασα κακῶς λιπαφυόντα θυμόν. ψύξεως ἢ θέρμιν, ὡς ὧδε τοῦ ὀδυσεὺς λιχειμασμένος, ὃς γ' ἐν τῷ θάμνῳ λιὺπᾶτο, ἔνθα καὶ ἀνέμων καὶ ὄμβρων ἦν ἀσκεπτα, καὶ τῇ πρόσω ὕλη καλύπτο. καὶ ὅπου δὲ λαβὰ καὶ χίσματα, ὡς ὧδε τοῦ διομήδους, καὶ τοῦ ὀδυσεύος, ἐκ νυκτεγερσίας ἀνακομιδῆς τῶν. καὶ γὰρ οἷον ὠφελεῖσθαι ἔχει τὰ λατρεῖα, δῆλα τούτων μάλιστα διὰ τοὺς· θυμῆρες λιελῶσασα ἡ κρατός τε, καὶ ὤμων. φανερὸν οὖν, ὅτι γ' ἐν τοῦτῳ ἔχοντα τὴν ἀρχὴν τὰ νοῦσα εἰκότως ἀπ' αὐτῶν, καὶ τὴν ἴασιν τοῦ λύπου λαμβάνει. αὖται ἢ ὅτιμ ἡ δεῖ τοῦ θερμαίνεσθαι καὶ ὑγραίνεσθαι· ξηραίνουσι γὰρ οἱ λύποι.

Λοιπὸν ὅτι σκοπεῖν, ὅπως καὶ τὰς τῆς χειρουργίας καταγόησε. τὸν μὲν δὴ μενέλαον, ὁ μαχάων ἰᾶται, πρῶτον ἐκκομισάμενος τὸ βέλος, ἔπειτα σκεψάμενος τὸ ἕλκος, τὴν ἐκπίεσας τὸ αἷμα, τὴν ξηρὰ φάρμακα πάσας. καὶ δῆλον πρόδηλον, ὅτι τεχνικῶς αὐτῷ προσέσται. τὸν δὲ εὐρύπυλον ἐπὶ τοῦ μηροῦ τετρωμένον, πάτροκλος πρῶτα μὲν τοῦ ὑπόρρ. θύτι μαχαιρίῳ διαχειρίζει. ἔπειτα ἀρνίας, ὕδατι λιαρῷ, ὡς ἀνωδυνώτερον γένοιτο, ῥίζαν ὧν βάλλει· πολλαὶ γὰρ πανταχῆ πῶς ἴασιν ἕλκεσιν πεφύκασιν. ἔγνω δὴ καὶ οὗτος, ὡς τὰ πικρὰ φάρμακα πρὸς τὸ ξηραίνειν ἐστὶν ὠφέλιμα, ξυγγαίνειν δὲ χρῄζει τὰ ἕλκη. καὶ οὐκ ἀνιάτως ἰασάμενος ὁ πάτροκλος ἀπῆλθεν, ἀλλ' ἧσό τε, καὶ τὸν ἑτοῖμε λόγοις. ἕδλει γὰρ τοῦ ὀδυσσομένου πραυθυμίας. τὸν δὲ μαχάονα τρωθέντα ὁ μεγάλλων ὀδὲ λαίσιον πλευρὸν ἐπὶ τοῦ ὤμου, εἰκότως ἀφυλακτοτέρᾳ διαίτῃ ποιεῖ χρώμενον. ἴσως καὶ τὴν τέχνην αὐτοῦ δείκνυσιν. ὁ γὰρ τὰ ἄλλα ὡς ἔτυχε διαιτώμενος, ἑαυτὸν ἰατρεύεσθαι.

Καὶ κεῖνο δὲ ὅτι κατανοῆσαι παρ' αὐτῷ, ὅτι οὐκ ἀγνοεῖ τὸν ἰατρικὸν φαρμάκων τὰ μὲν ἐπίπλασα καὶ ἐπίπασα. ὡς ὅταν εἴπῃ, ἐπ' ἄρ ἧπια φάρμακα πάσας· τὰ δὲ ποτὰ, ὅπου ἡ ἕλκη τοῦ κρατεῖ μίσγει φάρμακον· νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τὴν διαλυτηρίων φάρμακον τὰ μὲν ἐπίχρισε οἷον, ὡς γ' φύρσις· φάρμακον ἀδροφόνον διζόμενον, ὅθεν οἱ εἶν ἰὸς χρίεσθ χαλκήρεας. τὰ δὲ ποτὰ γ' ἐκείνοις· ἐν δὲ βάλλει κρατῆρι, καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσει. ταῦτα μὲν δὴ περὶ τῶν τοῦ ὁμήρου ἰατρικῶν.

Ὠφελοῦντες δὲ οἱ ἄνθρωποι, ὥσπερ ἀπὸ τῆς ἰατρικῆς, οὕτως

Elysium in campum mittêris, & ultima terræ Auspicio diuûm, retinet loca quæ Rhadamanthus, Et qua parte homini solet esse facillima uita: Nulla inibi nec nix, nec grandis hyems, pluuiæq; Non ullæ, Oceanus mittit sed lenitèr auras Spirantes Zephyri, queis felices recreentur. In quibus hæc duo potissimùm rectè pernouisse uidetur, primùm quòd uenti ex humore nascantur: deinde, quòd quum calor animãti insitus sit, refrigerio opus habeat. Præterea & passionum medelas nouit. In Sarpedone nanq; facit exanimatis refrigerationem conducere: Respirauit, ubi flatus Boreæ recreabat Exanimem, aspirans animo, qui liquerat illum. Calorem autem frigoris remedium esse, in Vlysse tempestatibus acto demonstrat: dum eum arbustis et materia illic obuia ita conteclum scribat, ut à uentorum & pluuiarum ui protegeretur. Verùm enimuero ubi lauacra, & unguenta? nimirum in Diomede, & Vlysse, qui per ea ex nocturnis uigilijs curati sunt. Etenim qualem commoditatem lauacra habeant, in his potissimùm declarat: Grata lauacra caput, humerosq; lauando refudit. Constat igitur, quum nerui hinc originem habeant, quòd & laboris medelam ab illis sumi consentaneum sit. Ea autẽ calefaciendo & humectando fit. Labores enim arefaciunt. Reliquum est ut consideremus, quo pacto & chirurgicam partem tenuerit. Menelao quidem Machaon ita medetur, ut primò iaculum eximat, deinde hulcus dispiciat, sanguinem exprimat, ac sicca medicamenta inspergat. idq; artificiosè ab eo fieri, perquam manifestum est. Eurypylum uerò Patroclus primũ cultello qui aderat pertractat: deinde aqua calida eluit, ac ut dolor mitigaretur, radicem adhibet. multæ nanq; passim ad hulcerũ medelam proueniunt. Nouit præterea, quòd medicamenta amara ad siccãdum idonea sint, & quòd hulcera siccatione opus habeant. Quin & Patroclus eum sanaturus non statim abijt, sed assidebat, ac sermonibus oblectabat. Doleti nanq; consolatione erat opus. Machaonem uerò in humero nõ magna nec letali plaga uulneratũ, negligẽtiore diæta uti meritò facit, ac fortasse illius artem ostẽdit. Qui n. negligentior alioqui in uictus ratione erat, seipsum sanare poterat. Illud uerò etiã apud eum animaduertendum est, quòd nõ ignoret, medicorũ pharmacorum quædam emplastrata & insperſiua esse. ut quãdo ait, Lenia sanè pharmaca inspergebat: quædam uerò poculenta, ubi Helena pharmacum crateri immiscet: Nepenthes admens iram, mala cuncta; tollens. Ad eundẽ modũ et uenenatorũ pharmacorum alia illinitiua esse nouit, ut in illis: Pharmacon interimẽs homines sectatur, ut illo Inficiat iaculum æratum. Alia uerò poculenta, ut in illis: Crateri iniiciens ut cunctos perdere possit.

Tantum de re medica Homeri.

Porrò quẽadmodũ medicina hominibus cõducit:

sic

De affectionum remedijs.

De chirurgia.

sic et diuinatio. Cuius unam quidē partem Stoici artificialem esse dicunt (ut est aruspicium, augurium, oraculum, sortes, et signa, quæ in uniuersum artificialia ab illis appellantur) alteram uerò inartificialem, & quæ non docetur, ut sunt somnia & uaticinationes. Neq; isthæc Homerus ignorauit: imò uerò uates, sacerdotes, & somniorum interpretes nouit. Præterea & augures, & quendam in Ithaca sapientem:

Augurium norit, necnon qui commoda dicat.

Et Vlysses uotum faciens ait: Somno aliquis dicat intus mihi fata solutus, At foris ostentum mittet mihi Iuppiter. Sternutatio quoq; apud eū boni ominis est. Procus autem uates diuinus assistit, qui numinis afflatu futura significat. Quandoquidem uerò Helenus se diuinæ uocis auditorē fuisse prædicit, (Auribus hisce meis uocem hausi nanq; deorum) credendi occasionem præbet, quod & Socrates ab illius dæmonij uoce uaticinabatur. Quæ præterea rationalis ars, aut scientia reliqua fit? Imò uerò & Tragœdia (quæ & rerum, & uerborum magnificētia gaudet) ab Homero originem sumpsit. Omnes namq; Tragœdiæ species apud eum sunt, facta magnifica & admiranda, deorum apparitiones, orationes fastu turgidæ, ac omnigenorum morū imitatrices. Et ut summatim dicam, poemata eius nihil aliud sunt, quàm actus graues & sublimes, siue dictionem, siue res ac sententias spectes. Nec impiorum facinorum demonstrationes (ut sunt nuptiæ illegitimæ, liberorum aut parentum cædes, aut alia portenta, quæ à recentiori Tragœdia finguntur) continent. Imò uerò quum eiusmodi quippiam commeminit, delictum magis extenuare, quàm exprobrare conatur. Vt in Clytæ mnestra fecit. ait namq; eam bona mente præditam fuisse, quandiu philosophum, hoc est præceptorem quendā ab Agamemnone cōstitutum secum habebat, qui ei optima præcipiebat. Illo aūt è medio sublato, tum demū ab Aegistho ad peccandū illectam esse. Ad hæc, quòd Orestes patrem iurè ultus sit, Aegistho necato, quum interim matris interemptionē obticuerit. Hæc atq; alia istiusmodi multa apud poetam, scribentē Tragœdiam grauē & non inhumanam uidere licet. Nihilominus autem & comœdia indidē alicundè occasionē cœpit. Deprehendit namq; in eo (quamuis grauia et sublimia narret) quòd introductiones quædā sint, risum mouētes. Eam ob causam Vulcanus quidē in Iliade claudicans, & dijs uina infundens introducitur: Excitat immensum risum cœlestibus ille. Thersites autem corpore turpissimus, et animo scelestissimus, ob tumultū, maledicentiam, & insolentiam ab Vlysse pulsatus, omnibus ridendi materiam præbuit.

Et quamuis tristes, riserunt suauiter omnes.

In Odyssea uerò Demodocus apud Phæacēses uoluptati operā danteis, Martis et Veneris adulteriū canit, qui in ipso

ἅπαντως ἐσιν ὅτε κὴ ἀπὸ τῆς μαντικῆς. ταύτης δὴ τὸ μὲν τεχνικόν φασιν εἶναι οἱ στωϊκοί, οἷον ἱεροσκοπίαν, καὶ οἰωνὸς, καὶ τὸ περὶ φήμας καὶ κληδόνας, καὶ σύμβολα, ἅπερ συμβόλλω τεχνικὰ προσηγόρευσαν. τὸ δὲ ἄτεχνον, κὴ ἀδιδακτον, τοῦτέσιν ἐνθουσιασμούς. ἀδὲ ταῦτα ὁμηρος ἠγνόησεν, ἀλλ' οἶδε μὲν μαύτις, καὶ ἱερεῖς, καὶ ὀνειροπόλους, ἔτι δὲ κὴ οἰωνισὰς. καί τινα φ' ἰθακησιφόον, ὀρνίθας γνῶναι, καὶ φαίσιμα μυθήσασθαι. κὴ ὀδυσσεὺς φησιν οὐχ ὁμῶς φήμῃ τίς μοι φάσθω ἐγχωρίων ἀνθρώπων ἐλθεῖν, ἐνθάδε δ' ἰὸς τόρας ἄλλο φανήτω. κὴ τέρμος δὲ παρ' αὐτῷ σύμβολον ἀγαθὸν γίνετ'. τρὶς δὲ μνησῆσιν ἐφίσατ' φδὲ μάντις, ἐκ τινος ὠλπνοίας σημαίνων τὰ μέλλοντα. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ ἕλενος αὐτύκοος φησι θείας φωνῆς γεγονέναι.

Ὡς γὰρ ἐγὼν ὅπ' ἄκουσα θεᾶν αἰγιόχοιο τανύσσαι.

Παρέχει τοσοῦτον, ὅτι καὶ σωκράτης ἀπὸ τοῦ δαιμονίου φωνῆς ἐμαντεύετο.

Τίς ἔτι καταλέπει λογικὴ τέχνη, ἣ οὐ τέθνηκε ἀλλὰ μὴν κὴ ἡ τραγῳδία τῶν ἀρχῶν ἐλαβεν ὀξύτερον, εἰς ὄγκον πραγμάτων καὶ λόγων ἐπῆρεισε. ἔστι γὰρ παρ' αὐτῷ πᾶν εἶδος τραγῳδίας, ἔργα μεγάλα, καὶ παράδοξα καὶ θεῶν ὑποφάνειαι, καὶ λόγοι φρονήματος μεστοὶ, κὴ πάθῶν παντοίως μιμητικοί. σεμνὸν δὲ εἰπεῖν ὅτι οὐδὲν ἄλλο, ἀλλ' ἢ δράματα αὐτοῦ ὅτι τὰ ποιήματα, σεμνὰ μὲν, κὴ ἐπηρμένα τῇ λέξει, καὶ τῇ διανοίᾳ, καὶ τοῖς πράγμασιν· ὀκ ἔχοντα δὲ αὐτοσχέδιον ἔργων ὑπόλειξις, γάμους ἀθεμίτους, ἢ παίδων ἢ γονέων σφαγὰς, ἢ ὅσα ἄλλα ἡ νεωτέρα τραγῳδία πράττεται. ἀλλὰ κὴ ὅταν ῥίπτῃ τινὸς ὑπομνήσεις, ὑπὸ κάμπτειν μᾶλλον, ἢ ὀνειδίζειν πειρᾶται τὸ ἁμάρτημα, ὡς ὑπὸ τῆς κλυταιμνήστρας πεποίηκε. φησὶ γάρ, ὅτι φρένι λέχηπ' ἀγαθῇσι τὸ πρόσθεν, ἕως πρόσθεν ἔσχε τ' ἀοίδιμον. τοῦτέσι διδάσκαλόν τινα ἔχουσ' ἀγαθὸν φρονοῦντα, ὅπως αὐτῇ τὰ ἄμεινα πράσσοι. τόν δὲ ἐκ τοῦδ' ὁ αἴγισθος θέμενος, παρέπεμψεν αὐτὸν ἐς ἀχαιρτανίαν. καὶ ὅτι ὁ ὀρέστης δικαίως ἐτιμωρήσατο τὸν πατρὶ, τ' αἴγισθον ἀπέκτεινε, τῶν δὲ τῆς μητρὸς ἀναίρεσιν ἀπεσίγησε. κὴ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα ἐλεῖν ὅτι πρὸς τὸν ποιητὴν, τραγῳδίαν σεμνὸν, καὶ ἀπάνθρωπον γράφοντι.

Οὐδὲν δὲ ἔλαττον καὶ ἡ κωμῳδία φθόνου ἔπεσχε τῶν ἀφορμῶν. εὗρε γὰρ ὅτι τὰ παρὰ τὸν τὰ σεμνότατα καὶ ὑπλότατα διηγουμένῳ ἐπεισόδιά τινα ὅτι γέλωτα ἐνέβαλε. διὸ φησὶν ἡ ἰλιὰς ὁ μὲν ἥφαιστος χωλεύων, εἰσάγετ' οἰνοχοῶν τοῖς θεοῖς· ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν. ὁ δὲ θορσίτης τὸν τε σώματι αἴσχιστος, καὶ τὸν ψυχὴν κακιστος, ἐκ τοῦ θορυβεῖν, καὶ κακολογεῖν, καὶ αὐχεῖν, ἐφ' οἷς τύπτόμενος ὑπὸ τοῦ ὀδυσσέως, πάντας γελᾶν παρεσκεύασε· οἱ δὲ κὴ ἀχνύμενοι πρὸ, ἐπ' αὐτῷ ἦλθ' γέλασσαν. φ' ᾗ τῇ ὀδυσσείᾳ ὁ παρὰ τοῖς ἡδυπαθοῦσι φαίαξι δημοδόκος ᾄδει τὸν ἄρεος καὶ ἀφροδίτης μοιχείαν, καὶ ὅπως ἐμπεσόντος εἰς τὰ τοῦ ἡφαίστου δώματα,

δλυμὰ, παταφῶροί τε ἐγίνοντο, καὶ γέλωτα παρεῖχον τοῖς ἄλλοις θεοῖς, οἱ καὶ ἐσκωψαν χαριέντως πρὸς ἀλλήλους· ὁ παρὰ τοῖς ἀσώτοις μνησῆρσιν εἰσάγεται ὁ πλαγχὸς ἥρως, ὃς γυναικοτάτῳ ὀδυσεῖ ἐρίζων εἰς πάλην, καὶ γ' ὃς ἔργῳ φαινόμενος καταγέλαστος. καθόλου γὰρ οἰκεῖόν ἐστι τῇ τοῦ ἀνθρώπου φύσει, μὴ μόνον ὑπὸ τόνου εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀνίεσθαι· ἵνα καὶ διαρκῇ πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ζωῇ πόνους· τοιαύτη μὲν ἡ θυμηδία παρὰ ταῖς ποιητῇ εὑρίσκεται. εἰ δέ τινες μετ' αὐτὸν εἰσαγόντες τὴν ἰαμβικὴν, λόγοις αἰσχροῖς καὶ ἀκαλύμμοις εἰς παρασκευὴν γέλωτος ἐχρήσαντο, οὐκ ἂν ἔποιεν ἄμεινόν τι εὑρηκέναι. καὶ γ' ἐρωτικῶν διαθέσεων καὶ λόγων ὅμηρος μὲν ἐκράτησε ἐπεμνήσθη, ὥσπερ ὁ Ζεὺς φησιν· οὐ γάρ πώποτέ μ' ὧδε θεᾶς ἔρος, οὐδὲ γυναικὸς, θυμὸν ἐνὶ στήθεσι περιπροχυθείς ἐδάμασσε. καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ ὧδε τὸν ἔλεγχος· ὁ νεμεσις πρῶτος τε καὶ δυκυμίδιας ἀχαιὸς, τοῖν δ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν, καὶ ὅσα ἄλλα ῥιαῦτα, οἷά γ' ἄλλοι ποιηταὶ ἀκρατῶς καὶ ἀμέτρως ἁλισκόμενος τοῦ πάθους τοῦ ἀνθρώπου ἐποίησαν. καὶ ταῦτα μὲν ὧδε πρόσωπα.

Εἰ δέ τι χαρίεν εἶδος λόγων, καὶ τοῦτο ὧδε γράμμασιν, ὅπερ εὑρέθη ὧδε τῶν ἀγαλμάτων, καὶ οὐ πάλιν ὧδε τῶν μνημάτων, σημαῖνον σωτόμως τὸ τούτων τινὶ τετιμημένον. ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὅμηρος, ὅπου φησὶν· Ἀνδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνειῶτος, ὅν ποτ' ἀριστεύοντα κατέκτανε φαίδιμος ἕκτωρ. καὶ πάλιν· ἔνθα ἧλθε γυνὴ, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι πρώων ἱπποδάμων, ὅτε Ἴλιον ἀμφεμάχοντο.

Εἰ δὲ καὶ ζωγραφίας διδάσκαλον ὅμηρον φαίη τις, οὐκ ἂν ἁμάρτοι. καὶ γὰρ εἰπέ τις τὸν σοφὸν, ὅτι ἔστιν ἡ ποιητικὴ ζωγραφία λαλοῦσα, ἡ δὲ ζωγραφία ποιητικὴ σιωπῶσα. τίς ὅμηρος, ἢ τίς μᾶλλον ὁμήρου τῇ φαντασίᾳ τῶν νοημάτων, ἢ τῇ εὐφωνίᾳ τῶν ἐπῶν ἐκόσμησε θεοὺς, ἀνθρώπους, τόπους, πράξεις ποικίλας; ἀνέπλασε δὲ τῇ ὕλῃ τῶν λόγων καὶ ζῶα παντοῖα, καὶ μάλισα τὰ ἀλκιμώτατα, λέοντας, σύας, παρδάλεις, ὧν τὰς ἀφορμὰς καὶ διαθέσεις ἐπιζωγράψας καὶ ἀνθρωπείοις πράγμασι παραβαλὼν, ἐδίδαξεν ἑκατέρας τὰς οἰκειότητας. ἐτόλμησε δὲ καὶ θεοῖς μορφὰς ἀνθρώπων εἰκάσαι. ὁ δὲ τὸν ἀσπίδα τοῦ ἀχιλλέως κατασκευάσας ἥφαιστος, καὶ γῆν ἐργασάμενος τὸν χρυσῶν γλῶν, οὐρανὸν, θάλασσαν. ἔτι δὲ μέγεθος ἡλίου, καὶ κάλλος σελήνης, καὶ πλῆθος ἄστρων στεφανώσαντων τὸν πόλον, καὶ πόλεις γ' διαφόροις τρόποις καὶ τύχαις κατεσκάσας, καὶ ζῶα ἡνιόμενα, καὶ φθεγγόμενα, τίνος ὁ φαίνεται τέχνης ῥιαύτης δημιουργὸς τεχνικώτερος;

Ἰδιωμάτων δὲ καὶ ὧδε ἄλλα ἐνὸς ἐκ πολλῶν παράδειγμα τος, ὅτι ὁρωμένοις μᾶλλον, ἢ ἀκουομένοις ἔοικε τὰ ποιήματα. ὥσπερ οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα, γ' οἷς τὸν ὀλυσεῖα φράσας, ὧδε φέρει τὰ περὶ δυρυκλείας.

Τὸν γραῦν χείρεσι καταπρηὺς ἔσι λαβοῦσα, γνῶ δ' ὠμάσασα μύθῳ, πόδας δὲ προέηκε φέρεσθαι. ἂψ δ' ἐτέρωσ' ἐκλίθη, τοῦ δ' ὧδε χθονὸς ὄξεχυθ' ὕδωρ.

in ipso facto deprehẽsi, reliquis dijs risum mouerint, ita ut iucundis inter se salibus luserint. Quin et apud Procos luxu diffluentes Irus mendicus cum genero sissimo Vlysse lucta decertans, & in ipso facto ridiculus apparens introducitur In uniuersum nanq; hominis naturæ familiare est, ut nõ solùm intendatur, sed etiam remittatur, uti ad labores in uita sustinendos par sit. Eiusmodi quidem animi oblectatio apud Poetam inuenitur. Porrò quũ hi qui post ipsum Comœdiam inuexerunt, uerbis turpibus & apertis ad risum ciendum usi sint, nemo illos melius quiddam inuenisse dixerit. Homerus enim amatoriarum affectionum & orationum modestè commeminit, ut quando Iupiter ait, Nunquam animum cepit Veneris mihi filius imum, & cætera. Et de Helena: Nõ mirum est Phrygios, æratos atq; Pelasgos, Pro tali muliere diu decernere ferro. & his similia. Alij uerò Poetæ, homines hoc affectu incontinentius ac immodestius capi finxerũt. Atq; hæc quidẽ hactenus.

Habent autem & epigrammata iucundam orationis speciem, quæ in statuis, ac deinde in monumentis inuenitur, succinctè eũ denotãs, qui aliquo eorũ honoratus fuerit. Atqui et istud Homeri est, ubi ait: De epigrãmatis.

Continet hocce sepulchrum hominem, quem strenuè agentem Magnanimus quondam occidit Priameius Hector. Et rursus: Hectoris est coniunx, equites qui fortia gessit Troiugenas inter, tutantes Ilion altum. Cæterùm si quis dicat Homerum picturæ magistrum, nequaquã errauerit. Quum enim quispiam è sapientibus dixerit, poeticam esse loquentem picturã, & picturam esse tacens poema, quis primus, aut quis plus quàm Homerus, deos, homines, loca, et uaria gesta, sensuum imaginatione aut uerborum lenocinio ornauit? Effinxit autem & per dicendi materiam animantia omnifaria, & ualidissima quæq;, leones, sues, pardos: quorum impetus & affectiones describens, ac humanis rebus comparans, utrasque proprietates ostendit. Ausus est autem & dijs hominum formas tribuere. Porrò Vulcanus clypeum Achillis fabre faciens, ac terram, cœlum, mare auro insculpens: præterea solis magnitudinem, lunæ uenustatem, & siderum (quæ totum cœlum ornant) multitudinẽ, ac urbeis uarijs moribus ac fortuna utenteis, deniq; animalia quæ mouentur & loquuntur, quo tandem huiusmodi artis opifice non uidetur artificiosior? De picturã.

Videamus autem et in alio uno è multis exemplo, quòd poemata ijs magis conformia sint quæ uisu, quàm quæ auditu percipiuntur. Qualia sunt hæc, in quibus Vlyssis cicatricem narrans, ea quæ ab Euryclea fiunt inducit:

Hanc anus arripiens manibus pronisque fouensque, Agnouit, reijcitque pedem: qui lapsus in undam Cum sonitu, effudit lympham, totumque lebetem.

Lætitia

Lætitia atq; dolor simul hanc tum cœperat ingens,
Et lacrymis maduere genæ, & uox faucibus hæsit.
Postea sed mulcens barbam, compellat Vlyssem:
Haud dubium, quin sis soboles mea, charus Vlysses,
At te non prius agnoui, quàm uulnus herile
Attigeram. hæc dicens, aspexit Penelopeam,
Significare uolens, &c.

Hic enim, etiam ijs quæ in picta tabula monstrantur, et ob oculos ponuntur, apparent plura, quæ non uisu, sed sola cogitatione comprehendi queunt: ut est pedis præstupore dimissio, ærei lebetis sonitus, aqua effusa, aniculæ cum tristicia gaudium, eiusdem ad Vlyssem uerba, deniq; quæ ad Penelopen respiciens, dicere conata est.

Multa præterea & alia graphicè apud poetam demonstrantur, quæ in ipsa lectione spectare licet.

Hic tempus est ut orationem finiam, quam uelu-
ti coronam è florido & uariegato contextam prato, Musis dedicamus. Nec nobis curæ fuerit, si quis reprehendat, quòd quum Homeri poemata rerum malarum argumentum contineat, ei rationes physicas, ciuiles, moraleis, & uarias scientias attribuam. Necessum enim poetæ fuerat, gesta admiranda et perturbationes, & mores diuersos ponere. Quandoquidem bona per se simplicia, uniusmodi, ac omnibus obuia sunt. Quæ autẽ malis intermixta, multas habent mutationes, & omnimodas dispositiones, ex quibus rerum materia conflatur: in qua deterioribus adiectis, meliorum cognitio & electio facilior fit. Et in summa, istiusmodi argumentum, Poetæ occasionem mouendi omnis generis sermones suppeditauit: idq; partim sub sua, partim sub aliena persona, ita ut lectoribus per hæc multum commodauerit. Quo autem pacto non omnem uirtutẽ Homero acceptam feremus? cum in & ea quibus ipse non multum operæ posuit, posteri in eius poematibus perpendãt: dum uidelicet quidam ad uaticinium, eius uersibus, tanquam oraculis diuinis utuntur: quidam uerò eos transpositos & consutos, alijs sibi argumentis propositis assu-
unt.

FINIS.

ἀλωρ. τὼ δ' ἅμα χαρμα, καὶ ἄλγος ἑλε φρένα, τῶ δ' οἱ ὀστε. δ' ἀπερύφιν πλήσθην, θαλερὴ δ' οἱ ἐχέθε φωνή. ἄψαμένη δ' ἠγήρεσ, ὀδυσσῆα προσέειπεν· ἦ μαλ' ὀδυσσεύς ἐσσι φίλον τέκος, οὐδέ σ' ἔγωγε πρὶν ἔγνων, πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι. ἦ, καὶ πηνελόπειαν ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσι, περφραδέειν ἐθέλεσκε. καὶ τὰ ἑξῆς.

Ενταῦθα γὰρ καὶ τὸ γὼ πίνακι γραπτὸν διεστιμένων τῶν τὸ μὲν ὀφθαλμὸν περὶν διαμυλόων, ἐμφαίνεσ πλέω τὰ μηδὲ τῇ ὄψι ἔτι καταληπτά, ἀλλὰ τῇ νοήσι μόνῃ. ἦτε δὴ τὼ ἐκπληξιν ἄφεσις τοῦ ποδὸς, καὶ ὁ ψόφος τοῦ χαλκοῦ, καὶ τὸ ἐκχεόμενον ὕδωρ, καὶ ἡ γραὸς λύπη τε ἅμα καὶ χαρὰ, καὶ τὰ ῥηθέντα πρὸς τ' ὀδυσέα, καὶ ἃ πρὸς τὼ πηνελόπεω ἀκριβλέψασα εἰπεῖν ἐμέλησε.

Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα γραφικῶς παρὰ τοῦ ποιητοῦ δέδεικται, ἅπερ γ' αὐτῇ τῇ ἀναγνώσι θεάσασθαι γένεσιν.

Ενταῦθα καιρὸς καταπαύειν τ' λόγον, ὃν ὡσπερεὶ στέφανον ἐκ λειμῶνος πολυανθοῦς καὶ ποικίλου πλέξαντες, ταῖς μούσαις ἀναθήσομεν. καὶ οὐκ ἂν φροντίσαιμεν εἴ τις ὠλιγωρήσειεν, ὅτι πονηρῶν πραγματων ὑποθέσιν ἐχόντων τ' τοῦ ὁμήρου ποιήσεων, προσάπτομεν αὐτῷ λόγους φυσικοὺς, πολιτικοὺς καὶ ἠθικοὺς, καὶ ὠλυσήμους ποικίλας. ἀνάγκη μὲν γὰρ ἦν τοῦ ποιητοῦ πράξεις παραλόγους, καὶ πάθη, καὶ ἄλλη διαφορὰν ὑποθέσθαι· ἐπεὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ καθ' ἑαυτὰ ἁπλᾶ ὄντι, καὶ μονοειδῆ, καὶ ἀκαταστρόφα· τὰ δὲ τοῖς κακοῖς ἀναμεμιγμένα, πολλὰς ἔχει τροπὰς, καὶ παλλαγὰς διαθέσεις, ἐξ ὧν ἡ ὕλη τῶν πραγμάτων συνίσταται. γὰρ ἐκ παραλειπομένων τῶν χειρόνων, ἡ τῶν ἀμεινόνων γνῶσις καὶ αἵρεσις ῥᾴων καθίσταται. καὶ τὸ ὅλον, ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις παρέχει ἀφορμὰς τοῦ ποιητοῦ παντοδαπὸς λιπῆσαι λόγους, οὐ μὲν ἀπ' αὐτῶ, οὐδ' ἐκ τ' εἰσαγομένων προσώπων, ὥς τε τῶν ἀκροατῶν ὠφέλειαν, τοῖς φύσει χάρισι παρασχεῖν, πῶς δὲ ἂν ἀπὸ πάσαν ἀρετῶν ἀναθειμῆν ὁμήρου; ὅπου καὶ ὅλα αὐτὸς μὴ ἐπετήδευσε, ταῦτα οἱ ὠλιγρόμενοι γ' τοῖς ποιήμασιν αὐτ' κατεγόησαν, καὶ χωρὶς μὲν τινες πρὸς μαντείαν τοῖς ἔπεσιν αὐτῶ, καθάπερ τοῖς χρησμοῖς τοῦ θεοῦ. ἄλλοι δὲ ἑτέρας ὑποθέσεις προθέμενοι, ἁρμόζουσιν ἐπ' αὐτὰς τὰ ἔπη μεταλλάττοντες, καὶ συνείροντες.

ΤΕΛΟΣ.

BASILEÆ, EX OFFICINA
HÆREDVM NICOLAI BRYLINGERI,
Anno Salutis M. D. LXVII.
Menſe Martio.